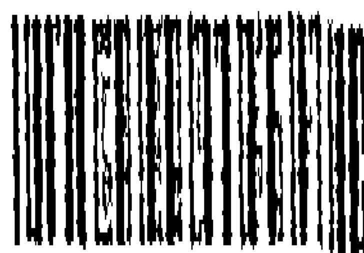
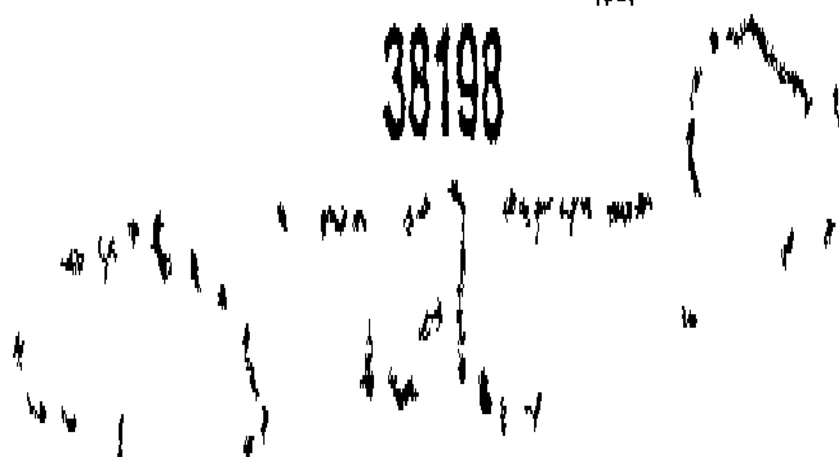

THE GUJARATI DICTIONARY.

શ્રી

શબ્દાર્થ સિંધુ

પ્રથમ બિંદુ.

ગૂજરાતી શબ્દાર્થ સંગ્રહ.

રચનાર

વિઠ્ઠલ રાજારામ દલાલ,

ગવર્નમેંટ સેંટ્રલ બૂકડીપોના ગૂજરાતી શિરસ્તેદાર.

પ્રકાશક

રામદાસ કાશીદાસ મોદીની કંપની

(પુસ્તક પ્રસારક મંડળી, મુંબઇ.)

સંવત્ ૧૯૫૨. સન ૧૮૯૫.

કીમત રૂપે ૨ [illegible]

પ્રસ્તાવના.

આ ગૂજરાતી શબ્દકોષ* છે. કોશ એટલે ભંડાર. ભણેલા કે અભણ પ્રાણીમાત્રને જગતના બીજા વ્યવહારોમાં જેમ દ્રવ્યભંડારની ક્ષણે ક્ષણે જરૂર પડેછે, તેમ વાગ્વ્યવહારમાં પ્રતિપળ શબ્દાર્થજ્ઞાનનું કામ પડેછે. જેની પાસે જેવો અને જેટલો દ્રવ્યસંગ્રહ, તેવા અને તેટલા વધારે બાહ્ય સુખભોગો, ઘણી સેહેલાઇથી તે મેળવી શકેછે; તેમજ જેની કને જેવું અને જેટલું વધારે શબ્દજ્ઞાન, તેવા અને તેટલા તે પોતાના વિચાર વધારે સેહેલથી યથાર્થ બહાર પાડી, બીજાના મગજમાં ઉતારી શકેછે. એટલુંજ નહિ, પણ તેમ અને તેટલો અર્થ પણ તે દ્વારે તે વધારે સંપાદન કરી શકેછે. વળી દ્રવ્ય સંપાદન કર્યા પછી તે સંભાળવાને કોશ-તીજોરી-ચોકી પેહેરા વગેરે અનેક પ્રકારની શારીરિક અને માનસિક ચિંતાઓ ભોગવવી પડેછે, પણ આ જ્ઞાન સંપાદન કર્યા પછી તે સાચવવાને એકલી મગજમહુરી માત્ર બસ થાય છે. અને તે તો પ્રાણી માત્રને પરમેશ્વરે જન્મતાંજ આપી મૂકી છે. જ્ઞાનની યોગ્યતા માટે તો સર્વમાન્ય શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં નિર્વિવાદ કહ્યું છે કે "नहि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते" એટલે જ્ઞાનસમાન પવિત્ર આ દુનિયામાં બીજું કંઇજ નથી.

આ કોશને "શબ્દાર્થસિંધુ"ની સંજ્ઞા આપી છે. તેનું કારણ: સિંધુ એટલે સમુદ્ર જેમ અગાધ અને અપાર છે તેમ "શબ્દાર્થસિંધુ" પણ અગાધ અને અપાર સમજવો. સિંધુમાં જેમ હજારો નદીઓનું આપ આપોઆપ આવી મળેછે તેમ શબ્દકોષમાં પણ હજારો વિષયરૂપ તરંગિણીઓ પ્રવિષ્ટ થાયછે. ગમે તેવો નૌકાશાસ્ત્રકુશળ નાવિક હોય, તથાપિ તે સંપૂર્ણ મહાસાગરના સ્થળનો, તળનો કે જળનો પૂરો થાગ પામી શકતો નથી, તેમ ગમે તેવો પ્રવીણ પંડિત પણ "શબ્દાર્થસિંધુ"નો સંપૂર્ણ પાર પામવા ક્વચિતજ સમર્થ થઈ શકે. સમુદ્રના ઉદરમાં જેમ અસંખ્ય જળચરો અને રત્નો છે, તેમ "શબ્દાર્થસિંધુ"માં પણ અસંખ્યાત્ શબ્દરૂપી પ્રચલિત રત્નો સમાયલાં હોયછે. શબ્દાર્થસિંધુમાં અગર જોકે આપણા ગૂજરાતમાં હાલ વિશેષ વપરાતા ઘણાખરા સાર્વદેશી શબ્દો સાથે ગોઠવ્યાછે, તથાપિ શબ્દ અને અર્થની જે અનંતતા છે, તે તરફ લક્ષ આપતાં આ પુસ્તકને "શબ્દાર્થસિંધુ"નું **પ્રથમ બિંદુ**જ કહેવાની ફરજ પડેછે.

શબ્દનું મૂળ અક્ષર છે, અને અક્ષર એ ઉચ્ચારનાં ચિહ્નો છે. ઉચ્ચારમાત્રમાં વ્યક્ત કે અવ્યક્ત કંઇને કંઇ અર્થ રહેલો હોયછે. અર્થાત્ જેમાં કંઈપણ અર્થ વ્યક્ત થાય તેવો વર્ણોચ્ચાર તે શબ્દ. ધર્મ અને **ધર્મીની** પેઠે **શબ્દ** અને **અર્થનો** કદીપણ છૂટે નહિ એવો ગાઢો સંબંધ છે. જો ઘણા ઊંડા ઉતરી આ શબ્દાર્થસાગરનો સાર શોધીએ, તો એમ જણાશે કે, જેટલા મુળાક્ષરો તેટલાજ મૂળ શબ્દો. મૂળાક્ષરના ભેદ બે, **સ્વર** અને **વ્યંજન**. મૂળ સ્વર પાંચ,(અ, ઇ, ઉ, ઋ, ऌ);* તેનાં દીર્ઘરૂપ પાંચ (આ, ઈ, ઊ, ૠ, ॡ); તેમાં ચાર (એ, ઐ, ઓ, ઔ) **સંધિસ્વર** અને **અનુસ્વાર** તથા **વિસર્ગ** ઉમેરી ગૂજરાતમાં ગણાતા કુલ સ્વરો ૧૯; તેમજ **મૂળ વ્યંજનો** ૩૩ તેમાં **ળ, ક્ષ, જ્ઞ** એ ત્રણ ઉમેરી ગણતાં ૩૬. એકંદર બાવન વર્ણનો વિસ્તાર તેજ આ અખિલ શબ્દસૃષ્ટિનું મૂળ છે.

---

* કોષ-કોશ-આ શબ્દમાં ષ ને શ-ઝ-કાર [illegible] બન્ને [illegible]

* ऌ ગુજરાતીમાં વપરાતો નથી પરંતુ એનું દીર્ઘરૂપ (ॡ)તો સંસ્કૃતમાં [illegible]

પ્રત્યેક મૂળાક્ષરના હ્રસ્વ, દીર્ઘ અને પ્લુત એ ત્રણ ભેદ છે. તે દરેકના વળી **ઉદાત્ત, અનુદાત્ત** અને **સ્વરિત** એમ ત્રણ ત્રણ રૂપ છે. એ નવરૂપોને **અનુનાસિક** કરતાં દરેક અક્ષરના ૧૮ રૂપો થાયછે. તેના વળી **સ્થાન** તથા **પ્રયત્ન** ભેદ પડેછે તે તો જુદા. આ બધા ભેદસહિત, દરેક, મૂળાક્ષરોની પરસ્પર, એક કે અનેકની સંધિ થઈ તેના અગણિત શબ્દો બનેછે. તે આખાને આખા શબ્દો સાથે સંધાઇને સ[illegible]સૂવાળા નવા શબ્દો થાયછે. આ સર્વ શબ્દોને વળી કવિયો હજારો પ્રકારના અલંકારો પેહેરાવી બહુરૂપી બનાવેછે. આમ થતાં કેટલાક શબ્દો તો એવા અટપટા બનેછે કે બરાબર જીભ વળ્યાવિનાં તે ઉચ્ચારી પણ શકાતા નથી. અને જેટલા ઉચ્ચારાય છે, તેટલા પણ યથાર્થ લખી દેખાડવાને જોઇએ તેવાં અને તેટલાં સંકેત ચિહ્નો પણ હજુ ગુજરાતી લિપિમાં કોઇએ ઉપજાવ્યાં જણાતાં નથી.

હવે અર્થ સંબંધે બોલીએ તો દરેક શબ્દના **વાચ્યાર્થ, લક્ષ્યાર્થ** અને **વ્યંગ્યાર્થ** એવા ત્રણ ભેદ છે. એ ત્રણના પણ અનેક પેટાભેદ છે. તે સર્વને વળી અનેક **પ્રત્યયો** તથા **ઉપસર્ગો** લાગી અસંખ્ય નવા શબ્દો બનેછે. વળી શબ્દના શુદ્ધરૂપનો અપભ્રંશ થઈ મૂળ અર્થ ઉપરાંત બીજા અર્થમાં વપરાતા શબ્દો નીકળેછે તે તો જુદા. આવો આ શબ્દસૃષ્ટિનો એક સરખો પ્રવાહ [illegible]દિત વહેછે. તેનું નિયમપૂર્વક સ્વરૂપ સમજાવવાનું કામ **વ્યાકરણશાસ્ત્રનું** છે. છતાં શબ્દસૃષ્ટિના અખૂટ વિસ્તારનું આટલું દિગ્દર્શન કરાવવાનો હેતુ, આ રીતે થતા સર્વ શબ્દોનો સંગ્રહ ગ્રંથને "સિંધુ"ની ઉપમા આપવાનું કારણ સમજાય અને કોશનું કામ કેવું વિકટ છે તેનો કંઇક ખ્યાલ આ ગ્રંથના ધરીકોને મળે, એજ માત્ર છે. અને એજ [illegible] આ તેજ આ સ્વલ્પ પ્રયત્નને "**શબ્દાર્થસિંધુ**"નું **પ્રથમ બિંદુ** એવું નામ આપ્યું છે. કદી કોઇ ધારે કે આટલા એક બિંદુ-ટીપાથી તે શી તરસ છીપાશે? "આ[illegible], ખુલાસામાં કહેવાની જરૂર છે, કે, જ્ઞાનામૃતનું પાન કરવાની ખરી તરસ હજુ ગુર્જર ભાઇઓને લાગીજ નથી. એવી ધખ લાગશે ત્યારે તો ગમે તેટલે દૂરથી પણ ભરપૂર પાણી તાણી આણીને, સાત માળની અટારીએ પણ "ઘેર બેઠાં ગંગા"ની પેઠે પુસ્તકાલયરૂપી જળના નળ પૂરા પાડનારી મોટી મોટી મ્યુનિસિપાલિટીઓ ગામેગામ અને ઘેરેઘેર સ્થપાશે. અને તેના વિદ્વાન્ સભાસદો (Municipal Corporators)ની પેઠે ખુશામતથી મત (Vote) માંગી મંગાવીને આપની સેવા બજાવવા સ્વતઃસિદ્ધ થશે.

ઉપર કહ્યું તેમ આ "**શબ્દાર્થસિંધુ**"નું **પ્રથમ બિંદુ** એટલે પેહેલું ટીપું છે; તથાપિ તે મહાસાગરથી છૂટું પાડેલું બિંદુ નથી. મહાસાગરની મર્યાદામાંજ તેને જેમનું તેમ રાખીને, તેના સ્મરણ, દર્શન, પાન તથા અવગાહનનો લાભ આપવાનો આ એક યત્ન છે. સબબ આ બિંદુસ્પર્શથી પણ સંપૂર્ણ સમુદ્રસ્પર્શનું ફળ થશે; એટલુંજ નહિ, પણ આખા અબ્ધિના રસાસ્વાદ, રત્નભંડાર તથા ગંભીરતા વગેરે ગુણોનું આ એક બિંદુમાં પણ સૂક્ષ્મરૂપે અવલોકન થઈ શકશે. વળી દૈવયોગે આનાં બીજાં બિંદુ પ્રસિદ્ધ થવાનો જોગ જગદીશ્વર કૃપાએ આગળ ઉપર આવી મળશે, તો ઉત્તરોત્તર અધિકાધિક લાભ આફરડોજ થતો જશે.

તેમ વળી જણાવવું જોઇએ કે, 'જેવો જોઇએ તેવો ગુજરાતી ભાષાનો ગુજરાતી શબ્દકોષ તો અદ્યાપિ કોઇ થયોજ નથી. આ અત્યુક્તિ નથી; સમુદ્રમથન સેહેલું નથી. છતાં કોઇ ઝંપલાઈને કૂદી પડે તો, પોતામાં ગમે તેવી તરવાની શક્તિ છતાં, મહાસાગરના મોજાની છોળમાં, મચ્છ મગરાદિના અનેક ભયાનક સંકટોમાં, તથા વાદળદળથી થતા વમળમાં, તે તણાઇ મરી જાય, તોપણ કોઇ તેને ઉગારે કે તેની વહારે ધાય એવી ઉદાર બુદ્ધિ હજુ આપણી ગુર્જર પ્રજામાં નથી. આ વાતની સાબીતી આપણ ગુજરાતી ભાષાના જોનસન-મરહુમ **કવિ નર્મદાશંકર**-જો જીવતા હોત તો પોતાનીએ આપત. કવિ નર્મદાશંકરે આઠ વર્ષ લગ

તન, મન અને ધનપૂર્વક અશ્રાંત પરિશ્રમે **"નર્મકોષ"** તૈયાર કરી ઈ૦ સ૦ ૧૮૭૩ માં તે છપાવ્યો. એક બે વર્ષ તો તે ખપાવવા સતત પ્રયત્ન કર્યો. આરંભમાં તેની કીમત રૂ ૨૨ રાખી હતી, જે કવિના શ્રમ તથા તે સમય તરફ જોતાં કંઈજ વધારે ન હતી, તે છતાં તેમાં પણ કવિશ્રીએ ઘટાડો કર્યો. આટલું કર્યા છતાં પણ તેની એક આવૃત્તિનો પૂરેપૂરો ઉઠાવ તત્કાળ થયો નહિ. ત્યારે એ ઉદાર પુરુષે ગૂજરાતના જાણીતા ગુણવાન્, વિદ્વાન્, તેમજ ધનવાન્ જનોને પોતાના આ મહાન્ ગ્રંથનું સન્માનપૂર્વક અમુલ્ય દાન દેવા માંડ્યું અને છેવટે થાકીને બાકીની ૩૮૦ ને આસરે પ્રતો સાત રૂપીઆ લેખે સને ૧૮૭૬ માં સરકારને વેચી દીધી. સરકારે તે દશ રૂપીઆની કીમતે વેચવા માંડી. તોપણ તે સઘળી નકલોનો નીકાલ થતાં ૧૯ વર્ષનાં વહાણાં વાયાં! કવિના સારા જન્મારાનો આરો આવ્યો!! પણ સ્વગ્રંથનો સ્વહસ્તે સારોદ્ધાર કરવાનો વારો ન જ આવ્યો!!! આ શું ઓછો અફસોસ? કોઇપણ ગૂજરાતી લેખકને નાઉમેદ થવા કે પાછાં પગલાં ભરવાને આ "નર્મકોષ"ની એકજ વિતક વાર્તા શું બસ નથી? અને ખરી વિદ્યા તથા સારા વિદ્વાનોની બેકદરીના અસંખ્ય દાખલા આપવા કરતાં આ એકજ શું ઓછો છે? આવાજ જ્યાં પરીક્ષક હોય; જ્યાં 'ટકે શેર ભાજી ટકે શેર ખાજાં'ની પેઠે "ગોળ અને ખોળનું એકજ મોલ" હોય; તથા જ્યાં કંઇપણ જાતમેહેનત ન કરતાં, વગર સમજે ગમેતેમ આચતા લેખોના ઉતારા કરી કે કરાવી, શુદ્ધગ્રંથને અશુદ્ધ અને હલકા રૂપમાં મૂકી, મોટા ગ્રંથકાર કે પ્રકાશકમાં પંકાતા પેટભરા પ્રેસવાળાનોજ ભાવ પૂછાતો હોય; ત્યાં સારા શાસ્ત્રીય ગ્રંથો કેમ જન્મ પામે?

એ રીતે જોતાં ગૂજરાતીમાં આજસૂધી જે જે શબ્દકોશો બહાર પડ્યા છે, તેમાંથી નાના નાના કોશો બાદ કરીએ, તો બાકી કામનો તો એકજ **"નર્મકોષ"** જરૂર પડશે. એ **"નર્મકોષ"** પણ જ્યારે મળતો બંધ થયો, અને ગૂજરાતી ભાષાનું જ્ઞાન મેળવવાને ઉત્સુક એવા કેટલાક જનો તે વિના મુઝાવા લાગ્યા, ત્યારે **"પુસ્તકપ્રસારક મંડળી"**એ મરહુમ કવિનાં વિધવા પત્નીને તેની નવી આવૃત્તિ કઢાવવાની સૂચના કરી તથા તેમને જોગવાઈ ન હોય તો અમુક ઉચકો આપી તેનો હક લેવા મરજી જણાવી. પણ તેમનું મન નહિ માન્યું તેથી, પુસ્તક પ્રસારક મંડળીવાળા મારા મિત્ર ભાઇ **રામદાસ કાશીદાસ મોદી**એ મારી આગળ વાત કહાડી. મેં કહ્યું કે "આવાં પુસ્તકની ખોટ તો ઘણા સમયથી સાક્ષરોને સુવિદિત છે, પરંતુ તેને યથાર્થ ઇન્સાફ આપે એવો કોઇ વિદ્યાવીર એ ખોટ પૂરવાને આગળ પડે તથા **પાણિની** અને **પતંજળી** મુનિઓએ સંસ્કૃત વ્યાકરણનાં જેવાં **સૂત્ર** અને **ભાષ્ય** રચ્યાંછે તથા **અમરસિંહાદિ**એ "અમરકોષાદિ" ગ્રંથો રચ્યાછે તેવી રીતનાં ગૂજરાતી વ્યાકરણ અને કોષ રચી ગુર્જરપ્રજાને ઉપકૃત કરે, તો વધારે સારૂં. આવું કાર્ય સંસ્કૃત પ્રાકૃત વાગ્દેવીને વશ કરનાર **પંડિત શ્રી ગટ્ટુલાલજી** જો મન ઉપર લે તોજ કંઇ યથાર્થ ફળની આશા રાખી શકાય." આવા વિચારથી એ મહાત્માને પ્રાર્થના કરી તથા ઘણી મુદત તેમની સેવના કરી પરંતુ, પ્રભુપૂજનપરાયણ પંડિતજી પોતાના નિત્યનિયમો, દેવસેવા અને **શ્રીમદ્ વલ્લભાચાર્ય** સંપ્રદાયની ભક્તિભાજગડોમાંથી નિવૃત્ત થઈ; માત્ર પ્રતિદિવસ ૨ કલાક આવાં દેશકલ્યાણનાં કામોમાં રોકતા હોત તો પછી આ એકજ વિદ્વદ્રત્નાકરમાંથી એવાં વ્યાકરણ અને કોશ તો શું પણ કંઇક અમૂલ્ય ગ્રંથરત્નો ગુર્જર પ્રજાને પ્રાપ્ત થયાં હોત, પરંતુ ગુર્જર પ્રજાનાં એવાં ભાગ્યજ ક્યાંથી? ઘણા ઘણા દિવસ સૂધી તેમનો સમાગમ કર્યો, મોડી મોડી રાતસૂધી ઉજાગરા કર્યા, પણ પંડિતશ્રી પાસેથી, એક **"સમશ્લોકી શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા"** સિવાય, બીજું કોઇપણ કાર્ય નિયમપૂર્વક નીકળી શક્યું નહિ. આ તો કોષ જેવું કાર્ય, તેને માટે પૂરતાં સાધનો, પૂરતી શક્તિ, સહાયતા અને ઉદ્યોગ કેમ કરી મળે? કદાપિ ગમેતેમ કરી એ સઘળું મેળવી

એક સારો સંગ્રહ તૈયાર કરીએ; તોપણ તે પ્રગટ કરવામાટે પૂરતાં નાણાંનાં ઠેકાણાં ક્યાંથી થઈ શકશે? તેમ ગૂજરાતી ભાઇઓના ગ્રંથપરીક્ષણનું નિરીક્ષણ કરતાં પૂરતું ઉત્તેજન મળવાની પણ શી આશા?

આવાં કંઇક ઉત્સાહભંગ તથા નિરાશાના ઉદ્ગારો નીસર્યા, પરંતુ ભાઈ **રાસદાસ** તેથી ડગ્યા નહિ. અને આખરે **પુસ્તકપ્રસારક મંડળીએ** પોતાનો વિચાર માંડી ન વાળતાં, મનેજ મારી શક્તિપ્રમાણે એક નાનકડો સર્વોપયોગી ગૂજરાતી કોષ તૈયાર કરવા જણાવ્યું અને તેમ થાય તો તે છપાવી પ્રગટ કરવાનું પોતાને માથે લીધું. આખરીમાટે પકડેલી સરકારી તથા સંસારી આકરી ચાકરી કરી, બાકી જે સમય મળે તે આમાં વાપરી, ઘણે દહાડે આ સિંધુનું એક બિંદુ ગુર્જરી ગિરાના ઉપાસકો આગળ મૂકવા હું શક્તિમાન થયો છું. હવે તેની કેવી કદર થાયછે તે તો અનુભવે સમજી શકાશે.

નર્મકોષ તથા આ નાના કોષની રચનામાં કેવો અને કેટલો ફરક છે તે હવે જણાવીએ. **નર્મકોષ** કરતાં આ "શબ્દાર્થસિંધુ"માં શબ્દની સંખ્યા વધારે છે, તેની ખાત્રી માટે હાથના કંકણને આરસીની અપેક્ષા નથી. વળી હ્રસ્વ, દીર્ઘ, ઇકાર, ઉકાર તથા જોડણીનો આદેશ આદિના સંદિગ્ધપણાને લીધે ઘણા શબ્દો **નર્મકોષમા** ફરી ફરી આવ્યા છે, તેમ આમાં અકારણ કર્યું નથી. અર્થમાં પર્યાય એટલે તેજ અર્થબોધક બીજા બોલો વિશેષ ન આપતાં, વેબસ્ટરની મોટી અંગ્રેજી ડિક્ષનરીપેઠે લંબાણે વ્યાખ્યા કવિશ્રીએ કરીછે, તેમ ન કરતાં પર્યાયોજ વધારે આપવાનો આમાં યત્ન છે. કવિયે જેમાં હકારનો ઉચ્ચાર થાયછે તેવા શબ્દોમાંનો હકાર ઉરાડી દઇને તેને બદલે પૂર્વ વર્ણની નીચે મીંડું મૂકવાની પહેલ કરીછે, પણ તેના અનુયાયી ઝાઝા ન થવાથી, આ કોષમાં હાલ જેમ બોલાય અને લખાય છે તેમજ સ્પષ્ટ હકાર દાખલ કર્યોછે. બીભત્સ શબ્દો પ્રાયઃ શિષ્ટ લેખક કેવળ વાપરતાજ નથી. તેવા શબ્દો નર્મકોષમાં છે; છતાં પણ આ કોષમાં તે ગાળી કાઢ્યા છે. **નર્મકોષમાં** પ્રત્યયો પૃથક્ દેખડાવ્યા નથી પરંતુ આમાં તેના પણ થોડાક નમૂના આપ્યાછે. નર્મકોષ બન્યો ત્યારે નહિ, પણ હાલ ગૂજરાતીમાં વપરાતા ઘણા સંસ્કૃત તથા અંગ્રેજી શબ્દો આમાં સમાવ્યા છે. ગ્રંથનું પ[illegible] મોટું ન થાય તેમાટે **નર્મકોષ** કરતાં આમાં અક્ષરો બહુ ઝીણા લીધાછે. જે જે શબ્દના ઘણા પર્યાયો એકજ સ્થળે મૂક્યાછે, તે માંના અકારાદિક્રમે આવતા શબ્દોમાં તેને એક પર્યાય આપી "અમુક શબ્દ જુઓ" એવી સૂચના કરી છે. અનેકાર્થવાળા શબ્દોના અર્થ લખતાં જેટલા અર્થ હોય તેટલા આંકડા માંડ્યા નથી, પણ એક અર્થવાળા શબ્દોની વચ્ચે અલ્પવિરામ (,) અને બીજો અર્થ આરંભાતાં પૂર્વે પૂર્ણવિરામ (.)નો ઉપયોગ કર્યોછે. શબ્દની વ્યુત્પત્તિ સંબંધે પણ વિશેષ ન લખતાં, વ્યુત્પત્તિદર્શક મૂળશબ્દને અર્થમાં પ્રથમ જગા આપીછે. ગૂજરાતી નામની જાતિસંબંધમાં પણ ગુર્જર વિદ્વાનોમાં ઘણો મતભેદ ચાલેછે માટે એ સંશયનો વિષય આ નાના કોષમાં આણ્યો નથી. આવા તારતમ્યથી આ કોષની રચના **નર્મકોષથી** જુદા પ્રકારની થઈ છે. માટે જેમની પાસે નર્મકોષ હોય તેમને, પણ આ નિરુપયોગી નથી, તેનો અવલોકતાં અનુભવ મળશે.

ગૂજરાતી ભાષાજ સદોદિત બોલનારા આ હિંદુસ્થાનમાં ૧,૦૬,૨૦,૦૦૦ મનુષ્યો વસે તે સર્વના પૂર્વજો ગૂજરાતી હતા એમ વંશ

પ્રસ્તાવના.

પણ ગુજરાતી કહેવાશે. કહો ત્યારે આટલાબધા પૂર્વે થઇ ગએલા, હાલ વસતા અને હવેપછી થનારા માણસોના વ્યવહારમાં આવેલા અને આવતા કેટલા શબ્દો હોવા જોઇએ ? અને તે સર્વ સમજાવવામાટે વખતોવખત જુદે જુદે નિયમે કેટલા કોશો થવાની જરૂર છે? તથા તે અર્થે આજસુધીમાં થયુંજ શું છે? એ વાત વિચારનારને આવા ગ્રંથોની આવસ્યકતા સહજ સમજાય તેમ છે. બાકી વિનાવિચારે ઉદ્ધતાઇમાં તો, કોઇ ભલે કહી નાખે કે, ગુજરાતી તો અમારા ઘરની ભાષા. એને માટે તે વળી કોષ કેવા અને વ્યાકરણ શેનાં? આમ બોલનારને "કૂવાના દેડકા"ની ઉપમા અનુચિત નહિ લેખાય. આવા અક્કલના સાગર એટલો પણ વિચાર કરતા નથી કે, સદાકાળ ઘરખૂણામાં રહીને, ઘરમાં હોય તેટલાજ માણસો અને પદાર્થો સાથે આજન્મ વ્યવહાર કરવાનો નથી, પણ આખા ફળિયાના, ગામના, દેશના, અરે! ઉપર કહ્યું તેવું દેડકાપણું વિશેષ દૂર કરે તો આખી દુનિયાના માણસો અને પદાર્થો સાથે કાયિક, વાચિક, માનસિક અને સાંસર્ગિક સર્વ પ્રકારનો વ્યાવહારિક સંબંધ હતો, છે અને થશે. તે વેળાએ આ એક તો શું પણ અનેક કોષો પણ શબ્દજ્ઞાન મેળવવાને પૂરતા થાય તેમ નથી.

આજકાલ અખંડભૂમંડળમાં ઉન્નત સ્થિતિએ પહોંચેલા જનોની અને પ્રતિદિવસ જેનું માન વધારે ઉપાસકો મેળવવા મચી રહ્યા છે એવી ભાષા અંગ્રેજી થઇ પડી છે. તેમાં પણ આજથી માત્ર ૧૫૦ વર્ષ ઉપર આપણી પેઠેજ કોષગ્રંથનો અભાવ હતો. તે દૂર કરવાની પહેલ સન ૧૭૫૫માં ડાક્તર જોન્સને કરી હતી. અને ત્યારબાદ તેની કૃતિનું અનુકરણ, વિવેચન અને પૃથક્કરણ કરનાર તથા તેમાં સંશોધન અને ઉમેરણ કરનારા પુષ્કળ જણાએ એ ભાષાની ઉત્પાદક ભૂમિયે જન્મ આપ્યોછે. અને તેજ તેની હાલ દેખાતી વિદ્યા, હુન્નર, કળા, વેપાર, રાજકાર્યભાર વગેરે સર્વ બાબતોની વડાઇનું કારણ છે. આ રીતે વિચાર કરતાં આપણા ગુજરાતના ડાક્ટર જોનસન તો મરહુમ કવિ નર્મદાશંકરનેજ કહીશું, પણ તેમની પાછળ તેમની કૃતિનું પોષણ તથા રૂપાંતર કરનાર ગુજરાતમાં અદ્યાપિ કોઈ માઇનો પૂત નીકળ્યોજ નથી. એજ મોટી અફસોસની વાત છે. અંગ્રેજીના અંગ્રેજીમાંજ આજ જુદે જુદે ધોરણે રચાયલા અગણિત કોષો છે. તેમ એક સમે સંપૂર્ણ સંસ્કાર પામી પોતે "સંસ્કૃત" એજ ઉપપદે ઓળખાતી આપણી ગીર્વાણ વાણીના તેમાંજ લખાયલા ઘણા કોષો હતા. આ બાપડીપર કાળેકરી જે જે આફતની વાદળીઓ ઉતરી, તેના પ્રવાહમાં તેના ઘણા ગ્રંથો તણાઈ ગયા. છતાં સંસ્કૃત ભાષાના સંપૂર્ણ તેમજ અપૂર્ણ બધા મળી આજે ૮૦ કોષો શોધકોને હાથ ચઢ્યા છે! આમ છે ત્યારે ગુજરાતી ભાષાના ગુજરાતી કોષની કેટલી આવશ્યકતા છે. તેનો વિવેક વિચાર વાંચનાર પોતેજ પોતાની મેળે કરી લેશે.

ગુજરાતી બાંધવોની આ એક અલ્પ સ્વલ્પ સેવા મારે હાથે બજાવરાવવાનું માન પુસ્તક પ્રસારક મંડળીને ઘટે છે, માટે આ સ્થળે હું તેનો આભાર માનું છું. તેમ તેમાટેની હિમ્મત ધારણનું કારણ મારા ગુરૂવર મહાત્મા ગટ્ટુલાલજીના આ વચનામૃતને હું ગણું છું.—

ગીતિ.

"તે કાલક્ષેપ ન રાખો.
બની, શકે આર્ય કાર્ય આજજ તો;
અલ્પોપયોગિ અસ્થિર,
તજિ ભલું ઉપયોગી ને ચિરસ્થ સતે."

એટલુંજ નહિ, પણ તેઓના લાંબા સમાગમના લાભથી, તેઓએ કેટલીક કુંચીઓ કૃપા કરી બતાવેલી, કે જેના ટીપણરૂપ પ્રસાદના આસ્વાદથીજ આ કામ આટલું પણ પાર પડયુંછે. માટે ગમે તેવું પણ આ મારૂં બાલચાપલ્ય એજ મહાત્માને પ્રેમ અને પ્રણામપૂર્વક સમર્પણ કરવાની મેં મારી ફરજ માની છે.

અંગ્રેજીમાં સ્કૂલડિક્ષનરીઓ અર્થાત્ શાળામાં ભણતા વિદ્યાર્થીઓનેમાટે જે ધોરણપર સંક્ષિપ્ત શબ્દકોષો રચાયછે, તે ધોરણે આ કોષની રચના કરીછે. માટે વિદ્વાન્ વર્ગ કરતાંવિદ્યાર્થિવર્ગને આ વધારે ઉપયોગી થઇ પડશે; તેમ "अजरामरवत्प्राज्ञो विद्यामर्थं च चिन्तयेत्" "વિદ્યા ધન સંપાદતાં, અજર અમર છું વિચાર" એ હિતોપદેશને સ્વીકારનાર વિદ્વાનો, જેઓ પોતાને આજન્મ વિદ્યાર્થી રૂપે રહેવામાંજ આનંદ માનેછે, તેવા વિદ્વજ્જનો તો આનો પણ ઉચિત ઉપયોગ કર્યાવિના રહેવાના નથી. એટલો સંતોષ છે. કોઇ પણ રીતે આ નાનું પુસ્તક સાર્વજનિક ઉપયોગનું પાત્ર થાઓ, અને પરમકૃપાળુ સર્વસમર્થ જગન્નિયંતા સર્વેશ્વર, આનાં બીજાં બિંદુઓ બહાર પાડવાનાં સાધન, શકિત અને સંજોગો આપો; એવી પ્રાર્થનાપૂર્વક અભિલાષા સાથે આ પ્રસ્તાવના પૂરી કરૂં છું. તે **શ્રીહરિ** સફળ કરો. **તથાસ્તુ.**

મિતિ સંવત્ ૧૯૫૧ ના
જ્યેષ્ઠ શુદ ૧ શનિ.
તા૦ ૨૫-૫-૯૫. મુંબઇ.

વિઠ્ઠલ રાજારામ દલાલ.

સંકેત પરિભાષા.

અ=અવ્યય.
આ=આદેશ. (એકને બદલે બીજા વર્ણનો વાપર. જેમ મકરનું મગર; ઘોટિનું ઘડી, ઈ૦)
ઇ=ઇત્યાદ.
ઉ=ઉપસર્ગ.
ક્રમે=અનુક્રમે, એકપછી એક.
ક્રિ=ક્રિયાપદ.
ના=નામ.
પ્ર=પ્રત્યય.
વિ=વિશેષણ.
સ=સર્વનામ.

શ્રી

શબ્દાર્થસિંધુ.

પહેલું બિંદુ.

ગુજરાતી શબ્દાર્થ સંગ્રહ.

(મંગળાચરણ-દોહરા.)

અક્ષરથી શબ્દો અને, બને શબ્દથી અર્થ; શબ્દાર્થસિંધુ આપવા, અક્ષર સર્વ સમર્થ.
જેની કૃપા કટાક્ષથી, મુંગો બોલે વાણ; તે ગુરુ પરમાનંદને, પ્રણમી લખું લખાણ.

અ.

અ (ના) પહેલો મૂળાક્ષર. ૨ વાસુદેવ
અ (અ) ન. અભાવ. નિષેધ. રહિત દર્શક.
અઃ (અ) તુચ્છકાર, અસહનતા દર્શક.
અં (અ) આશ્ચર્ય દર્શક.
અંશ (ના) ભાગ. કળા. [illegible] અપૂર્ણાંક લખવામાં લીટીની ઉપરનો અંક.
અંશાવતાર (ના) જેમાં ઈશ્વરી અંશ ન- [હોય તે.
અંકિત (વિ) અંકાયલું.
અંશુ (ના) કિરણ. પ્રકાશ. સૂર્ય.
અંશુમાન્ (ના) સૂરજ. રવિ.
અક્કડ (વિ) ચીત કરડું.
અકડબાજ (વિ) અકડાઈમાં રહેનાર.
અકડાઅકડી (ના) ખેંચાખેંચી. સરસાસરસી.
અકડાઈ (ના) તોર. મગરૂરી. બેટસાઈ.
અકડાવું (ક્રિ) તોરમાં રહેવું-ફરવું.
અકથ (વિ) કહેવાયવું નહિ તે.
અકબર (ના) દિલ્લીનો નામીચો બાદશાહ.
અકબરી (વિ) અકબરનો સિક્કો કાયદો ઈ૦
અકરાંતિયું (વિ) અતિશે ખાનાર.
અકરાળ વિકરાળ (વિ) ભયંકર. બિહામણું.
અકર્તવ્ય (વિ) ન કરવાનું.
અકર્મક (વિ) કર્મ રહિત (ધાતુ, ક્રિયાપદ)
અકર્મી (વિ) અઘટિત કામ કરનાર.
અકલ્પિત (વિ) સાચું. મૂળ. અસલ.

અકસર (અ) ઘણું કરીને. કદાપિ.
અકસીર (વિ) આબાદ. રામબાણ.
અકસ્માત્ (અ) એકાએક ઓચિંતું.
અ-કળ (વિ) ન સમજી શકાય તે.
અકળ વિકળ (વિ) આકળું બાવરું.
અકળામણ (ના) મનનો ગભરાટ.
અકળાવું (ક્રિ) મનમાં ગભરાવું.
અકલિત (વિ) ન સમજાય તેવું.
અકાજ (અ) અકારત, વ્યર્થ.
અકાબર (ના) મોભેદાર, પદવીવાળો.
અકારત (અ) ફોકટ. નકામું. અયોગ્ય.
અકારું (વિ) અણગમતું, ના પસંદ.
અ-કાળ (ના) કુ-રત, કુ-મોસમ.
અકિંચન (વિ) દરિદ્રી, કંગાળ.
અકીક (ના) રંગીન ચળકતો પથ્થર.
અકુલીન (વિ) કુળહીન, નીચા કુળનું.
અકૃત (ના) પાપ. અઘ.
અકૃત્રિમ (વિ) સ્વાભાવિક, કપટરહિત.
અકોટ (ના) સોપારીનું ઝાડ.
અકોટી (ના) મોટું લોળિયું, સોપારીની ફાડના ઘાટનું કાને પહેરવાનું ઘરેણું.
અક્કડ (વિ) ટટાર, તોરી. છેલ સરખો.
અક્કરમી (વિ) અ-ભાગ્યું, કમ-નસીબ, ઠોઠ.
અક્કલ (ના) બુદ્ધિ, ડહાપણ. તર્ક.
અક્કલગરો (ના) એક છોડનું મૂળીઉં.

અક્કલમંદ
અક્કલવંત } (વિ) બુદ્ધિમાન્, ડાહ્યું.
અક્કલવાન્

અક્કલ-હોશિયારી (ના) ડહાપણું.
અકકેક (વિ) પ્રત્યેક, દરેક, એક પછી એક.
અક્ટોબર (ના) અંગરેજી દશમો મહિનો.
અ-ક્રૂર (વિ) દયાળુ, માયાળુ.
અક્ષ (ના) પાસા. ધરી. પૈડાંનો આંક. ઇંદ્રી. ભૂગોળ ખગોળમાં અક્ષવૃત્ત.
અક્ષત (ના) ડાંગેર. ભાત. સાળ. ધાણી.
અક્ષત (વિ) અખંડિત. સલામત. આખું.
અ-ક્ષય (વિ) અ-ભંગ. અ-ખૂટ.
અક્ષય-તૃતીયા (ના) અખાત્રીજ. વૈશાખ સુદ ૩.
અક્ષય-પાત્ર (ના) જેમાંની ચીજ ખૂટે નહિ.
અક્ષયી (વિ) અક્ષય. અખંડ. [તેવું વાસણ.
અક્ષર (ના) વર્ણ. હરફ. દસ્કત. છઠ્ઠીના લેખ વિદ્યા. બ્રહ્મ.
અ-ક્ષર (વિ) ક્ષીણ ન થાય તે, અવિનાશી.
અક્ષરશઃ (અ) અક્ષરે અક્ષર. આબેહુબ.
અક્ષર શત્રુ
અક્ષર શૂન્ય } (વિ) મૂર્ખ. ઢ. અભણ.
અક્ષરી (વિ) અક્ષરવાળું.
અક્ષવૃત્ત (ના) જે લીટીથી અક્ષાંશ જણાય તે.
અક્ષાંશ (ના) વિષુવવૃત્તથી ઉત્તર દક્ષિણનું
અક્ષિ (ના) આંખ. નેત્ર. [જે અંતર તે.
અક્ષૌહિણી (ના) મોટું સૈન્ય જેમાંઃ—
૧૦૯૩૫૦ પાયદળ, ૬૫૬૧૦ ઘોડા, ૨૧૮૭૦ રથ, અને ૨૧૮૭૦ હાથી.
અખડ (વિ) અવાવરૂં (વાસણ, કૂવો ઈ૦)
અખડ દહાડા (ના) ઊનાળાના દહાડા.
અખંડ (વિ) આખું. સદોદિત રહેનાર.
અખંડિત (વિ) ખાંડુ ન થએલું, પૂર્ણ.
અખતરૂં (વિ) ખરાબ, નઠારૂં.
અખતરો (ના) પ્રયોગ. ક્રિયા.
અખત્તર (વિ) ગંદું, મેલું. નઠારૂં.
અખત્તર ડાહ્યું (વિ) દોઢડાહ્યું, અતિ વાચાળ.
અખત્યાર (ના) અધિકાર, સત્તા.
અખત્યારી (ના) સત્તા, છુટ, ધણીપણું.
અખબાર (ના) વર્તમાન પત્ર. સમાચાર.
અ-ખમ (વિ) અ-સમર્થ, અશક્ત.

અખરામણ (ના) મેળવણ, મોરવણ, અધ્રકણ
અખરોટ-ડ (ના) અખોડ (ફળ.)
અખાડ (ના) આખાડ, આષાઢ (મહિનો.)
અખાડા (ના) દીઠું ન દીઠું, આંખચોરી.
અખાડી (ના) અખાડ મહિનાની.
અખાડો (ના) કસરતશાળા, આશ્રમ
અ-ખાત (ના) સમુદ્રનો ભૂમિ તરફનો ફાંટો.
અખાત્રીજ (ના) અક્ષયતૃતીયા.
અ-ખાદ્ય (વિ) ખાવા જોગ નહિ તે.
અખિલ (વિ) આખું.
અખૂટ (વિ) ખૂટે નહિ તે.
અખે (ના) અક્ષય.
અખે નોમ (ના) અક્ષય નવમી. કાર્તિક શુદ ૯
અખેપાત્ર (ના) અક્ષયપાત્ર.
અખોડ (ના) એક ઝાડ-ફળ.
અખોવન (ના) જેનું એક પણ સંતાન મૂઉં ન હોય તેવી સોવાસણ સ્ત્રી.
અખ્ખેર (ના) અક્ષર, હરફ. વર્ણ.
અખ્યાણું (ના) શુભ અવસરે અપાતી ઘઉં, નાળીએર, ઈ૦ની માંગળિક ભેટ.
અગ (ના) પર્વત. સૂરજ. સાપ.
અગડબમ્બ (વિ) ભરાઉ. ઠુંડાળું (મનુષ્ય.)
અગડંબગડં (ના) ગરબડ સરબડ. ભેળસેળ.
અ-ગણિત (વિ) અમાપ. અસંખ્ય.
અગણું (વિ) તીજું (મંગળ વિવાહમાં)
અગણોતરો (ના) સંવત્ ૧૮૬૯માં ગૂજરાતમાં પડેલો દુકાળ.
અગણોતેર (વિ) ૬૯ (સંખ્યા.)
અગત (ના) અગત્ય. જરૂર.
અગતસર (અ) જરૂરને લીધે.
અગતિ (ના) અવગતિ, અસદ્ગતિ.
અગત્ય (ના) જરૂરીઆત. ગરજ, તમા.
અગથિયો (ના) એક ઝાડ.
અગન (ના) બળતરા, ઝાળ.
અગમ (વિ) અગમ્ય.
અગમ (ના) ભાવી. ભવિષ્ય. હોનાર.
અગમચેતી (ના) થતા પૂર્વે ચેતવવાની શક્તિ.
અગમદોરો (ના) ઘોડાની હાંસડીએ બાંધવાની બનાતની બે સેરી ચીપ.

અગમ નિગમ / અગમ પચ્છમ } (ના) આગલું પાછલું.
અગમ બુદ્ધિ (ના) અગાઉ જાણવાની શકિત.
અગમ બુદ્ધિ / અગમ બુદ્ધિયું } (વિ) આગળથી જાણનાર.
અગમ્ય (વિ) અકળિત. વાપરવાને અયોગ્ય.
અગમ્યાગમન (ના) અયોગ્ય સંભોગ.
અગર (ના) એક કાષ્ટ. મીઠું પકાવવાની જગા.
અગર (અ) જો કદાપિ. અથવા. પણ.
અગરચેં (અ) જો, જોકે, જોપણ.
અગરબત્તી (ના) ધૂપસળી.
અગરાડા (ના) કસણાં વગરનાં લીલા સાંઠા.
અગરિયો (ના) મીઠું પકવનાર.
અગલ (ના) બદી, ગલ્લી., છાછરો, ખાડો.
અગવડ (ના) સંકડાસ. અડચણ.
અગવાડું (ના) આંગણું. આગલો ભાગ.
અગવો (ના) ભોમિયો, વળાવો, માર્ગદર્શક.
અગસ્ત (ના) એક ઋષિ, એક તારો.
અગસ્તનો (વિ) લાંબો-ખોટો (વાયદો.)
અગાઉ (અ) પહેલાં, અસલ, આગળથી.
અગાડી (અ) આગળ. પાસે. ભૂત અથવા ભવિષ્ય કાળમાં.
અગાડી પછાડી (ના) ઘોડાને બાંધવાનાં દોરડાં.
અગાડી પછાડી (અ) આગળ પાછળ.
અગાત (અ) આગલા વખતમાં.
અગાધ (વિ) અપાર, ઘણું ઉંડું.
અગાસિયા (વિ) ફક્ત વર્ષાદથી પકવાતી જમીન
અગાસી (ના) ઘર ઉપરની ખુલ્લી છોબંધ ભોંય. ધાબું.
અગાહી (ના) ભવિષ્યની ખબર, સાવચેતી.
અગિયાર (વિ) ૧૧ (સંખ્યા.)
અગિયારમું (ના) મરણનો ૧૧ મો દહાડો તથા તે દિવસે કરવાની ક્રિયા.
અગિયારસ (ના) પખવાડિયાની ૧૧ મી તિથિ તથા તે દિવસનું વ્રત.
અગિયારા (ના) એક આંકઃ વડો એકો.
અગિયારા ગણવા (ક્રિ) નાશી જવું.
અગિયારી (ના) પારસીની ધર્મક્રિયાની જગા.
અગુણી (વિ) ગુણપાડ ન માને તે, મૂર્ખ.
અગુપ્ત (વિ) પ્રકટ, જાહેર, ઉઘાડું.
અગુવો (ના) અગવો. વળાવો.
અગોચર (વિ) ઇંદ્રિયો પહોંચી નશકે તેવું.
અગ્નિ (ના) દેવતા. તેજ. અગ્નિકોણ.
અગ્નિકાષ્ઠ (ના) બળતાં લાકડાં.
અગ્નિકુંડ (ના) વેદી. હોમ માટે બાંધેલી જગા.
અગ્નિકુમાર (ના) એક રસાયન (ઔષધ.)
અગ્નિકોણ (ના) દક્ષિણ અને પૂર્વ વચેનો ખૂણો.
અગ્નિદાહ / અગ્નિ સંસ્કાર } (ના) અગ્નિએ પ્રેત બાળવું તે.
અગ્નિહોત્ર (ના) એક વૈદિક કર્મ.
અગ્નિહોત્રી (ના) અગ્નિહોત્ર કરનાર.
અગ્ન્યાસ્ત્ર (ના) જેમાંથી અગ્નિ નીકળે તે અસ્ત્ર.
અગ્ર (ના) ટોંચ, અણી, છેડો.
અગ્ર (વિ) મુખ્ય, પહેલું, આગલું.
અગ્રજ (વિ) મોટો ભાઈ.
અગ્રવાદી (વિ) પ્રથમ વાદ કરનાર. મુખી.
અગ્રસર / અગ્રેસર } (વિ) આગેવાન. ઉપરી.
અઘ (ના) પાપ. અકૃત.
અઘટમાન (વિ) ન બને તેવું.
અઘરણી (ના) સીમંત. ગર્ભાધાન.
અઘરાળો (ના) ખરેટો, ડાઘો.
અઘરું (વિ) મુશ્કેલ, કઠણ, દુર્લભ.
અઘવું (ક્રિ) દીર્ઘશંકા. મળ તજવો તે.
અઘહારી (ના) પાપ હર્ત્તા, ઈશ્વર.
અઘાટ (ના) શાળા લેખ.
અઘાડિયું (વિ) વેચેલું.
અઘાડો (ના) એક વનસ્પતિ.
અઘાણ (ના) ઝાડો. નરક.
અઘાણું (વિ) અઘવાની હાજતવાળું.
અઘાત (વિ) અગાધ. અખંડ
અઘામણ (ના) છેરાટું, પેટ છૂટી જવું.
અઘાર (ના) પંખીની વિષ્ટા.
અઘારો (ના) અઘામણ.
અઘેડો (ના) અઘાડાનો વેલો.
અઘોક (ના) કોગળિયું, મરકી, કોલેરા.
અઘોર (વિ) ભયંકર, મોટું, ગાઢ.
અઘોરી (વિ) ચિતળી, ચઢે તેવું, ઉંઘણસી.
અંક (ના) ચિહ્ન, આંક., ખોળો, પ્રકરણ, બાર
અંકગણિત (ના) આંકડાથી ગણવાની વિદ્યા

અંકાવવું (ક્રિ) પરખાવવું, કસ કહડાવવો. કીમત કરાવવી, લીટી દોરાવવી.
અંકિત (વિ) છાપવાળું. અંકાયલું.
અંકી (વિ) અંકવાળું.
અંકુર (ના) ફણગો. અંકોર. રૂચ્યાં.
અંકુશ (ના) માવતનું હથિયાર. અટકાવ. ધાક.
અંકે (ના) અક્ષરે લખવું તે.
અંકોડાબંધ (વિ) હારદોર, હારોહાર.
અંકોડો (ના) આંકડો.
અંકોર (ના) અંકુર.
અંકોલ (ના) એ નામનું ઝાડ, ફળ.
અંકોશ (ના) અંકુશ.
અંગ (ના) શરીર. મદદનીસ. બાજુ. ગૌણભાગ
અંગ ઉધાર (વિ) કંઈપણ સાનમાં રાખ્યા-વિના ધીરેલું નાણું.
અંગઉમંગ (ના) તનમનની ઉલટ.
અંગ કાઠી (ના) શરીરનું વાન-બાંધો.
અંગદશિષ્ટાઈ (ના) અંગદે રાવણ આગળ વાપરેલી યુક્તિ, ડાહી ડાહી વાતો કરી કામ કાઢી લેવું તે.
અંગના (ના) સ્ત્રી. સુંદરી, પોતીકી સ્ત્રી.
અંગનું (વિ) પોતીકું, પતીજવાળું.
અંગ મર્દન (ના) શરીર ચોળાવવું તે.
અંગરખી (ના) બાળકનું અંગરખું.
અંગરખું } અંગરખો } (ના) ગળાથી ઘૂંટણ લગીનું સીવેલું વસ્ત્ર.
અંગરાગ (ના) શરીરના સુગંધી લેપ.
અંગરેજ (ના) ઇંગ્લંડ દેશનો વતની.
અંગરેજી (વિ) અંગરેજ સંબંધી.
અંગવસ્ત્ર (ના) પિછોડી, શેલું. રાખેલી સ્ત્રી.
અંગાખરાં } અંગાખરી } (ના) અંગારામાં સેકેલી ભાખરી. બાટી.
અંગાર (ના) અંગારો. નાહ.
અંગારવું (ક્રિ) અંગારાથી તપાવવું તે.
અંગારિયું (ના) આંજિયું, કાજળી પરેલી જુવારનો છોડ.
અંગારી (ના) સગડી.
અંગારો (ના) ધગધગતો અગ્નિ, નોહ.
અંગિડું (ના) બાળકનો કબજો.
અંગિયો (ના) ચોળી, સ્ત્રીને પહેરવાનું વસ્ત્ર.
અંગી (વિ) અંગવાળું, પોતીકું.

અંગીકાર (ના) સ્વીકાર, પોતાનું કરવું.
અંગીકૃત (વિ) સ્વીકારેલું.
અંગીઠી } અંગીઠું } (ના) સોનીની સગડી.
અંગુ (વિ) અંગ ઉધાર.
અંગુછો (ના) અંગ લુછવાનો કકડો; ટુવાલ.
અંગુઠાદાવ (ના) કુસ્તીનો એક દાવ.
અંગુઠી (ના) દરજીની આંગળીની ખોલી. વીંટી.
અંગુઠો (ના) હાથની જાડી ચપટી ને ટુંકી આંગળી. પગની જાડી અને મોટી આંગળી.
અંગુર (ના) નવી ભોંય, રૂઝ. લીલી દરાખ.
અંગુષ્ઠ પ્રમાણ (વિ) અંગુઠા જેવડા (ન્હાવિ)
અંગેઠી } અંગેઠું } (ના) અંગીઠી. સગડી.
અંગોપાંગ (ના) આખે શરીરે.
અંગોઠી (ના) અંગુઠી. સગડી.
અંધામ (ના) ધામધૂમ. ગરબડ. બળવો.
અંધામો (ના) ધામધૂમ. તોફાન (બાળકનું.)
અંઘોળ (ના) સ્નાન. અખોટ.
અંઘોળડી (ના) નાહવાનું નાનું વાસણ. ત્રાંબાકુંડી.
અંઘોળવું (ક્રિ) નાહવું.
અંઘોળિયું (ના) પાણી ઊનું કરવાનું વાસણ. દેગડી.
અંઘોળિયો (ના) નવડાવનારો નોકર.
અચકડું (ના) પૂર્વે ભોગનું સ્મરણ. ગળકો.
અચકવું } અચકાવું } (ક્રિ) આચકો ખાવો, એકદમ અટકવું, સંકોચાવું.
અચકો મચકો (ના) આચકો અને લેહેકો.
અચપચું (વિ) લોંદા જેવું.
અચાણુચ (અ) અચાનક.
અચમ્બો (ના) નવાઈ. અતિઆશ્ચર્ય.
અચર (વિ) ખસે નહિ તે. સ્થિર.
અચરજ (ના) કૌતુક. નવાઈ.
અચંરત (વિ) તાજુબ, એકદમ ખુશ થવું.
અચરતી (ના) નવાઇ, તાજુબી.
અચલ (વિ) સ્થિર, સ્થાઇ, હાલચાલ રહિત.
અચલ (ના) પર્વત
અચાખ્યો (વિ) ન ચાખેલો.
અચળપદ (ના) કદિ ચળે નહિ તે સ્થાન.
અચળા (ના) પૃથ્વિ.
અચળિત (વિ) અચળ, અડગ.

અચાનક (અ) એકાએક. ઓચિંતુ.
અચિકિત્સનીય (વિ) પરખાય નહિ તેવું.
અચિંત્ય (વિ) અકળ, અતર્ક્ય.
અચિર (વિ) ટુંકું. ક્ષણભંગુર.
અચિર (અ) શીઘ્ર, ઉતાવળથી.
અચિંતુ (અ) એકાએક. અકસ્માત.
અચૂક (અ) અચાનક ન ભૂલતાં. ચૂક ભૂલ વગરનું. જરૂર.
અચેત (વિ) અચેતન.
અચેતન (વિ) જડ, જીવરહિત, બેભાન.
અચ્ચરવું (ક્રિ) ઉચ્ચાર કરવો.
અચ્છું (અ) બાંરૂ, સારૂં, ઠીક.
અચ્છું (વિ) સારૂં, સુંદર.
અચ્છેર (વિ) અડધો શેર.
અચ્છેરિયું (ના) અચ્છેર સમાય તેવું ઠામ.
અચ્છેરિયો } (ના) અચ્છેર વજનનું કાટલું.
અચ્છેરો }
અચ્યુત (ના) અવિનાશી, ઈશ્વર.
અછત (અ) છૂપી રીતે, સલામત.
અછત (ના) તંગી, તાણ, ભીડ.
અછત્ર (વિ) છત્ર રહિત, વહિલ વગરનો રાજા [ભ્રષ્ટ.
અછબડા (ના) શૈયડ, શીળી.
અછરતું (વિ) ઉપર ઉપરથી અડકેલુ.
અછવાવું (ક્રિ) ઓછું ઉતરવું.
અછાડ પછાડ (ના) અહીં તહીં પછાડવું તે.
અછાવવું (ક્રિ) નવું વાસણ વાપરવા કહાડવું.
અછાળવું (ક્રિ) વાસણ ઊંચું નીચું કરી તેમાંની વસ્તુ તળે ઉપર કરવી તે.
અછિન્ન, (વિ) કપાયલું નહિ તે.
અછિન્નધારા (ના) અભિષેક પાત્ર (છિદ્રવાળું)
અછેદ્ય (વિ) છેદાય નહિ તેવું.
અછો અછો કરવું (ક્રિ) ઘણાંવાનાં કરવાં.
અછોડો (ના) નાથે બાંધવાની જાડી દોરી.
અજ (ના) અનાદિ, ઈશ્વર, બકરો, બ્રહ્મા.
અજગર (ના) મોટો સાપ.
અજતરફ (અ) થી, તરફથી.
અજન્મ (વિ) જન્મ રહિત, અનાદિ.
અજપાજપ (ના) શ્વાસોશ્વાસ હરિચિંતવન કરવું તે. એક દેવતા.
અજબ (વિ) આશ્ચર્યકારક.
અજમાયેશ (ના) તપાસ, અટકલ. સુમાર.
અજમાવવું (ક્રિ) પ્રયોગ કરવો, તપાસી જોવું.
અજમાસ (ના) અજમાયેશ, આંસરો.
અજમુદો (ના) અજમાયેશ, તપાસ.
અજમો (ના) એક વસાણું.
અજમોદ (ના) એક વસાણું.
અ-જર (વિ) જરા-ઘડપણ વગરનો.
અજર (ના) આનાકાની, મિષ, બહાનું.
અજરામર (વિ) જેને જરા મરણ નહિ તે.
અજલ (ના) આખર, અંત મોત. કજા.
અજવાળવું (ક્રિ) માંજવું. સાજવું, ઉટકવું.
અજવાળિયું (ના) શુક્લ પક્ષ, શુદ. છાપરાનું જાળિયું.
અજવાળી (વિ) ચાંદરણાંવાળી (રાત)
અજવાળું (ના) પ્રકાશ, ઉજાશ.
અજવાળું થવું (ક્રિ) વહાણું વાવું.
અજવાળું કરવું (ક્રિ) નામ કહાડવું, સંદેહ ટાળવો.
અજસ્ર (અ) હંમેશ, નિરંતર.
અજહલ્લક્ષણા (ના) લક્ષણાનો એક ભેદ,
અજા (ના) માયા, કુદરત, બકરી.
અજાગળ (વિ) નકામું. બકરીના ગળાના આંચળ જેવું.
અજાએબ (વિ) અજબ
અજાગત (વિ) ધાર્યું બાર્યું. અકાળ મોત પામેલું.
અ-જાચક (વિ) કોઇ કને માંગે નહિ તે.
અજાણ (વિ) અણવાકેફ, બેસમજ.
અજાણતાં (અ) ન જાણતાં. બેખબર.
અજાણ્યું (વિ) અજ્ઞાત, નહિ જાણેલું.
અજાત શત્રુ (ના) શત્રુવગરનો. યુધિષ્ઠિર.
અજાનબાહુ (ના) ઘૂંટણ સુધીના હાથવાળો.
અજિત (વિ) ન જીતાયલું.
અજિન (ના) મૃગચર્મ, હરણનું ચામડું.
અજીઠવાડ (ના) એઠાં વાસણ.
અજીઠું (વિ) એઠું.
અજીર (ના) પરસાળ. ચાલી.
અજીરણ (ના) અપચો, બેહજમી.
અજીર્ણ (વિ) નવું.
અજીર્ણીશ (ના) ઓડો, અપચો.
અજુગતું } (વિ) અઘટિત. નાલાયક.
અજોગ }
અ-જોગ (ના) કુ-સમો.
અંજામ (ના) આજમ.

અજજુ (ના) ઇ–ઈ–સ્વરની નિશાની. [ી.
અજ્ઞ (વિ) અજાણ્યું, અણસમજુ. મૂર્ખ.
અજ્ઞાત (વિ) જ્ઞાનહીન. અજાણ.
અજ્ઞાન (ના) અજાણતા, મૂર્ખાઈ.
અજ્ઞાન (વિ) બેસમજ, મૂર્ખ.
અજ્ઞાનભાવ (ના) અજાણપણું.
અજ્ઞાની (વિ) જ્ઞાન રહિત.
અઝેડો (ના) ઉઝરડો, લીસોટો.
અંચલ (ના) છેડો, પાલવ, પદર, પલ્લો.
અંચળપો (ના) આંખની ઝોક.
અંજન (ના) આંજવાની વસ્તુ, સુરમો ઈ.
અંજળી (ના) ખોબો, પોશ.
અંજાવું (ક્રિ) ચોપડાવું. શરમાવું. ઠગાવું.
અંજીર (ના) એક ફળ.
અંજીરિયા (વિ) પાકા અંજીરના રંગનું.
અંજીરી (ના) અંજીરનું ઝાડ. [પંચાયત.
અંજુમન (ના) એક ધર્મી લોકની સભા,
અટક (ના) ઓડક, ઉપનામ. વહેમ.
અટક ચાળું (ના) અડપલું, છેડ.
અટક ચાળું (વિ) અડપલું કરનાર.
અટકડી (ના) વાધણી, હેડકી.
અટકણ, } (ના) અટકાવ કરનારી વસ્તુ.
અટકણિયું } ટેકણ.
અટકવું (ક્રિ) ઊભું રહેવું. થોભવું. ખોટી થવું.
અટકળ (ના) કલ્પના, સુમાર, અડસટ્ટો, કુંચી,
અટકાર (ના) ઓડકાર. [મહાવરો.
અટકાવ (ના) હરકત. બાધા. રજોદર્શન.
અટકાવવું (ક્રિ) બંધ પાડવું, રોકવું.
અટકાવું (ક્રિ) અભડાવું, છેટે બેસવું, રજ
અટકો મટકો (ના) સ્ત્રીનો લટકો. [દિખાવું.
અટણ (ના) ભ્રમણ, પ્રવાસ. મુસાફરી.
અટની (ના) ધનુષ્યનું સીંગડું, તટ્ટી.
અટપટું (વિ) પેચવાળું. કપરું.
અટવાવું. (ક્રિ) અવટાવું.
અટવી (ના) વન, જંગલ.
અટળ (વિ) અનિવાર, ટળે નહિં તેવું.
અટાઉ (ના) ઠગાઈ.
અટાટ (વિ) ઘણું, નિસ્સાર.
અટાપટા (ના) આડા અવળા લીટા, પટા.
અટામણ (ના) લુવાને લગાડવાનો લોટ.
અટારી (ના) ઊંચી મેડી, ઝરૂખો, ગોખ.
અટાળો (ના) ઉચાળો, ખટલો, સરસામાન.
અટાવું (ક્રિ) છુંદાઈને લોંદો થવો.
અટિંબર (ના) ઢગ, ડુંગર.
અટેરવુ. (ક્રિ) ઓવાળવુ, સૂતરની આંટી બ-
અટોપવું (ક્રિ) આટોપવું [નાવવી.
અટ્ટલ (વિ) પાકો, પ્રવીણ, હોશિયાર.
અટ્ટહાસ (ના) ખડખડ હસવું તે.
અટ્ટા (ના) દરવાજા, દ્વાર.
અઠવાડિયું (ના) આઠ દિવસ.
અઠવાડું (ના) દોરડાને વળ ચઢાવવાનો લાકડાનો કકડો.
અઠ્ઠાસિયાં (ના) તોડા, સ્ત્રીના પગનું ઘરેણું.
અઢીંગણ (ના) અઢેલવાનો તકિયો.
અઢીંગવું. (ક્રિ) અઢેલીને બેસવું.
અઢેલવું (ક્રિ) અઢેલવું.
અઢોઢી (ના) ગોળમાં બાફેલું આદું, હળોટી.
અઠ્ઠાણું (વિ) ૯૮ (સંખ્યા.)
અઠ્ઠાવન (વિ) ૫૮ (સંખ્યા.)
અઠ્ઠાવીસ (વિ) ૨૮ (સંખ્યા.)
અઠ્ઠયાસી (વિ) ૮૮ (સંખ્યા.)
અડ (ના) હઠ, જીદ.
અડક (ના) અટક. ઉપનામ.
અડકવું (ક્રિ) સ્પર્શ થવો, છેડવું.
અડકાડવું (ક્રિ) અડકે તેમ કરવું.
અડકાયલી (વિ) અટકાવવાળી સ્ત્રી.
અડકાવ (ના) અટકાવ. રજોદર્શન.
અડકાવું (ક્રિ) દેવાવું. સ્પર્શ થવો. અભડાવું.
અડઘો દડઘો (ના) હાંડલું, દોષ. ઠપકો.
અડંગો (ના) ધામો, પગનો દાવ.
અડચણ, (ના) હરકત, નડતર. સંકટ.
અડતલાં (ના) ગાંગાંતલ્લાં. આનાકાની.
અડતલો (ના) આસરો. ઓથ.
અડથલ (વિ) જબરૂં. લઠ્ઠ, કદાવર.
અડથપો (ના) રોકાણ, મોટી નડતર.
અડદ (ના) એક કઠોળ.
અડદાળું (ના) અડદનું.
અડદાલો (ના) ભેંચો. ધાણ.
અડદિયું (ના) અડદનું ખાવાનું.
અડધિયું (ના) અર્ધભાગ.

અજાણુ (ના) ઇ–ઈ–સ્વરની નિશાની. િ ી.
અજ્ઞ (વિ) અજાણ, અણસમજુ. મૂર્ખ.
અજ્ઞાત (ત્રિ) જ્ઞાનહીન. અજાણ.
અજ્ઞાન (ના) અજાણતા, મૂર્ખાઈ.
અજ્ઞાન (વિ) બેસમજ, મૂર્ખ.
અજ્ઞાનભાવ (ના) અજાણપણું.
અજ્ઞાની (વિ) જ્ઞાન રહિત.
અઝેડો (ના) ઉઝરડો, લીસોટો.
અંચલ (ના) છેડો, પાલવ, પદર, પલ્લો.
અંચળપો (ના) આંખની ઝોક.
અંજન (ના) આંજવાની વસ્તુ, સુરમો ઈ.
અંજળી (ના) ખોબો, પોશ.
અંજાવું (ક્રિ) ચોપડાવું. શરમાવું. ઠગાવું.
અંજીર (ના) એક ફળ.
અંજીરિયા (વિ) પાકાં અંજીરના રંગનું.
અંજીરી (ના) અંજીરનું ઝાડ.
અંજુમન (ના) એક ધર્મી લોકની સભા, [પંચાયત.
અટક (ના) ઓડક, ઉપનામ. વહેમ.
અટક ચાળું (ના) અડપલું, છેડ.
અટક ચાળું (વિ) અડપલું કરનાર.
અટકડી (ના) વાધણી, હેડકી.
અટકણ, / અટકણિયું (ના) અટકાવ કરનારી વસ્તુ. ટેકણ.
અટકવું (ક્રિ) ઊભું રહેવું. થોભવું. ખોટી થવું.
અટકળ (ના) કલ્પના, સુમાર, અડસટ્ટો, કુંચી, [મહાવરો.
અટકાર (ના) ઓડકાર.
અટકાવ (ના) હરકત. બાધા. રજોદર્શન.
અટકાવવું (ક્રિ) બંધ પાડવું, રોકવું.
અટકાવું (ક્રિ) અભડાવું, છેટે બેસવું, રજ [દેખાવું.
અટકો મટકો (ના) સ્ત્રીનો લટકો.
અટણ (ના) ભ્રમણ, પ્રવાસ. મુસાફરી.
અટની (ના) ધનુષ્યનું સીંગડું, તટ્ટી.
અટપટું (વિ) પેચવાળું. કપરૂં.
અટવાવુ. (ક્રિ) અવટાવું.
અટવી (ના) વન, જંગલ.
અટળ (વિ) અનિવાર, ટળે નહિં તેવું.
અટાઉ (ના) ઠગાઈ.
અટોટ (વિ) ઘણું, નિસ્સાર.
અટાપટા (ના) આડા અવળા લીટા, પટા.
અટામણ (ના) લુવાને લગાડવાનો લોટ.

અટારી (ના) ઊંચી મેડી, ઝરૂખો, ગોખ.
અટારો (ના) ઉચાળો, ખટલો, સરસામાન.
અટાવું (ક્રિ) છુંદાઈને લોંદો થવો.
અટિંબર (ના) ઢગ, ડુંગર.
અટેરવું (ક્રિ) ઓવાળવું, સૂતરની આંટી બ- નાવવી.
અટોપવું (ક્રિ) આટોપવું
અટ્ટલ (વિ) પાકો, પ્રવીણ, હોશિયાર.
અટ્ટહાસ (ના) ખડખડ હસવું તે.
અટ્ટા (ના) દરવાજા, દ્વાર.
અઠવાડિયું (ના) આઠ દિવસ.
અઠવાડું (ના) દોરડાને વળ ચઢાવવાનો લાકડાનો કકડો.
અઠ્ઠાસિયાં (ના) તોડા, સ્ત્રીના પગનું ઘરેણું.
અઢીંગણ (ના) અઢેલવાનો તકિયો.
અઢીંગવું. (ક્રિ) અઢેલીને બેસવું.
અઠેલવું (ક્રિ) અઢેલવું.
અઠોઠી (ના) ગોળમાં બાફેલું આદું, હઠોઠી.
અઠ્ઠાણું (વિ) ૯૮ (સંખ્યા.)
અઠ્ઠાવન (વિ) ૫૮ (સંખ્યા.)
અઠ્ઠાવીસ (વિ) ૨૮ (સંખ્યા.)
અઠ્ઠયાસી (વિ) ૮૮ (સંખ્યા.)
અડ (ના) હઠ, જીદ.
અડક (ના) અટક. ઉપનામ.
અડકવું (ક્રિ,) સ્પર્શ થવો, છેડવું.
અડકાડવું (ક્રિ) અડકે તેમ કરવું.
અડકાયલી (વિ) અટકાવવાળી સ્ત્રી.
અડકાવ (ના) અટકાવ. રજોદર્શન.
અડકાવું (ક્રિ) દેવાવું. સ્પર્શ થવો. અભડાવું.
અડઘો દડઘો (ના) હાંડલું, દોષ. ઠપકો.
અડગો (ના) ધામો, પગનો દાવ.
અડચણ, (ના) હરકત, નડતર. સંકટ.
અડતલાં (ના) ગાંગાંતલ્લાં. આનાકાની.
અડતલો (ના) આસરો. ઓથ.
અડથલ (વિ) જબરૂં. લઠ્ઠ, કદાવર.
અડથપો (ના) રોકાણ, મોટી નડતર.
અડદ (ના) એક કઠોળ.
અડદાળું (ના) અડદનું.
અડદાલો (ના) ભેંચો. ધાણ.
અડદિયું (ના) અડદનું ખાવાનું.
અડધિયું (ના) અર્ધભાગ.

અડધી (ના) પૈ, (સિક્કો.)
અડધું (વિ) અર્ધ.
અડધું પડધું (વિ) અર્ધ, તેથી સહજ કમી.
અડધો (ના) અર્ધા રૂપિયાનો સિક્કો.
અડધો અડધ (વિ) બરાબર અડધું.
અડપલું (ના) અટકચાળું, છેડ.
અડપલું (વિ) છેડ કરનાર.
અડફટ (ના) ઝપટ, ફેંટ. આંટી.
અડબંગ (વિ) ઢંગવગરનું. હઠીલું.
અડબડિયું (ના) લથડિયું.
અડબોથ (ના) લપડાક, તમાચો.
અડબોથ (વિ) ઠોઠ, બૂધી.
અડવાણું (વિ) અડવું, ઉઘાડું.
અડવું (વિ) ઉઘાડું, શણગાર રહિત.
અડવું (ક્રિ) અડકવું, મંડી રહેવું.
અડવો (ના) વાણીઓ. (ભવઈમાં.)
અડસટ્ટો (ના) સુમાર, આસરો.
અડસઠ (વિ) ૬૮ અડસેઠ (સંખ્યા.)
અડસર (ના) ઘરની ગે. પાટડી.
અડસિયાં (ના) અડાસિયાં. તોડા.
અડસેઠ (વિ) ૬૯ (સંખ્યા.).
અડાઉ (વિ) નમાર. વાવ્યાવગર ઉગેલું.
અડાડવું (ક્રિ) અરકાડવું.
અડાણી (વિ) અનાડી, અસભ્ય, મૂર્ખ.
અડાણો (ના) એક રાગ.
અડાબીડ (વિ) ભયંકર.
અડાયું-યાં (ના) છાણના સુક્કા પોદળા.
અડાલી (ના) લાકડાની નાની થાળી.
અડાવવું (ક્રિ) અતિશય ખાવું. સપડાવવું. ધૂસાડવું.
અડાસિયાં (ના) એક ઘરેણું. તોડા.
અડાસે (અ) પાસે. ઓળે.
અડાળી (ના) ઘરને લગતી છાપરી. ઓસરી.
અડિયલ (વિ) હઠીલું.
અડિયું (ના) નાની અડી.
અડી (ના) સોનીનું એક ઓજાર. દોડ.
અડી (વિ) જરૂરની.
અડી જઈને (અ) મંડ્યા રહીને.
અડી જવું (ક્રિ) અટકી પડવું.
અડીવેળા (ના) અડચણ સમય, દુઃખ વખત.
અડુક દડુકિયું (વિ) બે બાજુ મહાલનાર [ારબડિયું.
અડુસી (ના) એક ઓષધી.
અડુસો (ના) એક ઝાડ.
અડોઅડ (અ) લગોલગ. છેક નજીક.
અડોલ, (વિ) અચળ, અઢળ, સ્થિર.
અડોલી (ના) અટકણિયું.
અડોસપડોસ (ના) ઘરની આજુ બાજુ.
અડોસીપડોસી (ના) પાડાપડોશી. આજુ બાજુ રહેનાર.
અડોળ (વિ) બેડોળ. કદરૂપું.
અડોળ કાટલું (વિ) અડોળ, વગવિનાનું.
અડ્યું (વિ) જરૂરનું.
અઢળ (વિ) અચળ, સ્થાયી.
અઢળક (વિ) ઢળી ન પડે તે.
અઢાર (વિ) ૧૮ (સંખ્યા)
અઢી (વિ) ૨॥ (સંખ્યા.)
અઢીશેરી (ના) ૨॥ શેર.વજનનું કાટલું-માપ.
અઢેલવું (ક્રિ) અઠીંગવું, ધકેલવું.
અણ (અ) નકાર, ઓછપ, હલકાઇ દર્શક.
અણકહ્યાગરૂં (વિ) કહ્યું ન માને તે.
અણકિસબી (વિ) કિસબ ન જાણનાર.
અણકૂટ-કોટ (ના) અન્નકૂટ. નૈવેદનો ઢગ.
અણખત (ના) મનનો ખટકો. નડતર.
અણ ગમતું (વિ) ના પસંદ.
અણગળ (વિ) વગેર ગાળેલું.
અણગોક (ના) બૈરાનું એક વ્રત.
અણઘડ (વિ) ઘડાયલું નહિ તે. જંગલી.
અણચિન્તું / અણચિન્ત્યું (અ) એકાએક, ઓચિંતું.
અણછતું (વિ) છાનું, ઢાંક્યું. ગુપ્ત.
અણજાણ (વિ) અજાણ, નાદાન.
અણતોળ્યું (વિ) તોળ્યાવિનાનું.
અણદીઠ / અણદીઠું (વિ) ન દીઠેલું.
અણધાર્યું (વિ) ન ધારેલું.
અણબનાવ (ના) બેબનાવ, કુસંપ, વાંધો.
અણબોટ (વિ) બોટયા વગરનું.
અણમાનીતું (વિ) અળખામણું.
અણલિંગી (વિ) દેહ વગરનું, વિદેહી.
અણવટ (ના) બાળકનું એક ઘરેણું.
અણવર (ના) વરનો મિત્ર. વહુની સખી.

અણુવીંધ્યું (વિ) વગર વીંધેલું, અજાણ્યું.
અણુસખડી (ના) મીઠા વગરની સામગ્રી.
અણસારો (નો) ઇસારો, સાન, અંકુર.
અણહદ (વિ) અનહદ.
અણિમા (ના) એક સિદ્ધિ.
અણિયાળું (વિ) અણીદાર.
અણી (ના) અગ્રભાગ, બારીક વખત.
અણીદાર (વિ) અણીવાળું
અણીશુદ્ધ (વિ) જેની અણી ભાંગી ન હોય તે.
અણીસું (ના) એક વસાણું.
અણુ (ના) બારીક કણ; પરમાણુ.
અણુ (વિ) થોડુંક, લેશ.
અણુમાત્ર (વિ) જરાકજ, રજ.
અણોજો (ના) અનધ્યાય, છુટીનો દિવસ.
અંટસ (ના) રેંચાની આંટી, કીનો, વૈર.
અંટવાળ (ના) આંટી અટકેટ.
અંડ (ના) ઇંડું. ઉપસ્થને લગતી ગોળી.
અંડકટાહ (ના) તાળવું. બ્રહ્માંડ.
અંડજ (વિ) ઇંડામાંથી ઉત્પન્ન થયલું.
અંડવૃદ્ધિ (ના) અંડ વધવાનો રોગ.
અંડાકૃતિ (ના) ઇંડાના ઘાટનું.
અંહુસ (ના) સીતાફળ.
અતઃ (અ) એ માટે, એથી. એ સબેથી.
અતઃપર (અ) હવે પછી, આયંદે.
અતએવ (અ) એટલાજ માટે, એથીજ.
અતડાઈ (ના) જુદાઈ, આડાઈ, તોર.
અતડું (વિ) તોછડું, આડું, અળગું.
અતરંગ (અ) અધ્ધર, જુદુંજ.
અતરાપી (વિ) બહારનું, ત્રાહિત.
અતર્ક્ય (વિ) તર્ક ન થાય તેવું.
અતલસ (ના) લાય, રેશમી કાપડ.
અતળ (ના) એક પાતાળ.
અતળી (વિ) અતુલ.
અતાઈ (વિ) સરસ ગવૈયો.
અતાર (ના) સરયો; સુગંધી વેચનાર.
અતિ (અ) ઘણું.
અતિ (ઉ) બેહદ, હદબહાર. ઉલટું (અર્થ.)
અતિકાળ (ના) ગયેલો વખત.
અતિક્રમ (ના) અમર્યાદા.
અતિક્રાંત (વિ) ઉલ્લંઘન કરેલું, સરસ થએલું.
અતિજગતિ (ના) એક છંદ (કવિતાનો.)
અતિથિ (ના) અજાણ્યો. યાચક, પરોણો, મેમાન.
અતિદેશ (ના) વધારેલો અર્થ.
અતિપાત (ના) અન્યાય. ઉત્પાત.
અતિરથી (ન) મહારથી કરતાં બળિયો.
અતિવિખ (ના) એક ઔષધિ.
અતિવ્યાપ્તિ (ના) તાણીતૂસીને કરેલો અર્થ.
અતિશય (વિ) ઘણુંજ પુષ્કળ.
અતિશયોક્તિ (ના) એક અલંકાર (કવિતામાં)
અતિશાણું (વિ) દોઢ ડાહ્યું.
અતિશૂદ્ર (ના) શૂદ્રથી ઉતરતો, ભંગી ઈ.
અતિસાર (ના) મરડો, સંગ્રહણી, (રોગ.)
અતીત (ના) અતિથિ, ભીખારૂં. બાવો.
અતીત (વિ), છુટું થયેલું. વીતેલું.
અતીન્દ્રિય (વિ) અગોચર.
અતીસેં (વિ) અતિશય, ઘણુંજ.
અતુલ્ય (વિ) અતુલ, અનુપમ, અસાધારણ.
અતૂટ (વિ) અખંડિત.
અતોલ (વિ) અતુલ્ય. અનુપમ.
અત્તર (ના) તેલના અંશવાળી સુગંધી.
અત્તર ઘડી (અ) હમણાજ.
અત્તરદાની (ના) અત્તર રાખવાની સીસી.
અત્તર સાહેત / અત્તર સાહેદ } (અ) આંઘડીએ, હમણાજ.
અત્યંત (વિ) ઘણુંજ, અથાક.
અત્યય (ના) નાશ. અતિક્રમ. દુરાચાર.
અત્યાગ્રહી (વિ) ઘણો આગ્રહ કરનાર.
અત્યાચાર (ના) કુમાર્ગ, અનાચાર.
અત્યાર (અ) હમણા, આ ક્ષણ.
અત્યાર પછી (અ) હવેપછી, આજપછી.
અત્યાર લગી / અત્યારસૂધી } (અ) હમણાસૂધી.
અત્યાસક્તિ (ના) લંપટપણું.
અત્યુક્તિ (ના) અતિશયોક્તિ અલંકાર.
અત્ર (અ) અહીંઆ.
અત્રૂપ (વિ) નિર્લજ, બેશરમું.
અત્રે (અ) અત્ર.
અથ (અ) પ્રારંભ, વળી. પછી. વિશેષ
અથડવું (ક્રિ) આથડાવું.
અથડામણ (ના) કડાકૂટ, અડચણ. રખડપટ્ટી.

અથડાવું (ક્રિ) લાગવું. અફળાવું. ભટકવું.
અથર્વ (ના) ચોથો વેદ.
અથર્વણ (ના) શિવ. અથર્વ વેદ.
અથર્વેદી (ના) અથર્વેદ ભણેલો. ડોઠ, ખળ.
અથવા (અ) કિંવા. કે, યા, અગર, વા.
અથાક } (વિ) અગાધ. અમાપ. અરથાગ.
અથાગ }
અથાણું (ના) આચાર. આથેલાં કંદફળ.
અદક (વિ) અટથી. ઓછી. અધિક.
અદકડું વિ) અદુકડું, ઉભડું.
અદકું (વિ) અધિક, વધારે, વિશેષ.
અદકેરૂં (વિ) આધિક (કવિતામાં).
અદત્તા (ના) કુંવારી છોકરી.
અદન (ના) ભક્ષણ, ભોજન. ખોરાક.
અદના (વિ) ગરીબ. નીચ. કંગાળ.
અદપડિયાળી (વિ) અદુધાટી (આંખ)
અદબ (ના) માઝા. અંકોશ.
અદબવાળવી (ક્રિ) બે હાથ કોણીથી વાળી [જોડે રાખવા.
અદબદ (વિ) અદ્ભુત.
અદબસર (અ) માન રાખીને.
અદભવિષ (ના) 'થનાર થશે,' જાણીને ઉપાય [કરવો તે.
અદરસ (ન) આદાનો રસ.
અદરાવું (ક્રિ) સગાઈ થવી. ચાંલ્લા થવા.
અદર્શ (વિ) અદૃશ્ય. ન દેખાય તે.
અદલ (વિ) બરોબર. ન્યાયયુક્ત. સત્ય.
અદલબદલ (અં) એક આપીને બીજું લેવું તે.
અદમુઉ } (વિ) અધમુઉં. મરણતોલ થયલું,
અદસરતું } મરણોન્મુખ.
અ-દળ (વિ) પાતરાં વગરનું.
અદા (ના) કરજ. બજાવણી. કટાક્ષ.
અ-દાતા (વિ) કૃપણ. સૂંસ. બખીલ.
અદાલત (ના) ન્યાયમંદિર. દરબાર. કોર્ટ.
અદાવત (ના) વેર, શત્રુત્વ, અણબનાવ.
અદિયો (ના) ભેટ, ઈનામ, બક્ષિસ.
અદીઠ (વિ) ન દેખાતું)
અદુકડું (વિ) ઉભડું, બે પગપર ભાર દઈ [બેઠેલું.
અદુધાડું (વિ) અરધું ઉઘાડું.
અદૃશ્ય (વિ) ન દેખાતું. જોવાને નાલાયક.
અદૃશ્ય (ના) વિષ્ણુ. ઈશ્વર.
અદૃષ્ટ (ના) દૈવ, નસીબ. (વિ) ન દીઠેલું.
અદૃષ્ટવિદ્યા (ના) મંત્રતંત્ર, જાદુ.
અદેખાઈ (ના) ઈર્ષા, મત્સર.
અદેખું (વિ) ઈર્ષાળું, બળિયેલ.
અદ્ભુત (વિ) અલૌકિક. નવુંજ.
અદ્ભુતરસ (ના) કાવ્યના ૯ રસમાંનો એક.
અદ્ય (અ) આજે, હમણાં.
અદ્યાપિ, અદ્યાપિ (અ) હજીસુધી.
અદ્રક (ના) આદું.
અદ્રિ (ના) પહાડ, પર્વત.
અદ્વાતદ્વા (વિ) ગમેતેમ. અનિયમિત.
અદ્વિતીય (વિ) અનુપમ. એકજ.
અદ્વૈત (ના) એક સિદ્ધાંત. આત્મા પરમાત્માની એકતા માનનાર મત.
અધ (વિ) અરધું. ઓછું.
અધકચરૂં (વિ) થોડું છૂંદેલું, અરધું પરધું.
અધખોખરૂં (વિ) થોડું ઘણું છૂટેલું.
અધખોલું (વિ) અરધું ઉઘડેલું.
અધગારિયું (વિ) નેવાતું ગરમ કરેલું.
અધણિયાતું (વિ) અનાથ. નાદાર.
અધધધ! (અ) આશ્ચર્યસૂચક.
અધન (વિ) નિર્ધન, રંક, ગરીબ.
અધપચું (વિ) પાણી પોચું, અરધું પચેલું.
અધમ (વિ) નીચું, હલકું. કુત્સિત.
અધમા (ના) હરામી નારી. (કાવ્યમાં.)
અધમાંગ (ના) કેડથી નીચેનું અંગ.
અધમાધમ (વિ) મહાપાપી. નીચમાં નીચ.
અધમુઉ (વિ) મરણતોલ.
અધમોદ્ધાર (ના) અધમને ઉદ્ધારનાર. હરિ.
અધર (ના) નીચલો હોઠ.
અધર (વિ) અંતરંગ, નિરાધાર.
અધરકવું (ક્રિ) ધ્રાસ્કવું.
અધરણ (ના) આવરણ. ઉકળતું પાણી.
અધરતું (વિ) અધવચ બંધ પડેલું. રખડતું.
અધરપાન (ના) નીચલા હોઠનું ચુંબન.
અધરામૃત (ના) ચુંબન રસ.
અધવચ (અ) ચચ્ચોવચ. મધ્યે.
અધવચરૂં (વિ) વચમાં લટકતું, બેધડ.
અધવારવું (ક્રિ) અરધું ખાલી કરવું.
અધાધન્ધ (ના) અંધારૂં. અજ્ઞાન. [સં૦ ઈ૦
અધિ (ઉ) ઘણું. હદબાર. ઉપર. -રી રે. પાર-

અધિક (વિ) વધારે. [દ્ર માસ.
અધિક મહિનો (ના) સંક્રાંતિ વગરનો થાં-
અધિકરણ (ના) આધાર. સાતમી વિભક્તિ.
અધિકાંગ (ના) વધારાનું અંગ. છઠ્ઠી આંગળી.
અધિકાર (ના) પદવી. કારભાર. સત્તા. હક.
અધિકારી (વિ) કારભારી. હકદાર. મુખી.
અધિકૃત (વિ) અધિકારવાળું. ધારેલું.
અધિકોત્તર (વિ) ઘણું. વિશેષ. હદ ઉપરાંત
અધિગત (વિ) જાણેલું. પ્રાપ્ત.
અધિદૈવિક (ના) આધિ દૈવી. કુદરતી.
અધિપ (ના) રાજા. મુખી. માલિક. ધણી.
અધિપતિ (ના) મુખી. ઉપરી. મુખ્યલેખક.
અધિભૌતિક (ના) આધિભૌતિક. પંચભૂતજન્ય.
અધિમાંસ (ના) એક રોગ. (આંખ દાઢનો.)
અધિયો (ના) બુદ્ધિહીણ. ઠોઠ. ઢ.
અધિરાજ (ના) ચક્રવર્તી રાજા.
અધિવાસ (ના) પડોસી. ઘર. પ્રથમક્રિયા.
અધિવાસન (ના) દેવપ્રતિષ્ઠા. સુગંધલેપન.
અધિવાસર (ના) ટાણું, ઓછવ. તહેવાર.
અધિષ્ઠાતા (વિ) મુખ્ય. અવલંબન કરનાર.
અધિષ્ઠાન (ના) સ્થાન. સત્તા. રહેઠાણ.
અધિષ્ઠિત (વિ) મુખ્ય સ્થાપેલું. વસેલું.
અધીત (વિ) વાંચેલું. ભણેલું.
અધીર (વિ) આકળું. ઉતાવળું. અવિચારી.
અધીર (ના) અધૈર્ય. અણપતીજ. અકળામણ.
અધીરતા (ના) અધીરાઈ.
અધીરા (ના) એક નાયિકા (કાવ્યમાં.)
અધીરાઈ (ના) અવિશ્વાસ.
અધીરૂં (વિ) અધીર. ઉતાવળિયું.
અધીશ (ના) મુખ્ય. ઉપરી. રાજા.
અધુના (અ) હમણાં. હવે. આજકાલ.
અધુરૂં (વિ) અપૂર્ણ. તૂટક.
અધુરે જવું (ક્રિ) ગર્ભ પડવો. કસુવાવડ થવી.
અધૃત (વિ) નિરાધાર. અદ્ધર
અધેટ (વિ) આધેડ. પુખ્ત. (માણસ.)
અધેલી (ના) અડધો રૂપિયો.
અધેલો (ના) અડધો પૈસો.
અધૈર્ય (ના) ઉતાવળ. ચંચળાઈ.
અધોક્ષજ (ના) વિષ્ણુ.
અધોગતિ (ના) નીચ ગતિ. પડતી. નરકવાસ.
અધોટ } અધોડ } (વિ) આધેડ. પુખ્ત.
અધોબિંદુ (ના) નીચલા ગોળાર્ધનું બિંદુ.
અધોમુખ (વિ) ઉંધું. નીચે જોતું.
અધોવાયા (ના) ભાડુતી ગાડી ફેરવનાર.
અધોવાયુ (ના) અપાન. સરતો વા.
અધોળ (વિ) શેરનો ૧૬મો ભાગ.
અધોળી (ના) અધોળ વજનનું કાટલું.
અદ્ધર (અ) અધર. અતરંગ.
અધ્યક્ષ (ના) ઉપરી. પ્રમુખ. સરનશીન.
અધ્યક્ષર (ના) ઓંકાર. પ્રણવ.
અધ્યયન (ના) ભણવું. ગોખવું. પાઠ.
અધ્યાત્મ (ના) આત્મા સંબંધી જ્ઞાન.
અધ્યાત્મિક (વિ) આત્મા-પરમાત્મા સંબંધી.
અધ્યાપક (ના) વિદ્યાગુરૂ.
અધ્યાપન (ના) શિક્ષણ, પાઠ.
અધ્યાય (ના) ભાગ. પ્રકરણ. સર્ગ. પર્વ. ખાખ.
અધ્યારૂ (ના) મોએદ. મેહેતાજી. ગુરૂ.
અધ્યારોપ (ના) જૂઠું આળ. નિમિત્ત.
અધ્યાસ (ના) આભાસ. ભ્રમ. ધ્યાન.
અધ્યાહાર (ના) મૂકી દીધેલું.
અધ્યો (ના) અધ્યાય.
અધ્રકણ (ના) મેળવણ, આખરણ. મોરવણ.
અધ્રકવું (ક્રિ) આધ્રકવું. આખરવું.
અધ્વર (ના) યજ્ઞ. હોમ.
અધ્વર્યુ (ના) યજ્ઞ કરાવનાર બ્રાહ્મણ. મુખી.
અન્ (અ) નહિ. વિના. વગર.
અનક્ષર (વિ) અભણ. મૂર્ખ.
અનઘ (વિ) નિષ્પાપ. દોષરહિત. (ના) અર્જુન.
અનઘડ (વિ) અણઘડ.
અનંગ (ના) કામ. મદન. આકાશ. મન.
અનતદોરો (ના) અનંતની રક્ષાનો દોરો.
અનધ્યાય (ના) અણોજો. અધ્યયન રહિત દિન.
અનંત (ના) વિષ્ણુ, રુદ્ર, બ્રહ્મ. શેષ. આકાશ.
અનંત (વિ) અપાર. અખૂટ.
અનંત ચૌદસ (ના) ભાદરવા શુદ ૧૪.
અનંતજિત (ના) વિષ્ણુ. સર્વને જીતનાર.
અનંતતા (ના) નિત્યતા. અખૂટતા.
અનંતર (વિ) પાસેનું. અંતરરહિત.
અનંતર (અ) ત્યારપછી.

અનંતરાશિ (ના) ઘણા પદનું ગણિત.
અનંતશ્રેઢી } (ના) ચઢતી ઉતરતી અનંત
અનંતશ્રેણી } સંખ્યા.
અનન્ય (વિ) એકજ. બીજું નહિ તે.
અનન્વય (ના) એક અર્થાલંકાર (કવિતાનો)
અનપેક્ષ (વિ) ઇચ્છા રહિત. નિરિચ્છ.
અનભ્યસ્ત (વિ) વગર ભણેલો.
અનભ્યાસ (ના) મહાવરો નહિ તે.
અનમનું (વિ) નાપસંદ. દળગીર.
અનમી (વિ) કોઇને નમે નહિ તે.
અનય (ના) અનીતિ. વિઘ્ન.
અનર્ગળ (વિ) અટકે નહિ તે. પુષ્કળ.
અનર્થ (ના) ખોટો અર્થ. આફત. દુઃખ.
અનલ (ના) અગ્નિ. એક પંખી. વિષ્ણુ.
અનવટ (ના) અણવટ (બાળકનું ઘરેણું.)
અનશન (ના) ઉપવાસ. અનાહાર.
અનહદ (વિ) હદવગરનું. શબ્દધ્વનિ.
અનહિત (ના) અકલ્યાણ. માઠું.
અનાગત (વિ) ન આવેલું. ભવિષ્યનું.
અનાચાર (ના) કુચાલ. અનીતિ.
અનાચારી (વિ) દુરાચારી.
અનાજ (ના) અન્ન. ધાન્ય.
અનાડી (વિ) જંગલી. જડમતિ.
અનાથ (વિ) દીન. નિરાધાર. લાચાર.
અનાદર (ના) અપમાન. અભાવ. કંટાળો.
અનાદિ (વિ) મૂળરહિત.
અનાદિનિધન (વિ) આરંભ અંતરહિત.(વિષ્ણુ.)
અનામત (વિ) અમાનત. સલામત.
અનામતી (ના) થાપણ. અનામત આપેલી ચીજ.
અનામિક (વિ) નામ દેવાને નાલાયક. ઢેડ, ભંગી ઈ૦
અનામિકા (ના) ટચલી આંગળી.
અનામિષ (વિ) માંસવગરનું. ઉપભોગ વિનાનું.
અનાયાસ (ના) અશ્રમ. સુલભતા.
અનાયાસે (અ) મહેનત વગર. સહજ.
અનાર (ના) દાડેમ (ફળ): કોઠી (દારૂની.)
અનાર્ય (વિ) અધમ. આર્ય નહિ તે.
અનાવર્ત (વિ) ઉઘાડું, ખુલ્લું.
અનાવૃષ્ટિ (ના) નિર્મેઘ કાળ. દુકાળ.
અનાસર (ના) મૂળતત્ત્વ.
અનાસ્થા (ના) અશ્રદ્ધા. અવિશ્વાસ.

અનાહાર (ના) ઉપવાસ. લાંઘણ.
અનાહૂત (વિ) વગર તેડેલું. અણધાર્યું.
અનિચ્છ (વિ) નિસ્પૃહ. બેપરવા.
અનિત્ય (વિ) ક્ષણિક. મિથ્યા. જૂઠું.
અનિમેષ (ના) ઇંદ્ર. મચ્છ. (વિ) આંખ ન મિચનાર.
અનિયત (વિ) અસ્થિર. અનિયમિત.
અનિર્વચનીય } (વિ) જેનું વર્ણન ન થાય તે.
અનિર્વવાચ્ય }
અનિર્વાહ (ના) નિર્વાહ ન થાય તેવી હાલત.
અનિલ (ના) વાયુ. પવન. વિષ્ણુ.
અનિવાર (વિ) અનિવાર્ય. અટળ. અપાર.
અનિવૃત્ત (વિ) અશાંત. નિવૃત્ત નહિ તે.
અનિશ્ચિત (વિ) નિશ્ચય રહિત. નક્કી નહિ તે.
અનિષ્ટ (વિ) અપ્રિય. માઠું. અલાભ. અપરાધ.
અનીક (ના) સૈન્ય, ફોજ. જથ્થો. અગ્રભાગ.
અનીઠ (વિ) અખૂટ. અપાર.
અનીતિ (ના) દુરાચાર, દુર્ગુણ, અવિવેક.
અનુ (ઉ) પછી, પાછળ, સાથે, સરખું, નીચું, દરેક, નિયમસર વગેરે અર્થમાં ક્રિયાપદના ધાતુને દોરનાર.
અનુકમ્પા (ના) દયા, કૃપા. અનુગ્રહ.
અનુકરણ (ના) નકલ. પડઘો. ધ્વનિસૂચક શબ્દો.
અનુકાંક્ષા (ના) ઇચ્છા. આશા.
અનુકૂળ (વિ) અનુસરતું. ગમતું. કૃપાળુ.
અનુકૂળનાયક (ના) પરિણિત પત્નિનોજ પ્રેમી.
અનુકૂળતા (ના) અનુકૂળપણું. સઘવડ.
અનુક્ત (વિ) અકથિત. અસાધારણ.
અનુક્રમ (ના) એક પછી એક. પદ્ધતિ. એક અલંકાર (કવિતામાં)
અનુક્રમણિકા (ના) સાંકળિયું. સૂચિપત્ર.
અનુક્ષણ (અ) ક્ષણેક્ષણે. વારેવારે.
અનુખું (વિ) નોખું. જુદું. પૃથક્.
અનુગ (ના) અનુચર, દાસ, ચાકર.
અનુગમન (ના) સહગમન. પાછળ જવું.
અનુગામી (વિ) સહગમન કરનાર. પાછળ જનાર. સેવક.
અનુગ્રહ (ના) સ્વીકાર. વરદાન. કૃપા.
અનુગ્રહી (વિ) જેનો અનુગ્રહ થયો હોય તે.
અનુગ્રાહક (વિ) અનુગ્રહ કરનાર.
અનુગ્રાહ્ય (વિ) અનુગ્રહ કરવા યોગ્ય.

અનુચર (ના) સેવક; દાસ; ચાકર.
અનુચિત્ (વિ) અઘટિત. અયોગ્ય.
અનુચિંતન (ના) વારંવાર યાદ કરવું તે.
અનુછ (ના) સીતાફળ.
અનુછડી (ના) સીતાફળી.
અનુજ (ના) નાનો ભાઇ. કનિષ્ટ બંધુ.
અનુજા (ના) નાની બેહેન.
અનુજીવી (વિ) પરાશ્રયી. તાબેદાર.
અનુજ્ઞા (ના) આજ્ઞા. હુકમ. રજા. એક અલંકાર (કવિતામાં)
અનુતાપ (ના) પશ્ચાત્તાપ. પસ્તાવો. ખેદ.
અનુત્તમ (વિ) શ્રેષ્ઠ. સઉથી સરસ. વિષ્ણુ.
અનુત્તર (વિ) જેનો ઉત્તર ન મળે તે. શ્રેષ્ઠ.
અનુત્પત્તિ (ના) ઉત્પત્તિ ન થવી તે.
અનુત્સાહ (ના) ઉત્સાહ રહિત.
અનુદાત્ત (વિ) નીચે સ્વરે ઉચ્ચારેલો.
અનુદિત (વિ) ન ઉગેલું ન ઉદય પામેલું.
અનુદિન (અ) પ્રતિદિન. દરરોજ.
અનુદ્ભુત (વિ) ઉગેલું નહિ તે.
અનુધ્વનિ (ના) પાછલો નાદ-અવાજ.
અનુનાસિક (વિ) મુખ ને નાકથી ઉચ્ચારાતા.
અનુપ (વિ) અનુપમ. અપૂર્વ. ઉત્કૃષ્ટ.
અનુપકારી (વિ) ઉપકાર ન કરનાર.
અનુપમ (વિ) અનુપ. અતુલ્ય. સરસમાં સરસ.
અનુપમેય (વિ) અનુપમ. જેનો જોડો નહિ તે.
અનુપયોગી (વિ) નકામું. નિરર્થક.
અનુપસ્થિત (વિ) વિસ્મરણ થયેલું. ભૂલાયલું.
અનુપળ (ના) પળનો ૬૦મો ભાગ. વિપળ.
અનુપાન (ના) મેળવણી. કરી. પરેજી. પથ્ય.
અનુપ્રવેશ (ના) વારાફરતી પ્રવેશ કરવો તે.
અનુપ્રાસ (ના) એક શબ્દાલંકાર (કવિતામાં)
અનુબંધ (ના) સંબંધ. બંધન. જંજાળ. ધાતુ.
અનુભવ (ના) મહાવરો પ્રયોગ. અભ્યાસ. પરિચય. વિજ્ઞાન. [વાપરવું.
અનુભવવું (ક્રિ) અનુભવ લેવો. કામ પાડવું.
અનુભવી (વિ) અનુભવવાળો. કસાયલો. માહિતગાર. વિજ્ઞાની. [ભાવ (કવિતામાં)
અનુભાવ (ના) મહત્વ. મોટાઈ. રસનો એક
અનુભૂત (વિ) જાણેલું. ભોગવેલું. સિદ્ધ.
અનુમત (ના) સંમતિ. વિચાર. ઠરાવ.
અનુમતિ (ના) અનુમત. ચૌદસપર પુનેમ.
અનુમાન (ના) અટકળ. વાદ. ઠરાવ. એક અલંકાર (કવિતામાં) [ટેકો.
અનુમોદન (ના) પસંદગી. સંતોષ. પ્રસન્નતા.
અનુયાયી (વિ) પાછળ ચાલનાર. શિષ્ય. સેવક.
અનુયોગી (વિ) મુખ્ય. જેને કંઈ જોડાયું હોય તે.
અનુરક્ત (વિ) આસક્ત. લીન.
અનુરાગ (ના) પ્રીતિ. પ્રેમલીનતા. રતિ.
અનુરાગી (વિ) અનુરક્ત. પ્રેમી. શોખી.
અનુરાધા (ના) એક નક્ષત્ર.
અનુરૂપ (વિ) સરખું. પ્રમાણે. તાદૃશ્ય.
અનુલક્ષી (અ) વિચાર-દરીઆફતી-કરીને.
અનુલોમ (વિ) ઊંચ વર્ણ પુરુષથી નીચ વર્ણ સ્ત્રીમાં થએલી પ્રજા.
અનુવર (ના) ચાણવર, અણવરીઉં.
અનુવાદ (ના) ગુણદોષ કથન. સારકથન. લવારી.
અનુવૃત્તિ (ના) વિવેચન. સેવા. આજીવિકા.
અનુશાસન (ના) નિયમ, ધારા. શાસ્ત્ર. [નિકલ.
અનુષ્ટુપ, (ના) એક છંદ (કવિતામાં).
અનુષ્ટુપિયા (વિ) અનુષ્ટુપ જેવડા ૩૨ અક્ષરના.
અનુષ્ઠાન (ના) હોમ. જપ. પૂજન.
અનુસંગી (વિ) સંબંધી, સાથી.
અનુસંધાન (ના) સાંધણ. સંબંધ. લક્ષ.
અનુસરવું (ક્રિ) મળતા થવું. સાથે જવું.
અનુસાર (વિ) પ્રમાણે. સરખું. મુજબ.
અનુસ્વાર (ના) બિંદુ. અનુનાસિકનું ચિહ્ન.
અનુહત (વિ) વચમાં તૂટે નહિ તે. અનહદ.
અનૂઠું (વિ) નવુંજ. અપૂર્વ.
અનૂઢ (વિ) કુંવારૂં, નહિ પરણેલું. વાંઢો.
અનૂઢા (વિ) કુંવારી. અવિવાહિત.
અનૂપ (વિ) અનુપમ. સરસમાં સરસ.
અનૃણ (વિ) બેકરજી. દેવાદાર નહિ તે.
અનૃત (ના) જૂઠું. અસત્ય.
અને (અ) બે વાતને જોડનારો. ને. તથા.
અનેક (વિ) એક કરતાં વધારે. ઘણાં.
અનેકધા (વિ) ઘણી ઘણી રીતે.
અનેકવાર (વિ) ઘણી ઘણીવાર.
અનેકવચન (ના) બહુવચન (વ્યાકરણમાં).
અનેકાર્થ (વિ) ઘણા અર્થવાળું.
અનેનાસ (ના) અનાનાસ (એક ફળ).

અનેરૂં (વિ) બીજું, અન્ય.
અનૈક્ય (ના) જુદાઈ, અણબનાવ. વિરોધ.
અનૈશ્વર્ય (ના) ઐશ્વર્યનો અભાવ.
અનોખું (વિ) અદ્ભુત. અપૂર્વ.
અનોસર (ના) ખસેડ, ઉપાડ.
અનૌરસ (વિ) દત્તક, આંગળિયો.
અંત (ના) છેડો, પાર, સમાપ્તિ. નિશ્ચય. હદ. મોત. કાળ. છેલ્લું પદ. છેવટ. જીવ.
અંત (અ) લગી, સૂધી, પર્યંત.
અંતઃ (અ) માંહે, અંદર, વચ્ચે.
અંતઃકરણ (ના) હૃદય. માંહેની ઇંદ્રિયો. દિલ.
અંતઃપુર (ના) જનાનખાનું. રંગમહેલ.
અંતક (ના) કાળ, યમ: વિષ્ણુ.
અંતકાળ (ના) આખરૂ વખત. છેલ્લી ઘડી:
અંતર્ (અ) અંદર, માંહે, ભિતર.
અંતર (ના) તફાવત. ભેદ. બીજું.
અંતરગળ (ના) એક રોગ. અંડવૃદ્ધિ.
અંતરંગ (વિ) સગું, પોતાનું. અંતરનું.
અંતરછાલ (વિ) અંદરની કુણી છાલ (ઝાડની)
અંતરજામી (વિ) અંતર્યામી. સાક્ષીભૂત આત્મા.
અંતરજ્ઞ (વિ) અંતર્જ્ઞાનવાળું.
અંતરપટ (વિ) વસ્ત્રનો આંતરો. પડદો.
અંતરવેલ (ના) અમરવેલ. આકાશવેલ (છોડ)
અંતરસાક્ષી (વિ) અંતર્યામી. આત્મા.
અંતરસ્થ (વિ) અંદર રહેલું.
અંતરાત્મા (ના) અંતર્યામી.
અંતરાય (ના) હરકત. નડતર. બાધ.
અંતરાળ (ના) અંતર. આકાશ.
અંતરિક્ષ (ના) આકાશ.
અંતરિક્ષ (અ) અદ્ધર. આકાશમાં.
અંતરિયાળ (વિ) અધવચ, એકલું.
અંતર્ગત (વિ) અંદરનું. વચમાંનું.
અંતર્ગોળ (ના) અંદરથી ગોળાકાર.
અંતર્ચક્ષુ (વિ) ભિતરનો ભેદ જોનાર.
અંતર્જ્ઞાન (ના) મનની વાત. સાહજિકજ્ઞાન.
અંતર્દશા (ના) ખરી હાલત. વચલી દશા.
અંતર્દાહ (ના) અંદરની ગરમી.
અંતર્દ્વાર (ના) માંહેલું બારણું.
અંતર્ધાન (ના) અદર્શન. લોપ. ગેબ.
અંતર્બાહ્ય (અ) અંદર તથા બહાર. ચોપાસે.
અંતર્ભાવ (ના) ભિન્નભાવ. જુદાઈ. મનોભાવ.
અંતર્ભૂત (વિ) વચ્ચે રહેલું.
અંતર્ભેદ (ના) માંહેનો ભેદ:
અંતર્યામી (ના) અંતરજામી. અંતરાત્મા.
અંતર્લાપિકા (ના) ચિત્રકાવ્યનો એક ભેદ.
અંતર્વેદી (વિ) મનની વાત જાણનાર.
અંતવેળા (અ) મરણકાળે.
અંતસ્થ (વિ) ગુપ્ત. છાનું. અંદર રહેનાર.
અંતિક (અ) પાસે.
અંતિક (વિ) પાસે રહેનાર. બાળમિત્ર.
અંતે (અ) છેલ્લે. આખરે.
અંત્ય (વિ) એકડાને ૧૫ મીંડાંની સંખ્યા.
અંત્યજ (વિ) નીચ જાતનું. અતિશૂદ્ર. ભંગી ઈ૦
અંત્યાક્ષર (ના) છેલ્લો અક્ષર.
અંત્યેષ્ટિ (ના) છેલ્લો સંસ્કાર. પ્રેતકર્મ.
અંત્ર (ના) આંતરડું.
અંત્રાસ } (ના) પાણી ગળે ન ઉતરતાં નાકથી બહાર નીકળે તે.
અંત્રાસણ }
અંત્રિયાળ (અ) અંતરિયાળ. અધવચ.
અંત્રો (ના) ગાયનના પહેલાં ચરણનો ઉત્તરાર્ધ
અંદર (અ) માંહે. પહેલાં. માં.
અંદાજ (ના) માપ. વજન. હદ.
અંદેશો (ના) વિચાર. ધારણા. ચિંતા. શક.
અંધ (વિ) આંધળું.
અંધક (વિ) ઝાંખું, તેજ વનાનું. એક દૈત્ય.
અંધકાર (ના) પ્રકાશનો અભાવ. તમ.
અંધકૂપ (ના) એક નરક. પૂરાયલો કૂવો.
અંધત્વ (ના) અંધાપો.
અંધપરંપરા (ના) ગાડરિયો પ્રવાહ. આંધળાની હાર.
અંધરાવું (ક્રિ) અંધારૂં થવું.
અંધાધુન્દી (ના) અવ્યવસ્થા. અંધેર. ઉપદ્રવ.
અંધાપો (ના) અંધત્વ. આંધળાપણું.
અંધારપિછોડો (ના) આડું અવળું સમજાવવું. છુરકી.
અંધારાં આવવાં (ક્રિ) આંખે ન દેખાવું.
અંધારિયું (ના) વદ. કૃષ્ણપક્ષ.
અંધારી (વિ) અંધકારવાળી.
અંધારી (ના) અંધારાં. ઝાંખ. બળદ-ઘોડાની આંખે બાંધવાનું ચામડું. (ઘોરણની પાટલી.) ચશ્મો.

અંધારૂં (ના) અંધકાર. અંધેર. અજ્ઞાન.
અંધેમૂલ (વિ) હૈયાફૂટું, કમઅક્કલ.
અંધેર (ના) અવ્યવસ્થા. ગેરબંદોબસ્ત.
અંધ્યારૂ (ના) અઠ્યારૂ. મોબેદ. (પારસી).
અન્ન (ના) અનાજ, ધાન્ય. દાણા. [ઢગ.
અન્નકૂટ (ના) અણકૂટ. પકવાનઆદિ નૈવેદનો
અન્નછત્ર (ના) સદાવ્રત. રોજ અન્ન અપાતું હોય તેવું ધર્મખાતું.
અન્નજળ (ના) દાણો પાણી. રજક.
અન્નદાતા (ના) પેટ ભરનાર. પોષક.
અન્નપૂર્ણા (ના) અન્ન પૂરૂં પાડનાર દેવી.
અન્નપ્રાશન (ના) બોટણ, (૧ સંસ્કાર.)
અન્નમયકોશ (ના) પંચકોશમાંનો એક.
અન્નરસ (ના) અન્નનું સત્વ.
અન્નાશય (ના) જઠરાગ્નિ. હોજરી.
અન્નાસ (ના) અનેનાસ. (ફળ.)
અન્નોદક (ના) અન્ન-દાણો પાણી. અન્નજળ.
અન્ય (વિ) બીજું, જુદું, ભિન્ન. એ સિવાય.
અન્યત્ર (અ) બીજે ઠેકાણે. નહિતર.
અન્યથા (અ) ઉલટી-જુદી-રીતે. ખોટું.
અન્યાય (ના) ગેરઈન્સાફ. દોષ. ગુન્હો.
અન્યાયી (વિ) ગેરઈનસાફ કરનાર. પાપી.
અન્યોક્તિ (ના) એક અલંકાર (કવિતામાં).
અન્યોન્ય (વિ) પરસ્પર. (એક અલંકાર.)
અન્વય (ના) સંબંધ. પદ્યને ગદ્યમાં ગોઠવવું તે. વંશ.
અન્વયી (વિ) સંબંધ રાખનાર.
અન્વિત (વિ) સંયુક્ત. જોડાયલું.
અપ (ના) પાણી. જળ-ઉદક.
અપ (ઉ) નીચે, દૂર, અધમ, ઉલટું, ઈ૦
અપકર્ષ (ના) પડતી. ગરીબી. નાદારી. [અર્થ.
અપકાર (ના) કોઈનું બગાડવું તે.
અપકારક } (વિ) અપકાર કરનાર. બગાડ-
અપકારી } નાર. ઉંધુ વાળનાર.
અપકીર્તિ (ના) બે આબરૂ. અપજસ. નિંદા.
અપકૃષ્ઠ (વિ) ઉતરતું, હલકું.
અ-પક્વ (વિ) કાચું, ન પાકેલું. [લવાયું.
અ-પક્ષ (વિ) પાંખ રહિત. નિરાધાર. એક-
અપઘાત (ના) અકાળમૃત્યુ, કમોત, કજો.
અપંગ (વિ) ખોડવાળું. નિરાશ્રિત.

અપચાર (ના) દુરાચાર. ગેરવર્તન.
અપચિહ્ન (ના) અપલક્ષણ. ખરાબ ચા
અપચો (ના) અજીરણ. બદહજમી. બાદી
અપછરા (ના) અપ્સરા. પરી.
અપજય (ના) પરાજય, હાર.
અપજસ (ના) અપયશ. નાલેશી-નિંદા.
અપજસિયું (વિ) જસ વગરનું. બેકદર.
અપટ (વિ) બેસમજ. અટાણી. હઠીલું.
અપઢ (વિ) અભણ. અક્ષરસૂન્ય.
અપત (વિ) અપતર્ય. અણસમજુ બચ્ચું.
અપતિયાં (ના) અવાતિયાં. છોકરવાદી.
અપતીજ (ના) અણવિશ્વાસ.
અપત્ય (ના) સંતાન. બાળક.
અ-પથ (ના) કુમાર્ગ.
અપથ્ય (ના) અવગુણ કરતા. બાધક.
અપદાર્થ (ના) અભાવ (ન્યાયમાં.)
અપદેશ (ના) બહાનું, મસ. છળભેદ.
અપદ્વાર (ના) પાછળું બારણું. ગુદા. ગાંડ
અપભ્રંશ (ના) અશુદ્ધ. રૂપાંતર.
અપમાન (ના) અપ્રતિષ્ઠા. બેઆબરૂ.
અપમૃત્યુ (ના) ભયંકર માંદગી. મહામંદવાડ.
અપયશ (ના) બે આબરૂ.
અપર (વિ) બીજું, પાછલું. ઓરમાણ.
અપરંગ (વિ) અપર. બીજું.
અપરંપાર (વિ) પારવિનાનું.
અપરસ્વસ્તિક (ના) દિગ્નતનું પશ્ચિમબિંદુ.
અપરાજિત (વિ) અજિત. પરાભવ રહિત.
અપરાધ (ના) દોષ, ગુન્હો. અધર્મ.
અપરાહ્ન (ના) બપોરપછીનો પોહોર.
અપરિમિત (વિ) બેહદ મોટું, વિશાળ.
અપરીક્ષિત (વિ) તપાસ વગરનું.
અપરોક્ષ (વિ) પ્રત્યક્ષ. સમક્ષ,
અપલક્ષણ (ના) દુર્ગુણ, અટકચાળું. બદચાલ.
અ-પલાયન (ના) હાજરી.
અપવર્ગ (ના) મોક્ષ, મુક્તિ.
અપવાદ (ના) બદનામી. જૂઠું આળ.
અપવાસ (ના) ઉપવાસ. ભૂખ્યા રહેવું. કડાકો.
અપવિત્ર (વિ) અશુદ્ધ. નાપાક.
અપશકુન (ના) નઠારાં શકુન.
અપશબ્દ (ના) ગાળ. તુચ્છકાર.

અપસવ્ય (વિ) જમણું. ઉલટું.
અપસુકન (ના) અપશકુન, ભૂંડો બોલ.
અપસ્માર (ના) ફેફરૂં. વાઈ. કવિતામાં એ-
અપહરણ (ના) લૂટી લેવું. દૂર કરવું. [ક ભાવ.
અપહ્નુતિ (ના) છુપાવવું. કવિતામાં એક અ-
અપાત્ર (વિ) ગુણહીન. નાલાયક. [લંકાર.
અપાદાન (ના) વિજોગ. સીમા. પાંચમી વિભકિત.
અપાન (ના) ગાંડથી સરતો વા.
અપામાર્ગ (ના) અંઝેડો (એક છોડ.)
અપાય (ના) નાશ. ગેરફાયદો.
અપાર (વિ) અમાપ. અનંત. અસંખ્ય.
અપારદર્શક (વિ) આરપાર ન દેખાય તેવું.
અપાવવું (ક્રિ) બીજો આપે, તેમ કરવું.
અપાસરો (ના) ઉપાશ્રય. શ્રાવકનાં ગોરજીનું. રહેઠાણ.
અપિ (અ) પણ. બી. એ.
અપીલ (ના) નીચલી કોર્ટના ફેસાલાથી નારાજ થઇ ઉપલી કોર્ટને ફરી અરજ કરવી તે.
અપુચ્છ (વિ) બાંડું, પૂછડાવિનાનું.
અપુત્ર (વિ) સંતાન રહિત. વાંઝણું.
અપુપ (ના) પુરી, માલપુડા.
અપૂજ (વિ) અપૂજિત. પૂજન વગરનું.
અપૂજ્ય (વિ) પૂજવાને અયોગ્ય–નાલાયક.
અપૂર્ણ (વિ) અધુરૂં. ખંડિત.
અપૂર્ણ બીજ (ના) બીજગણિતનાં અપૂર્ણાંક.
અપૂર્ણતા (ના) અપૂર્ણ હાલત.
અપૂર્ણાંક (ના) એકના વિભાગ. તેનું ગણિત.
અપૂર્વ (વિ) પૂર્વે ન બનેલું. અસાધારણ. તોફા.
અપૃસાન (ના) આપોશન. [ઉમદા.
અપેક્ષા (ના) ઇચ્છા. ગરજ. આતુરતા. ઇંતેજારી.
અપેક્ષિત (વિ) ઇચ્છિત. ઇંતેજાર. આતુર.
અપેક્ષ્ય (વિ) ઇચ્છવા લાયક, દિલપસંદ.
અપેખ (વિ) અદીઠ. અજાણ્યું. બેમાલુમ.
અપેલંટ (વિ) અપીલ કરનાર.
અપ્પટ (વિ) મૂર્ખ, કમઅક્કલ, બેવકૂફ.
અપ્પાસ (ના) ઉપવાસ. અપવાસ. કડાકો.
અપ્રતિભટ (ના) અતુલ્ય જોદ્ધો. લડવઈઓ.
અપ્રતિમ (વિ) અતુલ. અનુપમ. ઉમદા.
અપ્રધાન (વિ) ગૌણ. ઉતરતું.
અપ્રમાણ (વિ) ખાતરી વિનાનું. અસત્ય,
અપ્રમાણિક (વિ) બે વચની. બેઈમાન. નિ-
અપ્રમિત (વિ) અમાપ. અથાગ. [રાધાર.
અપ્રમેય (વિ) અમાપ. અપાર.
અપ્રયોજક (વિ) નિરૂપયોગી. નકામું.
અપ્રવાસી (ના) મુસાફરી વિનાનો.
અપ્રવૃત્ત (વિ) અનારંભેલું.
અપ્રશસ્ત (વિ) નાનકડું. અજાણ્યું. નમાલું.
અપ્રસાદ (ના) અકૃપા. ગેર મેહેરબાની.
અપ્રાપ્ત (વિ) ન મળેલું.
અપ્સરા (ના) દેવાંગના. ઇંદ્રની ગુણકા. પરી.
અફરાતફરી (ના) ફેરબદલી. ગરબડ સરબડ.
અફરાતુન
અફલાતુન } (ના) એક ગ્રીક ફિલસૂફ. પ્લેટો.
અફવા (ના) ગપ. ખોટી બૂમ.
અફસોસ (ના) શોક. પસ્તાવો.
અફસોસ! (અ) હાય! અરે! નિશ્વાસ.
અફળ (વિ) નિષ્ફળ. ફોકટ. [વાજ.
અફળાટ (ના) અફળાતાં પછડાતાં થતો અ-
અફાળફૂટ
અફાળઝીક } (ના) અફાળવું તે. માથાફૂટ.
અફાળવું (ક્રિ) પછાડવું. ઝીકવું. ફેંકી ચીજ.
અફીણ (ના) ખસખસના દોડાનો રસ. એક
અફીણી (ના) અમલી. અફીણ ખાનાર. એદી.
અફીમ (ના) અફીણ, [પાત્ર. આબખોરો.
અબખોરો (ના) પડઘીવાળું પોહોળા મોંનું
અબજ (વિ) ૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦
અબદાગીરી (ના) રાજછત્ર.
અબધૂત (ના) ભટકતો જોગી. વેરાગી.
અબદ્ધ (વિ) છૂટું, સ્વતંત્ર.
અબદ્ધમુખ (વિ) નાગું–ફાટું–ભુંડું–બોલનાર.
અબનાલ (ના) મ્યાનની મૂંઠ આગળનો શ-
અબરક
અબરખ } (ના) અભ્રક. એક ધાતુ. [ણગાર.
અબરૂ (ના) ભ્રુ. ભ્રમર. ભૃકુટી.
અબલકી
અબલખી } (વિ) કાબર ચીતરૂં.
અબળા (ના) અબલા. સ્ત્રી. ઓરત.
અબાધ
અબાધિત } (વિ) નિર્દોષ. છૂટું.
અબીર
અબીલ } (ના) સપેતસુગંધી ભૂકો. પૂજામાં વપરાય છે તે.

અબુધ (વિ) બેઅક્કલ. મૂર્ખ.
અબુવો (ના) આબુવો. એક રંગ. સીંગ.
અબુઝ (વિ) અણસમજુ. બેકદર.
અબોખા (ના) વરને મોકલવાનાં ખાંજાં ને [ખાંડ.
અબોટ (ના) લીપણ.
અબોટ (વિ) અડકાય નહિ તે. [સ્ત્ર. કદ.
અબોટિયું (ના) જમતાં પહેરવાનું રેશમી વ-
અબોલા (ના) રીસથી ન બોલવું તે.
અબ્જ (ના) કમળ. ૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦
અબ્દ (ના) વાદળું. વર્ષ. શક, શાલ.
અબ્ધિ (ના) સમુદ્ર. સાગર.
અબ્બાશાઈ (ના) એક જાતનો રંગ.
અભક (ના) એભક. ધાસ્કો.
અભંગ (વિ) આખું, પૂર્ણ.
અભંગ (ના) કવિતાનો એક છંદ (મરાઠી.)
અભડછેટ (ના) આભડછેટ. અડકાબોળો.
અભડવું (ક્રિ) આભડવું. રોવું. કૂટવું.
અભડાયલી (વિ) અટકાવવાળી. ઋતુવાળી.
અભડાવું (ક્રિ) અપવિત્ર થવું, અટકાવ આવવો.
અભણ (વિ) વગર ભણેલું. મૂર્ખ. [દૂર બેસવું.
અભદ્ર (વિ) અમંગળ. અશુભ.
અભય (વિ) નિર્ભય. નિડર. બેધડક.
અભયવચન (ના) કોલ. ખાતરી.
અભયદાન (ના) જેથી નિર્ભય થવાય તેવું દાન.
અભર (વિ) ખાલી. ગરીબ. દીન.
અભરાઇ (ના) ભીંતમાં મારેલું પાટીઉં.
અભરાભરણ (ના) અનાથનો નાથ. પ્રભુ.
અભરામ ન દાવા (ના) ફારગતી. છૂટાછેડા.
અભાગણી (વિ) ભાગ્યહીન સ્ત્રી.
અભાગિયું (વિ) હતભાગ્ય. કમનસીબ.
અભાવ (ના) ગેરહાજરી. અરુચિ.
અભાવા } (ના) ગર્ભિણી સ્ત્રીને અરુચિ થાય
અભાવું } છે તે. કંઈ કંઈ ખાવાનું મન, મોટે
અભાવો } ભાવે નહિ તે. દોહદ.
અભિ (ઉ) પ્રીતિ, તરફ, સામું, સાથે, સંર-ખું, જુદું, પાસે, આગળ, ચોફેર વગેરે અર્થમાં ધાત્વર્થ લઈ જનાર.
અભિચાર (ના) મંત્ર સાધન.
અભિજિત (ના) ૨૮મું નક્ષત્ર.
અભિજ્ઞ (વિ) કાબેલ. કળાકુશળ. પ્રવીણ.
અભિધાન (ના) નામ. સંજ્ઞા. અટક.
અભિનય (ના) હાવભાવ. (કાવ્યમાં.)
અભિનવ (વિ) નવું. નવાઈનું.
અભિન્ન (વિ) એકઠું મળેલું. એકરૂપ.
અભિપ્રાય (ના) વિચાર. મત. ધારણા. હેતુ.
અભિમંત્ર (ના) મંત્ર ભણી તેડવું તે.
અભિમાન (ના) હુંપદ. ગર્વ. મગરૂબી. પ્રીતિ
અભિમાની (વિ) ગર્વિષ્ઠ. મગરૂબ. પ્રેમી.
અભિમુખ (વિ) સન્મુખ. પાસે. હજુરમાં.
અભિયા (ના) આભાઈ. [લખુશ.
અભિરામ (વિ) મનોરંજક. આનંદજનક. દિ
અભિરુચિ (ના) પ્રસન્નતા. કોડ. દિલ.
અભિલાખ } (ના) ઇચ્છા. ઉમેદ. ચાહેના,
અભિલાપ } મુરાદ.
અભિવંદન (ના) નમન. આસકા.
અભિવાદન (ના) પ્રણામ. દંડવત્ નમસ્કાર.
અભિવ્યાપ્તિ (ના) સઘળે લાગું પડવું તે.
અભિશરાપ } (ના) આળ, તોહોમત, શાપ.
અભિશાપ }
અભિષેક (ના) શાંતિસ્નાન. જળધારા.
અભિષેકપાત્ર (ના) જળાધારી.
અભિસારિકા (ના) એક નાયિકા.
અભીપ્સિત (ના) ઇચ્છિત. અપેક્ષિત.
અભીષ્ટ (વિ) ગમતું. અનુકૂળ.
અભુકત (વિ) નહિ વાપરેલું. ભૂખ્યું.
અભેદ (વિ) અખંડિત. એકતાવાળું.
અભેદાન (ના) અભયદાન.
અભેદ્ય (વિ) કપાય નહિ તેવું.
અભેપદ (ના) અભયપદ. મુક્તિ.
અભોગ (ના) ધ્રુવપદનો છેલ્લો ભાગ (ગાયનમાં)
અભોગ વાળવો (ક્રિ) સમાપ્ત કરવું. છાપ [મારવી.
અભ્યંગ (ના) સુગંધી પદાર્થો.
અભ્યંતર (ના) આંતર. દિલ. અંતર.
અભ્યસવું (ક્રિ) અભ્યાસ કરવો.
અભ્યાખ્યાન (ના) આરોપ. તોહોમત.
અભ્યાગત (ના) અતિથિ પરોણો. મેમાન.
અભ્યાસ (ના) મહાવરો. અધ્યયન. મનન.
અભ્યાસસારણી (વિ) અભ્યાસે આવડે તેવી.
અભ્યાસી (વિ) મહેનતું. ઉદ્યોગી.
અભ્ર (ના) વાદળ, આકાશ. નભ. ખ.

અભ્રચના (ના) નિર્ભત્સના. કંટાળો.
અભ્રમાતંગ (ના) ઐરાવત. ઈંદ્રનો હાથી.
અમ (સ) અમે. હુંનું બહુવચન.
અમકું (વિ) અમુક, ફલાણું.
અમથું (વિ) ફોકટ, નિરર્થક. નાહક.
અમન ચમન (ના) મોજશોખ. ચેહેનબાજી.
અમર (વિ) મરે નહિ તે. ચિરસ્થ.
અમર (ના) દેવતા. ચિરંજીવી.
અમરવેલ (ના) એક વેલ. સોમવલ્લી.
અમરાઈ (ના) આંબાવાડી.
અમરીચમરી (ના) સ્ત્રીના મસ્તકનું ઘરેણું.
અ–મર્યાદ (વિ) બે અદબ. અસભ્ય.
અ–મર્યાદા (ના) બેઅદબી. તોછડાઈ.
અમર્ષ (ના) ક્રોધ. કવિતાનો એક ભાવ.
અમલ (ના) રાજ. સત્તા. નિશો. અફીણ.
અમલદાર (ના) હોદ્દેદાર, કારભારી.
અમલદારી (ના) કારભાર. હોદ્દો.
અમલપાણી (ના) કેફ. અફીણ. કસુંબા.
અમલી (વિ) કેફી. વ્યસની. અફીણી. એદી.
અમલો (ના) ઇમારત. મજલો.
અમસથકું } (વિ) નકામું. અમથું.
અમસ્તું }
અમળ (વિ) નિર્મળ. સ્વચ્છ.
અમળાવવું (ક્રિ) મચડવું. વળ ચઢાવવો.
અમળાવું (ક્રિ) મચડાવું. પેટમાં દુખવું.
અમા (ના) અમાસ. અમાવાસ્યા.
અમાત્ય (ના) પ્રધાન. મંત્રિ.
અમાનત (ના) અનામત. થાપણ. ડીપાજીટ.
અમાનતદારી (ના) હવાલો. સોંપણ. વિશ્વાસ.
અ–માન્ય (વિ) નાપસંદ. ત્યાજ્ય.
અમાપ (વિ) બેહદ. ઘણુંજ.
અ–માયા (ના) માયારહિત બ્રહ્મ.
અમારૂં (સ) "અમે"ની છઠ્ઠીનું રૂપ.
અમાવાસ્યા (ના) દર્શ. ચાંદ્ર માસનો છેલ્લો [દિવસ.
અમાસ (ના) અમા. પિતૃપર્વણી.
અમિટ (વિ) મટે નહિ તેવું. અટળ.
અમિત (વિ) અપાર. અપરિમિત.
અમી (ના) અમૃત. સુધા. દયા.
અમીન (ના) લવાદ. ઉપરી. પંચ. મુનસફ.
અમીનિધિ (ના) ચંદ્રમા.

અમીર (ના) ઉમરાવ. સરદાર. ઉદાર.
અમીરાઈ } (ના) અમીરનો દરજ્જો. ઠાઠ.
અમીરી } ઉદારતા.
અમુક (વિ) ચોક્કસ. ફલાણું.
અમુઝણ (ના) ગભરામણ. દમ. ફિકર.
અમૂલ }
અમૂલખ } (વિ) કીમતી. ઉત્તમ. સરસ.
અમૂલિક } ઉત્કૃષ્ટ. તોફા. ઉમદા.
અમૂલ્ય }
અમૃત (ના) સુધા. પીયૂષ.
અમૃતા (ના) ગળો. (એક વનસ્પતિ).
અમે (સ) "હું"નું બહુવચન.
અમોઘ (વિ) રામબાણ. અકસીર. ફળદાયક.
અમોઘ (ના) વિષ્ણુ.
અમોલ } (વિ) અમૂલ્ય. કીમતી.
અમોલિક }
અમ્બટ (વિ) ખાટું.
અંબર (ના) આકાશ. વસ્ત્ર. એક સુગંધી પદાર્થ.
અંબળાવવું (ક્રિ) મરડી મચરડી નાખવું.
અંબાડા (ના) એક જાતનાં ખાટાં ફળ.
અંબાડિયું (ના) ઉબાડિયું. ઉંધિયું.
અંબાડી (ના) હાથીપર બેસવાની બેઠક.
અંબાવું (ક્રિ) પહોંચવું. ખટાવું.
અંબાર (ના) ઢગલો. રાશિ.
અંબુ (ના) પાણી. જળ.
અંબુજ (ના) કમળ. (ફૂલ).
અંબુદ (ના) મેઘ, વાદળ.
અંબુધિ (ના) સમુદ્ર. સાગર. દરીઓ.
અંબોડિયા (ના) આંબોળિયાં.
અંબોડી (ના) નાનો અંબોડો.
અંબોડો (ના) કેશપાશ. ચોટલાની ગાંઠ.
અંબોડો (ના) ,, નાગફેણ. વેણી.
અંભર (ના) સ્ત્રીઓનું કસબી વસ્ત્ર.
અયણી (ના) અગ્નિ (ઝાડ).
અયન (ના) માર્ગ. છમાસ.
અયનવૃત્ત (ના) સૂર્યના માર્ગની લીટી.
અયાળ (ના) યાળ. કેશવાળી. (ઘોડાની).
અયુક્ત (વિ) છૂટું. અઘટિત.
અયુત (વિ) દશ હજાર. ૧૦,૦૦૦.
અયોગોલક (ના) લોખંડનો ગોળો.
અયોગ્ય (વિ) નાલાયક.

અયોનિસંભવ (વિ) યોનિદ્વારે ન અવતરેલું.
અરકચો (ના) અરગજો. (સુગંધી પદાર્થ).
અરકાડ (ના) ઓડકાર.
અરકાડવું (ક્રિ) અડકાડવું. લગાડવું.
અરગજો (ના) એક સુગંધી પદાર્થ.
અરઘવું (ક્રિ) પૂજવું. માન આપવું.
અરઘિયું (ના) અર્ઘપાત્ર.
અરચવું (ક્રિ) અર્ચન કરવું. માન આપવું.
અરજ (ના) વિનંતિ. પ્રાર્થના. અરજીવા.
અરજદાર (વિ) અરજ કરનાર.
અરજી (ના) અરજપત્ર. વિનંતિ.
અરણ (ના) અરણ્ય. જંગલ.
અરણિ (ના) અરણી. એક ઝાડ.
અરણ્ય (ના) જંગલ. રાન. વન.
અરબ (ના) આરબ.
અરબ્બી (ના) પટેટા. બટાકા. આળુકંદ.
અરબ્બી (વિ) આરબનું. આરબસ્તાની.
અરમાન (ના) ઇચ્છા. ઉમેદ. હોંસ.
અરમાર (ના) લડાઈનાં વહાણનો કાફલો.
અરમારી (ના) દોલાબ, ભંડારિયું. તાકાબારી.
અરર! (અ) બીક, રોષ, શોક-સૂચક.
અરવિંદ (ના) કમળ. (ફૂલ).
અરસપરસ (અ) માંહોમાંહે. એકબીજામાં.
અરસો (ના) અવકાશ. અવસર.
અરાજક (ના) રાજા રહિત.
અરાડવું (ક્રિ) અડકારવું. બરાડવું.
અરાઢ (વિ) ૧૮. (સંખ્યા).
અરાબો (ના) સંસાર. ચાકર. પશુ.
અરિ (ના) શત્રુ, રિપુ, હરીફ. દુશ્મન.
અરિષ્ટ (ના) સંકટ. મોત. આફત.
અરીઠી (ના) અરીઠાંનું ઝાડ.
અરીઠું (ના) એક ફળ. અરીઠાં સાબુને ઠેકા-
ણે ધોવાના ખપમાં આવે છે તે.
અરીઠો (ના) અરીઠીનું ઝાડ.
અરીસ્યા (ના) ઇર્ષા. મત્સર. અદેખાઇ.
અરીપો / અરીસો (ના) આરસો. તખતો. દર્પણ.
અરુચિ (ના) અનિચ્છા. ભૂખ ન લાગવી
અરુચિર (વિ) અણગમતું.
અરુણ (ના) સૂર્યનો સારથી. વહાણું. પ્રભાત.
અરુણ (વિ) રાતું. લાલ.
અરુણોદય (ના) સૂર્યોદય પૂર્વની ત્રણ ઘડી.
અરુંધતિ (ના) એક તારો (સપ્ત ઋષિમાંનો).
અરૂંપરૂં (ના) પરચૂરણ. ફૂટકળ. ફીરકોળ.
અરૂપ (વિ) નિરાકાર.
અરે! (અ) દુઃખ વા રોષ દર્શક.
અરે (ના) કાળજી. ચિંતા.
અરેરે! (અ) શોક, ભય સૂચક.
અરોડું (ના) ગત વર્ષનો છોડપરનો કપાસ.
અરોગ (વિ) નિરોગી. તનદુરસ્ત.
અર્ક (ના) સત્વ. સૂર્ય. આકડો.
અર્ઘ (ના) દેવપૂજાનો એક પ્રકાર.
અર્ઘ્યદાન (ના) અર્ઘ આપવો તે.
અર્ઘપાદ્ય (ના) અર્ઘ દેવો તથા પગ પૂજવા
અર્ઘ્ય (વિ) પૂજવા યોગ્ય.
અર્ચન (વિ) પૂજા. સેવા.
અર્ચનભક્તિ (ના) એક પ્રકારની ભક્તિ.
અર્ચના (ના) અર્ચન.
અર્ચનીય (વિ) પૂજ્ય.
અર્ચા (ના) પૂજા. કપાળે ચંદન લગાડવું.
અર્ચિત (વિ) પૂજેલું, માન પામેલું.
અર્ણવ (ના) દરિયો. સમુદ્ર.
અર્થ (ના) સમજણ. હેતુ. ધન. સાર.
અર્થ (અ) વાસ્તે, કાજે, માટે, સારૂ.
અર્થગૌરવ (ના) ઉંડી સમજ. અર્થગાંભીર્ય.
અર્થશાસ્ત્ર (ના) નાણું-દ્રવ્ય સંબંધી વિદ્યા.
અર્થસિદ્ધિ (ના) ધારણા (પાર પાડેલી).
અર્થાત્ (અ) મતલબ કે. વસ્તુતઃ, એમ છે માટે.
અર્થાલંકાર (ના) અર્થ ચમત્કૃતિ. (કાવ્યની).
અર્થી (વિ) યાચક. ગરજુ. મતલબી.
અર્થે (અ) વાસ્તે, કાજે, માટે, સારૂ.
અર્ધ (વિ) અરધું. ૦॥.
અર્ધરાત્ર (ના) મધરાત.
અર્ધાંગ (ના) સ્ત્રી. પ્રિયા. પક્ષાઘાત (રોગ).
અર્પણ (ના) દાન. ભેટ. ભોગ.
અર્પવું (ક્રિ) ભેટ કરવી. આપવું.
અર્પિત (વિ) આપેલું.
અર્બુદ (વિ) દશ કરોડ. (સંખ્યા).
અર્ભ (વિ) નાનો.
અર્ભક (ના) બાળક. બચ્ચું.

અર્ભકી (ના) બાળકી. નાની છોકરી.
અર્વાચીન (વિ) હમણાનું. તાજું. નવું.
અર્શ (ના) હરસ. મસા. (રોગ).
અર્હંત (ના) જૈન સાધુ. મુક્તજીવ.
અલક (ના) કેશપાશ. ચોટલો. અંબોડો.
અલકાબ (ના) ખેતાબ, ઈલકાબ.
અલકાવલી (ના) વેણી. ગુંથેલી લટ.
અલક્ષ્ય (વિ) અગોચર. અદૃશ્ય.
અલખ (ના) અલક્ષ્ય. બ્રહ્મ. શિવ.
અલખત (ના) ધન દોલત. માલમિલકત.
અલગ (અ) અદ્ધર. છેટે. જુદું.
અલગત (ના) જોરૂર. અગત.
અલગોજા (ના) એક વાજિંત્ર.
અલંકાર (ના) ભૂષણ. શોભા. કવિતામાં ચમત્કારિક શબ્દાર્થ રચના.
અલંકૃત (વિ) ભૂષિત. શોભાવેલું.
અલંગ (અ) દૂર.
અલંગ (ના) બાજુ. હાર. તૈયારી.
અલંઘ્ય (વિ) ઓળંગાય નહિ તેવું.
અલફાઉ (વિ) નકામું. મફતિયું.
અલબત, અલબત્તાં, અલબત્તે (અ) ખરેખર. બેચીત. ખસુસ. બેશક.
અલબેલડું (વિ) અલબેલું (કવિતામાં).
અલબેલું (વિ) ફાંકડું, સુંદર. હેતાળ.
અલભ્ય (વિ) ન મળે તેવું. અછતનું.
અલમ્ (અ) બસ. થયું હવે.
અલમસ્ત (વિ) જોરાવર. મદમાતું. મદોન્મત.
અલવાન (ના) એક જાતની વગરકોરની શાલ.
અલાકો (ના) સંબંધ. વહેવાર. હક.
અલાપ (ના) આલાપ. સ્તોત્ર. તાન.–(ગાયનમાં).
અલાપચારી (ના) અલાપની ક્રિયા.
અલાપવું (ક્રિ) ગાવું, આલાપ કરવો.
અલાબલા (ના) પ્રેતપીડા. સંકટ. ભય.
અલામત (ના) નિશાન, ચિહ્ન.
અલાવડું (વિ) દોઢ ડાહ્યું. વચમાં માથું મારનાર.
અલાવો (ના) મોહોરમમાં ખાડામાં પેટવેલો અગ્નિ.
અલાહિદું (વિ) જુદું, નોખું.
અલિ (ના) મોટી માખી. ભ્રમર. વીછું, મદિરા.
અલિજાહો (વિ) આલીજાહો.
અલિંગી (વિ) વિદેહી.
અલી (ના) આલી. સખી. સાહેલી.
અલી (અ) સંબોધન સૂચક. (સ્ત્રીને માટે).
અલુખડું (ના) આબોટડું. બટેટું.
અલુણા (ના) અ–લવણ. મીઠા વિનાનું. (એક વ્રત.)
અલેક (વિ) સીધું. (સુકાન).
અલેખ, અલેખું (વિ) લખવાને અયોગ્ય. હિસાબ વગરનું.
અલેખેલે (ના) આ ફેરે.
અલેચો (ના) એક જાતનું કાપડ.
અલેલ (વિ) હિસાબવનાનું. અંધેર.
અલેલટપ્પુ (વિ) અટકળથી ડોકનાર.
અલેયાં બલેયાં (ના) ઓવારણાં.
અલોપ (ના) લોપ. નાશી જવું. અદૃશ્ય થવું.
અલૌકિક (વિ) અદ્ભુત. અસાધારણ.
અલ્પ (વિ) થોડું. નાનું. કંઇક.
અલ્પાયુ (વિ) ટૂંકી જિંદગીનું.
અલ્પાવું (ક્રિ) ઓછું થવું.
અલ્યા (અ) સંબોધન અર્થે. (પુરૂષને માટે).
અલ્લકદલ્લક (વિ) નિરાધાર. એક બાલ ખેલ.
અલ્લાયો (ના) આવું ચિહ્ન [ ).]
અલ્લે (વિ) મોટું. અવ્યવસ્થિત.
અલ્લડ, અલ્હેડ (વિ) ઉછૃંકળ. મૂર્ખ. બીનઅનુભવી. ઊછાંછળું.
અવ (ઉ) થકી, નીચે, ઓછું ઈ૦ અર્થે.
અવકળા (ના) ભેદવચન. બેચહેની.
અવકાત (ના) ઈલાજ. જોર.
અવકાશ (ના) અંતર. નવરાશ. વિરામચિહ્ન.
અવકૃપા (ના) ઈતરાજી. ઓછી કૃપા.
અવગણના (ના) અનાદર. નિંદા.
અવગત, અગતિ (ના) પડતી હાલત. અસદ્‌ગતિ.
અવગતિયું (વિ) પાપી. મેલું. અપવિત્ર.
અવગાહવું (ક્રિ) નહાવું. ડૂબવું.
અવગુણ (ના) નઠારે સ્વભાવ. ખોટ.
અવગુણી (વિ) અનીતિમાન. દુઃખદ. નિમકહરામ.
અવઘડ (ના) મુશ્કેલિયત. અડચણ.
અવઘડ (વિ) અઘરું, મુશ્કેલ.
અવચિહ્ન (ના) અપશકુન. અપલક્ષણ.
અવચ્છિન (વિ) કાપેલું. જુદું પાડેલું.

અવચ્છેદ (ના) કાપ. ખાસગુણ. હદ.
અવજ્ઞા (ના) અપમાન. અનાદર.
અવટાવું (ક્રિ) ગુંથાવું. ગુંચવાવું. થાકવું. રો- [ળાવું.
અવડ (વિ) અવાવરૂં. ન વપરાતું.
અવતરણ (ના) ઉપક્રમ. ભાષ્ય. ટીકા.
અવતરવું (ક્રિ) જન્મ થવો. પેદા થવું.
અવતાર (ના) દેવાંશી. જન્મ. દેહધારણ.
અવતારી (વિ) અસાધારણ. અંશી.
અવદશા (ના) કમબખ્તી. દુર્દશા.
અવદ્દૂત (અ) નક્કી. [સંસ્કાર.
અવદાહ (ના) વિધિરહિત દહન. બાળવું-પ્રેત
અવદીચ (ના) બ્રાહ્મણની એક જાતિ. ઓદીચ.
અવધ (ના) છેડો. અંત. અવધિ હદ.
અવધાન (ના) લક્ષ. ચોકસાઇ. વલણ.
અવધારણ (ના) નિશ્ચય. અવધાન.
અવધિ (ના) છેડો. હદ. છેવટ. મુદત. ધોરણ.
અવધૂત (ના) અબધૂત.
અવધ્ય (વિ) વધ કરવાને અયોગ્ય.
અવનવું (વિ) નવું. અજાયબી જેવું.
અવનિ (ના) પૃથ્વિ. ધરા. ભૂમિ.
અવયવ (ના) અંગ વિભાગ. ભાગ.
અવયવી (વિ) અંગી. જેના ભાગ હોય તે.
અવર (વિ) બીજું, ઇતર, અન્ય.
અવર (ના) કલાક. અઢીઘડી. હોરા.
અવરથા (અ) વૃથા. નકામું.
અવરાઈ (ના) અસરાઈ.
અવરાવું (ક્રિ) ઢંકાવું. રોકાવું. અટપાવું.
અવરોધ (ના) અટકાવ. નડતર. હરકત. સૂતક.
અવરોહી (વિ) ઉતરતું. ઉલટું.
અવર્ણ (વિ) રંગહીન. નીચ. કુજાતિનું.
અવર્ણ (ના) અ તથા આ.
અવર્ણ્ય (વિ) વર્ણન કરવાને અશકય.
અવર્ય (વિ) અશ્રેષ્ઠ. હલકું, નરસું.
અવલ (વિ) પહેલું, મુખ્ય. જરૂરનું.
અવલક્ષણ (ના) અપલક્ષણ.
અવલથી (અ) પહેલેથી. અસલ
અવલમંજલ (ના) સ્મશાનભૂમિ.
અવલંબ (ના) આશ્રય. આધાર.
અવલેસાલ (ના) બેસતું વર્ષ. ઓણ.
અવલેપ (ના) લેપ. ચોપડ.
અવલોકન (ના) નિરીક્ષા. પ્રેક્ષણ. તપાસ.
અવલોકવું (ક્રિ) અવલોકન કરવું. જોવું.
અવશ (વિ) સ્વતંત્ર. આપઅખ્તિયાર.
અવશેષ (વિ) બાકી રહેલું.
અવશ્ય (વિ) વશ ન થાય તેવું.
અવશ્ય (અ) જરૂર. ખચીત. અલબત.
અવશ્યમેવ (અ) જરૂર. ખસૂસ.
અવસર (ના) તક. પગરણ. પ્રસંગ.
અવસાન (ના) જોગ. છેડો. ટાંપ. ચૈતિ.
અવસ્તા (ના) પારસીનો મુખ્ય ધર્મ ગ્રંથ.
અવસ્થા (ના) હાલત. ઉમર.
અવહિત્થ (ના) ખોટો દેખાવ. (કવિતામાં એ [ભાવ.
અવળચંડું (વિ) ઉલટું વર્તન કરનાર.
અવળાઇ (ના) આડાઇ. હઠ.
અવળું (વિ) ઉલટું. ઉંધું.
અવળે (ના) સૂવાવડીનું એક ચાટણ.
અવાઇ (ના) અફવા. ગપ. ગવગવો.
અવાચક (વિ) મુગું. બેભાન.
અવાચ્ય (વિ) બોલાય નહિ તેવું.
અવાજ (ના) શબ્દ. ધ્વનિ.
અવાજા (ના) બાહાર, ધડાકા (તોપના).
અવાજી (વિ) અવાજવાળું.
અવાજો (ના) અવાજ.
અ-વાટ (ના) ઉજડ માર્ગ.
અવારનવાર (અ) વારાફરતી. એકેક.
અવાવરૂં (વિ) ન વપરાતું.
અવાસ (ના) આવાસ. જગા. મુકામ. ઘર.
અવાળુ (ના) દાંતના પીઢિયાં.
અવિગત (વિ) તેજોમય.
અવિચળ (વિ) અચળ. સ્થાયી.
અવિચાર (ના) ઉદ્ધતાઇ. અધર્મ.
અવિચ્છિન્ન (વિ) જુદું ન પાડેલું.
અવિચ્છિન્ન (અ) અટૂટ. એકદમ.
અવિચ્છનધારા (ના) અભિષેકપાત્ર.
અવિદ્યમાન (વિ) મરી ગયલું.
અવિદ્યા (ના) અજ્ઞાન. માયિક. ભ્રમ.
અવિધાર (અ) નક્કી. ખચીત.
અવિધારવું (ક્રિ) નક્કી માનવું.
અવિનાશ (ના) નાશ-મૃત્યુ નહિ તેવું. અમૃ.
અવિનાશી (વિ) અમર. નિત્ય રહેનાર. અક્ષ

અવિભાજ્ય (વિ) જેના વિભાગ ન થાય તેવું.
અવિરલ (વિ) સરળ. વહેતી.
અવિવક્ષિત (વિ) અણધાર્યું.
અવિવાહિત (વિ) કુંવારૂં.
અવેજ (ના) બદલો. નાણું. નફો.
અવેજી (ના) બદલી.
અવેરવું (ક્રિ) સાચવવું. સંભાળવું.
અવેવ (ના) અવયવ.
અવ્યક્ત (વિ) ન સમજાતું.
અવ્યક્ત (ના) ઈશ્વર. પદ. ધ્વનિ.
અવ્યય (ના) એક પ્રકારના શબ્દો. એને જાતિ, વિભક્તિ કે વચન લાગતાં નથી. વિષ્ણુ.
અવ્યય (વિ) અવિનાશી. અવિકારી.
અવ્યવસ્થા (ના) ધાલમેલ. ગેરબંદોબસ્ત.
અવ્યવસ્થિત (વિ) અવ્યવસ્થાવાળું. [અપ્રાપ્તિ.
અવ્યાપ્તિ (ના) સર્વત્ર લાગુ ન પડે તે દોષ.
અવ્યયીભાવ (ના) એક સમાસ.
અંન્હેરાટ (ના) બહાવરાપણું. ગભરામણ.
અંન્હેરૂં (વિ) બહાવરૂં. ગભરાયલું.
અંન્હે (ના) એક તરેહની આતશબાજી.
અશક્ત (વિ) નબળું. અસમર્થ.
અશક્ય (વિ) અસંભવિત. અસાધ્ય.
અશન (ના) ભોજન. ખાવાનું.
અશરણ (વિ) નિરાધાર.
અશરફી (ના) એક તરેહનો સિક્કો. મોહોર.
અશરાફ (વિ) ભલું. સાલસ. પ્રમાણિક.
અશરાફી (ના) સચ્ચાઈ. ઈમાનદારી.
અશાડ (ના) આશાઢ: હિંદુ ૧૨ માસમાંનો ૧.
અશાતા (ના) અસુખ.
અશાશ્વત (વિ) ક્ષણભંગુર. અનિશ્ચિત. ફાની.
અશાસ્ત્ર (વિ) શાસ્ત્રવિરૂદ્ધ.
અશિક્ષિત (વિ) ન કેળવાયલું.
અશુચિ (વિ) અપવિત્ર. નાપાક.
અશુદ્ધ (વિ) અપવિત્ર. ખોટું. ભૂલભરેલું.
અશુભ (વિ) ભુંડું. ભૂંડું.
અશેષ (વિ) સંપૂર્ણ. પૂરેપૂરૂં.
અશોક (ના) સુખ. આસોપાલવનું ઝાડ.
અશૌચ (ના) આશૌચ. સૂતક.
અશ્રદ્ધા (ના) અનાસ્થા. ભરોસો નહિ તે.
અશ્રુ (ના) આંસુ. આંખમાંથી ઢળતાં જળ બુંદ.
અશ્રુત (વિ) ન સાંભળેલું. વેદમાં ન કહેલું.
અશ્રુધારા (ના) આંસુની ધાર.
અશ્રુપાત (ના) આંસુ વહેવાં તે.
અશ્લાઘ્ય (વિ) તારીફ લાયક નહિ તે.
અશ્લેષા (ના) ૨૭ નક્ષત્રમાંનું એક નક્ષત્ર.
અશ્વ (ના) ઘોડો. હય.
અશ્વગતિ (ના) ઘોડાની ચાલ.
અશ્વગંધા (ના) એક વનસ્પતિ.
અશ્વત્થ (ના) પીપળો. (એક ઝાડ).
અશ્વધાટી (ના) કવિતાનું એક વૃત્ત.
અશ્વમંત્ર (ના) ઘોડાને વશ કરવાની વિદ્યા.
અશ્વમેધ (ના) ઘોડાનો યજ્ઞ.
અશ્વમેવ (અ) અવશ્યમેવ. નક્કી.
અશ્વવિદ્યા (ના) ઘોડા કેળવવાની વિદ્યા.
અશ્વનિ (ના) ૨૭ નક્ષત્રમાંનું એક નક્ષત્ર.
અશ્વનિકુમાર (ના) સ્વર્ગવૈદ, એક ઔષધ.
અષ્ટ (વિ) આઠ. ૮. (સંખ્યા).
અષ્ટક (ના) આઠનો સમુદાય.
અષ્ટકોણ (વિ) આઠ ખૂણાવાળું.
અષ્ટગંધ (ના) આઠ સુગંધી પદાર્થો.
અષ્ટદિક્પાળ (ના) આઠ દિશાના હાથી.
અષ્ટમ્ (વિ) આઠ ૮મું.
અષ્ટમી (ના) આઠમ.
અષ્ટાંગ પ્રણામ (ના) દંડવત્ પ્રણામ.
અષ્ટાદશ (વિ) ૧૮ અરાઢ. (સંખ્યા).
અષ્ટાવક્ર (ના) એ નામનો ઋષિ.
અષ્ટાવિધાની (વિ) આઠ અવધાન રાખનાર.
અષ્ટાવું (ક્રિ) ઇઝરાવું. ઓશિયાળા થવું.
અષ્ટોત્તરશત (વિ) એકસો ને આઠ (૧૦૮).
અસંસ્કૃત (વિ) સંસ્કાર રહિત. પ્રાકૃત.
અસકયામત્ (ના) માલમિલકત. ઇસ્ટેટ.
અસંખ્ય / અસંખ્યાત (વિ) અનંત. ઘણુંજ. અગણિત. બેસુમાર.
અસંગત (વિ) અઘટિત. અયોગ્ય.
અસત્ (વિ) જૂઠું. અધર્મી.
અસતરી (ના) ઇસ્ત્રી. (કપડાંને કરેછે તે).
અસત્ય (ના) જૂઠાણું. ખોટારૂં.
અસતુળ (ના) ખેતરની ચતુર્સીમા.
અસંતોષ (ના) લોભ. તૃષ્ણા.
અસબાબ (ના) સામાન. સામગ્રી.

અવિભાજ્ય (વિ) જેના વિભાગ ન થાય તેવું.
અવિરલ (વિ) સરળ. વહેતી.
અવિવક્ષિત (વિ) અણુધાર્યું.
અવિવાહિત (વિ) કુંવારૂં.
અવેજ (ના) બદલો. નાણું. નફો.
અવેજી (ના) બદલી.
અવેરવું (ક્રિ) સાચવવું. સંભાળવું.
અવેવ (ના) અવયવ.
અવ્યક્ત (વિ) ન સમજાતું.
અવ્યક્ત (ના) ઈશ્વર. પદ. ધ્વનિ.
અવ્યય (ના) એક પ્રકારના શબ્દો. એને જાતિ, વિભક્તિ કે વચન લાગતાં નથી. વિષ્ણુ.
અવ્યય (વિ) અવિનાશી. અવિકારી.
અવ્યવસ્થા (ના) ધાલમેલ. ગેરબંદોબસ્ત.
અવ્યવસ્થિત (વિ) અવ્યવસ્થાવાળું.
અવ્યાપ્તિ (ના) સર્વત્ર લાગુ ન પડે તે દોષ. અપ્રાપ્તિ.
અવ્યયીભાવ (ના) એક સમાસ.
અંહેરાટ (ના) બહાવરાપણું. ગભરામણ.
અંહેરૂં (વિ) બહાવરૂં. ગભરાયલું.
અંહે (ના) એક તરેહની આતશબાજી.
અશક્ત (વિ) નબળું. અસમર્થ.
અશક્ય (વિ) અસંભવિત. અસાધ્ય.
અશન (ના) ભોજન. ખાવાનું.
અશરણ (વિ) નિરાધાર.
અશરફી (ના) એક તરેહનો સિક્કો. મોહોર.
અશરાફ (વિ) ભલું. સાલસ. પ્રમાણિક.
અશરાફી (ના) સભ્યતા. ઈમાનદારી.
અશાડ (ના) આશાડ. હિંદુ ૧૨ માસમાંનો ૧.
અશાતા (ના) અસુખ.
અશાશ્વત (વિ) ક્ષણભંગુર. અનિશ્ચિત. ફાની.
અશાસ્ત્ર (વિ) શાસ્ત્રવિરૂદ્ધ.
અશિક્ષિત (વિ) ન કેળવાયલું.
અશુચિ (વિ) અપવિત્ર. નાપાક.
અશુદ્ધ (વિ) અપવિત્ર. ખોટું. ભૂલભરેલું.
અશુભ (વિ) ભુંડું. માઠું.
અશેષ (વિ) સંપૂર્ણ. પૂરેપૂરૂં.
અશોક (ના) સુખ. આસોપાલવનું ઝાડ.
અશૌચ (ના) આશૌચ. સૂતક.
અશ્રદ્ધા (ના) અનાસ્થા. ભરોસો નહિ તે.
અશ્રુ (ના) આંસુ. આંખમાંથી ઢળતાં જળ બુંદ.
અશ્રુત (વિ) ન સાંભળેલું. વેદમાં ન કહેલું.
અશ્રુધારા (ના) આંસુની ધાર.
અશ્રુપાત (ના) આંસુ વહેવાં તે.
અશ્લાઘ્ય (વિ) તારીફ લાયક નહિ તે.
અશ્લેષા (ના) ૨૭ નક્ષત્રમાંનું એક નક્ષત્ર.
અશ્વ (ના) ઘોડો. હય.
અશ્વગતિ (ના) ઘોડાની ચાલ.
અશ્વગંધા (ના) એક વનસ્પતિ.
અશ્વત્થ (ના) પીપળો. (એક ઝાડ).
અશ્વધાટી (ના) કવિતાનું એક વૃત્ત.
અશ્વમંત્ર (ના) ઘોડાને વશ કરવાની વિદ્યા.
અશ્વમેધ (ના) ઘોડાનો યજ્ઞ.
અશ્વમેવ (અ) અવશ્યમેવ. નક્કી.
અશ્વવિદ્યા (ના) ઘોડા કેળવવાની વિદ્યા.
અશ્વિનિ (ના) ૨૭ નક્ષત્રમાંનું એક નક્ષત્ર.
અશ્વિનિકુમાર (ના) સ્વર્ગવૈદ, એક ઔષધ.
અષ્ટ (વિ) આઠ. ૮. (સંખ્યા).
અષ્ટક (ના) આઠનો સમુદાય.
અષ્ટકોણ (વિ) આઠ ખૂણાવાળું.
અષ્ટગંધ (ના) આઠ સુગંધી પદાર્થો.
અષ્ટદિક્પાળ (ના) આઠ દિશાના હાથી.
અષ્ટમ (વિ) આઠ ૮મું.
અષ્ટમી (ના) આઠેમ.
અષ્ટાંગ પ્રણામ (ના) દંડવત્ પ્રણામ.
અષ્ટાદશ (વિ) ૧૮ અરાઢ. (સંખ્યા).
અષ્ટાવક્ર (ના) એ નામનો ઋષિ.
અષ્ટાવધાની (વિ) આઠ અવધાન રાખનાર.
અષ્ટાવું (ક્રિ) ઇજરાવું. ઓશિયાળા થવું.
અષ્ટોત્તરશત (વિ) એકસો ને આઠ (૧૦૮).
અસંસ્કૃત (વિ) સંસ્કાર રહિત. પ્રાકૃત.
અસકયામત (ના) માલમિલકત. ઇસ્ટેટ.
અસંખ્ય / અસંખ્યાત (વિ) અનંત. ઘણુંજ. અગણિત. બેસુમાર.
અસંગત (વિ) અઘટિત. અયોગ્ય.
અસદ્ (વિ) જૂઠું. અધર્મી.
અસતરી (ના) ઇસ્ત્રી. (કપડાને કરેછે તે).
અસત્ય (ના) જૂઠાણું. ખોટાઉ.
અસતુળ (ના) ખેતરની ચતુર્સીમા.
અસંતોષ (ના) લોભ. તૃષ્ણા.
અસબાબ (ના) સામાન. સામગ્રી.

અસભ્ય (વિ) તોછડું, ઉદ્ધત. અવિવેકી.
અસમર્થ (વિ) અશકત. કમજોર.
અસમાઉં (વિ) નસમાય તે ન ભળે-મળે તે.
અસમાન (વિ) ઓછું વધતું. અપૂર્વ. વાંકું ચૂંકું.
અસમાન (ના) આકાશ. નભ. ખ.
અસમાની (વિ) આસમાની. દૈવ કોપતું.
અસંભવ (ના) વિરોધ. ન થવું તે.
અસંભવિત (વિ) અશકય.
અસંભાવના (ના) અશક્યતા. અયોગ્યતા.
અસમંજસ (ના) અઘટિતપણું.
અસમંજસ (વિ) વગર વિચારનું.
અસંભાવિત (વિ) અઘટિત. નીચ.
અસંભાવ્ય (વિ) અશકય.
અસર (ના) નિશાની. ફળ.
અસલ (વિ) પહેલું. અવ્વલ. ખુનિયાત.
અસલ (અ) અગાઉ. પુરાતન કાળે.
અસલી (વિ) જૂનું. પુરાતન.
અસવાર (ના) ઘોડે બેસનાર.
અસવારી (ના) વરઘોડો.
અસહ્ય (વિ) ન સહન થાય-ખમાય તેવું.
અસાધારણ (વિ) વિશેષ. અપૂર્વ.
અસાધુ (વિ) અધર્મી. પાપી.
અસાધ્ય (વિ) દુષ્પ્રાપ્ય. ન મટે તેવું.
અસામાન્ય (વિ) અસાધારણ.
અસાર (ના) નિસ્સાર.
અસાર (વિ) ખોટું. માઠું.
અસારત (ના) ઈશારત.
અસારો (ના) રેશમની દોરી.
અસાવરી (ના) એક રાગણી. (ગાયનમાં).
અસાહ્ય (વિ) સહાય-મદદ વગરનું.
અસાળિયો (ના) એક ઔષધિ.
અસિ (ના) ખડ્ગ. તરવાર.
અસિલતા (ના) તરવાર. ખડ્ગ ફેરવવું તે.
અસીકર્મ (ના) ઘાતકી કામ.
અસીલ (વિ) કુલીન. ભલું. રૂડું.
અસીસું (ના) ઓસીકું. તકિયો.
અસું (વિ) એવું.
અસુખ (ના) દુઃખ. દર્દ. બેચેની.
અસુર (ના) દૈત. દાનવ. પાપી જીવ. વિલંબ.
અસુરી (વિ) આસુરી.
અસુરં (વિ) મોડું.
અસૂયા (ના) અદેખાઈ. ચાડી.
અસેમસે (અ) તજવીજથી. કળાથી.
અસો (અ) થાઓ. હો. અસ્તુ.
અસ્ત (ના) નાશ. આથમવું તે.
અસ્તંગત } (વિ) અસ્ત પામેલું.
અસ્તંગદ }
અસ્તમાન (વિ) અસ્તંગત. આથમેલું.
અસ્તર (ના) અંદરનું પડ.
અસ્તાઈ (ના) ગીતનો આગલો ભાગ.
અસ્તાચલ (ના) પશ્ચિમનો પર્વત.
અસ્તાવ્યસ્તા (વિ) અવ્યવસ્થિત. પથારો.
અસ્તિ (ક્રિ) છે.
અસ્તિત્વ (ના) હયાતી. હોવાપણું.
અસ્તુ (અ) થાઓ. આમીન.
અસ્ત્ર (ના) મંત્રબાણ.
અસ્ત્રો (ના) વાળ મુંડવાનું ઓજાર.
અસ્થિ (ના) હાડ. હાડકું.
અસ્થિપંજર (ના) હાડપીંજર.
અસ્થિર (વિ) ચળ. નક્કી નહિ તે.
અસ્થિસંચય (ના) બળેલા અસ્થિના ફૂલ દા[ટવાની વિધિ]
અસ્નાત (વિ) નાહયાવગરનું. [ટવાની વિધિ
અહંકાર (ના) હુંપદ. ગર્વ. મગરૂરી.
અહંતા (ના) હુંપદ. આત્મસ્તુતિ. મિજાજ.
અહં (સ) હું.
અહમેવ (ના) અહંકાર. અભિમાન.
અહર્નિશ (અ) હમેશા. નિત્ય.
અહહ! (અ) આશ્ચર્ય સૂચક.
અહિંયા (અ) અહીં. અત્ર.
અહિંસા (ના) હિંસા ન કરવી તે. જીવ દયા.
અહિ (ના) સાપ.
અહીંકણ (અ) અહીંકને.
અહીં (અ) આ તરફ. આ લોકે.
અહીંતહીં (અ) ગમે ત્યાં.
અહીંથી (અ) આ ઠેકાણેથી.
અહુણા (અ) અધુના. હમણાં. આ વખતે.
અહો (અ) આશ્ચર્ય.
અહોનિશ } (અ) અહર્નિશ. રાતદહાડો. નિત્ય.
અહોરાત્ર }
અળખત (ના) ધન. દોલત.

અળખામણું (વિ) અણગમતું.
અળગું (ના) અટકાવ. ઋતુ. દૂર બેસવું તે.
અળગું (અ) દૂર. છેટે.
અળતો (ના) લાખિયા રંગ.
અળદાણો (ના) ભેંચો. ધાણુ.
અળદાવું. (ક્રિ) પિલાવું.
અળવી (ના) એક કંદ.
અળસાવું (ક્રિ) આળસી જવું.
અળસિયું (ના) એક જંતુ.
અળસી (ના) એક ધાન્ય, જેનું તેલ નીસરે છે.
અળાઈ (ના) ગરમીની ફોલ્લીઓ.
અળાયો (ના) અલ્લાયો. [ ).] આવું ચિહ્ન.
અળુ (ના) એક છોડ (પાતરાં).
અળુખડાં / અળોકડાં } (ના) અળુની ગાંઠ. કંદ. અરાટા.

આ.

આ (ના) "અ"નું દીર્ઘરૂપ. બીજો સ્વર.
આ (ના) પિતામહ.
આ (ઉ) ઓછું, વિસ્તાર, હદ દર્શક.
આ (પ્ર) નારી જાતિ સૂચક. જેમઃ—પ્રિયા, [પ્રમદા.
આ (સ) સન્મુખનો-પાસેનો પદાર્થ દર્શક.
આઃહા (અ) આશ્ચર્ય સૂચક.
આઈ (ના) મા. બીજી. માવડી. માતુશ્રી.
આઇ (પ્ર) પણું. દર્શક. જેમઃ-ભલાઈ, સચ્ચાઈ.
આઈ (પ્ર) મણી-મહેનત અર્થે. જેમ લખાઈ, [સિલાઈ.
આઇતું (વિ) તૈયાર. વગર શ્રમનું.
આઈન (ના) કાયદો. ધારો. રસમ.
આઈસ (ના) બરફ. બંધાયલું પાણી.
આઈસબર્ગ (ના) બરફના ટેકરા.
આઈગ્લાસ (ના) હાથ વગરના ચશ્મા.
આઉંસ (ના) રતલનો ૧૬ મો ભાગ.
આંક (ના) અંક. નિશાની. ભાવ. ધરી.
આંકચાળણી (ના) ઝીણી ચાળણી. ઝીણા કાણાંની કાંસાની ચાળણી.
આંકડા (ના) અંક.
આંકડી (ના) સૂળ. નાનો આંકડો. એક રોગ.
આંકડો (ના) અંક. ગણતરી. હિસાબનો ઉતારો. છેડે વાળેલો ધાતુનો સળીઓ.
આંકણી (ના) લીટી દોરવાનું રૂલ. કડવું.
આંકણું (ના) કોરવાનું ઓજાર. (સુતારનું).
આંકવું (ક્રિ) કીમત કરવી. લીટી દોરવી.
આંકો (ના) લીટો. ડામ. નિશાની.
આંકોસિયાં (ના) પાંસળાં.
આંખ (ના) અક્ષિ. નેત્ર. ચક્ષુ.
આંખ આવવી (ક્રિ) આંખ સુઝવી.
આંખ કહાડવી (ક્રિ) ધમકાવવું.
આંખ ચોરવી (ક્રિ) છેતરવું.
આંખ ફરકવી (ક્રિ) આંખ ફુરવી.
આંખ ફરવી (ક્રિ) ક્રોધ થવો.
આંખ મારવી (ક્રિ) ઈશારત કરવી. [લ્લો કરવો.
આંખ ચાલ્લો (ના) આંખ આંજવી તથા ચાં-
આંખડલી / આંખડી } (ના) આંખ. (કવિતામાં).
આંખનીઆડ (ના) ગિલ્લી દંડાના ખેલનો એક [દાવ.
આંખમીચામણાં (ના) આંખના ચાળા. ઈશારત.
આંખલડી (ના) આંખડલી. આંખ. (કવિતામાં).
આંગ (ના) અંગ. શરીર.
આંગડ (ના) વિશ્વાસુને સોંપેલી નગદી.
આંગડિયો (ના) આંગડ લઈ જનાર.
આંગણ / આંગણું } (ના) ઘરના આગલા ભાગની ખુલ્લી જગા.
આંગળ (ના) આંગળી, અંગુળી. દશ. તસુ.
આંગળતોડો (ના) એક જળજંતુ.
આંગળિયું (ના) આગલા ધણીનું સંતાન.
આંગળી (ના) અંગુળી. એક શરીરનો અવયવ.
આંગળું (ના) આંગળી.
આંગી (ના) રંગીન આકૃત્તિનો કાગળ. વરને મોસાળથી આપાતો કોરો જામો.
આંચ (ના) ઝાળ. જોખમ. ભય. ડાઘ.
આંચણ / આંચળ } (ના) જાનવરના સ્તન. થાન.
આંચણી / આંચળી } (ના) અસ્તાઈ, મોરો. ટેક. નિરર્થક એકનો એક બોલાતો શબ્દ.
આંછ (ના) ઝાંખ. છારી.
આંજણ (ના) અંજન. કાજળ. સુરમો.
આંજણી (ના) આંખની કોરે થતી ફોલ્લી.
આંજવું (ક્રિ) અંજન લગાડવું. છેતરવું.
આંજિયું (ના) કાજળી. અંગારો. નુકસાની.
આંટ (ના) આંટી. ગાંઠ. કીનો. વટ.
આંટણ (ના) ચામડીનું ચાઠું.
આંટી (ના) લટી. ફાળકો. ગાંઠ.

આંટો (ના) ચક્કર. વળ. ફેરો.
આંડ / આંડવો } (ના) અંડ. વૃષણ. ગોળી.
આંતડું / આંતરડી / આંતરડું } (ના) આંતરડી. હૈયું. કાળજું. અ ગ્ર. મળની નળી (શરીરમાં).
આંતરવું (ક્રિ) પડદો ભરવો. ઘેરવું.
આંતરસીવો (ના) અંદરની સીવણ.
આંતરી (ના) વસ્ત્રના છેડાની ઝુલ.
આંતરે (અ) અંતરે.
આંતરો (ના) અંતર. જુદાઇ. પડદો.
આંધળું (વિ) અંધ.
આંધી (ના) વંટોળિયો. વાવાઝરડું.
આંધી (વિ) જબરૂ, લઠ્ઠ.
આંબટ (વિ) ખાટું.
આંબફળ (ના) કેરી.
આંબવું (ક્રિ) પહોંચવું. અડકવું.
આંબા (ક્રિ) કરીએ. [જન.
આંબાગાળો (ના) કેરી તથા તેના રસનું ભો-
આંબામોર (ના) એક જાતના ચોખા.
આંબાવાડિયું (ના) આંબાનું ખેતર. [કેરી.
આંબાશાખ (ના) સાખિયાં, પાકવા માંડેલી
આંબાહળદ / આંબાહળદર } (ના) એક જાતની હળદર.
આંબેલ (ના) આમળ. શ્રાવકનું એક વ્રત.
આંબો (ના) આમ્ર. કેરીનું ઝાડ.
આંબોઈ (ના) પેચોટી. આંબોઈ.
આંમલી / આંમળી } (ના) એક ઝાડ. જેની ટીશીએ ખટાઈમાં વપરાય છે.
આમળું (ના) એક ફળ.
આંસ (ના) આંક. ધરી.
આંસુ / આંસુડા } (ના) અશ્રુ. આંખમાંથી ઢળતાં પાણીના બુંદ.
આંસુઢાળ (વિ) અશ્રુ ઢાળે, એવું.
આકડીઉ (ના) આકડાનું ફળ-કેરી, ચકલી.
આકડો (ના) એક ઝાડ. જેનાં ફૂલ હરમાનને
આકમ્પિત (વિ) હલાવેલું. હાલતું. [ચઢે છે.
આકર (ના) ખાણ. જથ્થો.
આકરૂં (વિ) ઘણું ગરમ. કઠણ. અધીરૂં. મોઘું.
આકર્ણ (અ) કાન સૂધી.
આકર્ષ (ના) ખેંચ. તાણ. આકર્ષણ.

આકર્ષક (વિ) ખેંચનારૂં. મનમોહન.
આકર્ષણ (ના) ખેંચ. મોહકગુણ.
આકર્ષિત (વિ) ખેંચેલું. તાણેલું.
આકલિત (વિ) રૂંધાયલું. સમાયલું.
આકલ્પ (અ) એક કલ્પ સૂધી.
આકસખાકસ (ના) ગમે તે. જે તે.
આકસ્મિક (વિ) એકાએક. અચાનક.
આકળવિકળ (વિ) આકુલ વ્યાકુલ. બ્હાવરૂં.
આકળું (વિ) અધીરૂં. તાતા સ્વભાવનું.
આકાંક્ષા (ના) ઇચ્છા. ઉમેદ. સંદેહ.
આકાર (ના) આકૃત્તિ. દેખાવ. ચિહ્ન.
આકાશ (ના) પોલાણ. અવકાશ. ગગન. ખ.
આકાશકક્ષા (ના) દિગંત લીટી. [લીટી.
આકાશગંગા (ના) ગગનમાં દેખાતી સફેદ
આકાશચલ્લી (ના) મદારીની એક રમત.
આકાશદીપ / આકાશદીવો } (ના) આકાશમાં લટકતો દીવો.
આકાશમુનિ (ના) ઊંટ.
આકાશયાન (ના) વિમાન. બલૂન.
આકાશવાશી (વિ) આકાશમાં રહેનાર.
આકાશવૃત્તિ (ના) અનિયમિત વૃત્તિ-પેદાશ.
આકાશવેલ (ના) અમરવેલ. સોમવલ્લી.
આકાશી (વિ) આકાશમાં રહેનાર.
આકીન (ના) ભરોસો. પતીજ. વિશ્વાસ.
આકીનદાર (વિ) પતીજવાળું. વિશ્વાસુ.
આકીર્ણ (વિ) ભેગું થયલું. વ્યાપ્ત.
આકુંચન (ના) સંકડાસ.
આકુંઠિત (વિ) અવાચ. લજ્જિત.
આકુદિ (ના) ભાંગના ઘીનો પાક.
આકુળ (વિ) ગાભરૂં.
આકુળ વ્યાકુળ (વિ) આકળ વિકળ.
આકૃત્તિ (ના) આકાર. મૂર્તિ.
આકૃષ્ટ (વિ) ખેંચેલું.
આકેબત (ના) આખેરી. ભાવી. છેડો.
આક્ટ (ના) કાયદો. ધારો.
આક્ટિંગ (વિ) અવેજી. કામચલાઉ.
આક્રંદ (ના) રડારોળ. કલ્પાંત. કકળાણ.
આક્રમણ (ના) પરાક્રમ. ઉત્કર્ષ.
આક્રાંત (વિ) પસાર કરેલું. સરસ.
આક્ષિપ્ત (વિ) વાંધાવાળું. તકરારી.

આક્ષેપ (ના) વાંધો. ભેપ. અભ્યાસ. ટિક્કા.
ઑક્સિજન (ના) પ્રાણવાયુ. નિર્મળવાયુ.
આખડવું (ક્રિ) રખડવું. ભમવું. લથડવું.
આખડી (ના) બાધા.
આખણ (ક્રિ) કઠણ. પથ્થર જેવું.
આખર (ના) છેડો. અંત. પાર. હદ.
આખર (અ) છેવટે. સરવાળે.
આખરવું (ક્રિ) આથડવું.
આખરે (અ) અંતે. છેવટે.
આખલો (ના) ગોધો. સાંઢ. [કડાની પાટલી.
આખળિયો (ના) ગ્રાહકો. રોટલી વણવાની લા-
આખાખાઉ (વિ) બધું ખાનાર–ઓહીઆં કર્તા.
આખાડ (ના) અષાઢ, જેઠ પછીનો મહિનો.
આખાડભક્તી (વિ) ધર્મઠગ. ઢોંગી.
આખાડો (ના) અખાડો. દીઠું અણદીઠું.
આખી (ના) માથેથી દાણા ઉતારવા.
આખું (ના) તમામ. કુલ બધું.
આખુંજી (ના) મેહેતાજી. શિક્ષક.
આખેટ (ના) શિકાર. મૃગયા.
આખેર (અ) અંતે. છેવટે. છેડે.
આખ્યા (ના) પ્રસિદ્ધિ. કીર્તિ. અટક.
આખ્યાન (ના) કથાનક. વૃત્તાંત.
આગ (ના) અગ્નિ. ભટકો. દેવતા.
આગગાડી (ના) રેલ્વે. વરાળથી ચાલતી ગાડી.
આગતાસ્વાગતા (ના) પરોણા ચાકરી. સત્કાર.
આગબોટ (ના) વરાળનું વહાણ. સ્ટીમર.
આગમ (ના) શાસ્ત્ર. આરંભ. ખત.
આગમ (ક્રિ) આગમન. આવવું.
આગમચ / આગમજ (અ) આગળથી. પ્રથમથી. અ-વલથી.
આગમન (ના) પધરામણી. આવવું.
આગમનિર્ગમ (ના) કાર્યકારણ. આરંભ અંત.
આગમાપાયી (વિ) આવતું જતું.
આગરૂ (ના) મોંમાં થતો એક રોગ.
આગલું (વિ) મુખ્ય. મોખરાનું. અગાડીનું.
આગમાળું (ના) દાળભાત.
ઑગસ્ટ (ના) અંગ્રેજી આઠમો માસ.
આગળ (અ) અગાઉ, કને, પહેલે.
આગળપાછળ (અ) આજુબાજુ. ચોફેર.
આગળી (ના) આગળો. મલમપટ્ટી.

આગળો (ના) બારણાનું અટકણ.
આગા (ના) મોગલનો સાહેબ–શેઠ.
આગાણાની (ના) એક જાતનું કાપડ.
આગાર (ના) છૂટ, રજા. (શ્રાવકમાં). ઘર.
આગાહી (ના) લોકોક્તિ. ભવિષ્યવાણી.
આગિયો (ના) એક જંતુ, છોડ, મંત્ર.
આગિયો (વિ) અગ્નિ ઉત્પાદક.
આગુવો (ના) ભોમિયો. વળાવો.
આગે (અ) અગાઉ. આગળ.
આગેવાન (વિ) આગળ પડનાર. અગ્રેસર.
આગેવાની (ના) સરદારી. પટેલાઈ. પહેલ.
આગોતરું (વિ) અગાઉનું, પહેલું વાવેતર.
આગોપીછો (ના) અગરખાનો આગલો પાછલો
આગ્નેય (વિ) અગ્નિકોણ સંબંધી. [ભાગ.
આગ્રહ (ના) હઠ. કાલાવાલા. કૃપા.
આગ્રહી (વિ) આગ્રહ કરનાર.
આઘાત (ના) ફટકો. ઝપાટો. ઘા.
આઘું (વિ) દૂરનું. છેટું.
આઘુંપાછું (વિ) દૂર અને છૂપું. ગમેતેમ.
આઘૂર્ણ (વિ) ઘૂમતું. ફરતું.
આઘે (અ) દૂર. છેટે.
આચકો (ના) ધક્કો. એભક. સંકોચ.
આચમન (ના) જમણી હથેલીમાં લઇ પીવું તે.
આચમની (ના) આચમનનું પાત્ર.
આચરકુચર (ના) પરચૂરણ. સરસામાન.
આચરણ (ના) વ્યવહાર. રીતભાત.
આચરવું (ક્રિ) કરવું. પાળવું. ચાળવું.
આચાર (ના) વર્તન. આચરણ.
આચાર્ય (ના) ગુરુ, મેહેતાજી. યજ્ઞ કરાવનાર.
આચ્છાદન(ના) ઢાંકણ. લૂગડું. [ધર્મ ચલાવનાર.
આચ્છાદિત (વિ) ઢાંકેલું.
આછ (ના) છાસનું પાણી. પરાછ.
આછટવું / આછડવું (ક્રિ) પછાડવું, અફાળવું.
આછણલૂછણ (ના) ટાપટીપ. લૂછી લીધેલો
આછેર (વિ) થોડા. ઓછા. [ખોરાક.
આછું (વિ) થોડું, ઓછું. ઝાંખું. સહજ.
આજ (અ) અદ્ય. ચાલતો દિવસ.
આજકાલ (અ) હમણા, અધુના. હાલમાં.
આજદિન (ના) આજ. આજનો દહાડો.

આજન્મ (અ) જીંદગી-હેયાતી સુધી.
આજન્માંત (અ) જન્મથી મરણ સુધી.
આજપછી (અ) હવેપછી. અતઃપર.
આજમ (વિ) આઝમ. રાજમાન રાજેશ્રી.
આજાદ (વિ) છૂટું. મોકળું.
આજાનુ (અ) ધૂંટણ સુધી. ઢીચણ લગી.
આજાર (ના) મંદવાડ. રોગ. દરદ.
આજારી (ના) દરદી. રોગી. માંદો.
આજીજી (ના) કાલાવાલા, આર્જવ. ખુશામત.
આજીવિકા (ના) ગુજરાન. વૃત્તિ.
આજુબાજુ (અ) આસપાસ.
આજો (ના) માનો બાપ, વડવો, નાનો.
આજો પડવો (ના) આજા શ્રાદ્ધનો પડવો. નાનિતરે.
આજ્ઞા (ના) હુકમ. ફરમાન.
આજ્ઞાંકિત (વિ) આજ્ઞાધારક. તાબેદાર.
આજ્ઞાપક (વિ) આજ્ઞા-હુકમ-આપનાર.
આજ્ઞાપત્ર (ના) હુકમ. સનદ.
આજ્ય (ના) ઘી. ઘૃત.
આટ (ના) રાંધવાને માંડેલો છાણાનો ઢગ.
આટપવું (ક્રિ) અટોપવું. સમેટવું.
આટલામાં (અ) આટલી જગામાં. અહીં.
આટલું (વિ) અમુક દેખાડેલું. આ.
આટવું (ક્રિ) છૂંદીને એકરસ કરવું.
આટો (ના) લોટ. ધાણ.
આટોપવું (ક્રિ) સંકેલવું. પતાવવું.
આઠ (વિ) અષ્ટ. ૮. (સંખ્યા). વસુ.
આઠઆની (વિ) અડધું. અર્ધે ભાગે.
આઠમ (ના) આઠેમ. પખવાડિયાની ૮ મી તિથિ.
આઠિયો (ના) લુચ્ચો. ઠગ.
આઠી (ના) આઠકુંકા, ખાંગડા.
આઠેજામ (ના) આઠ પહોર. રાત દહાડો.
આઠેમ (ના) આઠમી તિથિ.
આઠોઠય (વિ) વ્યાપક. ફેલાયલું.
આડ (ના) અડચણ. ઓથ. આંતરો. ટેક.
આડકતરાતું } (વિ) થોડું વાંકું. સીધું નહિ તે.
આડકતરૂં }
આડકથા (ના) અન્ય કથા. બીજી વાત.
આડખરચ (ના) પરચૂરણ ખરચ.
આડગીરો (વિ) એકનું ગીરવી બીજાએ ગોખવું તે.
આડણી (ના) ત્રણ પાયાની બેસણી.
આડત (ના) કોઈની વતી કામ કરવું તે
આડતિયો (ના) આડત કરનાર.
આડતીસ } (વિ) ૩૮. (સંખ્યા).
આડત્રીસ }
આડંબર (ના) ઢાંકણ. ભપકો. ડોળ.
આડવું (ક્રિ) આરડવું. બરાડવું.
આડસર (ના) બાંધ. મોભ.
આડાઇ (ના) હઠ. જીદ.
આડી (ના) હદ. આડી વસ્તુ. એક દાવ.
આડીતર (ના) હોડીમાં બેસવું તે.
આડીવાટ (ના) આડો માર્ગ.
આડીવાડી (ના) વંશ પરિવાર. બચ્ચાં કચ્ચાં
આડું (ના) આડ. રીસ. મેલું. ભૂતપ્રેત.
આડું (વિ) વાંકું. સીધું નહિ તે. વચલું.
આડુંઅવળું (વિ) ઊંધું ચત્તુ. ખરૂં ખોટું
આડું ફાટવું (ક્રિ) આડે રસ્તે જવું.
આડે આવવું (ક્રિ) નડવું હરકત કરવી. વચ્ચે
આડે દહાડે (અ) ટાણા સિવાયને દહાડે. [હ
આડો (ના) હઠ. આગ્રહ.
આડોઆંક (ના) સીમા. અવધિ. તોબા. હ
આડોખોબો (ના) અડધો ખોબો. આડિ
આડોશીપાડોશી (વિ) અડખે પડખે રહેનાર
આઢય (વિ) ભરેલું. (પ્ર) વાન્, વાળું, આ
આણ (ના) સોગન. કસમ. આજ્ઞા.
આણદોરો (ના) અનંત દોરો.
આણવું (ક્રિ) આનયન. લાવવું.
આણી (સ) આ.
આણીકાર } (અ) આ તરફ-ભણી-બાજુ અજતરફ.
આણીગમ }
આણીમેર }
આણું (ના) વહુને તેડવી તે. તેડું.
આતાપ (ના) તડકો. તાપ.
આતપત્ર (ના) છત્ર.
આતમ (ના) આત્મા. જીગર.
આતંવાર (ના) આદિતવાર. રવિવાર.
આતશ (ના) અગ્નિ. દેવતા. લાહે.
આતશબેહેરામ (ના) અગિયારી (પારસી
આતશી } (વિ) ગરમ. તીખું. લાલ.
આતશીઆ }
આતસ (ના) આતશ. અગ્નિ.

આદિનારાયણ (ના) શેષસાંયી ભગવાન.
આદિમાયા (ના) ઈશ્વરી શક્તિ. પ્રકૃતિ.
આદું (ના) આર્દ્રક. લીલીસૂંઠ.
આદે (અ) આદિ. ઈત્યાદિ. વગેરે.
આદેશ (ના) હેતુ. આજ્ઞા. ફેરફાર. બદલો.
આદ્ય (વિ) આદિ. આરંભનું.
આદ્યંત (ના) પહેલેથી છેલ્લે સુધી.
આધ (વિ) અડધું. અર્ધ.
આધરણું (ના) અધરણ. અનાજ બાફવાનું [પાણી.
આધાન (ના) ધારણ. ઉત્પન્ન.
આધાર (ના) આસરો. ૭મી વિભક્તિનો અર્થ.
આધારી (વિ) આધારવાળું.
આધિ (વિ) માનસિક પીડા. ચિંતા.
આધિક (ના) ભૂવો.
આધિક્ય (ના) અધિકતા. ઉમેરણ.
આધિદૈવિક (વિ) દેવ તરફથી મળેલું.
આધિપાત્ય (ના) પટેલાઈ. શેઠાઈ.
આધિભૌતિક (વિ) પંચમહાભૂતોથી થએલું.
આધિયાત (ના) અર્ધભાગે સોંપણ. (ઢોરનું).
આધિવ્યાધિ (ના) ચિંતા અને રોગ.
આધીન (વિ) વશ. કબજે. નમ્ર.
આધીનતા (ના) તાબેદારી.
આધુનિક (વિ) નવું. અર્વાચીન.
આધેડ (વિ) અધેડ. પુખ્ત.
આધ્યાત્મિક (વિ) આત્મજ્ઞાન સંબંધી. મા-[નસિક.
આધ્રહણ (ના) અધ્રહણ. મેળવણ.
આધ્રકવું (ક્રિ) મેળવવું. આખરવું.
આન (વિ) અન્ય. બીજું.
આનન (ના) મુખ. વદન, મોં.
આનંદ (ના) હરખ. ખુશાલી.
આનંદકંદ (ના) આનંદનું મૂળ. બ્રહ્મ.
આનંદકારી (વિ) આનંદ આપનાર.
આનંદભૈરવી (ના) એક રાગણી.
આનંદમય (વિ) આનંદથી ભરેલું.
આનંદમયકોશ (ના) પંચકોશમાંનો એક.
આનંદવૃત્તિ (ના) આનંદ સ્વભાવ.
આનંદાશ્રુ (ના) હરખનાં આંસુ.
આનંદી (વિ) ખુશમિજાજી સુખી.
આનન્દોરો (ના) અનંત દોરો.
આનાકાની (ના) રગઝક. હા ના. બહાનું.
આનિયા (ના) કાંઠલીનાં પૂતળિયાં.
આની (ના) રૂપિયાનો ૧૬મો ભાગ.
આનો (ના) સોળમો ભાગ. ૦)-.
આંદોલન (ના) લંગર. હાલવું તે.
આપ (સ) તમે. પોતે.
આપ (ના) અપ્, પાણી. જળ.
આપ (નિ) પોતીકું. સ્વ. નિજ.
આપઅખત્યાર (વિ) પોતાની સત્તાનું.
આપઅખત્યારી (ના) પોતાની સત્તા.
આપઆપમાં (અ) માંહોમાંહે.
આપકર્મી (વિ) પોતાના ઉદ્યોગથી રળનાર.
આપખુદી (ના) પોતાપણું. આપઅખત્યારી.
આપઘાત (ના) આત્મહત્યા.
આપઘાતિયું (વિ) આપઘાત થાય તેવું.
આપણ (સ) આપણે સર્વે. આપ.
આપણહાર (વિ) આપનાર.
આપણે (સ) આપણ સર્વે.
આપત્ (ના) આપત્તિ. વિપદ.
આપત્કાળ (ના) દુઃખ આફતની વેળા.
આપત્તિ (ના) વિપત્તિ. સંકટ. પ્રાપ્તિ.
આપદા (ના) દુઃખ વિપત્તિ. આફત.
આપદૃષ્ટિ (ના) સ્વાર્થી નજર.
આપદ્ધર્મ (ના) આપત્તિમાં કરવાનાં કર્મ.
આપનાર (વિ) જે આપે તે. દેનાર.
આપન્ન (વિ) દુખિયારૂં.
આપમત (ના) આત્મમતિ. પોતાની અક્કલ.
આપમતલબી (વિ) સ્વાર્થી. એકલપેટું.
આપમતિયું (વિ) પોતાને વિચારે ચાલનારૂં. ઉ-[ઠીલું.
આપમુખત્યાર (વિ) સ્વતંત્ર. ધણિયાતું.
આપ લે (ના) ધીરધાર. લેણદેણ.
આપવું (ક્રિ) દેવું.
આપસઆપસમાં (અ) પોત પોતામાં, માંહો-[માંહે.
આપસમાન (વિ) પોતાના જેવું.
આપાપર (અ) પોતે અને બીજું.
આપીડ (ના) કલગી. મુગટ.
આપું (ના) આપપણું.
આપો (ના) બાપ. (ગ્રામ્ય).
આપોઆપ (અ) પોતાની મેળે. આફરડું.
આપોઆસ (સ) જાતે. પોતેજ.
આપોપું (ના) આપણું. ટેક. પોતા.

આપ્ત (ત્રિ) પોતીકું સગું. વિશ્વાસુ
આફ્રિયે (અ) પોતાની મેળે. આપોઆપ.
આફણી (ના) આપત્તિ.
આફત (ના) વિપત્તિ. પીડા.
આફતાબ (ના) સૂરજ. તેજ. તડકો.
આફરડું (અ) અમથું. પોતાની મેળે.
આફરીજવું (ક્રિ) રોગથી ફૂલવું.
આફરીનુ (ના) વખાણ. સાબાશી.
આફરીન (અ) ધન્ય! વાહવા! ઠીક કીધું!
આફરો (ના) પેટ ફૂલવાનો રોગ. મોરચી.
આફળવું (ક્રિ) અફળાવું. અથડાવું.
આફા (અ) આંગણીમેર. (ગ્રામ્ય).
આફિસ (ના) કચેરી. પેઢી. (અંગ્રેજી).
આફુસ (ના) એક જાતની કલમી કેરી.
આફ્રિકા (ના) એક ખંડ. (પૃથ્વીનો).
આબ (ના) પાણી. નુર. ભાલ. ધાર.
આબકરી (ના) ભીસ્તીનું કામ. દારૂસંબંધી.
આબદા (ના) આપદા. આપત્તિ.
આબનૂસ (ના) એક જાતનું કાળુ લાકડું.
આબરૂ (ના) ઇજ્જત. માન. લાયકી. પ્રસિદ્ધિ.
આબરૂદાર (વિ) નામાંકિત. સંભાવિત.
આબરૂપત્ર (ના) માનપત્ર. સર્ટિફિકેટ.
આબાદ (વિ) ભરેલું. ફળવંત. સલામત. બરાબર-કાયમ.
આબાદાની (ના) ઉત્કર્ષ. ચડતી.
આબાદી (ના) આબાદાની. સુખાકારી.
આબાલવૃદ્ધ (અ) નાનાં મોટાં સર્વે.
આબુવો (ના) અબુવો. એક ઝાડ-સીંગ.
આબેહૂબ (વિ) તાદૃશ્ય. અસલ પ્રમાણે ખરી નકલ.
આબોહવા (ના) હવાપાણી. દેશપ્રકૃતિ.
આભ (ના) અભ્ર, આકાશ. વાદળ.
આભડછેટ (ના) અડકાબોળો. અટકાવ.
આભડવા જવું (ક્રિ) અભડવા જવું.
આભડવું (ક્રિ) અભડાવવું.
આભરણ (ના) આભૂષણ. ઘરેણું. અલંકાર.
આભલું (ના) આભ? વાદળું. આરસી.
આભા (ના) પ્રભા, કાંતિ. તેજ. પ્રકાશ.
આભાર (ના) પાડ. ઉપકાર. ઓશિયાળું.
આભારી (લિ) ઉપકારવાળું.
આભાસ (ના) કલ્પના. ભ્રમ. ઝાંખું. દેખાવ.
આભીઆ (ના) આ ભાઈ.
આભીર (ના) આહીર. ગોવાળિયો.
આભૂષણ (ના) ઘરેણું. શૃંગાર. અલંકાર.
આભ્યંતર (વિ) અંદરનું. માંહેનું.
આમ (અ) આ પ્રમાણે. આ રીતે
આમ (ના) અમળાઈને જૂજ ઝાડો ઉતરે તે રોગ. પ્રજા.
આમ (વિ) કાચું. જાહેર. ખાસ.
આમજ (અ) નક્કી આ પ્રમાણે.
આમટો (ના) આમળ. ગાડીના પૈડાનો ભાગ.
આમણસામણ (અ) સામસામાં. પરસ્પર.
આમણ સારીગંધક (ના) એક ગંધક.
આમદની / આમદાની (ના) આવક. પેદાશ.
આમંત્રણ (ના) તેડું. ઇજન. નોતરૂં. આણું.
આમય (ના) રોગ. દરદ. દુઃખ.
આમરણ / આમરણાંત (અ) મરતાં લગી.
આમરસ (ના) આમ્રરસ. કેરીનો રસ.
આમરસિયા (વિ) કેરીના રસ જેવા.
આમલી (ના) આમ્લિકા. એક ખાટું ફળ.
આમવાયુ (ના) એક રોગ.
આમસરા (ના) જાહેર જગા. ધર્મશાળા.
આમળ (ના) આંતરડું. ભાંડું.
આમળવું (ક્રિ) વાંકું વાળવું. વળ દેવો. પીળવું.
આમળાં (ના) ખાટાં ફળ.
આમળિયું (ના) આમળાવાળું કડું-ઘરેણું.
આમળો (ના) વળ. પીળ. દૂષ. દંસ.
આમાન્ન (ના) કાચું અનાજ. સિધું.
આમાન્યા (ના) મર્યાદા. શરમ.
આમિષ (ના) માંસ. ગળ.
આમીન (અ) થાઓ, અસ્તુ.
આમે (વિ) ફોગટ, વ્યર્થ.
આમેજ (વિ) સામેલ. મેળવેલું.
આમેણુ (ના) આમળ. આંતરડું.
આમોદ (ના) સુગંધ. હરખ.
આય (ના) ફાવટ. તેર. લાભ. આવક.
આયડું (ના) ગોવાળિયો.
આયતન (ના) ઠેકાણું. જન્મભૂમિ. વતન.
આયતું (વિ) તૈયાર. મફત.
આયનો (ના) આરસો. તખતો.
આયંદે (અ) હવેપછી. અતઃપર.

આયદો (ના) ભાગદારનું વરસાસન.
આયપત (ના) આવક, પેદાશ. પ્રાપ્તિ.
આયા (ના) ધાવ. દાસી.
આયાત (ના) આવક.
આયાસ (ના) મેહેનત. શ્રમ. દુઃખ.
આયાસી (વિ) મેહેનતુ. ઉદ્યોગી.
આયુ (ના) આવરદા. જીંદગી.
આયુધ (ના) હથિયાર, શસ્ત્ર.
આયુઆરોગ્ય (ના) આખી જીંદગી નીરોગી.
આયુષ્ (ના) આયુષ્ય. જીવતર. જીંદગી.
આયુષ્માન (વિ) લાંબી જીંદગીનુ.
આયુષ્ય (ના) જીવતર. આવરદા.
આયુષ્યમર્યાદા (ના) મોત. જીંદગીની હદ.
આર (ના) લાકડામાં બેસાડેલી લોહની અ-ણી. પાણીનો વો. તાણ. ખેળ.
આરક્ત (વિ) લાલ.
આરગણુ (ના) મોચીનું એક ઓજાર.
આરગન (ના) વાજું. (અંગ્રેજી).
આરચા (ના) અર્ચા. પૂજા.
આરજા (ના) જૈન વિરક્ત સ્ત્રી.
આરજુ (ના) ઇચ્છા. ચિંતા.
આરજુમંદ (વિ) ઉમેદવાળું. આતુર.
આરડવું (ક્રિ) મોટો અવાજ કહાડવો.
આરણકારણ (ના) બહાનું, મસ. નામ.
આરણિયો (ના) ત્રણ પાયાની બેસણી.
આરણી (ના) આડણી.
આરત (વિ) આર્ત. દુઃખી.
આરત (ના) હોંસ. કોડ.
આરતિયું (વિ) દુઃખી. આરતી કરવાનું પાત્ર.
આરતી (ના) દીપદર્શન કરાવવું તે.
આરપાર (અ) એક છેડાથી બીજા છેડા સૂધી અંદર થઇને.
આરબ (ના) અરબસ્તાનનો.
આરબી (વિ) આરબ સંબંધી.
આરબ્ધ (વિ) આરંભેલું.
આરબ્ધ (ના) પ્રારબ્ધ. નસીબ.
આરભટી (ના) કાવ્યની એક વૃત્તિ.
આરંભ (ના) ઉપક્રમ. મૂળ. શીરૂઆત.
આરંભવું (ક્રિ) શરૂ કરવું.
આરંભશૂર (વિ) શીરૂ કરવામાં શૂરવીર.
આરસપહાણ (ના) સંગેમરમર (એક પથ્થર).
આરસી (ના) દર્પણ. ખાપ. આદર્શ.
આરસીગરા (ના) આરસી બનાવનાર.
આરસો (ના) તખતો. મોટો આયનો.
આરાધન } (ના) સેવા. ભક્તિ. ઉપાસના. પૂજા.
આરાધના }
આરાધવું (ક્રિ) પૂજા-સેવા-ઉપાસના કરવી.
આરાધ્ય (વિ) પૂજા લાયક.
આરામ (ના) બાગ. વાડી. વિશ્રામ.
આરારૂટ (ના) એક કંદ.
આરાવારા (ના) છોકરીઓનું વ્રત.
આરાસ્તગી (ના) તૈયારી. નીમ.
આરાસ્તે (વિ) ગોઠવેલું. સુધારેલું.
આરિયાં (ના) સડ ઉતારવો. ભંગાણ.
આરિયું (ના) ચીભડું. (એક શાક).
આરી (ના) કરવત. (સૂથારનું ઓજાર).
આરૂદ્રા (ના) આર્દ્રા. ૨૭ નક્ષત્રમાંનું ૧.
આરૂઢ (વિ) અસવારી.
આરડું (વિ) હરામી.
આરો (ના) કિનારો. પાળ. છાણનો ઉભાળો.
આરો (ના) ઓવારો. હદ. પૈડાંની આડી. રેંટનો દાંડો. છેડો.
આરોગ (ના) આરોગ્ય.
આરોગવું (ક્રિ) ખાવું. જમવું.
આરોગ્ય (ના) તનદુરસ્તી. સુખાકારી.
આરોગ્ય (વિ) નીરોગી. સાજું. કુશળ.
આરોગ્યતા (ના) નીરોગી દશા.
આરોપ (ના) આળ. ઠપકો. ભ્રમ.
આરોપવું (ક્રિ) આળ ચઢાવવું. પહેરાવવું.
આરોહણ (ના) ચડતો ક્રમ.
આર્જવ (ના) આગ્રહરૂપી કાલાવાલા.
આર્ત્ત (વિ) દુઃખી. વ્યાકુળ.
આર્દ્ર (વિ) ભીનું. મૃદુ.
આર્દ્રક (ના) આદુ. લીલી સૂંઠ.
આર્દ્રા (ના) ૨૭ નક્ષત્રમાંનું ૧.
આર્ય (વિ) કુલીન. પ્રતિષ્ઠિત.
આર્યા (ના) કવિતામાં એક છંદ.
આર્યાવર્ત (ના) હિંદુસ્થાન. ભરતખંડ.
આર્ષ (વિ) ઋષિકૃત.
આલ (ના) એક ઝાડ. ટેવ. હેવા.
આલણ (ના) ડખુ. ધ્વંસ.
આલપાકો (ના) એક [illegible]

આલમ (ના) દુનિયાં. જગત્.
આલંબન (ના) અવલંબન. આધાર.
આલંબવું (ક્રિ) પહોંચવું.
આલય (ના) ઘર. સ્થળ. મકાન.
આલવું (ક્રિ) આપવું.
આલસ્ય (ના) આળસ. સુસ્તી. પ્રમાદ.
આલાપ (ના) અલાપ. (ગાયનનો).
આલામત (ના) નિશાની. ચિહ્ન.
આલાલીલું (વિ) અડધું ભીનું.
આલિંગન (ના) ભેટ. બાથ.
આલી (ના) સખી. સહી.
આલીગારું (વિ) અટકચાળું.
આલીજાંહ (વિ) ભવ્ય. ભપકાદાર.
આલુ (ના) એક ફળ.
આલું (વિ) લીલું. ભીનું. કુમળું.
આલે (અ) ફોગટ. એળે. રદ.
આલે (ના) ઘર આલય. મકાન.
આલે (વિ) સારૂં. તોફે.
આલેખ્ય (ના) ચિત્ર. તસ્વીર.
આલેપ (ના) લેપ. મલમ.
આલોક (ના) દર્શન. જોવું.
આ-લોક (ના) જગત્.
આલોચવું (ક્રિ) વિચારવું.
આલોપાલો (ના) ઝાડપાનની દવા-વનસ્પતિ.
આવ (ના) આવ જા. આવક.
આવક (ના) આયાત. કમાઇ
આવકચિઠ્ઠી (ના) માલપર નાણાં કહાડવાનો [લેખ.
આવકજાવક (ના) આવવું જવું.
આવકાર (ના) માન. સત્કાર.
આવજા (ના) આવવું. જવું.
આવટવું (ક્રિ) નિવેડવું. આટપવું. ગુંચવાવું.
આવડ } (ના) કળા. અટકળ.
આવડત }
આવડવું (ક્રિ) હથોટી બેસવી. જાણવું.
આવડું (વિ) આટલું.
આવતું (વિ) આવવાનું. નવું.
આવધ (ના) ખેડવા આપેલી જમીન.
આવરફૂટો } (ના) મોત. આયખું.
આવરખૂટો }
આવરણ (ના) ઢાંકણ. આચ્છાદન.
આવરદા (ના) આયુષ્ય. જીંદગાની.
આવરવું (ક્રિ) ફેલાવું. ઢંકાવું.
આવરેજ (ના) સરાસરી. એવરેજ.
આવરો (ના) નામાનો એક ચોપડો. ભભરો.
આવર્તન (ના) અભ્યાસ. ગોખવું. આવૃત્તિ.
આવલિ (ના) હાર. ઓળ. શ્રેણી. માળા.
આવવું (ક્રિ) દાખલ થવું. પહોંચવું. બેસવું.
આવશ્ય (ના) જરૂરિયાત. અગત્ય.
આવશ્યક (વિ) જરૂરનું.
આવસથ (ના) વિશ્રામ સ્થાન. પ્રતિભેદ.
આવહ (વિ) લાવનાર. કરનાર.
આવળ (ના) એક ઝાડ.
આવાદાની (ના) આવક, પેદાશ, ઉપજ.
આવાગમન (ના) આગમન. જન્માંતર.
આવાસ (ના) અવાસ. ઘર.
આવાહન (ના) પધરામણી. આગમન.
આવિર્ભાવ (ના) દેખાવ. પેસવું. ભરાવું.
આવિર્ભૂત (વિ) પ્રગટ. છતું.
આવું (વિ) આ પ્રકારનું.
આવૃત્ત (વિ) ઘેરેલું. ઢાંકેલું.
આવૃત્તિ (ના) ફરી વળવું. નકલ. ફેરો.
આવેગ (ના) જોર. (કાવ્યનો એક ભાવ).
આવેશ (ના) જોસ. જોર. ખુંમારી.
આવેશી (વિ) આવેશવાળું.
આશંસા (ના) આશંકા.
આશ (ના) આશા.
આશક (વિ) મોહિત. પ્રિય.
આશકમાશુક (ના) પ્રીતમ અને પ્રિયા.
આશકાર } (વિ) ઉઘાડું. જાહેર. પ્રસિદ્ધ.
આશકારા }
આશકી (ના) આશકપણું.
આશંકા (ના) શંક. સંદેહ. ડર.
આશના (વિ) પ્યારી.
આશનાઇ (ના) દોસ્તી. યારી.
આશય (ના) ધારણા. મતલબ. સ્થળ.
આશા (ના) ઇચ્છા. ભરોસા.
આશાપુરી (ના) એક દેવી.
આશાડ (ના) અષાઢ, આખાડ.
આશાબંધ (વિ) આશાવાળું.
આશાભંગ (વિ) નિરાશ. ઉદાસ.

આશીષ (ના) આશીર્વાદ.
આશીર્વાદ (ના) શુભેચ્છા.
આશો (ના) આશ્વિન માસ.
આશૌચ (ના) અશૌચ. સૂતક.
આશ્ચર્ય (ના) અચરતી. અજબ. નવાઇ.
આશ્રમ (ના) જગા. જીંદગીની મજળ.
આશ્રમી (વિ) આશ્રમવાળું.
આશ્રય (ના) આસરો. મદદ.
આશ્રયી (વિ) આશ્રય લેનાર. આશ્રિત.
આશ્રિત (વિ) શરણાગત. આધીન.
આશ્વાસ / આશ્વાસન } (ના) શાંતિ. આશ્રય. દિલાસો.
આશ્વિન (ના) આશો મહિનો.
આષાઢ (ના) અસાડ મહિનો.
આષાઢી (વિ) આષાઢ સંબંધી.
આસ (ના) આશા. ઉમેદ.
આસકા (ના) દેવઅર્પિત વસ્તુનો શેષ.
આસક્ત (વિ) અનુરક્ત. પ્રીતિવાળું.
આસક્તિ (ના) સ્નેહ. અનુરાગ.
આસંગો (ના) આસક્તિ. વળગણ.
આસન (ના) બેઠક. એક ઔષધિ.
આસનવિધિ (ના) આસનની રીતિ.
આસનાવાસના (ના) સંભાળ. માવજત.
આસનિયું (ના) પાથરણું.
આસની (ના) નાનું આસન.
આસંદો / આસંદ્રો } (ના) એક ઝાડ.
આસંધ (ના) અશ્વગંધા. એક વનસ્પતિ.
આસન્ન (અ) પાસે. નિકટ. સંનિધ.
આસપાસ (અ) ચોફેર ચારે પાસે.
આસમાસ (અ) ખાસુખા. જરૂર.
આસમાન (ના) આકાશ. અસમાન.
આસમાની (વિ) એક રંગ. ઓચિંતું. દૈવી.
આસરે (અ) સુમારે. અટકળે.
આસરો (ના) આશ્રય. ટેકો. મદદ.
આસાએશ (ના) આરામ. નિવૃત્તિ.
આસાન (ના) આભાર. પાડ. (વિ) સાદી.
આસામી (ના) શખસ. પૈસાદાર.
આસામીવાર (અ) જણદીઠ.
આસિસ્ટંટ (વિ) મદદગાર. (અંગ્રેજી).
આસુરી (વિ) અસુરનું. રાક્ષસી.
આસૂયા (ના) અસૂયા. અદેખાઇ.
આસો (ના) આશ્વિન મહિનો.
આસોપાલવ (ના) એક ઝાડ.
આસ્કંધ (ના) એક કદ.
આસ્તરણ (ના) બીછાનું. સાદડી. અસતર.
આસ્તિક (વિ) શ્રદ્ધાળુ. એકીનવાળો.
આસ્તિક્ય (ના) શ્રદ્ધા. આસ્થા.
આસ્તે (અ) હળવે. ધીમે.
આસ્થા (ના) શ્રદ્ધા. એકીન. ભાવ.
આસ્થિક (વિ) ભાવિક. આસ્થાવાળું.
આસ્પદ (ના) જગા. ઠેકાણું.
આસ્ફોટણ (ના) ચાબખવું. ઠોકવું.
આસ્ય (ના) મુખ. વદન.
આસ્વાદ (ના) રૂચિ. ગળકો. રસ.
આંહ (અ) અહીંઆ. ના.
આહા! (અ) આશ્ચર્ય, દુઃખ, સૂચક.
આહાર (ના) ભોજન. ખોરાક.
આહારી (વિ) ખાનારો.
આહીર (ના) આભીર. ગોપ. ભરવાડ.
આહીરડાં (ના) આહીર જાતનાં માણસો.
આહુતિ (ના) અગ્નિમાં હોમવાની ચીજ.
આહેડી (ના) પારધી. ભીલડી.
આહ્નિક (ના) નિત્કર્મ. ધર્મક્રિયા.
આહ્લાદ (ના) આનંદ. કલ્લોલ.
આળ (ના) આરોપ. અટકચાળું.
આળપંપાળ (વિ) ફોગટ. મિથ્યા.
આળય (ના) આલય. સ્થાન. મકાન.
આળવાળ (ના) ક્યારો.
આળસ (ના) આલસ્ય સુસ્તી.
આળસવું / આળસી જવું } (ક્રિ) અળસવું. થાકી જવું. માંડી વાળવું. અટકવું. ટળવું.
આળસુ (વિ) આળસવાળું. સુસ્ત.
આળી (વિ) રૂઝાવા માંડેલી જગા. લીલી.
આળીગાળી (વિ) અટકચાળું.
આળુ (પ્ર) વાળુના અર્થમાં. જેમ શ્રદ્ધાળુ.
આળું (વિ) વાળું.
આળે (ના) આલય. ઘર. (કવિતામાં.)
આળેખવું (ક્રિ) આંકવું. ચીતરવું.
આળોટવું (ક્રિ) સૂતા સૂતા ગબડવું.

ઇ.

ઇ (ના) બીજો હ્રસ્વસ્વર. કામદેવ.
ઇ (અ) ક્રોધ, દયા, દુઃખ, સૂચક.
ઇ (સ) આ, એ.
ઇ (આ) સંસ્કૃત ઋનો. જેમઃ—"શૃંગ"નું ["શિંગ."
ઇચવું (ક્રિ) ખાચાંજ કુરવું.
ઇંડું (ના) અંડ. બેદું. પંખીનો ગર્ભ
ઇંઢોણી (ના) ઉઢણુ.
ઇંધણ (ના) ઇન્ધન. લાકડાં. બળતણુ.
ઇંધણઘોરી (વિ) લાકડા જેવો. મૂર્ખ. ઠોઠ.
ઇંધણું (ના) બાળવાનું લાકડું.
ઇએળ (ના) ઇયળ. (એક કીડો).
ઇકબાળ (ના) નસીબ. ભાગ્ય.
ઇકરાર (ના) કબૂલાત. કોલકરાર., એકરાર.
ઇકરારનામું (ના) લેખી કબૂલાત.
ઇકોતેર (વિ) ૭૧ (સંખ્યા).
ઇક્ષુ (ના) સેરડી.
ઇક્ષ્વાકુ (ના) વૈવસ્વત મનુનો પાટવી કુંવર.
ઇખલાસ (ના) મિત્રતા. પરમસ્નેહ.
ઇખ્તેસાર (ના) સારાંશ. સંક્ષિપ્તકથન.
ઇંગન (ના) ચળન, હાલવું તે.
ઇંગળા (ના) ઇડા (એક નાડી).
ઇંગ્રેજ (ના) અંગ્રેજ. ઇંગ્લાંડવાસી.
ઇંગ્રેજી (વિ) અંગ્રેજની. ઇંગ્લંડ સંબંધી.
ઇંગિત (ના) ચિહ્ન. નિશાની. સંકેત. સેન.
ઇચ્છવું (ક્રિ) ચહાવું. આશા રાખવી.
ઇચ્છા (ના) મરજી. મન. ચાહના. આશા.
ઇચ્છાંક (ના) ત્રૈરાશીનું ત્રીજું પદ.
ઇચ્છાન્વિત (વિ) ઇચ્છાવાળું.
ઇચ્છિત (વિ) ઇચ્છેલું, ધારેલું. મનગમતું.
ઇચ્છું (વિ) ઇચ્છનાર.
ઇજત (ના) આબરૂ. માન. પ્રતિષ્ઠા.
ઇજતઆસાર (વિ) રાજેશ્રી. આબરૂદાર.
ઇજન (ના) નોતરું. આમંત્રણ. તેડું.
ઇજા (ના) દુઃખ—વેદના.
ઇજાફત (ના) ઉમેરો. વધારો. ઈનામ.
ઇજાર (ના) લેંઘો. પાયજામો. તુમાન.
ઇજારદાર (વિ) ઇજારો રાખનાર. કંટ્રાક્ટર.
ઇજારે (અ) ઇજારે અપાયલો હોય તેમ.
ઇજારો (ના) મક્તો. કંટ્રાક્ટ. પટો.

ઇજ્યા (ના) બલિદાન. ભેટ.
ઇઝરાવું (ક્રિ) હૈયામાં સોસાવું.
ઇંચ (ના) ત્રણ જવ પુર માપ. ફૂટનો ૧૨મો [ભાગ.
ઇંજનેર (ના) શિલ્પશાસ્ત્રી.
ઇટ્ટી (ના) દોસ્તી તોડવી તે. બે બનાવ.
ઇઠોતેર (વિ) ૭૮ (સંખ્યા).
ઇડા (ના) એક શ્વાસની નાડી. પૃથ્વી. ખોરાક.
ઇડિકા (ના) ભૂમિ, પૃથ્વી, ધરા, અચળા.
ઇડીપીડી (ના) વરને લગ્ન વખતે પોંકવાની એક પદાર્થની ગોળીઓ.
ઇત (અ) અહીંઆં. આ તરફ.
ઇત (પ્ર) એલું, થએલું. ઈ૦ અર્થે જેમ લખિત, [ઇચ્છિત, ઈ૦
ઇતબાર (ના) ભરોસો. વિશ્વાસ.
ઇતબારી (વિ) ખાતરીવાળું. વિશ્વાસુ.
ઇતમામ (ના) ખટલો. અસબાબ.
ઇતર (વિ) બીજું, જુદું, અન્ય.
ઇતરાજી (ના) નાખુશી. કોપ. ગેરમેહેરબાની.
ઇતલાખ (વિ) જુદું, છુટું, પૃથક્.
ઇતિ (અ) સમાપ્તિ સુચક. અંતદર્શક.
ઇતિ કર્ત્તવ્યતા / ઇતિ ક્રિયા } (ના) કર્મ કરવાની રીતિ.
ઇતિફાક (ના) બનાવ. દૈવયોગ.
ઇતિશ્રી (ના) સમાપ્તિ, છેડો, અંત.
ઇતિહાસ (ના) તવારીખ. બ્યાન. વૃત્તાંત.
ઇતઃ (સ) આ, અતઃ
ઇતઃપર (અ) હવેપછી.
ઇત્યાદિ (અ) વગેરે. એ આદિલઇને.
ઇત્યાદિક (વિ) એનાં જેવાં બીજાં હોય તે.
ઇદડાં (ના) ઢોકળાં (એક ખાવાની ચીજ).
ઇદર તિદર (અ) અહીં તહીં.
ઇનકાર (ના) નિષેધ. ના. નકાર.
ઇનશાલ્લાતાલ્લા (ના) ઈશ્વરેચ્છા.
ઇનસાન (ના) આદમી. માણસ.
ઇનસાનિયત (ના) માણસાઇ. વિવેક.
ઇનસાફ (ના) ન્યાય. ફેસલો.
ઇનામ (ના) ઇરાસ. ભેટ. બક્ષિસ.
ઇનામ ઇજાફત (ના) ઇનામમાં ઉમેરો કરવો તે.
ઇનામદાર (વિ) ઇનામ મેળવનાર.
ઇનામી (વિ) ઇનામ સંબંધી.
ઇનાયત (ના) બક્ષિસ. અર્પણ.

ઇન્કમટાકસ (ના) કમાઈ પરનો કર.
ઇંડિયા (ના) હિંદુસ્થાન.
ઇન્તિખાબ (ના) સાર. તાત્પર્ય.
ઇન્તિજાર } (વિ) આતુર. અધીર. અપેક્ષિત.
ઇન્તેજાર } તલપાપડ.
ઇન્દિંદિર (ના) મોટી મધમાખી.
ઇન્દિરા (ના) લક્ષ્મી. એક વૃત્ત. (કવિતામાં).
ઇન્દીવર (ના) નીળકમળ.
ઇંદુ (ના) ચંદ્ર. ચાંદો. સોમ.
ઇંદુમતિ (ના) પુનેમ. ભોજની બેહેન.
ઇંદુવદના (વિ) ચંદ્રમુખી.
ઇંદુવાર (ના) સોમવાર.
ઇંદુર (ના) ઉંદર, મૂષક, કોળ.
ઇંદ્ર (ના) દેવતાઓનો રાજા. રાજા.
ઇંદ્રકીલ (ના) મંદરાચળ પર્વત.
ઇંદ્રગોપ (ના) અળસીયાં. વર્ષાદનાં રાતાં જીવડાં.
ઇંદ્રચાપ (ના) મેઘ ધનુષ્ય.
ઇંદ્રજવ (ના) એક કડવાં બીજ. (ઓસડ).
ઇંદ્રજાળ (ના) જાદુ માયા. છળ. મંત્રતંત્ર.
ઇંદ્રજોત (ના) બપોરિયું.
ઇંદ્રદારૂ (ના) દેવદારૂ (એક ઝાડ).
ઇંદ્રધનુષ્ય (ના) મેઘચાપ.
ઇંદ્રધ્વજ (ના) ધજા. ઘોડી. (ચૈત્ર શુદ ૧ની).
ઇંદ્રપ્રસ્થ (ના) દિલ્લી. પાંડવની રાજધાની.
ઇંદ્રનીલ (ના) લીલમ. નીલમણી.
ઇંદ્રવજ્રા (ના) એક કવિતાનું વૃત્ત.
ઇંદ્રવંશા (ના) કવિતાનું એક વૃત્ત.
ઇંદ્રવાણુ } (ના) ઇંદ્રવારુણ. એક શોભિતું
ઇંદ્રવાયણું } પણ કડવું ફળ. ઇંદ્રાણુ.
ઇંદ્રાણી (ના) ઇંદ્રની સ્ત્રી. શચી.
ઇંદ્રાયુધ (ના) ઇંદ્રનું ધનુષ્ય.
ઇંદ્રાસન (ના) ઇંદ્રનું સિંહાસન.
ઇંદ્રિય (ના) કર્મ અને જ્ઞાન કર્તા શરીરના અવયવો.
ઇંદ્રિયગમ્ય } (વિ) ઇંદ્રિયથી સમજાય તેવું.
ઇંદ્રિયગોચર }
ઇંદ્રિયગ્રામ (ના) ઇંદ્રિયોનો સમૂહ, સર્વ ઇંદ્રિયો.
ઇંદ્રિયજિત (વિ) ઇંદ્રિયનો જય કર્ત્તા, મન મારનાર.
ઇંદ્રિયદમન }
ઇંદ્રિયનિગ્રહ } (ન) ઇંદ્રિજય. મનનું મારણ.
ઇંદ્રિયનિર્યમ } ઇંદ્રિયો મનને તાબે રાખવી.

ઇંદ્રી (ના) ઇંદ્રિય. કરણ. ઉપસ્થ.
ઇંદ્રીજુલાબ (ના) પીસાબનું ઓસડ.
ઇંધન (ના) બાળવાનાં લાકડાં.
ઇન્સ્પેકટર (ના) ઉપરી. તપાસનાર.
ઇફા (અ) આ તરફ. (ગ્રામ્ય).
ઇબાદત (ના) બંદગી, પૂજા, ભક્તિ.
ઇબારત (ના) ઢબ. રીતિ. જુક્તિ.
ઇભ (ના) હાથી. ગજ.
ઇભી (ના) હાથણી.
ઇમ (અ) એમ. (ગ્રામ્ય).
ઇમાન (ના) આસ્થા. આકીન. પ્રામાણિકતા.
ઇમાનદાર (વિ) પ્રામાણિક, વિશ્વાસુ.
ઇમાનદારી (ના) સાચવટ, પ્રમાણિકપણું.
ઇમાની (વિ) ઇમાનપર રહેનાર. ધર્મચૂસ્ત.
ઇમામ (ના) કાજી, મુલ્લાં.
ઇમામજયંતી (ના) તાબૂત. મોહરમનો તેહેવાર.
ઇમામદાંડગો (વિ) ધર્મઢોંગી.
ઇમારત (ના) હવેલી. કિલ્લો. બાંધકામ.
ઇયત (પ્ર) પણું, તા, દર્શક. જેમ કાબેલિયત, મુસ્કેલિયત.
ઇયળ (ના) એળ. એક કીડો.
ઇયત્તા (ના) ધોરણ. ઠરાવિક હદ.
ઇયા (અ) યા. અથવા.
ઇરણ (ના) જંગલ, વન, રાન.
ઇરા (ના) પૃથ્વી. વાણી. વાક્દેવી.
ઇરાદો (ના) ધારણા. મનસુબો. વિચાર.
ઇરાની (વિ) ઇરાન દેશ સંબંધી.
ઇરાવત (ના) સમુદ્ર. મહાસાગર. દરિયો.
ઇરિણ (ના) આગર. ખારવાળી જમીન.
ઇલકાબ (ના) ખેતાબ. યોગ્યતા.
ઇલમ (ના) હુન્નર. કળા. વિદ્યા.
ઇલમબાજ } (વિ) ઇલમ જાણનાર. કાબેલ.
ઇલમી }
ઇલા (ના) પૃથ્વી. ગાય. વાણી.
ઇલાખો (ના) હક. દાવો.
ઇલાચો (ના) એક રેશમી કાપડ.
ઇલાજ (ના) ઉપાય. ઓસડ.
ઇલાયચી (ના) એલચી. (સુગંધી વસાણું).
ઇલાવૃત (ના) પૃથ્વીના નવ ખંડમાંનો એક.
ઇલેક્ટ્રિક ટેલિગ્રાફ (ના) તારનો સંદેશો.
ઇલેક્ટ્રિસિટી (ના) વીજળી, વિદ્યુત.

ઇવ (અ) પેઠે. જેમ.
ઇશ (અ) ધિક્કાર સૂચક.
ઇશક (ના) ઇસ્ક. રતિસંબંધ. મદન.
ઇશકબાજ (વિ) કામી. રસિક.
ઇશકબાજી (ના) કામરમણ. વ્યભિચાર.
ઇશકી (વિ) શોખી. છેલ. રસિકડો.
ઇશારત / ઇશારો (ના) સંકેત. સાન.
ઇષ્ટ (વિ) વહાલું. અનુકૂળ. ધારેલું.
ઇષ્ટત્વ (ના) મિત્રતા.
ઇષ્ટદેવ (ના) પોતાનો ઉપાસ્ય દેવ, કુળદેવતા.
ઇષ્ટમિત્ર (ના) વહાલો મિત્ર.
ઇષ્ટરાશિ (ના) ગણિતનો એક પ્રકાર.
ઇષ્ટાનિષ્ટ (વિ) પ્રિય અને અપ્રિય.
ઇષ્ટાપત્તિ (ના) ઇચ્છેલું પ્રાપ્ત થવું તે.
ઇષ્ટાપૂર્તિ (ના) યજ્ઞ ક્રિયા. ધર્મ. સખાવતનાં કામો.
ઇષ્ટિ (ના) યજ્ઞક્રિયા.
ઇષ્ટિકા (ના) ઈંટ.
ઇસબગોળ (ના) એક બિયાં.
ઇસમ (ના) નામ.
ઇસવી (વિ) ઇસુ સંબંધી.
ઇસ્કુ (ના) વળ માટે કાપા પાડેલો ખીલો.
ઇસ્ત્રી (ના) લોખંડની હાર ભરવાની સગડી.
ઇસ્પિતાલ (ના) ઔષધાલય. મોટું દવાખાનું.
ઇહ (સ) આ.
ઇહાં (અ) અહીંઆં. આ તરફ.

ઈ.

ઈ (ના) ચોથો મૂળાક્ષર. "ઇ"નું દીર્ઘરૂપ. બે ઈકારની સંધિ. જેમ પરિ+ઈક્ષા=પરીક્ષા.
ઈ (પ્ર) સંબંધ દર્શક. જેમ માળી, વાળું અર્થે જેમઃ—ઉદ્યોગી, રોગી ઈ૦ (ચીજ).
ઈ (પ્ર) નારી જાતિ દર્શક. જેમઃ-કાળી, ધોળી
ઈ (પ્ર) પણું અર્થે. જેમઃ-ઉમેદવારી, ફોજદારી.
ઈ (અ) મશ્કરી સૂચક.
ઈંટ (ના) ઈટ.
ઈક્ષણ (ના) નજર. આંખ. જોવું તે.
ઈક્ષિત / ઈક્ષિત (વિ) જોયલું, દીઠેલું.
ઈંટ (ના) ઇષ્ટિકા. મકાનનાં ભીંત ચણવા સારૂ બનાવેલાં ચોસલાં.
ઈટકો (ના) રોડું. ઈટનો કટકો.
ઈટડી (ના) ઈટ.
ઈટરડી (ના) ઈટ. એક જીવડું.
ઈટાળો (ના) છારાનું ઢેકું. ઈટનો કટકો.
ઈંડું (ના) દેહેરાનું શિખર.
ઈદ (ના) મુસલમાનનો તહેવાર.
ઈદૃશ (વિ) આવું. જેવું.
ઈનમીન (વિ) આ અને હું.
ઈનમીનસાડેતીન (વિ) ઘણાંજ થોડાં.
ઈપ્સિત (વિ) ઇચ્છેલું.
ઈર્ષા (ના) મત્સર. અદેખાઇ.
ઈર્ષાળુ (વિ) અદેખું.
ઈલા (ના) તોબા.
ઈલાકો (ના) પ્રાંત. રાજકીય વિભાગ.
ઈશ (ના) પ્રભુ, રાજા. અધિકારી.
ઈશાન (ના) ઉત્તર પૂર્વ વચ્ચેનો ખૂણો. વિષ્ણુ.
ઈશિતા (ના) આઠ સિદ્ધમાંની એક.
ઈશ્વર (ના) શિવ. પ્રભુ.
ઈશ્વરી (વિ) ઈશ્વર સંબંધી.
ઈશ્વરી (ના) શક્તિ. માતા. સરસ્વતી.
ઈષણા (ના) ઇચ્છા. અપેક્ષા.
ઈષત્ (વિ) સહજ, થોડું.
ઈસ (ના) ખાટલાની આડીઓ.
ઈસકોતરિયો / ઈસકોતરી (ના) ઘણાં ખાનાંની, નાની પેટી.
ઈસમ (ના) જાત, કોમ.
ઈસેસ (ના) સેરી લોબાન (એક જાતનો ગુંદર).
ઈસ્કામત (ના) માલ મિલ્કત.

ઉ.

ઉ (ના) ત્રીજો હ્રસ્વ સ્વર. શંકર.
ઉ (પ્ર) પ્રથમ પુરુષ વર્તમાન કાળનો પ્રત્યય. જેમ, કરું, લખું.
ઉઃ (અ) કંટાળો દર્શક.
ઉઆં (અ) તરત જન્મેલા બાળકના રૂદનનું અનુકરણ.
ઉગણુ (ના) ગાડાના પૈડાંનો કીલ.
ઉજણું (ના) ઉજવવાની રીત.
ઉજવું (ક્રિ) ચોપડવું. ઝાપટવું. મંતરવું.
ઉટકટો (ના) એક છોડ.
ઉટડી (ના) સોનીનું એક ઓજાર.
ઉટાટિયું (ના) એક રોગ. ઉપલિયું.
ઉરિયાજીરૂ (ના) એક ઔષધ.

ઉડળ (ના) બાથ.
ઉડળગુંડળ (ના) ગોટા. પિંડાળો.
ઉઢણ (ના) ઉઢણી. ઉઢાણી.
ઉઢણિયાં (ના) શિંગડા ફૂટવાની જગા.
ઉઢણી } (ના) ઉઢણ. લૂગડા કે ઘાસનો ગો-
ઉઢાણી } ળ વીંટળો.
ઉદર (ના) એક પ્રાણી. મૂષક.
ઉદરડી (ના) ઉદરની માદા.
ઉદરવાઈ (ના) ઉદર પકડવાનું પાંજરૂં.
ઉદરી (ના) માથાનો એક રોગ.
ઉધાંધળું (વિ) ઝાંખું.
ઉધિયું (ના) ઉબડિયું.
ઉબર } (ના) બારશાખની વચમાં જમીનપૂર
ઉબરો } બેસાડેલું પાટિયું. ઊમરો.
ઉબરી (ના) ઉબરાની નીચેનું લાકડાનું ટે-
ઉકડો (ના) રાતમ. રોજની ખરીદી. [કણુ.
ઉકરડો (ના) કચરાનો ઢગ. કચરાની જગા.
ઉકરડી (ના) ઉકરડાની જગા.
ઉકલવું (ક્રિ) વંચાવું. છૂટું પાડવું.
ઉકળવું (ક્રિ) કામ થવું. ઘણું ગરમ થવું.
ઉકળાટ (ના) ધામ. ગરમાટો.
ઉકાર (ના) ઉ સ્વર. શિવ. [તૈયાર કરવું.
ઉકાળવું (ક્રિ) ઉકળે તેમ કરવું. લાભ કરવો.
ઉકાળો (ના) બાફ. ઓસડનો કાવો.
ઉકેલ (ના) ઉકેલવાની ટેવ. ફડચો.
ઉકેલવું (ક્રિ) ઓળખવું, વાંચવું. ગુંચ કહાડવી.
ઉક્ત (વિ) કહેલું. બોલેલું. કથિત.
ઉક્તિ (ના) કથન. વચન.
ઉખડી (ના) ઉખળી. ખાંડણી.
ઉખદ (ના) નવાઈ.
ઉખર (ના) માંસ. ખરાબ જમીન.
ઉખળ } (ના) ઉખળું. ખાંડણી.
ઉખળી }
ઉખળું (ના) ઉલૂખલ. ખાંડણી. સાંબેલું. બળદનુ
ઉખળો (ના) ઉખળું. ઉચો બાંધો. [ચોકિયું.
ઉખાણું (ના) ગૂઢાર્થ વાક્ય. સમસ્યા.
ઉખેળવું (ક્રિ) ઉકેલવું.
ઉગણું જીરૂં (ના) એક ઔષધિ.
ઉગરવું (ક્રિ) બચવું.
ઉગામવું (ક્રિ) ઉપાડવું.
ઉગાર (ના) બચાવ. લાભ.
ઉગારો (ના) ઉગાર. નાનાં છોડવાં.
ઉગ્ર (વિ) કરડું. કઠોર. ક્રૂર. ભયંકર.
ઉગ્રતા (ના) ઉગ્ર સ્થિતિ.
ઉગ્રધન્વા (ના) શિવ. ઇંદ્ર.
ઉગ્રસેન (ના) ધર્તરાષ્ટ્ર પુત્ર.
ઉઘડવું (ક્રિ) ખુલ્લું થવું. દેખાવું. ઉદય થવો.
ઉઘડું (વિ) ઉઘાડું. ખુલ્લું.
ઉઘરાણી (ના) તગાદો. લેહેણાની માંગણી.
ઉઘરાણું (ના) ઉઘરાવીને એકઠું કરેલું. ટીપ.
ઉઘરાત (ના) તેહેસીલ. સરકારી વસૂલાત.
ઉઘરાતદાર (ના) પટેલ. તલાટી. તેહેસીલદાર.
ઉઘરાવવું (ક્રિ) જુદે જુદે ઠેકાણેથી માંગી
ઉઘરાળો (ના) ઓઘરાળો [લેવું.
ઉઘાડ (ના) પ્રકાશ.
ઉઘાડબારૂં (ના) ઉઘાડી જગા.
ઉઘાડવું (ક્રિ) ખુલ્લું કરવું, ખોલવું.
ઉઘાડું (વિ) ખુલ્લું. સાફ. નાગું.
ઉઘાડેછોક (અ) ખુલ્લી રીતે. છડે ચોક.
ઉચકો (ના) ઉધડ પહુણ., સાટું.
ઉચક્કો (ના) ઠાંઠ. ઠગ. ચોર.
ઉચરવું (ક્રિ) ઉચ્ચારવું. વદવું.
ઉચાટ (ના) શોક, ફીકર.
ઉચાપત (ના) છાની રીતે ઉપાડેલું.
ઉચાળો (ના) ઘરનો સામાન. રાચરચીલું.
ઉચિત (વિ) યોગ્ય. ઘટિત.
ઉચીજવું (ક્રિ) ઉડી જવું.
ઉચેડવું (ક્રિ) ઉઝેડવું. છાલ ઉતારવી.
ઉચેલવું (ક્રિ) કચરો ઊંચકી નાખવો.
ઉચ્ચ (વિ) ઊંચું.
ઉચ્ચાટ (ના) ઉચ્ચાટન. ચિંતા. શોક.
ઉચ્ચાટન (ના) ઉચ્ચાટ કરવો તે.
ઉચ્ચાર (ના) અવાજ. સ્વર.
ઉચ્ચારણ (ના) કથન, ઉચ્ચાર કરવો.
ઉચ્ચારવું (ક્રિ) બોલવું, વદવું. [ગાજ
ઉચ્ચંડ (વિ) પ્રચંડ. ભયંકર. ચપળ. ક્રોધી
ઉચ્છિન્ન (વિ) ઉખેડેલું નિર્મૂળ કરેલું.
ઉચ્છિષ્ટ (વિ) એઠું. છાંડેલું. પારકું.
ઉચ્છેદ (ના) સમૂળ નાશ.
ઉચ્છેદક (વિ) ઉચ્છેદ કરનાર.

ઉદ્ભવસ્થાન - ઉદ્ભવ અનુભવાગો

ઊંડું ઊતરવું નહિ - ઊંડાં ઊંડાણમાં નહિ જાય

ફેરવો - દખલ કરવું છે ન

ઉછળવું = નાચવું - કૂદવું

ઊભરાઈ પાણી ચાર ગરદનના ડેરા ઉછળે

ગભરાટ [illegible] ચિત્ર ઉગાડવું = ઉમેરવું

ઉડળ (ના) બાથ.
ઉડળગુંડળ (ના) ગોટા પિંડાળો.
ઉઢણ (ના) ઉઢણી. ઉઢાણી.
ઉઢણિયાં (ના) શિંગડા કૂટવાની જગા.
ઉઢણી } (ના) ઉઢણ. લૂગડા કે ઘાસનો ગોળ વીટળો.
ઉઢાણી }
ઉદર (ના) એક પ્રાણી. મૂષક.
ઉદરડી (ના) ઉદરની માદા.
ઉદરવાઈ (ના) ઉદર પકડવાનું પાંજરૂં.
ઉદરી (ના) માથાનો એક રોગ.
ઉધાંધળું (વિ) ઝાંખું.
ઉધિયું (ના) ઉખડિયું.
ઉબર } (ના) બારશાખની વચમાં જમીનપર બેસાડેલું પાટિયું. ઊમરો.
ઉબરો }
ઉબરી (ના) ઉબરાની નીચેનું લાકડાનું ટેકણ.
ઉકડો (ના) રાતબ. રોજની ખરીદી.
ઉકરડો (ના) કચરાનો ઢગ. કચરાની જગા.
ઉકરડી (ના) ઉકરડાની જગા.
ઉકલવું (ક્રિ) વંચાવું. છૂટું પાડવું.
ઉકળવું (ક્રિ) કામ થવું. ઘણું ગરમ થવું.
ઉકળાટ (ના) ઘામ. ગરમાટો.
ઉકાર (ના) ઉ સ્વર. શિવ.
ઉકાળવું (ક્રિ) ઉકળે તેમ કરવું. લાભ કરવો. તૈયાર કરવું.
ઉકાળો (ના) બાફ. ઓસડનો કાવો.
ઉકેલ (ના) ઉકેલવાની ટેવ. ફડચો.
ઉકેલવું (ક્રિ) ઓળખવું, વાંચવું. ગુંચ કહાડવી.
ઉક્ત (વિ) કહેલું. બોલેલું. કથિત.
ઉક્તિ (ના) કથન. વચન.
ઉખડી (ના) ઉખળી. ખાંડણી.
ઉખદ (ના) નવાઈ.
ઉખર (ના) માંસ. ખરાબ જમીન.
ઉખળ } (ના) ઉખળું. ખાંડણી.
ઉખળી }
ઉખળું (ના) ઉલૂખલ. ખાંડણી. સાંબેલું. ખળદનુ
ઉખળો (ના) ઉખળું. ઉચો બાંધો. ચૌકિયું.
ઉખાણું (ના) ફૂટાર્થ વાકય. સમસ્યા.
ઉખેળવું (ક્રિ) ઉકેળવું.
ઉગલું જીરૂં (ના) એક ઓષધિ.
ઉગરવું (ક્રિ) બચવું.
ઉગામવું (ક્રિ) ઉપાડવું.

ઉગાર (ના) બચાવ. લાભ.
ઉગારો (ના) ઉગાર. નાનાં છોડવાં.
ઉગ્ર (વિ) કરડું. કઠોર. ક્રૂર. ભયંકર.
ઉગ્રતા (ના) ઉગ્ર સ્થિતિ.
ઉગ્રધન્વા (ના) શિવ ઇંદ્ર.
ઉગ્રસેન (ના) ધર્તરાષ્ટ્ર પુત્ર.
ઉઘડવું (ક્રિ) ખુલ્લું થવું. દેખાવું. ઉદય થવો.
ઉઘડું (વિ) ઉઘાડું. ખુલ્લું.
ઉઘરાણી (ના) તગાદો. લેહેણાની માંગણી.
ઉઘરાણું (ના) ઉઘરાવીને એકઠું કરેલું. ટીપ
ઉઘરાત (ના) તેહેસીલ. સરકારી વસૂલાત.
ઉઘરાતદાર (ના) પટેલ. તલાટી. તેહેસીલદાર.
ઉઘરાવવું (ક્રિ) જુદે જુદે ઠેકાણેથી માંગી લેવું.
ઉઘરાળો (ના) ઓઘરાળો
ઉઘાડ (ના) પ્રકાશ.
ઉઘાડબારૂં (ના) ઉઘાડી જગા.
ઉઘાડવું (ક્રિ) ખુલ્લું કરવું, ખોલવું.
ઉઘાડું (વિ) ખુલ્લું. સાફ. નાગું.
ઉઘાડેછોક (અ) ખુલ્લી રીતે. છડે ચોક.
ઉચકો (ના) ઉધડ પહુણ., સાટું.
ઉચક્કો (ના) ઠાંડ. ઠગ. ચોર.
ઉચરવું (ક્રિ) ઉચ્ચારવું. વદવું.
ઉચાટ (ના) શોક, ફીકર.
ઉચાપત (ના) છાની રીતે ઉપાડેલું.
ઉચાળો (ના) ઘરનો સામાન. રાંચરચીલું.
ઉચિત (વિ) યોગ્ય. ઘટિત.
ઉચીજવું (ક્રિ) ઉડી જવું.
ઉચેડવું (ક્રિ) ઉઝેડવું. છાલ ઉતારવી.
ઉચેલવું (ક્રિ) કચરો ઊંચકી નાખવો.
ઉચ્ચ (વિ) ઊંચું.
ઉચ્ચાટ (ના) ઉચ્ચાટન. ચિંતા. શોક.
ઉચ્ચાટન (ના) ઉચ્ચાટ કરવો તે.
ઉચ્ચાર (ના) અવાજ. સ્વર.
ઉચ્ચારણ (ના) કથન, ઉચ્ચાર કરવો.
ઉચ્ચારવું (ક્રિ) બોલવું, વદવું. ગાજવું.
ઉચ્ચંડ (વિ) પ્રચંડ. ભયંકર. ચપળ. ક્રોધી.
ઉચ્છિન્ન (વિ) ઉઝેડેલું નિર્મૂળ કરેલું.
ઉચ્છિષ્ટ (વિ) એઠું. છાંડેલું. પટરકું.
ઉચ્છેદ (ના) સમૂળ નાશ.
ઉચ્છેદક (વિ) ઉચ્છેદ કરનાર.

ઉત્કલિકા - ઉત્કંઠાવાળો

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ઉચ્છ્વાસ (ના) ઊંચો શ્વાસ. આશા. પ્રકરણ.
ઉછંકળ (વિ) ઉછાંછળું. અવિવેકી.
ઉછંગ (ના) ઉત્સંગ. ખોળો. ગોદ.
ઉછરંગ (ના) ઉમંગ.
ઉછરવું (ક્રિ) મોટું થવું. ઉગવું. વધવું.
ઉછળવું (ક્રિ) ઊંચું થવું. કુદવું.
ઉછાંછળું (વિ) સતપતિયું. ગરબડિયું.
ઉછાળણી (ના) લીલામ. ઊછામણી.
ઉછાળવું (ક્રિ) ઊંચું કરવું.
ઉછીતું / ઉછીનું (વિ) વગર બદલે વાપરવા આપેલું તે.
ઉછેરવું (ક્રિ) મોટું કરવું. ઉગે તેમ કરવું.
ઉજડ (વિ) નિર્જન.
ઉજડનોમ (ના) આશાઢ શુદ ૯.
ઉજમ (ના) આનંદ.
ઉજમણી (ના) ઉજાણી. આનંદનું ભોજન.
ઉજમાળું (વિ) ઉદ્યમી. ચપળ.
ઉજરડું (ના) અજવાળું.
ઉજવવું (ક્રિ) ઉઝવવું.
ઉજળાઈ (ના) સ્વચ્છતા. સફેદાઈ.
ઉજળું (વિ) ઉજ્વલ. સફેત. સુઘડ.
ઉજાગરો (ના) જાગરણ. જાગ્રત રહેવું.
ઉજાણી (ના) જ્યાફત. ઉજમણી.
ઉજાસ / ઉજાશ (ના) પ્રકાશ. તેજ. આભાસ.
ઉજેણી (ના) ફજેતણી.
ઉજેસ (ના) ઉજાસ. પ્રકાશ.
ઉજ્વલ (વિ) ઉજળું.
ઉઝરાવું (ક્રિ) છોલાવું. સોહરાવું.
ઉઝરડો (ના) ઉઝેડો.
ઉઝવણું (ના) ઉઝવવું તે.
ઉઝવવું (ક્રિ) ઊજવન. છોડવું. છેલ્લી ક્રિયા કરવી.
ઉઝેડવું (ક્રિ) ખંજવાળવું. છાલ કહાડવી.
ઉઝેડો (ના) નખોરિયું. કાપો.
ઉઝત (ના) તકરાર.
ઉટકવું (ક્રિ) માંજવું. સાજવું.
ઉટણું (ના) ઓટણું. અભ્યંગ.
ઉટાંગ (ના) ગપ્પ. અટકળ.
ઉડકવું (ક્રિ) ઉટકવું. અજવાળવું.
ઉડગણ (ના) ઉડુગણ. તારા. નક્ષત્રગણ.
ઉડણુ (વિ) ઉડે તેવું.
ઉડતાળીસ (વિ) ૪૮. (સંખ્યા).
ઉડતું (વિ) ઉડે તેવું. નિરાધાર.
ઉડખંગ / ઉડઘંગ (વિ) ઢંગધડાવિનાનું. વેવલું.
ઉડવું (ક્રિ) ઊંચે જવું. હવામાં ફરવું. જતા રહેવું.
ઉડાઉ (વિ) અયોગ્ય ખર્ચ કરનાર.
ઉડાઉડ (ના) દોડાદોડ. ત્વરા.
ઉડાડવું (ક્રિ) ઉડાવવું.
ઉડાન (ના) ઉડવું તે.
ઉડાનશેહે (ના) સેંત્રંજનો એક દાવ.
ઉડાવવું (ક્રિ) ઉડે તેમ કરવું.
ઉડુ (ના) તારા. નક્ષત્ર.
ઉંડેલ (વિ) ચંચળવૃત્તિનું. નઠારૂં.
ઉંડાઇ / ઉંડાણ (ના) ઉંડાપણું. ખોલ.
ઉંડું (વિ) ખોલ. અગાધ.
ઉતંગ (વિ) ઊંચું.
ઉતડવું (ક્રિ) ઉતેડવું.
ઉતરચઢડ (ના) ચઢવું ને ઉતરવું તે.
ઉતરડ (ના) ઉપરાચાપરી ગોઠવવું તે.
ઉતરડવું (ક્રિ) સીવણ તોડવી.
ઉતરડી નાંખવું (ક્રિ) છાલ કહાડવી.
ઉતરણ (ના) ઢોલાવ. ઉતરડ.
ઉતરતી (વિ) ઓછી. ઘસાતી.
ઉતરતી ભાંજણી (ના) ઉતરતું રૂપ. (ગણિતમાં).
ઉતરતું (વિ) હલકું. નાનું.
ઉતરવું (ક્રિ) નીચે આવવું. ઓછું થવું. ઓળંગવું. થવું. ફીકું થવું.
ઉતરાણ (ના) ઉત્તરાયણ.
ઉતરાવવું (ક્રિ) લખાવવું. મુંડાવવું.
ઉતરી જવું (ક્રિ) બગડી જવું. ખસી જવું.
ઉતાર (ના) ઘટ., ભાડું. ઉતારેલી ચીજ ચકલે મૂકવી તે.
ઉતારવું (ક્રિ) ઘડવું. નકલ કરવી.
ઉતારી પાડવું (ક્રિ) તોડી પાડવું. માન ભંગ કરવું.
ઉતારુ (ના) મુસાફરી કરનાર.
ઉતારો (ના) નકલ. મુકામ.
ઉતાવળ (ના) ત્વરા. ઝડપ. તાકીદ.
ઉતાવળું (વિ) અધીર. બાવરૂં.
ઉતેડવું (ક્રિ) સીવણ તોડવી તે.

ઉત્કંઠા (ના) આતુરતા. અભિલાષ.
ઉત્કંઠિતા (ના) એક નાયિકા.
ઉત્કર્ષ (ના) ચઢતી. શ્રેષ્ઠતા.
ઉત્કા (ના) ઉત્કંઠિતા નાયિકા.
ઉત્કૃષ્ટ (વિ) સુંદર. ઉત્તમ. શ્રેષ્ઠ.
ઉત્ક્રમ (ના) વ્યતિક્રમ. નિયમભંગ.
ઉત્ક્ષેપણ (ના) ઉરાડવું તે.
ઉત્તમ (વિ) સારૂં. શ્રેષ્ઠ.
ઉત્તમગતિ (ના) સારી ગતિ. સ્વર્ગવાસ.
ઉત્તમ પુરુષ (ના) પ્રથમ પુરુષ સર્વનામ.
ઉત્તમાંગ (ના) માથું.
ઉત્તમોઉત્તમ (વિ) ઘણુંજ સારૂં.
ઉત્તર (ના) પૂર્વાભિમુખ ઊભતાં ડાબી બાજુની દિશા. જવાબ. શબ્દ. બે સંખ્યાનું અંતર (ગણિતમાં).
ઉત્તર (વિ) વધારે. પાછલું. બાહ્ય.
ઉત્તર અક્ષાંસ (ના) વિષુવવૃત્તની ઉપરના અક્ષાંસ.
ઉત્તરકથા (ના) વાતનો છેલ્લો ભાગ.
ઉત્તરકાળ (ના) ભવિષ્ય. ઘડપણ.
ઉત્તરક્રિયા (ના) મરણ પછીની ક્રિયા.
ઉત્તરધ્રુવ (ના) પૃથ્વીની ઉત્તરનો છેડો તથા તારો.
ઉત્તરપૂજા (ના) વિસર્જન વખતની પૂજા.
ઉત્તરરાગણી (ના) પાછલી રાતે ગાવાની રાગણી.
ઉત્તરસાધન (ના) મરણ પછીની ક્રિયા. છેલ્લો ઉપાય.
ઉત્તરાફાલ્ગુની (ના) એક નક્ષત્ર.
ઉત્તરાભાદ્રપદા (ના) એક નક્ષત્ર.
ઉત્તરાયણ (ના) સૂર્ય વગેરેનું ઉત્તર તરફ જવું તે. તા૦ ૨૧ ડીસેંબરથી છ માસ સુધીનો સમય.
ઉત્તરાલંકાર (ના) એક જાતનો અલંકાર.
ઉત્તરાષાઢા (ના) એક નક્ષત્ર.
ઉત્તરોત્તર (અ) વધતાં વધતાં. અનુક્રમે.
ઉત્તાન (વિ) ઊંચું. ચત્તું.
ઉત્તીર્ણ (વિ) પાર કરેલું. ઓળંગેલું.
ઉત્તેજક (વિ) ઉસ્કેરનાર.
ઉત્તેજન (ના) ઉસ્કેરણી. પ્રેરણા. મદદ.
ઉત્તેજિત (વિ) ઉત્તેજન પામેલું.
ઉત્થ (પ્ર) ઉપડેલું, થયેલું. જેમઃ—ફેણોત્થ.
ઉત્થાન (ના) ઊભવું. ઉઠાવ. ઉદ્યોગ.
ઉત્થાપન (ના) ઊભું કરવું, ઊંચકવું.
ઉત્પત્તિ (ના) જન્મ. મૂળ. ઉદ્ભવ.
ઉત્પન્ન (ના) પેદાશ. આવક. નફો.
ઉત્પન્ન (વિ) જન્મેલું. ઊગેલું.
ઉત્પલ (ના) કમળનું ફૂલ.
ઉત્પાત (ના) અસાધારણ કુદરતી હાનિકારક બનાવ.
ઉત્પાતિયું (વિ) તોફાની.
ઉત્પાદક (વિ) પેદા કરનાર.
ઉત્પ્રેક્ષા (ના) એક અલંકાર. અનુમાન.
ઉત્સંગ (ના) ખોળો. ગોદ.
ઉત્સર્ગ (ના) ત્યાગ. મૂકી દેવું.
ઉત્સવ (ના) ઓચ્છવ.
ઉત્સાહ (ના) હોંસ. હર્ષ. સારૂં ટાણું.
ઉત્સુક (વિ) હોંસીલું.
ઉથડવું (ક્રિ) અથડાવું. ઠોકરાવું.
ઉથલપાથલ (ના) ઊંધું ચત્તું. ઉલટપાલટ.
ઉથલાવવું (ક્રિ) ઊંધું કરવું.
ઉથલો (ના) આવૃત્તિ. સામો જવાબ.
ઉથલોખાવો (ક્રિ) ફરી માંદા પડવું.
ઉથાપ (ના) ઉથલો. ઉપાડવું.
ઉથાપન (ના) ઉત્થાપન.
ઉથાપવું (ક્રિ) ઉલટાવવું. નમાનવું.
ઉદક (ના) પાણી. જળ.
ઉદધિ (ના) સમુદ્ર.
ઉદબત્તી (ના) અગરબત્તી. ધૂપસળી.
ઉદય (ના) દેખાવ. પ્રખ્યાતિ.
ઉદયગિરિ / ઉદયાચળ (ના) એ નામનો પૂર્વ દિશાનો પર્વત.
ઉદર (ના) પેટ. ગર્ભસ્થાન.
ઉદરણી (ના) ગર્ભવંતી. બેજીવ સોતી.
ઉદરનિર્વાહ (ના) આજીવિકા. ગુજરાન.
ઉદરાવો (ના) ઉદ્વેગ. ચિંતા. કાળજી.
ઉદનસ્ત (વિ) ઉજડ.
ઉદાત્ત (વિ) પોહોળું. ખુલ્લું. ઊંચો (સ્વર).
ઉદાન (ના) શરીર માંહેલો એક જાતનો વાયુ.
ઉદાર (વિ) મોકળા મનનું. સખી. મોટું.
ઉદારતા (ના) સખાવત.
ઉદાલ્ય (ના) નિસ્સાર વેષ.
ઉદાસ (વિ) ગમગીન. દલગીર. વિરાગી.
ઉદાસી (ના) શોક. નાઉમેદી. નાનકપંથી.
ઉદાસીન (વિ) ઉદાસ. વિરાગી. તટસ્થ.

ઉદાહરણ (ના) દાખલો. પ્રમાણ.
ઉદિત (વિ) ઊગેલું. જાગેલું.
ઉદીચી (ના) ઉત્તર દિશા.
ઉદે (ના) ઉદય.
ઉદેતી (વિ) સૂર્યોદય સમયની તિથિ.
ઉદો (ના) ઉદય. જય.
ઉદ્‌ગત (વિ) ઊગેલું ઊંચું.
ઉદ્‌ગમ (ના) ઉદય. મૂળ. ઉત્પત્તિ.
ઉદ્‌ગાર (ના) મનના વિચાર સૂચક અવાજ.
ઉદ્‌ગીત (વિ) ઊંચે સ્વરે ગાયલું.
ઉદ્‌ઘાટન (ના) સ્પષ્ટ કરવું.
ઉદ્દિષ્ટ (વિ) ધારેલું. કહેલું.
ઉદ્દીપન (ના) સળગાવવું. ઉત્તેજના.
ઉદ્દેસ (ના) મુખ્ય ધારણા. હેતુ.
ઉદ્દંડ (વિ) સપ્ત. નિયામક.
ઉદ્ધત (વિ) ઉન્મત્ત. અસભ્ય. જંગલી.
ઉદ્ધતાઈ (ના) ઉદ્ધત વર્તણુંક.
ઉદ્ધરવું (ક્રિ) ઉદ્ધાર (મોક્ષ) પામવો. પાર [પડવું
ઉદ્ધાર (ના) મુક્તિ, મોક્ષ, ત્રાણ, છુટકારો.
ઉદ્ધારવું (ક્રિ) તારવું, ઉદ્ધાર કરવો.
ઉદ્‌ભટ (ના) શૂર, યોદ્ધો.
ઉદ્‌ભવ (ના) જન્મ. ઉત્પત્તિ. પ્રકટ થવું.
ઉદ્‌ભિજ (ના) ઝાડ, ઊગતો પદાર્થ. એક ખાણ
ઉદ્યમ (ના) યત્ન. મેહેનત. રોજી.
ઉદ્યમી (વિ) મેહેનતુ. ઉદ્યોગી.
ઉદ્યાન (ના) વાડી, ઉપવન, બાગ. હેતુ.
ઉદ્યાપન (ના) વ્રતસમાપ્તિ.
ઉદ્યુક્ત (વિ) ઉદ્યોગમાં લાગેલું.
ઉદ્યોગ (ના) શ્રમ, મેહેનત. ધંધો. કામ.
ઉદ્યોગી (વિ) ઉદ્યમી. વ્યવસાયી.
ઉદ્યોત (ના) પ્રકાશ, તેજ, અજવાળું.
ઉદ્વેગ (ના) ભય, શોક. ચિન્તા. એક ચોઘ- [ડિયું.
ઉધયા (ના) ધૂસરી. નીક.
ઉધડ લેવું. (ક્રિ) ઉચક લેવું. ધમકાવવું.
ઉધડું (વિ) ઉચક આપેલું. લીધેલું. એકદમ.
ઉધડો (ના) ઉચકો.
ઉધરવું (ક્રિ) ઉછરવું. ખાતે લખાવું.
ઉધમાત (ના) તોફાન. ધિંગાણું.
ઉધરસ (ના) ઠાંસો, ખોખલો.
ઉધરેલું (વિ) નામે લખાયેલું. ઉછરેલું.

ઉધાઈ (ના) કાગળમાં પાકેછે તે. એક જંતુ.
ઉધાન (ના) મોટી ભરતી.
ઉધાન (વિ) ત્રણ (૩). (વેપારીનો સંકેત).
ઉધાનપડી (વિ) તેર (૧૩) ,,
ઉધાનપાયા (વિ) સાડા ત્રણ પાયા. અ-
દક પાંસળી. ત્રિપાદ.
ઉધાર (વિ) ઉછીનું. વાયદે આપેલું લીધેલું.
ઉધારપાસું (ના) ઉધાર અપાયલી રકમો લ-
ખવાની બાજુ.
ઉધારવું (ક્રિ) નામે-ખાતે-લખવું.
ઉધારિયો (ના) ઉધાર લેનાર.
ઉધારો (ના) વાયદો. વાર, વિલંબ. પાડ.
ઉધેડવું (ક્રિ) ખાલ-છાલ-ચામડી કાઢવી તે.
ઉદ્ધડ (વિ) ધડવગરનું.
ઉનવા (ના) એક મુત્ર રોગ.
ઉનાબદાણા (ના) એક ઔષધિ.
ઉનામણો (ના) ઊના પાણીનો દેગડો-ચરુ.
ઉન્નત (વિ) ઊંચું.
ઉન્મત્ત (વિ) તાતા મિજાજનું. છકી. મગરૂબ.
ઉન્મત્તાઈ (ના) મદ. છાક. મગરૂબી.
ઉન્માદ (ના) તોર. અભિમાન. રસનો એક
જોરસો. સનેપાત.
ઉન્મીલન (ના) ફૂલવું, ખીલવું, ખૂલવું. છુટવું.
ઉન્મુખ (વિ) ઊર્ધ્વમુખ. ઊંચું જોતું. સન્મુખ.
પકડનાર. જેમ: યશોન્મુખ. ઈ૦
ઉન્મૂલન (ના) ઊછેદ. જડ ઉખેડવી.
ઉન્મેષ (ના) આંખ ઉઘાડવી. જ્ઞાન.
ઉપ (ઉ) ધાતુની પૂર્વે લગાડયાથી પાસે, સ-
મીપ, ઓછું, ઉતરતું, અતિશય, નાનું મો-
ટું વગેરે અર્થમા તે ધાતુ વપરાયછે.
ઉપકાર (ના) પાડ, આભાર. કૃપા. કલ્યાણ.
ઉપકારી (વિ) ઉપકાર કરનાર-જાણનાર.
ઉપક્રમ (ના) આરંભ. ઉદ્યોગ.
ઉપગુરુ (ના) ઉપશિક્ષક. વડો નિશાળિયો.
ઉપગ્રહ (ના) નાનો ગ્રહ.
ઉપંગ (ના) એક વાદ્ય.
ઉપચાર (ના) સેવા. ઉપાય. ચોપડ. માન [અકરામ
ઉપટામણી (ના) વંશાવળી.
ઉપદિષ્ટ (વિ) ઉપદેશ પામેલું.
ઉપદેશ (ના) બોધ, શિક્ષા, શીખામણ.

ઉપદેશક (વિ) ઉપદેશ કરનાર.
ઉપદ્રવ (ના) ઈજા, દુઃખ.
ઉપદ્વીપ (ના) નાનો બેટ. દ્વીપનો એક ભાગ.
ઉપધાતુ (ના) હલકી–મિશ્ર–ધાતુ.
ઉપધાન્ય (ના) હલકું અનાજ.
ઉપનયન (ના) જનોઈ. યજ્ઞોપવીત.
ઉપનામ (ના) અટક, ઓખર. અવટંક.
ઉપનિષદ્ (ના) વેદનો એક શિરો ભાગ.
ઉપનેત્ર (ના) ચશ્મા. આઈગ્લાસ.
ઉપન્યુ (ક્રિ) ઉપજ્યું (કવિતામાં).
ઉપપતિ (ના) યાર. પરપુરુષ.
ઉપપત્તિ (ના) દાખલા દઇ પુરવાર કરવું તે.
ઉપપન્ન (વિ) સિદ્ધ–નક્કી–થએલું.
ઉપપાતક (ના) હલકું પાપ.
ઉપપાદન (ના) સંપાદન, સંગ્રહ. સાબીતી. [ખાત્રી.
ઉપપુરાણ (ના) નાનું પુરાણ.
ઉપભોગ (ના) ઉપયોગ. વાપર. અનુભવ. ભોગ.
ઉપમા (ના) એક અલંકાર (કવિતામાં).
ઉપમાતા (ના) ધાવ. દાઈ. ધાત્રી.
ઉપમાન (ના) જેની ઉપમા અપાય છે તે.
ઉપમેય (ના) જેને ઉપમા અપાય તે.
ઉપયુક્ત (વિ) ઉપયોગી. યોગ્ય. ઉચિત.
ઉપયોગ (ના) કામ. લાભ, ફાયદો.
ઉપયોગી (વિ) કામનું. લાભકારી.
ઉપર (અ) ઊંચે. પેલીપાસ. વધારે. ઉત્તર તરફ.
ઉપરઉપરથી (અ) ઉપલકના અર્થે.
ઉપરચોટિયું / ઉપરછલું } (વિ) ઉપરનું. ઝાંખું. થોડું. સહેજસાજ.
ઉપરટપકે (અ) ઉપર ઉપરથી.
ઉપરણું / ઉપરણો } (ના) એસ, પ્રસાદી વસ્ત્ર. નાનો દુપટ્ટો.
ઉપરતિ (ના) શાંતિ, વૈરાગ્ય. વિરતિ.
ઉપરવાડી (ના) વચમાં વાડ, વંડી, ભીતવાળી [જગા.
ઉપરવાસ (ના) માળપર રહેવું તે.
ઉપરાઉપરી / ઉપરાચાપરી } (અ) એક પછી એક, લાગલાગટ.
ઉપરાણું (ના) કુમક. પક્ષ.
ઉપરાજવું (ક્રિ) પેદા કરવું.
ઉપરાંત (અ) વળી. બીજું. વધારે. પછી.
ઉપરી (વિ) ઉપરથી જોનાર. મુખી. મુકાદમ.

ઉપલક (વિ) વગર નોંધેલું. બાકી.
ઉપલક્રિયો (ના) ઉપર ઉપરથી ઉડાવનાર.
ઉપલક્ષણ (ના) ટૂંકું લક્ષણ. એક અલંકાર.
ઉપલક્ષ્ય (વિ) થોડાથી ઘણું સમજાય તેવું.
ઉપલગ (વિ) ઉપલક. વગર નોંધેલું.
ઉપલાણુ (ના) ઉપરનો ભાગ.
ઉપલિયું (ના) ઉંટાટિયું. એક રોગ.
ઉપલી (ના) દાટેલી ખાણણી.
ઉપલું (વિ) ઉપરનું.
ઉપલેટ (ના) એક ઔષધિ.
ઉપવન (ના) ઉદ્યાન. બાગ. આરામ.
ઉપવસ્ત્ર (ના) અંગવસ્ત્ર. પીછોડી.
ઉપવાસ (ના) અપ્પાસ. વ્રત. ભૂખ્યા રહેવું.
ઉપવાસી (વિ) ઉપવાસ કરનાર.
ઉપવિદ્યા (ના) ચૌદ વિદ્યા શિવાયની વિદ્યા.
ઉપવીત (ના) જનોઈ.
ઉપવેદ (ના) નાના વેદ. એ ૪ છે.
ઉપશમ (ના) શાંતિ. સમતા.
ઉપશાસ્ત્ર (ના) નાનું શાસ્ત્ર.
ઉપશિક્ષક (ના) વડો નિશાળિયો. મદદનીસ [ગુરુ.
ઉપસંહાર (ના) સમાપ્તિ.
ઉપસર્ગ (ના) ધાતુની પૂર્વે જોડાતા અમુક અ[વ્યયો.
ઉપસવું (ક્રિ) ઉલવું. ઊંચું આવવું.
ઉપસાગર (ના) પહોળું અખાત.
ઉપસ્કર (ના) સાહિત્ય, સામગ્રી.
ઉપસ્થ (ના) ગુહ્યેન્દ્રિય. પીસાબની ઇંદ્રી.
ઉપસ્થાન (ના) ઊભા રહી દેવસ્તુતિ કરવી તે.
ઉપસ્થિત (વિ) પાઠે–મોઢે–હોય તેવું.
ઉપહાસ (ના) મશ્કરી. મજાક.
ઉપળાં (ના) ખાટલાની આડી. [શ્રાવણી.
ઉપાકર્મ (ના) જનોઇ બદલવાનો સંસ્કાર.
ઉપાખ્યાન (ના) કહાણી. કલ્પિત વાત.
ઉપાગ્રસર (વિ) પાછલું. અગ્રસર પાસેનું. છે-
ઉપાંગ (ના) ઉતરતું અંગ. ગૌણ અંગ. [દરૂપ.
ઉપાડવું (ક્રિ) ઊંચકવું.
ઉપાડો (ના) ખપ, ઊઠાવ.
ઉપાદાન (ના) સમવાયી કારણ. કબૂલાત.
ઉપાધિ (ના) ઉપદ્રવ. અણધાર્યું સંકટ. ઉદ્વે
ઉપાધ્યાય (ના) ગોર, ગુરુ. (કુળનો કે ગામનો)
ઉપાન (ના) ખાસડાં, પગરખાં. જોડા.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ઉપાન્ત (ના) કોર, હાંસીઓ, માર્જીન.
ઉપાન્ત (અ) પાસે, સમીપ, નિકટ.
ઉપાન્ત્ય (વિ) અંત્ય-છેલ્લાની પૂર્વેનું.
ઉપાય (ના) યુક્તિ, સાધન. પુરુષાર્થ. ઓસડ.
ઉપાયન (ના) સમીપ જવું તે. દીક્ષા. ભેટ.
ઉપાર્જન (ના) સંગ્રહ; કમાઈ, પ્રાપ્તિ.
ઉપાર્જના (ના) કાલાવાલા, ખુશામત, ચાકરી.
ઉપાર્જિત (વિ) મેળવેલું, કમાયલું.
ઉપાર્થ (વિ) થોડી કીમતનું. હલકું.
ઉપાલંભ (ના) નિંદા. ઠપકો. વિલંબ.
ઉપાવર્તન (ના) બદલો. પ્રત્યુપકાર.
ઉપાશ્રય (ના) અપાસરૂં. ધર્મશાળા.
ઉપાસક (વિ) ઉપાસના-ભક્તિ-કરનાર.,
ઉપાસના (ના) પૂજા.ધ્યાન. વેદનું એક અંગ.
ઉપાસરૂં (ના) અપાસરું. (શ્રાવક મંદિર).
ઉપાસવું (ક્રિ) સેવવું, ભજવું.
ઉપાસા (ના) ઉપાસના. ભક્તિ.
ઉપાસિત (વિ) જેની ઉપાસના કરી હોય તે.
ઉપાસ્ય (વિ) આરાધ્ય. પૂજ્ય.
ઉપાહાર (ના) ફરાળ. કાચું કોરૂં ખાવું તે.
ઉપેક્ષા (ના) બે તમા. નિષ્કાળજી.
ઉપેન્દ્ર (ના) વિષ્ણુ.
ઉપેન્દ્રવજ્રા (ના) એક વૃત્ત (કવિતામાં).
ઉપેર (અ) ઉપર.
ઉપોદ્ઘાત (ના) ગ્રંથ વિષયના રૂપ-ઉપયોગ-નું વિવેચન. પૂર્વરંગ, પૂર્વપક્ષ. દૃષ્ટાંત.
ઉપોષણ (ના) ઉપવાસ.
ઉફણ્ડાઈ (ના) મોટાઈ, બડાઈ. હલકાઈ.
ઉફરાટું (વિ) પાસું ફેરવેલું.
ઉફરો (વિ) ઉલટો.
ઉફાન (ના) ઉભરો.
ઉબક (ના) ઉછાળો, ઉલાળો, ઉભરો.
ઉબડું (વિ) ઊંધાયલું.
ઉબાડિયું (ના) ઊંધિયું.
ઉબાડિયું (ના) શળગતું સરોડું, સળી.
ઉબાળો (ના) છાણાં સરોડાંનો ભડકો.
ઉભય (પ્ર) બંને, બેઉ, બે.
ઉભયતઃ (સ) બેઉ બાજુપર.
ઉભયવિધ (વિ) બે રીતનું. બે મોંઢાનું.
ઉભયાન્વયી (વિ) બેને જોડનાર. એક અવ્યય.
ઉભયાન્વિત (વિ) બે તરફ વળગેલું.
ઉભરાવું (ક્રિ) વધી જવાથી ઊંચું આવવું.
ઉભળવું (ક્રિ) ફરી થવું. નીકળવું. ઉકેળવું.
ઉભેતાં (સ) ઉભય, બંને, બેઉ.
ઉભેળપડવું (ક્રિ) અનાજને ફરી ઓરવું પડે તે.
ઉભેળવું (ક્રિ) છાલાં કહાડવાં. ઉકેળવું.
ઉભેળો (ના) અડધું ખંડાયલું ભાત.
ઉમંગ (ના) આનંદ, હર્ષ. કોડ, ઉલટ.
ઉમંગી (વિ) ઉમંગવાળું.
ઉમટવું (ક્રિ) ફળવું, પેદા થવું.
ઉમડિયું (ના) ઉબડિયું, ઉધિયું.
ઉમડ્ડાં (ના) ઉમડૂડાનાં ફળ.
ઉમડ્ડો (ના) એક ઝાડ. ઉદુમ્બર.
ઉમદા (વિ) ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ, સરસ.
ઉમરાવ (ના) અમીર. બડેલોક.
ઉમરાવજાદો (ના) અમીર પુત્ર.
ઉમળકો (ના) પ્રેમનો ઉભરો.
ઉમા (ના) પાર્વતી. જગદંબા.
ઉમાડિયું (ના) ઉબાડિયું, ઊંધિયું. સળગતી સળી.
ઉમામાહેશ્વર (ના) મૂઆ પાછળ સ્ત્રી પુરુષને વસ્ત્રાભૂષણનું અપાતું દાન.
ઉમેદ (ના) આશા. હોંસ.
ઉમેદવાર (ના) ઉમેદ રાખનાર. આશાએ કામ કરનાર.
ઉમેરણ, ઉમેરણી (ના) ઉમેરો. વધારો.
ઉમેરવું (ક્રિ) વધારવું, મેળવવું.
ઉમ્મર (ના) વય. આયુષ્ય.
ઉર (ના) છાતી, હૃદય. લક્ષ.
ઉરગ (ના) સાપ. કીડો.
ઉરઝવું (ક્રિ) ટંગાવું, લટકવું.
ઉરસ (ના) ઓરસ, જાતરા, મેળો.
ઉરાટવું (ક્રિ) ફેંકવું, ઉપાડીને દૂર કરવું. ચગાવવું.
ઉરોજ (ના) સ્તન, થાન, ધાઈ.
ઉર્વી (ના) પૃથ્વી, ધરતી.
ઉલ (ના) ઓલ. ઉલ્બ.
ઉલકું (ના) ઉલ્કા. અગ્નિનો વર્ષાદ.
ઉલકો (ના) નાળિએરનો ડોયો. ચડવો.
ઉલંઘવું (ક્રિ) ઓળંગવું, ટપવું.
ઉલટ (ના) હોંસ, આતુરતા.
ઉલ્ટર (વિ) ઉલટું. વિરુદ્ધ.

ઉલટપાલટ } (ના) ઉથલપાથલ. ઊંધુચત્તું. અ-
ઉલટપુલટ } વળું સવળું. ઉલટ સુલટ.
ઉલટભેર (અ) ઘણી હોંસથી. ઉમંગે.
ઉલટવું (ક્રિ) અવળું થવું. મંડી પડવું.
ઉલટસુલટ (ના) અવળ સવળ.
ઉલટાવવું (ક્રિ) ફેરવવું. બદલવું.
ઉલટી (ના) ઓક. વાંતિ. વૉમિટ.
ઉલટું (વિ) અવળું, ઊંધું, વિપરીત. સામું. વિ-
ઉલફત (ના) દોસ્તી. પ્યાર. એખલાસ. [રુદ્ધ.
ઉલવું (ક્રિ) ઉલ્લાવું, ઊંધુ વળવું.
ઉલસવું (ક્રિ) ઉભરાવું.
ઉલાંચો (ના) આચકો. ખેંચાણ.
ઉલાંટ (ના) ગોથીમડું. ગુલાંટ. છલંગ.
ઉલાંટ ખાવી (ક્રિ) ઊંધા વળી ઉછળવું.
ઉલાયો (ના) મલ્લાયો. આવી [ )] નિશાની.
ઉલાલો (ના) કુદવાનું વલણ.
ઉલાળવું (ક્રિ) ઊભું કરવું. ઉછાળવું.
ઉલ્લાળો (ના) આગળો. ઓકારી.
ઉલૂક (ના) ઘુવડ. રાતે દેખતું પંખી.
ઉલેચવું (ક્રિ) ઉલેચવું, ઉસેડવું, ઉપાડવું.
ઉલ્કાપાત (ના) અગ્નિનો વર્ષાદ.
ઉલ્લંઘન (ના) ફૂદકો. અમાન્ય. નાકબૂલ.
ઉલ્લાણ (ના) ભારથી પાછલા ભાગનું દબાવું તે.
ઉલ્લાવું (ક્રિ) ભારથી પાછલો ભાગ નીચો પ-
ઉલ્લાસ (ના) હર્ષ. પ્રસન્નતા. કોડ. [ડવો.
ઉલ્લાફ (ના) ઉલ્લાણ.
ઉલ્લીજવું (ક્રિ) ભારથી ઊભું થવું.
ઉલ્લૂ (વિ) મૂર્ખ. ગવાર. અડબંગ.
ઉલ્લેખ (ના) કથન. વર્ણન. પ્રસંગ. એક
ઉલ્હાવવું (ક્રિ) લાડ લડાવવું. [અલંકાર.
ઉલ્હાસ (ના) ઉલ્લાસ, હર્ષ, કોડ.
ઉવેખવું (ક્રિ) ઉખેડવું. ખંજવાળવું. ઉપાડવું.
ઉશ્વાસ (ના) ઉંડો શ્વાસ. નિશ્વાસ.
ઉષઃકાળ (ના) પરોઢ પૂર્વની બે ઘડીનો વખત.
ઉષ્ણ (વિ) ઊનું. ગરમ.
ઉષ્ણકટિબંધ (ના) વિષુવ વૃત્તથી ૨૩ા અંશ
ઉપર અને ૨૩ા અંશ નીચેનો પ્રદેશ.
ઉષ્ણતા (ના) ગરમી. બળતરા. તાપ. [મિટર.
ઉષ્ણમાન યંત્ર (ના) ગરમી માપક યંત્ર, થર્મા-
ઉસકેરણી (ના) ઉત્તેજન. મદદ. સરાણી.
ઉસકેરવું (ક્રિ) પ્રેરવું, જગાડવું.
ઉસટવું } (ક્રિ) ઉસેડવું, ઉપાડી નાખવું.
ઉસડવું }
ઉસરવું (ક્રિ) ઓસરવું. ઘટવું.
ઉસેટવું (ક્રિ) ફેંકવું, ઉરાડવું.
ઉસેડવું (ક્રિ) ભેગું કરવું. ખાઇ જવું.
ઉસ્તવાર (વિ) જોરાવર. દૃઢ. અચળ.
ઉસ્તવારી (ના) મજબૂતી.
ઉસ્તાદ (ના) ગુરુ. શિક્ષક. મેહેતાજી.
ઉસ્તાદ (વિ) કાબેલ, નિપુણ. પક્કો.
ઉસ્તાદી (ના) કાબેલિયત. પક્કાઈ.
ઉળખાવું (ક્રિ) ઓળખાવું. જાણીતા થવું.
ઉળખળો (ના) ખાંડણિયો.

ઊ.

ઊ (ના) ત્રીજો દીર્ઘસ્વર. બ્રહ્મ. લક્ષણ. રક્ષણ.
ઊંઘ (ના) નિદ્રા. ગુડાકા. અજ્ઞાન.
ઊંઘણસી (વિ) સુસ્ત. ઘણું ઊંઘનાર.
ઊંઘવું (ક્રિ) નિદ્રા કરવી. સૂવું.
ઊંઘાખળું (વિ) ઊંઘણસી. એદી.
ઊંચ (વિ) ઊંચું, ઉપલા વર્ગનું.
ઊંચકવું (ક્રિ) ઉપાડવું, લેવું.
ઊંચનીચ (વિ) ઊંચી ને નીચી ન્યાતનું.
ઊંચલવું (ક્રિ) ઉપાડવું, લેવું.
ઊંચવરણ (વિ) ઊંચી જાતિનું.
ઊંચાઇ (ના) ઊંચાપણું.
ઊંચાણ (ના) ઊંચાઇ. ટેકડી.
ઊંચી (ના) ઊંચાઈ. આમળો.
ઊંચું (વિ) ઉચ્ચ. લાંબું. ચઢિયાતું. શ્રેષ્ઠ.
ઊંચુંનીચું કરવું (ક્રિ) ઠેકાણાસર રાખવું.
ઊંચું બેસવું (ક્રિ) દૂર, રહેવું.
ઊંચું મૂકવું } (ક્રિ) ઠેકાણે મૂકવું. સંતાડવું.
ઊંચું મેલવું } ઊંચે રાખવું.
ઊંટ (ના) ઉષ્ટ્ર. ઊંચી ડોકનું એક પ્રાણી.
ઊંટડી (ના) ઊંટની માદા.
ઊંટવૈદું (ના) વગર આવડતનું વૈદું.
ઊંઠ (વિ) સાડાત્રણ ૩ા (સંખ્યા).
ઊંઠા (ના) ૩ા ના આંકના પાડા.
ઊંધીપૂતળી (વિ) ઊંધી કીકીનું.
ઊંધું (વિ) અવળું, ઉલટું, અધોમુખ.
ઊંધું વાળવું (ક્રિ) ઉલટું કરવું. બગાડવું.

ઊષ્મ (ના) ઓછી ગરમી. સહાયતા. કુમક. ઓથ.
ઊષ્માયણુ } (વિ) થોડું ગરમ. સહજ ઊનું.
ઊષ્ણાળુ }
ઊંબી (ના) ધાન્યની ચમરી. કંટી.
ઊંહું (અ) ના, નહિ, અર્થે.
ઊખડવું (ક્રિ) છૂટવું. ખોદાવું. ઉત્ખનન.
ઊખૂડી જવું (ક્રિ) પાયેમાલ થવું.
ઊખેડવું (ક્રિ) ઊખડે તેમ કરવું.
ઊગમ (ના) ઉદ્ગમ. મૂળ., ઊગમણુ.
ઊગમણુ (ના) પૂર્વદિશા. સૂર્ય ઊગવાની બાજુ.
ઊગમણું (વિ) પૂર્વ તરફનું.
ઊઠતાં બેસતાં (અ) વારે ઘડિયે.
ઊઠબેઠ } (ના) ઊઠવું ને બેસવું. એક, કસરત.
ઊઠબેસ }
ઊઠમણું (ના) મૂઆના શોકમાંથી ઊઠવું તે.
ઊઠવું (ક્રિ) ઉત્થાન. ઊભા થવું. જાગવું. પેદા થવું. બંધ થવું. ખસવું.
ઊઠવેઠ (ના) ઊઠવા બેસવાની મેહેનત.
ઊઠાડવું (ક્રિ) ઊઠે તેમ કરવું.
ઊઠાંતરી } (ના) ઊઠાડવું તે., ઊચાળા ભરવા.
ઊઠાંત્રી }
ઊઠામણું (ના) ઊઠમણું.
ઊઠાવ (ના) ઉપાડ. ખપ. ચઢાવ.
ઊઠાવણી (ના) ચઢાઈ. ઉપાડ.
ઊઠાવવું (ક્રિ) ઊંચકવું ઊઠાવી લેવું.
ઊઢા (વિ) પરણેલી.
ઊણું } (વિ) ઓછું, ન્યૂન. કમી. અધુરૂં, બાકી.
ઊન }
ઊન (ના) ઊર્ણા. ઘેટાના વાળ.
ઊનું (વિ) ઉષ્ણ. ગરમ. તાતું.
ઊભરાવું (ક્રિ) ઊંચે આવવું, બહાર પડવું.
ઊભરો (ના) જોસ્સો. ઊંચું થવું. [ખળજું.
ઊભળવું (ક્રિ) ફરી થવું. બહાર આવવું. ઉ-
ઊભાં ઊભાં (અ) જલદીથી, દોડતાં દોડતાં.
ઊભા (ના) રાંધેલા ચોખામાં રહેલા કાચા દાણા.
ઊભાણી } (ના) ઊંચાઈ, ઊભેણી.
ઊભારણી }
ઊભાર (ના) પથારો. અટિંબર. ઢગ.
ઊભારિયો (ના) લાખ ભર્યાવગરની ચુડી.
ઊભું (વિ) સીધું. ટટાર. તૈયાર. નવું.
ઊભું કરવું (ક્રિ) સીધું રાખવું. અટકાવવું.
ઊરૂ (ના) ઓલાણ. કોશનો ઢળતો ખારો.
ઊર્ણ (ના) તંતુ. જાળ. ઊન.
ઊર્ણનાભ (ના) કરોળિયો.
ઊર્ધ્વ } (અ) ઉપર. ઊંચે.
ઊર્ધ્વ }
ઊર્ધ્વપુંડ્ર (ના) ઊભું ટીલું. ||.
ઊર્ધ્વબાહુ (ના) ઊંચા હાથ રાખનાર તપસ્વી.
ઊર્ધ્વરેતા (ના) જિતેંદ્રિય, બ્રહ્મચર્ય.
ઊર્મિ (ના) લેહેર. મોજો. તરંગ. ભેખડ.
ઊસ (ના) સેરડી. મીઠો સાંઠો.

ઋ.

ઋ (ના) ચોથો હ્રસ્વ સ્વર. ગાયત્રી.
ઋક્ (ના) ઋગ્વેદ.
ઋક્ષ (ના) રીંછ. તારો. નક્ષત્ર. રાશિ.
ઋગ્વેદ (ના) ચાર વેદમાંનો એક.
ઋગ્વેદી (ના) ઋગ્વેદ ભણનારો.
ઋચા (ના) વેદમંત્ર.
ઋણ (ના) કરજ, દેવું. બંધન. બાદચિહ્ન.—
ઋણાનુબંધ (ના) લેહેણાદેણી. કરજસંબંધ.
ઋણી (વિ) કરજદાર. દેણદાર.
ઋતુ (ના) બે માસ. વિષ્ણુ. રજોદર્શન. અટકાવ.
ઋતુમતી (ના) અટકાવવાળી સ્ત્રી. [સમય.
ઋતુરાજ (ના) વસંતઋતુ. કુસુમાકર.
ઋત્વિક્ } (ના) હોમના કામમાટે ઠરાવી રાખેલો બ્રાહ્મણ.
ઋત્વિજ }
ઋદ્ધ (ના) વિષ્ણુ. સૃષ્ટિપાળક.
ઋદ્ધિ (ના) વધારો. ઉત્કર્ષ. ધન. આબાદી.
ઋષભ (ના) ગોધો. બેલ. બીજો સૂર. બીજી
ઋષિ (ના) મુનિ. તપસ્વી. [રાશિ.
ઋષિપંચમી (ના) ભાદરવા શુદ (સામાં) ૫.

એ.

એ, (ના) પહેલો સંધિસ્વર. અ ને ઇ અથવા ઈ મળીને થએલો. જેમ:—ગજ+ઇંદ્ર=ગજેંદ્ર પરમ+ઈશ્વર=પરમેશ્વર. વિષ્ણુ.
એ (અ) અરે! ઓ! ઈ૦ દુઃખ સૂચક.
એ (સ) આ. તે. આગળનો પદાર્થ દર્શક.
એં (અ) ધમકી, અશ્રવણ, સૂચક.
એંચમએંચા (ના) ખેંચાખેંચી. તાણાતાણ.

એંચવું (ક્રિ) ખેંચવું. તાણવું.
એંચાતાણો (વિ) ટુંકી નજરનો (માણસ).
એંટ (ના) ટેક, વટ, આંટ. ધીર. મમત.
એંટાળ / એંટી } (વિ) હઠીલું. જીદ્દી. અડિયલ. એંટવાળું.
એંસી (વિ) ૮૦ (સંખ્યા).
એઉ / એઓ } (સ) "એ"નું અનેક વચન.
એક (વિ) ૧ (સંખ્યા). એકાદો પદાર્થ સ- [માન. આસરે.
એકએક (વિ) દરેક. પ્રત્યેક
એકકે એક (ના) આંકનો એક પાડો.
એકકાલિક / એકકાલી } (વિ) સમકાલીન. એક સમયનું.
એકકું (વિ) એક એક હોય તેવું.
એકકોરે (અ) એક તરફ. એક બાજુએ.
એકગાર (વિ) અતિશય (વર્ષાદ).
એક ચકવે / એક ચક્રે } (અ) એક છત્રે. એકલાનીજ સત્તા ચલાવવી તે.
એકચિત્ત (વિ) એક ધ્યાની. પરવારેલું.
એકછત્રે (અ) એક ચકવે. એક ચક્રે.
એકજ (વિ) એક નક્કી. બીજું નહિ તે.
એકઠું (વિ) એકત્ર. ભેગું.
એકડે એક (ના) વીસ આંકમાંનો એક.
એકડો (વિ) એક ૧.
એકડો (ના) સહી. સંમતિ. નિશાની.
એકઢાળિયું (વિ) એકજ ઢાળનું (છાપરૂં).
એકતંત્ર (અ) એકે જથ્થે. સમગ્ર. અટૂટ.
એકતરફ (અ) એક બાજુ.
એકતરફી (વિ) એક પક્ષી. (ઇનસાફ-પ્રીત).
એકતાર / એકતારી / એકતારૂં / એકતારો } (વિ) પહેલેથી છેલ્લે સૂધી સરખું. તલ્લીન. એકજ છંદમાં ગુલતાન. એકતારવાળું વાજું.
એકતાલ (ના) ગાયનમાં એક જાતનો તાલ.
એકતાળીસ (વિ) ૪૧ (સંખ્યા).
એકતીસ (વિ) એકત્રીસ ૩૧ (સંખ્યા).
એકત્ર (વિ) એકઠું, ભેગું. સરખું. ભાગમાં.
એકત્રીસ (વિ) એકતીસ ૩૧ (સંખ્યા).
એકત્વ (ના) એકતા. એકપણું.
એકદંડો (ના) અંતકાળનો શ્વાસ-દમ.
એકદંડો (વિ) એક થાંભલાનો (મેહેલ).

એકદંત (વિ) એક દાંતવાળો. ગણપતિ. હાથી.
એકદમ (અ) એકેશ્વાસે. એકીવારે. તરતજ.
એકદળ (વિ) એક પાંખડીનું (ફૂલ).
એકદા (અ) કોઇવાર. કદાપિ. એકસમે.
એકદાણી (વિ) એકસરખા દાણાવાળું.
એકદિલ (ના) એકમત, એકમન.
એકદિલી (ના) સંપ. એકતા. ઐક્ય.
એકદેશી (વિ) એક ભાગને લાગુ પડતું.
એકનુંએક (વિ) તેનુંતેજ. એકજ.
એકંદર (વિ) એકત્ર, એકઠું. કુલ.
એકપત્ની (વિ) એકજ સ્ત્રી સાથે પરણનારો.
એકબારગી (અ) એક રીતે. એક લેખે.
એકબાલ (ના) ઇકબાલ, નસીબ, ભાગ્ય.
એકમ (ના) પડવો. પહેલી તિથિ. સંખ્યાનો છે- [લ્લો અંક.
એકમત (વિ) એકવિચાર. એકદિલ.
એકમાર્ગી (વિ) એક રીતે ચાલનાર. સૂધું.
એકમેક (અ) એકબીજાને. પરસ્પર. અરસપરસ.
એકમેર (અ) એક બાજુ-તરફ-કોરે.
એકર (ના) જમીનનું એક ચોરસ માપ.
એક-રકમ (અ) એકી વખતે.
એકરસ (વિ) એક સરખી.
એકરાર (ના) ઇકરાર. કબૂલાત. પ્રતિજ્ઞા.
એકરાસ (વિ) રૂપગુણે સમાન, એકઠું. મળતી [રાશિનું
એકરૂપ (વિ) રૂપમાં સરખું. તદ્રૂપ.
એકલ (વિ) એકલું. સોબતવિનાનું.
એકલક્ષી (વિ) એક ઠેકાણેજ ચિત્ત રાખનાર. [એકધ્યાની.
એકલડું (વિ) એકલું. (કવિતામાં).
એકલદોકલ (વિ) એકજ અથવા વૃદ્ધ.
એકલપેટું (વિ) આપમતલબી. પોતીકુંજ પેટ [ભરનારૂં.
એકલમલ (વિ) વિરલ, શૂર. એકકો.
એકલવાઈ / એકલવાયું } (ના) સોનીનું એક ઓજાર.
એકલવાયું (વિ) એકલું. નિસંતાન.
એકલું (વિ) સાથી રહિત. છડું, જાતે, એકજ. અલગ. એકાંતિક.
એકવગતું (વિ) એક વારિયું (જમવાનું).
એકવગું (વિ) એકદમ, સામટું.
એકવચની (વિ) બોલ પાળનાર. ટેકી. પ્રમાણિક.
એકવડ (વિ) સલંગ પડ ઊખેડેલું.
એકવડિયું (વિ) પાતળું. નબળા બાંધાનું.

એકવડું (વિ) પાતળું. એકપડવાળું.
એકવર્ણ (વિ) એકજ જાતિ.
એકવર્ણ સમીકરણ (ના) સમીકરણનું એકજ [અવ્યક્ત પદ.
એકવાર (અ) એક વખત.
એકવારિયું (વિ) એક વખતનું.
એકવિચાર (ના) નિશ્ચય,
એકવી (વિ) ૨૧ (સંખ્યા).
એકવીતી (વિ) એકવારિયું. એક ટંકનું.
એકવીસ (વિ) ૨૧ (સંખ્યા).
એકવીસા (ના) વડા એકામાંનો એક આંક.
એકસઠ,ઠ (વિ) એકસેઠ ૬૧ (સંખ્યા).
એકસંપ (ના) એકમત. એકવિચાર.
એકસર (અ) એકદમ. સામટું. સરખું.
એકસરખું (વિ) રૂપગુણમાં સમાન. અટૂટ.
એકસાન (વિ) એકરૂપ. તદ્રૂપ. [અવિચ્છિન્ન.
એકસેટ,ઠ (વિ) એકસટ ૬૧ (સંખ્યા).
એકસો (વિ) સો. ૧૦૦ (સંખ્યા) પ્રથમ શતક.
એકહથું (વિ) એકલે હાથે થએલું (કામ).
એકહાથે (અ) એક માણસનાજ હાથમાં.
એકાંતરે (અ) વચમાં એક છૂટતું. ત્રીજું.
એકાએક (અ) ઓચિંતું. અકસ્માત્.
એકાકાર (ના) મિશ્રણ. સંકરત્વ. એકરૂપ.
એકાકી (વિ) એકલું. એકલવાયું.
એકાક્ષરી (વિ) એક અક્ષરવાળો (મંત્ર ઈ૦)
એકાગ્ર (વિ) એકપર ચોંટેલું (ચિત્ત ઈ૦).
એકાચાર (ના) એક આચાર. એકાકાર.
એકાણું (વિ) ૯૧ (સંખ્યા).
એકાદ (વિ) એકાદું. કોઇ એક. એક.
એકાદશ (વિ) અગિયાર ૧૧ (સંખ્યા).
એકાદશી (ના) અગિયારસ. ૧૧મી તિથિ.
એકાદુક, એકાદું } (વિ) કોઇએક. એકાદ.
એકાંત (ના) નિર્જનસ્થાન. ખાનગી મસલહત.
એકાંત (અ) છુપી રીતે. અજાણે ઠેકાણે.
એકાંતરા (ના) એક દહાડાને આંતરે ખાવું તે.
એકાંતરિયો, એકાંતરો } (ના) એક દિવસને આંતરે ભરતો તાવ.
એકાન્તવાસ (ના) એકાંતમાં વસવું તે.
એકાવન (વિ) ૫૧ (સંખ્યા). [કંઠો.
એકાવળીહાર (ના) એક સેરનો પાણ કીમતી

એકી (ના) બે બે ભાગતાં એક વધે તેવી સંખ્યા. એક આંગળીની નિશાની,
એકીજવું (ક્રિ) પિશાબ કરવા જવું.
એકીન (ના) આકીન. શ્રદ્ધા. ભરોસો.
એકીબેકી (ના) સંખ્યા પારખવાની એક રમત.
એકુ (વિ) કોઇએક. એકાદું.
એકેક (અ) એકપછી એક.
એકેકું (વિ) પ્રત્યેક, દરેક. એકપછી,એક.
એકેચક્રે (અ) એક ચક્રે. એક છત્રે.
એકો (ના) આંકનો એક પાડો.
એકોતેર (વિ) ૭૧ (સંખ્યા).
એકોદ્દિષ્ટ (વિ) એકના ઉદ્દેશનું એક ચટ ને એક પિંડનું (શ્રાદ્ધ).
એકોન (વિ) એક+ઉન. એક ઓછો. ઓગણ.
એકોનવિંશતિ (વિ) ઓગણીસ ૧૯ (સંખ્યા).
એક્કો (વિ) શ્રેષ્ઠ, પ્રવીણ. ઉત્તમ.
એક્કો (ના) એક નિશાનીનું પાનું. પો. એક બેલની ગાડી.
એક્કો બાંધવો (ક્રિ) સંપ કરવો. [લની ગાડી.
એક્યાસી (વિ) ૮૧ (સંખ્યા).
એખર (ના) કચરો, પૂંજો.
એખરો (ના) એક ઓસડિયું. હલકો માલ.
એખલાસ (ના) ઈખલાસ. પરમસ્નેહ.
એજ (અ) નક્કી એ. એવ.
એજન (અ) ઉપર પ્રમાણે. એજ.
એજ્યુકેશન (ના) કેળવણી. (અંગ્રેજી).
એટલામાં (અ) એ અરસામાં. આ થોડામાં.
એટલા માટે, એટલા સારૂ } (અ) ઉપર કહ્યા પ્રમાણે હકીકત છે વાસ્તે. સબબ.
એટલું (વિ) આટલું. આ પ્રમાણે.
એટલે (અ) અર્થ. બીજી,રીતે. એથી એ માટે. પછી. ત્યારે. ઈ૦ અર્થ દર્શક.
એટલેલગી, એટલેસૂધી } (અ) અમુક હદ બતાવનાર. અવધિતક.
એઠ, એઠવાડ, એઠવાડો } (ના), ઉચ્છિષ્ટ વાસણો.
એઠું, એઠુંજૂઠું } (વિ) અજીઠું. ઉચ્છિષ્ટ.
એડ (ના) એડી. નાળમાંનો કાંટો.
એડક (ના) મેંઢો, ઘેટો.
એડવવું (ક્રિ) જોડવું. ગોઠવવું.

એડિટર (ના) અધિપતિ. મુખ્ય લેખક. સંશો-
એડિયું (ના) એરંડિયું, દીવેલ. [ન કર્તા.
એડી (ના) પગની પાટલીનો પાછલો ભાગ.
સોની લૂહારનું એક ઓજાર.
એડો (ના) ધાડ સંબંધ. અતિસ્નેહ.
એણી (અ) એ. આ.
એણે (સ) "એ" ત્રીજી વિભક્તિમાં.
એતદ્દેશી (વિ) આ દેશ સંબંધી.
એદી (વિ) સુસ્ત, આળસુ, વ્યસની.
એદીખાનું (ના) એદીનું પાથરણું—રહેઠાણ.
એધાણ / એધાણી (ના) નિશાની. ઓળખ, ચિહ્ન. દાખલો, દૃષ્ટાન્ત. [ટાણું. વટ.
એન (ના) એક જાતનું ઝાડ. બારીક વખત,
એન (વિ) સફાઇ, સરસ. અસલ. નક્કી. જ-
મીનનું મુદ્દલ. [નની ઉપજ.
એનઉપજ (ના) સાએર સિવાયની જમી-
એનખરચ (ના) મોટો ખરચ. જમીનનો ખરચ.
એનઘેન (ના) એક રમત.
એનચોમાસું (ના) ભર વર્ષાદનો વખત.
એનજમીન (ના) સાએર સિવાયની જમીન.
એનજમે (ના) ખાસ—નક્કી જમે.
એનજુવાની (ના) ભર જુવાની.
એનવાવેતર (ના) ખજુરા સિવાયનું વાવેતર.
એનવેલપ (ના) પરબીડિયું. કવર (અંગ્રેજી).
એ પ્રમાણે (અ) આ પ્રમાણે, આ મુજબ.
એપ્રિલ (ના) અંગ્રેજી ચોથો મહિનો.
એબ (ના) ખોડ, ખામી. છાની ઇંદ્રિય.
એબદાર / એબિયલ (વિ) વ્યંગ. ખોડખાપણવાળું.
એભક (ના) ધાસ્કો. ચિત્તવૃત્તિનો સંકોચ.
એમ (અ) એ રીતે, એ પ્રમાણે.
એમ કરતાં (અ) એમ બનશે તો.
એમનુંએમ (અ) જેમ હોય તેમ.
એરગેરિયા જમીન (ના) માફી જમીન.
એરણ (ના) સોની લૂહારનું ઓજાર.
એરંડ (ના) એરંડી—દીવેલીનું વૃક્ષ.
એરંડિયું (ના) દીવેલ.
એરંડી / એરંડો (ના) દીવેલીનું ઝાડ.
એરવાઇસ (ના) એક ઓસડિયું.
એરા (ના) કબજો. હદ. પહોંચ. પકડ. ભીત,
એરાફેરા (ના) આંટા. આવ જા. [જમીન.
એરુ (ના) સાપ. સર્પ. ભુજંગ.
એરું (અ) આ તરફ. આણીમેર. અહીં.
એરો (ના) આવ જા. પગરવ.
એલચી (ના) રાજવકીલ. દૂત. હલકારો.
એલતેમાસ (ના) અરજ, વિનંતિ. ફરમાસ.
એલફેલ (વિ) વગર વિચારનું. અસભ્ય.
એલમ (ના) ઇલ્મ, હુન્નર, કળા.
એલાયચી (ના) એલચી. એક તેજાનો, એલા.
એલાયદું (ના) અલાહિદું. જુદું. અલગ.
એવડું (વિ) આવડું, આટલું.
એવં (અ) આ રીતે. એ પ્રકારે.
એવાતણ / એવાતન (ના) સૌભાગ્ય. જીવતા ધણીની ધણીઆણી.
એવાન (ના) દિવાનખાનું. આગલો ઓરડો.
એવામાં (અ) એટલામાં, તરતજ, પછી.
એવું (વિ) એ રીતનું. આના જેવું.
એશ / એશઆરામ (ના) મોજમઝા. રંગબાજી. સુખચેન.
એશક (ના) ઇશક. રતિસંબંધ.
એશિયા (ના) પૃથ્વીનો એક મોટો ખંડ.
એસણું (ના) સોનીની નાની સગડી.
એસતેકબાલ (ના) સામા જઈ માન આપવું
એસારો (ના) ઈશારો, નિશાની. પળકારો.
એસ્ટિમેટ (ના) અડસટ્ટો, આસરો. (અંગ્રેજી)
એહ (સ) એ. (કવિતામાં).
એહમક (વિ) બેવકૂફ. મૂર્ખ. ડોઠ.
એહવાલ (ના) વૃત્તાંત. અવસ્થા, હાલત.
એહસાન (ના) ઉપકાર, કૃપા.
એહસાનમંદ (ના) આભારી. ઓસીંગણ.
એળ (ના) ઇયળ.
એળચી (ના) એલા. ઈલાયચી. એક તેજાનો.
એળિયો (ના) એક ઓસડિયું.
એળે (અ) ફોગટ, વ્યર્થ. સહજ. મફતમાં.

ઐ.

ઐ (ના) એક સ્વર.
ઐઆગ (ના) વખત, ટાકણું, સંધિ.
ઐક્ય / ઐક્યતા (ના) સંપ. એકતા.

ઐચ્છિક (વિ) ઇચ્છિત, યથારૂચિ.
ઐન્દ્ર (ના) ૨૬મો યોગ (પંચાંગમાં).
ઐન્દ્ર (વિ) ઇંદ્રનું.
ઐમ્ (ના) સરસ્વતીનો બીજમંત્ર.
ઐરાવત (ના) ઇંદ્રનો હાથી.
ઐશ્વર્ય (ના) ઈશ્વરતા, શ્રીમાનપણું. વૈભવ.
ઐષ્ટિક (વિ) ઇષ્ટિ સંબંધી.
ઐહલૌકિક (વિ) આ લોક સંબંધી.
ઐહિક (વિ) આ લોકનું.

ઓ.

ઓ (ના) ત્રીજો સંધિસ્વર. અ ને ઉ મળીને થાય છે. જેમઃ-નર+ઉત્તમ=નરોત્તમ.
ઓ (અ) અરે! પણ.
ઓઃહો (અ) આશ્ચર્ય સૂચક. [ચુંનો અવાજ.
ઓઇયાં (અ) પેટ તર થતાં, મુખથી નીકળતો વા-
ઓઇયાં કરવું (ક્રિ) ખાઈ જવું, પચાવી પડવું.
ઓક (ના) ઓકારી. ઓકતાં નીકળતા કફ્જળ.
ઓકવું (ક્રિ) ઉલટી કરવી, પાછું નાખવું.
ઓકળી (ના) લીંપણમાં અંગૂઠેથી પડાતી નકશી.
ઓકરી (ના) ઉલટી, ઉબાલો. વૉમિટ [અંગ્રેજી].
ઓકાવવું (ક્રિ) ઓકે તેમ કરવું. કહડાવવું.
ઓખડ (વા) ઓષધ. દવા. [કરવું.
ઓખણવું (ના) ખાંડવું. છડવું. અધકચરૂં
ઓખણવું (ક્રિ) શોક મૂકાવવા પાઘડી બંધા-
ઓખદિયાં (ના) ઓસડિયાં. વસાણાં. [વવી.
ઓખર (ના) ઉપનામ. અટક. કચરો.
ઓખરવું (ક્રિ) પશુનું ઉકરડે ચરવું તે.
ઓખરાયલું (વિ) નરક ખાધેલું (પશુ). ઊખેડેલું.
ઓખવવું (ક્રિ) છોલવું, ઊખેડવું.
ઓખાણું (ના) ઉખાણું. સમસ્યા.
ઓગઠ (ના) ઓઘાસ. ઢોરને ખાતાં વધેલું
ઓગણ (વિ) એક ઓછી (સંખ્યા). [ઘાસ.
ઓગણચાળીસ (વિ) ૩૯ (સંખ્યા).
ઓગણતીસ (વિ) ૨૯ (સંખ્યા).
ઓગણપચાસ (વિ) ૪૯ (સંખ્યા).
ઓગણપડાગો (ના) ઓમ્. પ્રણવ.
ઓગણસાઠ (વિ) ૫૯ (સંખ્યા).
ઓગણાં (ના) ડોળવા. વગર ફૂટેલી ધાણી.
ઓગણીસ (વિ) ૧૯ (સંખ્યા).

ઓગણ્યાએંસી (વિ) ૭૯ (સંખ્યા).
ઓગનિયાં (ના) કાનનું એક ઘરેણું.
ઓગળવું (ક્રિ) ઉદ્ગલન થવું, ઓસરવું, ગળવું.
ઓગળ (ના) ઓઘાસ. થૂંક સાથે નાખેલો કુચો.
ઓઘ (ના) પાણીનો વેગ. રેલો. જથ્થો.
ઓઘરાળો (ના) નાના હાથાનો ડોયો. એઠનો
ઓઘલો (ના) કાચો પાકો ભાત. [ડાઘ.
ઓઘવું (ક્રિ) કસણવાળા પૂળાનો ઢગ સીં-
ઓઘાસ (ના) ઓગઠ. [ચવો.
ઓઘો (ના) છોડવાનો ઢગ. ધરખારી. પીંછી.
ઓઘો ખાળવો (ક્રિ) છાની વાત ખુલ્લી કરવી.
ઓઘોડોયો (ના) અડઘોદડઘો. ઢપકો.
ઓચર (ના) કાગળપત્ર. દસ્તાવેજ.
ઓચરવું (ક્રિ) ઉચ્ચાર કરવો.
ઓચરિયાં (ના) દસ્તાવેજ, લેખ.
ઓચિંતું, ઓચીતું (અ) અચાનક, એકાએક.
ઓચ્છવ (ના) ઉત્સવ, મોટો હર્ષ. ટાણું.
ઓછ (ના) ખાડી, કમીના, કસર. ઉણું.
ઓછંગ (ના) ઉત્સંગ, ખોળો, ગોદ.
ઓછપ (ના) ઓછાપણું. કસર.
ઓછાડ (ના) ચાદર. ઓળો.
ઓછાડવું (ક્રિ) બીછાનાપર ચાદર પાથરવી.
ઓછિતું, ઓછિનું (વિ) વગર વ્યાજે ઉધાર આપવું લેવું તે.
ઓછું (વિ) થોડું, નાનું, હલકું, ખાડી.
ઓછું આણવું (ક્રિ) દલગીર થવું. શરમાવું.
ઓછું પાત્ર (વિ) બડાઇખોર. બટકબોલું.
ઓછેપાટલે બેસવું (ક્રિ) રીસાવું. હલકા શબ્દ
ઓજ (ના) ચૈતન્ય. તેજ. પરાક્રમ. [બોલવા.
ઓજાર (ના) હથિયાર.
ઓઝ (ના) નિદ્રામાં ગળતી લાળ, હોજ.
ઓઝટ (ના) લપડાક. ઝપટ. પડછાયો.
ઓઝપવું (ક્રિ) શરમાવું.
ઓઝમ (ના) નાના ઝાડ. છાંયા. ઓઝાડ.
ઓઝરી (ના) પશુની હોજરી-પેટ.
ઓઝરૂં (ના) પેટ. ડોઝરૂં. (તીરસ્કારમાં).
ઓઝલ (ના) પડદો, ઢાંકણ. જનાનું.
ઓઝા (વિ) એ અટકના બ્રાહ્મણો.
ઓઝાડ (ના) ઓઝમ, નાના વૃક્ષ.

ઓઝો (ના) માથે ઊંચકવાનો ભાર, બોજો.
ઓટ (ના) પાણી ઉતરી જવું. ઓછું થવું.
ઓટકાર (ના) ઓડકાર.
ઓટલી (ના) નાનો ઓટલો.
ઓટલે બેસવું (ક્રિ) ભીખારી થવું. [ચોરો.
ઓટલો (ના) આસ્થલ. ઘરને લગતો ચોતરો.
ઓટવું (ક્રિ) ઝીણું સીવવું. બખિયા દેવા.
ઓટી (ના) કેડ, કમ્મર.
ઓઠ (ના) ઓષ્ઠ. મોં બીડવાના બે પડ.
ઓઠવવું (ક્રિ) અડાવવું. ઘાલમેલ કરવી.
ઓઠીંગણ (ના) અઠીંગણ.
ઓઠું (ના) બહાનું. નમૂનો. નામનું,
ઓઠું (વિ) ભોઠું. [જતો વાયુ.
ઓડકાર (ના) ધરાયલે પેટે મુખમાંથી નીક-
ઓડવું (ક્રિ) ધરવું. રાખવું. લંબાવવું.
ઓડાવું (ક્રિ) ઇચ્છવું. જવું.
ઓઢણી / ઓઢણું (ના) છોકરીને પહેરવાનું લૂગડું. ઓઢવાનું વસ્ત્ર.
ઓઢવું (ના) અથાણામાં નાખવાનું ફળ.
ઓઢવું (ક્રિ) અવઢેકન કરવું, શરીર ઢાંકવું.
ઓઢો (ના) ઢાંકણ. પશુને ઓરાઢવાનું સી-
વેલું વસ્ત્ર. [ખત (ગ્રામ્ય).
ઓણણી (ના) ઓઢણી. ચાહું. ઓરવાનો વ-
ઓતણી (ના) ઓતવું તે. ઓતવાની રીત.
ઓતપ્રોત (ના) વાણો તાણો.
ઓતમ (વિ) ઉત્તમ. સરસ.
ઓતલવું (ક્રિ) વિસરવું, ભૂલવું.
ઓતવું (ક્રિ) ઓઠામાં રસ રેડવો.
ઓત્તર (ના) ઉત્તર દિશા.
ઓથ (ના) મદદ, ટેકો. ઓથો. છાયા.
ઓથાર (ના) નિદ્રામાં છાતીપર હાથનો દાબ.
ઓથું / ઓથો (ના) આડ. પડદો. છાયો. સહાય, મદદ, ટેકો.
ઓદન (ના) રાંધેલા ચોખા, ભાત.
ઓદર (ના) ઉદર, પેટ.
ઓદારવું (ક્રિ) નાગરવું.
ઓદીચ (વિ) ઔદીચ બ્રાહ્મણ. ઉત્તરનું.
ઓધરવું (ક્રિ) ઉદ્ધાર થવો. ઉછરવું,
ઓધવું (ક્રિ) ગમવું. ગમ પડવી.
ઓધાન (ના) આધાન, ગર્ભ, દહાડા.
ઓધાર (ના) ઉદ્ધાર.
ઓધારવું (ક્રિ) ઉદ્ધાર કરવો.
ઓધેઉતરવું (ક્રિ) વંશ પરંપરાથી આવવું.
ઓધેલવું (ક્રિ) ખાંધ દેવી.
ઓધ્ધાદાર / ઓધ્ધેદાર (વિ) કામદાર. પદવી, દરજ્જા-વાળો માણસ.
ઓધ્ધો (ના) અખત્યાર. પદવી. બેઠક.
ઓપ (ના) ચળકાટ, તેજ.
ઓપણી (ના) ઝળકાટ. ઓપવાનું ઓજાર.
ઓપતું (વિ) ચળકતું. તેજદાર.
ઓપવું (ક્રિ) ઘસીને સાફ ચળકતું કરવું.
ઓમ્ (ના) પ્રણવ. બ્રહ્મ. અ+ઉ+મ.
ઓય ! (અ) અરે ! હાય ! આશ્ચર્ય-શોકસૂચક.
ઓર (વિ) બીજું, અન્ય. ઉલટું.
ઓર (ના) ઉલ્બ. ઓળ. ઊંફ. બાજુ.
ઓરકાડ (ના) ઓડકાર.
ઓરંગો (ના) કુસ્તીનો એક દાવ.
ઓરડી (ના) નાનો ઓરડો. [જગા.
ઓરડો (ના) ઘરમાંની ચોમેરથી બંધીઆર
ઓરણી (ના) ઓરવાનું લાકડાનું ચાહું.
ઓરત (ના) સ્ત્રી, બૈરી. વહુ, ધણીઆણી.
ઓરતો (ના) ઓરિયો. લહાવો.
ઓરમાઇ / ઓરમાન (વિ) અપરમાતૃક. સાવકું.
ઓરસું (ના) ત્રણ ધારી લાપસી. કંસાર.
ઓરવણી (ના) લૂગડાં સૂકવવાની વળગણી.
ઓરવું (ક્રિ) નાખવું. (ઘંટી, અંધરણ કે ખેત-
ઓરવો (ના) લંગર કરવાની જગો. [રમાં).
ઓરસ (ના) જાત્રા, મેળો. (મુસલમાનનો).
ઓરસડી (ના) નાનો ઓરસિયો.
ઓરસિયો (ના) ઘસવાનો ગોળ પથ્થર.
ઓરાડવું (ક્રિ) ઓરાઢવું, ઢાંકવું. ઉપર નાંખવું.
ઓરાઢવું (ક્રિ) કોઇને પેરાવવું. ઢાંકવું.
ઓરિયો (ના) ઓરતો. લહાવો. નદી કાંઠાનો
ઓરી (ના) નાના સૈયડ, ગોબરૂ. [કૂવો.
ઓરે (ના) ઓરનાર. પાસે. આ તરફ.
ઓલ (ના) ફલ. છીભી. છીભપરની થૂંક દાત-
ણની ચીરી. સંભાળ. સાન.
ઓલાં (ના) કરા. ઠરેલા પાણીનાં ફાંકા.
ઓલા (ના) ચામડું. ખાલ.

ઓલાદ (ના) કુળ. વંશ. વંશજ.
ઓલિયું (વિ) ભોળું, સાદું.
ઓલું-લ્યું (સ) પેલું. તે. તે તરફનું.
ઓવારણાં (ના) ભામણાં, દુખડા.
ઓવારવું } (ક્રિ) ભામણાં લેવાં. વીટવું.
ઓવાળવું } (સૂતર ફાળકા પર).
ઓવારો (ના) કિનારો, કાંઠો, પનઘટ, ઘાટ.
ઓવી (ના) મરાઠી કવિતાનું એક વૃત્ત.
ઓશંકવું (ક્રિ) ઓસિયાળા, પડવું.
ઓષ્ઠ (ના) હોઠ. અધર.
ઓસ (ના) ઠાર. ઝાંકળ.
ઓસડ (ના) ઔષધ, દવા.
ઓસડવું (ક્રિ) ઉસડવું. બહારવું.
ઓસડવેસડ (ના) દવાદારૂ, ઔષધપાણી.
ઓસડિયું (ના) દવામાં વપરાતી વનસ્પતિ.
આસણી (ના) કસણાં ભાડમાં ઓસવાં તે.
ઓસતાદ (ના) ઉસ્તાદ. ગુરુ, શિક્ષક.
ઓસરવું (ક્રિ) ઘટી જવું. ટરવું. ઉતરવું.
ઓસરી (ના) અંદરની ઓટલી. પરસાળ.
ઓસલોફૂટવો (ક્રિ) બદદુવા દેવી.
ઓસવાળ (વિ) શ્રાવકની એક જાત.
ઓસવું (ક્રિ) ભાડમાં સેકવું.
ઓસામણ (ના) ઓસાવતાં કહાડેલું પાણી.
ઓસાર (ના) ઘટ. ભીંતની જાડાઈ.
ઓસાવવું (ક્રિ) બફાતાં વધેલું પાણી કહાડવું તે.
ઓસિયાળું (ના) દેણ. પાડ, આભાર.
ઓસિયાળું } (વિ) દેણદાર, આભારી. ઉપ-
ઓસીંગણું } કાર લેનાર.
ઓસીકું (ના) અસીસું. માથા નીચે રાખવા-
ઓસીજાળું (વિ) અવાવરું. [નો તકિયો.
ઓસીસકું (ના) ઓસીકું. માથાનો તકીઓ.
ઓઃહો (અ) આશ્ચર્ય સૂચક.
ઓળ (ના) આલિ, પંક્તિ, હાર. ઉલ્બ, ઓર.
ઓળખ (ના) ઓળખાણ. અટક. ચિહ્ન.
ઓળખવું (ક્રિ) પિછાનવું, પારખવું. સમજવું.
ઓળખાણ (ના) ઓળખ. પિછાન.
ઓળખાવું (ના) પરખાવું, જાણ થવું.
ઓળખીતું (વિ) જાણીતું. પરિચિત.
ઓળગ (ના) દુવા. આશીર્વાદ.
ઓળગવું (ક્રિ) ફેરા ખાવા.

ઓળંગવું (ક્રિ) કુદવું, ટપવું. ઉલ્લંઘવું.
ઓળંબો } (ના) માપવાને દોરી સાથે બાંધે-
ઓળંભો } લો ધાતુનો કટકો. રાવ.
ઓળવવું (ક્રિ) ઉડાવવું. દબાવવું.
ઓળવો (ના) ઓળો; પડછાયો.
ઓળા (ના) લીલા ચણા. સેકેલા ચણા.
ઓળામણ (ના) ઓવારણાં, ભામણાં. લાડ.
ઓળિયાપટ્ટી (ના) દાટાને લપેટેલી પટી.
ઓળિયું (ના) ગોળ વીંટાળવાનું ટીપણું.
ઓળો (ના) છાયા. શરીરનો પડછાયો. વેંગ-
ણનું ભડત.

ઔ.

ઔ (ના) એક સ્વર. બ્રહ્મા.
ઔચિત્ય (ના) હક. ઉત્તમતા.
ઔજ્વલ્ય (ના) ચળકાટ, ઊજાશ, ઊજળાશ.
ઔઠ (વિ) ૩॥. (સંખ્યા).
ઔત્તાનપાદ (ના) ઉત્તાનપાદનો પુત્ર, ધ્રુવ.
ઔત્સુક્ય (ના) ઉત્સુકતા, ઉત્સાહ.
ઔદયિક (વિ) ઉદિયાત, ઉદયકાળની (તિથિ).
ઔદાર્ય (ના) ઉદારતા, સખાવત, દાતૃત્વ.
ઔદાસીન્ય } (ના) ઉદાસી હાલત. ગમી. શોક.
ઔદાસ્ય }
ઔદીચ (ના) ઓદીચ ઉદીચ. (ઉત્તર દિશાના).
ઔદ્ધત્ય (ના) ઉદ્ધતાઈ, તોફાન, મસ્તી.
ઔપસર્ગિક (વિ) ઉપસર્ગ સંબંધી.
ઔપાધિક (વિ) ઉપાધિવાળું.
ઔરત (ના) સ્ત્રી, બૈરી, નારી. [તાન, દત્તક.
ઔરસ (વિ) પરણિયત સ્ત્રીપુરુષથી થએલું સં-
ઔરંગઝેબ (ના) દિલ્લીનો એક બાદશાહ.
ઔર્ધ્વદેહિક (ના) મુએલાં પાછળ દશા સુધી
અપાતું પિંડ ઈ૦ નું દાન.
ઔલૂક્ય (ના) વૈશેષિક સૂત્રકાર, કણાદ મુનિ.
ઔષધ (ના) ઓસડ, દવા. વિષ્ણુ.
ઔષધપાણી (ના) ઓસડએસડ, દવાદારૂ.
ઔષધિ (ના) ચંદ્રની સ્ત્રી.
ઔષધી (ના) વનસ્પતિ. જડીબુટ્ટી. વસાણું.
ઔષધી (વિ) ઓષધ સંબંધી. [ડવેસડ.
ઔષધોપચાર (ના) ઉપાય. દવાદારૂ, ઓસ-
ઔષ્ણ્ય (ના) ઉષ્ણસ્પર્શ. ગરમીનું અનુભવવું તે.

ક.

ક (ના) પહેલો વ્યંજન. બ્રહ્મા.
ક (પ્ર) સમુદાય અર્થે જેમ પંચક, શતક, અષ્ટક.
ક (પ્ર) વાળું જેમઃ-બાળક.
ક (પ્ર) કર્તા અર્થે જેમઃ-લેખક, પાળક.
ક (અ) કુ, ખરાબ, નઠારૂં. જેમઃ કપુત, કજાત.
ક (પ્ર) નું, સંબંધ અર્થે. જેમઃ નામક, વિષયક.
કંઇ / કંઇએક (વિ) કિંચિત. થોડુંએક. કોઈએક જરાક, લગાર. કેટલુંક.
કંઇક (વિ) સહજ, લગારેક, લેશ, રતિ.
કંઇનહિ (અ) જરાપણું નહિ. ફિકર નહિ. અ-[ગત નથી.
કંઇપણ (અ) જરાક. સહજસાજ.
કંસ (ના) ઉગ્રસેનનો પુત્ર. કૃષ્ણનો મામો.
કંસારી (ના) એક જીવડું. કંસારાની સ્ત્રી.
કઈક (વિ) કેટલાંએક, ઘણાંએક.
કઋતુ (ના) ક-રત, ક-મોસમ.
કકડતું (વિ) ઉકળતું. તંગ. [સંકોચાવું.
કકડવું (ક્રિ) ધ્રૂજતાં અવાજ થવો. ગરમ થવું.
કકડાટ (ના) એક અવાજનું અનુકરણ.
કકડાવવું (ક્રિ) કકડે તેમ કરવું. ઉકાળવું.
કક-ડી-ક,ડોર. (વિ) થોડુંક, જરા. કકડો.
કકડીને (અ) ઘણા જોસમાં. અતિશય.
કકડો (ના) કટકો, ટૂકડો, ભાગ.
કકડોકોર (વિ) કટકે અને ભૂકો.
કકણા-ટ,ટો / કકણો (ના) કણકણો, કંપ. કંટાળો.
કકરૂં (વિ) ખરબચડું. આકરૂં.
કકલવું (ક્રિ) કકલાટ કરવો, રીસમાં બોલવું.
કકલાટ (ના) ગોંઘાટ, શોર. તળવું તે.
કકળાણ (ના) બૂમ, ઘોંઘાટ. ગરબડ.
કકુડો (ના) કાકુ, ફીકો. છોકરો.
કકુત્સ્થ (ના) ઈક્ષ્વાકુનો પુત્ર,
કક્ષ (ના) કાખ, બગલ. બાજુ, તરફ.
કક્ષા (ના) માર્ગ, માર્ગરેખા.
કક્ષાપટ (ના) કાંખ ફૂટવી તે. [અંશ.
કક્ષાંશ (ના) માર્ગરેખા ઉપર અંતરસૂચક
કખ (ના) છાતીનો એક રોગ.
કખમાકડી (ના) એક ખડ માકડી, જીવડું.
કખાય (ના) કષાય, કાઢો. રંગ. લેપ. રસ.
કગ (અ) કંઈ, કંઈ પણ.

કગરવું (ક્રિ) કરગરવું, માગવું, આજીજી કરવી.
કગરસ (ના) કરગસ. ઝીણી છાલ, કરચ.
કંક (ના) બગલું (પક્ષી). યુધિષ્ઠિર.
કંકટક (ના) વર્મ, કવચ, તનુત્ર જગર. [ઘરેણું.
કંકણ (ના) કાંકણું, ચપટી બંગડી, કાંગરાવાળું
કંકતિકા (ના) કાંસકી? પ્રસાધની ફણી.
કંકર (ના) કાંકરો. પથ્થરના નાના કટકા.
કંકાલ (ના) હાડપિંજ, અસ્થિપંજર.
કંકાસ (ના) અણબનાવ, કજિયો. હઠ
કંકાસિયું (વિ) કંકાસ કરનાર. તાંજેયાખોર.
કંકુ (ના) કુંકુમ. ચાંલ્લા કરવાનો લાલ ભૂકો.
કંકુડો (ના) કનકવો, પતંગ.
કંકેરડી (ના) કંદોલાનું મૂળ. કપૂરકાચલી.
કંકોડું (ના) કંટોલું (એક ફળ).
કંકોત્રી (ના) કુંકુમપત્રિકા. માંગળિક ચીઠી.
કંકોલ / કંકોળ (ના) કંકોલક, કોશફળ, ચણલા. ચીનિકબાલા. એક વસાણું.
કંગણ / કંગન / કંગની (ના) કાંગરાવાળું સોના રૂપાનું હાથનું જે ઘરેણું તે.
કંગાલ (વિ) લાચાર. છેક ગરીબ, ભીખકીયું
કંગાલિયત (ના) કંગાલ હાલત. [તુચ્છ.
કંગુ (ના) કાંગ, પ્રિયંગુ. (અનાજ).
કંગુરા (ના) કાંગરા. મીનારા પરની નકસી.
કચ (ના) તકરાર, હઠ, બોલબોલ. બૃહસ્પતિ પુત્ર.
કચકચ (ના) ટાયલું, માથાફોડ. કજિયો. પંખીના ઉચ્ચારનું અનુકરણ.
કચકચવું (ક્રિ) કકલવું. કચકચ કરવી.
કચકચાટ (ના) બડબડાટ, લવારી. શોર.
કચકચાટ (વિ) સજ્જડ, ખેંચી બાંધેલું.
કચકચાવવું (ક્રિ) સીકડીને બાંધવું. કચકચે તેમ [કરવું.
કચકચિયું (વિ) માથાફોડિયું.
કચકડું (ના) કાચબાની પીઠનું હાડકું.
કચડકચડ (અ) ભચડભચડ. અવાજનું અનુકરણ.
કચડવું (ક્રિ) છૂંદવું. ભચડવું.
કચડાકચડી (ના) ભીડાભીડ.
કચડાવું (ક્રિ) ભચડાવું. દબાવું.
કચપચ (ના) કલબલ. ખટપટ.
કચર્ણડું (ના) કેરીનું ગાબચું.
કચરધાણ (ના) કચરાઈને નાશ થયેલો. છૂંદો.

કટાવવું (ક્રિ) કાટ ચઢે તેમ કરવું.
કટાવું (ક્રિ) કાટ ચઢવો. કટાણું થવું.
કટિ (ના) કમ્મર, કેડ.
કટિબંધ (ના) કમરપટો, કંદોરો. કટાવ.
કટિમેખલા (ના) કંદોરો. સ્ત્રીને કમ્મરે બાંધવાનું ઘરેણું.
કટિસ્નાન (ના) પગથી કેડ સૂધી નહાવું તે.
કટુ / કટુક } (વિ) કડવું. તીખું.
કટુતાઇ (ના) કડવાસ.
કટુતુંબી (ના) કડવી તૂંબી, ઈક્ષ્વાકુ.
કટેરો (ના) કઠેરો. ગોખ. કોર, ઓઠીંગણ.
કટોરી (ના) વાડકી. તારા ટપકી, ટીકી.
કટોરો (ના) પ્યાલો. પોહોળા મોંનો વાડકો.
કટ્ટુ (વિ) ઘણુંજ ખારીલું. આકરૂં.
કઠ (ના) સાદડાંની ગુણ. એક ઉપનિષત્. કઠી.
કઠણ (વિ) કઠિન. મજબૂત. અઘરૂં. અશકય.
કઠણાઈ (ના) કઠણપણું. સખ્તાઇ. [કપરૂં.
કઠરાઈ (ના) અકળામણ, મુઝવણ.
કઠવું (ક્રિ) ગરમી પડવી. ઉકળાટ થવો. ડંખવું.
કઠવો (ના) તેલનું વાસણ.
કઠવો (વિ) નડનાર, ડંખનાર (જોડો).
કઠામ (ના) કઠેકાણું. ગુપ્ત ઇંદ્રિય.
કઠારો (ના) ઘાસ, ઉકળાટ.
કઠિન (વિ) કઠણ, સખ્ત.
કઠિયારો (ના) લાંકડા વહેરનાર-વેચનાર.
કઠેકાણું (ના) છાની જગા. ઇંદ્રિ.
કઠેડો / કઠેરો } (ના) કટેરો, ગોખ. પાળ. ખૂટારો.
કઠોડી / કઠોડું } (ના) એક અથવા વધારે ખાનાંની મસાલો અથવા અથાણું રાખવાની પેટી.
કઠોડો (ના) ગોખ. કટેરો. (વહાણની પછાત.
કઠોદર (ના) પેટમાંની ગાંઠ.
કઠોર (વિ) કઠણ, કડવું. નિર્દય, ક્રૂર.
કઠોળ (ના) દ્વિદળ ધાન્ય. બે ફાડ થાય તેવું
કઠ્ઠણ (વિ) કઠણ. ઘણું મજબૂત. [અન્ન.
કડ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
કડ (ના) કેડ. કરડ. નિયમિત વધારો.
કડક (વિ) અદકપાંસળી. કાચું. ખાલી.
કડકડ (ના) કડકિયાં. કાનનું એક ઘરેણું.

કડકડ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
કડકડતું (વિ) એવા અવાજવાળું. ઉકળતું.
કડકડવું (ક્રિ) એવો અવાજ થવો. ઉકળવું.
કડકડાટ (અ) વગર અચકે. સફાઇથી.
કડકડાવવું (ક્રિ) ઉકાળવું. એવો અવાજ કરવો.
કડકડિત (વિ) કડક, ઘણીજ સફાઇથી.
કડકડીને (અ) ઘણાજ જોરથી. સપાટાબંધ.
કડકણું (વિ) કરડકણું, કરડે તેવું.
કડકબંગાળી (વિ) દેખીતો ભભકાવાળો.
કડકિયાં (ના) મરદને બે કાને પહેરવાનાં કડક.
કડકી (વિ) જરાક, નાના ટુકડા જેટલું.
કડકો (ના) કટકો. ટૂકડો.
કડકો (વિ) નિર્ધન.
કડકોચલી (ના) કરચલી. ચામડીનાં સળ.
કડચ (ના) કરચ.
કડચલી (ના) કરચલી.
કડછી (ના) લાંબા જડેલા હાથાનું રાંધવાનું
કડછો (ના) મોટી કડછી. [એક હથિયાર.
કડડડ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
કડદો (ના) ઘટાડો, કાટલું.
કડપ (ના) કરપ, હાક, ત્રાસ.
કડપલું (ના) કરાંઠીના ઢગલા. ખરેટા.
કડબ (ના) સૂકા સાંઠા. કરપ.
કડલી (ના) કલ્લી. નાનું કડું.
કડલું (ના) કલ્લું, કડું. હાથનું એક ઘરેણું.
કડવાટ (ના) કડવાસ, કટુતા.
કડવાટવું (ક્રિ) કડવું ઓસડ પાવું.
કડવાસ (ના) કડવો સ્વાદ. બે બનાવ.
કડવી (ના) એક જાતની વેલ. ખાધી (કાપડ).
કડવું (ના) કાવ્યનો એક ભાગ.
કડવું (વિ) કટુ. અપ્રિય.
કડવું (ક્રિ) કરડવું, બચકું ભરવું. ડાકું મારવું.
કડસલો (ના) પડલીતિયું, નાની લગતી ભીંત.
કડા (ના) એક જાતનું ભાત. ઇંદ્રજવ.
કડાક / કડાકડ } (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
કડાકડી (ના) કટાકટી, હોંસાતોંસી, કતલ, ક-
કડાકૂટ (ના) માથાફોડ. [ઢાકો. શત્રુતા.
કડાકૂટિયું (વિ) માથાફોડિયું. કચકચિયું.
કડાકો (ના) ઓચિંતો અવાજ. લાંઘણ.

કડાબીડ (અ) ધમધોકાર, સપાટાબંધ.
કડાબીન (ના) નાની બંદુક.
કડિયું (ના) કેડ સૂધીનું અંગરખું.
કડિયો (ના) ચણતર કરનાર કારીગર.
કડી (ના) આંકડી. તૂક, (ગાયનની).
કડીતોડ (વિ) સાંકળ તોડી નાંખે એવું. ભારે.
કડું (ના) કલ્લું. મોટી કડી.
કડુ (વિ) કટુ, કડવું.
કડુ (ના) એક વસાણું.
કડુચું (વિ) જરાક કડવું. કટવાસવાળું.
કડે (અ) પાસે, તરફ, કેડે.
કડેધડે (અ) કડાબીડ, સપાટાબંધ.
કડોળ (વિ) બેડોળ, બદસીકલ.
કઢંગ (ના) નઠારી ચાલ, ખેરાબ. રીત,
કઢંગું (વિ) ઢંગવગરનું. આડુંઅવળું. બેઢબ.
કઢણ (ના) પહાડની સીધી કાર. ઊભી ટેકરી.
કઢવું (ક્રિ) ઉકાળવું. ઉકળવું.
કઢાઈ (ના) કટાહ. પેણો. તળવાનું વાસણ.
કઢાણું (વિ) બહુ ઉકળેલું.
કઢાપો (ના) બફારો. શોક. કઢી.
કઢાયું (ના) મોટી કઢાઈ.
કઢારો (ના) ઉદ્ધડ ઈજારો, કંટ્રાક્ટ.
કઢિયલું (વિ) કઢાણું, ઉકળેલું. [ખાવાની ચીજ.
કઢી (ના) કટવર. વેસણ ચોળી ઉકાળેલી એક
કઢેલું (ના) માટલાની હેઠેનો ભાગ.
કણ (ના) દાણા. કરચ, રજ.
કણક (ના) કણેક. ભીજવેલો લોટ. દાણા.
કણકણ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
કણકણા (ના) કંપારી, ધ્રૂજારી. કંટાળો.
કણકણાટ (અ) કણકણ. એક અવાજનું અનુ- [કરણ.
કણકણો (ના) ધ્રૂજારો. ટાઢિયો તાવ.
કણકી (ના) અનાજના ઝીણા કટકા,
કણઝિયું (ના) કણઝીના બીનું તેલ.
કણઝી (ના) એક જાતનું ઝાડ.
કણદિયો (ના) સ્ત્રીઓના હાથનું એક ઘરેણું.
કણપીડ (ના) દાણાબજાર.
કણબી (ના) ખેડુત. એક શૂદ્રજાતિ.
કણવટ, કણવટિયું (ના) દાનમાં મળેલું અનાજ. સાત ધાન્યનો ખીચડો.
કણવીર (ના) એક જાતના ફૂલનું ઝાડ.
કણવું (ક્રિ) દુઃખવું, ઊંઊં કરવું (બાળકે).
કણસ, કણસલું (ના) કણિશ, કસણું, ડુંડું. જુવાર બાજરીના સાંઠાપરનો ડોડો.
કણસારી (ના) એક જંતુ. કંસારાની સ્ત્રી.
કણસારો (ના) કાંસ્યકાર. કંસારો. ધાતુના વાસણ કરનાર. કલઈ દેનાર.
કણસું (ના) કણસ.
કણાદ (ના) વૈશેષિક ન્યાયશાસ્ત્ર પ્રવર્તક મુનિ.
કણાયતું (ના) કણેવું. ધર્માદા મળતું ધાન્ય.
કણિકા (ના) કણ. કટકી..
કણિયું (ના) ઓદડું.
કણિયો (ના) દાણા વેચનાર.
કણી (ના) ઝીણા કણ. કટકી, કરચ. તળેલી [વસ્તુની કટકીઓ.
કણુ (ના) કણ, કરચ.
કણેક (ના) ભીજવેલો લોટ, કણક.
કણેવું (ના) દરબારમાંથી દર મહિને મળતા [દાણા.
કણો (ના) બાલસર્પ, સાપોલિયું.
કણોજી (ના) કાંદાના બી.
કંટક (ના) કાંટો. નડતર.
કંટક (વિ) કાંટાવાળો (પ્રદેશ), દુઃખદાયક.
કંટલ (ના) બાવળનું ઝાડ.
કંટવાડ (ના) કાંટાની વાડ.
કંટાળવું (ક્રિ) દુઃખી થવું. હારી જવું.
કંટાળો (ના) દુઃખ. ચીડ. ધિક્કાર. એક કાંટા- નું ઝાડ.
કંઠિયા (વિ) ગળે કાંટા પડે એવા (લાડુ).
કંઠિયા (ના) કડાકો, લાંઘણ. ટંટોટંક.
કંટી (ના) લીલા દાણા. તાજા ચોખા.
કંટીવાળો (ના) રાખોડીનો લેપ.
કંડુ (ના) ખરેડું, વિયાયલા ઢોરનું જાડું દૂધ.
કંડુ (વિ) ક્રોધી, મિજાજી.
કંડુડિયા (ના) રમવાની નાની કોઠી.
કંટોલી (ના) કંટોલાની વેલ.
કંટોલું (ના) એક જાતનું ફળ (શાક).
કંઠ (ના) ગળું, ડોક. ઘાંટી, સૂર.
કંઠમ-ણિ,ણી (ના) ગળામાં ઘાલેલો મણી, હ- ડિયો, ઘણોજ પ્રિય પદાર્થ.
કંઠમાધુર્ય (ના) અવાજની મીઠાસ.
કંઠમા-ળ,ળા (ના) કંઠી. એક ગળાનો રોગ
કંઠસ્થ (વિ) કંઠમાં રહેલું. મોઢે પાઠ

કંઠસ્થાની (વિ) કંઠથી બોલાતા વર્ણ. અ,ક, ખ,ગ,ઘ,હ ને : (વિસર્ગ).
કંઠાગ્ર (વિ) મોઢે, કંઠસ્થ, પાઠે.
કંઠાર (ના) કાંઠો. કિનારો.
કંઠાવરોધ (ના) ગળું રુંધાવું તે.
કંઠાળ (ના) વાસણનો કોથળો. કાંઠો. [ળી.
કંઠી (ના) માળા. કંઠમાં પહેરવાનું ઘરેણું, સાંક-
કંઠીબાંધવી (ક્રિ) શિષ્ય કરવો. કંઠી પહેરાવવી.
કંઠો (ના) મોટો મણકો. મોટી કંઠી.
કંઠ્ય (વિ) કંઠસંબંધી. કંઠસ્થાની.
કંડ (ના) કુંડ. ચણેલો કૂવો. હોમની વેદી.
કંડિયો (ના) વાંસ-નેતર-ની ચીપનો બનાવેલો ઢાંકણવાળો ડબ્બો, કરંડિયો.
કંડિલ (ના) ઝુમ્મર. ફાનસ. એક જાતનું ગલાસ.
કંડિલિયું (ના) દીવાદાંડી.
કંડૂ (ના) ખરજ, ખસ, ખુજલી.
કણચકા (ના) કણિકા.
કણ્વ (ના) શકુંતલાને ઉછેરનાર ઋષિ.
કત (ના) કલમની કાપેલી ટાંચ.
કતઝોડ (ના) ગાંડાની પેઠે બાઝી પડવું તે.
કતરણ, કતરાણ (ના) ઊંડી જુક્તિ. કાપકૂપ. કાતર.
કતરણી (ના) કાતર. કાપવાનું ઓજાર.
કતરવેધિયું (વિ) વગિયું કરનાર. પક્ષપાતી.
કતરાવું (ક્રિ) કપાવું. આડું જવું.
કતલ (ના) કાપાકાપી, ખુનરેજી, ઘાત.
કતલની રાત (ના) તાબુતની આગલી રાત.
કતલે આમ (ના) સઘળાંને કાપવાં તે.
કતાર (ના) હાર, ઓળ, પંગત, પંક્તિ.
કતાળૂ (ના) કલેશ, કલ્પાંત.
કત્તો (ના) જાડી કતની કલમ.
કથક (વિ) કથા કરનાર, પુરાણી. વક્તા.
કથન (ના) હાવભાવ પૂર્વક નૃત્યગાયન કર્તા.
કથણી (ના) કહેણી, કહેવત, લોકોક્તિ.
કથન (ના) કહેલું વચન. કહેણી. કહેવત.
કથનીય (વિ) કહેવાને યોગ્ય.
કથરોટ (ના) મોટો થાળો, તાસ, પરાત.
કથવું (ક્રિ) બોલવું, કહેવું, વદવું.
કથળવું (ક્રિ) ચૂંથાઇ જવું, બગડવું.
કથા (ના) વાર્તા. કહાણી. વૃત્તાંત. બીના.
કથાનક (ના) કથાનો ભાગ. વાર્તા. કુઠામ.
કથાનુસંધાન (ના) વાતના વચનોનો પરસ્પર [સંબંધ.
કથામૃત (ના) કથારૂપી અમૃત.
કથિત (વિ) કહેલું. ભાખેલું. ઉક્ત.
કથીર (ના) કલઇને સીસાની મેળવણીની ધાતુ.
કથીર (વિ) નરસું, કથરા જેવું.
કથ્ય (વિ) કહેવા યોગ્ય, કહેલું.
કદ (ના) આકાર, ઘાટ. ઊંચાઈ. માન.
કદન (ના) કતલ, હિંસા, વધ, નાશ.
કદમ (ના) પગલું પગ. રા[illegible]. કદંબ વૃક્ષ.
કદમબોસી (ના) પગનું ચુંબન.
કદમી (વિ) કદીમ, જૂનું, પ્રાચીન.
કદમ્બ (ના) એક જાતના ફૂલનું ઝાડ.
કદર (ના) પિછાન. બૂજ, ગણના. ગુણ.
કદરજ (વિ) કદર્ય, કંજુસ, કૃપણ. ચીકણો.
કદરદાન (વિ) બૂજ જાણનાર, ગુણજ્ઞ.
કદરી (વિ) કદર્ય, બખીલ. ગુણજ્ઞ.
કદરૂપું (વિ) બેડોળ, બદસીકલ. કઢંગુ.
ક-દહાડે (અ) કમોસમે. અઘટિત કાળે.
કદળી (ના) કદલી. કેળ. કેળાનું ઝાડ.
કદા, કદાચ, કદાચિત્ (અ) ક્યારે, કયી વખતે. કોઈ વખતે.
કદાપિ (અ) કોઈ દહાડો પણ. કદીબી.
કદાવર (વિ) કદમાં મોટું. દેખાવડું, ભવ્ય.
કદાસ (અ) કદાપિ. કો દિવસ. કદાચ.
કદાસણ (ના) કંકાસિયણ સ્ત્રી.
કદી (અ) કોઈ વેળા.
કદીમદી (અ) કોઇ કોઇ વેળાએ.
ક-દૃષ્ટિ (ના) બદનજર. અવકૃપા.
કદ્રુ (ના) દક્ષ પુત્રી. કશ્યપ પત્ની.
કધાન (ના) કુધાન્ય. હલકું અનાજ.
કધોણ, કધોણી (ના) ધોવાની ખરાબ રીત. ધોવા છતાં મેલ રહેવો તે.
કનક (ના) કંચન. સોનું. દોલત. ધંતુરો.
કનકવી (ના) નાનો કનકવો.
કનકવો, કનકુડો (ના). કાગળનો પતંગ.
ક-નજર (ના) કુદૃષ્ટિ.
કનડ (ના) દુઃખ, હરકત. નડતર.

નડવું (ના) દુઃખ દેવું, માથું પકાવવું.
નડાટ (ના) દુઃખ. હરકત, નડતર.
નફૂલ (ના) સ્ત્રીઓના કાનનું એક ઘરેણું.
કનાતાર (ના) પંચાત, દરકાર, ખણખોદ.
નાત (ના) કપડાનો પડદો. તંબૂની ભીત.
નાસ્તર (ના) કંડિયો, છાબડો. ચાર હજાર.
નિષ્ઠ (વિ) નાનું, ઉતરતું. હલકું, અધમ.
કનિષ્ઠપક્ષ (ના) હલકી રીત. ઉતરતો પક્ષ.
કનિષ્ઠપક્ષે (અ) છેવટે. નિદાને. ક્રમમાં ક્રમ.
કનિષ્ઠિકા (ના) સૌથી નાની ટચલી (આંગળી).
કનીનિકા (ના) આંખની કીકી.
કને (અ) પાસે, નજીક, સોડે.
કનેરી (ના) કાંઠો. કોર. કિનારી.
કનૈયો (ના) રંગીલો, છેલ. કૃષ્ણ.
કનોચા (ના) કાનની લાળીમાં નીચલા ભાગ.
કંત (ના) કાંત, સ્વામી, ધણી, વર, પતિ.
કંતરેહ (ના) અણબનાવ.
કંતાન (ના) સણનું જાડું કપડું.
કંતાવું (ક્રિ) સૂકાવું, પાતળું થવું.
કંથડો (ના) કાંત, વર, માટી, ધણી, પતિ.
કંથા (ના) ફાટીતૂટી ગોદડી, કામળી, ઝભ્ભો.
કંથાર (ના) મરી કંથાર. કાંટાવાળું એક ઝાડ.
કંથારાં (ના) કંથારના ફળ.
કંથાળ (ના) કંથાર. ઢોરની પીઠપર લટકતી
કંદ (ના) મૂળ, જડ. રતાળુ, સૂરણ. [ગોદડી.
કંદરા (ના) ગુફા, ખોહ.
કંદર્પ (ના) કામ, મદન, મન્મથ. એક મનો-
કંદેલ (ના) કંડિલ, ફાનસ. [વિકાર.
કંદોક (ના) દડો.
કંદોઈ (ના) સુખડિયો, મીઠાઇ કરી વેચનાર.
કંદોરો (ના) કેડે પહેરવાનું એક ઘરેણું. કે-
કંદ્રપ (ના) કંદર્પ, કામ, મદન. [ડદોરો.
કંધરા (ના) ડોક, ગરદન, ગ્રીવા. [વાં તે.
કંધાડું (ના) અમુક સરતે ઢોર ભાડે રાખ-
... (ના) કનકવાના કચડાને કામ બેઝમળ-
...ની જગા. [ચિઠ્ઠી ચિંદરડી.
... (ના) કનકવાને સમતોલ રાખવા બાં-
... (ના) કનકવાને બાંધેલી દોરી.
...(ના) બાળકી, કુંવારી છોકરી.
... (ના) કુંવારી છોકરી. એક રાશિ.
કન્યાકાળ (ના) છોકરી કુંવારી રાખવાનો વખત.
કન્યાદાન (ના) કન્યાનું દાન. છોકરી પરણા-
કન્યારાશી (વિ) બાયલો, હીજડો. [વવી તે.
કપ (ના) કફ. ચકમકનો તણખો. પ્યાલું.
કપચી (ના) તાસ, પથ્થરની કરચો.
કપટ (ના) લુચ્ચાઈ, ભેદ પ્રપંચ, ઠગાઈ. દગો.
કપટી (વિ) કપટવાળું, ઠગ, ખંધું, લુચ્ચું.
કપઠાર (ના) ગોળ લાકડાની ફાડ. ગાંઠનું
કપડછાણ (વિ) લૂગડાથી ચાળેલું. [અડધિયું.
કપડું (ના) કર્પટ, કાપડ, લૂગડું, વસ્ત્ર.
કપતરું (ના) જાડી છાલ; ગાભરું.
કપતાન (ના) નાંખવો, ટંડેલ, સુકાની, ખ-
કપરું (વિ) અવરું, કઠણ. [લાસીનો ઉપરી.
કપરોડ (ના) ખાડાની અંદરનું આડું પોલાણ.
કપર્દક (ના) કોડો. મોટી કોડી.
કપર્દિકા (ના) કોડી. પૈ. હલકી કીમતનો સિક્કો.
કપાટ (ના) કમાડ. બારણું, દ્વાર.
કપાતર (વિ) કુપાત્ર, બેઅદબ, છાકેલ.
કપાલ (ના) ખોપરી. લલાટ, ભાળ.
કપાલી (ના) શિવ. ખોપરીની માળા પહેરનાર.
કપાવું (ક્રિ) છેદાવું. કજીઓ કરવો. [હિત રૂ.
કપાસ (ના) કાર્પાસ, રૂનું ઝાડ. કપાસિયા સ-
કપાસિયા (ના) રૂનું બી. માંસના લોચા.
કપાસી (ના) કણી. પગના તળીઆની જાડી ચા-
કપાળ (ના) કપાલ, લલાટ, ભાળ. દૈવ. [મડી.
કપાળફૂટ (ના) માથાફોડ. એકની એક વાત.
કપિ (ના) વાનર, વાંદર. હનુમાન.
કપિંજલ (ના) એક જાતનું પંખી.
કપિતાન (વિ) સેતાન, તોફાની.
કપિધ્વજ (ના) અર્જુન.
કપિલ (વિ) પીળાસ મારતું, કાળું.
કપિલ (ના) સાંખ્ય શાસ્ત્ર પ્રવર્તક મુનિ.
કપિલા (ભા) એકરંગી. કાળી. ગાય. લાલ ભૂરો.
કપિલાછઠ્ઠ (ના) કપિલાના દાનનો દિવસ, ભા-
દ્રપદ વદ ૬, [ભૂકો.
કપીલો (ના) ખુજલીના ઓસડનો લાલ
કપૂત (ના) કુપુત્ર. દુરાચારી છોકરો.
કપૂર (ના) કર્પૂર. એક આરતીનો સુગંધી પદાર્થ.
કપૂરકાચલી (ના) એક સુગંધીદાર મૂળિયું.
કપૂરચીની (ના) એક ઔષધી.

કપૂરિયાં (ના) કાચી કેરીના કકડા. કેરા ટોકળાં.
કપૂરી (વિ) કપૂરવેલી. એક જાતનું પાન.
કપેચાં (ના) ગાંધીનું એક વસાણું.
કપોટી (ના) રોટલાની પોપડી.
કપોટું (ના) ભાખરાના ઓગણાં. છોડું.
કપોત (ના) ડોકે રંગની છાંટવાળું કબૂતર.
કપોતપાલિકા (ના) કબૂતરખાનું, વિટંક.
કપોતરૂં (ના) ગાભચું, જાડી છાલ.
કપોલ (ના) ગાલ, ગંડ.
કપોળ (ના) વાણીઆની એક ન્યાત.
કપોળકલ્પિત (વિ) જૂઠું, બનાવટી.
કપ્પડ (ના) કાપડ, કપડું, વસ્ત્ર, લૂગડું.
કપ્પા (ના) સાહદડાના કોથળા. સૂન્ડાં.
કપ્પી (ના) નાનો કપ્પો, ઘરેડી.
કપ્પો (ના) ભાર ઉપાડવાનો નાનો રેંટ.
કફ (ના) દેહના ત્રિદોષમાંનો એક, મુખથી નીકળતો છાતીનો મળ. શુલ, કપ.
કફજ્વર (ના) કફથી આવતો તાવ.
કફન (ના) મુડદાને ઓરાઢેલું લૂગડું. શબ ઢાં-
કફની (ના) ટૂંકી બાહનું પહેરણ [કવાનું વસ્ત્ર.
કફરૂં } (વિ) કપરૂં, કઠિન, મુશ્કેલ.
કફોરૂં }
કફોડું (ના) કજોડું.
કફોડું (વિ) કપરૂં, કઠણ, અઘરૂં. અઘટિત.
કબજ (વિ) કબજામાં રહેલું. બંધાયલું.
કબજોન (ના) કબજો. સત્તા, દાબ.
કબજિયત (ના) કબજ હાલત.
કબજો (ના) દબાણ, હવાલો.
કબટ (ના) કબાટ, કપબોર્ડ [અંગ્રેજી].
કબડાવું (ક્રિ) સૂકાવું, લેવાવું. શરીર કથળવું.
કબંધ (ના) ધડ. પગથી કંઠ સુધીની કાયા.
કબર (ના) દેયડી, સમાધ. (મુસલમાનની).
કબરસ્તાન (ના) કબરો કરવાની જગા.
કબરી (ના) કાનફોટી. કેશવેશ, અંબોડો.
કબાટ (ના) કપાટ, કબટ, કપબોર્ડ [અંગ્રેજી].
કબાડ (ના) ઘાસની ગંજી.
કબાડિયું (ના) જાડું ને જોરવાળું.
કબાડી (ના) કઠિયારો.
કબાણ (ના) કવાબ, બાફેલા બાંસના કકડા.
કબાબચીની (ના) ચીનીકબાલા. એક વસાણું.
કબાલો (ના) લેખી સરત, ઠરાવ, ખત, લખત.
કબિલો (ના) કુટુંબ. પરિવાર. બૈરી, સ્ત્રી.
કબી (અ) કબૂ, કદી, કદાપિ, કોઈ દહાડો.
કબીર (ના) એ નામનો પંથ પ્રવર્તક સાધુ.
કબીરપંથી (વિ) કબીરનો મત માનનાર.
કબીલદાર (વિ) કુટુંબી, ગૃહસ્થ, પરણેલું.
કબુધિયું } (વિ) કુબુદ્ધિ. ઊંધો વિચાર કરનાર
કબુદ્ધિ } કુમતિયું.
કબૂ (અ) કબી, કદી, કદાપિ. કદાચ.
કબૂતર (ના) ખબૂતર, એક પં[illegible].
કબૂતરખાનું (ના) કપોતપાલિકા, કબૂતરને રહેવાની બાંધેલી જગા.
કબૂલ (વિ) મંજૂર, નક્કી માનેલું, સ્વીકારેલું.
કબૂલત (ના) કબૂલાત, કરાર, ઠરાવ, સ્વીકાર.
કબૂલવું (ક્રિ) વચન આપવું, સ્વીકારવું.
કબૂલાત (ના) કબૂલત, વચન, ઈકરાર.
કબૂલાતનામું (ના) લેખી કબૂલાત.
કબા } (ના) કીનખાબનો જામો—અંગરખો
કબાય } એ પરણતી વખતે વરને પહેરાવે છે.
કમ (વિ) ઓછું, અધુરૂં, થોડું, ઊણું હીણું.
કમકમવું (ક્રિ) ધ્રૂજવું, કાંપવું, ટાઢ સહ.
કમકમાટ } (ના) કંટાળો, ધિક્કાર, કંપારી,
કમકમી } ધ્રૂજારો.
કમખો (ના) કાંચળી, કપડું, ચોળી.
કમચી (ના) સોટી, ચાબક, તેની દોરી.
કમજરે (અ) નિરર્થક, બરબાદ, ફોકટ.
કમ-જાત (વિ) લુચ્ચું, હરામી. વર્ણસંકર.
કમજાદે (વિ) ઓછું વધતું.
કમ-જુરત } (વિ) અશકત, નબળું, હીચકારૂં
કમ-જોર } કાયર, બોચલું.
કમઠ (ના) કચ્છ, કાચબો. કૂર્મ, કચ્છપ.
કમંડળ,કમંડળુ (ના) ઝેરી નાળિયેરના અઢધિ-
કમ-તર (વિ) ઘણુંજ થોડું, જૂજ. [યાનું પાત્ર.
કમતરીન (વિ) પામર, રંક. દાસાનુદાસ.
કમતી (ના) ઘટ, ખૂટ, ખૂટકો.
કમતી (વિ) ઓછું, ઘટતું, ખૂટતું.
કમન (ના) નાખુશી, જુલમ, બળાત્કાર.
કમનુ (વિ) કામી, કામુક, અનુક, વિષયી.
કમ-નજર (વિ) ટુંકી નજર. ઓછી કૃપા.
કમ-નસીબ (વિ) અભાગિયું. દુર્દૈવી.

કમ-પેશ (વિ) ઓછું વધતું, કાઢવું ઘાલવું.
કમ-બખત (વિ) અભાગિયું, દુર્દૈવી. લુચ્ચું.
કમ-બખતી (ના) દુર્દૈવ, વિપત્તિ, પડતી.
કમર (ના) કડ, કેડ, કટિ, કમ્મર.
કમરક (ના) કમરખ, એક ફળ.
કમરકસ (ના) કમ્મરમાં કસ લાવનાર.
કમરખ (ના) કમરક, કમરંગ, એક ફળ.
કમરપટો } (ના) કેડે બાંધવાનો પટો, કંદોરો. કટિમેખલા. એક ઘરેણું.
કમરબંદ }
કમલ (ના) કમળ, પંકજ, એક ફૂલ.
કમલક (ના) નાનું કમળ.
કમલયોનિ (ના) બ્રહ્મા. વિધિ, પ્રજાપતિ.
કમલા (ના) કમળમાં રહેનારી, લક્ષ્મી. પદ્મા.
કમલાસન (ના) ધાતા, વિધાતા, બ્રહ્મા. સૃષ્ટા.
કમલિની(ના)પદ્મિની,કમલનોછોડ.કમલનું વન.
કમલોદ્ભવ (ના) વિરંચિ, વેધા, અબ્જયોનિ.
કમ-સુકન } (ના) ભુંડા વેણ, મેણું, ગાળ, અપશબ્દ.
કમ-સુખન }
કમળ (ના) કમલ. ગર્ભસ્થાન. એ નામના રોગ. [illegible] આકારની બેઠક.
[illegible]કાકડી (ના) કમળનું બી.. એક ઔષધી.
કમળકોશ (ના) કમળનો દોડો.
કમળલોચના (વિ) કમળ જેવા નેત્રવાળી. (સ્ત્રી).
કમળવદના (વિ) કમળમુખી. (સ્ત્રી).
કમળા (ના) કમલા, લક્ષ્મી, પદ્મા.
કમળી (ના) કમળ જેવાં એક જાતનાં ફૂલ. આંખનો એક રોગ.
કમળો (ના) એક નેત્ર રોગ. એક ફળ. ઈર્ષા.
કમા (ના) ખૂબસૂરતી, સ્નેહાકર્ષણ.
કમાઈ (ના) કસબ્બી, પ્રાપ્તિ, પેદાશ, નફો.
કમાઉ (વિ) કમાઇ કરનાર, રળતું, ઉદ્યમી.
કમાડ (ના) કપાટ, બારણું, દ્વાર.
કમાણી (ના) કમાઈ, આવક, પેદાશ. નફો.
કમાન (ના) ચઢાવેલું તીર, ધનુષ. મેહેરાબ. વાંક. ઘરી. તાર. (પોલાદનો).
કમાનદાર (વિ) કમાન-મેહેરાબ-વાળું.
કમાલ (વિ) ખૂબસૂરત, સુંદર. ઉત્કૃષ્ટ. પૂર્ણ.
કમાલ (ના) હદ. કબીર સાધુનો પુત્ર.
કમાલિયા (ના) પાવૈયાના છોકરા.
કમાવિસદાર (ના) મામલતદાર.
કમાવું (ક્રિ) રળવું, મેળવવું, નફો કાઢવો.
કમિતા (ના) કામી, કામુક, વિષયી.
કમી (વિ) ઓછું, બાકી, ઊણું, કમ.
કમીજ્યાસ્તી (ના) ઘટવધ, ઓછુંવધતું.
કમીન (વિ) કપટી, હૈયામેલું.
કમીનો (વિ) પામર, હલકો, કંગાળ.
ક-મોત (ના) અકાળ મૃત્યુ. અપઘાત.
કમોદ (ના) ચોખાની એક જાત. કુમુદ. એક રાગણી.
કમોદની (ના) કુમુદિની.
કમોદિયો (ના) સાગઠીનું લાકડું. એક કંદ.
ક-મોસમ (ના) ક-રત. અયોગ્ય વખત.
કમ્પ } (ના) ધ્રૂજારી. કણકણા, કંટાળો હાલવું તે. શિશિર ઋતુ.
કમ્પન }
કંપની (ના) મંડળી. જથ્થો. પંત્યાળું. સંગત.
કંપવાયુ (ના) શરીર ધ્રૂજ્યા કરે એવો વાયુ.
કંપાક (ના) વાયુ, પવન.
કંપાણ (ના) કંપન. તાજવા વગરનો કાંટો. એક રોગ.
કંપાણી (વિ) એક જાતિનો તોળાટ.
કંપાયમાન (વિ) કાંપતું, ધ્રૂજતું, હાલતું.
કંપારી (ના) કંપ, ધ્રૂજારો.
કંપાસ (ના) એક ઓજાર. હોકાયંત્ર (અંગ્રેજી).
કંપિત (વિ) કંપાયમાન, હાલતું.
કંપુ (ના) છાવણી. ફોજ. કેમ્પ, [અંગ્રેજી].
કંપ્ર } (ના) ધ્રૂજારી, ટાઢ ચઢવી, કાંપવું તે.
કંપ્રી }
કંબર (વિ) રંગબેરંગી.
કંબલ (ના)કામળી, ધાબળી. ઊર્ણાયુ,મેષકમ્બલ.
કંબલિકા (ના) નાની ધાબળી. એક મૃગલી.
કંબલિન્ (ના) બળદ.
કંબુ (ના) શંખ.
કંબુગ્રીવા (ના) શંખના જેવી ગરદનવાળી સ્ત્રી.
કંબી (ના) કડછી, પળી. ચમચી.
કંબોજ (ના) કાચલું. એક હાથી. એક દેશ.
કંમર (ના) કમ્મર, કેડ, કટી.
કમ્ર (વિ) મનોહર, ખૂબસુરત. [એક ઘરેણું.
કયડો (ના) કનકવાની ઊભી કામડી. કરડો.
કયી }
કયું } (સ) કોણ ? શી, શું, શો,
કયો }

કરમાણી અજમો (ના) એક જાતનો અજમોદ.
કરમાધરમી (અ) નસીબ પ્રમાણે. [ડાવું.
કરમાવું (ક્રિ) નિરસ-સૂકું-થવું. સંકોડાવું, ખી-
કરમાળા (ના) આંગળીના વેઢા ગણી જપ કરવો તે, બેરખો, નાની માળા.
કરમી (વિ) નસીબદાર, ભાગ્યશાળી.
કરમો (ના) મસાલેદાર ભાતનું નૈવેદ્ય.
કરમોડવું (ક્રિ) ચીકાસ દેવી, મોવું, ચોગઠું.
કરમોડિયા (ના) ઢોરનો એક રોગ.
કરલ (ના) સીકણું કઠણ મટોડું.
કરવડો (ના) કરવો, નાળચાવાળો લોટો.
કરવત (ના) ક્રકચપત્ર, આરી. એક ઓજાર.
કરવતી (ના) આરી. સોનીનું એક ઓજાર. એક જાતની ગાડી. [ધોતીયાંની કોર.
કરવતીકોર (ના) કરવતના દાંતાના આકારની
કરવતીદાવ (ના) કુસ્તીનો એક પેચ.
કરવરૂં વર્ષ (ના) અધાથી પણ ઓછા પાકનું
કરવીર (ના) કરેણનું ફૂલ. [વરસ.
કરવું (ક્રિ) બનાવવું, નિપજાવવું, ઉપજાવવું. પા-
કરશણ (ના) કણસું, ખેતી. મોલ. [ળવું.
કરશણી (ના) કર્ષણ, કૃષી, ખેતી.
કરસક (ના) સૂતર રેસમના રેસા. ચીથરાં.
કરાં (ના) કર. હવાથી થએલું બરફ.
કરાંજવું | (ક્રિ) ઝાડો ન ઉતરતો હોય ત્યારે
કરાંઝવું | શ્વાસ ઊંચો રાખી પેટને દબાવવું તે.
કરાં-ટી,ઠી (ના) અનાજનાં સૂકાં ઝાડવાં-ડાળાં.
કરાઈ (ના) લાકડા વહેરનાર.
કરાએલ (વિ) શોભતું. કળા કરેલું (પંખી).
કરાડી (ના) જળાશયના કિનારાનો ખાડો.
કરાડો (ના) ભેખડ. આડી. [એક ઓજાર.
કરાણી (ના) વહાણની દેખરેખ રાખનાર.
કરામત (ના) યુક્તિ. કળા. જાદુ.
કરામલક (વિ) હાથનું આમળું. [રામ.
કરાર (ના) કબૂલાત. ઠરાવ. આસાએશ. આ-
કરારદાદ (ના) કબૂલાતનો કાગળ. માંડવાળનો
કરાડિયો (ના) કરોળિયો. ઊર્ણનાભ. [લેખ.
કરાળ (વિ) કરાલ, વિકરાળ, ભયંકર.
કરાળિયો (ના) કરોળિયો. એક જંતુ.
કરિણી (ના) હાથણી.
કરિયાણું (ના) મસાલો, ઓસડ, વસાણું.
કરિયાતું (ના) એક કડવું ઓસડિયું.
કરી (ના) હાથી, ગજ, કુંજર. પરેજી, પથ્ય.
કરી,કરીને (અ) થી, વડે. પાંચમી વિભક્તિ
કરીમ (વિ) મેહેરબાન, સખી, ઉદાર. [અર્થે.
કરીમ (ના) દુનિયાનો ધણી. રાજા.
કરીર (ના) કેરાંનું ઝાડ.
કરુણા (ના) દયા, કૃપા, મેહેર.
કરુણાકર (ના) દયાની ખાણ.
કરુણાપાત્ર (વિ) દયા કરવાને યોગ્ય.
કરુણારસ (ના) કાવ્યના નવ રસમાંનો એક.
કરુણાળુ (વિ) કરુણાથી ભરેલું, દયાળુ.
કરૂપ (વિ) કુરૂપ, બેડોળ, બદસૂરત.
કરૂર (વિ) ક્રૂર, ઘાતકી, પાપી, હિંસક.
કરેઠી (ના) કળોઠી, કળોટી, સપેત રેતી.
કરેઠું (ના) ખરેઠું. વિયાયલા ઢોરનું દૂધ.
કરેણ (ના) એક ઝાડ. [સોઇનો હાથો.
કરેણાં (ના) કરવીર, કરેણનાં ફૂલ.
કરેણો (ના) કરેણનું ફૂલ અથવા વૃક્ષ.
કરેલું (ના) કારેલું (એક શાક).
કરૈ (ના) પાટિયાં વહેરનાર, કરાઇ.
કરો (ના) દીવાલ, ભીંત.
કરોચલી (ના) કરચલી.
કરોઠ (ના) શરીરનું પડખું. કરોડ.
કરોઠું (ના) ધારો, વ્રતનિયમ.
કરોડ (ના) બરડાનું હાડકું કરોઠ. સૌ-લાખ, ૧૦૦૦૦૦૦૦ (સંખ્યા).
કરોડપતિ | (વિ) કરોડ રૂપિયાનો માલિ-
કરોડાધિપતિ | ક. તાલેવન, ધનાઢ્ય.
કરોડો (વિ) ઘણાએક કરોડ. અસંખ્યાત.
કરોધ (ના) ક્રોધ. (એક મનોવિકાર).
કરોળિયો (ના) ઊર્ણનાભ. એક રોગ. ફુલ્લાર. એક વેલો અને તેના બી.
કર્ક (ના) કરચલો, એક રાશિ. (જ્યોતિષમાં).
કર્કશ (વિ) કઠણ, કઠોર. ચીડિયું.
કર્કશા (વિ) કજીઆખોર, કંકાસિયણ.
કર્કાર્ક (ના) કર્ક રાશિનો સૂરજ.
કર્કોટક (ના) પાતાળનો એક નાગ. [મી બાજુ.
કર્ણ (ના) કાન. કુંતિપુત્ર. કાટખૂણાની સા-
કર્ણપિશાચ (ના) એક જાતનું ભૂત.
કર્ણફૂલ (ના) કાનનું એક ઘરેણું (સ્ત્રીનું).

કર્તરીપ્રયોગ (ના) વાકયમાં કર્ત્તાના જાતિ વ-ચન પ્રમાણે ક્રિયાપદનો પ્રયોગ થવો તે.
કર્ત્તરી (ના) કાતર, કાપવાનું ઓજાર.
કર્ત્તવ્ય (વિ) કરવાને ધારેલું-જરૂરનું
કર્ત્તવ્ય (ના) ફરજ, જરૂર કરવાનું કાર્ય.
કર્ત્તવ્યતા (ના) કામ, કૃતિ, કર્મ, ફરજ, ધર્મ.
કર્ત્તા (વિ) કરનાર, રચનાર. યોજક. પ્રણેતા.
કર્ત્તા (ના) માલિક. ક્રિયા પ્રવર્તક. (વ્યાકરણમાં).
કર્ત્તાહર્ત્તા (વિ) કરનાર અને હણનાર. કારભારી.
કર્તૃત્વ (ના) કર્ત્તાપણું, ક્રિયા શક્તિ.
કર્તૃવાચ્ય (વિ) કર્ત્તાનું પ્રાધાન્ય દર્શક (વાકય).
કર્દમ (ના) કાદવ, કચરો. બ્રહ્માના પુત્ર. સંક-
કર્પૂર (ના) કપૂર. એક સુગંધી પદાર્થ. [રપણું.
કર્પૂરગૌર (વિ) કપૂર જેવું ગોરું, શ્વેત.
કર્પૂરગૌર (ના) શિવ. મહાદેવ.
કર્બૂર (વિ) કાબરું, કાબર ચીતરું.
કર્મ (ના) કામ. ક્રિયા. વર્તણુક. ક્રિયાનો આ-ધાર (વ્યાકરણમાં). ભાગ્ય, નસીબ. શા-સ્ત્રમાં નિત્ય, નૈમિત્તિક અને કામ્ય એવા ત્રણ ભેદ કર્મના ગણેલા છે.
કર્મકાંડ (ના) વેદનો કર્મ પ્રતિપાદક ભાગ. બ્રાહ્મણનાં કર્મ. [વનાર (બ્રાહ્મણ).
કર્મકાંડી (વિ) વૈદિક કર્મ કરનાર તથા કરા-
કર્મણિદ્વિતીયા (ના) કર્મને અર્થે વપરાતી બી-જી વિભક્તિ. [ક્રિયાપદનો પ્રયોગ થવો તે.
કર્મણિપ્રયોગ (ના) કર્મનાં જાતિ વચન પ્રમાણે
કર્મણિવાચ્ય (વિ) કર્મ પ્રાધાન્ય દર્શક (વાકય).
કર્મનિષ્ઠ (વિ) કર્મધર્મમાં શ્રદ્ધાળુ. ધર્મચુસ્ત.
કર્મબંધ (ના) કર્મ કરવાથી થએલું બંધન.
કર્મભ્રષ્ટ (વિ) ધર્મકર્મને તજનાર. દુરાચારી.
કર્મમાર્ગ (ના) વૈદિક કર્મ પ્રવર્તક માર્ગ.
કર્મમોટી (ના) ચામુંડા, ચર્ચિકા. (એક દેવી)
કર્મયોગ (ના) કર્મસહિત યોગ. નસીબસંજોગ.
કર્મસાક્ષી (ના) સૂર્ય. અંતર્યામી.
કર્માતીત (વિ) કર્મનું જેને બંધન ન પાસ તેવું.
કર્માન્તર (ના) શાસ્ત્રોક્તવિધિ-ક્રિયા.
કર્મિષ્ઠ (વિ) નિષ્ઠાપૂર્વક નિત્ય કર્મ કરનાર.
કર્મેન્દ્રિય (ના) કર્મ કરનાર ઇંદ્રી. મુખ, હા-થ, પગ, ગાંડ, અને ઉપસ્થ એ પાંચ.
કર્ષણ (ના) કૃષી, ખેતી, ખેડ.
કલ (ના) ઝીણું ગાયન. ઝોક, વલણ.
કલકલ (ના) કચકચાટ, ગોંધાટ. સોરબકોર.
કલકલવું (ક્રિ) કકલવું, કકલાટ કરવો.
કલકલાટ } (ના) કકલાણ, બકબકાટ, સોરબ-
કલકલાણ } બકોર, રૂદન, આક્રંદ. [એક.
કલકી (ના) કલ્કી, વિષ્ણુના ૧૦ અવતારમાંનો
કલખાપરી (ના) પકાવેલી માટીની એક વસ્તુ.
કલગી (ના) મોરપીછ, તોરો, ફુલનો ગોટો.
કલગીદાર (વિ) કલગીવાળું. [આદિશક્તિ.
કલગીવાળા (ના) આદિશક્તિના ઉપાસક.
કલગેર (ના) બાંટ, સ્ત્રીઓનું એક રેસમી વસ્ત્ર.
કલંક (ના) બટ્ટો. આળ. ડાઘ, લાંછન.
કલંકી (વિ) કલંકવાળું. (ના) કલ્કી.
કલંદ (વિ) તોફાની. હઠીલું. વઠકણું.
કલત્ર (ના) પત્ની, ભાર્યા, નારી, વહુ.
કલપ (ના) કાળો રંગ, કલફ. કલ્પ.
કલપવું (ક્રિ) શોક કરવો, રડવું.
કલફ (ના) કલપ. કાળો રંગ.
કલબલ (ના) કલકલ, ગોંધાટ.
કલબલાટ (ના) કલકલાણ, કકલાટ.
કલમ (ના) લેખણ. અક્ષર. ભાગ. છટા. લે-ખવિભાગ. ઝાડની કાપેલી ડાળ.
કલમ કરવી (ક્રિ) લેખણ ઘડવી.
કલમ કાપવી (ક્રિ) બરતરફ કરવું, કાઢવું.
કલમતરાશ (ના) ચાપુ, ચાકુ, છુરી.
કલમ-દાન (ના) કલમ રાખવાનું ઘર.
કલમ-બંદી (ના) ટાંચ, જપ્તી. કલમબંધ.
કલમી (ના) નાનો કૂવો. નાનો સઢ. કણબી.
કલમી (વિ) કલમવાળું વૃક્ષ, આંબો ઈ૦.
કલમો (ના) કલામ. કુરાનનું વાકય.
કલરવ (ના) કુમળો મધુરો સ્વર.
કલવાર (વિ) લાલ. કોયલી (સોપારી).
કલવો (ના) કલેવો. વરને સાસરેથી આવેલી મી-
કલહ (ના) કજિયો, કંકાસ, લડાઈ, ટંટો. [ઠાઈ.
કલહાન્તરિતા (ના) એક નાયિકા. (કાવ્યમાં.)
કલાઈ (ના) કલઈ. એક ધાતુ.
કલાક (ના) હોરા. અવર. ૬૦ મિનિટ. રા ઘડી.
કલાદ (ના) સોની.
કલાપ (ના) સમૂહ, જથ્થો. મોરપૃચ્છ ચંદ્ર.
કલાપી (ના) મોર, કોયલ.

કર્ત્તરીપ્રયોગ (ના) વાક્યમાં કર્ત્તાના જાતિ વચન પ્રમાણે ક્રિયાપદનો પ્રયોગ થવો તે.
કર્ત્તરી (ના) કાતર, કાપવાનું ઓજાર.
કર્ત્તવ્ય (વિ) કરવાને ધારેલું-જરૂરનું
કર્ત્તવ્ય (ના) ફરજ, જરૂર કરવાનું કાર્ય.
કર્ત્તવ્યતા (ના) કામ, કૃતિ, કર્મ, ફરજ, ધર્મ.
કર્ત્તા (વિ) કરનાર, રચનાર. યોજક. પ્રણેતા.
કર્ત્તા (ના) માલિક. ક્રિયા પ્રવર્તક. (વ્યાકરણમાં).
કર્ત્તાહર્ત્તા (વિ) કરનાર અને હણનાર. કારભારી.
કર્તૃત્વ (ના) કર્ત્તાપણું, ક્રિયા શક્તિ.
કર્તૃવાચ્ય (વિ) કર્ત્તાનું પ્રાધાન્ય દર્શક (વાક્ય).
કર્દમ (ના) કાદવ, કચરો. બ્રહ્માના પુત્ર. સંક-
કર્પૂર (ના) કપૂર. એક સુગંધી પદાર્થ. [રપણું.
કર્પૂરગૌર (વિ) કપૂર જેવું ગોરૂં, શ્વેત.
કર્પૂરગૌર (ના) શિવ. મહાદેવ.
કર્બૂર (વિ) કાબરૂં, કાબર ચીતરૂં.
કર્મ (ના) કામ. ક્રિયા. વર્તણુક. ક્રિયાનો આધાર (વ્યાકરણમાં). ભાગ્ય, નસીબ. શાસ્ત્રમાં નિત્ય, નૈમિત્તિક અને કામ્ય એવા ત્રણ ભેદ કર્મના ગણેલા છે.
કર્મકાંડ (ના) વેદનો કર્મ પ્રતિપાદક ભાગ. બ્રાહ્મણનાં કર્મ. [વનાર (બ્રાહ્મણ).
કર્મકાંડી (વિ) વૈદિક કર્મ કરનાર તથા કરા-
કર્મણિદ્વિતીયા (ના) કર્મને અર્થે વપરાતી બીજી વિભક્તિ. [ક્રિયાપદનો પ્રયોગ થવો તે.
કર્મણિપ્રયોગ (ના) કર્મનાં જાતિ વચન પ્રમાણે
કર્મણિવાચ્ય (વિ) કર્મપ્રાધાન્ય દર્શક (વાક્ય).
કર્મનિષ્ઠ (વિ) કર્મધર્મમાં શ્રદ્ધાળુ. ધર્મચુસ્ત.
કર્મબંધ (ના) કર્મ કરવાથી થએલું બંધન.
કર્મભ્રષ્ટ (વિ) ધર્મકર્મને તજનાર. દુરાચારી.
કર્મમાર્ગ (ના) વૈદિક કર્મ પ્રવર્તક માર્ગ.
કર્મમોટી (ના) ચામુંડા, ચર્ચિકા. (એક દેવી)
કર્મયોગ (ના) કર્મસહિત યોગ. નસીબસંજોગ.
કર્મસાક્ષી (ના) સૂર્ય. અંતર્યામી.
કર્માતીત (વિ) કર્મનું જેને બંધન ન પડતું તેવું.
કર્માન્તર (ના) શાસ્ત્રોક્તવિધિ-ક્રિયા.
કર્મિષ્ઠ (વિ) નિષ્ઠાપૂર્વક નિત્ય કર્મ કરનાર.
કર્મેન્દ્રિય (ના) કર્મ કરનાર ઇંદ્રી. મુખ, હાથ, પગ, ગાંડ, અને ઉપસ્થ એ પાંચ.
કર્ષણ (ના) કૃષી, ખેતી, ખેડ.

કલ (ના) ઝીણું ગાયન. ઝોક, વલણ.
કલકલ (ના) કચકચાટ, ગોંધાટ. સોરબકોર
કલકલવું (ક્રિ) કકલવું, કકલાટ કરવો.
કલકલાટ } (ના) કકલાણ, બકબકાટ, સોરબકોર, રૂદન, આક્રંદ. [એક
કલકલાણ }
કલકી (ના) કલ્કી, વિષ્ણુના ૧૦ અવતારમાંને
કલખાપરી (ના) પકાવેલી માટીની એક વસ્તુ
કલગી (ના) મોરપીછ, તોરો, ફૂલનો ગોટો
કલગીદાર (વિ) કલગીવાળું. [આદિશક્તિ
કલગીવાળા (ના) આદિશક્તિના ઉપાસક.
કલગેર (ના) બાંટ, સ્ત્રીઓનું એક રેસમી વસ્ત્ર
કલંક (ના) બટ્ટો. આળ. ડાઘ. લાંછન.
કલંકી (વિ) કલંકવાળું. (ના) કલ્કી.
કલંઠ (વિ) તોફાની. હઠીલું. વઢકણું.
કલત્ર (ના) પત્ની, ભાર્યા, નારી, વહુ.
કલપ (ના) કાળો રંગ, કલફ. કલ્પ.
કલપવું (ક્રિ) શોક કરવો, રડવું.
કલફ (ના) કલપ. કાળો રંગ.
કલબલ (ના) કલકલ, ગોંધાટ.
કલબલાટ (ના) કલકલાણ, કકલાટ.
કલમ (ના) લેખણ. અક્ષર. ભાષા. છટો. લેખવિભાગ. ઝાડની કાપેલી ડાળ.
કલમ કરવી (ક્રિ) લેખણ ઘડવી.
કલમ કાપવી (ક્રિ) બરતરફ કરવું, કાઢવું.
કલમતરાશ (ના) ચાપુ, ચાકુ, છુરી.
કલમ-દાન (ના) કલમ રાખવાનું ઘર.
કલમ-બંદી (ના) ટાંચ, જપ્તી. કલમબંધ.
કલમી (ના) નાનો કૂવો. નાનો સઢ. કણબી.
કલમી (વિ) કલમવાળું વૃક્ષ, આંબો ઈ૦.
કલમો (ના) કલામ. કુરાનનું વાક્ય.
કલરવ (ના) કુમળો મધુરો સ્વર.
કલવાર (વિ) લાલ. કોયલી (સોપારી).
કલવો (ના) કલેવો. વરને સાસરેથી આવેલી મીઠાઈ.
કલહ (ના) કજિયો, કંકાસ, લડાઈ, ટંટો. [ઠાઈ.
કલહાન્તરિતા (ના) એક નાયિકા. (કાવ્યમાં.)
કલાઈ (ના) કલઈ. એક ધાતુ.
કલાક (ના) હોરા. અવર. ૬૦ મિનિટ. ૨॥ ઘડી
કલાદ (ના) સોની.
કલાપ (ના) સમૂહ, જથ્થો. મોરપૂચ્છ ચંદ્ર.
કલાપી (ના) મોર, કોયલ.

કલાપીટ (ના) માથાફૂટ. આક્રંદ. રડાપીટ.
કલાબતૂ (ના) રેસમના દોરાપર વીંટેલો સોના રૂપાનો તાર. તારકસબ.
કલાબો (ના) અંગરખા ઈ૰ની બાંયના કાપ.
કલાલ (ના) દારુ વેચનાર. પીઠાવાળો.
કલાલી (ના) કલાલનો ધંધો.
કલિ (ના) કળજુગ. ૪૩૨૦૦૦ વર્ષ.
કલિંગડ (ના) કાલિગડું. તડબૂચ.
કલિત (વિ) જાણેલું, સમજેલું.
કલિમલ (ના) કિલ્બિશ, પાપ, અપરાધ.
કલિયાર (ના) હરણો. સુખીમૃગ.
કલિયુગ (ના) કળજુગ.
કલુષ (ના) પાપ. (વિ) ગંદુ.
કલંક (ના), કલંક, તોફાની. મસ્તીખોર.
કલેકટર (ના) મેહેસુલ ઉઘરાવનાર અમલદાર.
કલેજું (ના) કાળજું, હૈયું, હૃદય. [(અંગ્રેજી).
કલેડી (ના) વગર વીઆયલી ગાય, ભેંસ. ના-
કલેડું (ના) ઠીકરાની તાવડી. ઠીબ. [ની ઠીબ.
કલેમ (ના) કલમ, લેખણ, પેન (અંગ્રેજી).
કલેવર (ના) ખોળિયું. ચૈતન્યરહિત દેહ.
કલૈ (ના) કલઈ, એક ધાતુ.
કલૈકરાવવી (ક્રિ) માથું મૂડાવવું.
કલૈગર (વિ) કલઈ દેનાર-ચઢનાર.
કલૈઘડો (ના) કલઇના ઘાટ ઘડનારો.
કલૈસપેતો (ના) એક વસાણું,
કલોઠું (ના) રાઠું, જુવાર બાજરીનું સાઠું.
કલોલ (ના) કલ્લોલ, લહેર, મોજ. આનંદ.
કલોવો (ના) કલેવો. વરને સાસરેથી પકવાન ખવડાવવા આવેછે તે.
કલ્કી (ના) વિષ્ણુનો ૧૦ મો અવતાર.લીલો ઘોડો.
કલ્પ (ના) બ્રહ્માનો અહોરાત્ર. ૪૩૨ કરોડ વર્ષ. એક વેદાંગ.
કલ્પતરુ } (ના) ઇચ્છિત ફળ દેનાર વૃક્ષ. પા-
કલ્પદ્રુમ } રિભદ્ર, મંદાર, પારિજાતક, સંતાન અને હરિચંદન એ પાંચ કલ્પ વૃક્ષો સ્વર્ગમાં છે.
કલ્પના (ના) ધારણા, તર્ક, બુદ્ધિ. યુક્તિ. અટકળ. શક. ભ્રાંતિ.
કલ્પનાસૃષ્ટિ (ના) કલ્પનાથી રચાએલું તે.
કલ્પનીય (વિ) કલ્પના કરવાને યોગ્ય.
કલ્પલતા, (ના) ઇચ્છિત વસ્તુ દેનાર વેલી.
કલ્પવું (ક્રિ) કલ્પના કરવી, ધારવું,
કલ્પવૃક્ષ (ના) કલ્પતરુ, ઇચ્છિત ફળદાતા ઝ ડ.
કલ્પાન્ત (ના) પ્રલયકાળ. વિનાશ. અસહ્ય દુઃખ,
કલ્પિત (વિ) ધારેલું, ખોટું, બનાવટી. [રુદન.
કલ્યાણ (ના) શુભ, કુશળ, ક્ષેમ. એક રાગ.
કલ્યાણી (ના) કલ્યાણકર્ત્તા દેવી. સોહાસણ સ્ત્રી.
કલ્લા (ના) લમણાના બાળના ગુચ્છા. થોભિયા.
કલ્લી (ના) કાંડે પહેરવાનું ઘરેણું. છૂટી ઘડી
કલ્લું (ના) કાંડે ઘાલવાનું ઘરેણું. [(વસ્ત્રની).
કલ્લો (ના) બૂમ, ગોંધાટ. જથ્થો. કોળો.
કલ્લોદેવો (ક્રિ) પ્રસૂતાની ઓળ ચઢી ન જાય માટે પેટ દાબી રાખવું તે.
કલ્લોલ (ના) મોજા, તરંગ, લેહેર. હર્ષ, આ-
કલ્હાર (ના) એક સુગંધી ફૂલ. [નંદ.
ક-વગું } (વિ) વગ વિનાનું, બેઢંગુ. ક-ઠે-
ક-વંગુ } કાણાનું.
કવચ (ના) વર્મ, બખતર. રક્ષણાર્થ સ્તોત્ર (દે-
કવચાં (ના) એક વસાણું. [વતાનું). કૌવચ.
કવણ (સ) કોણ, કયું, શું (કવિતામાં).
કવન (ના) કાવ્ય, કવિતા. કથન, પદ.
કવરવું (વિ) કડવું, વાંકું, આડું.
ક વર્ગ. (ના) ક,ખ,ગ,ઘ,ઙ એ પાંચનો વર્ગ.
કવવું (ક્રિ) કથવું, કહેવું, કવિતા કરવી.
કવળાં (ના) નળિયાં, નળિયાંની હાર.
કવાએત (ના) લશ્કરી કસરત. જુક્તિ. રચના.
ક-વાટ (ના) નરસો માર્ગ. આડી રીત. કબાટ.
કવાબ (ના) માંસની કચુમરના તળેલા ગોળા.
કવાલ (ના) ખ્યાલ, ખ્યાલ ગાનાર.
કવાલી (વિ) ખ્યાલવાળું. ગવૈયો.
ક-વાસ (ના) ખરાબ રહેઠાણ. દુર્ગંધ. બો.
કવિ (ના) કાવ્યકર્ત્તા, શાયર. વિદ્વાન્. વિષ્ણુ.
કવિક (ના) લગામનો આંકડો.
કવિ જ્યેષ્ઠ (ના) આદિ કવિ, વાલ્મીકિ.
કવિત (ના) મનહર, ૩૧ અક્ષરનો એક છંદ.
કવિતા (ના) રસાત્મક વાણી. કાવ્ય, પદ્ય, શાયરી. કવિ. [કાવ્ય. કર્તૃત્વ.
કવિત્વ (ના) કવિતા કરવાની શક્તિ, પ્રતિભા.
ક-વિદ્યા (ના) ઠગાઈ, લુચ્ચાઈ, હૈસાંમેલ.
કવિ પુત્ર (ના) શુક્ર, કાણો, દૈત્યગુરુ.

કવિરાજ (ના) ઉત્તમ કવિ. કવિ વર્ગમાં શ્રેષ્ઠ.
કવી (ના) લગામનો આંકડો.
કવીન્દ્ર (ના) અત્યુત્તમ.કવિ. અલૌકિક કાવ્યકર્ત્તા.
કવીશ્વર (ના) કવિરાજ, કવિવર, ઉત્તમકવિ.
ક-વેળા (ના) અયોગ્ય સમય, નઠારો વખત.
કવ્ય (ના) પિતૃ નિમિત્ત થતાં પિંડ, તર્પણ વ૦
કવ્યવાહ (ના) અગ્નિ.
કશ (ના) કોશ, નરાજ, લોહનો ચપટી અણીનો
કશણું (ના) કણસું, હુંહું (અનાજનું). [દંડ.
કશલી (ના) નાનો કળશિયો, લોટી.
કશું (વિ) કોઈ, કંઈ.
કશ્યપ (ના) મરીચિના પુત્ર. એક ઋષિ.
કષાય (ના) કાટ. કાઢો, ઊકાળો. કર્મ. મેલ.
કષાયિત (વિ) રંગિત, પાશવાળું. કટાયલું.
કષ્ટ (ના) શ્રમ, મેહેનત. દુઃખ.
કષ્ટાવું (ક્રિ) કષ્ટ પામવું, પીડાવું.
કષ્ટિત / કષ્ટી } (વિ) દુઃખી, પીડિત.
કસ (ના) કષ, પરીક્ષા. સત્વ, રસ. બળ. કે-
કસઈ (ના) કસાઈ, ખાટકી. [સ, બંદ.
ક-સકન / ક-સગણ } (ના) અપશકુન, અપશબ્દ, કડવું વેણ.
કસકસાવવું (ક્રિ) ખૂબ તાણવું, કચકચાવવું.
કસટિયો (ના) સટ્ટેનો ધંધો કરનાર.
કસડો (ના) કંદોરો, કટિમેખલા.
કસણવું (ક્રિ) કોસણવું.
કસણું (ના) કણસ, હુંહું. (અનાજનું).
કસદાર (વિ) કસવાળું.
કસબ (ના) જર. ધંધો. હુનર. ઠગાઈ.વેશ્યાપણું.
કસબચોર (વિ) હુન્નર છૂપાવનાર. ઠગો કરનાર. છેતરીને કળા શીખી લેનાર.
કસબચોરી (ના) કસબચોરનું જે કામ તે.
કસબણ / કસબાતણ } (ના) વેશ્યા, પાતર, રાંડ. ગુણિકા. રામજણી. ગાનારી.
કસબી (વિ) કારીગર. હોશિયાર. જરીનું.
કસબેણ (ના) વેશ્યા, પાતર. ગુણિકા.
કસબો (ના) મહાલ, પરગણું કે તાલુકાનું મુ-
કસમ (ના) સમ, શપત, સોગન. [ખ્ય ગામ.
ક-સમજ (ના) ઓછી સમજ. ઉલટી સમજણ.
ક-સમો (ના) નઠારો સમય, અયોગ્ય [ળે.

કસમોડા (ના) દુખાવો. કણકણ.
કસમોડાવું (ક્રિ) પેટમાં દુખવું. તાવ ભરાવો.
કસમ્બો (ના) કસુંબો, કોસમના ફૂલનો રંગ. અફીણનું પાણી. [અસર.
કસર (ના) ઘટ, ખૂટ. ખોડ. મિતવ્યય. અપચો.
કસરત (ના) અભ્યાસ, મહાવરો. વ્યાયામ.
કસરતશાળા (ના) અખાડો, તાલીમખાનું, રંગ-
કસરિયું (વિ) કસર કરનાર. મિતવ્યયી. [ભૂમિ.
કસલિયું (ના) કોગળિયું મટીને થએલો આરામ.
કસલી (ના) કશલી, કળશી, નાની લોટી.
કસવાળો (ના) લાકડાની લાંબી મેખ.
કસવું (ના) ખૂબ ખેંચવું. તપાસવું. ઘસવું.
કસાઈ (ના) ખાટકી, માંસ વિક્રેતા.
કસાઈ (વિ) નિર્દય, ક્રૂર, ઘાતકી.
કસાઈવાડો (ના) ખાટકીનું રહેઠાણ.
કસાણું (વિ) કટાણું, કષાયિત. કટાળાવાળું.
કસાર (ના) કંસાર, કણસાર, લાપસી.
કસારકણા / કસારખાફણાં } (ના) બળતણ, સરપણ, કાષ્ઠ, બાળવાનાં લાકડાં.
કસારી (ના) એક જીવડું.
કસાવું (ક્રિ) કસાયલું થવું, હરેલ બનવું.
કસીદો (ના) ભરત. છાંગળ, કીટો (માટીના
કસું (વિ) કશું, કાઈ, કંઇ. [રસનો ગઠ્ઠો).
કસુંએ (વિ) કયું, કંઇપણ, કોઇપણ.
કસુઝ (ના) કમસમજ, ખોટી સમજણ.
કસુતર / કસુતરું } (વિ) અઘરૂં, મુસ્કેલ, કઠણ. હરામી, તોફાની. બગડેલું. વાંકું, ઉલટું.
કસુમ્બી (ના) કોસમ્બી. એક જાતનાં ફૂલ.
કસુમ્બી (વિ) કસુમ્બાના રંગનું, લાલ, રાતું.
કસુમ્બું (ના) કસુંબી રંગનું લૂગડું (સ્ત્રીનું).
કસુમ્બો (ના) કોસમના ફૂલનો રંગ. અફીણનું પાણી. સ્ત્રીનું રંગીન વસ્ત્ર. [રકારી.
કસૂર (ના) ચૂક, ભૂલ. તકસીર, ગુન્હો, બેદ-
ક-સુવાવડ (ના) અધૂરે જવું. ગર્ભ ગળવો. સુવરોગ. વેતર વંઠવું તે. [થ્થર. પરીક્ષા
કસોટી (ના) નિકસ. સોનું રૂપું કસવાનો પ-
કસ્તર (ના) ઝીણા તણખલાં, રજકણ, કચરો
કસ્તી (ના) પારસીઓએ કેડે બાંધવાની ઊ-
નની દોરી. [કોશળીમાં કસ્તુરી પાકે છે તે
કસ્તુરિયોમૃગ (ના) જે હરણની દૂંટી પાસેન

કસ્તુરી (ના) તીવ્ર સુગંધીદાર મૃગની દુંટીમાંથી મળતો એક પદાર્થ.
કસ્તુરીમૃગ (ના) જેની નાભિ પાસેની કોથળીમાંથી કસ્તુરી મળે છે તે હરણ.
કહડાવું (ક્રિ) દુર થવું, જવું. [ચિઢે છે
કહલાર (ના) એક ઝાડ. એનાં ફૂલ શિવને
કહાગરૂં (વિ) શીખામણ માને એવું.
કહાડવું (ક્રિ) કાઢવું, દૂર કરવું, નીકાલવું.
કહીં (અ) કિયે ઠેકાણે ? ક્યાં ? કોઇ જગાએ.
કહેણી (ના) કહેવત કથન. બોલ.
કહેવત (ના) લોકોક્તિ, જનવાયકા, કહેણી, કથન.
કહોલ ઋષિ (ના) અષ્ટાવક્રના પિતા.
કળ (ના) કળા, જુક્તિ. પેટી વગેરેને તાળાને ઠેકાણે જડવાનો સંચો. ચીકણો કાદવ. માત્રા. અટકળ, હથોટી. ચૈહેન..
કળકળવું (ક્રિ) કલેશ કરવો. કકલવું. તલપવું.
કળ ચઢવી (ક્રિ) હાડ કે પેટમાં એકાએક વાગવાથી મુંઝવણ થવી તે.
કળજુગ (ના) કલિયુગ. ચોથો જુગ ૪૩૨૦૦૦ વર્ષનો કાળ. ક્રોધ, કપટ ઈ૦ દુર્ગુણ.
કળણ (ના) જ્ઞાન, જાણવાપણું.
કળંડિયો (ના) વાંસની સળીનો કંડિયો. શૂદ્ર સ્ત્રીના હાથનું ઘરેણું.
કળતર (ના) દુઃખ, ગટકા. અટકાવ.
કળતાણું (ના) સૂકવણામાં ખેહુતને મૂકાતી છુટ.
કળત્ર (ના) કલત્ર, સ્ત્રી, ધણીઆણી.
કળથી (ના) એક જાતનું અનાજ.
કળપવું (ક્રિ) સંકલ્પ કરવો. કળપીએ ખેતર સાફ કરવું. ખેતરમાં ચાસની વચ્ચે કળબ ફેરવવો.
કળપી (ના) ખેહુતનું એક હથિયાર. રાંપી.
કળબ (વિ) મોટી કળપી.
કળબવું (ક્રિ) ખેતરમાં કળબ ફેરવવો.
કળમી (ના) કણબી, ખેહુત, એક શૂદ્ર જાતિ.
કળવકળ (ના) યુક્તિ, જુગતી, તદબીર.
કળવકળિયું (ના) તદબીરથી કામ કહાડી લેનાર.
કળવું (ક્રિ) સમજવું, જાણી લેવું. દુઃખવું. અ-
કળવૈજવું (ક્રિ) કળ આવવી. [ટકળવું. દટાવું.
કળશ (ના) લોટો. દેવાલયનું શિખર.
કળશિયો (ના) લોટો. જળપાત્ર.

કળશિયે જવું / કળશી જવું } (ક્રિ) ઝાડે જવું, જંગલ જવું, અઘવા જવું.
કળસ (ના) કળશ, મોટો લોટો.
કળસી (ના) સોળ (૧૬) મણનું માપ.
કળહીણ (વિ) કળાહીણ, નિરૂદ્યમી.
કળાંસી (ના) કળા. આગળો.
કળા (ના) કલા, કીસબ, હુન્નર. તર્ક. ચંદ્રબિંબનો ૧૬મો ભાગ. અંશનો ૬૦મો ભાગ લેશ. કાંતિ. માત્રા.
કળાકૌશલ્ય (ના) કળા—હુન્નર—માં કુશળતા.
કળાણ (ના) ગારો, કાદવ, કીચડ. પંક.
કળાધર / કળાનિધિ } (ના) ચંદ્ર. શશિ, સોમ, નિશાકર, વિધુ, સુધાંશુ, ઇંદુ.
કળાપો (ના) કલ્પાંત, આક્રંદ, રૂદન.
કળાવંત (વિ) હુનરી. કાંતિમાન. ગવૈયા.
કળાવંતિણી / કળાવંતી } (ના) ગાનારી, રામજણી, તાયફો. ગુણિકા.
કળાવાન્ (વિ) કળાવાળું, કળા જાણનાર.
કળાહીણ (વિ) કળા વગરનું. અણકસબી.
કળિંગડું (ના) તડબૂચ. એક ફળ.
કળિત (વિ) કલિત, જાણેલું, સમજેલું. દટાયલું.
કળિયો (ના) ફૂલની કળી. ઠળિયો. કુલીન.
કળી (ના) કલિકા, ખીલ્યાવગરનું ફૂલ. ખૂંદી. ત્રિકોણાકાર કાપડનો કટકો. કમળ.
કળીચુનો (ના) સરસ ચૂનો (પાનમાં ખાવાનો).
કળીજવું (ક્રિ) સમજવું. દટાવું. શરદી થવી.
કળેવળે (અ) તદબીરથી, તજવીજથી.
કળો (ના) કલહ, કલેશ.
કળોટી (ના) સેકતાં ધોળી થતી રેતી. કળોઠી.
કળોઠ (ના) કરોડ, પેટ, અને છાતીનું પડખું.
કળોઠી (ના) કળોઠી. સાથિયાની સફેદ રેતી.
કળોઠું (ના) કરેઠું, ધારો, ચાલ. રિવાજ.
કાં (અ) કેમ ? શા સારૂ ઈ૦ પ્રશ્નાર્થે.
કાંઇ / કાંઇએક / કાંઇક } (વિ) કંઇ, કિંચિત. જરાક, લગાર, થોડું એક. એ શબ્દ કોઇવાર નિરર્થક પણ વપરાય છે.
કાંકડ (ના) કાકડ. એક ફળ.
કાંકડું (ના) કાંગડું. બફાય નહિ તેવા દાણા.
કાંકણ (ના) કંકણ. ચપટી કાંગરીની બંગડી.
કાંકણી (ના) સ્ત્રીનું કાંગરીવાળું ઘરેણું.
કાંકરી (ના) રેતી. ઝીણો કાંકરો.

કાંકરીદાવ (ના) કાંકરીની એક રમત.
કાંકરો (નર) કંકર. પથ્થરનો કટકો. શક. ખટકો.
કાંકીડો (ના) સરડો, કાચંડો. એક જંતુ.
કાંકે (અ) કારણ કે, એમ છે માટે, કેમકે.
કાંકેચઢાવવું (ક્રિ) ચીડવવું, ખીજવવું.
કાંકોલ (ના) એક જાતનો છોડ.
કાંગ (ના) કંગુ. એક કઠણ અનાજ.
કાંગડું (ના) કાંકડું. પળવે નહિ તેવા કઠણ [દાણા.
કાંગરી (ના) નાનો કાંગરો.
કાંગરૂં (ના) એક ચોપગું જનાવર.
કાંગરો (ના) કાપો. ભરતની એક તરેહ.
કાંગસી (ના) કાંસકી, એક છોડ.
કાંગાઈ (ના) કાંગાપણું, નાજુકાઈ.
કાંગું } (વિ) નાજુક. દેખીતું ગરીબડું.
કાંગુંમુંડું } (વિ) સુંવાળી સૂરતનું.
કાંચવું (ક્રિ) છેતરવું. [ચાલતો એક પંથ.
કાંચળિયાપંથ (ના) નીચવર્ણમાં ધર્મને નામે
કાંચળી (ના) કંચુકી, કમખો, કાપડું. ચામડીની ખોલ. (સર્પ વગેરેની.)
કાંચીડો (ના) કાંકીડો, સરડો. (એક જંતુ).
કાંજી (ના) કનેરી, રાબડી, પેજ. ખળ, લાહી.
કાં જે (અ) કાંકે, કારણકે, કેમકે.
કાંટલી (ના) સ્ત્રીની કોટનું એક ઘરેણું.
કાંટલો (ના) ગળાનો કાપ. વાણો. કાંડો.
કાંટાસરિયો } (ના) ગંધ વિનાનું સિંદુરિયા
કાંટાસળિયો } (ના) રંગનું કાંટાવાળું ઝાડ.
કાંટી (ના) એક જાતની માછલી.
કાંટો (ના) કંટક. ઝાડના પેટમાં ફૂટતો અણીદાર ફણગો. ત્રાજવું. ઘડિયાળની સળી. કરોડ. લોખંડના અણીવાળા હથીઆરો. સ્ત્રીનું કાનનું ઘરેણું. જંતુને ડંખવાનું એક હાડકું. કણકણો. તાળો. ગોખરૂં. નલ. જોસ્સો. ખટકો. એક કંઠનો રોગ.
કાંઠડો (ના) કાંઠો, કિનારો. [ઘરેણું.
કાંઠલી (ના) કાંટલી. કંઠમાં પહેરવાનું એક
કાંઠલો (ના) ગળાપરનો કાપો. કાંઠો. આદરણી,
કાંડિયો (ના) જાજરૂ, સંઘાસ, શૌચકૂપ.
કન્યાને ઘરેણું ઘાલવું તે. હાંસડી.
કાંઠો (ના) કિનારો. મોઢિયું. હાનો. [ભાગ.
કાંડું (ના) પોંચો. હાથના પંજા આગળનો

કાંણાકોઠી (ના) એક રમત.
કાંણું (ના) નાકું, છિદ્ર, સુરાક, ભોંક. બાકોરૂં.
કાંણું (વિ) બાકોરાવાળું. છેદવાળું. બાડું.
કાંત (ના) રેંટિયાની તરાક. ઓસડિયું. પતિ.
કાંતવું (ક્રિ) દોરા કરવા તે. ઓછું કરવું.
કાંતીલોઢું (ના) કલઈ ચઢાવેલું લોઢું.
કાં તો (અ) અથવા, અગર, વા.
કાંતોડિયું (ના) વર્ષાદ મોડો વરસવો તે.
કાંદડું (ના) તરાક ઘાલવાનું ચામડાનું, કે છાલના રેસાનું ઓજાર.
કાંદો (ના) કંદ ડુંગળી, પ્યાજ. જડ. લાભ.
કાંદો કહાડવો (ક્રિ) લાભ કહાડવો. ફળ મેળવવું.
કાંધ (ના) ખાંધ, સ્કંધ, ખભો.
કાંપ (ના) કંપ, કંપારી, ધ્રૂજારી. ચગું.
કાંપ (ના) છાંવણી, કેમ્પ, [અંગ્રેજી].
કાંપવું (ક્રિ) હાલવું, ધ્રૂજવું. ડરવું.
કાંબડી (ના) કામડી. વાંસની ચીપ.
કાંબળી (ના) ધાબળી. (ઊનની).
કાંબળો (ના) કંબલ, ધાબળો.
કાંબી (ના) બૈરાનું એક ઘરેણું. કોશનું મોઢિયું.
કાંય (અ) કેમ, શા માટે?
કાંરે (અ) કેમરે! શાવાસ્તે?
કાંસ (ના) પાણીના ખાડા. તલાવડી, નેહેર.
કાંસકાં (ના) કાંસિયાં, ઝાંજ. (કાંસાનાં).
કાંસકી (ના) કાંગસી, એક છોડ. ફણી.
કાંસાં } (ના) કાંસકાં, ઝાંજ. કીર્તનિયાને
કાંસિયાં } (ના) વગાડવાનું એક વાદ્ય.
કાંસિયો (ના) કાંસાનો મોટો વાડકો, પિત્તળની કડછી. [જીવણીની ઉપધાતુ.
કાંસું (ના) કાંસ્ય. તાંબુ અને કલાઇની મે-
કાઈજવું (ક્રિ) હારી જવું, થાકવું. કંટાળવું.
કાએદો (ના) કાયદો, ધારો, રિવાજ.
કાએમ (વિ) કાયમ, સ્થિર, મંજુર.
કાએર (વિ) કાયર, નાહિમત. કંટાળેલું.
કાક (ના) કાગડો, વાયસ, કરટ.
કાકડાસીંગ (ના) એક ઝાડ. એક સીંગ.
કાકડી (ના) એક શાક. ચીથરાની વાટ.
કાકડો (ના) મોટી સળગાવવાની કાકડી. નાની જીભ. જીભનો પાછલો ભાગ.
કાકતાલીય (વિ) ઓચિંતું મળેલું.

કાકપત્ર / કાકપત્રુ / કાકપદ } (ના) કાગડાના પગ જેવી નિશાની. લખાણમાં છૂટેલા અક્ષર ઉમેરવા માટે વપરાય છે. ^

કાકર (ના) કરવતના દાંતા.

કાકરિયા (ના) તલના લાડુ.

કાકરિયા (વિ) ગોળની ચાસણીમાં સેકેલા.

કાંકરિયાકુંભાર (ના) એક કાબરૂ પક્ષી.

કાકરિયું (ના) ગોળની ચાસણીમાં સેકેલું.

કાકરિયું (વિ) કાંકરીવાળું. (તળાવ, ખેતર).

કાકલિયા (ના) સૈયડ, બળિયા, શીતળા.

કાકલી (ના) કાક ભાષા. પંખીની બોલી.

કા કા (ના) કાગડાના સ્વરનું અનુકરણ

કાકા (ના) બાપના ભાઇ. વૃદ્ધનું સંબોધન.

કાકાકૌઆ (ના) એક સફેત કલગીવાળું પંખી.

કાકાજી (ના) સસરાનો ભાઈ. કાકા શબ્દને માન્યાર્થે "જી" પ્રત્યય લગાડી બોલે છે.

કાકાટોઆ (ના) કાકાકૌઆ.

કાકાપુરી (વિ) ભાગું તૂટું, નબળું.

કાકાબળિયા (ના) સૈયડ, શીતળા.

કાકાબાસી (ના) એક હલકી જાતનું મોતી.

કાકિણી (ના) કોડી. પા માસો. ચોરસ.

કાકિની (ના) કોડી. પા પૈસો.

કાકી (ના) કાકાની બૈરી.

કાકીજી (ના) કાકીસાસુ. કાકાજીની વહુ.

કાકીડો (ના) કાંકીડો, સરડો, એક જંતુ.

કાકીસાસુ (ના) કાકા સસરાની વહુ.

કાકુ (ના) છોકરો, કીલો, કીકો. ધ્વનિ ભેદ.

કાકુદ (ના) તાળવું. સ્વાદ.

કાકો (ના) બાપનો ભાઈ. [રનારૂં એક પંખી

કાકો કૌઓ (ના) કાકાકૌઓ. એવો અવાજ ક-

કાકોલ (ના) જંગલી કાગડો. સર્પ. ડુક્કર. એક

કાકોસસરો (ના) સસરાનો ભાઇ. [નરક.

કાક્ષ (ના) કટાક્ષ, નજર.

કાખ (ના) કક્ષ, બગલ.

કાખબલાઈ / કાખબિલાડી } (ના) બગલમાં થએલો ફોલ્લો.

કાખી (ના) કાંચળીનો કાખ આગળનો કાપ.

કાગ (ના) કાક, કાગડો.

કાગજ / કાગઝ } (ના) કાગળ, કાગદ, પત્ર, તાવ.

કાગડાકેરી (ના) કેરીના આકારનું કાળું ફળ.

કાગડા સાણુસી (ના) સોનીનું એક ઓજાર.

કાગડી (ના) કાગડાની માદા. ઘોડીઆની અણી.

કાગડો (ના) કાક. (વિ) ચકોર, વાચાળ.

કાગદ (ના) કાગજ, કાગળ.

કાગદી (ના) કાગળનો ધંધો કરનાર.

કાગદી (વિ) નાજુક. તકલીદી. પાતળી છાલવાળું.

કાગપત્ર (ના) કાકપદ. એક નિશાની ^

કાગમાળો (ના) હલકો બાંધો.

કાગવંધ્યા (ના) એકજવાર જણનારી, કેળ.

કાગવાસ (ના) પૂર્વજનિમિત્ત શ્રાદ્ધને દિવસે કાગડાને ખાવાનું નાખવું તે.

કાગવિદ્યા (ના) કર્ણપિશાચ વિદ્યા, જાદુ.

કાગળ (ના) કાગઝ, પત્ર, ચીઠી.

કાગળપત્તર / કાગળપત્ર } (ના) વ્યવહારી કાગળ-સંદેશો-ખબર અંતર, સમાચાર.

કાગળિયાં (ના) કામના લખેલાં કાગળ.

કાગારોળ (ના) કકલાણ, કેર, મોટો અનર્થ.

કાંકોળ (ના) કાંટાનું ઝાડ.

કાંક્ષવું (ક્રિ) ઇચ્છવું, અભિલાષા રાખવી.

કાંક્ષા (ના) ઇચ્છા, મરજી.

કાંક્ષિત (વિ) ઇચ્છિત, ધારેલું.

કાચ (ના) રેતીનો પકવેલો ચળકતો પથ્થર.

કાચકી (ના) એક કાંટાવાળું ઝાડ. એક રોગ.

કાચકો (ના) કાચકીનું ફળ. [જગા.

કાચડ (ના) દદડું, ફોલ્લાની આસપાસની

કાચંડો (ના) કાંકીડો, સરડો. એક જંતુ.

કાચબી (ના) કાચબાની માદા. એક રોગ.

કાચબો (ના) કચ્છ. એક જળ જંતુ.

કાચર (ના) કરચી, કચર, કરચ.

કાચરકુચર (ના) આકસબાકસ, ધૂળ પથ્થર.

કાચરિયું (ના) કચેરિયું, કુચા, કચુમર.

કાચરી / કાચલી } (ના) સૂકવણી. કાચલી (શાક ફળની).

કાચલી (ના) નાળિયેરની વાટી, કટકી.

કાચલું (ના) નાળિયેરનું કોચલું.

કાચી (વિ) અપક્વ, અનિશ્ચિત.

કાચી જપ્તી (ના) હુકમનામા અગાઉ માલ જપ્ત કરવો તે.

કાચી જમાબંધી (ના) મેહેસુલની અજમ

કાચી નોંધ (ના) ખરડો, ટીપણ, ટાંચણ.
કાચીબુદ્ધી (વિ) મૂર્ખ, ગાફેલ, ભોળું.
કાચીબુદ્ધિ (ના) નાદાની, બેસમજ, છોકર મત.
કાચું (વિ) અપકવ. અપૂર્ણ. અનિશ્ચિત. ન ટ-
કાઉ. નવું, તાજું. પોચું (હૈયું).
કાચુંકોરૂં (વિ) શેકેલું, તળેલું (ખાવાનું).
કાછ (ના) કચ્છ, કાછો, કાછડો. [લો છેડો.
કાછડી (ના) ધોતિયાનો પૂંઠ ચાપીને ખોસે-
કાછડી છૂટવી (ક્રિ) નાહિમ્મત થવું, ડરવું.
કાછડીછૂટો (વિ) છીનાળવો, લંપટ. કાયર.
કાછડો (ના) કચ્છ. (બૈરાંનો).
કાછિયેણ (ના) કાછિયાની સ્ત્રી.
કાછિયો (ના) શાકભાજી વેચનાર.
કાછો,ટો (ના) કચ્છો. વાડો ખળી કરવાનો.
કાજ (અ) કાજે. ચોથી વિભક્તિ અર્થે.
કાજ (ના) કાર્ય, કામ, કૃત્ય. નાતરૂં. પ્રેતક્રિયા.
કાજખરૂં } (વિ) જુવાન. પ્યારૂં, લાડકું. ના-
કાજગરૂં } જુક. કામવાળું.
કાજળ (ના) કજ્જલ, મેસ. એક અંજન.
કાજળી (ના) છારી, મેસ. ગડિયું. એક મત.
કાજાગરી (વિ) કારજવાળી, કામની, કાજગરી.
કાજી (ના) કાઝી, કુરાન પ્રમાણે ન્યાય કરનાર.
કાજુ (વિ) સારૂં, રૂડું, ખાસું, મજેનું.
કાજુ (ના) એક ઝાડનાં બી.
કાજુકળિયા (ના) સેકેલા કાજુ.
કાજે (અ) વાસ્તે, માટે. ચોથી વિભક્તિનો પ્ર૦
કાંચન (ના) સોનું, સુવર્ણ. એક ફૂલનું ઝાડ.
કાટ (ના) કાષ્ઠ, લાકડું. કલે વગરનું ધાતુ
પાત્ર હવામાં રહેવાથી તેપર થતી રંગીન
છારી. નડતર. [કરવી.
કાટ કહાડવો (ક્રિ) કાસલ કાઢવી, નડતર દૂર
કાટફૂટ (ના) ભાંગોતૂટો સરસામાન. કાપકૂપ.
કાટકો (ના) વીજળીથી થતી ગર્જના.
કાટકોણ } (ના) એક ૯૦ અંશનો ખૂણો. ∠
કાટખૂણ } એક કડિયા સુતારનું ઓજાર.
કાટખૂણચોખૂણ (ના) જેના ચાર ખૂણા ૯૦
અંશના હોય તે.
કાટખૂણત્રિકોણ (ના) ત્રણ ખૂણાની આકૃતિ-
માં એક કાટખૂણ હોય તે.
કાટપીટિયો (ના) ઇમારતી લાકડાં વેચનારો.

કાટલાં (ના) જોખ, વજન.
કાટલાંદાસ (વિ) કાટલું–ઓછું–કરનાર.
કાટલિયો (ના) કાલઠિયો. અગિયારમાનો
પિંડ મેળવનાર. [ડીનો ખોરાક.
કાટલું (ના) જોખ, વજન. ઘટાડો. સૂવાવ-
કાટલું કરવું (ક્રિ) નુકસાન કરવું, કાપવું.
કાટલાં સાંખવાં (ક્રિ) જોખ તપાસી જોવાં.
કાટાકટ (ના) કાપાકાપ. કતલ. અદાવત.
કાટ્ટી (ના) કાસટું. અગિયારમાની સરવણી.
કાઠડી,ડું,ડો (ના) ઘોડાપરની લાકડાની બે-
સણી, જીન.
કાઠલો (ના) કન્યાને ઘરેણું ઘાલવું તે.
કાઠા (વિ) લાલાસ પડતા (ઘઉ).
કાંઠાડલી (ના) જીનપરની ઊનની ગોદડી.
કાઠિન્ય (ના) કઠણાઇ, મજબૂતાઇ, કઠોરતા.
કાઠિયાવાડ (ના) સૌરાષ્ટ્ર. ગૂજરાતનો એક પ્રાંત.
કાઠિયાવાડી (વિ) કાઠિયાવાડ સંબંધી.
કાઠી (ના) લાકડી, દાંડી. લાકડાની ભારી.
વીઘાનો ૪૦૦મો ભાગ. દેહનો બાંધો. કા-
ઠિયાવાડી.
કાઠું (ના) શરીરનો બાંધો. બરૂં. ઘર (હુક્કા-
કાઠું (વિ) કઠણ. [લા ચારણા વગેરેનું).
કાઢનાર (વિ) કાઢી મૂકનાર. પ્રકાશક.
કાઢવું (ક્રિ) ખેંચવું. ખસેડવું. લેખવું. શોધવું.
રદ કરવું. ફળ મેળવું. ભોગવવું. લંબાવવું.
કાઢો (ના) કષાય, ઊકાળો, કવાથ, કાવો. નીક.
કાણ (સ) કોણ, કિયું. (ગ્રામ્ય).
કાણ (ના) મોકાણ. રડવું તે.
કાણું (વિ) છિદ્રવાળું. એક આંખે દેખતું.
કાણું (ના) બાકોરૂં, છિદ્ર, ભોક.
કાણેક (અ) કોઈ, કોઇએક, કોઈવાર.
કાંડ (ના) સાંધો. ડાળી. બાણ. પ્રકરણ. સાંડો.
કાત (ના) પેડું. આય, રામ, દૈવત.
કાતડી (ના) ચામડી. ત્વક્, સ્પર્શ ઇંદ્રી.
કાતડૂડી (ના) નળિયાનો પાતળો ગોળ કટકો.
કાંતણી (ના) કાતરણી, કાતર. કાપવાનું ઓ-
કાતર (ના) કર્તરી. કાપવાનું ઓજાર. [જાર.
કાતરણી (ના) કાતર. કાપવાનો વખત. કપામણી.
કાતરમૂકવી (ક્રિ) નુકસાન કરવું, દગો દેવો.
કાતરવું (ક્રિ) કાપવું. ઓછું કરવું.

કાતરા (ના) ચીરા, કપા. પાતળા કકડા. એક આતશબાજી. [એક હથિયાર. મગજ.
કાતરિયું (ના) છાપરાને લગતો મેડો. કડું.
કાતરી (ના) ફળની પાતળી કરચી, કાતળી. સૂ-
કાતરો (ના) ચીરો. ઝુમખો. એક ઘરેણું. [કવણી.
કાતલી / કાતળી (ના) કાતરી. સૂકવણી. પાતળી પતીકી. ચીરી.
કાતી (ના) એક લોઢું. દગો. કરવત. પાળી.
કાતું (ના) છૂરી, પાળી, ચાકુ,
કાતેર (ના) કાતર. કાપવાનું હથિયાર.
કાથરોટ (ના) કથરોટ, તાસક, થાળો.
કાથાકબાલા (ના) ચીથરાં. ભાગાંતૂટાં લાકડાં.
કાથા ગોળી (ના) કાથાની મેળવણીની ગોળી.
કાથો (ના) લાકડાની છાલનો અરક: નાળિયેરના રેસા.
કાદવ (ના) કર્દમ, કીચડ, ગારો, પંક.
કાન (ના) કર્ણ, કન, સાંભળવાની ઇંદ્રિય.
કાન આમળવા (ક્રિ) ઠપકો દેવો, શિક્ષા કરવી.
કાન ઉગાડવા (ક્રિ) ચેતવવું, જગાડવું.
કાનો (ના) કૃષ્ણ, કહાન.
કાનકડિયું (ના) કાન ચીમડિયું. એક પંખી.
કાનકોચિયા (ના) કાને બાંધવાનું કપડું.
કાનખજુરો (ના) ઘણા પગવાળો એક જંતુ.
કાનચીમડિયું (ના) વાગોળના જેવું એક પંખી.
કાનચીમોરી (ના) વાગોળ.
કાનડ (ના) કર્ણાટક. એ નામનો જીલ્લો.
કાનડી (ના) કર્ણાટક દેશ સંબંધી.
કાનડું (ના) કાંદડું. (રેંટિયાનું).
કાનડો (ના) કાનરો. એક રાગ (ગાયનનો).
કાનઢાંકણી (વિ) કાન જેથી ઢંકાય એવી
કાનન (ના) વન. [(ટોપી).
કાનપટો (ના) કાને બાંધવાનો પટો. [પંથી.
કાનફટો (ના) કાને કડી ઘાલતો જોગી. ગોરખ-
કાનસ (ના) રેતરડી. ઘસવાનું હથિયાર.
કાનસિયા (ના) કાનછેરિયા. લમણાપરનો વા-
કાનસિયાળ (ના) એક રાતું જીવડું. [ળનો ગુચ્છો.
કાનુડો (ના) કૃષ્ણ.
કાનૂ (ના) એક જાતનું વાજું.
કાનૂન (ના) કાયદો, ધારો, રિવાજ.
કાનો (ના) આ સ્વરની આવી (ા) નિશાની.
કાનોમાત્ર (ના) કાનો અને માત્રા.
કાંત (ના) વર, પતિ, ધણી, નાથ, કંથ.
કાંતા (ના) વહુ, બૈરી, કાંતિવાળી સ્ત્રી.
કાંતિ (ના) તેજ, નુર, ખૂબસૂરતી, સૌંદર્ય.
કાપ (ના) કાપો, ચીરો. એક કાનનું ઘરેણું.
કાપકૂપ (ના) કાપવું તે, ઘટાડો.
કાપટય (ના) કપટ, દગો.
કાપડ (ના) કપડું, લૂગડું, થાન.
કાપડિયો (ના) કાપડ વેચનાર.
કાપડું (ના) કાંચળી. ચોળી. (બૈરાની).
કાપણી (ના) અનાજ છોડવા સુદ્ધાં કાપવું તે.
કાપલી (ના) નાનો કટકો. [કાતર.
કાપલો (ના) મોટી કાપલી. કાફલો.
કાપવું (ક્રિ) ચીરવું, ખંડિત કરવું. ઘટાડવું.
કાપા (ના) લીસોટા, લીટા.
કાપાકાપ / કાપાકાપી (ના) કતલ, ખુનરેજી. અદાવત. મારામારી (હથિયારની).
કાપાકૂપા (ના) આડાઅવળા લીટા.
કાપી (ના) નકલ, ઉતારો. પ્રતિ. (અંગ્રેજી).
કાપી કરવી (ના) જોઇને નકલ ઉતારવી, ધાપ
કાપુસ (ના) કાર્પાસ, રૂ. [મારવી.
કાપો (ના) લીટો, છેકો. ચીરો, કાપ.
કાફર (વિ) નાસ્તિક, અધર્મી. ખન્ધું, હરામખોર.
કાફરી (વિ) એબિસિનિયાનો રહીશ. હબસી.
કાફલો (ના) સંઘ, સમુદાય, જથ્થો. [સિદી.
કાફિયો (ના) કવિતાના ચરણનો છેલ્લો શબ્દ. અનુપ્રાસ. [એક રાગણી.
કાફી (ના) બુંદ, ભૂત. એનો કાવો કરે છે.
કાબરચીતરૂં / કાબરૂં (વિ) કર્બુર, કાળા અને સફેત રંગનું. કાળા રંગની ભેળવાળું.
કાબસ (ના) કીટો, તેલ દીવેળનો તળિયે ઠરેલો
કાબા (ના) એક જાતના ભીલ. [મેલ.
કાબિલ (વિ) કાબેલ, નિપુણ, હોશિયાર.
કાબુલ (ના) અફઘાનીસ્તાનનું એક શેહેર.
કાબુલી (વિ) કાબુલ સંબંધી.
કાબૂ (ના) સત્તા, હાક, દોર. વજન, વશ.
કાબેર (ના) એક કાબરચીતરૂં પંખી.
કાબેલ (વિ) કાબિલ, પ્રવીણ, નિપુણ, હોશિયાર.
કાબેલિયત (ના) નિપુણતા, પ્રવીણતા, હોશિયારી.

કામ (ના) કર્મ, કૃતિ, કાર્ય. ધંધો. બાબત. કારભાર. જરૂર. ઉપયોગ. કામડી. મર્દન. એક પુરુષાર્થ.
કામકળા(ના) કામની કળા, રતિ, કામદેવની સ્ત્રી.
કામકાજ (ના) કોઇપણ કામ. ધંધો. ખટપટ.
કામગરૂં (વિ) કામવાળું, કામમાં ગુંથાયલું.
કામચલાઉ (વિ) સાધારણ. ટૂંક મુદત કામ કરનાર. એક્ટીંગ.
કામજ્વર (ના) કામના વિકારથી આવેલો તાવ.
કામઠી (ના) કામડી. ધનુષ્ય. ખપાટિયું.
કામઠું (ના) કામઠી. તીરની વાંકી વળેલી કામડી.
કામડકોટિયું (વિ) કામઠાનું બનેલું (ઘર).
કામડી (ના) વાંસની ચીપ, પાતળો વાંસ.
કામડું (ના) કામડી અથવા તેનો કડકો.
કામણ (ના) વશીકરણ. મોહનવિદ્યા.
કામણગારૂં (વિ) મોહક, સુંદર, મનોહર.
કામણટૂમણ (ના) વશીકરણના ટૂચકા.
કામદાર (ના)સરકારી અધિકારી, દિવાન, વજીર.
કામદુધા (ના) કામધેનું. ઇચ્છિતફળ દેનાર ગાય.
કામદૃષ્ટિ (ના) કામીનજર. સંભોગ અપેક્ષા.
કામધંધો (ના) કામ તથા ધંધો, વેપાર.
કામધેનું (ના) મનકામના પૂર્ણ કરનાર ગાય.
કામના (ના) ઇચ્છા, મુરાદ, વાસના.
કામની (ના) કામિની, સ્ત્રી, પ્રમદા, સુંદરી.
કામરૂપ (વિ) ઇચ્છિત વેશધરનાર. ખુશનુમા.
કામલેટ (ના) એક જાતનું ઊનનું કાપડ.
કામવાસના (ના) ઇશ્કની ઇચ્છા.
કામવિકાર (ના) ઇશકથી થતો વિકાર.
કામશાસ્ત્ર (ના) કોકશાસ્ત્ર, અનંગરંગ.
કામસાધુ (ના) આપમતલબી, નિજસ્વાર્થી.
કામસૂત્ર (ના) વાત્સાયન મુનિકૃત કામવિચારના સંક્ષિપ્ત સિદ્ધાંતો. [મર્દ.
કામહીણું (વિ) નપુંસક, હીજડો, અશક્ત, ના-
કામળ (ના) કામળી, ધાબળી, ધોંધડી.
કામળિયો (ના) કામળો, ચોમાસાનો એક જંતુ.
કામળી (ના) હલકા ઊનનું કપડું, ધાબળી.
કામળો (ના) કમ્બલ, મોટી કામળી, સુમ્મા-
કામા (ના) સુંદર સ્ત્રી. ઢંગ. [ળો. કામળિયો.
કામાટી (ના) એક શૂદ્ર જાતિ. કડિયા વગેરેનો ધંધો કરેછે.
કામાટીપુરા (ના) કામાટી લોકોનું રહેઠાણ.
કામાતુર (વિ) કામી, રતિરસ માટે ટળવળતું
કામાનળ (ના) કામરૂપી જે અગ્નિ તે.
કામાર્થું (વિ) ઘણા કામવાળું, ઉદ્યોગી.
કામાવેશ (ના) કામનો જુસ્સો.
કામિની (ના) કામા. પ્રેમાળ સ્ત્રી.
કામી (વિ) કામ વિકારવાળું.
કામુક (વિ) ઇચ્છનાર, જીજ્ઞાસુ. કામી.
કામુકા (ના) કામિની, સ્ત્રી.
કામેટી (ના) કમિટિ, તપાસનાર મંડળ. પરીક્ષક
કામોદય (ના) કામના જોસ્સાનું ઉભરાવું.
કામ્ય (વિ) ગમતું. કામનાથી કરેલું.
કાય (ના) કાયા, દેહ, વપુ, શરીર.
કાયદાસર (વિ) કાયદા પ્રમાણે હોય તે.
કાયદો (ના) નિયમ. શાસ્ત્ર. હુકમ. લગામનો ટૂંક
કાયફળ (ના) એક ઝાડ તથા તેનાં ફળ.
કાયમ (વિ) સ્થિર, અચળ. મંજુર.
કાયમખરડો (ના) મેહેસૂલ નક્કી કરવામાટે તૈયાર કરેલું પત્રક.
કાયમદાયમ (વિ) હમેશનું, સ્થિર, નિત્યનું.
કાયર (વિ) કાયલ, નાહિમ્મત. સુસ્ત.
કાયર કરવું (ક્રિ) કંટાળો આપવો, થકવવું. [પજવવું
કાયરૂં (વિ) કાયર.
કાયા (ના) કાય, દેહ, શરીર, તન, જાત.
કાયાકષ્ટ (ના) દેહદમન, તપશ્ચર્યા.
કાયાકુટી (ના) એક ઓસડ.
કાયિક (વિ) શરીર સંબંધી.
કાર (પ્ર) સ્વરૂપ સૂચક જેમઃ અકાર, નકાર
કાર (પ્ર) કર્તા અર્થે. જેમઃ-કુંભકાર, શસ્ત્રકાર
કાર (ના) ભોઇ, પાલખી ઊંચકનાર.
કારક (ના) વિભક્તિ, (વ્યાકરણમાં).
કારક (પ્ર) કરનાર અર્થે, જેમઃ-પુષ્ટિકારક.
કારકીર્દી (ના) કારભાર સમય. કારભારીપણું
કારકુન (ના) મુનિમ, દફ્તરલેખક, મેહેતો.
કારકુની (ના) કારકુને કરવાનું કામ તે.
કારખાનું (ના) હુન્નરશાળા. ખાતું. કુટણખાનું
કારચબી / કારચોબી (ના) રેસમી કાપડ ઉપર સોનેરી રૂપેરી કસબનું ભરત.
કારજ (ના) કાર્ય, કામ. ટાણું, અવસર.
કારંજો (ના) ફૂવારો.

કારડો (ના) ક્યારડો, નાનો ક્યારો. કરવડો

કારણ (ના) મૂળ, ઉત્પત્તિ. આધાર ધારણા. ગરજ. પ્રેતપીડા.

કારણ (અ) કેમકે, એટલામાટે કે. [કાજે.

કારણ (પ્ર) ચોથી વિભક્તિનો, માટે, વાસ્તે,

કારણદેહ (ના) પ્રકૃતિજન્ય, દેહ. ત્રણ દેહમાંનો ૧.

કારણવાદી (વિ) વાદી, ફરિયાદી. પૂર્વપક્ષી.

કારણસર (અ) કામને અર્થે, જરૂરને લીધે.

કારણસહ (અ) સકારણ, હેતુપૂર્વક.

કારણ્ડવ (ના) બતક. એક પક્ષી.

કારતક (ના) કાર્ત્તિક, દીવાળીએ પૂર્ણ થતા વિક્રમાદિત્ય, સંવત્‌નો પ્રથમ માસ.

કારતકી (વિ) કારતક મહિનાની.

કારતગ (ના) કારતક, કાર્ત્તિક (માસ).

કારતુસ (ના) દારૂગોળી રાખવાની પેટી.

કારતેક (ના) કારતક, કાર્ત્તિક.

કારતેકી (ના) કારતક મહિનાની (પૂનેમ).

કારભાર (ના) કારોબાર, મોટું કામ, રાજ્ય વ્યવસ્થા.

કારભારી (વિ) કારોબારી, કારભારું કરનાર.

કારમું (વિ) અદ્ભુત, સુંદર. મારકણું.

કાર વહેવાર (ના) કામકાજનો વ્યવહાર.

કારવો (ના) ફેરબો, એક નાચ. એક રાગ.

કારસિયો (ના) હીચકાની સાંકળ ભેરવવાનો આંકડો.

કારસી (ના) એક જાતનો કાંટો (તોળવાનો).

કારસ્તાન (ના) લુચ્ચાઇનું કામ. મસ્તી. ખટપટ.

કારસ્તાની (વિ) કારસ્તાન કરનાર.

કારાગૃહ (ના) બંદીખાનું, જેલ [અંગ્રેજી].

કારાપેરા (ના) ચૂંથાચૂંથ. વંકાઇ બોલેલા વેણ.

કારિકા (ના) શ્લોક. વાક્ય.

કારી (વિ) ઠેઠ પેઠેલું, ઊંડું. સજ્જડ. જુવાન.

કારી (પ્ર) કરનાર અર્થે જેમ:-ગુણકારી.

કારીગર (ના) કારાગીર, હુન્નરી.

કારીગરી } (ના) કળા, હુન્નર. ચતુરાઇ.
કારીગીરી } જુક્તિ.

કારુણ્ય (ના) કરુણા, કૃપા, દયા.

કારેલી (ના) કારેલાનો વેલો. (એક શાક).

કારેલું (ના) કારેલીનું ફળ, કરેલું. મગદળિયું.

કારોબાર (ના) કારભાર. વ્યવસ્થા.

કાર્ત્તિક (ના) કારતક, કારતગ (મહિનો).

કાર્પણ્ય (ના) કૃપણતા, બખીલાઇ, કંજૂસાઇ.

કાર્મુક (ના) ધનુષ્ય, કામઠું, તીર.

કાર્ય (ના) કારજ, કામ, કર્મ, કર્તવ્ય.

કાર્યકારણભાવ (ના) કાર્ય અને કારણનો સંબંધ.

કાર્યપ્રયોજન (ના) રૂડો અવસર, પગરણ.

કાર્યસિદ્ધિ (ના) ફતેહ, યશ, કામ પાર પડવું તે.

કાર્યોકારણ (અ) જરૂરને લીધે, કામને માટે.

કાર્યોકારણ (વિ) મતલબ જેટલું.

કાલ (ના) કાળ, સમય, વખત, વેળા. આગલો વા પાછલો દિવસ.

કાલક્ષેપ (ના) વખત ખોવો તે.

કાલબૂત (ના) જોડામાં ઠોકવાનું લાકડું. સાંચો, બીબું. મૂળ. ઓઠું.

કાલવવું (ક્રિ) મેળવવું, મિશ્રણ કરવું.

કાલાં (ના) કપાસનાં સૂકાં ડિંડવાં.

કાલાવાલા (ના) આજીજી, પ્રાર્થના, કરગરવું તે.

કાલાષ્ટમી (ના) વદ (કૃષ્ણપક્ષ)ની આઠેમ.

કાલિક } (વિ) વખત સંબંધી, જેમ: સમકાલિન, એક કાલિક.
કાલિન }

કાલિન્દી (ના) જમના, યમુના, (નદી).

કાલીર (ના) કંઠનું એક ઘરેણું.

કાલું (વિ) અણસમજું, ઘેલું. તોતલું, કુમળું.

કાલું (ના) રૂનું ડિંડવું.

કાલૂ (ના) દરિયા કાંઠાના પથ્થર. એક માછલું.

કાલેરા (ના) એક રોગ.

કાલ્પનિક (વિ) કલ્પિત, તર્કથી શોધેલું.

કાવડ (ના) બે છેડે સીકાં બાંધેલી કામડી.

કાવડિયું (ના) દોઢિયું, સવાકો, પૈસો.

કાવડિયો (ના) કાવડ ઊંચકનાર.

કાવતરાંખોર } (ના) કાવતરું કરનાર.
કાવતરાંબાજ }

કાવતરું (ના) કપટ, દગો, છળ, ઠગાઇ.

કાવરું (વિ) ઘણું બાવરું, બે બાકળું.

કાવલું (વિ) નાજુક શોભિતું-પણ તરત ટળી જાય તેવું.

કાવળ (ના) કૂડ, કપટ.

કાવળી (ના) કાચની બાંગડી.

કાવાં (ના) નળિયાની ઓળ.

કાવાદાની (ના) કાવો ઉકાળવાનું પાત્ર, કિટલી.

કાવાદાવા (ના) કૂડ કપટ, બૂરી મ

કાવેતર (ના) કાવતરૂં, દુર્ગલબાજી.
કાવો (ના) ઘોડાને ચક્રમાં ફેરવવો તે. ખંધાઇ. ઊકાળેલી કાફી.
કાવાદાવો (ના) કૂડકપટ, ખરૂંખોટું.
કાવ્ય (ના) કવિતા, પદ્ય. રસિક વાક્ય રચના.
કાવ્યચોર (વિ) પારકી કવિતાના વચનો પોતાની કૃતિમાં ઘૂસાડનાર.
કાવ્યચોરી (ના) પરની કવિતામાંથી ચોરવું તે.
કાશ (ના) એક જાતનું ઘાસ.
કાશળ (ના) અડચણ, નડતર, પીડા, હરકત.
કાશ્મીર (ના) એક સંસ્થાન તથા ત્યાં થતું
કાષ્ઠ (ના) લાકડું. [ઊનનું એક કાપડ.
કાષ્ઠઘંટા (ના) લાકડાની ઘંટડી, ડણું, હેડ.
કાષ્ઠૌષધિ (ના) વનસ્પતિ, જડીબૂટી ઝાડપાનની દવા. [શ્રાદ્ધ.
કાસટું (ના) કાટું, અગિયારમાં દિવસનું
કાસદ (ના) સંદેશવાહક, જાસૂસ, ખેપિયો, ટપાલી.
કાસદિયું, કાસદું (ના) કાસદનું જે કામ તે. દૂતત્વ.
કાસની (ના) એક વસાણું. [વૃક્ષ.
કાસન્દ્રી (ના) પોહોળો પડઘીવાળો લોટો. એક
કાસીદોરિયો (ના) એક સૂતરાઉ કાપડ.
કાહળ (ના) એક જાતનું વાજું.
કાહિલી (વિ) આજારી, રીબાતું. કાયર, સુસ્ત.
કાળ (ના) કાલ, સમય. નાશ, મોત. યમદૂત. દુકાળ. શિવ.
કાળક (ના) કાળાપણું.
કાળકા (ના) કાલિકા, મહાકાલિ, એક દેવી.
કાળક્રમણ (ના) વખત ગાળવો તે.
કાળક્ષેપ (ના) નિરર્થક કાળ ગુમાવવો તે.
કાળચક્ર (ના) જીંદગીનો ફેરફાર. ચડતીપડતી.
કાળચંદ્ર (ના) અશુભ ફળ દાતા ચંદ્ર.
કાળચોઘડિયું (ના) શનિનું ચોઘડિયું.
કાળજડું (ના) કાળજું. (કવિતામાં).
કાળજાની કોર (વિ) ઘણુંજ વહાલું. પ્રાણપ્રિય.
કાળજાનું નર્યું (વિ) સાવધ, હોશિયાર.
કાળજી (ના) ફિકર, ચિંતા. સંભાળ. ચાનક,
કાળજું (ના) કાલેય, પિત્તાશય, [ખંત.
કાળજું ઠરવું, કાળજું ઠંડું થવું (ક્રિ) સંતોષ થવો, આંતરડી ઠરવી. પેટ ભરવું.

કાળજું ફટકવું (ક્રિ) મગજ ખસી જવું, ઘેલું થવું.
કાળજું બળવું (ક્રિ) દલગીર થવું, હૃદય દુખવું.
કાળનિદ્રા (ના) મરણ, છેલ્લી ઊંઘ.
કાળપ (ના) કાળાશ, કાળાપણું.
કાળપરત્વે (અ) વખતને લીધે, સમાપ્રમાણે.
કાળપૂછી (વિ) સાવ કાળા વાળના પૂછડાવાળી.
કાળપ્રસંગ (ના) સમય અને સંજોગ.
કાળભાતિ (ના) વિકાળ સ્વરૂપવાળો પુરુષ.
કાળમાન (ના) વખતનું માપ. ઘડિયાળ, ઘ-
કાળમાપક (વિ) વખત માપનાર. [ટિકાયંત્ર.
કાળયાતના (ના) જમ (યમ)ની. શિક્ષા.
કાળરાત્રિ (ના) જન્માષ્ટમી. કાળિના જન્મની રાત. અંધારી રાત. [બાવો.
કાળવેલિયો (ના) ભૂરકી નાખનાર, ધૂતારો
કાળાંમરી (ના) એક ઝાડ તથા તેના દાણા
કાળા અક્ષર (ના) લખાણ. લેખવાંચન.
કાળાગૃહ (ના) કારાગૃહ, બંદીખાનું, જેલ.
કાળાટ (ના) કાળાપણું, કાળાશ. કાળી ભૂમિ.
કાળાતલ (ના) કાળા રંગના તલ. તલ જેવડો શરીરપરના ડાઘ. [બે. બીજે સમયે.
કાળાન્તરે (અ) કાળ વહી જાય તોપણ, કોઇ-
કાળાસ (ના) કાળા રંગનો અંશ. થોડું કા-
કાળિક (વિ) કાલિક, તે કાળનું. [ળાપણું.
કાળિંગડું (ના) કળિંગડું, કાચું તડબૂચ. એક
કાળિંગડો (ના) પાછલી રાતે ગવાતો રાગ. [શાક.
કાળિયું (વિ) કાળા રંગનું.
કાળિયું (ના) કાળી ગાંઠી. અફીણ.
કાળિયો (ના) કાળો તમ્બાકુ.
કાળી (ના) કાલિકા, મહાકાલિ, (દેવી).
કાળીકંઠી, કાળીગાંઠી (ના) બલગરી. સ્ત્રીની ડોકનું એક ઘરેણું.
કાળીચૌદસ (ના) આશો વદ ૧૪. નર્કચતુર્દશી.
કાળીજમીન (ના) ઘઉં, જુવાર, કપાસ ઈ૦ ના વાવેતરની ભોંય.
કાળીજીરી (ના) એક ઝીણા કડવા બી.
કાળીટીલી (ના) બદનામી. ઠપકો, કલંક.
કાળીદરાખ (ના) કાળા રંગની દ્રાક્ષ.
કાળીપરજ (ના) દૂબળા વગેરે હલકા લોકો.
કાળી મુસળી (ના) એક ઔષધી.
કાળું (વિ) કાલ, કાળા રંગનું.

કાળું (ના) કલંક, ડાઘ. અંધારૂં. પાપ. ગુન્હો.
કાળુંમોઢું (ના) ન જોવાલાયક મુખ. [લાજ.
કાળુંરોળું (ના) આંધળું ધૂંધળું.
કાળેપાણી (ના) દેશપાર, દરિયાપાર, હદપાર.
કાળોકોપ (ના) મોટો જુલમ. અનર્થ કેર.
કાળોચોર (ના) અંધારેચોરીનું કામ કરનાર.
કાળોવાળો (ના) વિરણ. એક ઔષધી.
કાળોસરસ, (ના) કાળા રંગનો સરસ. એક રસ.
કાળો સોમલ (ના) એક જાતનો સોમલ.
કિંવા (અ) અથવા, વા, યા.
કિકિયાડી / કિકિયાણ / કિકિયારી (અ) ચીસ, તીન્નો ઊંચો સાદ. ઓચિંતા કકલાણ કરવું તે.
કિંકર (ના) ચાકર, દાસ, ગુલામ, સેવક.
કિંકરી (ના) દાસી, ચાકરડી, ગુલામડી.
કિંકિણી (ના) ઘંટડી. ઘુઘરમાળ. ચણીઆની કસ. કંદોરો.
કિંગલાણે ચઢવું (ક્રિ) ઘણા હરખમાં આવવું.
કિંગલાવું (ક્રિ) ફૂલાવું, ઘણું ખુશી થવું.
કિચકિચ (ના) ચેંચેં, ખબડાટ. કચપચ. [બાંધવું.
કિચકિચાવવું (ક્રિ) ભચડાય તેમ કરવું, ખેંચી
કિચડ / કિચલ (ના) કાદવ, પંકજ, ગારો. ચીખલ.
કિચોડો (ના) આમલીનો ઠળિયો. ચીચુડો.
કિંચિત (અ) છોડુંક, કંઇક, જરા, લેશ, લવ.
કિટલી (ના) ચાહ ઉકાળવાનું પાત્ર. ચાહદાની.
કિટાવું (ક્રિ) કટાવું, કાટ ચઢવો. કટાણું થવું.
કિટોડો (ના) કીટો, સળ. રસનો ગઠ્ઠો. ગાંઠો.
કિતવ (વિ) જુગારી, ઠગ.
કિતાબ (ના) જિતાબ, ચોપડી, ગ્રંથ, પુસ્તક.
કિતાબખાતું (ના) પુસ્તકાલય. બૂકડીપો.
કિત્તો (ના) ખરડો. ખેતરનો કડકો.
કિ દહાડે (અ) કયે દહાડે, કયી વખતે.
કિનખાપ / કિનખાબ (ના) જરીનું વસ્ત્ર. કસબ. જર.
કિનરી (ના) એક તરેહની સારંગી.
કિનાત (ના) કનાત. કપડાનો બાંધવાનો પડદો.
કિનાર (ના) બાજુ, કોરણ, છેડો.
કિનારી (ના) ફીત. કોર. (વસ્ત્રની).
કિનારો (ના) કાંઠો, પાર, બાજુ, તટ, તીર.
કિન્નર (ના) સ્વર્ગ ગંધર્વ.
કિન્નરી (ના) કિન્નરની સ્ત્રી. સારંગી.
કિફા (અ) કેણીગમ, કયી તરફ (ગ્રામ્ય).
કિફાયત (ના) લાભ, નફો, ફાયદો. ગુણ.
કિમિયાગર (ના) કિમિયો કરનાર.
કિમિયો (ના) હીણી ધાતુને ઊંચી કરવાની કળા.
કિમ્મત (ના) મૂલ્ય. કદર, બૂજ. પરીક્ષા.
કિમ્મતવાર (અ) મૂલ્ય પ્રમાણે (નોંધ).
કિયું (વિ) કયું (માણસ પ્રાણી વગેરે).
કિરકોળ (વિ) પરચૂરણ.
કિરણ (ના) અંશુ, તેજની કળા.
કિરતાર (ના) કર્તા, પ્રભુ, ઈશ્વર. [ની ચીપો.
કિરતાલ (ના) કરતાલ, ઝાંઝ. હાથે વગાડવા-
કિરપા (ના) કૃપા, દયા. મેહેરબાની.
કિરપાળ (વિ) કૃપાળ, દયાળુ.
કિરમજ (ના) કૃમિજ, કરમ, એક ઝીણો કીડો. એક રંગ.
કિરમજી (વિ) કિરમજના રંગનું, ગુલખાસી.
કિરમાણી અજમોદ (ના) એક ઓસડિયું.
કિરાત (ના) ભીલની એક જાત.
કિરાયાદાર (વિ) ભાડુત, ભાડે રહેનાર ભાડવાત.
કિરાયું (ના) ભાડું.
કિરિયા (ના) ક્રિયા, વિધિ, પ્રયોગ.
કિરિયાણું (ના) વસાણું, ઓસડિયાં.
કિરીટ (ના) મુકુટ, મુગટ, તાજ.
કિરૂં (અ) પંખીના એવા અવાજનું અનુકરણ.
કિલકિલ (અ) ,, વાંદરાની વાણી.
કિલવો (ના) કીલીદાર, તીજોરીની કુંચી રાખનાર.
કિલ્બિષ / કિલ્મિષ (ના) પાપ, અઘ, મળ, દોષ.
કિલ્લું (ના) ધનેરૂં, અનાજનું જીવડું.
કિલ્લેદાર (ના) કિલ્લો સંભાળનાર.
કિલ્લો (ના) દુર્ગ, ગઢ.
કિશોર (ના) ૧૫ વર્ષ સુધીનો છોક
કિસ્ત (ના) શેઢ. ખેતી. મેહેસુલ.
કિસ્ત (વિ) હારેલું, કેદમાં પડેલું.
કિસબત (ના) પખાલની નીચેનું ચામડું
કિસમ (ના) જાત. તરેહ.
કિસ્મત (ના) નસીબ, ભાગ્ય. દૈવ.
કિસ્ત (ના) મેહેસુલનો હફતો.

કિસ્સો (ના) કલ્પિત વાત, ગાથા, કહાણી.
કી (સ) કયી.
કીકા (ના) કીકી, બાલકી, આંખની પૂતળી.
કીકો (ના) કીલો, કાકુ (માબાપે છોકરાનું પાડેલું લાડકું નામ).
કીચ (ના) કાદવ.
કીજે (ક્રિ) કરિયે (કવિતામાં).
કીટ (ના) કીડો, જંતુ. ગાંઠ.
કીટ (વિ) કાબેલ, પ્રવીણ.
કીટિકા (ના) કીડી. એક જંતુ.
કીટી (ના) રૂ માંહેલો કાળો કચરો. ખાજા તળતાં ખરેલો ભૂકો.
કીટું (ના) ઘીને તાવતાં ઠરેલો કચરો.
કીટો (ના) રસનો ગઠ્ઠો. ગાંઠ.
કીટો (વિ) નઠારૂં, નિરૂપયોગી, નકામું.
કીડ (ના) કીડો, કીટ, એક જીવડું.
કીડખદું (વિ) કીડાએ ખાધેલું. કાયર.
કીડામારી (ના) એક કડવું ઓસડ.
કીડિયારૂં (ના) બેડાંની માટીની બેઠક.
કીડિયું (ના) ખોટું મોતી. કીડી જેવડો કાચનો દાણો.
કીડી (ના) કીટિકા. એક ઝીણો જંતુ. મુંગી.
કીડી કંથવા (ના) જીવજંતુ. ઝીણા પ્રાણી.
કીડી મંકોડી (ના) એ નામનાં તથા બીજા બારીક જંતુઓ.
કીડીઆરૂં (ના) કીડીનું દર.
કીડીઆં (ના) કાચના કીડી જેવડા દાણા.
કીધ (ક્રિ) કીધું, કર્યું. (કવિતામાં).
કીધુ (ક્રિ) કરવુંનો ભૂતકાળ.
કીનાખોર (વિ) કીનો રાખનાર, ખારીલું.
કીનો (ના) અટંસ, ખાર, મનનો ડાઘ.
કીર (ના) પોપટ, શુક.
કીરત (ના) કીર્તિ, આબરૂ.
કીરતન (ના) કીર્તન, ભજન, ગુણગાન.
કીરતનિયાં (ના) ઝાંઝ. કાંસિયાં વગાડનારા.
કીર્ણ (ના) કિરણ (કવિતામાં).
કીર્તન (ના) ગુણગાન, ભજન, ગુણાનુવાદ.
કીર્તનભક્તિ (ના) નવધા ભક્તિમાંથી એક.
કીર્ત્તિ (ના) આબરૂ; યશ. સ્તુતિ.
કીર્ત્તિમાન્ (વિ) યશસ્વી, આબરૂદાર, નામાંકિત.
કીલ (ના) પૈડાનો કાળો મળ.
કીલી (ના) કીકી, બાળકી. કુંચી. ખુંટો.
કીલીદાર (ના) સરાફ, તીજોરીની કુંચી રાખનાર.
કીલો (ના) કીકો, કાકુ, છોરો, બાળક.
કીસું (વિ) કેવું, કોના જેવું?
કું (અ) કથનસૂચક, જેમઃ-મેં કું સાંભળોછકે?
કુંકડી (ના) કોકડી, દડી. (દોરાની) કરચલી.
કુંકણી (વિ) કોકણનું. જેમઃ કુંકણીકેળાં.
કુંકરી (ના) કાંકરી, નાનો કંકર.
કુંકરીદાવ (ના) કાંકરીની રમત.
કુંકરો (ના) કાંકરો. ઠીકરી. ખાંગડો. કુકો.
કુંકાપગો (વિ) જેના પગલાંથી સારૂં થાય તે.
કુંકાવટી (ના) કંકુ પલાળવાની ચલાણી.
કુંકાવટો (ના) કંકુ ભરવાનું લાકડાનું પાત્ર.
કુંકાવરણું (વિ) કંકુ જેવું, લાલ.
કુંકું (ના) કંકુ, ચાંલા કરવાનો રાતો ભૂકો.
કુંકો (ના) ખાંગડો. કુંકાની રમત.
કુંગરો (ના) કાંગરો. આંકો, કાપો.
કુંચડી (ના) કુચડી, વાળની પીછી.
કુંચડો (ના) કુચડો, કૂચો. કૂચ.
કુંચલી (ના) ઘોંગડી, ધૂમટી. સીવેલી ધાબળી.
કુંચવાવું (ક્રિ) સંકોચાવું, આચકો ખાવો. ચીડાવું.
કુંજડો (ના) કાછિયો, માળી.
કુંઝડો (વિ) મોઢું ચઢેલો, ગુસ્સે થએલો.
કુંડળી (ના) કુણ્ડલી, નાનું કુંડાળું. બાર રાશિના બાર ખાનાનું ચિત્ર. અજાણુ.
કુંડાળું (ના) ગોળ આકૃતિ. ચક્ર.
કુંડી (ના) પડઘીવાળું પોહોળા મોંનું વાસણ. દબડી. ટાંકી. ૨૦. (સંખ્યા).
કુંડું (ના) માટીનું પોહોળા મોંનું પાત્ર. કડાયું. કુંડાળું.
કુંદવું (ના) ઘાસની ગંજી.
કુંપલો (ના) નવો અંકૂર.
કુંપળ, કુંપળિયું (ના) ઝાડનું નવું કુમળું પાતરૂં. નવ પલ્લવ.
કુંભાર (ના) કુમ્ભકાર, માટીના વાસણ કરનાર.
કુંભારિયો (ના) કાકરિયા કુંભાર, એક પંખી.
કુંભું (ના) જમીન ભરવાનું એક માપ.
કુંવર (ના) કુમાર, દીકરો, બેટો.
કુંવરે (પ્ર) સ્ત્રીનાં નામને લગાડવાનો. કોર. જેમઃ-ધનકુંવર, રામકુંવર.
કુંવરી (ના) કુમારી, રાજકન્યા, દીકરી બેટી.
કુંવળ (ના) ઘઉંનું ઘાસ.
કુંવાડિયો (ના) એક વૃક્ષ. ટાયકળા.

કુંવાર (ના) એક કડવો છોડ. એનાં પાતરાંનો રસ તે એળિયો.
કુંવારકા (ના) કુંવારી કન્યા.
કુંવારૂં (વિ) વગર પરણેલું.
કુંવેર (પ્ર) સ્ત્રીવાચક. કુંવર. જેમઃ-રામકુંવેર, [ધનકુંવેર.
કુ (વિ) હલકુ, નીચ, ખરાબ. જેમઃ-કુપાત્ર, કુચાલ, કુપુત્ર.
કુ (ના) પૃથ્વી.
કુકડભાગે (ના) નીચે ભાગે. અવે હીસ્સે.
કુકડ વેલાંફળ (ના) એક જાતનાં કડવાં ફળ.
કુકર્મ (ના) અન્યાય, પાપ.
કુકવા (ના) કુરકુર કરવું, આનાકાની કરવી, માંગનારને ટટળાવવું તે. [મૂકવી તે. કાણ,
કુકવો (ના) પ્રાણપોક, ભૂઆ, પાંછળપોક
કુકો (ના) ખાંગડો, પાંચીકુકો.
કુચ (ના) સ્તન, થાન, ધાઇ, પયોધર (સ્ત્રીના).
કુચ કરવી (ક્રિ) જવું, મુકામ ઊઠાવવો.
કુચડી (ના) ચીતારાની પીછી, નાનો કુચડો.
કુચડો (ના) કૂચો (રંગવાનો તથા માંજવાનો).
કુછ (અ) જરા, કંઇ, થોડુંક.
કુંજ (ના) વેલાઓથી છવાયલી જગા.
કુંજ-ગલી (ના) વૃક્ષની ઘટાની વચલો રસ્તો.
કુંજબિહારી (ના) કુંજમાં વિહાર કરનાર. કૃષ્ણ.
કુંજર (ના) હસ્તી, હાથી.
કુજરી (વિ) બાડી, વાંકી નજરે જોનાર.
કુટમ } (ના) કુટુમ્બ, વંશ, ખાનદાન. સગાંવહાલાં. સ્ત્રી.
કુટમ્બ }
કુટિલ (વિ) વાંકું. હઠીલું, કપટી.
કુટિલપણું (ના) કપટ, ઠગાઈ.
કુટી (ના) કોટડી, ઝુંપડી. સભાસ્થાન.
કુટુમ્બ (ના) પોતાનો કબિલો, એક વંશના મનુષ્યો. પોતાની સ્ત્રી. [વઢવાઢ.
કુટુમ્બકલહ (ના) ઘરકંકાસ, સગાંવહાલાંની
કુટુમ્બપરિવાર (ના) બૈરાં છોકરાં, એક કુટુંબીઓ.
કુટુમ્બી (વિ) કુટુમ્બમાંનુ, પિત્રાઈ. ગૃહસ્થ.
કુટેવ (ના) બદચાલ, ખરાબ રીત.
કુડતુ (ના) બદન, કેડ સૂધીનું સીવેલું કપડું.
કુડન્તર (ના) ભીતનો આંતરો.
કુડવું (ક્રિ) ચીડવું, ક્રોધમાં ઠપકો દેવો.
કુડાપો (ના) બળાપો. ચીડિયાં.
કુડ્ડી (ના) કુલડી, માટીની નાની લોટી.
કુડલું (ના) કુલ્લું, ડબડું, પોટલીઉ.
કુણ (સ) કોણ? (ગ્રામ્ય).
કુણ્ઠિત (વિ) બંધ થયલું, ગભરાયલું.
કુંડ (ના) પગથારવાળો કૂવો. ઝરો. વેદી.
કુણ્ડળ (ના) કુંડલ, કાનનું એક ઘરેણું.
કુણ્ડળિયો (ના) એક છંદ (કવિતાનો).
કુણ્ડળી (ના) કુંડલી. નાનું કુંડાળુ.
કુણ્ડાળુ (ના) ચકરડું, ગોળ લીટી.
કુતકું (ના) સોટો, વાંસનો દાંડો.
કુતરાની ટોપી (ના) ભીનાં લાકડાં પર ઊગતા છત્રના આકારના ધોળા છોડ.
કુતરી (ના) કુત્તરાની માદા.
કુતરૂં (ના) કુતરો અથવા કુતરી.
કુતરો (ના) ગ્રામસિંહ, શ્વાન. ઘાસની ચમરી.
કુતહલ } (ના) કૌતુક, વિસ્મય. અજબ.
કુતોહલ }
કુત્તો (ના) કુતરો, શ્વાન.
કુત્સિત (વિ) નિંદિત, નીચ, મેલું, ખરાબ.
કુથલી (ના) નકામું ટાયલું. પંચાત.
કુથલો (ના) કુથો, ગૂંચ. માથાફોડ.
કુથો (ના) ગરબડગોટો. કુથલી.
કુદરત (ના) ઈશ્વરીશક્તિ. સ્વભાવ. જોર.
કુદરતી (વિ) કુદરતનું. સ્વાભાવિક.
કુદાળિયાં (ના) બપોરે જાનૈયાને જમાડવાં તે.
કુન્દ (ના) એક ફૂલનો વેલો.
કુન્દન (ના) સરસમાં સરસ સોનું. [બંદ ઘડી.
કુન્દી (ના) કુંદ ફૂલનો વેલો. લુગડાંની સફાઇ-
કુન્દુ (ના) લાકડાનો દંડુકો. બંદુકનો હાથો.
કુન્દો (ના) બંદુકનો હાથો.
કુપથ (ના) અનીતિનો માર્ગ.
કુપથ્ય (ના) પરેહજી ન પાળવી તે.
કુપાત્ર (વિ) નાલાયક, છકેલ, બેઅદબ.
કુપ્પી (ના) નાનો કુપ્પો, કુડલી, કુલ્લી.
કુપ્પો (ના) કુલ્લું. (ચામડાનું).
કુફરાન (ના) ખોટું આળ. ધાંધળ, તોફાન.
કુબજા (વિ) બદસૂરત સ્ત્રી.
કુબજા (ના) કંસની ખૂબસૂરત દાસી.
કુબેડું (વિ) કુબ્જ, વાંસે ઢેકાવાળું, ખુંધું.
કુબુદ્ધિ (ના) નઠારી બુદ્ધિ. ખંધા

કુબો (ના) એક છોડ. જનાવરનું ઘર, ઝુંપડું.
કુભા (ના) પૃથ્વીની છાયા. [કોબો, થાપ.
કુભાણું (ના) તરકટ, તૂત. આળ.
કુભારજા (ના) કુભાર્યા, નઠારી નારી. કર્કશા.
કુમક (ના) મદદ, ટેકો. પક્ષ.
કુમળાસ (ના) કોમળતા, નરમાસ.
કુમળું (વિ) કોમલ. નરમ. પોચું.
કુમાર (ના) પુત્ર, નંદન, દીકરો. કુંવાર.
કુમારિકા (ના) કુંવારી કન્યા.
કુમારી (ના) ન પરણેલી કન્યા.
કુમાવિસદાર (ના) મામલતદાર.
કુમાસ (ના) પોત. એક રંગ.
કુમુદ (ના) ચંદ્ર પ્રકાશે ખીલતું ધોળું કમળ.
કુમુદિની (ના)કુમુદ ફૂલનો વેલો.દાંડીવાળું કમળ.
કુમ્ભ (ના) ઘડો, કળશ. ગંડસ્થળ. એક રાશિ.
કુમ્ભક (ના) પ્રાણાયામનો એક પ્રકાર.
કુમ્ભ મૂકવો (ના) નવા ઘરમાં રહેવા જતાં પહેલાં ત્યાં ઘટનું સ્થાપન કરવું તે.
કુમ્ભી (ના) થાંભલાની બેસણી.
કુમ્ભીપાક (ના) એક નરક.
કુમ્મક (ના) કુમક, પક્ષ.
કુરકરિયું (ના) કુરકુરિયું, બોકીલું.
કુરકુર, (અ) કુતરાંને બોલાવવાનો અવાજ.
કુરકુરિયું (ના) કુતરાનું બચ્ચું, બોકીલું.
કુરંગ (ના) હરણ, મૃગ.
કુરડી (ના) કુલડી. માટીની કુલડી.
કુરતની (ના) મચ્છરદાની.
કુરબાન (અ) બળીદાન. આધીન. ખુશખુશ.
કુરાન (ના) મુસલમાની ધર્મશાસ્ત્ર.
કુરિયો (ના) એક જુવારનો ખાવાનો પદાર્થ.
કુરૂપ (વિ) બેડોળ, બદસીકલ.
કુલ (ના) કુળ, વંશ. અસીલ.
કુલ (વિ) તમામ, બધું, સઘળું, એકંદર.
કુલકુલા (ના) આપઅત્યાર. મુખ્ય કારભારી.
કુલટા (ના) વ્યભિચારિણી. છીનાળી. [પાત્ર.
કુલડી (ના) માટીની લોટી. પહોળાં મોંનું નાનું
કુલમ (ના) કોલમ. એક ઓસડ. એક ચોખા.
કુલાં (ના) ગાંડના થાપા. ઢગરાં.
કુલાબો (ના) ભૂશીર. મુંબઈનો એક મહલ્લો.
કુલાલ (ના) કુંભાર.
કુલીન (વિ) ખાનદાની. અસરાફ સુઘડ.
કુલીનતા (ના) કુલીનપણું, અમીરાઈ.
કુલું (ના) ઢગરૂં, ગાંડની બાજુનું થાપું.
કુલે (અ) તમામ, એકંદર, જુમલે.
કુલેર (ના) ઘી ખાંડ ચોળેલો કાચો લોટ.
કુલ્લી (ના) કુલડી.
કુલ્લું (ના) ડબડુ (ઘી તેલનું ચામડાનું).
કુલ્લે (અ) કુલ, તમામ, એકંદર.
કુવચ (ના) કૌવચ્છ. એક છોડ.
કુવત (ના) કૌવત, શક્તિ, બળ.
કુવાથ (ના) કવાથ, કાઢો, ઉકાળો.
કુવાડી (ના)લાકડાં કાપવાનું હાથાવાળું ઓજાર.
કુવાડો (ના) મોટી કુહાડી. કડવાં વેણ.
કુવેતર (ના) કુવાનું પાણી પાયલી જમીન.
કુશ (ના) ડાભ, દર્ભ, એક ઘાસ.
કુશળ (વિ) કુશલ, ક્ષેમ, સુખી. ચતુર.
કુશળતા } (ના) સુખાવસ્થા. ચતુરાઈ. કુશની
કુશળી } અણી જેવી તીવ્રમતિ.
કુશાગ્ર (ના) દર્ભની અણી.
કુષ્ટ (ના) કહોડ. એક રોગ.
કુષ્માંડ (ના) કોળું (એક શાક).
કુસકા (ના) ભાતનાં છાલાં.
કુસકી (ના) કરડ ખાંડતાં પડતો લોટ.
કુસતી (ના) કસતી. (પારસીની).
કુસંપ (ના) અણબનાવ, ફૂટ, તૂટ.
કુસુમ (ના) ફૂલ, પુષ્પ.
કુસ્તી (ના) મલ્લ યુદ્ધ.
કુસ્તીબાજી (ના) કુસ્તીનો ખેલ.
કુહાડી (ના) કુવાડી, લાકડાં કાપવાનું ઓજાર.
કુહાડો (ના) કુવાડો, હાથાવાળું લાકડાં કાપવાનું ઓજાર.
કુહુડાંથવાં (ક્રિ) ભૂખે મરવું. અન્નવિના ટટળવું.
કુળ (ના) કુલ, વંશ.
કુળકરણી (ના) તલાટી.
કુળક્ષય (ના) કુળનો નાશ. નિઃસંતાન.
કુળતારક (વિ) કુળને તારનાર.
કુળદેવતા } (ના) વંશપરંપરાથી કુટુંબમાં મનાતી દેવી.
કુળદેવી }
કુળવંત } (ના) કુલીન, ખાનદાની. ઊંચા કુળનું.
કુળવાન }

કુળાચાર (ના) કુળનો આચાર. ઘરની રીત.
કુળોચ્છેદ (ના) સત્યાનાશ. નસંતાન.
કુળોદ્ધાર (ના) કુળનો ઉદ્ધાર.
કુંચી (ના) તાળું, કળ ઉઘાડવાનો ખીલો. કળા. કબજો. મનનું વલણ. ખુલાસો.
કૂક (ના) કૂકડાનો અવાજ.
કૂકડ (ના) કુક્કુટ, કૂકડો, મરઘો.
કૂકડાં (ના) કૂકડો તથા કૂકડી એકત્ર.
કૂકડી (ના) કૂકડાની માદા, મરઘી.
કૂકડેકૂક (ના) કૂકડાના અવાજનું અનુકરણ.
કૂકડો (ના) કુક્કુટ, મરઘો.
કૂખ (ના) કુક્ષિ, પેટનું પાસું. ગર્ભાશય.
કૂચ (ના) ઠામફેર. છાનીવાત, રહસ્ય. ભોટવો.
કૂચડો (ના) છુંદેલા છેડાનું, માંજવાનું લાકડું.
કૂચો (ના) કૂચડો ચાવીને નિરસ કરવું તે.
કૂજો (ના) કૂચ, કૂંજો, ભોટવો. [આવૃત્તિ. કચરો.
કૂટ (ના) કડાકૂટ, માથાકૂટ. કોયડો. ઉખાણું. ટાંચ.
કૂટ (વિ) અઘરૂં, મુસ્કેલ. માયાકૂડિયું [કૂટો.
કૂટણ (ના) કુટિની, દૂતી, ભડવેણ.
કૂટણપો (ના) કૂટણીનું કામ તે.
કૂટણાં (ના) કૂટવું તે, કૂટતી વેળા બોલવાના
કૂટણી (ના) કુટિની, ભડવેણ, દૂતી. [બોલ.
કૂટણું (ના) કૂટવાના પ્રકારો:
કૂટવું (ક્રિ) કુટ્ટન, છાતી કૂટવી તે. ખાંડવું.
કૂટાકૂટ (ના) ઠોકાઠોક. જોરથી છાતી કૂટવી તે.
કૂટાવું (ક્રિ) માર ખાવો. છુંદાવું.
કૂટેલ (વિ) કૂટાયલું, ઠરેલ, ગુપ્ત.
કૂડ (ના) મેલ, આંટી, કપટ. વાંધો, વચકો.
કૂડું (વિ) નઠારૂં, ભુંડું. કપટી, હૈયામેલું.
કૂદકારો } કૂદકો } (ના) ઠેકડો, ભૂસકો, છલંગ, કુર્દન. કૂદકારો }
કૂદવું (ક્રિ) ઠેકવું, ઓળંગવું. ઝંપલાવવું.
કૂદાકૂદ (ના) વલવલાટ.
કૂપ (ના) પાણીનો કૂવો. ખાડો.
કૂર (ના) ભાત, રાંધેલા ચોખા.
કૂર્મ (ના) કાચબો, કચ્છ, કચ્છપ.
કૂવો (ના) કૂપ. વહાણના સઢનો થંભ.
કૃત (વિ) કરેલું. રચિત.
કૃતકૃત્ય (વિ) કામ કરીને પરવારેલું.
કૃતઘ્ન (વિ) અનુપકારી, નિમકહરામ, નગુણું, નુ-
કૃતઘ્નતા (ના) કૃતઘ્નપણું, નિમકહરામી. [ગરૂં.
કૃતઘ્ની (વિ) નિમકહરામ, નગુણું, નુગરૂં.
કૃતજ્ઞ (વિ) ઉપકાર જાણનાર. નિમકહલાલ.
કૃતજ્ઞતા (ના) કૃતજ્ઞીપણું, વફાદારી.
કૃતજ્ઞી (વિ) કૃતજ્ઞ, વફાદાર, નિમકહલાલ.
કૃતયુગ (ના) સતજુગ, સત્યયુગ. ૧૭૨૮૦૦૦
કૃતાંત (ના) યમ. કાળ, નાશ. [વર્ષ.
કૃતાર્થ (ના) પાર પડેલું, કૃતકૃત્ય.
કૃતાર્થી (વિ) કૃતકૃત્ય. કરવાનું કરી ચૂકેલો.
કૃતિ (ના) રચના, બનાવટ.
કૃત્ય (ના) કામ, કર્મ. કરેલો સિદ્ધાંત (ભૂમીતિમાં).
કૃત્યા (ના) માતામેલડી. ડાકેણ. કંકાસણી. નેસપગી.
કૃત્રિમ (ના) કપટ. કીનો. દગો. જૂઠાણું.
કૃત્રિમ (વિ) નવું કરેલું. અસત્ય. બનાવટી.
કૃત્રિમી (વિ) બનાવટી. કપટી. વેષધારી.
કૃદન્ત (ના) ધાતુને પ્રત્યય લાગી થતા શબ્દો.
કૃપણ (વિ) બખીલ, કંજુસ.
કૃપણતા (ના) બખીલાઈ, કંજુસાઈ.
કૃપા (ના) મેહેરબાની. પ્રસાદ. દયા.
કૃપાનિધાન (વિ) દયાસાગર, કૃપાનો ભંડાર.
કૃપાપાત્ર (વિ) કૃપા કરવા લાયક. આભારી.
કૃપાવન્ત } કૃપાવાન્ } (વિ) કૃપા કરનાર મેહેરબાન.
કૃપાસિંધુ (ના) દયાસાગર.
કૃપાળ } કૃપાળુ } (વિ) કૃપાલુ, મેહેરબાન. માયાળુ, દયાળુ.
કૃમિ (ના) કરમ. પેટના ધોળા કીડા.
કૃશાંગ (વિ) નાજુક શરીરવાળું.
કૃશાન, કૃશાનુ, કૃશાનન (ના) અગ્નિ.
કૃષિ (ના) ખેતી, ખેડ.
કૃષ્ણ (વિ) કાળું. શ્યામ. ઘેરૂં આસમાની. વદ.
કૃષ્ણ (ના) વિષ્ણુ. વાસુદેવ. દ્વારકાનો રાજા.
કૃષ્ણપક્ષ (ના) વદ, વદી. અંધારિયું પખવાડિયું.
કૃષ્ણા (ના) યમુના. એક નદી.
કેંસ (ના) કસ, બંધ. (પોશાખના).
કે (અ) અથવા પ્રશ્નાર્થે, જેમ કહેતા હતા
કેઈ (સ્ત્રી) કયી, કી. [તિ એ કે દ
કેકા (ના) મોરનું બોલવું તે.

કેટલાંએક | (વિ) ઘણાંએક. એક તથા બીજાં
કેટલાંક | થોડાંએક.
કેટલું (વિ) કેવડું ?
કેડ (ના) કટિ, કમ્મર. પૂંઠ.
કેડિયું (ના) બદન, કુડતું, કેડસૂધીનું કપડું.
કેડી (અ) પછી, પાછળથી. (ના) પગરસ્તો.
કેડે (અ) પછવાડે, વાંસે, પૂંઠે.
કેડો (ના) પૂઠ, ખ્યાલ, છેડો. માર્ગ.
કેણ (ના) કહેણ, સંદેશો.
કેણી (ના) કથન, કહેવત. બદનામી.
કેણી (સ) કયી, કી.
કેણીગમ, કેણીતરફ (અ) કયી બાજુએ.
કેત (ના) ઘર. મુકામ. ઇચ્છા.
કેતક (ના) કેવડો. એક વૃક્ષ.
કેતક કેવડો (ના) કેવડાના આકારનું સ્ત્રીના માથાનું ઘરેણું. [તેનું પાતરું.
કેતકી (ના) કેવડો. એક સુગંધીદાર વૃક્ષ તથા
કેતન (ના) ઘર. રહેઠાણ. તેડું. ધ્વજા.
કેતુ (ના) નવ ગ્રહમાંનો એક. ધજા. ધૂમકેતુ.
કેથાં | (અ) કોઈ ઠેકાણે, કોઇપણ જગાએ.
કેથે |
કેદ (ના) બંધી, અટકાવ. અદબ.
કેદ (વિ) કેદી, બંધીખાને પડેલું.
કેદખાનું (ના) કારાગૃહ, બંધીખાનું, તુરંગ, જેલ [અંગ્રેજી].
કેદાર (ના) ખેટ. હિમાલયનું એક શિખર.
કેદારનાથ (ના) શિવ, મહાદેવ.
કેદારો (ના) એક રાતનો રાગ.
કેદી (વિ) બંધીવાન. ગુન્હેગાર. અન્યાયી.
કેનું (સ) કોનું, કોણનું.
કેન્દ્ર (ના) મધ્યબિંદુ. મર્મ. કુંડલીના ૧,૪,૭,૧૦ [સ્થાનો.
કેફ (ના) ઘેન, સુસ્તી, મદ, મોહ, નિશો.
કેફિયત (ના) હકીકત, બ્યાન, વર્ણન.
કેફી (વિ) કેફકર્તા. અમલી. છંદી.
કેબીન (ના) વહાણના તુતક નીચેની ઓરડી.
કેમ (અ) કયી રીતે ? શાસારૂ ? શું ? ઇ૦ પ્રશ્નાર્થે.
કેમ કરતાં | (અ) શી રીતે ? કોઇપણ રીતે.
કેમ કરીને |
કેમકે | (અ) કારણ કે, સબબ કે.
કેમજે |
કેમરે (અ) શા સારૂ ? (ધમકાવતાં).
કેમેકરતાં (અ) કિમપિ. કોઇપણ રીતે.
કેયુર (ના) અંગદ, બાજુબંધ. (ઘરેણું).
કેર (ના) કરીર, કેરો. આફત.
કેરખી (ના) કાંગરી.
કેરડો (ના) કેરાંનું ઝાડ.
કેરબો (ના) એક નાચ. તે વખતે ગવાતાં ગીત તથા રાગ.
કેરલ (ના) મલબાર પ્રાંત.
કેરાં (ના) કેર, કરીર (ફળ).
કેરી (ના) આંબાફળ.
કેરી (પ્ર) "ની" અર્થે | છઠ્ઠી વિભક્તિનો સં-
કેરૂં (પ્ર) "નું" અર્થે | બંધ સુચક અર્થ દે-
કેરો (પ્ર) "નો" અર્થે | ખાડેછે.
કેલ (વિ) એક. (વ્યાપારીનો સંકેત).
કેલ (ના) છાનો કોલ.
કેલક (ના) નાચનાર. ખેલાડી.
કેલપડી (ના) અગિયાર, ૧૧.
કેલિ (ના) ક્રીડા, રમત. ખેલ.
કેવટી (ના) ચેવટી. દાળોની મેળવણી.
કેવડિયો (વિ) કેવડામાં રાખી કરેલો (કાથો)
કેવડું (વિ) કેટલું ?
કેવડેલ (ના) કેવડાની સુગંધીવાળું તેલ.
કેવડો (ના) કેતકી. એક વૃક્ષ, ફૂલ.
કેવળ (વિ) કેવલ, શુદ્ધ, નર્યું. માત્ર.
કેવળ (અ) બીલકુલ, છેક, બધી વાતે.
કેવળધામ (ના) મુક્તિપદ, બ્રહ્મપદ.
કેવળ પ્રયોગી (વિ) હર્ષ, શોક, આશ્ચર્યસૂચક (અ-વ્યયો.
કેવારે (અ) કયી વખતે, કિયે સમયે ?
કેવું (વિ) કયી જાતનું ?
કેશ (ના) વાળ, નિમાળા.
કેશપાશ (ના) વેણી, અંબોડો.
કેશર (ના) કેસર. (એક ફૂલના રેસા).
કેશવ (ના) વિષ્ણુ. બ્રહ્મામહેશને આનંદ દેનાર.
કેશવાળી (ના) ઘોડાની યાળ.
કેશાકર્ષણ (ના) કેશ અથવા તેના જેવી ઝી-ણી નળીમાંથી ખેંચાવું તે.
કેશિહા (ના) વિષ્ણુ. કેશિ દૈત્યને મારનાર.
કેસ (ના) કેશ, વાળ, કસ, બંધ. મુકદમો [(અં.ગ્રેજી)
કેસર (ના) કમળફૂલના રેસા.
કેસરપપ્પું (ના) દ્રાવિડ ભિક્ષુક બ્રાહ્મણ.
કેસરિયાં (વિ) કેસરી રંગનાં. મરણિયાં.

કેટલાંએક } (વિ) ઘણાંએક. એક તથા બીજાં
કેટલાંક } થોડાંએક.
કેટલું (વિ) કેવડું ?
કેડ (ના) કટિ, કમ્મર. પૂંઠ.
કેડિયું (ના) બદન, કુડતું, કેડસૂધીનું કપડું.
કેડી (અ) પછી, પાછળથી. (ના) પગરસ્તો.
કેડે (અ) પછવાડે, વાંસે, પૂંઠે.
કેડો (ના) પૂઠ, ખ્યાલ, છેડો. માર્ગ.
કેણું (ના) કહેણુ, સંદેશો.
કેણી (ના) કથન, કહેવત. બદનામી.
કેણી (સ) કયી, કી.
કેણીગમ, કેણીતરફ (અ) કયી બાજુએ.
કેત (ના) ઘર. મુકામ. ઇચ્છા.
કેતક (ના) કેવડો. એક વૃક્ષ.
કેતક કેવડો (ના) કેવડાના આકારનું સ્ત્રીના માથાનું ઘરેણું. [તેનું પાતરૂં.
કેતકી (ના) કેવડો. એક સુગંધીદાર વૃક્ષ તથા
કેતન (ના) ઘર. રહેઠાણ. તેડું. ધ્વજા.
કેતુ (ના) નવ ગ્રહમાંનો એક. ધજા. ધૂમકેતુ.
કેથાં } (અ) કોઈ ઠેકાણે, કોઇપણ જગાએ.
કેથે }
કેદ (ના) બંધી, અટકાવ. અદબ.
કેદ (વિ) કેદી, બંધીખાને પડેલું.
કેદખાનું (ના) કારાગૃહ, બંધીખાનું, તુરંગ,
કેદાર (ના) ખેટ. હિમાલયનું એક શિખર.
કેદારનાથ (ના) શિવ, મહાદેવ.
કેદારો (ના) એક રાતનો રાગ. [જેલ [અંગ્રેજી].
કેદી (વિ) બંધીવાન. ગુન્હેગાર. અન્યાયી.
કેનું (સ) કોનું, કોણનું. [સ્થાનો.
કેન્દ્ર (ના) મધ્યબિંદુ. મર્મ. કુંડલીના ૧,૪,૭,૧૦
કેફ (ના) ઘેન, સુસ્તી, મદ, મોહ, નિશો.
કેફિયત (ના) હકીકત, બ્યાન, વર્ણન.
કેફી (વિ) કેફકર્તા. અમલી. છંદી.
કેબીન (ના) વહાણના તુતક નીચેની ઓરડી.
કેમ (અ) કયી રીતે? શાસારૂ? શું? ઈ૦ પ્રશ્નાર્થે.
કેમ કરતાં } (અ) શી રીતે ? કોઇપણ રીતે.
કેમ કરીને }
કેમકે } (અ) કારણ કે, સબબ કે.
કેમજે }
કેમરે (અ) શા સારૂ ? (ધમકાવતાં).
કેમેકરતાં (અ) કિમપિ. કોઇપણ રીતે.
કેયુર (ના) અંગદ, બાજુબંધ. (ઘરેણું).
કેર (ના) કરીર, કેરાં. આફત.
કેરખી (ના) કાંગરી.
કેરડો (ના) કેરાંનું ઝાડ. [ગીત તથા રાગ.
કેરબો (ના) એક નાચ. તે વખતે ગવાતાં
કેરલ (ના) મલબાર પ્રાંત.
કેરાં (ના) કેર, કરીર (ફળ).
કેરી (ના) આંબફળ.
કેરી (પ્ર) "ની" અર્થે } છઠ્ઠી વિભક્તિનો સં-
કેરૂં (પ્ર) "નું" અર્થે } બંધ સૂચક અર્થ દે-
કેરો (પ્ર) "નો" અર્થે } ખાડેછે.
કેલ (વિ) એક. (વ્યાપારીનો સંકેત).
કેલ (ના) છાનો ફેલ.
કેલક (ના) નાચનાર. ખેલાડી.
કેલપડી (ના) અગિયાર, ૧૧.
કેલિ (ના) ક્રીડા, રમત. ખેલ.
કેવટી (ના) ચેવટી. દાળોની મેળવણી.
કેવડિયો (વિ) કેવડામાં રાખી કરેલો (કાથો).
કેવડું (વિ) કેટલું ?
કેવડેલ (ના) કેવડાની સુગંધીવાળું તેલ.
કેવડો (ના) કેતકી. એક વૃક્ષ, ફૂલ.
કેવળ (વિ) કેવલ, શુદ્ધ, નર્યું. માત્ર.
કેવળ (અ) બીલકુલ, છેક, બધી વાતે.
કેવળધામ (ના) મુક્તિપદ, બ્રહ્મપદ. [વ્યયો.
કેવળ પ્રયોગી (વિ) હર્ષ, શોક, આશ્ચર્યસૂચક (અ-
કેવારે (અ) કયી વખતે, કિયે સમયે ?
કેવું (વિ) કયી જાતનું ?
કેશ (ના) વાળ, નિમાળા.
કેશપાશ (ના) વેણી, અંબોડો.
કેશર (ના) કેસર. (એક ફૂલના રેસા).
કેશવ (ના) વિષ્ણુ. બ્રહ્માંમહેશને આનંદ દેનાર.
કેશવાળી (ના) ઘોડાની ચાળ.
કેશાકર્ષણ (ના) કેશ અથવા તેના જેવી ઝી-
ણી નળીમાંથી ખેંચાવું તે.
કેશિહા (ના) વિષ્ણુ. કેશિ દૈત્યને મારનાર.
કેસ (ના) કેશ, વાળ, કસ, બંધ. મુકદમો.
કેસર (ના) કમળફૂલના રેસા. [(અં.ગ્રેજી).
કેસરપપ્પુ (ના) દ્રાવિડ ભિક્ષુક બ્રાહ્મણ.
કેસરિયાં (વિ) કેસરી રંગનાં. મરણિયાં.

કેસરિયું (ના) નિડર શુદ્ધ પ્રવૃત્તિ.
કેસરી (વિ) કેસરના રંગનું.
કેસરી (ના) સિંહ. ભૂકી, માર.
કેસવાઈ (ના) કેશવાળી. ચાળ.
કેસુડાં (ના) ખાખરાનાં ફૂલ
કેસુડી (ના) કેસુડાંનું ઝાડ, ખાખરો.
કેહેર (ના) અણધારી આફત. કોપ.
કેળ (ના) કદળી, કેળાનું ઝાડ.
કેળફૂલ (ના) કેળદોડો.
કેળવણી (ના) કેળવવાની રીત. વિદ્યા. શિક્ષા.
કેળવવું (ક્રિ) જ્ઞાનશક્તિ વધારવી. મસળવું, ગૂંદવું. ઉછેરવું.
કેળવાવું (ક્રિ) ઉછેરાવું. કેળવણી લીધેલા થવું.
કેળું (ના) કેળનું ફળ.
કૈં (વિ) કયી.
કૈક (વિ) કેટલાએક, ઘણાએક.
કૈલાસ (ના) એક પહાડ. શિવ અને કુબેરની નગરી.
કૈલાસવાસ (ના) શિવલોકની પ્રાપ્તિ.
કૈવલ્ય (ના) બ્રહ્મસ્વરૂપ. મોક્ષ.
કૈશિકીવૃત્તિ (ના) શૃંગાર, હાસ્ય અને કરુણારસનું સંમિલન.
કો (સ) કોઈ. કોણ.
કો (ના) એક રોગ. ગુમડાં.
કોઈ (સ) કોઇપણ, અનિશ્ચિત નામને બદલે.
કોઈએક } (વિ) ગમે તે એક. કોઇપણ એક.
કોઈક }
કોઇકાળે } (અ) કોઇ વખત. કદી. કદીપણ.
કોઇસમે }
કોએલ (ના) કોયલ. કોકિલા.
કોએલો (ના) કોયલો, ઠારેલો અંગારો.
કોક (વિ) કોઇએક. (ના) ઇશક કામ.
કોકડી (ના) દડી. (દોરાની). કરચળી.
કોકડું (ના) દડો. નાનો વીંટો. કરચળી.
કોકણ (ના) કોકણપટી. મહારાષ્ટ્રનો દરિયાકાંઠાનો પ્રદેશ.
કોકણી (વિ) કોકણ પ્રાંતનું.
કોકબાણ (ના) કામદેવનું બાણ. ઇશકનું તીર.
કોકમ (ના) એક ઝાડ તથા તેનાં ખાટાં ફળ.
કોકરવરણું (વિ) શિંફાળું. સહજ ઊનું.
કોકરવું (ના) કાનની ત્રણે મોતીની કડી.
કોકલાસ (ના) ભડવો.
કોકલાલી (ના) ભડવાઈ.
કોકશાસ્ત્ર (ના) કામશાસ્ત્ર.
કોકા (ના) સારાં કીમતી કપડાં.
કોકિલ (ના) કોયલનો નર.
કોકિલા (ના) કોયલ. કોકિલની માદા.
કોકીલું (વિ) કોકરવાયું, ઊંફાળું.
કોકીશાં (ના) ગાળિયાં. કિલ્લાના બાકાં.
કોકો (ના) જભલું. નાની અંગરખી.
કોગળિયું (ના) અપોક, કોલેરા [અંગ્રેજી].
કોગળો (ના) મોઢામાં માય તેટલું જળ
કોગળો કરવો (ક્રિ) મોઢું સાફ કરવું. [ગાડી
કોચ (ના) સૂવા બેસવાનો ગાદીવાળો બાંક.
કોચમીન (ના) ગાડી હાંકનાર. [અંગ્રેજી].
કોચરાની સાલ (ના) કોઇપણ જૂનું વર્ષ.
કોચરૂં (વિ) છિદ્રવાળું.
કોચરો (ના) ઉંદર. જેમઃ–કાણો કુબડો કોચરો, માકડ બટુક બિલાડ; એ સૌ તમ રક્ષા કરો, ભાંડ દુંડ ભરવાડ.
કોચલું (ના) કોટલું, ફળનું ઢાંકણ.
કોચવું (ક્રિ) ભોકવું. સતાવવું, દુઃખ દેવું.
કોજાગરી (ના) માણેકઠારી, આસો શુદ ૧૫.
કોટ (ના) કિલ્લાની ભીંત. કિલ્લો. ડોક.
કોટડી (ના) ઓરડી. ખોલી.
કોટડીમાં પૂરવું (ક્રિ) કેદ કરવું.
કોટલું (ના) કેચલું. ફળ કાઢી લીધેલું ઢાંકણું.
કોટવાલ (ના) ફોજદાર. પોલિસ કામદાર.
કોટવાલી (ના) કોટવાલનું કામ.
કોટાકોટ (વિ) કરોડ કરોડ. અસંખ્ય.
કોટિ (વિ) કરોડ. ૧૦૦૦૦૦૦૦ (સંખ્યા).
કોટિધ્વજ (ના) કરોડાધિપતિ પુરુષ. મસાજ.
કોટિયું (ના) હોડકું. નાનકડી હોડી. બળદનો એક જાત.
કોટિલી (ના) છીપાનું ઠોકવાનું ઓજાર.
કોટિલો (ના) પીંજારાનું તાંતપર ઠોકવાનું ઓજાર.
કોટી (ના) ભેટવું તે. તર્ક. શંકા.
કોટુ (ના) બેતરિયું કાયડો. આંટી. ગુંચ.
કોટેકોટ (અ) કોટની બાજુએ થઇને.
કોટયાવધિ (વિ) કરોડે લેખાય એવું.
કોઠ (ના) એક જાતનો સાપ. એક ફળ.
કોઠરો (ના) કોઠાર. ભંડારિયું.
કોઠાર (ના) ભંડાર. (અનાજનો).

કોઠારિયું (ના) ભંડારિયું. નાનો કોઠાર.
કોઠારી (ના) ભંડારી, કોઠારનો રખેવાળ.
કોઠાવિરામ (ના) જુદી જુદી પ્રકૃતિ.
કોઠી (ના) ઝીલ. દારૂની કુલડી. વખાર. થાણું.
કોઠિમડી (ના) એક જાતનો વેલો.
કોઠીમડું (ના) કોઠીમડીનું ફળ.
કોઠું (ના) કોઠ. મોં. પંખીનો માળો.
કોઠો (ના) જઠર. પેટ. ખાનું. વખાર. અંગરખાનો ઉપલો ભાગ.
કોડ (ના) હોંસ. લહાવો. ગોઠાર.
કોડાં (ના) શંખલાં, ખાંગડાં.
કોડામણું (વિ) વરણાગિયું, ફૂટડું. કોડીલું.
કોડારૂં (ના) ગોઠા, કોડ, ઢોર બાંધવાની જગા.
કોડિયું (ના) દીવો કરવાનું પાત્ર. ગોઠો.
કોડીલું (વિ) હોંસીલું.
કોડી (ના) દરિયાઈ જંતુનું ઘર. હલકી કીમતનો સિક્કો.
કોડો (ના) મોટી કોડી.
કોઢ (ના) કુષ્ટ, એક રોગ.
કોઢિયું (વિ) કોઢવાળું.
કોઢિયોલોબાન (ના) સફેત છાંટનો લોબાન.
કોઢિયો સાપ (ના) એક જાતનો સર્પ.
કોઢીજાર (ના) એક જાતની જુવાર.
કોણ (સ) કિયો, કયી, કયું ઈ૦ પ્રશ્નાર્થે.
કોણ (ના) ખૂણો.
કોણી (ના) હાથ અને બાહુની વચલો સાંધો.
કોતક (ના) કૌતુક, આશ્ચર્ય.
કોતર (ના) કોટર, ગુહા. નદીકાંઠાના ખાડા.
કોતરડું (ના) નાની ખાડી.
કોતરણી (ના) કોતરવાનું ઓજાર. નકશી.
કોતરવું (ક્રિ) આછું ખોદવું, ઓજારથી કોરવું.
કોતાઈ (ના) તંગી, ખૂટ, કસર.
કોતુક (ના) કૌતુક.
કોથમરી / કોથમી / કોથમીર (ના) ધાણાની ભાજી. એ દાળ, કઢી, ચટણીમાં વપરાયછે.
કોથળી (ના) થેલી. અંડ. (વિ) હજાર.
કોથળીસોથ (ના) વતનમાંથી દેશાઈ વગેરેને અપાતો પગાર.
કોથળે ઘાલવું (ક્રિ) બંધ કરવું, દાટી દેવું.
કોથળો (ના) કોષ્ઠક, થેલો.

કોદંડ (ના) ધનુષ્ય.
કોદરા (ના) કોદ્રવ, એક અનાજ.
કોદરી (ના) કોદરાના કણ.
કોદાળી (ના) ખોદવાનું ઓજાર.
કોદાળો (ના) મોટી કોદાળી.
કો દી (અ) કોઇ દહાડો.
કોદી / કોદુ (ના) ઘરડી ભેંસ. ડોબું.
કોપ (ના) હાનિકરતા ક્રોધ.
કોપરખરાસ (ના) તાંબાપીતળની મિશ્ર ધોળી ધાતુ.
કોપરાપાક (ના) કોપરાની, છીણની મીઠાઈ.
કોપરિયું (ના) કૂર્પર, કોણી.
કોપરૂં (ના) નાળિયેરનો ગર.
કોપરેલ (ના) કોપરાનું તેલ.
કોપવું (ક્રિ) રૂઠવું, ક્રોધાયમાન થવું.
કોપાયમાન (વિ) ક્રોધી. ખીજવાયલું.
કોપીન (ના) કૌપીન, સંન્યાસીની લંગોટી.
કોબર (ના) ખીણ, નેળ. [ધામા.
કોબી / કોબીજ (ના) એક શાક.
કોબો (ના) છાની જમીન.
કોમ (ના) જાત. પ્રજા. લોક.
કોમળ (વિ) કુમળું, પોચું, નરમ.
કોમળતા (ના) કુમળાસ, નરમાસ.
કોય (સ) કોઈ.
કોયડો (ના) કોરડો. અમલ. કોકું.
કોયલ (ના) કોકિલા. એક પંખી. એક રમકડું.
કોયલો (ના) હોલવેલો અંગારો.
કોર (ના) બાજુ. છેડો. કિનાર. તોઈ. ભૂકો
કોરટ (ના) અદાલત, કચેરી, દરબાર. [કુંવર.
કોરડું (વિ) કોરૂં, સૂકું.
કોરડો (ના) લૂગડા વગેરેનો વળ ચઢાવેલો ગેતો જાડો ચાબૂક.
કોરણ (ના) કોર, બાજુ પણો.
કોરણિયો (ના) કોર ઘસાડવાનું કોરેલું પાટિયું.
કોરણી (ના) કોરવાની રીત–ઓજાર. [ધગારી.
કોરમું (ના) અનાજનો ભૂકો.
કોરવું (ક્રિ) કોતરવું. ખૂંચવું.
કોરસણી (ના) કોરવાનું ઓજાર.
કોરાણ (ના) કોરણ, બાજુ, છેડો.
કોરી (ના) એક સિક્કો.

કોરૂં (વિ) વગર વાપરેલું, નવું, સૂકું. સાફ. વ-
કોરે (અ) બાજુએ. તરફ, ભણી. [ગર બાફેલું.
કોલ (ના) વચન. સતમી. કોલું. છોરતીનો
કોલકરાર (ના) કબાલો. લેખી સરત. [ગારો.
કોલમ (ના) કુલમ, (ચોખા). છાપેલ પૃષ્ઠના
કોલસો (ના) ખાણનો કોયલો. [વિભાગ.
કોલાહલ (ના) ગોંધાર, બરાડા, શોર.
કોલું (વિ) રતાસ પડતા ધોળા રંગનું.
કોલું (ના) સેરડી પીલવાનો સાંચો.
કોલેરા (ના) [અંગ્રેજી]. અપોક, કોગળિયું.
કોલો (ના) ભૂરિયો,
કોવાડી (ના) કુહાડી, કાપવાનું ઓજાર.
કોવાડો (ના) કુહાડો, કાપવાનું હથિયાર.
કોવિદ (ના) વિદ્વાન્, પંડિત, જ્ઞાની.
કોશ (ના) ભંડાર. દેહની એક અસર. સંગ્રહ.
મ્યાન. ફૂલનો ગોટો, કળી. કોસ, ગાઉ. પા-
ણી કહાડવાનો ચામડાનો કોથલો. નરાજ.
કોશટો (ના) કોશેટો. [હળનું લોઢું.
કોશીશ (ના) તજવીજ, ખેપ, યત્ન.
કોશેટો (ના) કીડાનું ઘર. રેસમનો કીડો.
કોષ (ના) કોશ, સંગ્રહ. ગાઉ.
કોષ્ઠક (ના) કોઠો. ભાંજણીનું બંધારણ. ટીપ.
કોસ (ના) કોશ, ગાઉ. નરાજ પાણી ખેંચ-
વાનો ચામડાનો મોટો કોથળો.
કોસકૂવો (ના) કોશવડે પાણી ખેંચવાનો કૂપ.
કોસણ (ના) કૂખ. બાજુ.
કોસણવું (ક્રિ) મેળવવું. ભેળવું.
કોસમ (ના) કુસુંભ, કોસંબીનાં ફૂલ.
કોસંબી (ના) કસુંબાનું ઝાડ, ફૂલ.
કોસંબો (ના) કસુંબો.
કોસિયો (ના) કોશે પાણી કાઢનાર.
કોસર (ના) કસર. મિતવ્યય.
કોસરિયો (ના) કસરિયો.
કોસલ (ના) કાઉન્સીલ, સલાહકાર મંડળ.
કોસવું (ના) હળના ચવડાની લોઢાની ધાર.
કોસીટો (ના) કોશેટો, કીડાનું ઘર.
કોસીસ (ભા) કોશીશ.
કોસીસાં (ના) કાંગરા. કોટના શિખરો.
કોસેટો (ના) કોશેટો, કીડાનું ઘર.
કોહં (સ) હું કોણ?

કોહ (ના) કોઢ, ગુમડાં, એક રોગ, સડો.
કોહલું (ના) શિયાળવું.
કોહવું (ક્રિ) સડવું, બગડવું.
કોહાડી (ના) કુહાડી, કાપવાનું ઓજાર.
કોહેલું (વિ) સડેલું. બળિયેલ.
કોહોવાણ (ના) પાણીથી સડેલ વનસ્પતિ.
કોહોળી (ના) કોહોળાની વેળ.
કોહોળું (ના) કુષ્માંડ, એક શાક.
કોહ્યાબોલું (વિ) કોહેલું બોલનાર.
કોળું (વિ) કટાણું. વાંકું. (વેણ).
કોળ (ના) મોટો ઉંદર, ઘૂસ.
કોળણ (ના) કોળીની ઔરી.
કોળવાઈ (ના) ઉંદર ધરવાનું પાંજરૂં.
કોળિયો (ના) કવલ, બૂક, ડબ્બો. (વિ) થોડુંક.
કોળો (ના) કલ્લો, જૂડો.
કૌતક (ના) કૌતુક, આશ્ચર્ય, અદ્ભુત.
કૌતી (ના) કૌવત, શક્તિ, જોર, બળ.
કૌતુક (ના) કૌતક, અજબ, નવાઈ, અજાયબી.
કૌભાણ્ડ (ના) તરકટ, તુત, ઠગાઈ, કાવતરૂં.
કૌમાર (ના) કુમાર અવસ્થા.
કૌમુદી (ના) ચાંદની, ચાંદરણું, ચંદ્રપ્રકાશ.
કૌવચ (ના) ફાફડો. એક વવળાટ કરાવનાર
કૌવત (ના) શક્તિ, બળ, તાકાત. [વેલો.
કૌશલ્ય (ના) કુશળતા, પૂર્ણ માહિતગારી.
કૌસ્તુભ (ના) ચોદરત્નમાંનું એક. કૃષ્ણનો મણી.
ક્યમ (અ) કેમ.
ક્યામત (ના) મરી ગયેલાના ઈન્સાફનો દિવસ.
ક્યારડી (ના) નાનો ક્યારડો. [ધવી તે.
ક્યારડો (ના) કેદાર, ચોમેર ફરતી પાળ બાં-
ક્યારી (ના) નાનો ક્યારો એક જાતનો સેક.
ક્યારે (અ) કયે વખતે, એક જમીન.
ક્યારો (ના) ક્યારડો.
ક્યાસ (ના) કલ્પના, અટકળ, ધારણા.
ક્રમ (ના) અનુક્રમ. વેદ ભણવાની એક રીત.
ક્રમણ (ના) આગળ, વધવું તે. [વિષ્ણુ.
ક્રયવિક્રય (ના) ખરીદી ગકરો.
ક્રાંતિવૃત્ત (ભા) સૂર્યને ફરવાનો માર્ગ.
ક્રિયમાણ (ના) ચાલતી ક્રિયા, કરાતાં કર્મ.
ક્રિયા (ના) કર્મ, વિધિ, કંઇપણ કરવું તે.
ક્રિયાપદ (ના) ક્રિયાબોધક શબ્દ.

ખટકરમ (ના) ષટ્કર્મ. યજન, યાજન, અધ્યયન, અધ્યાપન, દાન અને પ્રતિગ્રહ. નિત્યકર્મ.
ખટકવું (ક્રિ) ખૂંચવું, ખખરવું (આંખમાં).
ખટકો (ના) ખખડાટ. અડચણ. વહેમ. ખંત.
ખટખટ (ના) અથડાતો અવાજ. હરકત.
ખટચક્ર (ના) ષટ્ચક્ર. આધાર, લિંગ, નાભિ, હૃદય, કંઠ, અને મૂર્ધ્વચક્ર. (યોગમાં).
ખટદર્શન (ના) ષટ્દર્શન. ખટશાસ્ત્ર. ન્યાય, વૈશેષિક, પૂર્વમિમાંસા, ઉત્તરમિમાંસા, સાંખ્ય અને યોગ.
ખટપટ (ના) જંજાળ, ગૂંચવણ. હલામણ. કપટ. બગાડ. યુક્તિ પ્રયુક્તિ.
ખટપટવું (ક્રિ) ખટપટ કરવી. વધવું.
ખટપટિયું (વિ) ખટપટવાળું, મેહેનતનું.
ખટપટિયો | ખટપટી (ના) માથાફોડિયો. કાવતરાંખોર. રાજકીય કાર્યે કરનાર.
ખટપદ (ના) ષટ્પદ, ભ્રમર, ભમરો.
ખટમધરૂં | ખટમધુર | ખટમધુરૂં (વિ) સ્વાદમાં ખાટું અને મીઠું લાગે તેવું.
ખટમલ (ના) ખાટલાનો મલ, માકણ. નવલશા-
ખટમાસી (વિ) છમાસી. છ્હામહિનાનું. [હીરજી.
ખટમીઠું (વિ) ખટમધુરૂં.
ખટરસ (ના) ષડ્રસ, છ સ્વાદ. ખાટો, ખારો, કડવો, દટાણો, તીખો અને મીઠો. ભેળનાવ.
ખટરાગ (ના) ષડ્રાગ, છ રાગ. ભૈરવ, માલકોશ, હિંડોળ, શ્રી, દીપક, અને મેઘ. અણબનાવ. ખટપટ. ઉપાધિ. જંજાળ.
ખટરાગી (વિ) સંસારી. જંજાળી. ખટપટિયો.
ખટલું | ખટલો (ના) કુટુંબકબીલો, ચાકરનફર વગેરે. કુટુંબ. કજિયો (દરબારી). ગૂંચ.
ખટવું (ક્રિ) ખાટવું, કમાવું.
ખટશાસ્ત્ર (ના) ખટદર્શન. છ શાસ્ત્ર.
ખટાઈ (ના) ખાટોરસ, ખટાશ.
ખટાટોપ (ના) ધમપછાડ. ધામધૂમ.
ખટારો (ના) ગાલ્લું, બીજગાલ્લું, મોટું ગાડું.
ખટાવવું (ક્રિ) રળાવવું, ફાયદો કરવો.
ખટાવું (ક્રિ) ખાટું થવું.
ખટાશ, ખટાસ (ના) ખાટાપણું.
ખટાશિયો (વિ) શેખીખોર.

ખટુંબડું, ખટુંબરૂં (વિ) થોડુંક ખાટું.
ખડ (ના) ઘાસ. નિદાણ. ખરડ, લેપ.
ખડક (ના) પથ્થરનો જથ્થો, ટેકરો. ખરાબો.
ખડકવું (ક્રિ) ઉપરા ઉપર ગોઠવવું, સિંચવું.
ખડકી (ના) નાની ગલી. ડેલી. મોહોલ્લો. ફળિયું.
ખડકું (ના) પથ્થરનો કટકો.
ખડખડ (અ) ખડખડાટ, નક્કર વસ્તુ આથ-
ખડખડ (ના) .નડતર. [ડતાં થતો અવાજ.
ખડખડવું (ક્રિ) ખખડવું. અવાજ થવો.
ખડખડાટ (ના) ખડખડ. એક અવાજ.
ખડખડિયાં (ના) સૂકવીને તળેલી પૂરીઓ.
ખડખડિયું (ના) ખડખડ કરતી ચીજ. ખટારો. એક સૂકી તળેલી પૂરી.
ખડગ (ના) ખડ્ગ, સમશેર. ગેંડાનું સિંગડું.
ખડગપાત્ર (ના) ગેંડાના સિંગડાનું ઠામ { ખડક.
ખડંગ (અ) એવો અવાજ. ટટાર.
ખડતલ (વિ) ઘડાયલું. હલકું. પાજી. શઠ.
ખડતાલ (ના) લાત, પાટુ.
ખડદાં (ના) ખડબાં, જાડા પોપડાં.
ખડધાન (ના) વગર વાવેલું અનાજ.
ખડધામણી (ના) એક ઝાડ.
ખડધાયલું | ખડધાયું (વિ) ચાઠાંવાળું. ગંદું.
ખડઘાલ (વિ) ખવાયલું, ઘસાયલું.
ખડપવું (ક્રિ) ભોંયપરથી ઊખેડવું.
ખડપું (ના) ખેતરમાં નિદાણ કાઢવાનું ઓજાર.
ખડપો (ના) સીધો ટેકરો. ખરપો.
ખડબચડું (વિ) ખાડા ખબચાવાળું.
ખડબડવું (ક્રિ) ખળભળવું. દુઃખે પાસું ફેરવવું.
ખડબડાટ (ના) અવાજ. ગોટાળો. તોફાન.
ખડબાં | ખડબું (ના) ચીકણા પ્રવાહી પદાર્થ ગઠ રીને બંધાયલા પોપડા.
ખડબૂચ | ખડબૂચું (ના) એક ફળ, ફૂટ.
ખડભડ (ના) એવો અવાજ. ગરબડ. ઓલાચાલી.
ખડભડવું (ક્રિ) ખડખડાટ થવો. કજિયો થવો.
ખડભડાટ (ના) ખડભડ. ઓલાચાલી.
ખડબ્રામી (ના) એક વેલો.
ખડવું (ક્રિ) ચોપડવું. બગાડવું. આળ ચઢાવવું. શરીરના અવયવનું ઉતરવું. પડવું.

ખડસલ (ના) ઘરનો પાયો. [ઉપરી જવું.
ખડા (ના) પાવડી, પાદુકા. જોડા.
ખડાઉતાર (વિ) દર્શની, તરતની. (હુંડી).
ખડાઉપાડ (વિ) બરાબર ખડા ભીડાતાં પગ ઉપડે એવો. (પગરખો).
ખડાખડ (અ) ખડખડ અવાજ થાય તેમ.
ખડાખાસટ્ટુ(ના)ષડાષ્ટક. જ્યોતિષનો એક યોગ.
ખડિયાખડ્ખડ (ના) તળિયા ઝાટક. સમૂળ નાશ. આફત.
ખડિયું (ના) ચોમાસાના સૂકા દિવસો. દૂકાળ. ચિંતા. સૂકી જમીન. જુવાન ભેંસ.
ખડિયો (ના) દોત. ઝોળો. ખલતો, વાટવો.
ખડિયોખાર (ના)ટંકણખાર [વિયાયલી ભેંસ.
ખડી (ના) ખડિકા. સફેત ગરોડી. કાંકરાં. વિના
ખડું (વિ) ઊભું, ટટાર. ટકેલું. [ધોયલું.
ખડેધાટ (વિ) તૈયાર. ધોયલાં વસ્ત્રવાળું.
ખડેચોક (અ) ખુલ્લા મેદાનમાં. સમુદાયમાં.
ખડેજોડે (અ) જોડા કાઢયા વગર.
ખડેલું (વિ) ખરેલું, પડેલું. નાની ભેંસ.
ખડો (ના) ખબૂતરખાનું. જોડાની એડી પાસે-
ખડ્ગ (ના) તલવાર. ગેંડો. [ની ઊંચાઈ.
ખડ્ડાવું (ક્રિ) ખરડાવું બગડવું, ડાઘ લાગવો.
ખણ (ના) ક્ષણ. પળ. ખંડ, ખાનું.
ખણકો (ના) ખણ ખણ થતો અવાજ.
ખણખણ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
ખણખણવું (ક્રિ) એવો અવાજ થવો.
ખણખણાટ (ના) ખણકો. એવો અવાજ.
ખણખોજ / ખણખોત / ખણખોદ (ના) ભૂલ કહાડવી તે. દોષ જોવા. નિંદા કરવી તે.
ખણવું (ક્રિ) ખોદવું. ખંજવાળવું. વલુરવું.
ખણિક (વિ) ક્ષણિક. થોડીવારનું.
ખણેખણ (અ) ક્ષણેક્ષણે, પળેપળે.
ખણમાત્ર (અ)ક્ષણમાત્ર, પળભર. થોડીવાર પણ.
ખંડ (ના) ભાગ. પ્રકરણ. ચોળીપૂર કાપડ. ખાનું. ઓરડો. પૃથ્વીના મોટા ભાગ. ખાંડ.
ખંડકાવ્ય (ના) કવિતાનો નાનો ગ્રંથ.
ખંડણી (ના) ચોથાઈ વગેરે ઉપજનો ભાગ.
ખંડન (ના) ભાંગફોડ. અપ્રતિપાદન
ખંડપરશુ (ના) મહાદેવ, શિવ.
ખંડવું (ક્રિ) કીમત આંકી લેવું.
ખંડાવવું (ક્રિ) કોઇ ખાંડે તેમ કરવું.
ખંડાવું (ક્રિ) ભૂકો થવો, છાલાં જુદાં થવાં.
ખંડિત (વિ) ભાંગેલું, તુટેલું, ખાંડું થયલું.
ખંડિતા (ના) એક નાયિકા.
ખંડિની (ના) પૃથ્વી.
ખંડિયર (ના) ખુલ્લી ભોંય. ભાંગુતુટું ઘર.
ખંડિયા (વિ) ખંડણી આપનાર. (રાજાઓ).
ખંડી (વિ) રહેવાસી.
ખંડી આપવું (ક્રિ) જથાબંધ માલ ઓછી કીમતે આપવો.
ખંડી રાખવું / ખંડી લેવું (ક્રિ) સામટો માલ કોઈ ભાવ ઠેરવી ખરીદવો. ઓછી કીમતની ચીજ લેણા પેટે લેવી.
ખંડીવાળવું (ક્રિ) ખંડી આપવું.
ખંડેર (ના) ખંડિયર. [કવાડ.
ખંડેરાવ (ના) ખડ્ગથી શોભનાર. એક ગાય-
ખત (ના) લેખ, દસ્તાવેજ. ખાતર. ક્ષત, ઘા.
ખતપત્તર (ના) ખત અને બીજાં કાગળિયાં.
ખતમ (ના) આખર, છેડો, હદ. સમાપ્તિ.
ખતરી (ના) ક્ષત્રી.
ખતરો (ના) વેહેમ, શક. આચકો.
ખતરો મટાડવો (ક્રિ) ઝાડે ફરવા જવું.
ખતવણી (ના) ખતવવું તે. [નાખવી.
ખતવવું (ક્રિ) નોંધ તથા મેળની રકમો ખાતામાં
ખતા (ના) નુકસાન. ઠોકર. ભૂલ. પસ્તાવો.
ખતાખાવી (ક્રિ) નુકસાન થવું. હલ્લો આવવો.
ખદખદ (અ) એવા ધ્વનિનું અનુકરણ.
ખદખદવું (ક્રિ) ઉકળવું, એવો અવાજ થવો.
ખદડવું(ક્રિ)તગેડવું, દોડાવવું. મેહેનત આપવી.
ખદડુક ખદડુક (અ) ઘોડાની એક ચાલનો
ખદબદ (અ) ખદખદ. [અવાજ.
ખદબદવું (ક્રિ) કીડા ઉભરાવા.
ખદવું (ક્રિ) ચાલવું, આગળ વધવું.
ખદિર (ના) ખેર. કાથો (પાનમાં ખાવાનો).
ખદિરા (ના) લજામણી, નમસ્કારી (એક વૃક્ષ).
ખદેડવું (ક્રિ) ખદડવું, દોડાવવું, નસાડવું.
ખદ્યોત (ના) પતંગિયો, આગિયો. તારો.
ખનક (ના) ખાણ ખોદનાર. ઉંદર.
ખનન (ના) ખાડો. દાટવું તે.

ખનિ / ખની } (ના) ખાણ, આકર.
ખનીજ (વિ) ખાણમાંથી નીકળેલું.
ખંત (ના) કાળજી, ચાનક. ચીટ, ચીડ.
ખંતી / ખંતીલું } (વિ) પછવાડે લાગુ રહેનાર. કાળજી રાખનાર.
ખંતે પડવું (ક્રિ) કેડો લેવો. ચાનક રાખવી.
ખંધાઈ (ના) લુચ્ચાઈ, ઠગાઈ. ખળતાઈ.
ખંધું (વિ) ખંધાઇ કરનાર [રૂર. તંગી. ખેપ.
ખપ (ના) માગણી. વાવર. ઊઠાવ. અગત્ય. જ-
ખપજોગું (વિ) ખપ હોય તેટલું.
ખપત (ના) ખપ, ઊઠાવ, માંગણી.
ખપતું (વિ) જોઇતું. મંગાતું. ઉપયોગનું.
ખપરેલ (વિ) નળિયાં ગોઠવ્યાં હોય તેવું.
ખપવું (ક્રિ) વેચાવું. વવરાવું. ગણાવું ચાલવું. જોઇતું. ટળવું.
ખપાટ (ના) ફાડ, લાકડાનો ચીરો.
ખપાટિયું (ના) વાંસની ચીપ.
ખપાડવું / ખપાવવું } (ક્રિ) ખપે તેમ કરવું.
ખપીજવું (ક્રિ) ખપવું. ખર્ચાવું.
ખપુવો (ના) એક શસ્ત્ર.
ખપેડી (ના) એક જીવડું. ગૂંગો.
ખપેડો (ના) કામડાની તટ્ટી.
ખપોટી (ના) એક જાતની રેતી. લિંગડું.
ખપ્પર (ના) ભોજનપાત્ર. કમંડળું. ઠીંતરાજી.
ખપ્પરમાં આવવું (ક્રિ) ભોગ થઇ પડવું.
ખપ્પરમાં લેવું (ક્રિ) ખાવું, ચૂસવું.
ખફા (વિ) ચીડાયલું, ગુસ્સે થએલું.
ખબડદાર (વિ) ચોક્સ, સાવધ. હોશિયાર.
ખબડદારી (ના) સાવચેતી. સંભાળ. ચોક્સાઈ.
ખબર (ના) સમાચાર, વર્તમાન. સંદેશો. ગપ. જાહેરખબર. નજર.
ખબર (વિ) માલૂમ, જાણીતું. [સમાચાર.
ખબર અન્તર (ના) તનદુરસ્તી વિષે જાણ.
ખબર આપવી (ક્રિ) જણાવવું, સમાચાર કહેવા.
ખબર કાઢવી (ક્રિ) પૂછપરછ કરવી.
ખબરદાર (ના) ખબડદાર, કાબેલ, પ્રવીણ.
ખબૂતર (ના) કબૂતર, કપોત, એક પક્ષી.
ખબૂતરખાનું (ના) ખબૂતરને રહેવાનું ઠેકાણું.

ખભો (ના) ખભો, સ્કંધ, ખાંધ. [ખારો.
ખબોચિયું (ના) ખાબોચિયું. પાણીનો નાનો
ખભળવું (ક્રિ) પાસું મરડવું. ડોહોળાવું. ગભ-
ખભળાટ (ના) ગભરામણ, ઉથલપાથલ. [રાવું.
ખભો (ના) સ્કંધ, ખાંધ, બગલ ઉપરનો ભાગ.
ખમ (ના) ભુજ, બાહુ.
ખમખમ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
ખમચાવું (ક્રિ) ખંચાવું, અચકાવું, લજવાવું.
ખમણ (ના) કોપરાનો ચૂરો (ખમણેલો).
ખમણ ઢોકળાં (ના) ખમણવાળાં વાટીદાળના
ખમણવું (ક્રિ) ખમણીથી છીણ કહાડવી. [ઢોકળાં.
ખમણી (ના) ખમણવાનું કાંગરીવાળું ઓજાર.
ખમતી (વિ) બોજો સહન કરનાર.
ખમવું (ક્રિ) ક્ષમવું, સાંખવું. સહેવું. વેઠવું. ખામોશથી જોવું.
ખમા (ના) ક્ષમા, ખામોશ. ધીરજ. રક્ષા.
ખમાચ / ખમાચી } (ના) રાતે ગાવાનો એક રાગ.
ખમીર (ના) ટેવ, આદત.
ખમીર (વિ) સહનશીલ, જેરવનાર. અભ્યાસી.
ખમ્પાલી / ખમ્પાળી } (ના) પંજેટી, ખેડુતનું એક ઓજાર.
ખમ્ભ / ખમ્ભ } (ના) સ્તંભ, થાંભલો, ખાંભ.
ખમ્ભાતી (વિ) ખંભાત શેહેરનાં. (તાળાં,
ખય (ના) ક્ષય, નાશ. [માણસ, ઈ૦).
ખર (ના) ગધેડો. રાવણનો એક પ્રધાન.
ખરખડિયાં (ના) ખડખડિયાં. એક જાતની
ખરખર (અ) એવો અવાજ. એકદમ. [પૂરી.
ખરખરવું (ક્રિ) ખખરવું. જૂનું થવું. ડહળી
ખરખરી (ના) ખખરી. ગળી. [જવું.
ખરખરો (ના) ખખરો. દલગીરી. શંકા.
ખરચ (ના) વ્યય. વાપર. સારું નરસું ટાણું.
ખરચખૂટણ (ના) વાવર. વ્યય. સરઆવસર.
ખરચવું (ક્રિ) ખરચ કરવો.
ખરચાઉ / ખરચાળ / ખરચાળુ } (વિ) ખરચ કરનાર. યોગ્ય રીતે પૈસા વાપરનાર.
ખરચી (ના) વાપરવાની રકમ.
ખરચી (વિ) સાધારણ, હલકું.
ખરચી ખાવું (ક્રિ) વાપરી નાંખવું. ઉડાવી દેવું.

ખરચી ચૂનો (ના) સાધારણ ધોળવાનો ચૂનો.
ખરચીપાણી (ના) નાણું ને ભાથું. હકવગરની [પ્રાપ્તિ.
ખરચુજવું (ક્રિ) ઝાડે જવું.
ખરજ (ના) ચામડીનો એક રોગ. ગાયનનો [એક સૂર.
ખરજવું (ના) ચામડીનો એક રોગ.
ખરડ (ના) લેપ. ખેતરનું ઘાસ.
ખરડવું (ક્રિ) ચોપડવું, લગાડવું. ખડવું.
ખરડાવું (ક્રિ) ખગડવું, ડાઘ લાગવો.
ખરડો (ના) કીત્તો. મુસદ્દો. અસલ લેખ.
ખરતું મૂકવું (ક્રિ) દૂર કરવું. વહી જવા દેવું.
ખરધ્વંસી (ના) રામ. ખર દૈત્યને મારનાર.
ખરપડી (ના) ખરપી, એક ઓજાર.
ખરપવું (ક્રિ) ખણવું. સોહોરી કાઢવું.
ખરપી (ના) નિંદવાનું ઓજાર, નાનો ખરપો.
ખરપો (ના) મોચીનું એક ઓજાર. મોટો તબેથો.
ખરબચડું (વિ) ખડબચડું. અ સપાટ.
ખરવાડ (ના) ખરાવાડ. ખળીની જગા.
ખરવું (ક્રિ) છૂટું પડવું. દૂર થવું. ગળવું.
ખરસવું (ના) ખરજવું. એક કંદ.
ખરસાણી (ના) એક ઝાડ. થુવરની એક જાત.
ખરાંટા (ના) વાસણપરના એંઠા ડાઘ.
ખરાંપારખાં (ના) સાચા જૂઠાની તપાસ.
ખરાખર (અ) નક્કી, ખચીત, આમુખા.
ખરાખરી (ના) સચ્ચાઇનો જોસ્સો. આફત.
ખરાદ (ના) સંઘાડિયાનું એક ઓજાર.
ખરાદી (ના) સંઘાડિયો. લાકડાનાં રમકડાં [ઉતારનાર.
ખરાપણું(ના)સચ્ચાઇ, વાજબીપણું
ખરાબ (વિ) ભુંડું, નઠારું, નરસું. [કરવો.
ખરાબ કરવું (ક્રિ) બગાડવું. ગેરલાભ-નાશ-
ખરાબખસ્તા / ખરાબખાસ્તા (વિ) ઘણુંજ ખરાબ. પડતી હાલતનું.
ખરી બપોર (ના) મધ્યાહ્ન, માથે સૂર્ય આવવાનો સમય.
ખરાબી (ના) બગાડ. નુકસાન. જોખમ. દુઃખ.
ખરાબેહાલ (વિ) માઠી દશા પામેલું.
ખરાબો (ના) પાણીથી ઢંકાયલો ખડક. પ- [થ્થરની જમીન.
ખરાવાડ (ના) ખળીની જગા.
ખરી (અ) ખરું હા. [તળિયાં.
ખરી (ના) ગાવેડી. ક્ષુર, ખુર, ઢોરનાં પગનાં
ખરીદ (વિ) વેચાતું લીધેલું.
ખરીદદાર (વિ) ખરીદ કરનાર. ખૂબી જા- [ણનાર.
ખરીદવું (ક્રિ) વેચાતું લેવું.
ખરીદી (ના) સોદો. મૂળકીમત. ક્રય.
ખરીફ (ના) ચોમાસામાં વવાતાં ધાન્યો.
ખરુ (વિ) સફેત. મૂર્ખ. ક્રૂર.
ખરુ (ના) ઘોડો. દાંત. શિવ.
ખરું (વિ) સાચુ, સત્ય. ઘણું સેકેલું. પાકે કરેલું.
ખરું (અ) ખલુ, હા, સાચું, ઠીક, વારૂ ઈ૦ [અર્થે.
ખરું (ના) પોલાદ. ખળી, ખળું.
ખરે (અ) સાચે, હા.
ખરેખર / ખરેખરું / ખરેખાત (અ) સાચે, નક્કી, ખચીત ઇત્યાદિ અર્થે.
ખરેટો (ના) એડના ડાઘા.
ખરેટી (ના) ચીરા પડેલી ભોંય.
ખરેડું (ના) તરત વિયાયલી ગાય ભેંસનું દૂધ.
ખરેડો / ખરેરો (ના) હાથિયો. ઢોરનું આંગ સાફ કરવાનું લોઢાનું ઓજાર.
ખરોખર (અ) ખરેખર, સાચે, નક્કી.
ખર્જુ (ના) ધંતુરો.
ખર્જુર (ના) રૂપું, રજત, રોપ્ય.
ખર્વ (વિ) ૧૦ અબજ, ૧૦૦૦ કરોડ (સંખ્યા).
ખર્વ (ના) કુબેરની ૯ નિધિમાંની એક.
ખર્વટ (ના) કસબો. પર્વતની તળેટીનું ગામડું
ખલ (ના) ખળ. પથ્થરની લાંબી ખાંડણી.
ખલ (વિ) ક્રૂર, દુષ્ટ.
ખલક (ના) દુનિયા. આલમ. માણસ.
ખલ કરવું (ક્રિ) ખલમાં મૂકીને ઘૂંટવું.
ખલતિક (ના) પર્વત.
ખલતો (ના) વાટવો. ઝોળી,
ખલબત (ના) છૂપી મસલહત.
ખલલ (ના) ખલેલ, નડ, હરકત-ઈજા.
ખલવાં (ના) વેંગણનાં ભજિયાં.
ખલવાડ (ના) ખરાવાડ. ખળીની જગા,
ખલાસ (અ) પૂરું. છોડવેલું.
ખલાસી (ના) વહાણમાંનો નોકર. ખારવો.
ખલિત (વિ) વીર્યપાત થએલું.
ખલિતો (ના) ખલતો, વાટવો.
ખલી (ના) ખોળ. તેલનો કૂચો.
ખલીફ (ના) મહંમદ પેગમ્બરનો વારસ.

ખલુ (અ) નિશ્ચયે, નક્કી.
ખલૂરિઓ (ના) લશ્કરની કવાયતની જગા.
ખલેચી (ના) ચમચી. (પાન, સોપારીની).
ખલેડી, ખલેરી (ના) ખીસકોલી. (એક પ્રાણી).
ખલેલ (ના) ખલલ, નડતર, નુકસાન.
ખલ્લ (ના) ખળ. ઘંટી. ચાતક.
ખલ્વાટ (વિ) માથે તાળવાળું.
ખવડાવવું (ક્રિ) કોઇ ખાય તેમ કરવું. લાંચ [દેવી.
ખવળવું (ક્રિ) આળોટવું.
ખવાઇ જવું (ક્રિ) કાટ ચઢવો. ખરવું. અજાણે [ખાવું.
ખવાડવું (ક્રિ) ખવડાવવું. પોષવું.
ખવાબ (ના) સ્વપ્ન, સપનું, સાણું.
ખવાર (ના) ખુવાર, પાયેમાલ.
ખવાવું (ક્રિ) ખાઈ શકવું. ઉચાપત કરવું.
ખવાસ (ના) સ્વભાવ. ધર્મ. હજુરિયો.
ખવીસ, ખવ્વીસ (ના) ભૂત થએલો મુસલમાન. રાક્ષસ.
ખશ (ના) પહાડી મુલક તથા ત્યાંના રહીશો.
ખશિયાણું (વિ) ઝંખવાયલું, માન ભંગ થયલું.
ખશ પડવું (ક્રિ) ખશિયાણું પડવું.
ખષ્પ (ના) ક્રોધ. ક્રૂરતા.
ખસ (ના) ખરજ, ખૂજળી, ધવડો.
ખસખસ (ના) અફીણનાં છોડ તથા બી.
ખસખસિયા (વિ) ખસખસ જેવડા.
ખસતું કરવું (ક્રિ) દૂર કરવું.
ખસબો (ના) ખુશબો, સુગંધ.
ખસમ (ના) ધણી, પિયુ, ભરથાર.
ખસર (ના) નિશાનની દોરી. દોરીની નિશાની.
ખસલત (ના) ખાસિયત, ટેવ, આદત.
ખસવું (ક્રિ) આઘે જવું. ફાંદામાંથી નીકળવું.
ખસિયાણું (વિ) ખશિયાણું, ઝાંખું.
ખસી (ના) ખાંસી. અંડ છેદન.
ખસૂસ (અ) વિશેષેકરીને; જરૂર. નક્કી.
ખસેડવું (ક્રિ) દૂર કરવું, ખસતું કરવું.
ખસોટી (ના) ઓટી.
ખસોટે (અ) ખસોટીમાં. કેડે.
ખળ (વિ) ખલ, ઢોંગો, હરામી.
ખળકવું (ક્રિ) ખખડવું.
ખળકો (ના) ખળખળ ધ્વનિવાળો જળપ્રવાહ.
ખળખળ (અ) એકદમ. અટકયાવિના.
ખળખળવું (ક્રિ) ખખળવું. છેક ઘસાવું.
ખળખળાટ (અ) ખળખળ, અસ્ખલિત.
ખળભળ (ના) ગરબડ. ધાકથી થતો ગભરાટ.
ખળભળવું (ક્રિ) દુઃખથી પાસું મરડવું.
ખળભળાટ (ના) ખળભળ, ગરબડ.
ખળાવાડ (ના) ખરાવાડ. ખળીઓની જગા.
ખળી, ખળું (ના) ખલિની, ખળું. કણસામાંથી અનાજ ઝુડવાની જગા.
ખાં (ના) ખાન. સરદાર. રસજ્ઞ.
ખાંખણ (ના) ચોળવાનું એક ઓસડિયું.
ખાંખત (ના) ખંત, ચાનક. છીટ. ચૂક ખોળવાની ટેવ. ખણખોદ.
ખાંખાંખોળા (ના) ખૂણે ખોતરેની શોધ.
ખાંગડ (ના) ખાંગડો. ઇંટના બાઝેલા ઢીંટા.
ખાંગડી (ના) નાનો ખાંગડો.
ખાંગડો (ના) જળજંતુનું ઘર. ફુંકો.
ખાંગું (ના) ખાતું.
ખાંગુ (વિ) ભેદુ, મળતિયો.
ખાંચ, ખાંચખૂંચ (ના) સાંકડ. ખોટ. ખોંચ. વધઘટ. ખોલ, સફાઇ નહિ તે.
ખાંચખૂંચિયું (વિ) ગૂંચવણવાળું. ઊંચુંનીચું.
ખાંચડ (ના) ખીણ. ટેકરીની પડોસની ભોંય.
ખાંચવું (ક્રિ) ખાળવું. પાછું હઠાવવું.
ખાંચાખૂંચી (ના) ખૂણાખોચરા, ગલીકૂંચી.
ખાંચો (ના) સાંકડો રસ્તો. ખૂણો, બંધી. વાંધો.
ખાંજણ (ના) જુવાળના પાણીવાળું મેદાન.
ખાંજરું (ના) હાથ ન ફરે એવી જગા.
ખાંડ (ના) ખંડ, સેરડીના રસનો ભૂકો. ધારનો ખાડો. મીઠાશ.
ખાંડણિયું, ખાંડણિયો (ના) ખાંડવાને ભોંયમાં દાટેલી ખાણણી.
ખાંડણી (ના) ખાણણી. ખાંડવાનું પાત્ર.
ખાંડવું (ક્રિ) દસ્તાથી છૂંદવું, કૂટવું, ઘા મારવા.
ખાંડિયું (ના) બાંડાં સિંગડાનું ઢોર.
ખાંડી (ના) એક માપ. ૨૦ મણ.
ખાંડીબંધ (અ) ખાંડીને હિસાબે, એકદમ.
ખાંડું (વિ) ખાંડ પડેલું. ખાંડાવાળું.
ખાંડું (ના) બે ધારવાળી તરવાર.
ખાંણું (ના) મૂએલાં સગાનો શોક.
ખાંત (ના) ખંત. હોંસ.

ખાંધ (ના) સ્કંધ. ગરદન. મદદ.
ખાંધિયો (ના)મુડદું ઊંચકનાર. હાજિયો.સાથી.
ખાંધું (ના) હક્કો. બાંધી મદતનો વાયદો.
ખાંપણ (ના) ખોડ, એબ. કફન.
ખાંપવું (ક્રિ) થોડું થોડું ખોદવું.
ખાંભ,ખાંભ (ના) થાંભલો, સ્તંભ.
ખાંભી (ના) દાહની જગાનો પથરો, ચોરો.
ખાંભું (ના) કચરાનો ખાડો. [ફુકેળની ચીપો
ખાંસુવું (ક્રિ) ઉધરસ ખાવી.
ખાંસી (ના) કાશ, ઉધરસ, ઠાંસો. અંડ છેદન.
ખાઈ (ના) કોટના ગુડખાની ખાડી. ખોરાક.
ખાઈજવું (ક્રિ) ખાવું. દબાવવું. સપડાવવું.
ખાઈજોવું (ક્રિ) ખાઇને પરીક્ષા કરવી.
ખાઇપી લેવું (ક્રિ) ભોગવવું. ખાનપાનની મોજ માણવી. [મારખાઉ.
ખાઉ (પ્ર) ખાનાર અર્થે. જેમઃ લાંચખાઉ,
ખાઉકડ (વિ) વારે વારે ખાનારો.
ખાઉધર (વિ) અકરાંતિયો. ખાઉકડ.
ખાઉપાત્ર (વિ) ખાવા લેવાની દાનતવાળો.
ખાએશ (ના) ઇચ્છા, મરજી, ચાહેના.
ખાક (ના) રાખ. ધૂળ. મારેલી ધાતુ.
ખાકટી (ના) આંબાના મરવા.
ખાકસાર (ના) આજ્ઞાંકિત, નમ્ર. નીચું.
ખાખ (ના) રાખ. માટી. ધૂળ. મારેલી ધાતુ.
ખાખટી (ના) ખાકટી, મરવા.
ખાખર (ના) એક ઝાડ.
ખાખરી (ના) નાનો ખાખરો. સૂકાં પાતરાં.
ખાખરો (ના) ખાખર. ફરી સેકી ખરી કરેલી રોટલી.
ખાખસૂસ (અ) ખસુસા, ખચીત, જરૂર.
ખાખાખીખી (વિ) હેરાન હેરાન. અતિ દુઃખી.
ખાખી (વિ) જોગી, બાવો. નિર્ધન.
ખાખી બંગાલી (વિ)નિર્ધન છતાં ઇશકી. ફક્કડ.
ખાજ (ના) ખાદ્ય, ભક્ષ, ખોરાક. ચેળ.
ખાજલી (ના) નાનું ખાજું.
ખાજલું (ના) ખાજું. [પકવાન.
ખાજું (ના) ચોખા તથા ઘઉના લોટનું એક
ખાટ (ના) ખાટલો. છપરખાટ. લાભ.
ખાટકી (વિ) કસાઈ. નિર્દય. હિંસક. ક્રૂર.
ખાટકીવાડ (ના) કસાઈ મોહોલ્લો.
ખાટલી (ના) ઠાઠડી; ક્રકટી. ખાટ. માચી.
ખાટલે પડવું (ક્રિ) માંદા પડવું.
ખાટલો (ના) ખટ્વા, ઢોલિયો.
ખાટલો ભોગવવો (ક્રિ) મંદવાડ આવવો.
ખાટવું (ક્રિ) કમાવું, લાભ મેળવવો.
ખાટું (ક્રિ) ખટાશવાળું. કચવાયલું. દલગીર.
ખાટુંબડચ, ખાટુંબડસ (વિ) ઘણુંજ ખાટું. ખાતાં દાંત ખટાઈ જાય તેવું.
ખાટુંવડું (ના) વિવાહનો આગલો દિવસ.
ખાટોડી (ના) એક જાતની ખાટી ભાજી.
ખાડ (ના) ખાડી, ખાઇ, ખાડો.
ખાડી (ના) નદીનો ભરતીવાળો ભાગ. પાણી જવાનો ખાડો.
ખાડુ (ના) ભેંસનું ટોળું.
ખાડો (ના)ગર્ત, ખોદાયલી દબાયલી ભોંય. ખોટ.
ખાણ (ના) ખાનિ, આકર. ભોંયરું. બાફેલું અન્ન. સ્વેદજ, અંડજ, ઉદ્‌ભીજ ને જરાયુજ.
ખાણિયું (ના) ખાંડણિયું.
ખાણું (ના) જમણ, ભોજન. ખાણું.
ખાંડવ(ના)કુરુક્ષેત્રમાં તક્ષક નાગનું નિવાસ વન.
ખાંડવિક, ખાંડિક (ના) સુખડિયો. મીઠાઇ વેચનાર.
ખાણણાં (ના)હિંચકે બેસી સામસામા ગાવાનાં [ગીત.
ખાણણી (ના) ખાંડણી, ખાંડવાનું પાત્ર.
ખાત (ના) ખાડો. બાકું.
ખાતમુહૂર્ત (ના) પાયો ખોદવાનો શુભ સમય.
ખાતર (ના) કોહેલો કચરો. ભીતમાં પાડેલું બાકોરું. આગતાસ્વાગતા, સરભરા. શરમ. દરકાર. પક્ષ.
ખાતર (અ) વાસ્તે, કાજે, માટે.
ખાતરજમા (ના) ખાતરી, પતીજ.
ખાતરણી (ના) ૧૦૦૦ છાણાંની ગાડી.
ખાતરદારી (ના) તરફેણ, પક્ષ. શરમ. દરકાર.
ખાતરનીશા (ના) ખાતરજમા. [ચરો.
ખાતરપૂંજો (ના) ઘાસ, છાણને વાસીદાનો ક-
ખાતરવું (ક્રિ) ખાતર નાંખવું. ગાળ દેવી.
ખાતરી (ના) ખાતરજમા, સાબેતી. ખતરી.
ખાતાંપીતાં (અ) ગુજરાન કરતાં છતાં. [પટા.
ખાતાંપોથાં(ના)હિસાબકિતાબ. લેણદેણના ચો-
ખાતાંબંધી (ના) ખેડુતનું ભરણું ખાતાંવાર.

ખાતાબાકી (ના) જમે ઉધાર બાદ કરતાં ખાતામાં રહેલી શિલક.
ખાતાવહી (ના) ખાતાંનો ચોપડો. હાથવહી.
ખાતાવાર (અ) જુદા જુદા ખાતા પ્રમાણે.
ખાતું (ના) લેણદેણની નોંધ. પ્રકરણ. કામની વહેંચણ.
ખાતુંપીતું (વિ) સારી રીતે ગુજરાન કરનાર.
ખાતેદાર (ના) જમાબંદીનો ખાતાવાળો ખેડુ.
ખાદન (ના) દાંત. ખોરાક.
ખાદી (ના) કડવી, હલકી દોટી (કાપડ).
ખાદુક (વિ) ખાઉધરો. મૂર્ખ.
ખાધ (ના) ખોટ. ખોરાક. ખોડ.
ખાધી (ના) ખાદી, ઉતરતી દોટી (કાપડ).
ખાન (ના) શાહજાદો, અમીર. ખોરાક.
ખાનગી (વિ) છૂપું, ગુપ્ત.
ખાનદાન (ના) વંશ, કુળ, ઓલાદ.
ખાનદાન (વિ) કુલિન, સારા ઘરનું.
ખાનપાન (ના) ખાવાપીવાની સામગ્રી.
ખાનાજંગી (ના) માંહોમાંહેની લઢાઈ.
ખાનું (ના) જગા, ઘર. ખણ. કોઠો. જમણ.
ખાનુંખરાબ (ના) ખાવેપીવે હેરાન-ગતિ.
ખાનેઆબાદ (વિ) ખાવે પીવે સુખી.
ખાપ (ના) આરસી, દર્પણ, ચાટલું.
ખાપણ (ના) ખપ્પણ, કફન.
ખાપરિયું (ના) જસતનું અંજન.
ખાપરી (ના) નાકના મળનો પોપડો, ગૂંગો.
ખાપરો કોઢિયો (ના) બીજાની શીખવણીથી બૂરું કામ કરનાર. લડે વઢે ને એક થાય તે. સમોવડિયો.
ખાપવું (ક્રિ) થોડું થોડું ખોદવું.
ખાબડું (ના) નાનું ખાબોચિયું.
ખાબોચિયું (ના) પાણીથી ભરેલો ખાડો.
ખામ (ના) સ્તંભ, થાંભલો. ખભો.
ખામણું (ના) છાછરો ક્યારો. પાણી આરાપરનો છાછરો ખાડો. ઢળતી જગા.
ખામી (ના) ખોડ, કસર. કાચીસમજ. તંગી.
ખામું (ના) ખામણું.
ખામુખા (અ) નક્કી, ખરેખર, ખચીત.
ખામોશ, ખામોશી (ના) ક્ષમા. સહનશીલતા. ધીરજ. સબુરી.
ખાયકી (ના) પેદાસ, મળતર. ઉચાપતી.
ખાયો (ના) અંડ, વૃષણ. લિંગ.
ખાર (ના) ક્ષાર. લૂણ, મીઠું. ખારી જમીન. વેર, કીનો. અદેખાઈ. ૧૬ દ્રોણનું માપ
ખારપાટ (ના) અગર. મીઠું પાકે એવી જગ
ખારપાટિયું (ના) માનસિક બળાપાથી નબળ [પડેલી સ્ત્રી
ખારવાન (ના) ખારવું.
ખારવું (ના) રાતું હારવાળું જાડું કાપડ.
ખારવો (ના) વહાણ ખેડનાર. છાપરાં ચાળના
ખારવો (વિ) ખારાશવાળો (ગોળ).
ખારાજ (વિ) ખારવાળું.
ખારાજ કરવું (ક્રિ) રદ કરવું, ઉપયોગમાં ન લે
ખારાટ, ખારાસ, ખારાશ (ના) ખારાપણું.
[ભૂખે મરવું
ખારિયાં (ના) મીઠામાં આથી સૂકવેલાં (શાક
ખારીલું (વિ) ઝેરીલું, વેર રાખનાર.
ખારું (વિ) ખારાશવાળું. અદેખું. ઝેરીલું.
ખારેક (ના) સૂકું ખજૂર. એક સૂકો મેવો
ખારેકપાક (ના) ખારેક વગેરેનો પાક.
ખારેકીબોર (ના) ખારેક જેવડાં બોર.
ખાર્વા (ના) ત્રેતાયુગ. બીજો યુગ.
ખારો (ના) સંચોરો. પાપડખાર. ખાર.
ખાલ (ના) ચામડી. છાલ, છોલ.
ખાલપો (ના) ચમાર. ચામડાં સાફ કરના
ખાલવવું (ક્રિ) ઠાલવવું, ખાલી કરવું.
ખાલસા (ના) સરકારી. ખેડવા રાખેલી જમી
ખાલી (ના) ઝઝણી.
ખાલી (વિ) ઠાલું. નકામું. માત્ર. નિર્ધન. [થ
ખાલી પડવું (ક્રિ) ન વપરાવું. શરીર નબ
ખાલીપીલી (ના) અમથું, વ્યર્થ, વગરકારણે
ખાલું (ના) ઉપલું ચામડું. બરૂનો કકડો. પ જનું ઢાંકણ. ક્યારો.
ખાલું (વિ) ઠાલું.
ખાલેશ (વિ) સાફ, નિર્મળ, ખુલ્લું.
ખાવન્દ (ના) ખાવિન્દ, ધણી, શેઠ.
ખાવરું (વિ) ખાઉધરું, વારંવાર ખાનાર.
ખાવાનું (ના) ખાઉ. ખોરાક, ખાનપાન.
ખાવિન્દ (ના) ખાવન્દ, હાકેમ. વર, ભર્તાર.
ખાવું (ના) ખાઉ, ખાવાનું, ખાન.

ખાવું (ના) જમવું. ઉચાપત કરવું. વાપરવું. પરખાવું. ખમવું. લેવું. બોલવું. ખીવડાવવું. ધરવું. શ્વાસ ધરવો–છોડવો.
ખાવાલેવું (ક્રિ) શિરસ્તા કરતાં વધારે લેવું.
ખાસો (ના) ઉંડા ગએલા મૂળવાળું ઘાસ.
ખાસ (વિ) પોતીકું. અગત્યનું. સારૂં.
ખાસગત } (વિ) પોતાનુંજ. ખાનગી, જરૂરનું, વિશેષ.
ખાસગી }
ખાસડકુટ્ટો } (વિ) ખાસડાં ખાનાર. ઠપકો લેનાર.
ખાસડખોરો }
ખાસડાંબાજી (ના) ખાસડાં ફેંકવાની રમત.
ખાસડાખોર (વિ) ખાસડકુટ્ટો.
ખાસડિયાં કેળાં (ના) એક જાતનાં લાંબાં કેળાં.
ખાસડું (ના) જૂનો જોડો.
ખાસદાર (ના) સાથે રહેનાર. હજુરિયો.
ખાસદોસ્ત (ના) ઘણોજ વહાલો મિત્ર, સખા.
ખાસબરદાર (ના) હથિયાર ઊંચકનાર સીપાઈ.
ખાસાનું (વિ) ચોખ્ખું (ખીડું વગેરે).
ખાસિયત (ના) ધર્મ. સ્વભાવ. ટેવ.
ખાસું (વિ) મઝેનું, સારૂં, સ્વચ્છ, રૂડું.
ખાસું (અ) વાઃ વાઃ, સારૂં. સાબાશ! ભલે!
ખાળ (ના) ચોકડી. (પાણી ઢોળવાની).
ખાળકુંડી (ના) ખાળમાં પાણી ભરાવાનો ખાડો.
ખાળકૂવો (ના) સંડાસનો ખાડો, શૌચકૂપ.
ખાળવું (ક્રિ) અટકાવવું, રોકવું, થોભાવવું.
ખાળે જવું } (ક્રિ) પીશાબ કરવા જવું. (આ પ્રયોગ સ્ત્રીઓ વાપરેછે).
ખાળે બેસવું }
ખાળો (ના) અટકાવ. વિલંબ. બંદર.
ખિજડો (ના) સમડો, એક ઝાડ.
ખિજમત (ના) ચાકરી, સેવા.
ખિજમતદાર (ના) ચાકર, ખવાસ. ગુલામ.
ખિદમત (ના) ખિજમત, સેવા.
ખિન્ન (વિ) દુઃખિત, પીડિત.
ખિન્નતા (ના) દલગીરી. બેચેહેની.
ખિમણું (ના) નથના ચાંપાનો હીરો.
ખિરાપત (ના) ખુશાલીમાં મીઠાઇ વહેંચવી તે.
ખિરોદક (ના) ભાતીગળ રેસમી કપડું.
ખિલત (ના) સરપાવ, ઈનામી પોશાક.
ખિસમિસ (ના) સૂકી દરાખ.
ખિસર (ના) સંક્રાંત.—ઉત્તરાયણ.

ખિસવું (ક્રિ) ખસવું, આઘે જવું.
ખીખી (અ) દાંત કહાડીને હસવું.
ખીચખીચ (અ) ખીચાખીચ, લગોલગ.
ખીચ ગાલ્લું (ના) મોટું ગાડું, ખટારો.
ખીચડી (ના) દાળ ચોખાનું ભેળાવું.
ખીચડો (ના) ઘણાં અનાજની શેળભેળ. ભેળસેળ.
ખીચાખીચ (અ) લગોલગ, અડોઅડ.
ખીચી (ના) પાણીએ બાંધી બાફેલો જુવારનો લોટ.
ખીજ (ના) ચીડ, રીસ. મશ્કરીનું નામ.
ખીજગાલ્લું (ના) ખટારો, મોટું ગાડું.
ખીજવવું (ક્રિ) ગુસ્સે કરવું, ચીડવવું. સતાવવું.
ખીજવાવું (ક્રિ) ચીડાવું, ક્રોધે ભરાવું.
ખીજવું (ક્રિ) ચીડવું, કોપવું. ધમકાવવું.
ખીંટલિયાળું (વિ) આંકડીવાળું.
ખીંટી (ના) કપડાં ભેરવવાનો આંકડો, ખીલો.
ખીંટો (ના) ખૂંટો.
ખીણ (ના) ખીણડ, બે ટેકરી વચેની સાંકડી વાટ.
ખીણ (વિ) ક્ષીણ, જરજર થએલું, ઘટેલું.
ખીણડ (ના) ખીણ. ટેકરીઓની વચલી ગલી.
ખીતાબ (ના) અલકાબ, પદવી, ઓધ્ધો, ઉપાધિ.
ખીમો (ના) કચૂમર કરેલું માંસ. છૂંદો.
ખીર (ના) ક્ષીર, દૂધપાક.
ખીરૂં (ના) મસાલવાળો ઢીલો લોટ. જાડો રગડો.
ખીલ (ના) મોં પરની ફોલ્લી. આંખના મૅંસા.
ખીલકોડી (ના) ખીસકોલી. ખલેડી.
ખીલડો (ના) ઘંટીનો ખીલો.
ખીલમાકડી (ના) ખીલડો તથા માકડી (ઘંટીનાં).
ખીલવવું (ક્રિ) ખીલે તેમ કરવું. ચઢાવવું. ભકાવવું. [ખીલમાકડી. ચિડવવું.
ખીલવું (ક્રિ) ફૂલવું, ઉઘડવું. દીપવું. ફાટવું.
ખીલાડી (વિ) ખેલાડી. ચતુર. કળાકુશળ.
ખીલાપાટી (ના) પેચ પાડવાનું ઓજાર.
ખીલસવું (ક્રિ) ખીલવવું.
ખીલી (ના) નાની મૂંક. ખૂંટી.
ખીલીમટકો (ના) અડ, નડતર, હરકત.
ખીલી ઠોકવી (ક્રિ) ખૂટી દાટવી. [(સાંકળાનાં).
ખીલી પસિયારાં (ના) ખીલી અને પસિયારાં.
ખીલો (ના) ઠેયું, મૂઠીનો અંગૂઠો. ક્રીલ, અણી અને માથાવાળી ધાતુની સળી.

ખીલોડી (ના) ખીસકોલી
ખીલોણું (ના) રમકડું.
ખીસકોલી (ના) ખીલોડી, ખલેરી.
ખીસાકાતરૂ (વિ) ગજવું કાપનાર. [નાણું.
ખીસાખરચ (ના) હાથખરચ. ગજવામાંનું જૂજ
ખીસું (ના) ગજવું, ગુંજું. પૉકેટ [અંગ્રેજી].
ખુંખારો (ના) ખંખારો, ખોંખારો (ઘોડાનો).
ખુંદવું (ક્રિ) પગેથી દાબવું. ગરબા ગાતાં કૂદવું.
ખુંદાળવું (ક્રિ) ખાઈ પી મોજ મારવી.
ખુંપરો (ના) થડને વળગેલો ડાળીનો ટોંક. અણીદાર ચીજ લાગ્યાથી પડતો ચીરો
ખુઆર (ના) ખુવાર, પાયેમાલ.
ખુજલી / ખુજળી (ના) ખરજ, ખસ. ઘવડાટ, ખંજવાળ. ચેળ.
ખુડદો (ના) તાંબાનાણું.
ખુડદો કરવો (ક્રિ) વેચી નાખવું.
ખુડી (ના) બાળકને ઉધરસ આવે ત્યારે વાંસે હાથે ફેરવતાં બોલાતું વચન.
ખુણ (ના) નિશાની, ચિહ્ન (મરાઠી).
ખુદ (સ) જાતે, પોતે.
ખુદા (ના) ખોદા, દુનિયાનો માલિક.
ખુદાઈ (વિ) ખુદાનું બનાવેલું. પાક.
ખુદા પરસ્ત (વિ) એક ખુદાને માનનાર.
ખુદાવન્દ (ના) મોટાસાહેબ. શેઠ.
ખુર્પવવું (ક્રિ) ઠરાવવું.
ખુબ (વિ) સુંદર, સરસ. ઠીક.
ખુબસૂરત (ના) દેખાવડું, સુંદર.
ખુબસૂરતી (ના) સુરૂપ. શોભા. સૌંદર્ય.
ખુબી (ના) ગુણ. રસ. ચતુરાઈ. ભલાઈ.
ખુબીદાર (વિ) ખુબીવાળું.
ખુમચો (ના) મોટી થાળી. થાળો.
ખુમારી (ના) કેફ કે મનોવિકારની લેહેર.
ખુમાશ (ના) એક રંગ.
ખુર (ના) ક્ષુર, ખરી.
ખુરચન (ના) ચવેણું. મળવાનો દાઝેલો ભૂકો.
ખુરદો (ના) ખુડદો, તાંબાનાણું.
ખુરબાન (અ) આધીન, કુરબાન! ફિદા.
ખુરશેદ (ના) સૂરજ, આફતાબ.
ખુરસી (ના) ઊંચી માચી. (બેસવાની).
ખુરસું (ના) ખોડસું, એરણની બેઠક (સોનીની).

ખુલતું (વિ) બહાર પડતું. શોભતું. ઉઘડતું.
ખુલવું (ક્રિ) શોભવું, દીપવું. ઉઘડવું.
ખુલાસો (ના) સમજણ. ટીકા. સ્પષ્ટિકરણ. નીકાલ. મોકળાસ.
ખુલ્લું (વિ) ઉઘાડું. જાહેર. સાફ. નાગું.
ખુવાબ (ના) સ્વપ્ન, સપનું, સાણું.
ખુવાર (વિ) દુઃખી દુઃખી, બેજાર. તોબા.
ખુશ (વિ) રાજી, આનંદી. ક્ષેમ. સારૂં.
ખુશકી (ના) જમીનનો રસ્તો. પગવાટ.
ખુશનુમા (વિ) આનંદજનક. સુંદર.
ખુશબખતી (ના) ખુશીનો લખત. ખુશીખબરનું
ખુશબો (ના) સુગંધ. સુવાસ. [ઇનામ. વધાઈ.
ખુશબોઈ (ના) સુવાસ. સુગંધી.
ખુશબોદાર (વિ) ખુશબોવાળું, સુવાસિક.
ખુશમિજાજ (વિ) રંગીલું, આનંદી. મોજી.
ખુશહાલ (વિ) સુખી હાલત, તનદુરસ્તી.
ખુશામત (ના) કાલાવાલા. હાજીહા. ચાપલુસી.
ખુશામતિયું (વિ) ખુશામત કરનાર.
ખુશાલ (વિ) ખુશહાલ, આરોગ્ય.
ખુશાલી (ના) ખુશહાલી. આનંદ તાજગીર.
ખુશી (ના) મરજી. રુચિ. હર્ષ.
ખુશી (વિ) ખુશ. સુખરૂપ.
ખુસરો (વિ) મૂછ વગરનો, બડમૂછો.
ખુસિયો (ના) વૃષણ, પેળિયો, ખાચો.
ખૂંચ (ના) ખોંચ, ખાંચો, ગૂંચવણ.
ખૂંચવું (ક્રિ) ખૂંચ્યા કરવું, ખટકવું.
ખૂંચાવવું / ખૂંચાવીલેવું / ખૂંચીલેવું (ક્રિ) ઝુંટાવી લેવું. હરણ કરવું. કોઇની ચીજ પોતાની પાસે તાણી લેવી.
ખૂંટ (ના) હદ દેખડાવવા દાટેલો પથ્થર– [ખીલી.
ખૂંટ (વિ) પૂરેપૂરૂં, બરોબર.
ખૂંટડી (ના) પગનું ઠેસણું.
ખૂંટડો (ના) ખૂંટો, મેખ.
ખૂંટવું (ક્રિ) ઊખેડી કહાડવું. છોટવું.
ખૂંટી (ના) ખીટી. અંગરખાની કળી. મેખ. વાળ દૂંપાવી કાઢેલીની નકસી. [થરિયું
ખૂંટું (ના) કાપેલા ઝાડનું જમીનમાં દેખાતું
ખૂંટો (ના) દાટેલી ખીલી, મેખ. ઝાડની ભાંગેલી ડાળીનો વળગેલો ટોંક. વહાણનો કર.
ખૂંટો ઘાલવો (ક્રિ) પગ પેસાડવો, દાખલ થવું.

ખળ (ના) હાર, ખળ, લાહી.
ખળવું (ના) ખેલવું, રમવું. [સ્ત્રી.
ખળો (ના) વેશધારી, ભવાયો. ભવાયા જેવી
ખાંખારવું (ક્રિ) ખંખારવું, ઘોડાનું બોલવું.
ખાંચ (ના) ફાડ, છાછરો ખાડો. કસર. ખાંચો. ગૂંચવણ.
ખાંચાવી લેવું } (ક્રિ) ખેંચી લેવું, ઝુટાવી લેવું,
ખાંચી લેવું } જબરદસ્તીથી લેવું.
ખો (ના) ટેવ, આદત. બખોલ, ગુફા, કોતર.
ખોઈ (ના) ઝોળી. (બાળકને સૂવાડવાની).
ખોખરાટ (ના) ખોખરો અવાજ.
ખોખરું (વિ) જાડા અને પોલા અવાજનું.
ખોખલી (ના) શિયાળની ઘરડી માદા.
ખોખલો (ના) ઉધરસ, ખાંસી, ઠાંસો.
ખોખારવું (ક્રિ) ખંખારવું, ઘોડાનું બોલવું.
ખોખું (ના) સીકરાયલી હુંડી. નમૂનો. સૂકું મડદું. કાગળની પાઘડી. નિરસ પદાર્થ.
ખોગીર (ના) ઘોડાની પીઠનું ગાદલું, જીન.
ખોજ (ના) શોધ, ખોળ, તપાસ.
ખોજવું (ક્રિ) શોધવું, ખોળવું. [તિમાંનો એક
ખોજો (ના) હિંદુમાંથી મુસલમાન થએલી જા-
ખોજો (વિ) નપુંસક, હીજડો, નામર્દ.
ખોટ (ના) ચૂક. ટોટો. અપૂર્ણતા. અછત. દુ-
ખોટાઈ (ના) આળસાઈ. [ષ્કાળ.
ખોટારવો (ના) છાણાની રાખનો ગોટો.
ખોટારું (ના) જૂઠાણું. બનાવટ, તરકટ.
ખોટી (ના) રાહ. ઢીલ.
ખોટી થવું (ક્રિ) વાટ જોવી. અટકી બેસવું.
ખોટું (વિ) અસત્ય, જૂઠું. હીણું. બેવફા. આળસુ.
ખોડ (ના) બૂરી ટેવ. કસર. એબ. ડાઘ, કલંક.
ખોડ કાઢવી (ક્રિ) ખામી બતાવવી, નિંદા કરવી.
ખોડખાંપણ (ના) શરીર સંબંધી ખામી. એબ.
ખોડગાવું (ક્રિ) લંગડાવું, ખોડાતું ચાલવું.
ખોડ ભાંગવી (ક્રિ) ખોટી આદત-ટેવ-મૂકાવવી.
ખોડાવું (ક્રિ) લંગડાવું, અટકતું ચાલવું.
ખોડિબારું (ના) છીંડું. ખોદણી.
ખોડિયું } (વિ) અપંગ, ખોડવાળું.
ખોડીલું }
ખોડું (વિ) અપંગ. લેથડાતું.
ખોડો (ના) માથાનો એક રોગ.

ખોણિયું (ના) બળતા લાકડાનો કટકો.
ખોતરવું (ક્રિ) ધીમેથી ખોદવું, ભરાયલું બહાર
ખોતરું (ના) બહાનું, મસ, મિષ. [ખેંચવું.
ખોદકામ (ના) કોતરકામ. સલાટકામ. ખો- દવાનું કામ.
ખોદણી (ના) નિંદા. ભૂલ-દોષ-કાઢયાં કરવું,
ખોદવું (ક્રિ) હથિયારથી ઊખેડવું. કોતરવું. ખ-
ખોદા (ના) ખુદા, દુનિયાનો માલેક. દેવ. [ણવું.
ખોદાણ (ના) ખોદાઈ ગએલી જમીન.
ખોદાવન્દ (ના) ખુદાવંદ, માલિક. શેઠ.
ખોદાવવું (ક્રિ) કોઈ ખોદે તેમ કરવું. ખ-
ખોપડું (ના) ઝુપડું. મરૂઢી. [ણાવવું.
ખોપરી (ના) માથાનો ઉપલો ભાગ.
ખોપરું (ના) કોપરું, નાળિયેરનો ગર.
ખોબલો } (ના) પોશ. બે હાથેલી જોડી કરે-
ખોબો } લો ખાડો.
ખોભ (ના) ક્ષોભ.
ખોભણ } (ના) ખો, ગુફા, પોલ, ભેખરાડ.
ખોભાણ } ડુંગરના પડખાનો ખાડો.
ખોય (ના) કોતર.
ખોયણ (ના) દીવાનું ઉબાડિયું.
ખોરડું (ના) નાનું ઘર, ઝુપડું.
ખોરવું (ક્રિ) છૂટું પાડવું. હલાવી ખસેડવું. ઉપર
ખોરસું (ના) ત્રણપગી ઘોડી. [તળે કરવું.
ખોરાક (ના) ખાદ્ય, ખાજ, ખાવાનું, આહાર.
ખોરાકી (ના) ગુજરાન માટેનો ખોરાક. ખા- ધખરચ.
ખોરાકી પોશાકી (ના) અન્નવસ્ત્ર. ખાવાનું ને
ખોરાસ (ના) ખોરાપણું [પહેરવાનું.
ખોરું (વિ) બેસ્વાદી. ગંધાતું.
ખોલ (ના) ઉપલું ઝુલતું ઢાંકણ. ઊંડોષ્ણ.
ખોલકી (ના) મહિના દોઢ મહિનાની ગધેડી.
ખોલવું (ક્રિ) ઊઘાડવું, પડદો ખસેડવો.
ખોલી (ના) આંગઠી. ઓરડી.
ખોલું (વિ) ઢીલું. ઊઘાડું.
ખોવું (ના) ગુમાવવું. ખોટ થવી. વ્યર્થ જવું.
ખોસવું } (ક્રિ) જોરથી અંદર ઘુસેલવું.-
ખોસી ઘાલવું } પેસાડવું. ઘોંચવું.
ખોહ (ના) ગુફા, કૈંદણ.
ખોળ (ના) શોધ, તપાસ, પત્તો. તલનો કૂચો.

ખોળમ્બો (ના) ઢીલ, વિલંબ.
ખોળવું (ક્રિ) શોધવું, તપાસવું. [ફાંફાં.
ખોળાં ખંખોળાં (ના) ખૂણે ખોતરે જોવું તે.
ખોળાધર(ના) જામીન. ખોળખાણુ. (વેપારમાં).
ખોળિયું (ના) તળાઇની ખોલ. શરીર. કોથળો.
ખોળો (ના) ઉછંગ. અંગરખાનો ઉપલો ભાગ. સ્ત્રીના પાલવની ખોલ.
ખોળો પાથરવો (ક્રિ) નમવું, કાલાવાલા કરવા.
ખોળો ભરવો (ક્રિ) અધરણીશત (ઘેણ)ના ખોળામાં સીમંત ટાણે ચોખા વગેરે નાખવા તે.
ખોળા (ના) એક જાનવર.
ખ્યાત(વિ) પ્રસિદ્ધ, નામીચું, પંકાયલું.
ખ્યાતિ (ના) કીર્તિ, પ્રસિદ્ધિ, નામના. [કેડી.
ખ્યાલ (ના) તર્ક, વિચાર, કયાસ, દરિયાફત. એક ગાયન. લાવણી. [ફકરી.
ખ્યાલીખુશાલી(ના)નાચરંગ, ગાનતાન, ઠઠ્ઠામશ્કરી.
ખ્રિસ્તી (વિ) ઈસુ ખ્રિસ્ત સંબંધી. (ધર્મ ઈ૦)
ખ્વાબ (ના) સ્વપ્નું, સાણું.
ખ્વાર (વિ) ખુવાર, બેજાર, હેરાન, દુઃખી.

ગ.

ગ (ના) ત્રીજો વ્યંજન. ગંધાર (ગાયનમાં ત્રીજો સૂર).
ગ (પ્ર) ગતિદર્શક. જેમકે:—ખગ, ઉરગ.
ગઈ (ના) ભૂતકાળમાં બનેલી. વાત.
ગઈ (વિ) ગયેલું.
ગઇગુજરી (ના) બની ગએલી વાત.
ગઇકાલ (ના) આજનો પૂર્વ દિવસ.
ગઉ (ના) ગૌ, ગાય.
ગગડવું (ક્રિ) ગડગડવું, ગબડતાં અવાજ થવો.
ગગડાટ (ના) ગડગડાટ.
ગગડાવવું (ક્રિ) ગડગડાવવું.
ગગન (ના) આકાશ, આસમાન.
ગગરૂં (વિ) જાડું ભરડેલું. આછું.
ગગળવું (ક્રિ) નરમ પડવું. ગગળી જવું.
ગગો (ના) છોકરો, કીકો.
ગંગ (ના) ગંગા (નદી). અકબરનો કવિ.
ગંગાગોળી (ના) ઓટલી લોટી. ઓળાતી પાણીની ગોળી.
ગંગાજળ (ના) ગંગાનદીનું પાણી.
ગંગેરીપાન (ના) એક જાતનાં ખાવાનાં પાન.
ગંગોદક (ના) ગંગા-જળ-પાણી.
ગચરકું, ગચકિયું, ગચરકો (ના) હાર પડતાં થતો વાયુનો અટકાવ. હુબકું. અપચાથી ખાધું બહાર.
ગચિયું (ના) છો મટોડીનો ગઠ્ઠો.
ગચ્છ (ના) સંખ્યા સમુદાય. વર્ગ, જથ્થો.
ગચ્છન્તી કરવી (ક્રિ)નાશીજવું, પોબારા ગણવા.
ગજ (ના) હાથી. ૨૪ તસુનું માપ. લોઢાનો સળિયો.
ગજકરણ (ના)હાથીનો કાન. ગણપતિ. દરાજ.
ગજગતિ, ગજગામિની (ના) હાથીની પેઠે લહેકાતી લહેકાતી ચાલનારી સ્ત્રી.
ગજચ્છાયા (ના) હસ્ત નક્ષત્રવાળું મહાલય શ્રાદ્ધ.
ગજદંત (ના) હાથીદાંત. ગણપતિ.
ગજપીપર (ના) ગજપિપ્પલી, એક ઓસડિયું.
ગજબ (ના) કેર. મોટું દુઃખ. આશ્ચર્ય. ગભરાટ.
ગજર (ના) ઘડીનો ટકોરો. સાંજ.
ગજરાજ (ના) મોટા હાથી. ગજેંદ્ર. [ઘરેણું.
ગજરૂં (ના) હાથના કાંડાનું ફૂલનું કે મોતીનું
ગજલ (ના)એક ફારસી ગાયનનો પ્રકાર. રેખતા.
ગજવવું (ક્રિ) બૂમ પાડી કહેવું, ઢંઢેરો પીટવો.
ગજવું (ના) ખીસું, ગુંજું, પાકેટ [અંગ્રેજી].
ગજવેલ (ના) ખરૂં લોઢું, પોલાદ. ચોખાની એક જાત.
ગજશાળા (ના) હાથીખાનું.
ગજાર (ના) જમવા બેસવાનો ઓરડો.
ગજાવવું (ક્રિ) ગજવવું, ગોંધાટ કરવો.
ગજિયા (વિ) ગજ પનાનું (લૂગડું).
ગજિયાણી (ના) ગજી. એક રેશમી વસ્ત્ર.
ગજિયું (વિ) માપમાં ગજનું.
ગજિયો (ના) લોઢાનો સળિયો. (બારણાનો).
ગજી (ના) ગજિયાણી. ગજ પનાનું રેશમી કાપડ.
ગજું (ના) શક્તિ, ગુંજાસ, પોંચ.
ગજેંદ્ર (ના)હાથીનો રાજા. સઉથી મોટો હસ્તિ.
ગજ્જર (ના) સૂથારનો ઉપરી. પરોઢિયું.
ગંજ (ના) ઢગલો, જથો. ચઢઉતરનો સટ.
ગંજિયું (ના) ગંજમાંનો એક.
ગંજી (ના) ઘાસનો ઢગ.
ગંજીફરાક (ના) જેકેટ, એક ગુંથેલું વસ્ત્ર.
ગંજીફો (ના) રમવાનાં પાનાં.
ગટ, ગટક (અ) ગળી જવું, એકદમ પી લેવું.

ગટપટ (ના) કોઈ ન સાંભળે એમ વાત કરવી તે.
ગટર (ના) મોરી, નીક. (ગંદા પાણીની)
ગટરપટર (ના) ગટપટ. ઊંધીચત્તી સમજુતી.
ગટ્ટ (અ) ગટ, ગળી જવું.
ગટ્ટૂ (વિ) ગેટકી, ઠીંગણુ પણ હૃષ્ટપુષ્ટ.
ગટ્ટૂલાલ (ના) ભારતમાર્તંડ. એક પ્રસિદ્ધ પંડિત.
ગટ્ઠા (ના) ગાંઠો. સીસું ભરેલી કોડી. ગચિયું. વેટો.
ગડ ગચ્ચો (ના) ભીડ, સંકડાસ. વેરણખેરણ.
ગડગડ (અ) એવો અવાજ. ગટગટ.
ગડગડવું (ક્રિ) ગબડતાં અવાજ થવો તે.
ગડગડાટ (ના) ગડગડ થતો અવાજ.
ગડગડાટ (અ) ધમધોકાર.
ગડદાગડદી (ના) ભીડાભીડ. મારામારી.
ગડદાપેચ (વિ) અધમુઉં. મારથી નબળું પડેલું.
ગડદી (ના) ભીડ, ઠઠ.
ગડદો (ના) મુક્કી, મુક્કીનો માર.
ગડબડ (ના) ગભરાટ. અવ્યવસ્થા, ઘાલમેલ. તોફાન. ખટપટ. કલબલ.
ગડબડગોટો (ના) ભેળશેળ. ઘાલમેલ.
ગડબડવું (ક્રિ) ગબડી પડવું.
ગડબડાટ (ના) ગડબડ.
ગડબડિયું (ના) લથડિયું.
ગડબડિયું (વિ) ઘાલમેલિયું. ખટપટી.
ગડબવું (ક્રિ) ડાબીને બેસાડવું.
ગડબી નાખવું (ક્રિ) મારીને અધમુઉં કરવું.
ગડમથલ (ના) ઘાલમેલ, ફેરફાર. ખટપટ.
ગડવું (ક્રિ) ગરવું, જવું, પેસવું. ગડગડવું.
ગડાકુ (ના) ગોળ મેળવેલો તંબાકુ (હુક્કાનો).
ગડી (ના) ઘરડના ખાંડા. કણી. વહીતરો.
ગડુડવું (ક્રિ) ગડગડવું. [ઘાટી.
ગઢ (ના) પહાડપરનો કિલ્લો, કોટ.
ગઢવી (ના) ચારણ.
ગઢવું (ના) ઘાડવો, માટીનો ઘડો.
ગઢાણ (ના) બીડ. ઘાસની જમીન.
ગઢી (વિ) ગઢમાં રહેનાર.
ગઢેરો (ના) ઘરડો, મોટો, મુખ્ય.
ગણ (ના) જથ્થો. વર્ગ. દેવદૂત. રથ ૨૯, ઘોડા ૮૧, અને પેદલ ૧૩૫ નું લશ્કર. તારાનો ઝુમખો. કવિતામાં ત્રણ અક્ષર તથા ચાર માત્રાનું માપ. ગ્રહની જાતિ. સંખ્યા. ગણેશ. ગુણ, લાભ.
ગણકારવું (ક્રિ) માનવું. લેખવવું, પતકરવું.
ગણગણ (અ) માખીના અવાજનું અનુકરણ.
ગણગણતું (વિ) આનાકાની ભરેલું. અસ્પષ્ટ.
ગણગણવું (ક્રિ) માખી, ભમરાનો અવાજ. નાકમાંથી બોલવું. આનાકાની કરવી.
ગણગણાટ (ના) ગણગણતો અવાજ, બબડાટ.
ગણગેટી (ના) એક ઝાડ.
ગણતર, ગણતરી, ગણતી (ના) ગણના, ગણિત, ગણવાની રીત. લેખું, તમા. હિસાબ. દરકાર. વિસાત. હિસાબે કહાડેલી સંખ્યા.
ગણના (ના) ગણતરી. માન, પ્રતિષ્ઠા.
ગણનીય (વિ) ગણવા જોગ.
ગણવું (ક્રિ) મોજવું, સંખ્યા બોલવી. હિસાબ કરવો.
ગણાવું (ક્રિ) મનાવું, ખપવું. (લોકમાં).
ગણિકા (ના) ગુણકા, વેશ્યા, કંચની.
ગણિત (ના) સંખ્યા શાસ્ત્ર. હિસાબ. ગણતર.
ગણિત પ્રમાણ (ના) ચાર સંખ્યાનું પ્રમાણ.
ગણિતશ્રેઢી (ના) સમાન બાદબાકીવાળી બબે સંખ્યાની હાર
ગણેશિયો (ના) એક હથિયાર.
ગણોત (ના) ભાડે આપેલી જમીન. તેનું ભાડું.
ગણોતનામું (ના) ગણોતનો પટો.
ગણોતિયો (ના) ગણોતે રાખી ખેડનાર.
ગણ્ઠિયો (વિ) ખીસાકાતરૂ. ચોર.
ગણ્ડો (ના) ૮ ફૂટનું માપ. એક કોટનું ઘરેણું.
ગણ્ઠાડો (ના) એક ઘરેણું. પીપળીમૂળનો ગાંઠો. એક મીઠાઈ.
ગણ્ડક (વિ) ગાંડું
ગણ્ડમાળ (ના) કંઠમાળ. એક ગળાનો રોગ.
ગણ્ડવો (વિ) ગાંડો. લડવાઈ કરનાર.
ગણ્ડસ્થળ (ના) હાથીના કાનની ઉપરનો ભાગ.
ગણ્ડિયો, ગણ્ડુ (વિ) ગાંડો, ઘેલો.
ગણ્ડેરી (ના) છોલેલી શેરડીના ગોળ કટકા.
ગણ્ણી (ના) ગરણી. નળી જડેલી વાડકી. એક ઔષધી.
ગણ્ણું (ના) પાણી ગાળવાનું કપડું.
ગત (ના) ગતિ, સ્થિતિ. કળા. બળ. વાદ્યની ચાલ. સ્વભાવ.
ગત (વિ) ગએલું, થએલું.
ગતથવું (ક્રિ) મરી જવું.
ગતાગત (વિ) ગયું આવ્યું, ગએલું અને આવેલું.

ગતિ (ના) હાલત. શકિત. પોંચ. ચાલ. વેગ. મૂઆ પછીની સ્થિતિ.
ગતિભંગ (વિ) શકિતહીણ, ના ટોવત.
ગતિમાન્ (વિ) ગતિવાળું, વેગવાન્.
ગતિયું (વિ) ગતે ગએલું. સદ્ગતિ પામેલું.
ગદગદ (અ) ગળામાંથી અચકાંતા શબ્દ નીકળવા તે.
ગદગદિત (વિ) ગદગદ સ્વરવાળું.
ગદગદું (વિ) અંદરથી કાચું ને પોચું.
ગદડવું (ક્રિ) મસળવું. ચોળી નાંખવું, ખૂંદવું.
ગદબદિયાં (ના) ઘણું નાણું ઉછળવું. ગુળીપચી.
ગદા (ના) એક આયુધ. શીળાં. ઉડતો પથ્થર.
ગદિયાણી (ના) એક છોડ.
ગદિયાણો (ના) ૧૬ વાલનું સોનું રૂપું તોળવાનું વજન. અર્ધો તોલો.
ગદેલું (ના) નાનું ગાદલું, ગોદડી, નાની ગાદી.
ગદ્ગદ (અ) ગદગદ.
ગદ્ય (ના) સાદું લખાણ. વાર્તારૂપે લેખ.
ગદ્યપદ્યાત્મક (વિ) ગદ્ય અને પદ્ય બંનેયુકત (લેખ).
ગધેડી (ના) ગધેડાની માદા.
ગધેડું (ના) ગધેડાનું બચ્ચું.
ગધેડો (ના) ગર્દભ, ખર, ગદ્ધો. (વિ) સુસ્ત. મૂર્ખ.
ગધેવાન (ના) ગધેડાં હાંકનાર. કુંભાર.
ગદ્ધો (ના) ગધેડો.
ગનિમત (ના) ઈશ્વરેચ્છા. ઠીક. ભલે.
ગનીમ (ના) મોગલ, મુસલમાન.
ગન્ધકી (ના) ગંદકી, બદબો. ઉકરડો.
ગન્દવાડ (ના) ગંદકી. એઠવાડ નાંખવાની જગા. કચરો.
ગન્દું (વિ) ગંદકીવાળું. મેલું, ગોબરું. [ગા.
ગંધ (ના) વાસ, બો, સોરમ. ચંદન. ચાંલ્લો.
ગંધક (ના) એક પીળા રંગની ધાતુ. રસાયન.
ગંધપાણ્ (ના) નઠારી ગંધનો પસારો.
ગંધપુષ્પ (ના) ચંદન અને ફૂલ.
ગંધરપ (ના) ગંધર્વ. ગવૈયાની એક જાત.
ગંધર્વ (ના) સ્વર્ગનો ગવૈયો. ગધરપ.
ગંધર્વકોટ (ના) તાંજોર તાલુકાનું એક ગામ.
ગંધર્વનગર (ના) આકાશમાં નગરનું જણાતું પ્રતિબિંબ.
ગંધર્વવિવાહ (ના) ગાંધર્વવિવાહ. વરકન્યાએ પરસ્પરની ઇચ્છાથી પરણવું તે.
ગંધર્વવેદ (ના) એક ઉપવેદ. ગાયનશાસ્ત્ર.
ગંધસાર (ના) ચંદન. સુગંધી લેપ. અરક.અત્તર.
ગંધાતું, ગંધાયલું (વિ) કોહી ગએલું. વાસ મારતું. બદબોવાળું.
ગંધાર (ના) ગાંધાર, ગાયનનો ત્રીજો સૂર.
ગંધાવું (ક્રિ) નઠારી વાસ આવવી. ગાળ દેવી.
ગપ (ના) જૂઠી વાત, ખોટા તડાકા.
ગપગપ (અ) ધીમે ધીમે કાણાંમાં ઘાલતા થતો વાયુનો અવાજ.
ગપસપ (ના) ગપ, જૂઠી સાચી વાત.
ગપાંસ (ના) મોટી ગપ. કહાણીએ.
ગપાગપ (અ) એક પછી એક, ઉપરાચાપરી.
ગપાગપી (ના) ઉપરાઉપરી મુક્કીનો માર.
ગપાષ્ટક (ના) જૂઠા તડાકા. ગપ્પાં.
ગપોલિયું (ના) ગપગપ કરવું તે.
ગપ્પાં (ના) ગપાષ્ટક.
ગપ્પાંગોષ્ટી (ના) જૂઠી જૂઠી કહાણીએ.
ગપ્પી, ગપ્પીદાસ (વિ) જૂઠા તડાકા મારનાર. ગપ ચલાવનાર.
ગપ્પું (ના) ગપ.
ગફલત (ના) બેપરવાઈ. ભૂલ. સરતચૂક.
ગફલતી (વિ) ગફલત કરનાર.
ગફા (ના) ગુફા, ગુહા.
ગબ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
ગબગબ (ના) કોઇની વાતની વચમાં બોલવું તે.
ગબડગબ્ડ (વિ) કાચા કાનનું. ગંદું.
ગબડવું (ક્રિ) ગુંલાટ ખાતા પડવું. આળોટવું
ગબડ્ડી (ના) એકદમ દોડ. દોટ. અમળાવું
ગબરૂ (વિ) દેખાવડું, ભરાઉ.
ગબરૂ (ના) ગોરો અને ફૂટડો જુવાન.
ગબલ, ગબલુ (ના) ગુલાબ નામનું અપભ્રંશ. તથા ટૂંકું રૂપ.
ગબાગબ (અ) ગપાગપ.
ગબાગબી (ના) મુક્કા મુક્કી.
ગબાર (ના) ખાડો. કપરોડવાળો ખાડો.
ગબી (ના) અગલ, બંદી. નાનો છાછરો ખાડો.
ગબોગબ (અ) ઉપરાઉપરી મુક્કીનો માર.
ગબ્બ (અ) જોરથી, ધબ્બ લઇને.
ગબ્બર (વિ) ભરેલું. પૈસેપૂર.
ગભરાટ (ના) અકળામણ. માનસિક દુ:ખ.
ગભરાવું (ક્રિ) ગૂંચવાવું, અકળાવું, દુ:ખી થવું.
ગભા (ના) બળબળા. (ખે રોગના).

ગભાણ (ના) ઢોરને ખાવા ચાર નાખવાની
ગભીર (વિ) ગંભીર. [જગા. પાદર.
ગમ (ના) બાજુ, પાસું. ભાન. ખામોશ. શોક.
ગમ (અ) તરફ, ભણી.
ગમગીન (વિ) દલગીર, શોકાતુર.
ગમત (ના) રમુજ, ખેલ.
ગમતિયાળ } (વિ) રમુજી, આનંદ દેનાર.
ગમતી }
ગમતું (વિ) ભાવતું, પસંદ પડતું.
ગમન (ના) ચાલ, ગતિ. સંયોગ.
ગમનાગમન (ના) જવું ને આવવું. આવજા.
ગમવું (ક્રિ) ભાવવું. ચેહેન પડવું. ગોઠવું.
ગમાર (વિ) અવિવેકિ. ગામડિયું
ગમાવવું (ક્રિ) ગુમાવવું, ખોવું, ગાળવું.
ગમી (ના) દલગીરી, શોક.
ગમી (અ) તરફ, ભણી.
ગમેતેમ (અ) કોઇપણ રીતે. મરજી મુજબ.
ગમ્ભીર (વિ) ગભીર, પ્રૌઢ. ઠરેલ. ધીર.
ગમ્ભીરતા (ના) ગામ્ભીર્ય, ગમ્ભીરપણું.
ગમ્ય (વિ) જણાય એવું. પહોંચાય તેવું.
ગયણ (ના) ગગન, આકાશ.
ગયવર (ના) હાથી.
ગયું (ક્રિ) જવું, જાવુંનો ભૂતકાળ.
ગર (ના) ફળની અંદરનો માવો. મર્મ. છા-
 ની વાત. ગલ, ઝેરી અધાર.
ગર (પ્ર) કર્તા અર્થે, જેમ સોદાગર, કારીગર.
ગરક (વિ) ડૂબેલું, લીન થએલું.
ગરકવું (ક્રિ) કીચડમાં પેસવું. ડૂબવું. લીન
ગરકાવ (વિ) ભરપૂર. મશગૂલ. તલ્લીન. [થવું.
ગરગડી (ના) ઘરેડી, કુપ્પી.
ગરચવું (ક્રિ) ખાખા કરવું, ફાંચ્યા કરવું.
ગરજ (ના) જરૂર, આવશ્યકતા. તંગી. સ્વાર્થ.
ગરજણ (ના) એક જાતનું પક્ષી.
ગરજવંત (વિ) ગરજાઉ, મતલબી.
ગરજવું (ક્રિ) ગર્જન થવું, ગાજવું.
ગરજાઉ (વિ) સ્વાર્થી, આપમતલબી.
ગરજી } (વિ) ગરજવંત. જેમ "ગરજી ને દર-
ગરજુ } દી એ બરાબર."
ગરડગપ (અ) ડૂબી જવું, અચાનક ખોવાઈ
ગરઢ (ના) ગરડ (રસ્તાની). [જવું.

ગરણું (ના) ગણણું, પાણી ગાળવાનું વસ્ત્ર.
ગરથ (ના) ગર્થ, નાણું, પૈસો.
ગરદ (વિ) ખીચોખીચ. મસ્ત થએલું.
ગરદન (ના) બોચી, ડોકી.
ગરદન મારવું (ક્રિ) જીવ લેવો, ડોકું ઉડાડવું
ગરદી (ના) ભીડ, ઠઠ, (લોકોની).
ગરદો (ના) તંબાકુનો સૂકો ભૂકો.
ગરનાળ (ના) ગોળા ભરવાની ખાણણી જેવ
ગરનાળું (ના) પાણી જવાનો માર્ગ. [તોપ
ગરબડ (અ) ગડબડ. ગભરાટ, ગોંધાટ.
ગરબડવું (ક્રિ) ગબડવું. ગુલાંટ ખાઈ પડવું
ગરબડસરબડ (અ) ઊંધું ચત્તું. સેળભેળ.
ગરબડાટ (ના) ગડબડાટ, ગડબડનો અવાજ
ગરબી (ના) સ્ત્રીઓની એક ગૂજરાતી કવિતા
ગરબો (ના) મોટી ગરબી. દીવાની કાણાંવાળ
ગરબો રમવો (ક્રિ) ગરબી ખુંદવી. [માટલી
ગરભ (ના) ગર્ભ. હમેલ, દહાડા. અંદરનો
 કુમળો ભાગ. ક્ષેત્રફળ. મધ્ય. [તોપ
ગરભછાંટ (ના) એક પોકળ દારૂગોળો. ગો
ગરભ ગળવો (ક્રિ) અધુરે જવું, કસૂવાવડ થવ
ગરભપાત (ના) ઔષધિથી ગર્ભ પાડવો [illegible]
ગરભસૂતર (વિ) ગર્ભસૂત્ર. તાણામાં રેસમ
 અને વાણામાં સૂતર વાપરેલું કપડું.
ગરમ (વિ) ઘર્મ, ઊંનું, ઉષ્ણ. આતુર. [છીડ
ગરમર (ના) ગરમેલ. એક કંદમૂળ (અથાણું
ગરમમસાલો (ના) તેજાનાની મેળવણીનો સંભાર
ગરમગરમ (વિ) ઊંનું ઊંનું. તરતનું. તંપાવેલું
ગરમાળાનો ગોળ (ના) ગરમાળાની સીંગનો ગ[illegible]
ગરમાળો (ના) એક સીંગ. (ઔષધી) [પ્રમેહ
ગરમી (ના) ઉષ્ણતા. તાપ, ઘામ. તોર. ટાં[illegible]
ગરમું (ના) કાંઠા વગરની ધાતુની તપેલી.
ગરમેલ (ના) ગરમર. એનું અથાણું કરેછે.
ગરવું (વિ) ગુરું, મોટું. મગરૂબ.
ગરવું (ક્રિ) ખરવું, પડવું. પેસવું.
ગરાડ (વિ) મોટું (ના) ગર્ત, ખાડો.
ગરાડી (વિ) ઘણોજ વ્યસની.
ગરાડો (ના) ઇમારતના પાયાનો ખાડો.
ગરાસ (ના) ગ્રાસ, ગામરક્ષણ માટે આપેલી
 જગા કે પગાર.
ગરાસિયો (ના) ગરાસ ખાનાર (રજપૂત)

ગરિયો (ના) ભમરડો.
ગરીબ (વિ) નિર્ધન, કંગાળ. બાપડું. સાલસ.
ગરીબ ગરબાં / ગરીબ ગુરબાં (ના) ભીખારીઓ. ગરીબ માણસો.
ગરીબ પરવર (ના) ગરીબને સંભાળનાર.
ગરીબાઈ / ગરીબી (ના) નિર્ધનતા, કંગાળિયત. ભલાઈ, સાલસાઈ. લાચારી.
ગરુ (ના) ગુરુ, ઉપાધ્યાય. મોટું.
ગરુડ (ના) એક પક્ષી. પંખીનો રાજા.
ગરુડગામી / ગરુડધ્વજ / ગરુડારૂઢ (ના) વિષ્ણુ, ગરુડ ઉપર અસવારી કરનાર.
ગરડો (ના) ઢેડાનો ગોર.
ગરૂર (વિ) મગરૂર, અહંકારી.
ગરૂરી (ના) ગર્વ, મગરૂરી. ગુમાન.
ગરોદર (વિ) સગર્ભા. દહાડાવાળી, બેજીવસોતી.
ગરોળી (ના) ઘરોળી. પલ્લી.
ગર્જન / ગર્જના (ના) વર્ષાદનું ગાજવું તે. સિંહ વાઘનું તડુકવું તે.
ગર્દભ / ગર્ધપ / ગર્ધવ (ના) ગધેડો, ખર, ગદ્ધો, રાસભ.
ગર્ભ (ના) ગરભ. હમેલ.
ગર્ભધારણ (ના) ગર્ભ રહેવો તે.
ગર્ભપાત (ના) ગરભનું પડવું તે.
ગર્ભયાતના (ના) ગરભ દશામાં થતું દુઃખ.
ગર્ભવતી (ના) દહાડાવાળી, હમેલવાળી.
ગર્ભવાસ (ના) ઉદરમાં ગર્ભનું રહેવું તે.
ગર્ભસ્ત્રાવ (ના) ગરભનું ગળવું તે.
ગર્ભશ્રીમંત (વિ) શ્રીમંતને ત્યાં જન્મેલો.
ગર્ભસ્થાન (ના) ગર્ભાશય, કમળ. કૂખ.
ગર્ભાધાન (ના) એક સંસ્કાર. સ્ત્રીપુરુષનો શરીર સંબંધ.
ગર્ભિણી (ના) ગર્ભવતી.
ગર્ભિત (વિ) જેમાં બીજું કંઈ રહ્યું હોય એવું.
ગર્વ (ના) અભિમાન, ગુમાન, અહંકાર. મિજમ.
ગર્વિષ્ઠ / ગર્વી (વિ) અભિમાની, મગરૂર, પતરાજીખોર.
ગલ (ના) માછલાં પકડવાનો આંકડો, બીલાડી. ઝિરી અંધાર. લાંચ. ખુસબાસ. સાર.
ગલ આપવો (ક્રિ) લાલચ દેખાડવી.
ગલકી (ના) એક વેલો. (શાકનો).

ગલકું (ના) ગલકીનું ફળ. એના ભજીયાં કરેછે.
ગલગોટો (ના) એક ફૂલ તથા તેનો છોડ.
ગલત (વિ) ના પાયાદાર. ખોટું. રદ.
ગલથુથી (ના) ગલથુની, જન્મતાંવેત બાળકને ટીપે ટીપે પાવાની ગોળ ઘી અને પાણીની મિળવણી.
ગલપટો (ના) ગળે બાંધવાનો પટો.
ગલબા (ના) ફટાકા.
ગલહુતી (ના) જુઓ ઉપર ગલથુથી,
ગલાલ (ના) એક પુન્નાગો. રાતો ભુકો.
ગલાસ (ના) ગ્લાસ. બીલોરી કાચનો પ્યાલો.
ગલી (ના) પોળ. સાંકડી શેરી.
ગલીકુંચી (ના) આડાઅવળા સાંકડા રસ્તા.
ગલીચ (વિ) ગંદુ, મેલું ગંધાતું.
ગલીચો (ના) ગાલીચો.
ગલેફ (ના) ખોલ. કપડાનું ઢાંકણ.
ગલેફી (ના) એક જાતનાં ભજિયાં.
ગલેલી (ના) તાડનાં ફળની અંદરનો ગર.
ગલોફું (ના) ગાલની અંદરનો ભાગ
ગલોલ / ગલોલી (ના) તીરકામઠાની ફેંકવાની ગોળી.
ગલ્લ (ના) ગાલ, કપોલ.
ગલ્લાંતલ્લાં (ના) આગાતલ્લાં, બહાનાં.
ગલ્લો (ના) પૈસા નાંખવાની પેટી. જત્થો.
ગવન (ના) ગમન. સ્ત્રીઓનું એક જાતનું વસ્ત્ર.
ગવર્નર (ના) સૂબો. રાજતરફનો હાકેમ.
ગવર્નર જનરલ (ના) મુખ્ય સૂબો. વડો હાકેમ.
ગવાડવું (ક્રિ) કોઈ ગાય, તેમ કરવું.
ગવાનિક / ગવાનેક (ના) જમતાં પહેલાં ગાય માટે કાઢેલું ભોજન.
ગવાર (ના) એક છોડ, ગુવાર. (શાક).
ગવાવું (ક્રિ) ચરચાવું, ફજેત થવું. ગાન થવું.
ગવાળો (ના) ભેળભેળ થએલો સામાન, ઝોળીઓ.
ગવૈયો (ના) ગાનારો, ગાયનકાર.
ગહન (વિ) ઊંડું. અથાક. કઠણ.
ગહું (ના) ઘઉં, ગોધુમ (એક અનાજ).
ગહુલો (ના) ઘહુલો, એક ઘઉંના આકારનો સુગંધી પદાર્થ.
ગહ્વર (ના) પહાડની બખોલ, ગુફા.
ગળ (ના) ગળ (જુઓ).
ગળકો (ના) સ્વાદ, રૂચિ, ભાવ.

ગળગળવું (ક્રિ) ગગળી જવું.
ગળગળું (વિ) નીગળતું. નરમ. રડતું.
ગળગોટડો } (વિ) ગોળ, ગોળાકાર.
ગળગોટિયો }
ગળચકું (ના) ગચકડું, ડૂબકું.
ગળચટું (વિ) જરાક ગળ્યું. સહજ મીઠું.
ગળચવો (ના) દોરો. એક ગળાનું ઘરેણું.
ગળચિયું (ના) ડૂબકું. ડૂબતાં થતું જળપાન.
ગળચી (ના) ડોકી, ગરદન, બોચી.
ગળણી (ના) ગણણી, ગરણી.
ગળતકોઢ (ના) ગલકુષ્ઠ, એક મહારોગ.
ગળતી (ના) જળાધારી. ભૂલ.
ગળથુથી (ના) ગલહુતી. ગલથુથી.
ગળધાઈ (ના) ગદ્દાઈ. ગળાની બળતરા.
ગળપટો (ના) ગળે બાંધવાનો પટો.
ગળપણ (ના) ગળ્યો સ્વાદ. મીઠાશ.
ગળફો (ના) બળખો.
ગળમાણું } (ના) ખાંડ નાખેલા દૂધ કે પાણીમાં સેકેલો ઘઉંનો લોટ નાંખી
ગળવાણું } બનાવેલું ખાવાનું.
ગળવું (ક્રિ) ચૂવું. પાકવું. ઓગળવું. એકરસ થવું. શુદ્ધ થવું. ખરવું. ગળેથી ઉતારવું. ગાળવું.
ગળહુતી (ના) ગલથુથી.
ગળાવું (ક્રિ) પીગળવું. સૂકાવું. છણાવું.
ગળિયારો (ના) ગળીથી કપડાં રંગનાર.
ગળિયેર (વિ) ગળીવાળું. નીલું.
ગળિયો (ના) કાંટાનો જથ્થો. કાદવનો ગોળો.
ગળિયો (વિ) હઠીલો. અડિયલ.
ગળી (ના) એક છોડ, તેના પાંદડાંનો રસ. ગળું.
ગળીખાવી (ક્રિ) સટ્ટામાં તેજી મંદીપર સરત કરવી.
ગળીજવું (ક્રિ) ગળે ઉતારી દેવું. ખામોશ ખાવી.
ગળું (ના) ગલ. કંઠ. કોઠ.
ગળું પડવું (ક્રિ) ગળાનો કાકડો ખસવો.
ગળેપડુ (વિ) આળ ચઢાવનાર. બાથાવી પડનાર.
ગળો (ના) એક ઔષધિ.
ગળ્યું (વિ) મિષ્ટ, મીઠું.
ગાંગડી (ના) નાનો ગાંગડો.
ગાંગડુ (ના) કાંગડુ, બફાય નહિ એવો દાણો.
ગાંગડો (ના) ગોળ નાનો કઠણ કાંકરો.
ગાંગાંતલ્લાં (ના) આનાકાની, બહાનાં.

ગાંગો (ના) તેલ દીવેલની ફેરી કરનાર.
ગાંજવું (ક્રિ) છેતરવું, ઠગવું. હરાવવું.
ગાંજાખોર (ના) ગાંજો ફૂંકનાર.
ગાંજો (ના) એક કેફી છોડ તથા તેની ફ
ગાંઠ (ના) ગ્રંથી. ઝાડને ડાળી ફૂટવાનું કાણું. આંટી. ગઠ્ઠો. સંપ.
ગાંઠડી (ના) ગાંસડી, બોચકો.
ગાંઠણ (ના) બે તારનું ગંઠાવું તે.
ગાંઠવું (ક્રિ) ગાંઠવાળી સાંધવું, ગુંથવું, લેખ
ગાંઠિયો (ના) હળદનો કકડો. એક ખાવ
ગાંઠો (ના) ગાંઠ. [ચ
ગાંડ (ના) ગુદા, અપદ્વાર, ચપટું તળિયું,
ગાંડ ગમચાં (ના) મરડાટ, આનાકાની [ચીડ
ગાંડ આંગળી કરવી. (ક્રિ) છેડવું, અડકયા ક
ગાંડ ચાલવી (ક્રિ) ઝાડો લાગવો વાર ખરચુ જવું.
ગાંડપર હાથ મૂકવો (ક્રિ) બેદરકાર રહે
ગાંડમાં ભરાવું (ક્રિ) ખુશામત કરવી, પ
ગાંડાઇ (ના) ગાંડાપણું, ઘેલછા. [ભટ
ગાંડિયું (વિ) ગાંડુઘેલું.
ગાંડું (વિ) ઘેલું, ચળેલું. મૂર્ખાઈભરેલું.
ગાંડુ (વિ) ઘેલો, બેવકૂફ.
ગાંદરું } (ના) ગામનો ઝાંપો. તેની પા
ગાંદરો } ઢોરને ઊભાં રહેવાની જગા. [ચ
ગાંધી (ના) કરિયાણું, વસાણું, ઓસડિય
ગાંધીવટું (ના) ગાંધીનો ધંધો. બધા વિ થોડું થોડું જ્ઞાન.
ગાયનો (ના) હજામ, વાળંદ. રોમશત્રુ. [
ગાંસડી (ના) પોટલી, મોટું બંડલ.
ગાંસડો (ના) મોટી ગાંસડી. સરસામા
ગાઉ (ના) કોસ. એક ભૂમિનું માપ. [
ગાગર } (ના) ગગરી, સાંકડા મોંનું
ગાગેર } ભરવાનું વાસણ.
ગાગેરડી (ના) નાની ગાગર.
ગાજ (ના) ઝીણું સૂતરાઉ કાપડ.
ગાજર (ના) એક છોડ તથા તેનો કંદ.
ગાજરિયો (ના) મોટું ટીલ્લું.
ગાજવીજ (ના) ગગડાટ અને વીજળી.
ગાજવું (ક્રિ) ગર્જના કરવી. તડુકવું. નામ કરવું.
ગાજીમરદ (ના) પેહેલવાન, લડવૈયો.

ગાડું (વિ) ઘસાયલું. હારેલું.
ગાડદી (ના) કિલ્લાનો રખેવાળ.
ગાડર (ના) ઘેટાં, મેંઢાં.
ગાડરિયો પ્રવાહ (ના) એકની પેઠે બીજાએ [ફરવાની રીતિ.
ગાડરૂં (ના) ઘેટું, મેંઢું.
ગાડવું (ક્રિ) દાટવું.
ગાડવો } (ના) ઘાડવો, ઘડો.
ગાઢવો }
ગાડિયું (ના) તોપ ખેંચવાની નાની ગાડી.
ગાડી (ના) એક વાહન. એકથી બીજે સ્થળે જવાનું કે કંઇ લઇ જવાનું સાધન.
ગાડીવાન (ના) ગાડી હાંકનાર.
ગાડું (ના) ખટારો, મોટી ગાડી.
ગાઢ (વિ) ભર, ભારી. અત્યંત. ઘોર.
ગાણું (ના) ગાયન. ગીત. ગાન.
ગાત્ર (ના) શરીરનાં સાંધા.
ગાથા (ના) કહાણી. એક જાતની કવિતા.
ગાદલું (ના) ગોદડું. બિછાનું.
ગાદી (ના) ઊંચી બેઠક. તખ્ત. દળદારબિછાનું.
ગાન } (ના) ગાયન, ગાણું, ગીત.
ગાનું }
ગાફેલ (વિ) અસાવધ, બેખબર. [ડાટો.
ગાબડી (ના) બાકું. ગપતાલી. તે પૂરવાનો
ગાબડીદાર (વિ) પતરૂં ઊખડેલો. (રૂપિયો).
ગાબડી મારવી (ક્રિ) એકાએક ગેરહાજર થવું.
ગાબડું (ના) ગાબડી. ખોટ.
ગાભ (ના) ગરભ, ગર્ભ.
ગાભણી (ના) ગરભવાળી (પશુની માદા).
ગાભરૂં (વિ) અસ્વસ્થ, અકળાયલું, ગભરા-
ગાભરૂં પડવું (ક્રિ) બહાવરા બનવું. [ટવાળું.
ગાભલું (ના) વાદળ. પીંજેલા રૂનો ગોટો.
ગાભાચૂંથા (ના) ફાટાંતુટાં કપડાં કાગળ વગેરે.
ગાભો (ના) બોતાનું. પોલા દાગીનામાં નખાતી સળી. ગર. ડૂંબાથી નાનું રહેઠાણ.
ગામ (ના) ગ્રામ. ગામડાથી મોટું અને કસ-
ગામઠી (વિ) ગામનું, દેશી.
ગામડિયું (વિ) ગામડાનું, જંગલી.
ગામડિયો (ના) ગામડાનો રેહેવાસી.
ગામડું (ના) નાનું ગામ.
ગામવખો (ના) દેશ ત્યાગ, ગામ છોડવું તે.
ગામોટ (ના) ગામડાંનો ગોર.
ગામોટું (ના) ગામોટનો ધંધો.
ગામોતર (ના) બહારવટિયો.
ગામ્ભીર્ય (ના) ગંભીરતા. પ્રૌઢપણું.
ગાય (ના) ગો, ગૌ. સાલસ. ગરીબ.
ગાયક (ના) ગાનારો. (પુરુષ).
ગાયકા (ના) ગાનારી. (સ્ત્રી).
ગાયત્રી (ના) ૨૪ અક્ષરનો વૈદિક મંત્ર.
ગાયન (ના) ગાવાની વિદ્યા. ગીત.
ગાર (ના) છાણમાટીનો ગારો.
ગાર (વિ) ઘણુંજ ઠંડું. [મતગાર.
ગાર (પ્ર) કરનાર અર્થ. જેમ મદદગાર, ખિદ-
ગારદી (ના) ગાડદી, હજુરિયો. પેદલ.
ગારિયું (ના) ગાર. ગારનું ઢાંકણું.
ગારુડી (ના) ગારુડિક, બાજીગર.
ગારો (ના) ગાર. કોલ. ચીકલ.
ગાલ (ના) ગલ્લ, કપોલ.
ગાલી (ના) ખીણ, બે ડુંગર વચ્ચેની જગા.
ગાલીચો (ના) ઊનનું બિછાનું.
ગાલ્લી (ના) ગાડી. ૩૦ મણનું માપ.
ગાલ્લું (ના) મોટું ગાડું, ખિજગાલ્લું.
ગાલ્લો (ના) છોકરાને રમવાની ગાડી.
ગાવડી (ના) ગાય.
ગાવદી (વિ) મૂર્ખ. ગોલ્લું, ફૂઅડ. [બતાવવું.
ગાવું (ક્રિ) અલાપવું, રાગ કાઢવો. બોલી
ગાળ (ના) ગાલિ, અપશબ્દ, કુવેણ. કચરો.
ગાળવું (ક્રિ) કચરો કાઢવો. રસ કરવો. છણવું. ગુજારવું.
ગાળિયું (ના) ગાળણ. ગાબડી. દોરડાનો ગાળો
ગાળું (ના) વચલો વખત.
ગાળો (ના) એક જૈરાંનું વસ્ત્ર. પીંજેલું રૂ. ભાવફેર. ભાગ. અંતર. મોસમ, રત. ફાંસો.
ગિગળાવું (ક્રિ) ગભરાવું, ગગળી જવું.
ગિદ્દડ (વિ) આળસુ, સુસ્ત, ગીદડ.
ગિદ્દો (ના) ધા. હડસેલો, ધક્કો.
ગિરુબો (ના) મુક્કીનો માર.
ગિરદી (ના) ગરદી, ઠઠ.
ગિરનાર (ના) એક પર્વત. (કાઠીઆવાડનો).
ગિરનારુ (ના) ગિરનારની તળેટીમાં વસનાર.
ગિરા (ના) વાણી, સરસ્વતી. ભાષા.

ગિરિ (ના) પહાડ, ડુંગર, પર્વત. એક સંન્યાસી.
ગિલ્લી (ના) ગીલી. વેળ.
ગિલ્લો (ના) આળ, તોહમત. ગીબત.
ગીચ (વિ) ભીડવાળું. અડોઅડનું.
ગીચોગીચ (વિ) સંકડાયલું. ભીડાયલું. [દિશી.
ગીત (ના) પદસમૂહ. ગરબી. લગ્નમાં ગવાતી
ગીતા (ના) જ્ઞાનબોધક કવિતાબદ્ધ સંવાદ.
ગીતિ (ના) આર્યા છંદનો એક ભેદ.
ગીદ્દ (ના) ગીધ પક્ષી.
ગીદડ (વિ) આળસુ, સુસ્ત.
ગીધ (ના) ગૃધ્ર, એક ફાડી ખાનારૂં પક્ષી.
ગીની (ના) ઇગ્લંડનો એક ચલણી સીક્કો.
ગીબત (ના) આળ, નિંદા. ચાડી.
ગીબવું (ક્રિ) મુક્કીથી મારવું, ધીબોવવું.
ગીબો (ના) ગિબ્બો, મુક્કીનો માર.
ગીબોગીબ (અ) ઉપરાઉપરી મુક્કી પડવી.
ગીર (પ્ર) ગિરિ અર્થે જેમ આનંદગિરિ, આનંદગીર.
ગીર (પ્ર) લેનાર, રાખનાર, જોનાર, સંકોચ અર્થે. જેમ, દસ્તગીર. તમાસગીર દિલગીર.
ગીરદ (ના) ધૂળ, રજ.
ગીરદો (ના) તળે રહેલો કચરો.
ગીરફ્તાર (વિ) સપડાયલું, ડૂબેલું, મચેલું.
ગીરફ્તારી (ના) ગીરફ્તાર હાલત.
ગીરવી (વિ) ઘરેણે આપેલું.
ગીરેબાજ (ના) ઉલાંટ ખાતું કબૂતર.
ગીરેબાન (ના) પોશાકનો ડોકને ઢાંકતો ભાગ.
ગીરો (વિ) ગીરવી.
ગીરોખત (ના) ઘરેણે મૂકયાનું લખત.
ગીરેનું (વિ) પોતાનું, ગાંઠનું.
ગીર્વાણ (વિ) દેવતાઈ. ઈશ્વરી. સંસ્કૃત.
ગીલતાન (ના) મોભનો ટેકો.
ગીલી (ના) ગળીપચી. લાકડીનો કટકો.
ગીલી } (ના) ગળીપચી
ગીલીપચી }
ગીલોડા (ના) ટીંડોરાં, ગોળાં.
ગુંગણું (વિ) નાકમાંથી બોલતું.
ગુંગળાવું (ક્રિ) શ્વાસ રૂંધાવો. અકળાવું.
ગુંગું (ના) ગુંગો. (નાકનો મેલ).
ગુંગું (વિ) ગુંગણું. મૂગું.
ગુંગો (ના) ગુંગું, નાકના મેલનો પોપડો.
ગુંચવણ (ના) ગૂચવણ. આંટી, પેચ.
ગુંછળી (ના) દોરીની આડીઅવળી આંટી.
ગુંછળું (ના) ગોળ કુંડાળું વળેલું.
ગુંતાવું (ક્રિ) રોકાવું.
ગુંથવું (ક્રિ) ગ્રંથન કરવું, ગાંઠવું.
ગુંથાવું (ક્રિ) ગંઠાવું. રોકાવું.
ગુંદર (ના) ઝાડનો ચીકણો રસ.
ગુંદરપાક (ના) એક મીઠાઈ. એક પાક.
ગુંદવું (ક્રિ) કેળવવું. ઠોકવું. નરમઘેંસ કરવું.
ગુંદી (ના) ગુંદાનું ઝાડ.
ગુંદું (ના) ગુંદીના ઝાડનું ફળ.
ગુ (ના) ઘુ, વિષ્ટા, નરક.
ગુખાડી (ના) નરકનો ખાડો. ગંદી જગા.
ગુગળી (ના) બ્રાહ્મણની એક જાત. બખીલ.
ગુંગ (વિ) ગુંગણું.
ગુચ્છ, ગુચ્છક (ના) ગુચ્છો, તોરો, કલગી.
ગુચ્છેદાર (વિ) ગુચ્છાવાળું, ફૂમતાંવાળું.
ગુચ્છો (ના) ગુચ્છ. જથ્થો. કલગી.
ગુજરવું (ક્રિ) જવું. ક્ષય થવો. જીવ જવો.
ગુજરાન (ના) નિર્વાહ. આજીવિકા. [બિનત.
ગુજરી (ના) એક ઘરેણું. બજાર. એક ગરબી.
ગુજરી જવું (ક્રિ) મરણ થવું, ગુજરવું.
ગુજારવું (ક્રિ) દેખાડવું. ગાળવું.
ગુજારો (ના) ગુજરાન, આજીવિકા. નિર્વાહ.
ગુજ્જર (ના) એક ગુંદર. એક બાવળ.
ગુજ્જર (વિ) ગૂજરાતી એક ન્યાત.
ગુંજ (ના) ગુંજા. છાની વાત.
ગુંજ (અ) ભમરાનો અવાજ.
ગુંજવું (ક્રિ) ગુંજ ગુંજ અવાજ કરવો.
ગુંજા (ના) ચણોઠી.
ગુંજાર (અ) ગુંજતો અવાજ.
ગુંજાશ, ગુંજાસ (ના) ગજું, શકિત.
ગુટકો (ના) નાનું બાંધેલું પુસ્તક.
ગુટિકા (ના) નાની ગોળી. (ઔષધ વગેરેની).
ગુડકી (ના) નાની સુરવાળ.
ગુડવું (ક્રિ) કાપવું, વહાડવું.
ગુડો (ના) કાણું, બોકાણું.
ગુણ (ના) ધર્મ. લક્ષણ. આચરણ. લાભ. સત્વ, રજ અને તમ. દોરી. કોસનીજયા. કોથળો.

ગુલામગીરી (ના) ગુલામની હાલત. દાસત્વ.
ગુલામડો (વિ) અધમ, નીચ.
ગુલામી (ના) ગુલામગીરી.
ગુલાલ (ના) ગલાલ, એક રાતો પૂજાપાનો ભૂકો.
ગુલાલા (ના) ગુલ્લાલા; એક ફૂલ.
ગુલી (ના) જીવડાનું ઘર. સ્ત્રીનું નામ.
ગુલીગાય (ના) ગુલીમાં રહેતું જીવડું.
ગુલ્લાલા (ના) એક નાજુક શોભિતું ફૂલ.
ગુલ્મ (ના) સ્તંભ. શાખારહિત વૃક્ષ.
ગુવાર (ના) ગવાર, એક સીંગ, શાક.
ગુસ્સો (ના) ક્રોધ; રીસ. આવેશ.
ગુહા (ના) ગુફા. ઝાડ, પહાડની બખોલ.
ગુહ્ય (વિ) છૂપું. ગુપ્ત.
ગુહ્ય (ના) છૂપી ઇંદ્રી. મર્મ. રહસ્ય.
ગૂગળ (ના) ગુગ્ગલ, એક સુગંધી ગુંદર.
ગૂચપુચ (ના) છાની વાત.
ગૂચપુચ (અ) છાનાંમાનાં, છૂપી રીતે.
ગૂચવણ (ના) ભેળસેળ. આંટી. ગરબડ.
ગૂચવાડો (ના) ગુંચ, ગૂચવણ.
ગૂચવાવું (ક્રિ) ગુંચાવું. સપડાવું. ગભરાવું.
ગૂછળું (ના) ગુંછળું. કુંડાળું વળેલું.
ગૂજરાત (ના) ગુર્જર દેશ.
ગૂજરાતી (વિ) ગૂજરાતનું.
ગૂઢ (વિ) છૂપું. અઘરૂં, ઉંડું.
ગૃહ (ના) ઘર, મકાન.
ગૃહસ્થ (ના) પરણેલો પુરુષ. પ્રતિષ્ઠિતજન. દાન ન લેનાર બ્રાહ્મણ.
ગૃહસ્થાઈ (ના) ગૃહસ્થપણું, સુઘડ રીતભાત.
ગૃહસ્થાશ્રમ (ના) ચાર આશ્રમમાંનો બીજો.
ગૃહસ્થી (વિ) સંસારી, બચરવાળ. [સંસાર.
ગૃહિણી (ના) ગૃહસ્થની સ્ત્રી. ઘરરખુ સ્ત્રી.
ગેંડો (ના) એક જનાવર.
ગેંણા } (ના) નાના વાછરડા.
ગેંણિયા }
ગેંદ (ના) દડી, દડો.
ગેડી (ના) વાળેલા છેડાની લાકડી. દડો ફેંકવાની લાકડી.
ગેડીદડો (ના) દડાદાવની એક રમત.
ગેણી (ના) ગીની, સોનાનો સિક્કો.
ગેણ્ડો (ના) ગેંડો, એક જનાવર.
ગેદળ (ના) ગજદળ, હાથીનું ટોળું.
ગેબ (વિ) ગુપ્ત, અણછતું.
ગેબ થવું (ક્રિ) લોપ થવું, ન દેખાવું.
ગેબી (વિ) છૂપું.
ગેબર (ના) ઘૃતવર, એક પકવાન.
ગેર (ઉ) નહિ, નિષેધ, અભાવ અર્થે. જો ગેરવાજબી, ગેરહાજર.
ગેરઆબરૂ (ના) અપમાન.
ગેરત (ના) કાળજી. શરમ, લાજ.
ગેરફાયદો (ના) ખોટ. બગાડ.
ગેરબંદોબસ્ત (ના) અંધેર, ઘાલમેલ.
ગેરમરજી (ના) નાખુશી. ઇતરાજી.
ગેરમેહેરબાની (ના) કુવકૃપા. ઇતરાજી.
ગેરરસ્તે (અ) બેકાયદે, અઘટિત રીતે.
ગેરવલ્લે (અ) અચોક્કસ.
ગેરવલ્લે જવું (ક્રિ) ખોવાવું.
ગેરવાજબી (વિ) અઘટિત, અયોગ્ય.
ગેરવાટે (અ) આડે રસ્તે. અનીતિ માર્ગે.
ગેરવો (ના) ઘઉંના ખેતરમાં થતો એક રોગ.
ગેરહાજર (વિ) હાજર નહિ તે. અસાવધ.
ગેરિયત (ના) ગેરત, કાળજી. લાજ.
ગેરું (ના) ગેરવો, ઘઉંને લગતો એક રોગ.
ગેરૂ (ના) ગૈરિક, એક લાલ મટોડી.
ગેલ (ના) લાડ. ગમત. ખેલ.
ગેહ (ના) ઘર, મકાન.
ગૈરિક (ના) ગેરૂ, એક લાલ મટોડી.
ગોંજું (વિ) ગંદું, ચૂંથાયલું.
ગોંજો (ના) હજામ. ફૂએડ. ગંદું કરનાર.
ગોંદરૂં (ના) ગાંદરૂં. ગામનું પાદર.
ગોંદરો (ના) ગૌચરણની જમીન. પાદર.
ગોંદો (ના) જમવાના પદાર્થની ભેળસેળ.
ગોંદો ઘાલવો (ક્રિ) છગડું કરવું.
ગોંધવું (ક્રિ) રૂંધવું; કેદ કરવું. રોકવું.
ગોંયજો (ના) ગાંયજો, હજામ, નાવી.
ગો (ના) ગૌ, ગાય. ઇંદ્રિય. જમીન.
ગોકર્ણ (ના) ગાયના કાન જેવાં ફૂલ.
ગોકળગાય (ના) એક જીવડું, પરમેશ્વરની ગાય.
ગોક્ષુર (ના) ગોખરૂ. એક ઓસડિયું.
ગોખ (ના) ઝરૂખો. કઠેરો. ગોખલો.
ગોખર (ના) ગાયમાં ઉછરેલો ગધેડો.
ગોખરૂ (ના) ગોક્ષુર, એક કાંટાવાળું ઓસડિયું.
ગોખલી (ના) નાનો ગોખલો. [એક ગીત.

ગોખલો (ના) નાનું તાકું. ભીતમાં રાખેલી ચોરસ પોલાણ.
ગોખવું (ક્રિ) ઘોષ કરવો, મોઢે કરવું.
ગોખો (ના) પંખીનો માળો. ગોઠો.
ગોગ્રાસ (ના) ગવાનેક, ગાયને માટે કહાડેલું.
ગોચર (વિ) ઇંદ્રીથી પહોંચાય તેવું. [ભિાજન.
ગોચર (ના) ગૌચરણ. ગાય ચરામણી.
ગોજારૂં (ના) ગોજું કરેલું તે.
ગોજું (વિ) ગોજું, ગંદું.
ગોઝારૂં (વિ) ઘોઝારૂં, અવાવરૂં.
ગોઝારો (ના) ગૌહત્યારો.
ગોટ (ના) ધુંટડેક. ગોટો (ધૂમાડાનો). [લવું.
ગોટપીટ કરવું (ક્રિ) અંગ્રેજી ભાગુંતૂટ્યું બો-
ગોટપોટ (અ) ટુંટિયાં વાળીને (પડવું).
ગોટલી (ના) મોટાં ફળનું છાળવાળું બી.
ગોટલો (ના) મોટી ગોટલી. માસનો લોચો.
ગોટાવું (ક્રિ) ગૂંચાવું, ગુંછળાં વળવાં. ગુંગળાવું.
ગોટિયું (ના) ખોતાનું, ગાળો.
ગોટિલો (ના) પીંજારાનું એક ઓજાર. ગોળો.
ગોટી (ના) કસણનો ગોટો. ગાંઠ.
ગોટેગોટ (અ) ઉપરાઉપર ધૂમાડા નીકળવા તે.
ગોટો (ના) તોરો, કલગી. ગલગોટો. ગોટ. દડો.
ગોટાપોટા (ના) ગોળો પિંડાળો. [ભૂલ. ગુંચ.
ગોટો વાળવો (વિ) ઊંધું ચતું કરી નાંખવું.
ગોઠ (ના) ગોષ્ઠી. ઓચ્છવ. ઉજમણી.
ગોઠડી (ના) ગોઠ, છૂપી વાત.
ગોઠણી (ના) બેઠક. ગોઠવણ. ભાંજગડ.
ગોઠતું (વિ) ગમતું, અનુકૂળ.
ગોઠવણ } (ના) રચના, યોજના. તજવીજ.
ગોઠવણી } તાલમેલ. બંદોબસ્ત.
ગોઠવવું (ક્રિ) રચવું. ટેકો આપવો. યુક્તિ શોધવી.
ગોઠવું (ક્રિ) ગમવું, કળવળવી. માફક આવવું.
ગોઠિંમડું (ના) ગુલાંટ.
ગોઠિયેણ (ના) સહીપણી, બેહેનપણી.
ગોઠિયો (ના) દોસ્ત, સાથી, મિત્ર.
ગોઠી (ના) જૈનના દેહેરાંનો પૂજારી.
ગોફો (ના) ઝાડ, કોઢ. જંપ. માળો.
ગોડ (ના) ગુમડું, ફોલ્લો.
ગોડગુમડ (ના) ગોડ અને ગુમડાં.
ગોડવું (ક્રિ) પોચી પાડવા જમીન ખોદવી.
ગોડસારંગ (ના) સારંગ રાગનો એક ભેદ.
ગોડાઊન (ના) વખાર. (અંગ્રેજી).
ગોડી (ના) પાછલ પહોરનો એક રાગ. મીઠાસ.
ગોડે (અ) પેઠે, માફક, તેમ, મિસાલે.
ગોણણી (ના) સોવાસણ બ્રાહ્મણી. એવાતી.
ગોણણી વાળવી (ક્રિ) સોવાસણને જમાડવી.
ગોત (ના) ગોત્ર, કુળ. [ધિલાં છાલાં. છોડાં.
ગોતર (ના) કહોળની પાંદડી. દાણા કાઢી લી-
ગોતરજ (ના) ગોતરેજ, કુળદેવતા.
ગોતરી (વિ) ગોત્રનું. કુટુંબી.
ગોતરેજ (ના) કુળદેવી. રક્ષાદેવ.
ગોતવું (ક્રિ) ખોળવું, શોધવું, ઢુંઢવું.
ગોતું (ના) કોહોવાણ. ઢોર માટે બાફેલું અ-
ગોત્ર (ના) મૂળ પુરુષ. વંશ. [નાજ.
ગોત્રજ (વિ) ગોતરી. એક ગોત્રનું.
ગોત્રબંધુ (ના) એક ગોત્રમાં જન્મેલો.
ગોત્રી (વિ) ગોત્રજ.
ગોથ (ના) કનકવાની ગુલાંટ. ઊંધું માથું.
ગોથ (વિ) ૪ ચાર. (વેપારીનો સંકેત).
ગોથપડી (વિ) ૧૪ ચૌદ („)
ગોથાં ખાવાં (ક્રિ) ફાંફાં મારવાં. છેતરાવું.
ગોથું (ના) ગુલાંટ. ભૂલ.
ગોદ (ના) ખોળો, ઉછંગ.
ગોદડિયું (ના) એક જાતના સૈયડ.
ગોદડી (ના) નાનું ને પાતળું ગોદડું.
ગોદડું (ના) ગાદલું. રજાઈ. [જગા.
ગોદી (ના) બાંધેલી ખાડી, વહાણ સમારવાની
ગોદો (ના) જોરથી મારેલો મુક્કો. ઘોંકો.
ગોધણ (ના) ગાયનું ટોળું. ધુવારૂં. [ભિાંકણ.
ગોધમ (ના) ગોધુમ, ઘઉં.
ગોધલી } (ના) ગોધૂલ લગન. સમીસાં-
ગોધા લગન } જનાં ઘડિયાં લગ્ન.
ગોધું (ના) નાનો બળદિયો, વાછરડો.
ગોધુંલગ્ન (ના) ગોધલી. ઘડિયાં લગન.
ગોધૂમ (ના) ઘઉં.
ગોધૂળ (ના) ગોરજ, સાંજનું લગ્ન.
ગોધે આવવું (ક્રિ) ગાયે સવાણે આવવું.
ગોધો (ના) સાંઢ, આખલો.
ગોધો (વિ) નફ્ફટ, હરામખાઉ (જન).
ગોપ (ના) ગોવાળિયો. એક ઘરેણું, દોરો.

ગોપદ (ના) ગાયનું પગલું.
ગોપન (ના) સંરક્ષણ. ગુપ્ત રાખવું તે.
ગોપહાર (ના) સ્ત્રીની કોટનું ઘરેણું. [રાજા.
ગોપાલ (ના) ગાય પાલક. ગોવાળિયો. કૃષ્ણ.
ગોપીચંદન (ના) ગોમતી નદીની મટોડી.
ગોપ્ય (વિ) ગુપ્ત રાખવા લાયક. [ફેંકવાની).
ગોફણ (ના) ગૂંથેલી દોરી (કાંકરો ગોળો
ગોફણિયાલાડુ (ના) નાના નાના ગબડતા લાડુ.
ગોફણી (ના) સ્ત્રીના અંબોડાનું ઘરેણું.
ગોબર (ના) છાણાંનો ભૂકો.
ગોબરુ (ના) ઝીણા ખીચોખીચ ભરાયલા
ગોબરું (વિ) ગંદું. [સિયડ.
ગોબરો (ના) હળની ખીલી.
ગોબાવું (ક્રિ) ગોબો પડવો.
ગોબો / ગોભો (ના) ધાતુની ચીજ અથડાતાં પડેલો આછો ખાડો.
ગોમય (ના) ગાયનું છાણ.
ગોમુખ (ના) ગાયનું મુખ. એક વાદ્ય. એક
ગોમૂત્ર (ના) ગાયનું મૂતર. [આસન.
ગોમૂત્રિકા (ના) એક ચિત્ર કાવ્ય.
ગોમેદ (ના) પોખરાજ. પીળો હીરો.
ગોમેધ (ના) ગાય સંબંધી યજ્ઞ.
ગોર (ના) ગુરુ, ઉપાધ્યાય. ગોરજી. છોકરીઓનું
ગોરખ (ના) ગોરક્ષ. એક યોગી. [એક વ્રત.
ગોરખ આમલી (ના) એક ઝાડ તથા ફળ.
ગોરખપુર (ના) ગોરખનું વસાવેલું શેહેર.
ગોરજ (વિ) ગોધૂળ. ઢળતી સાંજનું (લગ્ન).
ગોરજી (ના) જૈન (શ્રાવક) ધર્મોપદેશક.
ગોરપદું (ના) ગોરનું જે કામ તે.
ગોરમટી (ના) પીળી મટોડી.
ગોરમ્ભાવું (ક્રિ) સાંકડમાં આવવું. ઘૂમરાવું.
ગોરંભો (ના) ચૂંથાડો.
ગોરવ (ના) જનૈયા જમાડવા તે.
ગોરસ (ના) દૂધ દહીં.
ગોરસિયું (ના) દહીં દૂધનું માટલું.
ગોરાટ (વિ) પીળાશ પડતી (જમીન).
ગોરાડુ (વિ) પીળાશવાળી (જમીન).
ગોરાણી (ના) ગોરની સ્ત્રી.
ગોરાસ (ના) ગોરાપણું, સફેતાઈ.
ગોરી (ના) સ્ત્રી, ત્રિયા, બૈરી.

ગોરું (વિ) ગોર, ધોળું, સફેત. સ્વચ્છ. સુંદર.
ગોરુંચંદન (ના) ગોરોચના, એક સુગંધી પદાર્થ.
ગોલ (ના) ગોળો. જેમઃ-ભૂગોળ, ખગોળ.
ગોલક (ના) ગોલો. વિધવાની પ્રજા. ગલ્લો.
ગોલન્દાજ (ના) તોપ સળગાવનાર.
ગોલાં (ના) જનાનખાનાનાં માણસો. ટીંડોરાં.
ગોલાર્ધ (ના) અડધો ગોળ.
ગોલું (ના) ટીંડોરું, ધીલોડું.
ગોલો (ના) જનાનખાનાનો ચાકર. અનાજ
ગોવધ (ના) ગાયની કતલ. [સાફ કરનાર.
ગોવાંદરું (ના) ગોંદરું, પાદર.
ગોવારું (ના) ગાય ઢોરનું ટોળું.
ગોવાળ / ગોવાળિયો (ના) ગોપાલ, ગાયને ચારનાર.
ગોશ (ના) ગોસ્ત, માંસ.
ગોષ (ના) ઘોષ, ભરવાડવાડો.
ગોષ્ઠી (ના) ગોઠ, વાતચીત. વાર્તા.
ગોસ (ના) ગોશ, માંસ.
ગોસ (અ) જમણી તરફ (સૂકાન વાળવું).
ગોસાંઈ (ના) ગોસ્વામી, જોગી. શ્રીવલ્લભાચા-
ગોહ (ના) ગુહા, ગુફા. [ર્યજીના સુત્ર.
ગોહાવું (ક્રિ) મુંઝાવું, ગુંગળાવું.
ગોહોર (ના) ઊંડો વિચાર, દરિયાફત.
ગોળ (ના) ગુડ, ઉકાળી ઘાટો કરેલો શેરડીનો રસ. ગોલ. મધ્યબિંદુથી પરીઘ સુધી સરખા અંતરની આકૃતિ. ૦
ગોળ (વિ) ચક્રાકાર, વર્તુળાકાર.
ગોળકેરી (ના) ગોળ અને કેરીનું ગળમાણું.
ગોળગોળ (વિ) ગડબડિયું. પીગળેલું.
ગોળપાપડી (ના) એક મીઠાઈ.
ગોળાકાર (ના) ગોળ આકૃતિ.
ગોળાકાર (વિ) ગોળ આકારનું.
ગોળાર્ધ (ના) અડધો ગોળ.
ગોળિયાકેરી (ના) ગોળમાં કેરીનું અથાણું.
ગોળિયો (ના) ગોળ રાખવાનું માટલું.
ગોળી (ના) ગુટિકા. પાણીનું માટલું. અંડ.
ગોળી બેસવી (ક્રિ) નુકસાન થવું, ખોઈ બેસવું.
ગોળો (ના) મોટી ગોળી. પેટમાં પવનનો ફૂગો. ગપ.
ગોળોપિંડાળો (ના) ઊંધું ચત્તું કરેલું તે.

ઘડી (ના) ઘટિકા, ૬૦ પળ. ઝાલર. તરતી શીખતાં ૨૪ મિનિટમાં ભરાય એવો કાણો વાડકો. ઘાટ. ઉપરાચાપરી પડની ગોઠવણી.
ઘડીએક } (અ) આસરે ૨૪ મિનિટ સૂધી.
ઘડીક }
ઘડીઘડી (અ) વારેવારે, વારંવાર.
ઘડીબંધ (વિ) ઘડીવાળું. અકબંધ.
ઘડીભર (અ) એક ઘડી સૂધી.
ઘડુ (ના) ઘડુલો, નાનો ઘડો.
ઘડુડાટ (અ) ઘડો પાણીએ ભરાતાં થતો અવાજ.
ઘડુલી (ના) નાની માટલી.
ઘડુલો (ના) નાનો ઘડો.
ઘડો (ના) ઘટ, કુંભ. એક જળપાત્ર.
ઘડોફૂટવો (ક્રિ) જાહેર થવું.
ઘડ્ડું (વિ) ઘરડું, વૃદ્ધ.
ઘણ (ના) ઘન, મોટો હથોડો.
ઘણઘણ } (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
ઘણણણ }
ઘણાંવાનાં (ના) ઘણી ઘણી રીતની સમજ.
ઘણાઘણી (ના) ઘણો સ્નેહ.
ઘણિયું (ના) કોટનું એક ઘરેણું.
ઘણું (વિ) બહુ, વિશેષ.
ઘણુંક (વિ) ઘણા કરતાં સહજ ઓછું.
ઘણુંકરીને (અ) ખસૂસ, જરૂર, વિશેષે કરીને. સાધારણ રીતે.
ઘણુંખરૂં (અ) ઘણીવાર. મોટે ભાગે.
ઘણુંજ (વિ) અતિશય, બહુજ, ઝાઝું.
ઘણેરૂં (વિ) ઘણું, બહુ. (કવિતામાં).
ઘણ્ટ (ના) ટકોરા કરવાનું યંત્ર. અવાજ.
ઘણ્ટડી (ના) નાનકડો ઘંટ, ઘંટા.
ઘણ્ટરવાળ (ના) એક શિકારી વાજું.
ઘણ્ટા (ના) ઘંટડી. ફાંકા. ડૈયાં.
ઘણ્ટિયો (ના) નાની ઘંટી. (દાણા ભરડવાની).
ઘણ્ટી (ના) લોટ દળવાનું એક યંત્ર. ચક્ર.
ઘન (ના) મેઘ. એકની એક સંખ્યાને બેવાર ગુણતાં થએલો ગુણાકાર. (૩×૩=૯×૩=૨૭ ઘન). ષટ્કોણાકૃતિ. વાદળ. મોટો હથોડો.
ઘન (વિ) ભરેલું, નક્કર, જાડું.
ઘનઘોર (વિ) અંધરાયલું. (વાદળ).
ઘનફલ } (ના) લંબાઈ, પોહોળાઈ અને ઊંચાઈ કે ઊંડાઈનો ગુણાકાર.
ઘનફળ }
ઘનમૂળ (ના) ઘનનું મૂળ. કોઇ સરખી સંખ્યાના બેવડા ગુણાકારની મૂળ સંખ્યા.
ઘનશ્યામ (ના) કૃષ્ણ, સામળિયો.
ઘનસ્યામ (વિ) પાણી ભર્યાં વાદળ જેવું.
ઘમ (ના) ઘઉ, ગોધૂમ.
ઘમઘમ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
ઘમઘોર (વિ) ઘનઘોર, અંધકારવાળું.
ઘમડ્ડી ચકડ્ડી (ના) કૂદડી, એક દેશી રમત.
ઘમરઘમર ફરવું (ક્રિ) ફેર ખાવા, કૂદડી ફરવી.
ઘમસાણ (ના) ઘોંટાળો. ધૂળધાણી. કતલ. જુદ્ધ. ઘોંઘાટ.
ઘમાઘમ (અ) ગબોગર્બ, ઉપરાઉપરી.
ઘર (ના) ગૃહ, મકાન, આલય, સ્થાન. કુટુંબ. કુળ. માનસિક સ્થિતિ. મૂળ. બળ. ખાવ. ચોકડું.
ઘરખટલો (ના) સંસાર ભાર.
ઘરખરચ (ના) ઘરનો ખરચ.
ઘરગતુ (વિ) ઘરઘરાઉ, ઘેરથી લીધેલું.
ઘરગોટી } (ના) અબોટિયું. જમતી વખત પહેરવાનું રેશમી વસ્ત્ર. મુગટો.
ઘરઘોટી }
ઘરચોળું (ના) સ્ત્રીઓનું એક રેશમી કપડું
ઘરજમાઈ (ના) સાસરે રહેનારો જમાઈ.
ઘરડ (ના) ગરડ, ચીલો, માર્ગ.
ઘરડ પડવી (ક્રિ) નવો રસ્તો થવો.
ઘરડમાં પડવું (ક્રિ) હાર પડવું, શરૂ થવું.
ઘરડું (વિ) વૃદ્ધ. જૂનું.
ઘરણ (ના) ગ્રહણ. સૂર્યચંદ્રબિંબપર પૃથ્વીની છાયા પડવી તે.
ઘરધણી (ના) ઘરનો માલિક, ઘર ચલાવનાર.
ઘરધંધો (ના) ઘરનું કામકાજ. બૈરાંનું કામ.
ઘરબાર (ના) ઘર ને આંગણું. માલમત્તા. કુળ.
ઘરબારી (ના) સંસારી. ગૃહસ્થ. મહાજન.
ઘરમેળે (અ) માંહોમાંહે. પોતીકું જાણીને. ખાનગી.
ઘરવખરો (ના) ઘર વાખરો, રાચરચીલું.
ઘરવટ (ના) કુટુંબી જેવો વહેવાર. સ્નેહભાવ.
ઘરવાખરો (ના) રાચરચીલું.
ઘરસંસાર (ના) સંસાર વહેવાર.
ઘરસંસારી (ના) ગૃહસ્થાશ્રમી, ગૃહસ્થ.
ઘરસૂત્ર (ના) ગૃહસૂત્ર. ઘરસંસાર.
ઘરાક (ના) ગ્રાહક. લેનાર. ગુણજ્ઞ.
ઘરાકી (ના) ઘરાકનું કામ.

[illegible] = [illegible]

[illegible] = [illegible]

[illegible]

[illegible]

ઘાસ - પ્રસારણ [illegible] ચોટ - ચોટ -

ઘાસવું = ચોટ [illegible] - [illegible] ઘાસ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ધરાણિયા (વિ) ધરેણે મૂકેલું.
ધરે (ના) ગ્રહ (જ્યોતિષમાં).
ધરેડ (ના) ધરડ, ચીલો.
ધરેડી (ના) કચ્ચી.
ધરેડો (ના) ઘરડ ઘરડ બોલતો શ્વાસ. અંતકાળનો.
ધરેણાઉખાત (ના) ગીરોખત.
ધરેણું (ના) દાગીના, અલંકાર. શોભા.
ધરેણે (વિ) ગીરવી.
ધરોળો (ના) ઘરવટ.
ધરોળી (ના) ઘીલોડી. પલ્લી.
ઘર્મ (ના) ઘામ, બાફ, ગરમી.
ઘર્ષણ (ના) ઘસારો, ઘાસ.
ઘસાઈજવું } ઘસાવું } (ક્રિ) ફસાવું. નાણાંની નુકસાનીમાં આવવું, બુડવું.
ઘસોડું (ના) ઘીલોડું, ટીંડોરું. ગોલ્લ.
ઘુવડવું (ક્રિ) ખણવું, ઉઝેડવું.
ઘસડવું (ક્રિ) ભોંયપર ખેંચવું. લઈ જવું.
ઘસરકો (ના) ઉઝરડો. કાપો. ઘસારો.
ઘસવું (ક્રિ) ઘર્ષણ કરવું.
ઘસારો (ના) ઘર્ષણની નિશાની. ઘસીને પાવાનું ઓસડ. તોટો.
ઘસાવું (ક્રિ) ઘસાયલી હાલતમાં આવવું.
ઘસિયો (ના) દૂધે કરમોડી સેકેલો લોટ.
ઘસોટિયો (વિ) સેકેલા લોટનો (લાડુ).
ઘાંચ (ના) ખાંચ.
ઘાંચણ (ના) ઘાંચેણ, ઘાંચીની બૈરી.
ઘાંચી (ના) તેલી. ઘાણી રાખનાર.
ઘાંચેણ (ના) તેલીની સ્ત્રી.
ઘાંચો (ના) વાંસફોડો. બરૂડો.
ઘાંટી (ના) હાડકી. ગળાની ઘૂંટી.
ઘાંટીફૂટવી (ક્રિ) જુવાની આવવી.
ઘાંટો (ના) સાદ, અવાજ, બરાડો.
ઘાંટો બેસવો (ક્રિ) અવાજ ખોખરો થવો.
ઘા (ના) પ્રહાર. જખમ. દસ્તો. ક્ષત.
ઘાએલ (વિ) ઘાયલ, ઘવાયલો.
ઘાઘરી (ના) નાનો ચણીઓ.
ઘાઘરો (ના) ચણીઓ.
ઘાટ (ના) ગાળો, કલનેર. આકૃતિ. સીનો. ઓવારો. પહાડ. સહ્યાદ્રિની પૂર્વનો દેશ. જુક્તિ. [કરવો. મારી નાંખવું.
ઘાટઘડવો (ક્રિ) આકૃતિ આણવી. તજવીજ
ઘાટડી (ના) ચુંદડી.
ઘાટપોત (ના) એક રેશમી કાપડ.
ઘાટી (વિ) ઘાટનું. ગડી. ગામઠી.
ઘાટીલું (વિ) દેખાવડું, રૂપાળું.
ઘાડવું (ના) માટલું.
ઘાડવો (ના) ઘડો. ઘટ, કુંભ.
ઘાડાસ (ના) ઘાડાપણું.
ઘાડું (વિ) લચકા પડતું. જાડું.
ઘાણ (ના) વિભાગ. ધૂળધાણી. સથરવથર. સંહાર.
ઘાણી (ના) તેલ કાઢવાનું યંત્ર. [દાડ. ઘન.
ઘાત (ના) હત્યા. ખૂન. પ્રાણસંકટ. ઘા. એકજ સંખ્યાનો ગુણાકાર.
ઘાતક } ઘાતકી } (વિ) ઘાત કરનાર, ખૂની. નિર્દય, દુષ્ટ.
ઘાતચંદ્ર (ના) હાનિકારક રાશિમાં ચંદ્ર.
ઘાતવું (ક્રિ) ઘાલવું.
ઘામ (ના) ઘર્મ, પરસેવો. ઉબારો. તડકો.
ઘામચ } ઘામજ } ઘામટ } (ના) તડમાંથી વહાણમાં પાણી ભરાવું તે.
ઘાય (ના) ઘાવ, જખમ.
ઘાયડમલ (વિ) બહાદુર, શૂર, પહેલવાન.
ઘાયલ (વિ) જખમી. દુઃખી. દરદી. [હુબેલાં.
ઘાયાં ઘૂઘયાં (વિ) શસ્ત્રથી ઘાએલ થએલાં કે
ઘાયો (ના) ઘા, દસ્તો (૨૪ કાગળનો). સાંકેતિક લેખ.
ઘારણ (ના) ઘોરનિદ્રા.
ઘારી (ના) એક પકવાન. વાળનો ઘેર. ચક્ર.
ઘાલ (ના) પંગત, હાર.
ઘાલણદાસ (ના) દેવાળિયો. પૈસા ઘાલનાર.
ઘાલમેલ (ના) ગરબડસરબડ. ખટપટ.
ઘાલમેલિયો (ના) ગરબડિયો. ઉતાવળો.
ઘાલવું (ક્રિ) પેસાડવું. પહેરવું. માથું મારવું.
ઘાવ (ના) ઘા. આઘાત, ક્ષત, જખમ. [ખાઈ જવું.
ઘાશિયો (ના) ઘોડાપર નાંખવાનું ઊનનું કાપડ.
ઘાસ (ના) ખડ, તૃણ. ચાર. ઘસારો.
ઘિમેલ (ના) એક રાતો કીડો.
ઘિયરાળ (વિ) જેના દૂધમાંથી ઘણું ઘી નીકળે
ઘિસ્સો (ના) ઘીસોટો, કાપો. [તેવું. (ઢોર).
ઘી (ના) ઘૃત, આજ્ય, તૂપ.
ઘીયો (ના) ઘીનો ધંધો કરનાર.

ઘીલોડી (ના) પલ્લી, ઘરોળી. ટીંડોરાનો વેલો.

ઘીલોડું (ના) ટીંડોરૂં. ગોલું. (એક શાક).

ઘીસ (ના) રોન. હોળીનો વરઘોડો.

ઘીસલું (ના) બળદ પળોટવાનું હથિયાર.

ઘીસવું (ક્રિ) ઠોકવું, મારવું.

ઘુંગટ (ના) ઘુમટો, લાજ.

ઘુંગટી (ના) માથે ઓઢવાની સીવેલી કામળી.

ઘુંઘટ (ના) ઘુમટો, લાજ.

ઘુંઘટી (ના) માથે ઓઢવાની કામળી.

ઘુંજવું (ક્રિ) ઘું ઘું અવાજ કરવો.

ઘુંટડો (ના) ગોટ, એકે શ્વાસે પીવાય તેટલું.

ઘુંટણ (ના) ઢીંચણ.

ઘુંટણિયાં (ના) રીંગના.

ઘુંટણિયાં ભરવાં (ક્રિ) રીંગવું, ઘૂંટણથી ચાલવું.

ઘુંટવું (ક્રિ) ઝલ કરવું ઘસવું. ફરી ફરી લખવું.

ઘુંટી (ના) પગની પાની અને નળાના સાંધાની બાજુની હાડકી.

ઘુંટો (ના) ઘુંટવાનું ઓજાર.

ઘુએડ (ના) ઘૂવડ પક્ષી. ઉલૂક. [રમવું તે.

ઘુઘરમાળ (ના) ઘુઘરાની માળા. તે બાંધીને

ઘુઘરી (ના) ધાતુની પોલી નાકાંવાળી ગોળી. એક સ્ત્રીનું ઘરેણું. બાફેલું અનાજ.

ઘુઘરો (ના) એક રમકડું. મોટી ઘુઘરી. એક ખાવાનું. મરડિયા. પલાળેલા ચણા.

ઘુઘવાટ (ના) જોરમાં વહેતાં પાણીનો અવાજ.

ઘુઘુ (અ) અવાજનું અનુકરણ.

ઘુઘુવાવું (ક્રિ) જોરથી ફૂંકી વજાડવું.

ઘુંમજ } ઘુમટ } (ના) ગુમજ. અર્ધગોળ શિખરવાળું ઢાંકણ. (દેહેરાનું).

ઘુમટી (ના) પાત્રાં કે વાંસની સૂપડા જેવી [છતરી.

ઘુમણી (ના) હિંચકા.

ઘુમરડી (ના) ફેર, ચક્કર.

ઘુમરાવું (ક્રિ) મોંહું ચઢવું. અંધરાવું.

ઘુરકવું (ક્રિ) ડોળા કાઢવા. દાંતીઆં કરવાં.

ઘુરકિયાં (ના) ડોળા.

ઘુસવું (ના) પેસવું. દાખલ થવું.

ઘુસ્સો (ના) ગુસ્સો, ક્રોધ. મુક્કો.

ઘૂંટ (ના) ઘૂંટડો. ઘાંટો.

ઘૂડ (ના) ઘૂવડ, ઉલૂક.

ઘૂમ (અ) બેભાન. ગરક.

ઘૂમવું (ક્રિ) ચોમેર અવાજ કરવો. મચવું. મ- [હાલવું.

ઘૂંસ (ના) કોળ, મોટો ઉંદર.

ઘૂસિયું (ના) કોળવાઈ. ઘૂસ પકડવાનું પાંજરું.

ઘૃત (ના) ઘી, તૃપ, આજ્ય, તાવેલું માખણ.

ઘેંઘટ (વિ) ઘેરાયલું.

ઘેંઘટ (ના) ધાડ છાંયા. અંધકાર.

ઘેંસ (ના) છાસમાં ઉકાળેલા લોટનો ખોરાક.

ઘેટું (ના) મેંઢું, ગાડરૂં.

ઘેન (ના) ખુમારી, તંદ્રા.

ઘેબર (ના) ગેબર, ઘૃતવર. (પકવાન).

ઘેબરિયો (ના) ઘેબર જેવો મીઠો.

ઘેર (ના) ઘેરાવો. હદ. ગરીબૂ. ધારી ઘેરિયાનું ટોળું. ઘરે.

ઘેરદાર (વિ) ફરતા ઘેરવાળું (કપડું).

ઘેરબેઠાં (અ) આપોઆપ. બહાર ગયાવિના.

ઘેરબેસવું (ક્રિ) રેજા મળવી. બરતરફ થવું.

ઘેરવું (ક્રિ) કબજે કરવું. કેદ કરવું. રોકવું.

ઘેરાવ (ના) પરીઘ. ઘેર. ઘેરાવો.

ઘેરાવું (ક્રિ) સંકડાવું. અંધરાવું.

ઘેરાવો (ના) ઘેર. પરીઘ.

ઘેરિયો (ના) ઘેર રમનારો.

ઘેરૂં (વિ) પાકું. ચકચૂર. ખુમારીવાળું.

ઘેરેઘેર (અ) બધાને ઘેર. દરેક ઘરમાં.

ઘેરો (ના) ઘેરાવ.

ઘેરો ઘાલવો (ક્રિ) ચોમેરથી રોકવું.

ઘેલચંડું (ના) ઘેલીના પેટનું છોકરૂં.

ઘેલછા (ના) થોડુંક ઘેલાપણું.

ઘેલડી (ના) ઘેલી. (કવિતામાં).

ઘેલસફ્ફું (વિ) ઢંગવગરનું.

ઘેલાં કાઢવાં (ક્રિ) લાડમાં ઘેલાઈ કરવી.

ઘેલાઈ (ના) ઘેલછા. ગાંડપણ.

ઘેલું (વિ) ગાંડું. અદકપાંસળી.

ઘેંસુ (ના) રજ, ધૂળ.

ઘોંકવું (ક્રિ) કોણી મારવી, મુક્કી મારવી.

ઘોંકો (ના) મુક્કો, ગોદો. કોણીનો ઘા.

ઘોંગાટ } ઘોંઘાટ } (ના) કકળાણ, બૂમ, સોર. ભેગો થએલો અવાજ.

ઘોંચવું (ક્રિ) ભોંકવું. ઊંઘાડવું.

ઘોંટવું (ક્રિ) ઘોર ઊંઘવું. સૂવું.

ઘો (ના) એક પ્રાણી. ચંદનઘો. પાટલાઘો.

ઘોકવું (ક્રિ) ઘોંકવું, મુક્કી મારવી.
ઘોકો (ના) ઘોંકો, ગોદો.
ઘોગર (ના) બાહુક, બાવો.
ઘોગરરાણો (ના) ઘોગરનો રાજા. એક પૂતળું.
ઘોઘા (ના) કાઠીઆવાડનું એક બંદર.
ઘોઘારી (વિ) ઘોઘા બંદરનું.
ઘોઘો (ના) ઘોબો. મૂર્ખ.
ઘોઘોરાણો (ના) ઘોગરરાણો.
ઘોચવું (ક્રિ) ઘોંચવું, પેસાડવું.
ઘોટ (ના) ઘૂંટ, ગોટ, ઘૂંટડો.
ઘોડગાંઠ (ના) બેવડી ગાંઠ.
ઘોડદોડ (ના) ઘોડાની સરતનું સ્થાન.
ઘોડમહાત (ના) ઘોડીથી બાદશાહને ઘેરવો તે. (સેંત્રજમાં).
ઘોડમુખું (ના) ઘોડાના જેવા મુખવાળું.
ઘોડલી (ના) ઘોડી (લાડમાં).
ઘોડવેલ (ના) ઘોડાગાડી, ચારઠ. [જમાં).
ઘોડાગાંઠ (ના) ઘોડગાંઠ. ગાડીનું જોર (સેંત્ર-
ઘોડાગાડી (ના) ઘોડાની ગાડી. ચારઠ.
ઘોડાર (ના) તબેલો. અશ્વશાળા.
ઘોડાવછ, ઘોડાવજ (ના) એક સુગંધી મૂળિયું.
ઘોડાવાળો (ના) ચરવાદાર. રાવત.
ઘોડિયું (ના) ચોપગી બાળકની ઝોળી બાંધવાની ઘોડી. [લિહેર. ટેકો. એક મોહરૂં.
ઘોડી (ના) ઘોડાની માદા, ખીટી. બેસણી.
ઘોડું (ના) દુર્બલ ઘોડો. ઘોડેસવાર.
ઘોડેસ્વાર (ના) અસવાર.
ઘોડો (ના) ઘોટક, અશ્વ, હય.
ઘોઢલ્યો (ના) બળદિયો. સાંઢ.
ઘોણ (ના) ઘેન, મોટા હસેડો.
ઘોણિયું (ના) ઢેકો.
ઘોબો (ના) ગોબો, વાસણમાં પડેલો ખાડો.
ઘોર (ના) ઊંઘતા નીકળતો અવાજ. કબરનો ખાડો. ખરજ. ક્યાસ.
ઘોર (વિ) ભયંકર. અધમ.
ઘોરઅંધારી (વિ) બિહામણી કાળી (રાત.)
ઘોરંભાવું (ક્રિ) અંધરાવું.
ઘોરવું (ક્રિ) ઊંઘતાં અવાજ કાઢવો.
ઘોરલો (ના) વગર તેડે આવેલો. એક પંખી. ખાંસી કરેલો વાછડો.
ઘોષ (ના) ગોખવું તે. અમુક સ્વર. ભરવાડનું ઝુંપડું. તબેલો.
ઘોળ (ના) ગભરાટ. મુંઝવણ. વાદવિવાદ. અંધેર.
ઘોળવું (ક્રિ) ચોળીને નરમ કરવું. વિચારવું.
ઘોળવું (ના) ભાંગેલું દહિ.
ઘોળાઘોળ (ના) સંકલ્પવિકલ્પ. સંદેહાવસ્થા.
ઘોળાયાં કરવું (ક્રિ) વખત ગાળવો. ખોટી થવું.
ઘોળાવું (ક્રિ) ચોળાઇને નરમ થવું.
ઘોળ્યું (અ) હશે ! છોને ! ઓહું !
ઘ્ન (પ્ર) નાશક અર્થે. જેમ કૃતઘ્ન, ટકઘ્ન.
ઘ્રાણ (ના) નાક. ગંધ.
ઘ્રાણેંદ્રિય (ના) નાસિકા, નાક.

ઙ.

ઙ (ના) પાંચમો વ્યંજન. આથી આરંભાતા શબ્દો નથી. (તેથી પ્રેસમાં બીબાં નથી) શબ્દની વચમાં ક, ખ, ગ, ઘ એ ચાર વ્યંજનોની પૂર્વે એ (ઙ્) આવેછે. ત્યાં એને બદલે અનુસ્વાર મૂકાયછે. જેમઃ-અઙ્ક=અંક; શઙ્ખ=શંખ; ગઙ્ગ=ગંગ; સઙ્ઘ=સંઘ.

ચ.

ચ (ના) છઠ્ઠો વ્યંજન.
ચ (અ) અને પુનઃ
ચ (આ) "ત્ય"નો. જેમ સત્ય, સાચ; નૃત્ય,
ચઈતર (ના) ચૈત્ર. (મહિનો). [નાચ.
ચઉકું (ના) ચોકું, નાનું બજાર.
ચઉદ (વિ) ચૌદ, ૧૪. (સંખ્યા).
ચક (ના) ઝીણી સળીનો પડદો. (જનાનાનો).
ચક (અ) છક. ચકિત.
ચકચક (અ) ચળકાટ દર્શક.
ચકચકતું (વિ) ચળકતું, ઝબઝબતું.
ચકચકવું (ક્રિ) પ્રકાશવું, ચળકવું. ઝળકવું.
ચકચકાટ (ના) ચળકાટ, તેજ, પ્રકાશ.
ચકચકિત (વિ) ચકચકતું. સાફ. સ્વચ્છ.
ચકચાર (ના) અંત, તપાસ, પૂછપરછ.
ચકચૂંધ (ના) ખાંચખૂંચ, માથાકૂટ, ચામોદી.
ચકચૂર (વિ) ગરક થયલું. તલ્લીન. નિમગ્ન.
ચકડોળ (ના) ઉપર નીચે ચકમાં ફરતા હિચકડી (ના) ચકરડી, ફીરકી. [ચકો. ચક. ફેર.
ચકડ્ડું (ના) ચકરડું, ચક.

ફીરકી. ચક્કર.
ચકતી (ના) ઠીકરી. ચપટું ગોળપડ.
ચકતું (ના) ઠેકું. ચપટું. ચાંપડું.
ચકદવું (ક્રિ) કચરવું, છૂંદવું, ચાંપવું.
ચકમક (ના) એક આગિયો પથ્થર.
ચકમક ઝરવી (ક્રિ) ટંટો થવો. બોલાચાલી થવી.
ચકમંડળ (ના) ચક્રમંડળ. ચકરાવો. મશ્કરા- [ની ટોળી.
ચકમો (ના) બનાત.
ચકર, ચકરચકર, ચકરભમર (અ) ચક્કરની પેઠે [ફરવું તે.
ચકરડી (ના) એક રમકડું. ચકી.
ચકરડી ભમરડી (ના) ફૂદડી. ભમરડાની પેઠે
ચકરડું (ના) ચક્ર-પૈડાની વાટ. બપરડું. કુંડાળું.
ચકરદા (વિ) હૃષ્ટપુષ્ટ, જાડો. (પુરુષ).
ચકરાવો (ના) ફેરાવો. પરીઘ. ચક્રવ્યૂહ.
ચકરી (ના) ચકરડી, ફેર.
ચકરીદાર (વિ) ચકરીવાળી, દાક્ષણી (પાઘડી).
ચકલી (ના) ચલ્લી. ચકલાની માદા.
ચકલું (ના) ચકલીનું બચ્ચું. [પાઈ.
ચકલેદાર (ના) ચકલાની સંભાળ રાખનાર સી-
ચકલે મૂકવું (ક્રિ) ઊઘાડું પાડવું. [ચલ્લો.
ચકલો (ના) ચાર રસ્તાનું નાકું. મોહોલ્લો.
ચકવાચકવી (ના) ચક્રવાક. એક પંખી. વિ-
ચકવે (ના) ચકે. [ખૂટાં આશુક માશુક.
ચકાર (ના) ચ અક્ષર. કોઇપણ બોલ.
ચકિત (વિ) છક, આશ્ચર્ય પામેલું. ગાભરૂં.
ચકોતરૂં (ના) એક મોટાં લીંબુ જેવું ફળ.
ચકોર (ના) એક ચંચળ પંખી. [મજનાર.
ચકોર (વિ) ચંચળ, ચાલાક સહજમાં સ-
ચક્કર (ના) ચક્ર. ફેરો, આંટો પરીઘ. તમ્મર.
ચક્કી (ના) ચાકી. ઘંટી. [એક હથિયાર.
ચક્ર (ના) પૈડું. ગોળાકાર વસ્તુ. ચાક. દરિયાઇ જંતુનું ઘર. સુદર્શન, એક હથિયાર. એક ચિહ્ન. રાજ્ય. ખટચક્રમાંનું એકેક. કુંડાળું.
ચક્રદંડ (ના) એક અંગકસરત.
ચક્રપાણિ (ના) વિષ્ણુ. હાથમાં ચક્ર ધરનાર.
ચક્રવર્તી (ના) મોટો રાજા. શેહેનશાહ. એક ચક્રે રાજ કરનાર.
ચક્રવાક (ના) ચકવાચકવી. એક પંખીનું જોડું.
ચક્રવાત (ના) વંટોળિયો. [વ્યાજ.
ચક્રવૃદ્ધિ (ના) એકજાતનું વ્યાજ. (વ્યાજનું
ચક્રવ્યૂહ (ના) ચકરાવો. ચક્રાકારે સૈન્યની રચના.

ચક્રાકાર (વિ) ચક્ર જેવા આકારનું, ગોળ.
ચક્ષુ, ચખ (ના) આંખ, નેન, નેત્ર, નયન, અક્ષિ.
ચખાડવું (ક્રિ) ચાખવા આપવું.
ચગદવું (ક્રિ) છૂંદવું, ચાંપવું, ચકદવું.
ચગવું (ક્રિ) ઉડવું. (કનકવાનું).
ચગળવું (ક્રિ) ચાવી ચાવીને ખાવું.
ચગાવવું (ક્રિ) હવામાં ઉરાડવું. (પતંગ).
ચગી જવું (ક્રિ) સંકેતમાં સમજવું.
ચગું (વિ) ચંચળ, ચાલાક. ચકોર.
ચગું (ના) રેલનો કાદવ. ઠરેલી મરોડી.
ચંગ (વિ) સ્વચ્છ, શુદ્ધ. આનંદી. એક વાજું.
ચંગ (અ) ડેયાં, ઘંટા, કંઈ નહિ અર્થે. [પતંગ.
ચંગા (વિ) ચંગ, સ્વચ્છ.
ચંગારી (ના) ચણગારી, તણખો. રજ.
ચંગોટી (ના) સોડ. મોઢું લૂગડે ઢાંકવું તે.
ચચણવું, ચચરવું (ક્રિ) ચણચણવું. બળવું. ચોંટવું.
ચચ્ચાર (ના) ચાર ચારનો શ્લોક.
ચચ્ચોમમ્મો (ના) મા બહેનની ગાળ.
ચંચ (ના) ચાંચ, ચંચૂ. (પંખીની).
ચંચળ (વિ) ચળ, ફરતું, ઢળતું. ચાલાક. ચપળ.
ચંચળા (ના) વીજળી. લક્ષ્મી. એક વૃત્ત.
ચંચળાઈ (ના) ચપળતા. હોશિયારી.
ચંચૂ (ના) ચાંચ.
ચટ (ના) શ્રાદ્ધમાં બ્રાહ્મણને ઠેકાણે મૂકાતી દર્ભની ગુંથેલી સળીઓ. ખંત. હઠ.
ચટ (અ) ઝટપટ, તાકીદે.
ચટક (ના) એક પંખી, ચલ્લો.
ચટક (વિ) દીપતું. લાલચોળ.
ચટકવું (ક્રિ) ડંખવું. દીપવું. છટકવું.
ચટકી (ના) ચપટી. ડંખ.
ચટકો (ના) દંશ, ડંખ. રીસ. ચાંલ્લો.
ચટણી (ના) વાટીને કરેલું અથાણું. ચાટણ.
ચટપટ, ચટપટી (ના) કાળજી, ખંત. તાલાવેલી. અક- ળામણ, સંતાપ.
ચટાઈ (ના) સાદડી, ઘાસનું પાથરણું.
ચટાચટ (અ) ઝટઝટ, જલદીથી.
ચટાડવું (ક્રિ) ક્રોધ ચઢે તેમ કરવું.
ચટાપટી (ના) ચટપટ, સંતાપ.

ચટિયો (વિ) જીદ્દી, મમતી, હઠીલો.
ચડચડ (અ) ઝટ. જોતજોતામાં.
ચડઉતર (ના) વધઘટ. ચઢવું ને ઉતરવું.
ચડણ (ના) ચઢણ, ઊંચે ચઢવાનો માર્ગ.
ચડતી (ના) ચઢતી, આબાદાની, ઉત્કર્ષ. ફતેહ.
ચડતી (વિ) ઊંચી. વધતી.
ચડતું (વિ) ચઢતું. વધતું. શ્રેષ્ઠ.
ચડતા દહાડા (ના) આબાદીનો વખત.
ચડતી ભાંજણી (ના) હલકી કીમતની રકમને ભારે કીમતમાં આણવી તે.
ચડપ ચડપ (અ) જલદીથી.
ચડપવું (ક્રિ) ઝડપવું, ઝુટી લેવું.
ચડભડવું (ક્રિ) ગુસ્સે થવું. લડવું.
ચડભડાટ (ના) બોલાચાલ, તકરાર.
ચડવું (ક્રિ) ઉપર જવું. વાંકું વળવું. ઊંચુ થવું. વધવું. ઉત્કર્ષ થવો. જોસ વધવો. છકવું. આવવું. વળગવું. ધરાવું. તૈયાર થવું. ફૂલવું. ગળવું.
ચડવો (ના) ડોહિયો.
ચડસ (ના) ચરસ. એક કેફ. લલુતા.
ચડસાચડસી (ના) ચરસાચરસી. સ્પર્ધા.
ચડાઈ (ના) ચઢાઈ, હુમલો. તૈયારી.
ચડાઉ (વિ) ફૂલણજી.
ચડાચડી (ના) સરસાઈ, હોંસાતોંસી.
ચડાવ (ના) ચડાણ. સ્વારી. ઉપાડ.
ચડાવવું (ક્રિ) ચડે તેમ કરવું. ઉપર મૂકવું. ખાવું. ઉશ્કેરવું. છૂટ આપવી. કબૂલવું. અર્પવું.
ચડાવો (ના) ચડાવ, ચડાણ.
ચડિયાતું (વિ) વધારે સરસ. ચઢતું.
ચડેલ (વિ) ચડાઉ. ઉશ્કેરાવું.
ચઢવું (ક્રિ) ચડવું.*
ચણગી (ના) ચીંગારી, તણખો, વિસ્ફુલિંગ.
ચણચણ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ચણચણવું (ક્રિ) ચચણવું.

* આ પ્રમાણે ઘણાખરા ચડ ધાતુના શબ્દોમાં ચઢ (એટલે ડ્ ને ઠેકાણે ઢ) લખાય તથા બોલાય છે. પોકળ રૂઢી અને શિષ્ટસંપ્રદાય જોતાં બન્ને પ્રયોગો યોગ્યછે. માત્ર વિસ્તાર ન થવા માટે અત્રે બધા શબ્દોને બેવડાવ્યા નથી.

ચણચણાટ (ના) ચણચણનો અવાજ.
ચણતર (ના) ચણવાની રીત. બનાવટ.
ચણવું (ક્રિ) ચણતર કરવું. ઊઠાવવું.
ચણા (ના) ચણક, એક કઠોળ.
ચણાપણી (ના) ચણાનો છોડ, તેની ભાજી.
ચણાપાપડી (ના) એક મીઠાઈ.
ચણિયારૂં (ના) બારણું ફરવાનો ખાડો.
ચણિયો (ના) ઘાઘરો.
ચણોટી, ચણોઠી (ના) ગુંજા. ૦।। વાલ. ૨।। ગ્રેન.
ચણ્ડ (વિ) ક્રોધાયમાન. તુંદ મીજાજી.
ચણ્ડાલ, ચણ્ડાળ (ના) શ્વપાક. બ્રાહ્મણીને પેટે શૂદ્રથી થએલી પ્રજા. ઘેડો.
ચણ્ડાળ (વિ) નિર્દય, ઘાતકી, દુષ્ટ.
ચણ્ડાળ ચોકડી (ના) લુચ્ચાની ટોળી.
ચણ્ડાળણી (ના) ચંડાળની સ્ત્રી. પાપણી.
ચણ્ડૂલ (ના) અફીણનો રસ. એક કેફ.
ચણ્ડોલ, ચણ્ડોળ (ના) એક પંખી.
ચતરંગ (ના) એક વાજું. એક ગીત.
ચતરાઈ (ના) ચતુરાઈ, હોશિયારી. દક્ષતા.
ચતું (વિ) પીઠપર પડેલું. સવળું.
ચતુંપાટ (વિ) પાટલા જેવું ચતું.
ચતુર્ (વિ) ચાર, ૪ (સંખ્યા). જેમ ચતુર્ભુજ.
ચતુર (વિ) હોશિયાર, દક્ષ. રસિક. પક્કું.
ચતુરંગ, ચતુરંગી (વિ) ચાર જાતનું (સૈન્ય). હાથીના સ્વાર, ઘોડેસ્વાર, રથી અને પેદલ.
ચતુરસીમા (ના) ચતુસ્સીમા. ચારે બાજુની હદ.
ચતુર સુજાન (વિ) દક્ષ અને સુજ્ઞ. ભણેલું ગણેલું.
ચતુરા (ના) ચતુર સ્ત્રી.
ચતુરાઈ (ના) ચાતુર્ય, કાબેલિયત. પક્કાઈ.
ચતુરાનન (ના) ચાર મુખવાળો બ્રહ્મા.
ચતુર્ઘાત (ના) એકની એક સંખ્યાનો ત્રેવડો ગુણાકાર.
ચતુર્થ (વિ) ચોથો.
ચતુર્થાંશ (ના) ચોથો ભાગ. ૦। (પા).
ચતુર્થી (ના) ચોથ. પખવાડિયાનો ૪થો દિન.
ચતુર્દળ (વિ) ચાર પાંખડીવાળું.
ચતુર્દશ (વિ) ચૌદ, ૧૪ (સંખ્યા). ૪+૧૦
ચતુર્દશી (ના) ચૌદસ.
ચતુર્ધા (અ) ચાર પ્રકારે,
ચતુર્ભુજ (વિ) ચાર ભુજાયુક્ત. ૪ હાથવાળું.

ચતુર્ભુજ (ના) વિષ્ણુ. સરસ્વતી.
ચતુર્વિધ (ના) ચાર પ્રકારનું.
ચતુષ્કોણ (ના) ચોખુણ.
ચતુષ્ટય (ના) ચારનો સમુદાય.
ચતુષ્પદ (ના) ચોપગાં પશુ. એક કરણ.
ચત્તુ (વિ) ચતું. ઉંધુ નહિ તે.
ચત્રભુજ (વિ) ચતુર્ભુજ. ચાર હાથનું.
ચન્ત (ના) ચિન્ત્ય. સ્વામી.
ચંતા (ના) ચિંતા, ફીકર. કાળજી.
ચંદ (ના) ચંદ્ર. ચાંદલો.
ચંદ (પ્ર) આવકના નામને લાગેછે. જેમ પ્રે-
ચંદ (વિ) થોડું, જુજ. [મચંદ.
ચંદન (ના) સૂકડ. ટીલું, એક સુગંધી કાષ્ટ.
ચંદનઘો (ના) એક જાતની ઘો. (પંખી).
ચંદનચૂડી (બા) આગળ પહેરવાની ચૂડી.
ચંદનહાર (ના) એક ગળાનું ઘરેણું. [રવો.
ચંદની (ના) ચાંદની, ચંદ્રપ્રભા. સફેત ચંદ-
ચંદરવો (ના) માંડવાની ઉપરબાંધવાનું કપડું.
ચંદરસ (ના) ચંદ્રુસ.
ચંદા (ના) ચંદ્ર જેવી કાંતિવાળી સ્ત્રી. ચંદની.
ચંદાવું (ક્રિ) બફાઇને ચાઠું પડવું.
ચંદી (ના) ઢોરને આપવાનું અનાજ.
ચંદેરી (ના) એક ગામ, તથા ત્યાંની ચીજો
ચંદ્ર (ના) એક ગ્રહ, સોમ. ચાંલ્લો. એક.
ચંદ્રક (ના) ચાંદલો, ચાંલ્લો. [સ્ત્રીનું લૂગડું
ચંદ્રકળા (ના) ચંદ્રબિંબનો ૧૬મો ભાગ. એક
ચંદ્રકાંત (ના) એક ચળકતો ઝરતો ઠંડો પથ્થર.
ચંદ્રગ્રહણ (ના) પૂનેમનું ગ્રહણ. ચંદ્ર સૂર્ય-
ની વચે પૃથ્વીનું આવવું
ચંદ્રજ્યોતિ (ના) ચાંદની. બપોરિયું.
ચંદ્રમણી (ના) ચંદ્રકાંત. [તારાઓ.
ચંદ્રમંડળ (ના) ચંદ્ર તથા તેની આસપાસના
ચંદ્રમા (ના) ચંદ્રમસ, ચંદ્ર, ચાંદ. શશિ.
ચંદ્રમુખી (વિ) ચંદ્ર જેવા મુખવાળી (સ્ત્રી).
ચંદ્રમૌલિ (ના) શિવ. (જટામાં ચંદ્ર રાખનાર).
ચંદ્રવદના (વિ) ચંદ્રમુખી.
ચંદ્રશેખર (ના) શિવ, ચંદ્રમૌલિ.
ચંદ્રાવળા (ના) એક જાતની ગુજરાની કવિતા.
ચંદ્રાવળી (ના) એક ગીત.
ચંદ્રિકા (ના) ચાંદરણું, ચાંદની.
ચંદ્રુસ (ના) એક ગુંદર.
ચંદ્રોદય (ના) ચંદ્રનું ઉગવું તે.
ચંપ (અ) બોલવું અટકાવાની સંજ્ઞા.
ચપકાવવું (ક્રિ) ગરમ ચીજને ચાંપવી. ડામધું
ચપકો (ના) હલકો ડામ.
ચપચપ (અ) ઝડપથી. અવાજનું અનુકરણ.
ચપચપવું (ક્રિ) ચાંપી જોતાં તાર નીકળે એવું
ચપચપું (વિ) ચીકણું અને ભીનું. [થવું.
ચપટ (અ) ચપ્પટ. પલાંઠીએ બેસવું.
ચપટાવું (ક્રિ) દબાવું. નુકસાનમાં આવવું.
ચપટી (ના) અંગુઠા સાથે તર્જની કે મધ્ય-
માનું જોડાણ. જરાક. ૧પળક.
ચપટું (વિ) ચંપાયલું, દબાયલું. ચીબું.
ચપડવું (ક્રિ) ટીપીને ચપટું કરવું.
ચપડાવવું (ક્રિ) ચપચપ ખાઈ જવું. ચોરવું.
ચપડે તેમ કરવું.
ચપડિયો (ના) બાલ્લું ચપડનાર.
ચપણું (ના) બટેરૂં, સકોરૂં, રામપાતર.
ચપરાસ (ના) પતરાજ.નામની ધાતુની તખતી.
ચપરાસી (ના) બટાઇ. પટાવાળો. દૂત.
ચપલ, ચપળ (વિ) ચાલાક, ચંચળ, ઉદ્યોગી.
ચપળતા (ના) ચાલાકી.
ચપળાં (ના) આંખ મીચામણાં.
ચપળા (ના) ચપલા, વીજળી, દામિની ચપળ
ચપળાઈ (ના) ચપળતા, ચંચળાઈ. [સ્ત્રી.
ચપાચપ (અ) ઝડપથી. ટપોટપ. ચુપચાપ.
ચપાટવું, ચપાટી જવું (ક્રિ) સપાટાબંધ ખાઈ જવું.
ચપેટ, ચપેટી (ના) ઝપાટો. પંજો. ફાંસો. ધક્કો. નુકસાન. પ્રેતપીડા.
ચપ્પ (અ) ચપ. મુંગા રહેવાની સૂચના.
ચપ્પટ (અ) પલાંઠી વાળીને બેસવું તે.
ચપ્પુ (બા) ચાકુ, કલમતરાશ.
ચબરાક (વિ) ચપળ, ચાલાક.
ચબૂતરો (ના) ચાવડી, ચોકી, ગેટ. [અંગ્રેજી
ચબોલા (ના) સામસામા પ્રશ્નોત્તર.
ચભડવું (ક્રિ) ચીડવું. ક્રોધમાં બોલવું.
ચભડાટ (ના) ((કાસ. બોલચાલ. [આકર્ષણ.
ચમક (ના) ચળકાટ, ચમકારો. એક રોગ

ચમકપથ્થર (ના) લોહચુંબક.
ચમકવું (ક્રિ) ચોંકવું, ઝબકવું. ઓચિંતું પ્ર-
ચમકણી (ના) ચંપાકળી, એક ઘરેણું. [કાશવું.
ચમકાટ } (ના) ઝળકારો. ચમચમ થતો અ-
ચમકારો } વાજ. દેખાઇને લોપ થતો પ્રકાશ.
ચમકાવવું (ક્રિ) બીવડાવવું, શિક્ષા કરવી.
ચમચમ (અ) એવો અવાજ. બળતરા.
ચમચમવું (ક્રિ) બળતરા થવી.
ચમચી (ના) ખલેચી. નાનો ચમચો. [પાત્ર.
ચમચો (ના) લાંબા છાછરા ચાડાનું દાંડીવાળું
ચમટી (ના) ચપટી. ચામડીનું દબાવું.
ચમઠો (ના) અંગુઠે અને તર્જનીથી ચામડી
અમળાવવી તે. લાંબો ચીપીઓ. હજામતું
ચમડી (ના) ચામડી [એક ઓજાર.
ચમત્કાર (ના) આશ્ચર્ય. અદ્ભુત બનાવ.
ચમત્કારિક } (વિ) આશ્ચર્યજનક. નવાઇનું. આ-
ચમત્કારી } નંદદાયક.
ચમન (ના) બાગ. મજો. આનંદ.
ચમરી (ના) અનાજની કૂમતી. ચમ્મર.
ચમાર (ના) ખાલપો. ચામડાં સાફ કરનાર.
ચમેલી (ના) ચંપેલી, એક ફૂલ.
ચમ્પક (ના) ચંપો, એક ફૂલ તથા તેનો છોડ.
ચમ્પત થવું (ક્રિ) નાશી જવું.
ચમ્પલ (ના) એક જાતનો જોડો.
ચમ્પાવરણું (વિ) ચંપાના ફૂલના રંગનું.
ચમ્પાવવું (ક્રિ) દબાવવું. ચમ્પી કરાવવી.
ચમ્પી (ના) શરીર દબાવવું તે. પગચમ્પી.
ચમ્પૂ (ના) ગ્રંથની એક જાત. જેમ રુક્મિણીચંપૂ.
ચમ્પેલી (ના) એક જાતનાં ધોળાં ફૂલ.
ચમ્પો (ના) ચમ્પક, એક પીળું ફૂલ.
ચમ્બુ (ના) સીરાઈ.
ચમ્બુડી (ના) છેક નાનો ચમ્બુ.
ચમ્બેલી (ના) ચંપેલી.
ચમ્મર (ના) ચામર, મોરની પીછી.
ચર (ના) ખાઈ. યામ્યોત્તરનું અંતર. ચરલગ્નનું
અયણ. મેષ, કર્ક, તુલા, મકર રાશિ. સ્વા-
તિ, શ્રવણ, ધનિષ્ઠા, શતતારકા નક્ષત્રો.
ચર (વિ) જતું. ચરનાર.
ચરકલો (ના) ચકલો.
ચરકવું (ક્રિ) ખાલકવું અઘવું.

ચરખ, ચરખો (ના) કપાસિયા ને રૂ જુદા
પાડવાનો સાંચો. ખરાદ.
ચરખી (ના) નાનો ચરખો. પવનચક્કી.
ચરચા (ના) ચર્ચા. લોકવાયકા. વાદ. સંભાષણ.
ચરચાવવું (વિ) ચરચા ચલાવવી.
ચરચાવું (ક્રિ) ગવાવું.
ચરણ (ના) પગ. કવિતાનું પાદ. તુક.
ચરણામૃત (ના) પૂજ્યના પગધોયલું પાણી.
ચરણારવિંદ (ના) ચરણરૂપી કમળ.
ચરણો (ના) ઘાઘરો, ચણિયો.
ચરણોદક (ના) ચરણામૃત.
ચરન્દું (ના) ચોપગું પશુ.
ચરબી (ના) ચર્મિકા, ચામડીની અંદર ઠરે-
લો ચીકણો પદાર્થ. ચામેદી.
ચરબીદાર (ના) ચરબીવાળું.
ચરરર (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ચરવાદાર (ના) ઘોડાવાળો. રાવત.
ચરવી (ના) નાનો ચરૂ.
ચરવું (ક્રિ) પશુનું ખાવું. ફરતાં ખોરાક મે-
ચરસ (ના) એક કેફ. લઘુતા. [ળવવો.
ચરસાચરસી (ના) ચડસાચડસી, સરસાઈ, હોં
ચરાઇ (ના) ઢોર ચરાવવાની મજુરી. [સાતોંસી.
ચરાગ (ના) દીવો; બત્તી.
ચરાચર (વિ) જંગમ સ્થાવર.
ચરામણી (ના) ચરાઇ.
ચરાવવું (ક્રિ) ઢોરને ચરતાં મૂકવાં.
ચરિત } (ના) ગુણ તથા આચરણ વર્ણન. બ-
ચરિત્ર } ખર. પાખંડ. પેચ. કર્મ.
ચરુ (ના) દેગ. હોમદ્રવ્ય.
ચરુકરવું (ના) મોં ધોવું.
ચરૂડો (ના) ચડવો (માટીનો).
ચરોતર (ના) ચારુતર, ગુજરાતનો એક પ્રાંત.
ચરોતરું (વિ) ચરોતરનું.
ચર્ચા (ના) લોકવાર્તા. ચરચા. ખબર.
ચર્ચાપત્ર (ના) ખબરપત્ર.
ચર્ચાપત્રી (ના) ખબર લખનાર.
ચર્ચિત (વિ) ચોપડેલું, ચવાયલું.
ચર્મ (ના) ચામડી, છાલ. ચામડું.
ચર્મપત્ર (ના) ચામડાનો કાગળ.
ચર્યા (ના) ચાલચલણ. શિકલ. દેખા

ચલચલ (અ) જાવ. દૂર થા. ઝટકર.
ચલણ (ના) ચલન. વગ. સત્તા. વજન. વારાર.
ચલણી (ના) ચાલતા વખતનું (નાણું).
ચલમ (ના) તંબાકુ, ગાંજો પીવાનું ઠામ.
ચલાઉ (વિ) કામચલાઉ, સાધારણ. ટકાઉ.
ચલાણી (ના) પ્યાલી. પડઘીવાળી વાડકી.
ચલાણું (ના) પડઘીવાળું પ્યાલું.
ચલાવવું (ક્રિ) ચાલે તેમ કરવું. શરૂ કરવું. અમલ કરવો. ગતિમાન કરવું. ફેરવવું.
ચલિત (વિ) ચાલેલું, ખસેલું.
ચલિત કુંડળી (ના) ગ્રહનું ચલન દર્શક કુંડળી.
ચલિયું (ના) ચલ્લું (પંખી).
ચલો (અ) ચાલો. ઝટકરો.
ચલ્લી (ના) ચકલી, ચકવી.
ચલ્લું (ના) ચકલીનું બચ્ચું. ચાંગળું.
ચલ્લુ (વિ) ચાલુ. જારીનું.
ચલ્લો (ના) ચકલો. [ઢંગ.
ચવ (ના) મોતીનું એક તોલ. રામ. સાન.
ચવડ (વિ) તાણ્યું તૂટે નહિ તેવું.
ચવડાવવું (ક્રિ) ચાવે તેમ કરવું.
ચવડું (વિ) ઝટ કકડો ન થાય તેવું.
ચવવું (ક્રિ) બોલવું.
ચવળવું (ક્રિ) વલવલ કરવું. આતુર થવું.
ચવળાટ (ના) વલવલાટ. આતુરતા.
ચવાવું (ક્રિ) ચાવી શકવું. ગવાવું, નિંદાવું.
ચવેણું (ના) ચર્વણ. કાચું કોરું ખાવાનું.
ચવૈયા (ના) ચાળા.
ચંવો (ના) પગના તળિયાનો ફોલ્લો.
ચવ્વડ (વિ) ચવડ, ચવડું.
ચશ્મ (ના) આંખ, નૈન, નયન, લોચન, નેત્ર.
ચશ્મા (ના) ઉપનેત્ર.
ચશ્માં આવવાં (ક્રિ) થોડું દેખાવું.
ચશ્મે સુલાખ (વિ) કાણું, આંખમાં ખોડવાળું.
ચસક (ના) સૂળ.
ચસકવું (ક્રિ) ખસવું. ચસવું.
ચસકાવું (ક્રિ) મોચાવું. ખોટાવું.
ચસકો (ના) ગટકો. ઠણકો. ચાળો. બરો.
ચસચસાટ (અ) ખૂબ મક્કમ. [ચિરસ.
ચસમું (ના) ચશ્મા. આઇગ્લાસ.
ચસવું (ક્રિ) દબાઈ બેસવું. ધંખી જવું. કૂળવું.
ચળ (ના) ચેળ. ખુજલી.
ચળક (ના) ચપકેલા તારનો ચળકાટ. ટપકી
ચળક ચળક (અ) ઉપરા ઉપરી ચળકવું તે
ચળકતું (વિ) ઝળકતું, તેજવાળું.
ચળકવું (ક્રિ) પ્રકાશ આપવો. દીપવું.
ચળકાટ (ના) ઝળકાટ, રોશની.
ચળકારો (ના) તેજ. પ્રકાશ.
ચળકીબંધ (વિ) ચળકાટવાળા, તેજદાર.
ચળણ (ના) ચલણ.
ચળવણી (ના) ચાળવણી, ઉથલપાથલ.
ચળવળ (ના) ચટપટી. બેચેહેની.
ચળવળવું (ક્રિ) ટળવળવું. તલપાપડ થવું.
ચળવળાટ (ના) ચળવળ, વલવલાટ.
ચળવું (ક્રિ) ખસવું. બગડવું. વણકવું.
ચળાચળ (વિ) ચરાચર, જંગમ સ્થાવર.
ચળામણી (ના) ચાળવાની મજુરી.
ચળાવવું (ક્રિ) ચાળે તેમ કરવું. ફેરવવું.
ચળુ કરવું (ક્રિ) મોં ધોવું. ખંખાળવું.
ચળેલ } (વિ) અસ્થિર. ઉડેલ. વંઠેલ. ખસે
ચળેલું } આડે રસ્તે ગએલું.
ચાંઈ (ના) નાનો ચાંલ્લો.
ચાંઈ કરવું (ક્રિ) ખસિયાણું પાડવું.
ચાંગળું (ના) અર્ધખોબો. હાથના પંજાનો ખાડે
ચાંચ (ના) ચંચૂ. પંખીના મુખની ટોંક. અ
ણીદાર ભાગ. [જં
ચાંચડ, ચાંચણ (ના) એક ઝીણો ઉડતે
ચાંચવો (ના) એક ખોદવાનું ઓજાર.
ચાંચિયો (ના) દરિયાઈ ચોર.
ચાંચૂ (ના) કાંઇપણ અક્ષર-બોલ.
ચાંદ (ના) ચંદ્ર, ચાંદો.
ચાંદરણું (ના) ચાંદરણું, ચંદની.
ચાંદની (ના) ચંદ્રપ્રભા. અજવાળી રાત.
ચાંદબીજ (ના) શુદ બીજ, ચાંદરાત.
ચાંદરડાં (ના) તારા, નક્ષત્રો.
ચાંદરણું (ના) ચાંદની, ચંદ્રપ્રકાશ.
ચાંદરાત (ના) ચાંદબીજ.
ચાંદલિયો (ના) ચાંદો, ચંદ્ર.
ચાંદલો (ના) ચાંલ્લો, શુભકારજની ભેટ.
ચાંદી (ના) શુદ્ધ રૂપું. ખાંખ. ચાંદું. ગરમીન
ચાંદું (ના) ચામડીનું ચાંદું. [રિ

ચાંદો (ના) ચંદ્ર, ચાંદ. ચંદ્રાકાર લાંછન.
ચાંપ (ના) કળ. કમાન. દાબ. ચેતવણી. લાગ.
ચાંપણ, ચાંપણી (ના) દબાણ. ઉશ્કેરણી.
ચાંપેતી (વિ) આકરી, સખત.
ચાંપવું (ક્રિ) દાબવું. લાંચ દેવી. તપાસવું.
ચાંપું (ના) ફણસનો ગોટલીવાળો ગર. ચંપો.
નથની વચમાં ફરતા મોતી સાથેનો હીરો.
માથાનું એક ઘરેણું.
ચાંદલા વહેવાર (ના) ચાંલ્લો કરીને જમવા-
ચાલ્લો (ના) ચાંદલો. [નો વ્યવહાર.
ચા (ના) ચાહ. ઇચ્છા. હેત. [ક્ષનો મુખી.
ચાઉસ (ના) સીપાઇનો જમાદાર.લશ્કરી હમા-
ચાક (ના) સપેતો. ચક્ર. પૈડું. એક ઘરેણું, જુ-
ચાકટ, ચાકણ (ના) ચાકણ, એક સર્પ. [ગ્રતિ.
ચાકર (ના) સેવક. ગુલામ. વહીતરો.
ચાકરડી (ના) દાસી. વહીતરી.
ચાકરિયું (ના) ચાકરી પેટે આપેલું ખેતર ઈ૦
ચાકરી (ના) સેવા. દાસપણું. પગાર. ફરજ.
ચાકલો (ના) કાંચળીપર ભરેલી એક તરેહ.
ચાકળ, ચાકળેણ (ના) બે મોંડાંની સાપણ.
ચાકળી (ના) નાની ઘડુલી. અટકણ.
ચાકળો (ના) આખળિયો. મોટી ઘરેડી. ગાદી.
ચાકા (ના) ગોળ ચપટા કટકો. સિંચેલો ઢગ.
ચાકું (ના) ચકતું. ખજુરનું વાઢિયું. ઢેકું.
ચાકુ (ના) ચપ્પુ, છરી, કલમતરાશ.
ચાખડી (ના) પાવડી. [ખાવું.
ચાખવું (ક્રિ) સ્વાદ લેવો. લેહેજત લેવી. જરા
ચાખળિયો, ચાખળો (ના) ચાકળો.
ચાચર (ના) ચત્વર, ચોક, ચકલો.
ચાચરિયાં (ના) ચકલાની દેવીના ગણ.
ચાચા, ચાચો (ના) કાકો.
ચાટણ, ચાટણું (ના) બાલકને ચટાડવાની ચીજ.
ચાટલું (ના) આરસી, દર્પણ, ખાપ.
ચાટલો (ના) રૂપિયો. [કવું જીભે રસ લેવો.
ચાટવું (ક્રિ) આંગળીએ વળગાડી જીભપર મૂ-
ચાટવો (ના) લાકડાનો કડછો. વાટવો.
ચાડી (ના) બહુ બોલી. ચીપાસિયેણ. (સ્ત્રી).
ચાડુડો (ના) દોઢ ડાહ્યો, ચીપારીઓ. ચોબા-
ચાઠું (ના) ચામડીપરનો ડાઘ. ચાંદું. [વલો.
ચાડ (ના) ખંત, ચાનક, ચીવટ.

ચાડિયેણ (ના) ચુગલીખોર સ્ત્રી.
ચાડિયો (ના) ચુગલીખોર. ખેતરનું પૂતળું.
બીહામણો પુરુષ.
ચાડી (ના) ચુગલી નિંદા. ચાડું.
ચાડીખોર (ના) ચુગલી કરનાર. ચાડું.
ચાડું (ના) ગોફણની ચાડી. કોઢિયું મૂકવા-
નું ઠામ. કદરૂપું મોંઢું.
ચાણાક્ય (ના) ચંદ્રગુપ્તનો પ્રધાન. ચતુર.
ચાણ્ડાલ (ના) ચંડાળ, શ્વપાક પાપી.
ચાણ્ણી (ના) ચારણી.
ચાણ્ણો (ના) મોટી ચારણી. ચારણો.
ચાતક (ના) એક પંખી. બપયો.
ચાતરવું (ક્રિ) ફેરવવું, ખસેડવું.
ચાતરી (ના) તરાગ, તરાક (રેંટિયાની).
ચાતુર (ત્રિ) ચતુર, કાબેલ, વિચક્ષણ.
ચાતુરી (ના) ચતુરાઈ, ચાતુર્ય.
ચાતુર્ય (ના) ચાતુરી, હોશિયારી.
ચાદર (ના) ઓછાડ. કફન. સ્થિરજળ.
ચાદરપાટ (ના) ચાદર કરવા લાયક પનાનું કાપડ.
ચાનક (ના) કાળજી, શિક્ષા, ખંત.
ચાનકી, ચાનકું (ના) ભાખરી, નાની રોટલી.
ચાંદ્રાયણ (ના) એક વ્રત. એક પ્રાયશ્ચિત.
ચાપ (ના) ધનુષ્ય, કામઠું.
ચાપટો, ચાપખો (ના) ચાબુક.
ચાપચીપ (ના) ટાપટીપ. માથાફોડ. [પિયો.
ચાપચીપિયું (વિ) ફિશિયારીખોર. ટાપટી-
ચાપડો (ના) આધાર માટે જડેલી ચીપ. બે-
ચાપલુસી (ના) ખુસામત, તાબેદારી. [વડો ફુઓ.
ચાપુ (ના) ચાકુ, ચપ્પુ. ચાંગળું. [ત્તેજન.
ચાબક, ચાબખ (ના) ચાબુક. કોરડો. ફટકો. ઉ-
ચાબખો (ના) ચાનક આપે એવી કવિતા. ચાબુક.
ચાબુક (ના) લાકડી સાથે ગૂંથેલી લાંબી દોરી.
ચાબુકસ્વાર (ના) ઘોડાને શીખવનાર.
ચામ (ના) ચર્મ, ચામડી. ચામડું.
ચામચીમરિયું (ના) રાતે દેખતું કાળું પંખી.
ચામજૂ (ના) ચામડી જોડે ચોંટી રહેતી જૂ.
ચામઠું (ના) ચામડીપરની નિશાની.
ચામડી (ના) ત્વચા, ખાલ. છાલ.
ચામડું (ના) ચર્મ.

ચામર (ના) ચમ્મર. એક વૃત્ત.
ચામાચેણ (ના) ચેણ, છછુંદર.
ચામોદી (ના) વાત લંબાવવાની ટેવ. બડાઈ.
ચાયણી (ના) ચારણી. [ચાળા.
ચાયના (ના) ચીન દેશ.
ચાયનીસ (વિ) ચીન દેશનું.
ચાર (વિ) ચર્. ૪ થોડું. પેથીવિશેષ. સૈના, મુખ (બ્રહ્માના), અન્ન, આયુધ, બુદ્ધિ, માસ, આભ્યંતર પ્રયત્ન, અવસ્થા, આશ્રમ, ખાણું, મુકિત, ખંડ, પુરુષજાતિ, સ્ત્રીજાતિ, દિશા, દેહ, નાયક, નાયિકા, પુરુષાર્થ, પ્રલય, ગદાયુદ્ધ, વંશ, પ્રીતિ, પાપ, બ્રહ્મવેત્તા, ભૂમિકા, અનુબંધ, ગાયનમત, માર્ગ, મુદ્રા, યુગ, વર્ણ, વાણી, વાધ, વેદ, કશ્યપપત્ની, એ સર્વે ચાર ગણાય છે.
ચાર (ના) જાસૂસ, દૂત. કાસદ. લીલું ઘાસ.
ચારખાની (ના) ચોખાની, (એક કાપડ).
ચારજામો (ના) ઘોડાની ગાદીનો ઓછાડ.
ચારટ, ચારઠ (ના) ચાર પૈડાની ગાડી.
ચારટી (ના) સ્થળ કમલિની. અતિચરા.
ચારણ (ના) એક શૂદ્ર જાતિ.
ચારણી (ના) ચાલણી. ચરાભંગી.
ચારણી (વિ) ચારણની (ભાષા, કવિતા).
ચારણો (ના) મોટી ચાળણી.
ચારવું (ક્રિ) ચરાવવું.
ચારસો (ના) ચોરસ, ચાંદની. (કપડાની).
ચારુ (વિ) સુંદર, રળિયામણું.
ચારેક (વિ) આસરે ચાર.
ચારેગમ (અ) ચોમેર, ચોતરફ.
ચારો (પ્ર) રીત દર્શક. જેમ ભાઇચારો.
ચારો (ના) ચાર, ઘાસ. જનાવરનો ખોરાક.
ચારોળી (ના) એક બી. એક મસાલો. [ઉપાય.
ચાલ (ના) રીત, આચરણ. શિરસ્તો. ટેવ. ધારો. ચાલી. [ભાત.
ચાલચલગત, ચાલચલણ (ના) વર્તણુક, રીત-
ચાલણગાડી (ના) પાંગળા ગાડી. બાળકને ચાલતા શીખવાની ગાડી.
ચાલતાં લગી (અ) ચલાવી શકાય ત્યાં સૂધી.
ચાલતું (વિ) જારી થયેલું. આધુનિક.
ચાલવું (ક્રિ) હિંડવું. થયાં કરવું. નિભવું. હાલવું. ઉપડવું. વીતવું. વપરાવું. ગતિ થવી. સત્તા હોવી, વરતવું, ખાવું.
ચાલાક (વિ) ચંચળ, ચપળ, હોશિયાર.
ચાલાકી (ના) ચપળતા, ચંચળાઈ.
ચાલી (ના) ચાલ. ગેલરીવાળો માળો. પડસાલ.
ચાલુ (વિ) ચાલતું, હમણાનું.
ચાલ્યું (અ) હશે. (બેદરકારીદર્શક).
ચાવડી (ના) ચોકી, ચબુતરો, થાણું.
ચાવણિયા (ના) દાઢ, જડબાં.
ચાવરો (ના) માકણ, માકડ.
ચાવલ (ના) ચોખા, તાંદુલ.
ચાવવું (ક્રિ) ચર્વણ કરવું.
ચાવી ખાવું (ક્રિ) નિંદા કરી હલકું પાડવું.
ચાષ (ના) એક પંખી.
ચાસ (ના) ખેતરના કાપા. ચાષ. છોડ.
ચાસણી (ના) ખેતી. ઉકાળેલું ગળ્યું પાણી.
ચાસવું (ક્રિ) વાવ્યા પહેલાં ખેતર ખેડવું. [ક્રિ.
ચાહ (ના) એક પાત્રાં. સ્નેહ. ઈચ્છા.
ચાહવું (ક્રિ) પ્રેમ રાખવો, ઈચ્છવું.
ચાહના (ના) પ્રીતિ. હેત. ઈચ્છા.
ચાળ (ના) અંગરખાનો હેઠલો ભાગ.
ચાળણ (ના) થુલું, કસ્તર.
ચાળણી (ના) ચારણી, ચાણણી.
ચાળવણી (ના) ચાળવવાનું કામ.
ચાળવવું (ક્રિ) અવારનવાર કરવું.
ચાળવું (ક્રિ) ચાળણીથી સાફ કરવું. નળિયાં
ચાળા (ના) નકલ. નખરાં. ઢોંગ. [ગોઠવવાં.
ચાળા કરવા (ક્રિ) લાડવું. ગેલ કરવા.
ચાળા ચસકા (ના) નખરાં. લટકામટકા.
ચાળી (ના) બકરી, અન્ન.
ચાળી } (વિ) ૪૦ (સંખ્યા). શરીરની ધમની,
ચાળીસ } પિત્તરોગ એ ૪૦ લેખાયછે.
ચાળીસમું (ના) સૂવાવડના ૪૦મા દિવસનું સ્નાન.
ચાળો (ના) ઈસારો. લટકો. ડાળ. ચાળનોરો.
ચિંચવાવવું (ક્રિ) ટટળાવવું. દેખાડીને ન અ
ચિંચવાવું (ક્રિ) ચિંચવાયલું થવું. ટટળાવું. [પક
ચિંથડી, ચિંથરડી (ના) ચીથરાનો નાનો ચીરો
ચિંધવું (ક્રિ) કહેવું. સોંપવું. ફરમાવવું.
ચિકન (ના) એક જાતનું ભરતકામ.

ચિકનકાકડી (ના) એક જાતની કાકડી.
ચિકસા (ના) ચિકિત્સા. ખોડખાંપણની શોધ.
ચિકિત્સનીય (વિ) ચિકિત્સાલાયક. પરીક્ષણીય.
ચિકિત્સા (ના) પરીક્ષા. અનુમાન. દોષદર્શન.
ચિખ્ખલ (ના) ચીખલ, કીચડ, કાદવ, પંક.
ચિંગટ (વિ) ચીકણું. મિણ્ઢું. લોલી.
ચિંગા સૂવું (ક્રિ) જાગતા છતા ઊંઘતા દેખડાવવું.
ચિંગું (વિ) ચિંગટ, મિણ્ઢું. કૃપણ. [ઠણ.
ચિંગોટી (ના) ચંગોટી, સોડ, માથે મોઢે ઓ-
ચિટણીસ (ના) અવલ કારકુન, શિરસ્તેદાર. હેડક્લાર્ક. [લિખત. તેડું હુકમ. પત્ર.
ચિઠ્ઠી (ના) નાનો કાગળ. દસ્તાવેજ. ટીકીટ.
ચિઠ્ઠીચપાટી (ના) ચિઠ્ઠી પતરી. કાગળપત્ર.
ચિડ્ડી (ના) બૈરાનું રંગીન કપડું.
ચિણગારી (ના) ચિનગારી, તણખો, વિસ્ફુલિંગ.
ચિણવું (ક્રિ) ચીપવું. ચણવું. સરખી કરચ-લી કરવી.
ચિત્ (ના) સમજ, જ્ઞાન. જ્ઞાનમય ઈશ્વર.
ચિત્ (પ્ર) હરકોઈ અર્થે. જેમ કદાચિત્, ક-
ચિતા (ના) ચેહ. [સ્યચિત્.
ચિત્ત (ના) મન.
ચિત્તચોર (ના) મન હરનારો. દિલ ખેંચનારો.
ચિત્તભ્રમ (ના) મનનું ભ્રમણ. સંકલ્પવિકલ્પ.
ચિત્તવૃત્તિ (ના) મનની હાલત. મન.
ચિત્તો (ના) ચીતરો. (એક વાઘ).
ચિત્ર (ના) છબી. પૂતળું. (વિ) વિચિત્ર આ-
ચિત્રકાર (ના) ચીતારો. ફોટોગ્રાફર. [શ્ચર્યજનક.
ચિત્રકાવ્ય (ના) ચિત્રમાં વંચાતી કવિતા.
ચિત્રવિચિત્ર (વિ) સુંદર. તરેહવાર.
ચિત્રા (ના) એક નક્ષત્ર (૨૭ માંનું).
ચિત્રામણ (ના) ગમે તેવું ચિત્ર.
ચિત્રિણી (ના) એક જાતની સ્ત્રી.
ચિત્રો (ના) ચીતરો, ચિત્તો. (વાઘ).
ચિદ્ઘન (વિ) જ્ઞાનથી ભરેલું. (ના) બ્રહ્મ.
ચિદાનંદ (વિ) જ્ઞાનાનંદરૂપ (ના) બ્રહ્મ.
ચિનગારી (ના) ચણગારી, તણખો.
ચિન્તન (ના) ધ્યાન. મનન. વિચાર.
ચિન્તનીય (વિ) વિચારવા જોગ.
ચિન્તા (ના) માનસિક ગભરાટ. ધાસ્તી. જરૂર.
ચિન્તાતુર (વિ) ફિકરમંદ. ઉદ્વેગીવાળું.
ચિન્તામણી (ના) સ્વર્ગનો ઇચ્છિત વસ્તુ દે-નાર મણી.
ચિન્તિત (વિ) ધારેલું, વિચારેલું, મનન કરેલું.
ચિન્મય, ચિન્માત્ર (વિ) શુદ્ધ. જ્ઞાનમય.
ચિપટી (ના) ચપટી.
ચિબુક (ના) હડપચીની વચલો ખાડો.
ચિમટી (ના) ચમટી.
ચિમટો (ના) ચમટો. ચીપીઓ.
ચિમેદ (ના) એક વસાણું.
ચિમ્મડ (વિ) ચીવડ. કંજુસ. નઠોર.
ચિર (અ) ચિરં, હમેશ.
ચિરજીવ, ચિરંજીવી (ના) પુત્ર, બેટો. પ્રજા.
ચિરજીવ (વિ) ઘણું જીવનાર. દીર્ઘાયુ.
ચિરાગ (ના) ચરાગ. બતી.
ચિરાયુ (વિ) લાંબી આવરદાનું. દીર્ઘાયુ.
ચિલખત (ના) બખતર, કવચ, વર્મ.
ચિવ્વડ (વિ) ચિમ્મડ. કંજુસ.
ચિષાં (ના) રેસા, તાતણાં.
ચિપ્ટું (વિ) સૂકાઇને ચીવડ થએલું.
ચિહ્ન (ના) નિશાની. લક્ષણ. ડાઘ.
ચિહ્નિત (વિ) અંકિત, નિશાનીવાળું.
ચીંઉ (ના) સીતાફળનો ઠળિયો.
ચીંચીં (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ચીક (ના) વૃક્ષમાંથી નીકળતો ચીકણો રસ.
ચીકટ (ના) ચીકણાસ ચોંટવાનો ગુણ.
ચીકટાવું (ક્રિ) ચીકણું થવું.
ચીકટો (ના) સણનો મુગટો.
ચીકણાઈ } (ના) ચીકણાપણું. બખીલાઈ, કં-
ચીકણાસ } જુસાઈ.
ચીકણીસોપારી (ના) દૂધમાં ઉકાળી સૂકવેલી સોપારી. [બખીલ. ટકાઉ.
ચીકણું (વિ) ચિક્કણ. ચીકટવાળું. ચામચીચિયું.
ચીકાર (અ) છલોછલ, ભરપૂર.
ચીકાસ (ના) ચીકણાસ.
ચીખલ (ના) ચીકણો ગારો, કાદવ, પંક.
ચીચરવટી (ના) લાંબો સાંકડો જમીનનો ક-કડો. શેરડો. ખીક. આવેશ.
ચીચરવટો (ના) પ્રીતિનો જુસ્સો. ઉમળકો.
ચીચવાડો (ના) બૂમાટો, હોકારો, ચીસ.
ચીચવાવવું (ક્રિ) ચિંચવાવવું. ચીસ પડાવવી

ચીચવો (ના) રમવાનું નાનું ચગડોળ.
ચીચાડી (ના) બૂમ. કિકિયારી.
ચીચુડો, ચીચોડો (ના) આમલીનો ઠળિયો.
ચીચો (ના) કઠણ અને કાળો પથ્થર.
ચીજ (ના) વસ્તુ. પદાર્થ. રસિક ગાયન.
ચીજવસ્ત (ના) સામાનસુમાન.
ચીડ (ના) ગુસ્સો. સહજ બળતરા. કંટાળો.
ચીડવવું (ક્રિ) ગુસ્સે કરવું. ખીજવવું પજવવું
ચીડવું (ક્રિ) ગુસ્સે થવું, રીસ કરવી.
ચીડિયું (ના) કીડિયું. (વિ) રીસાળ.
ચીઢ (ના) ચીડ. (ડ ને બદલે ઢ પણ વપરાયછે).
ચીઢાણી (ના) ચીકણાસ. (વિ) ચીકટવાળું.
ચીણ (ના) એક કોટનું ઘરેણું. એક ગૂંથણ.
ચીણો (ના) એક અનાજ.
ચીત (વિ) ચત્તું. (ના) ચિત્ત.
ચીતડું (ના) મન, ચિત્ત. [ઝરડવું.
ચીતરવું (ક્રિ) ચિત્ર કરવું. આલેખવું. લખવું.
ચીતરાવું (ક્રિ) ચિત્રેલું થવું. વિચિત્ર થવું.
ચીતરો (ના) ચિત્રક. એક જાતનો વાઘ, ચિત્તો.
ચીતવવું (ક્રિ) વંદવું. પીરસવું.
ચીતવું (ક્રિ) ધારવું, કલ્પવું.
ચીતળી (ના) કંપારી. ત્રાસ, કંટાળો.
ચીતાર (ના) ચિત્ર. તસવીર
ચીતારો (ના) ચિત્રકાર. ચીતરનાર.
ચીથડું (ના) ચીથરૂં.
ચીથરિયો (વિ) ચીથરેહાલ.
ચીથરી (ના) ચીથરાની કકડી.
ચીથરૂં (ના) ચીથડું. હલકું કાપડ.
ચીથરાં વણવા (ક્રિ) ભીખ માંગવી.
ચીથરેહાલ (વિ) ચીથરીઓ, કંગાલ.
ચીનીકબાલા (ના) એક ઔષધી.
ચીનવું (ક્રિ) ઓળખવું.
ચીનાઈ (વિ) ચીન દેશનું.
ચીનીકામ (ના) ચીનાઈ કાચનાં પદાર્થો.
ચીનીખાનું (ના) કાચનો સામાન.
ચીનીબોર (ના) ચણીઆંબોર. ઝીણાં બોર.
ચીપ (ના) પટી. લાંબો સાંકડો પટો.
ચીપડો, ચીપડું (ના) આંખનો મળ.
ચીપવું (ક્રિ) કલ્લી કે પાટલી કરવી. ઓઢવવું.
ચીપાસિયું (વિ) વાત લંબાવનાર. ચાવટ.
ચીપાસુનું (ના) કંચન, ઊંચું સોનું.
ચીપિયો (ના) પટીની પકડ. પંજા. [નાકવાળી.
ચીબડી (ના) એક પખી. (વિ) ચીબી. બેઠેલા
ચીબાવલું (વિ) દોઢડાહ્યું. હલકું. ખરાબ.
ચીબું (વિ) ચપરા નાકવાળું.
ચીભડી (ના) ચીભડાંનો વેલો.
ચીભડું (ના) ચીભડીનું ફળ.
ચીમડાવું (ક્રિ) ચીમળાવું. ભૂખ મારવી.
ચીમડી (ના) ખેતરમાં રહેલા કુમળા છોડ.
ચીમળાવું (ક્રિ) કરમાવું. શરમાવું.
ચીમાવું (ક્રિ) મનમાં બળવું.
ચીમોટી (ના) ગળચી, ગરદન, બોચી.
ચીમોડી (ના) એક જાતનાં બીયાં.
ચીર (ના) વસ્ત્ર. ચીરી. ફાડ. ચીરો.
ચીરડાં (ના) ગરાસિયાએ વેચેલી ભૂમિના કટકા.
ચીરવું (ક્રિ) ફાડવું. કાપવું.
ચીરાઈ (ના) ચીરવાની મજુરી.
ચીરાડો (ના) ચીરો, ફાડ.
ચીરિયું (ના) ચીરી. કકડો. ફાડ.
ચીરી (ના) કકડો. ફાડ. [પાર.
ચીરો (ના) ભૂમિનો કટકો. ફાડ. પટકો. ધાર.
ચીલ (ના) એક છોડ.
ચીલો (ના) ચરડ. નવો માર્ગ.
ચીવટ (ના) કાળજી, ખંત, ચાનક.
ચીવર (ના) ચીર, વસ્ત્ર.
ચીસ (ના) મોટી બૂમ. [કંજુસ.
ચીસું (વિ) ચોળી ચોળીને ચીકણું કરનાર.
ચુંખડું } (વિ) ચુંચાળું. ઝીણી ઊંડી આંખવાળું.
ચુંખળું }
ચુંચિયાં (ના) થાન, સ્તનની ડીટી.
ચુંટવું (ક્રિ) તોડવું. સમારવું. નસ ઉતારવી.
ચુંટીખાવું (ક્રિ) કરડવું. ટૂંપી નાખવું.
ચુંથવું (ક્રિ) ફેંદવું. પૂંઠે પડવું. ઘાલમેલ [કરવી.
ચુંથાચુંથ (ના) ઘાલમેલ.
ચુંથાડો (ના) ગુંચવાડો. દુઃખ.
ચુંથાણ (ના) ચુંથાડો, અમળાટ.
ચુંથાવું (ક્રિ) દુઃખવું. ચુંથે તેવા થવું. અકળાવું.
ચુંથો (ના) ગાભો ફાટાંતુટાં કકડા.
ચુંદડી (ના) ઘાટડી. ટપકીદાર લુગડું.
ચુંધળું (વિ) ચુંખળું, ઝીણી આંખનું.

ચુંધી (ના) ખણખોદ, ચાપાચીપ.
ચુકો (ના) એક ભાજી.
ચુગઠી (ના) ચપટી. પગફૂલ. છત્રીટિયાં.
ચુગલખોર (ના) ચાડિયો.
ચુગલી (ના) ચાડી. રાવ.
ચુગવું (ક્રિ) ચાંચથી ખાવું.
ચુંગી (ના) હુખિયું. લાંબી ચલમ.
ચુચુની (ના) એક જાતની ચીનાઈ સાકર.
ચુટકી (ના) ચપટી. થોડુંક, હાવ.
ચુટકો (ના) ટુંકું ભાષણ. ટૂચકો. લેહેકો.
ચુણવું (ક્રિ) ચણવું.
ચુણી (ના) બાંધના ફરચણી.
ચુનચુની (ના) ચુંચુની, એક જાતની સાકર.
ચુની (ના) હીરાકણી.
ચુપવું (ક્રિ) ઘોંચવું, ખોસવું.
ચુમ્બક (ના) ચકમક પથ્થર. (વિ) કંજુસ.
ચુમ્બન (ના) બોકો, બચ્ચી, ચૂમી.
ચુમ્માળાં (ના) ચશ્મા.
ચુમ્માળી, ચુમ્માળીશ (વિ) ૪૪ (સંખ્યા).
ચુમ્માળું, ચુમાળો (ના) ૪૪ શેરના મણનું માપ.
ચુમ્માળો (ના) ધાબળો. મોટો જાડો કામળો.
ચુમ્મી (ના) ચૂમી, બોકી, બચ્ચી.
ચુમ્મોતેર (વિ) ચૂમોતેર, ૭૪ (સંખ્યા).
ચુસ્ત (વિ) આગ્રહથી વળગેલું. [ચૂચળું.
ચૂં, ચૂંચૂં (ના) એવા અવાજનું અનુકરણ. (વિ)
ચૂંક (ના) મેખ. ખીલી. શૂળ. નાકનો કાંટો.
ચૂંચળું (વિ) ઊંડી આંખવાળું.
ચૂંચી (ના) થાન. તેની દીટી. (વિ) ચૂચળી.
ચૂક (ના) ભૂલ. ખોટ. ગફલત. [(સ્ત્રી).
ચૂકતેહિસાબે (અ) જમેઉધાર સરભર કરીને.
ચૂકર (ના) હલકો ચાકર. ચાકરનો ચાકર.
ચૂકવવું (ક્રિ) ભૂલવવું. લેણદેણ પતાવવું, ફેસલો કરવો.
ચૂકવું (ક્રિ) ભૂલવું. પૂરૂં થવું. ન્યાય થવો.
ચૂકાદો (ના) નીકાલ. ફેસલો. [ખોવું.
ચૂકાવવું (ક્રિ) ચૂકવવું.
ચૂડ (ના) ચૂડા જેવું ઘરેણું. મોટી ચૂડી. આં-
ચૂડગર (ના) ચૂડા ચૂડી ઉતારનાર. [ટી. મુકુટ.
ચૂડલો (ના) ચૂડો. (કવિતામાં).
ચૂડાઉતાર (વિ) ચઢતું ઉતરતું.
ચૂડાકર્મ (ના) મુંડણ. એક સંસ્કાર.
ચૂડામણિ (ના) મુગટમણિ. ઉત્તમ હીરો.
ચૂડી (ના) છોકરીઓનો ચૂડો.
ચૂડીકરમ (ના) ચૂડો ભાંગવો તે.
ચૂડો (ના) મોટી ચૂડીઓનો જથો. બલૈયાં.
ચૂનાળવો (ના) ચૂનાની દાબડી.
ચૂનાળાં (વિ) ચૂનો દીધેલાં.
ચૂની (ના) અનાજની કણકી, છાલાં વગેરે.
ચૂનો (ના) પકવેલા મરડિયા. છો.
ચૂપ (વિ) શાંત. (અ) મૌનસૂચક.
ચૂપકી (ના) મૌન.
ચૂપચાપ (અ) છાનામાનાં.
ચૂપાચૂપ (અ) સ્થિર. શાંત.
ચૂમવું (ક્રિ) ચૂમી લેવી. બચ્ચી કરવી.
ચૂમીને (અ) હારીને. ગરજાઉ થઈને.
ચૂમી, ચૂમો (ના) બોકી, બચ્ચી, ચુમ્બન.
ચૂમોતેર (વિ) ચુમ્મોતેર, ૭૪ (સંખ્યા).
ચૂરણ (ના) ચૂર્ણ, ભૂકો, ધૂળ.
ચૂરમું (ના) છૂટો લાડુ.
ચૂરવું (ક્રિ) બચરડી નાંખવું, ભૂકો કરવો.
ચૂરાડો (ના) ચૂરો, ભૂકો, કકડિયો.
ચૂરો (ના) ભૂકો, છૂંદો.
ચૂર્ણ (ના) ભૂકો. ચૂનો.
ચૂર્ણિકા (ના) કાવ્યના સારનું ટૂંકું ગદ્ય.
ચૂલ (ના) ચૂલો.
ચૂલડી (ના) નાની ચૂલ.
ચૂલાસગડી (ના) ચૂલાના આકારની સગડી.
ચૂલો (ના) ચુલ્લી. નાની ભઠ્ઠી.
ચૂવું (ક્રિ) ટપકવું, ગળવું, ઝરપવું.
ચૂવો (ના) એક સુગંધી. કૂવો. ઉંદર.
ચૂસવું (ક્રિ) કરડીને રસ પીવો. તાવી નાંખવું.
ચેંગટ (ના) ધીમું. ચીકણું. કંજુસ.
ચેંચીંગ (ના) મતરાજ, ફૂલાસ, અભિમાન.
ચેંચેં (ના) બકબક, લવારી. ભીજાસ.
ચેંડ (ના) રમવાનો દડો. મંજો.
ચેંડુલ (ના) ચણ્ડુલ. એક પંખી, ચંડોલ.
ચેક (ના) નાણા ચીઠી. બેંકની હુંડી. (અંગ્રેજી).
ચેટક (ના) ભૂત, વળગાડ. અરે, ચાનક.
ચેડવવું (ના) બાફવું. ચઢે તેમ કરવું.

ચેડાં (ના) ગાંડાઇ, ઘેલાઈ. છોકરવાદી.
ચેડા (ના) અગમચેતી.
ચેણુ (ના) છછુંદર. એક પ્રાણી.
ચેતન (ના) પ્રાણ, જીવ. (વિ) ચેતનાવાળું.
ચેતના (ના) પ્રાણ. સમજશકિત. લાગણી.
ચેતરડ (વિ) દાધારંગું, છરાચું, ઘેલું.
ચેતવણી (ના) ઈસારો, ખબર. ઉશ્કેરણી.
ચેતવવું (ક્રિ) ચેતે તેમ કરવું. જણાવવું.
ચેતવું (ક્રિ) ચૂત થવું, સળગવું. સમજવું.
ચેતાવવું (ક્રિ) ચેતવવું. પેટવવું.
ચેપ (ના) પરૂં. દાધ. પીડા.
ચેપ કાઢવો (ક્રિ) નીકાલ કાઢવો. પતાવવું.
ચેપવું (ક્રિ) દાબવું. નીચોવવું. ખોસવું.
ચેપી (વિ) ચેપ લાગે તેવો (રોગ).
ચેરીમેરી (ના) પાનસોપારી, લાંચ.
ચેલી (ના) શિષ્યા, દીક્ષા લેનારી સ્ત્રી.
ચેલો (ના) શિષ્ય, દીક્ષા લેનાર પુરુષ.
ચેવટ (ના) ચીવટ, ખંત, ચાનક.
ચેવલ (ના) કોંકણનું એક ગામ
ચેવલી (ના) ચેવલનું (પાન સોપારી ઈ૦).
ચેવવું (ક્રિ) ચપકા દેવા. (ભીણના).
ચેષ્ટક (વિ) ચેષ્ટા કરનાર, મશ્કરો.
ચેષ્ટા (ના) મશ્કરી, મજાક.
ચેષ્ટાખોર (વિ) ચેષ્ટક, મશ્કરી કરનાર.
ચેષ્ટાળી (ના) વડાઈ. પંચાત. મજાક.
ચેહ (ના) ચિતા.
ચેહેન (ના) નિરાંત. કળ. સુખ. ચિહ્ન.
ચેહેનકાં (ના) ચાળા, બહાનાં. ચિહ્નો.
ચેહેનબાજી (ના) રંગ રાગ, મોજશોખ.
ચેહેરવું. (ક્રિ) રદ કરવું. છેકવું. [સારો.
ચેહેરો (ના) દેખાવ, શિકલ. છબી. ઘાટ. પ
ચેહેરો કઢાવવો (ક્રિ) કપાળ આગળની સહેજ હજામત કરાવવી.
ચેળ (ના) કંડુ, ખંજવાળ.
ચૈતન (ના) ચેતન, પ્રાણ.
ચૈતન્ય (ના) ચેતનશકિત. જ્ઞાન. જીવ. બ્રહ્મ.
ચૈતર, ચૈત્ર (ના) ચઈતર (મહિનો).
ચૈત્રી (ના) ચૈત્ર મહિનાનું.
ચોં (અ) ક્યાં? કયી તરફ (ગ્રામ્ય).
ચોંક (ના) ઝબક. ઓચિંતી કંપારી.
ચોંકવું } (ક્રિ) ઝબકવું. એકાએક જોશમાં
ચોંકી ઊઠવું } ઊઠવું. આચકો ખાવો. ભડકવું.
ચોંચલું (ક્રિ) ઉછાંછળું, તોફાની. ચુંખળું. [બીહીતું.
ચોંટ (ના) ચીકણા પદાર્થનું વળગણ.
ચોંટ રહેવી (ક્રિ) કાચો ચીકણો પદાર્થનું અ-
ચોંટવું (ક્રિ) વળગવું, જોડાવું. [પચન થવું.
ચોંટાડવું (ક્રિ) ચોંટે તેમ કરવું. વળગાડવું.
ચોંટિયાં (ના) ચોંટીઓ. ચોંટિયો લાડુ.
ચોંટિયોલાડુ (ના) મૂઠીઆંનો લાડુ. પદ્ધી
ચોંટી (ના) ચાંટળી, ચીમટી. [પાડેલો લાડુ.
ચોંપ (ના) ખંત, ચાનક. ઉતાવળ. દોલની
ચો (ના) રામ, હોંસ, ચત. [સળી.
ચો (વિ) ચાર. જેમ ચોપગું, ચોપાઈ.
ચોક (ના) સાથિયા. ચોરસ છોબંધ જગા. ગુજરી. લાવણીનો એક ભાગ. વાડો. ટેક.
ચોક (વિ) ચોગણું. જેમ ત્રણચોક બાર.
ચોકઠું (ના) ચોકી, બારી, તકતીનું ઘર.
ચોકઠું બેસાડવું (ક્રિ) જુકિતથી કામ પાર પાડવું.
ચોકડી (ના) પાળવાળો ખાળ. નાનો ચોક. ચારનો સમુદાય. ચાર ખૂણાની નિશાની (× +). એક તરેહ. [જાર. ચારનો જથો.
ચોકડું (ના) એક ઘરેણું. ઘોડાના મુખનું એક ઓ-
ચોકવું (ક્રિ) ચોંકવું. લંબાઈ પહોળાઈ માપવી.
ચોકસ (ના) નક્કી, ખાતરીનું. સાવધ. અમુક.
ચોકસાઈ } (ના) બારીક તપાસ. સંભાળ.
ચોકસી } હોશિયારી. ખબરદારી.
ચોકસી (ના) સોનારૂપાની ટચ-કસ-કાઢનાર તથા તે વેચનાર.
ચોકિયાત (ના) ચોકનું દાણુ. મકતો.
ચોકિયું (ના) ચોકઠું, ચોરસ લાકડાની ચોકી.
ચોકી (ના) સંભાળ. પહેરો. ચબુતરો. દાણ.
ચોકીદાર (ના) પહેરેગીર.
ચોકીબંધી (વિ) ચોકીના આકારવાળી.
ચોકો (ના) અબોટ. રાંધવા, જમવા તથા મરતાની જગા. [બોટ દેવો.
ચોકો કરવો (ક્રિ) મરનારને સૂવાડવા માટે અ-
ચોકો વાળવો (ક્રિ) ગમે તે બહાને કામ બંધ
ચોખ (ના) ચોખ્ખાઈ, સ્વચ્છતા. [પાડવું.
ચોખ (વિ) ચોખ્ખું, સ્વચ્છ. સાચું.
ચોખણ્ડ (ના) ચોરસ આકાર. (વિ) ચોરસ.

ચોખણ્ડું (વિ) ચાર ખૂણાવાળું-સમચોરસ.
ચોખા (ના) તંડુલ, અક્ષત. ભાતના દાણા.
ચોખાની (ના) એક જાતનું કપડું.
ચોખાપુર (વિ) રજ, ચોખા જેટલું.
ચોખૂંટ (ના) ચારે બાજુ.
ચોખૂણુ (વિ) ચાર ખૂણાવાળું.
ચોખ્ખાઈ (ના) સ્વચ્છતા, સુઘડતા. સાચવટ.
ચોખ્ખું (વિ) સ્વચ્છ. શુદ્ધ. પવિત્ર.
ચોગડો (ના) ૪. ચારનો અંક.
ચોગણું (ના) ચારે ગુણતાં આવેલું.
ચોગમ (અ) ચારે બાજુએ, ચોતરફ.
ચોગર્દમ (અ) ચારે તરફથી ફરતું.
ચોગાન (ના) મોટું મેદાન. ખુલ્લી જગા.
ચોઘડિયું (ના) ચાર ઘડીનો વખત. ટકોરખાનું.
ચોજાવો (ના) ગરમ મસાલો.
ચોટ (ના) લપટ. પેચ. મૂઠ. નિશાન. નુકસાન. ઘાવ. રીત. [ગુચ્છો. જટા.
ચોટલી (ના) પુરુષના માથાના લાંબા વાળનો
ચોટલો (ના) સ્ત્રીના માથાના લાંબા વાળનો ગુચ્છો.
ચોટલા (ના) બૈરાં (ચોટલો રાખનારાં માટે).
ચોટવું (ક્રિ) તાકીને નિશાન મારવું.
ચોટાવું (ક્રિ) નુકસાનમાં આવવું.
ચોટી (ના) નિશાન મારનાર. ચોટલી.
ચોટ્ટાઈ (ના) ચોટ્ટાપણું. ચોરનું કામ.
ચોટ્ટું (વિ) ચોર, ઠગ, સોદું. દગલબાજ.
ચોડ (ના) ચોડો, ઉપરાચાપરી ઢગ.
ચોડવવું (ક્રિ) સેડવું, પકવવું.
ચોડવું (ક્રિ) ચોંટાડવું. મારવું. જડવું.
ચોડાણ (ના) પોહોળાઈ.
ચોડી (વિ) ચોવડી. પોહોળી.
ચોડું (વિ) ચોવડું, પોહોળું.
ચોડો (ના) ચોડ, થડી. થાપી.
ચોણુંણો (ના) ચોરણો. લેંઘો.
ચોતરફ (અ) ચારે બાજુએ.
ચોતરી, ચોતરીસ (વિ) ૩૪ (સંખ્યા).
ચોતરો (ના) ચાવડી, ચબુતરો. ચોરો.
ચોતારા (વિ) ચાર તારવાળું.
ચોતારી (ના) એક જાતનું કાપડ.
ચોતાલ, ચોતાળ } (વિ) ૪ તાલનું (ગાયન)
ચોતાલું, ચોતાળું } ધ્રુવપદવાળું ગાયન.

ચોથ (ના) ચતુર્થી. ૪ થી તિથિ. ચોથાઈ, છ ક્ડાંનો કડકો.
ચોથાઈ (ના) ચોથો હિસ્સો. પા ભાગ.
ચોથિયું (ના) ચોથ. મરણનો ચોથો દિવસ.
ચોથિયો (વિ) ચોથે દહાડે આવનાર (તાવ).
ચોથું (વિ) ચતુર્થ.
ચોદની (ના) રોદની, ધમાસો. (એક ઔષધી).
ચોધરી (ના) ચતુર્ધર ચારઠ હાંકનાર. પસાયતું ખાનાર. એક શૂદ્રજાતિ.
ચોધરો (ના) પટેલ, પોલીસપટેલ.
ચોધારું (વિ) ચાર ધારવાળું. ઘણુંજ (રૂદન).
ચોપ (ના) ચોંપ. દંડ. સળી.
ચોપગું (ના) ચાર પગવાળું પશુ.
ચોપચીની (ના) એક વસાણું.
ચોપટ (ના) સોકટાંબાજી. (વિ) ચોગણું.
ચોપડવું (ક્રિ) લગાડવું. ગાળદેવી.
ચોપડાં (ના) ચારપડની વણેલી રોટલી.
ચોપડી (ના) બાંધેલું પુસ્તક. (વિ) ચારપડવાળી.
ચોપડું (વિ) ચાર પડવાળું.
ચોપડો (ના) લાંબી મોટી ચોપડી. ચીકણો ઘર.
ચોપદાર (ના) ચોબદાર, છડીદાર.
ચોપન (વિ) ૫૪ (સંખ્યા).
ચોપવું (ક્રિ) ઘોંચવું, ખોસવું. રોપવું. ધીબવું.
ચોપાઈ (ના) કવિતાનું એક વૃત્ત.
ચોપાનિયું (ના) ચાર કે તેથી વધારે પાનાંની નાની ચોપડી
ચોપાયા (ના) કવિતાનું એક વૃત્ત.
ચોપાસ (અ) ચારે પાસે.
ચોપાળી (ના) એક જાતની પરનાળ.
ચોપાળો (ના) ચોફાળો, હિંચકો.
ચોફાળ (ના) ચાર ફાળની જાડી પીછોડી.
ચોબ (ના) લાકડી, સોટા. તંબુનો વાંસ.
ચોબદાર (ના) ચોપદાર, છડીદાર. કંચુકી.
ચોબો (ના) ઢોલકનો સળીઓ. બ્રિજવાસી.
ચોમાસું (ના), ચાતુર્માસ. વર્ષાકાળ. [બ્રાહ્મણ.
ચોમેર, (અ) ચારે તરફ.
ચોર (ના) ચોરી કરનાર, તસ્કર.
ચોર (વિ) ગુપ્ત, છૂપું.
ચોર આમલી (ના) એક ઝાડ તથા તેનાં ફળ.

ચોરખંડ } (ના) છૂપું ખાનું. સંતાઈ રહેવા-
ચોરખાનું } નું ઠેકાણું.
ચોરટું (વિ) ચોરટું. ચોર. [લેંઘો.
ચોરણો (ના) પગે બેસતો ને જાંઘે પોહોળો
ચોરવું (ક્રિ) છૂપી રીતે લઈ લેવું. હરવું.
ચોરસ (ના) ચતુરસ્ત્ર, ચાર કાટખૂણાનો આકાર.
ચોરસ (વિ) ચોખંડું. લંબાઈ પોહોળાઈનો ગુણાકાર. [કટકો.
ચોરસું (ના) ચાકું, ચોસલું, ચોરસ ઈંટનો
ચોરાણું (વિ) ૯૪ (સંખ્યા). [આપવું.
ચોરાવવું (ક્રિ) ચોરે તેમ કરવું, ચોરને ઉત્તેજન
ચોરાવું (ક્રિ) ચોરીમાં જવું. છેતરાવું.
ચોરિયા (ના) એક ગળાતું દરદ.
ચોરિયો (ના) દરિયાઈ ચોર, ચાંચિયો.
ચોરી (ના) ચૌરી, છૂપી રીતે પારકી ચીજ લેવી તે. લગ્નમંડપ, માંહ્યરૂં.
ચોરીચપાટી (ના) ચોરવું તથા લૂટવું. તે.
ચોરો (ના) મોટો ઓટલો. ચબુતરો.
ચોર્યાસી (વિ) ૮૪ સંખ્યા. આસન. સિદ્ધ.
ચોર્યાસી (ના) ૮૪ જાતના બ્રાહ્મણ.
ચોર્યાસીલક્ષ યોની (ના) ૨૧ અંડજ, ૨૧ જારજ, ૨૧ સ્વેદજ અને ૨૧ લક્ષ ઉદ્‌ભિજ.
ચોલાઈ (ના) તાંજળજાની ભાજી.
ચોવટ (ના) પંચાત, કુથળી.
ચોવડું (વિ) ચાર પડવાળું.
ચોવાટે (અ) ખુલ્લા મેદાનમાં.
ચોવીસ (વિ) ૨૪ સંખ્યા. અવતાર, અગીઆરસ, ગુણ, ગુરુ, તત્ત્વ, ધમની, યક્ષ, મુદ્રા, મૂર્તિ, રંગ, અને જૈન સિદ્ધ એ દરેક ૨૪ ગ-[ણાયછે.
ચોવીસ-અક્ષરી (ના) ગાયત્રી મંત્ર.
ચોવું (ક્રિ) ધોયવું.
ચોસટ, ચોસઠ (વિ) ૬૪ (સંખ્યા).
ચોસર (ના) ચોસેર, ચાર સેરનો હાર.
ચોસલું (ના) ચટ્ટું, ચોરસ ઢેપું.
ચોસેટ, ચોસેઠ (વિ) ૬૪ (સંખ્યા).
ચોસેર (ના) ચાર સેર. ચાર સેરનો હાર.
ચોળ (વિ) ઘણુંજ. જેમઃ લાલચોળ.
ચોળવચોળ (ના) સંકલ્પવિકલ્પ.
ચોળવું (ક્રિ) મસળવું. ઘસવું. ચૂંથવું.
ચોળા (ના) એક કઠોળ. ચોળીના દાણા.
ચોળાચોળ (ના) ફરી ફરીને ચોળવું તે.
ચોળાફળી (ના) ચોળી, ચોળાની સીંગ.
ચોળી (ના) ચોળાફળી. પીઠવાળી સ્ત્રીની અંગી. [કાંચળી.
ચોળીખંડ (ના) ચોળીનો રેજો.
ચોળો (ના) ખોળો (અંગરખાનો).
ચૌ (વિ) ચાર.
ચૌટું (ના) બજાર. નાની ભાગોળ.માર્કેટ.[ગર્ભેજી].
ચૌદ (વિ) ચઉદ, ૧૪ (સંખ્યા). મનુ, અનંત, કલ્પ, કાળ, કુલમાતૃકા, ગીતા, ગોત્ર, દેહ-ચક્ર, ચોકડી, કામિની (યોગીની), દાન, દોષ, પુષ્પ, બ્રહ્મ, લક્ષણ, મન્વંતર, યમ, ગુણ, રત્ન, રાજદોષ, લોક, વિદ્યા, આરતી-એ ચૌદ ચૌદ લેખાયછે.
ચૌદસ (ના) ચતુર્દશી. ૧૪ મી તિથિ.
ચૌદેક (વિ) આસરે ચઉદ.
ચ્યુત (વિ) પડેલું, ભ્રષ્ટ થયલું, નાશ પામેલું.

છ.

છ (ના) સાતમો વ્યંજન.
છ (આ) "ષ," "સ્ત"નો. જેમ ષષ્ટ=છઠ; સ્તિ-છિ-છે; સ્તોક=છોક-રો,
છ (વિ) ષટ્, ૬ (સંખ્યા). શાસ્ત્ર, દર્શન, રાગ, ધર્મ, કર્મ, ચક્ર, લવણ, શકકાર, ઉપશાસ્ત્ર, ઉર્મી, ઋતુ, ગુણ, નકાર, રસ(સ્વાદ), રિપુ, વિકાર, વેદાંગ-એ છ છ લેખાયછે.
છ (ક્રિ) છે. જેમઃ શું કરછ? અર્થાત શું [કરેછે].
છક (અ) ચક, ચકિત. તટસ્થ. [રિ]
છક (ના) છાક, ગરૂરી, મદ.
છકછુંદર્યું (વિ) છગદું, ભેળસેળ કરી ચૂંથેલું.
છકડી } (ના) છનો જથો, પા.ધારો (કાગળ
છકડું }
છકવું (ક્રિ) ફાટી જવું, બેહેકી જવું, વહી જવું.
છકેલ (વિ) છટેલ.
છક્કડ (ના) ધોલ, લપડાક. માર. ધુક્કો.
છક્કલ (ના) સોકટાંબાજીની એક રમત.
છક્કો (ના) સરખાં છ ચિહ્નોનો જથો.
છક્કોપંજો (ના) દગોફટકો, છળભેદ.
છગડો (ના) છનો અંક, ૬.
છગદુ (વિ) છકછુંદર્યું.
છચોક (અ) ઊઘાડું, ખુલ્લી રીતે.

છચોર (વિ) લુચ્ચો, ઠગ, સોદો.
છછુંદર (ના) ચેણ. એક જાતનો ઉંદર.
છજું (ના) નાનું છપ્પર.
છછેડવું (ક્રિ) ચીડવવું, બળાપો કરવો.
છછેરવું (ક્રિ) અટકચાળું કરવું. છેડવું. તુચ્છકારવું.
છટ (અ) તુચ્છકાર, નામંજુરી દર્શક.
છટકવું (ક્રિ) નીકળવું, સટકવું. સરવું. ચૂકવું.
છટકાવવું (ક્રિ) ખસેડવું. ચૂકાવવું. નસાડવું.
છટા (ના) ચપલતા. સફાઈ. ખુબી. ઢપ. તરેહ.
છટેલ (વિ) છાકેલ, ફાટેલ, મનસ્વી.
છઠ (ના) પછી, પખવાડિયાનો છઠ્ઠો દિવસ.
છઠ્ઠી (ના) જન્મનો છઠ્ઠો દિવસ. વિધાત્રી.
છઠ્ઠું (વિ) ક્રમથી ગણતાં છ ના સ્થાનનું.
છડ (ના) દાંડો, બરછી., બુઠ્ઠો રોપ.
છડકવું (ક્રિ) છાંટવું (પાણી).
છડવું (ક્રિ) છોતરાં ઉતારી ખાંડવું.
છડામણ (ના) છડનો ઠરાવ, ફુલ્લી.
છડિયાત (વિ) છડું, એકલું.
છડી (ના) સોટી. ગુલછડી. લાકડી.
છડી, છડીછાંટ, (વિ) એકલી-છોકરાં વગરની-સ્ત્રી.
છડીદાર (ના) ચોપદાર, છડી રાખનાર. કંચુકી.
છડીસ્વારી (ના) રસાલા વગરની મુસાફરી.
છડું (વિ) એકલું, કબીલા વગરનું. પંડોપંડ.
છડો (ના) મોતીનો હાર. એક ઘરેણું. આછો
છંટકાવ. (વિ) વાંઢો. (પુરૂષ).
છણકછણક (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
છણકવું (ક્રિ) છણકો કરવો, તરછોડવું. સૂપડેથી ઘોળી કહાડવું, સારું માઠું છુટું પાડવું.
છણકો (ના) છણ એવો અવાજ. તોર. મીજાસ.
છણછણ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
છણછણતું (વિ) ઉકળતું, ગરમ. તિરસ્કાર કરતું.
છણછણાટ (ના) છણછણનો અવાજ. ખડખડાટ.
છણણ (ના) અવાજનું અનુકરણ.
છણવું (ક્રિ) ગાળવું. સત્વ કાઢવું. ન્યાય કરવો.
છણકાવ (ના) છાંટા. છાંટવાની ક્રિયા.
છણકોરવું (ક્રિ) છાંટવું. છીપવું.
છણટાવ (ના) છંટકાવ. પાણીનું છીપવું.
છણટાવું (ક્રિ) છંટાયલું થવું. ઢોરનું વિયાવું.
છણડવું (ક્રિ) છોડવું, તજવું. [વિયવું.
છણડાવું (ક્રિ) મૂકાવું, ત્યાગ થવો. છણાવું. ખાતાં

છત (ના) અસ્તિત્વ. વધારો. સુકાળ. છાજ.
છતરી (ના) છત્રી. ઢાંકણ. ૩૬ (સંખ્યા).
છતરીસ (વિ) છત્રીસ, ૩૬ (સંખ્યા).
છતાં (અ) છે, તોપણ. જેમ "પાસે પૈસા છતાં દળદરી." [ધળો."
છતી (અ) છે તોપણ, જેમ: "છતી આંખે આં
છતું (અ) છે તોપણ, જેમ: 'છતું ઘરેણું ને પહેરાય નહિ.'
છતું (વિ) ખુલ્લું, જાહેર.
છતે (અ) છે તોપણ. જેમ: 'છતે હુને ભીખારી.'
છત્તર (ના) છત્ર, છતરી. ટોપી. મુરખી.
છત્ર (ના) છત્રી. મુરબ્બી. ઓથ.
છત્રબંધ (ના) છત્ર ચીતરી તેમાં રચેલી કવિતા.
છત્રપતિ (ના) મોટો રાજા. માંડલિક રાજા.
છત્રી (ના) છતરી, ક્ષત્રી.
છત્રી, છત્રીસ (વિ) ૩૬ (સંખ્યા). દૈત્યપપત્નિ, રાગ (જ્યોતિષના વરા), તત્વ, પાખંડ, યક્ષિણી, યુગ, રાગણી, વાજાં, અંજન, એ સર્વ છત્રીસ ગણાયછે.
છંદ (ના) અક્ષર અને માત્રાના નિયમની કવિતા. શ્લોક. પધ લત. દુર્વ્યસન. હાથનું ઘરેણું.
છંદશાસ્ત્ર (ના) એક વેદાંગ. કાવ્યશાસ્ત્ર.
છંદી (વિ) વ્યસની. નાદી. શોખી.
છન્નું (વિ) ૯૬. (સંખ્યા). રાજકુળ, યક્ષપ્રશ્ન, સંખ્યા પરિમાણ, આંક. એ ૯૬ લેખાયછે.
છપગું (વિ) છ પગવાળું, ષટ્પદી. (પ્રાણી).
છપતરું (ના) છેક પાતળું ઝીણું-ટોકરી.
છપતરું (વિ) છાછરૂં (વાસણ).
છપાઈ (ના) છાપ. છાપણી. છપામણી.
છપામણી (ના) છાપવાની મહેનત. મજુરી.
છપાવવું (ક્રિ) કોઈ છાપે તેમ કરવું.
છપ્પન (વિ) ૫૬. અગણિત. કોટી, વસુંધરા, ચાંદલ, કોશ, ભાષા, ભોગ, એ ૫૬ લેખાયછે.
છપ્પય (ના) છપ્પો. છ ચરણનું એક વૃત્ત.
છપ્પર (ના) છાપરું.
છપ્પરખાટ (ના) છપ્પર-છાજવાળો ખાટલો.
છપ્પરપલંગ (ના) છતરીવાળો પલંગ.
છપ્પરબંધ (ના) છાપરું સઢનારો.
છપ્પો (ના) છપ્પય. (છંદ).
છબ (ના) છબી. તસવીર. ચેહેરો. [વાજ.
છબછબ, છબકછબક (અ) પાણીનો એવો અવાજ.

છબતરૂં (વિ) છાછરૂં. ગંદું. છગદું.
છબરકી (ના) કોરા કાગળનો એક ચીરો.
છબવું (ક્રિ) ઠરવું. પહોંચવું. અડવું.
છબી (ના) છવિ. ચિત્ર. તસવીર.
છબીદાર (વિ) સુંદર, ખુબસૂરત.
છબીલું (વિ) ફૂટડું, રૂપાળું.
છમ, છમકછમક (અ) એવો અવાજ.
છમકલું (ના) અટકચાળું. નાનો ભડકો.
છમકારવું (ક્રિ) વધારવું. તપાવીને બોળવું.
છમકારો (ના) છમછમનો અવાજ.
છમછમ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
છમછમતું (વિ) છમછમ કરતું.
છમાસી (ના) છઠ્ઠા મહિનાની ક્રિયા.
છર (ના) તાન. ઘેલછા. લઘુતા. એક અવાજ.
છરવું (વિ) આડકતરૂં. [છડ.
છરા (ના) નાની સીસાની ગોળીઓ. (બંદુકની).
છરાયલું, છરાયું (વિ) છરવાળું. સાડાત્રણ પાં-
છરી (ના) પાળી, કાતી. કીનો. ઝેર. [સળી.
છરેલ (વિ) છરાયલું.
છરો (ના) મોટી પાળી. જમૈયો.
છલ (ના) છળ, ઠગાઇ.
છલકાવું (ક્રિ) ઉછળી પડવું, ઉભરાવું. ફૂલાવું.
છલંગ (ના) ઠેકડો, કૂદકો. ફલંગ.
છલર (ના) મો, દુર્વા, દરોઈ,
છલ્લાછલ (વિ) ભરપૂર. માથાસુધી ભરેલું.
છલ્લો (ના) ઘુઘરીવાળી વીટી.
છવાવું (ક્રિ) ઉપરથી ઢંકાવું.
છવીટયું (ના) સ્ત્રીની પગની આંગળીની ઘુઘરી-
છવ્વીસ (વિ) ૨૬ (સંખ્યા). [વાળી વીટી.
છળ (ના) છલ. કપટ. બહાનું.
છળકો (ના) પાણીની છોળ. છાલક.
છળવું (ક્રિ) ઠગવું, છેતરવું.
છળો (ના) રગડો.
છાં (ક્રિ) છે. (ગ્રામ્ય).
છાંછળમાછળ (અ) ઉપલકિયા, છાલકું.
છાંછું (ના) ધંતરમંતર.
છાંટ (ના) ઝીણા છાંટા. ભાત. 'ઝડપ.' ગપ.
છાંટ નાંખવી (ક્રિ) છાંટીને શુદ્ધ કરવું. [ગુણ-
છાંટણાં (ના) છાંટાં. [વું. છાંટવું.
છાંટવું (ક્રિ) રેડવું. ભભરાવવું. ઉરાડવું. છાંટ-
છાંટી (ના) છાંટ.
છાંટુ (વિ) ગપ્પી.
છાંટો (ના) ટીપું, બિંદુ, બુંદ. ડાઘ. નુકસાન.
છાંટાપાણી (ના) રંગપાણી, મદ્યપાન.
છાંડણ (ના) છાંડવાની રીત. છાંડેલી ચીજ.
છાંડવું (ક્રિ) છોડવું. ખાતાં પડતું મૂકવું.
છાંડેલું, છાંડયું (વિ) ખાતાં વધેલું. તજેલું.
છાંડયું (ના) છાંડણ. છાંડેલી ચીજ.
છાંદવું (ક્રિ) થેપવું, જાડું લીંપવું.
છાંદો (ના) ગારો. લીંપણ.
છાંય, છાંયડી (ના) ઓળો, છાયા.
છાએલ (ના) છાયલ, સ્ત્રીનું એક વસ્ત્ર.
છાક (ના) કેફની વાસ, છાકોટો, પતરાજ.
છાકટ, છાકટું (વિ) પીધેલ. મસ્ત.
છાકવું, છાકીજવું (ક્રિ) છકી જવું. બહેકી જવું.
છાકોટો (ના) છાક, છાકટપણું.
છાગળ (ના) નાની મશક.
છાગળિયાં, છાગળિયું (ના) છાગળ. ઉડાઉપણું.
છાછર, છાછરૂં (વિ) આછું. ચપટું અને પોહોળું
છાજ (ના) છજું. સીલીંગ. સુથાડિયા, ચ
પાનું છાપરૂં. એક ઘાસ. [ઘાસ
છાજલી (ના) નાનું છજું. ગોખ. અરમાળી.
છાજવું (ક્રિ) છવાઈ રહેવું. ઢાંકવું. ઘટવું.
શોભાવું. ટકવું.
છાજિયું (ના) કૂટતાં છાતી પરપડતો હાથ
છાજું (ના) વણીનું છાપરૂં. [લીનો ઘા.
છાણ (ના) ગાય ભેંસનો મળ. હોંસ. શૌર્ય.
છાણવું (ક્રિ) છણવું. ગાળવું.
છાણાં (ના) છાણના થાપીને સૂકવેલા રોટલા.
છાણાં થાપવા (ક્રિ) દુઃખ દેવું.
છાણિયું (ના) ગારિયું. છાણ કચરાનો ટોપલો.
છાતરક (ના) ઘોડાની દોડ. ફાળ.
છાતરાં (ના) છોતરાં, ફોતરાં. [હીમત.
છાતી (ના) પેટની ઉપરનો ભાગ. હૃદય. ધૈર્ય.
છાતીફાટવી (ક્રિ) ઓચિંતા ધભરાટમાં પડવું.
છાતી ભરાવી (ક્રિ) ડૂમો ચઢી આવવો. [રે
છાનાંછપનાં (ના) મર્મવાર્તા, ગુંજની વાત.
છાનાછાની (અ) છૂપી રીતે. છાનીછપની.
છાનામાંનાં (અ) ગુપચૂપ. સંતાઇને.
છાનું (વિ) ગુપ્ત. ઢાંકયું. ચૂપ.

છાપ (ના) ચિહ્ન. નસિક્કો, મોહોર. તસવીર. અભોગ. નામ. દબાણ. ડામ. મારકો.
છાપખાનું (ના) છાપવાનું કારખાનું. પ્રેસ.
છાપગર (ના) છાપનાર.
છાપણી (ના) છાપવાની વિધિ, રીત, સફાઈ.
છાપત (ના) છાપ, બદનામ.
છાપનાર (ના) છાપવાનું કામ કરનાર,
છાપરી (ના) નાનું છાપરું.
છાપરું (ના) ઘરનું ઢાંકણ. આચ્છાદન. ઘર.
છાપવું (ક્રિ) છાપ મારવી. પ્રગટ કરવું. ફજેતી કરવી. [ચિહ્ન.
છાપું (ના) છપાયલી ચીજ. ન્યુસપેપર. ચામા-
છાપો (ના) છાપ. હુમલો. લાગો, વેરો. વર્ત-
છાબ (ના) છાબડી ટોપલી, તાસક. [માનપત્ર.
છાબડી (ના) છાબ. (વાંસની).
છાબડી કળપવી (ક્રિ) દરો આઠેમે ટોપલીમાં અનેક ચીજો મૂકી બ્રાહ્મણને આપવી.
છાબડું (ના) છાબડી.
છાયલ (ના) છાએલ, સાલ્લો, સાદલો.
છાયા (ના) આળો, પડછાયો. નુર. આશ્રય.
છાયાનટ (ના) એક રાગણી. [વલણ.
છાયાપુરુષ (ના) આકાશમાં પોતાની દેખાતી
છાર (ના) ફૂગ, છારી. ધૂળ. [છાયાં.
છારી (ના) છાર. આંખનું પડ. શાકની રુવાંટી.
છારું (ના) ઇટ ચૂનાની ભીંતનો ભૂકો. મટોડું.
છાલ (ના) પડ. છોલ. [બકરું.
છાલક (ના) છોળ. પાણી ઉરાડવું તે.
છાલકું (વિ) છાછરું. હલકું. પાજી. છલકાતું.
છાલકું (ના) ગધેડાની પીઠનો કોયળો.
છાલાં (ના) છોતરાં ફોતરાં. (અનાજનાં).
છાલિયાં (ના) પીતળની છડી. છાછરાવાટકા.
છાલી (ના) ચૂડી.
છાલું (ના) છોતરું. છોડું. (ઘંટી બહારવાનું).
છાવણ (ના) છાવાની ચીજ. (તાડછાં વગેરે).
છાવણી (ના) કેમ્પ, મુકામ. લશ્કરી પડાવ.
છાવરવું (ક્રિ) વાંક ઢાંકવો. કુમક કરવી.
છાવું (ક્રિ) છાપરાને ઢાંકણ કરવું; ચાળવું.
છાશ, છાસ (ના) તક્ર, તાક. દહીંનું વલોણું.
છાસટ (વિ) ૬૬, છાંસેટ (સંખ્યા).
છાસટિયો (ના) પાણી પાઈ ઉગાવેલી જુવાર.

છાસી (વિ) છયાશી, ૮૬ (સંખ્યા).
છાંસેટ (વિ) છાસઠ, ૬૬.
છાળ (ના) છોળ, હોડો. છાલક.
છિંકણી (ના) તપખીર.
છિંકવું (ક્રિ) છીક ખાવી.
છિંડી (ના) નાનું છીડું. નેવાં પડવાનો ભાગ.
છિઃ (અ) ચટ, ધિક્કારાર્થે. છીદનો અવાજ.
છિણવું (ક્રિ) છણવું ગાળવું.
છિદ્ર (ના) કાણું, નાકું, સુરાખ. ખોડ.
છિન્ન (વિ) છેદેલું, જુદું પાડેલું.
છિપકળી (ના) એક સર્પ.
છિપર (ના) પથ્થરની પાટ.
છિંપરું (વિ) ગંદુ, ગોજું, ચુંથાયલું.
છિપવું (ક્રિ) સિંપવું, છાંટવું. [ચનનું રૂપ.
છિયે (ક્રિ) "હો"નું વર્તમાન પ્રથમ પુરુષ બહુવ-
છી (ના) ગંધાતી ચીજ, ગૂ, નરક.
છીક (ના) નાકમાંથી અવાજ સાથે વાયુનું ની-
છીકણી (ના) તપખીર. [કળવું તે.
છીકારડું (ના) એક ઝેરી પ્રાણી. નાનું હરણ.
છીછલું (વિ) તોછડું, ઊછાંછળું.
છીછી (ના) છી, ગૂ, નરક. (અ) છટ.
છીટ (અ) છટ, તિરસ્કાર અર્થે.
છીટ (ના) રંગીન તરેહદાર સૂતરાઉ કાપડ.
છીટ કોરવું (ક્રિ) છાંટવું, સીંપવું. (પાણી).
છીટી (ના) છેટી, આખી છાપેલી પોતડી.
છીડી (ના) છિંડી. પાછલા બારણાની ખુલ્લી
છીડું (ના) નાની છીડી. છિદ્ર, દોષ. [જગા.
છીણી (ના) છીની, છર કરવાનું ઓજાર.
છીંત (ના) છીટ, હઠ. વહેમ.
છીતરી (ના) બે ઘરની વચ્ચેની ગલી,
છીતવું (ક્રિ) લાધવું, છીપી જવું (વહાણ).
છીદડી (ના) રાતું છાયલ.
છીદવું (ક્રિ) છેદવું, કાણું પાડવું.
છીનવવું (ક્રિ) ઝુંટવી લેવું, ખૂંચી લેવું.
છીનવું (ક્રિ) છીર કરવી, સમારવું.
છીનાળ (વિ) વ્યભિચારિણી કુલટા.
છીનાળી, છીનાળું, (ના) વ્યભિચાર. જારકર્મ.
છીની (ના) છીર કરવાનું ઓજાર.
છીપ (ના) દરિયાઇ જંતુના ઘરની ફરડ.
છીપણું (ના) રામપાતર, મોટું કોડિયું.

છીપો (ના) કપડાં છાપનાર.
છીબું (ના) ઢાંકણું.
છીલટું (ના) છોડું, છોતરૂં. ચામડી.
છીલર (ના) તુટેલું તળાવ.
છીલવું (ક્રિ) છોલવું.
છું (ક્રિ) "હો" ધાતુનું વર્તમાન પ્રથમ પુરુષ એક વચનનું રૂપ.
છુંદણી (ના) છુંદવાનું કામ.
છુંદણું (ક્રિ) ત્રાજુડું. છુંદેલા પાંત્રાના રસનું ટપકું કરી ટાંચેથી પાડેલા ડાઘ.
છુંદવું (ક્રિ) કચરવું, દાબવું. લોચો કરવો.
છુંદો (ના) કચુમર, ખીમો.
છુઃ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
છુછુંદર (ના) છછુંદર, ચેણુ. એક આતશબાજી.
છુમછુમ (અ) છમછમ, રૂમઝુમ. (અવાજ).
છુમંતર (ના) જાદુમંતર. અંતે "છુ" બોલવાનો મંત્ર.
છુર (ના) ઢાંકણ.
છુરિકા (ના) ચપ્પુ, છરી.
છુરિત (વિ) છવાયલું, ઢંકાયલું.
છુરિકાબંધન (ના) ક્ષત્રિયોનો એક સંસ્કાર.
છુરી (ના) છરી, પાળી, કાતી.
છૂટ (ના) સ્વતંત્ર. સત્તા, હક. રજા. ઘટાડો. મોકળાશ.
છૂટક (અ) કકડે કકડે, પરચુરણ અકેકું.
છૂટક (વિ) જુદું જુદું. સ્ફુટ.
છૂટકબારો (ના) છૂટકો, છૂટકારો. નીકાલ.
છૂટકારો (ના) છૂટકો.
છૂટકો (ના) મુક્તિ. તોડ.
છૂટવું (ક્રિ) બંધમુકત થવું. જુદું પડવું. ચરપવું. ખલિત થવું. નીસરવું. ફૂટવું.
છૂટાછેડા (ના) પ્રસવ. તલાક. ફારગતી.
છૂટાપણું (ના) છૂટ, સ્વતંત્રતા.
છૂટી (ના) રજા. નવરાસ. પરવાર.
છૂટું (વિ) વિભકત, જુદું. મોકળું. સખી.
છૂપવું (ક્રિ) સંતાવું, ગુપ્ત રહેવું.
છૂપાવવું (ક્રિ) સંતાડવું, છાનું રાખવું.
છૂપું (વિ) ગુપ્ત, છાનું.
છૂવાવું છૂવાઇ જવું (ક્રિ) અભડાવું, અપવિત્ર થવું.
છૂવું (ક્રિ) છોવું, અભડાવવું, અપવિત્ર કરવું.
છે (ક્રિ) અસ્તિ, છેઃ "હો"નું વર્તમાનરૂપ.
છેક (અ) છેડાસુધી. તમામ. હદબહાર
છેકણી (ના) છેકવાનું ઓજાર.
છેકવું (ક્રિ) છેકો મારવો, ચેકેરવું. રદ કરવું.
છેકો (ના) ચિહ્ન. લીટો. ડાઘ. કાપો.
છેટી (ના) છીટી, છાપેલી નાની પોથડી.
છેટું (ના) અંતર, ટપ્પો. ગાળો.
છેટે (અ) દૂર, અળગું.
છેડ, છેડણી (ના) ખીજ, અટકચાળું.
છેડતી (ના) છીંડાં. દોષ. છિદ્ર.
છેડવું (ક્રિ) અડકવું. ખીજવવું.
છેડાછેડી (ના) વરવહુના વસ્ત્રના છેડાની ગાંઠ.
છેડો (ના) સમાપ્તિ. અંત. હદ. ટોચ. નીકાલ. પાલવ.
છેડોફાડવો (ક્રિ) તલાક આપવી. લગ્નસંબંધ તોડવો.
છેણી (ના) ફરસી, વિંધણું, છીણી.
છેતરવું (ક્રિ) છળવું. ઠગવું. ફસાવવું.
છેતરામણ (ક્રિ) ઠગાઈ. ટોટો.
છેતરાવું (ક્રિ) ઠગાવું. ભૂલાવો આવો.
છેતાલીશ, છેતાલીસ (વિ) ૪૬ (સંખ્યા).
છેદ (ના) કાણું. કાપ. ઘા. ભાજક. અપૂર્ણાંક લખતાં લીટીની નીચેનો આંકડો.
છેદક (વિ) છેદનાર, કાપનાર. ભાજક.
છેદન (ના) છેદવાની ક્રિયા.
છેદનબિંદુ (ના) જ્યાં બે લીટીઓ એકમેકને છેદે તે જગા.
છેદવું (ક્રિ) કાપવું. ચીરવું. નાશ કરવો. ભિ- ખેડવું.
છેબાં (ના) છિદ્ર, બાકોરાં
છેર (ના) નરમ ઝાડો. પાતળી ધાર.
છેરંટો (ના) અધામણ.
છેરવું (ક્રિ) પાતળો ઝાડો થવો. ચરકવું.
છેરાટો (ના) છેરંટો, અધામણ.
છેલ (વિ) વરણાગિયો. કોડિલો, ફાંકડો.
છેલક (ના) બકરો.
છેલકડી (ના) કોકરવું, ભીખવાળી.
છેલછબીલું (વિ) દેખાવડું, ફૂટડું.
છેલડો (વિ) છેલ (કવિતામાં).
છેલપડી (ના) સોળ (૧૬)નો સંકેત.
છેલબટાઉ (ના) ફાંકડો ઠગ. શોખી જીવડો.
છેલાઈ (ના) છેલપણું, વરણાગી.
છેલાણી, છેલાની (વિ) છેલ.
છેલ્લું (વિ) છેડાનું, અંત્ય.
છેલ્લે સરવાળે (અ) આખરે, છેવટે. છેલ્લીવારે.
છેવટ (ના) આખર, છેડો, અંત.

છેવાટું, છેવાડું (વિ) છેલ્લું.
છેવાવું (ક્રિ) છેલ્લું આવવું, ઝંખવાવું.
છેહ (ના) દગો, વિશ્વાસઘાત. અંત.
છૈઆં (ના) સંતાન, બચ્ચાં, છોકરાં.
છૈએ (ક્રિ) છિયે. "હો" ધાતુ વર્તમાન પ્રથમ
છૈઓ (ના) છોકરો. [પુરુષ બહુવચનનું રૂપ.
છૈદિક (ના) નેતર. છડી.
છૈયાં (ના) છૈઆં, છોકરાં, સંતાન.
છૈયે (ક્રિ) છૈએ, છિયે.
છૈયો (ના) છૈઓ, છોકરો.
છો (ક્રિ) "હો" ધાતુ વર્તમાન બીજા પુરુષ
છો (ના) ચૂનો. [બહુવચનનું રૂપ.
છો (અ) છોને, ભલે, મરને (બેદરકારી અર્થે).
છોઇ (ના) પતરાવળી કરવાની સળી. છો.
છોકરમત (ના) બાળકબુદ્ધિ. નાદાની.
છોકરવાદ (વિ) નાદાન. અવિવેકી.
છોકરવાદ (ના) બાળક જેવું આચરણ. તોફાન.
છોકરી (ના) બાળકી, કન્યા, બાળા.
છોકરૂં (ના) પ્રજા, સંતાન.
છોકરો (ના) સ્તોક, બાળક.
છોગાં (ના) ગુચ્છા. તોરા.
છોગાળો (વિ) છોગા રાખનાર, છેલ.
છોગું (ના) ગુચ્છો. લટકતો છેડો.
છોછ (ના) શંકા, વહેમ. સંકોચ.
છોછત (ના) છોછ. ખણખોદ.
છોછું (વિ) ઓછું. ઓછું.
છોજ (ના) છોછ.
છોટિકા (ના) ચુટકી, ચપટી.
છોટું (વિ) નાનું.
છોડ (ના) નાનું ઝાડ. ગર્ભનું સૂકાવું.
છોડબાંધ (ના) છોડવા બાંધવાનું કામ.
છોડવવું (ક્રિ) છૂટે તેમ કરવું.
છોડવું (ક્રિ) છૂટું કરવું. મૂકવું. ફોડવું.
છોડવો (ના) છોડ.
છોડાવવું (ક્રિ) છોડવવું, મૂકાવવું.
છોડિયાં (ના) છોડાં, પાતળી છાલ.
છોડિયાં ફોડવાં (ક્રિ) દોષ દર્શાવવા.
છોડી (ના) છોકરી.
છોડું (ના) છાલનો કકડો. છાલ.
છોત (ના) છોછ, આભડછેટ.
છોતરૂં (ના) છોડું. ફોતરૂં.
છોતેર, છોત્તેર (વિ) ૭૬ (સંખ્યા).
છોબંધ (ના) છોની બાંધણી.
છોરણ (ના) ત્યાગ, છૂટકો.
છોરૂ (ના) બચ્ચું, બાળક. છોકરૂં.
છોલ (ના) છાલ. ચામડી.
છોલવું (ક્રિ) છોલ કાઢવી. ફોલવું.
છોલાં (ના) છાલાં. ફોતરાં. [ઊખડવી.
છોલાવું (ક્રિ) સોરાવું, છોલેલું થવું. ચામડી
છોલાણું (ના) ગીલાવો. છો લગાડી ઘસેલું કામ.
છોવરાવવું (ક્રિ) છો દેવડાવવી. છોલાણું કર-
 વું. અભડાવવું. છો લગાડવી.
છોવાવું (ક્રિ) અપવિત્ર થવું, અભડાવું.
છોવું (ક્રિ) અભડાવવું.
છોળ (ના) છાલક. હોરો. તુરંગ. છાલ.
છૌં (ક્રિ) છઉં, છું "હો" ધાતુ વર્તમાન પ્ર-
 થમ પુરુષ એક વચનનું રૂપ.

જ.

જ (ના) આઠમો વ્યંજન.
જ (પ્ર) જન્મસૂચક, જેમ: વંશજ, અંડજ.
જ (આ) "ય," "ધ" નો. જેમ: યમુના=જમુ-
 ના; અધ=આજ.
જ (અ) એવ, નિશ્ચયાર્થે. જેમ તમે આવજો-
 જ. કવિતામાં પાદપૂર્તિ કરવામાં પણ વપ-
જક (ના) જીદ્દ હઠ. તકરાર. [રાય છે.
જકડવું, જકડી લેવું (ક્રિ) કસીને બાંધવું.
જકાત (ના) દાણ, મેહેસુલ, વેરો.
જકાતદાર (ના) જકાત ઉઘરાવનાર.
જકિયો (વિ) જક્કી, હઠીલો. તકરારી.
જક્ષ (ના) યક્ષ, કુબેર. પ્રચંડ પુરુષ.
જક્ષણી (ના) જક્ષની સ્ત્રી, ભયંકર સ્ત્રી.
જખ (ના) ઝષ, મત્સ્ય, માછલું. જક.
જખમ (ના) ઘાવ, ચીરો. બટ્ટો. હાનિ.
જખમાયલું (વિ) ઘાયલ, જખમી થએલું.
જખમી (વિ) ઘાયલ, જખમ પામેલું.
જગંભડ (વિ) જડસો, અંગે લઠ્ઠ અને અક્ક-
જગ (ના) જગત્, દુનિયા. [લ કમ.
જગકર્ત્તા (ના) જગત્કર્ત્તા, પરમેશ્વર.
જગજીવન (ના) જગજ્જીવન, ઈશ્વર.

જગણ (ના) પહેલા અને છેલો અક્ષર લઘુ અને વચમાં ગુરુ અક્ષરવાળો કાવ્યનો એક ગણ. જેમ: જગાત, જવાબ. એ જગણ.
જગત્ (ના) જગ, વિશ્વ, બ્રહ્માંડ. સંસાર.
જગતજનેતા (ના) જગદંબા, ઈશ્વરીશક્તિ.
જગત્રય (ના) ત્રિભુવન, ત્રિલોક. સ્વર્ગ, પૃથ્વી ને પાતાળ.
જગદંબા (ના) જગન્માતા, ઈશ્વરીશક્તિ.
જગદીશ, જગદીશ્વર (ના) જગતનો ધણી. પર-
જગદ્ગુરુ(ના)જગતનું કલ્યાણ કરનારો. [મેશ્વર.
જગદાત્મા (ના) જગતનો જીવ. ઈશ્વર.
જગદુદ્ધાર (ના) જગતનો ઉદ્ધાર. મુક્તિ. તારણ.
જગદ્વંદ્ય (વિ) સહુએ પૂજવા યોગ્ય.
જગન (ના) યજ્ઞ, હોમ.
જગન્નાથ (ના) જગતનો નાથ. બુદ્ધાવતાર.
જગન્નાથજી (ના) ચાર ધામમાંનું પૂર્વનું એક. ઓરીસા પ્રાંતમાં જાત્રાનું મોટું સ્થળ.
જગન્નાથી (ના) એક સૂતરાઉ કાપડ.
જગન્નિંદ્ય (વિ) સહુએ નિંદવા યોગ્ય.
જગન્નિવાસ (ના)જગતમાં સદૈવ રહેનાર, ઈશ્વર.
જગન્નિયંતા (ના) જગતના નિયામક. ઈશ્વર
જગન્મિત્ર (ના) સહુનો મિત્ર.
જંગતપતિ (ના) જગત્પતિ, પરમેશ્વર.
જગણી (ના) બીડ. ઘાસનું ખેતર.
જગા (ના) જગ્યા, સ્થળ, ઠામ. પદવી. રસ્તો. આશ્રય.
જગાડવું (ક્રિ) જાગ્રત કરવું, ઊઠાડવું. ચેતવવું.
જગાત (ના) જકાત, દાણ, વેરો.
જગાવવું (ક્રિ) જાગ્રત કરવું. ગજાવવું.
જગો (ના) જગા, જગ્યા, ઠેકાણું.
જગ્ત (ના) જગત્ (કવિતામાં).
જઘાત (ના)ભાદરવા શુદ ૧૩, બાલકોનાં શ્રાદ્ધ.
જઘાતિયો (ના) કુંવારો મૂવેલો માણસ.
જંખના (ના) ઝાંખ. આભાસ. સ્વપ્ન. કલ્પના. ધ્યાન. ખંત.
જંખવાઈ જવું, જંખવાવું (ક્રિ) ઝાંખું પડવું, લજવાવું, શરમાવું, ફીકું પડવું.
જંખવું (ક્રિ) જંખના રાખવી.
જંગ (ના) યુદ્ધ, લડાઈ, રણસંગ્રામ. [સીપાઈ.
જંગડિયો (ના) ત્રિજોરી જાળવી લઇ જનાર

જંગમ (વિ) ચર, ખસેડાય એવી, (ના) એક
જંગલ (ના) વન, વેરાન, રાન, વગડો. [જોગી.
જંગલજવું (ક્રિ) ઝાડે જવું, દિશાએ જવું.
જંગલી (વિ) જંગલ સંબંધી. બેસમજ.
જંગલીજટ (ના) જડસો, રેંચો, ગાવદી.
જંગલો (ના) એક રાગ. (ગાયનમાં).
જંગાલ (ના) તાંબાનો કાટ.
જંગી (વિ) બજરૂં. મોટું. (ના) નાની બારી.
જંઘ, જંઘા (ના) જાંઘ, સાથળ. [આશ્રયદાતા.
જજમાન (ના)યજમાન, યજમાનનું ફળ લેનાર.
જજમાનવરતી (ના) ગોરપદું, યજમાન વડે ચાલતી આજીવિકા.
જજમાનિયા (ના) જજમાનવાળા ગોર.
જજિયો (ના) માથા દીઠ કર.
જંજાર (ના) ખાણણીના આકારની નાની તોપ.
જંજાળ (ના) ઉપાધિ, ખટપટ, લફરૂં.
જંજાળી (વિ) જંજાળવાળો માણસ. સંસારી.
જંજીર (ના) સાંકળ, ઝાંઝરિયાં, બેડી. કમાન.
જંજીરો (ના) પાણીમાંનો કિલ્લો. ટાપુ. જંબુરો
જટ, જટલ, (વિ) હઠીલું, અનાડી. [હનુમાનમંત્ર
જટા (ના) લાંબો ચોટલો. વડના ઝુલતા મૂળીઆં. વેદ પાઠનો એક પ્રકાર.
જટાપાઠી (ના) પદ, ક્રમ અને જટા સુધી વેદનો
જટાજૂટ (ના) જટાનો મુગટ. [પાઠ કરનાર.
જટાધર,જટાધારી (ના) જટાવાળો. શિવ. વડ.
જટામાંસી, જટામાસી (ના) એક ઓષધિ.
જટિયાં (ના) લટિયાં, છૂટા બર છટવાળ.
જટિલ (વિ) જટાધારી.
જઠર (ના) હોજરી, પેટ.
જઠરાગ્નિ (ના) જઠરનો અગ્નિ, પાચનશક્તિ
જડ (વિ) ભારે, નક્કર. અચેતન. સુસ્ત. ઠોઠ
જડ (ના) મૂળ. ખીલી. સંગ્રહ.
જડજ (ના) ન્યાયાધીશ. (અંગ્રેજી).
જડતર (ના) મળતર. જડવાની રીત.
જડતા (ના) અજ્ઞાનતા, ઠોઠપણું.
જડત્વ (ના) જડતા, જાડ્ય. પદાર્થનો એક ધર્મ
જડત્વાકર્ષણ (ના) ગુરુત્વાકર્ષણ.
જડબું (ના) ડાચું, દાઢ તથા દાંતનું ઘર.
જડબેસુલાખ (અ) સજ્જડ, મક્કમ.
જડભરત (ના) એક યોગી. એક વૃત્તિવાળો.

જડમૂળ (ના) રોપાનું મૂળિયું.
જડમૂળ (અ) બધુંજ, તળિયાં ઝાટક.
જડવું (ક્રિ) જોડવું, બેસાડવું. મળવું.
જડાઉ (વિ) હીરામાણેક જડિત (ઘરેણું).
જડાવ (ના) સ્ત્રીના નામની સંજ્ઞા.
જડિત (વિ) જડેલું.
જડિયાં (ના) કુમળાં મૂળિયાં.
જડિયો (ના) જડનાર, પચ્ચીગર.
જડી (ના) છોડ વગેરેનું મૂળ ઔષધિ.
જડીબુટ્ટી (ના) વનસ્પતિની ઔષધિ.
જણ (ના) જન, માણસ.
જણતર (ના) પ્રેતર. જણવાની રીત. ખર્ચું.
જણતી (ના) જનની, મા.
જણદીઠ (અ) દરેક માણસને.
જણનારી (ના) પ્રસુતા, સગર્ભા.
જણાવવું (ક્રિ) જણાવવું. ખબર કરવી.
જણવું (ક્રિ) પ્રસવવું. પેદા કરવું.
જણસ (ના) જનસ, ચીજ. શિલક. દાગીનો.
જણાવવું (ક્રિ) જાણ કરવી. સહેલથી જાણે તેમ [કરવું.
જણાવું (ક્રિ) ખબર થવી. ભાસવું.
જણ્ડો (ના) ઝુણ્ડો, ધજા
જત (અ) યત્, જે. (કારણ સંબંધદર્શક).
જતડ્ડું, (ના) જતરડું, એક સોનીનું ઓજાર
જતન (ના) યત્ન, સંભાળ, સાચવણી.
જતરડું (ના) તાર પાતળો કરવાનું છિદ્રવાળું [ઓજાર.
જતી (ના) યતી, યોગી. જોરજી. વિરામ.
જથરપથર (અ) ગમે તેમ. કહીંનું કહીં.
જથા (અ) યથા, જેમ, જે રીતે, જેવું.
જથારથ (વિ) યથાર્થ, વાજબી, બરાબર.
જથ્થાબંધ (અ) એકવાર, સામટું, એકદમ.
જથ્થો (ના) ઢગ, થોક. સટ. ટોળું, મંડળ.
જદપી (અ) યદ્યપિ, જોકે.
જન (ના) જણ, માણસ. લોક. દુનિયા.
જનક (વિ) ઉપજાવનાર, દાયક.
જનક (ના) પિતા, બાપ. મિથિલાનો રાજા.
જનકથા (ના) દંતકથા, લોક વાર્તા.
જનકપુર (ના) મિથિલા નગરી, જનકની રા- [જધાની.
જનન (ના) જન્મ, જન્મસંબંધી.
જનની (ના) જનેતા, મા, જણતી.
જનપદ (ના) દેશ. જનપદધર્મ (ના) દેશાચાર.

જનમ (ના) જન્મ. ઉત્પત્તિ. જીંદગી. ઉદય.
જનમત (ના) લોકવિચાર. પ્રજાનો અભિપ્રાય.
જનમવું (ક્રિ) અવતરવું. પ્રગટ થવું.
જનમારો (ના) જીંદગી, ભવ, જીવતર.
જનમોતરી (ના) જન્મપત્રિકા. ભવિષ્ય વાણી.
જનરીત (ના) લોક રિવાજ.
જનલોક (ના) સપ્ત લોકમાંનો એક.
જનવાર્તા (ના) લોકકથા. ચર્ચા.
જનસ (ના) જણસ. ચીજ. ઘરેણું. શિલક.
જનસપડી (ના) ૧૯નો સંકેત (વેપારીમાં).
જનસાઉ, જનસુ (વિ) જણસ રાખીને આપેલું.
જનાકારી (ના) જારકર્મ, વ્યભિચાર.
જનાજો (ના) પ્રેત લઇ જવાની પેટી.
જનાનખાનું (ના) અંતઃપુર, બૈરાંને બેસવાની [જગા.
જનાની (વિ) બૈરાંની. કાયર.
જનાનો (ના) જનાનખાનું. બૈરાં.
જનાબ (ના) સેવા, હજુર.
જનાવર (ના) જાનવર, માણસ સિવાયનું પ્રાણી.
જનિત (વિ) જન્મેલું. ઉપજાવનાર, દાયક.
જનુન (ના) ગાંડો ગુસ્સો. હઠ.
જનુની (વિ) જનુનવાળું.
જનુની, જનેતા (ના) જનની, મા.
જનોઈ (ના) ઉપવિત, યજ્ઞોપવિત, શ્રાવણી.
જનોઈદીઠ (અ) જનોઈ પેહેરેલી જોઇને તે પ્રમાણે. (દક્ષણા વગેરે).
જન્ત (ના) જન્તુ, જીવડું. કૃમી. [આકૃતિ.
જન્તર (ના) યંત્ર, કોઠો મંત્રથી પૂજવાના
જન્તરડું (ના) જતરડું, સોનીનું એક ઓજાર.
જન્તુ (ના) જંત, ક્ષુદ્રજીવ.
જન્મ (ના) ઉત્પત્તિ, ઉદય. જીંદગી. પેદાશ. અ- [વતાર.
જન્મગાંઠ (ના) વર્ષગ્રંથી, સાલગીરી.
જન્મકુંડળી (ના) જન્મલગ્નનું રાશિચક્ર.
જન્મચરિત્ર (ના) જીંદગીનો હેવાલ.
જન્મનામ (ના) જન્મ નક્ષત્ર પરથી રાખેલું નામ.
જન્મપત્રિકા, જન્મપત્રી (ના) જન્મોતરી.
જન્મભાષા (ના) માની ભાષા.
જન્મભૂમિ (ના) સ્વદેશ.
જન્મસ્વભાવ (ના) જાતિસ્વભાવ, પ્રકૃતિ.
જન્માક્ષર (ના) જન્મકુંડળી.
જન્માન્તર (ના) પૂર્વ કે પુનર્જન્મ.

જન્માંધ (વિ) જન્મથી આંધળું.
જન્માષ્ટમી (ના) શ્રાવણ વદ ૮, શ્રીકૃષ્ણ જયંતી.
જન્મોજન્મ (અ) ભવોભવ, અનેકજન્મ.
જપ (ના) વારંવાર માનસિક ઉચ્ચારણ.
જપત (વિ) જપ્ત, તાબે લીધેલું.
જપતી (ના) ટાંચ, કબજો.
જપમાળા (ના) જપ કરવાની માળા.
જપવું (ક્રિ) વારંવાર સ્મરણ કરવું. વાટ જોવી.
જફા (ના) જુલમ, જબરદસ્તી.
જબર (ના) જબ્બર; જોરાવર. મોટું. મુશ્કેલ.
જબરદસ્ત (વિ) બળવાન, જોરાવર. જુલમગાર.
જબરદસ્તી (ના) જોર. જુલમ. જોરસો.
જબરી (ના) જબરદસ્તી. જુલમાત.
જબરૂં (વિ) જબ્બર.
જબાં, જબાન (ના) જીભ. બોલી. ભાષા.
જબાની (ના) જુબાની, ઈકરાર. સોગનપર ક- [હેલું.
જબાપ, જબાબ (ના) જવાબ, ઉત્તર.
જબે, જબેહ કરવું (ક્રિ) ઠાર મારવું.
જબ્બર (વિ) જબર, જોરાવર, બળિષ્ઠ.
જભકવું, જભકી ઊઠવું (ક્રિ) ઝબકવું, ચોંકવું.
જભકોળવું (ક્રિ) ઝબકોળવું, બોળવું. [શાક.
જભ્ભો (ના) દરબારી લાંબો ઝુલતો રેસમી પો-
જમ (ના) યમ. ધર્મરાજ. મોત. નિર્દય પુરુષ.
જમ (અ) જેમ. (કવિતામાં).
જમડો (ના) જમ. જમદૂત. મોત.
જમણ (ના) જમન, ભોજન. દહાડા.
જમણવાર (ના) ન્યાત, વરો. (જમણનો).
જમણું (વિ) દક્ષિણ. પૂર્વ મુખે ઉભતાં દક્ષ- ણ તરફનું. [માણસ.
જમણો હાથ (ના) ખાવાનો હાથ. માનીતો
જમરૂખડી, જમરૂખી (ના) જામફળી, જમરૂખનું [ઝાડ.
જમરૂખ (ના) જામફળ, પેર.
જમલો (ના) જુમલો, સરવાળો. બેરીજ.
જમવું (ક્રિ) રાંધેલું ખાવું, ભોજન કરવું. ક- માવું. લાંચ લેવી.
જમા (ના) ઉત્પન્ન, આવક. નફો. ખજાનો. આવેલી રકમ, તથા તે ચોપડામાં લખ- વાની બાજુ. સરવાળો.
જમાઈ (ના) જમાતા, દીકરીનો વર.
જમાખરચ (ના) આવક અને ખર્ચ: નામું.

જમાડવું (ક્રિ) ખવડાવવું; જમે તેમ કરવું. રજા- [વવું.
જમાત (ના) જથ્થો, સમુદાય. ન્યાત.
જમાદાર (ના) સીપાઇનો ઉપરી. સરદાર.
જમાદારી (ના) જમાદારનું કામ.
જમાન (ના) જામીન.
જમાનો (ના) જુગ, લાંબો કાળ.
જમાબંદી, જમાબંધી (ના) મેહેસુલ. મેહે- સુલના હિસાબની તપાસ.
જમાલગોટા (ના) નેપાળો, એક રેચક ફળ.
જમાવ (ના) ભીડ, ટોળું. સંગ્રહ. મેલાવડો.
જમાવસુલ (ના) ઉપજમાંથી સરકારમાં ભ- રાતી રકમ.
જમાવવું (ક્રિ) ભેગું કરવું. અધરકવું. વધારવું.
જમાવો (ના) જમાવ. ભીડ. સમુદાય.
જમિયો (ના) જમૈયો, વાંકો છરો. [આવવું.
જમીજવું (ક્રિ) ખાવું. બંધાઈ જવું અનુકૂળ
જમીદાર (ના) જમીનદાર, જમીનનો માલિક.
જમીન (ના) ભોંય. પૃથ્વી. વતન.
જમીન કરવી (ક્રિ) મિલકતમાં જમીન રાખવી.
જમીનદાર (ના) જમીનનો માલિક. મોટો ખેડુત
જમીનદારી (ના) જમીનદારની સ્થિતિ.
જમીનદોસ્ત (વિ) ફનાફાતિયાં કરેલું. મૂળમાં- [થી ઊખેડેલું.
જમે (ના) જમા. આવક.
જમેઉધાર (ના) આવક અને ખર્ચ. જ—ઉ
જમેબંદી (ના) જમાબંધી. મેહેસુલ.
જમૈયો (ના) જમિયો, વાંકો છરો.
જમ્પ (ના) ઝંપ, નીરાંત, આરામ.
જમ્પલાવવું (ક્રિ) ઝંપલાવવું, કૂદી પડવું.
જમ્પાપાત (ના) ઝંપાપાત, કૂદકો, ભૂસકો.
જમ્બા જવું (ક્રિ) જમવા જવું.
જમ્બુરો (ના) નાની તોપ. નાનો બાણગર.
જમ્બુક (ના) શિયાળ, કોહોલું. [એક ઓજાર.
જમ્બૂર (ના) જંબુરો. એક ઓજાર.
જય (ના) જીત, ફતેહ. જે.
જયજયકાર (ના) જીતનો પોકાર. જેજે.
જયન્તિ (ના) જયનો દિવસ. પતાકા.
જયાનંદ (ના) જયથી થએલો આનંદ.
જયી (વિ) ફતેહમંદ, જીતનાર.
જય્ય (વિ) જિતાય તેવું.
જર (ના) કસબ. પદર. તોરો. પૈસો.

જરકસી (વિ) કસબી. કીનખાબનું.
જરકોસ (ના) ખોટો કસબ. પિત્તળપાનાં.
જરજર (વિ) જીર્ણ, ખખળી ગયલું. કાકાપુરી.
જરજરિયાન (ના) રોકડ ધન અને ઘરેણું.
જરજોખમ (ના) જર અને બીજું જોખમ.
જરતોસ્ત (ના) પારસીનો પેગમ્બર (ધર્મસ્થાપક).
જરતોસ્તી (વિ) જરતોસ્ત ધર્મના. પારસી.
જરદ (વિ) પીળું. જરદી (ના) પીળાશ.
જરદો (ના) પીળો ખાવાનો તંબાકુ.
જરદોજ (ના) સોનેરી તારથી ભરત ભરનાર.
જરબ (ના) કરપ. ભય, ધાક. દાબ.
જરવું (ક્રિ) પચવું, હજમ થવું.
જરા (ના) ઘડપણ, વૃદ્ધાવસ્થા. સાપની કાંચળી.
જરા (અ) થોડું. થોડીવાર, લગાર.
જરાક (અ) જરાએક, લગરિક.
જરાયુ (ના) ઓર, ઉલ્બ, ઓળ.
જરાયુજ (વિ) ઓર ફાડી નીકળેલું.
જરાયેત (ના) કોરાટ, આકાશિયા (જમીન).
જરિયાન (ના) ઘરેણાં.
જરી (ના) જર, કસબ. (અ) જરા.
જરીપટકો (ના) જરીનો વાવટો. કસબી કમરપટો.
જરીપુરાનાં (ના) જૂનાં કસબી કપડાં.
જરીફ (ના) જમીનની માપણી.
જરૂખો (ના) ઝરૂખો, ગોખ, કઠેરો.
જરૂર (ના) ગરજ. (અ) ખચીત, નક્કી.
જરૂરિયાત (ના) જરૂરનું કામ. ગરજ.
જર્જર (ના) જરજર, જીર્ણ, જૂનું.
જલ (ના) જળ, પાણી. વાંદો.
જલજ (ના) કમળ. શંખ. મેઘ.
જલજા (ના) લક્ષ્મી, કમળા.
જલદ (વિ) ઉતાવળું. ચાલાક. તીખું.
જલદી (ના) ઉતાવળ, ઝડપ, તાકીદ.
જલધી (ના) સમુદ્ર, સાગર.
જલેબી (ના) એક પકવાન.
જવ (ના) યવ, એક ધાન્ય. ઇંચનો ત્રીજો ભાગ.
જવ (અ) જ્યારે (કવિતામાં).
જવઈ (ના) જવૈ, એક ખડનો છોડ.
જવખાર (ના) ઇંદ્રજવનો ખાર.
જવન (ના) યવન, મુસલમાન. અનાર્ય.
જવર અવર (ના) જા આવ. ગમનાગમન.
જમલે, જવલ્લે (અ) કદાચ, ક્વચિત્.
જવલો, જવલ્લો (વિ) વીરલો, કોઈએક.
જવવું (ક્રિ) ખીલવું, ફલવું (વૃક્ષનું), પેદા થવું.
જવાંમર્દ, જવામર્દ (ના) જુવાન મરદ. બહાદુર.
જવાંમર્દી (ના) બહાદુરી, પરાક્રમ.
જવાન (વિ) જુવાન, યુવાન, તરુણ.
જવાન પઠ્ઠો (ના) કદાવર પુરુષ.
જવાની (ના) જુવાની, તારુણ્ય.
જવાબ (ના) ઉત્તર. નાણાંચીઠી.
જવાબદાર (વિ) જવાબ દેનાર. જોખમદાર.
જવાબદારી (ના) જુમ્મો, જોખમ.
જવાબી (વિ) જવાબ લખ્યો હોય તેવી (હુંડી). જવાબ દેનાર.
જવાર અવાર (ના) જવર અવર. જાઆવ.
જવારા (ના) જુવારા, અનાજના તાજા છોડવા.
જવાસા, જવાસો (ના) રેતીના કાંટાવાળા છોડ.
જવાહીર, જવાહેર (ના) જડાવ દાગીના. ઝવેરાત.
જવાળી (ના) જવ જેવા દાણાની માળા.
જવું (ક્રિ) ગમન કરવું. ખોવાવું. ગુજરવું. સમાવું. હદ ઉલંઘવી. થવું. બાદ થવું. તૂટવું.
જવેર (ના) જવાહીર, ઝવેર, રત્ન.
જવેરાત (ના) જવાહીર, જડાવ દાગીના.
જવેરી (ના) ઝવેરી, મોતી માણેકનો વેપારી.
જવૈ (ના) જવઈ, એક છોડ (ખડનો).
જશ (ના) યશ, કીર્તિ. વખાણ.
જસત (ના) એક મિશ્ર ધાતુ.
જસતા (ના) ડાઘા.
જસાં, જસું (વિ) જેવાં, જેવું.
જહાં (અ) જ્યાં, જે ઠેકાણે.
જહાંપહના (વિ) જગરક્ષક. (ના) રાજા.
જહાન (ના) દુનિયાં, પૃથ્વી.
જહાન્નમ (ના) દોજખ, નરક.
જહીં (અ) જ્યાં, જહાં, જે ઠેકાણે.
જળ (ના) જલ, પાણી, નીર.
જળકીડો (ના) જળથી થઈ જળમાં રહેનાર કીટ.
જળકુંડું (ના) સૂર્ય ચંદ્ર બિંબની આસપાસનું કુંડાળું.
જળકુકડી (ના) એક જળચર પંખી.
જળક્રીડા (ના) પાણીની રમત.
જળચક્કી (ના) પાણીથી ચાલતી ઘંટી.
જળચર (ના) જલચર, પાણીમાંનું પ્રાણી.

જળજંતુ (ના) જળના જીવડાં.
જળજંબુવો (ના) નદી કાંઠાનો એક છોડ,
જળઝળિયું (ના) ઝળઝળું. સમીસાંજ.
જળતરંગ (ના) જલતરંગ, મોજો. એક વાજિંત્ર.
જળદાહ (ના) પ્રેતને જળમાં પધરાવવું તે.
જળન્દર (ના) જલોદર, એક રોગ.
જળમય (વિ) સર્વત્ર જળથી વીંટાયલું.
જળમાણસ (ના) વેંતિયું માણસ.
જળમાર્ગ (ના) પાણીનો રસ્તો.
જળવાસો (ના) જવાસો.
જળવું (ક્રિ) જવલિત થવું. બળવું.
જળશાઈ (વિ) જળમાં ડૂબાડેલું. (ના) સેવાળ.
જળાધારી (ના) શિવલિંગની બેઠક.
જળાપો (ના) બળાપો, દુઃખ, અદેખાઈ.
જળાભાસ (ના) મૃગતૃષ્ણા જલ.
જળાશય (ના) જલાશય, નવાણ.
જળો (ના) જલૂકા. લોહી ચૂસનાર જીવડો. એક
જળોયું (ના) ચાકું. ખપાટિયું. [વિક્ષ.
જાંગ (ના) જાંઘ, જંઘા. સાંથળ.
જાંગડ (વિ) ચોક્કસ મુદ્દત પછી નક્કી વેચાણ સહી થવાની સરતે આપેલું કે લીધેલું.
જાંગલો (ના) ગોરી ચામડીવાળો, ટોપીવાળો.
જાંગી (ના) મોટું ઢોલ.
જાંઘ (ના) જાંગ, સાથલ, જંઘા.
જાંઘિયો (ના) તંગિયો.
જાંબુ (ના) જંબુ, એક ફળ, તેના જેવો રંગ.
જાંબુડી (ના) ધાવણી. જાંબુનું ઝાડ.
જાંબુડો (ના) જાંબુડી, જંબુવૃક્ષ.
જા આવ (ના) ગમન આગમનની ક્રિયા.
જાઈ (ના) જાતી, એક ફુલ.
જાગ (ના) યાગ, યજ્ઞ, માતા, રન્યાદેવ.
જાગતું (વિ) જાગ્રત. સાવધ. હજુરાહજુર.
જાગતુંજોત } (વિ) તરત પારખું બતાવે તેવું.
જાગતુજોધ } જાગ્રત. સાવધ, હોશિયાર.
જાગરણ (ના) જાગવાનું કર્મ. ઉજાગરો.
જાગરૂત (વિ) જાગ્રત. સાવધ.
જાગરૂતી (ના) જાગ્રતિ, સાવધપણું.
જાગવું (ક્રિ) વિનિંદ્ર રહેવું, ઊઠવું. તત્પર થવું. તાજું થવું. [કામને બદલે).
જાગીર (ના) સરકારી વર્ષાસન, ઇનામ, (કંઇપણ
જાગીરદાર (ના) જેણે જાગીર મેળવી હોય તે
જાગૃત (વિ) જાગરૂત, જાગ્રત.
જાચક (વિ) યાચક, માંગણ, ભિક્ષુક.
જાચના (ના) યાચના, ભિક્ષા, ભિક્ષુકી.
જાચવું (ક્રિ) માંગવું, ભીખવું.
જાચાવેડા (ના) ભીખારીપણું.
જાચિક (વિ) જાચક. ભીખારી. [કાઢના
જાચું (વિ) કેડો ધરનાર, કંટાળો આપીને કા
જાજમ (ના) કાપડનું રંગીત બિછાનું.
જાજરમાન (વિ) જાજ્વલ્યમાન, જાગતું, પ્રતાપ
જાજરૂં (વિ) બચારૂં, પામર.
જાજરૂ (ના) સંડાસ, તાજખાનું.
જાજુલમાન (વિ) જાજરમાન, પ્રૌઢ.
જાડ, જાડાઇ (ના) જાડાપણું.
જાડું (વિ) ફૂલેલું. દળદાર, ઘટ. ખોખરૂં. જ
જાણ (ના) જ્ઞાન. ખબર. ઓળખાણ.
જાણણહાર (ના) જાણનારો. (કવિતામાં).
જાણસેડું (વિ) જાણતા છતા છૂપું રાખના
જાણવું (ક્રિ) જ્ઞાન પામવું. સંભારવું. ગ નવું. પિછાનવું. [જ્યા છ
જાણીજોઇ (અ) ખાતરી થયા છતાં, સ
જાણીતું (વિ) જાણવાળું. કાબેલ, હોશિયા
જાણે, જાણેકે (અ) ઉત્પ્રેક્ષા દર્શક. જેમઃ ણે બીજો ઇંદ્રજ. ગોયા.
જાત (ના) જાતિ. દેશ, ધર્મ, ગુણ, કર્મ, પ પરથી બંધાયલો વર્ગ. સ્વભાવ. કુ બીજ. દેહ. [ત=કમ
જાત (વિ) પેદા થયલું, જનિત. જેમ, જળ
જાતકર્મ (ના) એક સંસ્કાર. (જન્મતાંજ કરવાને
જાતભાઈ (ના) નાતીલો, સેજ વર્ગનો પુરૂ
જાતરા (ના) જાત્રા, યાત્રા. મેળો. તીર્થાટણ
જાતવંત (વિ) જાતવાન્, જાતિના ગુણવાળ
જાતવાન્ (વિ) ઊંચ વર્ગનું. કુલીન. સરસ. શુ
જાતિ (ના) વર્ણ, વર્ગ, જ્ઞાતિ. વંશ.
જાતિભેદ (ના) જાતિને લીધે માનેલો અં
જાતિભ્રષ્ટ (વિ) જાતિના આચારથી ભ્રષ્ટ થએલું
જાતિસ્વભાવ (ના) ખાસગુણ, જન્મનો ટેવ. [તિ
જાતીય (વિ) જાત સંબંધી.
જાતીવહેવાર (ના) વર્ગનો વ્યવહાર.
જાત્યંધ (વિ) જન્મથી આંધળું.

જાત્યાભિમાન (ના) પોતાના વર્ણનું અભિમાન.
જાત્રા (ના) યાત્રા, તીર્થાટણ. મેળો. ઉત્સવ.
જાત્રાળુ (વિ) જાત્રા કરનાર.
જાથુક, જાથુક (અ) હમેશ. નિરંતર.
જાદરણી, જાદરણી (ના) જાનમાં ગયલી સ્ત્રી.
જાદા (અ) વધારે.
જાદી (ના) દીકરી, બેટી. શાહજાદી.
જાદુ (ના) મંત્રતંત્ર. ઇંદ્રજાળ. ગારુડીવિદ્યા.
જાદુખોર, જાદુગર (ના) જાદુ જાણનાર.
જાદુગિરી (ના) જાદુગરનું કામ.
જાદુટોણાં (ના) જાદુના તૂચકા.
જાદુમંત્ર (ના) જાદુસંબંધી મંત્ર.
જાદે (અ) વધારે.
જાદો (ના) દીકરો, બેટો, શાહજાદો.
જાન (ના) જીવ, પ્રાણ. નુકસાન. પરણવા જતા વરનો સાથ.
જાનમાલ (ના) જીવ તથા પદાર્થો.
જાનવર (ના) જનાવર, મનુષ્ય સિવાયનાં પ્રાણી.
જાનાં (ના) માશુક, પ્રિયા, પ્યારી.
જાની (વિ) પ્યારું, વહાલું. જીવલગ.
જાનુ (ના) ઘુંટણ, ઢીચણ.
જાનૈયો (ના) વરની જાનમાં જનારો.
જાપ (ના) જપ.
જાપતો (ના) સાવચેતી. નીઘા. સખ્ત દાબ.
જાફરમાની (વિ) કેસરી રંગનું.
જાફરાન (ના) કેસર.
જાફરાબાદ (ના) કાઠીઆવાડનું એક શેહેર.
જાફરાબાદી (વિ) જાફરાબાદનું (ઘી વગેરે).
જાફાટ (ના) બેદરકારી.
જામ (ના) યામ, પોહોર, ત્રણ કલાક. પ્યાલું.
જામગરી, જામગીરી (ના) દોરીનો પાતળો કકડો.
જામણ (ના) બાંધણ. મેળવણ, અધ્રકણ.
જામદાની (ના) વણેલી ભાતનું સૂતરાઉ કપડું.
જામદાર (ના) કીલીદાર ત્રીજોરીનો દરોગો.
જામદારખાનું (ના) તોષાખાનું, ત્રીજોરી. રાજભંડાર.
જામની (ના) યામિની, રજની, રાત્ર, રાત.
જામફળ (ના) જમરૂખ, પેર. (એક ફળ).
જામવું (ક્રિ) એકઠું થવું. ફેલાવું. ઠરવું.
જામિની (ના) યામિની, જામની, રાત.
જામીન (ના) જમાન, ચોક્કસ સરતે ખાત્રી આપનાર.
જામીનગીરી (ના) ખાત્રી. જામીનનું કામ.
જામો (ના) મોટા ઘેરવાળો નીચો અંગરખો.
જામ્બુક (ના) એક ભત. [રીંછ.
જામ્બુવાન (ના) રામના લશ્કરનો એક મોટો
જાયપત્રી (ના) જાતીપત્ર, જાવન્તરી, જાયફળની છાલ.
જાયફળ (ના) એક તેજાનો.
જાયા (ના) સ્ત્રી, વહુ, ઘણીઆણી.
જાયી (ના) દીકરી, બેટી. પુત્રી.
જાયો (ના) દીકરો, બેટો, પુત્ર.
જાર (ના) જુવાર. યાર, આશક, ઉપપતિ.
જારકર્મ (ના) વ્યભિચાર, છીનાળું.
જારણ (ના) એક મંત્રપ્રયોગ. વશીકરણ.
જારિણી (ના) વ્યભિચારિણી.
જારી (ના) જાર, વ્યભિચાર.
જારી (અ) શરૂ, ચાલતું. (ગતિદર્શક).
જારૂં (ના) છીનાળું, જારકર્મ.
જારૂ (અ) જારી, શરૂ.
જાલ (ના) જાળ. ગુંચવણ.
જાલમ, જાલમી, (વિ) જુલમગાર. અસલ.
જાવ આવ (ના) પગરવ. ગમનાગમન.
જાવક (વિ) બહાર જતું.
જાવક (ના) ગમન. ખરચ. નિકાશ.
જાવકનોંધ, જાવકબારનીશી (ના) જતા પત્રની નોંધ.
જાવત (અ) યાવત્, જ્યાંસુધી.
જાવન્તરી, જાવંત્રી (ના) જાયપત્રી. તેજાનો.
જાવું (ક્રિ) જવું, ગમન કરવું.
જાવેદાન (અ) નિરંતર, સદૈવ, હમેશ.
જાવેદાની (ના) સર્વકાળ. અનાદ્યન્ત.
જાસવેણ, જાસુન્દ (ના) જાસવન્દ, એક ફૂલ.
જાસુદી, જાસુસી (ના) જાસુસનું કામ. દૂતત્વ.
જાસુસ (ના) કાસદ, ખેપિયો. દૂત.
જાસ્ત, જાસ્તી (વિ) વધારે. (ના) જુલમ.
જાસ્વન્દ (ના) એક ફૂલ.
જાહેર (વિ) પ્રસિદ્ધ. છતું. ખુલ્લું.
જાહેરખબર (ના) પ્રસિદ્ધિપત્ર, નોટીસ. (અંગ્રેજી).
જાહેરનામું (ના) સરકારી ખબર.
જાહેરાત (અ) છચોક, ખુલ્લી રીતે.
જાહેલ (વિ) આકળું, ક્રોધી, ઉગ્ર.

જાહોજલાલી (ના) દબદબો, તેજ.
જાળ (ના) જાલ. જાળી. જથ્થો. ગુંચ.
જાળવણી (ના) સંભાળ સાચવણી.
જાળવવું (ક્રિ) સંભાળવું, સાચવવું.
જાળવાળિયું (ના) જાળિયું. જાળીવાળું કાપડ.
જાળિયું (ના) બાકું. ધુમાડિયું. છોડવો.
જાળિયો (ના) કોસનું એક ઘરેણું.
જાળી (ના) બારી જાળ જેવી ગુંથણ. જીણ.
જાળીદાર (વિ) જાળીવાળું. [ફાંસો.
જાળું (ના) કરોળિયાની જાળ. છારી. ઘટા.
જિંગોડું (ના) એક જીવડું. નાનું માછલું.
જિંડવું (ના) ડિંડવું. બીયાંવાળું ફળ.
જિક્કર (ના) જીકર, હઠ. ભાંજગડ. વાદ.
જિગર (ના) કલેજું, કાળજું. હૈયું.
જિજ્ઞાસા (ના) જાણવાની ઇચ્છા. પૂછપાછ.
જિજ્ઞાસુ (વિ) જાણવા ઇચ્છનાર, શોધક, પૃચ્છક.
જિત (વિ) જિતેલું.
જિત (પ્ર) જિતાયલો.
જિત (ના) જય, ફતેહ.
જિતવું (ક્રિ) જય મેળવવો. કમાવું. હરાવવું. ફા-
જિતેંદ્રિય (વિ) ઇંદ્રિયોને જિતનાર. [વવું.
જિદ્દી (વિ) જીદ કરનાર, તકરારી, હઠીલું.
જિનસ (ના) જનસ.
જિન્દગાની, જિન્દગી (ના) આયુષ્ય. મનખો.
જિમ (અ) જયમ, જેમ, જે રીતે.
જિયાફત (ના) ઉજાણી, મેજબાની.
જિરાયત (ના) જરાયેત, આકાશિયા (ભોંય).
જિલ્લો (ના) પ્રાંત. દેશનો રાજકીય વિભાગ.
જિહાં (અ) જ્યાં, જે ઠેકાણે.
જિહ્વા (ના) જીભ, રસના.
જિહ્વાગ્રે (અ) મુખસ્થ, પાઠે. મોઢે.
જી (ના) મા, જનેતા.
(અ) હા અર્થે.
(પ્ર) માનાર્થે. જેમ શેઠજી, સાહેબજી.
જી (પ્ર) સાસરાની સગાઇદર્શક. જેમ કાકીજી.
જીઓ (અ) જીવો. સાબાશ, વાહવાહ.
જીક (ના) જક, તકરાર, માથાકૂટ. કસબ.
જીકર (ના) જિક્કર, હઠ. રકઝક. જીવ.
જીજી (ના) જી, મા, માતા, માતુશ્રી.
જીજીબા (ના) નણંદ, વરની બેહેન.
જીજીમા (ના) વડિયાઇ, દાદી.
જીજો (ના) દાદો.
જીટવું (ના) સાથે જન્મેલા છોકરાંમાંનું એક.
જીણ (ના) કેરીની ગોટલી ઉપરનું જાડું પડ.
જીત (ના) જિત, જય, ફતેહ.
જીદ (ના) જક, હઠ, તકરાર. [જાડું કાપડ.
જીન (ના) ઘોડાની પીઠની બેઠક. ભૂત. એક
જીભ, જીભડી, જીભલડી, (ના) જિહ્વા, રસના.
જીભી (ના) આગળો નાનો સળ.
જીભ્યા (ના) જીભ, રસના.
જીયાવર (ના) વરરાજા.
જીર (ના) જીરૂં, એક જાતનાં બિયાં.
જીરણ (વિ) જીર્ણ, જૂનું.
જીરવવું (ક્રિ) જેરવવું, પચવવું.
જીરાસાળ (ના) એક જાતના ચોખા.
જીરીઆ (વિ) જીરા જેવા વાસવાળી.
જીરૂં (ના) જીર, એક મસાલો.
જીર્ણ (વિ) જૂનું, ઘસાયલું.
જીલ, જીલું (ના) પાણી ખેંચવાની સૂપડી. કોડી.
જીવ (ના) આત્મા, પ્રાણ, ચૈતન્ય. માલ. દ-
મ. લક્ષ. પુંજી. મન.
જીવ આપવો (ક્રિ) અંગ તોડીને કામ કરવું.
જીવજંત, જીવજંતુ (ના) જીવડું, કીડો.
જીવડું (ના) જંતુ, ક્ષુદ્રપ્રાણી. નાનો જીવ.
જીવડો (ના) જીવ. જીવડું.
જીવત (ના) જીવતર, જીંદગી, ભવ, જન્મારો.
જીવતદાન (ના) પ્રાણ રક્ષણ.
જીવતર (ના) જીવિત, જીંદગી, ભવ.
જીવતું (વિ) જીવવાળું. કૂમળું. [પવન.
જીવન (ના) જીવવાનો આધાર. ગુજરાન. પાણી.
જીવનગાળો (ના) ગુજરાન માટેનો સંગ્રહ.
જીવન્ત (વિ) જીવતું, જીવવાળું.
જીવન્મુક્ત (વિ) જીવતાં ત્રિવિધ તાપથી છૂટેલો.
જીવલગ (વિ) ઘણુંજ વહાલું, પ્રાણપ્રિય.
જીવવું (ક્રિ) હયાત રહેવું, ટકવું, બચવું.
જીવસટોસટ (વિ) જીવ જોખમાય તેવું.
જીવહત્યા (ના) પ્રાણનાશ. હિંસા.
જીવાઇ (ના) જીવનગાળો. પગાર. ચાકરી.
જીવાડવું (ક્રિ) ઉગારવું, બચાવવું. સજીવન ક-
જીવાત (ના) નાનાં જીવડાં. [રવું.

જીવાત્મા (ના) જીવ.
જીવારી (ના) તબલું.
જીવાળ (વિ) જીવતું. તેજવાળું.
જીવિકા (ના) જીવન, આજીવિકા, ગુજરાન.
જીવિત (વિ) જીવતું કરેલું, (ના) મનખો.
જીવી (વિ) જીવનાર.
જીવેજાન (વિ) જીવલગ, પ્રાણપ્રિય.
જુઆખાનું (ના) જુવાખાનું, જુગાર રમવા-[ની જગા.
જુઆર (ના) જુવાર. એક અનાજ.
જુઆળ (ના) ભરતી., મોજે.
જુઇ (ના) યુતિકા. એક છોડ તથા તેના ફૂલ.
જુઓ (ના) જુવાર, જુગાર, દ્યૂત.
જુક્તિ (ના) યુક્તિ, કળા, કરામત. ઉપાય.
જુગ(ના)યુગ. કૃત, ત્રેતા, દ્વાપર અને કલિ. જોટ.
જુગજુગ (અ) યુગાનુયુગ, ઘણા જુગ સૂધી.
જુગત, (વિ) યુક્ત, જોડાયલું. અનુકૂળ.
જુગદમ્બા (ના) જગદમ્બા.
જુગદીશ (ના) જગદીશ. પરમેશ્વર.
જુગમ (ના) યુગ્મ, જોડ, જોડી.
જુગલ (ના) યુગલ, જોડું.
જુગાર (ના) દ્યૂત, જુગટું, જુવું. સટ્ટો.
જુગારી (વિ) જુગાર રમનાર.
જુગોજુગ (અ) જુગજુગમાં, ભવોભવ.
જુગ્તિ (ના) જુક્તિ, યુક્તિ. કળા.
જુગ્મ (ના) જુગમ, યુગ્મ.
જુંગાઇ (ના) જુંગાપણું. ચાલાકી.
જુંગું (વિ) જબરૂં, લડ. ચાલાક.
જુજવી (વિ) જુજ, થોડું.
જુજવું (વિ) જુદું, નોખું, ન્યારૂં, પૃથક્.
જુઝવું (ક્રિ) ઝુંઝવું, લડવું, જુદ્ધ કરવું.
જુઠણ (વિ) છાંડયું, છાંડણ, એંઠેલું, ખાતાં વ-[ધેલું.
જુડી (ના) પણી. (ભાજી વગેરેની).
જુત (વિ) યુત, જોડાયલું.
જુતી (ના) જોડા. પેજાર, પગરખું.
જુતીખોર (વિ) ખાસડાંખાઉ.
જુથ (ના) યુથ, ટોળું, સમુદાય.
જુદું (વિ) પૃથક્, અલગ, નોખું, વેગળું.
જુદ્ધ (ના) યુદ્ધ, લડાઈ, સંગ્રામ. વઢવાઢ.
જુન (ના) અંગ્રેજી છઠ્ઠો મહિનો.
જુણાં, જુણાન (ના) જણાં, છસ. ભાપા.

જુબાની (ના) જબાની, એકરાર.
જુમખું (ના) ઝુમખું, ટોળું, સમુદાય.
જુમલે, જુમલ્લે (અ) કુલ, એકંદર.
જુમલો. જુમલ્લો (ના) સરવાળો, બેરીજ, મેળ-[વણી.
જુમ્મો (ના) જોખમ, જવાબદારી.
જુરત. જુરિયત (ના) છાતી. જોર. હામ. ગજું.
જુલમ (ના) જબરદસ્તી, બળાત્કાર. અધર્મ.
જુલમગાર (વિ) જુલમ કરનાર, જુલમી.
જુલમાત (ના) જુલમગારપણું.
જુલમી (વિ) જુલમ કરનાર. જુલમમાળું.
જુલાબ (ના) રેચ, ઝાડા.
જુલાબ આપવો (ક્રિ) ગભરાવવું.
જુલ્ફ, જુલ્ફાં (ના) લમણાપરની લટ. કાનછે-[રિયાં.
જુવટું (ના) જુગટું, જુગાર, ધુત,
જુવતી, જુવંતી (ના) યુવતિ, તરૂણી.
જુવા (ના) એક જાતનાં જીવડાં.
જુવાખાનું (ના) જુગાર રમવાની જગા.
જુવાખોર (વિ) જુગારી.
જુવાન (વિ) યુવા, જવાન, તરૂણ.
જુવાની (ના) યૌવન, જોબન, તરૂણાવસ્થા.
જુવાબ (ના) જવાબ, ઉત્તર.
જુવાર (ના) જાર, એક ધાન્ય,
જુવારા (ના) જવારા, ધાન્યના તાજા છોડવાં.
જુવું (ના) જુગાર, ધુત.
જુસતિસ (ના) જસ્ટિસ [અંગ્રેજી] ઈનસાફ, [ન્યાય.
જુસરી (ના) જોંસરી, ધૂસરી.
જુસ્સો (ના) મનનો ઊભરો, લાગણી.
જુહાર (ના) નમસ્કાર, સલામ. (શ્રાવકની).
જુહાર પટોળાં (ના) બેસતે વર્ષે સારાં કપડાં પેહેરી, મળવા ભેટવા તથા જમવાની રીત.
જૂ (ના) યૂકા, એક માથાના વાળમાં પાકતી [જીવાત.
જૂજ (વિ) થોડું, જરા, સહેજ. હલકું.
જૂઠ, જૂઠાણું (ના) અસત્યતા, ઠગાઈ. ખોટારૂં,
જૂઠું (વિ) અસત્ય, ખોટું,
જૂનું (વિ) જીર્ણ. અસલી, ખખ.
જૂનુંપાનું, જૂનુંપુરાણું (વિ) જૂનું. ફાટેલટુટું.
જૂનોપાપી (વિ) જૂની વાત જાણનારો.
જૂમ (ના) ઝુમ, જોમ. (કેફની).
જેંસલો, (ના) ધીસલું, બળદ પળોટવાનું લા-કડું. સળકું.

જે (સ) આરંભનો સંબંધદર્શક. જેમ: જે ખોપ[દે તે પડે.
જે (અ) ઉભયાન્વયી, કે.
જે (ના) જય.
જેગોપાળ(ના) નમસ્કાર, સલામ. (વૈષ્ણવનો).
જેજેકાર (ના) જયજયકાર.
જેજેવંતી (ના) એક રાગણી.
જેટલું (વિ) સંબંધ અર્થે. જેમ: જેટલો ગોળ ઘાલો તેટલું ગળ્યું થાય.
જેટલે (અ) જ્યાંસુધી. જેવારે.
જેઠ (ના) જ્યેષ્ઠ. પતિનો મોટો ભાઈ.
જેઠાણી (ના) જેઠની સ્ત્રી.
જેઠી (વિ) જેઠ મહિનાની.
જેઠીપુત્ર (ના) વડો દીકરો. [ડ. (ઓસડ).
જેઠીમધ (ના) મધુયષ્ટિકા, એક ગળચટ્ટું છો-
જેઠીમધનો સીરો (ના) એક ઓસડિયું.
જેઠીમલ (ના) મોટો મલ, પંજાબી મલ.
જેઠોણું (ના) નાનો ગોરવ.
જેણીગમ (અ) જે તરફ.
જે તે (અ) ગમે તે, હરકોઈ.
જે પ્રમાણે (અ) જે રીતે, જે પ્રકારે, જેમ.
જેમ (અ) જે પ્રમાણે. જેમકે.
જેમકે (અ) આ રીતે. દાખલો કે.
જેમતેમ (અ) ગમે તે રીતે.
જેમનુંતેમ (અ) હતું તેમજ. જેવું ને તેવું.
જેર (વિ) વશ થએલું. નબળું.
જેરકડી (ના) તાબે રાખવાની કડી (ઘોડાની).
જેરદસ્ત (વિ) કમજોર,નબળું. [પટો. ચાબક.
જેરબદ (ના) ગળું અને આગલા પગ વચેનો
જેરવવું (ક્રિ) પચાવવું, સહન કરવું, વેઠવું.
જેલ (ના) કેદખાનું, કારાગૃહ, બંદીખાનું, તુરંગ.
જેવડું (વિ) જેટલું. માપનો સંબંધદર્શક.
જેવર (ના) ઝવેરાત.
જેવારે, જે વેળાએ (અ) જે વખતે, જ્યારે.
જેવું (વિ) સંબંધદર્શક.
જેવું (અ) જેમ, જેમકે.
જેવુંતેવું (અ) ગમે તે રીત, જાત કે રૂપનું.
જેષ્ટિકા (ના) યષ્ટિકા, લાકડી. કાંઠી.
જેષ્ઠ (ના) જ્યેષ્ઠ–જેઠ મહિનો.
જેષ્ઠા (ના) જ્યેષ્ઠા નક્ષત્ર.
જેસલી (ના) ખેતર ચાસવાનું એજાર.
જેહ (સ) જે (કવિતામાં).
જેહવું (વિ) જેવું.
જેહવે (અ) જે સમયે, યદા, જ્યારે.
જૈ (ના) પૈસો. દોઢિયું.
જૈન (ના) શ્રાવક. બુદ્ધધર્મનો એક ભેદ.
જો (અ) ઉભયાન્વયી. આરંભનો સંબંધસૂચક.
જોઇતું (વિ) જરૂર હોય તેટલું. લાયક. [કદા
જોઇતું કરતું (વિ) જે જોઇએ તે. [હોવી.
જોઇયે (ક્રિ) જરૂર પૂછ્યી. જોઇ લેવું. અગત્ય
જોખ (ના) કાટલાં, વજન, તોલ. (ના) મ-
આ. જોખમ.
જોખમ (ના) જોખમો. નુકસાન. કીમતી માલ
જોખમદાર (વિ) જવાબદાર. નુકસાની ભરનાર.
જોખમાવું (ક્રિ) નુકસાનમાં આવવું.
જોખવું (ના) તોળવું. ઠોકવું.
જોગ (ના) યોગ. સંજોગ. સંગત. બનાવ. ઢા-
ર, સાધન. સંન્યાસ. મેળ.
જોગ (વિ) યોગ્ય, ઘટિત. [શેઠ જોગ.
જોગ (અ) પ્રતિ, પ્રત્યે, નામે. જેમ નામ જોગે.
જોગટી(ના)જોગણ.બીહામણી સ્ત્રી.(તુચ્છકારમાં)
જોગટો (ના) જોગી, બીહામણો પુરુષ. („)
જોગણ (ના) વેરાગણ. વિરક્ત સ્ત્રી.
જોગણી (ના) દેવી, માતા. એ ૬૪ ગણાયછે
જોગનિદ્રા (ના) યોગનિદ્રા. સૃષ્ટિના પ્રલય અને ઉત્પત્તિ વચેનો કાળ.
જોગવટો(ના)જોગીપણું.વિરક્તસ્થિતિ,સંન્યાસ
જોગવવું (ક્રિ) મેળવવું, ગોઠવી દેવું.
જોગવાઇ (ના) સંધિ, અવસર, તક, ટાંકણું.
જોગાણ (ના) ચંદી. (ઢોરને ખવડાવવાની).
જોગાભ્યાસ (ના) યોગાભ્યાસ. ચિત્તવૃત્તિ રો
જોગિયો (ના) એક રાગણી. [કવાનો મહાવરો.
જોગી (ના) યોગી. તપસ્વી. વેરાગી. એક રા-
જોગું (વિ) લાયક, સરખું, જેવું. [ગણી.
જોગેણ (ના) જોગણ (ગ્રામ્ય).
જોજન (ના) યોજન, ચારગાઉ.
જોટલાં, જોટવાં (ના) વેઢ, છવીટિયાં.
જોટો (ના) જોડ. દ્વંદ્વ.
જોડ (ના) સમાનતા. સરખી બે ચીજ. મેળાપ
જોડઅક્ષર (ના) સંયુક્તાક્ષર. જેમ, ક્ષ, ત્ર
જોડકણાં (ના) નિયમવગર જોડેલાં ગીત.

જોડકું (ના) જોડી, દ્વંદ્વ, બેવડી ચીજ.
જોડણી (ના) જોડવાની રીત.
જોડવું (ક્રિ) મેળવવું. ગોઠવવું. સાંધવું. ભેગું કરવું. વળગાડવું. બનાવટ કરવી.
જોડા (ના) પગરખા, પેન્જર, પાયત્રાણ.
જોડાક્ષર (ના) યુક્તાક્ષર, જોડ અક્ષર. જેમ ક્ષ, જ્ઞ.
જોડાજોડ (અ) સાથેસાથે, પાસેપાસે, લગોલગ.
જોડિયો (ના) સાથી. બરોબરિયો.
જોડી (ના) જોડ. નાનો જોડો.
જોડું (ના) જોડ. બેવડો પદાર્થ. નરમાદા.
જોડે (અ) જોડીને. સાથે. પાસે.
જોડો (ના) પગરખું, જુતી, પાયત્રાણ. જોટો.
જોટાફાડવા (ક્રિ) ફોકટ ફેરા ખાવા.
જોણું (ના) જોવાનું તે.
જોત (ના) જ્યોતિ. બળતી વાટ. પ્રકાશ. તેજ.
જોતર (ના) યોત્ર, જુસરી સાથે ગળે બાંધવાનો પટો.
જોતરવું (ક્રિ) જોડવું. જંજાળમાં નાંખવું.
જોતરાવું (ક્રિ) જોતરેલી હાલતમાં આવવું.
જોતરું (ના) જોતર, યોત્ર.
જોતાં જોતામાં (અ) પલકમાં. સહેજમાં. બોલતાંબોલતામાં.
જોતિષ (ના) જ્યોતિષ. ખગોળવિદ્યા.
જોતી (ના) જોત. અગ્નિશિખા.
જોતું (વિ) જોઇતું. જરૂર જોગું.
જોધ, જોધ્ધો (ના) યોધ્ધો, રણશૂર, લડવૈયો.
જોની (ના) યોનિ. જાત. અવતાર.
જોબન (ના) યૌવન, જુવાની, તારુણ્ય.
જોબનવંતી, જોબના, (ના) જુવાન સ્ત્રી, તરુણી.
જોબનિયું (ના) જોબન, જુવાની.
જોભાવું, જોભાઈ જવું (ક્રિ) જોભો આવવો.
જોભો (ના) એકદમ છૂટતો પરસેવો.
જોમ (ના) જોસ્સો. જોર. આવેશ.
જોમી (વિ) જોમવાળું.
જોર (ના) બળ, કૌવત. શક્તિ. દંડ. ભાર. દોડ. જુલમ. વગ.
જોરકસ (વિ) દંડ મગદળની કસરતવાળું.
જોરજબરી, (ના) જબરદસ્તી, બળાત્કાર.
જોરભેર (અ) જોરથી.
જોરવાન (વિ) જોરાવર. બળવાન. શક્ત.
જોરાવર (વિ) શક્તિમાન. પ્રતાપી. જુલમગાર.
જોરાવરી, (ના) જુલમ. સખ્તી. બળાત્કાર.

જોરૂ (ના) સ્ત્રી, પત્ની, બૈરી.
જોરો (ના) સત્તા. ચલણ. જુલમ.
જોવડાવવું (ક્રિ) દેખડાવવું. જુએ તેમ કરવું.
જોવા જેવું (વિ) નવાઈનું, દર્શનીય.
જોવું (ક્રિ) દેખવું, પેખવું. વિચારવું. શોધવું. અનુભવવું.
જોશ (ના) ઊભરો. જોસ્સો. ભવિષ્ય.
જોષી (ના) જ્યોતિષશાસ્ત્ર જાણનાર.
જોસ (ના) જોશ. ભવિષ્ય.
જોસતાન, જોસદાન (ના) લેખ સામગ્રી રાખવાની કોથળી, દફતર.
જોસ્સો (ના) જોમ. મનોવિકાર. આવેશ.
જોહાર (ના) જુહાર, નમસ્કાર. (શ્રાવકના).
જોળ (ના) સાથે જન્મેલાં બાળકની જોડ.
જ્યા (ના) ધનુષની ચીપ. પણછ, મધ્યરેખા.
જ્યાદે (વિ) જાદે, વધારે.
જ્યેષ્ઠ (ના) જેઠ મહિનો.
જ્યેષ્ઠા (ના) ૨૭ માંનું એક નક્ષત્ર.
જ્યોતિ (ના) જોત, પ્રકાશ. તેજ.
જ્યોતિષ (ના) ખગોળ. ગ્રહનક્ષત્ર સંબંધી વિદ્યા.
જ્યોતિષી (ના) જોષી. દૈવજ્ઞ.
જ્યોતિષ્માન (વિ) ઝગઝગતું, કાંતિમય.
જ્યોત્સના (ના) ચાંદરણું, ચાંદની.
જ્વર (ના) તાવ, તાપ (એક રોગ).
જ્વરાંશ (ના) તાવની ઝાંખી. તાવના ચિહ્ન.
જ્વરાંકુશ (ના), તાવનું ઓસડ.
જ્વલન (ના) દાહ. ઝાળ. ઉષ્મા.
જ્વલિત (વિ) બળતું. સળગેલું.
જ્વાલાગ્રાહી (વિ) જલદી સળગે તેવું.
જ્વાળા (ના) જ્વાલા. ભડકો. અતિક્રોધ.
જ્વાળામુખી (વિ) બળતો (પર્વત).

જ્ઞ.

જ્ઞ (ના) જ ને ઞ ની સંધિ. આ જોડાક્ષરને ગુજરાતીમાં ૩૬મો વ્યંજન ગણે છે, પરંતુ એમાં મૂળ "જ" હોવાથી અમે "નર્મકોષ"ને નિયમે અત્રેજ રહેવા દીધો છે.
જ્ઞ (વિ) જાણનાર. જેમ, શાસ્ત્રજ્ઞ. દૈવજ્ઞ.
જ્ઞપ્તિ (ના) બુદ્ધિ. સમજશક્તિ.
જ્ઞાત (ક્રિ) જાણેલું, સમજેલું.
જ્ઞાત (ના) જ્ઞાતિ, ન્યાતિ, જાતિ,

જોડકું (ના) જોડી, દ્વંદ્વ, બેવડી ચીજ.
જોડણી (ના) જોડવાની રીત.
જોડવું (ક્રિ) મેળવવું. ગોઠવવું. સાંધવું. ભેગું કરવું. વળગાડવું. બનાવટ કરવી.
જોડા (ના) પગરખા, પેજાર, પાયત્રાણ.
જોડાક્ષર (ના) યુક્તાક્ષર, જોડ અક્ષર. જેમ ક્ષ, જ્ઞ.
જોડાજોડ (અ) સાથેસાથે, પાસેપાસે, લગોલગ.
જોડિયો (ના) સાથી. બરોબરિયો.
જોડી (ના) જોડ. નાનો જોડો.
જોડું (ના) જોડ. બેવડા પદાર્થ. નરમાદા.
જોડે (અ) જોડીને. સાથે. પાસે.
જોડો (ના) પગરખું, જુતી, પાયત્રાણ. જોટો.
જોડાફાડવા (ક્રિ) ફોકટ ફેરા ખાવા.
જોણું (ના) જોવાનું તે.
જોત (ના) જ્યોતિ. બળતી વાટ. પ્રકાશ. તેજ.
જોતર (ના) યોત્ર, જુસરી સાથે ગળે બાંધવાનો પટો.
જોતરવું (ક્રિ) જોડવું. જંજાળમાં નાંખવું.
જોતરાવું (ક્રિ) જોતરેલી હાલતમાં આવવું.
જોતરું (ના) જોતર, યોત્ર.
જોતાં જોતામાં (અ) પલકમાં, સહેજમાં. બોલતાંબોલતામાં.
જોતિષ (ના) જ્યોતિષ. ખગોળવિદ્યા.
જોતી (ના) જોત. અગ્નિશિખા.
જોતું (વિ) જોઇતું. જરૂર જોગું.
જોધ, જોદ્ધો (ના) યોદ્ધો, રણશૂર, લડવૈયો.
જોની (ના) યોનિ. જાત. અવતાર.
જોબન (ના) યૌવન, જુવાની, તારુણ્ય.
જોબનવંતી, જોબના, (ના) જુવાન સ્ત્રી, તરુણી.
જોબનિયું (ના) જોબન, જુવાની.
જોભાવું, જોભાઈ જવું (ક્રિ) જોભો આવવો.
જોભો (ના) એકદમ છૂટતો પરસેવો.
જોમ (ના) જોસ્સો. જોર. આવેશ.
જોમી (વિ) જોમવાળું.
જોર (ના) બળ, કૌવત. શક્તિ. દંડ. ભાર. દાબ. જુલમ. વગ.
જોરકસ (વિ) દંડ મગદળની કસરતવાળું.
જોરજબરી, (ના) જબરદસ્તી, બળાત્કાર.
જોરભેર (અ) જોરથી.
જોરવાન (વિ) જોરાવર. બળવાન. શક્ત.
જોરાવર (વિ) શક્તિમાન. પ્રતાપી. જુલમગાર.
જોરાવરી, (ના) જુલમ. સખતી. બળાત્કાર.

જોરૂ (ના) સ્ત્રી, પત્ની, બૈરી.
જોરો (ના) સત્તા. ચલણ. જુલમ.
જોવડાવવું (ક્રિ) દેખડાવવું. જુએ તેમ કરવું.
જોવા જેવું (વિ) નવાઈનું, દર્શનીય.
જોવું (ક્રિ) દેખવું, પેખવું. વિચારવું. શોધવું. અનુભવવું.
જોશ (ના) ઊભરો. જોસ્સો. ભવિષ્ય.
જોષી (ના) જ્યોતિષશાસ્ત્ર જાણનાર.
જોસ (ના) જોશ. ભવિષ્ય.
જોસતાન, જોસદાન (ના) લેખ સામગ્રી રાખવાની કોથળી, દફતર.
જોસ્સો (ના) જોમ. મનોવિકાર. આવેશ.
જોહાર (ના) જુહાર, નમસ્કાર. (શ્રાવકના).
જોળ (ના) સાથે જન્મેલાં બાળકની જોડ.
જ્યા (ના) ધનુષની ચીપ. પણછ, મધ્યરેખા.
જ્યાદે (વિ) જાદે, વધારે.
જ્યેષ્ઠ (ના) જેઠ મહિનો.
જ્યેષ્ઠા (ના) ૨૭ માંનું એક નક્ષત્ર.
જ્યોતિ (ના) જોત, પ્રકાશ. તેજ.
જ્યોતિષ (ના) ખગોળ ગ્રહ નક્ષત્ર સંબંધી વિદ્યા.
જ્યોતિષી (ના) જોષી. દૈવજ્ઞ.
જ્યોતિષ્માન્ (વિ) ઝગઝગતુ, કાંતિમય.
જ્યોત્સના (ના) ચાંદરણુ, ચાંદની.
જ્વર (ના) તાવ, તાપ (એક રોગ).
જ્વરાંશ (ના) તાવની ઝણઝા. તાવના ચિહ્ન.
જ્વરાંકુશ (ના), તાવનું ઓસડ.
જ્વલન (ના) દાહ. આળ. ઉષ્મા.
જ્વલિત (વિ) બળતું. સળગેલું.
જ્વાલાગ્રાહી (વિ) જલદી સળગે તેવું.
જ્વાળા (ના) જ્વાલા., ભડકો. અતિક્રોધ.
જ્વાળામુખી (વિ) બળતો (પર્વત).

જ્ઞ.

જ્ઞ (ના) જ ને ઞ ની સંધિ. આ જોડાક્ષરને ગુજરાતીમાં ૩૬મો વ્યંજન ગણેછે, પરંતુ એમાં મૂળ "જ" હોવાથી અમે "નર્મકોષ"ને નિયમે અત્રેજ રહેવા દીધોછે.
જ્ઞ (વિ) જાણનાર. જેમ, શાસ્ત્રજ્ઞ. દૈવજ્ઞ.
જ્ઞપ્તિ (ના) બુદ્ધિ. સમજશક્તિ.
જ્ઞાત (વિ) જાણેલું, સમજેલું.
જ્ઞાત (ના) જ્ઞાતિ, ન્યાતિ, જાતિ,

જ્ઞાતવ્ય (વિ) જાણવાજોગ. સમજવા જેવું.
જ્ઞાતા (વિ) જાણનાર. બુદ્ધિમાન્.
જ્ઞાતિ (ના) ન્યાત. જાત.
જ્ઞાન (ના) જાણ. સમજ. વિચાર. મનપરની અ-[સર.
જ્ઞાનકળા (ના) બુદ્ધિપ્રકાશ.
જ્ઞાનકાંડ (ના) વેદનો એક મોટો વિભાગ.
જ્ઞાનઘન (વિ) જ્ઞાનથી ભરેલું.
જ્ઞાનચક્ષુ (વિ) જ્ઞાનથી ઉઘડેલી આંખવાળું.
જ્ઞાનચક્ષુ (ના) વિચારરૂપી નેત્ર.
જ્ઞાનતંતુ (ના) મગજ સાથે સંબંધ રાખનારી [રગો.
જ્ઞાનદર્પણ (ના) જ્ઞાન એજ આરસી.
જ્ઞાનદીપ, જ્ઞાનદીપક (ના) જ્ઞાનરૂપી દીવો.
જ્ઞાનદૃષ્ટિ (ના) વિચારી નજર. જ્ઞાનચક્ષુ.
જ્ઞાનપરંપરા (ના) એકના જ્ઞાનથી બીજાનું જ્ઞાન, બીજાના જ્ઞાનથી ત્રીજાનું જ્ઞાન એમ અનુક્રમે થતું જ્ઞાન. જ્ઞાનની સાંકળ.
જ્ઞાનપ્રસારક (વિ) જ્ઞાનનો ફેલાવો કરનાર.
જ્ઞાનમાર્ગ (ના) જ્ઞાનથીજ મોક્ષ એવો સિદ્ધાંત.
જ્ઞાનમાલા (ના) અનેક વિષયોના જ્ઞાનનો સંગ્રહ.
જ્ઞાનવલ્લી (ના) સમજશક્તિવર્ધક વેલ. ભાંગ.
જ્ઞાનવિજ્ઞાન (ના) સમજ, તથા અનુભવ.
જ્ઞાની (વિ) જ્ઞાનવાન્. વિવેકી. જાણનાર.
જ્ઞાનીશ્વર (ના) જ્ઞાનીઓમાં શ્રેષ્ઠ.
જ્ઞાનેંદ્રિય (ના) જેથી જ્ઞાન થાય તે ઇંદ્રિય.
જ્ઞાનોદય (ના) જ્ઞાનનો ઉદય. જ્ઞાનપ્રકાશ.
જ્ઞાનોપદેશ (ના) જ્ઞાનનો ઉપદેશ.
જ્ઞાનોપાસના (ના) જ્ઞાન મેળવવાનો યત્ન.
જ્ઞાપક (વિ) જાણ કરનાર, બોધક.
જ્ઞાપન (ના) શિક્ષા, શિક્ષણ, જ્ઞાન.
જ્ઞેય (વિ) જાણવાજોગ. (ના) જાણવાની ચીજ.

ઝ.

ઝ (ના) નવમો વ્યંજન, જનો મહાપ્રાણ.
ઝ (આ) "ધ્ય"નો. જેમ સંધ્યા=સાંજ; વં-[ધ્યા=વાંઝ.
ઝકોલું (ના) ઝબકોલું, ડબકું.
ઝખ (ના) ઝષ, મચ્છ, માછલું.
ઝગઝગ (અ) તેજ, પ્રકાશ, ચળકાટદર્શક.
ઝગઝગતું (વિ) પ્રકાશ આપતું, તેજદાર,
ઝગઝગવું (ક્રિ) ઝગઝગ થવું, ચળકવું.
ઝગઝગાટ (ના) ઝગઝગતો પ્રકાશ.
ઝગમગ (અ) ઝગઝગ.
ઝગર (વિ) ઉજડ, વેરાન.
ઝગરણ (ના) ઝગડો. ટંટો.
ઝઘડવું (ક્રિ) લડવું, બાઝવું.
ઝઘડો (ના) કજિયો, ટંટો. રોળ. બખેડો.
ઝઘારે જવું (ક્રિ) ઝગઝગ થવું,
ઝંખ (ના) ઝંખના, મનન.
ઝંખના (ના) ઝંખના. ધ્યાન. ફરીફરી સ્મરણ.
ઝંખવાણું (વિ) ખશિયાણું, ઓશિયાળું, ભોઠું.
ઝંખવાવું (ક્રિ) શરમાવું, ઝાંખું પડવું.
ઝંખવું (ક્રિ) ઝંખના કરવી.
ઝઝણાટ (ના) ઝણઝણાટ. રણકો.
ઝઝણી (ના) ખાલી. જેમ, ઝાંજ.
ઝઝુમવું, ઝઝુમાવું (ક્રિ) લટકવું. તલપ્યાં કરવું.
ઝંઝણી (ના) ખાલી, ઝઝણી.
ઝંજેટો (ના) અપામાર્ગ, અઘાડો (એક છોડ).
ઝંજેડવું (ક્રિ) તરછોડવું. ધિક્કારવું.
ઝટ (અ) ઝટિતિ; જલદીથી. તરત.
ઝટક (ના) ઝાટકો. કુસ્તીનો એક દાવ.
ઝટકવું (ક્રિ) ઝપટથી ઉરાડવું.
ઝટકો (ના) ઘા. જખમ.
ઝટઝટ, ઝટપટ (અ) તાકીદે. ઉતાવળે.
ઝટાઝટ (અ) ઘણીજ ઝડપથી.
ઝટાપટી (ના) કજિયો, બોલચાલ. તકર
ઝડ (ના) છેકાનુપ્રાસ, એક શબ્દાલંકાર.
ઝડકો (ના) કપડાનો ચીરો. [લિહ. ઘ
ઝડકોભરવો (ક્રિ) સાંધવું, બે ભાગ મેળવ
ઝડઝમક (ના) છેક અને યમક (શબ્દા[લંકા]ર કાવ્યના). [અડફટ.
ઝડપ (ના) ઉતાવળ, તાકીદ. દોડ. ચા
ઝડપવું (ક્રિ) ઝીલી લેવું. ઝડપથી ઉડાવી
ઝડપાઝડપી (ના) ઘણા જણાની ઝડપ.
ઝડાકો (ના) તકરાર. સપાટો. વાગ્બાણ.
ઝડી (ના) વર્ષાદના ઉપરાઉપરી ઝાપટાં.
ઝડૂડી નાંખવું (ક્રિ) ઝરડી નાખવું. ઉ
ઝણકાર, ઝણકારો (ના) રણકો.
ઝણઝણ (અ) અવાજનું અનુકરણ. એક ર
ઝણઝણવું (ક્રિ) ઝણઝણ થવું. ઝઝણી આ
ઝણઝણાટ (ના) મોટો ઝણકાર. ઝમઝમા
ઝણણણ (અ) અવાજનું અનુકરણ.

ઝણ્ડો (ના) ઝુણ્ડો, નિશાન, વાવટો.
ઝનુન (ના) જનુન, જોમ, જોરસો.
ઝન્દ (ના) એક પ્રાચીન ભાષા.
ઝટ (અ) એકાએક, ઝપઝપ, તરતજ.
ઝપટ (ના) ઉતાવળ. ચાલાકી. દોડ. અડફેટ.
ઝપટાવું (ક્રિ) ઝાપટમાં આવવું. પકડાવું. મેણાં સાંભળવાં.
ઝપાઝપી (ના) કાપાકાપી, કતલ.
ઝપાટવું (ક્રિ) ચપાટવું. માર મારવો.
ઝપાટો, ઝપેટ (ના) સપાટો. ફટકો.
ઝપેટવું (ક્રિ) ઝપાટવું. ઘણું ખાવું.
ઝપેટો (ના) ઝપાટો. સપાટો. ફટકો.
ઝબ (અ) ઝપ, ઝટઝટ, એકદમ.
ઝબકવું (ક્રિ) ચોંકવું. એકદમ જાગવું.
ઝબકારો (ના) ઓચિંતો ચળકાટ (પ્રકાશનો).
ઝબકોળવું (ક્રિ) ઝબોળવું. બોળવું.
ઝબકોળાં (ના) પાણીમાં બોળવું ને કાઢવું તે.
ઝબોળવું (ક્રિ) બોળ્યા કરવું. ડૂબાડયાં કરવું.
ઝબોળિયું (ના) પ્રવાહીમાં બોળવાની ક્રિયા.
ઝભલું (ના) નાનું પહેરણ. (બાળકનું).
ઝભ્ભો (ના) જભ્ભો. રાજકીય ઝૂલતો ઢીલો અંગરખો.
ઝમક (ના) યમક, એક શબ્દાલંકાર (કવિતાનો).
ઝમકાર, ઝમકારો (ના) ઝમઝમનો અવાજ.
ઝમઝમ (અ) અવાજનું અનુકરણ. ગરમીની અસર. ચણચણ.
ઝમઝમાટ (અ) ઝમઝમનો અવાજ. તમતમાટ.
ઝમાઝમી (ના) સામસામાં મેણાંટોણાં.
ઝમ્પ, ઝમ્પક (ના) ગાયનનો એક તાલ. જંપ.
ઝમ્પલાવું (ક્રિ) મંડી પડવું, એકદમ કૂદવું.
ઝમ્પાપાત (ના) કૂદકો.
ઝરખ (ના) એક પશુ.
ઝરડકો (ના) ઝરકો, ઊભો ચીરો. ઉતરડો.
ઝરડી નાખવું (ક્રિ) ઘસરવું, ઉખેડવું.
ઝરણ (ના) ઝરો.
ઝરપવું (ક્રિ) ધીમે ધીમે ઝરવું. ઝરીને એકઠું થવું.
ઝરમર (અ) ઝીણે છાંટે થતા વર્ષાદનો અવાજ.
ઝરમરિયું (ના) ગાજ. બારીક રેશમી કપડું.
ઝરવું (ક્રિ) પીગળીને નીકળવું. ઘસાવું.
ઝરીજવું (ક્રિ) ઝરવું. ઘસાઇને ઝીણું થવું.
ઝરૂખો (ના) ગોખ. અટારી. માળની બારી.
ઝરો (ના) ઝરણ. નદીનું મૂળ. એક જીવડો.
ઝલ (ના) વાંદો. (એક જીવડું).
ઝલા (ના) પ્રકાશ, રોશની, તેજ.
ઝલાવવું (ક્રિ) પકડાવવું, ઝાલે તેમ કરવું.
ઝલે (ના) ચળકાટ, તેજ, ઝલા.
ઝલેહદાર (વિ) ચળકતું, ઓપતું, તેજસ્વી.
ઝલ્લાવું (ક્રિ) દાઝવું, થોડું બળવું. પરણવું (ક્રોધમાં).
ઝવેર (ના) જવાહીર.
ઝવેરખાનું (ના) ઝવેરાત રાખવાની જગા.
ઝવેરાત (ના) હીરા, માણેક, મોતી વગેરે દાગીના.
ઝવેરી (ના) ઝવેરનો વ્યાપારી.
ઝળક (ના) ચળક. એક કસબની દોરી.
ઝળકવું (ક્રિ) પ્રકાશવું, તેજ મારવું. ચળકવું.
ઝળકી (ના) થોડી થોડી અસર. અંશ.
ઝળઝળ (અ) ચકચકાટ. તેજધર્મ.
ઝળઝળાટ (ના) ચળકાટ. ઝગઝગાટ.
ઝળઝળિયાં (ના) આસું, અશ્રુ.
ઝળઝળિયું ઝળઝળું (ના) આંધળુંધુંધળું.
ઝળાંઝળાં (અ) તેજતેજ. ઘણું અજવાળું.
ઝાંખ (ના) દૃષ્ટિ. નજર. છારી.
ઝાંખટું (ના) વર્ષાદનો અંધરાટ.
ઝાંખરું (ના) ઝાડનું કાંટાવાળું ડાળું. સ્ત્રી.
ઝાંખવું (ક્રિ) તાકી તાકીને જોવું.
ઝાંખી (ના) દર્શન.
ઝાંખું (વિ) આછું. વીલું, અંજાયલું.
ઝાંજ, ઝાંઝ (ના) એક વાદ્ય, કાંસિયાં. ગુસ્સો.
ઝાંજર, ઝાંઝર (ના) પગનું ઘુઘરીવાળું ઘરેણું.
ઝાંજરિયું (ના) ઝાંજર. બેડી, જંજીર.
ઝાંજરી (ના) ઝાંજર, એક ઘરેણું. કડીવાળી લાકડી.
ઝાંઝવાં (ના) મૃગજળ: અંધારા.
ઝાંટ (ના) તુચ્છકાર. સપ્પો.
ઝાંટાં (ના) શપ્પ, ગુહ્યેંદ્રિયના વાળ.
ઝાંનમ (ના) જહાન્નમ, નરક, દોજખ.
ઝાંપ (ના) ઝાંખ. કાઠલાવાળી જાળ.
ઝાંપડો (ના) ભંગિયો.
ઝાંપલી (ના) વાડનું બારણું.
ઝાંપલો (ના) ઝાંપો, પાદર. ગામનું નાકું.
ઝાંપી (ના) વાંસ નેતરનો દાબડો.
ઝાંપો (ના) ગામ કે ખેતરનો દરવાજો. ઝાંપલી. પાદર.
ઝાંય (ના) પ્રતિબિંબ, પડછાયો.

ઝાંસવું (ક્રિ) કંટાળાથી આપવું. નાંખી દેવું.
ઝાંસાચીઠી (ના) બારવટિયાના દમની ચીઠી.
ઝાંસો (ના) તરછોડ, ગુસ્સાથી ત્યાગ. ત્રાગું.
ઝાકઝમાળ (વિ) સાફ, ચકચકતું ચળકતું.
ઝાકમઝોળ (ના) મહાલંમહાલ. આનંદ.
ઝાકરિયો (ના) માટીનું પોહોળા મોંનું ઠામ.
ઝાકળ (ના) ઠાર, ઓસ.
ઝાકળી (ના) ઝાકળ સંબંધી. (વા)
ઝાજ, ઝાઝ (ના) વહાણ, બતેલો, ફતેહમારી.
ઝાજ, ઝાઝ (વિ) ઝાજું, વધારે.
ઝાજું ઝાઝું (વિ) પુષ્કળ, ઘણું, વિશેષ.
ઝાજેરૂં, ઝાઝેરૂં (વિ) ઘણું, બહુ, અતિ.
ઝાટકવું (ક્રિ) ઝાડકવું, સૂપડાથી સાફ કરવું. ખંખેરવું. સપડાવવું. [માનસિક અસર.
ઝાટકો (ના) ઝાટકવાનું કામ. ફટકો. દુઃખની
ઝાડ (ના) વૃક્ષ. દીવાનું ઝુમર. એક આતશબાજી. વંશવૃક્ષ. [વાનું કામ.
ઝાડક ઝુડક (ના) ઝાડકી વીણીને સાફ કર-
ઝાડકણ (ના) ઝાડકતાં નીકળેલો કચરો.
ઝાડકવું (ક્રિ) ઝાટકવું, સૂપડાથી સાફ કરવું.
ઝાડકો (ના) ઝાટકો. ઝાડકવાનું કામ.
ઝાડઝુડ (ના) ઝાડુવતી સાફ કરવાનું કામ.
ઝાડદાંડિયો (ના) એક દેશી રમત.
ઝાડપાન (ના) વનસ્પતિ. વૃક્ષવેલ. ઉદ્ભિજ.
ઝાડપાલો (ના) ઝાડ અને પાલો (પાંતરાં).
ઝાડપીપળી (ના) એક દેશી રમત. [વગેરે.
ઝાડવું (ના) નાનું ઝાડ. છોડ.
ઝાડવું (ક્રિ) વાસીદું વાળવું. ઝાપટવું. ખંખેરવું. ઊંજવું. ઠપકો દેવો.
ઝાડીં (ના) ઝાડની ઘટા. ઝાડ તથા વેલાની
ઝાડુ (ના) સાવરણી. બુઆરી. [ગુંચ.
ઝાડુખાવું (ક્રિ) નાઉમેદ થવું, અંજાવું. હારવું.
ઝાડો (ના) ગૂ. અધામણ. રેચ. ખંતથી તપાસ.
ઝાડોપીછી (ના) ટરદી ઉપર મંત્ર ભણી, પીછું ફેરવવું તે.
ઝાતકાર (વિ) ચકચકિત, ઝળઝળાટવાળું.
ઝાપટ (ના) ફટકો. (લૂગડાનો). નજર લાગવી તે.
ઝાપટવું (ક્રિ) ખંખેરવું. કોરડો મારવો. સપડાવવું.
ઝાપટિયો (ના) ઝાપટ મારનારો નોકર. [ડાવવું.

ઝાપટું (ના) એકદમ વરસી તરત બંધ પડ તો વર્ષાદ.
ઝામરઝોલ (વિ) ડામાડોલ. ગડથલાં ખાતું
ઝામરઝોળ (ના) ખોટું ડોળ.
ઝામરી (ના) હાથેલીમાં થતો રોગ.
ઝામવું (ક્રિ) ઝરપવું. તપાવીને પાણીમાં
ઝાયલ (વિ) તામસી, ચીડિયું.
ઝારવું (ક્રિ) ઊને પાણીએ સેકવું-ધોવું. ડાળાં કાપવાં. ઊંજવું.
ઝારી (ના) પડથી અને નાળચાવાળી વાં મોંની લોટી. ચપટો ગોળ ચાડાનો
ઝારૂં (ના) મોટું ઝાંખરૂં. ધાડૂં. [દાર તબે
ઝારો (ના) મોટી ઝારી (તળવાની, સેવ
ઝાલ (ના) સ્ત્રીઓના કાનનું એક ઘરેણું.
ઝાલર (ક્રિ) ઝુલ. કિનારી. વાલ. ગોલ ઘ
ઝાલવું (ક્રિ) પકડવું. ધરવું.
ઝાવલી (ના) નાળિયેરી તાડનાં પાં તાડછાં.
ઝાહી (વિ) હિતેચ્છુ, હેતેસરી.
ઝાળ (ના) જ્વાળા. ગરમીની આંચ.
ઝાળઉડવી (ક્રિ) ભડકો થવો.
ઝાળણ (ના) રેણ. ઝાળવાનું કામ.
ઝાળવું (ક્રિ) રેણથી ધાતુનાં પતરાં સાંધ
ઝિંકવું (ક્રિ) અફાળવું. નીચે નાંખવું. પછાડ
ઝિંટવું (ક્રિ) વળગાડવું. પેહેરવું. (ક્રોધમ
ઝિંઝોટી (ના) એક રાગણી, ઝીંઝોટી.
ઝિંટી (ના) એક વનસ્પતિ. કોરાંટી. [રપ
ઝિરીકા (ના) ઝિલ્લી, સુરફૂટ, ચિલટ. (
ઝીંક (ના) ધોતાં કપડાંના પછાડા. કડાકૂ
ઝીંકો (ના) ઇંટ રોડાનો ભૂકો.
ઝીંટ, ઝીંટું (ના) લફરૂં. વળગણ, પીડા.
ઝી (ના) ઘી. (ગ્રામ્ય).
ઝીક (ના) ઝીંક. જીક (ભરતની).
ઝીકાળવો (ના) ઝીંકો, ઇંટનો ભૂકો.
ઝીઝંઝો (ના) એક ઘાસ.
ઝીઝોટી (ના) એક રાગણી.
ઝીણ (ના) જીણ, ત્નળી (ગોટલીની).
ઝીણાસ (ના) બારીકી, ઝીણાપણું.
ઝીણું (વિ) બારીક. પાતળું. નાજુક.
ઝીપવું (ક્રિ) ઝીલી લેવું, ધરવું.

ઝીક (ના) એક રોપ, એક ઓજાર. તંબુરાનો તાર. મોટી ખરણી. કરાડી. [ડી લેવું.
ઝીલવું (ક્રિ) અધર લેવું. ઝાલવું. ફરી બોલવું, ઉપા-
ઝીલો (ના) મોટી ઝીલ. મોટા ઠીકરાનો ગોળો.
ઝુકવું (ક્રિ) ઝૂકી રેહેવું, નમવું, વાકું વળવું.
ઝુંટવું, ઝુંટીલેવું (ક્રિ) ખૂંચી લેવું જોરથી ખેંચવું.
ઝુંપડી (ના) મરડી, કામડકોટિયું ઘર, છાપરી.
ઝુંપડું (ના) ઝુંપડી, પર્ણકુટી.
ઝુંફ, ઝુંફવું (ના) ઝોકાં, ડોલ્લાં.
ઝુંફવું (ક્રિ) સુસ્તિથી આંખો મીચી ઝોકાં ખાવાં.
ઝુંમર (ના) ઝૂમર, દીવાનું ઝાડ.
ઝુંસરી (ના) ધૂસરી, ઝોંસરી. ધર. (ગાડીની).
ઝુંસરું (ના) મોટી ઝુંસરી.
ઝુણ્ડ (ના) નિશાન, વિજયપતાકા.
ઝુણ્ડો ઉરાડવો (ક્રિ) જસ મેળવવો.
ઝુણઝુણ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ઝુમખડાં (ના) તુરિયાનાં જેવાં નાનાં ફળ. એક [શાક
ઝુમખડું (ના) ટોળું, જથો, સમૂહ.
ઝુમખો (ના) ટોળું, સમુદાય.
ઝુમણું (ના) એક કાનનું ઘરેણું.
ઝુમ્મર (ના) દીવાનો ઝુમખો. ઝૂલતું ઝાડ.
ઝુરવું (ક્રિ) બળાપો કરવો, રડવું. સોસાવું.
ઝુરાપો (ના) બળાપો, શોક. નાઉમેદી.
ઝુલ્લાખાવા (ક્રિ) હિંચકા ખાવા. આથડવું.
ઝુસ્તી (ના) લડાઈ, ટણ્ટો. સામી તકરાર.
ઝૂકણ્ડા (ના) ઝોકણ્ડા. ખૂબ ચપાટવું તે.
ઝૂકવું (ક્રિ) વાંકું વળવું, નમવું. ઝૂમવું.
ઝૂકાવડા (ના) ઝોકાવડા, ઓચિંતો. ધસારો.
ઝૂઝવું, ઝૂઝવું (ક્રિ) લડવું, યુદ્ધ કરવું, મંડવું.
ઝૂઝાર (ના) જોદ્ધો, લડવૈયો.
ઝૂઝાવવું (ક્રિ) હંફાવવું, થકવવું.
ઝૂટવું (ક્રિ) ઝુંટવું, ખૂચાવવું, ખેંચવું.
ઝૂડવું (ક્રિ) મારવું, ઝાપટવું, ટીપવું.
ઝૂડિયો (ના) ઝૂડવાનો દાંડિયો.
ઝૂડો (ના) અંબોડાનું નાકું.
ઝૂપકો (ના) ઝોકું, ડોલું.
ઝૂંપડી (ના) ઝુંપડી, પર્ણકુટી. મરઢી.
ઝૂમ (ના) જોમ. જોસ્સો.
ઝૂમર (ના) ઝુમ્મર, દીવાનું ઝૂલતું ઝાડ.
ઝૂમવું, ઝૂમી રહેવું (ક્રિ) ટાંપી રહેવું. ટિંગાવું.
ઝૂલ (ન) લટકણ. લટકતો ભાગ. અંતરો, વળણ.
ઝૂલડી (ના) બાળકને પહેરવાનું ઝભલું.
ઝૂલણાં (ના) હિંચકા. પારણું. હિંડોળો.
ઝૂલણા, ઝૂલના (ના) એક માત્રાવૃત્ત. (કવિતા).
ઝૂલતું (વિ) લટકતું. રખડતું.
ઝૂલવું (ક્રિ) લટકવું, હીચવું. ડોલવું.
ઝૂલાવવું (ક્રિ) ઝૂલે તેમ કરવું. હિંચોળવું.
ઝૂલો (ના) હિંચકો. ડોલી. ખાધ.
ઝૂસરી (ના) ઝુંસરી, ધૂસરી.
ઝેણુ (ના) ઉડતી રજકણ.
ઝેર (ના) વિષ. કાળ. ઈર્ષા.
ઝેરકચુરો, ઝેરકોચલા (ના) એક ઓસડિયું.
ઝેરણી (ના) હાથરવૈ. નાની રવઈ (વલોવવાની).
ઝેરી (વિ) ઝેરવાળું.
ઝેરું (ના) ઝાપટું.
ઝોંટવું, ઝોંટીલેવું (ક્રિ) ખૂચાવી લેવું.
ઝોંસવું (ક્રિ) ઝાંસવું, કંટાળાથી આપવું.
ઝોક (ના) આંખમાં લાગવું તે. વાંક. વેટાંનો વાડો. ખાધ.
ઝોકણ્ડા (ના) જમવાપર મંડવું તે. મોજમઝા.
ઝોકવું (ક્રિ) ફેંકવું. ધસવું. ઝોલ્લાં ખાવાં.
ઝોકાવડા (ના) ઓચિંતો ધસારો.
ઝોકાવવું (ક્રિ) ઝંપલાવવું, સાહસ કરવું.
ઝોકું (ના) ઊંઘની ઝોંક. ડોલવું.
ઝોકો (ના) ઝોક, ઝોલ્લો. ઝોકું.
ઝોટડી (ના) પહેલવેતરી ભેંસ.
ઝોટિંગ (ના) ભમતો જીવ. ડાંડ.
ઝોટી લેવું (ક્રિ) ઝોંટવું, ખૂંચી લેવું.
ઝોડ (ના) મેલું. કંટાળો આપનાર માણસ.
ઝોણ્ણી (ના) ચોખૂણી પોહોળા પેટની કોથળી.
ઝોણ્ણો (ના) મોટી ઝોણ્ણી.
ઝોબો, ઝોભો (ના) જોભો. ઘણો ઘામ-પરસેવો.
ઝોરણી (ના) ઝોણ્ણી.
ઝોલું (ના) ઝુમ્ડ. ટોળું. ઝોકું. ડોલવું તે.
ઝોલો, ઝોલ્લો (ના) હિંચકાની આવજા. ફાફાં.
ઝોસવું (ક્રિ) ઝાંસવું, કંટાળાથી દેવું.
ઝોળ (ના) ભૂત. આરણકારણ.
ઝોળવું (ક્રિ) હાથ પકડી હલાવવું. પીખવું.
ઝોળાવો (ના) ઢોલાવ, ઉતરતી ભોંય.
ઝોળી (ના) ચાર છેડા બાંધી કરેલી

ઝોળીપોળી (ના) છોકરાંને નામ પાડતી વખતે ઘોડીઆની ઝોળીમાં સૂવાડી હિંચાવવું તે.
ઝોળો (ના) ઝોળીની પેઠે ઝૂલવું તે. મોટી ઝોળી. ઝોંક.

ઞ-ઞા.

ઞ (ના) દશમો વ્યંજન. ગાયન. એથી આરંભાતા શબ્દો નથી. શબ્દોની વચમાં ચ, છ, જ, ઝ એ ચાર વ્યંજનોની પૂર્વે એ (ઞ) આવેછે. ત્યાં એને બદલે પૂર્વ વ્યંજનને માથે અનુસ્વાર મૂકાયછે. જેમ:—સઞ્ચ=સંચ; છઞ્છેડ=છંછેડ; મઞ્જન=મંજન; ઝઞ્ઝણી=ઝંઝણી.

ટ.

ટ (ના) ૧૧મો વ્યંજન. પૃથ્વી.
ટક (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
ટકટક (અ) એવો અવાજ. બબડાટ. લવારી. તાકીને.
ટકટકિયું (વિ) ટકટક કરનાર. બકબકિયું. [કીને.
ટકવું (ક્રિ) વધારેવાર ચાલવું. નીભવું. શોભવું.
ટકાઉ (વિ) નીભે તેવું. ચીકણું. મજબૂત.
ટકાવ (ના) નીભાવ.
ટકો (ના) ત્રણ પૈસા. એક રૂપિયો. (વિ) હલકું.
ટકોટક (અ) ટંકેટંક. છેડાલગી. ભરપુર.
ટકોરખાનું (ના) ઢોલીને બેસવાની જગા. ઢોલી.
ટકોરી (ના) નાનો ટકોરો.
ટકોરો (ના) અવાજ. (ઘડીઆળ વગેરેનો).
ટકોળ (ના) ટોળ, મશ્કરી (વિ) બટકબોલું.
ટકોળિયું (વિ) ટકોળવાળું. મશ્કરો.
ટક્કર (ના) માથેમાથું અફળાવું તે.
ટક્કર લેવી (ક્રિ) તકરારમાં સપડાવવું.
ટગટગ, ટેગમગ (અ) એકી નજરે જોવું. ડગમગ.
ટગડોડી (ના) ઝાડપીપળી, એક રમત.
ટગરટગર, ટગરમગર (અ) ટગટગ. એકી નજરે.
ટગુમગુ (અ) ભાંગી તુટી હાલતમાં.
ટંક (ના) ટાંક. એક ચોક્કસ વખત. (અ) એકવાર.
ટંકણખાર (ના) એક જાતનો ખાર.
ટંકશાળ (ના) ધાતુના સિક્કા પાડવાનું સરકારી
ટંકાર (ના) ટકોરો (ધનુષ્યનો). [કારખાનું.
ટંકેટંક } (અ) અમુક વખતથી અમુક વખત
ટંકોટંક } સૂધી. છલોછલ. ભરપુર, ટોચલગી.
ટંગડી (ના) ટાંગ, નળો. (પગનો).
ટંગાવું (ક્રિ) લટકવું. ઝૂલવું. આશ્રિત થઈ રહેવું.
ટચ (ના) આંક. કસ. નંબર. ઠીગરી.
ટચલકને (અ) ચપટીમાં, જરાવારમાં.
ટચકડી, ટચકોરી (ના) ટુચકી, ચપટી.
ટચકું (ના) નાનું ટાણું. જેમ: ટાણુંટચકું.
ટચલી (ના) ટચ્ચી. કનિષ્ઠિકા. (આંગળી).
ટચાક (વિ) દોઢડાહ્યો. ખાલી ભપકો કરનાર.
ટચાકડી, ટચાકરી (ના) ટુચકી.
ટચ્ચી (ના) ટચલી (આંગળી).
ટટવાણી (ના) નાની ઘોડી.
ટટવું (ના) ખચ્ચર. [નિ વળખાં મારવાં.
ટટળવું (ક્રિ) આશાથી જોવું. રીબાવું ખાવા-
ટટળાટ (ના) ટટળવાનો અવાજ. [સાવવું.
ટટળાવવું (ક્રિ) દુઃખ દેવું. અકળાવવું, તર-
ટટાર (વિ) સીધું. અક્કડ કોવતવાળું.
ટટ્ટી, ટટ્ટું (ના) કામઠાંની ભીત.
ટટ્ટુ (ના) ઘોડું. બટ. ઉપાય. ચલણ. ધંધો.
ટટ્ટુઘોડી (ના) એક દેશી રમત.
ટણક (વિ) ઠોઠ. કઠણ. ભટકતું.
ટણચ (ના) એક સાપ.
ટણો (ના) લીલવો, મદનછત્ર.
ટણ્ટાખોર (વિ) ટંટો કરનાર, કજિયાળું.
ટણ્ટો (ના) કજિયો, અણબનાવ, લડાઈ.
ટણ્ડું (ના) ટાંડું, પોઠ (વણજારાની).
ટણ્ડેલ (ના) સૂકાની, સરંગ, કપતાન. [પીપ.
ટપ (ના) પાતળા પાટિયાનું પોહોળું ઠામ.
ટપ (અ) ઝટ લઇને. એવો અવાજ. ઝટ.
ટપકટપક (અ) ટપકાં પડે તેમ.
ટપકવું (ક્રિ) ટીપા રૂપે ધીમે ધીમે પડવું. ગળવું.
ટપકાવવું (ક્રિ) ટીપાં પાડવાં. સળગાવવું. નોંધવું.
ટપાકી (ના) ઝીણો ચાંલ્લો. [ધવું.
ટપકું (ના) ઝીણો ચાંલ્લો. ટીપું, છાંટો.
ટપકો (ના) જન્મપત્રિકા, જન્મોતરી.
ટપટપ (અ) ટીપાં પડતાં થતો અવાજ. ટપટપીનો અવાજ.
ટપટપિયું } (ના) અસ્ત્રા ઘસવાનો ચામડાનો
ટપટપી } કકડો. હજામત.
ટપંટપ્પા (ના) ગેડીદડા, એક રમત.
ટપલાટોઇ (ના) જમાનીઓ દાવ, એક રમત.

ટપલી (ના) નાનો ટપલો. હાથની ઝપટ.
ટપલું (ના) કુંભારનું એક ઓજાર. ખાસડું.
ટપલો (ના) ધપ્પો. તોહોમત. કહેણી.
ટપવું, ટપીજવું (ક્રિ) છલંગ મારવી, કૂદવું.
ટપસટપસ (અ) ઘસાયલા જોડાનો અવાજ.
ટપસિયાં (ના) ઘસાયલાં ખાસડાં.
ટપાટપ (અ) ઝટઝટ. ઉપરાઉપરી ટપકે તેમ.
ટપાટપી (ના) બોલચાલ, લડાલડી.
ટપાલ (ના) ડાગ. પોસ્ટ. [અંગ્રેજી].
ટપોરવું (ક્રિ) ઠોકવું, મારવું.
ટપોટપ (અ) ઝટઝટ, ટપટપ, એક પછી એક.
ટપ્પ (અ) ટપ.
ટપ્પો (ના)મજલ. એક ગાયન. ગમ્મનો સપાટો.
ટબકવું (ક્રિ) ટપકવું. ,ટીપાં પડવાં.
ટબકું (ના) ટપકું. ટીપું, છાંટો.
ટબુકડિયું (ના)ઘીમાં કાલવેલો પકવાનનો ભૂકો.
ટબુકડી, ટબુડી (ના) નાની કશલી-લોટી.
ટમટમવું(ક્રિ) તલપવું. ટટળવું. આશાભેર જોવું.
ટળવું, ટળવળવું (ક્રિ) ટટળવું.
ટસંજ (ના) સમીસાંજ, સંધ્યાકાળ, સાયંકાળ.
ટહુકો (ના) ટૌકો. કેકા. સાદ. ટાપસી.
ટળવળવું (ક્રિ) ટટળવું. તરફડવું.
ટળવળાટ (ના) ટળવળવાનો અવાજ. તરફડાટ.
ટળવું (ક્રિ)મટવું. દૂર થવું. જતું રહેવું. ખસવું.
ટાંક (ના) ટંક, શેરનો ૭૨મો ભાગ. કલમની અણી. કત. વખત. [ઓજાર.
ટાંકણી (ના) ટાંચણી. ટાકણી. એક સૂથારનું
ટાંકણું (ના) ટાંકવાનું ઓજાર. તક. ટાણું.
ટાંકલી (ના) ટાંકણી, ટાંચણી. [સંધિ.
ટાંકલું (ના) નાનું ટાંકું.
ટાંકવું (ક્રિ) ટાંકણેથી આછા ખાડા પાડવા. ટાંકાથી જોડવું. નોંધવું. ઉતારો કરવો.
ટાંકી (ના) નાનું ટાંકું. ચાંદી. ગરમીનો રોગ.
ટાંકું (ના) પાણીનું ભોંયરું. પાણીનું ચોરસ મોટું પીપ. તોકું. પાણીથી ઠારેલું ઘી.
ટાંકો (ના) ટેભો. સીવણ સાંધો.
ટાંગ (ના) ટંગડી, નળો. (પગનો).
ટાંગણું (ના) ટટ્ટુ. ઠીંગણું માણસ.
ટાંગવું (ક્રિ) લટકાવવું, ઝૂલતું બાંધવું.
ટાંગાટોળી (ના) ઝોલી પેઠે ઉપાડી જવું તે.
ટાંચ (ના) જપતી, કલમબંધી. કત ઘટ.
ટાંચણી, ટાંચલી (ના) ટાંકણી, પીન [અંગ્રેજી].
ટાંચવું (ક્રિ)કત મારવી. સોય ઘોંચવી. ઘટાડવું.
ટાંટિયો (ના) પગનો નળો. પગ. કપટ.
ટાંટિયો કઢાવવો (ક્રિ) ઘરમાં આવતું અટકાવવું.
ટાંટર (ના) તકરાર. ધૂનરી. [વવું.
ટાંડું (ના) પોઠ, ટોળું. (વણજારાનું).
ટાંણું (ના) તહેવાર. અવસર. તક. ચોક્કસ વખત.
ટાંપ (ના) વિરામ ચિહ્ન. [ખત.
ટાંપવું (ક્રિ) તાકવું. તલ્પી રહેવું.
ટાકણું (ના) ટાણું, સંધિ. વખત.
ટાચકો (ના) શરીરનાં સાંધા ડાબતાં થતો અવાજ. ઘોડીઆ પારણા ઉપર લટકતાં રમકડાંનો ઝુમખો. રૂપણું.
ટાચમ (ના) ઘટ, ખૂટકો.
ટાટ (ના) ગુણપાટ. થાળો.
ટાટપટી (ના) ટાટ, સૂતળીનું કપડું.
ટાટલું (ના) વાસણ (જમવાનું).
ટાટલું કરવું (ક્રિ) એઠાં વાસણ માંજવાં.
ટાટિયાં (ના) નાની ટટ્ટી (ગાડીની).
ટાટી (ના) ટટ્ટી (કામડાની).
ટાટું (ના) બ્રાહ્મણની સાથરી માંડવાની ટટ્ટી.
ટાઢ (ના) ઠંડી. શીતળ હવા.
ટાઢક (ના) શીતળતા ઠંડક. નીરાંત.
ટાઢા (ના) વાઝબાણ. ડામ.
ટાઢિયો (ના) ટાઢથી આવતો તાવ.
ટાઢી (ના) રાખ, રાખોડી, ભસ્મ.
ટાઢીશિયળ, ટાઢીશિળી (ના) શ્રાવણની સાતેમ. ટાઢું ખાવાનો દિવસ.
ટાઢું (વિ) શીતળ, ઠંડક કરનારૂં. ધીમું. આછું. શાંત.
ટાઢેક (ના) ટાઢક, શીતળતા.
ટાઢેડિયું (ના) ટાઢું થાય તેવી ચીજ.
ટાણું (ના) ટાંણું, વખત, સમય.
ટાપટીપ (ના) ચાપચીપ, ડોળ. ગોઠવણ.
ટાપસી (ના) ટૌકો. સાહેદી.
ટાપુ (ના) બેટ.
ટાપુઆ (ના) રોટલા.
ટાયડી (ના) નાની ઘેડી.
ટાયલું (ના) ઠૂંચલી, માથાફોડ. ટકટક. ગપ્પ

ટાલ (ના) ન ખેડાતી જમીન. માથાપર વાળ [વગરનો ભાગ.
ટાળણ (ના) કચરો.
ટાળવું (ક્રિ) દૂર કરવું. મૂકવું. મટાડવું. ઠણકવું.
ટાળો (ના) વાયદો. ખેલ, તમાસો. ચમત્કાર.
ટિંગાટોળી (ના) ટાંગાટોળી.
ટિંગાવું (ક્રિ) લટકવું, ઝૂલવું.
ટિંટાં (અ) એવો અવાજ.
ટિંચવું (ક્રિ) ઠોકવું. મારવું. ટાંચવું.
ટિંબરવાં (ના) ટીમરવાં, એક ફળ.
ટિકટ, ટિકિટ, ટિકેટ (ના) કાગળની કકડી. ચીઠી. નામની છાપ. લેબલ [અંગ્રેજી].
ટિક્કડ (ના) જાડા રોટલા.
ટિક્કી (ના) લાગ. વગ. દાવ. ઠેકાણું. ગુણ.
ટિંગાવું (ક્રિ) લટકવું, ઝૂલવું.
ટિચકું (વિ) નાનું, ઠીંગણું.
ટિટિયાણ (ના) બૂમાબૂમ, હોકારો. કકલાણ.
ટિટોડી, ટિટોડો (ના) એક પંખી.
ટિપ્પણ (ના) ટૂંક નોંધ. સ્મરણલેખ.
ટિમ્બ (ના) બિંદુ. ચિહ્ન. અનુસ્વાર. ટેકરો.
ટિલક (ના). તિલક, ટિલું.
ટિલાયત (વિ) તિલકનો અધિકારી, પાટવી.
ટીંબા (ના) ટેકરા.
ટીકા (ના) ખુલાસો. સ્પષ્ટિકરણ. વિવેચન.
ટીકાકાર (વિ) ટીકા કરનાર. વિવેચક.
ટીકાયત (ના) ટીકેત.
ટીકી (ના) ટપકી. ઝીણો ચાંલ્લો. વગ.
ટીકેત (ના) ટીકાયત, તિલક પામેલા મુખી.
ટીકો (ના) ટીલો, ઊભું તિલક. ચાંલ્લો.
ટીખલ (ના) મશ્કરી. ઢોંગ.
ટીખલી, ટીખળી (વિ) અટકબોલું, ઠઠ્ઠાબાજ.
ટીપ (ના) યાદી. ખરડો. ટીપણ. સજાનો હુકમ. તંગી. થાબડી.
ટીપણી (ના) તંગી. (પાણીની). ટૂંકો ખુલા- [સો. ટીપણ.
ટીપણું (ના) પંચાંગ.
ટીપરી (ના) એક માપ. ટીપવાનું હથીઆર.
ટીપવું (ક્રિ) ઉપરથી ઠોકવું. ઘડવું. નોંધવું. [મારવું.
ટીપું (ના) ટપકું. છાંટો.
ટીમણ (ના) ભાથું. જમણ. (કાચુંકોરું).
ટીલી (ના) નંગ જડેલો આડો ચાંલ્લો. આ- [ડ. આળ.
ટીલું (ના) તિલક.
ટીલું ચાટવું (ક્રિ) છેતરવું. કૃપણતા કરવી.
ટીલો (ના) ઊભું ટીલું. ટિલક. [ખાસ આપવો.
ટીશી, ટીસી (ના) ટોચ. કળી. શેખી. ગરૂરી.
ટીસીખોર (વિ) શેખીખોર, પતરાજિયો.
ટુંક (ના) ટોચ.
ટુંકારો (ના) કડવું વચન. ઝોંસરું. સહેજ ઠપકો.
ટુંકીનજર (ના) લઘુદૃષ્ટિ. અનુદારવૃત્તિ. કંજુસાઈ.
ટુંકું (વિ) નાનું, ઓછું, થોડું, લઘુ, ઠીંગણું.
ટુંટમુંટ (વિ) ભાંગુંતુટું
ટુંટળું (વિ) હાથે ખોડવાળું.
ટુંટિયાં (ના) વાળી રાખેલા ટાંટિયા.
ટુંટિયું (ના) ટુંટિયાનું એક વચન. એક રોગ
ટુંપ રહીજવું (ક્રિ) શરીરના સાંધા રહી જવા.
ટુંપવું (ક્રિ) હાથમાં મસળીને તોડવું. પીંખી નાંખવું. મારવું. ટાંચવું. [ણું. ચીમટો.
ટુંપિયો (ના) ગળચવો, ગોપ (ગળાનું ઘરે-
ટુંપો (ના) હડિયો. આડકાઠી.
ટુંબો (ના) મેણું.
ટુણ્ડભીનજી (વિ) ડોળઘાલું, તોરી.
ટુચકી (ના) ચપટીનો અવાજ. ચુટકી. ક્ષણ
ટુણ્ડું (વિ) વળી ગયલા હાથવાળું.
ટુમણ (ના) ટૂચકો (ઘંતરમંતરનો).
ટુવાલ (ના) અંગુછો.
ટૂકડાખાઉ (વિ) કકડો કકડો રોટલો માંગી [ખાનાર. લાચાર
ટૂકડી (ના) ટોળી, જથો, વર્ગ.
ટૂકડો (ના) કકડો, કટકો. [દુના).
ટૂચકા (ના) નાના વાક્યો. નાના પ્રયોગ (જા-
ટૂચકો (ના) નાનું વાકય. અલ્પપ્રયોગ (ચમત્કા- [રિક).
ટૂટક (વિ) છૂટુંછૂટું. અનુસંધાનરહિત.
ટૂટફાટ (ના) કુસંપ, ફૂટ, વિગ્રહ. અણબનાવ.
ટૂટવું (ક્રિ) ટૂકડા થવા. પડવું.
ટૂટીચાર (વિ) ત્રણ અને એક મળીને ચાર.
ટૂટોચાર (ના) કમજોર નરમ. થંડું. [ટૂટફાટ.
ટૂપવું (ક્રિ) ટુંપવું.
ટૂટ (ના) વિગ્રહ, અણબનાવ, ફૂટ.
ટેટૂં (ના) પતરાજ. [ઈ, ઘુમ
ટેક (ના) વટ, પણ. ગાયનમાં મોરો, અસ્ત-
ટેકણ (ના) ટેકો. ટેકવાનો આધાર.
ટેકરી (ના) ઊંચી જગા. ઢગલો. ડુંગરી.
ટેકરો (ના) મોટી ટેકરી.

) અઠીંગવું. થોભવું.
ક્રિ) ટેકો આપવો. નિભાવવું.
વિ) ટેકવાળું.
ટેકણ. અઠીંગણ. આધાર. સંમતિ.
ના) શકરટેટી, એક ફળ.
) વડનું ફળ. ફટાકો.
વાંકું. ટેકરાવાળું.
સજા, ટીપ. ટેવ. ફૂટની ફીત.
ી) મેજ. ચોપગી ઊંચી લખવા જમ-
ભો (ના) ટાંકો   [વાની.
(ક્રિ) ઉથલાવવું, ફેરવવું.
ના) અગ્રભાગ, અણી, છેડો, ટોંચ.
ા) પડદો. ટેટો.
ા) ચાલ. લત. વ્યસન. રીતિ. [રવો.
(ક્રિ) જોયાં કરવું. ધારવું. સહવાસ ક-
ા (ના) ટહેલભટ. ટહેલ કરનાર માંગણ
ટોચ (ના) અણી, અગ્ર, છેડો. નિશાણ.
ા (ના) ટોંચવાનું ઓજાર.   [દિવો.
ા (ક્રિ)વારંવાર કહેવું. ટોંચ ભોંકવી.ઠપકો
(ના) શિખર. મથાળું. ઉપરનો છેડો.
, ટોચકું (ના) નાનું ગોળ મથાળું.
(ક્રિ) ટોંચવું. ભોંકવું. [ળીની ખોલી.
(ના) બંદુકનો ફટાકો. કાનનું ઘરેણું. ન-
ના) ખોટ. હડિયાવાળો ભાગ. એક
(ના) ઓજાર.   [આતશબાજી.
ટાડરમલ (ના) અકબરનો એક સરદાર.
ડાગરાસ (ના) ગરાસિયાનું નિયમિત વતન.
ી (ના) એક રાગણી.
ડા (ના) અઠ્ઠાસિયાં, કલ્લાં. બંદુકની જા-
મગરી, કોથળી. ટોલ્લો. ટોડાગરાસ.
ણાં, ટોણું (ના) જાદુના ટૂચકા.
પ (ના) ધાતુની ટોપી. તપેલું. મુકુટ.
પચી (વિ) તુચ્છ, કોડીનું. ગપ્પી.
પરું (ના) કોપરું. નળિયેરનો ગર.
ટોપલી (ના) નાનો ટોપલો, સુંડલી. [ટોંટોપ.
ટોપલો (ના)સુંડલો, વાંસ-નેતરની ચીપનો મો-
ટોપી (ના) માથાનો એક પોશાક. ટોપી પ-
હેરનારનો સમૂહ. ટોપાળાપણ.
ટોયલી (ના) પહોળા મોંની, કશલી.
ટોયો (ના) ખેતરમાં પંખી ઉરાડનાર.

ટોલ્લો (ના) બારશાખના બહાર નીકળતા
છેડા. ટકોરો.
ટોલ્લે મૂકવું (ક્રિ) દરકાર ન કરવી. મૂકી છાંડવું.
ટોવું (ક્રિ) પંખી ઉરાડવાં. ટીપાં પાડવાં.
ટોળ (ના) મશ્કરી. છેડ. નકલ. ટોળું.
ટોળકિયા (ના) એક જાતના બ્રાહ્મણ.
ટોળકી (ના) ટોળી, જથ્થો.
ટોળિયેણ (વિ) બટકબોલી (સ્ત્રી).
ટોળિયો (વિ) મશ્કરો. બટકબોલો.
ટોળી (ના) નાનું ટોળું. (દુર્ગુણી જનોની).
ટોળી (વિ) ટોળ કરનાર, મશ્કરો.
ટોળું (ના) જથ્થો, સમુદાય.
ટોળેટોળાં (ના) ઘણાં ટોળાં.
ટોંકો (ના) મોર-કોયલ-નો સાદ. ટાપસી.

ઠ.

ઠ (ના) બારમો વ્યંજન.
ઠંસાવું (ક્રિ) છેક દબાવું. ગળે ઉતરવું.
ઠકઠક (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
ઠકરાઇ (ના) ઠાકોરપણું, શેઠાઇ, મોટાઇ.
ઠકરાણો (ના) ઠાકોર.
ઠક્કર (વિ) ભાટિયા લૂવાણાની જ્ઞાતિનું.
ઠગ (વિ) ધૂર્ત, દગલબાજ, છળ કરનાર.
ઠગબાજી (ના) ઠગાઈ. છેતરવાનો કારભાર.
ઠગવું (ક્રિ) છેતરવું, ધૂતવું. હરી લેવું.
ઠગવેડા (ના) ઠગપણું, ઠગના ચાળા.
ઠગાઈ (ના) ઠગની જુક્તી.
ઠગારું (વિ) ઠગનાર. કપટી.
ઠગાવું (ક્રિ) છેતરાવું, ધૂતાવું. ફસાવું.
ઠઠ (ના) જમાવ. ભીડ. જથો.
ઠઠણવું (ક્રિ) ઠણઠણવું, રહી રહીને રટવું.
ઠઠળવું (ક્રિ) ન બફાતાં ઉકળવું. ખખળી જવું.
ઠઠારવું (ક્રિ) દેખાવડા બનવું.
ઠઠારો (ના) ઠાઠમાઠ. શણગાર.
ઠઠ્ઠાખોર (વિ) મશ્કરો, મશ્કરી.
ઠઠ્ઠો (ના) મજાક, મશ્કરી.
ઠણક (ના) ઠણકો. ઘરેણાનો અવાજ.
ઠણકારવું (ક્રિ) પગનાં ઘરેણાંનો અવાજ કરવો.
ઠણકો (ના) ઘરેણાંનો અવાજ. ટાઢની અ-
ઠણઠણ (અ) ખાલી વાસણનો અવાજ

ઠણકવું (ક્રિ) ટાળીને કચરો કહાડવો.
ઠણઠણવું (ક્રિ) રહી રહીને રડવું, ઠઠણવું.
ઠણઠણાટ (ના) રહી રહીને રૂદન, કકલાણ. ઠ-ણકો.
ઠણડ (ના) ટાઢ, શીતળતા. ટાઢક.
ઠણડી (ના) ટાઢ. શરદી.
ઠણડું (વિ) ટાઢું. ધીમું. મોળું.
ઠપ (અ) ઠબકતાં થતો અવાજ.
ઠપકવું, ઠપકાવું (ક્રિ) ઠોકાવું, અફળાવું.
ઠપકો (ના) ધમકી. ઝોરસું. કલંક.
ઠબકવું, ઠબકાવું (ક્રિ) ઠપકવું, (મૂકતાં).
ઠમક (ના) પગના ઘુંઘરા વાગે તેવી ચાલ.
ઠમકવું (ક્રિ) ઠમક ઠમક કરતાં ચાલવું.
ઠમકો (અ) પગનાં ઘરેણાંનો અવાજ.
ઠમઠમ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ઠમઠમાટ (ના) એવો અવાજ. ભપકો. પતરાજ.
ઠરઠામ, ઠરઠેકાણું (ના) મુકરર જગા. રહેઠાણ.
ઠરવું (ક્રિ) સબૂરી રાખવી. ટકવું. નિશ્ચય થ-વો. ઘટ થઈ તળીએ બેસવું. કોકડું વળવું. કીમત થવી. પ્રસન્ન થવું ગોઠવણ થવી.
ઠરાવ (ના) નિશ્ચય. બંદોબસ્ત. કરાર. સિદ્ધાંત.
ઠરાવવું (ક્રિ) નિશ્ચય કરવો. જમાવવું.
ઠરીઠામ (અ) અસલ ઠેકાણે. શાંતિમાં.
ઠરેલ (વિ) વિચારવાન્. પુખ્ત. અડગ. ગંભીર.
ઠલવાવું (ક્રિ) ખાલી થવું. [ઠરાવેલું.
ઠસ (અ) સંકડાસથી. ઠબ, જડ.
ઠસવું (ક્રિ) ધ્યાનમાં આવવું. ચોટવું.
ઠસ્સો (ના) પ્રમદાનો લટકો.
ઠળિયો (ના) બી, કળિયો.
ઠાંડું (ના) ખીટી, ખૂંટો.
ઠાંસ (ના) ઠાંસવાનું કામ.
ઠાંસવું (ક્રિ) દાબીને ભરવું. બંધ કરવું. પીવું.
ઠાંસી (ના) ઉધરસ. [ઉધરસ ખાવી.
ઠાંસો (ના) ઉધરસ. વણતાં ઠેકવાનું એક ઓ-જાર.
ઠાકર (ના) ઠાકોર, રજપૂત.
ઠાકરિયા (ના) એક જાતનો વીછુ.
ઠાકોર (ના) ઠક્કુર. નાનો રાજા. દેવમૂર્તિ.
ઠાઠ (ના) દબદબો. ઠઠારો. ભભકો.
ઠાઠડી (ના) ખાટલી, કરકટી. (પ્રેતની).
ઠાઠમાઠ (ના) ઠાઠ, ડમાક. શોભા.
ઠાઠી, ઠાઠીલું (વિ) ઠાઠવાળું. ભભકાદાર.
ઠાડું (ના) કમ્મર-છાતીનાં હાડકાં. હીણ જૂની ઢસ: તાંદળા.
ઠાણ (ના) તબેલામાં ઘોડો બાંધવાની જગા.
ઠાભ (વિ) જાણીતું. ઠેકાણાસરનું. [ઠબ.
ઠામ (ના) વાસણ. ઠેકાણું. ઘર.
ઠાર (ના) ઓસ, ઝાકળ. ઠામ.
ઠાર (અ) જીવથી. નિર્મૂળ. સાવ.
ઠારવું (ક્રિ) ઘટ થાય તેવું કરવું ટાઢું પાડ-વું. સંતોષવું.
ઠાલવવું (ક્રિ) ખાલી કરવું.
ઠાલું (વિ) અમથું, ફોગટ. ખાલી.
ઠાવકાઈ (ના) ઠાવકાપણું, વિવેક, ડહાપણ.
ઠાવકું (વિ) વિવેકી, ડાહ્યું. મર્યાદિત.
ઠિંગણું (વિ) ઊંચાઈમાં ટૂંકું. વામનજી.
ઠિંડું (ના) ઠાડું. વપરાઈ જૂનું થએલું.
ઠીક (અ) સારૂં. વારૂ.
ઠીકઠાક (અ) ખરોખર. ગોઠવીને.
ઠીકરી (ના) નાનું ઠીકરૂં, નળીઆનો કટકો.
ઠીકરૂં (ના) માટીના ઠામનો કકડો. નળિ-
ઠીગડું (ના) કપડાનો ટાંકેલો સાંધો.
ઠીગણું (વિ) ઊંચાઇમાં ટૂંકું, ઠિંગણું.
ઠીબ (ના) મોટું ઠીકરૂં. ભાગાં હાલ્લાંનું તળિયું
ઠીસિયારી (ના) મશ્કરી, મજાક.
ઠુંગણ (ના) ઠુંગો, કાચું કોરૂં ખાવાનું.
ઠુંગવું (ક્રિ) કેફના અમલ ઉપર ખાવું.
ઠુંગો (ના) ઠુંગણ.
ઠુંઠવાવું (ક્રિ) ટાઢથી સંકાડાવું. ધ્રુજવું.
ઠુંઠું (વિ) કપાયલા આંગળાંનું. ડાળા કાપેલું ઝાડ.
ઠુમરી (ના) એક જાતનું ગાયન.
ઠુસકી (ના) પાદ. વાયુસ્રાવનો અવાજ.
ઠૂઠવાવું (ક્રિ) ઠુંઠવાવું, ટાઢથી સંકોડાવું.
ઠેકડી (ના) મશ્કરી, મજાક.
ઠેકડો (ના) છલંગ. મુસેકો. [સેલવું.
ઠેકવું (ક્રિ) ઠેકો મારવો. કૂદવું. ઠોકવું. હડ-
ઠેકાણું (ના) ઠામ, મુકામ. ધ્યાન. મૂળ આધાર.
ઠેકાણે (અ) બદલે, ઠામે. જ્યાંનું ત્યાં.
ઠેકાણે કરવું (ક્રિ) દાટવું, સંતાડવું. મૂકવું.
ઠેકાણે પડવું (ક્રિ) મુકામે પહોંચવું. ધંધે લાગવું
ઠેકાણે રહેવું (ક્રિ) વિવેકથી રહેવું, ફાટી ન જવું.
ઠેકો (ના) તાલમાટે આંગળાંની ઠોક.
ઠેઠ (અ) છેડાલગી. આરપાર. સીધું.

ઠેપાડું (ના) એક તરેહનું જાડું કપડું. ધોતિયું.
ઠેબો, ઠેભો (ના) ટેભો, ટાંકો.
ઠેરવવું (ક્રિ) ઠરાવવું, નક્કી કરવું. વાળવું.
ઠેરાવ (ના) ઠરાવ, નિશ્ચય. કરાર. [ટિચવું.
ઠેલમઠેલા (ના) ઠેલવાનું કામ. હડસેલા.
ઠેલવું (ક્રિ) હડસેલવું., ધકેલવું.
ઠેલાઠેલ (ના) ઠેલમઠેલા ઉપરાઉપરી ધક્કા.
ઠેસ (ના) ઠોકર. ખતા. છક્કડ.
ઠૈ (અ) અટકાવ.
ઠૌંસવું (ક્રિ) ઉસરસ આવી. ઠાંસવું.
ઠૌંસો (ના) ઉધરસ. ધક્કો. મુક્કો.
ઠોક (ના) અફાળઝીંક. ઠપકો. મેણાં.
ઠોકઠાક (ના) ભાંગફોડ.
ઠોકર (ના) ઠેસ. ખોટ. ખત્તા.
ઠોકરાવું (ક્રિ) ઠોકર ખાવી. પગમાં લાગવું.
ઠોકવું (ક્રિ) નિયમિત અફાળવું. મારવું. વગાડવું. ગપ ઉડાવવી. થાપડવું.
ઠોકાઠોક (ના) ઉપરાઉપરી ઠોકવાનું કર્મ.
ઠોકો (ના) ઠોકવાથી થતો અવાજ.
ઠોઠ (વિ) જડ, મૂર્ખ. કમઅક્કલ.
ઠોઠિયું (વિ) નમાલું. ચામડાના ફુંડાનો કકડો.
ઠોબરું, ઠોબલું (ના) ભાંગીટૂટી બેડોલ ચીજ.
ઠોબારી (ના) મૂર્ખ, ઠોઠ. [મિાં. (તિરસ્કારમાં).
ઠોર (ના) ઠેકાણું. એક પકવાન.
ઠોર (ના) ઠાર, જીવથી મારવું તે.
ઠોલિયું (વિ) મસ્કરૂં. બેઢંગું. (ના) કાનનું ઘરેણું.
ઠોલિયો (ના) મસ્કરો. ડાંડગો.
ઠોવાવું (ક્રિ) અટકવું, રોકાવું.
ઠોવું (ક્રિ) રોકવું. અટકાવવું.
ઠોસો (ના) ઠાંસો. ધક્કો. મુક્કો.
ઠોળિયાં (ના) લોળિયાં, કાનનું ઘરેણું.

ડ.

ડ (ના) તેરમો વ્યંજન.
ડ (આ) "ટ"નો. જેમ ઘટિ=ઘડી.
ડંશ, ડંસ (ના) દંશ, ડંખ, કાંટો. મર્મ. કીનો.
ડંશવું, ડંસવું (ક્રિ) ઝેરી જાનવરનું કરડવું.
ડઈયાં (ના) ડેયાં. કંઈ નહિની નિશાની.
ડકકો (ના) ફુરજો, બંદરનો પુસ્તો.
ડખું (ના) જાડી દાળ.
ડગ (ના) ડગલું, પગલું, કદમ.
ડગડગ (અ) હાલવાને અર્થે. ઢચુપચુ.
ડગડગવું (ક્રિ) હાલતું રહેવું. ઢચુપચુ હોવું.
ડગડગો (ના) મનનો ખતરો. સંશય.
ડગમગ (અ) ડગડગ. ઢચુપચુ.
ડગમગવું (ક્રિ) ડોલવું. હાલવું.
ડગર (ના) વાટ, રાહ, ધરડ.
ડગરૂં (ના) ડગળું, લાકડાનો કટકો.
ડગલી (ના) અંગરખી. જાડું બદન.
ડગલું (ના) પગલું, કદમ.
ડગલો (ના) અસ્તરવાળો અંગરખો. કોટ.
ડગવું (ક્રિ) હાલવું, ધ્રૂજવું. ખસવું. હઠવું. તાબે થવું.
ડગળવું (ક્રિ) ચગળવું, ચાવ્યા કરવું. [થવું.
ડગળું (ના) ડગરૂં, લાકડાનું ટેકણું.
ડગુમગુ (અ) ભાંગીતુટી હાલતદર્શક. ટગુમગુ.
ડંકો (ના) જયઘોષ. ડમકો, નગારૂં. ઢોલ.
ડંખ (ના) દંશ, કાંટો. વેર.
ડંગ (અ) દિંગ. તટસ્થ. વિસ્મિત.
ડંગોરૂં, ડંગોરો (ના) નાની ડાંગ. ધોકો.
ડચ (અ) નકારદર્શક અવાજનું અનુકરણ.
ડચકારવું (ક્રિ) ડચકારીથી ચલાવવું.
ડચકારી (ના) ડચડચનો અવાજ (મોંનો).
ડચકિયું, ડચકું (ના) પાણીમાં ડૂબતાં થતો. શબ્દ. ડસકું.
ડચકો (ના) ઘણો કઠણ અને થોડો પોચો પદાર્થ.
ડચ્ચો (ના) ડટ્ટો, ડૂચો.
ડઝન (વિ) બાર. (અંગ્રેજી).
ડટ્ટો (ના) ડાટો. ડૂચો.
ડણ્ડ (ના) દંડ, લાકડી. સજા. બાહુ. એક કસરત.
ડણ્ડિયો (ના) લીટીવાળું એક જાતનું લુગડું.
ડણ્ડુકો (ના) સોટો, લઠ.
ડણ્ડો (ના) દાંડો, કુમસી લાકડી.
ડણ્ણુ (ના) તોફાની ગાયને ગળે બાંધવાનું લાકડું.
ડપકાણું, ડપકામણ (ના) ડબડામણ. ભય. ડર.
ડપકી, ડપકું (ના) ડૂપકી, ડૂબકી. [નું ભજીયું.
ડપકો (ના) છાંટો, ડાઘો. ફાળ. એકલા લોટ-
ડપટવું, ડપટી બેસવું (ક્રિ) લુચ્ચાઇથી લેવું. સંતાડવું.
ડપોટો, ડબોટો (ના) સાકરખાંડનું પોપડું.
ડફ (ના) એક વાદ્ય. ડફડું.

ડફ્ડાવવું (ક્રિ) હુંકારવું.
ડફ્ડું, ડફ્ણું (ના) ડફ.
ડફ્ણાવવું (ક્રિ) દાટવું.
ડંફાસ (ના) જૂઠી ગપ ખોટા તડાકા.
ડફોળ (વિ) જડસો. બેવકૂફ. ઇંધણઘોરી.
ડફ્ફ્લ. (વિ) વાથી ફૂલેલું. નફ્રતો (ભમરડો).
ડબકાણું, ડબકામણું (ના) ડર, ભય. દબા-
ડબકી, ડબટું (ના) ડૂપકી. [મણું.
ડપકો (ના) ડપકો, પ્રવાહી પદાર્થનો છાંટો.
ડઅડબ (અ) ઝટઝટ. ઝપોઝપ.
ડબડી (ના) ઘણું નાનું ડબડું.
ડબડું (ના) સાંકડા મોંનું ચામડાનું ઠામ.
ડબડો (ના) ડબડા જેવો પુરુષ.
ડબાડબ (અ) એકપછી એક. ડબડબ.
ડબી (ના) દાબડી. નાનો દાબડો.
ડબોવવું (ક્રિ) બોળવું, ઝબકોળવું.
ડબ્બી (ના) દાબડી, એક ઢાંકણાવાળું ઠામ.
ડબ્બો (ના) દાબડો. એક ફાનસ. કોળિયો. દી
ડમકો (ના) નાનું ઢોલ. [વાનો ખડિયો
ડમડમ (અ) ડમકાનો અવાજ. અવાજનું અનુ-
ડમ્ડમાક (અ) ડમડમનો અવાજ. [કરણ.
ડમરૂ (ના) એક વાજિત્ર.
ડમરો (ના) એક સુગંધી છોડ.
ડમાક (ના) ભપકો. ઠાઠમાઠ.
ડમ્ફાણ (ના) નકામું લંબાણ. લાંબી ગપ.
ડમ્ફાસ (ના) ડફાંસ. ખોટી પતરાજ.
ડમ્બર (ના) આડંબર, મોટું ડોળ.
ડર (ના) બીક, ભય, ભો.
ડરપવું, ડરવું (ક્રિ) ભય પામવું.
ડરામણું (વિ) ભયંકર, બીહામણું (ના) બીક.
ડરાપવું (ક્રિ) બીવડાવવું.
ડરૂ (વિ) ભીરૂ. સ્તબ્ધ. તટસ્થ.
ડલી (ના) ઘોડાની પીઠની ગોદડી.
ડલ્લો (ના) દલ્લો, થાપણ, પુંજી.
ડસકલા (ના) ડસકાં. [થી નીકળતો શ્વાસ.
ડસકું (ના) રડતાં ગળામાં આચકો આવી નાકમાં-
ડસવું (ક્રિ) દંશ દેવો, જનાવરે કરડવું.
ડહાપણ (ના) ડાહાપણું.
ડહાપણ રોહોળવું (ક્રિ) પતરાજ કરવી.
ડળવું (ક્રિ) ખોખું થવું.

ડાંક, ડાંખ (ના) લીલી મોટી માંખી. વીંટીના
નંગ નીચેનું પતરૂં. રેણ.
ડાંખલી, ડાંખલું (ના) ઝાડની ડાળીની ડાળી.
ડાંગ (ના) લાંબી જાડી લાકડી.
ડાંગર, ડાંગેર (ના) ભાત, છાલ્લાંસહિત ચોખા.
ડાંડ (ના) છડો. વાંઢો. લુચ્ચો.
ડાંડગાઈ, ડાંડગી (ના) નફ્ફટ હાલત. ઠગાઈ.
ડાંડગો (ના) ડાંડ. [લૂગડું.
ડાંડિયું (ના) ફાટેલો ભાગ કાઢીને ફરી સાંધેલું
ડાંડિયો (ના) દંડુકો. દાંડી વગાડી ચોકી ક-
રનાર. છડો. ઠગ. [કાઠી. એક વાધ.
ડાંડી (ના) ત્રાજવાં, પંખાની લાકડી. વાવટા-
ડાંડો (ના) ખાંડવાનો દંડ. દસ્તો.
ડાંભો (ના) એક જાતની ભાજી. (શાક).
ડાંસ (ના) ડાંખ. મચ્છર. દંખતાં જીવડાં.
ડાક (ના) ટપાલ. ડાકલું. રેણ.
ડાક્ટર (ના) વૈદ્ય. પંડિત. ભટ્ટ. (અંગ્રેજી)
ડાકડમાક (ના) મોટો ઠાઠ. ભભકો.
ડાકણ, ડાકણી (ના) ડાકિની, ભૂત જેવી સ્ત્રી.
ડાકણું (વિ) ડાકણના જેવું.
ડાકલું, ડાખલું (ના) એક વાદ્ય.
ડાકેણ (ના) ડાકણ. ખરાબ નજરની સ્ત્રી.
ડાગ (ના) ડાક, ટપાલ, પોસ્ટ [અંગ્રેજી].
ડાગળી (ના) પાંસળી.
ડાગળો (ના) વિદૂષક, રંગલો.
ડાઘ (ના) મેલની નિશાની. કલંક. વેર.
ડાઘિયું (વિ) ખારીલું, વેરીલું.
ડાઘિયો (ના) ફાડી ખાનાર કૂતરો.
ડાઘી (વિ) ખારીલું, વેરીલું.
ડાઘુ (ના) ખાંધિયા. સ્મશાનમાં જનાર.
ડાઘો (ના) ડાઘ.
ડાચું (ના) કદરૂપું મોં. ચાડું.
ડાટ (ના) સત્યાનાશ. મોટું નુકસાન.
ડાટવું (ક્રિ) જમીનમાં દબાવવું. સંતાડવું.
ડાટો (ના) ડટ્ટો, મોટો બૂચ. દાટો.
ડાડું (ના) કરવાને ફાડેલું મુખ. બૂચકું.
ડાબડી (ના) ડબી. દાબલી.
ડાબડો (ના) ડબ્બો.
ડાબરિયું (ના) પોહોળા મુખનું ઠામ.
ડાબાજમણી (અ) આજુબાજુ. વામદક્ષિણ.

ડેહેલી, ડેહેલું, ડેહેલો (ના) ભીતવાળી છાપરી. નાની પોળ, ખડકી, દરવાજો. તબેલો.
ડેયાં (ના) ડઈયાં,-કંઈ નહિની નિશાની, ઘંટા.
ડોંડિયો (ના) ડાંડિયો, ડાંઠી 'પીટનાર,
ડોઈ (ના) લાકડાના ડાંડાવાળો મોટો વાડકો.
ડોઈયો (ના) નાળિયેર કોતરી કરેલું ઠામ. ગોળીમાંથી પાણી ભરવાનું દાંડીવાળું પાત્ર.
ડોક (ના) ગળું, કોટ. [ની બારી.
ડોકાબારી (ના) દરવાજાના એક બારણાની ના-
ડોકાવવું (ક્રિ) ડોકું બહાર કાઢીને જોવું.
ડોકિયું (ના) ડોકું કાઢી જોવાની ક્રિયા.
ડોકી (ના) ડોક.
ડોકી ધ્રૂણાવવી (ક્રિ) હા કે ના કહેવાને માથું
ડોકું (ના) માથું. ડોકિયું. [હલાવવું.
ડોકું કાપવું (ક્રિ) વિશ્વાસઘાત કરવો.
ડોઘો (વિ) મૂરખો. (ના) મોટી કડછી.
ડોચકું (ના) ડોકું (તુચ્છકારમાં).
ડોટી (ના) એક જાતનું કાપડ. ખાદી.
ડોડકું (ના) ચીભડાં જેવું ફળ.
ડોડાવું (ક્રિ) કસણું નીકળવું. [ઘરેલું.
ડોડી (ના) આકડાનું ફળ. એક શાક. કોણીનું.
ડોડો (ના) ફૂલનો જથો. ધાન્યનું કસણું.
ડોબરું (ના) ભાગેલું ફૂટેલું વાસણ. ડોસું.
ડોબું (ના) ઘરડી ભેંસ. બુચટ માણસ.
ડોયો(ના)ડોઈયો. લાકડાની દાંડીનો મોટો પળો.
ડોરણું (ના) ઓરિયું (અંગરખાનું).
ડોલ (ના) બોખ. આંકૂડાવાળું પાણી કહાડવા-
ડોલચી (ના) નાનો ડોલ. [નું વાસણ. કૂવો.
ડોલવું (ક્રિ) હાલવું, ધ્રૂણવું.
ડોલું (ના) ઝોકું.
ડોલો (ના) પેદાશ. જરૂરનું કામ.
ડોસી (ના) કાપડિયો. બુઢ્ઢી. [લાવેલી રીતિ.
ડોસીશાસ્ત્ર (ના) ઘરડી રંડાયલી સ્ત્રીઓએ ચ-
ડોસુંડગરું (ના) અશક્ત અને ઘરડું માણસ.
ડોસો (ના) ઘરડો પુરુષ, બુઢ્ઢો.
ડોહ (ના) સંદોહ, પાણીનો ઉંડો ખાડો, મોહું
ડોહવું (ક્રિ)હલાવી રગડો કરવો. [ખાબોચિયું.
ડોહોળવું (ક્રિ) સારીપેઠે હલાવવું. બહુ ચૂંથવું.
ડોળ (ના) આકાર. છબી. તરેહ. નિશાની ડ-
ભાક. આખા દાણા.
ડોળચારણી (ના) ડોળ ચાળવાની ચાલણી.
ડોળદાર (વિ) સારી આકૃતિવાળું. સારું.
ડોળવા (ના) ઓગણા, સેકતાં ન ફૂટેલા દાણા.
ડોળવું (ક્રિ) નિડોળવું, હલાવીને ગબડાવવું.
ડોળિયું (ના) ખીબું. ડોળીનું તેલ. [અવાજ
ડોળી (ના)ઝુલતી માચી. મોફાણ. મોડાનું ફળ
ડોળો (ના) આંખની વચલો ભાગ. તાબુત તાજિયો. નજર.

ઢ.

ઢ (ના) ૧૪મો વ્યંજન.
ઢ (વિ) જડ. મૂર્ખ. એદી.
ઢગ (ના) ઢગલો. (વિ) ઘણુંજ.
ઢગરું (ના) કુલો, નિતમ્બ.
ઢગલી (ના) નાનો ઢગલો.
ઢગલેઢગલા (વિ) પુષ્કળ, અતિશય.
ઢગલો (ના) ઢગ, ટેકરો. [થવું.
ઢંકાવું (ક્રિ) બંધ થવું. સંતાવું. ઢાંકણવાળું
ઢંગ (ના) નિયમવાળી રીતભાત, વિવેક.
ઢચુપચુ (અ) ધચુપચુ, સંશયવૃત્તિ.
ઢઢણાવવું (ક્રિ) ઢણઢણાવવું. હલાવવું.
ઢણક (ના) લપલપાટ, વલવલાટ.
ઢણકવું (વિ) રઝળવું, રખડવું.
ઢણઢણ (અ) ઢોલના અવાજનું અનુકરણ.
ઢણઢણવું (ક્રિ) જોરમાં હાલવું.
ઢણઢણાવવું (ક્રિ)ઢણઢણે તેમ કરવું. ચાલુ કરવું
ઢણઢાર (વિ) મોટું, ખાલી અને ભયંકર.
ઢણઢેરો (ના) સરકારી જાહેરનામું. ડાંડી. થાળી
ઢણઢેળવું (ક્રિ) પકડીને હલાવવું.
ઢણઢોળવું, ઢણઢોળી નાખવું (ક્રિ) હલાવવું.-ઢ
ઢબ (ના) છટા, તરેહ, રીત. [ઢમચાવવું
ઢબુ, ઢબ્બુ (ના) બેવડો પૈસો. એક તાંબાને
ઢબુકવું (ક્રિ) ઢોલનું વાગવું. [સિક્કો. ઢ
ઢમઢમ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ઢમઢોલ (વિ) પોલું ઢોલ જેવું.
ઢરડવું (ક્રિ) ઘસડવું.
ઢસલું (વિ) ભોળું, નિષ્કપટી, સાદું.
ઢસું (ના) રેતીના પાણાનો દડ.
ઢળકવું, ઢળતું (વિ) વાંકું, ઢાળવાળું.
ઢળકવું (ક્રિ) નમી પડવું.

ઉંડા = ઊંડાણના પાણીવાળા દરિયા- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ઢળવું (ક્રિ) ઢોળાવું. ઝરવું. બીબાંથી બનવું. લલચાવું. નમવું. મોહિત થવું.
ઢળિયું (ના) ઢેફું. રોડું. [ગાળ.
ઢવ્યા (વિ) પડયા! રોયા! મુઆ! સ્ત્રીની
ઢાંકડું (ના) ઢાંકણું.
ઢાંકણ (ના)ઢાંકણું. આચ્છાદન. દોષ દાબનાર
ઢાંકણી (ના) નાનું ઢાંકણ.
ઢાંકણું (ના) ઢાંકણ, ઢાંકવાની ચીજ.
ઢાંકુપિછોડો (ના) એક રમત, જાહેર દોષ ઢાંકવાની જુક્તિ.
ઢાંકવું (ક્રિ) બંધ કરવું. ઓશાડવું. સંતાડવું.
ઢાંકોઢુમો (ના) ઘરમાં ઊઘાડા રહેલાં પાત્રો ઢાંકવાનું કામ.
ઢાંક્યું (ના) ઢાંકીને મોકલાતું ભોજન.
ઢાંકરું (ના) મોટી જાડી લાકડી.
ઢાંઢું (ના) મોટા ઢોરનું મુડદું.
ઢાંઢો (ના) ગળિયો બળદ.
ઢાઢી (ના) મોટા લોકોનાં વખાણનિંદા કરી પેટ ભરનાર એક જાત. સરણાઈ વગાડનાર. એક માંગણ.
ઢાલ (ના)એક હથિયાર. ઘા સહન કરનાર. ઓથ.
ઢાળ (ના) ઢોળાવ. ચાસ ઢાળી કરેલો પાકનો [અડસટો.
ઢાળકી (ના) લગડી.
ઢાળકો (ના) મોટી ઢાળકી.
ઢાળણી (ના) કાપણી.
ઢાળવું (ના) કોળી કણબી વગેરેના બૈરાંને સાલલા નીચે પહેરવાનું લૂગડું.
ઢાળવું (ક્રિ) કાપણી કરવી. પાડવું. પાથરવું. લગડી કરવી. જમાબંદી કરવી.
ઢાળિયું (ના) કાતરિયું. (વિ) ઢાળવાળું.
ઢાળિયો (ના) કાપણી કરનાર. ઢાળ.
ઢિગ (અ) પાસે, નિકટ.
ઢીંક (ના) ઢોરનો ધક્કો. ઢીકો.
ઢીંગલી (ના) પૂતળી. એક રમકડું.
ઢીંગલું (ના) પૂતળું, બાહુલું.
ઢીંચણ (ના) ઘૂંટણ.
ઢીંચવું (ક્રિ) ઘણુંજ પીવું. ઠાંસવું.
ઢીક, ઢીકો (ના) ઢીંક. પીઠે હાથની થાપટ.
ઢીગાર (ના) ઢગલો, ઢગ.
ઢીચવું (ક્રિ) અતિશય પીવું. (રોસમાં).

ઢીમચું (ના) ઢીમસું. ચાંપેલી કોઠી.
ઢીમડું, ઢીમણું (ના) વાગ્યા ઠોક્યાથી ઉપસેલો ભાગ.
ઢીમર (ના) ધીવર, માછી, કોળી, ખારવો.
ઢીમસું (ના) લાકડાનો જાડો કટકો.
ઢીમું (ના) ઢીમડું.
ઢીલ (ના) વિલંબ. ખોટી. છૂટ.
ઢીલું (વિ) નરમ. કમજોર. પોચું.
ઢીલીદોરી (ના) રહેમનજર. છૂટ.
ઢુંઢિયો (ના) શ્રાવકનો એક પંથ. મલીન પુરુષ.
ઢુંઢણ, ઢુંઢણી (ના) એક જાતની ડાંગર.
ઢુંઢવું (ક્રિ) શોધવું, ખોળવું.
ઢુંઢસાં (ના) દાણા વનાનાં કણસાં.
ઢુંઢું (ના) બાજરીનું કણસું.
ઢુંસો, ઢુંહો (ના) ઘઉંનો ભાખરો.
ઢૂકડું (અ) પાસે, નજીક.
ઢેંગી (વિ) આળસુ, એદી.
ઢેંચલો (ના) એક પંખી.
ઢેકવો (ના) કૂવામાંથી પાણી કાઢવાનું યંત્ર.
ઢેકાઢૈયા (ના) ખાડાટેકરા.
ઢેકુડી (ના) વોહોણ.
ઢેકો (ના) નાનો ટેકરો.
ઢેડ (ના) ચાંડાળ. ભંગી.
ઢેડફજેતી (ના) ઘડીવડી લઢીને એકઠા થવાની [ટેવ. વગોણું.
ઢેડિયું (વિ) હલકું.
ઢેડિયો (વિ) ફજેતીખોર. હલકા લોકની ટોળી.
ઢેડું (ના) ઢેડ. એઠવાડ લૂટનાર.
ઢેડો (ના) ઢેડ. ભંગિયો. બેમર્યાદ પુરુષ.
ઢેફું (ના) રોડું. પોચો પથરો. બાઝેલું મટોડું.
ઢેબરું (ના) જાડો રોટલો.
ઢેલ (ના) મોરની માદા.
ઢેપકાં (ના) લોળિયાં. એક કાનનું ઘરેણું.
ઢેસરો, ઢેસલો (ના) ઘેસડો. પોદળો.
ઢૈયું (ના) મોટું ઢેફું.
ઢૈયો (ના) ઢેકો. નાનો ટેકરો.
ઢોંગ (ના) વેશ. બાનું. દંભ. ચાળા. ખેલ.
ઢોંગી (વિ) ઢોંગ કરનાર.
ઢોંચ (વિ) ખખળી ગયેલું, જીર્ણ.
ઢોંડફોડો (ના) પથ્થર ફોડનાર. મૂર્ખ.
ઢોંડો (ના) પથરો, મૂર્ખ. જડસો.

ઢોકડું (ના) ધોકડું. પોચી ગાંસડી. કાર્યા.
ઢોકળું (ના) ઇદડું, એક ફરસું ખાવાનું.
ઢોકળિયું વેલણ (ના) જાડું વેલણ.
ઢોકળિયો (ના) ઢોકળાં, ઇદડાં.
ઢોકળી (ના) દાળ વગેરેમાં નાખેલી નાની ભા-
ઢોચકી (ના) નાનું ઢોચકું. [ખરી. બાટી.
ઢોચકું (ના) નાનો દોરિયો-ઘડો. માથું.
ઢોણું (ના) ઘોડિયાની દોરી બાંધવાની દાંડી.
ઢોર (ના) પશુ. મૂર્ખ મનુષ્ય.
ઢોરઢાંક (ના) નાનાં મોટા પશુ.
ઢોલ (ના) એક વાદ્ય. ટપલો.
ઢોલક (ના) એક વાજિંત્ર. મૃદંગ.
ઢોલકી, ઢોલકું (ના) નાનું ઢોલક.
ઢોલડી (ના) રંગેલો નાનો ખાટ.
ઢોલિયો (ના) ખાટલો, પલંગ.
ઢોલી (ના) ચોઘડિયાં-ઢોલપીપી વગાડનાર.
ઢોલો (ના) ધણી. બેવકૂફ. પુરુષ.
ઢોસું (ના) કુસકું.
ઢોસો, ઢોષો, ઢોહો (ના) ઢુંસો.
ઢોળ (ના) ગીલીટ. ઓપ. ચર. રસ.
ઢોળવું (ક્રિ) ઘોળવું, ચૂનો લગાડવો. પ્રવાહી વસ્તુ
ઢોળાવ (ના) ઢાળ. ઉતરતી જમીન. [પાડવી.
ઢોળાવું (ક્રિ) રેડાવું, પ્રવાહીનું પડવું.
ઢોળી પાડવું (ક્રિ) સૂવાડવું. ઉતારી પાડવું.
ઢોળો (ના) ઢોળાવ. [અશક્ત મનુષ્ય.
ઢોઓ (ના) નામરદો. બૈરીને કાબુમાં રાખવ

ણ.

ણ (ના) પંદરમો વ્યંજન. આથી આરંભાત. શબ્દો નથી. ટ, ઠ, ડ, ઢ એ ચાર વ્યંજનની પૂર્વે એ ઉચ્ચરાય છે, ત્યાં તેને બદલે પૂર્વ વ્યંજનપર અનુસ્વાર મૂકાય છે. જેમ કણ્ટક=કંટક; કણ્ઠ=કંઠ; ખણ્ડ=ખંડ; મિણ્ઢળ=મિંઢળ. (આ) "ન"નો.

ત.

ત (ના) ૧૬મો વ્યંજન.
તઈયાર (વિ) તત્પર, તૈયાર. હાજર.
તઈયારી (ના) તૈયારી, તત્પરતા.
તક (ના) સમો, સંધિ. જોગ. દાવ.
તકતક (અ) તેજવાળું, દીપતું. મકારાતું.
તકતકતું (વિ) તકતક થતું, ચકચકિત.
તકતો (ના) તખતો, પાટિયું. મોટી આરસી.
તકદીર (ના) નસીબ, સર્જિત.
તકરાર (ના) વાદવિવાદ. ભાંજગડ. ચર્ચા. હે
તકરારિયો (વિ) તકરાર કરનારો. [વાધે
તકરારી (વિ) તકરારવાળું. વાંધાખોર.
તકલેરી (વિ) નાજુક. કાચું.
તકશીર, તકસીર (ના) અપરાધ, વાંક, અન્યાય
તકાજો, તકાદો (ના) ચાંપતી ઉઘરાણી. દબાણ
તકાવવું (ક્રિ) તાકવું, ધારવું. ટમટમી રહેવું
તકિયો (ના) અઢેલવાનું પહોળું જાડું ઓશીકું. પીરનું મકાન. ફકીરનો ચોતરો.
તક્ક (ના) ઘાસ, તાક.
તખત (ના) સિંહાસન. રાજગાદી.
તખતનશીન (ના) ગાદીએ બેઠેલો બાદશાહ
તખતી (ના) ચોખૂણ સપાટ ચીજ. છબ્બ કી. બીબું.
તખતો (ના) પાટિયું. આરસો. ચિત્રેલો હાથ
તગડ (ના) રગડ. ઉપરાઉપરી મહેનત.
તગડવું (ક્રિ) થકવવું, રખડાવવું. દોડાવવું.
તગડો (ના) ૩ ત્રણ સંખ્યાની ખૂણ.
તગણું (વિ) ત્રણગણું, ત્રમણું.
તગર (ના) એક વૃક્ષ, ઔષધિ.
તગાજો, તગાદો (ના) તકાજો, દબાણ.
તગારૂં (ના) કડાવગરની પેણી. પેટ. [સાધન
તગાવી (ના) ખેડુતને સરકારે આપેલાં ખેતીન
તગેડવું (ક્રિ) તગડવું, થકવવું. દોડાવવું.
તગેડો (ના) થાક. મહેનત.
તંગ (ના) ઘોડાનો બંધ.
તંગ (વિ) બેસતું. તાટ. સીકડેલું.
તંગાસ (ના) તંગી; અછત. લાચારી.
તંગિયો (ના) જાંઘ સૂધીનો લેંઘો.
તંગી (ના) તાણ, અછત. કોતાઈ. સંકોચ. લા
તછોડવું (ક્રિ) તરછોડવું. [ચારી
તજ (ના) દાલચીની, જાયફળના ઝાડની છાલ
તજવીજ (ના) ખોળ, શોધ. કરામત. [નત. ચોકસી
તજવું (ક્રિ) છોડવું.
તટ (ના) કિનારો, કાંઠો, તીર.
તટસ્થ (વિ) દંગ. [ગા. પક્ષ
તડ (ના) ચીર, ફાટ. રણમાં પાણીવાળી જ

ડક (ના) તનખ. ઘટકા.
ડકવું (ક્રિ) ડરવું. ગભરાવું. ફાટ પડવી.
ડકું (ના) તડકો સૂર્યનો પ્રકાશ.
ડકો (ના) તાપ, સૂરજનો પ્રકાશ.
તડ (અ) અવાજનું અનુકરણ. [થવું.
ડતડવું (ક્રિ) તંગ હોવું, તસતસવું. તડતડ
ડતડિયું (ના) બળતાં તડતડ અવાજ કરનાર.
ડતડિયો (ના) તનખો. એક જીવડું.
ડઇને (અ) ઝટ લઇને, તરતજ.
ડફડવું (ક્રિ) તરફડવું.
ડબુચ (ના) કલિંગડ. એક ફળ.
ડભડ (અ) ચડભડ. ઝટ નિકાલ આવે તેમ.
ડાકો (ના) ગપાટો. લાભ.
ડાતડ–તડાતડી (ના) બોલચાલ. હોંસાતોંસી.
ડાતડ (અ) ઝટઝટ, એકદમ.
તુમ (અ) તુંબડી જેવું મોઢું ને તસતસતું.
ડિત્ (ના) વિદ્યુત્, વીજળી, દામિની.
ડૂકવું (ક્રિ) ક્રોધમાં અવાજ કહાડવો.
ડૂકો (ના) ચીડમાં કહાડેલો સાદ.
તડ (અ) તડાતડ, ઉપરાઉપરી.
ડાતડ (વિ) સમોવડ, સમાન.
ડાવું (ક્રિ) તરડાવું.
ણ (વિ) ત્રણ, ૩ (સંખ્યા).
તણખલું (ના) તૃણ, ઘાસનો કકડો.
તણખિયો (ના) એક પગે અચકાતો બળદ.
તણખો (ના) ચિંગારી, વિસ્ફુલિંગ.
તણછ (ના) એક જાતનું લાકડું.
તણછાવું (ક્રિ) વાયુથી પગ ખેંચાવો (ઢોરનો).
તણાવું (ક્રિ) વહેતા પાણીમાં ઘસડાવું. ખેં-
ચાવું. શક્તિ ઉપરાંત ખર્ચ કરવો.
તણુ (પ્ર) છઠ્ઠી વિભક્તિનો પ્રત્યય. નું.
તરણું (ના) તરણું, તૃણ, તણખલું.
તતખેવ (અ) તરત, તેજ વખતે. [ફાટવું.
તતડવું (ક્રિ) તડતડનો અવાજ થવો. ખેંચાવું,
તતડાવવું (ક્રિ) તનડે તેમ કરવું. ધમકાવવું.
તતડિયું (ના) તનડિયા ઉડે તેવું લાકડું.
તતડિયો (ના) તણખો.
તતુડી, તતુડું (ના) નાનું રણશિંગડું.
તત્કાળ (અ) તાબડતોબ, તેજ વખતે.
તત્ક્ષણ (અ) તેજપળે, તેજ ઘડિયે.

તત્ત્વ (ના) તેપણું. મૂળ. સાર. તત્વ.
તત્પર (અ) તૈયાર, સજ. આતુર.
તત્પુરુષ (ના) વ્યાકરણમાં એક સમાસ.
તત્ર (અ) ત્યાં, તે ઠેકાણે.
તત્રાપિ (અ) તથાપિ, તોપણ, તેમ છતાં.
તત્વ (ના) તત્ત્વ. પંચભૂત કે પચીસ મૂળ
પદાર્થમાંનો એકેક.
તત્વજ્ઞાન (ના) તત્ત્વ સંબંધી જ્ઞાન. ફિલસુફી.
તત્વજ્ઞાની, તત્વદર્શી (વિ) ફિલસુફ. શાસ્ત્રનું
તાત્પર્ય જાણનાર.
તત્વમસિ (ના) યજુર્વેદનું મહાવાક્ય. "તે તું
તથા (અ) તે પ્રમાણે. અને, ને. છે."
તથા (ના) લંબાણ, વિસ્તાર, પંચાત.
તથાપિ (અ) તોપણ, તેમ છતાં, તોયે.
તથાસ્તુ (અ) "તેમ થાઓ" એ અર્થે. ભલે.
તથી (ના) તિથિ, દિવસ, તારીખ. [આમીન.
તદ્દન (અ) બીલકુલ, તમામ.
તદબીર (ના) યુક્તિ, તજવીજ, ત્રેવડ.
તદા (અ) ત્યારે. તે વખતે.
તદાકાર, તદ્રૂપ (વિ) તેના જેવું.
તન (ના) તનુ, શરીર, દેહ, વપુ.
તનક (વિ) થોડું, નાનું.
તનખ (ના) સળકો, ચટકો. ઢોરની એક ખોડ.
તનખો (ના) તણખો, ચિંગારી.
તનદુરસ્ત (વિ) નિરોગી, આરોગ્ય.
તનદુરસ્તી (ના) આરોગ્યતા, સુખાકારી, કરાર.
તનમનિયા (ના) તંબેરો (એક ફૂલ), એક ઘરેણું.
તનય (ના) દીકરો, પુત્ર, બેટો, તનુજ.
તનયા (ના) દીકરી, પુત્રી, બેટી, તનુજા.
તનિયો (ના) વાગો, ઝભલું. અંગરખી.
તનુ (ના) તન, શરીર, દેહ, વપુ.
તનુજ (ના) તનય, દીકરો, પુત્ર.
તનુજા (ના) તનયા, દીકરી, પુત્રી.
તનોડો (ના) સ્ત્રીના કમ્મરનું ઘરેણું.
તન્ત (વિ) અતિશય. અગમનિગમ.
તન્તર (ના) તંત્ર, એક વિભાગ. ખટલો.
તન્તુરવું (ક્રિ) છેતરવું.
તન્તુ (ના) દોરો, તાંતણો. નસ. કીડો. [ટલો.
તંત્ર (ના) વિભાગ. ચમત્કાર. દોરીનો એક ખ-
તન્મય (વિ) તદ્રૂપ, તલ્લીન, ગરકાવ થયેલું.

તન્માત્ર (ના) પંચમહાભૂતનું સૂક્ષ્મ રૂપ.
તન્માત્ર (અ) તેજમાત્ર.
તપ (ના) તપશ્ચર્યા. દેહકષ્ટ. તાવ.
તપખીર (ન૦) છિંકણી, બજર, સુંઘણી. લોટ.
તપખીરિયા (વિ) તપખીરના રંગનું.
તપત (ના) તાવ, જ્વર.
તપવું (ક્રિ) ઊનું થવું. ખોટી થવું. ગુસ્સે થવું.
તપશ્ચર્યા (ના) તપ. દેહદમન.
તપસીલ (ના) વિગત.
તપસ્વી (વિ) તપ કરનાર. હઠ યોગી.
તપાવવું (ક્રિ) ગરમ કરવું. ખોટી કરવું.
તપાસ (ના) ખોળ, પૂછપરછ, ચોકસી.
તપાસણી (ક્રિ) તપાસવાનું કામ, પરીક્ષા.
તપાસવું (ક્રિ) તપાસ કરવી. ખોળવું.
તપેલી (ના) નાનું તપેલું, પતેલી.
તપેલું (ના) પહોળા મોંનું વાસણ, ઠામ.
તપેસરી, તપેસ્વરી (ના) તપસ્વી.
તપોધન (ના) એક બ્રાહ્મણ જાતિ.
તપોબળ (ના) તપથી મેળવેલું સામર્થ્ય.
તપોવન (ના) તપ કરવાનું ક્ષેત્ર.
તપ્ત (વિ) તપેલું, ઊનું. ક્રોધવાળું.
તફડવું (ક્રિ) તરફડવું, પછાડા ખાવાં.
તફરકે (અ) ગૂમ. અવ્યવસ્થિત હાલતમાં.
તફરકે થવું (ક્રિ) બેમાલમ થવું. ગૂમ થવું.
તફાવત (ના) અન્તર. ફેર. ભૂલ. ફરક.
તબક (ના) છરતી કોરની થાળી. થાલ. તાસક.
તબકડી (ના) નાની તબક.
તબડાવવું (ક્રિ) ખદખદાવવું.
તબલચી (ના) તબલાં વગાડનાર.
તબલાં (ના) બાયું અને નરઘું. (વાદ્ય).
તબિયત (ના) તનદુરસ્તી. પ્રકૃતિ. સ્વભાવ.
તબિયતી (વિ) અસ્થિર મનનું માણસ. [મન.
તબીબ (ના) વૈદ, હકીમ.
તબેલો (ના) ઢોર અને ગાડી રાખવાનું મકાન.
તમ (સ) તમો. (ના) અંધારું. તમોગુણ.
તમણ (ના) તમેણ, ભોંય ખોદી કરેલો ચૂલો.
તમણુ (વિ) ત્રણગણું.
તમતમું (વિ) તમતમ થાય તેવું. તીખું.
તમર, તમરિયાં (ના) એક જાતનાં લાકડાં.
તમરું (ના) રાતે ઝીણે સ્વરે બોલતું જીવડું.
તમા (ના) દરકાર, પરવા, ગરજ.
તમાકુ (ના) તંબાકુ, એક જાતનાં પાંતરાં.
તમાચો (ના) ગાલપરની લપડાક.
તમામ (અ) પૂરું, અશેષ, આખું.
તમાલ (ના) એક ઝાડ, (એની છાલ તે તજ.)
તમાલપત્ર (ના) તમાલ વૃક્ષનાં પાંદડાં.
તમાશગીર (વિ)તમાશો જોનાર તથા બતાવનાર.
તમાશો, તમાસો (ના) ખેલ, રમત.
તમેણ (ના) તમણ, ભોંયમાંનો ચૂલો.
તમોગુણ (ના) માયાનો ત્રીજો ગુણ. અંધકાર
તમ્બાકુ (ના) તમાકુ. એક છોડ. [ક્રોધ
તમ્બુ (ના) ડેરો. દોટીનું ઘર.
તમ્બુરી (ના) નાનો તમ્બુરો, એકતારી.
તમ્બુરો (ના) એક વાદ્ય. [પ્રસાદ.
તમ્બોળ (ના) તામ્બૂલ, પાન. એક રોગ.
તમ્બોળિયો સાપ (ના) પાનની વચલી નસ-
પર રહેતો ઝેરી કીડો.
તમ્બોળી (ના) પાનસોપારી વેચનાર.
તમ્મર (ના) તિમિર, અંધારાં. ચક્કર. ફેર.
તયાર (અ) તૈયાર, હાજર, સજ. [થ
તર (ના) પોહોળી હોડી. નાની ખાડી. તરી
તર (વિ) ભીનાસવાળું. ધરાયલું. સરસ. તાજું.
તરકટ (ના) દગો, કાવતરું, લુચ્ચાઈ, કપટ.
તરકટિયો, તરકટી (વિ) તરકટ કરનાર.
તરકડિયો (ના) વેશધારી, મશ્કરો, વિદુષક.
તરકડું, તરકડો (ના) મુસલમાન સીપાઈ.
તરકવું (ક્રિ) તર્ક કરવો, અટકળવું.
તરકસ (ના) તીરનું ભાથું.
તરકારી (ના) શાકભાજી.
તરકીબ (ના) જુક્તિ, ગોઠવણ, વ્યવસ્થા.
તરખલું (ના) તણખલું, તરણું, તૃણ.
તરંગ (ના) છોળ, મોજે. ઘોડો. ખ્યાલ.
તરંગિણી (ના) નદી, સરિતા.
તરછોડવું (ક્રિ) જોરથી ખસેડવું. તુચ્છકારવું.
તરજુમો (ના) ભાષાંતર, ઉથલો.
તરડ (ના) તડ, ફાટ, ચીરાડો.
તરડાવું (ક્રિ) તડ આવવી. ગુસ્સામાં બોલ
તરણ (વિ) ત્રણ, તણ, ૩. (સંખ્યા).
તરણ (ના) તરવાનું સાધન.
તરણિ (ના) સૂરજ, સૂર્ય.

તરણું (ના) તૃણ. તણખલું.
તરત (અ) તેજ વખત, જલદીથી.
તરતવ (ના) તારતમ્ય, સાર, મુખ્ય અર્થ.
તરતીબ (વિ) સરસ. વ્યવસ્થિત.
તરતીબ (ના) ગોઠવણ. ચાતુરી. વિવેક.
તરતું (વિ) સારી હાલતનું. આબાદ.
તરપત (વિ) તૃપ્ત. ધરાયલું.
તરપલું (વિ) દૂબળું, પાતળું.
તરફ (ના) બાજુ. પક્ષ.
તરફ (અ) બાજુએ, ભણી, મેર.
તરફડવું (ક્રિ) આમતેમ ગોથાં ખાવાં. ફાંફાં મારવાં.
તરફણ (ના) વણાટનું એક ઓજાર.
તરફદાર (વિ) તરફ ખેંચનાર.
તરફદારી (ના) પક્ષ. પરવું, શખરખાવટ.
તરફાળ (ના) ત્રણ ફાળની પીછોડી.
તરફી (વિ) તરફ ખેંચનારું. પક્ષવાળું.
તરફેણ, તરફેન (ના) બાજુ, પક્ષ.
તરબિયત (વિ) કેળવેલું.
તરબુચ, તરબુજ (ના) તડબુચ. કલિંગડ.
તરભાણી (ના) નાનું તરભાણું.
તરભાણું (ના) તર્પણ કરવાની થાળી.
તરમતરા (અ) છલાછલ. પાણીથી ભરપૂર.
તરવર (ના) તરુવર, મોટું ઝાડ.
તરવરવું (ક્રિ) ઊભરાવું. એકઠું હોવું.
તરવાડો (ના) તાડ છેદનાર. તાડી કાઢનાર.
તરવાયો (ના) ત્રિપાઈઓ. ત્રણ પાયાની ઘોડી.
તરવાર (ના) શમશેર, કટાર.
તરવારની ધારપર રહેવું (ક્રિ) બહુ સંભાળથી રહેવું.
તરવારિયો (ના) તરવારથી લડનારો.
તરવાવું (ક્રિ) તરવૈ જવું, પશુનો ગર્ભ પડવો.
તરવું (ક્રિ) પાણીપર ગતિ કરવી. ચળકવું. મુક્તિ મળવી. સારી હાલતમાં આવવું. ઓળંગવું.
તરસ (ના) તરક્ષ, એક ઘાતકી પશુ. તૃષા, ધખ. આતુરતા.
તરસતિયું (ના) ઘેણ-અધરણી રાત-નું એક ઘરેણું.
તરસવું (ક્રિ) આતુર રહેવું. ટાંપી બેસવું.
તરસાડ (ના) તાડનાં પાતરાં, ઝાવલી.
તરસ્યું (વિ) આતુર. પાણીની તરસ લાગેલું.
તરાક, તરાક (ના) રેંટિયાની અણીદાર લોહની સળી.
તરાક થવી (ક્રિ) તરાક વાંકી વળવી.
તરાજવું (ના) ત્રાજવું, કાંટો.
તરાડવું (ક્રિ) બરાડવું, ત્રાડ પાડવી.
તરાપ (ના) ઝડપ, તલપ.
તરાપો (ના) વાંસ કે લાકડાનો તરે એવો પટ.
તરામણું (વિ) તરવું પડે તેટલું. ઢુંકડું, થોડું.
તરાવવું (ક્રિ) તરે તેમ કરવું. તરતા શીખવવું.
તરિયા (ના) બણિયા.
તરિયા (વિ) ત્રણ પ્રકારનાં (તોરણ). નદીતીરનાં.
તરિયો (વિ) એકાંતરિયો તાવ.
તરી (ના) તર. જળમાર્ગ. હોડી.
તરુ (ના) વૃક્ષ, ઝાડ. છોડવા.
તરુણ (ના) જુવાન.
તરુણી (ના) જોબનવંતી સ્ત્રી.
તરેક્ષાં તાણવાં (ક્રિ) વહીતરં કરવું.
તરેલું (ના) બેવડી ઘોંસરી.
તરેહ (ના) ભાત. રીત. પ્રકાર.
તરેહવાર (વિ) વિચિત્ર. ભાતભાતનું. વિલક્ષણ.
તરોઈ જવું (ક્રિ) તરવાવું. ઢોરની કસુવાવડ થવી.
તરોવડ (ના) ત્રેવડ. ખુલાસો. સમોવડ.
તર્ક (ના) ધારણા. વિચાર. કલ્પના. લક્ષણ. અટકળ.
તર્કબાજ (વિ) તાર્કિક. કલ્પક, અટકળિયો.
તર્કશાસ્ત્ર (ના) એક સિદ્ધ વાત પરથી બીજીનું અનુમાન કરવાની વિદ્યા. વૈશેષિક શાસ્ત્ર.
તર્કી (વિ) તર્કબાજ.
તર્જની (ના) અંગૂઠાની જોડેની આંગળી.
તર્તે (અ) તરત. જલદીથી.
તર્પણ (ના) પિતૃ સંતોષાર્થ પાણીનું કર્મ.
તર્પવું (ક્રિ) સંતોખવું.
તર્પિત (વિ) સંતોષિત, પ્રસન્ન થએલું.
તલ (ના) તિલ. એક ધાન્ય. ચાઠું. તળિયું. સપાટી. સ્થળ.
તલક (અ) સૂધી, લગી, તક.
તલપ (ના) ઝડપ. ફલંગ.
તલપવું (ક્રિ) ટમટમવું. ટાંપવું.
તલપાપડ (વિ) આકળું-તેલમાં તળાતા પાપડ જેવું.
તલપુર (વિ) તલ જેટલું. જરા.
તલફ, તલબ (ના) ઈચ્છા. રૂચિ.
તલવટ (ના) તલનો એક ખોરાક.
તલવાર (ના) તરવાર, કટાર, શમશેર.
તલસરાં (ના) તલ ખંખેરી લીધેલાં છોડવા.
તલાક (ના) લગ્ન સંબંધની તર્ક. છૂટાછેડા.

તલ્લાકનામું (ના) છૂટાછેડાનો દસ્તાવેજ.
તલાતલ (ના) સાત પાતાળમાંનું એક.
તલાશ, તલાસ (ના) તપાસ, તજવીજ. શોધ.
તલ્લક (વિ) સખ્ત, તીખો. (તંબાકુ).
તલ્લીન (વિ) ગરક, મશગુલ, ગુલતાન.
તવ (સ) તારૂં. (અ) ત્યારે. (કવિતામાં)
તવંગર (વિ) ધનવાન, તાલેવન. શ્રીમંત.
તવરવું (ક્રિ) અનાજમાં જીવાત પડવી.
તવાઈ (ના) ધાડ, ભીડ. આફત.
તવાઈ જવું (ક્રિ) સૂકાવું. તાપથી તેજહીણ [થવું.
તવારિખ (ના) ઈતિહાસ. કારકીર્દિ.
તવાવું (ક્રિ) સૂકેજવું. રીબાવું. તપાવું.
તવી (ના) નાનો તવો, લોઢી.
તવેથો (ના) તબેથો. એક રસોઈનું હથિયાર.
તવો (ના) મોટી લોઢી; તાવી. ચલમની ઠીકરી.
તસકો (ના) તિરસ્કાર, ઠપકો.
તસતસતું (વિ) ભચડાતું, તંગ, ટાઈટ.
તસતસવું (ક્રિ) ભચડાવું. ફાટફાટ થવું.
તસર (ના) છાંટ, રેખ.
તસવીર (ના) છબી, ચિત્ર.
તસું (અ) તેવું. (કવિતામાં).
તસુ (ના) બે આંગળ, ગજનો ૨૪મો ભાગ.
તસ્કર (ના) ચોર.
તસ્કરવું (ક્રિ) ચોરવું, ચોરી કરવી.
તસ્માત્ (અ) તેટલામાટે, તે કારણથી.
તહ (ના) સલાહનો કોલકાર, સંધિ.
તહકૂબ (અ) મુલતવી.
તહરે (ના) તરેહ, ભાત. જાત.
તળગટ (ના) પાયા તળેનું લાકડું.
તળપદું (વિ) મૂળ દેશનું. દેશી.
તળવું (ક્રિ) કકડતા તેલમાં પકાવવું તે.
તળાઇ (ના) પથારી. બીછાનું.
તળાટી (ના) મહેસૂલનો હિસાબ રાખનાર કા-
તળાટું (ના) તળાટીનું કામ. [રકુન.
તળાવ (ના) તડાગ, સરોવર. પાણીનો મોટો
તળાવડી (ના) નાનું તળાવ. [ખાડો.
તળાવા (ના) પૈડાં ભેરવવાના આડીના ખીલા.
તળાસવું (ક્રિ) ચાંપવું. ધીમેથી દાબવું.
તળિયારૂં, તળિયું (ના) તળેનો ભાગ.
તળી (ના) સુખતળી. પગ. જોડાનું તળિયું.

તળે (અ) નીચે, તળિયે.
તળેટી (ના) ડુંગરના તળિયાની જગા.
તાં (અ) ત્યાં, તે ઠેકાણે, તત્ર.
તાંત (ના) ચામડાની દોરી.
તાંતણો (ના) સૂતર વગેરેનો તાર, દોરો.
તાંદળજો (ના) ચોલાઈની ભાજી.
તાંદળા (ના) છોડાં ઉતારેલાં કણ. ભરેલા મ
તાંબડી (ના)પોળા પેટાનું વાસણ. [રીના કકડા
તાંબડો (ના) મોટી તાંબડી.
તાંબાકુંડી (ના) કડાવાળું તાંબાનું મોટું કુંડું
તાંબાનાણું (ના) તાંબાના પૈસા, સિક્કા.
તાંબાવાડકો (ના) તાંબાનો વાડકો. ભિક્ષા.
તાંબિયો (ના) પૈસો, દોકડું.
તાંબું (ના) તામ્ર, એક ધાતુ.
તાંસળું, તાંસિયું (ના) નાનો તાંસિયો.
તાંસિયો (ના) કાંસાનો મોટો વાડકો.
તાંહાં (ના) તિહાં, તાં, ત્યાં, તે જગાએ.
તા (પ્ર) પણું અર્થે. જેમ યોગ્યતા, મિષ્ટતા.
તા (ના) તાવ, તાસ. છબરકી.
તાઈ (ના) પિંજરો. ૨ પિંજનાર.
તાઉ (વિ) ગરમ-આકળા સ્વભાવનું.
તાઉસ (ના) મોરના આકારનું એક વાજું.
તાક (ના) તાકડો, તક. સૂતરનો દોરો.
તાકવું (ક્રિ) એકી નજરે જોવું. નિશાન બાંધવું.
તાકડી (ના) તરાક. પરવીટો: ફરકું.
તાકડો (ના) ટાણું, ટાંકણું. તાંતણો, દોરો.
તાકત, તાકાત (ના) શકિત. મગદૂર. [કબાટ.
તાકાબારી (ના) ભીતમાં બારીને ઠામે કરેલું
તાકીદ (ના) ત્વરા, જલદી, ઉતાવળનો હુકમ.
તાકું (ના) મોટો ગોખલો.
તાકો (ના) થાન. લાંબો કાપડનો કકડો.
તાગ (ના) ઉપરાણી માટે લાંઘણ. તોફાન,
તાછ (ના) ટાંકતા પડેલી કાંકરી. [ઠીંગ.
તાછખાનું (ના) સંડાસ, જાજરૂ. શૌચકૂપ.
તાજ (ના) મુગટ. ત્યાગ.
તાજખાનું (ના) તાછખાનું, જાજરૂ.
તાજગી (ના) તન્દુરસ્તી. આરોગ્યતા. સુખ
તાજવું (ના) ત્રાજવું. છુંદણું. [શાતા.
તાજકલમ (ના) લેખ બંધ કર્યા પછીનો ઉ-
તાજીમ (ના) માન, વિવેક, અદબ, [મેરો.

તાજું (વિ) નવું, તરતનું. લીલું. તર.
તાજુબ (ના) અચરતી, નવાઈ. નવલ.
તાજેકલમ (ના) તાજા કલમ. પોસ્ટસ્ક્રિપ્ટમ.
તાજેતર (વિ) હાલનું, નવું, તાજું. [[અંગ્રેજી].
ટાટ (ના)સણનું કાપડ. (વિ) તંગ.
તાટી (ના) તટ્ટી. કામડાની ભીંત.
તાટું (ના) સાથરી. નદીકાંઠાના બ્રાહ્મણોનું કા-
તાડ (ના) તાલ. એક વૃક્ષ. [મડાનું આસન.
તાડન (ના) શિક્ષા. માર.
તાડપત્ર (ના) તાડનાં પાંતરાં.
તાડવું (ક્રિ) મારવું, શાસન કરવું.
તાડી (ના) તાડ, ખજુરીની ડાળીનો ઝરતો
તાઢ (ના) ટાઢ, ઠંડી. શીત. [રસ
તાઢી (ના) રાખોડી.
તાણ (ના) ખેંચ. આગ્રહ. અછત. પાણીનું
તાણવું (ક્રિ) ખેંચવું. તરફેણ કરવી. [જોર.
તાણાતાણ (ના) ખેંચાખેંચ.
તાણિયો (ના) તાર તૈયાર કરવાનો ધંધો કર્તા.
તાણું (વિ) ત્રાણું, ૯૩ (સંખ્યા).
તાણો (ના) સાળપરના લાંબા દોરા. મેણું.
તાણ્ડવ (ના) શિવનું નૃત્ય. તંડુ મુનિકૃત નાચ.
તાત (ના) બાપ, પિતા, જનક.
તાતા (ના) રેટલી. એક તાલ.
તાતું (વિ) ગરમ, ઊનું. આકળું.
તાત્કાળ (અ) તત્કાળ, તેજ વખતે.
તાત્કાળિક (વિ) તાજું. તરતનું. હાજર.
તાત્પર્ય (ના) ભાવાર્થ, સાર. સંક્ષેપ.
તાન (ના) ગાવાની એક રીત. લેહ, ધૂન.
તાનો (ના) તામસ, ક્રોધ. [મસ્તી.
તાન્દૂળ (ના) તણ્ડૂલ, ચોખા, અક્ષત, ચાવલ.
તાપ (ના) ગરમી. પ્રકાશ. અગ્નિ. તાવ. ઉ-
કળાટ. દોર.
તાપડિયા (ના)ગરમીથી થતા ગુમડાં. [(ફોલાં).
તાપડિયાં (વિ) ખાસડિયાં, જાડા, ચોધારાં
તાપણી (ના) તાપવા માટે કરેલું ભડકું. સગડી.
તાપણું (ના) તાપણી. સળગતી સગડી.
તાપવું (ક્રિ). તાપ લેવો, શરીર સેકવું.
તાપસ (ના) તપસ્વી. યોગી.
તાપોટા (ના) ઘણો તાપ. ગરમીનો ફોલ્લો.
તાપોડિયા (ના) તાપડિયાં. ગરમીનાં ફોડ.
તાબડતોબ (અ) તરતજ. જલદીથી.
તાબૂત (ના) તાજિયાં. મોહરમનો તેહેવાર.
· સ્તબ્ધ માણસ.
તાબે (અ) વશ, સર. સ્વાધીન.
તાબેદાર (વિ) તાબે રહેનાર, આજ્ઞાંકિત, દબેલ.
તાબેદારી (ના) સેવા. તાબેદારનું કર્મ.
તાબો (ના) કબજો, હવાલો, ઈલાખો.
તાબોટા (ના) તાળોટા, તાળીના અવાજ.
તામડી (ના) તાંબડી, મોહોળા પેટનું ઠામ.
તામડો (ના) તાંબડો, મોટી તામડી.
તામસ (ના) ક્રોધ, ગુસ્સો. ગરમ સ્વભાવ.
તામસી (વિ) તમોગુણી ક્રોધી. તાઉ.
તામ્બૂલ (ના) તંબોળ. પાન.
તામ્ર (ના) તાંબું.
તામ્રપટ (ના) તાંબાના પત્રાપર કોતરેલો લેખ.
તાયફો (ના) ગાનારું મંડળ. રામજણીની જોડ.
તાર (ના) ધાતુના વાળા. તાંતણો, દોરો. ખુ-
મારી. પ્રવાહી ડામર. ટેલીગ્રાફ.
તારક (વિ) રક્ષક. મુક્તિ આપનાર.
તારણ (ના) રક્ષણ. મોક્ષ. ખોટ નફાને પેટે
મૂકેલી રકમ.
તારતમ્ય (ના) ફેર, તફાવત. ભાવાર્થ, મુદ્દો.
તારવણી (ના) તેરીજ, તારવેલો આંકડો.
તારવવું (ક્રિ) તારવી કાઢવું. વીણી કાઢવું, તા-
રીજ કરવી.
તારવું (ક્રિ)મુક્ત કરવું. ઉદ્ધારવું. સંકટ દૂર કરવું.
તારા (ના) નક્ષત્રો, ઉડુગણ. માણસનું નામ.
તારાજ (વિ) ખરાબે હાલ, પાયેમાલ.
તારાટપકી (ના) તારા જેવી ટપકી. (સોનારૂ-
તારાપુર (ના) ગામનું નામ. [પાની).
તારીખ (ના) અંગ્રેજી તથા મુસલમાની તિથિ.
તારીજ (ના) તારવણી. હિસાબનો સાર.
તારીફ (ના) વખાણ, સ્તુતિ. સાબાશી.
તારુણી (ના) તરુણ સ્ત્રી, જુવાન બૈરી.
તારુણ્ય (ના) જોબન, જુવાની. [નારો.
તારો (ના) નક્ષત્ર. ગ્રહ. કીકી. તરનારો. તરાવ-
તાલ (ના) સ્વરનું જોર. રસ. તાવ. ખલવાટ.
તાલમેલ. કાંસિયાં.
તાલક (ના) તાળું. કૂંચીનું યંત્ર.
તાલકી (ના) બાળકની ટોપી.

તાલકું (ના) તાળવું. ટોપીનો ઉપલો ભાગ.
તાલમેલ (ના) ખોટો ઠાઠ. બહાનું, નિમિત્ત.
તાલવ્ય (વિ) તાલુ, તાળવા સંબંધી.
તાલાવેલી (ના) ચટપટી. ગભરાટ. ઉદ્વેગ.
તાલુ (ના) જીભની ઉપરનો મુખનો ભાગ.
તાલુકદાર (ના) વહીવટદાર. નાનો રાજા.
તાલુકો (ના) પ્રાંતના વિભાગ. જીલ્લો. સંબંધ.
તાલે (ના) નસીબ, પારબ્ધ.
તાલેમ (ના) તાલીમ. કસરત. અખાડો. શિક્ષણ.
તાલેમબાજ (વિ) કસરતી. જબરો.
તાલેવન્ત (વિ) પૈસાદાર. નસીબદાર.
તાલેવર, તાલેવાન (વિ) તાલેવંત. ધનિક.
તાવ (ના) જ્વર. તાપ. છબરખી. આંકડો.
તાવડી (ના) લોઢી. લોઢાનું ચપટું વાસણ.
તાવડો (ના) મોટી તાવડી. છાછર પેણો.
તાવણી (ના) માખણ ઘીને ગરમ કરવાનું કામ.
તાવરખું (વિ) તામસી. આકળા સ્વભાવનું.
તાવરસું (ના) ખેડાણનું પ્રથમ વર્ષ.
તાવવું (ક્રિ) તપાવવું, તાપ દેવો.
તાવી (ના) લોઢી, તાવડી.
તાવીજ (ના) માદળિયું.
તાસ (ના) કલાક. લેપ. ઘર. તાસતો. ખૂમચો.
તાસ (સ) તેને. (કવિતામાં).
તાસક, તાસકી (ના) નાની છાછરી થાળી. તબકડી.
તાસતો (ના) એક જાતનું કાપડ.
તાસીર (ના) છાપ. સિક્કો. તદબીર.
તાસું (ના) એક વાજિંત્ર. નગારૂં.
તાળ (ના) તાલ. ધાણ.
તાળવું (ના) તાલુ. ખોપરી.
તાળી (ના) હાથો. લેહ.
તાળી પડવી (ક્રિ) ફજેતી થવી.
તાળું (ના) તાલક, કુલુપ, નકૂચામાં ભેરવી બંધ કરવાનું કળનું યંત્ર.
તાળુ (ના) તાલુ, તાળવું.
તાળો (ના) મેળ. દાખલો.
તાળોટા (ના) મોટી તાળી. તાબોટા.
તિક્કડ (ના) ભાખરો, જાડો રોટલો.
તિક્ત (વિ) તીખું. (ના) તીખાશ.
તિતાલિયું (વિ) ઉછાંછળું. છોકરવાદિયું.
તિતિક્ષા (ના) ધીરજ, સબુરી.
તિત્તિર (ના) તીતર, એક પંખી.
તિથિ (ના) રોજ, સૂર્યોદય સમયની ચંદ્રની કળા.
તિમિંગળ (ના) મગર.
તિમિર (ના) અંધારૂં.
તિરકસ (વિ) વાંકું, વક્ર. આડું.
તિરકસ, તિરકસિયું (ના) નાનું જાળિયું. જાળીનો પડદો. વાક.
તિરપાઈ (ના) ત્રણ પાયાની બેસણી.
તિરસ્કાર (ના) ધિક્કાર, તુચ્છકાર.
તિરોહિત (ના) ત્રાહિત. (વિ) બહારનું.
તિલ (ના) તલ.
તિલક (ના) કપાળ ઉપરનું ધર્મચિહ્ન, ટીલું.
તિલાણો (ના) ત,લ,ન,મ,દ,ર એવા અક્ષરોનું ગાયન.
તી (સ) તે. જેમ તી દહાડે.
તીકમ (ના) ત્રિવિક્રમ, બે તરફની કોદાળી.
તીક્ષ્ણ (વિ) તીખું. તરત લાગે તેવું. ચપળ.
તીખટ (ના) તીખી ચીજ. (વિ) તીખું.
તીખલ (ના) ધાંધલ. ગરબડ. મજાક. ઢોંગ.
તીખલી, (ના) મસ્કરો. ધાંધલિયો.
તીખાં (ના) મરી. એક મસાલો.
તીખાસ (ના) તિક્તાંશ, તીખાપણું.
તીજ (ના) તૃતીયા, ત્રીજી તિથિ.
તીજું (વિ) ત્રીજું, ત્રીજા ક્રમનું.
તીજોરર (ના) કીલીદાર, જામદાર, ભંડારી.
તીજોરી (ના) ભંડાર. જામદારખાનું.
તીડ (ના) એક જંતુ (ખેતરમાં દાણા ખાનારો).
તીણું (વિ) અણીદાર. ઝીણું.
તીતર (ના) તિત્તિર, એક પંખી.
તીતાલ (ના) ત્રિતાલ. ગાયનનો એક તાલ.
તીર (ના) તટ, કાંઠો. બાણ.
તીરછું (વિ) વાંકું, આડું, કતરાતું.
તીરંદાજ (ના) તીર મારવામાં કુશળ.
તીરનો (ના) તીર પહોંચે તેટલું અંતર.
તીર્થ (ના) પવિત્ર જળ. ચરણામૃત.
તીર્થંકર (ના) જૈન મતના મોટા આચાર્ય.
તીર્થયાત્રા (ના) તીર્થ નિમિત્તે દેશાટણ.
તીર્થરૂપ (ના) પિતા.
તીર્થસ્વરૂપ (વિ) વડીલ, મુરબ્બી.
તીવ્ર (વિ) ગરમ. તેજી. તીક્ષ્ણ.
તીસ (વિ) ત્રીસ, ૩૦ (સંખ્યા).

તીસમારખાં (વિ) બડાઈખોર. જાહેલ.
તું (સ) ત્વમ્ બીજો પુરુષ એક વચન.
તુંકાર, તુંકારો (ના) અપમાનાર્થે "તું"નો પ્રયોગ.
તુંતાં (અ) તુંકારો, તુચ્છકાર.
તુંબડી (ના) તુમ્બિકા. એક વેલો નાનું તુંબડું. ચોર આમળાનું ફળ.
તુંબડું (ના) તુંબડીના વેલાનું ફળ.
તુઈ (ના) તોઈ, કિનારી.
તુએર (ના) તુવેર. (એક દ્વીદલ અનાજ).
તુકડી (ના) ટોળી. લશ્કરનો નાનો ભાગ.
તુકડો (ના) રોટલાનો કકડો.
તુકમ (ના) વીર્ય, બીજ. વંશ, કુળ.
તુકમરિયાં (ના) એક જાતનાં બીયાં.
તુક્કો (ના) ટૂંકી ગપ. તડાકો. બુઠ્ઠું તીર.
તુંગ (વિ) ઊંચું.
તુચ્છ (વિ) હલકું. ધિક્કારપાત્ર. ક્ષુલ્લક.
તુચ્છકાર (ના) તિરસ્કાર, તુંકારો.
તુચ્છકારવું (ક્રિ) ધિક્કારવું, હલકું ગણવું.
તુજ (વિ) તારૂં.
તુટક (વિ) છૂટક, તૂટેલું.
તુટફાટ (ના) બગાડ, કુસંપ. વેરણખેરણ.
તુટવું (ક્રિ) છૂટી પડવું. કલહ થવો. પડવું.
તુટીચાર (ના) તૂટફાટ. ત્રણ ને એકનો દાવ.
તુણવું (ક્રિ) વણાટની પેઠે સાંધવું.
તુણ્ડ (ના) મુખ, વદન, મોં.
તુતક (ના) વહાણમાં ઉતારૂની બેઠક.
તુમડી (ના) તુંબડી.
તુમાન (ના) લેંઘો. ઈજાર. પાયજામો.
તુમાર (ના) પરસ્પર ચાલતા પત્રવ્યવહારનો લેખ.
તુરંગ (ના) તરંગ. જેલ, કેદખાનું. ઘોડો.
તુરત (અ) તરત, ત્વરાથી.
તુરાઈ (ના) એક વાદ્ય. એક સાળવીનું ઓજાર.
તુરાસ (ના) તુરો સ્વાદ, દટાણો સ્વાદ.
તુરિયું (ના) ઘીસોડું. એક શાક.
તુરી (ના) સાળવીનો કાંટલો. બેવડી આણીનો ખીલો. ઘોડો.
તુરીયા (ના) તુર્યા, નિદ્રાની ચોથી અવસ્થા.
તુરૂં (વિ) તુરાશવાળું, કસેલું.
તર્કી (વિ) તુર્કસ્તાનનું.
તુર્ત (અ), તરતજ. તાબડતોબ.
તુલના (ના) સરખાપણું. બરોબરી. ઉપમા.
તુલા (ના) ત્રાજવું. એક રાશિ.
તુલ્ય (વિ) સરખું, બરોબર. સમાન.
તુવર, તુવેર (ના) એક અનાજ.
તુષ (ના) ભાતનાં છાલાં.
તુષાર (ના) હિમ, કરાં. ઓસ, ઝાકળ.
તુષીપાટિયાં (ના) તુળસીપાટિયાં, એક ઘરેણું.
તુષ્ટ (વિ) સંતુષ્ટ. પ્રસન્ન. ધરાયલું.
તુળસી (ના) એક છોડ.
તુળસીપાટિયાં (ના) સ્ત્રીની કોટનું ઘરેણું.
તુળા (ના) તુલા, ત્રાજવું. એક રાશિ.
તૂક (ના) પદ, ચરણ, કડી.
તૂટ (ના) ફૂટ, કુસંપ. વિગ્રહ, વિરોધ.
તૂત (ના) જૂઠાણું, બનાવટ. ઢોંગ.
તૂતી (ના) એક રાતા રંગનું પંખી.
તૂર (ના) આકડાનું રૂ. તુરાઇ. એક વાદ્ય.
તૃણ (ના) ઘાસ, ખડ. તણખલું.
તૃતીય (વિ) ત્રીજું. ત્રીજા ક્રમનું.
તૃતીયાંશ (ના) ત્રીજો ભાગ.
તૃપ્ત (વિ) સંતુષ્ટ. ધરાયલું.
તૃપ્તિ (ના) સંતોષ.
તૃષા (ના) તરસ, ધખ.
તૃષ્ણા (ના) લોભ. આશા.
તેંગળ (ના) એક કડીનો વાળો. એક ઘરેણું.
તેંતું (અ) ગર્વોક્તિ દર્શક.
તે (સ) ત્રીજો પુરુષ દર્શક. અમુક.
તેખળાં (ના) ત્રીજા સંબંધી સાટાપાટાનું વેશવાળ.
તેજ (ના) પ્રકાશ. અગ્નિ. ગરમી.
તેજ (વિ) તીક્ષ્ણ, તીખું. ચપળ.
તેજસ્વી (વિ) તેજવાળું, ચળકતું. ફરમદાર.
તેજાનો (ના) સ્વાદિષ્ટ અને પૌષ્ટિક વસાણાં.
તેજાબ (ના) એસીડ. ગરમ રસ.
તેજાળ (વિ) તેજવાળું. પ્રકાશતું.
તેજી (ના) ચળકાટ. ચઢતો ભાવ.
તેજોમય (વિ) તેજરૂપ, તેજથી ભરપુર.
તેટલામાં (અ) તે વખતમાં. દરમ્યાન.
તેટલું (વિ) તેના પ્રમાણનું.
તેટલે (અ) તેટલામાં, તે સમયે.
તેડ (ના) તીર, તટ, કિનારો, કાંઠો.
તેડવું (ક્રિ) બોલાવવું. ઊંચકવું. ...

તેડું (ના) નોતરૂં, આમંત્રણ.
તેડું (વિ) વાંકું, આડું.
તેણીગમ, તેણીમેર (અ) તે તરફ.
તેત્રીસ (વિ) ૩૩ (સંખ્યા). દેવની જાતિ.
તેતાળીસ (વિ) ૪૩ (સંખ્યા). ભૂમિનાં નામો (અચલા, અનંતા, અવનિ, ઇલા, ઉર્વી, કાશ્યપી, કુ, ક્ષમા, ક્ષ્મા, ક્ષિતિ, ક્ષોણી, ગંધમાતા, ગોત્રા, ગૌ, જગતી, જયા, ધરણી, ધરિત્રી, ધરા, ધાત્રી, પર્વતાધરા, પૃથ્વી, પૃથિવી, બીજસૂ, ભૂ, ભૂમિ, ભૂતધાત્રી, મહી, મેદિની, રત્નગર્ભા, રત્નસૂ, રસા, વસુધા, વસુંધરા, વિપુલા, વિશ્વા, વિશ્વંભરા, વસુમતી, સર્વસહા, સ્થિરા, સાગરનેમિ, સાગરમેખલા, સાગરાંબરા.
તેપન (વિ) ૫૩ (સંખ્યા).
તેમ (અ) તે રીતે, તે પ્રમાણે.
તેર (વિ) ૧૩, ત્રયોદશ. (સંખ્યા). દક્ષકન્યા, પરમ ભગવદ્ભક્ત, યોગ, કશ્યપપત્ની, વસુદેવની સ્ત્રી, ગુણ, એ તેર ગણાયછે.
તેરમું (ના) મૃત્યુનો ૧૩મો દહાડો.
તેરસ (ના) ત્રયોદશી, તેરમી તિથિ.
તેરીખ (ના) વ્યાજનો દર. તારીખ.
તેરીજ (ના) તારીજ. હિસાબનો સારદર્શક આંકડો.
તેલ (ના) તૈલ. ચીકણો પ્રવાહી. ચીકણો ચામ.
તેલ કાઢવું (ક્રિ) ઘણીજ મહેનત કરાવવી.
તેલણ (ના) તેલીની બૈરી, ઘાંચણ.
તેલાં (ના) નોરતાંના ત્રણ અપવાસનું વ્રત.
તેલિયું (વિ) તેલવાળું. તેલ જેવું.
તેલિયોરાજા (ના) તેલથી નહાનારો માંગણ
તેલી (ના) તેલ દીવેલ વેચનાર. ઘાંચી.
તેવડ (ના) ત્રેવડ, ગોઠવણ.
તેવડવું (ક્રિ) ત્રણ પડ થાય તેમ કરવું.
તેવડું (વિ) તેટલું. ત્રણ પડવાળું. ત્રણગણું.
તેવામાં (અ) તેટલામાં.
તેવારે (અ) ત્યારે, તે વખતે.
તેવીસ (વિ) ત્રેવીસ, ૨૩ (સંખ્યા), દેવતા, સિદ્ધિ, સ્વર એ પણ ૨૩ લેખાયછે.
તેવું (વિ) તાવત્, તે પ્રકારનું.
તેવે, તેવો (અ) તરત, તેજ વખતે.

તેહ (સ) તે (કવિતામાં).
તેહનાત (ના) તાબેદારી. હુકમ. તાબો.
તેહેવાર (ના) ટાણું. પર્વ. ઉત્સવ.
તેહેસીલ (ના) જમીનનું મેહેસૂલ.
તેહેસીલદાર (ના) મહેસૂલ ઉઘરાવનાર.
તૈયે (અ) ત્યારે, તે વખતે.
તૈજસ (વિ) તેજસ્વી, પ્રકાશતું.
તૈડ (ના) તડ, ત્રડ, ફાટ.
તૈયાર (વિ) હાજર. તત્પર. સજ. પૂર્ણ.
તૈયારી (ના) તત્પરતા. સંપૂર્ણતા. [પ્રવાહી.
તૈલ (ના) તેલ. બીજમાંથી કહાડેલો ચીકણો
તો (અ) ત્યારે. ઉત્તરાર્થે. સરખામણી સૂચક. લાડ, મશ્કરી, વહાલ તથા નિશ્ચયદર્શક.
તોઈ (ના) કિનારી, કોર. (કસબી).
તોકે (અ) તો, ત્યારે.
તોખાર (ના) ઘોડો, અશ્વ, તરંગ, તેજી, હય.
તોછડાઈ (ના) અવિવેક, હલકાઈ.
તોછડું (વિ) અસભ્ય. અમર્યાદ. હલકું.
તોટાવું (ક્રિ) જમણ ખૂટવાથી ભૂખ્યા ઊઠવું.
તોટો (ના) ટોટો, ખોટ. ગરદન.
તોડ (ના) નીકાલ, ફેસલો. સમાધાન.
તોડવું (ક્રિ) ત્રુટિત કરવું. ભાગવું. ફેરવવું.
તોડી (ના) એક પ્રભાતની રાગણી.
તોડી (ના) તોરડી.
તોતડું (વિ) ખેંચાયલી જીભનું.
તોતલું, તોતળું (વિ) કાલું (વચન).
તોતો (ના) પોપટ, શૂક.
તોપ (ના) મોટી પૈડાંવાળી બંદુક. ગન.
તોપખાનું (ના) તોપ ગોળા રાખવાની જગા.
તોપણ (અ) તેમ છતાં, તથાપિ. [બનાવો.
તોફાન (ના) હુલ્લડ, દંગો. મસ્તી. વાયુથી થતા
તોફાની (વિ) મસ્તીખોર. હુલ્લડી. કજિયાખોર.
તોફા, તોફે, તોફો (વિ) સરસ. અસાધારણ.
તોબરો (ના) ઘોડાને ચણા ખવડાવવાની કોથળી.
તોબરો ચઢાવવો (ક્રિ) રીસમાં મોં ચઢાવવું.
તોબા (ના) હદ. ત્રાહિ, જુલમ, માફી, પસ્તાવોદર્શક વચન.
તોય (ના) પાણી, જળ, ઉદક, નીર. (અ) તોપણ.
તોયજ (ના) કમળ, પદ્મ, પુંડરિક.
તોયપણ (અ) તોપણ, તથાપિ.

તોર (ના) મીજાસ, ઠાઠ. અહંકાર.
તોરડી (ના) પ્રેત સાથે અગ્નિ લઈ જવાની હાંલ્લી.
તોરણ (ના) શુભસૂચક હાર. ચોરી, મંડપ.
તોરી (વિ) તોરવાળું. પતરાળિયું.
તોરો (ના) કલગી, ગોટો. ગુચ્છો. છોગું. સુખી. શિવમહિમાની લાવણી.
તોરાવાળો (ના) તોરાની લાવણી ગાનાર.
તોલ (ના) વજન. કીમત. પરીક્ષા. તુલ્ય, સમાન.
તોલે (અ) સરખું, બરોબર.
તોલો (ના) ૧૨ માસા, ૯૨ વાલ, ૨ ગદિયાણાનું વજન. રૂપિયા, ભાર.
તોશાંખાતું (ના) ત્રીજોરી. ભંડાર.
તોસદાન (ના) દારૂગોળી રાખવાની થેલી.
તોહોમત (ના) અપરાધ. આળ, બટ્ટો.
તોળવું (ક્રિ) જોખવું, વજન કરવું.
તોળા (ના) તુલા. એક રાશિ. વજન.
તોળાટ (ના) તોળનારો.
તોળાદાન (ના) દેહ બરાબર તોળીને દાન કરવું તે.
ત્યાં (અ) તે ઠેકાણે, તત્ર, તિહાં.
ત્યાગ (ના) છૂટકો. વિરાગ.
ત્યાગવું (ક્રિ) તજવું, છોડવું, વર્જ કરવું.
ત્યાગી (વિ) વિરાગી. દાન કરી દેનાર.
ત્યારનું (અ) તે વખતનું.
ત્યારે (અ) તે વખતે.
ત્યાસી (વિ) ૮૩ (સંખ્યા).
ત્ર (પ્ર) તારણ, રક્ષણ અર્થે. જેમ, પુત્ર, ક્ષાત્ર.
ત્રગણું (વિ) ત્રણગણું, તેવડું.
ત્રણ (વિ) ત્રીણિ, તણ, ૩ (સંખ્યા), રામ, અગ્નિ, અવસ્થા, ગયા, ગ્રામ, નાડી, પાપ, દારૂ, રૂપ, વિવાહ, વિપ, ગાયનના સ્થાન તથા પ્રકાર, કાળ, કાંડ, કૂટ, ગુણ, તાપ, ભુવન, ભુજ, મધુર, મૂર્તિ, લિંગ, લોહ, ભેદ, લક્ષણ, એ ત્રણ ગણાય છે.
ત્રમણું (વિ) ત્રગણું, તેવડું, ત્રિપટ.
ત્રયોદશા (ના) તેરમું, મરણની ૧૩મી તિથિ.
ત્રયોદશી (ના) તેરસ, ૧૩ મી તિથિ.
ત્રાગું (ના) તાગું, બળાત્કાર, સખત હયરાણી.
ત્રાજવું (ના) તાજવું, કાંટો.
ત્રાજુડું (ના) છૂંદણું.
ત્રાતા (ના) રક્ષણ કરનાર.

ત્રાપો (ના) તરાપો,
ત્રાસ (ના) બીક, જુલમ. ડર. ધાક.
ત્રાસું (વિ) તરડાયલું, વાંકું.
ત્રાહિ (અ) "રક્ષણ કરો" એ અર્થે.
ત્રાહિત (વિ) તટસ્થ. પંચ. અજાણ્યું.
ત્રિ, (વિ) ત્રણ, તણ, ૩ (સંખ્યા).
ત્રિકમ (ના) ત્રિવિક્રમ, વિષ્ણુ.
ત્રિકાંડ (ના) ત્રણ પ્રકારનો ગ્રંથ. વેદ, અમરકોશ વગેરે.
ત્રિકાળ (ના) ભૂત, વર્તમાન અને ભવિષ્ય. સવાર, બપોર, સાંજ.
ત્રિકૂટ (વિ) ત્રણ ટોંચવાળો (પર્વત).
ત્રિકોણ (ના) ત્રણ ખૂણાની આકૃતી. Δ
ત્રિગુણ (ના) સત્વ, રજ અને તમ (માયાના).
ત્રિચરણ (ના) અગ્નિ.
ત્રિજ્યા (ના)મધ્યબિંદુથી પરીઘ સુધીની લીટી.
ત્રિતાપ (ના) ત્રણ દુઃખ; આધિદૈવિક, આધિભૌતિક, અધ્યાત્મિક. આધિ, વ્યાધિ અને ઉપાધિ.
ત્રિદણ્ડી (ના) ત્રણ દંડ ધરનાર સંન્યાસી.
ત્રિનેત્ર (ના) સદાશિવ, મહાદેવ, શંભુ.
ત્રિપક્ષી(ના)તરપખી, ત્રીજા પખવાડીઆનું શ્રાદ્ધ.
ત્રિપથગા (ના) ભાગીરથી, ગંગા. (નદી).
ત્રિપદ (ના) અગ્નિ.
ત્રિપદી (ના) હાથીની સાંકળ.
ત્રિપાદ (વિ) અદકપાંસળી, વૈકલ, વાચલ.
ત્રિપુટી (ના) ત્રણ વાના. જેમ કર્ત્તા, કર્મ. ને ક્રિયા.
ત્રિપુણ્ડ્ર (ના) શિવમાર્ગીનું તિલક.
ત્રિફળા (ના) હરડાં. બેડાં ને આમળાં.
ત્રિભંગી (વિ) ત્રણ ઠેકાણેથી વળેલો.
ત્રિભંગી (ના) ત્રણ યતિવાળું કવિતાનું વૃત્ત.
ત્રિભુવન (ના) ત્રિલોક, સ્વર્ગ, મૃત્યુ ને પાતાળ.
ત્રિયા (ના) સ્ત્રી, ઐરી, નારી.
ત્રિરાશી (ના) ત્રૈરાશિક. ગણિતની એક રીત.
ત્રિવળી (ના) પેટપરનાં ત્રણ વાટા.
ત્રિવિક્રમ (ના) વિષ્ણુ, ત્રીકમ.
ત્રિવિધ (વિ) ત્રણ પ્રકારનાં. (તાપ વગેરે).
ત્રિવેણી (ના) ત્રણ નદી (ગંગા, યમુના, સરસ્વતી); નાડી (ઈડા, પિંગળા, ને સુષુમ્ના).
ત્રિશૂલ (ના) એક આયુધ.
ત્રીજ (ના) તીજ, તૃતીયા. ત્રીજી તિથિ.

ત્રીઠ (ના) પીડા.
ત્રીસ (વિ) તીસ, (સંખ્યા).
ત્રુઠવું (ક્રિ) રીઝવું, પ્રસન્ન થવું.
ત્રેતા (ના) બીજો યુગ. ૧૨૯૬૦૦૦ વર્ષ.
ત્રેપન (વિ) તેપન, ૫૩ (સંખ્યા).
ત્રેવટી (વિ) ત્રણ જાતની ભેગી (દાળ).
ત્રેવડ (સ્ત્રી) તજવીજ. ખુલાસો.
ત્રેવડું (વિ) ત્રણ પડવાળું. ત્રણગણું.
ત્રૈલોક્ય (ના) ત્રિભુવન; સ્વર્ગ, મૃત્યુ, પાતાળ.
ત્વ (પ્ર) પણું અર્થે. જેમ દાસત્વ, તત્ત્વ.
ત્વગિન્દ્રિય (ના) ચામડી, સ્પર્શની ઇંદ્રી.
ત્વચા (ના) ચામડી. સ્પર્શેંદ્રિય.
ત્વરા (ના) ઉતાવળ, ઝડપ, તાકીદ.

થ.

થ (ના) ૧૭ મો વ્યંજન. [સ્ભ=થાંભ.
થ (આ) "સ્ત"નો. જેમ હસ્ત=હાથ; સ્ત-
થઈ ચૂકવું (ક્રિ) પૂરું થવું, ખપી જવું.
થકવવું, થકાવવું (ક્રિ) થાકે તેમ કરવું.
થકી (પ્ર) પાંચમી વિભક્તિનો. થી. લીધે.
થક્ક (અ) ચકિત, આશ્ચર્યયુક્ત.
થડ (ના) ઝાડનો જમીનથી તે ડાળી સૂધી-
નો ભાગ. આરંભ. પાસેની જગા.
થડકવું } (ક્રિ) અચકાવું. ચમકવું. અસ્પષ્ટ
થડકાવું } ઉચ્ચાર થવો.
થડકો (ના) બોલવાનો સપાટો. ઉચ્ચારણનું દ-
થડથડવું (ક્રિ) થડથડનો અવાજ થવો. [બાણ.
થડવું (ક્રિ) સૂતરને વળ દેવો.
થડાથડ (અ) એવો અવાજ.
થડું, થડિયું (ના) થડનું મૂળ. મૂળિયાની ગાંઠ.
થડવું (ક્રિ) થરડાવું, તરાકનું વાંકું થવું.
થંડ (ના) હીકળ, શરદી. ટાઢ.
થંડક (ના) ટાઢેક, શીતળતા.
થંડગાર (વિ) ઘણુંજ ઠંડું.
થંડાઈ (ના) ધીમાપણું આળસ. ભાંગ.
થંડી (ના) થંડ. ટાઢ.
થંડું (વિ) ટાઢું. શાંત. સુસ્ત.
થથડાવવું (ક્રિ) ધમકાવવું. ઠપકો દેવો.
થનકથનક } (અ) ઉતાવળી, દૂદતી ચાલના ધ્વ-
થનથન } નિનું અનુકરણ.
થપ્પટ, થબડાક (ના) હાથની થાપટ.
થમણી (ના) થાપણ. દોલત.
થમ્બ. (ના) સ્તંભ, થાંભલો. આધાર.
થમ્ભવું (ક્રિ) અટકવું ઊભા રહેવું.
થયું (ક્રિ) થવું નો ભૂતકાળ. (અ) બસ.
થર (ના) ચણતરનું પડ. ક્રમ. સૂડો. હાર
થરકવું (ક્રિ) બીહીવું, ડરવું. ભયથી ખંચા[illegible]
થરડાવું (ક્રિ) તરાક-ઢોલિયાનું વાંકું થવું.
થરથર (અ) કંપનનું અનુકરણ.
થરથરવું (ના) કાંપવું, ધ્રૂજવું.
થરથરી (ના) ધ્રૂજારી. ખબૂતરની એક જાત
થરવું (ક્રિ) આસપાસ થર દેવો.
થરી (ના) થરની નિશાનીના છાપા.
થવું (ક્રિ) બનવું. ક્રિયા ચાલવી. ઊગવું. [illegible]
પજવું. ગુજરવું.
થળ (ના) સ્થળ, ઠામ, ખાસ જગા.
થળી (ના) એક ઓજાર. (સોની કંસારાનું
થાંથું (વિ) ચાપાચીપિયું. સુસ્ત.
થાંબલો, થાંભલો, થમ્ભ (ના) ટેકો. સ્તંભ[illegible]
થાક (ના) ગાત્રની અશક્તિ. વિરામ. આ[illegible]
મ, આશાએશ. [હારવું. કંટાળ[illegible]
થાકવું (ક્રિ) મહેનતથી શરીર અશક્ત થ[illegible]
થાગ (ના) સ્થાગ, તળિયું, છેડો.
થાટ (ના) ઠાઠ, દમાક.
થાણદાર (ના) થાણાનો ઉપરી.
થાણું (ના) મામલતદાર કચેરી. ચોકી.
થાણેદાર (ના) થાણદાર. થાણું સાચવનાર.
થાન (ના) તાકો. સ્તન. દાગીનામાંનો હીરો
થાનક (ના) સ્થાન. જગા, આસન.
થાપ (ના) થાપટ. માટીની ભોંય. ભૂલ.
થાપદેવી (ક્રિ) ગારો પાથરવો. ભૂલવવું.
થાપટ (ના) થબડાક, થપ્પટ લપડાક. [ઠો[illegible]
થાપડી (ના) ટીપવાનું ઓજાર. ચપટા હાથ[illegible]
થાપડો (ના) કૂવા સઢ વગરની હોડી. ચ[illegible]
વાનું પાટિયું. ચણાની જાડી પુરી. કંટાળ[illegible]
થોરના ઝાડનો પંજો.
થાપણ (ના) પુંજી. મૂડી. થાપ.
થાપન (ના) સ્થાપન. પ્રતિષ્ઠા. સિદ્ધાંત.
થાપના (ના) પ્રતિષ્ઠા. ટેકો. પુષ્ટી.
થાપવું (ક્રિ) થાપ દેવી. મહત્તા આપવી. મા-
નવું. છાદવથી ચોટાડવું.

થાપી (ના) થાપડી.
થાપેડું (ના) એક જાડું કાપડ.
થાંપો (ના) જાંઘ. મોટા નળિયાં. હાથો, પંજો.
થાબડવું (ક્રિ) ચપટો હાથ જોરથી દાબવો.
થાબડી (ના) થાપડી. કડીઆનું ઓજાર. છૂટો લાકડ.
થામલો (ના) થમ્ભ, થાંભલો, સ્તંભ.
થાવર (વિ) સ્થાવર, સ્થિર, અચળ (મિલકત).
થાવું (ક્રિ) થવું, બનવું, હોવું.
થાળ (ના) મોટી થાળી. નૈવેદ્ય, [વાસણ.
થાળી (ના) ધાતુનું ગોળ, ચપટું, ચઢતી કોરનું
થાણું (ના) ઘંટીની બેઠક. ખલવાની જગા. મથાણું. થડનો આરંભ.
થાળો (ના) મોટી થાળી, તાસ.
થિગણું (ના) કાદવનું થિગડું.
થિગડી (ના) નાનું થિગડું.
થિગડું (ના) ફાટેલી જગાપર જોડેલો કકડો.
થિરતા (ના) સ્થિરતા, થીરપણું, ધીરજ.
થીર (વિ) સ્થિર, અચળ એક વૃત્તિનું.
થીરે ઘુમડું (ના) કણસાંનો જથો.
થૂંક (ના) જીભપર છૂટતું પાણી. [ધિક્કારવું.
થુંકવું (ક્રિ) થુંક બહાર કાઢવું. મોમાંથી કાઢવું.
થુંક ઉરાડવું (ક્રિ) ગાળ દેવી. અસભ્ય બોલવું.
થુએરિયો (ના) થુવર, થુવેર. એક ઝાડ.
થુથુ (અ) થુંકતાં થતો અવાજ.
થુમડું (ના) કણસાંનો જથો.
થુવર, થુવેર, થુવેરિયો (ના) એક કાંટાનું ઝાડ.
થુચો (ના) કૂચો.
થૂલી (ના) મોળો કંસાર.
થૂલું (ના) ચાળણ. છાલાંની કરચો.
થેપલી (ના) ગોસલું, થાબડી.
થેપવું (ક્રિ) જાડું લીપવું.
થેપાડું (ના) જાડું કાપડ.
થેલિયા (ના) થોભિયા. ગાલપર વધારેલા વાળ.
થેભો (ના) ટેકો. થોભિયો.
થેલી (ના) કોથળી (નાણાંની).
થેલો (ના) કોથળો, ગુણ.
થૈથૈકાર (ના) નાચ ગાયનની જલશાલીનો અવાજ.
થોક (ના) જથો. ઝુંડો. ટોળું. કટકો.
થોકડો (ના) થેલી, કોથળી.
થોડું (વિ) જરા, લગાર.
થોડુંક (વિ) જરાક, લગરીક.
થોથડી (ના) થેપલી, બાટી.
થોથર (ના) એક મોંનો રોગ.
થોથું (ના) નમાલું લખાણ. સડેલો દાણો.
થોથો (ના) કેળનો થાંભલો.
થોભ (ના) પાર, છેડો, અંત.
થોભવું (ક્રિ) અટકવું. દમ ખાવો. પકડવું.
થોભા, થોભિયા (ના) થેલિયા.
થોર, થોરિયો, (ના) થુવર.
થોલો (ના) શરીરનો માંસાળ લટકતો ભાગ.

દ.

દ (ના) ૧૮ મો. વ્યંજન.
દ (પ્ર) દાયક, દેનાર અર્થ. જેમ, સુખદ, દુઃખદ.
દંશ (ના) ડંખ. મર્મ. સાર. કીનો, વેર.
દંશિત (વિ) કરડેલું, ડંખેલું.
દકાળ (ના) દુકાળ, દુષ્કાળ.
દકાળિયું (વિ) મોડું. ખાઉધરું.
દક્ષ (વિ) ચતુર, કસબી. આવડતવાળું.
દક્ષણ (ના) દક્ષિણ, પૂર્વ મુખે ઊભતાં જમણું. મહારાષ્ટ્ર.
દક્ષણા (ના) દક્ષિણા, રોકડ નાણાંનું દાન.
દક્ષણી (વિ) મહારાષ્ટ્ર દેશનું.
દક્ષતા (ના) ચતુરાઈ. ચપળતા.
દક્ષિણ (ના) પૂર્વાભિમુખ ઊભતાં જમણી બાજુ.
દક્ષિણ (વિ) જમણું (અંગ). દક્ષણ.
દક્ષિણાયન (ના) સૂર્યનું દક્ષિણ તરફ ઢળવું. કર્કથી મકર રાશિમાં સૂર્યને રહેવાનો કાળ.
દખ (ના) દુઃખ, કષ્ટ, હેરાનગતિ.
દખણા (ના) દક્ષણા. દાનપરની રોકડ ભેટ.
દખણી (ના) દક્ષણી. મહારાષ્ટ્ર દેશનું.
દખણેણ (ના) દક્ષણીની સ્ત્રી.
દખમું (ના) પારસીઓનું મસાણ.
દખ્ખણ (ના) દક્ષિણ દિશા. મહારાષ્ટ્ર દેશ.
દગડ (ના) પથ્થરો, પહાણો.
દગડું (ના) ખાંભી. થાંભલો બેસાડવાનું લાકડું
દગડો (ના) પથ્થરો. મોટું ઢેફું. ક્રિ પથ્થર.
દગદગો (ના) શક, વહેમ. આનાકાની.
દગલબાજ (વિ) છળ, કપટકરી. વિશ્વાસ
દગલબાજી (ના) છળભેદ, ઠગાઈ, વિશ્વાસ

દગાખોર, દગાબાજ (વિ) ઠગ. કપટી.
દગાબાજી (ના) દગલબાજી, કપટ.
દગો (ના) કપટ, છળ, ફેંટો. વિશ્વાસઘાત.
દગ્ધ (વિ) બળેલું, દાઝ્યું.
દંગ (વિ) દિંગમૂઢ, ચકિત, વિસ્મિત.
દંગડી (ના) ઘાસ વેચવાની વખાર.
દંગો (ના) બંડ, તોફાન, હુલ્લડ, ફીસાદ.
દજન (ના) અંગ્રેજી ૧૨ નંગ.
દઝાડવું (ક્રિ) દાઝે તેમ કરવું.
દઝોડિયું (વિ) અડધું બળેલું.
દટાવવું (ક્રિ) દાટે તેમ કરવું.
દટાવું (ક્રિ) ભોંયમાં દબાવું. ઢંકાવું.
દડ (ના) પોચી જમીન. (રેતીની, કાદવની).
દડકો (ના) લચકો. પોદળો.
દડવો (ના) જાડું વાસણ.
દડદડ, દડદડાટ (અ) ઉપરાઉપરી (આંસુ).
દડદડી (વિ) ઘણી નરમ નહિ અને ઘણી ઘાડી [નહિ તેવી.
દડબ (ના) ઢેફું. ગુમડાની ગાંઠ.
દડબું (ના) ઢેફું. ગુમડાની ગાંઠ.
દડવું (ક્રિ) ખળી સાફ કરવી.
દડાવું (ક્રિ) ખળીનું સાફ સરખું થવું.
દડિયો (ના) દ્રોણ, પડિયો.
દડી (ના) નાનો દડો. નાનો વીટલો (દોરાનો).
દડુક (અ) ટૂકાટૂકા પગલાંની દોડ.
દડુલી (ના) નાનો દડિયો. ભાડભૂજાનું ઓજાર.
દડુલો (ના) ધાણી હલાવવાનું ઓજાર.
દડો (ના) ચીથરાં, ચામડા, કે ફૂલનો ગોળ વીટો.
દણું (ના) તોફાની ઢોરને ગળે બાંધવાનું લાકડું.
દણ્ડ (ના) હાથ. લાકડી. સજા. ચાર હાથનું માપ. જોર. એક કસરત. [પ્રણામ.
દણ્ડવત (ના) લાકડી પેઠે લાંબા થઇ કરેલા
દણ્ડવું (ક્રિ) સજા કરવી. નાણું કઢાવવું.
દણ્ડિત (વિ) દંડ પામેલો, ડામીજ.
દણ્ડિયો (ના) ચિઠ્ઠી, એક લૂગડું.
દણ્ડી (ના) સંન્યાસી.
દણ્ડુકો (ના) હાથ બેહાથ લાંબો જાડો લઠ.
દણ્ડો (ના) દાંડો. કદાવર પુરુષ.
દણ્ણુ (ના) દળવા આપવાનું અનાજ.
દત્ત (પ્ર) આપેલું. જેમ ઈશ્વરદત્ત.
દત્તક (ના) વિધિપૂર્વક ખોળે લીધેલો પુત્ર.

દત્તવું (ક્રિ) આપવું, દેવું.
દદામું (ના) ડિંડિમ, દલામું, મોટો ડમકો.
દદુડી (ના) નાનો દદુડો, ધોધ.
દદુડો (ના) પડતી પાણીની ધાર.
દધિ (ના) દહીં.
દધિજા (ના) લક્ષ્મી, સાગરપુત્રી.
દન (ના) દિન, દિવસ, દહાડા.
દનુજ (ના) દાનવ, દૈત્ય, અસુર.
દનૈયું (ના) રોજનું કાચું નામું.
દન્ત (ના) દાંત. દાંતા.
દન્તકથા (ના) ચાલતી કહાણી.
દન્તી (વિ) દાંતવાળું (હાથી, ફાસકી વગેરે).
દન્તુડી (ના) નાનો દાંત.
દન્તુરા, દંતશૂલ (ના) મોટા દાંત.
દંત્ય (વિ) દાંત સંબંધી (અક્ષરો).
દપકામણ (ના) દબડામણ, ધમકી, દમ.
દપટ (વિ) દુપ્પટ, બેવડું. પુષ્કળ.
દપટવું, દપટાવવું (ક્રિ) દબાવવું. સંતાડવું.
દપોટો (ના) ઊંચા લૂગડાંની ગાંસડી.
દફણાવવું (ક્રિ) હોડી ચલાવવી. લગાવવું.
દફતર (ના) સરકારી કાગળિયાં. ચોપડા. જેરતાન
દફતરખાનું (ના) દફતર રાખવાની જગા. ક્રિતાબખાનું.
દફતરદાર (ના) દફતર રાખનાર. હિસાબી કાર- [ભારી.
દફતરી (ના) દફતર સાચવનાર.
દફન (ના) દાટવાનું કર્મ.
દફનાવવું (ક્રિ) દાટવું, ગાડવું.
દફે, દફેરફે (વિ) માંડી વાળેલું. પતાવેલું.
દફેદાર (ના) ઘોડેસ્વારોનો અમલદાર. ઉપરી સીપાઈ. [ખાવું.
દબડાવવું (ક્રિ) ધમકાવવું. હલકારવું. દાબીને
દબદબો (ના) ઠાઠમાઠ, ધામધૂમ. દમામ.
દબવું (ક્રિ) દબાવું, નરમ પડવું.
દબાણું (ના) દાબ. શરમ. આંકોશ.
દબામણ (ના) ધમકી, ધાસ્તી. દાબ. [ઇચવું.
દબાવવું (ક્રિ) ધમકાવવું. દબાય તેમ કરવું.
દબેલ (ના) ડરેલું, બીત. તાબેદાર. ઓશિયાળું.
દમ (ના) શ્વાસોશ્વાસ. પ્રાણવાયુ. જીવ. એક રોગ. ગુણ, સત્વ. જોર. અભિમાન. ધીરજ. થાક. શક્તિ. બીક.

દમમારવો (ક્રિ) ધૂમાડો ખેચવો. દબાવવું. શ્વાસ રૂંધવો.
દમડી (ના) બદામ, હલકામાં હલકો સિક્કો, પૈ.
દમડો (ના) જીવ પૈસો.
દમણ (ના) દમન. તાબો. વશ. જીત. એક ગ્રામ.
દમણી (ના) બળદની નાની ગાડી. (વિ) દમણનું.
દમણું (ના) મોટું ગાલ્લું.
દમદમાટ (ના) દબદબો, ઠાઠમાઠ, ભપકો.
દમન (ના) દમણ. વશ. તાબો. જય. નિગ્રહ.
દમપરદમ (અ) વારેવારે, ઉપરાઉપરી.
દમવું (ક્રિ) સતાવવું, દુઃખ દેવું. જુલમ કરવો.
દમાક, દમામ (ના) દબદબો, ભપકો. ટાપટીપ.
દમિયલ (વિ) દમના રોગવાળું.
દમોદમ (અ) સરસાઈથી, ચરસાચરસીથી.
દમ્પતિ (ના) સ્ત્રી અને પુરુષ, સજોડું.
દમ્ભ (ના) ખોટું ડોળ, પ્રપંચ. ઢોંગ. પાખંડ. માયા.
દમ્ભી (વિ) ઢોંગી, પાખંડી. કપટી.
દયા (ના) કૃપા. દુખીને જોતાં થતી મનોવૃત્તિ.
દયામણું (વ) જોતાં દયા ઉપજે તેવું. ગરીબડું.
દયાવન્ત, દયાવાન, દયાળ, દયાળુ (વિ) કૃપાળુ, દયા કરનાર.
દર (ના) ભાવ. ખારો પાકવાની જગા. પ્રતિ.
દર, દરએક (વિ) એક. એકેકું, પ્રત્યેક.
દરકાર (ના) ગરજ, તમા. કાળજી. રજીનામું.
દરખાસ, દરખાસ્ત (ના) અરજ. હુકમનામું.
દરગા (ના) પીરનું સ્થાન. દરબાર. આંગણું.
દરગુજર (ના) ક્ષમા. માફી. અખાડા.
દરજણ (ના) દરજીની બૈરી.
દરજી (ના) સૂઈ. કપડા સીવનાર.
દરજો, દરજ્જો (ના) અધિકાર, પદવી. ઓધ્ધો.
દરડ (ના) દડ, પોચી, જમીન.
દરણું (ના) દણણું, દળવાની ચીજ.
દરદ (ના) દુઃખ. રોગ. ગભરાટ. મર્મ. રસ.
દરદાવો (ના) કોઈપણ જાતનો હક. ઇલાકો.
દરદી (વિ) દુઃખી. રોગી. રસિક.
દરબાર (ના) રાજસભા. કચેરી. રાજા. અદાલત.
દરબારી (વિ) દરબાર સંબંધી. રાજકીય.
દરમાયો (ના) મહિનો. માસિક પગાર.
દરમિયાન (અ) વચમાં. અરસામાં.
દરવાજો (ના) કોટનું બારણું. રસ્તો.
દરવાન (ના) દરવાજે બેસનાર સીપાઈ.
દરવેશ (ના) ફરતો ફકીર.
દરશણિયું (ના) સ્ત્રીઓના કાંટાનું એક ઘરેણું.
દરશવું (ક્રિ) દેખાવું. નજરે પડવું.
દરાખ (ના) દ્રાક્ષ. ખીસમીસ.
દરાજ (ના) દદ્રુ, ગજકરણ. એક રોગ.
દરાજિયું (વિ) દરાજવાળું. દરાજનું.
દરિદ્ર (ના) દારિદ્ર, કંગાલિયત, ગરીબાઈ.
દરિદ્રી (વિ) ગરીબ, કંગાળ દળદર રાખતાર.
દરિયાઈ (વિ) દરીઆ સંબંધી. એક રેસમી કાપડ.
દરિયાફ, દરિયાફ્ત (ના) વિચાર. તર્ક, ધારણા.
દરિયાવ (ના) દરિયો, સાગર.
દરિયો (ના) સમુદ્ર, ખાડી, ખારા પાણીનું જળાશય.
દરી (ના) ગુફા, ગુહા.
દરેક (વિ) દરએક. પ્રત્યેક.
દરો (ના) દૂર્વા, દરોઈ. એક ઘાસ. ખાડો.
દરોગો (ના) મુખી. વડો.
દરોડો (ના) ધાડ. લૂટ.
દરોબસ્ત (વિ) બરાબર, અખંડ.
દર્દુર (ના) દેડકો, દાદુર.
દર્પ (ના) ગર્વ, મગરૂબી, અહંકાર.
દર્પણ (ના) આરસો, આયનો, ખાપ.
દર્ભ (ના) એક પવિત્ર મનાતું ઘાસ.
દર્શક (ના) દેખાડનાર.
દર્શન (ના) નજર, દૃષ્ટિ. પ્રેક્ષણ. શાસ્ત્ર. ઝાંખી.
દર્શાવવું (ક્રિ) દેખાડવું, બતાવવું.
દર્શી (વિ) જોનાર. જેમ તત્ત્વદર્શી, દૂરદર્શી.
દલ (ના) દિલ, મન.
દલગીર (વિ) ઉદાસ, શોકાતુર.
દલગીરી (ના) શોક, ઉદાસી, બેચેહેની.
દલન (ના) દળણું. દળામણી.
દલામું (ના) ડિંડિમ. મોટો ડમકો.
દલાલ (ના) સાટું કરાવનાર. મધ્યસ્થ.
દલાલી, દલાલું (ના) દલાલનું કામ. તે કામની હકસાઈ.
દલીલ (ના) તકરાર, સબબ બહાનું.
દલ્લો (ના) થાપણ, થેલી, ગુંજો.
દવ (ના) દાવાગ્નિ, દાવાનળ. વનની આગ.
દવા, દવાઈ (ના) ઓસડ, ઔષધ. ઉપાય.
દવાખાનું (ના) ઔષધાલય. દવા આપવાની જગા.
દવાડ (ના) દવ, દાવાનળ.

દશ (ત્રિ) ૧૦, આંગળ (સંખ્યા). અવતાર, અંક, દિશા, રાવણના મુખ એ ૧૦ ગણાયછે.
દશગ્રંથ (ના) વેદના ગ્રંથો. સંહિતા, બ્રાહ્મણ, અરણ, શિક્ષા, કલ્પ, વ્યાકરણ, નિઘંટ, નિરુક્ત, છંદ અને જ્યોતિષ.
દશદિશા (ના) પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ, અગ્નિ, નૈરૃત્ય, વાયવ્ય, ઈશાન, આકાશ અ-
દશમું (વિ) દશમા ક્રમનું. દશમ. [ને ધરતી.
દશમૂળ (ના) દશ ઔષધિનાં મૂળિયાં.
દશાંશ (ના) દશમો ભાગ. દશ દશના ભાગની ગણિતની એક રીત.
દશા (ના) હાલત. ગ્રહની ચાલ. ગાડીની આંતરી.
દશા (વિ) વાણિયાની જ્ઞાતિના તડની સંજ્ઞા.
દશાહ (ના) મરણનો દશમો દહાડો.
દશાહરા (ના) જેઠ સુદ ૧૦ (ગંગાજન્મ).
દશૈયાં (ના) વિવાહ પછી થોડા દહાડા વર, વહુ પોતપોતાને સાસરે જમવા જાયછે તે.
દસ્શેરી (ના) દશ શેર વજનનું કાટલું.
દસ્શેરો (ના) દશ શેર માય તેવું ઠામ. દશ
દસ (ના) દશ, ૧૦ (સંખ્યા). [શેરનું વજન.
દસકત (ના) દસ્તખત, હરફ. સહી.
દસકો (ના) દશ વર્ષ. દશનો જથ્થો.
દસમ (ના) દસ્સેમ, દશમી તિથિ.
દસરા (ના) દસેરા, વિજયાદશમી, આશો શુ-
દસી (ના) દશ વર્ષનો કાળ. [દ ૧૦.
દસેરા (ના) વિજયાદશમી. આશો સુદ ૧૦.
દસ્ત (ના) હાથ. સત્તા ઝાડો, જુલાબ.
દસ્તાન (ના) રજોદર્શન, અટકાવ.
દસ્તાવેજ (ના) લખત. ખત. એગ્રીમેંટ.
દસ્તુર (ના) રીત. ધારો. શિરસ્તો. પારસીનો
દસ્તુરી (ના) હકસાઈ, સુખડી. ધારો. [ગોર.
દસ્તો (ના) ખાણણીનો દાંડો. હાથો. ઘાયો.
દસ્સેમ (ના) દસમ, દશમી તિથિ.
દહન (ના) બળવાની ક્રિયા, દેણું.
દહવું (ક્રિ) બાળવું, સળગાવવું.
દહીં (ના) દધિ. અમકાયલું દૂધ.
દહીતરું, દહીંથરૂ (ના) ઘણા મોણની ઘીમાં તળેલી પરંશુદીની જાડી પુરી.
દહીંવડું (ના) દહીંમાં રાખેલું વડું. [પત્ર.
દળ (ના) ઘસોટ, એક ખોરાક. સેન. પડ. જાડાઈ.
દળણું (ના) દળણું, દળવાનો પદાર્થ.
દળદર (ના) દારિદ્ર. કંગાળિયત.
દળદાર (વિ) જાડું, ઘટ્ટ.
દળવાદળ (ના) તોફાની વાદળી. સેન.
દળવું (ના) લોટ કરવો.
દળામણ (ના) દળવાની મજુરી. દળવાનું કામ
દળામણી (ના) દળવાની મજુરી.
દળાવવું (ક્રિ) દળે તેમ કરવું.
દળાવું (ક્રિ) દળી શકાવું.
દાંડી (ના) ડાંડી, લાકડી. મિનારો.
દાંડો (ના) દણ્ડ. દસ્તો, પરાઈ. હાથો.
દાંત (ના) દન્ત. ફીનો.
દાંતરું, દાંતલું (વિ) બહાર દેખાતા દાંતવાળું
દાંતો (ના) કાંસકીના દાંત.
દાંતિયાં (ના) ચિડીઆં. કુંકરા. [હાસ્ય
દાંતિયું (ત્રિ) ચિડીયું. (ના) રીસમાં દાંત
દાંતી (ના) કાંસકી, ફણી. દાંતનું ટેકણ. દાં
કૂટતા છોકરાને કોટે બાંધવાનું માદળિયું
વાઘનખ વગેરે. તડ.
દાંતો (ના) દાંત જેવી અણીદાર ચીજ. દાં
જેવો આકાર.
દાંભો (ના) લાંબ દાંડીની ભાજીનો છોડ. શાક
દાઈ (ના) સોયાણી, હન્નમરી. બાળકનું દુઃખ
દાઈ (પ્ર) દાયક, દાયી, દેનાર અર્થે જેમ સુખ
દાઈએણ (ના) દાઈ, સોયાણી, હન્નમડી. [દાઈ
દાઉદી (ના) એક છોડ, ગુલદાવરી.
દાખલ (ના) પ્રવેશ. પસાર. હાજર. નોંધ.
દાખલો (ના) દૃષ્ટાંત, ઉદાહરણ. અનુભવ. જા
ણ. પુરાવો. હિસાબ. નિશાની.
દાખવવું, દાખવું (ક્રિ) દેખાડવું, બતાવવું.
દાગળી (ના) કાણામાં જડેલો ડાટો, બુદ્ધિ.
દાગીનો (ના) ઘરેણું. નંગ.
દાઝ (ના) બીજાનું દુઃખ દેખી થતો બળાપો
દાઝણું (ના) ભોંયનું તપવું તે. [દયા
દાઝવું (ક્રિ) ઊનું લાગવું. બળવું, ચચણવું.
દાડમ (ના) ડાડિમ, અનાર. (એક ફળ).
દાડમી (ના) દાડેમડી, દાડેમનું ઝાડ.
દાઢ (ના) દાઢા, જડબામાંના ખવડા દાંત.
દાઢઆવવી (ક્રિ) દાઢને લગતી ચામડી સૂઝવી.
દાઢમાં રાખવું (ક્રિ) કીનો રાખવો.

દાઢિયો (ના) મજુર, રોજે રાખેલો માણસ.
દાઢી (ના) દાઢિકા, હડપચીપરના વાળ. હ-
ડપચી. રોજ.
દાઢું (ના) દાઢીપર વધારેલા વાળ. હજામત.
દાઢો (ના) દહાડો.
દાઢો વટવો (ક્રિ) અટકાવ ચઢવો.
દાણ (ના) જગાત.
દાણલીલા (ના) કૃષ્ણની દાણ સંબંધી ક્રીડા.
દાણા (ના) દાણોદુણી, ધાન્યના કણ.
દાણાદાર (વિ) દાણાવાળું, દાણાપડતું.
દાણિયું (ના) કાળીગાંઠી, કાળા કીડીઆની સેર.
દાણી (ના) દાણ લેનારો. (વિ) દાણાદાર.
દાણો (ના) કણ. ધાન્ય, અનાજ.
દાણોદુણી (ના) અનાજ વગેરે.
દાણોપાણી (ના) અન્નજળ, અંજળ, ખાન-
પાન. નસીબ. [ઓજાર.
દાતડી, દાતડું (ના) દાતરડી, દાતરડું (એક
દાતણ (ના) દંતકાષ્ટ, દાંત સાફ કરવાનું કાડું.
દાતણપાણી(ના)દંતધાવન, દાંત સાફ કરી મુખ
દાતણિયો (ના) દાતણ વેચનારો. [ધોવું તે.
દાતરડી (ના) નાનું દાતરડું.
દાતરડું (ના) ઘાસ કાપવાનું એક વાંકું ઓજાર.
દાતા, દાતાર, દાતારી (વિ) આપનાર. ઉદાર.
દાથરી (ના) ઠીકરાની કથરોટ. [સખી.
દાથરિયું (ના) ઠીકરાનું વાસણ. [ચાડું.
દાથરો(ના)બફાના પદાર્થ નીચે રાખેલું ઘાસ. મોં.
દાદ (ના) ફરિયાદ. અરજ. સંભાળ, ખબર.
દાદર (ના) પાટીઆંની સીડી. શ્રેણી.
દાદરબારી(ના)દાદરનું બારણું, દાદરાનું ઢાંકણ.
દાદરો (ના) દાદર. ગાયનનો એક પ્રકાર.
દાદી (ના) બાપની મા, પિતામહી. માની મા,
માતામહી, નાની.
દાદી (વિ) પ્રતિવાદી. જવાબ દેનાર.
દાદુર (ના) દર્દુર, દેડકો. [માતામહ, નાનો.
દાદો(ના)બાપનો બાપ, પિતામહ. માનો બાપ,
દાધર (ના) દદ્રુ, દરાજ, ગજકરણ.
દાધવું (ક્રિ) બળવું, દાઝવું.
દાધાબળ્યું (ના) અર્ધદગ્ધ. ચીડિયું. રડતી સૂ-
દાધા રંગ્યું (વિ) બળિયેલ, દાધાબળ્યું. [રત.
દાધેલ (વિ) બળેલું.

દાન (ના) અર્પણ. ભેટ. ભીખ. [પાનદાન.
દાન (પ્ર)રાખનાર, ધરનારઅર્થે જેમ કલમદાન,
દાન (પ્ર)જાણનાર અર્થે. જેમ, કદરદાન, નાદાન.
દાનત (ના) દિલ. અંતઃકરણ, હેતુ.
દાનતદારી (ના) ન્યાયબુદ્ધિ. પ્રામાણિકતા.
દાનપાત્ર (વિ) દાન આપવાને યોગ્ય.
દાનવ (ના) દૈત્ય, રાક્ષસ, અસુર.
દાનાઈ (ના) ડહાપણ. વિવેક. ભલમનસાઈ.
દાનાવ, દાનો. (વિ) ડાહ્યું. વિવેકી. સમજુ.
દાપુ (ના) કર. લાગો. હકની માંગણી.
દાબ (ના) અંકોશ. દબાણ.
દાબડી (ના) ડબ્બી, નાનો દાબડો. [ખરી.
દાબડો (ના)ઢાંકણવાળું ઠામ, ડબ્બો. ઘોડાની
દાબણ (ના)દાબવાનું ઓજાર. આંકોશ. સખ્તી.
દાબવું (ક્રિ) ચાંપવું, છુંદવું, ભાર દેવો.
દાભ (ના) દર્ભ, કુશ, એક જાતનું ઘાસ.
દાભડી (ના) દર્ભની એક જાત, દુર્વા.
દામ (ના) પૈસો, ગરથ. કંઠી. વીજળી.
દામણ(ના)પશુને પગે બાંધવાનું દોરડું. ડામણ.
દામણી (ના) વીજળી. માથાનું એક ઘરેણું.
દામણું (ના) ગરીબડું, દયામણું. રેંટિયાની
દામની (ના) વીજળી, દામિની. [દોરી.
દાયક (પ્ર) આપનાર અર્થે. જેમ સુખદાયક.
દાયકો (ના) દશનો જથ્થો.
દાયણ (ના) સોયાણી, દાઈ, દાયાણી.
દાયરો (ના) સમુદાય, ટોળું.
દાયાણી (ના) દાયણ, સૂઇયાણી.
દાયી (પ્ર) દાયક, આપનાર.
દાર (ના) દારા, સ્ત્રી. ધણી, પુરુષ.
દાર (પ્ર)વાળું અર્થે. જેમ. ચોકીદાર, અણીદાર.
દારા (ના) સ્ત્રી, પત્ની.
દારિદ્રય (ના) દરિદ્ર, દળદર. ઘણી ગરીબી.
દારુ (ના) લાકડું, કાષ્ટ. મધ, સુરા.
દારૂડિયો (વિ) દારૂબાજ, મદ્યપી.
દારુણ (વિ) વિકરાળ, ભયંકર.
દારૂબાજ (વિ) દારૂડિયો, મદ્યપી.
દારૂહળદ (ના) એક ઔષધિ.
દારૂ (ના) સૂરોખાર, ગંધક અને કોયલાની
તરત સળગી ઊઠે એવી મેળવણી.
દારૂખાનું (ના) આતશબાજી.

દારોગો (ના) દરોગો, મુખી, ઉપરી.
દાલચીની (ના) તજ, એક તેજાનો.
દાવ (ના) વારો. રમતનું સ્થાન. લાગ.
દાવદી (ના) દાઉદી, એક ફૂલ.
દાવાદળ (ના) તોફાની વાદળું, વાવાઝોડું.
દાવાનળ (ના) દવ, જંગલની આગ.
દાવો (ના) હક, માલિકી. સ્વામિત્વ.
દાસ (ના) સેવક, ચાકર. ગુલામ.
દાસત્વ (ના) દાસપણું, ચાકરી. ગુલામગીરી.
દાસી (ના) ચાકરડી. ગુલામડી. લોંડી.
દાસ્તાન (ના) દૃષ્ટાંત. કિસ્સો, આખ્યાન.
દાસ્ય (ના) દાસત્વ, દાસપણું, ચાકરી.
દાહ (ના) આગ. લાહે. ક્ષુધા.
દાહ્ય (વિ) સળગી ઊઠે તેવું. [પોપડા.
દાળ (ના) દલ, કઠોળની ફાડ. ઇંડાનો માવો.
દાળિયા (ના) સેકેલા કઠોળની દાળ. ભૂંજેલા દાણા.
દાળિયા (વિ) દાળ વેચનાર, દાળના વેપારી.
દિઅર (ના) દેવર, સ્ત્રીના વરનો નાનો ભાઈ.
દિક્ (ના) દિશા, બાજુ.
દિક્પાલ (ના) દિશાના દેવ, દિગ્ગજ.
દિક્કત (ના) આનાકાની, શક, હરકત.
દિકામાલી (ના) એક કડવું ઓસડ.
દિગન્ત (ના) દિશાનો છેડો.
દિગન્તરેખા (ના) દૃષ્ટિમર્યાદા. ક્ષિતિજ, આકાશ
દિગપાળ (ના) દિક્પાલ, દિશાના દેવતા. [કક્ષા.
દિગમૂઢ (વિ) દિંગમૂઢ, આંધળુંભીત.
દિગમ્બર (ના) શિવ. (વિ) નાગું, નગ્ન.
દિગર (અ) બીજું, વિશેષ, વળી.
દિગ્ગજ (ના) દિશાના હાથી. (ઐરાવત, પુંડરીક, વામન, કમુદ, અંજન, પુષ્પદંત, સાર્વભૌમ અને સુપ્રતીક). પ્રચંડ પુરુષ. ખેતરપાળ.
દિગ્ધ (ના) ઝેરી બાણ. લિપ્ત, રેલછેલ.
દિગ્વિજય (ના) સર્વત્ર મેળવેલો જય. મોટી ફતેહ.
દિગ્વિજયી (વિ) દિગ્વિજય કર્તા.
દિત (વિ) છિન્ન, ખંડિત.
દિતિ (ના) કશ્યપપત્ની, દૈત્યની મા.
દિતિસુત (ના) અસુર, દાનવ, દૈત્ય.
દિધિષુ (વિ) પુનર્ભૂ, છાંડેલી કન્યા પરણનાર.
દિન (ના) દિવસ, દહાડો.
દિનકર (ના) દિવાકર, સૂર્ય.
દિનમાન (ના) દિવસનું માપ.
દિનાંત (ના) દિવસનો અંત, સાંજ.
દિબાચો (ના) પ્રસ્તાવના, પૂર્વપીઠિકા.
દિમામ (ના) દમામ, ઠાઠ, ભપકો.
દિમેટી (ના) દુમેટી, એક જાતનું કાપડ.
દિયર (ના) દિઅર, દેવર.
દિલ (ના) કલેજું. મન. પ્યાર. ઈચ્છા.
દિલગીર (વિ) શોકાતુર. ઉદાસ.
દિલગીરી (ના) શોક, ઉદાસી. બેચેહેની.
દિલદાર (વિ) દિલનો ધણી. જીવનજન. પ્રાણ-
દિલદારી (ના) ખરી મોહોબત. યારી. [પ્રિય.
દિલભર (વિ) આશક. માશુક.
દિલાવર (વિ) બહાદૂર, હિમ્મતવાન. સખી.
દિલાવરી (ના) બહાદૂરી. સખાવત, ઉદારતા.
દિલાસો (ના) ધીરજ. મનનું સમાધાન.
દિલીપ (ના) ભગીરથનો પિતા.
દિલોજાન (વિ) પ્રાણપ્રિય, જીવ જેવું વહાલું.
દિવસ (ના) દિન, દહાડો. અહોરાત્ર.
દિવસપતિ (ના) સૂર્ય, સૂરજ, અંશુમાન.
દિવાકર (ના) સૂરજ, દિનકર, દિનમણી.
દિવાકીર્તિ (ના) હજામ, નાવી, નાપિત, ઘાંયજો.
દિવાન (ના) પ્રધાન, વજીર, કારભારી. ગ્રંથ. મોટો ઓરડો. [ગળાનું એક ઘરેણું.
દિવાનખાનું (ના) સ્વેરા. મુલાકાતનો ઓરડો.
દિવાનગીરી (ના) વજીરની પદવી. પ્રધાનનું કામ.
દિવાનાપણું (ના) ઘેલાઈ, ગાંડપણ.
દિવાની (વિ) લેણદેણ સંબંધી. (અદાલત ઈ૦)
દિવાનું (વિ) ગાંડું, ઘેલું. મજનુ થએલું.
દિવાંધિકા (ના) છછુંદરી.
દિવાલ (ના) ઘોરો, કરો, ભીત. કીમતી ઘોડો.
દિવાલગીરી (ના) ભીતમાં જડેલી દીવાની બેઠક.
દિવેટી (ના) દિમેટી, દુમેટી (કાપડ).
દિવ્ય (ના) દેવતાઈ. સુંદર, ભભકાદાર.
દિવ્યજ (ના) ધીજ, અસાધારણ પ્રતિજ્ઞા.
દિશ (ના) દિશા. બાજુ.
દિશા (ના) બાજુ. માર્ગ. ઝાડેજંગલ.
દી (ના) દિવસ, દહાડો. (ગ્રામ્ય).
દીકરી (ના) છોકરી. બેટી. પુત્રી.

દીકરો (ના) છોકરો. પુત્ર, બેટો.
દીક્ષા (ના) મંત્રોપદેશ. ધર્મોપદેશ. યજ્ઞક્રિયા
દીક્ષિત (વિ) દીક્ષા પામેલું. યજ્ઞ કરનાર બ્રાહ્મણ.
દીઠ (અ) એકેક, દરેક, પ્રત્યેક.
દીઠું (ક્રિ) જોયું, "દેખવું"નું ભૂતકાળનું રૂપ.
દીદાર (ના) ચહેરો, મોઢું. ઢંગ. [તામાં).
દીધ, દીધું (ક્રિ) આપ્યું, દેવુંનું ભૂતરૂપ (કવિ-
દીન (વિ) ગરીબ. રાંક. લાચાર.
દીન (ના) મુસલમાની ધર્મની મુજબ. તોફાન.
દીનદયાળ (વિ) ગરીબ પરવર. [જયઘોષ.
દીનદાર (વિ) દીનના ફરમાન મુજબ ચાલનાર.
દીનબંધુ (વિ) ગરીબનો મિત્ર.
દીનાનાથ (ના) દીનનો નાથ. ગરીબનો બેલી.
દીનાર (ના) એક સોનાનો સિક્કો.
દીપ, દીપક (ના) દીવો, બત્તી. એક રાગ.
દીપડું, દીપડો (ના) એક જાતનો વાઘ. હિંસક પશુ.
દીપમાળ (ના) દીવા મૂકવાનો થાંભલો.
દીપવું (ક્રિ) ચળકવું. પ્રકાશવું. તેજ મારવું.
દીપાવડું (વિ) સુંદર, શોભિતું. રૂડું.
દીપાવળી (ના) દીવાળી. દીવા કરવાનો ઓચ્છવ.
દીપિકા (ના) દીવી. દીવાની બેઠક.
દીપોચ્છવ, દીપોત્સવ (ના) દીવાળી.
દીપ્ત (વિ) પ્રકાશિત, તેજસ્વી.
દીપ્તિ (ના) પ્રકાશ, રોશની. લાઈટ.
દીબો (ના) ડૂમો. છાતીનું રૂંધન.
દીર્ઘ (વિ) લાંબુ, ચિર.
દીર્ઘજા(ના) કુંભકર્ણની સ્ત્રી. બલિની નાની પુત્રી.
દીર્ઘતમા (ના) એક કામાંધ ઋષિ.
દીર્ઘપૃષ્ઠ (ના) સર્પ, સાપ, પન્નગ, ઉરગ.
દીર્ઘસૂત્રતા (ના) ચિરક્રિયા, લાસરિયાપણું.
દીર્ઘસ્વર(ના)લાંબા સ્વર, આ, ઈ, ઊ. [પ્રમાદ.
દીર્ઘાયુ (વિ) ચિરંજીવ. લાંબા આવરદાનું.
દીર્ઘિકા (ના) વાપિ, વાવ.
દીવટ (ના) વાટ, બત્તી.
દીવડું (ના) જરા ખાડાવાળી પુરી.
દીવડો (ના) દીપક, દીવો.
દીવાદાંડી(ના)કંડિલિયો. લાઇટહાઉસ[અંગ્રેજી].
દીવાબત્તી (ના) દીવો.
દીવાવખત (ના) સમીસાંજ. સંધ્યાકાળ,

દીવાસળી (ના) કાંડી. દીવો કરવાની સળી.
દીવાસો (ના)દીપવાસ. અષાઢ વદ ૦))નું પર્વ.
દીવાળી (ના) દીપાવળી, દીવાની હાર. આસો
દીવાળું (ના)દેવાળું, નાદારી. [વદ ૦)) દીપો-
દીવી (ના) દીપિકા. દીવાની બેઠક. [ચ્છવ.
દીવેટ (ના) વાટ, બત્તી.
દીવેલ (ના) દીપતેલ, એરંડિયું.
દીવેલી (ના) દીવેલની બીજ. એરંડી.
દીવેલો (ના) એરંડો. દીવેલીનું ઝાડ.
દીવો (ના) દીપ, દીપક. (વિ) ગુણી, વિદ્વાન.
દીસ (ના) દિવસ.
દીસતું (વિ) દેખાતું. (ધિક્કારમાં).
દીસવું (ક્રિ) દેખાવું, જણાવું. કલ્પાવું.
દુંટી (સ્ત્રી) નાભિ, પેટનું મધ્યબિંદુ,
દુંટો (ના) ઉપસી નીકળેલી દુંટી. ડાટો.
દુઆ (ના) દુવા, આશીર્વાદ.
દુઓ (ના) બે ટપકાવાળું પાનું.
દુઃખ (ના) અસુખ. પીડા. અડચણ. સંકટ.
દુઃખિત (વિ) દુઃખ પામેલું, પીડિત.
દુકાન (ના) હાટ, શોપ [અંગ્રેજી].
દુકાનદાર (ના) દુકાન ચલાવનારો વેપારી.
દુકાની (ના) બે પૈ. બેકાની. (ટોપી).
દુકૂળ (ના) રેશમી સુંદર વસ્ત્ર.
દુખડું (ના) દુઃખ. મરજી વિરુદ્ધ ક્રિયા.
દુખણા (ના) મીઠડાં, ઓવારણાં.
દુખણું (ના) દુખાવો.
દુખદ, દુખદાઈ (વિ) દુઃખ કરનાર.
દુખવું (ક્રિ) દુઃખ થવું.
દુખાવ (ના) દુખાવો, શરીરમાં થતું દુઃખ.
દુખાવવું (ક્રિ)દુઃખ કરવું. માઠું લાગે તેમ કરવું.
દુખાવું (ક્રિ) દુઃખ થવું, માઠું લાગવું.
દુખાવો (ના) દુખાવ. દુઃખ, કળતર.
દુખિયારું, દુખિયું, દુઃખી (વિ) દુઃખવાળું.
દુગદુગી (ના) સ્ત્રીના કાનનું એક ઘરેણું.
દુગન (વિ) બેવડું (તાન વગેરે).
દુગ્ધ (ના) દૂધ, પય.
દુગ્ધા (ના) સંતાપ, અડચણ, નડ.
દુજું (વિ) બીજું.
દુઝણ (સ્ત્રી) દૂધ દેતાં પશુ.
દુઝણું, દુઝણી (વિ) દુઝતી (ગાય, ભેંસો).

દુઝણું (વિ) દુઝતું, દુઝે તેવું.
દુઝવું (ક્રિ) દૂધ દેવું. રસ ઝરવો. કમાણી કરવી.
દુઝાણું (ના) દુઝણાં ઢોરો.
દુણાવું (ક્રિ) બળવું, દાઝવું. ચોટવું.
દુણો (ના) દુણાવાનો વાસ.
દુણ્ડ (ના) મોટું ફૂલેલું પેટ.
દુણ્ડાળો (વિ) મોટા પેટવાળો (ગણપતિ).
દુણ્ડો (ના) પાનાનો જથો, ફારમ લાવણી-વાળાનું એક તડ.
દુદડા (ના) નાના જોડા, પગરખી, જોડી.
દુધિયું, દુધી (ના) એક વેલો, શાક.
દુધીપાક (ના) દુધીનો હલવો.
દુનિયા (ના) જગત્. આલમ.
દુનિયાદારી (ના) સંસાર વહેવાર. લોકરીત.
દુન્દુભિ (ના) ઢોલ, નોબત. [જનનીતિ.
દુપટ (વિ) બેવડું, બેગણું.
દુપટ્ટો (ના) ખેસ, ઉપરણો.
દુપ્પટ (વિ) દુપટ, બેવડું.
દુભણ (ના) પસ્તાવો. દુભાવવાનું કામ.
દુભવું, દુભાવવું (ક્રિ) જીવ બાળવો. સતાવવું.
દુભાવો (ના) દુભણ. દુખાવો.
દુભાષિયો (ના) બે ભાષા જાણનાર. તર્જુમો
દુમ (ના) પૂછડી. [કરનાર.
દુમચી (ના) જીન તંગ રાખવાનું ચામડું. ચામડાની શેલી.
દુમાસ (ના) એક જાતનું કાપડ.
દુરસ્ત (વિ) લાયક. ખરૂં ઠીક.
દુરસ્ત કરવું (ક્રિ) સુધારવું, ઠીકઠાક કરવું.
દુરાચરણ (ના) ખરાબ ચાલ. બદચાલ.
દુરાચરણી, દુરાચારી (વિ) દુરાચરણવાળું. દુષ્ટ.
દુરિજન (વિ) દુર્જન, દુર્વર્તનવાળો.
દુર્ (ઉ) ઉતરતું, ખરાબ, મુસ્કેલ ઈત્યાદિ અર્થમાં ક્રિયાને દોરનાર.
દુર્ગ (ના) કિલ્લો, કોટ, ગઢ. કપરીવાટ.
દુર્ગન્ધ, દુર્ગન્ધી (ના) ખરાબ વાસ, બદબો.
દુર્ગા (ના) પાર્વતી, ભવાની, ચંડી (માતા).
દુર્ગાચલ્લી (ના) રાતી ગાંડની કાળી ચલ્લી.
દુર્ગાષ્ટમી (ના) શુદની આઠેમ. દેવી ભક્તોનું [વ્રત.
દુર્ગુણ (ના) કટેવ, ખરાબ લત.
દુર્ગુણી (વિ) દુર્ગુણવાળું.
દુર્ઘટ (ના) મુશીબતે પાર પડે તેવું. [ખ
દુર્જન (વિ) અનીતિમાન. (ના) દુષ્ટ માણસ
દુર્જનતા (ના) દુર્જનપણું. દુષ્ટતા, ખળતા.
દુર્જર (વિ) દુઃખે પચે તેવું.
દુર્દશા (ના) પડતી હાલત.
દુર્બળ (વિ) કમજોર. ગરીબ.
દુર્ભર (ના) પેટ.
દુર્ભિક્ષ (ના) ભીખ પણ ન મળે તેવો કા(ળ)
દુર્લભ (વિ) ચત્ને મળે તેવું. વીરલ. અઘરૂં. ક
દુર્વ્યસન (ના) કુછંદ. કટેવ. [મ
દુલવું (ક્રિ) વ્યાજમાં ડૂબવું.
દુલારી (ના) છોકરી. પુત્રી. દીકરી, બેટી.
દુલારો (ના) છોકરો. દીકરો, બેટો.
દુલો (વિ) ભોતાળ, સખી. નિષ્કપટી.
દુલ્લભ (વિ) દુર્લભ.
દુવા (ના) આશીષ, આશીર્વાદ, દુઆ.
દુવાઈ (ના) આણ. સમ. મર્યાદા.
દુવાત (ના) દોત, સાહીનો ખડિયો.
દુશાલો (ના) શાલજોટો.
દુશ્મન (ના) શત્રુ, હરીફ, વેરી. સામાવાળ
દુશ્મનાઈ (ના) અદાવત, હરીફાઈ, વેર.
દુષ્કર્મ (ના) નઠારૂં કામ.
દુષ્ટ (વિ) દોષવાળો, ખળ, કપટી. પાપી.
દુસ્તર (વિ) મુશીબતે પાર પડે તેવું.
દુહવું (ક્રિ) દુભવું, દુઃખ દેવું.
દુહિતા (ના) દીકરી, બેટી, પુત્રી.
દુહો (ના) દોહરો, કવિતાનું એક વૃત્ત.
દુકાળ (ના) દુષ્કાળ, કાળ, દકાળ.
દૂત (ના) કાસદ. જાસૂસ. મધ્યસ્થ. છુપો સીપાઈ. જુગાર. [રણી.
દૂતિ (ના) આશક માશુકને મેળવનાર સ્ત્રી, કુ
દૂધ (ના) દુગ્ધ, પય. ઝરતો સફેદ રસ.
દૂધપાક (ના) ખીર. દૂધ, ચોખા ને ખાંડનો એક ખોરાક. [દૂધ જેવું કરવું તે.
દૂધપાણી (ના) તેલમાં સંચોરો ને પાણી નાખી
દૂધભાઈ (ના) એક સ્ત્રીને ધાવનારા દરેક જ(ણ)
દૂધમલ (ના) દૂધ ખાઇને થએલો મલ, [માણસ.
દૂધવાળો (ના) દૂધ વેચનારો.
દૂધાળ (વિ) દૂધથી ભરેલું. દૂધ દેનાર.
દૂધિયા (ના) કુમળા, ધાવતા બાળકના (દાંત).

દૂધેલી (ના) એક ખોરાક. એક વેલો.
દૂધેલ (વિ) દુઝતી (ગાય ભેંસ).
દૂબળી (ના) દૂબળાની સ્ત્રી.
દૂબળું (વિ) દુર્બલ, કમજોર.
દૂબળો (ના) નહૂંડો, વહીતરું કરનાર મજુર.
દૂયમ (વિ) બીજા નંબરનું.
દૂર (અ) આઘે, છેટે, વેગળે. [વિચાર
દૂરન્દેશો (ના) અગમચેતી. સાવધાની. લાંબો
દૂરબીન (ના) દૂરદર્શક યંત્ર, ટેલિસ્કોપ [અંગ્રેજી].
દૂર્વા (ના) એક કુમળું ઘાસ.
દૂલ (ના) કાનનું લટકતું ઘરેણું. એરીંગ.
દૂષક (વિ) દોષ કાઢનાર, છિદ્રશોધક.
દૂષણ (ના) દોષ, ખોટ. ભૂલ. ઠપકો.
દૃગ્ (ના) દૃષ્ટિ, નજર. આંખ.
દૃઢ (વિ) કઠણ. પાકું. ઠરેલ. સિદ્ધ થએલું.
દૃઢભાજક (ના) ભાગ ન જાય તેવો ભાજક. (ગ-
દૃઢસંધિ (વિ) ઘટ સાંધાનું, મજબૂત. [ણિતમાં).
દૃબ્ધ (વિ) ગુંથેલું, ગાંઠ દીધેલું.
દૃશ્ (ના) દૃષ્ટી, નજર.
દૃશ્યમાન (વિ) જોવા જેવું. દીસતું.
દૃષદ્ (ના) પાષાણ, પથ્થર, શિલા.
દૃષ્ટ (ના) દૃષ્ટિ. ચોર વગેરેની ધાસ્તી.
દૃષ્ટરજા (ના) મધ્યમા, અડકાતી નારી.
દૃષ્ટાંત (ના) દાખલો. ઉદાહરણ.
દૃષ્ટાંતિક (વિ) દાખલો દેવા લાયક.
દૃષ્ટિ (ના) નજર. ધ્યાન, લક્ષ.
દૃષ્ટિગોચર (વિ) નજરે પડે તેવું.
દેંડવું (ના) પાણીમાં રહેનારો નાનો, સાપ.
દે (ધા) આપ, નાંખ, બંધકર એ અર્થે.
દેઆણ (ત્રિ) આપનાર, દેનાર.
દેખત (અ) જોતજોતામાં. તરતજ. નજર આ-
દેખવું (ક્રિ) જોવું, નજર કરવી. [ગળ.
દેખા (ના) દર્શન.
દેખાડવું (ક્રિ) દેખે તેમ કરવું, બતાવવું.
દેખાદેખી (ના) અનુકરણ. સરસાઈ.
દેખાવ (ના) દેખીતો આકાર.
દેખાવડું (વિ) શોભિતું, સુંદર, રૂપાળું.
દેખાવું (ક્રિ) જણાવું. નજરે પડવું. સમજમાં
દેગ (ના) દેગડો, ચરૂ. [આવવું.
દેગડી (ના) નાનો દેગ.
દેગડો (ના) પાણી ગરમ કરવાનું મોટું વાસણ.
દેડકો (ના) મંડૂક, દર્દુર, ભેક, શાલૂર.
દેડકી (ના) શિલી, ગંડુપદી, ભેકી, દેડકાની માદા.
દેણ (ના) દેવું, કરજ, ઋણ. ક૧. આગ.
દેણદાર (વિ) દેવાદાર, ઋણી, કરજદાર.
દેણું (ના) દેવું, દેણ.
દેદાર (ના) દિદાર, ચેહેરો, ઢંગ.
દેર (ના) ખોટી, વિલંબ. દિયર.
દેરાણી (ના) દિએરની વહુ.
દેરાસર (ના) મંદિર, દેહરૂં, દેવાલય.
દેવ (ના) પરમેશ, દેવતા, અમર. રાજા,
દેવઋણ (ના) દેવોને બલિપૂજાનથી દેણ આપ-
દેવચલ્લી (ના) દુર્ગાચલ્લી. [વું તે.
દેવટ (ના) આપવાનો વહીવટ. દેણ. [વણું.
દેવડાવવું (ક્રિ) અપાવવું. મરાવવું. બંધ કરા-
દેવડી (ના) છાપરી. ચાવડી, ચોકી. સમાધ.
દેવતરસ્યો (ના) બપૈયો, ચાતક.
દેવતા (ના) દેવ. અગ્નિ.
દેવતાઈ (વિ) દિવ્ય, દેવના સરખું. અદ્ભુત.
દેવદાર, દેવદારુ (ના) એક ઝાડ તથા તેનું લા-
દેવદીવાળી (ના) કાર્તિક શુદ ૧૧ પ્રબોધિની. [કડું.
દેવનગરી (વિ) નાગરી, બાળબોધ (લિપિ).
દેવલાં (ના) દેવની મૂર્તિયો. (ઠઠ્ઠામાં).
દેવલોક (ના) સ્વર્ગ.
દેવલોક પામવું. (ક્રિ) મરણ થવું.
દેવસ્થળ, દેવસ્થાન, દેવળ (ના) મંદિર, દેરૂં.
દેવાંશી (વિ) દેવતાઈ અંશવાળો. કાંતિમાન.
દેવાંગના (ના) સ્વર્ગની અપ્સરા.
દેવાડવું (ક્રિ) દેવડાવવું, દેવરાવવું, અપાવવું.
દેવાદાર (વિ) દેણદાર, ઋણી.
દેવાધિદેવ (ના) દેવતાઓનો ઉપરી.
દેવાલય (ના) દેવળ, મંદિર, દેહેરું.
દેવાળિયો (ના) નાદાર. દેવું ન આપનાર.
દેવાળું (ના) નાદારી.
દેવાળું કહાડવું (ક્રિ) પાસથી રકમ ખાઈ જવી.
દેવી (ના) માતા. દેવની સ્ત્રી. રાણી.
દેવું (ક્રિ) આપવું, બંધ કરવું, [illegible].
દેવું (ના) કરજ, દેણ, ઋણ.
દેશ (ના) ખંડનો ભાગ, પ્રાંત. [illegible]
દેશનીકાલ, દેશવટો (ના) હદપાર, [illegible]

દેશાઈ (ના) વતનદાર, જમીનદાર, જાગીરદાર. રબારી.
દેશાઈગીરી (ના) દેશાઈની પદવી. ગરાસ,
દેશાચાર (ના) દેશનો આચાર-રીત. [તોડો.
દેશાટણ (ના) યાત્રા પ્રવાસ, મુસાફરી.
દેશાણ (વિ) દેશી. (ના) દેશાઈની સ્ત્રી.
દેશાન્તર, દેશાવર (ના) પરદેશ, બહારગામ.
દેશી (વિ) દેશ સંબંધી. પ્રાંતિક.
દેશી (ના) એક ગરબી, ઢાળ.
દેશેદેશ, દેશોદેશ (ના) ઘણા દેશોમાં.
દેહ (ના) શરીર, તન, બદન.
દેહદણ્ડ (ના) દેહકષ્ટ. ફાંસી.
દેહાંતદંડ (ના) ફાંસીની શિક્ષા.
દેહાંતર (ના) અવતાર. જન્મ.
દેહી (ના) જીવ, દેહમાં રહેનાર.
દેહેરૂં (ના) દેવાલય, મંદિર, દેવળ.
દેહેલી (ના) છાપરી. નાનો ડેહેલો.
દેહેશત (ના) ડર, ધાક, બીક.
દૈત, દૈત્ય (ના) અસુર, દાનવ, દિતિપુત્ર.
દૈન્ય (ના) દીનતા, ગરીબાઈ, લાચારી.
દૈવ (ના) નસીબ, કર્મ. ભાગ્ય. ચાનસ, પ્રારબ્ધ.
દૈવજોગ (ના) નસીબ સંજોગ, ઈશ્વરેચ્છા.
દૈવજ્ઞ (ના) જોશી. જ્યોતિર્વિદ.
દૈવત (ના) દેવપણું, સિદ્ધાઈ. ફળ, જીવ.
દૈવનીવેઠ (ના) મોટું દુઃખ-કંટાળો આપનાર
દૈવવાન (ના) ભાગ્યશાળી, નસીબદાર. [જન.
દૈવહીન (વિ) કમનસીબ, દુર્ભાગી.
દૈવિક (ના) દૈવી, દેવ સંબંધી, દિવ્ય.
દૈહિક (વિ) દેહ સંબંધી. [સિક્કો.
દોકડો (ના) રૂપિયાનો સોમો ભાગ. એક
દોંગાઈ (ના) લુચ્ચાઈ, ઠગાઈ. બેઅદબી.
દોંગું (વિ) જાડું. લુચ્ચું, ઠગ. ઉદ્ધત.
દોજ (ના) દુઝાણું.
દોજખ (ના) નરક.
દોટ (ના) ગબડી, દોડ.
દોટી (ના) એક કાપડ, ખાધી, ટડવી.
દોડ (ના) ગબડી. દોડવાની ઝડપ.
દોડકાં (ના) દોડકીનાં ફળ. માથડાં.
દોડકી (ના) તુરિયા જેવી એક વેલ.
દોડવું (ક્રિ) ગબડી મૂકવી. ભાગવું.
દોડાદોડ, દોડાદોડી (ના) આમતેમ દોડવું તે.
દોડાવું (ક્રિ) દોડાં આવવાં દોડી શકાવું.
દોડી (ના) આકડાદોડી, આકડાનું ફળ.
દોડો (ના) દાણાવાળો સાંઠો. કેળફૂલ.
દોઢી (ના) દોરી, દોરડી.
દોઢડું (ના) દોર, દોરડું.
દોઢડો (ના) દોરડો, દોરો, તાર.
દોઢ (વિ) દોઢોડ, ૧॥ (સંખ્યા).
દોઢડાહ્યું (વિ) અધિક પ્રસંગી, વધારે ડહાપણ બતાવનાર.
દોઢસો (વિ) ૧૫૦ (સંખ્યા). [બતાવનાર.
દોઢિયું (ના) પૈસો, સવાકો. પા આનો.
દોઢું (વિ) દોઢગણું (સંખ્યા).
દોણી (ના) દોહણી, છાસની માટલી.
દોત (ના) દુવાત, ખડિયો.
દોદરૂં (વિ) ઘસાયલું, જીર્ણ થએલું.
દોપિરતાં (ના) જાડા કાગળના ખરડા. ફીત્તા.
દોબડું (ના) એક વાજું.
દોય (વિ) બે, ૨. બંને.
દોયમ (વિ) બીજી પ્રતિનું.
દોર (ના) દોરી, દોરડું.
દોરડી (ના) દોરી, દોઢી.
દોરડું (ના) દોર, રાંઢવું, શણ, વરેડું.
દોરડો (ના) દોરો. દોડો (અનાજનો).
દોરવવું (ક્રિ) દોરો ભરવો, સીવવું.
દોરવું (ક્રિ) દોરીને લઇ જવું. માર્ગ દેખાડવો.
દોરાવું (ક્રિ) દોરે તેમ ચાલવું. [સીવવું.
દોરિયો (ના) એક વાસણ. એક કાપડ.
દોરી (ના) દોરડી.
દોરીજવું (ક્રિ) રસ્તે લઈ જવું. દોરવું.
દોરો (ના) તાર. કેરનું તથા કોટનું ઘરેણું.
દોલત (ના) પુંજી, ધન, સંપત્તિ. [કંદોરો.
દોલતજાદા(ના)"દોલત વધો" એવો આશીર્વાદ.
દોલતમંદ, દોલતવાન (વિ) ધનાઢ્ય, શ્રીમંત.
દોલાબ, દોલાભ (ના) ભંડારિયું, તાકું.
દોલો (વિ) ઉદાર, સખી ભોળો.
દોષ (ના) ભૂલ, ચૂક. વાંક. પાપ.
દોષી (ના) દોષવાળું. પાપી. ગુન્હેગાર.
દોસ્ત, દોસ્તદાર (ના) સાથી, સ્નેહી, મિત્ર.
દોસ્તદારી, દોસ્તી (ના) સ્નેહ, મૈત્રી, મિત્રતા.
દોહણી (ના) દોહવાનું પાત્ર. ગોરસિયું.

દોહણું (ના) ગોરસિયું. ગોરસ.
દોહન (ના) દોહવાનું કામ. સાર.
દોહેરો (ના) કવિતાનું એક વૃત્ત
દોહવું (ક્રિ) દૂધ ખેંચવું. સાર કાઢવો.
દૌહિતર (ના) દૌહિત્ર, દુહિતાનો દીકરો.
દોહેલું (વિ) અઘરું, મુશ્કેલ,
દૌત (ના). દોત, ખડિયો.
દૌહિત્ર (ના) દીકરાનો દીકરો.
દ્યૂત (ના) જુગાર, જુગટું.
દ્યોત (ના) જ્યોતિ, તેજ.
દ્રવ (ના) રસ, ઝરણું.
દ્રવવું (ક્રિ) ઝરવું, પીગળવું.
દ્રવ્ય (ના) ધન, દોલત, એક પદાર્થ (ન્યાયમાં).
દ્રાક્ષ (ના) દરાખ, એક વેલ, તેનાં ફળ.
દ્રુ (ના) ધ્રુવ.
દ્રુમ (ના) વૃક્ષ, ઝાડ, તરુ.
દ્રોણ (ના) દડિયો. દ્રોણાચાર્ય.
દ્રોહ (ના) વૈરબુદ્ધિથી અપકાર. દગો.
દ્રોહી (ના) કપટી, વૈરભાવવાળો.
દ્વન્દ્વ (ના) જુગલ, જોડ. એક સમાસ.
દ્વન્દ્વયુદ્ધ (ના)સરખે સરખા બે જણાની કુસ્તી.
દ્વાદશ (વિ) બાર, ૧૨ (સંખ્યા). રાશિ તથા સંક્રાંત, અપ્સરા, આચાર્ય, આદિત્ય, અરણ્ય, સૂર્યની કળા, જ્યોતિર્લિંગ, તિલકછાપાં, પુત્રો, બ્રાહ્મણના ગુણ, વર્ષના મહિના, અમાસ, વગેરે બાર ગણાય છે.
દ્વાદશી (ના) બારસ, બારમી તિથિ.
દ્વાપર (ના) ત્રીજો યુગ. ૮૬૪૦૦૦ વર્ષ,
દ્વાર (ના) બારણું, કમાડ, દરવાજો.
દ્વારપાળ (ના) પોળિયો, દરવાન.
દ્વિજ(ના) ત્રૈવર્ણિક. બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય અને વૈશ્ય.
દ્વિતીયા(ના)બીજ. બીજી વિભક્તિ(વ્યાકરણમાં).
દ્વિદલ (ના) દાળ, કઠોળ.
દ્વિધા (ના) બે પ્રકારે.
દ્વીપ (ના) બેટ, ટાપુ. ખંડ.
દ્વીપકલ્પ (ના) ત્રણ બાજુ પાણીવાળો જમીનનો પ્રદેશ.
દ્વે (વિ) બે, ૨ (સંખ્યા).
દ્વેષ (ના) વેર, ખાર, કીનો.
દ્વેષી (ના) ખારીલું, કીનાખોર.
દ્વૈત (વિ) બે.
દ્વૈતમત (ના) જગત્ અને ઈશ્વર બે જુદાં, છે અથવા જીવ અને ઈશ્વર જુદા છે એવો સિદ્ધાંત.
દ્વૈતવાદી (વિ) દ્વૈત મત માનનાર. મધ્વ સંપ્રદાયી.

ધ.

ધ (ના) ૧૯ મો વ્યંજન.
ધકધકતું (વિ) સળગતું, બળતું.
ધકધકવું (ક્રિ) ઝડપથી કામ ચલાવવું.
ધકેલવું (ક્રિ) ધક્કો મારી ખસેડવું, હડસેલવું.
ધક્કાધક્કી (ના) એકમેકને ધક્કા મારવા તે.
ધક્કો(ના) હડસેલો, ઠોંસો. તોટો. ફેરો. આંટો.
ધખ (ના) સોસ, તરસ (પાણીની).
ધખવું (ક્રિ) ખીજાવું, ભઠવું, ચીઢાવું.
ધગડું (ના) કુલું, ઢગરું. હલકો સીપાઈ.
ધગધગતું (વિ) બળતું, સળગતું, ઘણું તપેલું.
ધગધગવું (ક્રિ) ઘણું ગરમ થવું, દાઝવું, બળવું.
ધગા, ધગારી, (ના) ધગી તાવની ધીકડી.
ધચુપચુ (અ) ઢચુપચુ, આનાકાની, સંશયી સ્થિતિ.
ધજ (વિ) જોરદાર. મોટું, શ્રીકાર.
ધજા (ના) ધ્વજ, વાવટો, નિશાણ. પ્રખ્યાતિ.
ધડ (ના) કબંધ, ડોકરહિત શરીર.
ધડ (અ) એકદમ, સ્પષ્ટ રીતે ન અચકાતાં.
ધડકણ (વિ) કાયર.
ધડક ધડક (અ) શ્વાસના ઝીણા અવાજનું અનુકરણ.
ધડકવું (ક્રિ)જોરમાં શ્વાસોશ્વાસ ચાલવો. બીવું.
ધડધડ (અ) ધડક ધડક, એકદમ.
ધડધડાટ (ના) ગર્જના. (અ) એકદમ.
ધડાકો (ના) મોટો અવાજ.
ધડાધડ (ના)ટપોટપ. ધડધડ અવાજ થાય તેમ.
ધડાધડી (ના) મારામારી. અવાજ થવા. જોશમાં ચાલવું. ધમાલ.
ધડી (ના) નિયમિત જોખ.
ધડો(ના)તાજવાની ખોધ. નિયમ. પાઠ. નિશ્ચય.
ધણધણ (અ) જોશમાં બળતાં થતો અવાજ.
ધણધણવું (ક્રિ) જોશમાં બળવું. બીહીવું.
ધણધણાવવું(ક્રિ)ધણધણે તેમ કરવું, ધમકાવવું.
ધણિયાણી (ના) પરણેલી સ્ત્રી, વહૂ. માલિકણ.
ધણિયાતું (વિ) માલિકવાળું.
ધણી (વિ) વર, પતિ. માલિક. સ્વામી.

ધત (અ) તુચ્છકાર અર્થે.
ધતિંગ (ના) તોફાન. ઢોંગ, પાખંડ.
ધતૂરો (ના) ધત્તૂર, ધન્તુરો. એક ફૂલ.
ધધડાવવું (ક્રિ) જોશમાં કામ ચલાવવું. ધમકાવવું.
ધધડાવરાવવું (ક્રિ) કોઇની મારફત ધધડાવવું.
ધધણાવવું (વિ) ધણધણાવવું.
ધન (ના) દ્રવ્ય, દોલત, નાણું, પૈસા શ્રી. એક
ધન (અ) ધન્ય ! સાબાશ ! વાહવા ! [રાશિ.
ધનક (વિ) ટપકાંવાળું પીળું. (કાપડ).
ધનગર (ના) ભરવાડ.
ધનંજય (ના) અર્જુન (શત્રુના ધનને જીતનાર).
ધનતેરસ (ના) આશો વદ ૧૩, ધનત્રયોદશી.
ધનદ (ના) કુબેર, ધનાધિપ.
ધનધન (અ) ધન્ય અવાજનું અનુકરણ.
ધનરેખા (ના) ધનસૂચક હાથેલીના કાપા.
ધનવત્તર (વિ) ધનેતર. સરસ.
ધનવંત, ધનવાન્, ધનાઢય (વિ) શ્રીમંત, વૈ-
ધનહરી (ના) કરમાણી અજમો. [સાદાર.
ધનાધિપ (ના) કુબેર. ભંડારી.
ધનાસરી (ના) ધન્યાશ્રી, ત્રીજા પહોરની એક
ધનિષ્ઠા (ના) એક નક્ષત્ર. [રાગણી.
ધની (વિ) ધનવાન્. (ના) ધણી.
ધનુ:પટ (ના) ચારોલી.
ધનુ, ધનુખ (ના) ધનુષ્ય, કમાન, કામઠું.
ધનુર (ના) એક સનેપાત.
ધનુર્ધર (ના) ધન્વી, ધનુર્ધારી, ધનુષ્માન.
ધનુર્માસ (ના) ધનસંક્રાંતિનો મહિનો.
ધનુર્વિદ્યા (ના) બાણ મારવાની કળા.
ધનુષ્ય (ના) કામઠું. મેઘ ધનુષ્ય.
ધનેતર (વિ) સહુથી સારૂં. ધનવાન્.
ધન્તર (ના) જાદુટોણું. હાથચાલાકી.
ધન્તુરો (ના) ધતૂરો. એ શિવને ચઢેછે.
ધન્ધ (ના) ધમસાણ. ઉપાધિ, ધંધો.
ધન્ધાદાર (વિ) કારીગર. (ના) વેપારી.
ધન્ધો (ના) વેપાર, ઉદ્યમ. નિત્યનો અભ્યાસ.
ધન્ય (વિ) કૃતાર્થ, ભાગ્યશાળી. સારૂં.
ધન્ય !(અ) સાબાશ ! વાહવા ! ભલે ! ઠીક કીધું!
ધન્વન્તરી (ના) દેવતાઓનો વૈદ્ય. સર્વ રોગ
મટાડનાર વૈદ. [જો તે.
ધપકારો (ના) ધબકારો, ધબધબ અવાજ થ-
ધપ્પાબાજી (ના) ધબ્બાની રમત. ધોલધબ્બા
ધપ્પો (ના) ધબ્બો, જોશમાં મારેલો ટપલો
ધબ (અ) અવાજનું અનુકરણ. સ્તબ્ધ.
ધબકારો (ના) ધબધબનો અવાજ.
ધબધબો (ના) ધોધ, ઉત્સ, પ્રસ્રવણ.
ધબવું (ક્રિ) પડવું, દેવાળું કાઢવું. જીવ જવો
ધબાકો (ના) ધબકારો.
ધબાધબી (ના) મારામારી.
ધબોડવું (ક્રિ) ધોકા મારવા. ટીપવું.
ધબ્બાબાજી (ના) ધપ્પાબાજી, ધોલધપ્પા.
ધબ્બો (ના) ધોલ, ધપ્પો.
ધમ, (અ) અવાજનું અનુકરણ. જોશમાં.
ધમક (ના) જોશ. શૌર્ય. (વિ) તેજદાર.
ધમકાવવું (ક્રિ) બીવડાવવું, ઠપકો દેવો. ચલા
ધમકી (ના) બીક, ધાસ્તી ઠપકો. [વવું
ધમણ (ના) ધમની, નળીવાળી ચામડાની થે
લી. ગાડીનો કમાનદાર પડદો. નાની તમેણ
ધમણવું (ક્રિ) ધમણથી અગ્નિ વધારવો.
ધમધમ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ધમધમવું (ક્રિ) ગરમીનું જોર વધવું.
ધમધમાવવું (ક્રિ) અગ્નિ વધારવો. ધમા
ચલાવવી. ધમકાવવું.
ધમધમાવરાવવું (ક્રિ) બીજાની મારફત ધમધ
ધમધોકારે (ના) જોશથી અને ઝડપથી. [માવવું
ધમન, ધમની (ના) નાડી, નસ. ધમણ.
ધમવું (ક્રિ) ધમણ ચાંપવી. વીંજવું.
ધમાચકડી (ના) ટંટો ફિસાદ મારામારી.
ધમાધમી (ના) મારામારી, લડાલડ.
ધમાર (ના) ગાયનનો એક તાલ.
ધમારવું (ક્રિ) પશુને નવડાવવું.
ધમાસો (ના) એક ઔષધિ.
ધર (પ્ર) ધરનાર, રાખનાર અર્થે. જેમ મણિધર
ધર (ના) બાંધપરનો ધરીનો ભાગ. બેને
સંકેત. જોડાતા બળદના વર્ષ. ધોરણ. પર્વ
ધર (અ) ધડ. મૂળથી.
ધરણ (ના) ઢાળ, ચાલ, ઢપ (ગાવાની).
ધરણી (ના) ભોંય. (જુઓ તેતાળીસ, પૃષ્ટ ૧૬૦
ધરણું (ના) ત્રાગું, જબરદસ્તી.
ધરતી (ના) ધરિત્રી, ધરણી, જમીન.
ધરતીકમ્પ (ના) ભૂકંપ, પૃથ્વીનું ડોલવું તે.

ધરપચ, ધરપત (ના) ખોટી ધાસ્તી, પતરજ.
ધરમ (ના) ધર્મ.
ધરમખાતું (ના) પરોપકાર માટે કાઢેલા દ્રવ્યનું ખાતું.
ધરમધક્કો (ના) ફોકટ ફેરો.
ધરવું (ક્રિ) પકડવું, ઝાલવું. ધારણ કરવું. નિવેદન કરવું.
ધરા (ના)ભૂમિ. (૪૩ નામો જુઓ પૃષ્ઠ ૧૯૦).
ધરાઈ (ના) આણ, દુવાઈ. ધરામણી.
ધરાધર (ના) પૃથ્વી ધરનાર, શેષનાગ.
ધરાર (અ) અલબત, બેશક.
ધરાર (ના) ગાલ્લીમાં અગાડી વધતો ભાર.
ધરાવવું (ક્રિ) દરકાર રાખવી, ઝલાવવું પાસે મૂકવું.
ધરાવરાવવું (ક્રિ) કોઇની મારફત ધરાવવું.
ધરાવું (ક્રિ) તૃપ્ત થવું, સંતોખાવું.
ધરી (ના) પૈડાં ભેરવવાની દાંડી. ઘોરિયાને ઝૂસરી જ્યાં બંધાયછે તે જગા. આધાર.
ધરો (ના) ગાડીના આંકમાં જડેલો લોહનો દાંડો. કરાડો.
ધર્મ (ના) ઈશ્વરી આજ્ઞા, સુખનું સાધન. આવશ્યક કર્તવ્ય. ઈશ્વરી જ્ઞાન મેળવવાનો માર્ગ. ધર્મમાર્ગદર્શક સંપ્રદાય. ગુણ, સ્વભાવ. દાન. ન્યાય. યમ. યુધિષ્ઠિર. જૈનનો એક તીર્થંકર. પુણ્ય.
ધર્મચિંતા (ના) ઉપાધિ.
ધર્મદાન (ના) પુણ્ય અને દાન.
ધર્મધુરન્ધર (વિ) દાનશીલ, ધર્મની ધૂસરી ધરનાર.
ધર્મધ્વજી (ના) ધર્મઢોંગી.
ધર્મપત્તન (ના) મરી, એક મસાલો. ધરમપુર.
ધર્મપત્રિકા (ના) જ્ઞાન દેવા સંબંધી લેખ.
ધર્મપુત્ર (ના) ધર્મ થશે, એમ માની પાળેલો છોકરો.
ધર્મપુસ્તક (ના) ઈશ્વરી આજ્ઞાનો ગ્રંથ. હિંદુનો વેદ, પારસીની અવસ્તા, મુસલમાનનું કુરાન, ખ્રિસ્તીનું બાઈબલ.
ધર્મયુદ્ધ (ના) ધર્મને માટે યુદ્ધ. નિષ્કપટ યુદ્ધ.
ધર્મરાજ (ના) બુદ્ધ, સુગત, જિન.
ધર્મશાસ્ત્ર (ના)ધર્મપુસ્તક. ધર્મ સંબંધી શિક્ષા.
ધર્મસંહિતા (ના) સ્મૃતિ, ધર્મશાસ્ત્ર.
ધર્માત્મા (વિ) ધર્મ કરનાર, દાનશીળ.
ધર્માદા, ધર્માદાય (વિ) ધર્મ નિમિત્તે આપેલું.
ધર્માન્ધ (વિ) આંધળાની પેઠે ધર્મ માર્ગમાં દોરાતો.
ધર્માર્થે (વિ) ધર્માદા. પુણ્યાર્થે.
ધર્મિષ્ઠ, ધર્મી (વિ) ધર્મ પાળનાર. દાતારી.
ધર્મોપદેશક (ના) ધર્મબોધ, ધર્મ સંબંધી ઉપદેશ.
ધવ (ના) પુષ્ટિ, તેજ. ધણી. લક્ષ્મી.
ધવડાવવું (ક્રિ) ધવાડવું, ધાવે તેમ કરવું.
ધવડાવરાવવું (ક્રિ) ત્રીજા પાસે ધવડાવવું.
ધવલ (વિ) ધોળું, સફેત, શ્વેત.
ધવળ (ના) ધોળ, માંગળિક ગીત.
ધવાડવું (ક્રિ) સ્તન પાન કરાવવું.
ધવિત્ર (ના) હરણના ચામડાનો પંખો.
ધસવું (ક્રિ) જોરસાથી ચાલવું. આગળ વધવું. ખસીને પડવું.
ધસારો (ના) હલ્લો. તુટ. વધઘટ.
ધસાવડો (ના) ધસારો. પેસારો.
ધાંધલ (ના) ગડબડ, તોફાન.
ધાંધલિયું (વિ) ધાંધલ કરનાર.
ધાઇ (ના) સ્તન, થાન, પયોધર.
ધાક (ના) બીક, ડર, ધાસ્તી. કરપ.
ધાગલું (ક્રિ) ધાકમાં રહેલું.
ધાગો (ના) દોરો, દોરડો.
ધાટી (ના) લઢણ, ચાલ, તરેહ.
ધાડ (ના) લૂટારાની ટોળી. તોફાની ટોળું.
ધાડાધાડ (ના) ઘણીજ ઉતાવળ.
ધાડું (ના) ટોળું, જથો.
ધાણા (ના) એક મસાલો.
ધાણાની ભાજી (ના) કોથમીર.
ધાણિયા ઘઉ (ના) એક જાતના ઘઉ.
ધાણિગોગુંદર (ના) એક જાતનો ગુંદર.
ધાણી (ના) સેકયાથી ફૂટેલું ધાન્ય.
ધાત (ના) વીર્ય. ચાદી.
ધાતકી (ના) ધાતુપુષ્પિકા, એક ઓષધિ.
ધાતવું (ક્રિ) અનુકૂળ આવવું, ફાવવું. છાજવું.
ધાતા (ના) બ્રહ્મા, કમલાસન.
ધાતુ (ના) ધાત, ખનિજ પદાર્થ. ક્રિયાપદનું મૂળરૂપ.
ધાતુક્ષય (ના) વીર્યનો ઘટાડો.
ધાતુપુષ્પિકા (ના)ધાતકી, ધાવડી, એક ઓષધિ.
ધાતૃ (ના) ધાતા, બ્રહ્મા.
ધાત્રી (ના) ભૂમિ (જુઓ પૃષ્ઠ ૧૯૦ તે

ધાન (ના) ધાન્ય, રાંધેલું અનાજ.
ધાનચુણિ (વિ) ધાન માટે ટળવળતું.
ધાન્ય (ના) અનાજ, અન્ન, દાણા.
ધાપ (ના) છક્કડ. ઉતાવળી ચૂક.
ધાપટધિંગું (વિ) લઠ્ઠ, પુષ્ટ (શરીરે).
ધાબડવું (ક્રિ) પહેરાવવું, છેતરવું.
ધાબલી (ના) ધાબું, નાની અગાસી.
ધાબળી (ના) નાનો ધાબળો, કામળી.
ધાબળો (ના) કામળો. બુન્નસ, બનૂસ.
ધાબું, ધાભું (ના) અગાસીની ઉપરની અગાસી. લાવરી પકડવાનો ફાંદો.
ધામ (ના) સ્થળ, ઘર, મંદિર.
ધામણ (ના) એક જાતનો સર્પ.
ધામણી (ના) શરીરે ભરાઉ ભેંસ.
ધામધૂમ (ના) ગરબડ. ધમપછાડ.
ધામા (ના) પડાવ. અડે દ્વારકા.
ધાયરી (ના) ધાતકી. ધાતુપુષ્પિકા, એક ઔષધિ.
ધાર (ના) ધારા. કોર, વાઢ. કારણ.
ધારક (પ્ર) ધરનાર. જેમ આજ્ઞાધારક.
ધારણ (ના) ધરવાની ક્રિયા. ધડી. ઊભો થાંભલો.
ધારણ (વિ) નિશ્ચળ, દૃઢ. જબર.
ધારણા (ના) સ્મરણશક્તિ, અવધાન તર્ક.
ધારણિયો (ના) ધારણ, ઘરનો ઊભો થંભ.
ધારવું (ક્રિ) વિચારવું. કલ્પવું. અટકળવું.
ધારા (ના) ધાર. કાયદા.
ધારિયું (ના) એક દાતરડા જેવું હથિયાર.
ધારિષ્ઠ (ના) સહનશીલતા. ઠરેલવૃત્તિ, ધૃષ્ટતા.
ધારી (પ્ર) ધરનાર અર્થે. જેમ, વેશધારી. જટાધારી.
ધારો (ના) નિયમ. વહીવટ. કાયદો.
ધાવ (ના) આયા. ધવડાવવાને રાખેલી સ્ત્રી.
ધાવણ (ના) થાનમાંનું દૂધ.
ધાવણું (વિ) ધાવતું હોય તેવું (બાળક).
ધાવરી (ના) એક વસાણું.
ધાવરું (ના) રણશિંગું. એક રોગ.
ધાવવું (ક્રિ) સ્તનપાન કરવું.
ધાવું (ક્રિ) દોડવું, ઉતાવળે ચાલવું.
ધાસકો (ના) ઓચિંતી બીક. ફાળ.
ધાસતી (ના) બીક, દેહેશત. કાળજી.
ધિંગાણું (ના) ધાડું, યુદ્ધ. તોફાન. દ્વંદ્વયુદ્ધ.
ધિક્ (અ) ધિક્કાર અર્થે.
ધિક્કાર (ના) તુચ્છકાર, તિરસ્કાર.
ધિક્કારવું (ક્રિ) ધિક્કાર કરવો. તુચ્છ માનવું.
ધિક્કૃત (વિ) ધિક્કારેલું.
ધિંગું (ના) જબરદસ્ત, સમર્થ.
ધિષણ (ના) ગુરુ, બૃહસ્પતિ, સુરાચાર્ય.
ધિષણા (ના) ધી, બુદ્ધિ, મનીષા, પ્રજ્ઞા, શેમુષી
ધિષ્ણ્ય (ના) સ્થાન, ગૃહ, ઘર.
ધી (ના) બુદ્ધિ, અક્કલ, મતિ. દીકરી.
ધીકવું (ક્રિ) ગરમાટો થવો. ઊનું રહેવું.
ધીકો (ના) વાંસાપર મારવાનો હાથનો ઘા
ધીજ (ના) અસાધારણ પ્રતિજ્ઞા. અપૂર્વ શિક્ષા
ધીટ (વિ) કઠણ છાતીનું, અડગ. હિમ્મતવાન
ધીબવું (ક્રિ) ધબોડવું, ધીકા મારવા.
ધીબોધીબ (અ) એવા અવાજનું અનુકરણ.
ધીમંત (વિ) ધીમાન્, બુદ્ધિમંત, અક્કલમંદ
ધીમર (ના) ધીવર, માછી.
ધીમું (વિ) વિલમ્બ કરનાર. શાંત. ધીરું.
ધીમેધીમે (અ) આસ્તે આસ્તે, હળવે હળવે
ધીર (ના) પતીજ. ધીરજ, ધૃતિ, ધૈર્ય.
ધીર (ના) ધૈર્યવાન્. અડગ.
ધીરજ (ના) સબૂરી, ઠરેલ વૃત્તિ, ધૈર્ય.
ધીરવું (ક્રિ) ઉધાર આપવું. ભરોસે સોંપવું
ધીરું (વિ) ધીમું. ધીરના જેવું.
ધુંધળકું, ધુંધળું (ના) સમીસાંજનો ઝાંખો પ્રકાશ
ધુંવર (ના) ધુમ્મર.
ધુંવો (ના) ધુમ્ર, ધૂમાડો, ધુણી.
ધુંશળ, ધુંસરી, ધુંસરું (ના) ઝૂસરી, ધૂરી.
ધુજવું (ક્રિ) કંપવું, ધ્રુજવું, કાંપવું.
ધુજારી, ધુજારો (ના) કંપારી. એક રોગ.
ધુજાવવું (ક્રિ) ધુજે તેમ કરવું. ગભરાવવું.
ધુણવું (ક્રિ) હાલ્યા કરવું. હલાવવું.
ધુણાવવું (ક્રિ) ધુણે તેમ કરવું. નાણું કઢાવવું
ધુણી (ના) ધુમ્ર, ધુમાડો.
ધુત (અ) ધિક્કાર અર્થે. જેમ હડેધુત.
ધુતકારવું (ક્રિ) તરછોડવું. તિરસ્કારવું.
ધુધુ (અ) એવા અવાજની નકલ.
ધુન, ધુન્દ (ના) લગન, નિમગ્નતા, લેહ.
ધુન્ધવાવું (ક્રિ) ધૂમાડો થવો.
ધુન્દી (ના) ધુનવાળો, લહેરી.
ધુમ (અ) ઝડપ અને જોશમાં.

ધુમધામ (ના) ધામધુમ, ગડબડ. ઠાઠ.
ધુમધોકાર (અ) ધુમ, ઝડપ અને જોશમાં.
ધુંમાર (ના) ધમાર. એક ગાયન તથા તેનો [તાલ.
ધુરન્ધર (વિ) મુખી, અગ્રેસર. ભવ્ય.
ધુરંપત (ના) ધરપચ, ખોટો દમ.
ધુરીણ (ના) ધુરા ધરનાર, બળદ.
ધુસકો (ના) ભેંકડો, ઓચિંતા રૂદનનો નાદ.
ધૂડ (ના) ધૂળ, રજકણ.
ધૂત, ધૂતારો (વિ) ધૂર્ત્ત, ઠગ, કપટી.
ધૂતાવું (ક્રિ) ઠગાવું, છેતરાવું.
ધૂધળું (ના) ધુંધળું, સાંજ સવારનો ઝાંખો પ્ર- [કાશ.
ધૂન (ના) અવાજનો ઘોર. ધુન્દ.
ધૂપ (ના) સુગંધી ધૂમાડો. તડાકો.
ધૂપડું, ધૂપતેલ, (ના) ધૂપેલ.
ધૂપવું (ક્રિ) ધૂપ દેવો. [તેલ.
ધૂપેલ (ના) સ્ત્રીના માથામાં નાંખવાનું સુગંધી
ધૂપેલિયો (ના) ધૂપેલ કરનાર તથા વેચનાર.
ધૂમ (ના) ધૂમ્ર, ધૂમાડો.
ધૂમકેતુ (ના) પૂછડિયો તારો.
ધૂમર (ના) ધૂમાડા જેવી હવા.
ધૂમાડિયું (ના) ધૂમાડો જવાનું બાકોરું, ચીમની.
ધૂમાડો (ના) ધુમ્ર, ધૂર.
ધૂમાતું (વિ) બળિયેલ, ધૂમાડો કરતું.
ધૂર્ત્ત (વિ) ઠગ. ચતુર, વિચક્ષણ.
ધૂલિ (ના) ધૂળ, રજ.
ધૂલિવંદન (ના) ધૂળ ઉરાડવી તે.
ધૂળ (ના) રજ. ભૂકો.
ધૂળકોટ (ના) ચોમેર ઘણી ધૂળ ઉડી રહેવી તે.
ધૂળધાણી (અ) ફરે મૂકામ, ફના ફાતિયાં, ખરાબ ખસ્તા. [એમ ગણવું.
ધૂળ નાંખવી (ક્રિ) બળ્યું, હશે, દીસતું રહ્યું,
ધૂળધોયું (વિ) ધૂળવાળું.
ધૂળ પડવી (ક્રિ) ઝાંખ વળવી, વ્યર્થ જવું.
ધૂળપડવો (ના) હોળીનો પડવો, ફાગણ વદ ૧.
ધૂળવળવું (ક્રિ) બગડવું, ખરાબ થવું.
ધૃતિ (ના) ધારણા. ધીરજ, ધૈર્ય.
ધેડ (ના) એક નીચી શૂદ્ર જાતિ.
ધેડ (વિ) હલકું, નીચ.
ધેડગુજરી (વિ) અશુદ્ધ, ભ્રષ્ટ (બોલી). [થવું તે.
ધેડફજેતી (ના) ગાળો ભાંડી લડીને ખાજા એક
ધેડવાડો (ના) હલકા લોકોની વસતી.
ધેડિયું (ના) ધેડ સરખું, નીચ. હલકું.
ધેડો (ના) ધેડ જાતિનો પુરૂષ.
ધેડી (ના) ધેડની સ્ત્રી.
ધેણ (ના) અધરણી રાત, સીમંતિણી.
ધેન, ધેનુ (ના) ગાય, ગૌ.
ધેનુકા (ના) હાથણી, કરિણી, વશા.
ધેરવાવું (ક્રિ) ઘોડાને પાણી પાવું.
ધૈર્ય (ના) ધીરજ, સબૂરી.
ધૈવત (ના) ગાયનના ૭ સ્વરમાંનો છઠ્ઠો.
ધોંડો (ના) પથ્થર, અશ્મ, પહાણો.
ધોંસો (ના) ગાયનની એક તરેહ. ઝાંસો. એક [કાપડ.
ધો (ના) ધોવાની ઝીક. (ધા) ધોવું.
ધોકડું, ધોકડો (ના) રૂની ગાંસડી. દેહ.
ધોકારાબંધ (અ) ઝડપથી ને જોશમાં.
ધોકો (ના) સોટો, લઠ. નુકસાન. દુઃખ.
ધોખો (ના) દુઃખ. નુકસાન, ધક્કો. ધાસ્કો.
ધોણ (ના) ધોવણ, ધોતાં નીકળેલું પાણી.
ધોતર (ના) ધોતિયું. ધેપાડું.
ધોતલી (ના) બચકાની, બાળકનું ધોતિયું.
ધોતાળ (વિ) ઉદાર. ઉડાઉ.
ધોતિયું (ના) ધૌત્ર, ધોતર, ધેપાડું.
ધોધવો (ના) દદુડો, મોટી ધાર. (પાણીની).
ધોધો (અ) પાણીના અવાજની નકલ.
ધોનારવું (ક્રિ) મારવું.
ધોપટી (ના) હજામની કોથળી.
ધોબણ (ના) ધોબીની સ્ત્રી.
ધોબાં (બા) ઇંટ.
ધોબી (ના) પરિટ, કપડાં ધોનાર. મૂર્ખ.
ધોબીઘટ્ટો (ના) કપડાં ધોવાનો ઘાટ.
ધોબું (ના) મૂર્ખ. બેવકુફ.
ધોબો (ના) ખોબો, પોશ. (વિ) ઠોઠ.
ધોરણ (ના) નિયમ. બંધારણ. નિશ્ચય. ઇયત્તા.
ધોરિતક (ના) તુરકી ચાલ (ઘોડાની).
ધોરિયો (ના) નીક. ગાડીનો પુલ.
ધોરી (વિ) સરિયામ, સીધું. મોટું, મુખ્ય.
ધોરો (ના) થોડી ઊંચી ભીત. ઓટલાનો મોટો [ગોખલો.
ધોલ (ના) ટપલો. થાપટ.
ધોવડાવવું (ક્રિ) ધોય તેમ કરવું.
ધોવણ (ના) ધોણ. ધોવાની સફાઈ.

ધોવું (ક્રિ) ધાવન કરવું, મેલ કાઢવો.
ધોળ (ના) ધવલ, મંગળ ગીત.
ધોળવું (ના) રગડો. મહો.
ધોળવું(ક્રિ)ધોળું કરવું. ચૂનો લગાડવો. ઉકાળવું.
ધોળાવવું (ક્રિ) ચૂનો લગડાવવો.
ધોળાસ (ના) જરાક ધોળાપણું.
ધોળિયો (ના) ધોળો પુરુષ, બળદ વગેરે.
ધોળીમુસળી (ના) એક ઓસડિયું.
ધોળું (વિ) ધવલ, ઉજળું ફીકું.
ધોળેદીસે (આ) સૌના દેખતાં દિવસે.
ધોત્ર (ના) ધોતર, ધોતિયું, થેપાડું.
ધૌમ્યઋષિ (ના) પાંડવના કુળ ગોર.
ધૌરેય (ના) ધુરી ધરનાર, બળદ, વૃષભ, બેલ.
ધ્યાતા (ના) ધ્યાન ધરનાર. [પસંદગી.
ધ્યાન (ના) ઊંડો વિચાર. ચિત્ત. ખંત. સ્મરણ.
ધ્યાની (વિ) ધ્યાતા. વિચારમાં નિમગ્ન.
ધ્યામ (વિ) મેલું, ગંદું. એક ઘાસ.
ધ્યાસ (ના) અધ્યાસ, એક સરખો વિચાર.
ધ્યેય (વિ) વિચાર કરવા યોગ્ય. (ના) વિ-
ચારવાની વસ્તુ. [કકડો.
ધ્રાગવું (ના) કસાડને જડેલો આડો લાકડાનો
ધ્રાવું (ક્રિ) અધરકાવું. અખરાવવું. ધરાવું.
ધ્રુપદ (ના) એક મોટું ગાયન.
ધ્રુજવું (ના) કાંપવું, થરથરવું.
ધ્રુવ (ના) પૃથ્વીનો ઉત્તર દક્ષિણ છેડો. ઉત્ત-
રનો તારો. ઉત્તાનપાદ રાજાનો પુત્ર. એક
ધ્રુવક (ના) ધ્રુપદ, ટેર. [દિનયોગ.
ધ્રુવપદ (ના) અચળપદ. ગાયનમાં ટેક, મોરો.
ધ્રુવવૃત્ત (ના) ધ્રુવથી રચા અક્ષાંશમાંનો પ્ર-
દેશ. તે દર્શક નકશાની રેષા.
ધ્રોલિયું (ના) છાસનું મોટું દોહણું.
ધ્વંશ (ના) નાશ.
ધ્વજ (ના) ધ્વજ, નિશાન, વાવટો.
ધ્વજપ્રહરણ (ના) પવન, વાયરો.
ધ્વનિ (ના) સ્વર. અવાજ. રહસ્ય. રસસૂચક
ધ્વનિગ્રહ (ના) કાન, શ્રુતિ, શ્રવણ. [વાક્યાર્થ.
ધ્વસ્ત (ના) ભ્રષ્ટ, સ્યુત, ગલિત.
ધ્વાંક્ષ (ના) કાગડો, બલિપુષ્ટ, કાક, વાયસ.
ધ્વાન (ના) નાદ, રવ, ઘોષ, અવાજ, સાદ.
ધ્વાન્ત (ના) અંધકાર.

ન.

ન (ના) વીશમો વ્યંજન.
ન (અ) નિષેધ અર્થે. જેમ નકામું, નનામું.
નકટું (વિ) નાક વગરનું. ટેક વિનાનું.
નકરૂં (વિ) નર્યું, માત્ર. કર વગરનું. સ્વતંત્ર.
નકલ (ના) કોપી (અંગ્રેજી), અનુકરણ. હે-
કાયત. પ્રતિ. મશ્કરી.
નકલી (વિ) નકલ કરનાર. મશ્કરો.
નકશી (ના) ચિત્રેલી તરેહ, કોતરેલી ભાત.
નકશીદાર (વિ) નકશીવાળું.
નકશો (ના) રૂપરેખા, આકૃતિ. મેપ, પ્લાન,
નકામું (વિ) નિરર્થક ફોકટ, વ્યર્થ. [(અંગ્રેજી).
નકાર (ના) ન. ના. (અર્થનું કથન).
નકારવું (ક્રિ) ના કહેવી.
નકારૂં (વિ) નરસું, ખરાબ, નઠારૂં.
નકાશો (ના) નકશો.
નકાસ (ના) ખાટકીનો બજાર. ફાંસીની જગા
નકી, નકીબ (ના) નેકી, ચોપદારનો જયઘો
નકીર (ના) લીટી, ઓળ, રેખા.
નકુલ (ના) નોળિયો, એક પ્રાણી.
નકુલેષ્ટા (ના) રાસના, નાકુલી, એક ઔષધિ.
નકુચો, નકુચો(ના) સાંકળ ભેરવાનો આંકડો.
નકોરડો (વિ) લાંઘણ, કડાકો, અપવાસ.
નક્કર (વિ) જડ. ભરેલું.
નક્કી (અ)નિશ્ચય અર્થે. ખરેખર, ચોકસ, જરૂર.
નક્ત (ના) રાત, દોષા.
નક્તક (ના) કર્પટ, લૂગડાનો કટકો.
નક્તમાલ (ના) કરંજ, એક ઔષધિ.
નક્ર (ના) ગાંડુલ, અળસિયો. એક જંતુ.
નક્ષત્ર (ના) તારો, તારામંડળ, ઉડુગણ.
નક્ષત્રી (વિ) ક્ષત્રી વિનાની.
નખ (ના) નખર, કરરુહ, પુનર્ભવ, પુનર્નવ.
નખતેલ (ના) નકૂલ, નખલાનું તેલ.
નખરાં, નખરાં (ના) લહેકા, શૃંગાર ચેષ્ટા.
ચાળાચસકાં, હાવભાવ.
નખરાબાજ (ના) નખરાં કરવામાં કાબેલ.
નખલો(ના)જડાવ ચાંદલો. ચહેરો. એક સુગંધી.
નખશિખ (અ) પગથી માથા લગી, નખથી
શિખા પર્યંત.

નખિયું } (ના) નખમા આકાર. નખેથી ખસ
નખિયાં } ઉતારી ફાડેલી સીંગ.
નખી (વિ) મોટા નખવાળું (જનાવર).
નખી (ના) મઢેલો નખ. (બાળકની કોટે બાં-
નખેતર (ના) નક્ષત્ર, તારા [ધવાનો).
નખોદ (ના) નસંતાન, ઉચ્છેદ, સત્યાનાશ.
નખોદિયું (વિ) નખોદ વાળનાર.
નખોરિયું (ના) નખનો ઉઝરડો-કાપો.
નગ (ના) પર્વત, પહાડ, ડુંગર.
નગદ (વિ) રોકડ. કીમતી, મૂલ્યવાન.
નગદી (ના) સિક્કાની ધાતુ. કીમતી માલ.
નગર (ના) પુર, શેહેર, કસબો.
નગરચર્ચા (ના) લોકવૃત્ત, ગામગપાટા.
નગરપડો (ના) ગામમાં ડાંડી પીટાવવી તે.
નગરશેઠ (ના) મહાજનનો-ગામનો-મુખી. પ-
નગરી (ના) નગર, પુર, શેહેર. [ટેલ.
નગરૂં (વિ) નઘરોળ, બેશરમ. કૃતઘ્ન.
નગારખાનું (ના) ટકોરખાનું, ચોઘડિયાં.
નગારચી (ના) નગારાં વગાડનાર. [આકાર.
નગારૂં (ના) એક વાદ્ય. ડમકો. નગારા જેવો
નગિના, નગિનો (ના) જડાવ દાગીનો. હીરો.
નગિનો (વિ) દેખાવડો. ચતુર, હોશિયાર.
નગુણું (વિ) અપકારી, ગુણપાડ ન માનનાર.
નગોડ. (ના) એક જાતનું ઝાડ.
નગૌક (ના) પંખી, પક્ષી, ખગ, વિહંગ, શકુન.
નગ્ન (વિ) નાગું, દિગંબર.
નઘરોળ (વિ) બેફીકરૂં, નફકરૂં.
નંખાવું (ક્રિ) અઢેલવું. ઢગલો થઇ પડવું. ઉ-
લટી થવી. [નમૂનો.
નંગ (ના) વીંટીમાંનો હીરો. દાગીનો. અપૂર્વ
નચાવવું (ક્રિ) નાચે તેમ કરવું, કુદાવવું. નૃત્ય
નચિંત (અ) નિશ્ચિંત. નિરાંત. [કરાવવું,
નચુકો (ના) નકુચો, આંકડો.
નચોવવું (ક્રિ) નીચોવવું, પીળવું.
નજદીક (અ) પાસે, પડોસમાં.
નજર (ના) દૃષ્ટિ. ધ્યાન. કૃપા. ભેટ. બક્ષિસ.
નજરકેદ(વિ) ઠેરવેલી હદ બહાર ન જવાય એવું.
નજરચૂક (ના) દૃષ્ટિદોષ, અજાણતાં થએલી ભૂલ.
નજરચોર (ના) આંખ ચોરાવનાર. [ક્તિ.
નજરબંધી (ના) આંખને ભૂલ ખવડાવવાની યુ-

નજરબાજ (વિ) સાવધ. દીર્ઘદૃષ્ટિ.
નજરાણું (ના) નજર આગળ મૂકેલી ભેટ, બક્ષિસ.
નજરાનજર (અ) આંખોઆંખ. સામસામા.
નજળો (ના) ઘડપણનો એક રોગ.
નજીક (અ) નજદીક, પાસે.
નજીવું (વિ) નિર્જીવ, નકામું, નિસ્સાર.
નજીસ (વિ) ખરાબ, ગંદુ. નઠારૂં.
નજુમ (ના) જ્યોતિષ, જોશ, ભવિષ્યફળ.
નજુમી (વિ) જ્યોતિર્વિદ, જોશી, દૈવજ્ઞ.
નટ (ના) નૃત્ય કરનાર. બહુરૂપી. એક રાગ,
નટવર (ના) નટમાં શ્રેષ્ઠ. શ્રીકૃષ્ણ. [ખેલ.
નટવાઈ (ના) આકાશચલ્લીની રમત.
નટવી (ના) નટની સ્ત્રી. નટનું કામ કરનાર સ્ત્રી.
નટવો, નટુવો (ના) નટનું કામ કરનાર પુરુષ.
નઠારૂં (વિ) ખરાબ, નરસું.
નઠોર (વિ) નફ્ફટ, નિર્લજ્જ.
નડ (ના) આડ, હરકત. નડ્ડો, દૂબળો.
નડતર (ના) નડ, અડચણ, વિઘ્ન.
નડવું (ક્રિ) હરકત કરવી. દુઃખ દેવું.
નડ્ડો (ના) દૂબળો. એક નીચ શૂદ્ર જાતિ.
નણદી (ના) વરની બેહેન, નણંદ.
નણદોઈ (ના) નણંદનો વર,
નણંદ (ના) નણદી, વરની બેહેન.
નતવાળિયો (ના) મૂઆ પાછળ નિત્ય જમ-
નથ (ના) વેસર, વાળી. [નારો બ્રાહ્મણ.
નથ (ક્રિ) નથી. (ગ્રામ્ય).
નથડી, નથણી (ના) નકવેસર, વાળી, વીટલી.
નથી (ક્રિ) છે નહિ.
નદ (ના) મોટી નદી, જેમ સિંધુ નદઃ
નદારત, નદારદ (અ) ફકફક્કા અર્થે.
નદાવા (અ) માગતાં પણ નહિં મળે એ અર્થે.
નદી (ના) સરિતા, તરંગિણી. [ક્રારગતી.
નધણિયાતું (વિ) ધણી વગરનું.
નનામું (વિ) નામવિનાનું, વગર સહીનું.
નનૈયો (ના) નકાર, ના, ન.
નન્દન (ના) દીકરો, પુત્ર, બેટા, તનય.
નંદનવન (ના) ઇંદ્રનો બાગ.
નંદવવું (ક્રિ) ખંડિત કરવું, કકડો કરવો.
નંદવાવું (ક્રિ), ખંડિત થવું, કટકા થવા.
નંદિની (ના) દીકરી, પુત્રી, બેટી, તનયા.

નંદી (ના) શિવનો પોઠીઓ. બળદ.
નન્નો (ના) નકાર, ન, ના.
નપુંસક (વિ) હીજડો, ખોજો. નાન્યતર. કાયર.
નફેરી (ના) એક વાજિંત્ર.
નફો (ના) કમાણી, ફાયદો, લાભ.
નફ્ફટ (વિ) બેશરમ, નિર્લજ, બેઅદબ.
નફ્ફર (ના) લોંડો, ગુલામ, ચૂકર.
નબળાઈ (ના) નબળી હાલત, અશક્તિ.
નબળું (વિ) નિર્બળ, અશક્ત.
નબાબ (ના) નવાબ, સૂબો.
નભ (અ) આકાશ, વ્યોમ, આસમાન.
નભવું (ક્રિ) નિભવું, ટકવું, ચાલવું.
નભાવ (ના) નિભાવ, ટકાવ.
નમણ (ના) દેવને નહવડાવ્યાનું પાણી.
નમતું (વિ) નમેલું, ઉતરતું, પાછલું.
નમન (ના) નમસ્કાર, વંદન. મંગળાચરણ.
નમનતાઈ (ના) નમ્રતા, વિનય. ગરીબાઈ.
નમણું (વિ) નમેલું, વળેલું.
નમવું (ક્રિ) નીચું વળવું. તાબે થવું. ઢળી
નમસ્કાર (ના) નમન. હાથજોડ. [પડવું.
નમાઈ (વિ) મા વિનાની.
નમાજ (ના) નિમાજ, બંદગી. (મુસલમાનની).
નમાયું (વિ) મા વગરનું.
નમાર (ના) વગર ખેડેલા ડાંગરના ચોખા.
નમાવવું (ક્રિ) નીચું વાળવું, હંફાવવું. શાંત કરવું.
નમૂનો (ના) માસલો, નકલ. આકાર. તરેહ.
નમેરૂં (વિ) મેહેરવિનાનું નિર્દય.
નમ્બર (ના) સંખ્યા, આંક, ક્રમ. વર્ગ.
નમ્ર (વિ) નમી પડેલું. વિનયી. સાલસ. તા-
નમ્રતા (ના) તાબેદારી, વિનય. [બેદાર.
નયન (ના) નેણ, નેત્ર, આંખ, લોચન.
નર (ના) પુરૂષ, મરદ. વીર.
નરક (ના) દોજખ. વિષ્ટા. અસહ્ય દુઃખ.
નરકકુંડ (ના) નરકનો ખાડો.
નરકવાસ (ના) પાપી પ્રાણીને પામવાની ગતિ.
નરખ (ના) નિરખ, કસ, તપાસ, નિરીક્ષા.
નરઘું (ના) એક વાદ્ય (એને સાંડી લગાડેલી
નરડો (ના) નઠ્ઠો દૂબળો. [હોય છે.)
નરતું (વિ) નઠારૂં, ખોટું, ખરાબ. તાત્કાળિક.
નરદમ (અ) નર્યું. શુદ્ધ. તત્ત્વ. તમામ.

નરપત, નરપતિ (ના) રાજા, હાકેમ, ભૂપાળ.
નરપલું (વિ) પાતળું, દૂબળું.
નરભે (વિ) નિર્ભય, બેફીકર. [જો
નરમ (વિ) સુંવાળું. પોચું. ધીરૂં. રાંક કમ
નરમાદા (ના) સ્ત્રીપુરૂષ. બારણું ફરવાનો ખીલો ને ચાપરો.
નરમાસ (ના) સાલસાઈ, નમ્રતા. કુમળાસ.
નરમો (ના) એક જાતનો કપાસ.
નરસ, નરસું (વિ) નઠારૂં, ખરાબ. નિરસ.
નરાજ (ના) ખોદવાનું હથિયાર, કોશ.
નરાણી (ના) નરેણી, નખ ઉતારવાનું ઓજાર.
નરૂં (વિ) નર્યું, એકલું, શુદ્ધ. અસલ.
નરેડાટ (વિ) ઉજ્જડ, વેરાન.
નરેણી (ના) નરાણી, નખ લેવાનું ઓજાર.
નરેન્દ્ર (ના) રાજા, નૃપતિ, ભૂપતિ.
નર્તન (ના) નૃત્ય, નાચ.
નલદ (ના) કાળા વાળાનું મૂળ, શીર, એક
નલિન (ના) કમળફૂલ, પદ્મ. [ઓષધિ.
નલિની (ના) કમલિની. કમળની દાંડી.
નવ (વિ) નવું, નુતન. ૯ (સંખ્યા).
નવ (અ) નહિ. [ટમો ભાગ.
નવટાંક (વિ) શેરના ૭૨ ટાંકને હિસાબે. શેરનો
નવટાંકી (ના) નવટાંક વજનનું કાટલું.
નવડો (ના) નવ, ૯ સંખ્યાનું ચિહ્ન.
નવતર (વિ) નવું. નવાઈ જેવું.
નવનવું (વિ) નવુંનવું.
નવનીત (ના) માખણ, લોણી, મસકો.
નવનિધ, નવનિધિ (ના) ૯ પ્રકારની નિધિ. (કચ્છપ, કુંદ, ખર્વ, નીલ, પદ્મ, મકર, મહાપદ્મ, મુકુંદ અને શંખ).
નવમી (ના) નોમ, નવમો દિવસ.
નવયૌવન (ના) તાજી જુવાની. તરૂણ નર.
નવયૌવના (ના) તરૂણી, નવા જોબનવંતી.
નવરંગી (વિ) નવા રંગનું. ઘણા રંગવાળું.
નવરત્ન (ના) ગોમેદ, નીલમ, પરવાળું, પાચ, પોખરાજ, માણેક, મોતી, લસણિયો અને હીરો.
નવરસ (ના) અદ્ભુત, કરૂણ, બીભત્સ, ભયાનક, રૌદ્ર, વીર, શાંત, શૃંગાર અને હાસ્ય.

નવરાત, નવરાત્રિ (ના) નોરતાં, આશો શુદ ૧ થી ૯ સુધીની રાતો.
નવરાશ (ના) અવકાશ; પરવાર, ફુરસદ.
નવરૂં (વિ) કામધંધા વિનાનું.
નવલ (વિ) નવું. નવીન, નવતર.
નવલ (ના) નવાઈ, આશ્ચર્ય.
નવલકથા (ના) દાદંબરી, કલ્પિતવાર્તા, નોવેલ.
નવલખી (વિ) નવ લાખની પુંજીવાળો.
નવલશાહીજી (વિ) શેઠાઈનું ડોલ ઘાલનાર.
નવસાગર, નવસાર (ના) એક જાતનો ખાર.
નવરો (ના) વર, વરરાજા, જીયાવર.
નવસ્ત્રું (વિ) નાગું, નગ્ન, દિગંબર.
નવાઈ (ના) નવલ, અચરતી. નવી ચીજ.
નવાજસ (ના) કૃપા, મેહેરબાની, દાન.
નવાજવું (ક્રિ) દઈ દેવું, દાન આપવું.
નવાણ (ના) જળાશય, નહાવાની જગા.
નવાણું (ના) નવ્વાણું, ૯૯ (સંખ્યા).
નવાબ (ના) નબાબ, બાદશાહ તરફનો સૂબો.
નવારસું (વિ) નધણિયાતું. વારસવિનાનું.
નવિ (અ) નહિ.
નવીજૂની (વિ) ન જાણેલી એવી (ખબર).
નવીન (વિ) નવું તાજું.
નવીસંદો (ના) કલ્પક, નવી ઈમારત ઉપજાવનાર. કારકુન. લેખક. [મંડાણું.
નવું (વિ) નવ, નવું, નવીન. હાલનું. તાજું.
નવુંજૂનું (વિ) જાણવા જેવું. હળીમળી રહેવું.
નવુંસવું (અ) નવુંજ, તરતનું હોય તેમ.
નવેણ (ના) રસોડું. અબોટ.
નવેણિયો (ના) રાંધણિયો, ભટ, પીરસનાર.
નવેનામે (અ) બીજે નામે. નવેસર.
નવેસર, નવેસરથી (અ) ફરીથી. નવું મંડાણ
નવોઢા (ના) તરતની પરણેલી સ્ત્રી. [કરીને.
નવ્વાણું (વિ) નવાણું, ૯૯ (સંખ્યા).
નશા (ના) નેસ.
નષ્ટ (વિ) નાશ પામેલું. નીચું. ભાંગેલું.
નસ (ના) રગ, શિરા. નેસ.
નસકોરી (ના) નાકમાંહેલું ચામડાનું પડ.
નસકોરૂં (ના) નાકનાં બે કાણાંમાંનું એકેક.
નસન્તાન (ના) નિસ્સંતાન, નિકંદન, નખોદ.
નસલ (ના) મૂળ, જડ. વંશ.
નસાડવું (ના) નાશી જાય તેમ કરવું.
નસિયત, નસિહત (ના) ઠપકો, સજા. શિક્ષા.
નસીબ (ના) દૈવ, ભાએગ, કરમ, ચાનસ.
નસીબદાર (વિ) ભાગ્યશાળી, દૈવવાન.
નસ્તર (ના) બે ધારવાળું અણીદાર હથિયાર.
નહર (ના) નેહેર. નળ. મોટી નીક.
નહવડાવવું (ક્રિ) સ્નાન કરાવવું. હુબાડવું. છેતરવું.
નહાણ (ના) અટકાવ, રજોદર્શન.
નહાણું (ના) વરને નહવડાવવાની રીતિ.
નહાતીધોતી (વિ) અડકાતી (સ્ત્રી).
નહાનું (વિ) નાનું, લઘુવયનું સાંકડું.
નહાનુંસુનું (વિ) જેવુંતેવું.
નહાલ (વિ) નિહાલ. પૂર્ણ. કૃતાર્થ.
નહાવણ (ના) સ્નાન.
નહાવું (ક્રિ) પાણીથી શરીર ધોવું, સ્નાન કરવું.
નહાસવું (ક્રિ) ભાગવું, દોડવું. [ખોવું.
નહિયા (ના) એક ઓજાર.
નહિ (અ) નકાર અર્થે. ના.
નહિતર. નહિતો (અ) અભાવ, બદલો સૂચક.
નહિયું (ના) નેયું. સૂકી દૂધી.
નહી (ના) દૂધી.
નહીં (અ) નહિ. નકાર અર્થે.
નળ (ના) પાણીની મોટી નળી, જળનો માર્ગ.
નળવાઈજવું (ક્રિ) અશક્ત થવું.
નળિકા (ના) નળી.
નળિયું (ના) નળના આકારનો ઠીકરાનો ઘાટ.
નળી (ના) નલિકા. [અરધો નળ.
નળીદાર (ના) નળીવાળું. નાળચાવાળું.
નળો (ના) પગનો ઘુંટણથી પાટલી લગીનો ભાગ. મોટી નળી.
નળોકડી (ના) સાંકડી વાટ, નેળ, નાળ, ગલી.
ના (અ) નકાર, અભાવ, મુકાબલો, અપ્રસન્નતા, અશક્તિ દર્શક.
ના (પ્ર) ફારસી શબ્દો પૂર્વે અભાવ અર્થે લાગેછે. જેમ, નાદાર, નાદાન, નાપાક ઈ૦
નાંગળું (ના) નાડી કે બોરીઆ ભેરવવાનું નાકું.
નાંદિયો (ના) નંદી, મહાદેવનો પોઠીઓ.
નાઈ (ના) નાપિક, નાવી, હજામ; વાળંદ.
નાઈક (ના) નાએક, સીપાઈઓનો મુખી.
નાઈબ (ના) નાએબ, બીજા દરજ્જાનો,

નાઈલાજ (અ) નિરુપાય, ન છૂટકે.
નાઉમેદ (વિ) નિરાશ, આશાભંગ.
નાએક (ના) નાયક, મુખી.
નાક (ના) નાસિકા, ઘ્રાણેંદ્રિય. ટેક. શોભા. [સ્વર્ગ. આકાશ.
નાક ઊંચુ રહેવું (ક્રિ) ટેક રહેવો.
નાક કટ્ટું (વિ) નકટું, કપાયલા નાકવાળું. નિ-[લંજ.
નાક કપાવું (ક્રિ) આબરૂ જવી.
નાક કાપવું (ક્રિ) શોભા, આબરૂ લેવી.
નાક ઘસવું (ક્રિ) પસ્તાવો કરવો. માફ માગવી.
નાકની દાંડી (ના) નાકનો ઉપલો દાંડી જેવો [અવયવ.
નાકબૂલ (અ) અસંમતિ દર્શક.
નાકમાં બોલવું (ક્રિ) ગુંગણું બોલવું.
નાકલીટી, નાક લીસોટી (ના) નાક ભોંયપર ઘસવું તે. માફી.
નાકું (ના) દરવાજો. છેડો. કાણું. નાંગળું. થાણું.
નાકેદાર (ના) થાણેદાર, જગાત ઉઘરાવનાર.
નાકેબંદી (ના) નાકાં બંધ કરવાનું કામ.
નાકેસ (વિ) અધુરૂં, અપૂર્ણ.
નાકૈઆત, નાકૈવત (વિ) અશક્ત, નિર્બળ.
નાકૈતી (ના) અશક્તિ, નબળાઈ.
નાખ (ધા) ફેંકવું, તજવું ઈ૦ અર્થે. [ગાળવું.
નાખવું (ક્રિ) ફેંકવું. પાથરવું. મોકલવું. સોંપવું.
નાખુદા (ના) નખોદા, ટંડેલ, નાખવો. સરંગ.
નાખુશ (વિ) દલગીર. ઉદાસ. અપ્રસન્ન.
નાખુશી (ના) અપ્રસન્નતા, ગેરમરજી.
નાગ (ના) એક જાતનો મોટો સાપ. એક દેવ. હાથી. લવંગ. [પરમ સુંદર સ્ત્રી.
નાગકન્યા (ના) નાગ નામના દેવની કન્યા.
નાગકેસર (ના) એક ઔષધિ.
નાગડું (વિ) નાજુક. નિર્બળ. એકવડું.
નાગણી (ના) નાગેણ, નાગની સ્ત્રી.
નાગણું (ના) ઢોરના ગળાનું દોરડું.
નાગપાંચેમ (ના) શ્રાવણની પાંચેમ.
નાગપાશ (ના) નાગનું ગૂંછળું, ચૂડ. એક બંધ.
નાગર (વિ) નગરનો રહીશ. ચતુર.
નાગર (ના) બ્રાહ્મણ તથા વાણિયાનો એક વર્ગ. સૂંઠ. [વેલો.
નાગરવેલ, નાગરવેલી (ના) ખાવાના પાનનો
નાગરી (વિ) નગરનું. નાગર સંબંધી. દેવનગરી.
નાગરી (ના) ચતુરા. નાગરની સ્ત્રી, નાગરેણ.
નાગરીગોઠ (ના) ચતુરાઈની છેતરપીંડી.
નાગલાં (ના) નાના સાપ. નાગનાં ચિત્ર.
નાગલી (ના) બાવટા કોદરા જેવું એક હલકું [અનાજ.
નાગલું (ના) નાગડું, નાકું.
નાગું (વિ) નગ્ન. દેવાળિયું. નિર્લજ. ખુલ્લું, ર
નાગોવર્ષાદ (ના) તડકો છતે પડતો વર્ષાદ. [હિંદી.
નાઘોરી (વિ) ઢોર પાળનારા.
નાચ (ના) નૃત્ય. બેઠક, મિજલસ.
નાચકો (ના) ગણકો.
નાચણ (ના) નાચનારી સ્ત્રી, વેશ્યા, રાંડ.
નાચનવેડા (ના) વેશ્યાના ચાળા.
નાચવું (ક્રિ) નૃત્ય કરવું. કૂદવું.
નાચાર (ના) લાચાર, નિરાશ્રિત, નોધારૂં.
નાચારી (ના) ગરીબાઈ, નાચાર હાલત.
નાચેણ (ના) નાચણ, નાચનારી.
નાજર (ના) અદાલતનો એક અમલદાર. ઘોડાની એક જાતિ.
નાજુક } (વિ) કુમળું. પાતળું. નરમ. બા-
નાજુકડું } રીક. તકલાદી. અશક્ત. થોડું.
નાજુકાઈ, નાજુકી (ના) નાજુક હાલત.
નાટ (ના) નૃત્ય. (અ) નેટ, નક્કી.
નાટક (ના) એક દૃશ્ય કાવ્ય. ખેલ. વેશ.
નાટકશાળા (ના) નાટક દેખાડવાની જગા.
નાટકી (વિ) નાટક સંબંધી. નાટક કરનાર.
નાટારંગ (ના) નાટક, નાચ વગેરેના રંગ.
નાડ (ના) નાડી, શિરા. દોરી. કૂંચી. ચામ-[ડાનું દોરડું.
નાડણ (ના) ચામડાનું દોરડું.
નાડવું (ના) નાડણથી જકડવું.
નાડાછડી (ના) નાડું, બે કે વધારે રંગનું સૂ-[તર.
નાડી (ના) નાડ. કસ. દોરી.
નાડું (ના) રંગિત દોરો. પાટી, કસ.
નાણક (ના) નાણું, પૈસા.
નાણવું (ક્રિ) માપવું, તપાસવું. ન આણવું.
નાણાવટ (ના) નાણાબજાર, શાહુકારપેઠ.
નાણાવટી (ના) નાણાનો વેપારી, સરાફ, શ-
નાણું (ના) નાણક. સિક્કા. ધન. મૂલ્ય. [દ્રવ્ય.
નાત (ના) જ્ઞાતિ. એક વર્ગ.
નાતબહાર (વિ) નાત વ્યવહાર બંધ થએલું.
નાતરિયા (વિ) નાતરાં કરનાર.
નાતરિયું (વિ) નાતરામાં આણેલું, આંગળિયું.

નાતરૂ (ના) સ્ત્રીનું પુનર્લગ્ન. નાતું, સંબંધ.
નાતવરો (ના) જ્ઞાતિભોજન, જમણવાર.
નાતવાન (વિ) અશક્ત, નાહિંમત. નિરાશ્રિત.
નાતાલ (ના) ખ્રિસ્તમસ. તા૰ ૨૫મી ડીસેંબર, [અંગ્રેજની દીવાળી.
નાતીલું (વિ) નાતનું.
નાતું, નાતો (ના) સંબંધ, વ્યવહાર.
નાથ (ના) ધણી, પતિ. એક જાતના વેરાગી. ઢોરના નાકમાંની દોરી.
નાથવું (ક્રિ) ઢોરનું નસકોરૂં કોચવું તે.
નાદ (ના) સ્વર, અવાજ. છંદ, ટેવ. ગર્વ, તોર.
નાદર (વિ) દુર્લભ, અમૂલ્ય, સરસ.
નાદાન (વિ) અણસમજુ, અજ્ઞાન. મૂર્ખ.
નાદાની (ના) અજ્ઞાન, બેવકુફી.
નાદાર (ના) દેવાળિયો. ગરીબ.
નાદારી (ના) નાદારપણું ગરીબાઈ.
નાદી (વિ) તોરી, છંદી, અભિમાની.
નાધડું (વિ) નાનું. (ગ્રામ્ય).
નાન (ના) મુસલમાનની મોટી રોટી રોટલો.
નાનક (ના) એકપંથી સાધુ.
નાનકડું (વિ) નાનું, છોટું.
નાનતડું (વિ) વિધવિધ, તરેહતરેહના.
નાના (વિ) વિધવિધ, તરેહતરેહના.
નાની (ના) માની મા, માતામહી, આજી.
નાનું (વિ) છોટું, થોડું, ટુંકું, ઝાણું, લઘુ.
નાનુંસૂનું (વિ) નાનું સરખું. જેવું તેવું.
નાનેતર (ના) આજા પડવાનું શ્રાદ્ધ.
નાનેરૂં (વિ) નાનું, લઘુત્વદર્શક.
નાનો (ના) માનો બાપ, માતામહ, આજો.
નાન્દી (ના) નાટકનું મંગળાચરણ.
નાન્દીશ્રાદ્ધ (ના) વૃદ્ધિશ્રાધ.
નાન્યતર (વિ) નર કે નારી નહિ તેવું. નપુંસક.
નાપસંદ (વિ) અપ્રસન્ન. અણગમતું.
નાપાક (વિ) અપવિત્ર. પાપી. દોષી.
નાપાકી (ના) નાપાક હાલત.
ના પાડવી (ક્રિ) ના કહેવી, નકાર કરવો.
નાપિક, નાપિત, (ના) નાવી, હજામ, વાળંદ,
નાફરમાન (ના) નાખુંધા રંગનું. [ગાંયજો.
નાફરમાન (વિ) નાખુંધા રંગ. અવજ્ઞા.
નાબૂદ (વિ) સમૂળ નાશ, ઉચ્છેદ, નસંતાન.
નાભ (ના) નાવ, હોડી. નાભિ.
નાભિ (ના) ડુંટી. પેટનું મધ્ય.
નાભિકમળ (ના) ડુંટીરૂપી પદ્મ.
નામ (ના) અભિધાન. સંજ્ઞા. શબ્દનો એક વર્ગ, પ્રાતિપદિક. કીર્તિ. પ્રસિદ્ધિ.
નામકરણ (ના) નામ પાડવાનો સંસ્કાર.
નામજાદું (વિ) પ્રખ્યાત, પ્રસિદ્ધ, નામાંકિત.
નામજોગ (વિ) નામવાળું. નામ ઉપરનું.
નામંજુર (વિ) નાકબૂલ, રદ. બાતલ.
નામદાર (વિ) નામવર, મશહૂર, પ્રખ્યાત
નામદારી (ના) પ્રસિદ્ધિ, ખ્યાતિ, પ્રખ્યાતિ.
નામના (ના) કીર્તિ, આબરૂ.
નામનિશાન (ના) સંજ્ઞા તથા નિશાની, અભિધાન અને એધાણ.
નામનું (વિ) ખોટું. નામમાત્ર, દેખાડવાનું.
નામરાશિયા, નામરાશી (વિ) એક રાશિના નામવાળા, નામેરી.
નામર્દ (વિ) નપુંસક. હીજડો. બાયલો. કાયર.
નામર્દાઇ, નામર્દી (ના) નાકૌવતી. કાયરતા.
નામવર (વિ) નામદાર. નામાંકિત.
નામવું (ક્રિ) રેડવું. ધાર પાડવી.
નામાંકિત (વિ) પ્રખ્યાત, નામીચું. નામવર.
નામાવળી (ના) નામમાળા, નામોનો હાર,
નામી, નામીચું (વિ) પ્રખ્યાત, નામાંકિત.
નામું (ના) લેણદેણનો લેખી હિસાબ. હક. વાર્તા. ખબર, વૃત્તાંત. નામ.
નામુંઠામું (ના) ઠેકાણાસહિત નામું.
નામુકર (વિ) નાકબૂલ.
નામુનાસિબ (વિ) અઘટિત, નાલાયક.
નામુરાદ (વિ) આશાભંગ, નિરાશ, નાઉમેદ.
નામેરી (વિ) નામરાશી.
નામોશી (ના) બેઆબરૂ. હીણપત. બટ્ટો.
નાયક (ના) ઉપરી, મુખી. ગુણી પુરુષ. આશક. વડો સીપાઈ,
નાયકા (ના)નાયિકા, ગુણવાન સ્ત્રી. પ્રિયા. મા-
નાયબ (વિ) નાઇબ, બીજા દરજાનું. [શુક.
નાર (ના) નારી, સ્ત્રી, બાયડી, વહૂ.
નાર (પ્ર) કર્તૃત્વદર્શક જેમ, જોનાર, ખાનાર.
નારકી, નારકીય, (વિ) નરક સંબંધી.
નારણું (ના) ગારાના નાસની ભુંગળી.
નારંગ, નારંગી (ના) સંત્રું, એક ફળ.

નારદ (ના) એ નામના ઋષિ.
નારદવિદ્યા (ના) બે જણને લડાવવાની કળા.
નારાજ, નારાજી (વિ) અપ્રસન્ન. કોપાયમાન.
નારાયણ (ના) શેષશાયી વિષ્ણુ. સંન્યાસી.
નારાયણબલિ (ના) પિતૃના ઉદ્ધાર માટે એક
નારિકેળ, નારિયળ(ના)નાળિયેર, શ્રીફળ. [શ્રાદ્ધ.
નારી (ના) નાર, સ્ત્રી, બૈરી.
નારૂ (ના) ગામની પેદાશમાંથી ધોબી, હજામ વગેરે ધંધાદારીને અપાતી હકસાઈ.
નાલ (ના) નાળ, દાંડી.
નાલકી (સ્ત્રી) એક ખુરસી ઘાટી પાલખી.
નાલાયક (વિ) અઘટિત, ગેરવાજબી. અયોગ્ય.
નાલાસ, નાલેસી (ના) નિંદા, બદગોઇ. ગીબત.
નાવ (ના) નૌ, નૌકા, હોડી, વહાણ.
નાવડી, નાવડું (ના) હોડકું, નાની હોડી.
નાવલો (ના) ધણી, સ્વામી, વર, પીયુ.
નાવાકેફ (વિ) અણજાણ.
નાવરસું (વિ) ન ધણિયાતું. વારસ વિનાનું.
નાવિક (ના) નાવ ચલાવનાર, સુકાની, ટંડેલ.
નાવિક (વિ) નૌકા સંબંધી.
નાવી (ના) નાપિક, હજામ, વાળંદ, રોમશત્રુ.
નાશ (ના) સંહાર. અવ્યવસ્થા. હાનિ.
નાશક (પ્ર)નાશ કરનાર અર્થે. જેમ કફનાશક.
નાશકારક (વિ) નાશ કરે તેવું.
નાશવંત (વિ) નાશ પામે તેવું, અસ્થિર.
નાશી (વિ) નાશ કરનાર.
નાશેહ (ના) રાજાને શેહમાંથી ખસેડવો તે.
નાસતો (ના) શિરામણ, સવારમાં કાચું કોરૂ
નાસરડું,નાસરણું(ના)નાશી જવું તે. [ખાવું તે.
નાસરો(ના)દમડી, એક પ્રાચીન ચલણી સિક્કો.
નાસવું (ક્રિ) ભાગવું, ડરથી ઉતાવળા દોડવું.
નાસા (ના) નાસિકા, નાક, ઘ્રાણેંદ્રિય.
નાસાનાસ (ના) નાસભાગ, દોડાદોડ.
નાસિકા (ના) નાક, સુંઘવાની ઇંદ્રિ.
નાસીપાએસ,નાસીપાસ(વિ) નિરાસ, નાઉમેદ.
નાસુર (ના) એક છિદ્ર રોગ (નાક, ગળામાંનો).
નાસ્તિક (વિ) ઈશ્વરનું અસ્તિત્વ ન માનનાર.
નાહ (ના) ધગધગતો અંગારો.
નાહક (અ) વગર હક, ગેરવાજબી. નકામું.
નાહર (ના) વાઘ.

ન્હીં (અ) નહિ, નહીં (કવિતામાં).
નાળ (ના) નાળ, ગર્ભની ડુંટીની નળી. ઢો
પગે અથવા પગરખાને જડવાનું લોઢાનું જાડું પતરૂં. ગલી. પરનાળ.
નાળકું, નાળચું (ના) નાળવું, નાની નળી.
નાળબંદ, નાળબંધ (ના) નાળ જડનારો.
નાળવું (ના) ઝારી, આખોરાને જડેલી નાન
નાળા (ના) એક ગામનું નામ. [નળી
નાળિયેર (ના) નારિકેળ, શ્રીફળ.
નાળિયેરપાક (ના) કોપરપાક, એક મીઠાઈ.
નાળિયેરી (ના) નાળિયેરનું ઝાડ.
નાળું (ના)ગરનાળું, પાણી જવાનો નાનો માર્ગ
નિ (ઉ) નિશ્ચય, અભાવ, અતિશય, નિરંતર ઈત્યાદિ અર્થે.
નિંગળવું (ક્રિ) નીતરવું, નીગળવું.
નિંદવું (ક્રિ) નીંદવું, દાતરડીએ ખેતર સાફ
નિઃ (ઉ) "નિ"ના અર્થમાં. [કરવું.
નિઃશંક (અ) બેધડક, શંકાવગર.
નિઃશેષ (અ) અશેષ, તમામ, બીલકુલ.
નિકટ (અ) નજીક, પાસે, ઢુંકડે.
નિકન્દન (અ) નિર્મૂળ. સમૂળગું ખેંચી નાં
નિકર (ના)આકર, જથ્થો, ટોળું. ભંડાર. [ખું
નિકર (અ) નહિતો, નહિતર.
નિકોરી (ના) મોરી. પાણીનો સાંકડો માર્ગ
નિકેતન (ના) સ્થાન, ઠેકાણું. ઘર.
નિક્ષરણ (ના) નીખાર, મોટી ઓટ.
નિખર્વ (વિ)સો અબજ. ૧૦૦૦૦ કરોડ (સંખ
નિખાદ (ના) નિષાદ, ગાયનનો સાતમો સ
નિખાલસ (વિ)નિષ્કપટ. શુદ્ધ ખુલ્લા મન
નિગમ (ના) વેદ, શ્રુતિ. ઈશ્વર, પરિણામ.
નિચિંત (વિ) નચિંત, નિશ્ચિંત, બેફીકર.
નિજ (વિ) સ્વ, પોતાનું, જાતનું, ખાસ.
નિજાનંદ (ના) આત્માનંદ. પરબ્રહ્મ.
નિતમ્બ (ના) કુલાં, ઢગરાં.
નિત્યં (અ) હંમેશ, દરરોજ, નિરંતર.
નિત્યકર્મ (ના) નિરંતર કરવાનાં કામ.
નિત્યે (અ) નિત્ય, નિરંતર, હરહમેશ.
નિદાન (ના) મૂળ કારણ. પરિણામ, છેવટ
નિદાને (અ) છેલે, છેવટે, આખરે.
નિદ્રા (ના) ઊંઘ, ગુડાકા, નીંદ.

નિદ્રાવશ (વિ) ઊંઘને વશ થએલો. ઊંઘેલો.
નિદ્રાળુ (વિ) નિદ્રાથી ભરેલું, ઊંઘણસી.
નિધણિયો (વિ) ધણી વગરનો.
નિધન (ના) મોત, મરણ, મૃત્યુ.
નિધાન (ના) નિધિ. ઠામ, પાત્ર.
નિધિ (ના) ભંડાર. ખાણ. કોઠાર. સ્થાન.
નિન્દક (વિ) નિંદા કરનાર, નિંદાખોર.
નિન્દવું (ક્રિ) નિંદા કરવી.
નિન્દા (ના) દોષારોપ. બદગોઈ.
નિન્દાખોર (વિ) નિંદા કરનાર, નિંદક.
નિન્દ્ય (વિ) ધિક્કારવા યોગ્ય.
નિપજ (ના) ઉપજ, પેદાશ. લાભ. ઉત્પત્તિ.
નિપજવું (ના) પેદા થવું. લાભ થવો.
નિપટ (અ) છેક. (વિ) નફ્ફટ, બેશરમ.
નિપાત (ના) નાશ. લાંબા પડવું તે.
નિપુણ (વિ) કુશળ, પ્રવીણ, કાબેલ.
નિપુણતા (ના) પ્રવિણતા, વાકફગારી.
નિબંધ (ના) લખાણની એક જાત, પ્રબંધ.
નિભ્ભર (વિ) નિર્ભર, મજબૂત, સંગીન.
નિમક (ના) મીઠું, લવણ, લુણ, ખાર.
નિમકહરામ (વિ) લુણ હરામી, કૃતઘ્ની, જેનું ખાધું હોય તેનો અપકાર કર્ત્તા.
નિમકહલાલ (વિ) કૃતજ્ઞી, ઉપકાર ન ભૂલનાર.
નિમગ્ન (વિ) ડૂબેલું, મચેલું, મસ્ત, ગરક, લીન.
નિમણુક (ના) નિયમિત વહેંચણ. ગોઠવણ.
નિમંત્રણ (ના) નેહું, ઈજન. નોતરું, આમંત્રણ.
નિમવું (ક્રિ) ઠેરવવું. રાખવું. વહેંચણ કરવી.
નિમાજ (ના) બંદગી. પ્રાર્થના. (મુસલમાનની).
નિમાળા (ના) કેશ, વાળ.
નિમિત્ત (ના) ઉદ્દેશ. કારણ. લાગ બહાનું. આળ.
નિમિષ, નિમેખ, નિમેષ (ના) આંખનો પલકારો. આંખ દેવાયને ઉઘડે તેટલો વખત. (ક્રિ) જરાક. બરાબર.
નિયન્તા (ના) નિયામક, નિયમમાં રાખનાર, ઈશ્વર.
નિયમ (ના) ધારો, કાયદો, રીત. ઠરાવ વ્રત.
નિયમિત (ના) મુકરર કરેલું. ઠેરવેલું નિયમવાળું.
નિર્ (ઉ) નિષેધ, અભાવવાચક. જેમ નિરક્ષર
નિરંકુશ (વિ) સ્વતંત્ર, અંકોશવિનાનું.
નિરખ (ના) નિયમિતભાવ, તપાસ, કસ.
નિરખવું (ક્રિ) નિરીક્ષણ કરવું, પેખવું. કસવું.
નિરંજન (વિ) અંધકાર રહિત. તેજોમય.
નિરન્તર (અ) જારી, ચાલુ, હમેશ, સદોદિત.
નિરપરાધી (વિ) બેગુનાહ.
નિરસ (વિ) નરસ, રસકસ વગરનું.
નિરર્થક (વિ) નકામું, નમાલું. અકારણ.
નિરાંત (ના) પરવાર, ફુરસદ. સુખ, ચેહેન.
નિરાકરણ (ના) નીવેડો, નીકાલ. નિશ્ચય.
નિરાકાર (વિ) આકારરહિત. સર્વાકાર. બ્રહ્મ.
નિરાધાર (વિ) આધાર વગરનું.
નિરામય (વિ) રોગ, મળ, નડતર વગરનું.
નિરાલમ્બ (વિ) નિરાશ્રય, આધારરહિત.
નિરાશ (વિ) આશાભંગ, નાઉમેદ, દલગીર.
નિરાશ્રય, નિરાશ્રિત (વિ) અનાથ. લાચાર. [નિરાધાર.
નિરાહાર (ના) અપવાસ, લાંઘણ.
નિરાળું (વિ) ન્યારું, જુદું. આનું.
નિરુત્તર (વિ) બંધમુખ, ઉત્તર ન અપાય એવું.
નિરુદ્યોગ, નિરુદ્યોગી (વિ) ઉદ્યોગ વગરનું.
નિરુપકારી (વિ) ઉપકાર ન કરે તેવું.
નિરુપદ્રવ (વિ) ઉપદ્રવ ન કરનારું.
નિરુપયોગ (વિ) નકામું, ઉપયોગ વગરનું.
નિરુપાય (વિ) ઉપાય ન ચાલે તેવું.
નિરૂપણ (ના) વર્ણન, બયાન. વ્યાખ્યાન. કથન.
નિરોગી (વિ) અરોગી, આરોગ્ય. તનદુરસ્ત.
નિરોધ (ના) અટકાવ. રોકાણ, પ્રતિબંધ.
નિર્ગત (વિ) નિર્બળ, અશક્ત, ગાત્રભંગ.
નિર્ગન્ધ (વિ) વાસ વગરનું.
નિર્ગમન (ના) ગુજારો. નિર્વાહ.
નિર્ગુણ (વિ) ગુણરહિત. ગુણ ન માનનાર.
નિર્ગુણી (વિ) નૈસ્ત્રૈગુણ્ય. બેકદર, નગુણો.
નિર્ઘોષ (ના) અવાજ, ઘોર, નાદ.
નિર્જર (વિ) જરા એટલે ઘડપણવિનાનું.
નિર્જળ (વિ) પાણી ન હોય તેવું. જળપાનરહિત.
નિર્જીવ (વિ) જીવવગરનું. નિર્બળ. નકામું.
નિર્ઝર (ના) ઝરો. ઝરણ.
નિર્ણય (ના) નિશ્ચય, છેલ્લોઠરાવ, ફેસલો.
નિર્દય (વિ) દયાવિનાનું, ક્રૂર, ઘાતકી.
નિર્દેશ (ના) વર્ણન. આજ્ઞા, હુકમ.
નિર્દોષ, નિર્દોષી (વિ) દોષવિનાનું. બેગુનાહ.
નિર્ધન, નિર્ધની (વિ) ગરીબ, દીન,

નિર્ધાર (અ) નક્કી, નિશ્ચયપૂર્વક.
નિર્ધારવું (ક્રિ) નક્કી કરવું, ઠરાવવું.
નિર્બળ (વિ) અશક્ત, કમજોર.
નિર્ભય (વિ) અભય. નીડર.
નિર્ભર (વિ) ભરેલું. (ના) પેટ.
નિર્ભર્ત્સના (ના) ઠંટાળો, તુચ્છકાર.
નિર્ભાગ્ય (વિ) કમનસીબ, અભાગી.
નિર્ભ્રાન્ત (વિ) ભ્રાંતિ વગરનું.
નિર્ભેધ (વિ) અભેધ, ભેદાય નહિ તેવું.
નિર્મળ (વિ) મેલ વિનાનું, સ્વચ્છ.
નિર્માણ (વિ) સર્જિત, ઠેરવેલું, કરેલું.
નિર્માલ્ય, નિર્માળ (વિ) દેવાર્પિત, અર્પેલું. ન-
નિર્મિત (વિ) નિર્માણ કરેલું, સર્જિત. [કામું.
નિર્મુખ (વિ) નિરાશ, ભૂખ્યું પાછું ફરેલું.
નિર્મૂળ (વિ) સમૂળ, મૂળવિનાનું.
નિર્લજ્જ (વિ) બેશરમ, નફ્ફટ.
નિર્લોભ, નિર્લોભી (વિ) લોભ વગરનું.
નિર્વંશ (વિ) વંશ-સંતાન-રહિત, ઉચ્છેદિયું.
નિર્વંશ (ના) નસંતાન, ઉચ્છેદ, નખોદ.
નિર્વાણ (વિ) છેલ્લું. નિશ્ચિત.
નિર્વાણ (ના) મુક્તિ, મોક્ષ, ઉદ્ધાર. છેલ્લી દશા.
નિર્વાહ (ના) ટકાવ. ગુજરો, નીભાવ.
નિર્વિકાર (વિ) અવિકૃતિ, વિકારરહિત.
નિર્વિઘ્ન (વિ) અડચણ વગરનું.
નિર્વંધ (વિ) બાધ-અડચણવિનાનું.
નિર્વ્યસન, નિર્વ્યસની (વિ) વ્યસન-લત-વગરનું.
નિવારણ (ના) નીકાલ, છેડો. અટકાવ.
નિવારવું (ક્રિ) અટકાવવું, દૂર કરવું.
નિવાસ (ના) રહેઠાણ, સ્થાન. ઘર.
નિવૃત્તિ (ના) શાંતિ. વિરાંત, પરવાર.
નિવેદન (ના) વિદિત. નમ્રતાથી કથન.
નિશ (ના) નિશા, રાત્રિ, રાત.
નિશદિન (ના) રાત દહાડો, સદાકાળ.
નિશા (ના) નિશ, રાત, રજનિ.
નિશાકર (ના) ચંદ્ર, ચાંદ, શશિ.
નિશાચર(ના)રાક્ષસ. ચોર. ભૂત ઘૂવડ. વાગળું
નિશાણ, નિશાન(ના)ધજા. તાકેલું બિંદુ. ચિહ્ન.
નિશાની (ના) ચિહ્ન. યાદગારીની ચીજ.
નિશાળ (ના) શાળા, શિક્ષણગૃહ. [ની વિધિ.
નિશાળગણણું (ના)છોકરાને નિશાળે બેસાડવા-
નિશાળિયો (ના) વિદ્યાર્થી.
નિશો (ના) કેફ, અમલ.
નિશોતર(ના)એક ઝાડના મૂળિયાં.(જુલાબનાં
નિશ્ચય (ના) ઠરાવ, તોડ, નિર્ણય. પતીજ.
નિશ્ચિંત (વિ) ચિંતા વગરનું. બેફીકર.
નિશ્વાસ (ના) નીસાસો.
નિષાદ (ના) ગાયનનો સપ્તમ સ્વર.
નિષેધ (ના) અટકાવ, પ્રતિબંધ. નકાર.
નિષેધક (વિ) નિષેધ કરનાર.
નિષ્કપટ, નિષ્કપટી (વિ) કપટરહિત.
નિષ્કલંક (વિ) કલંકવિનાનું. શુદ્ધ.
નિષ્કામ (વિ) ઈચ્છારહિત. અકામ્ય.
નિષ્ઠા (ના) આસ્થા, એકીન.
નિષ્પક્ષપાત, નિષ્પક્ષપાતી(વિ) તરફદારી નકરે
નિષ્ફળ (વિ)અફળ, વ્યર્થ, મિથ્યા, નાહક. [તેવું,
નિસબત (ના) સંબંધ, વળગણ. સંભાળ.
નિસ્તરવું (ક્રિ) પાર પડવું, તરવું.
નિસ્તારો (ના) ઉદ્ધાર, છૂટકો.
નિસ્તેજ (વિ) ફીકું, તેજરહિત.
નિસ્પૃહ, નિસ્પૃહી (વિ) બેદરકાર, બેપરવા.
નિહાલ (વિ) પૂર્ણ. કૃતાર્થ.
નિહાળવું (ક્રિ) ધારીને-તાકીને જોવું, પેખવું.
ની (પ્ર) સંબંધ અર્થે નારી જાતિમાં, જેમ ઈશ્વરની આજ્ઞા. પ્રીતિઈચ્છા કે પ્રશ્નાર્થે ક્રિયામાં, જેમ આવની, ચાલોની; આવો છો ની ? (આવો છો કે નહિ ?).
નીંદ (ના) નિદ્રા, ઊંઘ, ઘુડાકા.
નીક (ના) પાણી જવાનો માર્ગ. ગટર.
નીકસવું } (ક્રિ) બહાર જવું. છૂટવું. માલ
નીકળવું } પડવું. પંકાવું. ઉપજવું.
નીકળીજવું (ક્રિ)હદબહાર જવું, અમર્યાદ થવું
નીકળી રહેવું (ક્રિ) નીકળતું બંધ થવું.
નીકા (ના) ગાંધર્વ વિવાહ. એક ફળ.
નીકાલ (ના) નિષ્કલન, છૂટકો, ફેંસલો. ઠરાવ. ખુલાસો. નીકાસ.
નીકાસ (ના) નીકલ, માલ પરદેશ જવો
નીકું (વિ) ચોખ્ખું, સ્વચ્છ. સારૂં.
નીખરવું (ક્રિ) ધોવાઈને સાફ થવું. [સરવું
નીખાર (ના) નિક્ષરણ, મોટી ઓટ, અતિ એ
નીખારવું(ક્રિ)નીખરે તેમ કરવું. કાંજી કાઢ

નીગમવું (ક્રિ) ટાળવું મટી જવું, વીતવું. ગુજરવું.
નીગળવું (ક્રિ) નીતરવું. (પ્રવાહીનું).
નીગાળા (ના) નીતારા, પાણીનાં રેલા, ટીપાં.
નીઘા (ના) નજર, દૃષ્ટિ કાળજી મહેર.
નીચ (વિ) હલકું. હીણું. ઉતરતું.
નીચલું (વિ) નીચેનું, નીચાણમાંનું.
નીચવવું (ક્રિ) નીચોવવું, નિરસ કરવું.
નીચાણ (ના) ઢળતો ભાગ. તળેનો ભાગ.
નીચું (વિ) નીચ. નીચલું. ઉતરતું.
નીચોવવું (ક્રિ) નિરસ કરવું. ડાબીને પાણી કાઢવું. ચૂસી લેવું, ધન હરવું.
નીછારો (ના) મોરી, નીક, ગટર.
નીજરો (ના) નેનરો, કટાક્ષ, નેત્રબાણ.
નીટવું (ક્રિ) ખૂટવું. ખૂટી પડવું.
નીત (અ) નિત્ય, હમેશ, દરરોજ, નિરંતર.
નીતર (અ) નહિતો, નિકર; નહિતર.
નીતરવું (ક્રિ) રસ ઝરવો, નીગળવું.
નીતરાણ, નીતરામણ (ના) નીતરેલું પાણી.
નીતર્યું (વિ) નીતરેલું, સ્વચ્છ, નિર્મળું.
નીતિ (ના) અર્થશાસ્ત્રના નિયમો. વર્તન. આચાર. ન્યાય. સદાચાર. સન્માર્ગ.
નીતિમાન (વિ) સદાચારી. ન્યાયી.
નીદણ (ના) નીદાણ, નકામું ઘાસ વગેરે.
નીદર (ના) નિદ્રા, ઊંઘ, નીંદ.
નીદવું (ક્રિ) નિંદવું, ખેતર સાફ કરવું.
નીધ (ના) નિધિ. ખજાનો, ભંડાર.
નીપાળો (ના) નેપાળો, એક ઝાડ તથા તેનાં બી.
નીભવું (ક્રિ) નિર્વહન થવું, ટકવું.
નીભાઉ (વિ) ટકાઉ. કામચલાઉ.
નીભાડો (ના) નીભો, કુંભારના કાચા વાસણનો ઢગ.
નીભાવ (ના) નિર્વાહ, ટકાવ. ગુજરાન.
નીભાવવું (ક્રિ) ટકાવવું, ચલાવવું.
નીભાવો (ના) નીભાવ, નિર્વાહ, ગુજરો.
નીભો (ના) નીભાડો, કાચા માટીના પાત્રનો ઢગ.
નીમ (ના) નિયમ. (વિ) અર્ધ.
નીમો (ના) પટીવાળો મોટા ઘેરનો અંગરખો
નીર (ના) પાણી, જળ, ઉદક, અપ, આબ.
નીરવું (ક્રિ) આગળ મૂકવું. નાખવું.
નીરો (ના) ખજુરી, તાડી કે નાળિયેરીનો તા-

નીલ (વિ) ઘેરો આસમાની. (રંગ).
નીલમ, નીલમણી (ના) એક હીરો. આસમાની મણી.
નીલામ (ના) લીલામ, હરાજી, ઉછાળણી.
નીલું (વિ) ઘેરા આસમાની રંગનું.
નીવડવું (ક્રિ) ચૂંટાવું. કેળવાવું. નીકળવું. સિદ્ધ થવું.
નીવારો (ના) નીકાલ. ઠરાવ. ફેસલો.
નીવી (ના) સ્ત્રીના લુગડાની ગાંઠ.
નીવેડો (ના) નીવાડો, છેડો. ઠરાવ.
નીશા (ના) પતીજ. શાણ, વાટવાનો ચપટો પથ્થર.
નીશાતરો (ના) નીશાપર વાટવાનો ગોળ પથ્થર.
નીસરણી (ના) સીડી, નિઃશ્રેણી.
નીસરવું (ક્રિ) નિસ્સરણ થવું, નીકળવું.
નીસાસો (ના) નિશ્વાસ. નીચો શ્વાસ.
નું (પ્ર) છઠ્ઠી વિભક્તિનો નાન્યતર જાતિનો, જેમ, ઘરનું બારણું, રામનું નામ.
નુકસાન, નુકસાની (ના) નાશ, હાનિ, બગાડ, ખરાબી. તોટો, ગેરફાયદો. તથા તેનો બદલો.
નુક્તો, નુખ્તો (ના) નવો બુટ્ટો, તર્ક. મેળવણી. ગુમલેખ. ફારસી હરફનું ચિહ્ન.
નુગરૂં (વિ) કૃતઘ્ની. નિર્લજ્જ. ગુરુ વગરનું.
નુતિ (ના) સ્તુતિ, સ્તવ, સ્તોત્ર, સ્તવન, કીર્તન.
નુત્ત, નુન્ન (વિ) પ્રેરણા કરેલું, ફેંકેલું.
નૂતન (વિ) નવું, તાજું, નૌતમ, નવીન.
નૂન (વિ) ન્યૂન, ઓછું; કમ.
નૂપુર (ના) નેપુર, ઝાંઝર.
નૂર (ના), તેજ, પ્રકાશ. શૌર્ય. ચાકીભાઈ.
નૂરજહાં (ના) સલીમ બાદશાહની બેગમ.
નૂરી (ના) તુતી, પોપટ જેવું લાલ પંખી.
નૃત્ય (ના) નાચ.
નૃપ, નૃપતિ (ના) રાજા, ભૂપ.
નૃસિંહ (ના) વિષ્ણુનો એક અવતાર.
ને (અ) અને. તથા., વળી.
ને (પ્ર) બીજી વિભક્તિનો. જેમઃ ધનને ભય.
ને (પ્ર) ની અર્થે ક્રિયાપદનો. જેમઃ આવને,
ને (વિ) એવું (જૂની કવિતામાં).
નેક (વિ) પ્રામાણિક, સાચું. નીતિમાન, ભલું.
નેક નજર (વિ) ચોખ્ખી ધાનતનું. [સફી.
નેકનામ (વિ) નેકીથી પ્રખ્યાત. થએલું. [મનસાઈ.
નેકી (ના) ઈમાનદારી [illegible]

નેગલું (ક્રિ) ખાવું.
નેચો (ના) હુક્કાની લાંબી આમળાવાળી. નળી.
નેજારા (ના) નેત્રકટાક્ષ, નયનબાણ.
નેજો (ના) ભાલો.
નેટ (અ) નક્કી, નિશ્ચયપૂર્વક.
નેટ (ના) ઝીણી જાળીનું કાપડ.
નેડે (અ) પાસે કને, નજીક.
નેડો (ના) સ્નેહ, પ્રેમ. (કવિતામાં).
નેણ (ના) નેત્ર, નયન, આંખ, લોચન, ચક્ષુ.
નેતર (ના) એક ઝાડ તથા તેની ડાળી. સોટી.
નેતરૂં (ના) રવૈને બાંધેલું દોરડું. [નહિ.
નેતિ (અ) ન ઇતિ. અકળ, અનંત, અપાર. એ
નેત્ર, નેન (ના) આંખ, નયન, નેણ, લોચન.
નેપાળો (ના) એક રેચક ઔષધિ.
નેપુર (ના) નૂપુર, ઝાંઝર.
નેફો (ના) ચણીઆની કસ નાખવાનો ગાળો.
નેમ (ના) નિયમ. નિશાન.
નેમણૂક (ના) નિમણૂક. ગોઠવણ.
નેમવું (ક્રિ) નિમવું, વળગાડવું. સોંપવું.
નેવ (ના) છાપરાના છેડાના નળિયાં.
નેવલે (ના) નેવામાં.
નેવાણી (ના) નેવ પડવાની જગા.
નેવું (વિ) ૯૦, (સંખ્યા).
નેવેમૂકવું (ક્રિ) વિસારે નાંખવું.
નેવ્યાશી (વિ) ૮૯ (સંખ્યા).
નેશ, નેષ્ટ, નેસ (વિ) અભાગી. કંજુસ.
નેસ (ના) નસ, નષ, રગ, શિરા.
નેસડો (ના) ગોવાળનું રહેઠાણ.
નેસ્તી (ના) મોદી, વાણીઓ, ખોરાકી વેચનાર.
નેહ (ના) સ્નેહ, પ્રેમ, પ્યાર.
નેહડો (ના) નેહ, સ્નેહ. નેસડો.
નેહેર (ના) નહર, પાણીનો મોટો વેહેલો.
નેહરૂં (ના) પાણીનો નાનો વેહેલો.
નેળ (ના) નળોકડી, નાળ. સાંકડી વાટ. નળી.
નૈઋત, નૈઋતી (વિ) દક્ષિણ પશ્ચિમની વચ્ચેની.
નૈયાયિક (વિ) ન્યાયશાસ્ત્રી.
નૈયું (ના) નવેલો, નખને લગતો ભાગ.
નૈવેદ, નૈવેદ્ય (ના) પ્રસાદ, દેવને ધરાવેલો ખો-
નૈષ્ઠિક (વિ) આસ્તિક. નિષ્ઠાવાળો. [રાક.
નો (અ) નહિ, ન, મ, મા. જેમઃ તે તું નો કર.
નો (પ્ર) છઠ્ઠીનો નરજાતિમાં. જેમ તેનો હા
નોંધ (ના) ટીપણ, ટાંચણ, યાદદાસ્ત.
નોંધવું (ક્રિ) દાખલ કરવું, ટપકાવવું, લખ
નોક (ના) અણી, ટોચ. ટેક, પણ, વટ.
નોકદાર (વિ) નોકવાળું. અણીદાર. ટેકીલું.
નોકર (ના) ચાકર, દાસ, સેવક, ખિદમતગાર
નોકરી (ના) ચાકરી, સેવા, દાસત્વ, પનેહગારી
નોખું (વિ) જુદું, અલાયદું, પૃથક્, વિભક્ત
નોઝણું (ના) સેલું, સેલો, ગાયને પગે બાંધ-
વાનું દોરડું.
નોટ (ના) ચલણી કાગળ. ચીઠી. ટીપ. નોંધ
નોણાં (ના) વરકન્યા તરફનાં માણસોની આ
નોણિયો (ના) વિવાહનો એક રીવાજ. [વ જ
નોતરવું (ક્રિ) નિમંત્રણ કરવું, તેડવું, બોલા
નોતરિયો (ના) નોતરાં દેનારો. [વવું.
નોતરૂં (ના) આમંત્રણ, તેડું.
નોધ (ના) થાંભલાનો કામચલાઉ ટેકો.
નોધારૂં (વિ) નિરાધાર. નિરાશ્રિત.
નોબત (ના) મોટું નગારૂં.
નોમ (ના) નવમી તિથિ. હિંદુની નવમી ત
નોય (અ) ન હોય. [રીપ
નોર (ના) નૂર, ભાડું.
નોરતું (ના) દેવીની નવરાત્રમાંની અકેક રાત
નોરપડવું (ક્રિ) હાર પડવું, ચાલતું થવું.
નોરિયું (ના) નખોરિયું.
નોહે (અ) ન હોય, (ગ્રામ્ય).
નોહોર (ના) નખોર, નખક્ષત, નખના ઉઝરડા.
નોળ (ના) નકુલ, નોળિયો.
નોળવું (ક્રિ) ગોરસું સાફ કરવું.
નોળિયો (ના) નોળ, નકુલ, એક પ્રાણી.
નોળી કરમ (ના) એક યોગની ક્રિયા. કાવતરૂં.
નોળીનોમ (ના) શ્રાવણ શુદ ૯, નોળ પૂજ-
નનો દિન. [કુચરો.
નોળું (ના) નાનું સાપોલિયું. ગોરસું ધોવાનો
નૌ, નૌકા (ના) વહાણ, મછવો.
નૌતમ (વિ) નૂતન, નવું. શોભતું.
ન્યાત, ન્યાતિ (ના) નાત, જાતિ, જ્ઞાતિ.
ન્યાતીલું (વિ) નાતનું. જાતિનું.
ન્યાય (ના) ઈન્સાફ. તુલના. સાચવટ. એક
શાસ્ત્ર. ધારો: નિયમ. દૃષ્ટાંતિક નિયમ.

ન્યાયાધીશ (ના) ઈન્સાફ કરનાર અધીકારી,
ન્યાયી (વિ) ન્યાયવાળું, વાજબી. [illegible]
ન્યારૂં (વિ) જુદું. અલગ.
ન્યાલ (વિ) દ્રવ્યથી ભરપુર, પુર્ણ. કૃતાર્થ.
ન્યાવટ (ના) ન્યાય કરવાની રીતિ.
ન્યૂન (વિ) ઓછું, ઉણું, કમ.
ન્યૂનતા (ના) ઓછપ, કમતાઈ.
ન્યુ (વિ) નવું (અંગ્રેજી).
ન્યુસ, ન્યુસપેપર (ના) વર્તમાનપત્ર, અખબાર.

પ.

પ (ના) ૨૧ મો વ્યંજન.
પ (પ્ર) પાળક, રક્ષક અર્થે. જેમઃ ભૂપ=રાજા.
પ (પ્ર) પીનાર અર્થે. જેમઃ મધુપ=ભમરો.
પકડ (ના) પકડવાનો દાવ. ધરવાની કળા, ઓજાર. [કરવું. શોધવું.
પકડવું (ક્રિ) ધરવું, ઝાલવું, બાઝવું. કબજે
પકતું (વિ) પગતું, મોકળું, પોહોળું.
પકવવું (ક્રિ) પાકે તેમ કરવું.
પકવાન (ના) મીઠાઈ.
પકવાસા (ના) છાપરે જડેલી ચીપો.
પકાઈ (ના) ખંધાઈ.
પક્કું (વિ) પુક્ત, પાકું, પૂર્ણ માહિતગાર.
પક્વ (વિ) પાકેલું. રાંધેલું. તૈયાર.
પક્વાન્ન (ના) પકવાન, મીઠાઈ. રાંધ્યું ધાન.
પક્ષ (ના) પાંખ. પખવાડિયું. શ્રાધિયાં. બાજુ. ઉપરાણું. મત. વર્ગ. વાદવિષય.
પક્ષઘાત (ના) અર્ધું અંગ રહી જવાનો રોગ.
પક્ષપાત (ના) તરફેણ, તરફદારી. [પંખવા.
પક્ષાઘાત (ના) પક્ષઘાત. પંખવા.
પક્ષાપક્ષી (ના) પક્ષપાત, રાખરખાવટ.
પક્ષિણી (ના) પંખીની માદા.
પક્ષી (ના) પાંખવાળું પ્રાણી, પંખી.
પક્ષી (વિ) પક્ષ કરનાર, મળતિયો.
પક્ષે (અ) બીજી રીતે જોતાં, વિકલ્પે.
પખ (ના) પક્ષ, પાંખ.
પખવાજ (ના) પખાજ, મૃદંગ, એક વાજિત્ર.
પખવાડિયું (ના) પક્ષ, પંદર દિવસ.
પખાજ (ના) પખવાજ, મૃદંગ.
પખાજી (વિ) પખાજ વગાડનારો.
પખાલ (ના) પયખલ્લ, મશક, પાણીની ચામડાની થેલી. પક્ષાલન, શિવમંદિર સાંજે ધોવું તે.
પખાલી (ના) પખાલનો ધંધો કરનાર.
પખાળવું (ક્રિ) પક્ષાલન કરવું, ધોવું, સાફ કરવું.
પખું (ના) પક્ષ, તડું.
પગ (ના) પદ, ચરણ, પાય. પાયો. ચલનશક્તિ.
પગચમ્પી (ના) પગ દાબવાનું કામ.
પગતું (વિ) મોકળું, પોહોળું. [રો, થાળું.
પગથાર (ના) પગથિયાંને આંતરે બેસવાનો ચો-
પગથારિયું } (ના) સોપાન, આરોહણ, પાયરી.
પગથિયું }
પગથી (ના) પગવાટ. લાંબુ પગથિયું.
પગર (ના) ઘામ. પરસેવો. અનાજનાં કસણાં છૂંદી દાણા કાઢવા તે.
પગરખું (ના) પાયત્રાણ, જોડો.
પગરણ (ના) ટાણું, અવસર, શુભ કારજ.
પગરસ્તો (ના) ખુશકીનો માર્ગ.
પગલી (ના) ચોરનાં પગલાં.
પગલું (ના) પગનો આકાર. ચરણચિહ્ન
પગવાટ (ના) પગથી. ખુશકી.
પગાર (ના) દરમાયો, નોકરીના બદલાનો ઠરાવ.
પગી (ના) પગલાં પારખનારો.
પગી (વિ) જેના જન્મતાં પગ પ્રથમ બહાર પડેલા તેવું.
પગેલાગણું (ના) પ્રણામ. પગે પડવું તે. નમન
પઘડબંધ (ના) પાઘડી બાંધનારો. [ભિટ.
પંકજ (ના) કમળ, પદ્મ, અબ્જ.
પંકાવું (ક્રિ) પ્રખ્યાત થવું, ઓળખાવું.
પંક્તિ (ના) હાર, ઓળ, પંગત. વર્ગ.
પંક્તિબહાર (ના) ન્યાતબહાર.
પંક્તિભેદ (ના) ઓછું વધતું પીરસવું તે: ભા-
પંખ (ના) પાંખ, પક્ષ. [ણાઆંતરો.
પંખવા (ના) પક્ષઘાત, એક રોગ.
પંખાળિયું (ના) એક જાતનું ભાત (ચોખા).
પંખિયું (વિ) પાંખવાળું.
પંખી, પંખેરૂં (ના) પક્ષી, ઉડતાં પ્રાણી.
પંખો (ના) વિંજણો, વ્યંજન, તાલવૃંતક.
પંગત, પંગતી (ના) પંક્તિ, હાર. વર્ગ.
પંગુ (વિ) પાંગળું, લંગડું.

પચકડી (ના) પિચકારી.
પચંકણુ (વિ) બીકણુ, પોચું.
પચકાણ (ના) જૈન ધર્મના સોગન, બંધી, બાધા.
પચકણુ, પચકારી (ના) પિચકારી.
પચપચ (અ) છેક પોચું.
પચપચું (વિ) પોચું. ફદફદેલું.
પચરંગ } (વિ) કાળો, ધોળો, પીળો, લાલ
પચરંગી } અને લીલો એ પાંચ રંગવાળું.
પચવવું (ક્રિ) પચાવવું, જેરવવું.
પચવું (ક્રિ) જરવું, પીગળવું. ટકવું. મચવું.
પચાવવું (ક્રિ) જઠરમાં પચે તેમ કરવું, જેરવવું. હજમાવવું.
પચાશ, પચાસ (વિ) ૫૦ (સંખ્યા).
પચુસણ (ના) જૈન ધર્મનું એક વ્રત.
પચ્ચાવન (વિ) ૫૫ (સંખ્યા).
પચ્ચીશ (વિ) પચીસ, ૨૫, (સંખ્યા).
પચ્ચીશી (ના) પચ્ચીશનો જથ્થો.
પચ્ચોતેર (વિ) પંચોતેર, ૭૫ (સંખ્યા).
પચ્છમ (વિ) પશ્ચિમ, પાછળ.
પછડાવું (ક્રિ) ઝીકાવું, અફળાવું, ફૂટાવું. માંદા પડવું.
પછવાડી (અ) પછવાડે, પાછળ, પૂંઠે.
પછવાડું (ના) પાછલો ભાગ.
પછાડવું (ક્રિ) ઝીકવું, અફાળવું. સપડાવવું.
પછાડા (ના) મિથ્યાશ્રમ, ફાંફા. અકળાટ.
પછાડી (અ) પછવાડી, પાછળ.
પછાડી (ના) પછાડો. ઘોડાના પગ બાંધવાનું દોરડું.
પછાડો (ના) ઉથલો. ગાછડાવું તે.
પછાત (અ) પછવાડે, પાછળ.
પછી, પછે (અ) પાછળથી, બાદ.
પછીત (ના) ઘરની પછવાડેની ભીત.
પછીતિયું (ના) ગાડાના માચડાની પાછળ બાંધવાનું તે.
પછે (અ) પછી, બાદ, અનંતર,
પછેડી (ના) દુપટ્ટો, ખેસ, પીછોડી. ઉપરણો.
પછેડીવા (ના) પછેડી જેવડું કાપડ.
પછેડો (ના) પીછાડો, મોટી પછેડી, ચાદર.
પજવવું (ક્રિ) હેરાન કરવું, અકળાવવું. રીબાવવું.
પજાવો (ના) કુંભારની ભઠ્ઠી.
પંચ (વિ) પાંચ, ૫ (સંખ્યા).
પંચ (ના) લવાદ. ત્રાહિત પુરુષ.
પંચક (ના) પાંચનો સમુદાય. ધનિષ્ઠાના ઉત્તરાર્ધથી અશ્વિનીના પૂર્વાર્ધ સુધીના ચ. નક્ષત્રો.
પંચકોશ (ના) દેહના પડ. અન્નમય, પ્રાણમય, મનોમય, વિજ્ઞાનમય અને આનંદમય.
પંચગવ્ય (ના) ગાયથી થતાં પાંચ વાનાં-દૂધ દહિં, ઘી, છાણ અને મૂત્ર.
પંચતત્ત્વ (ના) પાંચ મહાભૂત. પૃથ્વી, પાણી, તેજ, વાયુ અને આકાશ.
પંચપાત્રો (ના) પડઘીવાળું પ્યાલું.
પંચપ્રાણ (ના) દેહમાંના પાંચ વાયુ; પ્રાણ, અપાન, સમાન, ઉદાન અને વ્યાન.
પંચબાણ (ના) કામદેવનાં પાંચ બાણ. કમળ, અશોક, આંબામોર, મોગરો, અસમાની કમળ.
પંચમ (વિ) પાંચમો સ્વર. એક રાગ.
પંચમ (વિ) પાંચમું, પાંચમા ક્રમનું.
પંચમી (ના) પાંચમ. પાંચમી વિભક્તિ.
પંચમુખી (વિ) પાંચ મોઢાવાળું.
પંચરંગી (વિ) પાંચ રંગનું. ચિત્રવિચિત્ર.
પંચરત્ન (ના) પાંચ રત્ન; સોનું, મોતી, હીરો, માણેક અને પાનું. પાંચ કીમતી ચીજનો જથ્થો.
પંચરસિયું (વિ) પાંચ કે વધારે જાતનું મિશ્રણ.
પંચરાશી, પંચરાશિક (ના) પાંચ પદ ઉપરથી છઠ્ઠું શોધવાની ગણિતની રીત.
પંચલક્ષણ (ના) સર્ગ, પ્રતિસર્ગ, વંશ, મન્વંતરો, વંશજોનું ચરિત્ર. (પુરાણના).
પંચલક્ષણ (ના) આસ્થા, વિપ્રસેવન, ક્ષમાનિષ્ઠા, અભેદબુદ્ધિ, નિર્મત્સર (વૈશ્યના).
પંચવક્ત્ર (વિ) પંચમુખી (શિવ, હનુમાન ઈ૦).
પંચવિષય (ના) શબ્દ, સ્પર્શ, રૂપ, રસ અને ગંધ.
પંચવૃત્તિ (ના) કૃત્, તદ્ધિત, સમાસ, એક શેષ અને ધાતુવૃત્તિ (કૌમુદી).
પંચશર (ના) કામ, મદન. અરવિંદ, અશોક આમ્ર, નવમલ્લિકા અને નીલકમલ.
પંચશાખ (ના) પોંચે (હાથનો).
પંચજ્ઞાનેંદ્રિય (ના) આંખ, કાન, નાક, જીભ અને ત્વચા.
પંચાગ્નિ (ના) ચાર પાસ ધુણી અને ઉપર સૂર્યનો તાપ. ગાર્હપત્ય, આહવનીય, દક્ષિણાગ્નિ, સભ્ય અને આવસથ્ય.

પંચાંગ (ના) ટીપણું, એમાં તિથિ, વાર, નક્ષત્ર, યોગ અને કરણ એ પાંચ વાનાં હોયછે.
પંચાંગળી (ના) પાંચ આંગળી. અંગુઠો, તર્જની, મધ્યમા, અનામિકા અને કનિષ્ઠિકા.
પંચાંગુલ (ના) એરંડ, રૂચક, દીવેલીનું વૃક્ષ.
પંચાણું (વિ) ૯૫ (સંખ્યા).
પંચાત (ના) લવાદ. ન્યાતિલાનું મંડળ. તકરાર.
પંચાતખોર (વિ) ભાંજગડ કરનાર.
પંચાતનામું (ના) પંચાતનો ઠરાવ.
પંચાતિયું, પંચાતી (વિ) નાતનું, પંચ સંબંધી.
પંચાતી (ના) તકરાર, ભાંજગડ.
પંચામૃત (ના) દહીં, દૂધ, ઘી, મધ અને ખાંડ.
પંચાયત (ના) પંચાત. ન્યાત. લવાદ.
પંચાયતન (ના) પાંચ દેવનું મંડળ.
પંચાવન (વિ) ૫૫ (સંખ્યા). ઝેરની જાતિ.
પંચાશી (વિ) પંચ્યાસી, ૮૫ (સંખ્યા).
પંચાસ્ય (ના) શિવ. સિંહ.
પંચિયું (ના) ફાલિયું, ટૂંકું ધોતર.
પંચીકરણ (ના) પાંચ તત્ત્વનું સંમિશ્રણ.
પંચોભાગ (ના) પંચ ભાગ. પાંચ અનાજની ઢગલીઓ
પંજર (ના) પિંજર, પાંજરૂં.
પંજીરી (ના) કોપરૂં, અજમો, ખસખસ, ખાંડ અને ચારોળીનું મિશ્રણ.
પંજાબ (ના) એ નામનો પ્રાંત.
પંજાબી (વિ) પંજાબનું, પંજાબ સંબંધી.
પંજિકા (ના) પદે પદની, વ્યાખ્યા–ટીકા.
પંજીરી (ના) પંજીરી. [ગામેલા નખ.
પંજો (ના) પાંચ દાણાનો સમુદાય. હાથો. ઉ-
પંઝેટવું (ક્રિ) માથે પડયું નિભાવવું.
પંઝેટી (ના) કુંભારનું તથા ખેડુતનું એક ઓજાર.
પટ (ના) વસ્ત્ર. પડ. નકશો. પડદો. લેપ. નદીની પહોળાઈ. જમીનનો ચીરો.
પટ (ના) ઝીક.
પટકવું (ક્રિ) અફાળવું, ઝીકવું. ધૂતવું.
પટકાવવું (ક્રિ) માંગેલું વસ્ત્ર પહેરવું. ધૂતવું.
પટકાવું (ક્રિ) ધૂતાવું. પછડાવું.
પટકો (ના) કસબી ચીરો. કાછો.
પટચ્ચર (ના) જીર્ણ વસ્ત્ર, જૂનું કપડું.
પટન્તર (ના) લુગડાનો આંતરો, પડદો.
પટપટ (અ) તડતડ.
પટપટવું (ક્રિ) બોલવાને આતુર હોવું.
પટપટિયું (ના) પટપટ બોલતું રમકડું.
પટરાણી (ના) મુખ્ય રાણી. રાજાની પ્રથમની સ્ત્રી.
પટલ (ના) પડલ, આંખ. [ની સ્ત્રી.
પટલાઈ (ના) પટેલાઈ.
પટલાણી, પટેલણ (ના) પટેલની ધણિયાણી.
પટવો (ના) રેશમ ગુંથવાનો ધંધો કરનાર.
પટહ (ના) પડો, ઢોલ, થાળી, દાંડી?
પટાઉ (વિ) પટાવનાર. પટાવેલું.
પટાકડી, પટાકો (ના) પટ એવો અવાજ.
પટાટ (ના) ઘોડાનો તંગ.
પટાટા (ના) બટાકા, આળુકડાં, એક કંદ.
પટાદાર (વિ) પટાવાળું.
પટાપટ (અ) પટપટ, તડતડ.
પટાપટી (ના) નાના મોટા લીસોટા.
પટાબાજ (વિ) પટો ખેલનાર. ઠગ.
પટામણું (વિ) પટાવનાર. પટાવે તેવું.
પટારો (ના) પેટારો, મોટી પેટી.
પટાવવું (ક્રિ) ખોટું સમજાવવું, છેતરવું.
પટાવાળો (ના) સીપાઈ.
પટિયાં (ના) સેંથો પાડી હોળેલા વાળ.
પટી (ના) લીપ. ચીરો. આગળી.
પટુ (વિ) પ્રવીણ. ચંચળ, ચાલાક.
પટેલ (ના) મુખી. કણબી કોળીનું ઉપનામ.
પટેલાઈ (ના) પટેલનું કામ. પટેલનો દરજ્જો.
પટો (ના) લીસોટા. પટકો. પાટી. સનદ. લાકડીની કસરત. પેચ. ફો. પટી.
પટ્ટ (અ) ઝટ, ઉતાવળથી.
પટ્ટાભિષેક (ના) અધિકાર લેતી વખતની ક્રિયા.
પટ્ટી (ના) પટી. બીડી. જમીનનો ચીરો.
પટ્ટો (ના) પટો. પાટ.
પઠન (ના) ભણતર, અભ્યાસ, પાઠ.
પઠવું (ક્રિ) મૂલ નક્કી કરવું, કીમત ઠેરવવી.
પઠાણ (ના) મુસલમાનની એક જાત. વહાણના તળીઆનું લાકડું.
પઠે (અ) પેઠે, માફક, જેમ.
પઠુણ (ના) નક્કી કરેલી કીમત.
પઠ્ઠો (વિ) લઠ, કદાવર.
પડ (ના) પટ. અગ્રભાગ. મેદાન. કોઠિયો સામે.
પડખું (ના) પાસું, બાજુ.

પડખે (અ) પાસે, નજીક, પડોસમાં.
પડઘમ (ના), એક વાજિંત્ર.
પડઘી (ના)વાસણને લગતી કોરવાળી બેઠક. પ-
પડઘો, પડછન્દો(ના)પ્રતિધ્વનિ. [ગનો અવાજ.
પડછાંયો (ના) પડેલો છાંયો, ઓળો.
પડત, પડતર(વિ)પડી રહેલું. ખરાબો પડેલું તે.
પડતલી (ના) ગડાકુની કોથળી.
પડતાલવું (ક્રિ) ફેરવવું. નાશી જવું. અફાળવું.
પડતી, પડતીદશા (ના) અસ્ત, નબળી હાલત.
પડતીરાત (ના) પાછલી રાત, ભાગી રાત.
પડતું (ના) ઝંપલાવું તે. ધસારો.
પડથાર (ના) ચોક. ઘરની બહારનો ઓટલો.
પડદી (ના) ઝુડી, પણી નાની ભારી.
પડદું (ના) લૂગડે બાંધેલું ઘાસ.
પડદેપોશ (વિ) પરદામાં રહેલું, જનાની. છૂપું.
પડદો (ના) પડો, ભારો. આંતરો. ઢાંકણ.
ચક. તાર. પડ. ઓઝલ.
પડપ (ના) શરમ, લજ્જા.
પડપું (વિ) દૂબળું, અશક્ત.
પડપૂછ (ના) પૂછપરછ.
પડબીડિયું (ના) પરબીડિયું, કવર, લીફાફો.
પડભીતિયું (ના) ભીતને લગતી નાની ભીત. ખુ-
પડયો (ના) ટેકણ, પડદેયો. [રજ.
(ક્રિ) જોરથી નીચે આવવું. તૂટવું. પછ-
મરવું. ઘટવું. દુર્દશા પામવી. નડવું.
, બનવું, હોવું. દેખાવું. પ્રાપ્ત થવું.
લાવવું. મુકામ કરવો.
(ના) ટેકણ.
ના) પ્રતિપદા, પહેલી તિથિ.
(ના) મેદો, ભીના ઘઉંનો લોટ.
) પટલ, છારી, ઝાંખ.
) મછવો.
) પડતર. પડાવી લીધેલું. [રસાઈ.
ડાપડી (ના)ઉપરાઉપરી માંગણી, સ-
છાવણી, મુકામ, [કેમ્પ, અંગ્રેજી].
) ફોસલાવી લેવું, જબરદસ્તીથી
છાપરાનો ઢાળ. [લેવું.
એક ઢાળની છાપરી.
પડ. એક સાગ.
દડિયો, દ્રોણ.

પડી (ના) ઘણી ઔષધિનું મિશ્રણ.
પડીકું (ના) બંડળ, નાનો પડો.
પડો (ના) ટાંચદાર લાંબુ પડીકું. ઢોલ, પટ
પડોશ (ના) પડોસ, પાસેનો વાસ.
પડોશી (ના) પડખે રહેનાર.
પડોસણ (ના) પડોશમાં રહેતી સ્ત્રી.
પડૂડો (ના) બાવળની સીંગ.
પઠન (ના) પઠન, અભ્યાસ, ભણતર.
પઠવું (ક્રિ) ભણવું. બોલવું.
પણ (ના) વચન. ટેક. મમત્વ.
પણ (અ) ઉભયાન્વયી. વધ, ઘટ, વિરોધ, પૂ-
ર્ણતાદર્શક. પરંતુ, લેકીન, તોપણ, અપિ.
પણ (પ્ર)પણું અર્થે. જેમ ગળપણ, બાળપણ.
પણઘટ (ના) ઓવારો, પાણીનો ઘાટ.
પણછ (ના) ચાપ, તીરની આડી કામઠી.
પણતર (ના) લગ્ન સંબંધ, વિવાહ.
પણતર (વિ) પરણેતર, પરણેલી (સ્ત્રી).
પણવું (ક્રિ) પરણવું, લગ્ન કરવાં.
પણિયત (વિ) પરણેલી. (ના) પરણતર.
પણિયારી (ના) પાણી ભરી આણનારી ના
પણી (ના) ભારી, ઝુડી.
પણું (પ્ર)તા, ત્વ અર્થે. જેમ નીચપણું=પ-
તા, નીચત્વ.
પણે (અ) ત્યાં, પેલે ઠેકાણે.
પણો (ના) દડ, રેતી. સરબત, મીઠો રસ.
પણ્ડ (ના) શરીર, પિંડ, જાત. એક રોગ.
પણ્ડા (ના) વિવેકવતી બુદ્ધિ.
પણ્ડિત (ના) પણ્ડાવાળો, વિદ્વાન.
પણ્ડુ (ના) પાંડુ, પણ્ડરોગ.
પણ્ડે (અ) જાતે, પોતે, ખુદ, સ્વતઃ
પણ્ડોળું (ના) એક શાક.
પત (ના) પતિ (કવિતામાં), ટેક. ધીર, શાખ.
પતકરવું (ક્રિ) ગણકારવું, માનવું, કબૂલવું.
પતંગ (ના) એક કીટ. એક કાષ્ટ. કનકવો.
પતંગિયું (ના) એક કીડો.
પતઝડી (ના) પાનખર ઋતુ.
પતન (ના) પડવાની ક્રિયા.
પતરાજ, પતરાજી (ના) ફૂલાસ, ગર્વ,
પતરાજીખોર (વિ) પતરાજિયું, બડાઈખોર.
પતરાવળ, પતરાવળી (ના) પત્રાવળી, બાં-

પતરૂં (ના) પત્ર, ધાતુને ટીપીને પાતળો કરેલો ઘાટ. મોટી દથરોટ.
પત્રાળી, પતવાળું (ના) પતરાવળી, ખાજ.
પતવું (ક્રિ) સમાધાન થવું. જવું, ખસવું.
પતાવવું (ક્રિ) રૂઠવું, ગુસ્સે થવું. પસરવું.
પતાક, પતાકા (ના) ધજા, વાવટો, નિશાણ.
પતાવવું (ક્રિ) માંડી વાળવું, નીકાલ કરવો.
પતાસાં, પતાસું (ના) એક ખાંડની મીઠાઈ.
પતાળ (ના) પાતાળ.
પતિ (ના) ધણી, વર, કંથ, નાથ. માલિક.
પતિત (વિ) પડેલું. ભ્રષ્ટ.
પતિરાં (ના) ભીંડાનાં નાનાં બકરાં.
પતિવ્રત (ના) શિયલ, પતિવ્રતાપણું.
પતિવ્રતા (ના) સતી, સાધ્વી, શિયલપાળનારી.
પતીજ (ના) પ્રતીતિ, ખાતરી. શાખ.
પતેલી, પતેલું (ના) તપેલી, નાનો ટોપ, પાતિલી.
પત્તન (ના) પુર, નગર.
પત્તર (ના) પત, આબરૂ.
પાતરવડિયાં (ના) અળુના પાંતરાનાં ભજીઆં.
પત્તો (ના) ઠામ, ઠેકાણું. શોધ. તલાસ.
પત્થર (ના) પ્રસ્તર, પથ્થર, પાષાણ.
પત્ની (ના) વહૂ, સ્ત્રી.
પત્ર (ના) કાગળ. લેખ. પાંદડું. પતરં. પાનું.
પત્રક (ના) પાનું. ટીપ, યાદી. કોઠા પાડેલો હિસાબી કાગળ.
પત્રાવળ, પત્રાવળી (ના) પતરાવળી.
પત્રાળી (ના) ખાજ, પતવાળી.
પત્રિકા (ના) ચીઠ્ઠી, રુક્કો. જન્મોત્રી.
પત્રી (ના) જાયપત્રી. પત્રિકા.
પત્રું (ના) પતરૂં.
પથ (ના) માર્ગ, વાટ, રસ્તો.
પથરાવું (ક્રિ) ફેલાવું, વિખેરાવું. પ્રસરવું.
પથરી (ના) હજામનો અસ્રા ઘસવાનો પથ્થર. એક રોગ. ચકમક.
પથરો (ના) પ્રસ્તર. પાષાણ. વાંધો.
પથો (વિ) ટાઢો, ધીમો. જડ.
પથરણું (ના) પાથરણું, શેતરંજી, સાદડી.
પથાર (ના) પથારો, પસારો, ફેલાવો.
પથારી (ના) બીછાનું, તળાઈ. મુકામ.
પથારો (ના) પસારો, ફેલાવો.

પથિક (ના) વટેમારગુ, પ્રવાસી, મુસાફર.
પથ્થર (ના) પથરો, પ્રસ્તર.
પથ્ય (ના) પહરેજી, ચરી.
પદ (ના) પગ. પદવી. જગા. બારાખડી. શબ્દ. થાળી વાડકાનું અનાજસહિત દાન. ગાયનની રચના. કવિતાનું ચરણ. તુક. ગણિતમાં અંક, મૂળ, કે વર્ગ.
પદક (ના) ચાંદ, પગલું.
પદખણા (ના) પ્રદક્ષિણા, ગોળ ફરવું તે.
પદચ્છેદ (ના) વ્યાકરણ પ્રમાણે પદો છૂટાં પાડવાં તે.
પદચ્યુત (વિ) પદભ્રષ્ટ, પદવીથી ઊઠાડેલો.
પદડી (ના) ગડાકુ રાખવાની કોથળી.
પદપંકજ (ના) ચરણરૂપી કમળ.
પદબંધ (ના) કવિતારૂપ, પદ્યાત્મક.
પદમ (ના) પદ્મ, અબ્જ, કમળ.
પદમણી, પદમની (ના) પદ્મિની.
પદર (ના) પલ્લવ, છેડો. આશ્રય. સ્ત્રીઓનો એક રોગ. ધોવાટ.
પદર (સ) સ્વ, પોતે, જાતે.
પદરખાનું (ના) ભઠીઆરાખાનું.
પદલાલિત્ય (ના) મધુર લાગે એવી સુંદર શબ્દરચના.
પદવી (ના) દરજ્જો, ઓધો, જગા. પદ.
પદાર્થ (ના) ચીજ, વસ્તુ. કોઇપણ વિચાર, વિકાર. પુરુષાર્થ. પદનો અર્થ. તત્વ.
પદાર્થવિજ્ઞાન (ના) પદાર્થના ગુણધર્મનું શાસ્ત્ર.
પદાવવું (ક્રિ) પાદે તેમ કરવું. ગભરાવવું.
પદી (વિ) પદવાળું.
પદું (ના) કામ, ધંધો,
પદેડવું (ક્રિ) તગેડવું, દોડાવવું.
પદોડવું (ક્રિ) રગડોળવું, પેહેર્યા કરવું. ખરે ગડે તેમ વાપરવું.
પદ્ધતિ (ના) નિયમિત રીતિ. ક્રમ, હાર છટા.
પદ્મ (ના) કમળ. એક ચિહ્ન. સો કરોડની સંખ્યા, અબજ.
પદ્મરાગ (ના) માણેક.
પદ્મા, પદ્માલયા (ના) લક્ષ્મી, ગૌરી, શ્રી.
પદ્માસન (ના) બ્રહ્મા. યોગનું તથા ભોગનું એક આસન.
પદ્મિની (ના) એક પ્રકારની સ્ત્રી. ઉત્તમ સ્ત્રી.
પદ્ય (ના) રાગ, કવિતા, પદબંધ,

પધરામણી (ના) મોહાન્પુરૂષનું આગમન.
પધરાવવું (ક્રિ) માનપૂર્વક તેડવું કે વિદાય કરવું. કોઇને ગળે ઘાલવું. પેહેરાવવું.
પધારવું (ક્રિ) માનસહિત આવવું કે જવું.
પનઘટ (ના) પણઘટ, ઓવારો, તીર.
પનાહ (ના) સંરક્ષણ, આસરો. ઓથ.
પનું (ના) ગોળ ને આમલી કે કાચી કેરીનું લેહેજ્જતદાર મિશ્રણ.
પનો (ના) લૂગડાની પોહોળાઈ.
પનોતી (ના) શનિની દશા. પડતી, વિપત્તિ.
પનોતું (વિ) માંગલિક, લાભકારી. મુબારક.
પન્તિયાળું (ના) ભાગ, પાંતીનો ધંધો.
પન્તિયાળો (ના) ભાગિયો, ભાગદાર.
પન્થ (ના) પથ, માર્ગ. રીત. મુસાફરીમાં જરૂરની ચીજોનું દાન.
પન્થી (ના) પંથનો. પ્રવાસી. વટેમાર્ગુ.
પન્દર (વિ) પંચદશ, ૧૫ (સંખ્યા).
પન્દરવાડિયું (ના) પખવાડિયું, પક્ષ.
પન્નગ (ના) સાપ, સર્પ, ભુજંગ.
પન્નર (વિ) પંદર, પંચદશ, ૧૫ (સંખ્યા).
પન્નાળ (ના) પરનાળ, પ્રનાળિકા, નેવના પાણી ઝીલવાની ખુલ્લી નળી.
પપનસ (ના) એક મોટું ફળ.
પપેટી (ના) પારસીઓનું બેસતું વર્ષ. [ખીટી.
પપૈયો (ના) બપૈયો, ચાતક. ફેડો. સતારની
પબ્લિક (વિ) જાહેર, સાર્વજનિક (અંગ્રેજી).
પબ્લિકવર્ક્સ (ના) જાહેર બાંધકામ, ઈજનેર
પમાડવું (ક્રિ) પહોંચાડવું. આપવું. [ખાતું. „
પમ્પાળવું (ક્રિ) શરીરપર પોચો હાથ ફેરવવો.
પય (ના) પાણી, જળ. દૂધ, દુગ્ધ. [જગા.
પયું (ના) ઓલાણ, કોશના બેલને ચાલવાની
પયોધર (ના) દરિયો. વાદળ. સ્તન, ધાઈ,
પર (વિ) બીજું. પારકું. પછીનું. [આંચળ.
પર (પ્ર) આઘે, દૂર; ઉપરાંત જેમઃ અતઃપર
પર (અ) ઉપર. પછી. [પરાત્પર.
પર (ના) પીછું પીછું (પંખીનું).
પરઇ (ના) દાંડો, દસ્તો, પરાઈ. (વિ) પારકી.
પરકમ્મા (ના) પરિક્રમણ, પ્રદક્ષિણા.
પરકાયાપ્રવેશ (ના), બીજાના ખોળિયામાં જીવનું ભરાવું તે.

પરકીયા (ના) બીજાની સ્ત્રી. એક પ્રકારની
પરખ (ના) પારખ, પરીક્ષા. [નાયિકા
પરખવું (ક્રિ) પારખવું, કસ કાઢવો.
પરખાણુ (ના) સઢ બાંધવાનું લાકડું.
પરખાવવું (ક્રિ) દેખાડવું, કસ કઢાવવો. આ[illegible]
પરખાવું (ક્રિ) પારખ થવી, ઓળખાવું.
પરખિયો (ના) રૂ પરખનાર.
પરગજુ (વિ) પરોપકારી, પરમાર્થી.
પરગણું (ના) સૂબો, જીલ્લો.
પરગમન (ના) જારકર્મ, વ્યભિચાર.
પરચુરણ (ના) પ્રચૂર્ણ, છૂટક. નાના સિક્કા.
પરચો (ના) પરતો, ચમત્કાર.
પરજ (ના) એક રાગ. પરત, વર્ગ (જમીનના).
પરજંક (ના) પર્યંક, પલંગ, છપરખાટ.
પરજિયો (ના) પરજ. રાજિયો. સોનીની એક
પરડવું (ક્રિ) પડવું, કીમત ઠરાવવી. [જાત.
પરડ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
પરડો (ના) બાવળની સીંગ.
પરણ (ના) લગ્ન, વિવાહ. પર્ણ, પાંદડું
પરણમું (ક્રિ) પ્રણમું, પગે લાગું.
પરણવું (ક્રિ) લગ્ન સંબંધ કરવો.
પરણાવવું (ક્રિ) પરણે તેમ કરવું. વિવાહ કરવા. પાણી રેડવું. ગળે ઘાલવું.
પરતક્ષ (અ) પ્રત્યક્ષ, સન્મુખ.
પરતંત્ર (વિ) પરાધીન.
પરતવું (ક્રિ) ઘુંટવું.
પરતીત (ના) પ્રતીતિ, પતીજ. ભરોસો.
પરતો (ના) પ્રતાપ, જાગતાજોધપણું. મહિમા.
પરત્વે (અ) લીધે, યોગે, થી.
પરદાદો (ના) દાદાનો બાપ, પ્રપિતા.
પરદાર, પરદારા (ના) પારકી સ્ત્રી.
પરદેશ (ના) પરમુલક, વિદેશ.
પરદેશી (વિ) પારકા દેશનું. ભૈયો.
પરધર્મ (ના) પારકો ધર્મ.
પરનાતિ (વિ) પરજ્ઞાતિ, બીજી ન્યાતીનું
પરનાળ (ના) પ્રનાલી, પન્નાળ.
પરનાળિકા (ના) પરનાળ. રૂઢી.
પરન્તુ (અ) પણ, તોપણ, તથાપિ.
પરન્દુ (ના) પંખી પક્ષી.
પરપેંઠ (ના) હુંડીની ત્રીજી નકલ.

પરપોટો (ના) ફોડ.) ફુકકો.
પરમ (ના) પ્રપા, ધર્માદા જળપાન.
રબિડિયું (ના) પરબિડિયું, કવર, લીફાફા.
રબિયો (ના) પરબપર પાણી પાનારો.
રબુદ્ધિ (ના) પારકી અક્કલ.
પરબ્રહ્મ (ના) અક્ષર બ્રહ્મથી પર તે. પરમેશ્વર
પરભવવું (ક્રિ) થકવવું, કાયર કરવું.
પરભા (ના) પરવા, દરકાર, તમા.
પરભાતિયું (ના) પ્રભાતિયું, પ્રાતઃસ્મરણ.
પરભાર્યું (વિ) પારકું. ગૈહિત. અજાણ્યું.
પરભાર (અ) બારોબાર.
પરમ (વિ) શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ. મુખ્ય. ત્રીજું.
પરમ (અ) ઘણુંજ, અતિશય.
પરમદહાડે (અ) ત્રીજે દહાડે.
પરમપ્રિય (વિ) ઘણુંજ વહાલું.
પરમહંસ(ના)પરમાત્મા. એક જીતેંદ્રિય યોગી.
માણવું (ક્રિ) સાચું માનવું, પ્રમાણ ગણવું.
માણુ (ના) સૂક્ષ્મ અણુ. ઝીણામા ઝીણો
માત્મા (ના) બ્રહ્મ, પરમેશ્વર. [અંશ.
પરમાનંદ (ના) શ્રેષ્ઠ આનંદ. બ્રહ્મ. વિષ્ણુ.
પરમાર્થ (ના) મોક્ષસાધન. પરોપકાર. પુણ્ય.
પરમાર્થી (વિ) પરોપકારી.
પરમિયો (ના) પ્રમેહ, મેહ, પરમો, એક રોગ.
પરમેશ, પરમેશ્વર (ના) પરબ્રહ્મ, જગદીશ.
પરમેશ્વરી (ના) દેવી, આદ્યશકિત.
પરમો (ના) પરમિયો, એક રોગ.
પરમ્પરા (ના) ઉત્તરોઉત્તર ક્રમ.
પરમ્પરાગત (અ) પરાપૂર્વથી ચાલતું, અસલી.
પરરાજ (ના) પરદેશીનું રાજ. પરમુલક.
પરલી (ના)પલ્લી, ધીરોડી; પાલ. (એક પ્રાણી).
પરલોક (ના) બીજી દુનિયા. મૂઆ પછીની
પરવ (ના) પર્વ, તહેવાર. પરબ. [સ્થિતિ.
પરવડવું (ક્રિ)પાલવવું, ખોળવું, અનુકૂળ પડવું.
પરવડવું (ક્રિ)પાલવવું, ખોજવું. અનુકૂળ આવવું.
પરવરતાવવું (ક્રિ) ફેલાવવું, પ્રસાર કરવો. ચ-
પરવરવું (ક્રિ) સિધારવું, જવું. [લાવવું.
પરવરશી (ના) પાલણપોષણ. પનેહગારી.
પરવશ (વિ) પરાધીન, પરતંત્ર. તાબાનું.
પરવળ (ના) એક શાક.
પરવા (ના), તમા, દરકાર, ગરજ.
પરવાનગી (ના) રજા, છૂટ, આજ્ઞા. [અંગ્રેજી.
પરવાનો (ના) રજાચીઠી. સનંદ. (લાઈસન્સ.
પરવાર (ના) નવરાસ, ફુરસદ, અવકાશ.
પરવારતું (વિ) બેરોજગારી. નવરું,
પરવારવું (ક્રિ) ફારગત થવું, નવરા થવું.
પરવારી (ના) એક દખણની અતિ શૂદ્ર જાતિ.
પરવાળું (ના)પ્રવાલ, એક જલજંતુના લોહીના
મણકા. [નું અંતર.
પરવીટો (ના) રેંટિયાપરથી સૂતર ઉતારવા-
પરશાળ (ના)ચાલી, ભોંયતળિયાની છૂટી જગા.
પરશુ (ના) ફરસી. એક હથિયાર.
પરશુદ્દી (ના) ધોયલા ઘઉંનો લોટ, મેદો.
પરસ (ના) ઝાકળ.
પરસણ ચરવાં (ક્રિ) મળસકે ઢોર ચારવાં.
પરસેવ (ના) પ્રસ્વેદ, ઘામ. ચાકરી.
પરસેવો (ના) પ્રસ્વેદ; ઘામ, બફારો.
પરસ્પર (અ) અન્યોન્ય, માંહોમાંહે. પોતા-
પરસ્વાધીન (વિ)પરતંત્ર, પરાધીન. [પોતામાં.
પરહરવું (ક્રિ) તજવું, દૂર કરવું.
પરહેજ (વિ) કેદ. ખાવાની બાધાવાળું.
પરહેજ, પરહેજી (ના) કરી, પથ્ય, બંધી, બાધા.
પરહેજગાર (વિ) પથ્ય પાળનાર.
પરળવું (ક્રિ) પલળવું. ભીંજાવું.
પરાંત (વિ) ગુરાંત, શિલક, બાકીનું.
પરાંતવું (ક્રિ) પરવારવું, કામથી ફરાગત થવું.
પરા (ના) વાણીનું પ્રથમ સ્વરૂપ. ઉત્તમગતિ.
પરા (ઉ) ઉલટું, અતિ, વિશેષ ઇત્યાદિ અર્થે.
પરા, પરાઈ (ના) દાંડો, દસ્તો.
પરાકાષ્ઠા (ના) છેલ્લી હદ મહામુસીબત.
પરાક્રમ (ના) સામર્થ્ય, શકિત, શૌર્ય.
પરાક્રમી (વિ) સમર્થ, વીર્યવાન્.
પરાગ (ના) ફૂલોમાંનો સુગંધી ભૂકો.
પરાછિત (ના) પ્રાયશ્ચિત. શુદ્ધિ.
પરાજ (ના) પરાત, કથરોટ, થાળો.
પરાજય (ના) પરાભવ, હાર.
પરાણી (ના) પરોણી, આરવાળી લાકડી.
પરાણે (અ) બળાત્કારે, જોરાવરીએ.
પરાણો (ના)ખેડુતનું એક હથીઆર. આગ્રહપૂર્વક,
પરાત્પર (વિ) શ્રેષ્ઠ. સૌથી પર તે. [મેમાન.
પરાધીન (વિ) બીજાના તાબાનું, પરતંત્ર.

પરાન્ન (ના) પારકું અનાજ.
પરાભવ (ના) પરાજય, હાર.
પરાય (ના) પરાઈ, દાંડો, દસ્તો.(ખાંડવાનો).
પરાયણ (વિ) વળગેલું, સંબંધી. તત્પર.
પરાયું (ના) પારકું.
પરાર, પરારિ (અ) તીજે વરસે.
પરાર્ધ (વિ) ૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦ (સં-[ખ્યા).
પરાર્ધ (ના) બ્રહ્માનું અરધું આવરદા.
પરાલ (ના) પલાલ, પેંડો, ભાતનું ઘાસ.
પરાવર્તન (ના) ઉલટું કરવાની ક્રિયા.
પરાવૃત્ત (વિ) ઉલટાવેલું, પાછું આપેલું.
પરિ (ઉ) ચોફેર, વિશેષ, ઈત્યાદિ અર્થે.
પરિગ્રહ (ના) દાન.
પરિઘ (ના) આગળો, આડી.
પરિચય (ના) ઓળખાણ, પિછાન.
પરિણામ (ના) છેલ્લું ફળ, હાંસલ.
પરિતાપ (ના) ઘણોજ તાપ. પ્રતાપ. ભય.
પરિત્યાગ (ના) હમેશને માટે તજવું તે.
પરિધ, પરિધિ (ના) ઘેર, ઘેરાવો.
પરિધાન (ના) પહેરવું તે, વસ્ત્ર, પોશાખ.
પરિપક્વ (વિ) પૂરૂં પાકેલું, સીજેલું.
પરિપૂર્ણ (અ) સંપૂર્ણ, સારી પેઠે.
પરિબ્રહ્મ (ના) પરબ્રહ્મ, પરમાત્મા.
પરિભાષા (ના)સ્પષ્ટ વ્યાખ્યા. શાસ્ત્રીય શબ્દો.
પરિમળ (ના) પીમળ, સુવાસ, સુગંધ.
પરિમાણ (ના) માપ, વજન. પ્રમાણ. સંખ્યા.
પરિયટ (ના) ધોબી, લુગડાં ધોનાર. [ગણુન.
પરિયા (ના) વડાવા, પૂર્વજ. વંશજો.
પરિવાર (ના) કુટુંબકબીલો, ખટલો.
પરિશિષ્ટ (વિ) શેષ, બાકીનું.
પરિશોધ (ના) સંપૂર્ણ શોધ. પાકી તપાસ.
પરિશ્રમ (ના) ઘણીજ મહેનત.
પરિહાર (ના) વારણ, નિવારણ, દોષહરણ.
પરી (ના) અપ્સરા, પાંખવાળી સુંદરી.
પરીક્ષક (ના) પરીક્ષા લેનાર, તપાસનાર. પા-
પરીક્ષા (ના) તપાસ. શોધ. જ્ઞાન. [રિખ.
પરીખ (ના) પારેખ, પરીક્ષક. સરાફની અટક.
પરીસવું (ક્રિ) પીરસવું, પરિવેષણ કરવું.
પરૂં (વિ) દૂર, આઘું
પરૂં (ના)ગામના દરવાજાને લગતી જગા. પુર.
પરૂ (ના) પાકા ગુમડાનો સફેત ઘટ રસ.
પરૂણો (ના) પરાણો, આરવાળી લાકડી.
પરે (ના) પોહ, પરોઢ, મળસકું, પ્રભાત.
પરેજ (વિ તથા ના) જુઓ "પરહેજ."
પરેજી (ના) કરી, પથ્ય. બંધી.
પરેસાન (વિ)નિર્લજ,વંઠેલ. ચતુર. [મારફતે.
પરોક્ષ (અ)અદૃશ્ય, ગુપ્તપણે. પાછળ. બીજાની
પરોઢ, પરોઢિયું (ના) પ્રભાત, મળસકું, વહાણું.
પરોણી (ના) પરાણી, આરવાળી લાકડી, સ્ત્રી મેમાન.

પરોણાગત પરોણાચાકરી પરોણાચાર	(ના) મેમાનીયત, આદરસત્કાર. ખાતરબરદાસ્ત.

પરોણો (ના) મોટી પરાણી. મેમાન, પ્રાહુણક.
પરોપકાર (ના) પારકાનું ભલું કરવું તે. પર-
પરોપકારી (વિ) પરહિત કર્તા. [હિતનું કામ.
પરોવવું (ક્રિ) પોરવવું. જોડવું.
પર્જન્ય (ના) વર્ષાદ, મેઘ.
પર્ણકુટી (ના) ઝુંપડી.
પર્મ (વિ) પરમ અર્થે (કવિતામાં).
પર્યંક (ના) પલંગ, છપ્પરખાટ.
પર્યટન (ના) પ્રવાસ, મુસાફરી, દેશાટણ.
પર્યન્ત (અ) લગી, સૂધી.
પર્યાપ્તિ (ના) સમાપ્તિ, પૂર્ણતા, તૃપ્તિ. અંત.
પર્યાય (ના) રીત. તોડ. અર્થ. બદલો.
પર્વ (ના) તહેવાર. પેરિયું. વિભાગ.
પર્વણી (ના) પુણ્યતિથિ, તહેવાર.
પર્વત (ના) ડુંગર, નગ, પહાડ.
પલક (ના) પળ, ક્ષણ. [વિ, વર્ષાદ.
પલકદરિયાવ (ના) પલમાં દરિયો બનાવે એ-
પલકારો (ના) પલક. આંખનો ઈસારો.
પલંગ (ના) પર્યંક, છપ્પરખાટ.
પલંગડી (ના) નાનો ખાટલો.
પલંગપોષ (ના) પલંગનો ઓસીકા તરફનો ભાગ ઢાંકવાનું કપડું.
પલટણ (ના) લશ્કરની ટૂકડી. હારની હાર.
પલટવું (ક્રિ) ઉલટાવવું, ફેરબદલ કરવું. લોટવું. બદલે જવું. [પટાનો ખેલ.
પલટો (ના) ગાયનની એક છટા, તાન. એક
પલવટ (ના) પહેરેલા વસ્ત્રની ગાંઠ.

પલળવું (ક્રિ) ભીંજાવું, પાણીવાળું થવું.
પલાંખી (ના) આંકના પાડાની હાર. પલ્લ-
ખા. આંકના પ્રશ્ન. [ધું તે. પદ્માસન.
પલાંઠી (ના) પગમાં પગ મેળવી ચપટ બેસ-
પલાખા (ના) પલાંખી, આંકના પ્રશ્ન.
પલાણ (ના) પલ્યયન, ખોગીર, જીન.
પલાણ કરવું (ક્રિ) ઘોડાપર સ્વારી કરવી.
પલાણ્ડુ (ના) કાંદો, ડુંગળી.
પલાયન (ના) પોબારાં. નાસભાગ.
પલાશ (ના) ખાખર, એક વૃક્ષ. [લવું.
પલાળવું (ક્રિ) ભીંજવવું, ભીનું કરવું. ઓ-
પલિતા (ના) કાકડા. ઘીમાં ઠારેલા પોળીના
પલિતો (ના) બળતો કાકડો, આગ. [કકડા.
પલીત (ના) પ્રેત, ભૂત. ભયંકર માણસ.
પલોટવું (ક્રિ) કેળવવું. રગદોળવું.
પલ્લવ (ના) કુંપળિયાં, નવા અંકુર. પાલવ.
પલ્લિ (ના) ધીલોડી, ઘેઠી, એક પ્રાણી.
પલ્લું (ના) ત્રાજવાનું ઠામ. લગ્ન પ્રસંગ-
નું સ્ત્રીધન.
પલ્લો (ના) છેડો, પદર, પાલવ. ટપ્પો.
પવઈ (ના) પાંવે, નપુંસક, હીજડો.
પવન (ના) વાયુ, સમીર, મરુત.
પવનચક્કી (ના) પવનથી ફરતું ચક્ર.
પવનપાવડી (ના) જે પહેર્યાથી પવનની પેઠે
ઉડાય તેવી પાદુકા. વાયુવેગ.
પવાડો (ના) પોવાડો, વીર વર્ણનની લાવણી.
પવાલું (ના) પ્યાલું, જામ.
પવિત્ર (વિ) શુદ્ધ, પાવન, ચોખ્ખું.
પવિત્રાંબારસ (ના) શ્રાવણ શુદ ૧૨. દેવને
પવિત્રાં ધરાવવાનો દિન.
પવિત્રી (ના) દર્ભની વીટી, દેવનાં પગલાં.
પવિત્રું (ના) રેસમ સુતરની કંઠી. મોતીની,
પશમ (ના) ઊન. સફેદ રૂ, શષ્પ. [સેર.
પશુ (ના) ચોપગાં પ્રાણી, ઢોર.
પશુપતાસ્ત્ર (ના) શિવજીનું બાણ.
પશ્ચાત્ (અ) પછે, પાછળથી. [ળાપો.
પશ્ચાત્તાપ (ના) પસ્તાવો, પછીથી થતો બ-
પશ્ચિમ (ના) આથમણી. (વિ) પાછળું.
પશ્યન્તી (ના). શબ્દની બીજી સ્થિતિ.
પસન્દ (વિ) ગમતું, ભાવતું, સ્વીકારેલું.
પસર (ના) પ્રભાતમાં ઢોર ચારવાં તે.
પસરવું (ક્રિ) પ્રસરવું, ફેલાવું, વિસ્તૃત થવું.
પસલી (ના) આઠીયું. વીટી. રાખડીની ભેટ.
પસલો (ના) ખોબો.
પસવારવું (ક્રિ) પંપાળવું.
પસાય (ના) પ્રસાદ, કૃપા.
પસાયતું (ના) ચાકરી બદલ આપેલી ભોંય.
પસાર (ના) હેરાફેરા.
પસાર (વિ) પાર ઉતરેલું, દાખલ થયલું.
પસારવું (ક્રિ) ફેલાવવું, લંબાવવું.
પસારો (ના) પ્રસાર, ફેલાવ, વિસ્તાર.
પસિયારું (ના) ખીલી ઘાલવાનું નાકું.
પસીનો (ના)પરસેવો, ઘામ, બફારો, પ્રસ્વેદ.
પસ્તાં (ના) એક સૂકો મેવો.
પસ્તાગિયો (ના) કાછિયો, શાકભાજી વેચનાર.
પસ્તાનું (ના) પ્રસ્થાન, સમુહૂર્તમાં પાસેની
પસ્તાવું (ક્રિ)પસ્તાવો પામવો. [જગામાં વાસ.
પસ્તાવો (ના), પશ્ચાત્તાપ, ખેદ.
પસ્તી, પસ્તું (ના) પુષ્ટિ, ઉપરાણું, પક્ષ.
પહર (ક્રિ) મધરાતે ઢોર ચારવાં.
પહાણવું (ક્રિ) કોરું કપડું ધોવું, નીખારવું.
પળ (ના) પલ, ક્ષણ.
પળકવું (ક્રિ) વારે વારે આવવું, પેધે પડવું.
પળવું (ક્રિ) જવું, નાસવું, રખાવું. ખરું થવું.
પળિયું (ના) પલિત, ધોળાવાળ.
પળી (ના) પળિયાં. બરણીમાંથી પ્રવાહી કા-
પળો (ના) મોટી પળી. [ઢવાનું ઠામ.
પળોટવું (ક્રિ) પલોટવું, કેળવવું.
પાંકડ (વિ) વાંઝણી, વંધ્યા.
પાંકવું (વિ) ધારેલું, તાકેલું.
પાંખ(ના)પક્ષ. છાપરાની બાજુનો છેડો. ઓથ.
પાંખડી (ના)ફૂલની પાંદડી. દુર્વાની ડાંખલી.
પાંખડું (ના) શાખા, ડાળી.
પાંખી (અ) વિના, શિવાય.
પાંખી (ના) બીજે દિવસ, પછીનો દિન.
પાંખુ (ના) પાંખડું. (વિ) પાંતળું, ઓછું.
પાંખોડું (ના) બાહુ, હાથ.
પાંગત (ના) પગ તરફનો ભાગ.
પાંગરવું (ક્રિ) અંકુર ફૂટવા, ખીલવું.
પાંગરા (ના) ઝુલતી દોરી.

પાંગળગાડી (ના) બાળકને ચાલતાં શીખવાની
પાંગળું (વિ) પંગુ, પગમાં ખોડવાળું. [ગાડી.
પાંચ (વિ) પંચ, ૫ (સંખ્યા).
પાંચડો (ના) પાંચ સંખ્યાનું ચિહ્ન, ૫.
પાંચમ (ના) પાંચેમ, પંચમી.
પાંચું (ના) પાંચના આંકડાનો પાડો.
પાંચેમ (ના) પંચમી, પક્ષની ૫ મી તિથિ.
પાંજણ, પાંજણી(ના)અંધારણ, ટેવ, હાર, ખળ.
પાંજર (ના) પાદર.
પાંજરાપોળ (ના) અશકત ઢોરની ધર્મશાળા.
પાંજરી (ના) ગાડાના પાછલા ભાગનું ઢાંકણું.
પાંજરું (ના) ૧પંજર. જાળીદાર અંધીઆર ચો-
પાંજી (ના) પાંજણી, ટેવ, કરોડું. [કહું.
પાંત (ના) પાંગત, પગ તરફનો ભાગ.
પાંતરી (ના) અનાજના છોડનું પાંદડું.
પાંતી (ના) ભાગ, હિસ્સો, વાંટો.
પાંદડી (ના) ફૂલની પાંખડી. પાંતરી. એક કા-
પાંદડું (ના) પાતરું, પત્ર, દલ. [નનું ઘરેણું.
પાંપણ, પાંપેણ (ના)આંખના પાળાપરના બાલ.
પાંસરું (વિ) પાધરું, સીધું. ઠાવકું, ડાહ્યું.
પાંસળી (ના) છાતીના ઠાઠાંના બાજુની હાડ-
પાંસેઠ (વિ) ૬૫ (સંખ્યા). [કી. અક્કલ.
પા (વિ) પાદ, પા, ચતુર્થાંશ. ૦।
પા (ના) પાયા, ૦। ના આંક.
પાઈ (ના) પૈ. અડધી. સોપારી.
માઈયો (ના) પાયો. નાનો જાડો દંડકો.
પાઉ (ના)જાડી ભાખરી. વિલાતી રોટી.
પાક (ના) રસોઈ. ઉપજ, પેદાશ. વસાણાં નાંખી સેકેલું ચૂરમું. પૌષ્ટિક ખોરાકની મેળવણી. પકવતા.
પાક (વિ) પવિત્ર, શુદ્ધ. ઇમાનદાર.
પાકચટ (વિ) થોડું પાકેલું (ફળ).
પાકટ (વિ) પકવ, પાકેલું.
પાકડું (ના) વગ, વસીલો.
પાકણી (વિ) પાણી ઊઠે તેવી.
પાકવું (ક્રિ) ઉગવું, ફળવું. પકવ થવું. વળવું. દુખવું. મુદત ભરાવી. તાબે થવું.
પાકશાસ્ત્ર (ના) સૂપશાસ્ત્ર, રસોઈની વિદ્યા, કડછીકળા. [અનુર્વની.
પાકું (વિ) પકવ, પકકું. પૂરું. ઠરેલું. પુખ્ત.

પાખ (ના) પખ, પક્ષ, તરફેણ.
પાખણ્ડ (ના) ધર્મઢોંગ. બનાવટ.
પાખણ્ડી (વિ) ઢોંગી. કૃત્રિમ.
પાખર (ના) પ્રક્ષર, ફૂલની ચાદર. બખ્તર.
પાખાણ (ના) પાષાણ, પથ્થર, અશ્મ.
પાખી, પાખે (અ) વિના, વગર, સિવાય.
પાખી (ના) ચૌદશની પર્વણી (જૈન).
પાખો (ના) કણ્ટીકાળો, રાખોડીનો લેપ.
પાગ (ના) પાદ, ચરણ, પગ.
પાગડું (ના) રકાબ; પાવડો; લટકતું પેગથિયું
પાગર (ના) હોડી ખેંચવાનું દોરડું.
પાગરણ (ના) પથારીનો સામાન.
પાગલદાણા (ના) પગનું ઘરેણું.
પાગા (ના) પાયગા. [ચીરે
પાઘ, પાઘડી (ના)માથે બાંધવાનો ટૂંકા પતા
પાઘડી બંધાવવી(ક્રિ)શોક મૂકાવવો,ઈનામ અ
પાચક (વિ)પચાવનારું, (ના) રસોઈઓ. [પ
પાચન (ના) પચનક્રિયા.
પાચ્છા (ના) પાદશાહ, બાદશાહ, રાજા.
પાછલી રાત (ના) રાતનો ચોથો પોહોર.
પાછલું (વિ) પછવાડેનું. ગત. છેલ્લું.
પાછલો પોહોર (ના) દિવસનો ચોથો પોહો
પાછળ (અ) પૂઠે, પછવાડે.
પાછું (અ) ફરીથી, વળી. પૂઠે.
પાછું થવું (ક્રિ) મરણ પામવું.
પાજ (ના) પૂલ. એક રેસમી કાપડ.
પાજી (વિ) બેશરમું. નીચ.
પાંચજન્ય (ના) વિષ્ણુનો શંખ.
પાટ (ના)પીઠ. બાંક. ગાદી. આસન. પટ્ટ, વર
પાટલા ઘો (ના) એક જાતની ઘો. એક પ્રાણ
પાટલાસાસૂ(ના)મોટી સાળી.વહૂની મોટીબહે
પાટલી (ના) બાંક. નાનો પાટલો. પગનું અખું તળિયું. એક ઘરેણું. પુરુષના પહેરેલ ધોતિયાની ઘડી.
પાટલો (ના) નાના પાયાની બેઠક.
પાટલો ફરવો (ક્રિ) કામ થવું.
પાટવીકુંવર (ના) યુવરાજ, રાજાનો વડો કુંવ
પાટિયાં (ના) તુળસીપાટિયાં, એક ઘરેણું.
પાટિયું (ના) ચપટું વેહેરેલું લાકડું. સેત
પાટિયો (ના)ઠીકરાની. તપેલી. [ણવાનો ઘોડો.

પાટી (ના) વર્ણેલી પટ્ટી. સીલેટ. હુકડી.
પાટીદાર (ના) વતનદાર ખેડુત, કણબી.
પાટુ (ના) લાત.
પાટુડી (ના) પાટિયો, ઠીકરાનો ટોપ.
પાટિડી (ના) નાનું હાંલ્લું.
પાટો (ના) પટ્ટો. ઢાંકણ, બાંધણની ચીપ.
પાટોપાટ (અ) એક બીજાને જોડાઈને.
પાઠ (ના) પઠણ, વાંચન. સ્તવન. ધડો.
પાઠક (ના) પાઠ કરનારો.
પાઠશાળા (ના) મોટી નિશાળ, કોલેજ.
પાઠાન્તર, પાઠફેર (ના) પાઠભેદ. જુદો પાઠ.
પાઠી (વિ) પાઠ મોંઢે રાખનાર.
પાઠું (ના) પૃષ્ઠ. વાંસાનું એક દરદ.
પાઠું ખેંચવું (ક્રિ) ટોપલી ઉપાડવી.
પાડ (ના) ઉપકાર. [સતી.
પાડપડોસ (ના) નજીક રહેનાર, પડખાની વ-
પાડવું (ક્રિ) પડે તેમ કરવું. હરાવવું. ચીત-
રવું. કરવું. કહેવું. રાખવું.
પાડાખાર (ના)આંટવેર, પાડા જેવી અદાવત.
પાડાપડોસ, પાડાપડોસી(ના) પડખે વસનાર.
પાડી (ના) નાની ભેંસ.
પાડીલું (વિ) પાડ જાણનાર, કૃતજ્ઞ.
પાડું (ના) ભેંસનું બચ્ચું. [જથ્થો, રૂઢી.
પાડો (ના) ભેંસનો નર. પાડ, ધડો. આંકનો
પાણ (ના) પા અથવા ચતુર્થાંશનું ચિહ્ન.
પાણકોરું (ના) કોરું કાપડ. [ના; ૧. હાથ.
પાણિ (ના) હાથ, કર, હસ્ત. [મિલાપ.
પાણિગ્રહણ (ના) લગ્નસંબંધ, વિવાહ, હસ્ત-
પાણિયારું (ના) પાણી રાખવાની ઊંચી જગા.
પાણી (ના) પાનીય, જળ, ઉદક, નીર. તેજ.
શૌર્ય. પટ. ધાર. વીર્ય.
પાણીસું (વિ) પાણીવાળું.
પાણીછાણી (ના) પાણી ભરવું વગેરે કામકાજ.
પાણીદાર (વિ) તેજી, જોસદાર.
પાણીપન્થો (ના) જલવેગી ઘોડો.
પાણીપોચું (વિ) પાણીના અંશવાળું.
પાણીફેર (ના) હવાફેર.
પાણીભરાવાં (ક્રિ) સોજો ચઢવો.
પાણ્ડવ (ના) પંડુ રાજાના પાંચ પુત્ર.
પાણ્ડિત્ય (ના) પંડિતાઈ, વિવેકબુદ્ધિ.

પાણ્ડુ (ના) પીળો તથા ધોળો મિશ્રરંગ.
પાત (ના) પત્તન.
પાતક (ના) પાપ, અઘ. અન્યાય.
પાતકી (વિ) પાપી, દોષી. દુષ્ટ. અધર્મી.
પાતર (ના) વેશ્યા, ગુણકા.
પાતરવડિયાં, પાતરાં (ના) અળુનાં પાત્રાં.
પાતરી (ના) પત્રી, પાંદડાં.
પાતરું (ના) પાંદડું.
પાતરે પાણીપાવું (ક્રિ) રીબાવવું. દુઃખ દેવું.
પાતળ (ના) પત્રાવળી, ખાજ. સફેત વસ્ત્ર.
પાતળિયો (ના) પાતળો અને દેખાવડો પુરુષ.
પાતળું (વિ) કૃશ, સૂકું. પતરાં જેવું. નરમ.
પાતાળ (ના) પૃથ્વીનું તળિયું. પૃથ્વીના ૭ પડ
(અતળ, વિતળ, સુતળ, મહાતળ, રસાતળ,
તળાતળ અને પાતાળ)માંનું છેલ્લું.
પાતાળજંત્રી (વિ) પહોંચેલી બુટ્ટી.
પાતેલી (ના) તપેલી, નાનો ટોપ.
પાતેલું (ના) પાતિલી, પહોળા મોંનું વાસણ.
પાત્ર (ના) ઠામ. પ્રકરણ. નાટકના વેશધારી.
પાત્ર (વિ) યોગ્ય, લાયક, જોગ
પાથરણ, પાથરણું (ના) બિછાનું. શોક સાદડી.
પાથરવું (ક્રિ) પ્રસારો કરવો.
પાથરો (ના) કાપેલી કડબ. [વાયુસ્રાવ.
પાદ (ના) પાગ, પગ, ચતુર્થાંશ. ૦. પર્દન,
પાદર (ના) ગામના ઝાંપા બહારની જગા.
પાદરી (ના) ખ્રિસ્તી ધર્મોપદેશક.
પાદવું (ક્રિ) ગાંડથી વા છૂટવો.
પાદશાહ (ના) બાદશાહ, મુસલમાન રાજા.
પાદશાહજાદો (ના) રાજકુમાર.
પાદશાહી (ના) રાજ. (વિ) રાજાનું.
પાદુકા (ના) પાવડી. પગલાં.
પાદોદક (ના) પગનું ધોણ.
પાદ્ય (ના) પગ ધોવાનું પાણી વગેરે.
પાધરું (વિ) સીધું, પાંસરું. (અ) સન્મુખ.
પાધરદોર (વિ) દોરા જેવું સરળ. ઠાવકું.
પાન (ના) પર્ણ, પત્ર, પાંદડું. પાનું ચિહ્ન.
ગુંથેલા વાળ પેય.
પાન (પ્ર)પીવાના અર્થે. જેમ મધુપાન, જળપાન.
પાનખર (વિ) પાંદડા ખરવાની ઋતુ, શિશિર,
પાનદાન (ના)પાન રાખવાનું ઠામ. (શીઆળો.

પાનું (ના) ગંજીફે, રમવાનાં પત્તાં.
પાની (ના) પગનું તળિયું.
પાનું (ના) પૃષ્ઠ, સફું. પતરું. એક રત્ન.
પાનેતર (ના) ઘાટડી, પરણતી વખતે કન્યાને
પાનો (ના) પ્રસ્નવ, ધાવણ. [પહેરવાનું વસ્ત્ર.
પાપ (ના) અઘ, અધર્મ. દોષ. કપટ. પીડા.
પાપગ્રહ (ના) પીડા કરનાર ગ્રહ.
પાંપડ (ના) પર્પટ, ખારી પાતળી સૂકી પોળી.
પાપડખાર (ના) પાપડમાં નાંખવાનો ખારો.
પાપડી(ના)વાલની સીંગ. એક ખોરાક. [સંચોરો.
પાપણી (ના) પાપિણી, દુષ્ટ સ્ત્રી.
પાપા (ના) રોટલી (બાલભાષા).
પાપિષ્ટ, પાપી (ના) દુષ્ટ. પાપથી ભરેલું.
પામર (વિ) કંગાળ, નીચ. હીણ. રંક.
પામરી (ના) રેશમી પીછોડી.
પામવું (ક્રિ) મેળવવું. આણવું. ખમવું. તાબે
પાય (ના) પાદ, પગ, ચરણ. [થવું
પાયકિસ્ત (વિ) ઉજ્જડ, નિર્જન.
પાયખાનું (ના) સંડાસ, જાજરૂ.
પાયગા (ના) પાગા. ઘોડેસ્વારનું રહેઠાણ.
પાયજામો (ના) સુરવાળ, પાટલૂન.
પાયદળ (ના) પેદળ, પગે ચાલનાર લશ્કર.
પાયમાલ (વિ) તળિયાઝાટક, ખરાબેહાલ.
પાયમાલી (ના) દુર્દશા, ખરાબ હાલત.
પાયરી (ના) સીડી, પગથિયું. દરજ્જો. કેરીની
પાયલ (ના) પગના ઘુઘરા. [એક જાત.
પાયલી (ના) પાવલી, ભરપની પાલી.
પાયલું (ના) પાવલું (ગ્રામ્ય). [ધિખોડવું.
પાયા પાડવાં (ક્રિ) લૂગડાને લાકડાના કકડાએ
પાયો (ના) આધાર, થાંભલો. ટેકો લાકડાનો
કટકો. તળિયું. પા. [વાં તે. મર્મ.
પાર (ના) છેડો, હદ. રસ્તો. તીર કસણાં છૂંદ-
પાર (અ) તમામ, પૂર્ણ, અખિલ.
પારકું (વિ) પરાયું, બીજાનું.
પારખ (ના) પરીક્ષા. કદર, બુજ.
પારખવું (ક્રિ) પરીક્ષા કરવી. ઓળખવું.
પારખું (ના) પરીક્ષા. કસ.
પારખુ (ના) પરીક્ષક, પારખનાર.
પારંગત (વિ) પારગત પાર પામેલો, નિપુણ.
પારજાત, પારજાતિક (ના) પારિજાત.
પારણા (ના) ઉપવાસ મૂકવો તે.
પારણું (ક્રિ) પલનું, ચોકઠાવાળો હિંચકો.
પારદ (ના) પારો. (વિ) પાર દેખાડનાર.
પારદર્શક (વિ) જેમાંથી આરપાર દેખાય તેવું
પારધી (ના) પારાધી, શિકારી.
પારમ્પાર (અ) પૂરેપુરું, સંપૂર્ણ.
પારવું (ક્રિ) નીંદવું.
પારસ, (ના) પારસમણી, સ્પર્શમણી.
પારસપીપળો(ના) એક જાતનું પીપળાનું વૃક્ષ.
પારસાત (અ) પાર્શ્વાત, પાસેથી.
પારસાલ (ના) પોર, ગયું વરસ.
પારસી(ના)જરથોસ્તી ધર્મપાળક જાતિ. ઈરાની.
પારસે આવવું (ક્રિ)હે આવવું, સવાણે આવવું.
પારસો મૂકવો (ક્રિ)હો મૂકવો, પાનો છોડવો.
પારાણ (ના) પારાયણ, સપ્તાહ. પુરાણનો પાઠ.
પારાપાર (અ) સંપૂર્ણ. આથી તે પાર લગીનું.
પારાયણ (ના) પારાણ, પુરાણ કથા.
પારાવત (ના) પારેવું, ખબુતર.
પારિજાત, પારિજાતક (ના) એક જાતનું
પારિપત્ય (ના) શિક્ષા, સજા, શાસન. [વૃક્ષ.
પારિપાર્શ્વિક (ના) સૂત્રધારનો સહાયક.
પારી (ના) તરાજ, પરાઈ.
પારેઠ (વિ) ઘણા દિવસની વીઆયલી (ભેંસ).
પારેવું (ના) પારાવત, ખબુતર.
પારો (ના) છરો, સીસાની ગોળી. પારદ, એક
પાર્થિવ (ના) પૃથ્વીના, પાટીના. [ધાતુ.
પાલ (ના) તરતો ચીકણો પદાર્થ. ડુંગર વચે-
નું રાન. પલ્લી.
પાલક (વિ) પાલણ પોષણ કરનાર.
પાલક, પાલખ (ના) એક જાતની ભાજી.
પાલખ (ના) માચ, ગરાત.
પાલખી (ના) નરવાહન, ડોલી.
પાલણ, પાલન (ના) પોષણ. સંભાળ.
પાલવ (ના) પલ્લવ, છેડો. આસરો.
પાલવડો (ના) પાલવ (કવિતામાં).
પાલવવું (વિ) ઓજવું, પરવડવું.
પાલી (ના) નાની પાંતરી. પાયલી. ચાર શેર
પાલું (ના) પવાલું. ખપેડાની ટટ્ટી. [માપ
પાલો (ના) પાંદડાં. પગે ચાલતું મનુષ્ય. બરફ.
પાવ (ના) પગ. પા, ચતુર્થાંશ.

પાવક (ના) અગ્નિ, વહ્નિ, દેવતા.
પાવાડયો (ના) એક ધર્મપંથ. ભવાયામાં વા-
 [સીધું વાળનાર.
પાવડી (ના) પાદુકા.
પાવડું (ના) પગ મૂકવાની જગા.
પાવડો (ના) પાવડું. એક ઓજાર. કાચો પુલ.
પાવન (વિ) શુદ્ધ, પવિત્ર. [હોદારણી
પાવરો (ના) તોબરો (ઘોડાનો).
પાવળિયો (ના) પગ, ચરણ. [સિક્કો.
પાવલી, પાવલું, પાવલો (ના) પા રૂપિયાનો
પાવલો પા (ના) એક બાલખેલ.
પાવું (ક્રિ) પીએ તેમ કરવું. રેડવું. સિંચવું.
પાવે, પાવૈયો (ના) નપુંસક, હીજડો. [જડવું.
પાવો (ના) એક ભુંગળીનું વાજું. સીસોટી.
પાશ (ના) ફાંસો. જાળ. બંધન. રંગ. એક
પાશલી (ના) ખેડુતની નાની પાશ. [ઓજાર
પાશાતણિયો (ના) ચાંદીપર સોનાનું પતરું
 ચઢાવી ખેંચનાર.
પાશિયું (ના) રાંપડી, નાની પાશ.
પાશેર (વિ) શેરનો ચોથો ભાગ.
પાશેરી, પાશેરો (ના) પાશેરનું માપ, તોલ.
પાશો (ના) રૂપાનો ઢાળકો.
પાષાણ (ના) પથ્થર, પહાણો.
પાષાણભેદ (ના) એક ઔષધિ.
પાષો કરવો (ક્રિ) અનાજ ઝાડકવું.
પાસ (ના) રંગનો અંશ. રજાચીઠી.
પાસ (અ) પાસે, નજીક, સોડે.
પાસ (વિ) પસાર, દાખલ.
પાસું (ના) કરોડ. બાજુ. પક્ષ.
પાસે (અ) પાર્શ્વ, સોડે, નજીક, પાસ.
પાસેનું (વિ) ગાંઠનું, ઘટનું, સત્તાનું. [કટકો.
પાસો (ના) પાશ. દાવ. રમવાનો દાણાદાર
પાળ (ના) પાલિ, કોરાણ. આડ.
પાળક (વિ) પાલણ પોષણ કરનાર.
પાળણ (ના) પાલણ, પોષણ. સંભાળ.
પાળવું (ક્રિ) ઉછેરવું. પોષવું, આચરવું. અનુ-
પાળિયો (ના) સ્મરણ સ્તંભ. [સરવું.
પાળી (ના) છરી. વારી. ફીનો.
પાળું (વિ) પગે ચાલતું (માણસ). [સીપાઇ.
પાળો (ના) પાંપણ. પદાતિ, પગે ચાલનાર
પિંખવું (ક્રિ) ચૂંથવું, છૂટું પાડવું.

પિંજણ (ના) તાંત, પિંજવાનું યંત્ર, તથા કર્મ.
પિંજવું (ક્રિ) છૂટું પાડવું. તાંતથી સાફ કરવું.
પિંજારી (ના) પિંજારાની સ્ત્રી. એક પંખી.
પિંજારો (ના) પિંજવાનો ધંધો કરનાર.
પિંડલો (ના) લોંદો. ગોળો.
પિંડારો (ના) પિણ્ડાર, ગોવાળિયો. લૂટારો.
પિંડોરિયું (ના) માટીના પિણ્ડાનું ચણેલું ઘર.
પિક (ના) કોયલ, કોકિલ, વનપ્રિય, પરભૃત.
પિંગળ (ના) છંદશાસ્ત્ર, કાવ્યકળા પ્રવર્તક ના-
 ગ. એક વાજું. રંગ. [ડી ભરથરીની રાણી.
પિંગળા (ના) ડાબા નસકોરાનો વાયુ. એક ના-
પિંગાણી (ના) ધૂપેલની વાડકી.
પિચ્છ (ના) પીછું.
પિછાન (ના) ઓળખ, સમજણ, સ્મરણ.
પિંજર, પિંજરૂં (ના) પાંજરૂં.
પિણ્ડ (ના) ચોખાનો ગોળો. પિતૃ. દેહ.
પિણ્ડદાન (ના) પિંડસહિત શ્રાદ્ધ ક્રિયા તે.
પિણ્ડરોગી (વિ) પાણ્ડુ રોગવાળો.
પિણ્ડી (ના) શિવલિંગ.
પિણ્ડુ (ના) દોરીનો દડો.
પિતર (ના) પિતૃ. મૂવેલાં પૂર્વજ.
પિતા (ના) બાપ, જનક, તાત.
પિતામહ (ના) દાદો, બાપનો બાપ.
પિતામહી (ના) બાપની મા, દાદી.
પિતૃઋણ (ના) પિતાપ્રતિ ફરજ. બાપનું દેવું.
પિતૃપક્ષ (ના) શ્રાદ્ધિયાં, ભાદરવા વદ.
પિતૃભક્તિ (ના) બાપ પ્રતિ પૂજ્ય ભાવ.
પિતૃલોક (ના) પિતૃને રહેવાનું ધામ.
પિત્ત (ના) એક દેહદોષ.
પિત્તપ્રકૃતિ (ના) ગરમ-આકળો-સ્વભાવ.
પિત્તળ (ના) એક પીળી મિશ્રધાતુ.
પિત્તળ (ત્રિ) આકળા સ્વભાવનું. ઓછું પાત્ર.
પિત્તાશય (ના) કાળજું.
પિત્તો (ના) ગરમ સ્વભાવ.
પિત્તો ઉછળવો (ક્રિ) મીજાજ તપી જવો.
પિત્રાઈ (વિ) એક કુળનું. એકગોત્રી.
પિત્રાણ (ત્રિ) પોતાના ગોત્રની સ્ત્રી.
પિનાક (ના) શિવનું ધનુષ્ય. ત્રિશૂળ.
પિપાસા (ના) તૃષા, તરસ, ધખ.
પિયર (ના) પિહેર, પીએર.

પિયાલ (ના) પિરાજદન, એક ઔષધિ.
પિયુ, પિયુડો (ના) ધણી, પતિ, વર.
પિલ્લ (ના) પીચો, ચીપડો, ચિલ્લ.
પિશંગ (ના) કપિલ, કડાર, પિંગળ (રંગ).
પિશાચ (ના) ભૂતયોનિ. પલીત.
પિશાબ (ના) ઈશકત, મૂત્ર, લઘુશંકા.
પિશુન (ના) ચાડિયો.
પિસ્તોલ (ના) નાની બંદૂક.
પીખ (ના) ટૂંપવાની ક્રિયા. [ચ્ચાર.
પી (ના) ફજેતી, રેવડી. (અ) તેવા વખતનો ઉ-
પીક (ના) મોંમાંનો ઓગાળ. થૂંક. પાક.
પીકદાની (ના) થૂંકવાનું વાસણ.
પીખવું (ક્રિ) વેરી ચૂંથી નાંખવું. છૂટું પાડવું.
પીગળવું (ક્રિ) ઓગળવું, ઓસરવું. પલળવું.
પીચકારી (ના) પાણી ઉરાડવાનું એક યંત્ર.
પીછ (ના) પીછું. [પીક ઉરાડવું તે.
પીછી (ના) પીછાંની, કે વાળની જુડી. ચા-
  મર. જંતુ ઉરાડવાનું સાધન.
પીછું (ના) પિચ્છ.
પીછો (ના) કેડો, પૂંઠ.
પીછોડી (ના) ખેસ, દુપ્પટો. ઓઢણ. ચાદર.
પીછોડો (ના) મોટી પીછોડી. ચાદર.
પીંજન (ના) ચૂંથવા સંબાવવાની ક્રિયા.
પીટણી (ના) કૂટણું, કુટ્ટન.
પીટવું (ક્રિ) કૂટવું, છાતી કૂટવી.
પીટાપીટ (ના) કૂટાકૂટ, રડાપીટ, કકલાણ.
પીટયો(વિ)પીટાયલું,પડયો, રોયો.(સ્ત્રીની ગાળ).
પીઠ (ના) બજાર. બજારભાવ. વાંસાનો ઉ-
  પલો ભાગ. કુમક. લોટ. [આપવું.
પીઠ ઠોકવી.(ક્રિ) સાબાશી આપવી, ઉત્તેજન
પીઠિકા(ના)વંશાવળી. પૂર્વકથા. પ્રસ્તાવના. મં-
પીઠી(ના)સુગંધી હળદ વરને ચોળવાની [ડાણ.
પીઠું (ના) કલાલખાનું, દારૂતાડીની દુકાન.
પીડ (ના) પીડા, દુઃખ.
પીડવું (ક્રિ) પીડા કરવી, દુઃખ દેવું.
પીડા (ના) દુઃખ. કાળજી, ચિંતા દુઃખદ વસ્તુ.
પીડાવું (ક્રિ) રીબાવું, દુઃખી થવું.
પીડિત (વિ) દુઃખી, પીડાકારક.
પીઢ (ના)રંગની લુગદી. પીઢ પાટિયાં. [કડાં.
પીઢિયાં (ના) દાઢ. ભાલના ઉપરના ઊભાં લા-

પીત (ના) પિત્ત. (વિ) પીળું.
પીતપાપડો (ના) એક બી. ઓસડ.
પીતામરી (ના) નાનું પીતામ્બર.
પીતામ્બર (ના) અબોટિયું. પીળું રેસમી
પીધેલ (વિ) છાકટ, દારૂ પીધેલો.
પીન (વિ) ભરેલું, જાડું.
પીન (ના) ટાંચણી (અંગ્રેજી).
પીપ (ના) પ્રવાહો ભરવાનું ગોળ પાત્ર.
પીપર (ના) પીંપેર. એક છોડ, ફળ.
પીપળીમૂળ (ના) પીપેરના મૂળના ગંઠે
પીપળો (ના) અશ્વત્થ, એક ઝાડ.
પીપી (ના) સરણાઈ, તુતી. ફજેતી.
પીપેર (ના) પીપર, એક છોડ, માંજર.
પીમળ (ના) ગંધ, સુવાસ, પરિમલ
પીમળવું (ક્રિ) વાસ આવવી.
પીયળ (ના) શુભઠાણે સ્ત્રીઓને મોઢે
પીયુષ (ના) અમૃત, સુધા. [કાઢ
પીયો (ના) પ્લીહા, ચીપડો. મળની ક
પીર (ના) મરણ પામેલા મુસલમાન સ
પીરસવું (ક્રિ) પરિવેષણ કરવું, થાળીમાં
  જન મૂકવું. [કીમતી પ
પીરોજ, પીરોજા, પીરોજો (ના) આસ
પીલવણ (ના) એક ઝાડ.
પીલવું (ક્રિ) યંત્ર વડે કચરવું.
પીલાવું (ક્રિ) પીલાયાં કરવું. પીલેલી હા
પીલુ (ના) પીલવણનાં ફળ. [માં
પીલું (ના) કુકડી-મરઘી-નું બચ્ચું.
પીલો (ના) અંકુર, ફણગો. તમાકુનું પાં
પીલોડિયું (ના) જુવાર બાજરીના થડમ
  કૂટેલો પીલો.
પીવું (ક્રિ) પાન કરવું. સમાવું. ધૂમાડો
પીસવી (ના) થેલી, કોથળી.
પીસવું (ક્રિ) પીરસવું. દળવું. જોડવું.
પીસવો (ના) પાવો. સીસોટી.
પીસ્તાળીશ (વિ) ૪૫ (સંખ્યા).
પીએર (ના) પિયર, વહુના માબાપનું ઘ
પીળક (વિ) ફીકું પડેલું, પીળાસવાળું.
પીળવું (ક્રિ) રંગવું. ખરડવું.
પીળાટ, પીળાસ (ના) કંઈક પીળો રંગ,
પીળિયું (ના) પીળું લૂગડું. [

પીળું (વિ) પીળા રંગનું, જરદ.
પુંખડું (ના) લેહેરખું.
પુંછ, પુંછડું (ના) પુચ્છ, પૂછડું.
પુંજી (ના) દોલત, ગરથ, ધન.
પુંજો (ના) કચરો.
પુંધિયું (ના) થીંગડું.
પુંભડું (ના) પૂમડું.
પુંભડી (ના) ઝાડે વળગેલો કપાસ.
પુકાર (ના) પોકાર, બૂમ, ધાંટાડા.
પુખ્ત (વિ) પાકું. સમજુક. મજબૂત.
પુગતું (વિ) પૂરતું, જોઇએ તેટલું.
પુગવું (ક્રિ) પહોંચવું. ચાલવું. ટકવું. મળવું.
પુચ્છ (ના) પૂછડું.
પુડી (ના) પડી, પડીકું.
પુડો (ના) મોટું પડીકું, પડો. મધપૂડો. એક [ખોરાક.
પુણવું (ક્રિ) ફળવું.
પુણી (ના) રૂના ગાળાનો કકડો.
પુણ્ય (ના) ધર્મ, સવાબ, નેકી. દાન.
પુણ્યક્ષેત્ર (ના) ધર્મક્ષેત્ર, પવિત્ર સ્થાન.
પુણ્યશ્લોક (વિ) જેના નામસ્મરણથી પુણ્ય લા-
પુણ્યાત્મા(વિ) ધર્માત્મા. પરમાર્થી. [ગે એવું.
પુણ્યજનેશ્વર (ના) કુબેર, ઉત્તર દિક્પાલ.
પુણ્યભૂમિ (ના) આર્યાવર્ત, વિંધ્ય હિમાલ-
યની વચ્ચેનો પ્રદેશ.
પુણ્યવાન્ (વિ) સુકૃતિ, ધન્ય, ધર્માત્મા.
પુણ્યાહવાચન (ના) એક માંગલિક ધર્મક્રિયા.
પુત્તલ (ના) પૂતળું, બાહુલું.
પુત્તલવિધાન (ના) મડદું ન મળવાથી તેને
બદલે પૂતળું કરી બાળવું તે.
પુત્તિકા (ના) પતંગિકા, નાની મધમાંખી.
પુત્ર (ના) દીકરો, બેટો, તનય.
પુત્રવતી (ના) પુત્રવાળી સ્ત્રી.
પુત્રિકા (ના) પાંચાલિકા, બાહુલી, પૂતળી.
પુત્રી (ના) દીકરી, બેટી, તનયા.
પુત્રૌ (ના) છોકરાછોકરી, બેટાબેટી.
પુદ્ગલ (ના) આત્મા. સુંદર દેહ.
પુનઃ (અ) ફરીથી, વળી.
પુનરપિ (અ) ફરીથી, વળીપણ.
પુનરુક્તિ (ના) તેનું તેજ વચન ફરી બોલવું તે.
પુનર્જન્મ (ના) ફરી જન્મ. બીજો અવતાર.
પુનર્નવ (ના) નખ, નખર, કરરુહ.
પુનર્નવા (ના) શોથઘ્ની, ઘેટુલી, એક ઔષધિ.
પુનર્ભવ (ના) નખ, નખર.
પુનર્ભૂ (ના) દિધિષુ, બેવાર વરેલી સ્ત્રી.
પુનર્વિવાહ (ના) પુનરુદ્વાહ, ફરી લગ્ન.
પુન્નાગ (ના) કેસર, તુંગ, પુરુષ, દેવવલ્લભ.
પુમડું (ના) રૂની નાની ગોળી. બેઠી દીવે-
ટ, લગાર રૂ.
પુમાંસ (ના) મનુષ્ય, માનુષ, મર્ત્ય, મનુજ,
માનવ, નર, પંચજન, પુરુષ, પૂરુષ, મા-
ણસ, જન.
પુર (ના) શેહેર, નગર, કસબો, પત્તન.
પુર (અ) અગ્ર, પુરત, આગળ.
પુરજો (ના) કકડો.
પુરણ(ના)વેડમી, ઘારી ઈ૦માં ભરવાનો માવો.
પુરણપોળી (ના) વેડમી, ગોળદાળવાળી પોળી.
પુરત (અ) પુર, અગ્ર, આગળ.
પુરદ્વાર (ના) ગોપુર. નગરનું નાકું, પાદર.
પુરન્દર (ના) ઇંદ્ર, સહસ્રાક્ષ, શચીપતિ.
પુરવાર (વિ) સાબીત કરેલું.
પુરવારી (ના) સાબીતી, પુરાવો.
પુરવું (ક્રિ) ભરવું. આપવું, રજુ કરવું.
પુરશ્ચરણ (ના) અમુક સંખ્યાનો મંત્રજપ. અ-
પુરસીસ (ના) પૂછપાછ. તલ્લાસ. પ્રશ્ન. [નુષ્ઠાન.
પુરસ્સર (અ) આદિ. વગેરે. પૂર્વક. સાથે.
પુરાંત, પુરાંતબાકી (ના) શિલક બાકી.
પુરાણ (ના) પ્રાચીન ઈતિહાસ ગ્રંથ. (જુઓ
પંચલક્ષણ પૃષ્ઠ ૧૯૦). એ અરાઢ છે. અ-
ગ્નિ, કૂર્મ, ગરુડ, નારદીય, પદ્મ, બ્રહ્મ,
બ્રહ્મવૈવર્ત, બ્રહ્માંડ, ભવિષ્ય, ભાગવત, મ-
ત્સ્ય, માર્કંડેય, લિંગ, વરાહ, વામન, વિ-
ષ્ણુ, શિવ, અને સ્કંદ.
પુરાણપુરુષ (ના)આદિદેવ. વિષ્ણુ. શિવ. બ્રહ્મા.
પુરાણી (ના) પૌરાણિક, પુરાણવાંચક વ્યાસ.
પુરાણું (વિ) જૂનું, અસલી.
પુરાતન (વિ) પ્રાચીન, કોચરાની સાલનું.
પુરાવો (ના) સાબીતી. દલીલ.
પુરી (ના) નગરી, કસબો, પત્તન.
પુરીષ (ના) તેરક, વિષ્ઠા.
પુરુષ(ના)વીર્યવાન,મરદ. સર્વનામ.નર [illegible]

પુરુષત્વ (ના) મરદાઈ, વીર્ય. પુરુષાર્થ.
પુરુષ સર્વનામ (ના) હું, તું, તે (વ્યાકરણમાં).
પુરુષાતન (ના) પુરુષત્વ. વીર્ય. સામર્થ્ય.
પુરુષાર્થ (ના) પુરુષના કર્તવ્ય. એ ચાર છે. (ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષ).
પુરુષાર્થી (વિ) પુરુષ પરાક્રમ દેખાડનાર.
પુરુષોત્તમ(ના)વિષ્ણુ. ક્ષર અને અક્ષરથી ઉત્તમ.
પુરુષોત્તમમાસ (ના) મળમાસ, અધિકમાસ.
પુરોડાશ (ના) એક જાતનો હોમ.
પુરોહિત (ના) કુળ ગોર.
પુલ્લિંગ (ના) નરજાતિ. (વ્યાકરણમાં).
પુષ્કર (ના) કમળ. તળાવ. એક દ્વીપ. [ધામ.
પુષ્કરજી (ના)પુષ્કરતીર્થ, અજમેર પાસે યાત્રાનું
પુષ્કરણા (ના) પોકરણા, પુષ્કરજીના બ્રાહ્મણો.
પુષ્કળ (અ) ઘણું, અતિશય. બહુ.
પુષ્ટ (ના) જાડું ભરાઉ. [વિ. આવદાની.
પુષ્ટિ (ના)ભરાવ. વધારો. ઉત્તેજન. ભક્તિ. પુરા-
પુષ્ટિકારક (વિ) પૌષ્ટિક, વીર્યવર્ધક.
પુષ્ટિપત્ર (ના) પૂઠું. દોપીસ્તું.
પુષ્ટિમાર્ગ (ના) ભક્તિમાર્ગ. વલ્લભસંપ્રદાય.
પુષ્પ (ના) ફૂલ. રજ.
પુષ્પધન્વા (ના) કામદેવ, મદન.
પુષ્પાંજલિ (ના) ખોબાથી ફૂલ ચડાવવાં તે.
પુષ્પિત (વિ) ફૂલવાળું.
પુષ્ય (ના) એક નક્ષત્ર.
પુસ્તક (ના)ગ્રંથ. ચોપડી. પોથી. બુક [અંગ્રેજી].
પુસ્તકશાળા, પુસ્તકાલય (ના) ગ્રંથભંડાર. લાયબ્રેરી [અંગ્રેજી].
પુસ્તો (ના) ફૂરજો. પાણીનું બાંધકામ. પૂલ.
પૂ (ના) પરૂ. મૂત્ર. ફૂ
પૂ કરવું (ક્રિ) મૂતરવું (બાલકની બોલી).
પૂછડિયો (વિ) પૂછડાવાળો (ના) ધૂમકેતુ.
પૂછડી (ના) નાનું પુછડું. [લાંબો અવયવ.
પૂછડું (ના) પુચ્છ. પ્રાણીની ગાંડની ઉપરનો
પૂછપરછ, પૂછપાછ (ના) તલ્લાસ.
પૂછવું (ક્રિ) પ્રશ્ન કરવો. તપાસ કરવી. માગવું. તમા રાખવી.
પૂછાપૂછ (ના) પૂછપરછ, વારેવારે પૂછવું તે.
પૂછાવવું (ક્રિ) પૂછે તેમ કરવું. જવાબ મંગા- [વવો.
પૂજ (વિ) પૂજ્ય, સેવાયોગ્ય.
પૂજક (વિ) પૂજનાર.
પૂજન (ના) પૂજા સેવાની ક્રિયા.
પૂજા (ના) પૂજન. એના ૧૬ ઉપચાર છે. (આવાહન, આસન, પાદ્ય, અર્ધ્ય, આચમન, સ્નાન, વસ્ત્ર, ઉપવિત, ગંધ, પુષ્પ, ધૂપ, દીપ, નૈવેદ્ય, પ્રદક્ષિણા, નમસ્કાર, અને પુ- [ષ્પાંજલી).
પૂજાપો (ના) પૂજાની સામગ્રી.
પૂજાયોગ્ય (વિ) પૂજ્ય, આરાધન જોગ.
પૂજારી, પૂજારો (વિ) પૂજા કરનાર.
પૂજા વાળવી (ક્રિ) પૂજા સમાપ્ત કરવી.
પૂજિત (વિ) સેવેલું.
પૂજ્ય (વિ) પૂજન કરવાલાયક.
પૂઠ (ના) પૃષ્ઠ, પાછલો ભાગ. પરોક્ષ.
પૂઠળ (અ) પાછળ, ગેરહાજરીમાં.
પૂઠાં (ના) છોડાંસહિત દાળ.
પૂઠિયાં (ના) જાંઘના થાપા. (ઘોડાના).
પૂઠી (ના) નાનું પૂઠું.
પૂઠી (અ) પછવાડે, પછી.
પૂઠું (ના) પૃષ્ઠ. પુસ્તકની તળે ઉપર રાખવાનું પાટિયું. છોડાસહિત દાળનો દાણો. દા
પૂઠે (અ) પછવાડે, પાછળ.
પૂઠે લાગવું (ક્રિ) ખંતથી મંડવું. દુઃખ દે
પૂત (ના) પુત્ર, દીકરો, બેટો.
પૂતળિયું (ના) એક ચેહેરાવાળો સિક્કો.
પૂતળી (ના) બાહુલી, સ્ત્રીની મૂર્ત્તિ. કીકી.
પૂતળું (ના) પુત્તલ, બાહુલું, મૂર્ત્તિ.
પૂનમ, પૂનેમ (ના) પૂર્ણિમા, રાકા.
પૂર (વિ) પૂર્ણ. તર, ચકચૂર.
પૂર (અ) પ્રમાણે, બરોબર.
પૂર (ના) રેલ. કદ. મોટાઈ.
પૂરણ (અ) પૂર્ણ. બસ. સમાપ્ત.
પૂરણી (ના) ખાડો ભરવો તે.
પૂરતું (વિ) જોઇએ તેટલું, પૂર.
પૂરબિયો (ના) પૂર્વ હિંદુસ્તાનનો રહીશ.
પૂરવણી (ના) સાંધણ, પરિશિષ્ટ. પૂરણી.
પૂરવી (ના) એક સાયંકાલની રાગણી.
પૂરવું (ક્રિ) માંહે નાંખવું. રેડવું. ચીતરવું. ધારવું. દાટવું. કેદ કરવું.
પૂરાવું (ક્રિ) પૂર્ણ થવું. ભરાવું
પૂરી (ના) તળેલી ને ફૂલેલી નાની રોટલી.

રૂં (વિ) પૂર્ણ.
રિપૂરૂં (વિ) બરાબર. તમામ, અશેષ.
પૂર્ણ (વિ) પૂરૂં. સમાપ્ત. બરોબર.
પૂર્ણચંદ્ર (ના)સર્વકળા સંપૂર્ણ પૂનેમનો ચાંદો.
પૂર્ણાંક (ના) આખો અંક. જેમ ૧,૨,૩ ઈ૦
પૂર્ણાહુતિ (ના)સમાપ્તિ. હોમની છેલ્લી આહુતિ.
પૂર્ણિમા (ના) પૂનેમ. પૂરા ચંદ્રની તિથિ.
પૂર્ણોપમા(ના)પૂરો ઉપમાલંકાર. અર્થાલંકારનું
પૂર્તિ (ના) પૂરણી. પૂરૂં કરવાની ક્રિયા. [મૂળ.
પૂર્વ (ના) પૂર્વ, ઉગમણી દિશા.
પૂર્વ (વિ) આગળનું પેસ્તર, પહેલું.
પૂર્વક (અ) સાથે, ઈત્યાદિ.
પૂર્વજ (ના) અગ્રજ. પ્રથમ જન્મેલું. પિતૃ.
પૂર્વજન્મ (ના) ચાલુની પહેલાંની જીંદગી.
પૂર્વદત્ત (ના) આગલા જન્મમાં આપેલું.
પૂર્વદ્વાર (ના) પૂર્વદિશાનું બારણું. મુખ.
પૂર્વપશ્ચિમ (વિ) ઉગમણથી આથમણ સુધીનું.
પૂર્વપક્ષ (ના) શુદ, શુક્લ પખવાડિયું. વાદનું
શાસ્ત્રમંડાણ.
પૂર્વરાત્ર (ના) સાંજથી મધરાત સુધીનો કાળ.
પૂર્વવત્ (અ) પ્રથમ કહ્યું તે પ્રમાણે.
પૂર્વાપર (વિ) આગલું અને પાછલું.
પૂર્વાફાલ્ગુની (ના) એક નક્ષત્ર.
પૂર્વાભાદ્રપદ (ના) એક નક્ષત્ર.
પૂર્વાર્ધ (વિ) પ્રથમનું અર્ધ. પહેલું અરધું.
પૂર્વાવલોકન (ના)પ્રથમ પ્રેક્ષણ. અગાઉનું નિ-
રીક્ષણ.
પૂર્વાષાઢા (ના) એક નક્ષત્ર.
પૂર્વી, પૂર્વી (ના) એક સાંજની રાગણી.
પૂર્વે (અ) પ્રથમ. અગાઉ. પહેલાં. [પાછલું
પૂર્વોત્તર (વિ) પૂર્વથી ઉત્તર લગીનું. આગલું
પૂલ (ના)પાજ, સેતુ. જલાશય ઉપરનો માર્ગ.
પૂળી (ના) ભારી, ઝુડી, પણી.
પૂળો (ના) ભારો, ઝુડો. આગ. (ગુસ્સામાં).
પૃચ્છક (વિ) શોધક, જિજ્ઞાસુ. પ્રશ્ન કરનાર.
પૃચ્છા (ના) પ્રશ્ન, સવાલ., પૂછપાછ.
પૃથક્ (અ) નોખું, અલગ, જુદું, વિભક્ત.
પૃથક્કરણ (ના) જુદું પાડવાનું કામ.
પૃથિનાથ (ના) રાજા, મહીપતિ, હાકેમ.
પૃથિવી, પૃથ્વી (ના) ધરણી. (જુઓ, તેતા-
લીસનામો પૃષ્ઠ ૧૯૦). [સપાટી.
પૃષ્ઠ (ના) સફું, એક બાજુનું પાનું. પીઠ.
પૃષ્ઠ (વિ) પાછલું, પછવાડેનું. સપાટીનું.
પેંગું (વિ) અશક્ત, માઈકાંકલું.
પેઠ (ના) હુંડીની નકલ.
પેંડો (ના) એક મીઠાઈ. પરાળ. રસ્તો.
પેંથી (ના) સેંથી, પટીઆ, સીમંત.
પેંપી (ના) પતરાજ, મગરૂબી.
પેખવું (ક્રિ) નીરખવું, પ્રેક્ષણ કરવું.
પેખામો (ના) ફતુવા, ત્રાંગું.
પેગમ્બર (ના) અવતારી પુરૂષ. પંથ પ્રવર્તક.
પેગામ (ના) સંદેશો. ખબર.
પેચ (ના) આંટો, આમળો, પટી. આમળા-
વાળી ખીલી. કરામત. ફાંદો, જાળ. આંટી.
પેચોટી (ના) આંબોઈ.
પેજ (ના) કાંજી. પૃષ્ઠ [અંગ્રેજી].
પેજાર (ના) જોડો, પગરખો, પાયત્રાણ.
પેટ (ના) ઉદર, દુર્ભર. સ્તન. સંતાન. ગુજ-
રાન. ઝાડો. પેઠું. મન. બળવું.
પેટબેસણું (ના) અધામણ, ઝાડો.
પેટલાખવું(ક્રિ)હાથે કરીને પેટમાં શસ્ત્ર ઘોંચવું.
પેટવવું (ક્રિ) સળગાવવું.
પેટવું (ક્રિ) સળગવું, બળવા માંડવું. [ખાતું.
પેટાખાતું(ના)એકના ખાતામાં રાખેલું બીજાનું
પેટાભાગ(ના)એક મોટા ભાગમાંનો નાનો ભાગ.
પેટાર (ના) પેટારો, મોટી પેટી.
પેટારકમ (ના) મોટી રકમનો અકેક વિભાગ.
પેટારો (ના) મોટી પેટી.
પેટિયું (ના) પરાળનું હાંડલું. ખાવા જેટલી ક-
માઈ.
પેટિયો (વિ)ખાવાને બદલે કામ કરનાર. [માઈ.
પેટી (ના) ઢાંકણાવાળું ઠામ. બોકસ.[અંગ્રે-
જી]. બાંય વગરની બગલબંડી. કાંચળીનો
પેટ આગળનો ભાગ.
પેઠું (ના) અંદરનો ભાગ. વચગાળો.
પેઠુંપાડવું (ક્રિ) નામામાં, વિગત માટે અંદ-
રથી લીટી દોરવી તે.
પેઠ (ના) પેંઠ, હુંડીની બીજી નકલ,
પેઠું (ક્રિ) "પેસવું"નો ભૂતકાળ.
પેઠે (અ) જેમ, પ્રમાણે, જેવું, સરખું, પ-
પેડો (ના) રાંધવાનું, મોટું વાસણ.
પેઢી (ના) શરાફની દુકાન. વંશનો

પેડું (ના) પેટની નીચેનો ભાગ.
પેણી (ના) લોયું, નાની કઢાઈ.
પેણો (ના) મોટી પેણી, કઢાઈ.
પેણ્ડો (ના) પેંડો. મુકીનો માર.
પેદ (ના) દુશ્ચરવાણ. ભેચો.
પેદળ (ના) પાયદળ, પગે ચાલતું લશ્કર.
પેદા (વિ) જન્મેલું. બનાવેલું. મેળવેલું.
પેદા કરવું (ક્રિ) પ્રાપ્ત કરવું, બનાવવું.
પેદાયશ (ના) પેદાસ, કમાઈ, રળતર.
પેદાશ } (ના) જન્મ, ઉત્પત્તિ, ઉપજ. પ્રાપ્તિ.
પેદાસ } ફળ. આવક.
પેધવું (ક્રિ) પળકવું, ફરીફરીને આવવું.
પેન (ના) [અંગ્રેજી] કલમ, લેખણી.
પેનસિલ(ના)સીસાપેન, રૂદીલ, સુખડપેન.
પેર (ના) રીત, સ્થિતિ. તજવીજ. જમરૂખ.
પેરવી (ના) તજવીજ, ગોઠવણ.
પેરિયું (ના) સાંઠાનો વિભાગ.
પેલીગમ, પેલીમેર (અ) તે તરફ, ત્યાં.
પેલું (સ) ઓલ્યું, તે, અમુક (દર્શક).
પેલો દહાડો (અ) ચોથો દહાડો.
પેશ (વિ) આગળ. મુખ્ય. વર.
પેશકાર } (ના) કારભારી. ખવાસ, હજુરી.
પેશગાર }
પેશગી (ના) બહાનું, અગાઉ આપવાની રકમ.
પેશવા(ના)મુખ્ય પ્રધાન. મરાઠી રાજ્યનો સૂબો.
પેશવાઈ (ના) પેશવાની રાજસત્તા. અંધેર.
પેશવાજ (ના) રામજણીનો ઘાઘરો.
પેશાબ (ના) પિશાબ, મૂત્ર, લઘુશંકા.
પેશો (ના) ધંધો, ઉદ્યોગ, કામ.
પેસવું (ક્રિ) અંદર જવું. ઘૂસવું.
પેસ્તર (વિ) પ્રથમ, અવ્વલ. આગળ.
પેહેરવું (ક્રિ) અંગે ઘાલવું.
પેહેરણ (ના) પેહેરવાનું એક વસ્ત્ર.
પેહેરણું (ના) પેહેરવાની રીત.
પેહેરવેશ (ના) પોષાક.
પેહેરામણી (ના) વર તથા જાનૈયાને સરપાવ.
પેહેરાવવું (ક્રિ) અંગે ઘાલવું. ઘાબડવું.
પેહેરેગીર (ના) પેહેરો ભરનાર.
પેહેરો (ના) પોહોરો.
પેહેલ (ના) આગેવાની. આરંભ.

પેહેલવાન (ના) બહાદુર, શૂરવીર. ઉસ્તાદ.
પેહેલાં (અ) અગાઉ, અસલ.
પેહેલું (વિ) પ્રથમનું, આગમચનું. મુખ્ય.
પેહો (ના) પેરિયું, સાંઠાની વચલો ભાગ.
પૈ (ના) પાઈ, અરધી, અર્ધા દોકડાનો સિક
પૈજ (ના) સરત, હોડ.
પૈઠણ (ના) એક ગામનું નામ.
પૈઠર (ના) ઉખ્ય, ધાળી.
પૈડું (ના) ચક્ર, ચાક.
પૈતૃષ્વસેય, પૈતૃષ્વસ્ત્રીય, (ના) ફોઈનો દીકરો
પૈત્ર (ના) મહિનો. પિતૃની અહોરાત્ર,
પૈસાખાઉ (વિ) પૈસા લઇ કામ ન કરનાર
પૈસાટકા (ના) નાણું, ધન.
પૈસાદાર (વિ) ધનવાન, તાલેવાન.
પૈસો (ના) પા આનાનો સિક્કો, દોઢિયું; દે
ઢ દોકડો, સવાકો. ધન.
પો (ના) એક દાણો (રમતમાં).
પોંક (ના) ધાન્યના લીલા દાણા.
પોંકવું (ક્રિ) વરને મંડપમાં પધરાવવાની વિ
પોંકિયું (ના) લીલું કસણું.
પોંખણાં (ના) પોંકવાનું સાહિત્ય.
પોંચ (ના) સમજશકિત. પાવતી. રસીદ.
પોંચવું (ક્રિ) પુગવું. મળવું. હદ આવવી.
પોંચી (ના) એક કાંડે પેહેરવાનું ઘરેણું.
પોંચેલું (વિ) ચતુર, પ્રવીણ.
પોંચો (ના) કાંડું.
પોંતવું (ક્રિ) પોંચવું, પહોંચવું.
પોંદવું (ક્રિ) છૂંદવું, ખૂંદવું.
પોંદો (ના) છૂંદો.
પોઇ (ના) મચાળ. એક જાતનો વેલો.
પોઈસ (અ) હાંકતી વખતે બોલાતો શબ્દ
પોએણ (ના) પોયણ, એક પાણીનો વેલો.
પોક (ના) બૂમ. બરાડો. રૂદન.
પોકળ (વિ) પોલું. જૂઠું. ઠાલું.
પોકળ (ના) પોલ, પોલાણ. ગાભો.
પોકળી (ના) અવકાશ, આકાશ.
પોકાર (ના) બૂમ, સાદ. પોક.
પોકારવું (ક્રિ) મોટે સાદે બોલવું. બૂમ પાડવ
પોખરાજ (ના) પીળા રંગનો હીરો.
પોખવું (ક્રિ) પોષવું. તૃપ્ત કરવું.

પોગળ (ના) પોકળ, દંભ.
પોચું (વિ) નરમ. બીકણ. નાહિમ્મત.
પોટ (ના) ઢીલી પણ મોટી પોટલી.
પોટલિયે જવું (ક્રિ) ઝાડે ફરવા જવું.
પોટલિયો (ના) ચામડાનું પાકીટ.
પોટલી (ના) નાની ગાંસડી. ગુંછળું. [ટલી.
પોટલું, પોટલો (ના)પોટ. ઢીલી અને મોટી પોટ-
પોડ (ના)ઢાંઢું, ટાળું. બળદની પીઠનો કોથળો.
પોડું (ના) પોપડો (લીંપણનો).
પોઢવું (ક્રિ) સૂવું. ઊંઘવું.
પોણું (ના) પણ, વચન. ટેક.
પોણિયું (વિ) પોણા માપનું.
પોણીસો (વિ) ૯૯॥ (સંખ્યા).
પોણું, પોણો (વિ) ॥ (સંખ્યા).
પોણોસો (વિ) પંચોતેર, ૭૫ (સંખ્યા).
પોત (ના) કુમાસ. વણતર. રંગવાનું લૂગડું.
પોતડી (ના) નાનું પોતિયું [શક્તિ.
પોતપોતામાં (અ) માંહોમાંહે, આપસ આપ-
પોતિયું (ના) ધોતિયું. પંચિયું. હીમત. [સમાં.
પોતી (ના) પોતડી, ધોતલી.
પોતીકું (વિ) પોતાનું, અંગત.
પોતું (ના)ભરણું. ભીનું ચીથરું. પૂમડું, પોળિયું.
પોતું ફેરવવું (ક્રિ) રદ કરવું. ભૂસવું. [ગ્રંથ.
પોતે (સ) જાતે, ખુદ, આપ.
પોથી (ના) પુસ્તકનું બાંધણ. છૂટા પાનાનો
ગ્રંથ. રંગનું પૂમડું.
પોથું (ના) પોથી (તિરસ્કારમાં).
પોદડો, પોદળો (ના) ગાય ભેંસના છાણનો
ઢગ. પોચો ઢગ. [વગરની ફળી.
પોપચું (ના) આંખનું પડ. ફાડ. કાંકરા. દાણા
પોપટ (ના) શુક, એક લીલો પંખી.
પોપટિયા (વિ) પોપટના રંગનું.
પોપટી (ના) પોપટની માદા. એક છોડ.
પોપટું (ના) પોપટીના છોડનું ફળ.
પોપડી (ના) પાતળો પોપડો. ઘાસનું ખેતર.
પોપડું (ના) ઘાસિયા જમીન.
પોપડો (ના) પડ. ઘાસ ઉગે તેવી ભોંય.
પોપનસ (ના) એક ફળ.
પોપળગાળું (વિ) પોચું. માઈકાંકલું.
પોપાબાઈનું રાજ (ના)અંધેર, નબળી હાકમી.
પોપાગાળું (વિ) પોચું, કાચું.
પોપૈયો (ના) એક ફળ. ગજેલો, ફોલ્લો.
પોબાર (ના) ૧૩નો દાવ. (ત્રણ પાસામાં).
પોબાર, પોબારા (ના) અગિયાર. નાસેડું.
પોબારા ગણવા(ક્રિ)નાસી જવું. પલાયણ કરવું.
પોયણ, પોયણી(ના)એક જલનો વેલો કુમુદિની.
પોયણું (ના) કુમુદ ફૂલ. એક કમળ.
પોર (ના) પુર, નગર.
પોર (અ) ગયે કે આવતે વર્ષે.
પોરવવું (ક્રિ) ઘાલવું. પેસાડવું. ભેરવવું.
પોરિયો (ના) છોકરો, છોરો.
પોરી (ના) છોકરી, છોડી.
પોરો (ના) પાણીનો ઝીણો જંતુ. એક વાસણ.
પોલ (ના) આકાશ. પોલાણ. ગપ.
પોલાણ (ના) ગર્ભ, અવકાશ.
પોલાદ (ના) તીખું લોઢું.
પોલીસ(ના) [અંગ્રેજી]. ફોજદારી ખાતું. ચોકી.
પોલું (ના) પોલાણવાળું. દાંભિક. [ચાવડી.
પોવું (ક્રિ) પોરવવું, ઘાલવું.
પોશ (ના) પોપ. ખોબો. સેસ.
પોશાક (ના) પેહેરવેશ, લેબાશ. વેશ.
પોશાકી (ના) પોશાકનો ખર્ચ.
પોશાગીર (ના) તાલીમબાજ. કાંકડો. ઠગ.
પોશિન્દુ (વિ) મુરબ્બી. ખરીદનાર.
પોષ (ના) ગૂજરાતી ત્રીજો માસ. પૌષ.
પોષણ (ના) ગુજારો. રક્ષણ.
પોષવું (ક્રિ) ગુજરાન કરવું.
પોષાવું (ના) પોષણ થવું. પરવડવું. હળવું.
પોસ (ના) ટપાલ, પોસ્ટ [અંગ્રેજી].
પોસ્ટઑફીસ (ના) ડાકખાતું.
પોસ્તી (વિ) પોચો, ઢીલો.
પોહ (ના) પરોઢ, પ્રભાત, બામદાદ.
પોહ (અ) બળદને પાણી પાતાં બોલાય છે.
પોહરો (ના) ચોકી કરવાનો વખત.
પોહાલય (ના) નવી ખેડાયલી જમીન.
પોહોર (ના)જામ, યામ, ત્રણ કલાકનો વખત.
પોહોળપણ, પોહોળાઈ (ના) રૂંદી. પનો.
પોહોળિયું (ના) અંગ્રેજી રૂપિયો. રનું ચકલું.
પોહોળું (વિ) પગતં. ઢીલું.
પોળ (ના) બારણાવાળી ગળી.

પોળ (વિ) ખુલ્લું.
પોળિયો (ના) પ્રતિહાર, દરવાન.
પોળી (ના) એવડી રોટલી, પાતળી રોટલી.
પૌંઆ (ના) પઉઆ, ભાતને પલાળી સેકી ખાંડીને કરેલા ચપટિયા.
પૌત્ર (ના) પુત્રનો પુત્ર.
પૌત્રી (ના) દીકરીની દીકરી.
પૌષ (ના) પોષ માસ. ગૂજરાતી ત્રીજો મહિનો.
પૌષ્ટિક (વિ) પુષ્ટિકારક.
પ્યાજ (ના) કાંદો. એક રેસમી કાપડ.
પ્યાજી (વિ) હલકા સ્વભાવનો. હુંદમીજાજી.
પ્યાદીમહાત (ના) સેત્રંજમાં પ્યાદાથી રાજને મહાત કરવો તે.
પ્યાદું (ના) સેત્રંજમાં ૧૬ નાના મોહોરાંમાંનું દરેક.
પ્યાદો (ના) પાયદલ, પગે ચાલતો સીપાઈ.
પ્યાર (ના) પ્રીતિ, પ્રેમ, વહાલ, સ્નેહ.
પ્યારી (ના) પ્રિયા. માશુક.
પ્યારૂં (વિ) વહાલું. ગમતું. પ્રિય.
પ્યાલી, પ્યાલું (ના) નાનો પ્યાલો.
પ્યાલો (ના) પવાલું, જામ.
પ્યાસ (ના) તરસ, તૃષા, ધખ.
પ્ર (ઉ) આગળ, બહાર, દૂર, પ્રદેશ, વિશેષ, અતિશય, પ્રકર્ષ, ઇત્યાદિ અર્થમાં ધાતુને દોરનાર.
પ્રકટ (વિ) જાહેર, ખુલ્લું, ઉઘાડું.
પ્રકરણ(ના)વિષય. ભાગ,સર્ગ, બાબ. કામ, વાત
પ્રકાર (ના) જાત, ભેદ. રીત. બાબત. ઘાટ.
પ્રકાશ (ના) રોશની. તેજ. ઉજાસ. ફેલાવો.
પ્રકાશક (વિ) પ્રગટ કરનાર.
પ્રકાશવું (ક્રિ) ઉજેસ આપવો, તકતકવું. બહાર પાડવું.
પ્રકાશિત (વિ) બહાર પાડેલું.
પ્રકાશી (વિ) પ્રકાશ કરનારૂં.
પ્રકૃતિ (ના) સ્થિતિ. બાંધો. માયા. મૂળ.
પ્રક્રિયા (ના) રીતિ, વિધિ, કૃતિ.
પ્રખ્યાત (વિ) નામાંકિત, જાહેર, જાણીતું.
પ્રખ્યાતિ (ના) નામના કીર્તિ.
પ્રગટ (વિ) પ્રકટ, જાહેર. બહાર.
પ્રગટવું (ક્રિ) ખુલ્લું કરવું. ચળકવું.
પ્રગલ્ભ (વિ) પૂર્ણ. નિશ્ચયાત્મક. પ્રસન્ન.
પ્રગલ્ભા (ના) પ્રૌઢાનાયિકા (રસશાસ્ત્રે).
પ્રઘળ (વિ) પરિપક્વ. નિર્વિકાર. ઉદાર.
પ્રચણ્ડ (વિ) અતિશય, ઘણું.
પ્રચાર (ના) આચાર, રૂઢિ, રીત, રિવાજ.
પ્રચારવું (ક્રિ) વ્યવહારમાં આણવું. ટોકવું.
પ્રજળવું (ક્રિ) બળવું, સળગવું.
પ્રજા (ના) રૈયત. સંતતિ.
પ્રજાપત, પ્રજાપતિ (ના) બ્રહ્મા. રાજા. કુંભાર.
પ્રજાસત્તાક (વિ) રાજાની સત્તાવિનાનું.
પ્રજાળવું (ક્રિ) બાળવું, સળગાવવું, લગાડવું.
પ્રજ્ઞા (ના) સમજશક્તિ, તીવ્રબુદ્ધિ.
પ્રણવ (ના) ઓંકાર. બીજમંત્ર.
પ્રણામ (ના) નમન, વંદન.
પ્રણાલિકા (ના) પરનાળિકા, પરંપરા.
પ્રણિપત, પ્રણિપાત (ના) કાલાવાલા, આજીજી.
પ્રત (ના) નકલ. જાત, વર્ગ.
પ્રતાપ (ના)તેજ. યશ, મોટાઈ. ગુણ. પરાક્રમ
પ્રતાપી (વિ) પરાક્રમી, તેજસ્વી. પ્રૌઢ
પ્રતિ (ઉ) પાછું, સામું, ઉલટું, દરેક ઈત્યાદિ અર્થમાં ધાતુને દોરનાર.
પ્રતિ (પ્ર) ને, બીજી વિભક્તિ અર્થે.
પ્રતિઉત્તર (ના) સામો જવાબ.
પ્રતિકૂળ (વિ) ઉલટું. અનુકૂળ નહિ તે.
પ્રતિગ્રહ (ના) દાન. સ્વીકાર.
પ્રતિજ્ઞા (ના) વચન. પણ, નીમ. અનુમાનનું કારણ
પ્રતિદિન (ના) દરરોજ, નિત્ય.
પ્રતિનિધિ (ના) વકીલ. બદલે કામ કરનાર મુખત્યાર.
પ્રતિપદ, પ્રતિપદા (ના) પડવો.
પ્રતિપાદન (ના) પ્રમાણપૂર્વક સ્થાપન.
પ્રતિપાળ (ના) સંરક્ષક. વાલી.
પ્રતિબંધ (ના) અટકાવ, મના, બાધ.
પ્રતિબિંબ (ના)કાચ કે પાણીમાં દેખાતી સામી છબી
પ્રતિમા (ના) મૂર્તિ. સમાનતા, જોડો.
પ્રતિવાદી (વિ) દાદી, સામો ઉત્તર દેનાર.
પ્રતિષ્ઠા (ના) માન, ઈજ્જત. સ્થાપના.
પ્રતિષ્ઠિત (વિ) આબરૂદાર, સંભાવિત.
પ્રતિસ્પર્ધી (વિ)ઇર્ષા રાખનાર. હરીફ. દુશ્મન
પ્રતિહાર (ના) પોળિયો, દરવાન.
પ્રતીત, પ્રતીતિ (ના) પતીજ, ખાતરી.
પ્રતીપ (ના) ઉલટાપણું. એક અલંકાર.
પ્રત્યક્ષ (અ) સન્મુખ. નજર આગળ. પ્રગટ

૧ મૂળ સ્થિતિ = માંસના પરદે- ~~[illegible]~~ ગયા

અમુક ચીરફાડમાંના ટાંકે ન

પ્રશ્નો =

૨ પરિકાર પ્રતીતારૂ = ઉતારૂ - ઉતારૂ કર્યા

પ્રતિ = પાછું

પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ (ના) સર્વમાન્ય વચન. દેખીતો
પ્રત્યક્ષસિદ્ધિ(ના)તરતદેખાય એવું ફળ. [પુરાવો.
પ્રત્યાઘાત (ના) સામુ જોર.
પ્રત્યુત્તર (ના) સામો જવાબ, (પ્રતિ+ઉત્તર).
પ્રત્યુપકાર (ના) ઉપકારનો બદલો.
પ્રત્યે (અ) પ્રતિ, ને, તરફ, સામે ઈ૦ અર્થે.
પ્રત્યેક (વિ) દરેક, અકકેક.
પ્રથમ (વિ) પહેલું (અ) પહેલે.
પ્રથમપુરુષ (ના) ઉત્તમ પુરુષ સર્વનામ. હું. ઈ૦
પ્રથમા (ના) પહેલી વિભક્તિ.
પ્રથા (ના) રૂઢિ. વહીવટ. ધારો. માર્ગ.
પ્રદક્ષણા, પ્રદક્ષિણા (ના) પરિક્રમા, ફેરા.
પ્રદીપ (ના) મોટા પ્રકાશ. ઉજાસ.
પ્રદીપ્ત (વિ) સળગેલું, બળતું.
પ્રદેશ (ના) મોટો દેશ.
પ્રદોષ (ના) તેરસની સાંજનું વ્રત.
પ્રદોષકાળ (ના) સાંજ, સંધ્યા.
પ્રધાન (ના) મુખ્ય કારભારી. વજીર.
પ્રધાન (વિ) મુખ્ય, વડું. આગળ પડતું.
પ્રપંચ (ના) સંસાર. ખટપટ. કપટ. માયા.
પ્રપંચી (વિ) ખટપટી, કપટી.
પ્રપિતા (ના) બાપનો બાપ, પિતામહ, દાદો.
પ્રપિતામહ (ના) દાદાનો બાપ.
પ્રપૌત્ર (ના) પૌત્રનો પુત્ર.
પ્રફુલ્લ, પ્રફુલ્લિત (વિ) ખીલેલું, આનંદી.
પ્રબંધ (ના) નિબંધ. ઠરાવ. સંગ્રહ.
પ્રબળ (વિ) બળવાન, જોરાવર.
પ્રબોધ (ના) જાગ્રતિ. જ્ઞાન. સાવચેતી.
પ્રભા (ના) કાંતિ, પ્રકાશ.
પ્રભાકર (ના) સૂર્ય, સૂરજ, દિનકર.
પ્રભાત (ના)પરોઢ, સવારેગાવાનાં રાગરાગણી.
પ્રભાતિયું (ના) પ્રાતઃસ્મરણનું પદ.
પ્રભાવ (ના) દોર, હાક. પરાક્રમ, સામર્થ્ય.
પ્રભુ (ના) ઈશ્વર. રાજા. સ્વામી. પ્રીતમ.
પ્રભુતા (ના) મોટાઈ.
પ્રભૃતિ (અ) વગેરે, આદિ, ઈત્યાદિ.
પ્રમદા (ના) ગર્વવાળી સુંદરી.
પ્રમાણ (ના) સાબીતી, પુરાવો. ખાત્રી. ગણિતની એક રીત. જથ્થો. વિસ્તાર. ન્યાયશાસ્ત્રમાં પ્રમાણ ૪ ગણેલા છેઃ પ્રત્યક્ષ, અનુમાન, ઉપમાન અને શબ્દ.
પ્રમાણ (અ) સત્ય, ખરું, યથાર્થ.
પ્રમાણવું (ક્રિ) સાક્ષી આપી સિદ્ધ કરવું.
પ્રમાણે (અ) રીતે, માફક. પેઠે.
પ્રમાતા (ના) માનો બાપ.
પ્રમાતામહ (ના) માના બાપનો બાપ.
પ્રમાદ (ના) આળસાઈ. બેદરકારી. કેફ.
પ્રમાદી (વિ) પ્રમાદવાળું.
પ્રમુખ(ના) મુખી,સરનશીન, ચેરમેન [અંગ્રેજી].
પ્રમુદિત (વિ) પ્રસન્ન થએલું.
પ્રમેહ (ના) પરમિયો, એક રોગ.
પ્રમોદ (ના) આનંદ, હર્ષ.
પ્રયત્ન (ના) મોટા ઉદ્યોગ. પરિશ્રમ.
પ્રયાણ (ના)પરદેશ ગમન. પ્રવાસ, મુસાફરી.
પ્રયાસ (ના) શ્રમ, મહેનત.
પ્રયુક્તિ (ના) વિશેષયુક્તિ, વધારે દલીલ.
પ્રયુત (ના) ૧૦૦૦૦૦૦ (સંખ્યા).
પ્રયોગ (ના) વિધિ, અખતરો. ક્રિયાનો સંબંધ દેખાડનાર વાક્ય રચના. સંકલ્પ. અનુષ્ઠાન.
પ્રયોજક (વિ) યોજના કરનારો. પ્રેરક.
પ્રયોજન (ના) હેતુ, કારણ, મતલબ.
પ્રયોજ્ય(વિ)પ્રયોજક. બીજા પાસે કામ લેનાર.
પ્રલય (ના) જગતનો નાશ. મોટી આફત.
પ્રલાપ (ના) અસંબદ્ધ ભાષણ. બકબકાટ.
પ્રલ્લે, પ્રલ્લેકાર (ના) પ્રલય. મોટો કેર.
પ્રવર્તક (વિ) ફેલાવનાર.
પ્રવર્તવાન (વિ) ફેલાયલું, પસરેલું.
પ્રવર્તવું (ક્રિ) ચાલુ થવું, પસરવું,
પ્રવર્તાવવું (ક્રિ) ચલાવવું, પ્રસાર કરવો.
પ્રવાસ (ના) મુસાફરી, દેશાટણ. પ્રયાણ.
પ્રવાશી (ના) મુસાફર.
પ્રવાહ (ના) રેલો. ચાલતો વ્યવહાર. એકસરખો ઘસારો.
પ્રવાહી (ના) જેનો પ્રવાહ-રેલો ચાલે તેવી [ચીજ.
પ્રવિષ્ટ (વિ) પહોંચતું.
પ્રવીણ (ના) નિપુણ, કાબેલ, ચતુર.
પ્રવૃત્ત (વિ) ચાલેલું.
પ્રવૃત્તિ (ના) ચાલતો ઉદ્યોગ. પ્રવેશ.
પ્રવેશ (ના) દાખલ થવાની ક્રિયા. આરંભ.
પ્રવેશક (ના) ઉપોદ્ઘાત. ઉદ્દેશદર્શક.

પ્રવેશપોથી(ના) માર્ગોપદેશિકા. પ્રાઈમર [અં-
પ્રશંસા (ના) સ્તુતિ, તારીફ, વખાણ. [ગ્રેજી].
પ્રશસ્ત (વિ) મોકળું. વિશાળ. સંકોચવિનાનું.
પ્રશસ્તિ (ના) સ્મારક લેખ.
પ્રશ્ન (ના) સવાલ, પૃચ્છા.
પ્રશ્નાર્થક (ના) પ્રશ્ન કરનાર (સર્વનામ, જેમ કોણ? કયો? ઈ૦)
પ્રશ્નોત્તરી (ના) સવાલ જવાબની ચોપડી.
પ્રસંગ(ના) સંધિ, જોગવાઇ. સહવાસ. પ્રકરણ.
પ્રસંગોપાત્ત (અ) પ્રસંગે. જોગેજોગ.
પ્રસન્ન (વિ) ખુશ. ખુશનુમા. આનંદી.
પ્રસન્નતા (ના) ખુશી, મરજી, ઈચ્છા.
પ્રસર (ના) પસારો, ફેલાવો.
પ્રસરવું (ક્રિ) પથરાવું. વહેવું.
પ્રસવ (ના) જનન. જન્મ. છુટાછેડા.
પ્રસાદ (ના) આશીર્વાદ. કૃપા, પ્રસન્નતા. ભોજન. ચમત્કારક શક્તિ.
પ્રસાદી (ના) પ્રસાદ. (વિ) દેવને ધરાવેલું.
પ્રસારક (વિ) ફેલાવનાર.
પ્રસારવું (ક્રિ) ફેલાવવું.
પ્રસિદ્ધ (વિ) જાહેર. જાણીતું. ખુલ્લું.
પ્રસિદ્ધિ (ના) જાહેરપણું. નામના. ફેલાવો.
પ્રસૂત (વિ) જણેલું, અવતરેલું.
પ્રસૂતા (ના) જણતી. જણનારી નારી.
પ્રસૂતિકા (ના) સુવાવડી.
પ્રસ્તાર (ના) પ્રસાર, ફેલાવો. સ્થળાંતરનું ગ-
પ્રસ્તાવ (ના) સભા. [ણિત.
પ્રસ્તાવના (ના) દિબાચો, અનુબંધ, કથન.
પ્રસ્તાવિક (વિ) પ્રસંગને લગતું. સભામાં બોલવા લાયક.
પ્રસ્તુત (ના) ચાલતો પ્રસંગ. શુભ અવસર.
પ્રસ્તુત (અ) હાલમાં, ચાલુ.
પ્રસ્થાન (ના) પ્રસ્તાનું. મુખ્ય આધાર.
પ્રહર (ના) પોહોર, ત્રણ કલાક.
પ્રહાર (ના) માર, ઘા.
પ્રાકૃત (વિ) પ્રકૃતિજન્ય, અસંસ્કૃત. ચાલુ.
પ્રાગડ (ના) મળસકું, સવાર, વહાણું.
પ્રાચી (ના) પૂર્વદિશા.
પ્રાચીન (વિ) પૂર્વનું, અસલી
પ્રાછીત (ના) પ્રાયશ્ચિત.

પ્રાણ (ના) જીવ. વહાલી ચીજ. એક વાયુ
પ્રાણજીવન (ના) પ્રાણનો આધાર.
પ્રાણનાથ (ના) પ્રીતમ. પ્રાણનો માલિક.
પ્રાણપ્યારા, પ્રાણપ્રિય (વિ) જીવજાન.
પ્રાણમયકોશ (ના) પંચકોશમાંનો એક ણનું રહેઠાણ.
પ્રાણવાયુ (ના) જીવનને જરૂરનો પવન.
પ્રાણાધાર (ના) જીવન. [ક્રિસજન [અંગ્રે
પ્રાણાન્ત (ના) અંત, મરણ, દેહાંત, નિધ
પ્રાણાન્ત (અ) જીવ જાય તોપણ.
પ્રાણાયામ (ના) યોગનું એક અંગ. શ્વ સ્વાધીન કરવાની વિદ્યા. એના ત્રણ છે. કુંભક, પૂરક અને રેચક.
પ્રાણિયા (ના) પ્રાણી, જીવડા.
પ્રાણી (ના) ચેતન શરીરો. જનજનાવરો.
પ્રાતઃકાળ (ના) સવાર, વહાણું, મળસકું.
પ્રાતઃસન્ધ્યા (ના) પ્રભાતે કરવાનું ધર્મકર્મ
પ્રાતઃસ્મરણ (ના) સવારની પ્રભુપ્રાર્થના.
પ્રાદુર્ભાવ (ના) પ્રાગટ્ય, ઉદય. દેખાવ. જ
પ્રાધાન્ય (ના) મુખીપણું, પ્રધાનતા.
પ્રાન્ત (ના) દેશ. મુલક. રાજવિભાગ.
પ્રાપ્ત (વિ) મેળવેલું. મળેલું.
પ્રાપ્તિ (ના) નફો, કમાઈ. આવક.
પ્રાબલ્ય (ના) સામર્થ્ય. પ્રતાપ.
પ્રાયશ્ચિત્ત (ના) પાપનો પસ્તાવો. દેહશુદ્ધિ
પ્રારબ્ધ (ના)નસીબ. એક જાતનો કર્મસમૂ
પ્રારબ્ધ (વિ) આરંભેલું.
પ્રારબ્ધવાદી (વિ) નસીબને માનનાર.
પ્રારમ્ભ (ના) આરંભ, શરૂઆત.
પ્રાર્થના (ના) અરજ, વિનંતિ. કાલાવાલા. મ
પ્રાલબ્ધ (ના) પ્રારબ્ધ, દૈવ, નસીબ. [ગણ
પ્રાશન (ના) પીવું, ખાવું, ચાટવું તે.
પ્રાસ (ના) અનુપ્રાસ. એક શબ્દાલંકાર.
પ્રાસાદ (ના) મંદિર. દેવલ. હરિકૃપા.
પ્રાસાદિક કવિતા (ના) સરસ કાવ્ય.
પ્રાહણે (અ) બલાત્કારે, જુલમથી, પરાણે.
પ્રાહણો (ના) પ્રાધુર્ણ, મેમાન, પરોણો.
પ્રિછવું (ક્રિ) જાણવું, ઓળખવું.
પ્રિય (વિ) વહાલું, પ્યારું. લાડકું.
પ્રિયંકર (વિ) વહાલું લાગે તેવું. ગમતું.

પ્રિયમ્વદા (ના) મધુર ભાષણી સ્ત્રી.
પ્રેયા (ના) વહાલી સ્ત્રી.
…તિ (ના) પ્રીતિ, સ્નેહ.
…તમ (ના) પ્રિયતમ, પ્રિયપતિ. આશક.
…તિ (ના) વહાલ. હેત, કૃપા. પ્યાર.
…તિકર (વિ) વહાલું. ગમતું.
…ેત (ના) મડદું, શબ, લાસ. ભૂત.
…ેમ (ના) પ્રીતિ. સ્નેહ, પ્યાર.
…ેમ… (ના) પ્રેમજનક–પ્રેમાળી.
…ેમપાશ (ના) પ્યારનો ફાંસો.
…ેમાનંદ (ના) પ્રેમજનિત અથવા પ્રેમરૂપ આનંદ. જગદીશ્વર. એ નામનો એક પ્રાચીન અને ઉત્તમ ગુજરાતી કવિ.
…ેમાશ્રુ (ના) આનંદથી ઢળતાં આંસું.
…ેમાળ (વિ) પ્રેમથી ભરેલું.
…ેમી (વિ) પ્રેમપુર, પ્રેમ કરતું.
…રણા (ના) ઉશ્કેરણી. ઉત્તેજન.
…રણાબુદ્ધિ (ના) સ્વાભાવિક મતિ.
…રવું (ક્રિ) મોકલવું. ઉશ્કેરવું.
…રિત (વિ) પ્રેરણા કરેલું, પ્રેરાયલું.
…સ (ના) છાપખાનું. દબાણુ. (અંગ્રેજી).
…ોત (ના) પુરોહિત, કુળગોર.
…ોવું (ક્રિ) પરોવવું, ઘાલવું.
પ્રૌઢ (ના) પુખ્ત. મોટું. ઠાવકું.
પ્રૌઢતા (ના) મોટાઈ. પ્રૌઢપણું.
પ્રૌઢા (ના) એક નાયિકા. પુખ્ત વય તથા વિચારવાળી સ્ત્રી.
પ્રૌઢિ (ના) ઉત્તમ છટા, રીત.
પ્લવંગ (ના) વાંદરો, મર્કટ, વાનર.
પ્લુત (વિ) ત્રણ માત્રાનો સ્વર. સ્વરનો એક ભેદ.

ફ.

ફ (ના) ૨૨ મો વ્યંજન.
ફઈ (ના) ફોઇ, બાપની બેહેન.
ફકડી (ના) ફજેતી. હાંસી.
ફ…ત (અ) તેજએક, માત્ર, કેવળ.
…ડ (વિ) ઉડાઉ. ફાટેલ.
ફ…ર (ના) ફિકર, ચિંતા.
ફ…રો (ના) ઉતારો. ટૂંકી નોંધ.
ફકીર (ના) મુસલમાન વેરાગી.
ફકીરી (ના) ફકીરની હાલત, વેશ કે ભીખ.
ફક્કડ (વિ) સ્વછંદી. ફાંકડું. નફકરૂં.
ફક્કડાઈ (ના) ફક્કડપણું.
ફગવવું (ક્રિ) ફગાવવું, પટાવવું.
ફગવો (ના) હોળીની બક્ષિસ.
ફગાવવું (ક્રિ) છેતરવું, પટાવવું.
ફચફચ (અ) પ્રવાહી કે ગારાના અવાજનું અનુકરણ.
ફજર (ના) પ્રભાત, વહાણું.
ફજેત (વિ) નાલેસીવાળું.
ફજેતખોર (વિ) ફજેતી કરનાર તથા કરાવનાર.
ફજેતી (ના) હાંસી, અપજસ, બેઆબરૂ.
ફજેતો (ના) ફજેતી. કેરીના ગોટલા છોતરાંની કઢી.
ફટ (અ) અવાજનું અનુકરણ. ધિક્.
ફટક (ના) અનાજના છોડાં ઉરાડવાની ચાદર.
ફટકડી (ના) એક ખાર, ફટકી.
ફટકવું (ક્રિ) બહાવરૂં થવું. ચળી જવું. ઉડવું.
ફટકાર (ના) ફિટકાર, તિરસ્કાર.
ફટકારવું (ક્રિ) ધિક્કારવું. ઠપકો દેવો.
ફટકારૂં (વિ) ફટકેલા ચિત્તનું.
ફટકારો (ના) ફટ એવો અવાજ.
ફટકિયુંબારણું (ના) એકજ મોટું દ્વાર.
ફટકિયોદલાલ (ના) માથે જોખમ ન રાખે તેવો દલાલ.
ફટકી (ના) ફટકડી, એક ખાર.
ફટકેલ (વિ) ફટકેલા કાળજાનું.
ફટકો (ના) સપાટો. ઝાપટ. ચપટી.
ફટફટ (અ) ફટાકા જેવા અવાજનું અનુકરણ.
ફટાકડી (ના) એક જાતના છોડનું ડિંડલું.
ફટાકડો, ફટાકો, (ના) ગ્લખો.
ફટાણાં (ના) લગ્નનાં ભૂંડા ગીત.
ફટાણું (ના) અપશબ્દ, અસભ્ય વચન.
ફટાયો (ના) ફણટાયો, જુદો પડેલો, ગરાસિયો.
ફટાવવું (ક્રિ) ફિટાડવું, લાલચ દઈ મન ફેરવવું.
ફટૈયો (ના) ફટાયો, જુદો પડેલો ભાગીદાર.
ફટો (વિ) ફાટેલ જેમ્; કાનફટો.
ફટોર, ફટોળ (વિ) પોચું ને મધુર. (સોપારી).
ફડ, (ના) દારૂનું કારખાનું. તડ, (ગવૈયાનું).
ફડ (અ) ફટ.ઝટ. અવાજનું અનુકરણ.
ફડક (ના) ઝુલતો ઉડતો ભાગ. ચાળ (ગરખણી).
ફડકાવવું (ક્રિ) સંભળાવવું. સડાકો મારવો.
ફડકો (ના) સડકો, ચાંગલું. ઓરવાનું એક એ…

ફડચો (ના) નીકાલ. છેડો. [તપાસનાર.
ફડનવીસ, ફડનીસ (ના) સરકારી હિસાબ
ફડફડ (અ) તડતડ. અવાજનું અનુકરણ.
ફડફડવું (ક્રિ) ખખડવું. ફડફડ અવાજ થવો.
ફડફડાટ (ના)ફડફડનો અવાજ. તોર. ખખડાટ.
ફડફડાવવું (ક્રિ) ફડફડ અવાજ કરવો.
ફડાકી (ના) બડાઇ, પતરાજ.
ફડિયો (ના) ઘાસ, કડબ કે લાકડાં વગેરે પ-
ફણગી (ના) નાનો ફણગો. [રચુટણ વેચનાર.
ફણગો (ના) અંકુર. સણગો.
ફણસ (ના) પનસ, એક ફળ.
ફણસી (ના)ફણસનું ઝાડ તથા કાષ્ઠ. એક શાક.
ફણા, (ના) ફેણ. કાંસકી.
ફણી (ના) કાંસકી. સર્પ.
ફતવા (ના) ઢોંગ, ફિતુર, પાખંડ.
ફતવાખોર, ફતુવાખોર (વિ) ઢોંગી, પાખંડી.
ફતે (ના) ફતેહ. જીત, જય.
ફતેમારી (ના) એક જાતનું વહાણ.
ફતેહ (ના) જય. આબરૂ.
ફતેહમંદ (વિ) ફતેહ કરનાર, જયકર.
ફતેહમંદી (ના) ફતેહ, જીત.
ફદફદ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ફદફદવું (ક્રિ) પાકીને પોચું પડવું.
ફદિયું (ના) હોઢિયું. પૈસો. (મુંબઇમાં) ૪ પૈ.
નાની ગળી ભાખરી.
ફના (વિ) પાયમાલ, સંહાર. વેરણખેરણ.
ફનાફાતિયાં (ના) કચ્ચરઘાણ. ફરે મુકામ.
ફન્દ (ના) કાવતરૂં. જાળ. તરકટ.
ફન્દી (વિ) ફન્દ રચનાર. તરકટી.
ફફડાટ (ના) ફડફડાટ. ખખડાટ.
ફફૈયો } (ના) ફોડ. પાણી ભરેલો ફોલ્લો.
ફફોલો } (દાઝવાથી કે પ્લાસ્ટરથી ઉઠેછે તે.)
ફરક (ના) ફેર, અંતર, તફાવત.
ફરકવું (ક્રિ) આંખના પોપચાં ધ્રુજવાં. હા-
લવું. સરકવું, નજરે પડવું.
ફરંગી (ના) ફિરંગી, પોર્ટુગીઝ.
ફરજ (ના) કર્તવ્ય. દબાણ.
ફરજન, ફરજંદ (ના) સંતાન, છોકરૂં.
ફરડો (ના) કસબી, વાકબગાર.
ફરતું (વિ) આસપાસ, ચોતરફનું.
ફરદ (ના) પાન, જોડીમાંનું એક નંગ.
ફરફર (અ) પવનવેગદર્શક.
ફરમાન (ના) હુકમ, આજ્ઞા. સનદ.
ફરમાવવું (ક્રિ) હુકમ કરવો.
ફરમાસ (ના) હુકમ. ભલામણ, સિફારસ.
ફરમાસી, ફરમાસુ(વિ)ઊંચી જાતનું ખાસ.સરસ.
ફરમો(ના)નમૂનો, નકશો, બિબું, ફાર્મ[અંગ્રેજી].
ફરવું (ક્રિ) વળવું, જવું. ફેર લેવા. બદલાવું.
ફરશરામ (ના) પરશુરામ.
ફરસબંદી (ના) પથ્થર કે ચોરસાંની જમીન.
ફરસાટ (ના) કંઈક ફરસો સ્વાદ.
ફરસી (ના) પરશુ. એક હથિયાર.
ફરસીપુરી (ના) એક પકવાન્ન.
ફરસું (વિ) ચણા વટાણા ઈ૦ ના જેવા સ્વાદનું.
ફરસુદ (ના) પરવાર, નવરાસ, અવકાશ.
ફરહંગ (ના) શબ્દાર્થ કોશ. ડીક્ષનરી (અંગ્રેજી).
ફરાગત (વિ) ફારગત, નવરૂં. પરવારેલું.
ફરાસ(ના) હમાલ. ઘરગડી. દીવા સળગાવન
ફરાસખાનું (ના)તંબુ સેત્રંજી રાખવાની જગ
ફરાળ (ના) ફલાહાર. કાચુ કોરૂં અન્ન.
ફરિયાદ, ફરિયાદી (ના) દાવો. નુકસાનનુ
બદલાની અરજી.
ફરિયાદી (વિ) ફરિયાદ કરનાર, વાદી.
ફરીથી, ફરીફરી (અ) પુનઃ પુનઃ, વળી, પાછું
ફરેકાળ (ના) ફડેકાળ, પાટિયાંની ભીંત.
ફરેડી (ના) ઉપરાચાપરી બંદુકના બહાર
ફટબારી, વિનીશિયન્સ. [અંગ્રેજી].
ફરેબ } (ના) દગો. ઠગાઈ. ભૂલથાપ.
ફરેબી }
ફરેલ (વિ) અનુભવી. હઠીલો.
ફરેસ્તો (ના) દેવનો દૂત.
ફરો (ના) ફલક, એક ૧૬ પાલીનું માપ.
ફલ (ના) ફળ, મેવો. પરિણામ. લાભ.
ફલંગ (ના) કૂદકો, ઠેકડો. છલંગ.
ફલજ્યોતિષ (ના) અમુકગ્રહ સ્થિતિથી આ
થાય એમ જણાવનાર જ્યોતિષ ગ્રંથ.
ફલાણું (વિ) અમુક, ચોક્કસ.
ફલાહાર (ના) ફરાળ, કાચો કોરો ખોરાક.
ફલ્લું (વિ) વલ્લું. પોહોળું.
ફસ (ના) રગ, નસ, શિરા.

ફસકવું (ક્રિ) ખસવું, ફરવું. છૂટી પડવું.
ફસલ (ના) પાક, ઋતુ. મોસમ.
ફસવું (ક્રિ) ફાંદામાં લેવું. ભૂલથાપ દેવી.
ફસાવું, ફસાવું (ક્રિ) ઠગાવું. સપડાવું. ગુંથાવું.
ફળ (ના) ફલ. લાભ. શેવટ.
ફળરુપ, ફળવંત (વિ) ફળ આપનારું.
ફળફળાવળ (ના) જાતજાતનાં ફળો.
ફળવું (ક્રિ) ફળ આવવું. સાર્થક થવું.
ફળાધાર (ના) ફળનેજ શરીરને આસરો.
ફળાર, ફળાહાર (ના) ફરાળ. ફળનો આહાર.
ફળી (ના) સીંગ. જેમ: મગફળી, ચોળાફળી.
ફળિયું (ના) મોહોલ્લો, પોળ.
ફાંકડાઈ (ના) છેલાઈ, વરણાગી.
ફાંકડું (વિ) છટાદાર. દેખાવડું. રસિક ફક્કડ.
ફાંકો (ના) તોર, અભિમાન, ગરુરી.
ફાંગો (વિ) ઉધી પૂતળી, ત્રાસું જોનાર.
ફાંટો (ના)આડી. રેલો. ખુટો, આંટો. આડકથા.
ફાંદો (ના) જાળ. કપટ. ફંદ.
ફાંફાં (ના) ગોથાં. વ્યર્થ ઉદ્યોગ.
ફાંકું (અ) પતરાજી, ડોળ સૂચક.
ફાંકું (ના) બાકું, કાણું. છિદ્ર.
ફાંસ (ના) ઝીણી કરચ. ખીલી. હરકત.
ફાંસવું (ક્રિ) ફાંસી ઘાલવી, ગાળો ઘાલવો. ખોદી કહાડવું. તોડવું. પડતર ભોંય ખેડવી.
ફાંસિયું (વિ) તરકટી. નડતર કરનાર.
ફાંસી, ફાંસો (ના)ગળે સીકડવું તે. જાળ. ગાળો.
ફાક (ના) ભૂકો, લોટ, પાઉડર [અંગ્રેજી].
ફાકવું (ક્રિ) ચાંગળેથી ઉછાળીને ખાવું.
ફાકી (ના) ફાંકવાના ઓસડનો થોડો ભૂકો.
ફાકો (ના) ફાકવાની ભૂકનો બાચકો. ગર્વ.
ફાગ (ના) વસંતઋતુ. હોરી. ફગવો. ફાગણ.
ફાગણ (ના) ફાલ્ગુનિક, ફાલ્ગુન મહિનો.
ફાચર (ના)ચપટી ખીલી. હરકત. એક ઓજાર.
ફાચરું (વિ) પોહોળું. રાંડું, વલ્લું.
ફાજલ (વિ) વધેલું. બકાત. નકામું.
ફાટ (ના) તડ, ફેટાર. લૂટ. કુસંપ.
ફાટક (ના) દ્વાર, દરવાજો.
ફાટવું (ક્રિ) ફુરફટન થવું, બાગ પડવા. ચીરો પડવો. ઉકળદાર જવું. ગાળ દેવી.
ફાટાફાટ (ના) ફાટફૂટ.
ફાટું (વિ) ફાટેલું. ભૂંડું.
ફાટેલ (વિ) અવિવેકી. બેમર્યાદ.
ફાડ (ના) ફાટ, તડ. કકડો. ચીર. દાળ. અર્ધભાગ.
ફાડવું (ક્રિ) ચીરવું. જુદું પાડવું.
ફાડિયું (ના) અર્ધભાગ. અરધો રૂપિયો.
ફાતડો (ના) હીજડો, નપુંસક, ખોજો.
ફાનસ (ના) કંડિલ. દીપગૃહ.
ફાફડો (ના) થાપડો. એક પોહોળી સીંગ.
ફામ (ના) ફેમ, સ્મરણ. ભાન.
ફાયદો (ના) લાભ, પ્રાપ્તિ, નફો. ફેર
ફાર (અ) અતિઘણું. અસમાતું.
ફારક (વિ) મોકળું. નવરું.
ફારગતી (ના)સાજાપાથી સંબંધ છોડવાનો લેખ
ફારસી (વિ) પરશિયન, ઇરાન દેશનું.
ફાલ (ના) ફળ થવાની વારી. પાંસા નાંખી પ્રશ્ન જોવા તે. છલંગ.
ફાલતું (વિ) વધારાનું, નકામું.
ફાલવું (ક્રિ) વધવું. પ્રસરવું, ફેલાવું.
ફાલુ, ફાલું (ના) ઘરડું શિયાળવું.
ફાવતું (વિ) અનુકૂળ, લાગતું.
ફાવવું (ક્રિ) માફક આવવું. પાર પડવું.
ફાસફુસ (અ) પોચું, પાતળું કે પોલું. નિર્જીવ
ફાસફુસિયું (વિ) પોચું, પોલું. નમાલું.
ફાળ (ના) દોટ. ત્રાસ. એભક.
ફાળકું, ફાળકો (ના) સૂતરની આંટી. પરવીંટો
ફાળવવું (ક્રિ) ભાગ પાડવા, વેહેંચણ કરવી
ફાળવા (ના) દાંતની પકડ.
ફાળસાં (ના) એક લીલો મેવો.
ફાળસી (ના) ફાલસાંનું ઝાડ.
ફાળિયું (ના) ફેંટો. ધાબળી. પંચિયું.
ફાળી (ના) સાલ્લો. છાએલ.
ફાળી (ના) સાડી, એક સ્ત્રીનું લૂગડું.
ફાળું (ના) ફાળકું.
ફાળો (ના) વાંટો, હિસ્સો. વેહેંચણ.
ફિકર (ના) કાળજી, ચિંતા. દરકાર.
ફિક્કું (વિ) ફીકું. મોળું. ઉતરેલું.
ફિટકાર (ના) ધિક્કાર. શાપ.
ફિટકારવું (ક્રિ) ધિક્કારવું. ઠપકો દેવો.
ફિટફિટ (અ) ધિક્ ધિક્.
ફિતુર (ના) બંડ, તોફાન. શત્રુ સાથે એકા

ફિતુરી (વિ) ફિતુર કરનાર. તોફાની.
ફિદવી (ના) ચાકર, સેવક, દાસ. ભક્ત.
ફિદા (વિ) આફરીન, પ્રસન્ન, ખુશ.
ફિરકી (વિ) ફરે એવું (ફૂલ).
ફિરકી (ના) ચકરડી. દોરો વીંટવાની ચાકી. ફેરકડી. ફાળકો.
ફિરકો (ના) કોમ. એક વર્ગ. નેશન [અંગ્રેજી].
ફિરંગી (વિ) પોર્ટુગીઝ. ટોપીવાળો.
ફિરયાદ (ના) ફરિયાદ.
ફિરાવન (વિ) માથાનો ફરેલ. હઠીલો.
ફિલસુફ (ના) તત્ત્વજ્ઞાની.
ફિલસુફી (ના) તત્ત્વજ્ઞાન.
ફિલોસોફર (ના) ફિલસુફી જાણનાર. તત્ત્વવેત્તા.
ફિસાદ (ના) બંડ, હુલ્લડ, ફિતુર.
ફી (ના) હકના રૂપીઆ. પગાર. જકાત.
ફીક (ના) મોળ.
ફીકાસ (ના) ફીકો સ્વાદ.
ફીકું (વિ) મોળું. આછું. ઝાંખું. નિસ્તેજ.
ફીટણકાળ (ના) પ્રલય સમય.
ફીટવવું (ક્રિ) અદા કરવું. વાળવું. લલચાવવું.
ફીટવું (ક્રિ) અદા થવું. છૂટવું. નાશ પામવું.
ફીણ (ના) ફેન, પ્રવાહી હાલતાં થતી સફેદ તર.
ફીણવું (ક્રિ) ફીણ ચઢે તેમ મસળવું.
ફીત (ના) કસબની પટ્ટી. પાટી.
ફીસી, ફીસીઆરો (ના) પતરાજી, બડાઇ.
ફીસું (વિ) ફોચું. ફીકું.
ફીસોટો (ના) ફીણનો ગોટો.
ફું (અ) શ્વાસના અવાજનું અનુકરણ.
ફુંકણી (ના) ભુંગળી, ફુંકવાની નળી.
ફુંકવું (ના) મોંઢેથી વા ઉરાડવો. વગાડવું.
ફુંકારવું (ક્રિ) ફુંકારો કરવો. [બાળવું
ફુંકારો (ના) ફું એવો અવાજ.
ફુંકીખાવું (ક્રિ) ઉડાવી દેવું. ઠગી લેવું.
ફેવાટો, ફુંફાડો (ના) ફું એવો અવાજ. હાક.
ફુઆરો (ના) ઉડતી જળધારા. ઝરો.
ફુઇ (ના) ફેઇ, ફોઇ, બાપની બેહેન.
ફુએડ (વિ) ગન્દું, મેલું. તોછડું.
ફુઓ (ના) ફોઇનો વર.
ફુક્કો (ના) ફુંકથી થએલો દડો.
ફુટકળ (વિ) ફુટ્ટ, પરચુરણ. નકામું.
ફુણગી (ના) ઝીણી ફોલ્લી. ઝીણો પરપોટો.
ફુતકાર (ના) ફુંકનો અવાજ.
ફુત્કારવું (ક્રિ) ફુંફાડા મારવા.
ફુદડી (ના) એક ફરવાની રમત. * (આનું
ફુદડો (ના) એક જંતુ. એક ઘાસ. [ચિહ્ન
ફુદનો, ફુદીનો (ના) એક છોડ.
ફુરજો (ના) માંડવી, દાણ ચોકી.
ફુરસદ (ના) પરવારો, નવરાશ.
ફુલેકું (ના) વરણાગી. કન્યાનો વરઘોડો.
ફુવારો (ના) ફુવારો.
ફુવો (ના) ફુઓ, ફોઇનો વર.
ફુસફાસ (અ) નિર્જીવ, નમાલું.
ફુસફુસિયું, ફુસિયું (વિ) નજીવું, હલકું.
ફૂ (ના) પૂ, મૂતર (બાળકની બોલી).
ફૂગ (ના) છારી. [જેવો મળ બાઝવો.
ફૂગાવું (ક્રિ) હવાથી પોચી ચીજપર સફેત રૂવા
ફૂટ (ના) [અંગ્રેજી] બાર ઇંચ, અરધો ગજ. એક ફળ. ટૂટ. પગ.
ફૂટડિયું, (ના) શોભિતું, દેખાવડું.
ફૂટડીદાળ (ના) ધાડી દાળ.
ફૂટડું (વિ) સુંદર, ખુબસૂરત. ધાડું.
ફૂટવું (ક્રિ) બહાર પડવું. ભાંગવું. અવાજ થવો
ફૂટાફૂટ (ના) ફાટફૂટ, કુસંપ.
ફૂમતી (ના) અંબોડે લટકાવવાનું ઘરેણું.
ફૂમતું (ના) ગુચ્છો, કલગી. ઝુમખો.
ફૂલ (ના) કુસ્લ. ઉઘડેલી કળી. પુષ્પાકાર ફૂલું. સોપારીની કાતરી. કમળ. એક ઘરેણું.
ફૂલ (વિ) નાજુક. હલકું. [અટકાવ.
ફૂલકર, ફૂલકરણી (ના) ફૂલ ખરે એવી આતશબાજી.
ફૂલકું (ના) ફુલેકું, વરઘોડો. પાતળી રોટલી.
ફૂલડું (ના) ફૂલેલો દાણો. પુષ્પ, સુમન.
ફૂલણજી (વિ) વખાણથી રાજી થઇ ખર્ચ કરનાર.
ફૂલતોડો (ના) સ્ત્રીના પગનું એક ઘરેણું.
ફૂલણરડો (ના) સોપારીની એક જાત.
ફૂલવવું (ક્રિ) ફૂલે તેમ કરવું.
ફૂલવું (ક્રિ) દડો થવો, ઉપસવું. છાપરે ચઢવું.
ફૂલસાંકળા (ના) પગનું એક ઘરેણું.
ફૂલાવું (ક્રિ) ખોટા વખાણથી રાજી થવું.
ફૂલાસ (ના) ખોટી બડાઇ.
ફૂલિયું (ના) એક વનસ્પતિ.

ફૂલું (ના) આંખમાં છારીનું ફૂલ.
ફૂલુસ (ના) નાણું. પૈસા.
ફૂલેલ (ના) ફૂલનું તેલ.
ફૂલેવર (વિ) ફૂલની છાપવાળું.
ફૂસ (ના) ઘાસ, તૃણ. ફજેતી.
ફૂસલાવવું (ક્રિ) ફોસલાવવું. પટાવવું.
ફે (અ) થાક પામવા અર્થે.
ફેંકવું (ક્રિ) ઉરાડવું. દોડાવવું. ગબડાવવું. નાંખવું.
ફેંટ (ના) કમ્મરબંદ.
ફેંટો (ના) વીટાળેલી ટોપી. કપટ. રેસા.
ફેંદવું (ક્રિ) છુંદવું. ચૂંથવું. ખરાબ કરવું.
ફેણ (ના) ફણા, સાપની પોહોળી ડોક. ફેન.
ફેન (ના) ફીણ.
ફેન (વિ) સારૂં, સુંદર. ફાઈન. [અંગ્રેજી].
ફેફરી, ફેફરૂં (ના) મોંઢે ફીણ આવે એવો રોગ.
ફેફસું (ના) શ્વાસોચ્છ્વાસની ઇંદ્રિય.
ફેર (ના) અંતર, તફાવત. ઘેરાવો. ચક્કર. આંટો. આરામ.
ફેરફટક (અ) અવળસવળ, આડુંઅવળું.
ફેરફાર (ના) રદબદલી. તફાવત.
ફેરબદલ (વિ) અદલબદલ.
ફેરવવું (ક્રિ) બદલવું. ચલાવવું. ચાકે ચઢાવવું. પંપાળવું.
ફેરાવો (ના) ચક્કર. ઘેર.
ફેરિયો (ના) ફરીફરીને વેચનાર.
ફેરિસ્ત (ના) યાદી, ટીપ. લિસ્ટ [અંગ્રેજી].
ફેરી (ના) ફેરો. વખત.
ફેરેજવું (ક્રિ) દિશાએ જવું, ઝાડે જવું.
ફેરો (ના) ધક્કો. ચકરાવો. અધામણ.
ફેલ (ના) પાખંડ, દંભ, ઢોંગ. બહાનું.
ફેલખોર (વિ) ફેલ કરનાર.
ફેલજમીન (ના) સારી ચાલ માટે જમીન.
ફેલવું (ક્રિ) ફેલાવું, પસરવું.
ફેલાવ (ના) પ્રસાર. વધારો.
ફેલાવવું (ક્રિ) પ્રસાર કરવું. વધારવું.
ફેલાવું (ક્રિ) પસરવું. વધવું.
ફેસલો (ના) ઠરાવ. હુકમનામું. છૂટકો.
ફેસવું (ક્રિ) તોડવું. હણવું.
ફૈ (ના) ફોઈ, બાપની બેહેન.
ફૈઝગંજ ખટિયા } (ના) વાયવ્ય પ્રાંતમાં એક ગામ.
ફૈઝગંજ બેહટા }
ફૈજપુર (ના) ખાનદેશ જીલ્લામાં એક ગામ.
ફૈજપુર કલાન (ના) પંજાબમાં એક ગામ.
ફોઈ (ના) ફુઈ, ફૂઈ, ફૈ, બાપની બેહેન.
ફોક (વિ) રદ. વ્યર્થ. ફોગટ.
ફોકટ, ફોગટ (વિ) અમસ્તું. નકામું. મુફત.
ફોગટિયું (વિ) મફતનું. અમથું.
ફોજ (ના) સેના લશ્કર. ધાડ.
ફોજદાર (ના) કોટવાળ, પોલીસ કોન્સ્ટેબલ.
ફોજદારી (વિ) ચોરી, ખુન, મારામારી ઇ૦ સંબંધી
ફોજદારી (ના) ફરિયાદી.
ફોડલો (ના) ફોલ્લો.
ફોડવું (ક્રિ) સ્ફોટન કરવું, ભાંગવું. છોડવું. અફાળવું. ઉઘાડવું. અવાજ કરવો.
ફોડવું (ના) ચકતું, ફોદું (દહીંનું).
ફોત (વિ) કતલ.
ફોતરૂં (ના) અનાજનું છોડું, છાલું.
ફોદું (ના) ચકતું (દહિનું).
ફોદું (વિ) પોચું, ઢીલું.
ફોફળ (ના) સોપારી.
ફોફળી (ના) સોપારીનું ઝાડ.
ફોફૈયો (ના) પાણીથી ભરેલો ફોલ્લો.
ફોમ (ના) ફામ, સ્મરણ, યાદ.
ફોર (ના) ગંધ, વાસ, બો.
ફોરવું (ક્રિ) ગંધાવું, પીમળવું.
ફોરાં (ના) છાંટા, બુંદ.
ફોરાઈ (ના) સ્ફુર્તિ, ચંચળાઈ.
ફોલવું (ક્રિ) છોડાં કાઢવાં.
ફોલી ખાવું (ક્રિ) છોડું રાખી ગર ખાવો.
ફોસલાવવું (ક્રિ) પટાવવું. છેતરવું.
ફોલ્લી (ના) નાનો ફોડલો.
ફોલ્લો (ના) ફોડ, ઉપસેલી ઝીબ ચામડી.
ફૌજ (ના) ફોજ, લશ્કર, સૈન્ય.
ફૌજદાર (ના) ફોજદાર, કોટવાલ, કોન્સ્ટેબલ.
ફ્રાન્સ (ના) યુરોપખંડનો એક દેશ. (અંગ્રેજી
ફ્રી (વિ) મફત. સ્વતંત્ર. નિખાલસ. „
ફ્રુટ (ના) મેવો. ફળ. „
ફ્રેન્ચ (ના) ફ્રાન્સ દેશનું. „
ફ્રેન્ડ (ના) મિત્ર, દોસ્ત. „
ફ્રેન્ડશિપ (ના) મિત્રતા, દોસ્તી. „
ફ્રેમ (ના) ચોકઠું, ઘર, ઘોડી. „

બ.

બ (ના) ૨૩મો વ્યંજન.
બંસુરી (ના) વાંસળી. એક વાદ્ય.
બઈરી (ના) બૈરી, સ્ત્રી. વહુ.
બક (ના) બગલો, એક પંખી.
બકબક (ના) બકવા, લવારી, નકામું ભાષણ.
બકબકાટ, બકબકારો (ના) લવારો. પ્રતાપ.
બકબકિયો (ના) બકબક કરનારો.
બકરકુદી (ના) બકરા જેવી મસ્તી, તોફાન. એક કસરત.
બકરાંકુંચી, બકરાંની ઝાંઝર (ના) એક દેશી રમત.
બકરી (ના) અજા, બકરાની માદા.
બકરીઈદ (ના) મુસલમાનનો એક તહેવાર.
બકરૂં (ના) બકરીનું બચ્ચું.
બકરો (ના) એક ચોપગું જાનવર.
બકવા, બકવાટ, બકવાદ (ના) લવારી. ટાયલું.
બકવું (ક્રિ) વગરવિચારે વદવું. કરવું.
બકાઈ (ના) બગાસું.
બકાત (વિ) બાકીનું, શિલક.
બકારી (ના) ઉલટી, ઓકારી.
બકારો (ના) ઘાંટો, બૂમ. લવારો.
બકાલ (ના) ખોરાક વેચનાર વાણીઓ.
બકાલાપીઠ (ના) શાકબજાર.
બકાલુ, બકાલું (ના) શાક, લીલોતરી.
બકાવવું (ક્રિ) બકે તેમ કરવું. ચઢાવવું.
બકુ, બકુડી (ના) બાળક (લાડમાં બોલવતાં).
બકુલ (ના) એક સુગંધી ફૂલ.
બકોરવું (ક્રિ) બૂમ પાડવી.
બક્ષવું (ક્રિ) ભેટ આપવું, ઇનામ દેવું.
બક્ષિસ (ના) ભેટ, ઇનામ.
બક્ષી (ના) ફોજનો સરદાર. લશ્કરી પે માસ્તર.
બખતર (ના) કવચ, ચિલખત, લોહની જાળીનો [અંગરખો.
બખતાવર (વિ) ભાગ્યશાળી.
બખર (ના) ઇતિહાસ, તવારીખ. વૃત્તાંત.
બખરવું (ક્રિ) ચાલવું. પચવું. ખબરવું.
બખાબખી (ના) લડાલડી, ટંટો. વાદ.
બખિયો (ના) બેવડો ટાંકો. (સીવણમાં).
બખીલ (ના) કંજુસ. કંગાળ.
બખીલાઈ (ના) કૃપણતા. મીસકીનપણું.
બખેડો (ના) મારામારી, ધાંધલ, ટંટો.
બખોલ (ના) ઝાડના થડનું પોલાણ. રાફડો
બખ્ત (ના) નસીબ, દૈવ.
બખ્તાવર (વિ) નસીબદાર. પૈસાદાર.
બગ (ના) બક, બગલો. (પંખી).
બગડવું (ક્રિ) ખરાબ થવું. ભ્રષ્ટ થવું.
બગડો (ના) બેનો આંકડો, (સંખ્યાચિહ્ન).
બગધ્યાન (ના) એકાગ્રલક્ષ.
બગબગું (ક્રિ) મળસકું, ભળકડું, આંધળુંધુંધ
બગભગત (ના) ડોળઘાલુ સાધુ.
બગરૂં (ના) મેલ, રગડો. ડોહોળાયલું તેલ.
બગલ (ના) કાખ. પાંખ, આસરો. બાજુ.
બગલદાણા (ના) પગે પેહેરવાના તોડા.
બગલું (ના) બગલીનું બચ્ચું.
બગલો (ના) બક પક્ષી. એક જાતનું વહાણ.
બગાઈ (ના) એક જીવડું. એક કાનનો રોગ.
બગાડ (ના) ખરાબી, નુકસાન. વિકાર. રોગ. કજિયો.
બગાડવું (ક્રિ) નુકસાન કરવું. અણબનાવ કરવો.
બગાડો (ના) (જુઓ) બગાડ.
બગાસું (ના) બકાઈ, સુસ્તાઇનો શ્વાસ.
બગી (ના) નજર. એક ઘોડાગાડી.
બગીચો (ના) વાડી, બાગ, આરામ.
બગો (ના) એક તરેહનું સ્ત્રીનું લુગડું.
બકેરાવ (ના) બાંકેરાવ, કુકડભાઈ.
બંખારવું (ક્રિ) બૂમ પાડવી.
બંખારો (ના) હોકારો. બૂમાટો.
બંગ (ના) તરેહ, રીત. જુક્તિ. એક ધાતુ.
બંગડી (ના) કાચ કે ધાતુની ચૂડી.
બંગલી (ના) નાનો બંગલો.
બંગલો (ના) વાડીની વચમાં બાંધેલું ઘર.
બંગાળ (ના) હિંદુસ્થાનનો એક પ્રાંત.
બંગાળી (વિ) બંગાળ દેશનું. ડોળઘાલુ.
બચબચ, બચકબચક (અ) ધાવતાં બાળકનો [અવાજ.
બચકણા (ના) બચકાં ભરે એવો રોગ.
બચકડું (ના) બચકું, ડાબું. પોટલું.
બચકી (ના) પોટલી, ગાંસડી.
બચકું (ના) ડાબું. પોટલું.
બચકો (ના) પોટલું, ગાંસડી.
બચગી, બચપણ (ના) બાળપણ, બાલ્યાવસ્થા

બચવું (ક્રિ) ઉગરવું, સલામત રહેવું. અટકવું.
બચારૂં (વિ) રાંક, અશક્ત, ગરીબ.
બચાવ (ના) સંભાળ. રક્ષણ. કાયદો.
બચાંકચ્ચાં (ના) છૈયાંછોકરાં.
બચી (ના) બોકી, ચૂમી, ચુમ્બન.
બચું (ના) નાનું બાળક ફરજન.
બચ્ચો (ના) બેટો, દીકરો.(લાડ કે તોછડાઇમાં).
બજર (ના) તમ્બાકુ. તપખીરૂ.
બૈજરબટ્ટુ } (ના) પોયણીનું ફળ (રાતું કે કા-
બજરબટ્ટું } ળું). રીંછના મોંમાં ઘાલેલો લા-
કડાનો કાળો મણકો.
બજવું (ક્રિ) પાર પડવું. અમલ થવો. વાગવું
બજવૈયો (ના) વગાડનારો માણસ.
બજાજ (ના) કાપડીઓ, ડોશી વાણીઓ.
બજાજી (ના) દુકાનદારની ભાંજગડ. સોદાઇ.
બજાર(ના) વેપારની જગા. પીઠ. મારકીટ. [અં-
બજારૂ (વિ) સાધારણ, હલકું, નરસું. [ગ્રેજી].
બજાવવું (ક્રિ) પાર પાડવું. પાળવું. વગાડવું.
બજીદ (વિ) આગ્રહી. હઠી. [અમલ કરવો.
બજો (ના) કળશિયો, લોટો.
બઝાડવું (ક્રિ) ઉપરાઉપરી મારવું. ધબોડવું.
બટ (ના) સુંદર ટટ્ટુ.
બટ (વિ) જડ, નક્કર. ભરેલું.
બટકબોલું (ના) હાસ્યવિનોદ, ટઉકો.
બટકબોલું (વિ) અસ્કરૂં. ટઉકા પૂરનારૂં.
બટકી (ના) ઠીંગણી સ્ત્રી, લોંડી.
બટમોગરો (ના) એક ભરાઉ ફૂલ.
બટવો (ના) વાટવો.
બટાટા(ના)અબોકડાં, એક કંદ, પટેટા.
બટુક (ના) જનોઈ દીધાવિનાનો બાળક.
બટુક (વિ) ઠીંગણો, વામનજી.
બટ્ટો (ના) આળ, કલંક. ડાઘ.
બડ (વિ) કઠણ. તડકી જાય એવું.
બડઘા (ના) જૂના છોડવા.
બડછટ (વિ) બરછટ, કઠણ ને ખડબચડું.
બડબડ (ના) બકબક, પ્રલાપ, લવારો.
બડબડવું (ક્રિ) બકબક કરવી લવવું.
બડબડાટ (ના) બડબડ. લવરી.
બડબડિયું (વિ) બડબડ કરનાર.
બડબવું (ક્રિ) અફાળવું. મારવું.

બડમૂછો (વિ) ખુસરો, મૂછવગરનો માણસ.
બડવું (ના) મજાગરો. દે ઉઘાડ થવા ઢાંકણાં-
ને જોડવાનું સાધન.
બડવું (ક્રિ) રેંટિયાથી સૂતર તૈયાર કરવું.
બડવો (ના) બ્રહ્મચર્ય વ્રતને બદલે ચાલતી
રૂઢી. બ્રહ્મચારી.
બડાઈ (ના) વડાઇ, મોટાઇ, પતરાજ. ફૂલાસ.
બડાઈખોર (ના) બડાઈ કરનાર.
બડાબૂટ, બડાબૂડ (અ) જેમનું તેમ.
બડિશ (ના) માછલી પકડવાનો ગળ.
બડેજાવ (વિ) શ્રીમંત, ઉમરાવ.
બડ્ડો (ના) બરડો, કરોડ, પીઠ.
બઢતી (ના) ચઢતી, ઉત્કર્ષ. વૃદ્ધિ.
બણગું (ના) બંડ. હુલ્લડ. રણસિંગું.
બણબણવું (ક્રિ) માંખીએ અવાજ કરવો.
બણવું (ક્રિ) બનવું, થવું (કવિતામાં).
બણિટયો (ના) બંટીનો દાણો.
બણટી (ના) એક હલકું બાજરી જેવું અનાજ.
બણ્ડ (ના) હુલ્લડ, બળવો. લુચ્ચો.
બણ્ડખોર (વિ) બંડ કરનાર.
બણ્ડિયું, બણ્ડી (ના) બદન, કૂડતું.
બણ્ણી (ના) બરણી, ઊભું ઢાંકણાવાળું ઠામ.
બત (અ) અરે! ખેદ, અનુકંપા, સંતોષ, વિ-
સ્મય, આમંત્રણદર્શક.
બતક (ના) એક જળચર પંખી. એક એના
બતકી (ના) નાનું કૂલડું. [ઘાટનું ઠામ.
બતરીસ (વિ) ૩૨ (સંખ્યા). મનુષ્યના દાંત,
લક્ષણ, વિક્રમના સિંહાસનની પૂતળી એ
બત્રીસ ગણાયછે.
બતરીસી (ના) દાંતસહિત જડબું. છીભ.
બતાવવું (ક્રિ) દેખડાવવું.
બતેલો (ના) એક જાતનું વહાણ.
બત્તી (ના) દીવેટ, વાટ. દીવો.
બત્રીસ (વિ) બતરીસે, ૩૨ (સંખ્યા).
બથાવવું (ક્રિ) હડફાવવું. મથાવવું.
બદ (ના) પેડું પાસે થતી એક ગાંઠ.
બદ (વિ) ખરાબ, ભુંડું.
બદકામ (ના) ખરાબકર્મ. વ્યભિચાર.
બદગોઇ (ના) ચાડી. નિંદા.
બદન (ના) અંગ, શરીર. બંડી, કેડિયું

બદનામી (ના) અપજસ, આળ. બટ્ટો.
બદનું (ના) પાણી રેડવાનું હાંલ્લું.
બદફેલી (ના) અનીતિ. ફુછંદ.
બદબખ્ત (વિ) અભાગિયું, કમનસીબ.
બદબો, બદબોઇ (ના) દુર્ગંધ. બદનામી.
બદર (ના) સૌવીર, બોર.
બદરા (ના) કાર્પાસી, રૂઇ.
બદરી (ના) બોરડી.
બદલ (ના) ફેરફાર. (અ) બદલે.
બદલવું (ક્રિ) એકને ઠેકાણે બીજું દેવું. કે લેવું.
બદલામ (વિ) બદનામીવાળું.
બદલાવું (ક્રિ) એકને ઠામે બીજું થવું, હોવું કે [આવવું.
બદલી (ના) ફેરબદલી, ઠામફેર. અવેજી.
બદલે (અ) અવેજમાં, સાટે.
બદલો (ના) અવેજ. સાટું. આભાર. વેર. પડત-
બદવું (ક્રિ) ગાંઠવું. મર્યાદામાં રહેવું. [ર માલ.
બદામ (ના) બદામડીનું ફળ. દોકડાનો ૧૬ મો
બદામડી (ના) બદામનું ઝાડ. [ભાગ.
બદામી (વિ) બદામના રંગનું.
બદી (ના) અનીતિ, દુરાચરણ. પાપ. નિંદા.
બદુ (વિ) ગણ્ડુવેલ. નમાલો. [રમતનો ખાડો.
બદ્ધ (વિ) બાંધેલું.
બધિર (વિ) બહેરૂં. બોડું (કચ્છી).
બધું, બધ્ધું (વિ) સઘળું, આખું, તમામ, સર્વ.
બધ્ધે (અ) સન્ધે, સર્વત્ર.
બનડી (ના) નવી પરણેલી વહૂ.
બનડો (ના) નવો પરણેલો વર.
બનવું (ક્રિ) થવું. અનુકૂળ આવવું. રંગાવું.
બનાત (ના) એક ઊનનું કાપડ.
બનાવ (ના) યોગ. મેળાપ. પ્રસંગ.
બનાવટ (ના) કારીગરી. તરકટ, ખોટારૂં.
બનાવવું (ક્રિ) કરવું. રચવું. મજાક કરવી.
બનેવી (ના) બેહેનનો વર.
બન્દ (ના) બેડી, હેડ. ચોડો. બાંધ. પટો.
બન્દ (વિ) અટકાવેલું, રોકેલું.
બન્દગી (ના) પ્રાર્થના. નિમાજ.
બન્દર (ના) નદી દરિયાના કાંઠાનું શેહેર. ફુરજો.
બન્દરી (વિ) એક જાતના બુટ્ટીદાર કાપડનું.
બન્દી (ના) બન્ધી, અટકાવ. [બંદરનું.
બન્દુક (વિ) દારૂથી ગોળી ફેંકવાનું એક યંત્ર.
બન્દો (ના) કૃપાપાત્ર મનુષ્ય. સેવક. માનીતો ચ
બન્દોબસ્ત (ના) ગોઠવણ. કરાર, ઠરાવ. [ઘ
બન્ધ (ના) બાંધો. નિયમ, ધારો. રોકાણ. રચને
બન્ધકી (ના) કુલટા, અસતી સ્ત્રી.
બન્ધકોશ (ના) બદ્ધકોષ્ટ, અજીર્ણ.
બન્ધન (ના) પાશ. જાળ. અટકાવ.
બન્ધબેસવું (ક્રિ) માફક આવવું.
બન્ધવ (ના) બાંધવ, ભાંડુ, ભ્રાતા. ભાઈ.
બન્ધારણ (ના) બાંધો. રચના, ગોઠવણ.
બન્ધારો (ના) રંગવાના કાપડને બાંધનારો
બન્ધી (ના) અટકાવ, મના. પરેજી, કરી.
બંધીખાનું (ના) તુરંગ, કારાગ્રહ, જેલ [અંગ્રેજી
બન્ધુ (ના) ભાઈ. દોસ્ત. સ્નેહી.
બન્ધુજીવક (ના) બન્ધુક, દુપારી, એક ઔષધિ
બન્ધુલ (ના) જારસુત, કુલટાનો છોકરો.
બન્ધે (વિ) બન્ને, બેઉ.
બન્ધેવી (ના) બનેવી, બેહેનનો વર.
બન્નુસ (ના) કામળો, ધાબળો.
બન્ને (વિ) બેઉ, બંધે.
બપડ્ડું (ના) લાકડાનું ગોળ રમકડું.
બપૈયો (ના) ચાતક, એક પંખી. [સમ
બપોર (ના) મધ્યાહ્ન. સૂર્યોદયથી બે પોહોર
બપોરિયું (ના) એક ફૂલ. એક આતશબાજ
ચંદ્રજયોતિ. બપોરનું કામ.
બપોરિયો (ના) બપોરના ખીલતો એક છો
બપોરીવખત, બપોરે (અ) ખરે મધ્યાહ્ને.
બફા (ના) ગુણ, લાભ. ધામ. બફારો.
બફાણું (ના) બાફીને કરેલું અથાણું.
બફારો (ના) ધામ, બાફ, ઉબારો.
બફાવું (ક્રિ) રંધાવું, સીજવું.
બબડવું (ક્રિ) બડબડ કરવી.
બબડાટ (ના) બડબડાટ.
બબરચી (ના) રાંધણિયો, રસોઇઓ.
બબરચીખાનું (ના) રસોડું.
બબુચક (વિ) બબુક, મૂર્ખ.
બમ્ (અ) એવો અવાજ. જેમ બમ્ભોળા
બમ્ઠસ (વિ) સારીપેઠે ભરેલું. ચીકાર.
બમણવું (ક્રિ) પાંખથી અવાજ કરવો.
બમણાટ (ના) બમણવાનો અવાજ.
બમણું (વિ) બેગણું, બેવડું, ડબલ [અંગ્રેજી

બમ્બ (ના) બાજું. મૃદંગમાં ખરજનો સૂર. ડંકો.
બમ્બો (ના) પાણી ઉંચાડવાનું યંત્ર. [બંબો.
યાન (ના) વર્ણન. હકીકત.
ર (અ) પ્રમાણે, પૂર્ણતા, સમાનતા, લાયકાત
(ના) પનો (લુગડાનો). ઉપયોગ. [દર્શક.
કત (ના) લાભ, ફાયદો. કૃપા.
બરકવું (ક્રિ) બોલાવવું, બૂમ પાડવી.
બરકી (ના) રૂની ગાંસડી, ધોકડો.
બરકો (ના) બૂમ, ઘાંટો.
બરખાસ્ત (વિ) વિસર્જન, ખલાસ. [ઘરેણું.
બરગલી, બરઘલી (ના) બલગરી, એક કોટનું
બરછટ (વિ) કઠણ અને ખરબચડું.
બરછી (ના) નાનો ભાલો, કટાર.
બરજાત (વિ) બદજાત. તુચ્છ તુકમનો.
બરજોરી (ના) જુલમ, જોરાવરી. બળાત્કાર.
બરડ (અ) દાંતના અવાજનું અનુકરણ.
બરડ (વિ) કઠણ, ઝટ તડકે એવું.
બરડો (ના) વાંસો, પૂંઠ. સોપારીની એક જાત
બરણી (ના) ચીકાસ વગેરે ભરવાનું ઊભું,
ઢાંકણાવાળું ઠામ.
બરતરફ (વિ) કાઢી મૂકેલું, રજા પામેલું. દૂર
બરતરફી (ના) રદબાતલ. રજા. [થએલું.
બરદ (ના) બિરદ, પણ, વચન.
બરદાસ, બરદાસ્ત (ના) સંભાળ. આગતાસ્વા-
બરફ (ના) હીમ, કરાં. વામ, પાલો. [ગતા.
બરફી (ના) એક જાતની મીઠાઇ.
બરફીચૂરમું (ના) બરફી પેઠે થાબડી કારેલું ચૂ-
બરબડ (અ) પ્રલાપ, લવારો, બડબડ. [રમું.
બરબાદ (અ) રદ. નકામું. મિથ્યા, ફોકટ.
બરલવું (ક્રિ) ઉંઘમાં બકવું.
બરાડવું (ક્રિ) બૂમ પાડવી, આરડવું.
બરાડો (ના) મોટો ઘાંટો, બૂમ.
બરાત(ના)વરાત, વરની જાન. વરઘોડો. એક રંગ.
બરાબર (વિ) સમાન. ઘટિત. માફક. સ-
પાટ. સંપૂર્ણ. યથાર્થ.
બરાબરિયું (વિ) સરખેસરખું, સમોવડિયું.
બરાબરી (ના) સરસાઈ, તુલ્યતા.
બરાસ (ના) મસાલેદાર કપૂર.
બરી (ના) અંગરખાનો એક ભાગ.
બરૂ (ના) એક જાતના ઘાસની સોટી, ઠાંડું.

બરો (ના) પતરાજી, ચામુત્રી. હોડપરની ટે-
લી. ગર્વ. હોંસ.
બરોડું (ના) જુવાર બાજરીનું સરોડું.
બરોબર (વિ) યથાર્થ, સમાન, તુલ્ય. પૂર્ણ.
બરોબરી (ના) તુલ્યતા, સમાનતા. સરસાઈ.
બર્બર (ના) ભારંગ, એક વનસ્પતિ.
બર્બિણા (ના) મક્ષિકા, માંખી.
બર્હિપુષ્પ (ના) ભટોરા, એક વનસ્પતિ.
બર્હિર્મુખ (ના) અગ્નિ, દેવતા.
બર્હિષ્ઠ (ના) વાળો, એક વનસ્પતિ.
બલ (ના) બળદ, વૃષભ, બેલ, નંદી. જોર.
બલકે (અ) એટલુંજ નહિ પણ વિશેષ. કદાપિ.
બલખમ, બલગમ (ના) બળખો, કફ.
બલગરી (ના) બરગલી, એક ગળાનું ઘરેણું.
બલવો (ના) બંડ, ફિસાદ, તોફાન.
બલા (ના) પીડા. ભૂત. આફત. બલારાત.
બલાકા (ના) બગલો, એક પ્રાણી.
બલાડી (ના) બિલાડી, માંજર.
બલાડું (ના) બિલાડીનું બચ્ચું.
બલાડો (ના) બિલાડીનો નર, માર્જાર.
બલિદાન (ના) ભોગ, દેવાર્પણ.
બલિહારી (ના) વાહવાહ, સાબાશી, ખૂબી.
બલિહારી (અ) ધન્ય! સાબાશ!
બલે (ના) કાખમાં થતી ગાંઠ, એક રોગ.
બલૈયાં (ના) ઓવારણાં. બલોયું.
બલૈયાં ખેંચવાં (ક્રિ) હિસાબ માંડી વાળવો.
બલોયું (ના) એક જાતની પોહોળી ચૂડી.
બવાડું (ના) બીજું વર્ષ (જમીન, ખેડવાનું).
બસ (અ) પૂર્ણ, ઘણું, પુષ્કળ, હદ દર્શક.
બસેરી (ના) બે શેરનું માપ-વજન.
બસેં (વિ) બે સો, ૨૦૦ (સંખ્યા).
બસ્તો (ના) ગાંસડી, પોટલી.
બહાદર, બહાદુર (વિ) શૂરવીર, સાહસિક.
બહાદુરી (ના) સાહસ. હિમ્મત. પરાક્રમ.
બહાર (ના) શોભા. વસંતઋતુ. ઘરસિવાયનું
સ્થળ. દેશાવર.
બહાર (અ) બાલ, હદથી છેટે.
બહારજવું (ક્રિ) ઝાડે જવું. બીજે ઠામે જવું.
બહારવટિયો (ના) બહાર પડેલો, લૂટારો.
બહારવટું (ના) બહારવટિયાનું કામ.

બહારવાસિયો (ના) ભંગિયો, અત્યંજ.
બહારવું (ક્રિ) વાસીદું વાળવું. સાંભરવું.
બહાલ (વિ) કાયમ. હંમેશનું.
બહાવરું (ત્રિ) ગભરાયલું.
બહિર (અ) બહાર, બાહ્ય.
બહિર્લાપિકા (ના) કવિતાના દરેક પદના પ-
હેલા અક્ષરથી ધારેલું વાક્ય વંચાય એવી
બહિષ્કૃત (વિ) બહાર કાઢેલું. [રચના.
બહુ (વિ) ઘણું, પુષ્કળ. મોટું.
બહુધા (અ) ઘણીક રીતે, ઘણું કરીને.
બહુબોલું (વિ) વધારે બોલનાર. દોઢડાહ્યું.
બહુરૂપી (વિ) જુદા જુદા વેશધારી.
બહુવચન (ના) અનેક વચન (વ્યાકરણમાં).
બહુવાર (અ) ફરી ફરીને, ઘણી વખત.
બહુવિધ (અ) બહુ પ્રકારે, ઘણી રીતે.
બહુવ્રીહિ(ના)એ નામનો સમાસ(વ્યાકરણમાં).
બહુશ્રુત(વિ)જેણે ઘણી વાતો સાંભળી હોય એવું.
બળ (ના) સામર્થ્ય, જોર, કૌવત, શક્તિ.
બળખો (ના) કફ, બલગમ.
બળતણ (ના) બાળવાના પદાર્થો.
બળતરાં (ના) બળાપો. ચચણાટ.
બળતું (ના) ભડકું, તાપ. [માણસ.
બળદ (ના) વૃષભ, બેલ. અક્કલવહીતરું કરનાર
બળદેવ (ના) બળરામ, કૃષ્ણનો મોટો ભાઈ.
બળબીજ (ના) એક જાતની ઔષધિ.
બળભદ્ર, બળરામ (ના) બળદેવ, હલાયુધ, રો-
બળવત્તર (વિ) વધારે બળવાન્. [હિણી પુત્ર.
બળવંત, બળવાન્ (વિ) બળવાળું.
બળવું (ક્રિ) સળગવું. ગભરાવું. ઇર્ષાકરવી.
બળવો (ના) બલવો, હુલ્લડ.
બળાત્કાર (ના) જોરજુલમ, બળજબરી.
બળાપો (ના) ગભરામણ. ઝુરાપો.
બળિયું (વિ) બળવાન્, બળવત્તર.
બળિયેલ (વિ) અદેખું. મિંઢું.
બળિષ્ઠ (વિ) બળિયું, જોરાવર.
બળી (ના) બલિ. ભોગ. દેવાર્પણ,
બળીદાન (ના) બળી, ભોગ. [પુત્ર.
બળીરાજા(ના)પ્રહ્‌લાદપુત્ર વિરોચનનો દાનવીર
બળેવ (ના) શ્રાવણ શુદ ૧૫, નાળિયેરી પૂનેમ.
રાખીપૂનેમ.

બાજોતિયું (ના) બાળોતિયું, બાળકની ગાંડતળે
રાખવાનો લૂગડાનો કકડો.
બા (ના) ભગિની, બેહેન. મા. [ઉચ્ચાર.
બા (અ) બાળકને લાડમાં બોલાવતાં થતે
બાંક (ના) બેસવાની પાટલી, લાંબો બાજ
બાંકાઈ (ના) ટેડાઈ, છેલાઈ.
બાંકું (વિ) ફાંકડું. ટેડું. નાજુક.
બાંકેરાવ (ના) ફાંકડો માણસ.
બાંગ (ના) નિમાજની બૂમ.
બાંગડ (વિ) લુચ્ચો. બહાદુર.
બાંગરો (વિ) મોંઢે ચઢાવેલો. લાડકો.
બાંટ (ના) સ્ત્રીનું રેસમી વસ્ત્ર. ત્રાંટો.
બાંટવું (ક્રિ)અનાજના છોડને દોડ ન આવવા.
બાંટું (ના) ન દોડાયલાં ધાન્યના છોડ.
બાંડિયો (ના)બેદરકાર કે તોછડો મુસલમાન.
બાંડું (વિ) પૂછડાવિનાનું. અપૂર્ણ. તોછડું.
બાંધ (ના) બંધ, રસ્તો.
બાંધછોડ (ના)બાંધવા અને છોડવાની ક્રિયા.
બાંધણ (ના) બાંધવાના ઉપયોગનું કાપડ.
બાંધણી (ના) બાંધવાની રીત. ચુંદડી. યોજના
બાંધલું (ના) સ્મશાન, મસાણ.
બાંધવું (ક્રિ) બનાવવું. વળગાડવું. લપેટવું.
ઉઠાવવું. ગભરાવવું. ઠરાવવું.
બાંયો (ના) કાકું, વાન. બંધારણ.
બાંબુ (ના) વાંસ
બાંભોરો (ના) પોચો પથ્થર (પોરબંદરી).
બાંય (ના) હાથ. કન્યાચૂડી. સહાય. હાથને
ઢાંકતો પોશાકનો ભાગ.
બાંયધર (ના) બાંયધરી કરનારો. જામીન.
બાંયધરી (ના) જામીનગીરી. ખાતરી.
બાચું (ના) બારણાને જડાતા લાકડાના કટકા.
બાઈ (ના) મોટી બેહેન. ઘરડી સ્ત્રી. [બમ.
બાઈમાણસ (ના) અબળાજાત, સ્ત્રીજન.
બાઉ, બાઉવો (ના) લાડુ (બાળકની બોલી).
બાકરી (ના) મસ્ત. જક.
બાકળા (ના) બાફેલું કઠોળ.
બાકી (ના)શેષ, શિલક. ઓછ. (અ) નહિ
બાકી (વિ) અધુરું, અપૂર્ણ. શેષ રહેલું.
બાકું, બાકોરું (ના) મોટું કાણું.
બાખડવું (ક્રિ) વઢવું, કજિયો કરવો.

.ખડી (ના) ગાભણી, વીઆયલી (ભેંસ).
બાબોલું (વિ) બકબકિયું, ગમે તેમ બોલનાર.
.ગ (ના) વાડી, બગીચો, આરામ.
ગવાન (ના) માળી.
ગાયત (ના) ફળ પાકે એવી જમીન.
ગાયતી (વિ) ફળના પાકને યોગ્ય.
ઘડ (વિ) જાડો, જબરો અને ઉદ્ધત.
વડો (વિ) વિચિત્ર, બિહામણો.
પૂકો (ના) મૂઠી. બચકો.
જ (ના) પત્રાવળી, પાસળ. શકરો પંખી
જ (પ્ર) વળગણ, સંબંધદર્શક. જેમ: શાંડ-
બાજ, દારૂબાજ.
ટ, બાજઠ, બાજઠો (ના) ચોરસ બાંક.
રિયું (ના) બાજરીનું કસણું. એક ૫
ગનું ઘરેણું.
રિયો (ના) બાજરીનો એક ખોરાક.
બાજરો (ના) એક અનાજ.
બાજરો (ના) મોટી બાજરી.
બાજી (ના) પટ. રમત, ખેલ.
બાજીગર (ના) ગારુડી. મદારી.
બાજુ (ના) કોર, પાસું, મેર. પક્ષ.
બાજુબંધ (ના) પુરુષના હાથનું જડાવ ઘરેણું
બાજે (વિ) ગમે તે, કોઈક.
બાઝણું (વિ) લુચ્ચું. વઢકણું. હરામી.
બાઝવું (ક્રિ) ધરવું, પકડવું. લઢવું. લાગવું,
ટ (ના) કંસાર. [બંધાવું
ટલી (ના) સીસી, બૉટલ [અંગ્રેજી].
બાટલીવાળા (ના) સરજમશેદજી જીજીભાઈ બા
રોનેટની અટક. (કેમકે તેઓ પ્રથમ બાટ
ટલી વેચવાનો ધંધો કરતા હતા).
ટી (ના) અંગાખરી.
ડું (વિ) ત્રાસું. (આંખે).
ડુવાં, બાડુવાં (વિ) બાપુડાં, ગરીબડાં.
બાણ (ના) તીર, શર. હવાઈ. પથ્થરનું નાનું
શિવલિંગ. જુવાળનું પાણી જ્યાં આવતું
હોય તે મેદાન.
બાણભટ્ટ(ના) એક સંસ્કૃત કવિ, કાદંબરી કર્ત્તા.
બાણાવળી (ના)બાણ મારવામાં કુશળ મનુષ્ય.
બાણાસુર (ના) બળી રાજાનો મોટો પુત્ર.
બાણી (ના) મુદત. સરત.

બાણું (વિ) ૯૨ (સંખ્યા).
બાતમી (ના) ખબર, સમાચાર.
બાતલ (વિ) રદ, નકામું.
બાતેન (વિ) ગુપ્ત, છાનું.
બાથ (ના) બે હાથની ચૂડ. ટક્કર. [ઈં૦ અર્થે.
બાદ (અ) પછી, વધારે, ઓછું કરેલું, કાઢેલું.
બાદબાકી (ના) બાદ કરવાની ગણિતની રીત.
બાદલું (ના)બાલ્લું, કસબ. ધાતુના ચપટા તાર.
બાદશાહ (ના) બાદશાહની હાકમી, રાજ.
બાદશાહી (વિ) બાદશાહની. રાજકીય.
બાદિયાન (ના) એક વસાણું.
બાદી (ના) અજીર્ણ, બદહજમી, અપચો.
બાધ (ના) અડચણ, નડતર. દોષ.
બાધક (વિ) હરકત કર્તા.
બાધા (ના) અટકાવ. માનતા, આંખડી.
બાધું (વિ) બાંધ્યું. આખું.
બાધેભારે (અ) સંકેતમાં, મોઘમ.
બાનક (ના) બાંધણી, રચના.
બાની (ના) વાણી. બોલવાની છટા.
બાનુ (ના) ગૃહસ્થ સ્ત્રી, લેડી [અંગ્રેજી].
બાનું (ના) સાટાની સચ્ચાઈની ખાત્રી માટે
બાપ (ના) પિતા, તાત. [અપાતી ચીજ.
બાપજન્મારે (અ) જન્મથી આજ સૂધી.
બાપડિયું, બાપડું (વિ) ગરીબ, રાંક. દયામણું.
બાપદાદા (ના) પૂર્વજ, ઘરડાવડેરા.
બાપલા, બાપલિયા (ના) બાપ. દયાથી પુત્ર
અર્થે પણ સંબોધાય છે.
બાપા (ના) બાપ, તાત. (વહાલથી બોલતાં
બાપિકું (વિ) બાપનું. [પુત્ર.
બાપુ (ના) માંદા બાળકનું સંબોધન.
બાપુડિયા (ના) વહાલા દીકરા, બેટા.
બાપુડી (ના) વહાલી દીકરી, બેટી.
બાફ (ના) બાષ્પ, વરાળ. ઘામ.
બાફણું (ના) રસોઈ. સ્વાદવગરનું રાંધણું.
બાફવું (ક્રિ)રાંધવું. પાણીથી ચઢાવવું,ઘામ્ર થવો.
બાબ (ના) પ્રકરણ, ભાગ. કલમ.
બાબત (ના) વિષય, પ્રકરણ. બીના. વિગત.
બાબતી (ના) પાકમાંથી ભટ્ટ, બ્રાહ્મણ, ધો-
બી હજામને અપાતો હક.
બાબરાં (ના) માથાનાં નાનાં લટિયાં.

બાબરિયો (વિ) જટિલ; છૂટાં લટિયાંવાળો.
બાબરી (ના) કાતરેલા વાળનો ગુચ્છો. ઝુલ.
બાબસ્તા (વિ) સગાસંબંધી. લાગતું વળગતું.
બાબા (ના) એક જાતના ભીલ. રોટલા. લાડકનું સંબોધન. [મુસદ્દી (બંગાળામાં).
બાબુ (ના) બાવો (બાળકને સમજાવતાં). શેઠ.
બાબે (અ) બાબત.
બામ (ના) એક વેલો. વામ (એક માપ).
બામણી (ના) ચાકળ, બે મોંનો સાપ.
બામદાદ (ના) ભોર, વહાણું, મળસકું. પ્રભાત.
બાયડી (ના) સ્ત્રી, ઓરત. વહૂ.
બાયલું (વિ) બૈરાં જેવી રીતભાત.
બાયલો (ના)બાયાંબાઈ. નામરદ. કન્યારાશિ.
બાયું (ના) એક વાદ્ય. મૃદંગ.
બાર (ના) અવાજ. ભડાકા. દ્વાર. આંગણું.
બાર (વિ) (જુઓ) દ્વાદશ, ૧૨ (સંખ્યા).
બારકસ (ના) વહાણ, જહાજ. ભાડુતી વાહન.
બારખલી, બારખળી (ના) માફી જમીન.
બારગીર (ના) લશ્કરી ઘોડેસ્વાર. (સરકારી
બારડ (ના) બાહ્ય નાગર. [ઘોડો વાપરનાર.
બારણું(ના)દ્વાર,કપાટ,દરવાજો.આંગણું.ફાટક.
બારદાન (ના) માલ રાખવાનું ઠામ તથા તેનું
બારનીસ (ના) નોંધ કરનાર. [તોલ. વૃષણ.
બારનીસી (ના) નોંધ. [પીરિયો.
બારમાસી (વિ) બારે મહિના ઉપયોગનું. બ-
બારમું (ના) દ્વાદશા, મરણનો બારમો દિવસ.
બારમું (વિ) ૧૨ માં ક્રમ (નંબર)નું.
બારસ (ના) દ્વાદશી, પખવાડિયાની ૧૨ મી
બારશાખ (ના) ચોકઠું. [તિથિ.
બારશેં (વિ) બારસો, ૧૨૦૦ (સંખ્યા).
બારાખડી (ના) બારાક્ષરી, વ્યંજનને સ્વર, અનુસ્વાર અને વિસર્ગ લાગતાં થતા બારે ઉચ્ચારનો સંગ્રહ. ૧૨ અક્ષરની માળા.
બારિક (વિ) ઝીણું. પાતળું. નાજુક.
બારિકી (ના) ઘણીજ સાવચેતી. ઝીણાપણું.
બારિસ્ટર (ના) [અંગ્રેજી] ધારાનો હિમાયતી. પ્રથમ વર્ગનો વકીલ. [નદીનું મુખ.
બારી (ના) બારણાંવાળું નાનું ચોકઠું. જુગતી.
બારૂં (ના) બારણું. રસ્તો. બારી. કાણું.
બારેમાસ (અ) હમેશ, નિરંતર, સદા.
બારેવાટ (અ)ગમે તેમ વેરવું, ઉરાડવું ઈ૦ગમે
બારૈયો (ના) બાર હાથનો સાકટો (ગ્રામ્ય).
બારોટ (ના) ભાટની એક જાત; તેની અટક.
બાલ (ના) વાળ, નિમાળા, કેશ.
બાલકૃષ્ણ (ના) શ્રીકૃષ્ણનું બાળસ્વરૂપ.
બાલતોડ (ના) વાળ તૂટતાં થએલો ફોલ્લો.
બાલદી (ના) પાણી કાઢવાનો પોરો. બોખ.
બાલમ (વિ) વાલમ, વલ્લભ, વહાલા.
બાલમુકુંદ (ના) બાલકૃષ્ણ.
બાલમપેચ (ના) પાઘડીનો વાંકો પેચ.
બાલાજી (ના) બળદેવજી. લક્ષ્મણ. એક તીર્થ
બાલાસ, બાલાસી(ના) સંભાળ,લક્ષણ. શિલક.
બાલેબાલ (અ) રૂંવે, રૂંવે. અતિશય.
બાલ્યાવસ્થા (ના) બચપણ, નાનપણ.
બાલ્લું (ના) સોના રૂપાના તારની ચપટી કરેલી ચીપો. કસબ.
બાવચી (ના) બાકુચી, એક વનસ્પતિ.
બાવટો (ના) એક હલકું ધાન્ય.
બાવન (વિ) ૫૨ (સંખ્યા). વર્ણ, વીર, બિરદ માતૃકા, પાનાં, ઇત્યાદિ બાવન ગણાયછે.
બાવનવીર (ના) હનુમાન, વેતાળ, નરસિંહ, મહમદ, ભૈરવ, કલવ, રોકી, જિંદ, શાસ્ત્રદાર, રક્ત, મસાણ, ખાપરો, મહિષાસુર, આગી, ગોગી, સક્ત, લગા, આપડો, મુંજ, નેપાળ, જયપાળ, ઇસ્માલ, લખવો, કવરો, કાળ, અઘોરી, નારકી, ઊટિંગ, હિલહિલ, ચેડ, સમની, જમનજતી, ધાવડ, કચ, પંક, ગોરખ, ધુરધુરો, ધૂળિયો, જલતિયો, મીર અમદ, સૈયદકબીર, ગવરી ખબ, રણધુમાસુર, રોક, તેલિ, દંડ, કોડીલુજ, જંગલપૂળી, ચીરડીઓ, વીરવિક્રમાજીત, સમંધા અને સુલતાન. [બિરાવર.
બાવનવીર (વિ)મહાબળિયો. બાવનવીર સમાન
બાવનાચંદન (ના) સુખડની એક જાત.
બાવળ, બાવળિયો (ના) એક કાંટાનું ઝાડ.
બાવળી (ના) મોટા કાંટાનો બાવળ.
બાવી (ના) જોગણ, સાધુડી, વેરાગણ.
બાવી, બાવીસ (વિ) ૨૨ (સંખ્યા). ઋષિ, તથા તેવી થએલી જાતિ, અને ગાયનના સપ્ત સ્વરની શ્રુતિ એ બાવીસ ગણાયછે.

[illegible] = [illegible] ? [illegible]

[illegible] (તેમનાં [illegible])

આપણું - [illegible] - [illegible]

આપણી - [illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible]

બાવું (ના) કરોળિયાનું જાળું.
બાવો (ના) જોગી, વૈરાગી, સાધુ.
બાષ્કળ (વિ) ફુલેલ, વંઠેલ. અસ્ત્રાંતિયો.
બાસકી (ના) બંડલ, પોટલી, બેચ [અંગ્રેજી].
બાસઠ (વિ) બાસેટ, ૬૨ (સંખ્યા) સ્ત્રીવાચક શબ્દ તથા સ્ત્રીનાં લક્ષણ પણ બાસઠ છે.
બાસતો (ના) એક સૂતરાઉ કાપડ.
બાસુદી (ના) ઉકાળી ઘાડું કરેલું દૂધ. મીઠાઇ.
બાસેટ, બાસેઠ. (વિ) ૬૨ (સંખ્યા).
બાહુ (ના)ભુજા, ખભાથી કોણી સુધીનો હાથ.
બાહુક (ના) બિહામણો પુરુષ. નળનું શાપ
બાહુલું (ના) બાવલું, પૂતળું. [દિશાનું રૂપ.
બાહેર (અ) બહાર, હદ ઉપરાંત.
બાહ્ય (વિ) બહારનું. [ભોગ.
બાહ્યગોળ (ના) નક્કર ગોળ. ઉપસેલો પૃષ્ઠ
બાહ્યોપચાર (ના) ઉપર ઉપરના ઉપચાર.
બાહ્યાન્તર (વિ) બહાર તથા અંદર.
બાહ્યાંતરલાપિકા (ના) બહાર તેમજ અંદર ગુપ્ત શબ્દ રચનાવાળી કવિતા.
બાળ, બાળક, (ના) બાલ, નાદાન.
બાળકી (ના) નાની છોકરી, છોડી.
બાળક્રીડા (ના) બાલલીલા, બચપણની રમત.
બાળખેલ(ના)બાળકની કે બચ્ચાંમાટેની રમત.
બાળગોપાળ (ના) ઘરનાં નાનાં મોટાં સર્વે.
બાળચરિત્ર (ના) નાનપણનું આચરણ.
બાળપણ, બાળપણું(ના)બાલ્યાવસ્થા. નાનપણ.
બાળબુદ્ધિ (ના) કાચી સમજ, છોકર મત.
બાળબોધ, બાળબોધક (વિ) બાળકને ઉપદેશદાયક. દેવનાગરી (લિપિ).
બાળબ્રહ્મચારી (ના) કાચો કુંવારો.
બાળભાષા (ના) બાળકની બોલી. પ્રાકૃત ભાષા (માગધી ઈ૦).
બાળમિત્ર (ના) નાનપણથી દોસ્ત. એ નામનો
બાળરાંડ (ના) નાની રંડાયલી સ્ત્રી. [ગ્રંથ.
બાળલીલા (ના) બાળક્રીડા, નાનપણનો ખેલ.
બાળવિધવા (ના) બાળરાંડ.
બાળવું (ક્રિ) બળે તેમ કરવું, સળગાવવું. દઝાડવું. વરાળ કરવી.
બાળસુબોધ (ના) બાળકને સદુપદેશ. એ ના-
બાળસ્વરૂપ (ના)નાનપણનું રૂપ. [મનું પુસ્તક.
બાળહત્યા (ના) બાળકની ઘાત.
બાળા (ના) બાલા, છોકરી.
બાળોબંધ (ના) બાળકના માથાનો ફેંટો.
બાળોઢા (ના) નાનપણમાં પરણેલી.
બિંદડી (ના) નાની સીવેલી પોટલી. બંડલ [અંગ્રેજી].
બિકટ (વિ) વિકટ, હેરાન ગતિવાળું. વેરાન.
બિગડવું (ક્રિ) બગડવું, ખરાબ થવું.
બિગાડ (ના) ખરાબી, હાનિ.
બિચારૂં (વિ) ગરીબ, રાંક, દયામણું.
બિછાનું (ના) પાથરણું. તળાઇ.
બિછાવવું (ક્રિ) પાથરવું.
બિન (ના) દીકરો. વૃદ્ધ. જેમ અબદુલ બિન હુ-
બિનકી, બિન્દી (ના) ચાંદ, ટપકી. [સૈન.
બિન્દુ (ના) ટીપું. મીંડું. ટાંપ. અનુસ્વાર.
બિભાસ (ના) એક સવારનો રાગ.
બિમાર (વિ) માંદું, આજારી.
બિમારી (ના) માંદગી, મંદવાડ.
બિમ્બ (ના) ગોળકુંડાળું. આકૃતિ.
બિયાબાન (ના) રાન, જંગલ.
બિરદ (ના) પણ, પ્રતિજ્ઞા.
બિરાજમાન (વિ) બિરાજેલા, બેઠેલા.
બિરાજવું (ક્રિ) માનપૂર્વક બેસવું.
બિરાદરી (ના) મિત્રમંડળી. ભાઇચારો.
બિરાનું (વિ) પારકું.
બિલાડી (ના) માર્જાર, મીની. નાગર, લોલી.
બિલાડું (ના) બિલાડીનું બચ્ચું.
બિલાડો (ના) બિલાડીનો નર.
બિલાવર (ના) સવારનો એક રાગ.
બિલિયાન (ના) એક જાતનો હીરો.
બિલોર (ના) આરપાર દેખાય એવો કાચ.
બિલોરી (વિ) બિલોર કાચનું.
બિલ્લર (ના), વેંત.
બિલ્લી (ના) બિલાડી.
બિલ્લું (વિ) લુચ્ચું, ચાલાક. ઠગ.
બિલ્લું (ના) એક ઇંટના ઓસારની ભીંત.
બિલ્લો (ના) બિલાડો. (વિ) ઠગ.
બિસ્તરો (ના) બિછાનું, પથારી.
બિહારી (વિ) વિહારી, ભોગી.
બી (ના) બીયું, બીજ. મૂળ, પાયો.

બીક (ના) ધાસ્તી, ભય, ડર. [ભીરૂ.
બીકણ, બીકણું (વિ)નાહિમ્મત, પોચી છાતીનું,
બીચ (અ) વચ્ચે, વચમાં, અંદર.
બીછવા (ના) વીછુવા, સ્ત્રીના પગના અંગુઠાનું ઘરેણું.
બીજ (ના) દ્વિતીયા, પક્ષનો બીજો દિવસ. બી.
બીજગણિત (ના) અક્ષરગણિત, એલ્જીબ્રા [અંગ્રેજી].
બીજમંત્ર (ના) ઐમ્, હ્રીમ, ક્લીમ્ ઈ૦ બીજ સાથેનો મંત્ર. સંકેતવર્ણ.
બીજીવાર (અ) પુનઃ, ફરીથી.
બીજું (વિ) બીજા ક્રમનું. જુદી જાતનું.
બીજું (અ) વળી, વિશેષ.
બીજોરૂં (ના) એક ફળ.
બીડ (ના) ઘાસની જમીન.
બીડવું (ક્રિ) બંધ કરવું, ભીડવું.
બીડાવવું (ક્રિ)બીડીને મોકલવું. બીડે તેમ કરવું.
બીડી (ના) પાનની પટ્ટી. તમાકુપાંત્રાની પીવાની ભૂંગળી.
બીડું (ના) ત્રિકોણાકાર કે પંચખૂણિયા બીડી.
બીડુંઝડપવું (ક્રિ) સાહસ કામ માથે લેવું.
બીધું (ક્રિ) બીવુંનો ભૂતકાળ.
બીન (ના) બે બાજુએ તુમડાનું વાજું.
બીન (અ) વિના, વગર.
બીના (ના) બનાવ. વાત. વિષય. [છાપાં.
બીબાં (ના) ધાતુના અક્ષર, ટાઈપ [અંગ્રેજી].
બીબી (ના) મુસલમાન સ્ત્રી. માશુક.
બીબું (ના) ઘાટ. સાંચો. છાપું.
બીભત્સ (વિ) ભૂંડું, અસભ્ય.
બીભત્સ (ના) કાવ્યનો એક રસ.
બીયું (ના) બી.
બીલ (ના) દર, ઘર. રાફડો. બિલ્વ. આંકડો.
બીલકુલ (અ) તમામ, તદ્દન.
બીલી (ના) બિલ્વ, એક ઝાડ.
બીલું (ના) બીલીનું ફળ, માલૂર. ગુમડું.
બીવું (ક્રિ) બીહિવું, ડરવું.
બીહવું (ક્રિ) ડરવું.
બીહવડાવવું, બીહવરાવવું (ક્રિ) ડરાવવું,
બીહામણું (વિ) ભયંકર.
બુંટ (ના) અંબાવરૂ કૂવો.
બુંધી, (વિ) કમઅક્કલ. એદી. ઈઘણ ઘોરી.
બુંધું (ના) ડાંગ.
બુંબિયો (ના) ભયસૂચક ઢોલ, રણસીંગ.
બુક (ના) બક, રૂઈમંદાર, એક ઔષધિ.
બુકડી (ના) સ્ત્રીના કાનનું એક ઘરેણું.
બુકાની (ના) બોકાની, મોં બાંધવાનો કટકો
બુક્કા (ના) અગ્રમાંસ, કાળજાનું પડ.
બુગણ (ના) આથરું ગાડાનો ચોકાળ.
બુચિયો (ના) કાનવિનાનો મરદ.
બુજરગ (વિ) ઘરડું, વૃદ્ધ.
બુજરગી (ના) ઘડપણ, વૃદ્ધાપકાળ, જરા.
બુજવું (ક્રિ) સમજવું, જાણવું.
બુઝવવું (ક્રિ) હોલવવું, છાંટવું.
બુઝાવું (ક્રિ) હોલાવું.
બુટ્ટી (ના)ભાતે,તરેહ. જડી. ચતુરંજન ભાંગ.
બુટ્ટેદાર (વિ) બુટ્ટાદાર, ભાતીગળ.
બુટ્ટો (ના) ચિત્રનું ટપકું. તરંગ. જાુગતી મફ
બુઠું (વિ) ઘસાયલી અણીવાળું. [દોટે.
બુડથળ (વિ) બોથડ, મૂર્ખ.
બુડિયો (ના) કાળા મોંનો મોટો વાંદરો.
બુઢું, બુઢ્ઢી, બુઢ્ઢો (વિ) ઘરડું, ડોશી, ડોસો.
બુતકો (ના) કાળી ને લઠ સ્ત્રી. [(અનુકમે.
બુતાન, બુતાનો (ના) બોતાનું. આળ. બટન [અંગ્રેજી].
બુતારો (ના) સાવરણો, ઝાડુ.
બુદબુદો (ના) બુદ્દબુદ, પરપોટો.
બુદ્ધ (ના) પંડિત. બૌધધર્મપ્રવર્તક, સુગત.
બુદ્ધાવતાર (ના) જગન્નાથ સ્વરૂપે વિષ્ણુનું પ્રાગટ્ય.
બુદ્ધિ (ના) અક્કલ, સમજશક્તિ. મનોવૃત્તિ.
બુદ્ધિમંત, બુદ્ધિમાન (વિ) અક્કલમંદ, વિવેકી.
બુધ (ના) પંડિત. બુધવાર. એક ગ્રહ.
બુનિયાત (વિ) ખાનદાન, કુલીન.
બુન્દ (ના) ટીપું (પાણીનું). કાફી દાણા.
બુન્નસ (ના) કામળો, ધાબળો.
બુબુક (વિ) જડભરત, જડમતિ.
બુભુક્ષિત (વિ) ભૂખે મરતું.
બુમ્બારવ (ના) ઘોંઘાટ, હોકારા.
બુરખો (ના) ચહેરો ઢાંકવાનું જાળીદાર કપડું.
બુરજ (ના) મિનારો, ટાવર [અંગ્રેજી].
બુરનુસ (ના) બનુસ, કામળો.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

બુરાઇ (ના) અણબનાવ. શત્રુવટ.
બુરાખ (ના) ભોક, વેંહ, બાકું, કાણું.
બુરાસ (ના) બુરાઈ, બેબનાવ.
બુરજ (ના) મિનારો, ટાવર [અંગ્રેજી].
બુલંદ (વિ) ઊંચું, ચઢતી પદવીનું.
બુલબુલ (ના) એક પંખી.
બુલાખ (ના) કાણું. નસકોરાંનો વચલો પડદો.
બુસ (ના) ભૂસો.
બુસટ (ના) અધરણી રાતને દિયરે કંકુવાળે હાથે તમાચો મારવો તે.
બુસટિયો, બુસઠિયો (ના) બુસટ મારનાર.
બુહારવું (ક્રિ) ઝાડું કાઢવું, પૂંજો વાળવો.
બુહારી (ના) સાવરણી, ઝાડુ.
બૂક (ના) કોળિયો, ગ્રાસ. ચોપડી, કિતાબ.
બૂચ (ના) એક ઝાડની છાલને સીસીનું મોં બંધ કરવાનો કટકો. ડૂચો, ડાટો. માંગણી.
બૂજ (ના) કદર. પરીક્ષા. [ભાગ.
બૂટ (ના) અંગ્રેજી પગરખાં, કાનનો ઉપલો
બૂડવું (ક્રિ) ડૂબવું, પાણીમાં તળે બેસવું.
બૂડાડવું (ક્રિ) ડૂબાડવું. નાશ કરવો.
બૂઢાપો (ના) ઘડપણ, જરા.
બૂંધું (ના) ડંગોરૂં. સાકટીનો કટકો. બળેલું તળીઉં.
બૂન, બુન્દ (ના) કાફીના બી. [ળીઉં.
બૂમ (ના) હાંક. પોકાર ફરિયાદ.
બૂમાટો (ના) હોકારો. ગપાટો. તોફાન.
બૂમાબૂમ (ના) ગડબડાટ, સોરબકોર.
બૂરાડવું (ક્રિ) ડૂબાવવું.
બૂરૂં (ના) ધોયલી ખાંડ.
બૂરૂં (વિ) નરસું.
બૂરેહાલ (ના) પાયેમાલ, ખરાબખસ્તો.
બૂસું (વિ) અન્રસિક, સ્વાદ ન સમજનાર.
બૃહત્ (વિ) વિસ્તીર્ણ. મોટું.
બૃહદ્ભાનુ (ના) અગ્નિ, અનળ.
બૃહસ્પતવાર (ના) ગુરુવાર.
બૃહસ્પતિ (ના) ગુરુ. એક ગ્રહ, દેવગુરુ.
બે (ઉ) નહિ, ગેર, કમ, બદ ઈ० અર્થે.
બે (અ) રે અર્થે. જેમ: માર બે માર.
બેં (અ) બકરાની ઘાંટીનું અનુકરણ.
બેંગી (ના) બીંદડી. [માટે.
બેંતાળાં (ના) ચશ્મા, ૪૨ વર્ષની ઊમરે લાગેછે
બેંતાળિસ (વિ) ૪૨ (સંખ્યા).
બેઅક્કલ (વિ) મૂર્ખ. અણસમજુ.
બેઅદબ (વિ) અસભ્ય, અમર્યાદ.
બેઅદબી (ના) અમર્યાદા, ઉદ્ધતાઈ, અવિનય.
બેઆની (ના) બે આનાનો સિક્કો. એક અષ્ટમાંશ.
બેઆબરૂ (વિ) માનભંગ. [માંશ.
બેઆબરૂ (ના) અપમાન, અપકીર્તિ.
બેઈમાન, બેઈમાની (વિ) કૃતઘ્ની. વિશ્વાસઘાતી. અપ્રમાણિક.
બેઉ (અ) બંન્ને, ઉભય. [અપ્રમાણિક.
બેક (વિ) થોડુંક, જરા.
બેકદર (વિ) અપરીક્ષક.
બેકરી (ના) (અંગ્રેજી) પદરખાનું, ખોરાક વેચવાની દુકાન.
બેકાયદે (અ) ગેરવાજબી, અનિશ્ચિત.
બેકાર (વિ) નિરુદ્યમી, બીનરોજગારી.
બેકી (ના) બેપણું. ઝાડે ફરવા જવાની બે આંગળીની નિશાની.
બેકેફ (વિ) અમર્યાદ, ઉદ્ધત.
બેખબર (વિ) અણવાકેફ, અજાણ.
બેગમ (ના) મોટી પદવીના મુસલમાનની ઓરત.
બેગરજ (વિ) નિસ્વાર્થી. બેદરકાર. [રત.
બેગાર (ના) વેઠ, મજુરી.
બેગારી (ના) મજુર, હેલકરી.
બેગુનાહ (વિ) નિર્દોષ, નિરપરાધી.
બેચાર, બેચારેક (વિ) બે કે ચાર. થોડાક.
બેચેન (વિ) ચિંતાવાળું.
બેજા, બેજાર (વિ) હેરાન, કંટાળેલું. તોબા.
બેજીવ, બેજીવવાળી, બેજીવસોતી (વિ) ગર્ભવંતી, ગરીદર, ગર્ભિણી, દહાડાવાળી.
બેટ (ના) દ્વીપ, આયલાંડ [અંગ્રેજી].
બેટી (ના) પુત્રી, દીકરી, તનય, કુંવરી.
બેઠક (ના) બેસવાનો વખત, જગા ઈ० એક કસરત.
બેઠાબેઠ (અ) બેકાર, નિરુદ્યોગદર્શક. [કસરત,
બેઠી,બાંધણીનું (વિ) નીચું પણ ઘાટદાર.
બેઠું (ક્રિ) બેસવુંનો ભૂતકાળ.
બેઠેલ (વિ) બેશી રહેનાર. [નશન.
બેઠાપગાર (ના) કામવગર મળતો પગાર, પેન્શન.
બેઠાંખાવું(ક્રિ)ઉદ્યોગવિના હોય તે ખાયાં કરવું.
બેડ (ના) ચૂલાની બાજુ.

બેડકું (ના) આંગળીનો વેઢો. ચીચોડાવાળી આમલીનીં સીંગ.
બેડવું (ક્રિ) વેડવું, ચૂંટવું, તોડવું.
બેડાં (ના) એક ફળ, બહેડાં.
બેડિયું (ના) ફેરી ઝીલવાનું સાધન. ૩૨ મણનું માપ. બે બેલનું ગાડું.
બેડી (ના)લોહની કડી. બેતડી વીટી. એક ઘરેણું.
બેડું (ના) ગાગર ઘડો બે. એક જથો.
બેડો (ના) વહાણ. ટૂકડી. જથો.
બેડોલ (વિ) કદરૂપું. ડોલવિનાનું.
બેડોલી (વિ) બેડોલવાળું (વહાણ).
બેડોળ (વિ) બેડોલ, બદશિકલ.
બેઢંગ, બેઢંગુ (વિ) ઢંગવિનાનું. બેડોલ, કદરૂપું.
બેત (ના)ફારસી કવિતાનું એક વૃત્ત. સનસુબો.
બેતરફી (વિ) બંને બાજુનું.
બેતાળીસ (વિ) ૪૨ (સંખ્યા).
બેતાળું (વિ) ૪૨ શેરના મણનું (તોલ).
બેદરદી (વિ) નિરોગી. અરસિક.
બેદાલાકડી (ના) એક ઔષધિ. ખીસમીસ દરાખ.
બેદાણા (ના) એક ઔષધિ.
બેદાદી (ના) અંધેર, અવ્યવસ્થા.
બેદિલ (વિ) નાખુશ, દલગીર.
બેદિલી (ના) અણબનાવ, નારાજી.
બેદું (ના) ઇંડું, અંડ.
બેધડક (અ) નિર્ધાસ્ત, હીમતથી.
બેધારી (વિ) બેધારવાળી (તરવાર ઈ૦).
બેનસીબ (વિ) અભાગિયું.
બેપરવા (વિ) નિસ્પૃહ, બેદરકાર.
બેપરવાઈ (ના) અસ્પૃહા. બેદરકારી.
બેફાડ (અ) છેક ઉઘાડું, ભૂંડું.
બેફામ (વિ) દુર્લક્ષ, ફામરહિત.
બેફિકર, બેફિકરૂં (વિ) નિશ્ચિંત. કાળજીવગરનું.
બેબનાવ (ના) અણબનાવ, ટૂટ.
બેબાક (વિ) સાવખલાસ, અશેષ.
બેબાકળું (વિ) ગાભરૂં.
બેબુનિયાત (વિ) નીચ કુળનું, હલકટ.
બેભાન (વિ) ભાન વગરનું.
બેમનો (ના) સંકલ્પ વિકલ્પ.
બેમાલમ, બેમાલુમ (વિ) અજાણ, બેખબર
બેરખી(ના)સ્ત્રીના ડાબા હાથની કોણીનું ઘરેણું
બેરખો (ના)૧૨ મોટા મણકાની માળા. બેરખે
બેરંગ (વિ) ઘણા રંગનું. ખરાબ રંગનું.
બેરડાઈ (ના) હઠીલાઇ. ખંધાઈ.
બેરડું (વિ) હઠીલું. ખંધું.
બેરીજ (ના) સરવાળો. એકંદર. કુલ.
બેરોજગાર (ના) નિરુદ્યમી.
બેલ (ના) સાથી. બળદ.
બેલડી (ના) બેની જોડી.
બેલદાર (ના) બેગારી. મજુર.
બેલાશક (અ) અલબત્ત, સુખે.
બેલિયું (ના) આંગળામાં થતી તાણ. એક રસ તથા તેનું અત્તર.
બેલી (વિ) બેલી સહાયક.
બેલું (ના) કાંતવાની પુણીનું જોડકું.
બેવકુફ (વિ) મૂર્ખ. ઘેલો.
બેવકુફી (ના) મૂર્ખાઇ.
બેવક્કર (વિ) બેઢંગું. ઢંગવગરનું.
બેવખત (અ) કવખતે. ગમે ત્યારે.
બેવચની (વિ) અપ્રમાણિક, લબાડ.
બેવડ (અ) બેવડાયલું, બેપડવાળું.
બેવડવું (ક્રિ) બે પડ વાળવાં.
બેવડિયું (ના) ઢબ્બુ, અઢીકો.
બેવડું (વિ) બેવડેલું, બમણું.
બેવફા (વિ) બેઇમાન, કૃતઘ્ની.
બેવફાઇ (ના) બે વચનીપણું.
બેશ (વિ) સારૂં. ખાસું, મઝેનું.
બેશક (અ) ખાત્રીથી, નક્કી.
બેશરમ, બેશરમું (વિ) નિર્લજ, નફટ.
બેશુદ્ધ (વિ) બેભાન, મૂર્છિત, અચેત.
બેસણી (ના) બેઠક. થાનક.
બેસણું (ના) બેસવાની રીત. બેસવાની જગા
બેસતું (વિ) માફક આવતું. નવું.
બેસબરી, બેસબુરી (ના) અધીરાઇ.
બેસમજ (વિ) કમઅક્કલ.
બેસરણ (ના) કારાગિરોને બેસવાની
બેસવું (ક્રિ) પગવાળી ગાંઠ ઈ૦ ગોઠવી સ્થિર થવું. લાગુ પડવું. આરંભાવું. મૂલ આપી ઠરવું. ખોખરૂં થવું. ચોંટવું.

બેસાડવું (ક્રિ) બેસે તેમ કરવું. બેસતું કરવું.
બેસામણ (ના) ઊઠી ન શકાતાં પરાણે બેસવું તે.
બેસામણું (ના) બેસણું, બેઠકનું પાથરણું.
બેસુમાર (વિ) અસંખ્ય, અતિશય, બેહદ.
બેસૂર } (વિ) ગાયનશાસ્ત્રના નિયમવગરના
બેસુરૂં } સૂરાદથી ગાયલું.
બેહજુર (અ) બેજણની સમક્ષ, હાજર.
બેહદ (વિ) બેસુમાર, અત્યંત.
બેહયા (વિ) અસભ્ય, નિલાજરૂં. નઠોર.
બેહાલ (વિ) હેરાન, ભૂંડી હાલત.
બેહુ (વિ) બંધે, બન્ને, બેઉ.
બેહુરમત (વિ) માનભંગ, બેઆબરૂ.
બેહેકેલું (વિ) વંઠી ગયલું.
બેહેન (ના) ભગિની, સાજણી.
બેહેનટ, બેહેનડી (ના) બેહેન.
બેહેનપણાં (ના) બૈરાંનો પરસ્પર સ્નેહ.
બેહેનપણી (ના) સખી, સાહેલી, સજની.
બેહેની (ના) સખી, વહાલી બેહેન.
બેહેરખ (ના) વાઘની જોડી. આરબની ટૂકડી.
બેહેરૂં (વિ) બધિર, બોહું.
બેહિસ્ત (ના) સ્વર્ગ. દેવલોક.
બેહિસ્તી (વિ) સ્વર્ગવાસી.
બેહોશ (વિ) બેભાન, મૂર્છિત, ગાફેલ.
બેહોશી (ના) અચેતના, મૂર્છા.
બૈએર (ના) બૈરી, સ્ત્રી.
બૈરી, બૈરૂં (ના) બાયડી. ઓરત, સ્ત્રી, અબ-
લા, નારી, ભાર્યા, જાયા, યોષિતા, સીમ-
ન્તિની, વામા, વનિતા, મહિલા, વહુ,
બો (ના) ગંધ, વાસ.
બોઇ (ના) એક જાતની માછલી.
બોકડી, બોકડું, બોકડો (ના) બકરી, બકરૂં,
બોકિલું (ના) કૂતરીનું બચ્ચું. [બકરો (ક્રમે).
બોચી (ના) ચૂમી, ચુમ્બન.
બોખ (ના) ચામડાની બાલદી. પખાલ.
બોખલું (વિ) બોખું, દાંત વગરનું.
બોખાર (ના) તાપ, જ્વર.
બોખું (વિ) દાંતવિનાનું. [મોંનું પાત્ર.
બોઘરણું, બોધરણું (ના) બોઘાણું, પોહોળા
બોઘલું (વિ) મોંઢું ફાડી જોતું. ભોળું. ઓલિયું.
બોઘાણું (ના) બોઘરણું, ધાતુનું મોટા મોંનું કામ.

બોથી (ના) ગરદન.
બોજ (ના) ભાર, વજન. મોભો.
બોજવું (ક્રિ) ચાલવવું, પરવડવું.
બોજો (ના) બોજ, ભાર.
બોટ (ના) મછવો. નાનું વહાણ. [ચિટાડવું તે.
બોટણ (ના) અન્નપ્રાશન, બાળકને પ્રથમ ધાન
બોટવું (ક્રિ) મોંઢે પાત્ર લગાડીને પીવું. અ-
બોટિયું (ના) અબોટિયું, પીતાંબર. [ભડકાવવું.
બોડકી (ના) બોડી. વિધવા. રાંડીરાંડ.
બોડકું (વિ) બોડાવેલું. ઉઘાડું (માથું).
બોડવું (ક્રિ) વાળ ઉતારવા, મૂંડવું.
બોડાવવું (ક્રિ) બોડે તેમ કરવું.
બોડી (વિ) રાંડેલી, બોડકી.
બોડું (વિ) ઉઘાડું, ખુલ્લું (માથું).
બોતાનું (ના) ગાભો. (પાઘડીનો). આળ.
બોથડ (વિ) બુબક, ઠોઠ.
બોદાર કાંકરો (ના) એક પથ્થર.
બોદારસિંગ (ના) મડદાસિંગ, એક ઔષધિ.
બોદાવું (ક્રિ) પાણી પીને તર થવું.
બોધ (ના) ઉપદેશ. ગાંજો.
બોધક (વિ) ઉપદેશક.
બોધકર (ના) વૈતાલિક, રાજાને જગાડનાર.
બોધન (ના) ઉપદેશ કરવાનું કામ.
બોધવું (ક્રિ) ઉપદેશ કરવો.
બોધિત (વિ) બોધ પામેલું.
બોધિદ્રુમ (ના) પીંપળો, અશ્વત્થ. [ય તે.
બોબડું (વિ) કાલું, જેની જીભ અટકતી હો-
બોયું (ના) બીડીની સોટી. ખડકની નીશાની.
બોર (ના) બદરી ફળ. એક સ્ત્રીનું ઘરેણું.
બોરડી (ના) બદરીનું ઝાડ.
બોરદુ (ના) બાજુ, કોર, પક્ષ.
બોરાં (ના) બોર, બદરીફળ. [બંટન.
બોરિયું (ના) એક છોડ, તેનું ફૂલ. એક ઘરેણું.
બોરી (ના) જુવાર બાજરીના કસણાની ઝીણ.
બોરૂં (ના) કસણામાં રહેલા દાણાનો ઝુમખો.
બોરો (ના) જાડો કામળો. જાજમ.
બોલ (ના) અક્ષર, શબ્દ, વાક્ય. કડી. ચરણ. મેણું.
બોલકણું (વિ) બહુ બોલું, વચમાં બોલનાર.
બોલચાલ (ક્રિ) વાતચિત્ત વહેવાર મેળાપ.
બોલબાલા (ના) જય. આબાદી.

બોલવું (ક્રિ) ઉચ્ચરવું, વદવું. કહેવું.
બોલસરી (ના) બકુલી, એક વનસ્પતિ.
બોલાચાલી (ના) થોડી પીછાન. ટંટો.
બોલાવવું (ક્રિ) બોલે તેમ કરવું. બૂમ પાડવી.
બોલી (ના) ભાષાની ઢબ. મેણું. સરત.
બોલું (વિ) બોલનાર.
બોવું (ક્રિ) વાવવું, પેરવું.
બોસ (ના) હઠ. બળાત્કાર. પતરાજ.
બોસો (ના) ચૂમી, ચુમ્બન, બોકી.
બોળ (ના) એક જાતનો ગુંદર. હીરાબોળ.
બોળ (વિ) મીઠાના પાણીમાં બોળેલું.
બોળચોથ (ના) શ્રાવણ વદ ૪ નું વ્રત.
બોળવું (ક્રિ) પ્રવાહીમાં પલાળવું. ગુમાવવું.
બોળિયા, (વિ) બોળ. જેમ બોળિયાગુંદા ઈ૦.
બોળો (ના) પલાળી મૂકેલો લોટ.
બૌદ્ધ (વિ) બુદ્ધનું પ્રવર્તાવેલું.
બ્યાન (ના) બયાન, વર્ણન.
બ્યાસી (વિ) ૮૨ (સંખ્યા).
બ્રહ્મ (ના) પરમાત્મા, જગદીશ્વર.
બ્રહ્મગાંઠ (ના) જનોઇની ગાંઠ.
બ્રહ્મચર્ય (ના) જનોઇથી વિવાહ સૂધીની દ-
શા. સ્ત્રી સ્પર્શ ન કરવાનું વ્રત.
બ્રહ્મચારી (ના) બ્રહ્મચર્ય પાળનાર.
બ્રહ્મદેવ (ના) પ્રજાપતિ. ભૂદેવ.
બ્રહ્મપુરી, બ્રહ્મપોરી (ના) બ્રાહ્મણવાડો. વિ-
પ્ર માટે બાંધેલી ધર્મશાળા.
બ્રહ્મભોજ (ના) બ્રાહ્મણ જમાડવા તે.
બ્રહ્મરાક્ષસ (ના) ભૂત થએલો વિદ્વાન બ્રાહ્મણ.
બ્રહ્મર્ષિ (ના) ઋષિપદ પામેલો વિપ્ર.
બ્રહ્મલોક (ના) સૃષ્ટિકર્તાનું ધામ.
બ્રહ્મવૈવર્ત (ના) એક પુરાણ.
બ્રહ્મા (ના) પ્રજાપતિ, પદ્માસન.
બ્રહ્માણી (ના) સૃષ્ટાની શક્તિ.
બ્રહ્માંડ (ના) ઇંડાકારનું વિશ્વ. ચૌદે ભુવન.
બ્રહ્માવર્ત (ના) દિલ્લીની વાયવ્ય તરફનો પ્રદેશ.
બ્રહ્માસ્ત્ર (ના) બ્રહ્માનું અસ્ત્ર (મંત્રે લંબાણ ઈ૦).
બ્રાહ્મણ (ના) એક વર્ણ, જાતિ.
બ્રાહ્મણિયા (વિ) વિપ્રને ઉપયોગી.
બ્રાહ્મણી (ના) વિપ્રની સ્ત્રી.
બ્રીજ (ના) વ્રજ દેશ.

ભ.

ભ (ના) ચોવીસમો વ્યંજન. કવિતાનો એક ગણ.
ભકભક (અ) ભગભગ, કાણામાંથી પડતા પ્ર
વાહીના અવાજનું અનુકરણ.
ભકત (વિ) સેવક, ભજનાર, ભજનાનંદી.
ભકતવત્સલ (વિ) સેવકપર વહાલ રાખનાર.
ભકિત (ના) ભાવથી સેવન, ભજન, પુષ્ટિ. એ-
ના ૯ પ્રકારછે (શ્રવણ, કીર્તન, સ્મરણ,
પાદસેવન, અર્ચા, વંદન, દાસ્ય, સખ્ય
અને આત્મનિવેદન).
ભકિતમાન (વિ) ભાવિક, શ્રદ્ધાળુ.
ભકિતમાર્ગ (ના) પુષ્ટિમાર્ગ સેવાથી ઈશ્વરનો
અનુગ્રહ મેળવવાનો રસ્તો.
ભક્ષ (ના) ભક્ષ્ય, ખોરાક.
ભક્ષણ (ના) ખાવાની ક્રિયા.
ભક્ષી (ના) ખાનાર.
ભક્ષ્ય (વિ) ખાવાને લાયક.
ભખ (ના) ભક્ષ, ખોરાક.
ભખળ (વિ) ભખળેલ, ભ્રષ્ટ.
ભખળવું (ક્રિ) આચાર ભ્રષ્ટ થવું.
ભખળેલ (વિ) સદાચાર છોડનાર.
ભગ (ના) છિદ્ર, કાણું. યોનિ. છ.
ભગણ (ના) પહેલો ગુરુ અને બે લઘુ અક્ષ-
રનો ગણ (કાવતામાં).
ભગત (વિ) ભક્ત, ભજનાર.
ભગતાઇ (ના) ભગતું. ભગતપણું.
ભગતી (ના) ભક્તિ, સેવા, પૂજન.
ભગતું (ના) ભગતાઇનો ડોળ.
ભગદાળું (ના) બાકોરું, મોટું કાણું.
ભગન્દર (ના) બાકું, કાણું. એક રોગ.
ભગભગ (અ) ભકભક. પાણી તથા વરાળ
ની ગતિનો અવાજ.
ભગરું (વિ) ચીકાસ રહિત (કંકુ ઈ૦).
ભગવદ્ (વિ) ષડ્ગુણ સંપન્ન.
ભગવતી (ના) દેવી. રાણી.
ભગવન્ત, ભગવાન (ના) છએ ગુણવાળો પુરુ
ભગવું (વિ) ગેરુથી રંગેલું. [પરમેશ્વ
ભગવું લેવું (ક્રિ) સંન્યાસી થવું.
ભગળભાવાર્થી (વિ) બગભગત. ઢોંગી.

[illegible] = [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] = [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] = [illegible]

[illegible] = [illegible]

ભગિની (ના) બ્હેન, બા.
ભગ્ન (વિ) છેદાયલું, નાશ થયલું.
ભંગ (ના) નાશ. વક્રતા. ભાંગ.
ભંગડ (વિ) ભાંગ પીનાર.
ભંગડખાનું (ના) ભાંગવાડી. ભાંગ પીવાનો અખાડો.
ભંગાણ (ના) ફૂટ.
ભંગાર (ના) ભાંગ્યા ફૂટ્યા વાસણ.
ભંગિયેણ (ના) ભંગિયાની સ્ત્રી.
ભંગિયો (ના) અંત્યજ, નરક ઉપાડનાર.
ભંગી (વિ) ભંગડ, સુસ્ત.
ભંગી (ના) ભંગિયો, ઢેડો.
ભંગુર (વિ) ભાંગે એવું.
ભચ (અ) શસ્ત્ર ભોંકાતાં થતો અવાજ.
ભચકાવવું (ક્રિ) ભચ દઇને મારવું.
ભચડભુચડ (અ) કચરતાં થતો અવાજ.
ભચડવું (ક્રિ) ડાબી દેવું. કચરવું.
ભચડાવું (ક્રિ) ભચડેલું થવું. સંકડાવું.
ભચોભચ (અ) ઉપરાઉપરી ભચ.
ભજન (ના) દેવસેવા, ભક્તિ.
ભજનિક (વિ) ભજનાર.
ભજનિયાં (ના) કાંસાં.
ભજનિયો (ના) ભજનકર્તા.
ભજવવું (ક્રિ) બજાવવું.
ભજવું (ક્રિ) સેવવું. આપવું. દીપવું. લેવું.
ભજિયું (ના) એક ખોરાક, ભુંજાણું.
ભજુ (વિ) ભજનાર (કવિતામાં).
ભંજક (વિ) ભાંજનાર, નાશકર્તા.
ભંજન (ના) નાશ. (વિ) ભાંગનાર.
ભટ (ના) યોદ્ધો. રસોઇઓ. બ્રાહ્મણની અટક.
ભટ (અ) ધિક્કાર, ફટ, તુચ્છ. ઝટ.
ભટકવું (ક્રિ) રખડવું, રઝળવું.
ભટકાં (ના) ભટકિયાં, ફાંફાં.
ભટકાવવું (ક્રિ) રખડાવવું, ભૂલાવવું.
ભટકિયાં (ના) ફાંફાં, ભૂલવણાં. ખાણ.
ભટાઈ (ના) ભાટાઈ, અતિશયોક્તિ, ખોટાં વ-
ભટિયો (ના) ગોસાંઈજી મહારાજનો ન્યાતીલો.
ભટ્ટો (ના) બ્રાહ્મણ (તુચ્છકારમાં).
ભઠવું (ક્રિ) ધમકાવવું, વઢવું.
ભઠિયારો (ના) રાંધ્યું ધાન વેચનાર રસોઈઓ.
ભઠ્ઠી (ના) મોટો ચૂલો. ભાઠ, મોટું બળતું.
ભડ (વિ) મોટો, સમર્થ.
ભડ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ભડ (ના) કૂવાની અંદરનો ભાગ. ભોપાળું.
ભડકણ (વિ) ભડકે તેવું.
ભડકવું (ક્રિ) ચમકવું, ચોંકવું.
ભડકાવવું (ક્રિ) ચોંકાવવું, ગભરાવવું.
ભડકિયું (ના) ગંધકનું તેલ.
ભડકી (ના) જુવારની ઘેંસ.
ભડકું (ના) ભડકી. મોટું બળતું.
ભડકો (ના) આગનો ભભુકો લાહ્યો.
ભડગ (અ) સાવ, તદ્દન.
ભડત (ના) બાફેલા વેંગણનું રાઈતું.
ભડથાવું (ક્રિ) સેકાવું. બફાવું.
ભડદાણુ (ના) તોલમાપની જગાત.
ભડભડ (અ) બળતા થતાં અવાજનું અનુકરણ.
ભડભડિયો (ના) દિલનો ઊભરો બકી નાખે તેવો ભોળો.
ભડભડી ઊઠવું (ક્રિ) એકદમ ભડકો થવો.
ભડવાઈ (ના) ભડવાની કમાઈ તથા રીતિ.
ભડવું (ક્રિ) ભરડવું. અધકચરું દળવું. બબડવું. લડવું.
ભડવો (ના) વ્યભિચારનો દલાલ.
ભડાક (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ભડાકો (ના) મોટો અવાજ, ધડાકો.
ભડાભડ (અ) ઉપરાચાપરી ભડભડ.
ભડું (ના) ચોકઠાને લગતી ભીંત.
ભડોભડ (અ) ભડાભડ.
ભરડો (વિ) ભરડો, ભરડેલું.
ભણ (ના) ભાણ, સૂર્ય, સૂરજ.
ભણકાર, ભણકારો (ના) ભ્રાંતિવાળો અવાજ.
ભણકો (ના) ભણકારો.
ભણતર (ના) ભણવાનો વિષય, પઠન. શિક્ષણ.
ભણવું (ક્રિ) ઉચ્ચારવું, પઠવું, કહેવું. શીખવું.
ભણાવવું (ક્રિ) શીખવવું. સમજાવવું.
ભણી (અ) મેર, તરફ, બાજુ.
ભણેલ (વિ) ભણેલું, શીખેલું.
ભણ્ડાર (ના) ભાણ્ડાગાર, ભજાનો. તુતકની નીચેનો ઓરડો. કોઠાર.
ભણ્ડારિયું (ના) તાકાબારી.
ભણ્ડારી (ના) ખજાનચી, કોઠીદાર. કોઠારી. એક શૂદ્ર જાતિ.

ભણ્ડારો (ના) મહાજન, આખી જાતિની જમણવાર.
ભણ્ડોલ (ના) થાપણ, પુંજી.
ભત્રીજી (ના) ભાઈની દીકરી } ભ્રાતૃજ.
ભત્રીજો (ના) ભાઇનો દીકરો. }
ભત્તું, ભથ્થું (ના) ભાતું, સાથે બાંધેલો ખોરાક.
ભદ્ર (ના) કલ્યાણ. શુભ. ક્ષૌર, મુંડણ.
ભદ્રાક્ષ (ના) એક ઝાડ તથા તેનાં ફળ.
ભપકાવવું (ક્રિ) જોરમાં રેડવું કે બળતું કરવું.
ભપકી (ના) ધમકી, દેહેશત.
ભપકો (ના) ઠાઠ, ડોળ. ઠપકો. ભડકો.
ભપ્પલ (વિ) ફૂલેલું, જાડું.
ભભક (ના) તેજી, ચળકાટ. છટા.
ભભકાવવું (ક્રિ) ભપકાવવું. (જુઓ).
ભભકો (ના) ભપકો. „
ભભડવું (ક્રિ) ચવળવું. ધાંટા પાડવા.
ભભડો (ના) ભભડાટ. ભભરાવવાના મસાલાનો ઊકાળો. રાબડી.
ભભરાવવું (ક્રિ) ભૂકો વેરવો-છાંટવો-નાંખવો.
ભભુકો (ના) ભડકો.
ભભૂત, ભભૂતી (ના) વિભૂતી, ભસ્મ, રાખ.
ભમકી (ના) ભમરડી, નાનો ભમરડો.
ભમડૂરો (ના) ભમરડો, ગરીઓ.
ભમતી (ના) માખી.
ભમર (ના) ભૃકુટી, ભવાં. ભ્રમર.
ભમરછાલ (ના) ભૃંગમૂલી, એક વનસ્પતિ.
ભમરડી (ના) નાનો ગરીઓ. [ભમરો.
ભમરડો (ના) ગરીઓ, એક રમકડું. એક ફળ.
ભમરી (ના) ભમરાની માદા. એક જંતુ. ભ્રમર. મધમાખી. ચક્રધારી.
ભમરો (ના) ભમર, ષટ્પદ. એક જીવડો. મોટી માખી.
ભમવું (ક્રિ)ભટકવું, ફાંફા મારવાં.
ભમાવવું (ક્રિ) ઊંધુંચત્તુ સમજાવવું. ઠગવું.
ભમેલ (વિ) છકેલ. રખડેલ.
ભમ્પાડો (વિ) મોટા પાટા જેવું.
ભ્મોર (વિ) દેખીતું મોટું ને અંદરથી પોલું.
ભમ્ભેરવું(ક્રિ)ભમાવવું. ખરૂં ખોટું સમજાવવું.
ભમ્ભો (ના) પાણી રાખવાનું મોટું વાસણ.
ભમ્ભોળવું (ક્રિ) ફાંફાં મારવાં. ખોળવું.
ભમ્મ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
ભમ્મર (ના) ભૃકુટી, ભવું.

ભય (ના) બીક, ડર, ધાસ્તી. આફત.
ભયંકર (વિ) ડરામણું, બીક લાગે તેવું.
ભયભીત (વિ) બીધેલું, ડરથી અંધ થએલું.
ભયાનક (વિ) ડરનારું. ડરામણું.
ભયો (અ) થયું, બસ. ઈ૦ અર્થે.
ભર (વિ) ઘણામાંઘણું, પૂર્ણ. પર્યંત, સુધી.
ભર (ના) લાકડા કે ઘાસનું ગાડું.
ભરઊંઘ (ના) પાકી નિદ્રા.
ભરચક, ભરચટ (અ) પુષ્કળ, ભરપટે.
ભરચન્દી (ના) જોઇએ તેટલી ચંદી (ઢોરને).
ભરચોમાસું (ના) ખરો વર્ષાકાળ (અસાઢ).
ભરજુવાની (ના) પૂર્ણયૌવન.
ભરડવું (ક્રિ) જાડું દળવું. બકવું.
ભરડો (ના) ભરડેલું ધાન્ય, તપોધન. અંધ.
ભરણ (ના) ભરવાની ક્રિયા. ટુચકો. ખાનપાન.
ભરણપોષણ (ના) ખાવાપીવાની સંભાળ. ગુજરાન.
ભરણી (ના) એક નક્ષત્ર. પૂરણી.
ભરણું (ના) પોતું. સંગ્રહ. પૂરણી. તીજોરીમાં ભરાતા પૈસા. [રભરત દુષ્યંત પુત્ર.
ભરત (ના) માપ. દોરાના ચિત્ર. ગુંથણ. જ-
ભરતખણ્ડ (ના) હિંદુસ્થાન, આર્યાવર્ત.
ભરતર (ના) માપ. ભરતળ.
ભરતવર્ષ (ના) ઉત્તર હિંદુસ્થાન.
ભરતાર (ના) ભર્તા, ભરણપોષણકર્તા પતિ.
ભરતિયું (ના) સતભી. આંકડો. ભરાય તેટલો પદાર્થ. ઈન્વાઈસ [અંગ્રેજી].
ભરતિયો (ના) ભરતળનું કામ કરનારો.
ભરતી (ના) જુઆળ, ભરણ. વીળ. વધારો.
ભરથરી (ના) ભર્તૃહરી, વિક્રમાદિત્યનો ભાઈ.
ભરથાર (ના) ભર્તાર, પતિ, સ્વામી.
ભરપાઇ (ના) હુંડીની વસુલાતનો લેખ.
ભરપૂર (વિ) સંપૂર્ણ. પુષ્કળ, બહુ.
ભરભાંખળું (ના) મળસકું, પરોઢિયું.
ભરમ (ના) ભ્રમ, ભ્રાંતિ, શક. વહેમ, ગુહ્ય.
ભરમાવવું (ના) ભંભેરવું. છેતરવું.
ભરમિજલસ (ના) ઠસોઠસ ભરાયલી સભા.
ભરવાડ (ના) આહિર, એક ઘેટાબકરાં પાળનાર.
ભરવાડો (ના) ભરવાડ. એક ઝાડ. [જાતિ.
ભરવું (ક્રિ) પૂર્ણ કરવું. અજાણવું. આપવું. મોપવું. ભેગું કરવું. મૂકવું. સંચવું.

ભરાઉ (વિ) ભરેલું.
ભરામણી (ના) ભરવાની મજુરી. માપવાની [મજુરી.
ભરાવ (ના) ભરણું. જમાવ.
ભરાવવું (ક્રિ) ભરે તેમ કરવું. ભભેરવું.
ભરાવું (ક્રિ) સંતાવું. ભરેલું થવું. પેસવું.
ભરપૂરી (અ) પૂરેપૂરું.
ભરુસો (ના) વિશ્વાસ, પ્રતીજ.
ભરડી (ના) સ્નાન, કાંતિ.
ભરેલાણું (અ) પેટપૂર જમવું તે.
ભરોસાદાર (વિ) વિશ્વાસુ. પ્રામાણિક.
ભરોસો (ના) વિશ્વાસું, વચન, ખાતરી.
ભર્તા (ના) ભરણકર્તા, પતિ, સ્વામી.
ભર્તૃહરિ (ના) ભરથરી, વિક્રમનો ભાઇ.
ભલતું (વિ) ગમે તે, કોઇપણ.
ભલભલા (વિ) મોટમોટા.
ભલમનસાઈ (ના) સભ્યતા, નમ્રતા.
ભલાઇ (ના) ભલાપણું.
ભલાભલી (વિ) મોટા વિસ્તારવાળી.
ભલામણ (ના) સોંપણ. વગ.
ભલીવાર (ના) રામ. આવડત.
ભલું (વિ) માયાળુ, સભ્ય. પ્રામાણિક.
ભલું (ના) કલ્યાણ, મંગળ.
ભલું (અ) સારૂં, ઠીક.
ભલે (અ) ભલું. સાબાશ, ધન્ય !
ભલેરૂં (વિ) ભલું.
ભલોધનેત્તર (વિ) ગમે તેવો ધનવાન.
ભલ્લ (ના) ભાલો, એક હથિયાર.
ભવ (ના) સંસાર. શિવ. અવતાર.
ભવ (વિ) ઉપજેલું, થએલું.
ભવતારણ (ના) સંસાર બંધનથી છોડવનાર.
ભવન (ના) ઘર, રહેઠાણું, મુકામ, આલય.
ભવસાગર, ભવસિંધુ (ના) સંસાર સમુદ્ર.
ભવાઇ (ના) ભવૈ, ભવાયાના ખેલ.
ભવાડો (ના) ફજેતી.
ભવાની (ના) પાર્વતી.
ભવાબ્ધિ (ના) ભવસાગર, સંસારસમુદ્ર.
ભવાયો (ના) ભવૈ કરનાર જાતિ. નટ્ખટ.
ભવિષ્ય (ના) આવતો કાળ. નસીબ.
ભવિષ્ય (વિ) આવવું, થવાનું, હોવાનું.
ભવું (ના) ભમર, ભૃકુટી.
ભવેડો (ના) ફજેતી. ચૂંથણાં.
ભવૈ (ના) અનિયમિત નાટક, ફજેતી.
ભવોત્સવ (ના) જન્મોજન્મ.
ભવ્ય (વિ) પ્રૌઢ. સુંદર.
ભસ (ના) ભસ્મ, રાખોડી.
ભસકું (ના) વધાદનું. નાનું ગાબડું.
ભસવું (ક્રિ) કૂતરાનું બોલવું. નિંદા કરવી.
ભસ્તું, ભસ્તો (ના) જઠર, પેટ. પારસીઓનું [દખમું.
ભસ્મ (ના) રાખ. ખાખ.
ભસ્માસુર (ના) શકુનીનો પુત્ર વૃકાસુર.
ભસ્મીત, ભસ્મીભૂત (વિ) બાળી રાખ કરેલું.
ભળ (ના) સંકોચ, શરમ.
ભળકડું (ના) મળસકું, આંધળુંધુંધળું.
ભળવું (ક્રિ) સરખું હોવું. મળવું.
ભળાવવું (ક્રિ) હળવું કરવું.
ભા (ના) ભાઇ. બાપ. (વડિલનું સંબોધન).
ભાં (અ) ગાયબળદનું બોલવું. [પાંતરાં.
ભાંગ (ના)ભંગા, એક કેફી છોડ, તેનાં બી તથા
ભાંગરૂં (વિ) ખાંડતાં ભાંગી ચૂરો થાય તેવું.
ભાંગરો (ના) એક છોડ, એક ઔષધિ.
ભાંગરો વાટવો (ક્રિ) છૂપી વાત ખુલ્લી કરવી.
ભાંગવું (ક્રિ) કટકા કરવા કે થવા. કટકો ક-
ભાંગું (વિ) ભંગાયલું. [રવો. દોરડું વણવું.
ભાંજગડ (ના) તકરાર. પંચાત, ખટપટ.
ભાંજણી (ના) ભાગ કરવાની રીતિ. દોરડું.
ભાંજવું (ક્રિ) ભાંગવું. [વણવાની ક્રિયા.
ભાંજ્ય (ના) તમાકુ, તંબાકું, બજર.
ભાંડ (વિ)ભણ્ડ, ઉઘાડું, નાગું. એક શૂદ્ર જાતિ.
ભાંડણ (ના) ગાળાગાળી. ટંટો.
ભાંડવું (ક્રિ) ગાળ દેવી. વગોવવું.
ભાંભેર (ના)ખૂંટી (માથાપર વાળ રાખવાની).
ભાંય (ના) જમીન, ભૂમિ. ચોકો.
ભાંયકરવી (ક્રિ)થાપ દેવી. નવી ચામડી આવવી.
ભાંયનળિયું (ના) ઘરનો નીચલો ભાગ.
ભાંયરસો (ના) ચોપડવાનું લીપણની ભાંય ઉ-
પર ઘસેલું ઔષધ.
ભાંયરિંગણી (ના) એક છોડ, ઔષધ.
ભાંયરૂં (ના) ભાંયતળિયા નીચેનો ઓરડો.
ભાંયસીંગ (ના) ભાંયમાં થતી સીંગ.
ભાંયપાતરી (ના) એક છોડ અને

ભાઈ (ના) ભ્રાતૃ, ભ્રાતા, બંધવ. સ્નેહી.
ભાઇ (પ્ર) સ્વભાવ, સંજ્ઞાસૂચક. જેમ ભટભાઈ, વાણિયાભાઇ, ડાહ્યાભાઇ ઈ૦
ભાઇચારો (ના) ભાઇ જેવી વર્તણૂક. સ્નેહ.
ભાઇજી (ના) સ્ત્રીના વરનો મોટો ભાઇ, જેઠ.
ભાઇબંધ (ના) દોસ્ત, સ્નેહી. ભેરુ. ભેળિયો.
ભાઇબંધી (ના) દોસ્તી, મિત્રાઇ.
ભાઇબીજ (ના) ભાવનબીજ, કાર્તિક શુદ ૨.
ભાએગ, ભાએગડું (ના) ભાગ્ય, નસીબ.
ભાએગવંત, ભાએગવાન્, ભાએગશાળી (વિ) દૈવવાન્
ભાએગે (અ) દૈવયોગે. કદાપિ. કોકાળે. [વાન્
ભાએડો (ના) ભાયડો, માટી, વર.
ભાકડકથા (ના) જૂઠી લાંબી વાતો.
ભાખરી (ના) નાની જાડી કઠણ રોટલી.
ભાખરો (ના) રોટલો.
ભાખરો (વિ) બેવડા બાંધાનો (માણસ).
ભાખવું (ક્રિ) બોલવું, વદવું.
ભાખા (ના) ભાષા. પ્રાકૃત બોલી. [ભાગ્ય..
ભાગ (ના) હિસ્સો. ભાગતાં આવેલો અંક
ભાગલો (ના) માતાની થાળ. [પડવું.
ભાગવું (ક્રિ) કકડા થવા. તોડવું, નાસવું, બંધ
ભાગળ (ના) શેહેરનો દરવાજો, તથા તેની પાસેની બજાર.
ભાગળિયો (ના) દુકાનદાર.
ભાગાકાર (ના) ભાગ કરવાની ગણિતની રીત. ભાગ.
ભાગિયું, ભાગિયેણ, ભાગિયો (વિ) ભાગીદાર.
ભાગીદાર (વિ) પંત્યાળો. સામેલ.
ભાગું (વિ) ભાંગેલું. કંટાળેલું.
ભાગોળ (ના) ભાગળ, બજાર.
ભાગ્ય (ના) ભાએગ.
ભાગ્યવાન્, ભાગ્યશાળી(વિ)નસીબદાર. સુખી.
ભાગ્યહીન (વિ) કમનસીબ, દુઃખી.
ભાગ્યોદય (ના) નસીબની ચઢતી. સુખપ્રાપ્તિ.
ભાજક (વિ) ભાગવાનો આંકડો.
ભાજન (ના) વાસણ, પાત્ર.
ભાજી (ના) શાકલાયક છોડ તથા પાંતરાં.
ભાજીપાલો (ના) પાતરાંવાળાં છોડ. શાક.
ભાજીમૂળા (વિ) નમાલું.
ભાજ્ય (વિ)ભાગવાને યોગ્ય. ભાગવાની સંખ્યા.
ભાટ (ના) એક જાતના બ્રાહ્મણ. ખોટાં વખાણ [કરનારો
ભાટવેડા (ના) અતિશયોક્તિ.
ભાટિયો (ના) ભટ્ટીરજપૂત. દૂધવાળો. ઠીંછિયો (ગામડે). [ભૂ
ભાઠું (ના) નદી કાંઠાની જગા. રેતી. સેર.
ભાઠેલા (ના) એક જાતના બ્રાહ્મણ, અનાવ
ભાડ (ના) ભઠ્ઠી. મોટો કૂવો. [મારતાર
ભાડભુંજો, ભાડભૂંજો (ના) ધાણી ચણા સેકનાર.
ભાડાનામું (ના) ભાડાનો લેખ.
ભાડિયો (ના) બાકાંવાળું હાંડલું.
ભાડું (ના)કોઇપણ જગા કે પદાર્થ વાપરવાનો
ભાડુત(ના)ભાડું ભરનાર. [બદલો. નુર. કિરાયું
ભાડૂતી (વિ) ભાડાનું. (વાહન).
ભાણ (ના) ભાનુ, સૂરજ. નાટકનું એક રૂપક.
ભાણકી (ના) ભાણજી. બેહેનની દીકરી.
ભાણાંખડખડ (ના) જમતી વખતનો કંકાસ.
ભાણિયો (ના) ભાણેજો.
ભાણી (ના) ભાણજી, ભાણકી.
ભાણું (ના) પીરસેલી થાળી.
ભાણેજ (ના) બેહેનનો દીકરો કે દીકરી.
ભાણો (ના) ભાણેજ.
ભાણ્ડ (ના) માટીનાં વાસણ.
ભાણ્ડુ (વિ) ભાઈબેહેનના સગપણવાળું.
ભાત (ના) ડાંગેર. સાળ. જાત. રાંધેલા ચોખા, ફૂર. છાપ, તરેહ.
ભાતભાતનું (વિ) તરેહવાર.
ભાતો, ભાથડો (ના) ભાથો.
ભાથું (ના) સાથે બાંધેલો ખોરાક. મુસાફરી
ભાથો (ના) તીરની કોથળી. કોળો. [ખવાજ
ભાદરવાની ભેંસ (ના) એક લાંબો જીવડો.
ભાદરવો,ભાદ્રપદ(ના)નભસ્ય, પ્રૌષ્ઠપદ મહિનો
ભાન (ના) શુદ્ધિ. સ્મરણ. તર્ક. ભણકારો.
ભાનુ (ના) સૂરજ, દીવાકર, દિનકર.
ભાભા (ના) કણબીનું વિશેષણ.
ભાભી (ના) ભાઇની વહૂ, ભોજાઈ.
ભાભીજી (ના) જેઠાણી. (વિ) બાયલો.
ભાભુ (ના) મા.
ભામ (ના) ચામડી ઉપરનો વેરો.
ભામટો (ના) ભમતો ચોર.
ભામણાં (ના) દુખડાં, ઓવારણાં.

ભામની (ના) ભામની, ક્રોધી સ્ત્રી.
ભામાં (ના) ફાંફાં. ગાંડપણ.
ભામિની (ના) સ્ત્રી, કોપાકૂળ નારી.
ભાયગ (ના) દૈવ (જુઓ ભાએગ).
ભાયડો (ના) માટીડો. ધણી. પુરુષ.
ભાયાત (વિ) ભાઈના સગપણનો, પિત્રાઈ. કુ-
ભાયો (ના) ભાઈ, બંધવ. [ટુંબી.
ભાર (ના) બોજો. તોલ. ૨૪૧મણનું વજન.
ભારણ. અપચો. મોહ્‌બો. માન. ઉપકાર.
તુલ્યં. સમૂહ. ૨૦૨૦૭૪૦૦૦ (સંખ્યા). ૧૮
ભાર વનસ્પતિ કહેવાય છે ૪ ભાર ફળતાં
ઝાડ, ૪ ભાર ન ફળતાં, ૪ ભાર કાંટાવા-
ળાં અને ૬ ભાર વેલા.
ભારજા (ના) ભાર્યા, પત્ની, બૈરી.
ભારટિયો, ભારઠિયો (ના) ઘરના માળનાં જા-
ડાં આડાં લાકડાંમાંનું દરેક.
ભારણ (ના), ભાર, વજન. [અર્જુન.
ભારત (ના) મહાભારત ગ્રંથ કે યુદ્ધ. ભરતખંડ.
ભારતી(ના) વાણી. સરસ્વતી. એક જાતના યતિ.
ભારદોરી (ના)ભારેવાઇ સ્ત્રીને બાંધવાનો દોરો.
ભારદ્વાજ (ના) એક પંખી. એક ઋષિ તથા
તેનું ગોત્ર.
ભારણરદારી (વિ)ભારવાઈ, બોજો ખેંચનાર.
ભારબોજ (ના) વક્કર, વજન.
ભારવાહ (ના) હેલકરી, મજુર.
ભારવટિયો (ના) ભારોટિયો.
ભારવું (ક્રિ) દેવતાને રાખમાં દાટવો. સેકવું.
ભારિક (ના) મજુર, હેલકરી.
ભારી (વિ) વજનદાર. મોંઘું. મુશ્કેલ.
ભારી (ના) જુડી.
ભારે (વિ) બોજવાળું. સુસ્ત. ભારી.
ભારેખમ (વિ) મોહ્‌બાવાળું. મોટાઇના ડોળ-
ભારેવાઇ (વિ) ગર્ભવતી, ગરોદર. [વાળું.
ભારો (ના) મોટી જુડી. સઢનો છેડો.
ભારોટિયો, ભારોઠિયો (ના) ભારટિયો.
ભારોભાર (અ) સરખે વજને.
ભાર્ગવ (ના) ભૃગુઋષિના ગોત્રના બ્રાહ્મણો.
ભાર્યા (ના) વહૂ, સ્ત્રી, જાયા. [ડિયો. કપાળ.
ભાલ(ના) રેતાળ કે કાદવવાળી જમીન. ભાલો-
ભાલદાર (ના) છડીદાર, નેકી પોકારનાર.
ભાલિયો (ના) ગાગર.
ભાલું, ભાલો (ના) ભલ્લ, એક લડાઇનું હથિ-
ભાલોડું (ના) કાપલો, તીરનું પાનું. [યાર.
ભાવ (ના)વૃત્તિ. લાગણી. પ્રકૃતિ. મર્મ. મૂલ્ય.
ધારણા. માયા. આસ્થા. પ્રેમ. સત્તા. વ-
ખાણ. કાવ્યના રસના ૫ ભાવ માન્યા છે.
(૧ વિભાવ, ૨ અનુભાવ, ૩ સાત્વિકભાવ,
૪ વ્યભિચારીભાવ અને ૫ સ્થાયીભાવ).
ભાવ (પ્ર) પણુ, ત્વ, તા અર્થે. જેમ શિષ્ય-
ભાવ, પુત્રભાવ.
ભાવટ, ભાવઠ (ના) ઉપાધિ. જંજાળ. આપદા.
ભાવતું (વિ) ગમતું.
ભાવન (ના) ટોક. મહર, મેણું.
ભાવન (વિ) ભાવતું. [ર્તિક શુદ ૨.
ભાવનબીજ (ના) ભાઇબીજ. યમદ્વિતીયા, કા-
ભાવના (ના) કલ્પના, ધારણા. આસ્થા. પટ.
ભાવવું (ક્રિ) સ્વાદ લાગવું. ગમવું.
ભાવસાર (ના) છીપો, લૂગડાં છાપનાર જાતિ.
ભાવાર્થ (ના) ગુપ્તભેદ. સારાંશ, તાત્પર્ય.
ભાવિક (વિ) આસ્તિક, ભાવવાળું.
ભાવી (ના) ભવિષ્યમાં બનવાનું તે.
ભાવેપ્રયોગ (ના) ક્રિયાપદનો ભાવ (અર્થ) એ-
જ કર્તા હોય એવો પ્રયોગ (વ્યાકરણમાં).
ભાષક (વિ) બોલનાર, વાચાળ, વક્તા.
ભાષણ(ના)વ્યાખ્યાન, વકતૃત્વ,લેક્ચર[અંગ્રેજી].
ભાષા (ના) વ્યવહારિક વિચારદર્શક ઉચ્ચાર-
વાણી. પ્રાકૃત બોલી.
ભાષાન્તર (ના) તરજુમો, ઉલથો.
ભાષી (વિ) બોલનાર, વકતા.
ભાષ્ય (ના) ટીકા, વૃત્તિ.
ભાષ્યકાર (ના) ટીકા કરનાર. પતંજલિ મુનિ
(કેમકે એમણે સંસ્કૃત વ્યાકરણના સૂત્ર
ઉપર મહાભાષ્ય કીધુંછે). [કાશ.
ભાસ (ના) માનસિક છાપ. દેખાવ. આછો પ્ર-
ભાસમાન (વિ) પ્રકાશક. કલ્પનામાં આવે તેવું.
ભાસવું (ક્રિ) દેખાવું. મનમાં લાગવું.
ભાસ્કર, ભાસ્વત (ના) પ્રભાકર, સૂર્ય, દિનકર, આ-
દિત્ય, દિવાકર, વિભાકર, માર્તણ્ડ.
અરુણ, મિત્ર, ભાનુ, વિરોચન, હંસ, સહ,
સ્રાંશુ, તપન, સવિતા, રવિ.

ભાળ (ના) ભાલ, કપાળ. ખોળ, પત્તો.
ભાળવણ (ના) સોંપણ. ભલામણ.
ભાળવવું (ક્રિ) સોંપવું. ઓળખાવવું.
ભાળવું (ક્રિ) જોવું. અવલોકવું.
ભાળિયો (ના) ગાગેર, ગાગર.
ભાળું (અ) વારૂં, કેની ઈ૦ અર્થે.
ભિંગડાં (ના) ચામડીનાં છોડાં. છાતરાં.
ભિંગારી (ના) ભમરી. એક ઉડતો જીવડો.
ભિંગારો (ના) ભમરો, પટ્પદ.
ભિંછરૂં (વિ) ઘણા વાળવાળું. છથરૂં.
ભિંજવવું (ક્રિ) પલાળવું. લલચાવવું.
ભિંજાવું (ક્રિ) ભીનું થવું, પલળવું.
ભિંડા, ભિંડાં (ના) એક શાક.
ભિંડી (ના) એક છોડ. એની છાલનાં દોરડાં [બનેછે.
ભિંતડી, ભિંતરડી (ના) ભીત.
ભિક્ષા (ના) યાચના, માંગણી, ભીખ.
ભિક્ષાવૃત્તિ (ના) ભીખ માંગી ગુજરો કરવો તે.
ભિક્ષુક (વિ) યાચક. ભીખારી. ગોર.
ભિતર (અ) અભ્યંતર, અંદર, માંહે.
ભિતર (ના) દિલ, હૈયું, કાળજું.
ભિત્તિ (ના) ભીત, દિવાલ, કરો.
ભિન્ન (ના) છૂટું, અલગ, નોખું.
ભિન્નતા, ભિન્નભાવ (ના) જુદાઈ, ભેદ, અંતર.
ભિલ્લ (ના) ભીલ, એક શુદ્ર જાતિ.
ભિલ્લુ (વિ) જોડિયો, સાથી. ભિલ્લું.
ભિસ્તી (ના) પખાલી.
ભીખ (ના) ભિક્ષા, ખેરાત. યાચના.
ભીખવાળી (ના) માંગી આણેલાં નાણાંની છો-
 કરાં સારૂં બનાવેલી કાનની કડી.
ભીખવું (ક્રિ) યાચના કરવી, માંગવું. રડી રહેવું.
ભીખારી, ભીખારૂ (વિ) ભિક્ષુક. દળદરી.
ભીખારણ (ના) યાચક સ્ત્રી.
ભીજ (ના) ભેજ, ભીનાશ.
ભીડ (ના) ઠઠ. તંગી. અડચણ.
ભીડવું (ક્રિ) હિંમતથી ધસવું. સાહસ કર-
 વા જવું. બંધ કરવું.
ભીડાભીડ (અ) ઠઠ. લગોલગ, જોડાજોડ.
ભીડાવવું (ક્રિ) ગભરાવવું. ધમકાવવું.
ભીડાવું (ક્રિ) સાંકડમાં ગભરાવું.
ભીત (ના) ભિત્તિ, દિવાલ, કરો.

ભીતડી, ભીતરડી (ના) ભીત, વૉલ [અંગ્રેજ
ભીતિ (ના) બીક, ડર, ભય, દેહેશત.
ભીતો (ના) ભીતપરનો અટો શાહ્રેડિયે
ભીનાવું (ક્રિ) ભિંજાવું, પલળવું.
ભીનાશ (ના) શરદી. ભીનાપણું.
ભીનું (વિ) પાણીમાં પલળેલું. લીલું. હલાર્થ
ભીમ (ના) પાંચપાંડવમાંનો એક, વૃકોદર.
ભીમઅગીઆરસ (ના) નિર્જળા એકાદશી.
 ઠ શુદ ૧૧.
ભીમક (ના) ભીષ્મક. (જુઓ). [નોં છો
ભીમડાં (ના) મોં બીડી હોઠથી ઉરાડાતાં ઘૂ
ભીમસેન (ના) ભીમ, બીજો પાંડવ.
ભીર (ના) સહાયતા, મદદ.
ભીલ (ના) ભિલ્લ, એક જંગલમાં રહેનાર ન્હા
ભીલડી (ના) ભીલની સ્ત્રી કે છોકરી.
ભીલાસું, ભીલામો (ના) ભિલ્લાતક, બિબ
 [મરાઠી]. એક બી.
ભીષ્મ (ના) શંતનુના પુત્ર, પાંડવ કૌરવના
ભીષ્મક (ના) વિદર્ભનો રાજા. દમયંતિનો પિ
 રુકિમણીનો પિતા પણ ત્યાંનોજ રાજા હ
ભુંકવું (ક્રિ) ગધેડાનું બરાડવું.
ભુંગરા, ભુંગરાળા (ના) સેકેલા દાણા.
ભુંગરેટ (ના) તપેલી રાખોડી.
ભુંગળ (ના) એક વાજું. સોપ્ંડની આ
ભુંગળિયો (ના) ભુંગળ વગાડનારો. [સળિ
ભુંગળી (ના) નળી. (ફુંકવા, સાંભળવા વગેરે
ભુંગળું (ના) નળીના આકારનો ઘાટ.
ભુંજરવાડો (ના) બચ્ચાં કચ્ચાંનું ટોળું.
ભુંજવું (ક્રિ) સેકવું.
ભુંડ (ના) એક ચોપગું જાનવર.
ભુંડણ (ના) ભુંડની માદા.
ભુંડણવાળ (ના) ભુંડનાં બચ્ચાં કચ્ચાં.
ભુંડું (ના) ભોઠું. (વિ) બદસિકલ.
ભુંભું (અ) ભુંગળનો જે અવાજ તે.
ભુક્તિ (ના) ઉપભોગ. ખોરાક.
ભુજ (ના) હાથ. કચ્છની રાજધાનીનું
ભુજંગ (ના) સર્પ, સાપ.
ભુજંગપ્રયાત } (ના) કવિતાનો એક ૧૨
ભુજંગી } ક્ષરનો છંદ. એમાં ચારે ય
ભુદ્દાચોર (વિ) હલકી ચોરી કરનાર. [હિં

ભુટ્ટો (ના) મકઈનો ડોડો.
ભુડકવું (ક્રિ) ભડકવું.
ભુકસ (ના) બચ્ચાં કચ્ચાં.
...ભુ (ના) સુકી તુવેર. પીપળાના ટેટા.
...વન (ના) જગત્, લોક.
...ર્લોક (ના) ભૂલોક તથા સૂર્યલોક વચ્ચે- [નો પ્રદેશ.
ભૂ (ના) પૃથ્વી. પાણી.
ભૂ (પ્ર) ઉત્પત્તિદર્શક. જેમ, સ્વયંભૂ, પદ્મ- [ભૂ ઈ૦
ભૂઆં (ના) પાણી.
ભૂઈ (ના) ભોંય.
ભૂઓ (ના) એક જીવડો. ભૂત કાઢનાર.
ભૂંડુ (ના) ભૂરૂં, ખરાબ. કજીટી.
ભૂંડાઈ (ના) ખરાબી. અણબનાવ. બદી.
ભૂંડાસ (ના) સહેજસાજ અણબનાવ, કજિયો.
ભૂકમ્પ (ના) ધરતીકંપ, પૃથ્વીનું ડગમગવું.
ભૂકી (ના) બહુ બારીક ભૂકો.
ભૂકેભૂકા (ના) ચૂરેચૂરા.
ભૂકો (ના) ચૂરો. છેક નાના કકડા.
...ખ (ના) ક્ષુધા, ખાવાની રુચિ. લોભ.
...ખડું (વિ) ભૂખે પીડાતું. ગરજુ, આતુર.
...ખમરો (ના) મરો, દુષ્કાળ, દુકાળ.
...ખર (ના) ઉત્તર તરફનો વાયુ.
ભૂખ્યું (વિ) ક્ષુધાતુર. ગરજુ.
ભૂગોળ (ના) પૃથ્વીનો ગોળો.
ભૂગોળવિદ્યા (ના) પૃથ્વીની રચના-વિભાગ-જા- [ણવાનું શાસ્ત્ર.
ભૂચર (વિ) પૃથ્વીપર ચાલતું.
ભૂચિયો (વિ) ઝટ ભાંગી જાય તેવો (લોઢું).
ભૂઠું (વિ) ભોઠું, શરમિન્દું. બાવરૂં. ફીકું.
ભૂત (ના) તત્વ. પ્રેતયોનિ. મનુષ્ય. શરીર.
ભૂત (વિ) થયલું, ગયલું. (પ્ર) તદ્રૂપદર્શક.
ભૂતકાળ (ના) ગએલો વખત.
ભૂતખાનું (ના) ભૂતનું રહેઠાણ.
ભૂતડું (ના) ભૂત થએલો જીવ.
...તડો (ના) મારવાળી મટોડી.
...ળ (ના) પૃથ્વીની સપાટી.
...ાવળ (ના) ભૂતનું ટોળું.
...દેવ (ના) બ્રાહ્મણ. [રાજા.
...ધર (ના) પર્વત. શ્રીકૃષ્ણ. ઈશ્વર. શેષનાગ,
ભૂપ (ના) રાજા, મહીપતિ, ભૂપતિ, ભૂપાળ,
નરાધિપ. નરેન્દ્ર, ક્ષ્માભૃત, રાજ્ઞ.

ભૂપકલ્યાણ (ના) કલ્યાણ રાગનો એક ભેદ.
ભૂપતિ, ભૂપાલ, ભૂપાળ (ના) રાજા, ભૂપ.
ભૂભાર (ના) પૃથ્વીપરનો પાપનો બોજો.
ભૂમણ્ડળ (ના) પૃથ્વીનો ગોળો.
ભૂમિ (ના) પૃથ્વી. [સ્થિતિ. પ્રસ્તાવના.
ભૂમિકા (ના) પૃથ્વી. રંગભૂમિ. જ્ઞાનીની એક
ભૂમિતિ (ના) પૃથ્વીનું અંતર તથા આકૃતિ
માપવાની વિદ્યા, રેખાગણિત.
ભૂર (ના) ભૂરસિ. (વિ) મૂઢ. ઉન્મત્ત.
ભૂરકવું (ક્રિ) છેતરવું. મંત્રતંત્રથી વશ કરવું.
ભૂરકવું, ભૂરકાવું (ક્રિ) ભડકવું (બળદનું).
ભૂરસી (ના) જનોઇ દીઠ ભાગ.
ભૂરાટ (ના) ભૂરાશ પડતો રંગ.
ભૂરાટણ (ના) રતાશવાળી મટોડી.
ભૂરાશ (ના) ભૂરાટ, ભૂરાપણું.
ભૂરિ (વિ) ઘણું. વધારે. [મિશ્રરંગ.
ભૂરૂં (વિ) એક રંગ. રાતા, કાળા ને પીળા રંગનો
ભૂરૂં કોળું (ના) એક જાતનું કોળું, શાક.
ભૂલ (ના) ચૂક. વિસ્મરણ. ગેરસમજ. મોહ.
ભૂલકણું (વિ) વારંવાર વીસરતું. ભૂલ ખાનાર.
ભૂલચૂક (ના) વિસ્મૃતિથી પડેલા આંકડાની
ભૂલથાપ (ના) છેતરપિંડી. [ભૂલ.
ભૂલભૂલામણું (વિ) ગુચવણ ભરેલું.
ભૂલવણ, ભૂલવણી (ના) ભૂલથાપ. ભૂલવાનું સ્થળ.
ભૂલવું (ક્રિ) વીસરી જવું, ચૂકવું. ગફલત કરવી. મોહ પામવું.
ભૂલાવવું (ક્રિ) ભૂલે તેમ કરવું. ચૂકાવવું.
ભૂલાવો (ના) ભૂલ. છેતરામણ.
ભૂલોક (ના) પૃથ્વી, મૃત્યુલોક.
ભૂશલાકા } (ના) ભૂમિનો સાંકડો સાંકડો ધ-
ભૂશીર } ઇને પાણીમાં પેસતો ભાગ.
ભૂષણ (ના) શોભા, શણગાર, અલંકાર.
ભૂષિત (વિ) શોભિતું, સજેલું.
ભૂસાવું (ક્રિ) ચેહેરેવું, ભોળવું.
ભૂસું (ના) છેક ઝીણા છાલાં.
ભૂસૃષ્ટિવિદ્યા (ના) ભૂતળવિદ્યા.
ભૂસેડવું (ક્રિ) લખેલું કે ચિત્રેલું રદ કરવું.
ભૂસ્તરવિદ્યા (ના) ભૂગર્ભવિદ્યા.
ભૃકુટી (ના) ભ્રમર, ભ્રમ્મર. [પડવાની જગા.
ભૃગુ (ના) પ્રપાત, ઝ્યાતટ, પર્વતપરથી જ-

ભૃગુઋષિ (ના) ભાર્ગવ બ્રાહ્મણના મૂળ પુરુષ.
ભૃગુવાર (ના) શુક્રવાર.
ભૃંગ (ના) ભમરો, ષટ્પદ. તજ, દાલચિની.
ભૃંગરાજ (ના) માકંવ, ભૃંગરજ, ભાંગરો, એક [ઔષધિ.
ભ્રૂવ (ના) ભમ્મર.
ભૃંગાર (ના) જળકુંભ.
ભૃંગારી (ના) એક જાતની માંખ.
ભૃંગી (ના) શિવ, નંદીકેશ્વર.
ભે (ના) ભય, ડર, ભો.
ભેંકડો (ના) રૂદનનો મોટો ધાંટો.
ભેંચો (ના) ઠૂંદો. કચરઘાણ.
ભેંસ (ના) મહિષ, એક દૂધ દેતું પશુ.
ભેંસર (ના) પાડો. ભેંસનો નર.
ભેંસલો (ના) ઘરેડની વચેનો ઊંચો ભાગ.
ભેંસાસુર (ના) પાડા જેવો ભયંકર પુરુષ.
ભેક, ભેકી (ના) દેડકો, દાદુર.
ભેખ (ના) કૃત્રિમ વેષ. વેરાગ.
ભેખડ (ના) માટીનું ઢેકું. ટેકરાનો ઝુલતો [ભાગ. ઢગ.
ભેગ (ના) મેળવણી, મિશ્રણ.
ભેગું (વિ) એકઠું. મિશ્ર.
ભેજ (ના) હવા, શરદી, ભીનાશ.
ભેજું (ના) મગજ. અક્કલ.
ભેટ (ના) મેલાપ. વાતચિત. અર્પણ. બક્ષિસ.
ભેટવું (ક્રિ) વળગવું. મળવું. આલિંગવું.
ભેટમ્ભેટા (ના) બથમ્બથા.
ભેટાડવું (ક્રિ) મેળાપ કરાવવો.
ભેટિયો (ના) બીજા પાસે ભેટ (નજરાણું) કરા- [વનારો.
ભેડ (ના) મેંઢું, ઘેટું, ગાડર.
ભેડિયો (ના) વરુ, ઘેટાને ફાડી ખાનાર.
ભેણું (ના) પુડા કરતાનું માટીનું વાસણ.
ભેદ (ના) જુદાઈ. એક ઉપાય. ફરક, અંત- ર. જાત, પ્રકાર. ગુહ્ય. કપટ. મર્મ.
ભેદવું (ક્રિ) કોરવું. છેદવું. અસર કરવી. પેસવું.
ભેદિયો, ભેદુ (વિ) મળતિયો, સાથી.
ભેભૂટ (ના) ઊની રાખોડી.
ભેર (ના) ભેરી, નોબત, મોટું નગારું.
ભેરવ (ના) ભૈરવ, એક પ્રભાત રાગ. શિવ.
ભેરવી (ના) ભૈરવી, ભેરવની રાગણી. [ગાડવું.
ભેરવવું (ક્રિ) ટંગાડવું. વળ દઈ લટકાવવું. વળ-
ભેરવાવું (ક્રિ) વળગી રહેવું. સાંકડમાં આવવું.
ભેરી (ના) નોબત, મોટું નગારું.
ભેરૂ (ના) સાથી, મળતિયો, બિલ્લુ.
ભેલાડવું (ક્રિ) વણસાડવું. (ખેતર).
ભેવ (ના) ભેદ, મર્મ.
ભેષજ (ના) ઓસડ. ઔષધિ.
ભેસપતવાર (ના), બૃહસ્પતવાર, ગુરુવા
ભેળ (ના) ભેગ. પાકની લૂટ.
ભેળવું (ક્રિ) સામેલ રાખવું. મેળવવું. એકઠું [કરવું.
ભેળસેળ (ના) એક થવું તે.
ભૈરવ (ના) દારુણ, ભયાનક.
ભૈષજ્ય (ના) ભેષજ, રોગ, વ્યાધિ.
ભો (ના) ભય, બીક, ધાસ્તી.
ભો (અ) સંબોધન અર્થે.
ભોં (અ) ભુંગળનો નાદ.
ભોં (ના) ભોંય, જમીન, ભૂમિ.
ભોંકોઠી (ના) જમીનમાં કરેલો સુરંગનો ખાડો
ભોંય (ના) ભોંય, ભૂમિ.
ભોંયરૂ (ના) ભોંયરૂં.
ભોંયો (ના) ભોમિયો, માહિતગાર.
ભોંરી, ભોંરો (ના) ભમરી, ભમરો (ક્રમે).
ભોંસવું (ના) ભુંસવું. છેકવું. ચેહેરવું.
ભોઈ (ના) એક શૂદ્ર જાતિ.
ભોક (ના) છિદ્ર, કાણું, બાકું, વેહ.
ભોકવું (ક્રિ) ખોસવું. પેસાડવું.
ભોકારૂં (ના) ભોપાણું. મોટું કાણું.
ભોક્તા (વિ) ભોગવનાર.
ભોગ (ના) ઉપભોગ. વહીવટ. લહાવો. સંજો- ગ. દુર્દશા. નૈવેદ્ય. બલિદાન.
ભોગજોગે (અ) કદાપિ, ક્વચિત્. વેળાએ.
ભોગવટો (ના) વહીવટ, ઉપભોગ. સત્તા.
ભોગવવું (ક્રિ) અનુભવવું. વહીવટ ચલાવવો.
ભોગળ (ના) ભુંગળ, આડી.
ભોગિની (ના) અભિષેક રહિત રાણી.
ભોગી (વિ) ભોગવનાર. સંસારી.
ભોગી (ના) ભમરો. સાપ. રાજા. આશક.
ભોજક (ના) જૈન મંદિરનો ગવૈયો.
ભોજન (ના) જમણ, ખોરાક.
ભોજનદક્ષણા (ના) જમાડીને આપવાની દક્ષણ
ભોજપત્ર (ના) ભુર્જપત્ર, એક ઝાડની છાલ.
ભોજલું (ના) માકડું. એક જાતનું વાંદરું.

ભોજાઇ (ના) ભ્રાતૃજાયા, ભાભી.
ભોટ (ના) ભોથડ, ઠોઠ.
ભોટવો (ના) ઘડો. પાણીનો કૂચ.
ભોટું (વિ) શરમિન્દું. ઓશિયાળું.
ભોથડ (ના) મૂર્ખ, ભોટ.
ભોથું (ના) જડિયાં. મૂળના રેસા.
ભોપાળી (ના) એક દક્ષણી રાગણી.
ભોપાળું (ના) પોલાણ. અપ્રાસ.
ભોપી (ના) શિવનો પૂજારો.
ભોમ (ના) ભૌમ, મંગળ. (વાર કે ગ્રહ).
ભોમિયો (ના) વળાવો. માહિતગાર માણસ.
ભોયંગ (ના) ભુજંગ, સર્પ.
ભોર (ના) પ્રભાત, મળસકું, વહાણું.
ભોર, ભોરમ્ભોર (અ) સમાપ્ત, ખલાસ.
ભોરિંગ (ના) સર્પ, સાપ, ભુજંગ.
ભોરો (ના) ભમરો, ષટ્પદ.
ભોવન (ના) ભુવન, લોક.
ભોળ (ના) તમ્મર, ચક્કર, ફેર. ઓકારી.
ભોળપણ (ના) નિષ્કાપટ્ય; નિખાલસપણું.
ભોળવવું (ક્રિ) છેતરવું, ઠગવું. સમજાવવું.
ભોળવવું (ક્રિ) ઠગાવું, છેતરાવું.
ભોળાઈ (ના) ભોળપણ, સાધુતા.
ભોળું (વિ) નિખાલસ. સાદું, સૂધું.
ભૌતિક (વિ), મહાભૂત સંબંધી.
ભૌરિક (ના) કનકાધ્યક્ષ, સોનાનો ખજાનચી.
ભૌમ (ના) ભોમ, મંગળ, ભૂમિપુત્ર.
ભ્રંશ (પ્ર) ઉતરતી સ્થિતિદર્શક. જેમ રાજભ્રંશ, અપભ્રંશ.
ભ્રમ (ના) વહેમ, શક. સંદેહ. ખોટો તર્ક.
ભ્રમણ (ના) ઘેલછા, ભ્રમ.
ભ્રમણતા, ભ્રમણા (ના) ઘેલાપણું.
ભ્રમર (ના) ભમરો, ષટ્પદ.
ભ્રમિષ્ઠ, ભ્રમી (વિ) વહેમી. ભ્રમ પામેલું.
ભ્રમી (ના) એક જાતનો છોડ.
ભ્રષ્ટ (વિ) ભ્રંશ થયલું. ઉતરેલું. ચ્યુત.
ભ્રષ્ટાચાર (ના) અશુદ્ધ આચરણ.
ભ્રષ્ટાભ્રષ્ટ (ના) અડકાબોળો, અપવિત્રતા.
ભ્રાત, ભ્રાતા (ના) ભાઈ, બંધુ.
ભ્રાન્તિ (ના) વહેમ, શક. મિથ્યાપણું.
ભ્રૂ (ના) ભવું, ભમ્મર.

મ.

મ (ના) ૨૫મો વ્યંજન. કવિતાનો એક ગણ.
મ (અ) નહિ, મા. [મહેરા.
મઉયવું (ક્રિ) દોરવું. નમ્ર થવું.
મઉ(ના)મૌ. નરમ. કુમળું ખાવાની લલુતાવાળું.
મકર (ના) કપટ, ફેલ. મગર. એક રાશિ.
મકરધ્વજ (ના) કામદેવ.
મકરન્દ (ના) ફૂલનો રસ. કોયલ. કમળતંતુ.
મકરબાજ (વિ) ધૂર્ત, ઠગ. ઢોંગી.
મકરસંક્રમણ } (ના) મકર રાશિમાં સૂર્યનો
મકરસંક્રાંતિ } પ્રવેશ. મકર માસ. ઉત્તરાણ, ઉત્તરાયન.
મકરાકર (ના) દરિયો, સમુદ્ર.
મકરાકૃત (વિ) મગરના આકારનું (કુંડળ).
મકલાવું (ક્રિ) મંદ હસવું. હરખાવું.
મકસદ (ના) મતલબ, ભાવાર્થ, હેતુ.
મકસુદ (અ) ખાસ, ખસુસ, મુદ્દામ.
મકાઈ (ના) મકે, એક ધાન્ય.
મકાત (ના)પગ રસ્તે આવેલા માલની જકાત.
મકાન (ના) ઘર, મંદિર, આલય. મુકામ.
મકે (ના) એક અનાજ, મકાઈદોડા.
મકોડી (ના) મંકોડી, મકોડાની માદા.
મકોડો (ના) મંકોડો, એક કાળો જીવડો.
મક્કમ (વિ) મજબૂત, જબરૂં, પાકું.
મક્તબ (ના) મદ્રેસા, નિશાળ.
મક્તું (વિ) મોકળું, પકતું.
મક્તો (ના) ઈજારો, કંટ્રાક્ટ [અંગ્રેજી].
મક્ષિકા (ના) માખી.
મખબલ, મખમલ (ના) એક રેશમી કાપડ.
મખ્ખીચૂસ (વિ) ઘણોજ કસરિયો.
મગ (ના) મુદ્દગ, એક કઠોળ. માર્ગ.
મગ (અ) ભણી, તરફ, બાજુ.
મગજ (ના) ભેજું, મસ્તકની અંદરનો ભાગ. બી. બીજ. એક ખોરાક.
મગડો (ના) ગુલખોરાનું બી.
મગણ (ના)કવિતાનો એક ગણ, ત્રણ ગુરુ અક્ષર.
મગતરૂં (ના) એક પાંખવાળું જીવડું.
મગદળ (ના) મગના લોટનું દળ. મગદળિયું.
મગદળિયું(ના) મુદ્દગર, હાથ કસરતનું એક સાધન.
મગદૂર (ના) તાકાત, શક્તિ.
મગન (વિ) મગ્ન, રાજી, પ્રસન્ન.

મગઆફણાં (ના) લાકડાં, બળતણ, છાણાં.
મગર (અ) પણ, લેકીન. [મચ્છ.
મગર, મગરમચ્છ (ના) મકર, દરિયાનો મોટો
મગરમસ્ત (વિ) ખાઇ પીને નિશ્ચિંત પડેલો.
મગરિયું (ના) છાપરાપર ચઢવાની બારી.
મગરૂબ (વિ) અભિમાની, ગર્વિષ્ટ.
મગરૂબી (ના) ગર્વ, પતરાજ, અભિમાન.
મગરૂર (વિ) મદોન્મત્ત, મગરૂબ.
મગરૂરી (ના) મગરૂબી, મદ.
મગાવવું (ક્રિ) અણાવવું. માગે તેમ કરવું.
મગિયું (ના) સ્ત્રીનું એક સૂતરાઉ વસ્ત્ર.
મગોટું (ના) મગમાંનું ગોતર.
મગ્ન (વિ) ડૂબેલું. પ્રસન્ન.
મઘમઘવું (ક્રિ) મઘમઘાટ થવો.
મઘમઘાટ (ના) સુગંધીનું બેહેકાટ.
મઘવા (ના) ઇંદ્ર, મરુત્વાન્, મઘવાન્, બિડૌજા, પાકશાસન, વૃદ્ધશ્રવા, શુનાશીર, પુરુહૂત, પુરંદર, જિષ્ણુ, લેખર્ષભ, શક્ર, શતમન્યુ, દિવસ્પતિ, સુત્રામા, ગોત્રભિત, વજ્રી, વાસવ, વૃત્રહા, વૃષા, વાસ્તોષ્પતિ, સુરપતિ, બલારાતિ, શચીપતિ, જંભભેદી, હરિહય, સ્વારાટ્, નમુચિસૂદન, સંક્રંદન, દુશ્ચ્યવન, તુરાષાટ્, મેઘવાહન, આખંડલ, સહસ્ત્રાક્ષ, ઋભુક્ષા. એ પાંત્રીસ ઇંદ્રનાં [નામોછે.
મઘા (ના) એક નક્ષત્ર.
મંકોડી (ના) મકોડી } એક કાળું જીવડું.
મંકોડો (ના) મકોડો }
મંગરો (ના) ડુંગરો, પહાડ.
મંગળ (ના) કલ્યાણ, શુભ. આરંભની ઈશ્વરસ્તુતિ. ફતેહ. ભૌમ.
મંગળફેરા (ના) પરણી ઊઠીને વરવહૂ ચોરીની પ્રદક્ષણા ફરેછે તે.
મંગળમૂર્તિ (ના) કલ્યાણકારી સ્વરૂપ. ગણપતિ.
મંગળાચરણ (ના) ગ્રંથારંભની ઈશ્વર પ્રાર્થના.
મંગલાષ્ટક (ના) શુભકર્મની સમાપ્તિમાં દેવાના આશીષના આઠ શ્લોક.
મંગાવવું (ક્રિ) મગાવવું, અણાવવું.
મંગાળો (ના) પથ્થર ગોઠવી કરેલો ચૂલો.
મચક (ના) ડગવાની ક્રિયા.
મચકણિયું (ના) કાને ઝુમખડાં ઘાલવાનો વેહ.
મચકુર (ના) મજકુર. વિષય. (વિ) સદરહુ
મચકો (ના) લેહેકો, ચાળો. [આલહું
મચકોડવું (ક્રિ) મરડવું.
મચડવું (ક્રિ) દાબીને વાંકું વાળવું.
મચમચાવવું (ક્રિ) ચાળા કરવા. હલાવવું.
મચવું (ક્રિ) માવું. ધૂમવું. જામવું. મસ્તી
મચાવવું (ક્રિ) મચે તેમ કરવું. [આવવું.
મચિયેર (ના) મોરસની જાતનો એક છોડ.
મચ્છ (ના) માછલું. મેઘધનુષ્ય. એક વિષ્ણુનો અવતાર. [મત્સર
મચ્છર (ના) મત્સરો, એક ઉડતું જીવડું, ડાંસ.
મચ્છરદાની (ના) મચ્છર ન પેસે એવી ઝીણી જાળીનો કાપડનો પડદો.
મચ્છી (ના) માછલી.
મચ્છીમાર (ના) માછી ઢીમર, ધીવર,
મછણ (ના) મુખપ્રક્ષાલણ, મોં ધોવું તે.
મછવો (ના) હોડી, નાનું વહાણ.
મજ (ના) મારૂં, મમ.
મજક (ના) મચક, ડગમગવું.
મજકુર (ના) વિષય, મતલબ, સાર.
મજકુર (વિ) સદરહુ. ચાલુ. [હોલે દિલ.
મજનુ, મજનુન (ના) લેલીનો આશક (વિ)
મજબૂત (વિ) કઠ્ઠણ. ટકાઉ. પાકું. જબરૂં.
મજબૂતી (ના) કઠણાઈ. જોર.
મજમુદાર (ના) પરગણાનો એક અમલદાર.
મજરે (અ) મુજરે. સાટે. હિસાબમાં.
મજરો (ના) મુજરો, સલામ. સલામતીનું ગાયન.
મજલ (ના) માર્ગ. અમુક વખતની ચાલ. સુકાન. ટપો.
મજલો (ના) માળ, દાદર. (ઘરનો).
મજહબ (ના) ધર્મ. સંપ્રદાય. પંથ.
મજાક (ના) મશ્કરી, ઠઠ્ઠો. ચેષ્ટા.
મજિયારૂં (ના) પંતિયાળું, ભાગદારી.
મજીઠ (ના) મંજિષ્ઠ, એક વનસ્પતિ.
મજુર (ના) બીગારી, હેલકરી, ભારવાહક.
મજુરણ (ના) મજુરી કરનાર સ્ત્રી.
મજુરી (ના) હેલ, મેહેનત. મેહેનતાણું.
મજૂસ (ના) મંજુષા, મોટી પેટી, પેટારો.
મજ્જન (ના) ડૂબકી. સ્નાન. [વીર્ય
મજ્જા (ના) હાડકાંનો માવો, માંસનું સત્વ

મઝા (ના) મોજ, ગમ્મત. તમાશો.
મઝાનું, મઝેનું (વિ) સુંદર. ગમ્મતી.
મઝેદારી (ના) મઝાએ મનની મોજ.
મંચ, મંચક (ના) પલંગ, કોચ ઈ૦ ઊંચું [આસન.
મંછા (ના) મનીષા, ઈચ્છા, ઉમેદ.
મંજન (ના) માંજવાની ક્રિયા. પીઠ. મીસી.
મંજરી (ના) માંજર (છોડવાના). માળા. ગુ-
મંજાર (ના) બિલાડો, માર્જાર. [ચ્છક.
મંજીરા (ના) તાલ તથા તાલ માટે વગાડ-
વાની પીતળની બે ચકતી.
મંજૂર (વિ) કબૂલ. પસંદ. ઠરવેલું.
મંજે (ના) લખોટો, રમવાની ગોળી.
મટ (ના) ઝંપ, નીરાંત. મટકો.
મટકી (ના) હાંલ્લી, માટલી.
મટકું (ના) હાંલ્લું, માટલું. ઘાટવો.
મટકો (ના) ચાળો, અંગ મરડવાની રીત.
મટવું (ક્રિ) દૂર થવું. ટળવું. જવું.
મટુકી (ના) હાંલ્લી, ઠીકરાની ગોળી.
મટોડી, મટોડું (ના) મૃત્તિકા. માટી.
મઠ (ના) એક કઠોળ. સાધુસંતનું રહેઠાણ.
મઠારવું (ક્રિ) મઠેરવું, ગુંદવું. ટાપટીપ કરવી.
મઠિયાં (ના) મઠના લોટની પૂરી.
મઠેરણી (ના) રંદો, સુથારનું એક ઓજાર.
મઠેરવું (ક્રિ) ગુંદવું. ટીપવું. ઠીકઠાક કરવું.
મઠો (ના) પાણી રેઠી છણેલું દહીં.
મડ (ના) હઠ, આગ્રહ, મમત.
મડદું (ના) શબ, લાસ, પ્રેત.
મડધો (ના) ખેપિયાનો ઉપરી.
મડપ (ના) એક છોડ (ભાજી).
મડમ (ના) [અંગ્રેજી] બાનુ, સ્ત્રી.
મડવું (ક્રિ) મરડવું, વાંકું વાળવું, હરકત કરવી.
મડાગાંઠ (ના) મડદાના જેવી કઠણ ગ્રંથી.
મઢિયા (ના) મરડીને ઘાલવાનાં પોલાં, કલ્લાં.
મઢિયો (ના) છો, પકવવાનો કાંકરો.
મઢું (ના) શબ, મડદું.
મઢવું (ક્રિ) ઢાંકણ કરવું.
મઢી (ના) મરુઢી, પર્ણકુટી, ઝુંપડી.
મણ (ના) ચાળીસ શેરનું માપ.
મણકો (ના) મણિ, ગોળ દાણો.
મણા (ના) ખોટ, ખામી, ન્યૂનતા.
મણિ (ના) હીરો, રત્ન. મોતી. ચળકતો પ-
થ્થર. દાણો.
મણિકો (ના) મણ માય તેવડું પાત્ર. મણનું
મણિધર (ના) નાગ. [વજન.
મણ્ડન (ના) શોભા. સ્થાપન. પુષ્ટિ.
મણ્ડપ (ના) માંડવો. આંગણાની બેઠક.
મણ્ડવું (ક્રિ) વળગવું. ભીડવું.
મણ્ડળ (ના) ઘેરાવો. વર્ગ. રાજવિભાગ. ચક્ર.
મણ્ડળિક (ના) મંડળનો સૂબો.
મણ્ડળી (ના) સભા મેળાવડો. વર્ગ. ટોળી.
કંપની, સોસાઇટી [અંગ્રેજી].
મણ્ડાણ (ના) આરંભ, પાયો. કૂવાના ચક્રનું
લાકડું. વરકતનું અન્નછત્ર.
મણ્ડામણી (ના) ખાતું પાડનારની સુખડી.
મણ્ડાવવું (ક્રિ) નોંધાવવું, લખાવવું. શરૂ કરાવવું.
મણ્ડાવું (ક્રિ) માંડેલું થવું. વિવાહ થવા. ઠે-
મણ્ડિત (વિ) શોભિતું. [ણે પડવું.
મણ્ડિત(પ્ર)ઈ, વાળું; વાન્ અર્થે જેમ ગુણમંડિત.
મત (ના) વિચાર, અભિપ્રાય. ધર્મમાર્ગ. સિદ્ધાંત.
મતલબ (ના) મજકુર, હેતુ. સ્વાર્થ. અર્થ.
મતલબી (વિ) સ્વાર્થી, અર્થી.
મતવાદ (ના) સ્વમતનો આગ્રહ.
મતવાદી (વિ) પોતાના મતનો આગ્રહી.
મતવાલી (વિ) ફાંકડી, ચપલ (સ્ત્રી).
મતસરવણી (ના) એક કન્યાવ્રત.
મતા (ના) માલ, દોલત. વિસાત, દમ.
મતિ (ના) બુદ્ધિ, સમજ, અક્કલ.
મતિભ્રમ (વિ) બેસમજ. ચિત્તભ્રષ્ટ.
મતિમંદ (વિ) બુધી, કમઅક્કલનું.
મતિયો (વિ) મમતી, હઠીલો. આગ્રહી.
મતું (ના) સહી.
મત્કુણ (ના) માકણ, માંકડ.
મત્ત (વિ) મદઘાણું. ઘેલું.
મત્સર (ના) અદેખાઈ, ઇર્ષ્યા.
મત્સરી (ના) અદેખું, ઇર્ષિત.
મત્સ્ય (ના) મચ્છ, માછલું, ઝખ.
મથક (ના) મુખ્ય સ્થાન. પીઠ. છાવણી.
મથન (ના) ડોહોળાણ. મહામેહેનત. ચર્ચા.
મથવું (ક્રિ) ડોળવું. વલોવવું. ઘણી મેહેનત
મથાવવું (ક્રિ) થકાવવું, હરાવવું. [કરવી.

મથાળો (ના) પાઘડી, શિરપેચ.
મથાળું (ના) ઉપલો ભાગ. નામ. ઉપલી શાખ.
મથાળું બાંધવું (ક્રિ) માથાદીઠ લેણદેણ ઠેરવવું.
મથોડી (ના) ઢોરના સિંગડાંના થડનો ભાગ.
મથોડું (ના) માથું ડૂબે તેટલું ઉંડાણ
મદ (ના) ખુમારી. ગર્વ. કામ. ગણ્ડસ્થળનો પરસેવો. મીઠો રસ.
મદગળ (ના) હાથી, હસ્તી, કુંજર, ગજ, કરી.
મદત (ના) મદદ, સહાય. આસરો.
મદતિયું (વિ) સહાયક.
મદદ (ના) પુષ્ટિ, કુમક, ઉપરાણું.
મદદગાર, મદદનીશ (વિ) મદદ કરનાર.
મદન (ના) કામ, ઇશ્ક.
મદનફળ (ના) મિંઢળ, એક ફળ.
મદમાતું (વિ) મદવાળું, ગર્વથી પ્રફુલ્લિત.
મદરેશા (ના) પાઠશાળા, વિદ્યાલય.
મદાન્ધ (વિ) ગર્વથી અંધ થએલું.
મદારત (ના) બરદાસ્ત, પરોણાચાકરી.
મદારી (ના) ગારુડી, બાજીગર. નટ.
મદિરા (ના) દારુ, સુરા, મધુ, કાદંબરી.
મદી (વિ) મદવાળું, અભિમાની.
મદોન્મત્ત (ના) ઉછૃંખલ, છકેલ.
મદ્ય (ના) મદિરા, દારુ, સુરા, મધુ, કાદંબરી.
મદ્યપાન (ના) દારૂ પીવો તે.
મદ્યપી (ના) દારૂબાજ, દારુડિયો.
મદ્રાસ (ના) એક શેહેર, એક ઈલાકો.
મદ્રાસી (વિ) મદ્રાસનું.
મધ (ના) મધુ, ક્ષૌદ્ર, માક્ષિક.
મધ (વિ) મધ્ય, વચલું.
મધપૂડ, મધપૂડો (ના) મધમાંખીનું મધ એકઠું કરવાનું ઘર.
મધમાંખ, મધમાંખી (ના) મધુમક્ષિકા, મધ કરનાર માંખી.
મધુ (ના) મધ. મકરંદ. અમૃત. મૌડાનું ઝાડ. મધ. વસંત. ચૈત્ર.
મધુ (વિ) મીઠું, ગળ્યું.
મધુકર (ના) મધમાંખી. ભમરો.
મધુપ (ના) ભમરો, ષટ્પદ.
મધુપર્ક (ના) પંચામૃત પૂજન.
મધુર, મધુરું (વિ) મીઠું. મીઠાશવાળું.
મધુવન (ના) વૃંદાવન. વ્રજનું એક સ્થળ.
મધોમધ (અ) વચમાં.

મધ્ય (ના) વચલો ભાગ. (વિ) વચલું.
મધ્યબિંદુ (ના) ગોળનું વચલું બિંદુ.
મધ્યમ (ના) ગાયનના ૭ સ્વરમાંનો ૪ થો.
મધ્યમ (વિ) વચલું. વચલાવાંધાનું. સાધારણ.
મધ્યમા (ના) વચલી આંગળી. યુવતી. વાણીની ત્રીજી સ્થિતિ: મોંમાં થતો શબ્દોચ્ચાર.
મધ્યસ્થ (વિ) તટસ્થ, પંચ. વચમાં રહેનાર.
મધ્યાહ્ન (ના) બપોર.
મધ્યે (અ) વચ્ચે, વચ્ચોવચ.
મન (ના) ચિત્ત, ચેત, હૃદય, સ્વાંત, હૃદ, માનસ, હૈયું. ઈચ્છા. વિચાર. એક અંતઃકરણ.
મનકલ્પિત (વિ) ખોટું, તરંગી.
મનકામના (ના) મનઃકામના, મુરાદ.
મનખ (ના) મનુષ્ય, માણસ.
મનખાદેહ (ના) નરદેહ, મનુષ્યરૂપે જન્મ.
મનખો (ના) અવતાર, જીંદગી, જન્મારો.
મનડું (ના) મન (કવિતામાં).
મનન (ના) ચિન્તન, મનમાં ફરી ફરીને સ્મરણ.
મનફેર (ના) સહેજ ફેરફારવાળું.
મનમાનતું (વિ) પેટપૂર. મનને પસંદ.
મનમેલાપી (વિ) મળતાવડું.
મનમોજી (વિ) તરંગી. આનંદી.
મનમોહન (વિ) દિલપસંદ. ચિત્તાકર્ષક.
મનવા (ના) માણસ. મન.
મનવાંછિત (ના) ઈચ્છિત.
મનવાર (ના) લડાઇનું વહાણ, મોટી આગબોટ
મનસા (વિ) મનથી થએલું.
મનસૂબો (ના) ધારણા, વિચાર, ઇરાદો.
મનસ્વી (વિ) સ્વચ્છંદી. તરંગી. મન પ્રમાણે વર્તનાર
મનહર (વિ) મનોહર, સુંદર.
મનહર (ના) કવિત, એક અક્ષરવૃત્ત.
મના, મનાઈ (ના) અટકાવ, પ્રતિબંધ.
મનામણાં (ના) કાલાવાલા, મનાવવાનું કામ
મનારો (ના) મિનારો, બુરજ, ટાવર [અંગ્રેજી
મનાવવું (ક્રિ) સમજાવવું.
મનાવું (ક્રિ) ફરીથી સ્નેહ કરવો. રીસ ઉતારવી
મની (ના) બિલાડી.
મનીહાર (ના) ચાંલ્લા ચૂડી, મણી વગેરે વેચનાર. ભવાયાનો એક વેશ.
મનીશ (ના) મનુષ્ય, માણસ.

મનુ (ના) મન્વંતરનો મૂળ પુરુષ. એક રાજા.
મનુજ (ના) મનુષ્ય, માણસ, માનવી.
મનુષ્ય, મનુષ્ય (ના) માણસ, માનવ, પુરુષ.
મનુષ્યગણ (ના) નવ નક્ષત્રનો સમૂહ.
મનો (ના) મના, અટકાવ.
મને (સ) "હું"ની બીજી વિભક્તિનું રૂપ.
મનોધર્મ (ના) મનના ધર્મ-વિકાર.
મનોભંગ (ના) આશાભંગ, નાઉમેદ. નિરાશા.
મનોભાવ (ના) મનોવૃત્તિ લાગણી.
મનોમય (વિ) માનસિક, મનસંબંધી.
મનોમયકોશ (ના) પંચકોશમાંનો એક. અ-
મનોરંજક (વિ) દિલપસંદ, મનહર. [હંભાવ.
મનોર્થ (ના) ઇચ્છા, મનકામના.
મનોવિકાર (ના) ચિત્તવૃત્તિ, લાગણી.
મનોવૃત્તિ (ના) મનોભાવ. સંકલ્પવિકલ્પ.
મનોહર, મનોહારી (વિ) મોહક, ખુબસૂરત.
મન્તર (ના) મંત્ર, ગુપ્ત વચન.
મન્તરવું (ક્રિ) મંત્રથી સિદ્ધ કરવું.
મન્ત્ર (ના) ગુપ્ત વાક્ય. વેદની ઋચા. સલાહ.
મન્ત્રપુષ્પાંજલિ (ના) મંત્ર ભણી ખોબલે ફૂ-
લ વધાવવાં તે. ધમકી.
મન્ત્રશાસ્ત્ર (ના) મંત્ર સંબંધી વિદ્યા.
મન્ત્રી (ના) પ્રધાન, વજીર, સલાહકાર, સેક્રે-
મન્થન (ના) મથન, વલોણું. [ટરી [અંગ્રેજી].
મન્દ (વિ) ધીમું, ધીરું. સુસ્ત. ઓછું. આછું.
મન્દવાડ (ના) બિમારી. રોગ, આજાર. વિકાર.
મન્દહાસ્ય (ના) મોં મલકાવું તે.
મન્દાકિની (ના), ગંગાપ્રવાહ. આકાશગંગા.
મન્દાર (ના) પારિજાતક, એક દેવવૃક્ષ.
મન્દિર (ના) દેહેરું, દેવાલય. ઘર, હવેલી.
મન્દિલ (ના) કસબી પાઘડી.
મન્દી (ના) ઊતરતો ભાવ. મકાર.
મન્દું (વિ) મંદ, ધીમું, ધીરું. સુસ્ત.
મન્મથ (ના) કામદેવ, મદન. (જુઓ) રતિ-
મન્મોદ (ના) માનસિક આનંદ. [રતિ.
મન્વન્તર (ના) એક મનુનો સમય. કલ્પનો
૧૪ મો ભાગ. ૩૦૬૭૨૦૦૦૦ વર્ષ.
મપારો (ના) અનાજનો માપનાર, પરીક્ષક તથા
મફત (અ) વગરપૈસે, ફોકટ. [વેપારી.
મફતિયું (વિ) ફોકટિયું, મફત લેનાર.
મભમ (વિ) ગુપ્ત. સાંકેતિક. મોઘમ.
મમ (સ) મારું.
મમત (ના) મમત્વ. આગ્રહ, હઠ. ખોહોંસ.
મમતા (ના) મારાપણું. વહાલ, પ્રીતિ.
મમતી (વિ) આગ્રહી, હઠીલું,
મમત્વ (ના) મમતા, મારાપણું. હઠ. વહાલ.
મમરા (ના) કુરમરા મીઠાના ગરમ પાણીમાં
પલાળી ફુલવેલા ચોખા. [રણી કરવી.
મમરો મૂકવો (ક્રિ) રંજક મૂકવી, લડવાને ઉશ્કે-
મમળાવવું (ક્રિ) મોંઢામાં હલાવવું.
મય (પ્ર) તદ્રૂપતાદર્શક. જેમ જળમય, આનંદ
મયા (ના) માયા, વહાલ. દયા, કૃપા. [મય.
મયુર (ના) મોર, કલાપી.
મર (અ) છોને. હશે. બેદરકારીસૂચક.
મરકત (ના) એક જાતનો મણિ.
મરકલડું (વિ) મલકાતું, મંદહાસ્યવાળું.
મરકી (ના) ઘણાં મરણ, અથોક, કોગળિયું.
મરઘી (ના) મરઘાની માદા, કૂકડી.
મરઘું (ના) મરઘો, મરઘી; કૂકડો, કૂકડી.
મરઘો (ના) કૂકડો, એક પંખી.
મરચી (ના) મરચાંનો છોડ.
મરચું (ના) મરચીનું ફળ, એક તીખો મસાલો.
મરજ (ના) આજાર, વ્યાધિ. (જુઓ) રોગ.
મરજાદવેલ (ના) દરિયાકાંઠાનો એક વેલો.
મરજાદ, મરજાદા (ના) મર્યાદા, અદબ. વિવેક.
મરજાદી (વિ) પુષ્ટિમાર્ગના કંઈ વિશેષ નિ-
યમ પાળનારો વૈષ્ણવ.
મરજી (ના) ઇચ્છા, ખુશી, મિજાજ.
મરડ (ના) મરડવાની ક્રિયા. મરડાટ.
મરડવું (ક્રિ) વાંકું વાળવું. હરકત કરવી.
મરડાટ (ના) રીસમાં વાંકું બોલવું તે. મર-
ડવાળી ચાલ. વાંકાઇ.
મરડાવું (ક્રિ) વાંકું વળવું. આંટા થવું.
મરડો (ના) આમળાઈને ઝાડા થવાનો રોગ.
મરણ (ના) મૃત્યુ, મોત, નિધન. સંકટ.
મરણતોલ (ના) મૃતઃપ્રાય, મરવા જેવું.
મરણાન્ત (વિ) મરતાં સુધી. મૂઆપછી.
મરણિયું (વિ) મરવાને તૈયાર, ઝંપલાવનાર.
મરતબો (ના) પદવી, મોભો, અધિકાર.
મરદ (ના) મર્દ, નર, ભાયડો, પુરુષ.

મરદાઈ, મરદાનગી (ના) પુરુષાતન. બહાદુરી.
મરદાની (વિ) મરદને શોભે તેવું. નિડર.
મરદી, મરદુમી (ના) મરદાઇ, પુરુષાર્થ.
મરદેઆદમી (ના) કુલીન–હિમ્મતવાન–ગૃહસ્થ.
મરનાર (વિ) મૂવેલું. મરહુમ, બેહેસ્તી.
મરવું (ક્રિ) મરણ પામવું. નષ્ટ થવું. ખાખ થવી. અધીર થવું. બંધ પડવું. થાકવું.
મરવો (ના) નાની કાચી કેરી.
મરસીઆ (ના)રાજીઆ,શોકગીત(મુસલમાની).
મરાઠા (ના) મહારાષ્ટ્ર દેશની એક શૂદ્ર જાતિ.
મરાઠી (વિ) મહારાષ્ટ્ર દેશ સંબંધી.
મરાઠો (ના) મહારાષ્ટ્ર દેશનો આદમી.
મરામત (ના) દુરસ્તી, ઠાકઠીક. [નો હંસ
મરાળ (ના) મરાલ, રાતા પગ અને રાતી ચાંચ-
મરી, મરીચ (ના) તીખાં, એક છાડના દાણા.
મરૂડી, મરૂઢી (ના) પર્ણકૂટી, સાધુની ઝુંપડી.
મરુત્ (ના) પવન, વા, સમીર, વાયુ, વાયરો.
મરેઠી (ના) મરાઠી. એક છોડ.
મરેઠો (ના) મરાઠામાંનો એક.
મરો (ના) મોત, દુકાળ. (જુઓ) મરણ.
મરોડ (ના) વળણ (અક્ષરનું).
મરોડવું (ક્રિ) મરડવું, વાળવું.
મર્કટ (ના) માંકડું, વાંદરો. (વિ) સૂકલકડી.
મર્ત્ય (વિ) મરવા જેવું, નાશવાન.
મર્ત્યલોક(ના)મૃત્યુલોક. મરણને આધીન સૃષ્ટિ.
મર્દન (ના) રગડ. ચોળવું ઘસવું તે.
મર્મ (ના) ગુહ્ય, છૂપો ભેદ. કાળજું. ભાવ.
મર્મજ્ઞ (વિ) મર્મ જાણનાર, ભેદ સમજનાર.
મર્મસ્થાન(ના)કાળજું,શરીરનો કોમળ અવયવ.
મર્મીળ, મર્મીળું (વિ) સંકેતથી ભરેલું.
મર્યાદશીલ (ના) મર્યાદાવાળું, વિનયી.
મર્યાદા (ના) અદબ, વિવેક. હદ. અટકાવ.
મલ (ના) મલ્લ. જાડ જોરાવર આદમી.
મલકાવું (ક્રિ) મંદ મંદ હસવું.
મલકુંડું (ના) છાસની દોહણી.
મલપતું (વિ) ધીમી ડોલતી ચાલનું.
મલમ (ના) ચીકણું ચોપડવાનું ઓષધ.
મલમલ (ના) એક બારીક સૂતરનું કાપડ.
મલાઈ (ના) મલે, દૂધની તર.
મલિન (વિ) ગંદુ, ગોબરું, મેલું.
મલિનતા (ના) ગંદવાડ, મેલાપણું.
મલીદો (ના) ઘી ગોળવાળો ખાવાના પદાર્થ.
મલુક (વિ) સારું, સરસ, શ્રીકાર. [લીદે
મલ્લ (ના) મલ, લઠ અને શૂરવીર.
મલ્લયુદ્ધ (ના) મલ્લોની કુસ્તી.
મલ્લાર (ના) મહલાર, એક રાગ.
મવડાવવું, મવરાવવું(ક્રિ) સમાવવું. (પરહસ્તે)
મવાડવું (ક્રિ) સમાય તેમ કરવું.
મશ (ના) મિષ, બાનું, નિમિત્ત.
મશક (ના)પાણી ભરવાનો ચામડાનો કોથળો
મશગુલ(વિ)રોકાયેલું, ગાયેલું. ગુલતાન, ચકચૂર
મશરુ (ના) રેશમ સૂતરનું લીટીદાર કાપડ
મશહુર (વિ) નામીચું, પ્રખ્યાત. જાહેર.
મશાલ (ના) ચીથરા વીટાળી કરેલો લાંબો લાકડો. હિલાલ.
મશાલચી, મશાલજી (ના) મશાલ ધરનાર.
મશ્કરી (ના) મજાક, ઠઠ્ઠા, ઠેકડી, ટોળ.
મસ (વિ) બહુ, પુષ્કળ, અતિ, ઘણું.
મસનદ (ના) તાજ, કિરીટ, મુગટ, મુકુટ.
મસલત (ના) સલાહ, વિચાર, મનસૂબો.
મસલતિયો (ના) સલાહકાર.
મસવણી (ના) મતસરવણી વ્રત.
મસવાડા (ના) ગમ, દહાડા, હમેલ.
મસવાડું (ના) પછવાડું, પાછલો વાડો.
મસવાડો (ના) ગામનું પછવાડું. મહિનો.
મસળવું (ક્રિ) ચોળવું. ગુંદવું.
મસાણ (ના) સ્મશાન, પ્રેતસંસ્કારની જગા
મસાણિયા (વિ) હલકા, થોડા ઘીના (લાડુ)
મસાણિયો (ના) ડાઘુ. મેલોઘેલો આદમી.
મસાણી (વિ) મલિન, ગોબરું, મેદંઘેલું.
મસાત (ના) જમીનનો આકાર. [ના પદાર્થ
મસાલો(ના)હવેજ. તેજાનો. ખોરાકમાં ભેળવ
મસિયાઈ (વિ) માસીના (છોકરાં).
મસિયેણબેહેન (ના) માસીની છોકરી.
મસી (ના) વનસ્પતિપરનો એક જંતુ. મં
મસીદ (ના) મસ્જીદ, મુસલમાનનું ધર્મસ્થ
મસો (ના) મેવી ચામડીની ગાંઠ.
મસોતું (ના) કપડાનો ફાટેલો કકડો.
મસ્કો (ના) માખણ, નવનીત, લોણી.
મસ્જીદ (ના) મસીદ (શબ્દ જુઓ).

મસ્તિષ્ક વિદ્યા = Phrenology

[illegible] માથાના ભાગોની
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] ?

[illegible]

[illegible] = [illegible]

મસ્ત (વિ) મદમાતું, ચકચૂર. મગ્ન. ભરેલું.
મસ્તક (ના) શીર. ખોપરી. (જુઓ) માથું.
મસ્તાન (વિ) મદમાતું. તોફાની.
મસ્તી (ના) ઉન્મત્તાઇ, ઉધમાત, તોફાન.
મસ્તીખોર (વિ) તોફાની, ઉધમાતિયું.
મહકૂમ (વિ) તહકૂબ, મુલતવી.
મહત્ (વિ) મોટું, ભારે, વિશાળ.
મહત્ત્વ (ના) મોટાઈ. અગત્યતા. વજન.
મહદ્ભુત (વિ) અસાધારણ. અલૌકિક.
મહન્ત (ના) આચાર્ય, મોટા સાધુ.
મહર (ના) ધાર્મિકવેણ, મર્મવચન.
મહરકું (ના) મહેણું, ટોણો. તાનો.
મહર્લોક (ના) સૂર્યલોક, એક લોક.
મહર્ષિ (ના) મોટા ઋષિ. એક પદવી.
મહલ્લાર (ના) મલ્લારી, એક રાગ.
મહલાવડો (ના) લાડ. મનરંજન.
મહલાવવું (ક્રિ) રંગ પૂરવો. લંબાવવું. રમાડવું.
મહાકાળ (ના) શિવ, (જુઓ) મહાદેવ.
મહાકાવ્ય (ના) મોટો પદબંધ ગ્રંથ.
મહાજન (ના) મોટા પુરુષો. નગરજનો તથા નાતીલાનો સમૂહ.
મહાડ (ના) નાળિયેરી. રન્નાદેવની દેહરી.
મહાત (વિ) કેદી, હારેલું. અટકેલું.
મહાત્મ્ય (ના) મોટાપણું, ફળશ્રુતિ, પ્રતાપ.
મહાત્મા (ના) મહાન્પુરુષ. [સત્તા.
મહાદશા (ના) જન્મપત્રિકામાં મુખ્ય ગ્રહની
મહાદેવ (ના) શંભુ, ઈશ, પશુપતિ, શિવ, શૂલી, મહેશ્વર, ઈશ્વર, શર્વ, ઈશાન, શંકર, ચંદ્રશેખર, ભૂતેશ, ખંડપરશુ, ગિરીશ, મૃડ, મૃત્યુંજય, કૃતિવાસા, પિનાકી, પ્રમથાધિપ, ઉગ્ર, કપર્દી, શ્રીકંઠ, શિતિકંઠ, કપાલભૂત્, વામદેવ, વિરૂપાક્ષ, ત્રિલોચન, કૃશાનુરેતા, સર્વેરી, ધૂર્જટી, નીલલોહિત, હર, સ્મરહર, ભર્ગ, ત્ર્યંબક, ત્રિપુરાંતક, ગંગાધર, અંધકરિપુ, ક્રતુધ્વંસી, વૃષધ્વજ, વ્યોમકેશ, ભવ, ભીમ, સ્થાણુ, રૂદ્ર, ઉમાપતિ, મહાકાળ.
મહાદ્વીપ (ના) મોટો બેટ, પૂર્વ અને પશ્ચિમ
મહાનુભાવ (વિ) અલૌકિક ગુણવાન. [ગોળાર્ધ.
મહાન્ (વિ) મોટું, ભારે, મહત્.
મહાપદ્મ (વિ) હજાર અબજની સંખ્યા.
મહાપાતક (ના) મોટાં પાપ, એ પાંચ છે. બ્રહ્મહત્યા, સુરાપાન, ચોરી, ગુરુસ્ત્રીગમન અને પતિત સંસર્ગ.
મહાપ્રલય (ના)મોટો લય, જગત્માત્રનો નાશ.
મહાપ્રાણ (ના) જોરથી ઉચ્ચારતા વર્ણો. (વ્યાકરણમાં). [વીરરસ કાવ્ય.
મહાભારત (ના) કૌરવ પાંડવના યુદ્ધનું મોટું
મહાભારત (વિ) બહુ મોટું અને અઘરું.
મહાભૂત (ના) મુખ્ય તત્ત્વ; એ પાંચ છે પૃથ્વિ, પાણી, તેજ, વાયુ અને આકાશ.
મહામાયા (ના) આદિમાયા, અંબા, દુર્ગા.
મહારથી (ના) મોટા યોધ્ધો. ૧૦૦૦૦ રથી સામે એકલો બાથ ભીડનારો.
મહારાજ (ના) મોટો રાજા. ગોસાંઇના બાળક. બ્રાહ્મણનું તથા રાજાનું સંબોધન.
મહારાજા (વિ) ભોળો, આનંદી, ઉદાર.
મહારાત્રિ (ના)મહા વદ ૧૪, મોટી શિવરાત્ર.
મહારાષ્ટ્ર (ના) મરાઠાનો મુલક. (વિ) મરાઠી.
મહાલ (ના) પરગણાનો એક ભાગ.
મહાલકરી (ના)મહાલનો સરકારી અધિકારી.
મહાલય (ના) શ્રાદ્ધપક્ષ. મોટું ધામ.
મહાવત (ના) હાથીને હાંકનાર.
મહાવરો(ના) નિત્યશ્રમ. અભ્યાસ, ટેવ. સહેવાસ.
મહિના (ના) ગર્ભના દહાડા. માસ. [વાસ.
મહિનાદાર, મહિનાવાળો (ના) માસિક પગારદાર નોકર.
મહિનાવાળી(વિ) ગર્ભવતી, હમેલવાળી, ગરોદર.
મહિનો (ના) માસ. ૩૦ દિવસ. રજોદર્શનનો
મહિમા (ના) પ્રતાપ, યશ, મહાત્મ્ય. [સમય.
મહિયર (ના) સ્ત્રીના માબાપનું ઘર, પીએર.
મહિયારી (ના) ગોવાલણ. કોઈ, નીઆણી.
મહિયેર (ના) માહેર, પીએર.
મહિલા (ના) સ્ત્રી. રાણી.
મહી (ના) પૃથ્વિ. ગાય. દહીં.
મહી (અ) અંદર, માંહે.
મહીપતિ, મહીપાળ (ના)રાજા, (જુઓ) ભૂપ.
મહીષ (ના) પાડો, ભેંસનો નર.
મહીષાસુર (ના) એક દૈત્ય. મૈસુરનું પ્રા.
મહીષી (ના) ભેંસ, પાડી.

મહુડાં (ના) એક ઝાડનાં ફૂલ.
મહુડો (ના) લધુક, એક ઝાડ.
મહુવર (ના) એક વાદ્ય (ગારૂડીનું).
મહેતાજી (ના) ગુમાસ્તો. વિદ્યાગુરૂ. મુનીમ.
મહેન્દ્ર (ના) મોટો ઇંદ્ર. ચક્રવર્તી રાજા.
મહેરણો, મહેરૂણો (ના) સાલઇ, એક વનસ્પતિ.
મહેશ, મહેશ્વર (ના) મહાદેવ (જુઓ).
મહોક્ષ (ના) મોટો બળદ.
મહોત્પલ (ના) પદ્મ, નલિન, અરવિંદ, સહસ્રપત્ર, કમલ, શતપત્ર, કુશેશય, પંકેરુહ, પંકજ, તામરસ, સારસ, સરસીરુહ, બિસપ્રસૂન, રાજીવ, પુષ્કર, અંભોરુહ.
મહોત્સવ (ના) મોટો ઓછવ.
મહોત્સાહ (ના) મોટો ઉત્સાહ. મોટો ઉદ્યમ.
મળ (ના) મેલ. કચરો. વિષ્ટા.
મળકું (વિ) જરા મોળું (પાણી).
મળણ (ના) સહવાસ, મેલાપ. સ્નેહ.
મળતર (ના) પેદાશ, આમદાની, રળતર.
મળતાવડું (વિ) હળીમળી જાય તેવું, મેલાપી.
મળતિયો (ના) સોબતી, સાથી.
મળમાસ (ના) અધિકમાસ, પુરૂષોત્તમ માસ.
મળવું (ક્રિ) પ્રાપ્ત થવું, કમાવું. એકઠું થવું. જોડાવું. જડવું.
મળસકું (ના) પરોઢિયું, વહાણું, સવાર.
મળિયાગરૂ (ના) એક સુગંધીદાર લાકડું.
મળી (ના) તેલનો રગડો. મેલ.
મા (અ) નહિ, ના, ન. વારણ અર્થે.
મા (ના) લક્ષ્મી. માતા, જણતી, પ્રસૂ, જનની, જનેતા, માતુશ્રી, જી, આઇ, માઈ.
માં (અ) માંહે, અંદર, આધાર અર્થે.
માં (ગ) સાતમી વિભક્તિનો.
માંકડી (ના) ઘંટીના ગાળામાંનું લાકડું. માંકડની માદા.
માંગ (વિ) ૮, અષ્ટ, આઠ.
માંગ (ના) ઘેડ. માથાના વાળની લટ.
માંગણ (ના) માગણ, ભિક્ષુક, ભીખારૂ.
માંગણી (ના) માંગવાની ક્રિયા, લેખ વગેરે.
માંજર (ના) મંજરી, લટર. સુખતળી. બિલાડી.
માંજરૂં (વિ) પીળા અને ચળકતા ડોળાવાળું.
માંડ (ના) શોભામાટે ગોઠવેલાં પાત્ર. ભ્રૂકું.
માંડણ (ના) રગડા પાણીનો ખાડો
માંડણી (ના) દુકાનદારને માલ માંડવાની જગા
માંડવી (ના) કુરજો. કચ્છનું એક શેહેર, મં
માંડવું (ના) શરૂ કરવું. ગોઠવવું. લખવું.
માંડીવાળવું (ક્રિ) પતાવવું. પડતું મૂકવું. સમાધાન કરવું.
માંદગી (ના) મંદવાડ. બિમારી.
માંસ (ના) ગોશ, પિશિત, પલલ, ક્રવ્ય, ર
માંહ, માંહે (અ) અંદર, માં. [વિપ. અ
માઈ (ના) મા, (જુઓ).
માઈલ (ના) મેલ, એક અંગ્રેજી જમીનનું મા
માકડ (ના) માકણ, મત્કુણ. [પાદિ
માકડિયું (ના) માકણને ભરાવાનું કાણાવા
માકડી (ના) માંકડી. ભોજલી વાંદરી. એ રોગ. ભૂરી ભેંસ.
માકડું (ના) મર્કટ, વાંદરૂં, ભોજલું.
માકડું (વિ) ઓછા રાતા રંગનું.
માકણ (ના) મત્કુણ, એક સ્વેદજ જંતુ.
માખ (ના) માખી, મક્ષિકા.
માખણ (ના) મંક્ષણ, લોણી, નવનીત, મસ્કે
માખણિયું (વિ) માખણ જેવું નરમ.
માખળ (ના) પાકમાંથી આપવાનો સરકા[રનો હિસ્સો]
માખી (ના) મક્ષિકા.
માખો (ના) મોટી લીલી માખી.
માગ (ના) માર્ગ, વાટ. ઠામ. અંતર. પગ.
માગણ (ના) માર્ગણ, માગનાર, ભીખારૂ.
માગણી (ના) માંગવું તે. બૂચ પાનાની [મતમ]
માગણું (ના) લેહેણું, દેવું.
માગધ (ના) વહી વંચો, વંશનો યશ ગાના
માગધી (ના) મગધ દેશ સંબંધી ભાષા.
માંગનાર (વિ) લેણદાર. હકદાર. ભીખારૂ.
માગરણું (ના) વરને વાનો કરવાની વિધિ.
માગવું (ક્રિ) માંગણી કરવી. લેહેણું કાઢવું. વિનવ
માગસર (ના) માર્ગશીર્ષ, સહા, આગ્રહા[યણિક] (માસ
માગું (ના) માંગણી.
માઘ (ના) માહ, તપા (મહિનો).
માઘવટો (ના) માહ મહિનાનું વ્રત, માઘસ્ના
માંગલિક (ના) રૂડો અવસર. (વિ) કલ્યા
માંગલ્ય (ના) મંગળ. માંગલિક. [કા
માચડો (ના) મંચક, માચો.
માચી (ના) નાનો માચો, સાંગામાચી.

માચો (ના) મંચ. કોચ. ખાટીમાં રોટિકટાની મૂળ બેઠક.
માછલી (ના) મીન, જળચરી. એક જંતુ.
માછલું (ના) મચ્છ (જુઓ) ઝખ.
માછી (ના) ઢીમર, માછલાં પકડનાર.
માજરપાટ (ના) માદરપાટ, એક મોટું કાપડ.
માજરવેલ (ના) ચોખાની એક જાત.
માજવું (ક્રિ) ઉટકવું, સાફ કરવું.
માજિસ્ટ્રેટ(ના)ફોજદારી ન્યાયાધીશ(અંગ્રેજી).
માજી (વિ) મરહુમ, પૂર્વનું. પાછળનું.
માજી (ના) ઘરડી મા, દાદી અંબા.
માજુફળ (ના) માયું, એક ફળ (ઓષધિ).
માજંત (ના) કાચનો ભૂકો લગાડેલી દોરી.
માઝમ, માઝમપાક (ના) ભાંગના ઘીમાં કરેલો એક પાક.
માઝમરાત (ના) ઘોર અંધારી રાત.
માઝો (ના) મુલાજો, અદબ, હદ, મર્યાદા.
માટ (ના) માટલું. ગોરસ. એક જાતની ભાજી.
માટ (અ) માટે, વાસ્તે, સારૂ. (કવિતામાં).
માટરિયો (ના) થાળું બાંધ્યાવિનાનો કૂવો.
માટલી (ના) હાંલ્લી, નાનું માટલું.
માટલું (ના) હાંલ્લું, કુંભ.
માટી (ના) મૃત્તિકા, મટોડી. ધણી. વર.
માટી (વિ) કજાણું, લડ.
માટીડો (ના) પુરુષ, ભાયડો, નર, મરદ.
માટે (અ) કાજે, વાસ્તે, અર્થે, સારૂ. થી, લીધે.
માઠ (ના) માટ (એક જાતની ભાજી).
માઠું (વિ) ખરાબ, બુરૂં, નઠારૂં, કમ, ઓછું.
માઠું (ના) શોકજનક બનાવ.
માડેરું (વિ) થોડું, લગાર. સહજ ઓછું.
માડણ (ના) મંડન, કપાળે ટપકી ચોટી કાઢેલું ચિત્ર. પાણીનો ખાડો.
માંડમાંડ (અ) માણ્યામાણ્યુ, પરાણે. અગાઉ.
માડી (ના)જુવાર અને ઘઉના લોટની પોપેલી
માડી (ના) માતા. (જુઓ) મા. [રિપોલી.
માંડો (ના) રોટલાનું પડ. પૂડો. મોટી રોટલી.
માણડાં (ના) વદાણાં માણરો. [માટલું.
માણ, માણય (ના) મોણ. સાંઠાનું નેર. હાંડલું
માણકી (ના) એક જાતની ઘોડી. [કમીરે.
માણમાણ (અ) જેમ તેમ કરતાં, પરાણે, ધીમે
માણવું (ક્રિ) અનુભવવું, ભોગવવું.
માણસ (ના) મનુષ્ય, આદમી (જુઓ) પુમાંસ.
માણસાઇ (ના) માણસપણું, ભલમનસાઇ.
માણિક્ય (ના) માણેક. લાલ. એક રત્ન.
માણીગર (ના) રત્ન જેવો પ્રિય પુરુષ.
માણેક (ના) માણિક્ય, એક રાતું મણિ.
માણેકઠારી (ના) શરદપૂનેમ, આસો સુદ ૧૫.
માણ્ડ (અ) મહામહેનતે. જેમતેમ કરીને.
માણ્ડવ (ના) મંડપ. પહેરામણીની રીત.
માણ્ડવિયો (ના) કન્યા તરફનો પુરુષ.
માણ્ડવી (ના) બંદર, ફુરજ. માંડવી.
માણ્ડવું(ક્રિ)આરંભવું. ગોઠવવું. નોંધવું. લખવું.
માણ્ડવો (ના) મંડપ, લગ્નની બેઠક. ફૂલના વેલાથી છવાયલી જગા.
માત (ના) જનની. (જુઓ) મા.
માતંગ (ના) હાથી, હસ્તિ, કુંજર, કરી.
માતંગી (ના) હાથીનું વાહન રાખનારી દેવી.
માતબર, માતબ્બર (વિ) તાલેવન, પૈસાદાર.
માતા (ના) મા. દેવી. સૈયદ, શીતળા.
માતામહ (ના) માનો બાપ, આજો, નાનો.
માતામહી (ના) માની મા, વડીઆઈ. નાની.
માતું (વિ) માતેલું, પુષ્ટ. ગર્વિષ્ટ. તરમતરા.
માતુશ્રી (ના) માતા. (જુઓ) મા.
માતેલું (વિ) ખાનપાનથી પુષ્ટ, માતું. [માત્રક
માત્ર (અ) સઘળું જ. તેજ. ફક્ત. શિવાય. (ના)
માત્રા (ના) અક્ષરની ઉપરનું સ્વરચિહ્ન. લઘુસ્વરના ઉચ્ચારમાં જતો વખત. રસાયણ, ખાખ. ઇન્દ્રિય.
માથાઓળ (ના) વડિલની મિલકતમાંથી ખોરાકી પોષાકી માંગવાનો વિધવાનો હક.
માથાકૂટ (ના) ભાંજગડ, પંચાત. પીડા.
માથાકૂટિયું (વિ) નકામી મહેનત કરાવે તેવું.
માથાઝીક (ના) માથાકૂટ (જુઓ).
માથાદીઠ (અ) દરેક માથા-માણસ-ને લાગુ
માથાફોડ (ના) માથાકૂટ. [પડે તેમ.
માથાફોડિયું (વિ) માથાકૂટિયું.
માથામેલી (વિ) અટકાયલી, અળગી (સ્ત્રી).
માથું (ના)મસ્તક, ઉત્તમાંગ, શિર. શીર્ષ, મૂર્ધા.
માદક (વિ) કેફી, નીશો કરનાર. [ટોકું. કપાળ.
માદરપાટ (ના) એક જાતનું કાપડ.

માદળિયું (ના) ધાતુની મંત્રેલી ચીઠી રાખી હાથે કે ગળે બાંધવાની નાનકડી પેટી.
માદી (ના) સ્ત્રીજાત. બારણાના ફેરનો નકુચો.
માદુ (વિ) મન્દ. રોગી, આજારી. ધીમું.
માધવ (ના) વૈશાખ. લક્ષ્મીકાંત-કૃષ્ણ.
માધુર્ય (ના) મધુરતા, મીઠાસ. કાવ્યનો રસ.
માન્ (પ્ર) વાળું. જેમ નીતિમાન્, બુદ્ધિમાન્.
માન (ના) કીર્તિ, આબરૂ. રીસ. મોટાઈ. ટેક. પરિમાણ, માપ. કાલાવાલા.
માનતા (ના) બાધા. નીમ. પ્રતિજ્ઞા. સુખા.
માનની (ના) માનિની, માનવતી સ્ત્રી.
માનપત્ર (ના) સ્તુતિલેખ. પ્રતિષ્ઠાપત્ર.
માનવ (ના) મનુથી થએલી સૃષ્ટિ, માનવી.
માનવતી (ના) પ્રિય સાથે રીસાયલી પ્રિયા. ભારેખમ સ્ત્રી.
માનવી (ના) માણસ, મનુષ્ય, મનુજ.
માનવું (ક્રિ) કબૂલવું. ગણવું. રાજી થવું. લેવું.
માનસ (ના) મન, દિલ, ચિત્ત.
માનસિક (વિ) મન સંબંધિ. કલ્પિત. તાર્કિક.
માનિતું (વિ) પોતાનું માનેલું. વહાલું, ભારેખમ.
માનિની (ના) માનવતી, માનની ઇચ્છાવાળી સ્ત્રી.
માન્ય (વિ) કબૂલ કરવા કે માન આપવાજોગ.
માપ (ના) માપન. તોલ. ભરપ. ગણના.
માપણી (ના) મોજણી. જમીનનું માપન.
માપન (ના) માપ.
માપલું (ના) ખેડુતમાટે ખેતરમાં લઇ જવાના રોટલા.
માપવું (ક્રિ) માપ કરવું, ભરવું, તોલવું.
માપું (ના) માપ. માપવાનું ઠામ.
માફ (ના) ક્ષમા. (વિ) છોડી દીધેલું.
માફક (વિ) મુઆફિક, અનુકૂળ. લાયક.
માફક (અ) મુજબ, પેઠે, પ્રમાણે, રીતે.
માફી (ના) ક્ષમા. છૂટ. (વિ) વગરપગારી.
માફીજમીન (ના) સરકારનો લાગો ન હોય તેવી ભોંય.
માફો (ના) છતરીવાળી ગાડી.
મામ (ના) દાળભાત. ખોરાક.
મામલત (ના) ગામની સત્તા. ગામ સંબંધી કારભાર. મતા. દમ.
મામલતદાર (ના) મામલત કરનારો અમલદાર.
મામલતદારી (ના) મામલતદારની સત્તા તથા કામ.
મામલેદાર (ના) મામલતદાર.
મામલો (ના) ખટલો કામ. પ્રસંગ.
મામી (ના) મામાની વહૂ.
મામીસાસૂ (ના) વરની અથવા વહૂની મામી.
મામુલ (ના) ચાલતો વ્યવહાર. શિરસ્તો.
મામેરું (ના) મોસાળું. અધરણીની રીત.
મામો (ના) માનો ભાઈ, માતુલ. ઉંદરનું સંબોધન
મામોસસરો (ના) વરનો કે વહૂનો મામો.
માય (ના) માત, માતા. (જુઓ) મા.
માયનો (ના), મીનિંપ, અર્થ, મતલબ.
માયા (ના) આદિશક્તિ. જગત્. સ્નેહ. દયા. છળભેદ. ભાંગ. પુંજી.
માયાવી (વિ) નાશવંત. જાદુગર.
માયાળું (વિ) કૃપાળુ, સ્નેહાળ.
માયિક (વિ) માયાથી થએલું. ખોટું.
માયું (ના) એક ફળ. (ઔષધોપયોગી).
માયો (ના) માયા, દોલત, પુંજી.
માર (ના) મારવાની ક્રિયા. મારો. ધમા વિપત્તિ. કામદેવ. ઘા.
મારક (વિ) મારનાર, ઘા કરનાર.
મારકણું (વિ) મારવાની ટેવવાળું. અસરકા
મારફૂટ (ના) મારવા અને કૂટવાની ક્રિ માથાફોડ. મારફાડ.
મારકો (ના) પડાપડી. માર. આફત. નિશા
મારખાઉ (વિ) માર ખાયાં કરે તેવું.
મારગડો (ના) માર્ગ, વાટ, પંથ, રસ્તો.
મારઝપટ (ના) ઝપાટો. સપાટો.
મારણ (ના) મારવાની ક્રિયા. એક મંત્ર પ્રયો
મારપીટ (ના) મારવા તથા પીટવાની ક્રિ
મારફત (ના) મારફતિયાનું કામ. દ્વાર. ઉપા
મારફત (અ) દ્વારે. થી. પરહસ્તે.
મારફતિયું (વિ) મારફતથી થએલું. પરહસ
મારફતિયો (ના) માલ ચઢાવવા ઉતારવા દલાલ. મુકાદમ. આડતિયો.
મારવાડ (ના) મરુ દેશ.
મારવાડી (વિ) મારવાડનો રહેવાસી.
મારવું (ક્રિ) ઘા કરવો. લગાવવું. મરણ માડવું. ફેંકવું. ખાખ કરવી. મૂકવું. વવું. લૂટવું. જડવું. અસર કરવી. ભોક
મારામાર, મારામારી (ના) લડાઇ, ટંટો,
મારૂ (ના) મારવાડ. એક રાગ. ગંજરામા

મિંડિયો (ના) વળેલા સીંગડાનું ઢોર.
મિણ્ઢાઈ (ના) મિણ્ઢાપણું.
મિણ્ઢું (ક્રિ) હૈયામેલું, થોડું બોલનાર.
મિત (પ્ર) માપ, હદ, નિયમદર્શક.
મિતવ્યય (ના) નિયમિત ખરચ.
મિતાહાર (ના) નિયમસર ભોજન.
મિતી (ના) તિથિ, દહાડો.
મિત્ર (ના) દોસ્ત, ભાઈબંધ, સખા.
મિત્રતા, મિત્રાઈ (ના) મૈત્રી, દોસ્તી, સ્નેહ.
મિત્રાચારી (ના) ઘરવટ, સ્નેહદાવો, ભાઈબંધી.
મિથુન (ના) દંપતિ. સંભોગ. એક રાશી.
મિથ્યા (વિ) ખોટું, જુઠું. ફોગટ. [દિલ્હી. વેર.
મિનાકસો, મિનાકિસો (ના) અણબનાવ. બે.
મિનારો (ના) બુરજ, ટાવર [અંગ્રેજી].
મિનિટ (ના) અઢી પળ કલાકનો ૬૦મો ભાગ.
મિરજાં (ના) મુસલમાનનો એક ખિતાબ.
મિરાત (ના) પુંજી, દોલત, હમિયાણી.
મિલકત (ના) દોલત. ગરાસ, જાગીર.
મિલનસાર (વિ) મળતાવડું.
મિલનસારી (ના) મળતાવડાપણું.
મિલાપ (ના) મુલાકાત. પરિચય.
મિલાપી (વિ) મિલનસાર. મળતિયો.
મિલાવડો (ના) મેળાવડો. સભા, મંડળ.
મિશ્ર, મિશ્રિત (વિ) મળેલું, ભેળસેલ થયેલું.
મિષ (ના) બાનું, નિમિત્ત, મસ.
મિષ્ટ (વિ) મીઠું, મધુર, ગળ્યું.
મિષ્ટાન્ન (ના) મીઠાઇ, પકવાન્ન.
મિસકિન (વિ) મુફલસ, પામર, રંક, દીન.
મિસલ. મિસાલ (ના) રીત. ગોઠવણ. દૃષ્ટાંત.
મિસ્તરી (ના) મુખી કડિયો મુખીસલાટ.
મિસ્સી (ના) એક જાતનું દાંતનું મંજન.
મીંજ (ના) બીયાંનો ગર્ભ.
મીંદડી (ના) બીલાડી: લોહારણી, લંગર.
મીઆઉ (અ) બીલાડીના બોલવાનું અનુકરણ.
મીચવું (ક્રિ) બંધ કરવું. બીડવું.
મીજાજ (ના) મીજાસ, સ્વભાવ. રંગ. ગરૂરી.
મીજાજી (વિ) તબિયતી. મગરૂબ સ્નેહગુણી.
મીજાન (ના) માપ. સુમાર, અટકળ.
મીજાસ (ના) તોર. સ્વભાવ. મગરૂબી.
મીજાશી (વિ) મીજાજી. તોરી. ક્રોધી.
મીટ (ના) નજર, આંખ.
મીઠ (ના) મીઠું, લવણ, લુણ, લોણ, સૈંધવ.
મીઠડાં (ના) ઓવારણાં લેટ.
મીઠડું (વિ) મીઠું, મિષ્ટ. મીઠું બોલનાર.
મીઠબંદર (ના) આગર, મીઠું પકવવાનું બંદર.
મીઠાઇ (ના) સુખડી, મીઠાશવાળો ખોરાક. પું.
મીઠાઇવાળો (ના) સુખડિયો, કંદોઇ. [ક્વાન્ન
મીઠાબોલું (વિ) મધુર ભાષણ કરનાર.
મીઠાસ (ના) ગળપણ. મધુરતા, ભલાઇ.
મીઠી (ના) કોટી, ચૂમી, બોકી. ભેટ.
મીઠું (ના) મીઠ (શબ્દ જુઓ), કડવું.
મીઠું (વિ) મિષ્ટ, ગળ્યું, મધુર.
મીઠો ભાત (ના) કેસરી ભાત, બીરંજ.
મીંડળો (ના) ગુંથેલી ચોટલાની લટ.
મીંડું (ના) શૂન્ય, પૂજ, ૦.
મીંડું મૂકવું (ક્રિ) રદ કરવું, ટાળવું.
મીંઢળ (ના) એક ફળ.
મીઢીઆવળ (ના) સોનામખી, સુવર્ણમક્ષિકા.
મીણ (ના) મધપૂડાની કણક.મધનો મેલ. [પડું.
મીણ કપટ, મીણ કાપડ (ના) મીણ પાયલું ક
મીણ થવું (ક્રિ) એકરસ, પોચું થવું (બકરાઇનો
મીણનો માટી (ના) નમાલો પણ પરણેલો પુરુષ
મીણબત્તિ (ના) સૂતરની ઝીણી કાકડીની આ
મેર મીણ લગાડી કરેલી દાંડી.
મીણાવું (ક્રિ) ઊડી જવું.
મીણિયું (ના) મીણવાળો પદાર્થ.
મીણો (ના) કેફ, અમલ, ઝેર.
મીન (ના) માછલું, એક રાશી. હદ.
મીનડી (ના) બિલાડી, મીની.
મીનડું (ના) બિલાડું.
મીનડો (ના) બલાડો, માર્જાર.
મીનમેખ (અ) ફેરફાર, વધઘટ.
મીનાકારી (વિ) મીનાની કારીગરીવાળું.
મીની (ના) બિલાડી, વાઘની માસી.
મીનો (ના) એક જાતની ચિત્રકળા.
મીન્દડી (ના) બિલાડી, બિલ્લી.
મીમાંસા (ના) વિચાર. એક શાસ્ત્ર.
મીયા (ના) મુસલમાનની અટક.
મીર (ના) અમીર, સરદાર. બાદશાહ.
મીસર (ના) એક જાતના બ્રાહ્મણ. એક દેશ

મીસરી (ના) ખાંડ. સાકર.
મીસી (ના) એક જાતનું દાંતનું મંજન.
મું (પ્ર) ક્રમ દર્શક. જેમ નવમું, દશમું.
મુંટો (ના) મુગટો, અસ્પર્શમાં પહેરવાનું રે- [શમી વસ્ત્ર.
મુકદમો (ના) કજિયો. દાવો.
મુકરર (અ) ખરેખર, નક્કી, ખાત્રીથી.
મુકાદમ (ના) મુખી, નાયક. મારફતિયો.
મુકાદમી (ના) મુકાદમનું કામ.
મુકાબલે (અ) આગળ, સામે (સરખાવતાં.)
મુકાબલો (ના) સરખામણી. બરોબરી. સરસાઇ.
મુકામ (ના) ઉતારો. રહેઠાણ. ઘર. નિવાસ.
મુકુટ (ના) મુગટ, કિરીટ.
મુકુટમણિ (ના) મુગટમાંનો મુખ્ય હીરો. મુખી [માણસ.
મુકુર (ના) આદર્શ, દર્પણ, આરસી.
મુકુંદ (ના) વિષ્ણુ, કૃષ્ણ.
મુકર્રર (અ) નક્કી, ખરેખર. કાયમ.
મુક્કી (ના) મુષ્ટિ, મુઠ્ઠીનો ઘા.
મુક્કો (ના) જોરમાં ઉપાડેલી મુક્કી.
મુક્ત (વિ) છૂટેલું, છોડવેલું. મોક્ષ પામેલું.
મુક્તા (ના) મોતી, મૌક્તિક.
મુક્તાનંદ (ના) મોક્ષાનંદ, મુક્તને થતો આનંદ.
મુક્તાફળ (ના) મોતી, મૌક્તિક.
મુક્તિ (ના) છૂટકારો મોક્ષ (એના ૪ ભેદ છે. સલોકતા, સમીપતા, સરૂપતા અને સાયુ- [જ્યતા).
મુક્તિપદ (ના) બ્રહ્મપદ, કૈવલ્ય પદવી.
મુખ (ના) મોં, મોઢું ચહેરો. બારૂં. દરવાજો.
મુખ જુબાની (ના) મોઢાની સાક્ષી.
મુખડું (ના) મુખ, ચહેરો, મોં.
મુખતેસર (વિ) ટૂંકું, સંક્ષિપ્ત.
મુખત્યાર (વિ) સ્વતંત્ર. મુખત્યારી લેનાર.
મુખત્યાર (ના) વકીલ, બીજાની વતી કામ કરનાર [ત્યાર પત્ર.
મુખત્યાર નામું (ના) વકાલત નામું, અખ-
મુખત્યારી (ના) સદર પરવાનગી, અખત્યારી, વકિલાત.
મુખપાઠ (વિ) મોંઢે ચઢેલું, યાદ રાખેલું.
મુખવાસ (ના) જે ખાધાથી મોં સુગંધી થાય તે પદાર્થો.
મુખારવિંદ (ના) મુખરૂપી કમળ.
મુખિયો (ના) દેવમંદિરના સેવકોનો મુખી.

મુખી (વિ) નાયક, પટેલ. અગ્રેસર.
મુખખાઇ (વિ) મોઝખાતું (ફળ વગેરે.)
મુખ્ય (વિ) શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ. આગેવાન. આગળ [પડતું.
મુખ્યત્વે કરીને (અ) ઘણું કરીને.
મુગટ (ના) મુકુટ, તાજ. તોરો.
મુગટી (ના) નાનો મુગટો.
મુગટો (ના) અસ્પર્શમાં પહેરવાનું રેસમી વસ્ત્ર.
મુગડી (ના) કાનનું એક ઘરેણું.
મુગલ (ના) મુસલમાનની એક જાત.
મુગલાઇ (ના) મુગલનું રાજ. બાદશાહી ઠાઠમાઠ.
મુગાસાડી (ના) ચોકડીદાર મુગટો (સ્રીનો.)
મુગટ (ના) મુકુટ, તાજ.
મુગ્ધા (ના) યુવા અવસ્થામાં આવતી સ્રી.
મુચકુન્દ (ના) માન્ધાતાનો પુત્ર.
મુચરકો, મુચલકો (ના) હાથ જામીનનું ખત.
મુજ (સ) મમ, મારૂં, મને.
મુજાણ (ના) અમુંજાણ, ગભરામણ.
મુજબ (અ) પ્રમાણે, પેઠે. લેખે.
મુજમુદાર (ના) મજમુદાર.
મુજરે (અ) મજરે, હિસાબમાં.
મુજરો (ના) સલામ, ગુણિકાનું બેસીને ગાવું તે.
મુજાહામત (ના) ટોકા. અટકાવ.
મુજખો (ના) હિસાબ, લેખું, દરકાર. હરકત.
મુંજિયો (ના) બટુક, જનોઇ લેનાર બાલક.
મુઝવણ (ના) અકલામણ, ભરામણ.
મુઝાર, (અ) મોઝાર, માં.
મુઝારો (ના) એક રોગ. એક જાતનું કોડિયું.
મુઝાવું (ક્રિ) અકળાવું. કંટાળવું.
મુઠી (ના) મૂઠી, મુષ્ટિ. (અ) રંડાઇ!
મુઠ્ઠો (ના) મોટી મૂઠી, ખાચકો.
મુડદાર (વિ) મુડદાળ, મરણ તોલ. અશક્ત.
મુડદારસીંગ (ના) એક ઔષધિ.
મુડદું (ના) શબ, પ્રેત, લાસ, લોથ.
મુડિયો (ના) નાની સાંકડી.
મુડી (ના) ડોકી. ચોટલી. પુંછી. ગળચી.
મુડો (ના) મૂડો. સોમણ કે સેર કૃતાનું માપ.
મુણ્ડ (ના) ડોકું, માથું. [૨૫ શેર મુંબઇમાં.
મુણ્ડન (ના) ચૌલ. હજામત.
મુણ્ડમાળા (ના) માથાંની માળા
મુતલક (અ) જરૂર, ખીલકુલ. મુદ્દલ.

મુતવલ્લી (ના) વ્યવસ્થાપક, કારભારી. ટ્રસ્ટી (અંગ્રેજી).
મુતાલિક (ના) નાયબ દિવાન
મુદત (ના) ઠરાવેલો વખત. વાયદો.
મુદતસર (અ) મુદતે, વખતસર.
મુદામ (વિ) હંમેશનું, ચાલુ.
મુદિત (વિ) પ્રસન્ન થએલું, હર્ષિત.
મુદ્દલ (ના) મૂળ થાપણ. મુડી.
મુદ્દલ (અ) સમૂળું, તમામ, બીલકુલ.
મુદ્દો (ના) પત્તો, મૂળ.
મુદ્રા (ના) ચિહ્ન. મોહર છાપ. વીટી. સિક્કો. બીબાં. એક યોગ ક્રિયા.
મુદ્રાંકિત (વિ) બીબાંથી છાપેલું.
મુદ્રાલય (ના) છાપખાનું, પ્રેસ [અંગ્રેજી].
મુદ્રિકા (ના) મુદ્રા, વીટી.
મુનશી (ના) મંત્રી, સેક્રેટરી. શિક્ષક.
મુનસફ (ના) સબજજ, તાલુકાનો દિવાની ન્યાયાધીશ.
મુનસફી (ના) મુનસફનું કામ. વિચાર.
મુનાસબ, મુનાસિબ (વિ) વાજબી, યોગ્ય, ઘટિત.
મુનિ (ના) ઋષિ. મનનશીલયોગી.
મુનિવર (વિ) મુનિઓમાં શ્રેષ્ઠ.
મુનિવ્રત (ના) મૌન. અબોલાં.
મુનીમ (ના) મુખ્ય મેહેતો. કારભારી.
મુનીમગીરી, મુનીમી (ના) મુનીમનું કામ.
મુન્ય (ના) મૌન, મૂંગાપણું.
મુફલસ (વિ) ગરીબ, લાચાર.
મુફલસી (ના) ગરીબાઇ, લાચારી.
મુબારક (વિ) આબાદ. સુખી. કલ્યાણકારી.
મુબારકબાદી (ના) શાબાશી. ફતેહની ખુશાલી.
મુમુક્ષુ (વિ) મોક્ષની ઈચ્છા રાખનાર.
મુમ્બ (ના) એક જાતનો મલમ.
મુર (ના) નરકાસુરનો પ્રધાન.
મુરઘી (ના) મરઘી, કૂકડી.
મુરચંગ (ના) મોરચંગ; એક વાજું.
મુરબ્બી (ના) વડિલ. પોસિન્દો.
મુરબ્બો (ના) ખાંડની ચાસણીમાં બોળેલો પદાર્થ.
મુરલી (ના) પાંસલી, બંસી.
મુરલીધર (ના) કૃષ્ણ.
મુરવત (ના) મોભ્ભો. અદબ.
મુરાદ (ના) ઉમેદ, ઇચ્છા. આશા.
મુરારિ (ના) મુર દૈત્યને મારનાર કૃષ્ણ.
મુલક (ના) દેશ. રાજ્ય.
મુલખગિરી (ના) મુસાફરી, પ્રવાસ, આક્રમણ.
મુલતવી (અ) મોકુફ, રોકી મૂકેલું.
મુલતાન (ના) પંજાબનો એક પ્રાંત.
મુલતાની (વિ) મુલતાનનું.
મુલાઇમ (વિ) નરમ. કુમળું. સુંવાળું.
મુલાકત, મુલાકાત (ના) મેલાપ. ભેટ.
મુલાજો (ના) અદબ, મર્યાદા.
મુલામ (વિ) સરસ, સફેદ, ઉત્તમ.
મુલામ, મુલામો (ના) ઢોળ. ગિલિટ [અંગ્રેજી].
મુલ્લાં (ના) હોરાઓનો ધર્માધ્યક્ષ. મોલવી.
મુલ્લો (ના) પુંજી, થાપણ.
મુવાળો (ના) નિમાળો, વાળ, બાલ, કેશ.
મુશ્કે બાંધવું (ક્રિ) હાથને વાંસા સાથે જકડવા.
મુશ્કેલ (વિ) અઘરૂં. અશક્ય.
મુશ્કેલી (ના) મુસીબત. મેહેનત.
મુષ્ટિ (ના) મૂઠી, મુઠ્ઠી.
મુષ્ટિક (ના) કંસરાજનો એક મલ્લ.
મુસદ્દી (ના) મુતસદ્દી, મુસદ્દો લખનાર. કારકુન.
મુસદ્દો (ના) ખરડો. રીતસર લેખ.
મુસલમાન (ના) મહમદમતાનુયાયી, યવન.
મુસલમાની (વિ) મુસલમાન સંબંધી.
મુસલમાની (ના) મુસલમાન ઓરત.
મુસળ (ના) મુસળું. બલરામનું આયુધ.
મુસળખંડી (ના) ચોખા, ભાત.
મુસળધાર (વિ) જાડીધારવાળો (વર્ષાદ)
મુસળસ્નાન (ના) ગમે તેમ નહાવું તે.
મુસળી (ના) એક જાતની ઔષધિ (કાળી તથા ધોળી.)
મુસળું (ના) સાંબેલું. ખાંડવાનું ઓજાર.
મુસાફર (ના) પ્રવાસી, વટેમાર્ગુ.
મુસાફરી (ના) પ્રવાસ, દેશાટણ.
મુસારો (ના) પગાર.
મુસાહિબ (ના) મિત્ર, સાથી.
મુસિબત (ના) મુશ્કેલી, મેહેનત.
મુસ્તકીન, મુસ્તકીમ (વિ) મજબૂત, મક્કમ.
મુહૂર્ત (ના) શુભસમય. આરંભ. બે ઘડીનો વખત.
મૂક (વિ) મૂગું, વાચા વગરનું.
મૂકવું (ક્રિ) રાખવું, મૂકવું, તજવું, છોડવું સોંપવું. મોકલવું.

મૂકાવવું (ક્રિ) છોડાવવું, મૂકે તેમ કરવું.
મૂકાવું (ક્રિ) છૂટવું. છોડાવું. નરમ થવું.
મૂગું (વિ) મૂક, બોલી ન શકતું. ચુપચૂપ.
મૂચવું (ક્રિ) મૂકવું, છોડવું.
મૂછ (ના) શ્મશ્રુ, ઉપલા હોઠપરના વાળ.
મૂછનો વાળ (નર) ઘણોજ પ્યારો મનુષ્ય.
મૂછાળો, મૂછો, (વિ) મૂછવાળો.
મૂજી (વિ) કમ અક્કલનું. સૂમ.
મૂઠ (ના) મૂઠી, ચોટ. એક હાથ. મૂઠીમાં રહેતો હથિયારનો ભાગ.
મૂઠિયું (ના) મૂઠીથી વાળીને કરાતો એક ખો-
મૂઠી (ના) મુષ્ટિ. મૂઠો (ના) મોટી મૂઠી. [રાક.
મૂંડણ (ના) મુણ્ડન, ચૌલ, સંસ્કાર. હજામત.
મૂડવું (ક્રિ) બોડવું. ધુતવું ચેલો કરવો.
મૂડાવું (ક્રિ) બોડાવું. છેતરાવું. ચેલા થવું.
મૂડિયો (ના) માથું મૂડેલો સાધુ.
મૂઢ (વિ) અજ્ઞ, મૂર્ખ, જડ.
મૂઢમતિ (વિ) જડબુદ્ધિનું
મૂતર (ના) મૂત્ર, પેશાબ, પેશાબ.
મૂતરડી (ના) મૂત્રી, પેશાબ ખાનું.
મૂતરવું (ક્રિ) પેશાબ કરવો.
મૂતરાણી (ના) ઇંદ્રિ, ઉપસ્થ.
મૂતરાણું (વિ) પેશાબની હાજતવાળું.
મૂતરાવવું (ક્રિ) મૂતરે તેમ કરવું,
મૂતરિયું (ના) મૂતરવાનું વાસણ. [જગા.
મૂત્રપિણ્ડ (ના) લોહીથી પેશાબ જુદો થવાની
મૂત્રાશય (ના) મૂતરની કોથલી, ફુકો.
મૂર્ખ (વિ) અજાણ. અવિવેકી. મૂઢ.
મૂર્ખાઈ (ના) મૂર્ખતા, બેવકૂફી.
મૂર્છના, મૂર્છા (ના) બેશુદ્ધિ, બેહોશી.
મૂર્છાગત, મૂર્છિત (વિ) બેભાન, અચેત, બે-
મૂર્ત્તિ (ના) પ્રતિમા, છબી. બાવલું. [હોશ.
મૂર્ધન્ય (વિ) મૂર્ધાસ્થાનના અક્ષર.
મૂર્ધા (ના) માથું, મસ્તક.
મૂલ (ના) મૂલ્ય, કીમત, ભાવ. પરીક્ષા. મજુરી.
મૂલદાર (વિ) કીમતી.
મૂષ (ના) ધાતુ ગાળવાની કુલ્લી. ખીબું.
મૂષક (ના) ઊંદર.
મૂળ (ના) મૂલ. ઝાડનો ભોંયમાંનો ભાગ. એક નક્ષત્ર. પાયો, આરંભ. ટીકા વગરનો ગ્રંથ. ભણ્ડોળ. ધાતુ. નદી નીકળવાનું સ્થળ. પાંચનો સંકેત.
મૂળપીઠિકા (ના) આગામી સમાચાર.
મૂળપુરુષ (ના) જેથી વંશની ઉત્પત્તિ તે પુરુષ.
મૂળાક્ષર (ના) મૂળ સ્વર તથા વ્યંજન.
મૂળિયાં, મૂળી (ના) મૂળ તરફના રેસા.
મૂળે (અ) શરૂઆતમાં.
મૂળો (ના) કંદવાળી ભાજી, એક શાક.
મૃગ (ના) હરણ, કુરંગ, વાતાયુ, અજિનયોનિ.
મૃગજળ, મૃગતૃષ્ણા (ના) ઝાંઝવાં.
મૃગનાભી (ના) કસ્તુરી.
મૃગયા (ના) શિકાર, પારધ.
મૃગલાંછન (ના) ચંદ્રમાં દેખાતું મૃગનું ચિહ્ન.
મૃગલી (ના) હરણી. [ખવાળી સ્ત્રી.
મૃગલોચના, મૃગલોચની (ના) મૃગના જેવી આં-
મૃગસર, મૃગશીર, મૃગશીર્ષ (ના) એક નક્ષત્ર,
મૃગાંક (ના) ચંદ્ર.
મૃગાક્ષી (ના) હરણના જેવી આંખવાળી સ્ત્રી;
મૃગી (ના) હરણી. [મૃગનેણી.
મૃગેંદ્ર (ના) સિંહ.
મૃણાલ (ના) તંતુ.
મૃણ્મય (વિ) માટીરૂપ. માટોડીનું.
મૃત (વિ) મૂએલું, નષ્ટ.
મૃતક (ના) મૂએલાનું. મરનાર.
મૃતાશૌચ (ના) મૂએલાનું સૂતક.
મૃત્તિકા (ના) મટોડી, માટી.
મૃત્યુ (ના) મોત, મરણ, નિધન, અદર્શન.
મૃત્યુલોક (ના) પૃથ્વીપરના પ્રાણી. આલોક.
મૃદંગ (ના) પખાજ, પખવાજ, એક વાદ્ય.
મૃદુ, મૃદુલ (વિ) કોમળ, કુમળું, નરમ.
મેંડક (ના) મણ્ડૂક, દેડકો.
મેંઢો (ના) ઘેટો, ગાડર.
મેંદી (ના) મેધી, એક ઝાડ.
મેંદો (ના) પરસુદી. ઘઉંનું સત્ત્વ.
મે (ના) મેઘ, મેહ, વર્ષાદ. શક, અમલ, અંગ્રેજી પાંચમો મહિનો.
મેક્ષણ (ના) કંસાર હલાવવાનો ચાટવો.
મેખ (ના) ખીલી. ચૂક. મેપ.
મેખચું (ના) ભોંયમાં દાટવાની દીવી.
મેખળ, મેખળા (ના) એક ઓજાર. કંદોરો.

મેખાન્તર (ના) મિશ, બ્હાનું.
મેગળ (ના) મદગળ, હાથી, માત્તંગ.
મેઘ (ના) વાદળું. વર્ષાદ.
મેઘધનુષ (ના) આકાશમાં દેખાતું ધનુષ્ય.
મેઘમાળા (ના) વાદળાં.
મેઘરાજા (ના) ઇંદ્ર. વર્ષાદ.
મેઘાડમ્બર (ના) ઘનઘોર આકાશ. છત્રીવાળી અંબાડી.
મેચકું (ના) છોકરૂં.
મેજ (ના) ટેબલ.
મેજબાન (ના) પરોણો. જમવા આવનાર.
મેજબાની (ના) ઉજાણી, ઝિયાફત.
મેજ્જર (ના) દસ્તાવેજ. પંચનો લેખ.
મેડક (ના) મણ્ડૂક, દેડકો, દાદુર.
મેડી (ના) નાનો માળ. (ઘરનો).
મેડો (ના) માળ, ઘર. માળિયો.
મેઢો (ના) મેષ, ઘેટો, ગાડર.
મેણું (ના) ટોણું, માર્મિક વચન.
મેથિયા(ના)અનાજમાં ભળેલા મેથી જેવા દાણા.
મેથિયું (વિ) મેથી વગરેના સંભારવાળુ. મેથીવાળું.
મેથી (ના) એક વસાણું.
મેદ (ના) હાડકાનો માવો. ચરબી.
મેદની (ના) આલમ, લોક. ભીડ, ઠઠ.
મેદાન (ના) ખુલ્લી જગા. રણભૂમિ.
મેદિની (ના) પૃથ્વી.
મેદી (ના) મેંધી, એક રંગનું ઝાડ.
મેદો (ના) પરસુદી, નિસાસ્તો. મેંદો.
મેધી, મેધ્યા (ના) મેદી, મેંદી, એક ઝાડ.
મેનકાત્મજા (ના) ગિરિજા, પાર્વતી.
મેના (ના) કોકિલ, કોયલ, સારિકા.
મેનો (ના) મ્યાનો. પાલખી.
મેમાન (ના) પરોણો.
મેર (અ) મર, છોને, ભલે ઈ૦ અર્થે.
મેર (ના) બાજુ, તરફ, પાસું. મેરૂ. મોટો મણકો. સૂર્ય.
મેરાઈ (ના) દરજી, સૈ.
મેરાયું, મેરિયું (ના) દીવાળીનો સાંઠાનો દીવો.
મેરૂ(ના)મિત્ર, સોબતી, એક પર્વત. [એક રમત.
મેલ (ના) મળ, કચરો.
મેલવું (ક્રિ) મૂકવું પહોંચાડવું. મોકલવું.
મેલાણ (ના) પગલાં, ડગલાં.
મેલાપ (ના) મિલાપ, ભેટ.
મેલીવિદ્યા (ના) ભૂતપલીત સંબંધી કળા.
મેલું (ના) ભૂત, આડું.
મેલું (વિ) મલિન, ગંદું. કપટી.
મેલ્લો (ના) મોલ્લો, મોહોલો.
મેવલો (ના) મેહ, વર્ષાદ.
મેવાડ (ના) રાજપૂતાનાનો એક ભાગ.
મેવાડા, મેવાડી (વિ) મેવાડના.
મેવાડો (ના) એક રાગ.
મેવાસ (ના) મહીકાંઠો. ડુંગર કોતરની જગા.
મેવાસી (વિ) મહીકાંઠાના કોળી. લુટારા.
મેવો (ના) લીલાં સૂકાં ફળ.
મેષ (ના) મેંઢો, ઘેટો. એક રાશિ.
મેષોન્મેષ (અ) આંખ મીચવીને ઉઘાડવી તે.
મેસ (ના) કાજળ.
મેસરી (ના) વાણીઆની એક જાત.
મેસુર (ના) એક મીઠાઈ.
મેહ, મેહુલો (ના) મેઘ, વર્ષાદ.
મેહેણું (ના) ટોણું, મર્મવચન.
મેહેતર, મેહેતરાણી(ના,ઘેડનો મુખી, ઘેડી(ક્રમે)
મેહેતલ (ના) મુદત, વખત.
મેહેતાજી (ના) ઉપાધ્યાય, ગુરૂ, માસ્તર.
મેહેતાબ (ના) ચંદ્ર, ચાંદ. બપોરિયું.
મેહેતો(ના)મેહેતાજી. ગુમાસ્તો. ગૃહસ્થ બ્રાહ્મણ
મેહેનત (ના) શ્રમ. કષ્ટ. કામનો બદલો.
મેહેનતુ (વિ) મેહેનત કરનાર.
મેહેર (ના) કૃપા, માયા.
મેહેરબાન (વિ) કૃપાળુ માયાળુ. સુરબ્બી.
મેહેરબાની (ના) કૃપા, દયા, માયા.
મેહેરમ (ના) પ્યારી ચીજ.
મેહેરાબ (ના) કમાનદાર આકૃતિ.
મેહેરામણ (ના) સમુદ્ર.
મેહેલ (ના) રાજમંદિર, દરબાર. હવેલી.
મેહેસુલ (ના) કર, જગાત.
મેળ (ના) રોજનો જમાખર્ચ. મેળવણી. અવસ્થકતા. ગણતી. રોજમેળ.
મેળવણ (ના) મેળવેલું તે. આખરણ.
મેળવણી (ના)મેળવણ. સરવાળો. [હ કરવે
મેળવવું(ક્રિ) એકઠું કરવું. ઉમેરવું. કમાવું, સં
મેળા (ના) સ્ત્રી. જેમ "મૂછ મેળા ને પાઘડી
મેળવું (ક્રિ) મેળવવું.

મોણ (ના) મોણ, આટામાં નંખાયલું તેલ કે ઘીનું મિશ્રણ.
મોત (ના) મૃત્યુ મરણ, નિધન. રંકટ
મોતિયાં (ના) ટાંટિયાં, બળ, હાંજો [નીસ.
મોતિયું (ના) છાપરાના છેડાનું પટિયું, કાર-
મોતિયો (ના) એક મોગરો. મોતૈયો. શકિત.
મોતી (ના) મૌક્તિક, એક રત્ન. કડિયા.
મોતી ચૂર (ના) ઝીણી કળીના લાડુ.
મોતૈયો (ના) આંખની કીકાનો રોગ. ફોલ્લો. મોતી જેવું બિંદુ.
મોથ (ના) ગુંદરા ઘાસનો કંદ, એક ઔષધ.
મોદ (ના) આનંદ, ખુશી, આમોદ.
મોદક, મોદિક (ના) લાડુ (ખાવાના).
મોદી (ના) ખોરાકી વેચનાર. કોઠાર્ઈ,
મોદીખાનું(ના)લશ્કરને ખોરાક આપવાની જગા.
મોબેત, મોબેદ (ના) અંધ્યારૂ, પારસીનો ગોર.
મોભ (ના) ઘરનું સહુથી ઊંચું આડું લાકડું.
મોભી (વિ) વડિલ. [ભારબોજ.
મોભો, મોભ્ભો (ના) દરજ્જો, વજન, માન,
મોમ (ના) મીણ.
મોયડો (ના) પશુને મોંઢે બાંધવાનું ગાળિયું.
મોર (ના) મયુર, એક પંખી. આંબાનાં ફૂલ,
મોર (અ) પહેલાં, આગળ.
મોરચંગ (ના) દાંતથી વગાડવાનું એક વાજું.
મોરચી (ના) આફરો. મરકી, અધોક, કોલેરા
મોરચો (ના) કોટપર તોપ રાખવાની જગા. દરવાજો. ગોપુરનું ધાબું.
મોરટ (ના) શેરડીનું મૂળ.
મોરડ (ના) ભજિયાં. મોરસ.
મોરથુથુ (ના) એક જાતનો ખાર.
મોરલી (ના) મુરલી, વાંસલી. છોડિયાં.
મોરવણ (ના) આખરણ. તરત સળગે એવાં
મોરવવું (ક્રિ) જમાવવું, આખરવું.
મોરવું (ક્રિ) મોર આવવાં. (ઝાડને).
મોરસ (ના) દરિયાકાંઠાનો એક છોડ.
મોરાપી (ના) બાતમીદાર, ગુનેગારને પકડી [દેનાર.
મોરિયો (ના) ઘડો, દોરિયો.
મોરી (ના) નીક, ગટર.
મોરો (ના) અસ્તાઈની તુક (ગાયનમાં).
મોલ (ના) તુલ, કરાણું.
મોલવી(ના)કુરાનની સરેહનું પ્રમાણ બતાવનાર
મોલ્લો (ના) એક જાતની આતશબાજી.
મોવાળ (ના) ઘરોબો, ઘરવટ.
મોવાળો (ના) નિમાળો, વાળ, બાલ, કેશ.
મોવું (ક્રિ) અનાજને તેલ દીવેલથી ઠરમોડ
મોસમ (ના) રત, ઋતુ, સમો.
મોસમ્બી (ના)એક જાતની નારંગી. [આવનાર
મોસલ (ના) વારંટ, સરકારી હુકમથી તેડ
મોસાળ (ના) માબું, પીએર, મામાનું ઘર.
મોસાળિયાં (ના) મોસાળ તરફનાં માણસે
મોસાળું (ના) મામેરૂં. શુભ અવસરે મોસા ળથી અપાતી સોગાત.
મોહ (ના) ચિત્તાકર્ષણ. માયા, અજ્ઞાન. મુંઝ
મોહક (વિ) મોહ પમાડનાર. [એકવિકા
મોહન (ના)મોહ પમાડવાની ક્રિયા. કૃષ્ણ
મોહકમ (વિ) ઘણું, મોટું. [મોહ
મોહનમાળા (ના) સોનાના દાણાની કંઠી.
મોહબત (ના) પ્યાર, સ્નેહ, પ્રીતિ.
મોહવું (ક્રિ) મોહ પમાડવો.
મોહિત (વિ) મોહ પામેલું.
મોહિની (ના)મોહ પમાડનારી નારી. [સીક્ક
મોહોર (ના) એક સોનાનો સિક્કો. સહી છાપ
મોહોરમ(ના)મુસલમાનનો એક મહિનો.તાબુત
મોહોરૂં (ના) સેતરંજનું સોકટું. શોભિતું મ
મોહોલ (ના) મેહેલ. હવેલી. [મુખ
મોળ (ના)મોંમાં છૂટતી ફીકાસ. હાર. ઉદાસી
મોળવું (ક્રિ) કાપવું, સમારવું.
મોળાઈ (વિ) મામાસંબંધી.
મોળો (વિ) ચણાના લોટનો એક ખોરાક.
મોળું (વિ) ફીકું. સ્વાદ વગરનું. ઠંડું.
મોં (વિ) કુમળું. ખાવાની લહુતાવાળું.
મોંકું (વિ) બુભુક્ષિત, ભીખારૂ.
મોંડો (ના) એક ઝાડ.
મૌન (ના) અબોલા.
મૌવર, મૌવેર (ના) મહુવર, તુમડીનું વાજ
મ્યાન (ના) ચામડે મઢેલું લાકડાનું ઘ આંકોશ. હદ.
મ્યાનો (ના)એક તરેહની બંધીઆર પાલખી
મ્યુનિસિપાલિટી (ના) શેહેર સુધરાઈ ખાત
મ્લેચ્છ(વિ)અનાર્ય.યવન. હિંદુસ્થાનની બહારનું

ય.

ય (ના) ૨૬ મો વ્યંજન. કવિતાનો એક ગણ.
(આ) "જ"ને જેમ યશ-જશ; યમુના-જ-
(સ) જે. [મુના.
યક્ષ (ના) કુબેરનો ભંડાર સંભાળનાર એક
યક્ષિણી, યક્ષિણી (ના) યક્ષની સ્ત્રી. [જાતિ.
યજન (ના) હોમ, યજ્ઞક્રિયા. પૂજન.
યજમાન (ના) યજ્ઞ કરનાર. આશ્રયદાતા. શેઠ.
યજમાનિયો (ના)યજમાન વૃત્તિવાળો ભિક્ષુક.
યજમાનવૃત્તિ (ના)ધર્મક્રિયા કરાવવાનો ધંધો,
યજવું (ક્રિ) પૂજવું. હોમ કરવો. [ગોરપદું.
યજુર્વેદ (ના) ચાર વેદમાંનો બીજો વેદ.
યજુર્વેદી (ના) યજુર્વેદનો અનુયાયી બ્રાહ્મણ.
યજ્ઞ (ના) હોમ, યાગ. એક વૈદિક કર્મ.
યજ્ઞનારાયણ (ના)અગ્નિરૂપી નારાયણ. વિષ્ણુ.
યજ્ઞશાળા (ના) યજ્ઞ કરવાનું ઠેકાણું.
યજ્ઞોપવિત (ના) જનોઈ.
યતિ (ના) વિરામ, શાંતિ (કવિતામાં).
યતી (ના)મનને નિયમમાં રાખનાર, વશી. જો-
યત્કિંચિત્ (અ) કંઈક, જરા, લેશ. [ગી, સાધુ.
યત્ન (ના) મેહેનત, શ્રમ, ઉદ્યોગ.
યથા (અ) ઈવ, જેમ, પેઠે. પ્રમાણે.
યથાન્યાય (અ) ન્યાય પ્રમાણે.
યથામતિ (અ) જેટલી બુદ્ધિ ચાલે તે પ્રમાણે.
યથાયુક્ત, યથાયોગ્ય (અ) ઘટે તેમ, જથાજોગ.
યથારુચિ (અ)મરજી મુજબ, પસંદગી પ્રમાણે.
યથાર્થ (અ) આબેહૂબ, ખરેખર.
યથાવિધિ (અ) શાસ્ત્રવિહિત ક્રિયા પ્રમાણે.
યથેચ્છ (અ) ઈચ્છા પ્રમાણે, મરજી મુજબ.
યથોક્ત (અ) જેમ કહ્યું હોય તેમ.
યદ્યપિ (અ) જોકે.
યન્ત્ર (ના) સંચો, સાંચો. જંત્ર, ચિત્ર.
યમ (ના) જમ, ધર્મરાજ. યોગનું એક અંગ
યમ (અ) જેમ, જે રીતે.
યમક (ના) કવિતાનો એક શબ્દાલંકાર, પ્રાસ.
યમન (ના) કલ્યાણ રાગનો એક ભેદ. નિય-
યમપાશ (ના) મોતનો ફાંસો. [મન.
યવ (ના) જવ, એક ધાન્ય.
યવન (ના) અનાર્ય, હિંદુ ધર્મ ન માનનાર.
યશ (ના) જશ, કીર્તિ. ફતેહ. સુખપ્રાપ્તિ.
યશસ્વી (વિ)કીર્તિવંત.નામાંકિત. યશ મેળવનાર.
યા (અ) વા, અથવા, કે, અગર.
યાકૂત (ના) માણેક.
યાકુતી યાકુદી (ના) ભાંગનો પાક.
યાગ (ના) બળીદાન. યજ્ઞ, સવ, અધ્વર, સ-
પ્તતંતુ, મખ, ક્રતુ, હોમ.
યાચક (ના) માંગણ, ભિક્ષુક, વનીયક.
યાચન (ના) ભીખ. પ્રાર્થના, માંગણી.
યાચવું (ક્રિ) માંગવું, કરગરવું.
યાજ્ઞવલ્ક્ય (ના) એક ઋષિ.
યાજ્ઞિ (ના) યજ્ઞ કરનારો બ્રાહ્મણ. [કારણ.
યાતના (ના)નરક સંબંધી દુઃખ, યમની સજા,
યાતનાદેહ (ના) મરણ પછી ફરી જન્મ થતાં
સુધી જીવને રહેવાનું ખોળિયું.
યાત્રા (ના) જાત્રા.
યાદ (ના) સ્મરણ. કહેણ. યાદી, ટીપ.
યાદગારી, યાદગીરી (ના) સ્મરણ. નામ. ધ્યાન-
ની એંધાણી.
યાદદાસ્ત (ના) સ્મરણશક્તિ. ટિપ્પણ.
યાદવ (ના) જાદવ, યદુરાજાના વંશજો.
યાદી (ના) ટીપ. સ્મરણપોથી.
યાન (ના) વાહન. ગમન.
યાને (અ) અથવા, વા, કે.
યાન્ત્રિક (વિ) સાંચા સંબંધી.
યામ (ના) જામ, પોહોર. અટકાવ.
યામિની (ના) જામિની, રાત્રી, રાત.
યાર (ના) દોસ્ત, મિત્ર. જાર, ઉપપતિ.
યારબાજ (વિ) પ્રેમી. રંડીબાજ.
યારી (ના) દોસ્તી, સ્નેહ. પ્યાર જારી.
યાલ (ના) કેશવાળી, ઘોડાની ચોટલી.
યાવક (ના) બાફેલું અનાજ, ઘુઘરી.
યાવત્ (અ) જ્યાંસુધી, સિદ્ધાંતક, જેપર્યંત.
યાવન (ના) લોબાન, ઉદ.
યાવની (વિ) યવન સંબંધી.
યાસ (ના) ધૂમાસો, એક વનસ્પતિ.
યાહુદી (ના) જુડિયાનો રહેવાસી.
યાહુદન (ના) યાહુદીની સ્ત્રી.
યાહોમ (અ) એકદમ, ઝ ણિયાં થઈને.
યુક્ત (વિ) જોડાયલું. યોગ્ય, લાયક.

યુક્તિ (ના) જુક્તિ, શોધકબુદ્ધિ. હિંમત. ઉપાય. કાવતરૂં.
યુગ (ના) જુગ, (કૃત, ત્રેતા, દ્વાપર અને કલિ) સૃષ્ટિના ચાર કાળ વિભાગમાંનો દરેક.
યુગલ, યુગુલ, યુગ્મ (ના) જોડું. દંપતિ.
યુધામન્યુ (ના) પાંચાળનો ખંડિયો રાજા.
યુદ્ધ (ના) જંગ, સંગ્રામ, લડાઈ.
યુધિષ્ઠિર (ના) ધર્મરાજા, (પાંડવમાં સહુથી મોટો).
યુનાની (વિ) યુનાન દેશનું
યુયુત્સુ (ના) ધૃતરાષ્ટ્રની રાખેલીનો દીકરો.
યુયુધાન (ના) સાત્યકી, અર્જુનનો શિષ્ય.
યુવતી (ના) તરુણી, જુવાન સ્ત્રી.
યુવરાજ (ના) પાટવી કુંવર.
યુવા (વિ) જુવાન.
યુવાવસ્થા (ના) જોબન, તારુણ્ય, જુવાની.
યૂથ (ના) ટોળું, સમૂહ.
યૂથનાથ, યૂથપ (ના) ટોળીનો ઉપરી હાથી.
યૂથિકા (ના) જુઈ, ગણિકા, એક વનસ્પતિ.
યૂપ (ના) પારસપીપળો, બ્રહ્મદારૂ.
યૂરોપ (ના) પૃથ્વીનો એક ખંડ.
યૂરોપિયન (વિ) યૂરોપખંડનું.
યોગ (ના) જોગ, ચિત્તવૃત્તિનો નિરોધ. યોગ. દિનિયા યોગ. (જ્યોતિષના) એ ૨૭ છે. વિષ્કુંભ, પ્રીતિ, આયુષ્માન, સૌભાગ્ય શોભન. અતિગંડ, સુકર્મા, ધૃતિ, શૂલ, ગંડ, વૃદ્ધિ, ધ્રુવ, વ્યાઘાત, હર્ષણ, વજ્ર, સિદ્ધિ, વ્યતીપાત, વરિયાણ. પરિઘ, શિવ, સિદ્ધિ, સાધ્ય, શુકલ, શુભ, બ્રહ્મ, ઐંદ્ર, વૈધૃતિ.
યોગરૂઢ (ના) શબ્દની એક જાતિ.
યોગાંગ (ના) યોગશાસ્ત્રના અંગો. એ આઠ છે (આસન, પ્રાણાયામ, પ્રત્યાહાર, યમ, નિયમ, ધારણા, ધ્યાન અને સમાધિ).
યોગાભ્યાસ (ના) અષ્ટાંગ યોગનો અભ્યાસ.
યોગાયોગ (ના) અનુકૂળ અને પ્રતિકૂળ વખત.
યોગાસન (ના) યોગ સાધવા બેસવાની રીતિ. એ આસન ૮૪ છે. (સિદ્ધ પદ્મ, દૃઢ, વીર, પવનમુક્ત, વામપાદ પવનમુક્ત, દક્ષિણપાદ પવનમુક્ત, ધીર, દક્ષિણપાદ ધીર, વામ શ્વાસગમન, દક્ષિણ શ્વાસગમન, પશ્ચિમતાન, વાતાયન, મયુર, મત્સ્યેંદ્ર, અર્ધપદ્મ, કુક્કુટ, ગોરખ અથવા ભદ્ર, [illegible] પદ્મ, અર્ધપાદ, પૂર્ણપાદ, દક્ષિણ [illegible] અશ્વ, વામપાદ, દક્ષિણપાદ, ધનુષ, [illegible] પાદશિર, દક્ષિણપાદશિર, દ્વિપાદશિર [illegible] ર, વૃક્ષ, અર્ધવૃક્ષ, ચક્ર, તાડ, વામચ [illegible] પાદ, દક્ષિણચતુષ્કોણ, ઊર્ધ્વધનુષ, વ [illegible] દ્ધ, દક્ષિણસિદ્ધ, સ્વસ્તિક, સ્થિતવિ [illegible] સ્થિતવિવેક, વામતર્ક, દક્ષિણતર્ક, [illegible] નિઃશ્વાસ, અર્ધધર્મ, ગરુડ, સિંહ, ત્રિકોણ, દક્ષિણત્રિકોણ, પૂર્ણત્રિકોણ [illegible] ર્થના, વામપાદ ત્રિકોણ, દક્ષિણપાદ [illegible] ણ, પૂર્ણપાદ ત્રિકોણ, વામભુજ, દક્ષિ [illegible] જ, વામહસ્ત ભયંકર, દક્ષિણહસ્ત ભ [illegible] વામ અર્ધપદ્મ, દક્ષિણ અર્ધપદ્મ, ર [illegible] વામઅંગુષ્ઠ, દક્ષિણઅંગુષ્ઠ, જ્યેષ્ઠિકા, [illegible] અર્ધપાદ, દક્ષિણ અર્ધપાદ, વામ હસ [illegible] દક્ષિણ હસ્તભુજ, હસ્તભુજ, વામ [illegible] દક્ષિણવક્ત્ર, વામજાનુ, દક્ષિણજાનુ, પા [illegible] ખા, દક્ષિણશાખા, ત્રિસ્તંભ, વામપા [illegible] પાનગમન, દક્ષિણપાદ અપાનગમન, [illegible] હસ્ત ચતુષ્કોણ, દક્ષિણહસ્ત ચતુષ્કોણ [illegible] ને અર્ધ તર્કાસન).
યોગિની (ના) જોગણી, ઉપદેવી. [ય
યોગી (ના) જોગી, યોગ જેને સિદ્ધ થયો
યોગેશ્વર (ના) યોગીના ઈશ્વર, શ્રીકૃષ્ણ.
યોગ્ય (વિ) ઘટતું, લાયક. માફક. પાત્ર.
યોગ્યતા (ના) લાયકી. પ્રતિષ્ઠા. પદવી.
યોજક (ના) યોજના કરનાર, રચનાર.
યોજન (ના) ચાર ગાઉ.
યોજનગંધા (ના) સત્યવતી, વ્યાસની મા
યોજનપર્ણી, યોજનવલ્લી (ના) મજીઠ, એક ઔષ
યોજના (ના) ગોઠવણ, રચના. કરામત. કલ
યોજવું (ક્રિ) જુક્તિ કામે લગાડવી બુટ્ટો ઠરાવવો. જોડવું, નીમવું. બેસાડવું.
યોદ્ધો (ના) જોદ્ધો, યુદ્ધમાં મચનારો, લડૈ
યોનિ (ના) ભગ, સ્ત્રીની છાની ઇંદ્રી. ૨ જાતિ. અવતાર.
યોષા, યોષિત્, યોષિતા (ના) સ્ત્રી, નારી.
યૌવન (ના) જોબન, જુવાની, તારુણ્ય.
યૌવના (ના) જોબનવંતી, યુવતી, તરુણી.

ર.

ર (અ) રજમો વ્યંજન. કવિતાનો એક ગણ.
...યત (ના) રૈયત, જનપદ, પ્રજા.
...ક (ના) ભાંજગડ, તકરાર. હઠ, જીદ.
...મ (ના) હિસાબી આંકડો. ટીપમાંની એક ચીજ. કલમનું પેટું.
...કાબ (ના) પાવડા, પેંગડા.
...કાબી, રકેબી (ના) તાસક, છીછું.
...ક્ત (વિ) રાતું, લાલ.
...ક્ત (ના) લોહી, રુધિર, શોણિત, રજ.
...ક્તક (ના) બંધુક, એક ફૂલ.
...ક્તચંદન (ના) કુચંદન, રતાંજળી, રંજન.
...ક્તપિત્ત (ના) રગતપીત, એક ચામડીનો રોગ.
...ક્તપિત્તી (વિ) રગતપીતિયો.
...ક્ષક (વિ) બચાવનાર, ત્રાતા. રખવાળ.
...ક્ષણ (ના) ત્રાણ, બચાવ, સંભાળ.
...ક્ષવું (ક્રિ) બચાવવું, ઉગારવું, સંભાળવું.
...ા (ના) રાખોડી. રાખડી. સંભાળ.
...ાખબંધન (ના) હાથે રાખડી બાંધવાની વિધિ.
...ડપટ્ટી, રખડપાટી (ના) રખડવું તે, ભટકણ.
...ડાટ, રખડામણ (ના) રખડપટ્ટી, ભ્રમણ.
...ખરખ (અ) તલપવું, તરસવું ઈ૰ સૂચક.
...ખરખાવટ (ના) રખાવટ, શરમ. તરફદારી.
...ખવાળ (વિ) રક્ષક, સંભાળનાર. ચોકી રાખનારો.
...ખવાળી (ના) રખવાળનું કામ. સંભાળ.
...ખાવટ (ના) શરમ. પક્ષ, ઉપરાણું.
...ખુ (પ્ર) રાખનાર અર્થે. જેમ ઘરરખુ સ્ત્રી, ...મોં રખી વાત.
...ખે, રખેને (અ) કદાપિ, કોણજાણે.
...ખેવાળ (ના) રખવાળ, રક્ષક, ત્રાતા.
...ખેવાળી (ના) રખવાળી, રક્ષણ.
...ખો (ના) વસાવો, શીલ, (ગામ કે ખેતર ...ખોટવું (ક્રિ) રાખવાળું કરવું. [સંભાળનાર).
...પિયો (ના) રખવાળ, ચોકીવાળો.
...પું (ના) રખાનો પગાર તથા કામ.
...ા (ના) રક્ષા. રાખોડી. વાની.
... (ના) નસ, શિરા. ભેદ, મર્મ.
...ઝક (ના) ભાંજગડ, પંચાત, રકઝક.
...ડ (ના) ઘણી મેહેનત. [મલ્લ.
...ડમલ્લ (ના) તાલીમમાં રગડોળાઈ બનેલો

રગડવું (ક્રિ) ખૂબ વાટવું. ચોળવું. મેહેનત કરાવવી.
રગડાવું (ક્રિ) છુંદાવું. વટાવું. ચોળાવું મેહેનતમાં
રગડો (ના) જાડો પ્રવાહી ભીડ. ધમાલ. [પિડવું.
રગડોળવું (ક્રિ) પાર લગાડવો. મેહેનતમાં નાખવું.
રગત (ના) રક્ત, લોહી, રજ.
રગતપીત (ના) રક્તપિત્ત, એક ત્વક્ રોગ.
રગતરોયડો (ના) એક વનસ્પતિ, ઘા રૂઝાવવાનું ઔષધ.
રગવું (ક્રિ) કાલાવાલા કરવા.
રઘવાયું (વિ) બાવરું, ગાભરું, આકળું.
રંક (વિ) ગરીબ, રાંક, પામર, દીન.
રંકુ (ના) હરણ, જંડિયાર, એક મૃગ.
રંગ (ના) પ્રકાશનો એક ગુણ કે ધર્મ. પાસ. રસ. રમુજ. કેફ. તુરંગ. નિશાની. આબરૂ.
રંગ (અ) શોભાસૂચક. ધન્ય. શાબાસ. જસ છે.
રંગત (વિ) રંગિત, રંગેલું.
રંગદાર (વિ) રંગવાળું, રંગીન.
રંગપાણી (ના) કેફ, અમલ.
રંગબાજી (ના) મોજમજા, ખુશાલી.
રંગભૂમિ (ના) નાટકશાળા. અખાડો. ઊંચી બેઠક, ભૂમિકા, સ્ટેજ. [અંગ્રેજી].
રંગમંડપ (ના) રંગભૂમિ. રંગ પૂરેલો માંડવો.
રંગમહેલ, રંગમોહોલ (ના) સુશોભિત મંદિર, હવેલી.
રંગરાગ (ના) રાગરંગ. મનોવૃત્તિ.
રંગરેજ (ના) રંગાટનો ધંધો કરનાર, રંગારો.
રંગરોળ (ના) રંગમાં રોળવું તે. બેહદ ખુશાલી.
રંગલો (ના) રંગપૂરનાર, વિદુષક, તરકડિયો.
રંગવું (ક્રિ) રંગ દેવો. ચીતરવું. કેફ કરાવવી.
રંગાઈ (ના) રંગામણી, રંગવાની મજુરી.
રંગાજીવ (ના) રંગારો, રંગરેજ. [કુંડું.
રંગાડું (ના) રંગનું પાણી ભરવાનું તળાવ કે
રંગારો (ના) રંગરેજ, રંગવાનો ધંધો કરનાર.
રંગાવું (ક્રિ) રંગવાળું થવું. કેફમાં છેતરાવું. [ચીતરાવું.
રંગિત (વિ) રંગીન, રંગેલું.
રંગી (વિ) રંગીલું. આનંદી. શોભિતું.
રંગીન (વિ) આનંદી, લેહેરી. રંગેલું.
રંગીલું (વિ) હસમુખું. શોભિતું.
રચકણ (ના) રજકણ, ઝીણી કાંકરી, કણ.
રચના (ના) કૃતિ, ગોઠવણ. શોભા.
રચવું (ક્રિ) ગોઠવવું, જોડવું. બનાવવું.
રચિત (વિ) રચેલું, બનાવેલું.

રજ (ના) ધૂળ. પરમાણું. અટકાવ, લોહી. રજો- [ગુણ.
રજ (અ) જરા, જરાક, કરચ.
રજઈ (ના) રજે, ઓઢવાની ગોદડી.
રજક (ના) દાણોપાણી, ખોરાક, અંજળ. ધોબી.
રજકણ (ના) ધૂળની કણી, કરચ, કકડી.
રજત (ના) રૂપું, ચાંદી.
રજની (ના) રાત્રિ, નિશા. (જુઓ) રાત,
રજનીમુખ (ના) પ્રદોષ, રાતનો પહેલો પહોર.
રજપૂત (ના) રાજપુત્ર, ક્ષત્રી, રાજવંશી.
રજપૂતી (ના) રજપૂતપણું, ક્ષાત્રધર્મ.
રજવાડો(ના)રજપૂતોનું રહેઠાણ. દેશી સંસ્થાન.
રજસ્વલા (ના) અડકાયલી સ્ત્રી.
રજા (ના) છુટ્ટી, પરવાનગી. ગેરહાજરી.
રજાઈ (ના) રજે, ઓઢવાની ગોદડી.
રજાણું (વિ)ઝટ કરમાઈ જાય તેવું (બળતણ).
રજિયું (ના) રેતદાની.
રજુ (વિ) હાજર-દાખલ-થએલું. મોજુદ.
રજુઆત (ના) રજુ કરવું તે. તપાસ.
રજેરજ (અ) જરેજરા, તમામ, બીલકુલ.
રજે (ના) રજાઈ, ઓઢવાનું ગોદડું.
રજોગુણ (ના) માયાના ત્રણ ગુણમાંનો બીજો.
રજોગુણી (ના) રજોગુણવાળું. વિકારવાળું.
રજોડિયું (ના) કાતરિયું. ઉપલો માળ.
રજ્જુ (ના) દોરડી, સીંદરી, ગુણ.
રઝળવું (ક્રિ) રખડવું, ભમવું.
રઝળાટ (ના) રખડાટ, ભ્રમણ.
રઝળાવવું (ક્રિ) રખડાવવું-નાંખી-છોડી મૂકવું.
રંચ (વિ) જરા, લગાર, થોડુંક.
રંજ (ના) મેહેનત, પરિશ્રમ. શોક.
રંજક (ના) જામગરી. મમરો.
રંજન (ના) ખુશાલી, પ્રસન્નતા. રતાંજળી.
રંજની (ના) એક વનસ્પતિ, શ્રીફળી.
રંજાડ (ના) બગાડ, નુકસાન. મસ્તી.
રંજાડવું (ક્રિ)તોફાન કરી બગાડવું, દુઃખ દેવું.
રંજીદા (વિ) ચીડાયલું, હેરાન થયલું.
રટણ(ના)ફરીફરી નામસ્મરણ. અભ્યાસ. અરટણ.
રટવું (ક્રિ) ફરીફરી બોલવું, વારેવારે નામ દેવું.
રઢણ (ના) ભ્રમણ, રખડાટ, ભટકણ.
રઢેણ (વિ) નરસું, ટપરાએ.
રઢ (ના) લેહ, ધ્યાન. હઠ, આગ્રહ.

રડકણું (વિ) રડ્યાં કરે એવું.
રડતીસૂરત (વિ) રડતા ચેહેરાનું.
રડવડવું (ક્રિ) રખડવું, રવડવું, ભટકવું.
રડવું (ક્રિ) રૂદન કરવું, આંસું ઢાળવાં. નિરાશ થવું.
રડાકૂટ, રડાકૂટો (ના) રડવું અને કૂટવું
નિષ્ફળ મેહેનત. [રૂદન કરવું.
રડારડ, રડારોળ (ના) કલ્પાંત, પોક
રડ્યુંખડ્યું (વિ) વેરણછેરણ. અથરાતું
રઢ (ના) રડ, લેહ. આગ્રહ.
રઢિયાર (વિ) ન ધણિયાતું, સુનું.
રઢિયાળું (વિ) સુંદર, સુશોભિત.
રણ(ના) જુદ્ધ, રેતીનું મેદાન. રાક. કરજ,
રણકો (ના) ધાતુના વાસણનો અવાજ.
રણક્ષેત્ર (ના) લડાઈનું મેદાન.
રણઝણવું (ક્રિ) રણકો થવો (નેપુર, ઈત્
રણતૂર, રણતૂર્ય (ના) તુરી, લડાઈનું વાજું, ર
રણથમ્ભ(ના)રણસ્તંભ, લડાઈનો ઝુંડો. [
રણધીર (વિ) રણસંગ્રામમાં ધૈર્ય રાખનારુ
રણભૂમિ (ના) યુદ્ધક્ષેત્ર, સંગ્રામસ્થળ.
રણવાસ(ના)રાણીવાસ, જનાનખાનું, અંતઃપુર
રણસીંગું (ના) એક જાતનું સીંગડાના ઘાટ
રણસંગ્રામ(ના)તુમુલયુદ્ધ, મોટી લડાઈ. [વાદ
રણસ્તંભ (ના) લડાઈનો ઝુંડો.
રણાંગણ (ના) યુદ્ધક્ષેત્ર, લડાઈનું મેદાન.
રણ્ડવો (ના) બાયલો માણસ. કન્યારાશી.
રણ્ડા (ના) રાંડ, રાંડેલી સ્ત્રી. (ધિક્કારમાં).
રણ્ડાપો (ના) વિધવાપણું.
રણ્ડાયલી (વિ) વિધવા, રાંડેલી.
રણ્ડાવું (ક્રિ) રાંડવું, રંડાપો આવવો.
રણ્ડી (ના) વેશ્યા, કસબણ.
રણ્ડીબાજ (ના) રાંડબાજ, વ્યભિચારી. ઈ
રણ્ડીબાજી (ના) વ્યભિચાર. [નાળવો
રત (ના) ઋતુ, મોસમ. મૈથુન.
રતપાવળિયો (ના) એક ઝાડ.
રતલ (ના) ૪૦ રૂપીઆ ભાર વજન. પા
રતવા (ના) એક રોગ. [રૂ [અંગ્રે
રતાંજણી, રતાંજલી(ના)રક્તચંદન, રાતીસુ
રતાંજણું (વિ) રતાધળું, રાતે આંધળું.
રતાસ (ના) લાલ રંગનો અંશ. રાતો ભા
રતાળુ (ના) એક કંદ.

રતિ (ના) કામદેવની સ્ત્રી. પ્રીતિ. સંભોગ.
રતિપતિ (ના) મદન, મન્મથ, માર, પ્રદ્યુમ્ન, મીનકેતન, કંદર્પ, દર્પક, અનંગ, કામ, પંચશર, સ્મર, શંબરારિ, મનસિજ, કુસુમેષુ, અનન્યજ, પુષ્પધન્વા, મકરધ્વજ, આત્મભૂ.
રતિભાર (વિ) લબાર, જરાક.
રતી (ના) રક્તિકા, ચણોઠી. માસાનો ૮મો ભાગ.
રતુ (ના) ઋતુ, રત, મોસમ. અટકાવ.
રતુમડું (વિ) સહજ રાતું હોય તેવું.
રતોવાઈ, રતોવે (અ) રાત્રેજ, રાતોરાત.
રત્ન (ના) મણી, કીમતી પદાર્થ. એ ચૌદ ગણાય છે. ઐરાવત, કામદુઘા, કૌસ્તુભ, ચંદ્ર, ધન્વંતરી, પારિજાતક, રંભાઅપ્સરા, લક્ષ્મી, શંખ, સપ્તમુખી અશ્વ, સારંગ ધનુષ, સુધા, સુરા અને હળાહળ.
રત્નસાનુ (ના) મેરૂ, હેમાદ્રિ, કનકાચલ.
રત્નાકર (ના) સમુદ્ર.
રથ (ના) ચાર પૈડાંની ઘુમટવાળી ગાડી. વહેલ.
રદ (વિ) નકામું. બાતલ.
રદન (ના) દાંત, દંત.
રદિયો (ના) રદ કરનારો જવાબ, ખંડન.
રદ્દી (વિ) રદ કરેલું, નકામું.
રાનોડી (વિ) રાની, જંગલી.
રન્દો (ના) સુથારનું એક ઓજાર.
રન્ધામણ, રન્ધામણી (ના) રાંધવાની મજુરી.
રન્ધાવું (ક્રિ) બફાવું, સીઝવું, પાકવું. ઉઘડવું.
રન્નાદેવ (ના) માતાના જવારા. સૂરજની સ્ત્રી.
રપાટી, રપેટી (ના) ગબડી, દોટ.
રપોટ (ના) રિપોર્ટ (અંગ્રેજી), ખબર, સમાચાર.
રફતે રફતે (અ) ધીમેધીમે, આસ્તે આસ્તે.
રફુ (ના) વણાટ પેઠે દોરા ભરી લેવા તે.
રફુગર (ના) રફુ કરનાર.
રફુચક્કર (ના) રિપુચક્ર. હાનિ, શત્રુનો પેચ.
રબ્ત (ના) મહાવરો, અભ્યાસ.
રબર (ના) એક ઝાડનો રસ (ભૂસવાનું).
રબારી (ના) ભરવાડ, ઘેટાંબકરાં ચારનાર.
રમકડું (ના) રમવાની વસ્તુ, ખેલવણું.
રમજાન (ના) મુસલમાનનો ૯મો મહિનો.
રમણ (ના) ખેલ, ક્રીડન.
રમણા, રમણી (ના) મનોહર સ્ત્રી.
રમણીક, રમણીય (વિ) મનોહર, સુંદર.
રમત (ના) ખેલ, ક્રીડા.
રમતારામ (ના) ગમે ત્યાં ભટકનારો. વ્યાપક ઈશ્વર.
રમતિયાળ (વિ) જેનું રમતમાંજ મન.
રમતું (વિ) છુટું. મરજી માફક વર્તનારૂં.
રમવું (ક્રિ) ખેલવું, ક્રીડવું. લાડવું. રસબવું.
રમળ (ના) પાસાથી ભવિષ્ય જોવાની વિદ્યા.
રમા (ના) પદ્મા, કમલા, લક્ષ્મી. સ્ત્રી.
રમાડવું (ક્રિ) ખેલવવું. ચઢાવવું. છેતરવું.
રમાડો (ના) ગમાડો, રમણ, ખુશાલી.
રમારમણ (ના) શ્રીકૃષ્ણ.
રમુજ (ના) રમત, ગમત, ખુશાલી.
રમ્ભન (ના) ગાયનો ઘાંટો. ચુમ્બનધ્વનિ.
રમ્ભા (ના) ઇંદ્રની અપ્સરા. પરી. સુંદરી.
રમ્ય (વિ) સુંદર, આનંદજનક, શોભિતું.
રયણ (ના) રજની, (જુઓ) રાત.
રવ (ના) અવાજ, ગોંઘાટ. નામના.
રવઈ (ના) રવૈ, દહીં વલોવવાનું રાચ.
રવઈઓ (ના) રવૈયો, શિરસ્તો, રિવાજ.
રવડવું (ક્રિ) ભટકવું, રખડવું.
રવદ (ના) સરત, હોડ, પૈજ.
રવરવ (અ) જીભ પર થતી એક લાગણી.
રવલીપંચક (વિ) ઘેલું. ઉધમાતિયું, વ્યતીપાત.
રવા (ના) ઠરાવ. કરચ. ગોળકણી.
રવાદાર (વિ) રવાવાળું. [અંશ ઉચાપતી.
રવાદારગી, રવાદારી (ના) નુકસાન. છુપી દલાલી,
રવાનગી (ના) વિદાયગીરી નિકાશ.
રવાયો (ના) રવૈયો, રિવાજ.
રવાલ (ના) પશુની એક ચાલ.
રવિ (ના) સૂરજ, (જુઓ ભાસ્કર શબ્દ).
રવિવાર (ના) આદિત્યવાર, રવૈઉ.
રવી (ના) લશ્કરની પરીક્ષા. શિયાળુ પોક.
રવીજવું (ક્રિ) જીવાળનું, પાણી આવવું.
રવૈઉ (ના) રવિવાર.
રવેસ (ના) દિવાનખાનું.
રવૈ (ના) મંથ. દહીં વલોવી છાસ કરવાનું રાચ.
રવૈયાં (વિ) નાનાં સંભારીઆં વેંગણ.
રવૈયો (ના) ચાલ, રિવાજ, શિરસ્તો.
રવો (ના) દફણાદાર લોટ. ગોળકણી. ગોળની ચોકી. દાણા.
રશના (ના) સ્ત્રીનો કંદોરો.

રશ્મિ (ના) કિરણ, અંશુ, કર, મરીચિ, મયૂખ.
રસ (ના) વનસ્પતિમાંથી નીકળતો પ્રવાહી. એક રોગ. પારો. ગંધક. સ્વાદ (જુઓ ખટરસ). કાવ્યનો આત્મા. (જુઓ નવરસ). મઝા.
રસકપૂર (ના) પારાની મેળવણીનું એક ઓસડ
રસકસ (ના) બાંધો અને શક્તિ. લાભ.
રસજ્ઞ (વિ) રસિક, રસ જાણનાર.
રસના, રસનેંદ્રિય (ના) જીભ, લુલી.
રસબસ (અ) રસમય.
રસમ (ના) ચાલ, રિવાજ, શિરસ્તો.
રસમંડળી (ના) આનંદની વાર્તા કરનાર મંડળ.
રસમય (ના) આનંદરૂપ.
રસવતી, રસવન્તી (ના) એક ઔષધિ.
રસવાદ (ના) ઈર્ષા. સરસાઈ.
રસવું (ક્રિ) ઢોળ દેવો, ગિલિટ કરવું.
રસસિંદુર (ના) જસત, પારો, મોરથુથુ ને સુરાખારની મેળવણી.
✓રસળવું (ક્રિ) આળસ્યાં કરવું, વાર લગાડવી.
રસાતળ (ના) છેલ્લું પાતાળ.
રસાયણ, રસાયન (ના) રસની મેળવણી. મિશ્રણ. માત્રા. દૂધપાક.
રસાયની (વિ) રસાયણ જાણનાર. [નિબંધ.
રસાલો (ના) ખટલો, કુટુંબપરિવાર. હયદલ.
રસાવવું (ક્રિ) ઢોળ, (ઓપ, ગિલિટ) ચઢાવરાવવું.
રસાળ, રસાળું (વિ) રસવાળું. ફળદ્રૂપ.
રસિક (વિ) રસજ્ઞ. કદરદાન. આનંદી.
રસિયું (વિ) હોંસીલું. અદેખું. રસ વધારનાર.
રસિલું (વિ) રસિયું. શોભિતું.
રસી (ના) કુપરું. દોરડી.
રસીદ (ના) રીસિટ (અંગ્રેજી), પહોંચ.
રસેન્દ્રિય (ના) રસનેન્દ્રિય, જીભ.
રસો (ના) મસાલાવાળો રસ, વઘાર.
રસોઈ (ના) પાકક્રિયા. રાંધવું તે. ભોજન.
રસોઈયો (ના) રાંધનારો, ભાટ, બબરચી.
રસોડું (ના) રાંધણી, રાંધવાની જગા, પાકશાળા.
રસોનક (ના) લશુન, લસણ.
રસોળી (ના) વરસોળી, શરીરે થતી રસની ગાંઠ.
રસ્તો (ના) માર્ગ, વાટ, રાહ. ઉપાય.
રહસ્ય (ના) ગુપ્તભેદ, મર્મ. તત્ત્વ.

રહિત (અ) વિના, શિવાય, વગર.
રહેઠાણ (ના) મુકામ, વાસ. ઘર.
રહેવાસી (વિ) રહેનાર, વસનાર.
રહેવું (ક્રિ) વસવું. ટકવું, ઠરવું. માવું. અટકવું
રહ્યુંસહ્યું (વિ) બાકી રહેલું. [થો
રળતર (ના) કમાણી, પેદાશ, પ્રાપ્તિ.
રળવું (ક્રિ) કમાવું. પેદા કરવું.
રળાઉ (વિ) કમાઉ, રળતો.
રળિયાત (વિ) ખુશી, પ્રસન્ન.
રળિયામણું (વિ) સુશોભિત, સુંદર.
રળી (ના) ખુશી, આનંદ. હોંસ. ઉમંગ.
રળીરાંસે (અ) નિર્વિઘ્ને, સુખશાંતિથી.
રાંક, રાંકડું (વિ) રંક, ગરીબ, નિર્ધન. દીન
રાંગ (ના) હાર, પંગત.
રાંગડો (વિ) મંદ, ધીરો, ધીમો.
રાંગોળી (ના) સાથીઆ, સ્વસ્તિક.
રાંટું (વિ) વાંકું, અમળાયલું. લપટું.
રાંડ (ના) રંડા. વેશ્યા.
રાંડબાજ (વિ) છીનાળવો, વ્યભિચારી.
રાંડબાજી (ના) વ્યભિચાર.
રાંડવું (ક્રિ) રંડાવું. વિધવા થવું.
રાંડવો (વિ) બાયલો. નામરદ.
રાંડીરાંડ (ના) રાંડેલી સ્ત્રી. વિધવા.
રાંઢવું (ના) પાણી કાઢવાનું દોરડું.
રાંઢો (ના) વાળુ, બપોર પછીનું ભોજન.
રાંદેલ (ના) રન્નાદેવ. જવારા. માતા.
રાંધણછઠ (ના) શ્રાવણની છઠ.
રાંધણિયું (ના) રસોડું, પાકશાળા.
રાંધણિયો (ના) રાંધનારો, રસોઈઓ.
રાંધણી (ના) રસોડું, રાંધણિયું.
રાંધણું (ના) રસોઈ. રાંધવાના પદાર્થો.
રાંધવું (ક્રિ) પકાવવું, બાફવું. રસોઈ કરવી.
રાંપ, રાંપડી (ના) કળપી, ખેડનું એક ઓજાર
રાંપવું (ક્રિ) કળબવું. છોડની હાર કરવી.
રાંપી (ના) મોચીનું એક ઓજાર.
રાંભો (ના) એક ખોદવાનું ઓજાર. ખેડાલમ
રાઈ (ના) રાજિકા, એક જાતનું મસાલામ વપરાતું ધાન્ય.
રાઈતીકેરી (ના) રાઈ ભરેલી કેરી.
રાઈતું (ના) રાઈ, દહીં અને મીઠું ભેળવેલો ખોરાક.

રશ્મિ (ના) કિરણ, અંશુ, કર, મરીચિ, મયૂખ.
રસ (ના) વનસ્પતિમાંથી નીકળતો પ્રવાહી. એક રોગ. પારો. ગંધક. સ્વાદ (જુઓ ખટરસ). કાવ્યનો આત્મા. (જુઓ નવરસ). મઝા.
રસકપૂર (ના) પારાની મેળવણીનું એક ઓસડ
રસકસ (ના) બાંધો અને શક્તિ. લાભ.
રસજ્ઞ (વિ) રસિક, રસ જાણનાર.
રસના, રસનેંદ્રિય (ના) જીભ, લુલી.
રસબસ (અ) રસમય.
રસમ (ના) ચાલ, રિવાજ, શિરસ્તો.
રસમંડળી (ના) આનંદની વાર્તા કરનાર મંડળ.
રસમય (ના) આનંદરૂપ.
રસવતી, રસવન્તી (ના) એક ઓષધિ.
રસવાદ (ના) ઈર્ષા. સરસાઈ.
રસવું (ક્રિ) ઢોળ દેવો, ગિલિટ કરવું.
રસસિંદુર (ના) જસત, પારો, મોરથુથુ ને સુરાખારની મેળવણી.
✓રસળવું (ક્રિ) આળસ્યાં કરવું, વાર લગાડવી.
રસાતળ (ના) છેલ્લું પાતાળ.
રસાયણ, રસાયન (ના) રસની મેળવણી. મિશ્રણ. માત્રા. દૂધપાક.
રસાયની (વિ) રસાયણ જાણનાર. [નિબંધ.
રસાલો (ના) ખટલો, કુટુંબપરિવાર. હયદલ.
રસાવવું (ક્રિ) ઢોળ, (ઓપ, ગિલિટ) ચઢાવરાવવું.
રસાળ, રસાળું (વિ) રસવાળું. ફળદ્રૂપ.
રસિક (વિ) રસજ્ઞ. કદરદાન. આનંદી.
રસિયું (વિ) હોંસીલું. અદેખું. રસ વધારનાર.
રસિલું (વિ) રસિયું. શોભિતું.
રસી (ના) કુપરું. દોરડી.
રસીદ (ના) રીસિટ (અંગ્રેજી), પહોંચ.
રસેન્દ્રિય (ના) રસનેન્દ્રિય, જીભ.
રસો (ના) મસાલાવાળો રસ, વધાર,
રસોઈ (ના) પાકક્રિયા. 'રાંધવું તે. ભોજન.
રસોઈયો (ના) રાંધનારો, ભટ, બબરચી.
રસોડું (ના) રાંધણી, રાંધવાની જગા, પાકશાળા.
રસોનક (ના) લશુન, લસણ.
રસોળી (ના) વરસોળી, શરીરે થતી રસની ગાંઠ.
રસ્તો (ના) માર્ગ, વાર, રાહ. પ્રબંધ.
રહસ્ય (ના) ગુપ્તભેદ, મર્મ. તત્ત્વ.
રહિત (અ) વિના, શિવાય, વગર.
રહેઠાણ (ના) મુકામ, વાસ. ઘર.
રહેવાસી (વિ) રહેનાર, વસનાર.
રહેવું (ક્રિ) વસવું. ટકવું, ઠરવું. માવું. અડકવું
રહ્યુંસહ્યું (વિ) બાકી રહેલું. [શિભવું
રળતર (ના) કમાણી, પેદાશ, પ્રાપ્તિ.
રળવું (ક્રિ) કમાવું, પેદા કરવું.
રળાઉ (વિ) કમાઉ, રળતો.
રળિયાત (વિ) ખુશી, પ્રસન્ન.
રળિયામણું (વિ) સુશોભિત, સુંદર.
રળી (ના) ખુશી, આનંદ. હોંસ. ઉમંગ.
રળીરાસે (અ) નિર્વિઘ્ને, સુખશાંતિથી.
રાંક, રાંકડું (વિ) રંક, ગરીબ, નિર્ધન. દીન
રાંગ (ના) હાર, પંગત.
રાંગડો (વિ) મંદ, ધીરો, ધીમો.
રાંગોળી (ના) સાથીઆ, સ્વસ્તિક.
રાંટું (વિ) વાંકું, અમળાયલું. લપટું.
રાંડ (ના) રંડા. વેશ્યા.
રાંડબાજ (વિ) છીનાળવો, વ્યભિચારી.
રાંડબાજી (ના) વ્યભિચાર.
રાંડવું (ક્રિ) રંડાવું. વિધવા થવું.
રાંડવો (વિ) બાયલો. નામરદ.
રાંડીરાંડ (ના) રાંડેલી સ્ત્રી. વિધવા.
રાંઢવું (ના) પાણી કાઢવાનું દોરડું.
રાંઢો (ના) વાળુ, બપોર પછીનું ભોજન.
રાંદેલ (ના) રન્યાદેવ. જવારા. માતા.
રાંધણછઠ (ના) શ્રાવણની છઠ.
રાંધણિયું (ના) રસોડું, પાકશાળા.
રાંધણિયો (ના) રાંધનારો, રસોઈઓ.
રાંધણી (ના) રસોડું, રાંધણિયું.
રાંધણું (ના) રસોઈ. રાંધવાના પદાર્થો.
રાંધવું (ક્રિ) પકાવવું, બાફવું. રસોઈ કરવી
રાંપ, રાંપડી (ના) કળપી, ખેડનું એક ઓજાર
રાંપવું (ક્રિ) કળબવું. છોડની હાર કરવી.
રાંપી (ના) મોચીનું એક ઓજાર.
રાંભો (ના) એક ખોદવાનું ઓજાર. બેડોલ.
રાઈ (ના) રાજિકા, એક જાતનું મસાલે વપરાતું ધાન્ય.
રાઈતીકેરી (ના) રાઈ ભરેલી કેરી.
રાઈતું (ના) રાઈ, દહીં અને મીઠું મેળવેલો ખોરાક

રાએણુ (ના) રાયણ, એક ઝાડ તથા તેની ટીસી.
રાકા (ના) પૂર્ણિમા, પૂનેમ.
રાકેશ (ના) પૂર્ણચંદ્ર, શશિ.
રાક્ષસ (ના) દૈત્ય, અસુર. ભયંકર માણસ.
રાક્ષસગણ (ના) રાક્ષસના સ્વભાવાળા ગ્રહનો સમૂહ.
રાક્ષસી (ના) રાક્ષસની સ્ત્રી.
રાક્ષસી (વિ) સખ્ત. જંગલી.
રાક્ષી (ના) દાઢની પાસેના અણીદાર દાંત.
રાખ (ના) રક્ષા. વાની, ખાખ. રાખેલી સ્ત્રી.
રાખચોળવી (વિ) વેરાગી થવું.
રાખડી (ના) રક્ષા, રક્ષણનો દોરો.
રાખપત (ના) માન રાખવું તે.
રાખરખાવટ (ના) પક્ષપાત.
રાખવું (ક્રિ) પાળવું. ઉછેરવું. સંભાળવું. મૂકવું. પિષવું.
રાખસ (ના) રાક્ષસ, દનુજ, દાનવ.
રાખસી (ના) રાક્ષસી, દાનવી.
રાખસીમાયા (ના) ગટોરગચ્ચનો બજાર, ઇંદ્રજાળ.
રાખોડી, રાખોડો (ના) રાખ, ભસ્મ.
રાગ (ના) ગાયનની તરેહ (એ છ છે જુઓ ખટરાગ). દેશી, ઢાળ, ચાલ. સાદ. પ્રીતિ, અનુરાગ.
રાગડો (ના) લાંબો સાદ.
રાગણી (ના) રાગિણી, રાગની સ્ત્રી. મિશ્રરાગ.
રાગમાળા (ના) ઘણા રાગની એકંદર રચના.
રાગી (વિ) પ્રેમી. લાગણીવાળું.
રાગોડો (ના) રાગડો, અનિયમિત રાગ.
રાઘુ (ના) પોપટ. શુક.
રાચ, રાચરચીલું (ના) ઘરમાં વપરાતો સરસામાન.
રાચવું (ક્રિ) ખુશી થવું.
રાજ (ના) રાજ્ય. રાજા. (વિ) રાજકીય.
રાજકદેવક (વિ) મુલતાની આસમાની.
રાજકન્યા (ના) રાજાની કુંવરી.
રાજકવિ (ના) રાજાનો આશ્રિત કવિ.
રાજકીય (વિ) રાજાનું. રાજ્ય સંબંધી.
રાજકુંવર (ના) રાજપુત્ર, કુમાર.
રાજકુંવરી (ના) રાજકન્યા.
રાજગરો (ના) એક ફળાહારમાં વપરાતું ધાન્ય.
રાજગાદી (ના) સિંહાસન, રાજપાટ.
રાજચિહ્ન (ના) રાજાપણાની કે રાજાની આપેલી નિશાની. મોહોરછાપ.
રાજ થવું (ક્રિ) ખુશ થવું, રીઝવું.

રાજદંડ (ના) રાજાની લાકડી. રાજ્યાસન.
રાજદ્વારી (વિ) રાજનીતિસંબંધી.
રાજધર્મ (ના) રાજાની ફરજો.
રાજધાની (ના) મુખ્ય શેહેર, પાયતખ્ત.
રાજન્ (ના) રાજાનું સંબોધન.
રાજનગર (ના) રાજધાની. અમદાવાદ.
રાજનીતિ (ના) રાજ ચલાવવાની વિદ્યા. રાજાપ્રજાનું વર્તન.
રાજપાટ (ના) રાજગાદી. રાજ્ય.
રાજપદ (ના) રાજાની પદવી.
રાજભક્ત (ના) રાજાની તરફ વફાદાર.
રાજભક્તિ (ના) રાજાપ્રતિ પ્રીતિ, પૂજ્યભાવ.
રાજમંદિર (ના) રાજાનો મહેલ.
રાજમાન્ય (વિ) રાજાથી પ્રતિષ્ઠા પામેલું.
રાજમાર્ગ (ના) રાજાને જવા આવવાનો રસ્તો. મોટો રસ્તો.
રાજમુદ્રા (ના) રાજાની મોહોર.
રાજયોગ (ના) યોગાભ્યાસનો એક પ્રકાર. રાજા થવાનો ગ્રહયોગ. (જ્યોતિષમાં).
રાજર્ષિ (ના) તપ કરી ઋષિપદ પામેલો ક્ષત્રી.
રાજવટ (ના) દરબારની રીતભાત.
રાજવંશ્ય, રાજવંશી (વિ) રાજાના કુળનું.
રાજવી (ના) શોકગીત.
રાજવૈદ્ય (ના) રાજાનો આશ્રિત વૈદ.
રાજશ્રી (વિ) રાજેશ્રી. રાજમાન્ય.
રાજસ (વિ) રજોગુણી. રાજા જેવું.
રાજસૂય (ના) એક યજ્ઞ, સોમયાગ.
રાજહંસ (ના) લાલ ચાંચ ને પગવાળો સફેદ હંસ.
રાજા (ના) (જુઓ) ભૂપ. વર્ગમાં શ્રેષ્ઠ
રાજાધિરાજ (ના) ચક્રવર્તી, રાજાઓનો રાજા.
રાજિયો (ના) રાજવી, શોકનું એક ગીત.
રાજી, રાજીખુશી (વિ) ખુશી, કબૂલ.
રાજીનામું (ના) રાજીથી નોકરી છોડવાની અરજી.
રાજીરજાવંદી (ના) પોતાની ઈચ્છા અને રજા.
રાજીવ (ના) કમળ. (જુઓ). મહોત્પલ.
રાજેંદ્ર (ના) રાજાઓનો રાજા.
રાજેશ્રી (વિ) રાજાની શ્રીથી શોભતું.
રાજ્ય (ના) રાજ. રાજાની સત્તાનો મુલક. રાજા જેવો અમલ.
રાજ્યાભિષેક (ના) રાજાને ગાદીએ બેસવાની ક્રિ
રાજ્યાસન (ના) તખ્ત, રાજપાટ, રાજ્યા

રાડું (ના) જુવારનો સાંઠો. તીર.
રાઢ, રોઢય (ના) બૂમ. કજિયો.
રાણી (ના) રાજ્ઞી, રાજપત્ની. રાજ કરનારી [સ્ત્રી.
રાણો (ના) રજપૂત રાજા.
રાણોથવો (ક્રિ) રાજ થવો (દીવો).
રાત (ના) રાત્રિ, નિશા, નિશીથિની. ત્રિયામા, ક્ષણદા, ક્ષપા, વિભાવરી, તમસ્વિની, રજની, યામિની, જામની, તમી.
રાત (પ્ર) બેદરકારી અર્થે. જેમ બલારાત, નૂરાત. [તીરાત. ઈ૦
રાતડાં (ના) ખડખડિયાં, સુંવાળી.
રાતડિયાં (ના) ગાજર.
રાતડિયો (ના) રાતી જુવાર.
રાતદહાડો (અ) રોજ, નિત્ય, હંમેશ.
રાતબ, રાતમ (ના) ઉકડો. નિત્ય આપવાનું તે.
રાતલડી (ના) રાત (કવિતામાં).
રાતું (વિ) રક્ત, લાલ, કસુંબી રંગનું.
રાતોરાત (અ) રતોવાઈ, રાતનાજ.
રાત્ર, રાત્રિ (ના) રાત (જુઓ).
રાધા, રાધિકા, (ના) વિશાખા. શ્રીકૃષ્ણની પ્રિયા.
રાદ્ધાંત (ના) સિદ્ધાંત, નક્કી ઠરાવ.
રાન (ના) અરણ્ય, જંગલ, રણ, અટવી, વિપિન, ગહન, કાનન, વન. વગડો, ઉજ્જડ [મેદાન.
રાની (વિ) જંગલી. કમસમજનું.
રાફડો (ન) સાપનું દર.
રાબ (ના) ઘેંસ, ભડકું. [ઉકાળો.
રાબ, રાબડી (ના) ગળપણ સાથે ઓસડિયાંનો
રાબડ, રાબડિયું (વિ) રાબડી જેવું નરમ.
રાબડું (ના) રાબડી (તિરસ્કારમાં).
રામ (ના) સર્વમાં રમણ કરનાર આત્મા તથા પરમાત્મા. દમ, હિંમ્મત. આનો. દશરથપુત્ર. પરશુરામ. બળરામ.
રામકળી (ના) એક સવારે ગાવાની રાગણી.
રામકી (ના) બાવી, સુંધુડી.
રામગોવાળિયો (ના) ગમે તેમ ફરતો નાગો છોકરો.
રામઢી (ના) ગાયનની એક ચાલ.
રામજણી, રામજની (ના) ગુણિકા, વેશ્યા (ગાનારી તથા નાચનારી). [જયંતિ.
રામનવમી, રામનોમી (ના) ચૈત્ર શુદ્દ ૯, રામ-
રામપાત્ર (ના) માટીનું વાસણ. પહેરું, શકોરું.
રામફળ (ના) એક સીતાફળ જેવું રતુંબડું ફળ.
રામબાણું (ના) આબાદ, અસરકારક.
રામરક્ષા (ના) રામચંદ્રની પ્રાર્થનાપોથી. રામકૃપાથી થતું રક્ષણ.
રામરસ (ના) સબરસ. મીઠું.
રામરામ (ના) રામસ્મરણ પૂર્વક નમસ્કાર.
રામા (ના) સુંદર સ્ત્રી, યોષા, વધૂ, પ્રતીપદર્શિની, અંગના, ભીરૂ, કામિની, વામલોચના, પ્રમદા, માનિની, કાંતા, લલના, નિતંબિની, સુંદરી, રમણી, કોપના, ભામિની, વરારોહા, મત્તકાશિની. (તથા બીજાં સ્ત્રીના સ્વભાવ ઉપરથી પડેલાં અનેક નામો જાણવાં હોય તો જુઓ "બૈરી" શબ્દ).
રામાયણ (ના) રામચરિત્રની કથા. લાંબી અદ્ભુત વાર્તા.
રામૈયો (ના) સૂંઢ વગરનો કોશ.
રામોશી (ના) ખાનગી પગારે રાખેલો પોલીસ [સીપાઇ.
રાય (ના) રાજા. ધનવાન્ પુરુષ.
રાયઆમળાં (ના) રાયઆમળીનાં ફળ.
રાયઆમળી (ના) એક ઝાડ.
રાયણ (ના) એક ઝાડ તથા તેની ટીશી.
રાયણફૂકડી (ના) સૂકી રાયણ.
રાયત (ના) કિફાયત, કમતાઈ.
રાવ (ના) રાય, રાજા. ફરિયાદ. ચાડી.
રાવટી (ના) નાનો તંબુ.
રાવણું (ના) રજપૂત ઠાકોરનો મેલાવડો. સીપાઈનું [રહેઠાણ.
રાવત (ના) ઘોડેસ્વાર. ચરવાદાર.
રાવળિયો (ના) એક શૂદ્ર જાતિ.
રાવળું (ના) રાવણું. [ગલો.
રાશ (ના) અછોડો. દોરડી. પાગ. લગામ. ઢ-
રાશિ, રાશી (ના) નક્ષત્રચક્રની ૧૨ વિભાગ (મેષ, વૃષભ, મિથુન, કર્ક, સિંહ, કન્યા, તુલા, વૃશ્ચિક, ધન, મકર, કુંભ, અને મીન) માંનો પ્રત્યેક. ઢગલો. ગણિતના અંકનો [સમૂહ.
રાષણ (ના) એક ઓષધિ.
રાષ્ટ્ર (ના) રાજ્ય. દેશ. પ્રાંત.
રાસ (ના) રાશ, અછોડો. શ્રીકૃષ્ણ અને ગોપીઓની કૂદડી ફરવાની ક્રીડા. રાશિ. પંક્તિ.
રાસડી (ના) કોશની દોરી.
રાસડો (ના) એક દેશી, (ગાયનની). એક તરેહનો
રાસધારી (ના) રાસનો ખેલ કરનાર. [ગરબો.
રાસભ (ના) ગધેડો, ખર, ગર્દભ.

ાસી (વિ) ખરાબ, નરસું. હલકું.
ાસ્ત (વિ) ખરૂં, વાજબી, સત્ય.
ાસ્તી (ના) સચ્ચાઈ, પ્રામાણિકતા.
ાહ (ના) રસ્તો, માર્ગ. રીત. ચાલ. વાટ. રાહુ
ાહદારી (ના) પરમિટ. રજાચિઠ્ઠી. (ગ્રહ).
ાહદારી (વિ) સરીઆમ, ધોરી.
ાહુ (ના) એક ગ્રહ, તમ, સ્વર્ભાનુ, સૈંહિકેય, વિધુંતુદ. પૃથ્વી, નડતું માણસ.
ાળ (ના) એક ઔષધિ. એક સિક્કો. ડાલર.
રિંખવું (ક્રિ) ઘુંટણિયાં ભરવાં.
રિંગણી (ના) વેંગણનું ઝાડ.
રિંગણું (ના) વેંગણ, વાંગી, વંત્યાક.
રિંગવું (ક્રિ) રિંખવું, બાળકે ચાલવું.
રિકઝિક (અ) રકઝક. ભાંજગડ.
રિક્થ (ના) ધન, વિત્ત, દ્રવ્ય.
રિટિ (ના) નંદી, પોઠીઓ.
રિદ્ધિ (ના) ઋદ્ધિ, લક્ષ્મી, દોલત.
રિપુ (ના) શત્રુ, દુશ્મન. ભેદુ.
રિવાજ (ના) ચાલ, શિરસ્તો.
રિષ્ટ (વિ) શુભ, માંગલિક.
રિષ્ટિ (ના) તરવાર, ખડ્ગ, અસિ.
ી (પ્ર) નારીજાતિ સર્વનામની છઠ્ઠી વિભક્તિનો. જેમ, તમારી, હમારી.
ીંછ (ના) રીક્ષ, એક જનાવર.
ીજ (ના) રીઝ, ખુશી. ઈનામ.
ીજવું (ક્રિ) ખુશ થવું, રાજી થવું.
ીડ, રીઢ (ના) રાઢ, બૂમ, ચીસ.
ીઢું (વિ) ઠરેલ, વપરાઈ મજબૂત થએલું, નકામું.
ીત (ના) રીતિ, પ્રકાર, રૂઢિ. ભાત. આચાર.
ીતભાત (ના) આપવાં લેવાનો વ્યવહાર.
ીતિ (ના) પ્રકાર. વિધિ. ચાલ, રૂઢિ. તરેહ.
ીધ (ના) રિદ્ધિ, ધન.
ીખાવું (ક્રિ) પીડાવું, પીલાવું.
ીમ (ના) ૨૦ ધાયા. ૪૮૦ નંગ.
ીસ (ના) ગુસ્સો, ક્ષણિકક્રોધ.
ીસામણાં (ના) રીસ કરવી તે.
ીસામણું; રીસાળ (વિ) રીસાય તેવું.
ુક્કો (ના) ટૂંકી ચિઠ્ઠી.
ુક્તિ (ના) ઇચ્છા, મનોવૃત્તિ.
ુચવું (ક્રિ) ભાવવું, ગમવું.
રુચિ (ના) ભાવ. ઈચ્છા. ભૂખ.
રુચિર (વિ) સુંદર, મનહર, દિલપસંદ.
રુજવાત (અ) રજુઆત, હાજર.
રુણ્ડ (ના) ડોકું, માથું, મસ્તક, શિર.
રુદન (ના) આક્રંદ, કલ્પાંત.
રુદય (ના) હ્રદય, અંતઃકરણ.
રુદ્ર (ના) શિવનું વિકાળ રૂપ. એ ૧૧ ગણાય છે. અજયકપાદ, અહિર્બુધ્ન, વિરૂપાક્ષ, સુરેશ્વર, પિનાકી, કપાલી, ભગ, સ્થાણુ, અપરાજિત, સાવિત્ર, હર (જુઓ મહાદેવ શબ્દ).
રુદ્રતાલ (ના) ગાયનનો એક તાલ.
રુદ્રાક્ષ (ના) એક ઝાડના બી. જેની માળા શિવભક્તો પહેરે છે.
રુદ્રી (ના) શિવનો સ્તુતિપાઠ.
રુધિર (ના) લોહી, રક્ત, શોણિત.
રુન્ધન (ના) રૂંધાવું તે. અટકાવ.
રુમઝુમ (અ) ધીમી ધીમી પણ વધારે વાર ચાલતી ક્રિયા.
રુવાન (ના) મુડદું, પ્રેત, શબ.
રૂ (ના) કપાસ. કર્પાસ, કાપુસ.
રૂં (પ્ર) નાન્યતર જાતિ સર્વનામની છઠ્ઠી વિભક્તિનો. જેમ તમારૂં.
રૂંઆં, રૂંઆંટી (ના) કુમળા અને ઝીણા વાળ.
રૂંઉ (ના) કુમળો ને ઝીણો વાળ.
રૂંધણ (ના) રુન્ધન, રોધન.
રૂંધવું (ક્રિ) રોકવું. શ્વાસ ગુંગળાવવો.
રૂંધાવું (ક્રિ) રોકાવું, કબજે થવું.
રૂઈદાર (વિ) રૂવાળું.
રૂએ (અ) દ્વારે, યોગે, મારફતે, પ્રડે.
રૂકાર (અ) હા. સંમતિદર્શક.
રૂકો (ના) નાની ચીઠી.
રૂખ (ના) વૃક્ષ, ઝાડ. ગાલ. ચેહેરો. બજારનો રૂંગ. વલણ. ઇચ્છા.
રૂખડું (ના) વૃક્ષ, ઝાડ.
રૂખસુત (ના) રજા, છુટી. બરતરફી.
રૂખી (ના) ઋષિ, મુની, તપસ્વી.
રૂજ (ના) રૂઝ, નવી ચામડી આવવી તે.
રૂજુ (ના) રજૂ.
રૂઝવું, રૂઝાવું (ક્રિ) ઘા પૂરાવો. મટવું.
રૂઠવું (ક્રિ) ગુસ્સે થવું, કોપવું.

રૂડું (વિ) સારૂં.
રૂઢ (ઉ) પ્રસિદ્ધ, સર્વમાન્ય. રૂઢીને અનુસરતું.
રૂઢિ (ના) ચાલતી રીત. પ્રચાર. વહીવટ.
રૂત (ના) ઋતુ, રત, મોસમ.
રૂદય, રૂદે (ના) હૃદય, અંતઃકરણ.
રૂપ (ના) આકાર. ચેહેરો. સૌંદર્ય.
રૂપ (વિ) જેવું, સરખું, તુલ્ય.
રૂપઇયો (ના) રૂપીઓ. એક રૂપાનો સિક્કો.
રૂપક (ના) રૂપકથન. એક કવિતાનો અલંકાર. એક તાલ. રૂપિયો. ટકો.
રૂપરંગ (ના) આકાર અને રંગ.
રૂપવતી (ના) રૂપાળી સ્ત્રી.
રૂપાળું (વિ) સુંદર, શોભિતું. ફૂટડું. [સિક્કો.
રૂપિયો (ના)રૂપક, રૂપાનો ૧૬ આના કીમતનો
રૂપી (વિ) રૂપનું, રૂપવાળું. સ્વરૂપ સંબંધી.
રૂપું (ના) રૂપ્ય, રૌપ્ય, એક સફેત ધાતુ.
રૂપેરી (વિ) રૂપાનું, રૂપાજેવું.
રૂપૈયો (ના) રૂપીઓ.
રૂબરૂ (અ) સન્મુખ, મોં આગળ.
રૂમડી (ના)શરીરમાંથી લોહી ખેંચવાની નળી.
રૂમાલ (ના) ચોરસ કોરવાળો કાપડનો કટકો.
રૂમેમસ્તકી (ના) એક જાતનો ગુંદર, ઔષધિ.
રૂલ (ના) ધારો, ઠરાવ, નિયમ.
રૂલ, રૂલર (ના) આંકણી.
રૂવું (ના) રૂઉં, નાનો ઝીણો વાળ.
રૂવેલ (વિ) રૂથી ભરેલું.
રૂશનાઈ (ના) સાહી, રોશની.
રૂશવત (ના) લાંચ. પાનસોપારી.
રૂશવતખોર (વિ) લાંચ ખાનાર.
રૂસણું (ના) રોષ, રીસ.
રૂહ (ના) જીવ, આત્મા.
રે (અ) અરે. ઓ. ઈ૦ અર્થ. [અંબે માત.
રે (પ્ર) સ્વરને લંબાવવા અર્થે. જેમ અલબેલીરે
રેંકડો, રેંકળો(ના)એક જાતની સવારીની ગાડી.
રેંગણ (ના) વેંગણ, રિંગણું, વંતાક.
રેંટ (ના) પાણી કાઢવાનો ચરખો. ઢોચકું.
રેંટમાળ (ના) રેંટનાં ઢોચકાંની હાર.
રેંટિયો (ના) સૂતર કાંતવાનો યંત્ર. ચરખો.
રેંહુડો (ના) રેંટિયો, ચરખો.
રેંઢવું (ક્રિ) ચાલ્લું, ખટારો. ગાડું.
રેણ (ના) ડાંખ, ટંકણખાર મિશ્રિત ધાતુનો [ભૂકો.
રેખ (ના) રેખા, લીટી. જડ.
રેખતો (ના) એક ઉર્દુ કવિતાનું વૃત્ત.
રેખાંશ (ના) પૃથ્વીના મુકરર કરેલા સ્થળથી પૂર્વ પશ્ચિમનું અંતર તે.
રેખા (ના) લીટી. હાથેળીના કાપા. વિષુવવૃત્તને કાપતી ધ્રુવને મળતી લીટી.
રેચ (ના) રેચન, જુલાબ. ધમકી.
રેચક (ના) પ્રાણાયામનો એક પ્રકાર. (વિ) રેચ [કરનાર.
રેજી (વિ) રેજાવાળું. દાણાદાર. છુટક.
રેજું (ના) પાસા ઉપરનો દાણો. એક દાવ.
રેજો (ના) કટકો. ખંડ.
રેડવવું (ક્રિ) ચલાવી લેવું.
રેડવું (ક્રિ) ધારા પાડવી. ઊંચેથી નાંખવું.
રેઢિયાળ (વિ) રખડતું, રવડતું. હલકું.
રેઢિયાળું (વિ) નરસું. કદરૂપું.
રેઢું (વિ) રખડતું, છૂટું.
રેણ (ના) (જુઓ) રાત. રેણું.
રેણુ (ના) ધૂળ, રજ.
રેણુકબીજ, રેણુકા (ના) એક ઓષધિ.
રેત (ના) ધાત, વીર્ય. રેતી.
રેતડી (ના) રેતરડી, કાનસ.
રેતદાની (ના) રેતી ભરવાનું પાત્ર, રેતિયું.
રેતરડી (ના) કાનસ, ઘસવાનું એક ઓજાર.
રેતાળ (વિ) રેતીવાળું.
રેતિયું (ના) રેતદાની.
રેતી (ના) પથ્થરની પાણીથી થએલી કાંકરી.
રેન (ના) રજની, રાત (જુઓ).
રેફ (ના) રકારની નિશાની. ° જેમ, વર્ષ. હર્ષ.
રેલ (ના) પાણીનું પુર. છોળ.
રેલછેલ (ના) અતિશયપણું.
રેલાવું (ક્રિ) પ્રવાહી પેઠે પસરવું.
રેલિયું (વિ) રેલ સંબંધી. પ્રવાહી.
રેલો (ના) પ્રવાહીનું વહેલું તે.
રેલ્વે (ના) લોઢાનો સડક. આગગાડી.
રેવંચી (ના) એક જાતની વનસ્પતિ.
રેવડી (ના) ખાંડની ચાસણીમાં તલ નાંખી કરેલી ચકતી. ફુલેતી.
રેવતી (ના) એક નક્ષત્ર.
રેવન્ત (ના) ઘોડો, ઘોટક, હય, અશ્વ.

રેપા (ના) રેખા, લીટી.
રેસ (ના)રૂપીઆનો ૪૦૦મો ભાગ. (વિ) જરાક.
રેશમ (ના) હીર.
રેશમી (વિ) રેસમનું.
રેસા (ના) તંતુઓ.
રેહેમ (ના) કૃપા, દયા, મેહેરબાની.
રૈ (ના) ધન, દ્રવ્ય.
રૈયત (ના) પ્રજા, રાજસત્તામાં રહેનાર.
રૈવત (ના) એક મનુ.
રો (પ્ર) ત્રરજાતિ સર્વનામનો છઠ્ઠીનો. જેમ તમારો, હમારો.
રોંચું (વિ) ગામડિયું. જંગલી.
રોંઢો (ના) વાળુ. ત્રીજો પહોરનો વખત.
રોક (વિ) રોકડું. રોકાણ.
રોકડ (વિ) રોકડું. (ના) ધનના સિક્કા.
રોકડમેળ (ના)રોકડ આપ લેના હિસાબની વહી.
રોકડિયું (વિ)તરત નાણું લેનાર કે દેનાર. હાજર
રોકડું (વિ) તરત હિસાબ ચૂકવેલું. જિવાબી.
રોકવું (ક્રિ) અટકાવવું, થોભાવવું. ઘેરવું.
રોકાણ (ના) અટકાવ, ખોભરાટ. અડચણ.
રોકાવું (ક્રિ) અટકવું. રૂંધાવું.
રોક્કડ (ના) રોકડ ધન.
રોખણું (ના) લોકનો જમાવ. બખેડો.
રોગ (ના) રુજ, રુજા, ઉપતાપ, વ્યાધિ, ગદ, આમય, દરદ, મંદવાડ, આજાર.
રોગરાઈ (ના) રોગ અને બીજી પીડા.
રોગાન (ના) એક જાતનું મિશ્રિત તેલ.
રોગિયું (વિ) રોગી, માંદું, દરદી.
રોગિષ્ઠ (વિ) રોગવાળું, માંદું, દરદી.
રોચડી (ના) જૂઠું. લુચ્ચાઈ.
રોજ (ના) દહાડો. દિવસની મહેનત.
રોજ (અ) નિત્ય, હમેશ, દહાડી.
રોજગાર (ના) ધંધો, ઉદ્યમ, કામ.
રોજગારી (વિ) ધંધે લાગેલું.
રોજનામું (ના) રોજમેળ, નિત્યના હિસાબની
રોજનિશી (ના) નિત્યનોંધ, ડાયરી. [ચોપડી.
રોજમેળ (ના)રોજની આપલે નોંધવાની વહી.
રોજરોજ (અ) હમેશાં, નિરંતર.
રોજિન્દાર (ના) રોજે રહેનારો કારીગર.
રોજી (ના) ધંધો. ગુજરાન. પેદાશ. [હાડો.
રોજો (ના) રુખર. મુસલમાનનો અપવાસનો દ-
રોઝ (ના) એક પશુ. જડભરત.
રોટલી (ના) પાતળો ને નાનો રોટલો. ખોરાક.
રોટલો (ના) મોટી જાડી ભાખરી.
રોટલો વાળવો (ક્રિ) કામ બગાડવું.
રોડું (ના) ઈટનો કટકો.
રોઢો (ના) મોટું છાણું.
રોણુ (ના) કજીઓ, બખેડો.
રોણુક (ના) રોનક, તેજ. રચના.
રોદડાંરડવાં, રોદણાંરડવાં (ક્રિ) રડીને દુઃખ કહેવું.
રોધ (ના) રૂદન, આક્રંદ.
રોધ (ના) અટકાવ, રુન્ધન.
રોધવું (ક્રિ) રોકવું, બંધ કરવું.
રોન (ના) સીપાઈનો પોહોરો.
રોનક (ના) તેજ. રચના. ઝલે.
રોપ (ના) છોડવો. જડ. ભભકો.
રોપણી (ના) વાવવું–થાપવું–રોપવું તે.
રોપવું (ક્રિ) રોપણી કરવી.
રોપી (વિ) ભભકાદાર. શેખી. ગર્વિષ્ઠ.
રોપો (ના) રોપ, છોડ.
રોબ (ના) ભભકો, ડોળ. ગર્વ. ડર.
રોબડ (વિ) અક્કલવિનાનું, બેવકુફ.
રોમ (ના) રૂંવાં, વાળ.
રોમાવળી (ના) રૂંવાંટીની હાર.
રોયલી (ના) લોલી, નાની બિલાડી.
રોયો (અ) પીટયો, રડયો (ધિક્કારમાં).
રોલ (ના) ચક્કર, ફેર, તમ્મર.
રોવડાવવું (ક્રિ) કોઈ રડે તેમ કરવું.
રોવું (ક્રિ) રડવું, રૂદન કરવું.
રોશન (વિ) જાહેર, ખુલ્લું, પ્રસિદ્ધ.
રોશનાઈ (ના) ચળકાટ. દીપપ્રકાશ. સાહી.
રોશની (ના) ઝલે, પ્રકાશ.
રોષ (ના) રીસ, ગુસ્સો, ક્રોધ.
રોહિણી (ના) એક નક્ષત્ર.
રોળ (ના) અચોક, મરકી. મોટો ગભરાટ.
રોળવાવું (ક્રિ) ખીજવાવું, ચીડાવું.
રોળવું (ક્રિ), ચોળવું, મસળવું.
રોળાવું (ક્રિ) ખરડાવું. અથડાવું. માર ખાવો.
રોળો (ના) ભાંજગડ, પંચાત. રળતર.
રૌદ્રરસ (ના) કાવ્યના નવરસમાંનો એક ક્રોધની અસર.

લ.

લ (ના) ૨૮મો વ્યંજન. લઘુની સંજ્ઞા. [ખી.
લઊઓ(ના) લોઓ,રાજાનો મશ્કરો, હાજરજવા-
લકવો (ના) પક્ષઘાત, પંખવા. એક રોગ.
લકીર (ના) લીટી, ઓળ, રેખા.
લક્કડ (ના) લાકડું, કાષ્ઠ.
લક્કડકોટ (ના) લાકડાનો બનાવેલો કોટ. લાક-
લક્કડખોદ (ના)એક જાતનો પંખી. [ડાનું બંદર.
લક્ષ (ના) ધ્યાન, એકી નજર.
લક્ષ (વિ) સો હજાર, લાખ.
લક્ષણ (ના)ચિહ્ન, નિશાની. વર્તણુક. વ્યાખ્યા.
લક્ષણા (ના) શબ્દની એક વૃત્તિ. [રૂપ.
લક્ષવું(ક્રિ)ધારવું, તાકવું. અટકળવું. તર્ક બાંધવો.
લક્ષાધિપતિ (વિ) લખી, લાખનો માલિક.
લક્ષાવધિ (અ) ઘણાજ, લાખે લેખાં હોય તેમ.
લક્ષી (વિ) લક્ષ આપનાર.
લક્ષ્મી (ના) ધન. પદ્મા. શોભા. દેવી સ્ત્રી.
લક્ષ્ય (ના) લક્ષ આપવાનો પદાર્થ.
લક્ષ્ય (વિ) લક્ષ આપવા જેવું.
લખ (ના) લક્ષ. લત. લક્ષ્મી. લાખ રૂપીઆ.
લખત (ના) સરતનો લેખ, કરારપત્ર.
લખતંગ (વિ) લા૦, લખનાર.
લખપતિ (વિ) લાખરૂપીઆની પુંજીવાળો.
લખમી (ના) લક્ષ્મી (શબ્દ જુઓ).
લખવું (ક્રિ) વર્ણચિહ્ન કરવાં. ચીતરવું. નોંધવું.
લખવો (ના) લકવો, એક રોગ.
લખાઈ (ના) લખામણ, લખવાનું મેહેનતાણું.
લખાણ (ના) લેખ. લખવાનો વિષય.
લખામણ, લખામણી(ના) લખવાનું મેહેનતાણું.
લખાવવું(ક્રિ)લખે તેમ કરવું. નંખાવવું. તલપવું.
લખાવું (ક્રિ)પડવું, અશક્ત થવું. લખી શકાવું.
લખિત (ના) નસીબ લખ્યાલેખ.
લખિતંગ (વિ) લખનાર, લા૦
લખુંપતરૂં (ના) લખત, લેખ. [ઓનો ધણી.
લખેશ્રી, લખેશ્વરી (વિ) લખપતિ, લાખ રૂપી-
લખોટવું (ક્રિ) લાખ લગાડી ઘૂંટવું.
લખોટી (ના) મંજો, રમવાની ગોળી.
લખોટી, લખોટેલી (વિ) લાખ લગાડેલી.
લખોટો (ના) મોટી લખોટી.
લખ્ખણ (ના) લક્ષણ, સ્વરૂપ. ગુણકર્મ.
લગ (ના) મોભ અને મોભિયાં વચ્ચેનો કા
લગડી (ના) લાંબી ઢાળકી. સોનાની લાદી
લગડું (ના) ગધેડાનું છાતડું.
લગણ (અ) સૂધી, લગી, પર્યંત, તક.
લગત (ના) સંબંધ. (અ) પાસે, જોડેજ.
લગત (વિ) લગતું. લાગેલું.
લગતું (વિ) સંબંધી, સાથેનું.
લગન (ના) લગ્ન, વિવાહ, સ્યાહી. લેહ.
લગનસરા (ના) લગ્નની મોસમ.
લગનિયો (ના) વરને તેડવા જનારો માણસ
લગની (ના) લેહ, ધ્યાન.
લગભગ (અ) પાસે. નજીક. આસરે.
લગરીએક, લગરીક (વિ) લગારેક, જરા, થોડું
લગવાડ (ના) સંબંધ.
લગાડવું (ક્રિ) અરકાડવું. વળગાડવું. ભાળ-
વું. ચોપડવું, ચોંટાડવું.
લગામ(ના)ચોકડું તથા ચોકડાની દોરી. અંકુશ
લગાર, લગારેક (અ) થોડું, જરા, કંઈ.
લગાવવું (ક્રિ) ચોપડવું. મારવું.
લગી (અ) સૂધી, લગણ, વેર, પર્યંત.
લગે (અ) ઉત્તેજન સૂચક.
લગોલગ (અ) પાસે પાસે, સોડમાં. લગલગ
લગ્ગુ (અ) સાથે, જોડે. નજીક, પાસે.
લગ્ન (ના) લગન, વિવાહ. પાંચ ઘડીનો સ-
મય (જ્યોતિષમાં). [શકવાની શક્તિ.
લઘિમા (ના) એક સિદ્ધિ. ઘણુંજ હલકું થઈ
લઘુ (વિ) નાનું. હલકું. હ્રસ્વ સ્વર અથવા
એક માત્રાનો (વર્ણ).
લઘુલાઘવી (ના) હાથચાલાકી,હસ્તલાઘવ વિદ્યા.
લઘુશંકા, લઘ્વી (ના) પિશાબ, મૂત્ર.
લંક (ના) પાતળી કંમર. [વણની નગરી.
લંકા (ના) સિંહલદ્વીપ. મોટી આતશબાજી. રા-
લંગડ (વિ) લંગ, પગે ખોડવાળું.
લંગડાવું (ક્રિ) ખોડાવું, રાંટું ચાલવું.
લંગડું (વિ) લંગડ. પંગુ, પાંગળું.
લંગર (ના) નાગર, લોલી, બિલાડી. એક
રેશું. દોરી બાંધેલો પથ્થર.
લંગરવું (ક્રિ) નાગરવું, લંગર નાંખવું.
લંગરિયું (ના) લંગર, દોરી બાંધેલો પથ્થર.
લંગૂર, લંગૂલ (ના) વાંદરો, કપિ. [કટકો.

લંગોટ (ના) કાછો, કછોટો.
લંગોટબંધ (વિ) બ્રહ્મચારી.
લંગોટિયો (ના) બાળમિત્ર. વેરાગી.
લંગોટી (ના) કછોટી.
ગોટી મારવી (ક્રિ) કંદોરામાં લૂગડાની કછોટી બાંધવી. વેરાગી થવું
લંગોટો (ના) કાછોટો, મોટી લંગોટી
લંઘન (ના) લાંઘણ, હદથી ઉપવાસ કરવો તે.
લંઘવું, (ક્રિ) લાંઘવું, અડીજડીમે હુઘરાણી કરવી.
લંઘી (ના) કૂટતાં શીખવનાર. લંઘાની સ્ત્રી.
લંઘો (ના) સરણાઈ વગાડનાર મુસલમાન.
લઘોરૂ (વિ) કૃપાળી સ્ત્રી.
લચક (ના) મચક, આંચકો.
લચકવું, (ક્રિ) ભારથી મરડાવું. વાંકું વળવું.
લચકો (ના) પોચા પદાર્થનો લોંદો. (વિ) ઘાડું, [લોંદા પડવું.
લચડવું (ક્રિ) લપેટવું. ચોપડવું.
લચણડ (ના) ખેન, નડતર, આથાફટિયું મનુષ્ય, [ઝોડ.
લચલચવું (ક્રિ) લચકવું.
લચવું (ક્રિ) જરાક નમવું, ઢીલું પડવું.
લચાણડ (ના) લચણડ, ઝોડ, ખેન.
લચ્છન (ના) લક્ષણ, સ્વરૂપ ગુણકર્મ.
લછ (ના) લાછ, લક્ષ્મી, ધન. મોજે.
લજવાવું (ક્રિ) શરમાવું, લાજવું.
લજામણી (ના) લાજાળી, એક વનસ્પતિ
લજામણું (વિ) લાજ લાગે તેવું.
લજાવવું (ક્રિ) શરમાવવું.
લજ્જા (ના) શરમ.
લજ્જાળું (વિ) શરમવાળું. (ના) લાજાળી.
લજ્જિત (વિ) શરમિન્દું, ભોઠું.
લંછન (ના) લાંછન, કલંક, ડાઘ.
લટ (ના) નીમાળાની ગુચ્છ. ચોટલાની સેર. વડની મૂળી સેર,
લટક (ના) શોભિતો મરોડ. અમળાટ.
લટકણ, લટકણિયું (ના) લટકતી ચીજ,
લટકતુ (વિ) નિરાધાર. ઝુલતું. [ધાર થવું.
લટકવું (ક્રિ) અંતરિયાળ રહેવું, ટંગાવું, નિરા-
લટકાવવું (ક્રિ) લટકે તેમ કરવું, ટાંગવું.
લટકાળુ (વિ) લટકાવાળું.
લટકો (ના) છટાદાર અંગમરોડ
લટપટ (અ) ચંચલાઈસૂચક. ઝટપટ. જલદી.
લટવું (ક્રિ) હઠવું. સંકોચાવું.
લટિયાં (ના) બાબરાં, છોગા, ઘણીલટ.
લટિયું (ના) છોગું, વાળની લટ.
લટ્ટુ (વિ) એક ધ્યાની. સ્તબ્ધ
લઠ (ના) ડંગોરૂં, ડાંગ (વિ) હૃષ્ટપુષ્ટ.
લઠિંગો (વિ) લઠ, લુચ્ચો
લઠ્ઠ, લઠ્ઠો (ના) ડાંગ, જાડી લાકડી.
લડકણું (વિ) વઢકણું, કજિયાળું.
લડત (ના) લડાઈ, નાનું યુદ્ધ.
લડથડવું (ક્રિ) લથડવું, અચકાવું.
લડથડિયું (ક્રિ) લથડિયું. આથડિયું.
લડધું (વિ) ખાધેલ પીધેલ તોફાની.
લડબડવું (ક્રિ) અચકાઈ ઝુલી પડવું.
લડબડિયું (ના) ડોકરાઈ પડવું તે,
લડવું (ક્રિ) લઢવું, વઢવું. તકરાર કરવી.
લડવૈયો (ના) શૂરવીર. સુભટ, યોદ્ધો.
લડાઈ (ના) કંકાસ, લડત ટંટો. જંગ.
લડાઈખોર } (વિ) કજિયાદલાલ, વઢવાડિયું,
લડાક } લડકણું.
લડાયક (વિ) લડાઈના ઉપયોગનું.
લડાલડ, લડાલડી (ના) લડત, કજિયો.
લડાવવું (ક્રિ) લડે તેમ કરવું. રમાડવું. ચઢાવવું. લાલન કરવું.
લડું (ના) બાલ્લું વીટવાનું ઓજાર.
લડ્ડુ (ના) લાડુ, મોદક.
લઢણ (ના) રીત, તરેહ, છટા.
લઢવું (ક્રિ) લડવું. આ પ્રમાણે ડ ને ઢ નો વિપર્યય "લડ" ધાતુના બધા શબ્દોમાં થાય છે. જેમ લડાઈ–લઢાઈ. ઈ.
લણવું (ક્રિ) ફસલ્યું, તોડવું, કાતરવું. ગુણ લેવો. [સંઘરવું,
લત (ના) ધ્યાન, લેહ ટેવ, છંદ
લતા (ના) વેલ, વેલી.
લતાડ (ના) લટાર, જુક્તિથી ફેરવવાની ક્રિયા.
લતાડવું (ક્રિ) ખરાબ કરવું, લાતથી ભગાડવું.
લત્તાં (ના) લુગડાં સાજના પદાર્થો.
લત્તો (ના) જીલ્લો. જથ્થો. બેરો.
લથડવું (ક્રિ) અચકાવુ. રખડાવવું. નિરાશ થવું.
લથડાવવું (ક્રિ) અચકાવવું. રખડાવવું.
લથડિયું (ના) લડથડિયું આથડિયું.
લથબથ (અ) સજોસળ, ભેટભેટ.

લદબદ (અ) લચકા વળવા અર્થે [ની તે.
લપકલો (ના) પ્રાણીની જીભ નીકળવી અને પેસ(
લપકો (ના) ચીકણા પદાર્થનો થોડો ભાગ.
લપકોઝપકો (ના) સહજસાજ કામ થવું તે.
લપટ (ના) ઓચિંતી ઝડપ. લેહેર. પેચ.
લપટઝપટ (ના) લપટ તથા ઝપટ.
લપટવું (ક્રિ) વીટવું. પેચમાં લેવું.
લપટાવું (ક્રિ) વીટલાવું. લલચાવું.
લપટું (વિ) ઢીલું, રમતું. લાલચુ.
લપડવું (ક્રિ) લપેડવું, લેપ કરવો.
લપડાક (ના) થપડાક, તમાચો.
લપડો (ના) જાડો લેપ.
લપલપ (અ) જીભનું નીકળવું અને પેસવું તે. ઝટપટ, લવરી, સૂચક. [ધલ.
લપલપાટ (ના)આવડત વિનાની ઉતાવળ. ધાં-
લપલપિયું (વિ) લપલપ કરનાર, ધાંધલિયું.
લપસણું (ના) સરકણું, લપસી જવાય તેવું.
લપસવું (ક્રિ) સરવું. ખસી જવું.
લપાટિયો (ના) બુસટિયો, દીએર. [સૂચક.
લપુકલપુક, લપુલપુ (અ) નરમાશ ઢીલાપણું
લપુડું (વિ) વેવલું, અંલાવડું, બકી નાંખે તેવું.
લપેટવું (ક્રિ) વીટવું. સામેલ કરવું.
લપેટો (ના) લપ્પો, જરીનું વસ્ત્ર.
લપેડવું (ક્રિ) લેપ કરવો, થપેડવું.
લપેડાવું (ક્રિ) ચોપડાવું.
લપોડ, લપોડશંખ (વિ) ગપ્પીદાસ.
લપ્પડ (ના) લપડાક, થાપટ.
લપ્પનછપ્પન (અ) વિશેષતાદર્શક કથન સૂચક.
લપ્પો (ના) લપેટો, જરીનું વસ્ત્ર.
લફડાપંઘું, લફંગુ (વિ) અંઘું, જૂઠું.
લફડતું (વિ) અડફટમાં આવે તેવું, લબડતું.
લફડવું (ક્રિ) ઘણું નીચું લટકવું.
લફરું (ના) ખેન. નડતર.
લૂબ (ના) ઓડ, મોંનાં પડ.
લબડધક્કે (અ)સારીપેઠે, જોરથી. જખમારીને.
લબડવું (ક્રિ) લટકવું, ઝૂલ્યા કરવું.
લબડાવવું (ક્રિ) લબડે તેમ કરવું.
લબતરું (વિ) નાકોવત, પાતળું, મુરદાળ.
લબાચિયો (વિ) ચીથરિયો, ચીંદરિયો.
લબાડ (વિ) જૂઠું. લુચ્ચું.
લબાડી (ના) જૂઠાણું, લુચ્ચાઈ.
લબોતરું (ના) મસોતું, મેલું કપડું.
લબ્ધ (વિ) મેળવેલું, પામેલું.
લભ્ય (વિ) મળે એવું, પ્રાપ્તથતું.
લમણું (ના) ગાલની ઉપરનો અને માથા નીચેનો અવયવ.
લમ્પટ(વિ)લપટાયલું, મચેલું કાછડી છૂટો, વ્યભિચારી.
લમ્બ (વિ) લાંબું. [ભિચારી.
લમ્બ (ના) ઓળમ્બો. ઊભી લીટી.
લમ્બકર્ણ (ના)ગધેડો, ખર. (વિ) લાંબા કાનનો.
લમ્બાઈ (ના) લાંબાપણું. વિસ્તાર.
લમ્બાણ (ના) વિસ્તાર. લાંબું અંતર.
લમ્બાવવું (ક્રિ) લાંબું કરવું, વધારવું.
લમ્બાવું (ક્રિ) લાંબા સૂવું. વધવું. દીર્ઘ થવું.
લમ્બુસ (વિ) હદથી વધારે લાંબું કે ઊંચું.
લમ્બોચાઈ (ના) સીધી ઊંચાઈ.
લમ્બોદર (ના) ગણપતિ, ગણેશ, વિનાયક, વિઘ્નરાજ, દ્વૈમાતુર, ગણાધિપ, એકદંત, હેરંબ, ગજાનન.
લય (ના) નાશ. તદ્રૂપ. વિરામ (ગાયનમાં)
લયાનત (ના) ગેરિયત, શરમ.
લલકાર (ના) આલાપ, લાંબો રાગ.
લલકારવું (ક્રિ) આલાપવું, રાગ તાણવો.
લલચાવવું (ક્રિ) લાલચ આપવી લાલચમાં નાખવું.
લલચાવું (ક્રિ)લોભાવું. મોહિત થવું. [ખવું.
લલના (ના) નાજુક સુંદર સ્ત્રી. (જુઓ) બૈરી, રામા.
લલાટ (ના) ભાળ, કપાળ. નસીબ. [રામા.
લલિત (વિ) રસિક. કુમળું, નાજુક. સુંદર.
લલિત (ના) એક રાગ. એક વૃત્ત (કવિતાનું).
લલુતા (ના) તૃષ્ણા, લોભ, અતિઆશા.
લવ (ના) અંશ, ભાગ.
લવ (અ) લગાર, જરાક, થોડુંક, કંઈક.
લવંગ (ના) લવિંગ, એક તેજાનો.
લવંગિયું (વિ)લવિંગના આકારનું ઝીણું (મરચું)
લવંગિયું (ના) કાનનું એક ઘરેણું.
લવણ (ના) મીઠું, મીઠ, સૈંધવ, લુણ, નિમક
લવન્ત્રી, લવરી, લવલવ (ના) લવારો, બકવાદ
લવલવવું (ક્રિ) બબડવું, બકવું.
લવલવાટ (ના) (ના) લવન્ત્રી.
લવલેશ (અ) જરાપણ, કંઈક, જરાક.

લવવું (ક્રિ) બબડવું, બકવું. [કસાઈ.
લવાજમ (ના) નિયમિત મુદતની ફી, દસ્તુરી, હ
લવાદ (ના) પંચ, મધ્યસ્થ, વાંધો પતાવનાર.
લવાદી (ના) લવાદનું કામ, મધ્યસ્થી.
લવારી (ના) લવરી, બકવા, બડબડ, પ્રલાપ.
લવારું (ના) ધાવણું બાળક. વાછરડું.
લવારો (ના) લવારી, પ્રલાપ
લવિંગ, લવંગ (ના) લવંગ, એક તેજાનો.
લવંગિયું (ના) લવંગિયું એક કાનનું ઘરેણું.
લશુન, લશન (ના) લસણ (જુઓ).
લશ્કર (ના) સૈન્ય, સેના, ફોજ, ધ્વજિની, વાહિની, પૃતના, અનીકિની. ચમૂ, વરૂથિની, બલ, ચક્ર, અનીક, ટોળું. કાફલો.
લશ્કરી (વિ) લશ્કર સંબંધી.
લસણ, (ના) એક કંદ, લશુન, મહૌષધ, જૂજન, અરિષ્ટ, મહાકંદ, રસોનક.
લસણિયું (વિ) લસણવાળું. નમાલું.
લસણિયો (ના) લસણની ઝીણી કળી જેવડું [મણી.
લસતું (વિ) શોભતું. ઢીલું.
લસરકો (ના) લીસોટો. ઘસરકો. [તિજદાર.
લસલસતું (વિ) ગળગળિયું, ઢીલું અને ચીકણું.
લસલસવું (ક્રિ) લસલસતું થવું કે હોવું
લસવું (ક્રિ) લપસવું, સરી જવું. દીપવું.
લહરી (ના) લેહેર, તરંગ.
લહિયો, (ના) લેહિયો, લેખક. સારો લખનાર.
લહી (ના) લાહી, લોટની ખેળ.
લળકવું (ક્રિ) તેજ પ્રસરવું, ડોલવું.
લળવું (ક્રિ) નમવું. ભાવવું.
લાંક (ના) મરોડ, પાતળી ચીજનો વાંક.
લાંગ (ના) એક કઠોળ. કાછડી.
લાંગકપાથ (ના) એક સુતરવ કાપડનો તાકો.
લાંઘણ (ના) ઉપવાસ, નકોડા અપવાસ.
લાંઘણી (ના) ગાડી સમી રાખવાનું ટેકણ.
લાંઘણું (ના) ઉઘરાણી ચૂકવે ત્યાં લગી દેણદારને ત્યાં ભૂખ્યા બેસી રહેવું તે.લાંઘણ.
લાંઘવું (ક્રિ) લાંઘણ કરવી.
લાંઘો (ના) લાંઘણ, ઉપવાસ, સાંઘણું.
લાંચ (ના) રૂશ્વત, કામ કઢાવવા અપાતી ગુપ્ત બક્ષિસ.
લાંચખાઉ, લાંચખોર, લાંચિયું (વિ) લાંચ લેનાર.
લાંછું (ના) લાંછન, ચિહ્ન. ડાઘ. કલંક.
લાંજો, લાંઝો (ના) વાંધો, હરકત, હેલો.
લાંઠ, લાંઠિયું (વિ) લુચ્ચું, શઠ, ખંધું.
લાંઠાઈ (ના) લુચ્ચાઈ, ખંધાઈ, શઠતા.
લાંબટાંગિયો (વિ) લાંબા પગવાળો.
લાંબભાત (ના) જૂના ડાંગરના છોડ, ખડચો.
લાંબી (ના) ચાકની દીવેલમાં બાંધેલી કણક.
લાંબીટૂંકી (ના) અમર્યાદિત ભાષણ. ગાળાગાળી.
લાંબીનજર (ના) દીર્ઘદૃષ્ટિ, દૂરદૃષ્ટિ. આગળથી થતો વિચાર.
લાંબું (વિ) લાબ્મું, લંબાઈવાળું.
લાંભું (ના) ભાગનો વાંધો પતાવવાની ચીઠી.
લાઈલાજ (વિ) નિરુપાય.
લાએક (વિ) લાયક, યોગ્ય, ઘટિત.
લાકડ (વિ) લાકડાનું.
લાકડકૂકડ (ના) લાકડા વગેરેનો સામાન.
લાકડાં (ના) શરપણ, કાષ્ટ, ઇંધન.
લાકડી (ના) જેષ્ટિકા, કાઠી, સોટી.
લાકડું (ના) ઝાડનો પાંતરા વિનાનો વિભાગ.
લાકડેમાકડું વળગાડવું (ક્રિ) બેને લઢાવવાં.
લાક્ષણિક (વિ) લક્ષણા સંબંધી. સાંકેતિક.
લાક્ષા } (ના) ઝાડનો રાતો ચીક. એક જીવ-
લાખ } ડાનો રંગ. અળતો.
લાખ (વિ) લક્ષ, ૧૦૦૦૦૦. [ના (લાડુ).
લાખણસાઈ, લાખણસી (વિ) બુંધીના, કળી-
લાખવું (ક્રિ) નાખવું, ફેંકવું, ઉરાડવું.
લાખાગૃહ (ના) લાખનું બનાવેલું ઘર.
લાખિયું (વિ) લાખનું. (ના) લાખની ચૂડી.
લાખીવણજારો (ના) લાખ બળદ રાખનાર ફરતો
લાખું (ના) શરીરપરનું રાતું ચાઠું, વિપારી.
લાખેણું (વિ) લાખ રૂપીઆનું. અતિષ્ઠિત, કીમતી.
લાખેલેખાં (ના) લાખોની ગણતરી, અગણિત, લેણદેણ.
લાખોટો (ના) લાખનો સીલ કરેલો બીડેલો કાગળ.
લાગ (ના) જોગ, દાવ. [ગળ.
લાગટ (વિ) જારી, ચાલુ, સાથે.
લાગતુંવળગતું (ના) સંબંધ.
લાગભાગ (ના) ભાગિયા ભાગ.
લાગલગટ, (અ) લાગટ, સાગેજ. તરતજ.
લાગલું (અ) તત્કાળ, તેજ્વેળા.

લાગવું (ક્રિ) સ્પર્શ થવો, અડવું. વાગવું. વળગવું. શરૂ થવું. સળગવું. થવું. સંબંધ [મળવો.
લાગુ (વિ) લાગેલું. અનુકૂળ.
લાગેલું (વિ) વાગેલું. વળગેલું.
લાગો (ના) હક. સંબંધ. લગવો.
લાચાર (વિ) અશક્ત, નિરાશ. રાંક, દીન.
લાચારી (ના) અશક્તિ. ગરીબાઈ.
લાછ (ના) લક્ષ્મી, ધનદોલત. [એક રોક.
લાછાં (ના) પગના તળિયાં વિશેષ દાઝવાં તે.
લાછો (ના) હીરની મોટી આંટી.
લાજ (ના) લજ્જા, શરમ. અદબ. ઘુમટો. ટેક.
લાજમ (વિ) લાયક, ઘટતું, યોગ્ય.
લાજલજ્જામણી (ના) લજ્જામણી, એક વનસ્પતિ.
લાજવું (ક્રિ) શરમાવું. અદબ રાખવી.
લાજાં, લાજા (ના) સેકેલું ભાત, ભાતની ધાણી.
લાજાળી (ના) લજામણી, એક વનસ્પતિ.
લાજાળું (વિ) શરમાળ.
લાજાળુ (ના) લજામણીનો છોડ.
લાંછન (ના) ચિહ્ન, નિશાની. ડાઘ. [એક જથો.
લાટ (ના) ગુજરાતનો એક પ્રાંત, લાડનો દેશ.
લાટાનુપ્રાસ (ના) એક શબ્દાલંકાર, (કવિતાનો).
લાઠ (ના) કપાસના ચરખાની ધરી.
લાડ (ના) હેત વહાલ. લાટ દેશના વાણીઆ.
લાડકડું (વિ) લાડકું, લાડકવાયું.
લાડકાલાડુ (ના) લગ્નમાં વરકન્યાને સગાવહાલાં તરફથી અપાતી મીઠાઇ.
લાડકું (વિ) લાડમાં ઉછરેલું. કાલું.
લાડલી (ના) લાડમાં ઉછરેલી છોકરી.
લાડવાયું (વિ) લાડકું. વહાલું.
લાડવું (ક્રિ) રમવું, વહાલ કરવું.
લાડવો (ના) લાડુ, મોદક.
લાડાલાડ (ના) વહાલ છતાં સહેજ રીસ.
લાડી (ના) લાડલી. છોકરી. નવી પરણેલી સ્ત્રી.
લાડીલો (ના) લાડમાં ઉછરેલો છોકરો.
લાડુ (ના) લડ્ડુ, મોદક. લાલ. ચક. ગોળછાપ.
લાડુઓ (ના) લાડુ.
લાડકવાયું (વિ) લાડકું.
લાડો (ના) લાડલો, લાડકો છોકરો.
લાણી (ના) કાપણી (ખેતરની).
લાત (ના) પાટુ, પાછલા પગનો ફટકો.
લાની (ના) જથ્થો, બંદર પરની વખાર.
લાદ (ના) ઘોડા ગધેડાની અગાર.
લાદી (ના) ચોરસ પથ્થર. ફરસબંધી.
લાદવું (ક્રિ) ભાર ભરવો, ખાંધે માલ મૂકવો. છીપવું. જડવું.
લાનત (ના) લ્યાનત, શરમ.
લાપન (ના) અર્થ લગાડવો તે.
લાપસી (ના) કંસાર, લપઈ.
લાફાલાફ (ના) વધારે ખર્ચ.
લાફો (ના) આડીપટ્ટી.
લાબરું (વિ) કુમળું.
લાબસી (ના) લાપસી, હપૈ, કંસાર.
લાબું (ના) કુંવારનું પાતરું, પાઠો.
લાભ (ના) નફો, ફાયદો.
લાભકારી (વિ) ફાયદાકારક.
લાભાલાભ (ના) નફોનુકસાન. [આપવું તે.
લાભોઝીલાભ (ના) પહેલી ધારણ. મોકળે મને
લામણદીવો (ના) રામણદીવો. વરઘોડામાં વરની માને ધરવાનો દીપક.
લામ્બું (વિ) લમ્બ, મોટું. ઊંચું. વિસ્તીર્ણ છેટું.
લામ્બું થવું (ક્રિ) મરવું. સૂવું.
લાયક (વિ) યોગ્ય, પાત્ર. ઘટિત. અનુકૂળ.
લાયકી (ના) યોગ્યતા, શક્તિ, ગુણ.
લારી (ના) રેલ ઉપર ધકેલી ચલાવવાની ગાડી.
લારૂં (ના) ઝાંખરું, ઝોડ.
લારે (અ) પછવાડે, પાછળ
લાલ (ના) છેલ, ઇશ્કી, બંકો પુરુષ. પુત્ર. એક [ગણી.
લાલ (વિ) રક્ત, રાતારંગનું.
લાલચ (ના) લાભઆશા લાંચ કંઈક લોભ.
લાલચટક, લાલચટ્ટક (વિ) રાતું અને ચળકતું.
લાલચુ (વિ) લાલચ રાખનાર. [ભિ-
લાલચુપંડયા (વિ) પંડિત છતાં લોભિયો. લોભી
લાલચોળ (વિ) રાતુંચટ્ટક, ઘણુંજ રાતું.
લાલજી (ના) બાળકૃષ્ણની મૂર્ત્તિ.
લાલન (ના) લાડ. ફુલરાવવું તે.
લાલમલાલ (વિ) રાતું. આનંદી. ફાંકડું.
લાલસા (ના) અભિલાષા. તૃષ્ણા. લોભ.
લાલસુરખી (ના) લાલી, રતાશ.
લાલા (ના) ગુલ્લાલા. કક્કડ પુરુષ,
લાલાઈ (ના) છેલાઈ, બાંકાઈ. રતાશ.

લીલાલેહેર (ના) ભરપૂર સમૃદ્ધિ. આવાદાની.
લીલીઘોડી (ના) ભાંગ, માયા, વિજીઆ.
લીલીચાહ (ના) એક જાતનું ઘાસ.
લીલીપીઠ (ના) શાકબજાર.
લીલું (વિ) લીલા રંગનું. ભીનું. તાજું.
લીલુંકરવું (ક્રિ) ઊકાળવું, નવુંજૂનું કરવું.
લીલુંછમ (વિ) ઘણુંજ લીલું.
લીલુંસૂકું (વિ) કુમળું અને કઠણ. સારૂંમાઠું.
લીલોકાળ (નાં) ઘણા.વર્ષાદથી પાક બગડી પડતો દુકાળ.
લીલોતરી (ના) લીલી ઘાસ ઝાડની રચના.
લીલોમેવો (ના) લીલાં ફળ. [શાકભાજી.
લીસું (વિ) સાફ, લસી જાય તેવું.
લીસોટી (ના) નાની લીટી.
લીસોટો (ના) કાપો, લીટો.
લીહ, લીહી (ના) હદ, આડો આંક. લીટી.
લું (પ્ર)લઘુતા, હલકાઈદર્શક. જેમ હાંડલું,માટલું.
લુંગી (ના)હજામત વખતે ખોળામાં પાથરવાનો [કકડો.
લુંડી (ના) લોણડી,ગુલામડી, ચાકરડી.
લુઈ, લુઓ (ના) કણકનો ગોળો.
લુખરી (ના) ખુજળી, ખસ. એક ત્વક્‌રોગ.
લુખિયું (ના) તંબાકુ પીવાની ચલમ.
લુખ્ખું (વિ) કોરૂં, વગર ચોપડેલું. નિસ્તેજ.
લુગદી (ના) વહેલા પદાર્થનો ગોળો.
લુચ્ચાઈ (ના) ખંધાઇ, ચોટ્ટાઇ.
લુચ્ચું (વિ) ખંધું, ઠગ. કપટી.
લુણી (ના) એક જાતની ભાજી.
લુપ્ત (વિ) લોપ પામેલું, અદૃશ્ય થએલું.
લુપ્તોપમા (ના) અપૂર્ણ ઉપમા.
લુબ્ધ (વિ) લોભાઈ ગયલું.
લુબ્ધક (ના) વ્યાધ. શિકારી.
લુબ્ધાવું (ક્રિ) લોભાવું, લલચાવું.
લુલાપ, લુલાય (ના) મહિષ, પાડો.
લુવો (ના) લુઓ, કણકનો ગોળો.
લૂ (ના) સખ્ત તડકામાં ફરતાં થતો રોગ.
લૂખું (વિ) લુખ્ખું, કોરૂં, ફિક્કું.
લૂગડાંલતા (ના) કપડા વગેરે પદાર્થ.
લૂગડું (ના) વસ્ત્ર, કપડું. કાપડું.
લૂછણિયું (ના) લૂછવાનું કપડું: રૂમાલ.
લૂછવું (ક્રિ) ઘસીને સાફ કરવું,લુંછવું.
લૂટ (ના) છચોક મારફાડ કરી લઈ લેવું તે.
લૂટવું (ક્રિ) જબરદસ્તીથી લેવું. પડાવી લેવું.
લૂટાઉ (વિ) લૂટમાં મળેલું.
લૂટારો (ના) લૂટનારો, ધાડપાડુ.
લૂટાલૂટ (ના) ગમે તેમ લૂટવું તે.
લૂટાવવું (ક્રિ) લૂટ તેમ કરવું.
લૂણ (ના) લવણ, મીઠું, નિમક, ખાર.
લૂણઉતારવું (ક્રિ) માથાપરથી મીઠું ઉતારવું.
લૂણહરામ (વિ) નિમકહરામ, કૃતઘ્ન.
લૂણહરામી (ના) નિમકહલાલી, કૃતઘ્ની.
લૂણો (ના) છારી.
લૂણોલાગવો (ક્રિ) ભીતપર છારી વળવી.
લૂતા (ના) કરોળિયો, ઉર્ણનાભ.
લૂન (વિ) ખંડિત, ભાંગેલું.
લૂમ (ના) ઝુમખો, ડાળે વળગેલો જથ્થો.
લૂમકો, લૂમખો (ના) મોટી લૂમ. લાભ.
લૂલી (ના) લોલા, જીભ, જિહ્વા.
લૂલું (વિ) નિર્ગત, અશક્ત.
લૂવાર (ના) લોહકાર, લુહાર.
લૂહાર (ના) લોહકાર, લોખંડ ઘડનાર.
લે (ના) લય, એકાગ્રતા.
લેંકાવવું (ક્રિ) લેંકો કરવો.
લેંકો (ના) શોભતો ચાળો, મરોડ.
લેંઘાવું (ક્રિ) જરાક પગે ખોડાવું.
લેંઘી (ના) નાનો લેંઘો.
લેંઘો (ના) ઈજાર, પાયજામો.
લેંચી (ના) પાતળી રોટલી.
લેકિન (અ) પણ, તોય. પરંતુ.
લેખ (ના) ખત, કરાર. લખાણ. લક્ષ્ય.
લેખક (ના) લૈયો, લખનાર. ચિત્ર કાઢનાર.
લેખણ, લેખણી (ના) કલમ, પેન, ટાંક.
લેખન (ના) લખવું તે. લેખક્રિયા.
લેખર્ષભ (ના) ઇંદ્ર (જુઓ) મઘવા.
લેખવવું (ક્રિ) દરકાર કરવી, ગણવું.
લેખા (ના) રેખા, લીટી. દેવતા.
લેખાવળી (ના) લેખપત્રનો સંગ્રહ.
લેખું (ના) ગણતરી, પ્રમાણ.
લેખે (અ) હિસાબે, પ્રમાણે, સુજબ. પ્રીત્યર્થ.
લેઝત (ના) લેહેજત, મઝા, સ્વાદ.
લેઝો (ના) લેહેજો, નિમેષ, પળ.

લેટવું (ક્રિ) આળોટવું, થોડીવાર સૂવું.
લેઢવું (ક્રિ) ચાટવું.
લેણુ (ના) લેહેણું, માંગણું. એક દાવ.
લેણુ (વિ) લેનાર. જેમ જીવલેણ
લેણદાર (વિ) માંગનાર, કરજે આપનાર.
લેણદેણ (ના) આપ લેનો વ્યવહાર.
લેણાદેણી (ના) પૂર્વજન્મનું લેણદેણ.
લેપ (ના) ઓસડની ચોપડે. લેપન.
લેપક (ના) પલગંડ, લીંપનાર-રંગનાર-મજૂર.
લેપડી (ના) પોલટિસ, પોટિસ.
લેપડું (ના) એક જીવડું.
લેપન (ના) લેપવું તે. લિંપણ.
લેપવું (ક્રિ) લાગવું, વળગવું, ચોપડાવું.
લેપ્તા (વિ) લિંપનાર.
લેપ્ય (ના) વળગેલો દાદવ.
લેબાસ (ના) વેશ, પુહેરવેશ, પોશાખ.
લેભાગુ (વિ) લઇને નાશી જનાર. ધૂર્ત.
લેમેલ (ના) મરવાની તૈયારી. તાકીદ.
લેલા (ના) દીપ્તિ, ચળકાટ
લેલાવું (ક્રિ) દીપવું. ચળકવું.
લેલી (ના) એક લીલી ચલ્લી.
લેલેમજનુ (વિ) દુર્બળ, બેહાલ.
લેલો (ના) દરિયાનું એક જાનવર.
લેવટા, લેવટી (ના) નાનાં માછલાં.
લેવડ (ના) લેણુ, લેહેણું.
લેવડદેવડ (ના) લેણદેણ, આપ લેનો વ્યવહાર.
લેવાદેવા (ના) આપલેનો સંબંધ.
લેવાઈજવું (ક્રિ) સૂકાવું, દુર્બળ થવું.
લેવાવું (ક્રિ) અપમાન થવું. સૂકાવું. લટાવું.
લેવું(ક્રિ)સ્વીકારવું. ધરવું. દાખલ કરવું. ખેંચવું.
લેવુંદેવું (ક્રિ) લેણદેણ. [ઊંચકવું.
લેશ (અ) જરાક, અલ્પ, લવ, કંઈ, લગાર.
લેસ (ના) એક જાતની કિનારી.
લેહ (ના) લગની, ધ્યાન. અવલેહ, ચટિ.
લેહલટ (વિ) ઊંઘમાં ઘેરાયલું.
લેહવું (ક્રિ) ધારવું, જાણવું.
લેહેકો (ના) લેકો, આવભાવ.
લેહેજત (ના) રસ, મઝા, ગમ્મત.
લેહેજો (ના) નિમેષ, ક્ષણ, પળ.
લેહેણું (ના) માંગણુ, લેણ.
લેહેર (ના) લહરી, મંદ મંદ પવનનું વાવું. તરંગ. અસર. વૃદ્ધિ. [તરેહ.
લેહેરિયાં (ના) એક ભાત. વાંકીચૂંકી લીટીની
લેહેરિયું (ના) સ્ત્રીની દોટનું એક ઘરેણું.
લેહેરી(ના)લહર. (વિ) આનંદી, મોજી. ઘેતાળ.
લેહેવું (ક્રિ) લેહવું, મનમાં ધરવું, સમજવું.
લૈયો (ના) લહીઓ, લેખક.
લો (પ્ર)નરજાતિમાં હલકાઇદર્શક. જેમ સાહલો.
લોંકડી (ના) એક જનાવર.
લોંઢું (વિ)પૈસાદાર, ખમતી આશામી (ગ્રામ્ય).
લોંઢો (ના) મજબૂત અને જોરાવર મનુષ્ય. તાલેવંત. [પિંડો, ગોળો.
લોંદો (ના) ઢીલા પદાર્થનો થોડો ભાગ.
લોક (ના) સ્થાન. અમુક સ્થાનના રહેવાસી. જગત્. એ ત્રણ, સાત તથા ચૌદ ગણાયછે.
લોકડિયા (ના) સામાન્ય જનો (કવિતામાં).
લોકપ્રસિદ્ધ (વિ) જગજાહેર.
લોકમત (ના) સાર્વજનિક અભિપ્રાય.
લોકલાજ (ના) લોકોમાં અપકીર્તિનો ડર.
લોકવાયકા (ના) લોકોક્તિ, લોકવાણી.
લોકાઈ (ના) પારકાપણું.
લોકાચાર (ના) લોકમાં ચાલતી રૂઢી.
લોકાપવાદ (ના) લોકમાં ખરાબ કહેવાવું તે.
લોકિક (ના) કાણ. રડવા જવું, તે.
લોકોત્તર (વિ) અસાધારણ, અલૌકિક.
લોકોપકાર (ના) સાર્વજનિક કલ્યાણ.
લોખણ્ડ (ના) લોહ, લોઢું, લોહ.
લોચક (ના)રતન, ધાઈ. સૂથારનું એક ઓજાર.
લોચન (ના) આંખ, ચક્ષુ.
લોચલો (ના) માથાબાતુ, બોચલો.
લોચવું (ક્રિ) બોલબોલ કરવું. ચહાવું.
લોચો (ના) ગોટાપિંડાળો. ચોંટ. લોંદો. અસ્પષ્ટ ઉચ્ચાર. તકરાર. વાંધોવિષ્ટિ.
લોછવું (ક્રિ) લોચવું, આળોટવું.
લોટ (ના) આટો. (વિ) ણારીક.
લોટકો (ના) ચટકો, ઠીકરાનો, ધાડવો.
લોટાનુ (ના) એક જાતનું ખબતર.
લોટપોટ (ના) લોથપોથ, લથડી પડવું તે.
લોટવું (ક્રિ) આળોટવું, સૂવું. ગુલાંટ ખાવી.
લોટી (ના) કળશી, નાના કળશ.

લોટો (ના) કળશિયો.
લોઢ (ના) હિંડોળો, હિંચકો, દોલ.
લોઢવું (ક્રિ) કપાસિયા છૂટા પાડવા.
લોઢી (ના) તવી, તાવી.
લોઢું (ના) લોહ, લોઇ. લોખંડનું ઓજાર.
લોણ (ના) લૂણ, લવણ, મીઠું.
લોણ્ડી (ના) ગુલામડી, ચાકરડી, દાસી.
લોણ્ડો (ના) ગુલામ, ચાકર, દાસ.
લોથ (ના) લાસ, મુડદું. ખાટલી.
લોથ (વિ) નરસું, ઠોઠ. સુસ્ત.
લોથડી (ના) અંગરેટમાં સેકેલી ભાખરી.
લોથિયું (વિ) નરસું, નકામું, ખરાબ.
લોદવું (ક્રિ) લોંદો કરવો. મસળવું.
લોધર (ના) લોધ્ર, એક ઝાડ.
લોપ (ના) અદર્શન.
લોપવું (ક્રિ) ઓળંગવું. ઉથાપવું.
લોબાન (ના) એક જાતનો ગુંદર, ઉદ.
લોભ (ના) તૃષ્ણા, અત્યાશા.
લોભાવવું (ક્રિ) લલચાવવું, લોભમાં નાખવું.
લોભાવું (ક્રિ) લલચાવું.
લોભિયું, લોભી (વિ) લુબ્ધ, લોભવાળું.
લોમ (ના) માથાના વાળ.
લોમવિલોમ (વિ) ઢચુપચુ, સંશયાત્મક.
લોલ (વિ) ચંચળ. ચકખાતું.
લોલ (ના) ફેર. ચક્કર.
લોલક (ના) લટકણ.
લોલવું (ક્રિ) રમાડવું, મરડવું.
લોલા (ના) જીભ, જિહ્વા, રસના.
લોલિયું (ના) કંટી, ઊંબી. (ધાન્યની).
લોહ (ના) લોઇ, લોખંડ.
લોહકાર (ના) લુવાર, લોખંડ ઘડનાર.
લોહચુંબક(ના) લોખંડના પદાર્થને ખેંચનાર.
લોહભસ્મ (ના) લોખંડની ખાખ.
લોહિયાળું (વિ) લોહીથી ભરેલું.
લોહિયું (ના) પેણી.
લોહી (ના) રક્ત, શોણિત, શુક્ર. [રડાયલું.
લોહીલુહાણ, લોહીલોહીયાણ (વિ) લોહીથી ખ-
લોળિયું(ના)ટાનની લાળીમાં પહેરવાનું ઘરેણું.
લોંઓ (ના) હાજરજવાબી, રાજાનો મસ્કરો.
લૌકિક (ના) રૂઢ. લોકમાં ચાલતું. કીર્તિ.

વ.

વ (ના) ૨૯મો વ્યંજન. આનંદ.
વંશ (ના) કુળ, પેઢી.
વંશજ (ના) વંશમાં જન્મેલો.
વંશવૃક્ષ (ના) કુળના વિસ્તારનું ઝાડ.
વંશાવળી (ના) વંશજોના નામની માળા.
વંશી (વિ) વંશનું-સંબંધી. (ના) વાંસળી.
વઈ (ના)વૈ, ફાંદો, પકડ. જેમ કોળવે, ઉંદરવૈ.
વઈદ (ના) વૈદ, વૈદ્ય, રોગહારી, અગદંકાર
ભિષક્, ચિકિત્સક.
વઈશાખ (ના) વૈશાખ,માધવ, રૂધ.(મહિનો)
વકતૂ (ના) ગિલ્લીદંડાની રમતનું એક માપ.
વકરવું (ક્રિ) વાંકું થવું. ફાટવું. સામા થવું. વિફ-
વકરી, વકરો (ના) વિક્રય, વેચાણ. [રવું.
વકારવું (ક્રિ) ઉશ્કેરવું, ચઢાવવું. ભેંકડાવવું.
વકાલત (ના) વકિલનું કામ.
વકાલતનામું (ના) મુખત્યારનામું.
વકાસ (ના) વિકાશ, ખીલવું તે. અવકાશ.
વકાસવું (ક્રિ) ઉઘાડવું. ફાડવું. વિકાશવું.
વકિલ(ના) મુખત્યાર.એલચી. ધારાનો હિમા-
વકિલાત (ના) વકિલનો દરજ્જો, વકાલત. [યતી.
વકી (ના) સંભવ. આશા.
વકુફ (ના) સમજ, અક્કલ. ડહાપણ.
વક્કર (ના) મોભ્ભો, ભારબોજ. ઢંગ.
વક્તવ્ય (વિ) કહેવાયોગ્ય, બોલવાનું.
વક્તા (ના) વદ, વદાવદ, ભાષણ કરનાર.
વક્તૃત્વ (ના) ભાષણની શૈલી-છટા. વક્તાપણું.
વક્ત્ર (ના) મુખ. (જાઓ) મોં.
વક્ર (વિ) વાંકું, આડું.
વક્રી (ના) વાંકી ગતિવાળું. અસરલ.
વક્રોક્તિ (ના) આડું બોલવું. મેણું. એક અ-
વક્ષસ્થળ (ના) છાતી, ઉર, વત્સ. [લંકાર.
વક્ષ્યમાણ (વિ) આગળ કહેવાનું.
વખત(ના)કાળ. સમય. સંધિ. હાલત. ફુરસદ
વખતસર (અ) સમયસર. ઠરાવેલે સમયે.
વખવખવું (ક્રિ) તલપવું, ફાંફાં મારવાં.
વખાણ (ના) તારીફ, સ્તુતિ, પ્રશંસા.
વખાણવું (ક્રિ) ગુણગાવા, વખાણ કરવાં.
વખાણું (ના) ઉખાણું, ઓખાણું.

વખાર (ના) કોઠી, કોઠાર. લાતી. પેઢી.
વખારિયો, વખારી (ના) વખારવાળો.
વખુટું (વિ) જુદું પડેલું.
વખેરવું (ક્રિ) છૂટું પાડવું, વેરવું, વિખેરવું.
વખો (ના) ભૂખનું દુઃખ, ખોરાકનાં વાંધા.
વખોડવું (ક્રિ) ખોડ કાઢવી. નિંદા કરવી.
વખોરો (ના) ગલ્લો, ખાનાવાળી પેટી.
વગ (ના) જગો. ઓળખાણ. વસીલો. યોગ. ઠે-
વગડવું (ક્રિ) વાગવું, બજવું. વાજવું. [કાણું.
વગડો (ના) જંગલ, રાન. ખુલ્લું ખેતર.
વગર (અ) વિના, શિવાય, રહિત.
વગવસીલો (ના) મોટાની ઓળખ તથા સીફારસ.
વગસગ (ના) સધવડ. વગવસીલો.
વગળ (ના) અંતરછાલનું પાન. ભેગ. ભષ. છળ.
વગાડવું (ક્રિ) અવાજ કાઢવો, બજાવવું.
વગિયું (વિ) પક્ષપાતી. (ના) તરફદારી.
વગેરે (અ) આદિ, ઈત્યાદિ.
વગો (ના) બાજુ. લાયકાત.
વગોણું (ના) નિંદા, માઠીચર્ચા. ફજેતી.
વગોવવું (ક્રિ) નિંદા કરવી, ફજેત કરવું.
વગોળવું (ક્રિ) વાગોળવું, ખાધેલું ફરી ચાવ-
વઘરો (ના) વિગ્રહ, કજિયો. સળો. [વું.(ઢોરે).
વઘાર (ના) ફોરણી. શાકનો રસો. તેલ
વઘારણી (ના) હિંગ, હિંગ, સમદ, જતુક, બાહ્લિક.
વઘારવું (ક્રિ) વઘારમાં ઓરવું. વઘાર દેવો.
વઘારિયાં (વિ) વઘાર દીધેલાં.
વંચાવું (ક્રિ) રીસાવું, વાંકા થવું.
વચકવું, વચકાવું (ક્રિ) રીસમાં છોટકવું.
વચકેલ (વિ) અટકચાળું, છેડ. આડું.
વચકો (ના) વાંધો. ખેદિલી. વહેમ. ભ્રાંતિ.
વચગાળે (અ) વચ્ચે, મધ્યભાગે.
વચગાળો (ના) વચલો ભાગ. ગાળો.
વચડવું (ક્રિ) નખથી ઉઝેડવું, ખણવું;
વચન (ના) શબ્દ. વેણ. કોલ. કબુલાત, પ્રમા-
ણવાક્ય. સંખ્યાસંબંધ. (વ્યાકરણમાં).
વચનિકા (ના) પ્રમાણ વચન.
વચની (વિ) વચન પાળનાર, પ્રામાણિક. ટેકી.
વચમાં (અ) વચ્ચે, મધ્યભાગે.
વચરમાવું (ક્રિ) વચળવું. કંથળવું. ભંગાણ પડવું.
વચલાવાંધાનું (વિ) મધ્યમ. સામાન્ય, સાધારણ.
વચલું (વિ) વચમાંનું.
વચવચ (ના) વચમાં વચમાં ઉછાંછળું કરવું તે.
વચળવું (ક્રિ) કચળવું, ભંગાવું.
વચાળું (ના) બાકું, કાણું. ખાંચો.
વચેટ (વિ) વચલું, મધ્યનું.
વચ્ચે (અ) મધ્યભાગે, વચગાળે. દરમ્યાન.
વચ્ચોવચ્ચ (અ) મધ્યમાં, વચ્ચે.
વચ્છ (ના) વત્સ, વાછરડું.
વચ્છનાગ, વછનાગ (ના) એક ઝેરી કંદ.
વછિયાત (ના) આડતિયો. છડો. મેમાન.
વછૂટવું (ક્રિ) જુદું પડવું, વિજોગ થવો.
વછૂટું (વિ) છૂટું થએલું, વિભક્ત, જુદું.
વછેરી (ના) નાની ઘોડી.
વછેરો (ના) ટટ્ટુ. વાછડો.
વછોડવું (ક્રિ) છોડવવું, આઘું કરવું.
વજન (ના) તોલ. ભાર. મોભો.
વજન્તર (ના) વાજું, વાદ્ય.
વજરબટ્ટુ (ના) બજરબટ્ટુ, એક ફળ.
વજાડવું (ક્રિ) વગાડવું, વાગે તેમ કરવું.
વજીફદાર (વિ) વજીફો ભોગવનાર.
વજીફો (ના) ઈનામમાં મળેલી જમીન વગેરે.
વજીર (ના) પ્રધાન, કારભારી, દિવાન.
વજીરાત, વજીરી (ના) દિવાનનું કામ, દરજ્જો.
વજુ (ના) હાથ પગ મોં ધોવાં તે.(મુસલમાને),
વજે (ના) ગણોત.
વજ્જર, વજ્ર (ના) હ્રાદિની, કુલિશ, ભિદુર, પ-
વિ, શતકોટી, દંભોલિ, ઇંદ્રનું આયુ-
ધ. કઠણ શસ્ત્ર. વીજળી. હીરો.
વંચક (વિ) ખળ, ઠગ, ધૂર્ત.
વંચાવું (વિ) વાંચી શકવું. ચર્ચાવું. ઉકલવું.
વંચાળો (ના) અવાંવરૂ ખૂણો. ખાંચો.
વંઝા (ના) વંધ્યા, વાંઝણી.
વટ (ના) વડનું ઝાડ. ટેક. શાખ. બન્તર.
વટકીજવું (ક્રિ) પાટુ મારી દોહવા ન દેવું (ઢોરે).
વટપુરી (ના) વડોદરા, બરોડા [અંગ્રેજી].
વટલવું, વટલાવું (ક્રિ) પરધર્મમાં જવું. ભ્રષ્ટ થવું, પતિત થવું.
વટલેલ (વિ) પતિત, ધર્મભ્રષ્ટ.
વટલોઈ (ના) મોટા પેટનો લોટો.
વટવું (ક્રિ) વીતવું. ઓસરવું. જવું

વટાણો (ના) કલાય, હરેણુ, રેણુક, એક કઠોળ.
વટાણું (ના) વતરણું, લાકડાની કલમ.
વટાવ (ના) વળતર. નફો. ડીસ્કાઉંટ [અંગ્રેજી].
વટાવવું (ક્રિ) છૂટા સિક્કા લેવા. છોડવું.
વટાળ (ના) ભ્રષ્ટતા, છોછ.
વટાળવું (ક્રિ) ધર્મભ્રષ્ટ કરવું. અભડાવવું.
વટાળો (ના) વટાળ, ભ્રષ્ટતા, છોછ.
વટી (વિ) વટવાળું. જેમ નાણાવટી.
વટું (ના) કામ, ધંધો.
વટેણું (ના) વટાણું, વતરણું.
વટેમાર્ગુ (ના) મુસાફર, પ્રવાસી.
વટીજવું (ક્રિ) નાશી જવું, સંતાવું.
વડ (ના) વટ, ન્યગ્રોધ, બહુપાત્, એક ઝાડ.
વડકાવવું (ક્રિ) ખીજવવું. વઢવું.
વડવઈ, વડવાઈ (ના) વડનાં મૂળિયાં.
વડવાગોળ (ના) વલ્ગુલી, એક પક્ષી.
વડવાનળ (ના) દરિયામાંનો અગ્નિ.
વડવો (ના)દાદો. આજો. (માતાપિતાનો બાપ).
વડસસરો (ના) સાસૂ અથવા સસરાનો બાપ.
વડસાવિત્રી(ના)જેઠશુદ ૧૫નું વડપૂજનનું વ્રત.
વડસાસૂ (ના) સાસૂ અથવા સસરાની મા.
વડાંદસાંત (ના) વિનાયકશાંતિ.
વડાઈ (ના) મોટાઈ. કીર્તિ. પતરાજ.
વડાગરૂં (વિ)ક્યારા કે પાટામાં પકાવેલું (મીઠું).
વડાવા (ના) પૂર્વજ.
વડિયાઈ (ના) મા અથવા બાપની મા.
વડિલ (વિ) વૃદ્ધ, મોટું, મુરબ્બી.
વડી (ના)વટી, નાની લચકીઓ. એક ખોરાક.
વડું (વિ) મોટું.
વડું (ના) વટક. એક ખોરાક.
વડે (અ, પ્ર) કરણ, કારણ અર્થે થી, થકી.
વઢકણું (વિ) કજિયાળું, લઢકણું.
વઢવાઢ (ના) કજિયો, ટંટો, મારામારી.
વઢવાઢિયા (ના) ચીબરી, એક જાતનાં પંખી.
વઢવાઢિયું (વિ) વઢકણું.
વઢવું (ક્રિ) લડવું. ઠપકો દેવો.
વઢાવઢ, વઢાવઢી (ના) કજિયો, લડાલડ.
વણ (અ) વિના, વગર, શિવાય.
વણ (ના) કપાસ, હિરવાણી, રૂનો છોડ.
વણકર (ના) વણનારો, સાળવી.
વણજ (ના) વાણિજ્ય, વેપાર, વ્યાપાર.
વણજાર (ના) વણજારાની પોઠ. ટાંડું.
વણજારૂં (વિ) વણજારમાંનું, રાની. [વિચનાર.
વણજારો (ના) બળદોની પીઠપર માલ ભરી
વણતર(ના)વણવાની ક્રિયા.પોત, કુમાસ.વણાટ.
વણવું (ક્રિ) વળ ચઢાવવા. દોરાનું કાપડ બ-
નાવવું. વિણવું. વેલણથી રોટલી કરવી. ચૂ-
વણસવું (ક્રિ) બગાડવું. નાશ પામવું. [ટવું.
વણસાડ (ના) બગાડ. નાશ.
વણસાડવું (ક્રિ) બગાડવું, ખરાબ કરવું.
વણાઈ (ના) વણવાની મજુરી.
વણાટ (ના) વણતર. કુમાસ.
વણિક (વિ)વાણિયો, વણજ કરનાર. વેપારી.
વણિયર, વણિયેર(ના) વલેણ,વનેરૂં. એક જના-
વણ્ટોળ, વણ્ટોળિયો(ના)એક જાતનો વાયુ. [વર.
વણ્ઠ (ના) વાયુનો ગોળો.
વણ્ઠવું (ક્રિ) બગડવું. ફાટવું. હદબહાર જવું.
વણ્ઠીજવું (ક્રિ) બગડી જવું. છકવું.
વણ્ઠેલ (વિ) વણ્ઠેલું, છાકી ગએલું.
વણ્ડળ (ના) વ્યંડળ, હીજડો, ખોજો, નાજર.
વણ્ઠી (ના) વાડાની ભીત. વાડ.
વણ્ડો (ના) મોટી વણ્ડી. વાડો.
વત્ (અ) પડે, પેડે, પ્રમાણે, સમાન, જેવું.
વતડવું (ક્રિ) ઉઝરડા પાડવા, નખોરિયાં ભરવાં.
વતરણું (ના) વતરણું, વટાણું, લાકડાની કલમ.
વતન(ના) જન્મભૂમિ. જાગીર. જમીનનું ઉત્પન્ન.
વતનદાર (ના) જાગીરદાર, ગરાસિયો, દેશાઈ.
વતની (વિ) રહેવાસી.
વતરોગ, વતદોગે (અ) શિવાય, વગર, વિના.
વતાગરો (ના) વહીતરો, મજુર.
વતી (અ) બદલે, ઠેકાણે. માટે.
વતીપાત (ના)વ્યતીપાત, જ્યોતિષનો એક યોગ.
વતીપાત, વતીપાતિયું (વિ)ઉછાંછળું, ઉત્પતિયું.
વતું (ના) મુંડણ, હજામત. ઘરધંધો.
વતે (અ) મારફત, થી, વડે.
વતેસર (ના) લંબાણ, વિસ્તાર.
વતું (વિ) વધતું, જ્યારે.
વત્સ (ના) બાળક. વાછરડું.
વત્સલ (વિ) વહાલું, કૃપાળુ.
વદ (ના) વધ, વદી, કૃષ્ણપક્ષ, અંધારિયું.

વદન (ના) મુખ, (જુઓ પૃ॰ ૨૫૭ શબ્દ)મોં.
વદવું (ક્રિ) બોલવું, ઉચ્ચરવું, કથવું.
વદાય (ના) વિદાયગિરી. રજા.
વદા થવું (ક્રિ) વિદાય થવું, જવું.
વદી (ના) વદ. (વિ) કૃષ્ણપક્ષની.
વધ (ના) હતક. બોજ. વધારો.
વધતું (વિ) વધારે, વિશેષ,
વધરાવળ (ના) અન્તરગળ, અંડવૃદ્ધિ. [બેટવું,
વધવું (ક્રિ) ઉમેરાવું મોટું થવું. બાકી રહેવું.
વધાઈ (ના)વધામણી, શુભ વર્તમાન. ખુશખબરી.
વધામણાં(ના)શુભકારજ નિમિત્તે માતાનું પૂજન
વધામણી (ના) વધાઈ. વધાઈની બેટ.
વધારવું (ક્રિ) ઉમેરવું. બાકી રાખવું.
વધારે (અ) વિશેષ, અધિક.
વધારો (ના) ઉમેરો. વિશેષ. શેષ.
વધાવવું (ક્રિ)વધાવવું, માંગળિક પદાર્થ છાંટવા.
વધુ (અ) વધારે, વધતું સૂચક.
વધૂ (ના) વહુ. છોકરાની સ્ત્રી.
વધૂવર (ના) વહુવર, વરઘોડિયું.
વધેરવું (ક્રિ) કાપવું. ભોગ આપવો.
વન (ના) કુંજ. ઝાડી. પાણી. (જુઓ) રાન.
વનકુળ (ના) વલ્કલ, ઝાડની છાલનાં વસ્ત્ર.
વનચર (વિ) વગડામાં ફરનાર. રાની.
વનદેવતા (ના) જંગલની દેવી.
વનમાળી (ના) શ્રીકૃષ્ણ, વાસુદેવ.
વનરાજ (ના) સિંહ. વનનો રાજા. મોટું ઝાડ.
વનવાગળું, વનવાગોળ(ના)વાગોળ. એક પંખી.
વનવાસ (ના) અરણ્યમાં રહેવું તે. દેશવટો.
વનવિહાર (ના) જંગલમાં મંગલ, જળક્રિડા
વનસ્પતિ (ના) વનૌષધિ. ઓસડમાં વપરાતાં
ઝાડ, છોડ કે તેનાં અવયવો.
વનાં (ના) વાનાં, મેણું, સમજણનાં વચનો.
વના (અ) વિના, શિવાય, વગર.
વનિતા (ના) સ્ત્રી. (જુઓ) રામા, બૈરી શબ્દ.
વન્ત (પ્ર) વાન્, વાળું અર્થ. જેમ ધનવંત.
વન્તરી (ના) ભૂતયોનિ પામેલી વિધવા.
વન્તાક, વંન્ત્યાક (ના) વેંગણ, રિંગણું.
વન્દન (ના) નમન, પ્રણામ, નમસ્કાર.
વન્દવું (ક્રિ) નમવું, પગે લાગવું.
વન્દિત (વિ) વન્દન કરેલું.

વન્દો (ના) વાંદો, ઝલ. એક છોડવો.
વન્દ્ય (વિ) નમવાલાયક.
વન્ધ્યા (ના) વાંઝણી સ્ત્રી.
વપન (ના) મુંડણ, હજામત.
વપરાવું (ક્રિ) વપરાશમાં આવવું. વસાવું.
વપરાસ (ના) વાપર. ખર્ચ. પસારો.
વપલો (ના) કૌતક, અચરત.
વપુ (ના) શરીર, દેહ, કાયા, તન.
વફા (ના) નફો, લાભ, ફાયદો, ગુણ.
વફાદાર (વિ) વિશ્વાસુ, પ્રમાણિક.
વફાદારી (ના) સાચવટ. વિશ્વાસ.
વમુડણ (ના) દુઃખ, પીડા. આપદા.
વમન (ના) ઉલટી, ઓકારી, વાંતિ. [ગુંચવણ
વમળ (ના) પાણીમાં થતાં કુંડાળાં. ભમરો
વમાસવું (ક્રિ) વિચારમાં પડવું. ધારવું. પ
વય (ના) ઉમ્મર, આયુષ્ય. [રતાવું
વયણ (ના) વચન, વેણ, બોલ.
વયી (વિ) ઉમ્મરનું, વયવાળું.
વર (ના) પરણનાર છોકરો. પતિ. કંકુ. વરદાન
વર (વિ) ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ.
વરક, વરખ (ના) ધાતુના છેક બારીક પાનાં
વરખ (ના) વૃષભ, એક રાશિ. બળદ.
વરખાસન (ના) વર્ષાશન, વરસાણું.
વરખે (અ) વર્ષે, વરસમાં.
વરઘેડ, વરઘેર (ના) સામૈયા. [સરઘસ
વરઘોડો (ના) વરરાજાની સવારી. વરણાગી.
વરંગો (ના) ઢોરને થતો એક દંતરોગ.
વરગવું (ક્રિ) કંટાળવું.
વરચસ (ના) ભાંગફોડ, અકાળઝીક.
વરડવું (ક્રિ) ઉઝરડવું. ખણવું.
વરડું (ના) ફણગો ફૂટેલો કઠોળનો દાણો.
વરડું (ના) ુ ૂ ઉ, ઊ સ્વરની નિશાની.
વરણાગિયું (વિ), ટાપટીપિયું. કોડિલું.
વરણાગી (ના) વરઘોડો. વરણાગિયાપણું.
વરત (ના) ઢોરની ચરાઈ. દોરી.
વરતડી (ના) નાનું દોરડું.
વરતણિયો (ના) પગી. વળાવો.
વરતારો (ના) જોશ, જ્યોતિષનો ફળાદેશ.
વરતાવવું (ક્રિ) ફેલાવવું. ખપાવવું.
વરતાવું (ક્રિ) સોધાવું. ખપવું. પરખાવું.

વરતી (અ) પછી. કેડે. અનંતર.
વરદ (વિ) વર દેનાર, કૃપાળુ.
વરદા, વરદાઈ (વિ) વર આપનારી.
વરદાન (ના) વર. પ્રસાદ. શુભાશીષ.
વરદી (ના) કહેણ, ખબર. રજા. [દિહાડા.
વરધ(ના)વૃદ્ધિ. માંટવા મુહૂર્ત અને લગ્ન વચેના
વરધસુંવાળું (ના) વૃદ્ધિસૂતક, જનનાશૌચ.
વરધસાંકળી(ના)અખોવનને આપેલી ભીખની કંઠી
વરમાળ (ના) વરને પહેરાવવાની માળા. વરકન્યાની માળા.
વરરાજા (ના) વર. રાજા જેવા ઠાઠથી પરણવા
વરવાઢ (ના) વઢવાઢ, લડાઈ, ટંટો. [જનાર.
વરવાઢિયો (વિ) લડાઇખોર. કલકલિયો પંખી. એક વૃક્ષ.
વરવું (ક્રિ)વરુણીમાં નોતરવું. પરણવું. ખપવું.
વરવું (વિ) વિરૂપ, બેડોળ. નરસું.
વરસ (ના) વર્ષ, સાલ. બારમાસ.
વરસગાંઠ (ના)વર્ષગ્રંથી, સાલગિરી, જન્મદિન.
વરસદહાડાનું (વિ) વાર્ષિક, વર્ષમાં એક વાર મળનારું—દુર્લભ (ટાણું).
વરસદહાડો (ના) આખું વર્ષ.
વરસનાંવરસ (અ) વર્ષાનુવર્ષ, ઘણાંએક વરસ.
વરસવું (ક્રિ) વૃષ્ટિ થવી. એકાએક પામવું. કુરબાન થવું.
વરસાણું (ના) સાલિયું. વાર્ષિક પગાર.
વરસાદ (ના) વર્ષાદ, વૃષ્ટિ, મેહ.
વરસી (ના)પ્રથમ વર્ષનું શ્રાદ્ધ, પહેલું સમચરી.
વરસોંત (ના)વાર્ષિક હક, વર્ષોવર્ષ અપાતું બળિ-
વરસોવરસ (અ)વર્ષોવર્ષ. હંમેશ. દરવર્ષ. [દાન.
વરસોળી (ના) રસોળી, ઝૂલતી ગાંઠ.
વરાં (અ) વેળા, વાર, વખતે.
વરાંસવું (ક્રિ) છેતરાવું. ભરોસે ભૂલવું.
વરાંસો (ના) ભરોસો.
વરાસે (અ) ભરોસે, વિશ્વાસે.
વરાગડું (વિ) વરાગરું (મીઠું).
વરાઢ (ના) લડાઈ. ભાગ.
વરાટવું (ક્રિ) લઢાવવું.
વરાઢા (ના) લટકણાં, વઢવાઢિયાં.
વરાઢિયો (ના) વરવાઢિયાંનું ઝાડ.
વરાધ (ના) હાંફણ, સસણી (બાળરોગ).
વરાપિયું (વિ) ટાંગર છાંટવાથી થએલું તરુ.
વરાવું (ક્રિ) વરેલું થવું. પરણવું.
વરાહ (ના) ભૂંડ, ડુક્કર. વિષ્ણુનો ત્રીજો અવતાર.
વરાળ (ના) બાફ, બાષ્પ, સ્ટીમ. [અંગ્રેજી].
વરાળયંત્ર(ના)બાફથી ચાલતું યંત્ર,સ્ટીમએન્જિન[...]
વરાળિયું (વિ) વરાળવાળું, વળકો વળેલું.
વરિયાળી(ના)શાલેય, શીતશિવ, છત્રા, મધુરિકા.
વરિયાળીદાણા (ના) ખાંડ પાયલા વરિયાળીના
વરિષ્ઠ (વિ) શ્રેષ્ઠ, મોટું. ઉપરી. [દાણા.
વરી (અ) વળી, તદુપરિ. ફરીથી. પણ.
વરી (ના) બે માસમાં પાકતું ધાન્ય.
વરુણ (ના) પ્રચેતા, જળશી, જળનો પશ્ચિમ્ દિશાનો અધિષ્ઠાતા દેવ.
વરુણી (ના) કર્માંતર માટે બ્રાહ્મણ નોતરવો તે.
વરુ (ના) એક હિંસક પશુ. [શિક્ષા. (સોરઠ)
વરૂડિયું (ના) વરાપિયું (જુઓ).
વરેઠી (ના) વરને ત્યાંનું જ્ઞાતિભોજન.
વરેપટવું (ક્રિ) ઠેકાણે પડવું.
વરો (ના) ખરચ. જ્ઞાતિભોજન.
વરોઠી (ના) વરેઠી. વરને ત્યાંનું જમણ.
વરોત (ના) મોટું દોરડું.
વરોળ (ના) વાંઝિયાપણું વંધ્યત્વ.
વરોળવું (ક્રિ) વલોવવું, મથવું, હલાવવું.
વર્ગ (ના) જથ્થો, ટુકડી. મંડળ. સરખી રકમનો
વર્ગમૂળ (ના) વર્ગની મૂળ રકમ [ગુણાકાર.
વર્જ્ય (વિ) વર્જિત, તજેલું, ત્યાજ્ય.
વર્જવું (ક્રિ) તજવું, રદ કરવું. છોડવું.
વર્જિત, વર્જ્ય (વિ) વર્જેલું, છોડેલું.
વર્ણ (ના) જાત (બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિ, વૈશ્ય અને શૂદ્ર). રંગ. મૂળાક્ષર. લિપિચિહ્ન.
વર્ણન (ના) બયાન. નિરૂપણ. વખાણ.
વર્ણનીય (વિ) વર્ણવવા યોગ્ય. વર્ણન કરવાનું.
વર્ણસંકર (વિ) સાંકર્યથી થએલું, ભિન્ન જાતિનાં માબાપનું.
વર્ણાવર્ણ (વિ) જાતિભેદ વિનાનું.
વર્ણાશ્રમ (ના) ચાર વર્ણ (જાતિ) અને ચાર (બ્રહ્મચર્ય, ગૃહસ્થ, વાનપ્રસ્થ અને સંન્યસ્ત) આશ્રમ.
વર્ણોચ્ચાર(ના) અક્ષરનું ઉચ્ચારણ.
વર્તણિયો (ના) વળાવો, માર્ગરક્ષક

વર્તણુક (ના) આસચલણ, આચાર.
વર્તન (ના) આચરણ, ચાલ. [કાળ.
વર્તમાન (ના)સમાચાર, ખબર, અખબાર. ચાલુ
વર્તમાન (વિ) હાલનું, ચાલતા સમયનું.
વર્તમાનપત્ર (ના) અખબાર, છાપું, ન્યુસપેપર [અંગ્રેજી].
વર્તવું (ક્રિ) ચાલવું, આચરવું. થવું. પારખવું.
વર્તિક (ના) જતિ (શ્રાવકનો). વિરક્ત.
વર્તી (પ્ર)વર્તનાર અર્થ. જેમ ચક્રવર્તી, અગ્રવર્તી.
વર્તુલ, વર્તુળ (વિ) ગોળ. (ના) ગોળાકાર.
વર્ધક (વિ) વધારનાર, વૃદ્ધિકર્તા.
વર્ધમાન (વિ) ચડતું. ઉગતું. વધતું.
વર્મ (ના) કવચ, બખતર.
વર્ય (ત્રિ) શ્રેષ્ઠ, મુખ્ય.
વર્ષ (ના) વરસ. ૧૨ માસ. સાલ.
વર્ષફળ (ના) જ્યોતિષથી કરેલો વર્ષનો વરતારો.
વર્ષા (ના) છ ઋતુમાંની એક. આષાઢ શ્રાવણ.
વર્ષાશન (ના) વરસાણું વાર્ષિક પગાર.
વલખાં (ના) ફાંફાં. વલવલાટ. [વાંક,
વલન, વલણ(ના)ઈચ્છા. ઢાળ. ઉથલો. મરોડ,
વલદદાણિયાં (વિ) મુદલ અને વ્યાજ ગણોતમાંથી વસુલ થતા સુધી રાખેલી (જમીન).
વલદ, વલદ્દ (ના) વૃદ્ધ, વડિલ, પિતા.
વલન્દા (ના) ડચ, હાલણ્ડના લોક.
વલમ્બાવું (ક્રિ) રોકાવું.
વલવલ (ના) અતિ ચાપલ્ય, ચલવલ.
વલવલતું (વિ) વલવલ કરતું. ચેલ કરનાર.
વલવલાટ (ના) વલોપાત. ખરજ.
વલવલિયું (વિ) વલવલતું.
વલી (ના) બંદો, ઓલિયો પીર.
વલુંધવું (ક્રિ) મંડવું. પળકવું.
વલુરવું (ક્રિ) ખણવું, ખંજવાળવું.
વલે (ના) સ્થિતિ, હાલત. વેતરણ,
વલેણ (ના) વણિયેર, એક પ્રાણી.
વલોણું (ના) વલોવવાની ક્રિયા.
વલોપાત (ના) આકળામણ. તોફાન.
વલોપાતિયું (વિ) વલોપાત કરનાર.
વલોરવું (ક્રિ) ઘવડવું, ખંજવાળવું. [પાડવું.
વલોવવું ક્રિ) મન્થન કરવું. હલાવવું. છૂટું
વલ્ક, વલ્કલ (ના) ઝાડની અંતરછાલ, (વ્રદ્.

વલ્ગિત (ના) બાજી ચાલ (ઘોડાની).
વલ્મિક (ના) રાફડો, વામલૂર.
વલ્લભ (ના) પતિ, સ્વામી. આશક. પ્રીતમ.
વલ્લભ (વિ) વહાલું, પ્યારું.
વલ્લભા (ના) વહાલી સ્ત્રી. વહુ. માશુક.
વલ્લભાચાર્ય (ના) પુષ્ટીમાર્ગ પ્રવર્તક.
વલ્લભી (વિ) વલ્લભાચાર્ય સંબંધી.
વલ્લરી (ના) મંજરી, માંજર.
વલ્લી (ના) વેલ, વેલી, સરણ, લતા.
વલ્લું (વિ) પહોળું. ફલ્લું. રાંડું.
વલ્લૂર (ના) શકું માંસ.
વવરાવું (ક્રિ) વપરાવું, ખપવું.
વવળતું (વિ) વવળે તેવું.
વવળવું (ક્રિ) ચામડીને લાગતાં ખુજલી થવી
વવળાટ (ના) વવળવું તે. ખંજવાળ.
વશ (અ) સ્વાધીન, તાબે, મોહિત.
વશાત્ (અ) બળથી. જેમ દૈવવશાત્.
વશિક (વિ) તુચ્છ, હલકું.
વશિયર (ના) સર્પ, સાપ, ભુજંગ.
વશિર (ના) ગજપીપળી.
વશીકરણ (ના) વશ કરવાની કળા.
વશેક (અ) વિશેષ.
વષટ્ (અ) દેવને બળિદાન દેતાં બોલાતો શબ્દ
વસટાળું (ના) સમજુતી. મધ્યસ્થી.
વસટાળો (ના) વસટાળું કરનારો.
વસતી (ના) વાસ. રહેઠાણ. નિવાસ.
વસતેવ (ના) અગ્નિ, દેવતા.
વસન (ના) વ્યસન, છંદ. વસ્ત્ર, કપડાં.
વસની (વિ) વ્યસની, છંદી. [ગણ ચૈત્ર
વસન્ત (ના) કુસુમાકર, સુરભી, એક ઋતુ. ફા
વસન્તપંચમી (ના) મહા શુદ ૫.
વસન્તપૂજા (ના) બ્રાહ્મણોનું પૂજન.
વસન્તિયું (ના) ગતી છાંટનો સફેત સાળુ.
વસમું (વિ) માઠું. મુશ્કેલ. વાંકું.
વસલો (ના) ભાગ.
વસવસો (ના) અંદેશો, વહેમ, શક.
વસવાયા (ના) ગામ વસાવનારા કારિગરો.
વસવાસ (ના) સરસાઈ, ચડસાચડસી, સ્પર્ધા
વસવું (ક્રિ) વાસ કરવો. ઉતરવું. [રિયું
વસાણું (ના) ગંધિયાણું, ગાંધિયાણું, ઓસ-

વસાત (ના) વિસાત, જીવ, દમ, માલ.
વસાવવું (ક્રિ) વસતી કરવી. ખરીદવું.
વસાણું (ના) રખેવાળી.
વસાવો (બા) રખો. વળાવો.
વસિયત (ના) વારસો.
વસિયતનામું (ના) વારસા સંબંધી લખત.
વસિલો (ના) ઓળખાણ. વગ. યોગ. [વીલ.
વસુ (ના) પૈસો. આઠનો સંકેત.
વસુદેવ (ના) આનકદુંદુભી, શ્રીકૃષ્ણના પિતા.
વસુધા, વસુન્ધરા, વસુમતી (ના) પૃથ્વી, (જુઓ પૃ૦ ૧૬૦ મે શબ્દ "તેતાળીસ").
વસુલ (અ) ભરીપુરી પામવું. વસુલાત.
વસુલાત (ના) આવક. જમા. લેહેણાપેટે ભરણું.
વસૂકવું, વસૂકીજવું(ક્રિ)ઉડી જવું, દૂધ બંધ થવું.
વસો (ના) વિંઘાનો ૨૦મો ભાગ.
વસ્ત, વસ્તુ (ના) ચીજ, પદાર્થ. મૂળઉદ્દેશ.
વસ્તારી (વિ) કુટુમ્બ કબિલાવાળો.
વસ્તુતઃ (અ) મૂળસ્વરૂપે, ખરેખરૂં.
વસ્ત્ર (ના) વશન, કપડું.
વસ્ત્રલુંચન, વસ્ત્રલોચન (ના) પોશાકસહિત લૂટ.
વહ (ના) ખાંધ (ઢોરની).
વહન (ના) વહ્નિ, અગ્નિ, દેવતા.
વહવાવું (ક્રિ) છેતરાવું, ઠગાવું.
વહાડ (ના) વાઢ, ધાર. ઘા. ઢાળ. ચૂક.
વહાડકૂટિયો (ના) ભાંજગડિયો.
વહાડવું (ક્રિ) કાપવું, છેદવું.
વહાડિગો (ના) ચટસ. લઘુતા.
વહાડી (ના) નાળચા તથા ઢાંકણાવાળું ઠામ.
વહાણ (ના) નૌકા, તરણિ, તરી, નૌ.
વહાણવટી (ના)નાવિક, સૂકાની. વહાણનો વ્યા-
વહાણું, વહાણેલાં(ના) પ્રભાત, સવાર. [પારી.
વહાલ (ના) હેત, પ્રેમ, પ્યાર.
વહાલું (વિ) વલ્લભ, પ્યારૂં. પસંદ.
વહાલેસરી (વિ) વહાલ રાખનાર. હેતસ્વી.
વહાર (ના) કુમક, મદદ, ઉપરાણું.
વહાવું (ક્રિ) પટાવવું. ઉડાવવું. ઉગામવું.
વહી (ના) મામાનો ચોપડો.
વહીજવું (ક્રિ)ગુજરવું, વીતવું. બહેકવું, વંઠવું.
વહીતરી (ના) મજુરણ.
વહીતરૂં (ના) મજુરી. વેઠ.
વહીતરો (ના) મજુર. વેઠિયો.
વહીપૂજા (ના) દફતરપૂજન, શારદાપૂજન.
વહીવટ (ના) શિરસ્તો, વ્યવહાર.
વહૂ (ના) વધૂ. સ્ત્રી.
વહેણૂંકવાવું (ક્રિ) સવાર થાવી.
વહેતું (વિ) ઢળતું. ખસેડી મૂકેલું.
વહેમ (ના) ભ્રાંતિ. શક. ખોટી કલ્પના.
વહેમી (વિ) વહેમવાળું.
વહેમીનુંજાણું (વિ)વહેમમાં ગુચવાયલું, વહેમ
વહેર (ના) લાકડાં વ્હાકડાંનો ભૂકો.
વહેરવું (ક્રિ) કરવતથી કાપવું.
વહેલ (ના) રથ. ચારઠ. ગાડી.
વહેલા (ના) આપદા, વિપત્તિ.
વહેલું (વિ) ઉતાવળું, ઝડપનું.
વહેડાવવું (ક્રિ) બહેકાવવું, છકાવવું.
વહેવણ (ના) વહેવાણ, વહેવાઈની સ્ત્રી.
વહેવા (ના) વિવાહ. સ્યાદી, લગ્ન.
વહેવાઈ (ના) પુત્રપુત્રીના સાસુસસરા.
વહેવારિયો (ના) વ્યવહાર રાખનાર. શાહુકાર
વહેવું (ક્રિ) પ્રવાહ ચાલવો. તણાવું. બહેક
વું. ખેંચવું. વેઠવું.
વહોણ (ના) સીમમાંનો પાણીનો ખાડો.
વહોણું (વિ) વિહીન, વગરનું.
વહોરત (ના) ખરીદી.
વહોરતિયો (ના) ખરીદનાર. ઘરાક.
વહોરવું (ક્રિ) ખરીદવું. સંઘરવું. ઘેરઘેરથી
ભિક્ષા લાવવી (ગોરજીએ).
વહ્નિ (ના) અગ્નિ, દેવતા.
વહ્નિસંજ્ઞક (ના) ચિત્રક, એક ઔષધિ.
વહ્યુંજવું (ક્રિ) ચાલ્યા જવું.
વળ (ના) આંટો, આમળો, જુગતી. પેચ. અનુ-
વળકો (ના) સહજ બાફ. [કૂળતા.
વળગણ (ના) સંબંધ. ઝોડ. [ક્રિ કાઢી.
વળગણી (ના) એળવાણ, કપડાં સૂકવાની દોરી
વળગવું (ક્રિ) ચોંટવું. લાગવું. બાઝવું.
વળગાડવું (ક્રિ) ચોંટાડવું. ભેટાડવું.
વળણ (ના) વલણ, વાંક. ઢાળ.
વળતી (ના) વળ. (અ) પછી. પછવાડેથી.
વળવું (ક્રિ) વાંકું થવું. બંધાવું. જવું. ફીટવું.

વળાવવું (ક્રિ) વદાય કરવું. ઝાડુ કહાડવું.
વળાવિયા (ના) સાથે રહેનાર સીપાઈ.
વળાવું (ના) વળાવો. વળાવવાની ફી. [મિયો.
વળાવો (ના) વાટરક્ષક, આગવો, વર્તનિયો. ભો-
વળિયાં (ના) જીનના પડખાંની ગોદડી. આમળાં.
વળી (ના) સાગડી. ખોલ્લી.
વળી (અ) ફરીથી, તદુપરિ. બીજું.
વળું (ના) ચગ. સગાવહાલાં. ભોંયનું પડ.
વા (ના) વાયુ, વાયરો, પવન, સમીર, મરુત,
  સંધિવા. તુરંગ.
વા (અ) અથવા, કિંવા, યા, કે (વિકલ્પે).
વાઃ (અ) પ્રસન્નતાસૂચક. ભલે ભલે. શાબાશ.
વાંક (ના) વક્રતા. તકસીર, દોષ. હાથનું ઘરેણું.
વાંકડવેલું (વિ) વેલા જેવું વાંકું.
વાંકડવેલું (ના) ઘોડાવાંક, હાથનું એક ઘરેણું.
વાંકડી (ના) સોપારીની એક જાત.
વાંકડું (ના) વાંક, ઘોડાવાંક. હાથનું એક ઘ-
વાંકડો (ના) વરને પહેરામણી. કલ્લી. [રેણું.
વાંકસાથિયો (ના) વક્રસ્વસ્તિક.
વાંકાઈ (ના) આડાઈ. ટેઢાઈ.
વાંકું (વિ) વક્ર, આડું. બાંકું. અવળું.
વાંકું (ના) અણબનાવ, ગેરસમજુતી.
વાંકુંચૂકું (વિ) વિશેષ વાંકું, આડુંઅવળું.
વાંકુંવરણાગિયું (વિ) ટાપટીપિયું, છેલ.
વાંઘું (ના) બખોલ, કોતર.
વાઘો (ના) વર્ગ, જાત, પંક્તિ.
વાંચન (ના) લેખ પ્રમાણે બોલવું તે.
વાંચવું (ક્રિ) લેખ પ્રમાણે બોલવું. વાંચન ક-
વાંઝ (વિ) વન્ધ્ય, વાંઝણું, નિષ્ફળ. [રવું.
વાંઝણી (ના) વન્ધ્યા, વંઝા, અસંતાન સ્ત્રી.
વાંઝણું, વાંઝિયું (વિ) નિષ્ફળ. અપ્રજ. સંતતિ-
વાંઝિયાંબારૂં (ના) વાંઝણું ઘર. [રહિત.
વાંટો (ના) ભાગ. એક જાતનો ગરાસ.
વાંઢો (ના) કુંવારો. છડો.
વાંદર, વાંદરૂં (ના) કપિ, મર્કટ, માકડું.
વાંદરો (ના) વાંદર જાતિનો નર.
વાંદરી (ના) વાંદરની માદા. માકડી.
વાંદું, વાંદો (ના) ઝલ, એક જીવડું. એક છોડ.
વાંધો (ના) મતભેદ. તકરાર. બાધ.
વાંન (ના) રંગ.

વાંસ (ના) વંશ, બામ્બુ [અંગ્રેજી].
વાંસકપૂર (ના) વાંસમાં થતી ઔષધિ.
વાંસણી (ના) વાંસળી. સાંકડી લાંબી થેલી.
વાંસફોડો (ના) ભરડો, ઘાંચો, વાંસના પાત્ર ક-
વાંસલડી (ના) વાંસળી (કવિતામાં). [રનારો.
વાંસલો (ના) તાછણી, સુથારનું એક ઓજાર.
વાંસળી (ના) વંશી, બંશી. વાંસનું એક વા-
  જું. વાંસણી.
વાંસિયાચોખા (ના) વાંસમાં પાકતું ધાન્ય.
વાંસી (ના) દાતરડા જેવું ફળ જડેલો વાંસ.
વાંસે (અ) પાછળ, પછવાડે.
વાંસો (ના) પીઠ, બરડો.
વાઈ (ના) એક રોગ. વાયુ.
વાઉ (ના) વિઆઉ, પગ ફાટવા તે.
વાએજ, વાએજી (ના) વાયજ, ધર્મોપદેશ.
વાએડું (વિ) વાયડું, વાયુ કરનાર.
વાએદો (ના) વાયદો, કહેલી મુદત.
વાક્ (ના) વાણી, બ્રાહ્મી, ભારતી, ભાષા, ગિ-
  રા, સરસ્વતી, વ્યાહાર, ઉક્તિ, ભાષિત,
વાક (ના) વાખ, નસ. બાંધો. [વચન. વચ્.
વાકડવું (વિ) જરા કડવાસવાળું.
વાકફ, વાકફગાર (વિ) માહિતગાર, પ્રવીણ.
વાકળો (ના) નાળું, ગરનાળું, નેહેરૂં.
વાકેફગારી (ના) માહિતી, જાણ, પ્રવીણતા.
વાક્ય (ના) પૂર્ણ વિચારદર્શક શબ્દસમૂહ.
  વચન. બોલ. સૂત્ર. કહેવત.
વાક્યરચના (ના) વાક્યમાં શબ્દોની ગોઠવણી.
વાક્વિદગ્ધા (ના) એક નાયિકા. વાક્ચતુર સ્ત્રી.
વાખ (ના) વાક. દાંડાના રેસા, નસ.
વાખરો (ના) રાચરખીલાં. પરચુરણ સામાન.
વાખો (ના) વખો. આપદા. દુકાળ. રોગચાળો.
વાગ્ (ના) વાણી (જુઓ) વાક્. [ગિગળિયું.
વાગ્દાન (ના) વચનથી આપેલું તે. વેસવાળ.
વાગ્દેવતા (ના) શારદા, સુરસ્વતી.
વાગ્બાણ (ના) વાણીનો પ્રહાર, મેણું.
વાગ્વિલાસ (ના) વાણીનો વિલાસ.
વાગડ (ના) કચ્છ સંસ્થાનનો એક પ્રદેશ.
વાગડિયું (વિ) વાગડદેશનું.
વાગડિયું (ના) બગો, એક ગળી રંગનું વસ્ત્ર.
વાગળું (ના) વડવાગોળ. એક પક્ષી.

વાગવું (ક્રિ) વાજવું, અવાજ થવો. લાગવું.
વાગો (ના) રેસમી કસબી કેડિયું. સારો પોશાક. તેલસિંદુર.
વાગોળ (ના) ઢોરનું વાગોળવું તે.
વાગોળવું (ક્રિ) ખાધેલું ફરીફરી ચાવવું તે.
વાઘ (ના) વ્યાઘ્ર, શાર્દૂલ, દ્વીપી. એક હિંસક [પશુ.
વાઘણ (ના) વાઘની માદા.
વાઘનીમાસી (ના) બિલાડી, મીની.
વાઘબારસ (ના) આશો વદ ૧૨.
વાઘરણ (ના) વાઘરીની સ્ત્રી. કૂવડનારી.
વાઘરી (ના) પશુપંખીને પકડી વેચનાર જાતી.
વાઘામ્બર (ના) વાઘના ચામડાનું વસ્ત્ર.
વાઘેલ (ના) રજપૂતની એક જાત.
વાઘેલા (વિ) વાઘેલ વંશના.
વાચ્ (ના) વાણી (જુઓ) વાક્.
વાચ (ના) (અંગ્રેજી)નાનું ખીસાનું ઘડિયાળ.
વાચક (વિ) બોલતું. બોધક.
વાચક (ના) અલંકારમાં તુલનાબોધક શબ્દ.
વાચન (ના) વાંચવાની રીત-ક્રિયા. [ગિરસ.
વાચસ્પતિ(ના) બૃહસ્પતિ, સુરાચાર્ય, ગુરુ, આં-
વાચા (ના) ઉચ્ચાર શકિત કે ક્રિયા. વાણી.
વાચાળ (વિ) ભડભડિયું. બહુબોલું.
વાચિક (વિ) વાચાસંબંધી, વાણીનું.
વાચ્યાર્થ (ના) સાદો અર્થ, સ્પષ્ટાર્થ.
વાંછટ (ના) વાછણટ, વાથી ઉડેલી આડી છાંટ.
વાછડ્ડું (ના) વાછરડું, ગાયનું બચ્ચું, વત્સ.
વાછણટ (ના) પવનથી ઉડેલા વર્ષાદના છાંટા.
વાછણિટયું (ના) વાછંટ અટકાવવાનું છજું.
વાછરડી (ના) બાળકગાય.
વાછરડું, વાછરૂ (ના) વત્સ, વાછડ્ડું.
વાછલ (ના) વાત્સલ્ય, લાડ, હેત.
વાજ (ના) તોબા, પીડા. વાઘ.
વાજન્તર (ના) વાજિંત્ર, વાજાં.
વાજબી (વિ) યોગ્ય, લાયક. ખરૂં.
વાજવું (ક્રિ) વાગવું. અવાજ થવો. ગગડવું.
વાજિંત્ર (ના) વાદિત્ર, વાદ્ય, વાજું.
વાજિયા(વિ)જળાશયના પાણીથી પાકેલા(ઘઉં).
વાજી(ના)ઘોડો, ઘોટક, અશ્વ, હય, તેજી. ગંધર્વ, સૈંધવ, તુરંગ, વીતિ, વાહ, અર્વા. પંખી.
વાજું (ના)વાદ્ય, અવાજ યંત્ર, વાજિંત્ર. જેમાવ.
વાઝડું, ધાઝોડું. વાઝોડું (ના) તોફાની વાયુ.
વાંછના (ના) વાંછા, ઈચ્છા, વાસના.
વાંછવું (ક્રિ) ઇચ્છવું. માંગવું.
વાંછિત (વિ) ઇચ્છિત, અપેક્ષિત.
વાટ (ના) માર્ગ. રાહ. દીવેટ. વધારેલી છાસ. પૈડાનો પટો.
વાટઉઠવી (ક્રિ) શૂળ પડવી. બગડવું. વણસવું.
વાટકી (ના) વાડકી, કટોરી.
વાટકો (ના) વાડકો, કટોરો.
વાટખરચ,વાટખરચી (ના) મુસાફરીનો ખર્ચ.
વાટપાડુ (વિ) રસ્તે લૂટનાર. રસ્તો કાઢનાર.
વાટમારૂ (વિ) માર્ગમાં મારીને લૂટનાર.
વાટલા (વિ) ભાંગેલા (ચોખા).
વાટવું (ક્રિ) કચરવું. છૂંદવું. વહેંચવું.
વાટવો (ના) ગોળાકાર કોથળી. પાકીટ
વાટિકા (ના) વાડી, બાગ.
વાટી (ના) વાડકી. નાળિયેરનું અરધિયું.
વાટું (ના) એક વાસણ.
વાટુઓ(ના)વાટવો. ગોળ સટકિયાંવાળી કોથળી.
વાંટો (ના) વીંટો. ચામડીનો વળ.
વાડ (ના) વાડો. કાંટાની આડ. મોહોલ્લો.
વાડકી (ના) નાનો વાડકો, કટોરી, વાટકી.
વાડકો (ના) વાટકો, કટોરો.
વાડવ (ના) બ્રાહ્મણ, વિપ્ર, ભૂદેવ.
વાડિયા (ના) સૂતાર. ગજ્જર.
વાડી (ના) વાટિકા. બાગ. વાડવાળી જગા.
વાડો (ના) ઘરની પછળની છૂટી જમીન. મોહોલ્લો. પાયખાનું, સંઘાસ.
વાડોલિયું (ના) નાની વાડવાળી જગા.
વાઢ (ના) ધાર. ઘા. કાપણી.
વાઢકાપ કરનાર (ના) શસ્ત્રવૈદ, સરજન.
વાઢકૂટિયો (ના) ભાંજગડિયો. કાટલાં કરનાર.
વાઢવું (ક્રિ) કાપવું, છેદવું, ચીરવું.
વાઢિયું (ના) ખજુરનો દાગીનો.
વાઢિયો (ના) ચડસ, લલુતા. સૂતાર.
વાણ(ના)વાણી. વગ. ખાટલો ભરવાની દોરી.
વાણિયો(ના)વણિક,વાણિજ્ય-વ્યાપાર-કરનાર.
વાણી (ના) (જુઓ) વાક્. સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર,વાચા.
વાણો (ના) સાળ ઉપરના આડા દોરા.
વાણોતર (ના) મેહેતો, ગુમાસ્તો, મુનીમ.

વાણવું (ના)અધરણી રાતને ભોજનનું નોતરૂં.
વાત (ના) પવન, (જુઓ) વા. એક દોષ. વાર્તા. બીના. ગાથા. ગપ. રીત. ખબર.
વાતગરૂં (વિ) વાતુડું, વાચાળ. બડબડિયું.
વાતચિત્ત (ના) મનપૂર્વક થતી વાર્તા. બોલચાલ.
વાતડ (ના) લાંબી ખોટી વાર્તા.
વાતાવરણ (ના) હવા, પૃથ્વીની આસપાસનો વાયુ.
વાતુડું (વિ) વાતગરૂં.
વાતૂળ (ના) વાદળ. તોફાની પવન. મેઘ.
વાદ (ના) તકરાર, ભાંજગડ. ચર્ચા.
વાદવિવાદ (ના)સામસામી તકરાર. સંભાષણ.
વાદળ (ના) વાતૂળ, ગગનમાં એકઠી થએલી વરાળ. તોફાની વા. ગગન.
વાદળી (ના) નાનું વાદળ. એક પાણી ચૂસનારૂ પદાર્થ, સ્પંજ [અંગ્રેજી].
વાદળી (વિ) વાદળના જેવા રંગનું.
વાદળું (ના) વાદળ, અભ્ર, જલધર, ઘન, મેઘ.
વાદી (ના) ફરિયાદી, ગારુડી, બાજીગર. વાદ કરનાર.
વાદીગર (ના) બાજીગર, ગારુડી.
વાધ (ના) વાજું, વાજિંત્ર.
વાધણ, વાધણી (ના)અટકડી, હેડકી, ઉર્ધ્વવાયુ.
વાધર, વાધરી (ના) ચામડાની પાટી.
વાધવું (ક્રિ) વધવું. કુચ કરવી.
વાન્ (પ્ર) વાળું, વંત અર્થે. જેમ ધનવાન્, ગુણવાન.
વાન (ના) વર્ણ, બાંધો. વક્ષણ. રંગ. ઉખડેલી ચામડી.
વાનગી (ના) નમૂનો. અંશ.
વાનપ્રસ્થ (ના) ત્રીજો આશ્રમ. વનમાં વાસ.
વાનર (ના) વાંદર, મર્કટ, કપિ.
વાની (ના) પોંખ, ફુમળાકણ. જાત. પ્રકાર. રાખોડી.
વાનું (ના) વસ્તુ. સમજુતીનું વચન. વાત.
વાને ઘાલવું (ક્રિ) વિધિપૂર્વક પીઠી ચોળવી.
વાનો (ના) સુગંધીદાર પદાર્થોની મેળવણી.
વાન્તિ (ના) ઓકારી, ઉલટી.
વાપર (ના) વપરાસ, ખપ.
વાપરવું (ક્રિ) ખપમાં લેવું, ઉપભોગ કરવો.
વાપી (ના) વાવ, લાંબોકુંડ.
વાબસ્તું (વિ) સગું, સંબંધી, ઓળખીતું.
વામ (વિ) ડાબું. ઉલટું.
વામ (ના) ત્રામ, બામ, છાતી સહિત બે હાથની લંબાઈ.
વામણું, વામન (વિ) ઠીંગણું, બટુક.

વામન, વામનજી (ના) વિષ્ણુનો ૫ મો અવતાર.
વામનદ્વાદશી (ના) ભાદરવા શુદ ૧૨.
વામમાર્ગ (ના) શાક્ત, વેદ વિરુદ્ધ માર્ગ.
વામવું (ક્રિ) કાઢી નાંખવું, ઓછું કરવું. ઘટવું.
વામા (ના) સ્ત્રી. (જુઓ) બૈરી. તથા રામા (શબ્દ). લક્ષ્મી. સરસ્વતી.
વામાંટામાં (ના) આનાકાની ગાંગાંતલ્લાં.
વામી (ના) વામમાર્ગી. વેદવિરુદ્ધ વર્તનાર.
વાય (અ) હાય. શોકસૂચક.
વાયક (ના) વાક્ય, વાણી. શબ્દ. વેણ.
વાયજ, વાયજી (ના) ધર્મોપદેશ.
વાયડું (વિ) વાતળ. વાયુ કરે તેવું. છકી.
વાયદો (ના) કહેલી મુદત.
વાયરો (ના) પવન, (જુઓ) વા.
વાયલ, વાયલી (વિ) ઘેલું, ઠેકાણાવગરનું.
વાયવડંગ (ના) વાવડીંગ, એક ઔષધ.
વાયવ્ય (ના) ઉત્તરપશ્ચિમ વચ્ચેનો ખૂણો.
વાયસ (ના) કાગડો, કાક, કરટ, અરિષ્ટ, ધ્વાંક્ષ.
વાયુ (ના) પવન. એક તત્વ. એક દોષ, બાદી. એ પાંચ (પ્રાણ, વ્યાન, અપાન, ઉદાન અને સમાન) પ્રકારે શરીરમા રહેછે.
વાર (અ) વાસર, અમુક ગ્રહનો દિવસ. ત્રણ ફૂટ. ખોટી. વખત. પાણી, વારિ.
વાર (અ)પ્રમાણે. જેમ વિગતવાર, તપસીલવાર,
વારણ (ના) વાળવાનો ઉપાય. ઉતાર. હાથી.
વારણાં (ના) ઓવારણાં, મીકટાં.
વારણટ (ના)પકડી આણવાનો સરકારી હુકમ.
વારતેહેવાર (ના) ખુશાલીના દહાડા.
વારમ્વાર (અ) વારેવારે, હમેશ.
વારવું (ક્રિ) મના કરવી, અટકાવવું.
વારસ (ના) મરનારની મિલકતનો હકદાર.
વારસનામું (ના) વસિયતનામું, વિલ [અંગ્રેજી].
વારસો (ના) મરનારની થાપણ, વારસને મળેલું તે.
વારાંગના (ના) વારવધૂ, ગુણકા, વેશ્યા.
વારાણસી (ના) કાશી, બનારસ.
વારાફરતી, વારાફરતું (વિ) બારાનું. ક્રમિક.
વારિ (ના) વાર, જળ, પાણી, ઉદક, નીર.
વારિજાઉં (ક્રિ)ઓવારૂં, વહાલમાં ભોગ આપું.
વારિધિ, વારિનિધિ (ના) સમુદ્ર, સાગર.
વારી (ના) વારો. વિગત.

વારૂ (અ) ઠીક, સારૂં. હા.
વારેદાર (ના) વારાવાળો. કર ઠયરાવનાર.
વારેવારે (અ) ઘડીએ ઘડીએ. હંમેશ.
વારો (ના) અનુક્રમ. પાળી. અણોજો. ફાયદો.
વાર્તા (ના) વાત, ગોષ્ટિ, ગાથા, કથા. [લાગ.
વાર્તિક (ના) ટીકા, વિવેચન, સ્પષ્ટિકરણ. ખબર કરનાર.
વાર્ષિક (વિ) વર્ષસંબંધી, વરસદહાડે થનાર.
વાલ (ના) પાપડીના સૂકા દાણા, એક કઠોળ. તોલાનો ૩૨ મો ભાગ.
વાલન્દ (ના) હજામ, રોમશત્રુ, નાવી.
વાલપાપડી (ના) પાપડી, વાલની સીંગ.
વાલમ, વાલમજી (વિ) વહાલો, વલ્લભ.
વાલિયા(ના)ઝોળી કે ત્રાજવાં બાંધવાની દોરી.
વાલી (ના) હિમાયતી. રક્ષક. શેઠ.
વાલીવારસ(ના)કુમક ખેંચનાર કે વારસ થનાર.
વાલોળ(ના)એક પાપડી જેવી સીંગ, એક શાક.
વાવ(ના)વાપિ,પગથિયાંવાળો લાંબો કૂવો. તળી.
વાવટાકાઠી (ના) વાવટો ચઢાવવાનો વાંસ.
વાવટો (ના) નિશાન, ધ્વજા, પતાકા.
વાવડ (ના) પત્તો, ખબર, ભાળ.
વાવડી (ના) નાની વાવ.
વાવણિયો (ના) ફડકો, અનાજ ઓરવાનું રાચ.
વાવણી (ના) રોપણી. ઓરણી. પેરણી.
વાવરવું (ક્રિ) વાપરવું, ખરચવું.
વાવવું (ક્રિ) વાવણી કરવી, રોપવું.
વાવા (અ) સારૂં, મજેનું. (બાળબોલી).
વાવાઝોડું (ના) વાઝોડું, વાનું તોફાન.
વા વાદળ (ના)વા અને વાદળ, તોફાની વાદળી.
વાવું (ક્રિ) ફુંકાવું. લાગવું. વગાડવું.
વાવેતર (ના) વાવણીની જમીન. પાક.
વાસ (ના) રહેઠાણ. ગંધ. વસ્ત્ર.
વાસક સજ્જિતા(ના) એક નાયિકા (કાવ્યમાં).
વાસકુટ (ના) બદન, બંડી, કુડતું.
વાસણ (ના) પાત્ર, ઠામ, ભાજન.
વાસના (ના) ઇચ્છા. તૃષ્ણા. મનોવૃત્તિની અ-
વાસર (ના) વાર, દિવસ. રોજ. [સર.
વાસરમણિ (ના) સૂર્ય, (જુઓ) ભાસ્કર.
વાસવ (ના) ઇંદ્ર, (જુઓ પૃ૦ ૨૩૯) મઘવા.
વાસવું (ક્રિ)બંધ કરવું, દેવું. કૂકડાનું બોલવું.

વાસિત (વિ) વાસવાળું.
વાસી (વિ) પર્યુષિત, શીળું, ટાઢું. વસનાર.
વાસીદું (ના) કચરો. ઝાડુ.
વાસુ, વાસુપિયો (ના) રાતે ખેતરમાં રહેનાર.
વાસેલ (વિ) કાજળી, કાનવી (ખેતર).
વાસો (ના) વાસ. દહાડો.
વાસ્તવિક (વિ) સાચું, ખરેખરૂં.
વાસ્તવ્ય (વિ) વસવાલાયક.
વાસ્તુ (ના) ખાતમુહૂર્ત.
વાસ્તે (અ) કાજે, માટે, અર્થે, સારૂ.
વાહ (અ) વાઃ ધન્યવાદસૂચક. (ના) ઘોડો.
વાહક (વિ) ખેંચનાર. ઉંચકનાર. હાંકનાર.
વાહન (ના) બેસીને ફરવાનું સાધન. ગાડી, રથ, પાલખી. ઈ૦.
વાહિની, વાહી(વિ)વહેનાર. પ્રવાહરૂપે દોડનાર.
વાળ (ના) નિમાળા, બાલ, કેશ.
વાળન્દ (ના) હજામ, નાવી, વાલન્દ.
વાળવું (ક્રિ)સાફ કરવું. વળદેવો. વાંકદેવો. વાળી
વાળા (ના) કડક, કાનનું એક ઘરેણું. [લેવું.
વાળાકુંચી (ના)ઘરેણાં ધોવાનો વાળનો ગુચ્છો.
વાળી (ના) નથ. કોકરવું. કાનનું ઘરેણું.
વાળું (પ્ર) રાખવું, વેચવું, વળગવું અર્થે. જેમ દૂધવાળો, દૂધવાળું.
વાળું (ના)સાંજનું કે રાતનું ભોજન. [ઉતાર.
વાળો (ના) એક સુગંધી ઘાસ. એક કીડો.
વિ (ઉ) વિશેષ, વિરુદ્ધ, પૃથક્, વિભાગ ઈત્યાદિ ફેરફાર ધાત્વર્થમાં કરનાર.
વિંઘું(ના)એક વસો પોહોળું અને ૨૦ વસા લાંબું
વિંઘોટી (ના) વિંઘાદીઠ સરકારી કર. [માપ.
વિંજણો (ના) વીજણો, વ્યજન-વા-નાંખવાનું સાધન. દાંડી વગરનો પંખો.
વિંજવું (ક્રિ) વા નાખવો.
વિંટવું (ક્રિ) વીટવું, લપેટવું. વાળવું.
વિંટાળવું (ક્રિ) વીંટો વાળવો.
વિંટી (ના) વીટી, મુદ્રિકા.
વિંટો (ના) વીંટો, વાળેલો આકાર.
વિંધણું (ના) સુથારનું એક ઓજાર.
વિંધવું (ક્રિ) વેહ પડવો. ભોક પાડવો.
વિંધારો (ના) વિંધનારો, વેહ પાડનારો.
વિંધું (ના) કાણું, છિદ્ર.

વિકટ (વિ) મુશ્કેલ, અઘરૂં, દુસ્તર.
વિકરાળ (વિ) વિકાળ, ભયંકર.
વિકર્મ (ના) ઉલટું આચરણ્યુ વિરુદ્ધ ક્રિયા.
વિકલ્પ (ના)વિશેષ કલ્પના, મત. શક. સંદેહ.
વિકલ્પથવો(ક્રિ)બદલે આવવું. એકને ઠામે બીજું
વિકસન (ના) વિકાસ, ખીલવણી. [વપરાવું.
વિકસવું (ક્રિ) વિકસન થવું, ખીલવું.
વિકળ (ના) વ્યાકુલ, આકળું. બેચેહેની.
વિકળા (ના) કળાનો ૬૦મો ભાગ.
વિકાર (ના) વિકૃતિ. ફેરફાર. બગાડ. એ ૭ ગણાય છે (જન્મ, સ્થિતિ, વૃદ્ધિ, વિપરિણતિ (રંગ બદલાવો), ક્ષીણતા, અને નાશ).
વિકાસ (ના) વિકસન, ખીલવણી.
વિકાસવું (ક્રિ)ઉઘડવું, ખીલવું. પોહોળું થવું.
વિકૃત (વિ) વિકાર પામેલું, બગડેલું.
વિકૃતિ (ના) વિકાર. ફેરફાર.
વિક્રમ (ના) પરાક્રમ. ઉજ્જનનો શકપ્રવર્તક
વિક્રય (ના) વકરો, વેચાણ. [રાજા વિક્રમાજીત.
વિક્રિયા (ના) વિકાર, વિકૃતિ, ફેરફાર.
વિક્ષેપ (ના) મનનું ભ્રમણ. અટકાવ. હરકત.
વિખ (ના) વિષ, ઝેર, ક્ષ્વેડ, ગરલ. વેર.
વિખવાદ (ના) કજિયો. અંટસ.
વિખિયા (ના) ઝેરી સ્ત્રી.
વિખે (અ) વિષે, સંબંધે.
વિખ્યાત (વિ) પ્રખ્યાત, નામાંકિત, પ્રસિદ્ધ.
વિખ્યાતિ (ના) પ્રસિદ્ધિ, કીર્તિ, નામના
વિગત (ના) હકીકત. તપસીલ. રીત. પ્રમાણ.
વિગતવાર, વિગતે(અ) વિગતસહિત, તપસીલ-
વિગેરે (અ) વગેરે, ઈત્યાદિ, અને બીજાં. [વાર.
વિગ્રહ (ના) કંકાસ. લડાઈ. જુદાઈ.
વિઘ્ન (ના) નડ, હરકત. સંકટ. ભય.
વિચક્ષણ (વિ) ચતુર, ચપળ. સહજમાં સમજે
વિચરવું (ક્રિ) જવું. પેસવું. [એવું.
વિચાર (ના) મન પર થતી અસર. મનન. મત. વિવેક, મનસુબો, તર્ક, લક્ષ. ફિકર.
વિચારપૂર્વક (અ) આગળથી વિચાર કરીને.
વિચારવું (ક્રિ)વિચાર કરવો, સારઅસાર સમ-
વિચિક્ષણ (વિ) વિચક્ષણ, ચતુર. ચપળ [જવો.
વિચિત્ર (વિ) તરેહવાર. બેડોળ. અચરતીભરેલું.
વિછોહ (ના) વિજોગ, જુદાઈ, વિક્ષેપ.
વિજય (ના) મોટો જય. વિષ્ણુનો એક પોળિયો.
વિજયા (ના) ભાંગ, માયા, શિવબૂટી.
વિજયાદશમી (ના) દશેરા, આશો શુદ ૧૦.
વિજયી(વિ)વિજય પામનાર, યશસ્વી, ફતેહમંદ.
વિજાતિ (ના) બીજી જાત, જુદી તરેહ.
વિજોગ (ના) વિયોગ. જુદાઈ. વિરહ.
વિજોગી (વિ) વિરહી, જુદાઈવાળું
વિજ્ઞપ્તિ (ના) વિજ્ઞાપના, વિનંતિ. પ્રાર્થના.
વિજ્ઞાન (ના) અનુભવ. પાકું જ્ઞાન.
વિજ્ઞાનમયકોશ (ના) પંચકોશમાંનો એક.
વિજ્ઞાપના (ના) વિનંતિ, વિજ્ઞપ્તિ, અરજ.
વિટણ્ડ (ના) વિતણ્ડ, પાખંડ.
વિટમ્બણા (ના) વિડમ્બન, માથાકૂટ. અડચણ. દુઃખ, આપદા, ફજેતી.
વિણ (ના) વિના, વગર, શિવાય.
વિણવું (ક્રિ) વણવું. ચૂટવું. ઉપાડી લેવું.
વિણામણ(ના)વણવાનો કચરો. વણવાની મજુ-
વિતક (વિ) વિતેલું, અનુભવેલું. ગયેલું. [રી.
વિતણ્ડવાદ,વિતણ્ડા(ના)ખોટી તકરાર. માથાફોડ.
વિતર્ક (ના) ઉલટા વિચાર. સંપૂર્ણ વિચાર.
વિત્ત (ના) ધન, પુંજી. શક્તિ. સાર. કસ.
વિદાય (વિ) રવાના.
વિદાયગિરી (ના) વદાઈ, વળાવવું તે.
વિદગ્ધ (વિ) દાઝ્યાબળ્યું. બળેલું. ચતુર નાયક.
વિદગ્ધા (ના) ચતુર નાયિકા.
વિદારણ (ના) કાપ. ફાટ, ચીરો.
વિદારવું (ક્રિ) વાઢી નાંખવું, કાપવું. ચીરવું.
વિદિત (વિ) જાણેલું, જણાવેલું.
વિદૂષક (ના) મશ્કરો, રંગલો, તરકુડિયો, જાદ-
વિદેશ (ના) પરદેશ, બેહારગામ. [ઠિયો.
વિદેશી (વિ) પરદેશ સંબંધી, દેશાવરનું.
વિદેહી (વિ) જીવન્મુક્ત. જીતેંદ્રિય.
વિદ્ધ (વિ) વિંધેલું.
વિદ્યમાન (વિ) હયાત, જીવતું.
વિદ્યમાન (અ) સમક્ષ, હાજર.
વિદ્યા (ના) જ્ઞાન, શિક્ષણ, ભણતર, આવડત. ઈલમ. શાસ્ત્ર, એ ચૌદ ગણાયછે (ઋગ્વેદ, સામવેદ, યજુર્વેદ, અથર્વવેદ; શિક્ષા, કલ્પ, વ્યાકરણ, છંદ, જ્યોતિષ, નિરુક્ત મીમાંસા, ન્યાય, ધર્મશાસ્ત્ર અને પુ

વિદ્યાગુરુ (ના) વિદ્યા ભણાવનારો, શિક્ષક.
વિદ્યાભ્યાસ (ના)ભણવાનો અભ્યાસ. ભણતર.
વિદ્યાર્થી (ના) વિદ્યાભ્યાસી. ભણનાર. શિષ્ય.
વિદ્યુત્ (ના) વીજળી (શબ્દ જુઓ).
વિદ્વજ્જન (વિ) વિદ્વાન્, જ્ઞાની.
વિદ્વત્તા (ના) પંડિતાઈ, જ્ઞાન, વિદ્વાન્‌પણું.
વિદ્વાન્ (વિ) વિદ્યા ભણેલો. જ્ઞાનવાન.
વિધ (ના) જાત, તરેહ. પ્રકાર.
વિધવા (ના) રાંડીરાંડ, રંડાયલી સ્ત્રી.
વિધવિધ (અ) તરેહવાર, નાના પ્રકારના.
વિધાતા (ના) બ્રહ્મા, પ્રજાપતિ, પદ્માસન, વિધિ, ચતુરાનન, આત્મભૂ, સુરજ્યેષ્ટ, પરમેષ્ઠી, પિતામહ, હિરણ્યગર્ભ, લોકેશ, સ્વયંભૂ, ધાતા, અબ્જયોનિ, દ્રુહિણ, વિરંચિ, સૃષ્ટા, વેધા, વિશ્વસૃટ્ [લખનાર દેવી.
વિધાતા, વિધાત્રા, વિધાત્રી (ના) છઠ્ઠીનો લેખ
વિધાન (ના) પ્રકાર, વિધિ. સંધાન.
વિધિ (ના) બ્રહ્મા, (જુઓ) વિધાતા. નસીબ. પ્રકાર, રીતિ. આજ્ઞા. કર્તવ્ય.
વિધિયુક્ત (અ) શાસ્ત્ર આજ્ઞાપ્રમાણે.
વિધુ (ના) ચંદ્ર કૃષ્ણ.
વિધ્યર્થ (વિ) આજ્ઞાર્થક.
વિધ્વંસ (ના) ઉચ્છેદ, વિનાશ.
વિનતા (ના) વનિતા, (જુઓ) બૈરી અને રામા.
વિનન્તી (ના) વિનતિ. અરજ. કાલાવાલા.
વિનય (ના) નમ્રતા. મર્યાદશીલતા. સભ્યતા.
વિનવવું (ક્રિ) વિનય કરવો. મનાવવું.
વિના (અ) વના, વગર, શિવાય.
વિનાશ (ના) વિધ્વંસ, વધારે નાશ મરણ.
વિનાશી (વિ) નષ્ટ. નાશક.
વિનોદ (ના) આનંદ. રમતગમત.
વિનોદી (વિ) આનંદી, રમુજી.
વિપત, વિપત્તિ, (ના) આફત, પીડા, સંકટ.
વિપરીત (વિ) ઉલટું, અવળું. સામું.
વિપિન (ના) વન, (જુઓ) રાન.
વિપુલ, વિપુળ (વિ) મોટું. ઊંડું. પુષ્કળ.
વિપ્ર (ના) વેદપાઠી બ્રાહ્મણ.
વિપ્રયોગ (ના) નાયક નાયિકાનો વિજોગ.
વિપ્રલબ્ધા (ના) એક નાયિકા.
વિપ્રલમ્ભ (ના) વિયોગ શૃંગાર.

વિફરવું (ક્રિ) ફાટવું શૂર ચઢવું. ધસવું.
વિફળ (વિ) નિષ્ફળ, નકામું, મિથ્યા.
વિબુધ (ના) દેવ, અમર, સુર.
વિભક્ત (વિ) પૃથક્, જુદું છૂટું.
વિભક્તિ (ના)નામ, સર્વનામ ને વિશેષણને લગતા પ્રત્યયો, કારક.
વિભાગ (ના) ભાગના ભાગ, પેટાભાગ.
વિભાવ (ના) કાવ્યમાં રસ ઉપજાવનાર ભાવ
વિભાવના (ના) ધારણા, કલ્પના. સંશયભા
વિભુ (વિ) વ્યાપ્ત, નિત્ય. (પ્રભુ).
વિભૂત, વિભૂતિ (ના) ઐશ્વર્ય. અંશ. ભસ્મ.
વિભૂષિત (વિ) સણગારેલું. વિશેષ શોભિતું.
વિભ્રમ (ના) વહેમ. વિલાસ.
વિમળ (વિ) નિર્મળ, શુદ્ધ, સાફ.
વિમાન (ના) ઉડતું વાહન, બલૂન [સંગ્રેહ
વિમાસણ (ના) પસ્તાવો, ઉદાસી.
વિમાસવું (ક્રિ) ઉદાસીમાં બેસવું. પસ્તાવું.
વિમુખ (વિ) અવળું, પૂઠળું.
વિયડો (ના) નદીમાં ખોદેલો ખાડો.
વિયાણ (વિ) વિયાતી (ગાય ભેંસ ઈ૦).
વિયાવું (ક્રિ) પશુનું જણવું. પ્રસવ થવો.
વિયોગ (ના) વિજોગ, જુદાઇ, વિરહ.
વિરક્ત (વિ) વૈરાગી, ત્યાગી. નિસ્પૃહ.
વિરંચી (ના) બ્રહ્મા, (જુઓ) વિધાતા.
વિરતિ (ના) વિરામ, અટકાવ.
વિરલ, વિરલું (વિ) અસાધારણ.
વિરવણ (ના) એક જાતનું ઘાસ.
વિરસ (વિ) રસવિનાનું, નિરસ.
વિરહ (ના) વિજોગ, જુદાઈ.
વિરહિણી (ના) વિજોગવાળી સ્ત્રી.
વિરહી (વિ) વિજોગી, છુટું પડેલું.
વિરાગ (ના) વૈરાગ્ય, ત્યાગીવૃત્તિ, સંન્યાસ.
વિરાગી (વિ) ત્યાગી, સંન્યાસી.
વિરાજમાન (વિ) બિરાજમાન, સુશોભિત.
વિરાજવું (ક્રિ) શોભવું. બિરાજવું.
વિરાટ (ના) બ્રહ્માંડ
વિરાટસ્વરૂપ (ના) વિશ્વરૂપે ઈશ્વરનો દેહ.
વિરામ (ના) વિરતિ. શાંતિ. પ્રકરણ. વીસામો. મરણ. [ટીપ.
વિરામચિહ્‌ન (ના)વાંચતાં અટકવાની નિશાની.

વિરુદ્ધ (વિ) ઉલટું, સામું.
વિરૂપ (વિ) વિશેષ રૂપવાળું. કદરૂપું.
વિરેચન (ના) જુલાબ, રેચ. [ગનાવ.
વિરોધ (ના) ઉલટાપણું. એક અલંકાર. અણુ-
વિરોધી (વિ) વિરોધ કરનાર. વિરોધવાળું
વિલક્ષણ (વિ) વિશેષ લક્ષણનું. અસાધારણ. ઠેકાણા વગરનું.
વિલમ્બ (ના) વાર, ઢીલ, ખોટી.
વિલસવું (વિ) શોભવું, ચળકવું.
વિલાત (ના) બ્રીટનોનું વતન. વિલાયત.
વિલાતી (વિ) વિલાયતી, અંગ્રેજ સંબંધી.
વિલાપ (ના) સ્પષ્ટ ઉચ્ચારપૂર્વક રુદન.
વિલાયત (ના) અંગ્રેજનો દેશ. વતન.
વિલાયતી (વિ) અંગ્રેજી. ઇંગ્લંડ સંબંધી.
વિલાસ (ના) સુખભોગ. લીલા. મોજ. સ્ત્રીના ઉત્તમાંગના અવયવના ભાવ.
વિલાસી (વિ) વિલાસ કરનાર. મોજી.
વિવક્ષિત (વિ) મનમાં કહેવાને ધારેલું.
વિવર (ના) પોલાણ, ગુફા. દર.
વિવાદ (ના) વાદ. તકરાર. કજિયો.
વિવાદી (વિ) વિવાદ કરનાર.
વિવાહ (ના) સગાઈ. લગ્ન.
વિવિધ (વિ) તરેહવાર. જુદા જુદા પ્રકારનું.
વિવેક (ના) ખરાખોટાની પરીક્ષા. ડહાપણ. સુ-
વિવેકયુક્ત, વિવેકી (ના) વિવેકવાળું. [ઘડાઈ.
વિવેચન (ના) ટીકા. સ્પષ્ટીકરણ.
વિશાખ પાર્વતીનંદન, કાર્તિકસ્વામી, સ્કંદ.
વિશાખા (ના) ૧૬ મું નક્ષત્ર.
વિશાળ (ના) મોટું. વિસ્તીર્ણ.
વિશેક, વિશેષ (અ) વધારે. બહુ. અમુક.
વિશેષણ (ના) ગુણ સંખ્યાવાચક શબ્દ.
વિશેષકરીને (અ) ઘણું કરીને, મુખ્યત્વે કરીને.
વિશેષ્ય (ના) વિશેષે જાણવાજોગ શબ્દ. વિ-શેષણવાળો શબ્દ.
વિશ્રાન્તિ, વિશ્રામ (ના) વિરામ. વિસામો. આ-
વિશ્વ (ના) સૃષ્ટિ, જગત્, દુનિયા. [સાએશ.
વિશ્વજનક (ના) જગત્ કર્તા પરમેશ્વર.
વિશ્વનાથ (ના) જગન્નાથ, દુનિયાનો માલિક પ્રભુ.
વિશ્વમ્ભર (ના) સૃષ્ટિનું પોષણ કરનાર ઈશ્વર.
વિશ્વાત્મા (ના) વિશ્વનો આત્મા, બ્રહ્મ.
વિશ્વાસ (ના) ભરોસો, પતીજ, ઇતબાર.
વિશ્વાસઘાત (ના) ભરોસાનો ભંગ.
વિશ્વાસઘાતી (વિ) વિશ્વાસઘાત કરનાર.
વિશ્વાસી, વિશ્વાસુ (વિ) ભરોસાલાયક. વિશ્વાસપર ર હેનાર. ખ્રિસ્તી ધર્મનું.
વિશ્વેશ્વર (ના) વિશ્વના ઈશ્વર, મહાદેવ કાશીનું
વિષ (ના) ઝેર. અતિકડવી ચીજ. [જ્યોતિર્લિંગ
વિષધર (ના) સર્પ, સાપ. નાગ.
વિષમ (વિ) અસમાન. એકીઅંકો. ઉલટું, વિ-પરીત. એક અલંકાર. [કામ. હેતુ. માલ
વિષય (ના) ઇંદ્રિય વિકાર તન્માત્રા. વ્યાપાર
વિષયાનંદ (ના) સાંસારિક પદાર્થોથી થતો આનંદ
વિષયી (વિ) સંસારી વિષયનો શોખી. લંપટ
વિષાદ (ના) ખેદ, દલગીરી, શોક. વેર.
વિષુવવૃત્ત (ના) પૃથ્વીના ગોળાની કલ્પિત મધ્ય-
વિષે (અ) બાબતમાં, વિષય સંબંધે. [રેશા
વિષ્ટિ (ના) સલાહ. શિષ્ટાઇ. એક કરણ (જ્યો-
વિષ્ઠા (ના) નરક, ધૂ, મળ. [તિષમાં)
વિષ્ણુ (ના) વ્યાપક ઈશ્વર, નારાયણ, કૃષ્ણ વૈકુંઠ, વિષ્ટરશ્રવા, દામોદર, હૃષીકેશ, કે-શવ, માધવ, સ્વભૂ, દૈત્યારિ, પુંડરીકાક્ષ ગોવિંદ, ગરુડધ્વજ, પીતાંબર, અચ્યુત, શા-ર્ઙ્ગી, વિશ્વકસેન, જનાર્દન, ઉપેંદ્ર, ઇંદ્રાવ-રજ, ચક્રપાણી, ચતુર્ભુજ, પદ્મનાભ, મધુ-રિપુ, વાસુદેવ, ત્રિવિક્રમ, દેવકીનંદન, શૌરિ શ્રીપતિ, પુરુષોત્તમ, વનમાલી, બલિધ્વંસી કંસારાતિ, અધોક્ષજ, વિશ્વંભર, કૈટભજિ-ત્, વિધુ, શ્રીવત્સલાંછન, પુરાણપુરુષ, યજ્ઞ પુરુષ. નરકાંતક, જલશાયી, વિશ્વરૂપ, મુ-કુંદ, મુરમર્દન, ઈ૦ હજાર નામો જાણવાં હોય તો વાંચો "વિષ્ણુ સહસ્ત્રનામ."
વિષ્ણુતેજ (ના) ઘી, ઘૃત.
વિસર્ગ (ના) હકારના ઉચ્ચારનું ચિહ્ન (:) ત્યાગ
વિસર્જન (ના) ત્યાગ. ખર્ચ. બરખાસ્ત. વિદા
વિસાત (ના) માલ, જીવ, દમ. [યગીરી
વિસ્તરવું (ક્રિ) ફેલાવું, વધવું, પસરવું.
વિસ્તાર (ના) ફેલાવો, પ્રસાર. ક્ષેત્રફળ. વધારો
વિસ્તારવું (ક્રિ) લંબાવવું, ફેલાવવું.
વિસ્તીર્ણ (વિ) વિસ્તારને પામેલું.
વિસ્ફોટ, વિસ્ફોટક (ના) એક રોગ.

વિસ્મય (ના) અચરતી, નવાઈ. આશ્ચર્ય.
વિસ્મરણ (ના) ભૂલ, વીસાર.
વિસ્મિત (વિ) વિસ્મય પામેલું.
વિસ્મૃતિ (ના) વિસ્મરણ. ભૂલાવો.
વિહંગ (ના) એક રાગ. પક્ષી.
વિહંગમ (ના) પંખી.
વિહાર (ના) હરવા ફરવાની મોજ.
વિહારી (વિ) વિહાર કરનાર.
વિહીણુ, વિહીન (અ) વિના, રહિત.
વિહ્વળ (વિ) આતુર, બાવરૂં, ગાભરૂં.
વી (પ્ર) વિધિ વર્તમાન કર્મણિપ્રયોગમાં નારી જાતિનો. જેમ હુંડી લખવી, ચોપડી વાંચવી.
વીઆજ (ના) વ્યાજ, નાણાંનું ભાડું અથવા વાપરનો બદલો.
વીઆજુ (વિ) વ્યાજ સંબંધી.
વીઆવું (ક્રિ) વ્યાવું, જનાવરનું જણવું.
વીખરવું (ક્રિ) છૂટું પડવું. પથરાવું.
વીખેરવું (ક્રિ) વેરવું. છૂટું પાડવું. [જવું.
વીધરવું (ક્રિ)ઓગળવું. છૂટું પડવું. ગભરાવું. ઉડી
વીધરાઈ જવું (ક્રિ) ઓગળી જવું.
વીધરો (ના) મનની જુદાઈ. કજિયો.
વીછળવું (ક્રિ) પાણીથી ધોવું (વાસણ).
વીછુ (ના) વૃશ્ચિક, એક જીવડો.
વીજ (ના) વિદ્યુત્, વીજળી.
વીજણો (ના) વા નાંખવાનું સાધન. ડાંડીવગ-
વીજવું (ક્રિ) વા નાંખવો. [રનો પંખો.
વીજળી (ના) વિદ્યુત્, શંપા, શતહ્રદા, હ્રદા-દિની, ઐરાવતી, ક્ષણપ્રભા, તડિત્ સૌદામની, ચંચલા, ચપલા.
વીટલા (ના) એક કાનનું ઘરેણું.
વીટલાવું (ક્રિ)વીટાળેલું થવું. આસપાસ વળવું.
વીટલો (ના) વીટો, વાળેલો ઘાટ.
વીટવું (ક્રિ) વેષ્ટન કરવું. લપેટવું. વેરી લેવું.
વીટાળવું (ક્રિ) વીટવું, લપેટવું.
વીટાળો (ના) વીટો.
વીટી (ના) આંગળીનું ઘરેણું, મુદ્રિકા.
વીટો (ના) વીટલો.
વીણ (ના) જણતી વખતનો દુખાવો.
વીણા (ના)એક તંતુ વાદ્ય, વલ્લકી, વિપંચી, બે પાસે તુમડાંવાળો સાત તારનો તંબુરો.
વીણાટ્ટ (ના) અકળામણ. બેચેહેની.
વીણાપાણિ (ના) નારદમુનિ.
વીત (ના) વિત્ત, પૈસા, ધન. માલ.
વીધ (ના) વિધિ. પ્રકાર, તેરેહ.
વીમો (ના) અમુક મુદ્દતનું આફતનું જોખમ.
વીર(ના)મહાત્મા. યોદ્ધો. એક દેવયોનિ. ભાઈ
વીરરસ (ના) નવરસમાંનો એક. વીરવર્ણન.
વીરવિદ્યા (ના) વીરને સાધવાની વિદ્યા.
વીરશ્રી (ના) વીરનું તેજ.
વીરો (ના) ભાઈ. (વહાલમાં).
વીર્ય (ના) શુક્ર. બળ. શક્તિ.
વીલ (ના) ફાડિયું. વારસનામું, વસિયત.
વીલું (ના) એક પંખી.
વીલું (વિ) શરમિંદુ, ફીકું.
વીશ, વીસ (વિ)વિંશતિ, ૨૦ (સંખ્યા). કોડ
વીસરભોળું (વિ) ભૂલકણું.
વીસરવું (ક્રિ) ભૂલવું, વિસ્મરણ થવું.
વીસામો (ના) વિશ્રામ. આસાએશ. થાખાવાની જગા.
વીસાર (ના) વિસ્મરણ, ભૂલ.
વીસારવું (ક્રિ) વીસરવું, ભૂલવું.
વીસારો (ના) વીસાર, ભૂલ. ત્યાગ.
વીસી (ના) ૨૦ વર્ષની ગણત્રી. ભોજનગૃહ.
વીળ (ના) ભરતી.
વીળાલો (વિ) બેવકૂફ, વેવલો, બાવરો.
વુઠવું (ક્રિ) વસવું. વરસવું. તુઠવું.
વુડવું (ક્રિ) જવું, વાધવું.
વૃક (ના) વરૂ, એક જનાવર.
વૃકાસુર (ના) શકુનીનો પુત્ર.
વૃકોદર (ના) ભીમ, એક પાંડવ.
વૃક્ષ (ના) ઝાડ, તરૂ.
વૃખભ (ના) વૃષભ, પોઠિયો. એક રાશિ.
વૃત્ત (ના) ગોળલીટી. એક કાવ્યરચના.
વૃત્તાંત (ના) સમાચાર. વર્ણન. ઈતિહાસ.
વૃત્તિ (ના) સ્વભાવ. આચરણ. આજીવિકા. રસનું મિશ્રણ. ઇચ્છા. ટીકા. શબ્દશક્તિ
વૃત્યનુપ્રાસ (ના)છેકાનુપ્રાસ, એક શબ્દાલંકા
વૃત્રાસુર (ના) એ નામનો દૈત્ય. (ઇંદ્રનો શત્રુ
વૃથા (ના) નિષ્ફળ, ફોકટ, મિથ્યા.
વૃદ્ધ (વિ) ઘરડું. વધેલું. ઉત્તરવયી.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

વૃદ્ધપરંપરા (અ) ઘરડાંવરડાંથી ચાલતું આવેલું.
વૃદ્ધશ્રવા (ના) ઇંદ્ર, (જુઓ), મઘવા.
વૃદ્ધા (ના) ડોસી, ઘરડી સ્ત્રી.
વૃદ્ધાવસ્થા (ના) ઘડપણ, બૂઢાપો, જૈફી.
વૃદ્ધિ (ના) વધારો, વિશેષતા. ઉમેરો.
વૃદ્ધિજીવિકા (ના) વ્યાજવટાનો ધંધો.
વૃન્દ (ના) ટોળું, જથો, સમુદાય.
વૃન્દા (ના) તુલસીનો છોડ.
વૃંદારક (ના) દેવતા, સુર, અમર.
વૃન્દાવન (ના) તુલસીવન, મહાવનનો એક ભાગ
વૃશ્ચિક (ના) વીછુ. એક રાશિ.
વૃષણ (ના) અંડ, પેલિયો.
વૃષધ્વજ (ના) શિવ, (જુઓ) મહાદેવ.
વૃષભ (ના) સાંઢ, બળદ. એક રાશિ.
વૃષસેન (ના) કર્ણનો પુત્ર.
વૃષ્ટિ (ના) વર્ષાદ, મેઘ, ઘન.
વેંગણ (ના) વંત્યાક, રિંગણું.
વેંત (ના) અંગુઠાના અગ્રથી ટચલી આંગલીની અણીસૂધીનું માપ. બીલસ.
વેંતિયું (ના) વેંત જેવડું, ઘણુંજ ઠીંગણું.
વેખ (ના) વેશ, પોષાક, પેહેરવેશ.
વેખણ્ડ (ના) એક ઓષધિ. [જોર.
વેગ (ના) ગતિનું જોર. ઝડપ. ચસકા. ઉતાવળ.
વેગણ (ના) વેંગણ, વંત્યાક, રિંગણું.
વેગણી (ના) વેંગણનો છોડ.
વેગણું (ના) રિંગણું, વંત્યાક.
વેગળાઇ (ના) અંતર? છેટું.
વેગળું (વિ) દૂર, આઘું. જુદું.
વેગુ (વિ) જડ, કમસમજતું.
વેચતું (વિ) મૂલ આપી લીધેલું, ખરીદેલું.
વેચવું (ક્રિ) મૂલ લઈ આપવું.
વેચાઉ (વિ) વેચવા મૂકેલું.
વેચાણ (ના) વકરો, વિક્રય.
વેચાણિયું (વિ) અધાટિયું, વેચાયેલું.
વેજાં (ના) ફાંફાં, વલખાં.
વેજાળુ (ના) આડસરૂ, મોભ બાંધ.
વેઠ (ના) મફતની મજુરી. નડતર.
વેઠવું (ક્રિ) ખમવું, સહન કરવું. ભોગવવું.
વેઠિયાવાડ (ના) બલાત્કારે કરેલું કામ.
વેઠિયા (ના) વેઠ કરનાર.
વેડવું (ક્રિ) ચૂંટવું, તોડવું.
વેડી (ના) છેડે જાળી બાંધેલો વાંસ.
વેડ્ડર (વિ) ફાક્કડ, શોભિતું.
વેડો (ના) વેડનાર (આંબો).
વેઢ (ના) આંગળીનો કાપો. મોટી વીટી.
વેઢમી (ના) પૂરણપોળી. [નિંદેર. વચન.
વેણ (ના) વાંસળી. જણતી વખતનું કષ્ટ. નાની
વેણા (ના) વીણા (શબ્દ જુઓ). [પાટો.
વેણી (ના) ચોટલો. ગુંથેલાં ફૂલ. કમાડનો ઊભો
વેણું (ના) પાણી ભરવાની ગાડી. વાંસળી.
વેતર (ના) જણતર, સૂવાવડ.
વેતરણ (ના) જુગતી, ગોઠવણ. વલે.
વેતરવું (ક્રિ) નિયમસર કાતરવું.
વેતાળ (ના) વૈતાળ, પિશાચનો રાજા.
વેત્તા (વિ) જાણનાર. સમજનાર, જ્ઞાતા.
વેદ (ના) જ્ઞાન. એ ચાર છે (જુઓ વિદ્યા શબ્દ).
વેદના (ના) પીડા, દુઃખ, દરદ.
વેદમૂર્તિ, વેદશાસ્ત્રસંપન્ન (વિ) વેદ ભણેલો (બ્રાહ્મણ).
વેદાન્ત (ના) વેદનો નિશ્ચય. તત્વજ્ઞાન.
વેદિયો (ના) વેદપાઠી બ્રાહ્મણ.
વેદોક્ત (વિ) વેદમાં કહેલું.
વેધ (ના) છિદ્ર, કાણું. રાહુ. દોષ. બાધ. નડ.
વેધવું (ક્રિ) વિંધવું, ભોંકવું. [તર. સૂતક-
વેધી (વિ) વેધવાળું. વેધાયલું.
વેપલો (ના) ફાયદાવગરનો વેપાર.
વેપાર (ના) વ્યાપાર, રોજગાર, ધંધો.
વેપારી (ના) વ્યાપાર કરનાર.
વેર (ના) વૈર, ખાર. દુશ્મનાઈ.
વેરણ (વિ) વેરીલું, શત્રુવટ રાખનાર.
વેરભાવ (ના) દ્વેષ, ખાર. અંટસ.
વેરવું (ક્રિ) ખેરવવું, છુટું ઉરાડવું.
વેરાગ (ના) વિરાગ, વૈરાગ્ય, સંન્યાસ.
વેરાગણ (ના) વેરાગવાળી સ્ત્રી. જોગણ.
વેરાગી (વિ) વેરાગવાળો. જોગી.
વેરાન (વિ) ઉજ્જડ, નિર્જન.
વેરી (ના) વૈરી, શત્રુ.
વેરો (ના) કર. જગાત. અંતર.
વેલ (ના) વેલી, લતા.
વેલણ (ના) (રોટલી વગેરે) વણવાનું.

વેલણિયું (વિ) વેલણ જેવું.
વેલિયું (ના) ફાદિયું, અર્ધો રૂપીઓ.
વેલી (ના) વેલો, લતા, વલ્લી.
વેલો (ના) વલ્લી, લતા.
વેવલાં (ના) ફાંફાં.
વેવલું (વિ) લપુડું, ઢંગવગરનું.
વેવીસાળ (ના) વેસવાળ, વિવાહ.
વેવીસાળિયો (ના) વેસવાળ ઠરાવનારો.
વેશ (ના) પોષાક. ઢોંગ. શૃંગાર.
વેશ્યા (ના) ગુણકા. રાંડ.
વેશ્યાચાર્ય, વેશ્યાચારજ (ના) ભડવો.
વેષ (ના) વેશ (જુઓ).
વેષધારી (વિ) ઢોંગી. વેશ લેનાર.
વેષ્ટન (ના) ઢાંકણુ.
વેસણ (ના) ચણાનો લોટ.
વેસર (ના) નથ. નાકનો વેહ.
વેસરી (ના) નાકની વાળી, નથ.
વેસવાળ (ના) વાગ્દાન, સગાઈ.
વેહ (ન.) વેધ, છિદ્ર, બાકું.
વેહેલ (ના) રથ, ચારક.
વેળ, વેળા (ના) વખત. સમય. ટાણું.
વેળાસર (અ) વખતસર, ઘટતે સમયે.
વેળિયું (ના) તારની વીટી.
વેળૂ (ના) વાલુકા, રેતી.
વૈકલ (વિ) વિકલ, વાએલ, અદકપાંસળી.
વૈકુંઠ (ના) વિષ્ણુ. વિષ્ણુનું ધામ.
વૈકુંઠવાસી (વિ) મરણ પામેલું. વૈકુંઠમાં વસેલું.
વૈખરી (ના) સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર. વાણીની ચોથી [સ્થિતિ.
વૈજયન્તી (ના) કાળી તુલસી.
વૈજયન્તીમાળા (ના) શ્રીકૃષ્ણની કોટની કંઠી.
વૈતરણી (ના) યમપુરીના માર્ગની નદી,
વૈતાળ (ના) પિશાચનો રાજા.
વૈદ (ના) વૈદ્ય, ડાક્તર [અંગ્રેજી].
વૈદક (ના) વૈદક, વઇદવિદ્યા, રોગપરીક્ષા.
વૈદિક (વિ) વેદસંબંધી. વેદ જાણનાર.
વૈદું (ના) વઇદનો ધંધો, ચિકિત્સા.
વૈદ્ય (ના) વઇદ, રોગહારી, ભિષક્, ચિકિત્સક.
વૈધરત (ના) વૈધૃતિ, એક યોગ (જ્યોતિષનો).
વૈધવ્ય (ના) રંડાપો, વિધવાવસ્થા.
વૈભવ (ના) ઠાઠમાઠ. સુખસામગ્રી. ઐશ્વર્ય.

વૈભવી (વિ) વૈભવવાળું.
વૈયાકરણ (ના) વ્યાકરણશાસ્ત્રી. (વિ) વ્યાકરણ [સંબંધી.
વૈર (ના) વેર, શત્રુતા
વૈરાગ (ના) વિરાગ, વૈરાગ્ય, સંન્યાસ.
વૈરાગી (ના) વેરાગી, ત્યાગી, સંન્યાસી.
વૈરાગ્ય (ના) વેરાગ, ત્યાગ.
વૈરાટ (વિ) વિરાટસંબંધી. મોટું.
વૈરી (ના) વેરી, અરિ, શત્રુ. [બંધી મહિનો.
વૈશાખ (ના) માધવ, રાધ, વિશાખા નક્ષત્ર સં-
વૈશ્ય (ના) હિંદુની ત્રીજી વર્ણ, ઉરૂજ અર્ય, વિટ્, ભૂમિસ્પૃક્.
વૈશ્વદેવ (ના) નિત્યનું અગ્નિનું બલિદાન.
વૈશ્વદેવિયું (ના) વૈશ્વદેવ કરવાની સગડી.
વૈશ્વાનર (ના) અગ્નિ, દેવતા.
વૈષ્ણવ (ના) વિષ્ણુ પરાયણ. વિષ્ણુભક્ત.
વૈષ્ણવી (ના) લક્ષ્મી, પદ્મા, રમા.
વોદકું (ના) નાની ગાય ભેંસ.
વોહ (ના) જલપ્રવાહ.
વોહોણ (ના) સીમની તલાવડી.
વોહોરત (ના) વોહોરવું તે, ખરીદી.
વોહોરતિયો (ના) વોહોરનાર, ઘરાક. [રજીએ).
વોહોરવું (ક્રિ) ખરીદવું. સંઘરવું. ભીખવું (ગો-
વોહોરો (ના) એક અટક. એક હિંદુમાંથી વટલીને મુસલમાન થએલી જાતિ
વ્યક્ત (વિ) જેના રૂપરંગ ગુણ જણાય તેવું.
વ્યગ્ર (વિ) ચલિત, અસ્થિર.
વ્યંગ્ય (ના) અભિધેય અને લાક્ષણિક અર્થ સિવાયનો શબ્દાર્થ.
વ્યંગ્યાર્થ (ના) વ્યંજનાથી થતો અર્થ.
વ્યંજન (ના) સ્વરની સહાયતાથી ઉચ્ચારાતા
વ્યંજના (ના) વ્યંગ્ય શબ્દાર્થની વૃત્તિ. [મૂળાક્ષરો.
વ્યણ્ઢળ (ના) નપુંસક, ખોજો.
વ્યતિરેક (વિ) જુદું, અલગ.
વ્યથા (ના) દુ:ખ, પીડા.
વ્યભિચાર (ના) છીનાળું, જારી. લંપટાઈ.
વ્યભિચારીભાવ (ના) રસને સહાયક ભાવ.
વ્યભિચારી (વિ) જારકર્મ કરનાર. લંપટ.
વ્યય (ના) ખરચ.
વ્યર્થ (અ) ફોકટ, મિથ્યા, નાહક.
વ્યવસાય (ના) કામકાજ, ઉદ્યોગ.

વ્યવસ્થા (ના) ઘટતી ગોઠવણ. ખંદોબસ્ત.
વ્યવસ્થિત (વિ) યોગ્ય તજવીજવાળું.
વ્યવહાર (ના) વહેવાર, અરસપરસનું વર્તન.
વ્યવહારિક (વિ) વહેવાર સંબંધી.
વ્યસન (ના) આસક્તિ. ટેવ. અભ્યાસ. છંદ.
વ્યસની (વિ) વ્યસનવાળું, છંદી.
વ્યસ્ત (વિ) ઉલટું. આશ્રમણ. પડતી.
વ્યાકરણ (ના) ભાષાશાસ્ત્ર.
વ્યાકરણી (ના) વ્યાકરણ જાણનાર.
વ્યાકુળ (વિ) ગાભરું, બાવરું.
વ્યાખ્યા (ના) લક્ષણ. ટીકા. ભાષ્ય.
વ્યાખ્યાન (ના) ભાષણ. વર્ણન.
વ્યાઘ્ર (ના) વાઘ, શાર્દૂલ.
વ્યાજ (ના) મસ, બહાનું, નિમિત્ત. નાણાનું ભાડું-બદલો.
વ્યાજખાઉ } (વિ) નાણું વ્યાજે ફેરવવાનો
વ્યાજખોર } ધંધો કરનાર.
વ્યાજવટુ (ના) વ્યાજે ધીરધાર કરવાનો ધંધો.
વ્યાજવહી (ના) રીતસર વ્યાજ કાઢવાની ચોપડી.
વ્યાજસ્તુતિ (ના) એક અલંકાર, નિંદાગર્ભિતસ્તુતિ
વ્યાજુચિઠ્ઠી (ના) વ્યાજે ધીરેલી રકમનું ખત. લ-
વ્યાધ (ના) પારધી, શિકારી. [ખત.
વ્યાધિ (ના) રોગ, (શબ્દ જુઓ).
વ્યાપક (વિ) વ્યાપી રહેનાર, ફેલાયલું.
વ્યાપવું (ક્રિ) ફેલાવું, પથરાવું.
વ્યાપાર (ના) વેપાર, ઉદ્યોગ, ક્રિયા.
વ્યાપ્ત (વિ) વ્યાપેલું, ફેલાયલું.
વ્યાસંગ (ના) નિરંતરલક્ષ, ખંત.
વ્યાળ (ના) સર્પ, સાપ, ભુજંગ.
વ્યુત્પત્તિ (ના) લાપન, અર્થ કરવાની શક્તિ મૂળસ્વરૂપ.
વ્યુત્પન્ન (વિ) જાણીતું. લાપનશક્તિવાળું.
વ્યૂહ (ના) લશ્કરની રચના.
વ્યોમ (ના) આકાશ, ગગન, નભ.
વ્રજ (ના) વ્રિજ, મહાવનનો એક ભાગ.
વ્રજવાસી (વિ) વ્રિજનાં રહેનાર.
વ્રજવું (ક્રિ) જવું નીકળવું.
વ્રત (ના) શાસ્ત્રોક્ત નિયમપ્રમાણે કર્મ. નિ-
વ્રતાળ (વિ) વ્રતવાળું. [યમ, નેમ.

શ.

શ (ના) ૩૦ મો વ્યંજન.
શક (ના) સંદેહ. વહેમ. જયની છાપ. આ દેશના પ્રાચીન રાજકર્તા લોક. ચક્રવર્તી રાજાના વિજયથી થતી વર્ષની ગણતરી. વર્ષ.
શકટ (ના) ગાડું, ગાલ્લું.
શકટી (ના) ગાડી, ગંત્રી.
શકંજો, શકંજે (ના) દાબવાનું યંત્ર.
શકન (ના) શકુન, શુકન, શુભાશુભસૂચક ચિહ્ન.
શકરો (ના) બાજપક્ષી. ચકોર પુરુષ.
શકલ (ના) ખંડ. અર્ધવસ્ત્ર.
શકવું (ક્રિ) શક્તિમાન થવું, બનવું.
શકારિ (ના) શકશત્રુ. વિક્રમાદિત્ય. શાલિવા-
શકુન (ના) શકન (શબ્દ જુઓ). [હન.
શકુનિ (ના) દુર્યોધનનો મામો.
શકુન્ત (ના) પંખી.
શકુન્તલા (ના) કણ્વઋષિની ધર્મપુત્રી, દુષ્યંત
શકૃત્ (ના) વિષ્ઠા, નરક. [રાજાની સ્ત્રી.
શકે (અ) શાકે, વર્ષે, રખે, જાણે, ગોયા.
શકોરું (ના) શિકોરું, માટીનો વાટકો. ભિક્ષા-
શક્ત (વિ) શક્તિમાન. [પાત્ર.
શક્તિ (ના) બળ, સામર્થ્ય. સત્તા. પ્રકૃતિ. દેવી.
શક્તિમાન્ (વિ) સમર્થ, બળવાન.
શક્ય (વિ) સંભવિત, થઇ શકે એવું.
શક્યરૂપ, શક્યાર્થ. (ના) ક્રિયાપદનો એક ભે-
શક્ર (ના) ઇંદ્ર, (જુઓ) મઘવા. [દ (વ્યાકરણમાં).
શખસ, શખ્સ (ના) અમુક જણ.
શંકર (ના) શિવ, (જુઓ) મહાદેવ.
શંકરાચાર્ય (ના) અદ્વૈત સિદ્ધાંત પ્રવર્તક આચાર્ય.
શંકરાભરણ, શંકરો (ના) એક રાગ.
શંકવું (ક્રિ) શંકામાં પડવું. સંકોચાવું.
શંકા (ના) શક, સંદેહ. કલ્પિતભય.
શંકુ (ના) ખડાના આકારનો નક્કર પદાર્થ. ૧૦ હજાર અબજની સંખ્યા. છાયાપરથી વખત જાણવાનું સાધન.
શંખ (ના) કેટલાક જળજંતુનો દેહ. ચૌદ રત્નમાંનું એક. વિષ્ણુનું એક આયુધ. એ આકારનું ચિહ્ન. એક નિધિ. એક નાગ. ન-
શંખ (વિ) મૂર્ખ, જડ. [ખલો.
શંખજીરૂ (ના) એક ઓસડ.

શંખણી (ના) શંખિની, એક જાતની સ્ત્રી. નઠોર સ્ત્રી.
શંખલો (ના) નાનો શંખ.
શંખાસુર (ના) એ નામનો એક દૈત્ય.
શંખિની (ના) કામશાસ્ત્રોક્ત સ્ત્રીની એક જાત.
શચિ (ના) ઇંદ્રાણી, ઇંદ્રની સ્ત્રી.
શઠ (વિ) બખીલ, કંજુસ. દુષ્ટ. એક નાયક.
શઠતા (ના) શઠવૃત્તિ, કૃપણતા.
શણ (ના) એક છોડ.
શણભિંડી (ના) એક સુંવાળા રેસાનો છોડ.
શણિયું (ના) શણનું વસ્ત્ર.
શણ્ડલી (ના) સાડી, કીમતી વસ્ત્ર.
શત (વિ) સો, ૧૦૦ (સંખ્યા).
શતક (ના) સોનો જથ્થો.
શતકવચ (ના) સો બખતર પેહેરનાર એક રાક્ષસ.
શતપદી (વિ) સો પદ-પગ-વાળું.
શતંજીવ, શતંજીવી (વિ) સો વર્ષ જીવનાર.
શતાનિક (ના) જનમેજયનો પુત્ર. નકુળનો પુત્ર.
શત્રુ (ના) વેરી, દુસ્મન. હરીફ.
શત્રુઘ્ન (ના) દશરથ કૈકેયીનો પુત્ર, ભરતનો ભાઈ.
શત્રુવટ (ના) દુશ્મનાઈ. વેર, ખાર.
શનિ (ના) એક ગ્રહ. એકવાર. એક રત્ન.
શનિ (ક્રિ) ધીમું, ધીરું, મંદ.
શનિસ્ચર (ના) શનૈશ્ચર, શનિ.
શનૈ (અ) ધીમે
શન્તનુ (ના) પ્રતીપ રાજાનો પુત્ર.
શપત, શપથ (ના) સમ, સોગન, પ્રતિજ્ઞા.
શબ (ના) શવ, મુડદું, પ્રેત, લાસ.
શબ્દ (ના) અવાજ. વચન. અર્થવાળો વર્ણોચ્ચાર.
શબ્દકોસ (ના) શબ્દનો સંગ્રહ-સમૂહ. ડિક્શનરી.
શબ્દયોગી (ના) એક જાતના અવ્યય. (વ્યાકરણમાં).
શબ્દાલંકાર (ના) શબ્દરચનાનો ચમત્કાર.
શમ (ના) ક્ષય. શમથ, શાંતિ. અંતઃકરણનો નિગ્રહ.
શમણું (ના) ટાઢું પાડવાનું સાધન.
શમન (ના) સમાવવાની ક્રિયા.
શમલ (ના) શકૃત, પુરીષ, ગૂ, વિષ્ઠા.
શમશેર (ના) તરવાર, અસિ, કટાર.
શમી (ના) એક વૃક્ષ. (દશેરાએ પૂજાતું).
શમ્બ (ના) વજ, દંભોલિ.
શમ્બર (ના) એ નામનો દૈત્ય. એક મૃગ.
શંસ્બરી (ના) શૂર્પણખાનો પુત્ર.
શમ્ભુ (ના) શિવ, (જુઓ) મહાદેવ.
શયન (ના) સૂવાની ક્રિયા. સૂવાનું સ્થળ.
શય્યા (ના) સેજ, તળાઈ, પથારી.
શર (ના) બાણ, તીર.
શરણ (ના) આશ્રય, આધાર. સહાયક.
શરણાગત (વિ) શરણ લેનાર. આશરો માંગનાર.
શરત્ (ના) વર્ષ, સંવત્સર, પરિવત્સર, અબ્દ.
શરત (ના) હોડ. હારજીતની કબૂલાત.
શરદ્ (ના) એક ઋતુ.
શરદપુનેમ (ના) માણેકઠારી, આસો શુદ ૧૫.
શરદી (ના) ઠંડી. ટાઢક.
શરદેન્દુ (ના) શરદ ઋતુનો ચંદ્ર.
શરબત (ના) સાકરના પાણીમાં મેળવેલો રસ.
શરમ (ના) લયાનત, લાજ. ટેક.
શરમાવવું (ક્રિ) શરમ રાખવી. ભોઠું પડવું.
શરમાળ (ના) લાજાળ. નમ્ર. અદબ રાખનાર.
શરમિન્દગી (ના) શર્મ, હીણપસ્તી, ગેરિયત.
શરમિન્દગું (વિ) શરમાળ, ભોઠું, લજ્જિત.
શરાધ (ના) શ્રાદ્ધ, પિતૃનિમિત્ત શ્રદ્ધાથી કરવાનું કર્મ.
શરાધિયાં (ના) પિતૃપક્ષ, મહાલય, ભાદરવા વદ.
શરાપ (ના) શાપ, કહુવા, અભિશાપ.
શરાબ (ના) મદ્ય, દારૂ, મદિરા.
શરાસન (ના) કામઠું, ધનુષ.
શરીક, શરીગત (વિ) સાથી, ભાગ લેનાર.
શરીર (ના) દેહ, કાયા, તન, બદન.
શરૂ (વિ) શિરૂ, જારી, પ્રારંભેલું, ચાલુ.
શરૂઆત (ના) આરંભ, મૂળ મંડાણ.
શરૂઓ (ના) શકરો, તીક્ષણ કાનવાળો તીણો સ્વર.
શરેહ (ના) મુસલમાની કાયદો.
શર્કરા (ના) ખાંડ. સાકર.
શર્મા (ના) વિભિષણની સ્ત્રી. બ્રાહ્મણની અટક.
શર્મિષ્ઠા (ના) યયાતી રાજાની સ્ત્રી.
શર્વરી (ના) રાત્રિ (જુઓ) રાત.
શલ્ય (ના) માદ્રીનો ભાઈ, નકુલ સહદેવનો મામો.
શવ (ના) મુડદું, પ્રેત, લોથ, લાસ.
શશધર, શશિ, શશિયર, શશિહર (ના) ચંદ્ર.
શસ્ત્ર (ના) હથિયાર, આયુધ. ચિહ્ન, શકેરા.
શળ (ના) શૈલ, શિલા. સોળ.
શળી (ના) સલાકા. પથરી.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

શાંઠવું (ક્રિ) જવું. પાળવું, રાખવું.
શાહ (ના) શાહુકાર, સાધુકાર, સરાફ.
શાક } (ના) ભોજનને હેતે સ્વાદ માટે
શાકભાજી } વપરાતા વનસ્પતિના દશ વિભાગો. (મૂળ, પાંદડાં, વંશાંકુર, અગ્ર, ફળ, સાંઠા, બીજાંકુર, છાલ, ફૂલ, કવચ). લીલોતરી.
શાકણ, શાકણી (ના) શાકિની, દેવીની દાસી.
શાકે (અ) શકે, શાલિવાહન વર્ષે.
શાક્ત (ના) શક્તિના ઉપાસક, દેવીભક્ત.
શાખ (ના) સાક્ષી. શાખિયું. અટક. વટ.
શાખા (ના) ડાળી. પ્રકરણ.
શાખિયું (ના) પાકવા આવેલી કેરી.
શાગર્દિ, શાગીર્દ (ના) શિષ્ય, ચેલો.
શાંકરમત (ના) શંકરાચાર્યનો સિદ્ધાંત, અદ્વૈત.
શાદી (ના) લગ્ન, વિવાહ.
શાન (ના) શિકલ. છટા.
શાનશોગત (ના) છેલાઇ, ફાંકડાઇ.
શાને (અ) શા સારૂ ? કેમ. (પ્રશ્નાર્થે).
શાન્ત (વિ) શાંતિવાળું. ધીમું. સ્વસ્થ. સમેલું.
શાન્તિ (ના) શમ, અંતઃકરણ નિગ્રહ.
શાન્તિબ્રહ્મ (વિ) મૂગો બેસી રહેનારો ઠગ.
શાપ (ના) શરાપ, બદદુવા.
સાબાશ (અ) ભલે, ઠીક. ધન્ય!
શાબાશી (ના) તારીફ, વખાણ, ધન્યવાદ.
શામ (વિ) શ્યામ, ઘેરઆસમાની, કાળું.
શામળવાન, શામળું (વિ) શ્યામ, ઘનનીલ.
શામળો (ના) કૃષ્ણ, કાનુડો.
શાચી (વિ) રચન કરનાર, સૂનાર.
શારંગ (ના) વિષ્ણુનું ધનુષ્ય.
શારંગપાણિ (ના) વિષ્ણુ (જુઓ).
શારદ, શારદા (ના) સરસ્વતી, વિદ્યાદાતા દેવી.
શારદી (ના) શરદ્ ઋતુ.
શારદ્વત (ના) શરદ્વાનનો પુત્ર, કૃપાચાર્ય.
શારિફલ (ના) સોકટાંબાજી.
શારીર (વિ) શરીર સંબંધી.
શાર્દૂલ (ના) વાઘ, વ્યાઘ્ર.
શાલ (ના) ઓઢવાનું ઊનનું કીમતી વસ્ત્ર.
શાલા (ના) ઘર, આલય. નિશાળ.
શાલિ (ના) શાળ, ડાંગર, ભાત.
શાલિગ્રામ (ના) વિષ્ણુ તરીકે પૂજાતો એક ગોળ કાળો છિદ્રવાળો પથ્થર.
શાલિવાહન (ના) સાતવાહન, શકપ્રવર્તક રાજા.
શાલ્વ (ના) સૌભ નગરનો રાજા.
શાવક (ના) શ્રાવક, જૈનધર્મી લોક.
શાવડી (ના) શાહુડી, એક જનાવર.
શાશ્વત (વિ) નિરંતર, હમેશ. ચોક્કસ.
શાસન (ના) શિક્ષા, સજા. બોધ. આજ્ઞા.
શાસ્ત્ર (ના) સામાન્ય નિયમસંગ્રહ. શિક્ષા. ધર્મપુસ્તક. (એ પ્રાચીનકાળે છ ગણાતાં હતાં જુઓ ખટદર્શન).
શાસ્ત્રાર્થ (ના) શાસ્ત્રવચન તથા તેનો અર્થ.
શાસ્ત્રી (ના) શાસ્ત્રજ્ઞ, એક શાસ્ત્ર પણ સંપૂર્ણ જાણનાર.
શાસ્ત્રીય (વિ) શાસ્ત્રસંબંધી, શાસ્ત્રરીતે.
શાહ (ના) મુસલમાન રાજા, બાદશાહ.
શાહજાદો (ના) રાજપુત્ર, રાજકુંવર.
શાહજાદી (ના) રાજપુત્રી, કુંવરી.
શાહજીરૂ (ના) શહાજીરૂં, એક ઔષધિ.
શાહી (ના) રૂશનાઈ, રંગનું પ્રાણી.
શાહુકાર (ના) સાધુકાર, સરાફ, નાણાવટી.
શાહુકારી (ના) સરાફી, સ્યાવટ.
શાહેદ (ના) સાક્ષી, સાખ પૂરનાર.
શાહેદી (ના) શાખ, પૂરાવો.
શાહેર (ના) કવિ, કાવ્યકર્તા.
શાહેરી (ના) કવિતા, કાવ્ય, રસિકવચન.
શાળ (ના) શાલિ, ડાંગર, ભાત.
શાળા (ના) શાલા, સ્થળ. ઘર. નિશાળ.
શાળિયું (ના) શાળ, ભાત.
શાળોપયોગી (વિ) નિશાળમાં ઉપયોગનું.
શિંગ (ના) શિંગડું. ફળી. ભોંયશિંગ.
શિંગડી (ના) ઉગતું શિંગડું. શિંગના આકારની નળી.
શિંગડું (ના) શૃંગ. રણશિંગું. શિંગડી. શિખર.
શિંગી (વિ) શિંગવાળું. (ના) શિંગડી.
શિંગોટી (ના) શિંગડાનું લક્ષણ.
શિંગોડું, શિંઘોડું (ના) એક ફળ. શિંગની ધા-
શિંકુ (ના) સપ્પ, ગાઢું, ... ટનો ચાસ્લો.
શિકસ્ત (વિ) હારેલું, હદ પામેલું. ભાંગ્યું તૂટું.
શિકાર (ના) મૃગયા, પારધ. ખોરાક. તરાપ.

શિકારવું (ક્રિ) ભરવું. નાણાં આપવાં.
શિકારી (ના) પારાધી, પારધી.
શિકોરૂં (ના) ગોટું કોડિયું, બટેરૂં, સમપાતર.
શિક્ય(ના)શીકું, લટકતું રજ્જુપિંજર. [માથું.
શિક્ષક (ના) શિક્ષા આપનાર, શીખવનાર.
શિક્ષણ (ના) શીખવવું તે, ભણતર, કેળવણી.
શિક્ષા (ના)જ્ઞાન. બોધ. સજા. શીખામણ. કેળ-
શિક્ષિત (વિ)શીખેલું, ભણેલું, કેળવાયલું. [વણી.
શિખણ્ડિની (ના) કાશિરાજની કન્યા.
શિખણ્ડી (ના)મોર, મયુર. કાશિરાજનો પુત્ર.
શિખર (ના) મથાળું, ટોચ, અગ્ર.
શિખરણી, શિખરિણી(ના) કવિતાનો એક છંદ.
શિખા (ના) ચોટલી કલગી. અગ્નિની જ્યોત
શિખી (ના) શિખંડી, મોર, મયુર.
શિથળ, શિથિલ (વિ) નરમ, ઠંડું. મંદ. થાકેલું.
શિબિકા (ના) ખુલ્લી પાલખી. [તંબુ.
શિબિ. (ના) લશ્કરની છાવણીનો એક ભાગ.
શિયલ (ના) શીલ, પાતિવ્રત. શીળવા, હીમા.
શિયાળ, શિયાળવું (ના) એક જનાવર.
શિયાળુ (વિ) શિયાળામાં પાકતું.
શિયાળો (ના) શીતકાળ, ટાઢના દહાડા.
શિર (ના) (જુઓ) માથું. ટોચ.
શિરઃછેદ (ના) ડોકું ઉરાડવું તે.
શિરજોરી (ના) ઉપરવટું. શાહુકારી.
શિરા (ના) રગ, નસ, રક્તવાહિની.
શિરાણું (ના) ઓસીસું, ઓસીકું.
શિરામણ, શિરામણી (ના) નાસ્તો, કૂગો (સ-
શિરાવવું (ક્રિ) શિરામણ કરવું. [વારનો).
શિરી (ના) મીઠાસ, ગળપણ.
શિરીન (વિ) મીઠું, મધુર, ગળ્યું.
શિરો (ના) એક ખોરાક. [સરદાર.
શિરોમણી (ના) માથાનો મુગટ. મસ્તકનું રત્ન.
શિલા (ના) લાંબો કઠ્ઠણ પથ્થર.
શિલાછાપ (ના) પથ્થર પર લેખ ઉતારી છા-
પવું તે, લિથોગ્રાફ [અંગ્રેજી].
શિલાજિત (ના) પથ્થરમાંથી ઝરતી ઔષધિ
શિલારસ (ના) એક ગુંદર જેવી ઔષધિ.
શિલાલેખ (ના) પથ્થરપર કોતરેલો લેખ.
શિલ્પ (ના) કળા, કારીગરી. ઇજનેરી.
શિવ (ના) કલ્યાણ. મહાદેવ (જુઓ).
શિવનિર્માલ્ય (વિ) શિવને અર્પેલું. ઉપભો-
ગમાં અયોગ્ય.
શિવરાઇ(ના)એક તાંબાનો સિક્કો(શિવાજીનો)
શિવરાત, શિવરાત્રિ (ના) વદ ચૌદસ. મહા વ-
શિવાય (અ) વિના, વગર, રહિત. [દ ૧૪.
શિવાલય (ના) મહાદેવનું દેહેરૂં.
શિશિર (ના) શીતળ. એક ઋતુ, પોષને માહ.
શિશુ (ના) બાળક, બચ્ચું.
શિશુપાળ (ના)ચેદીરાજ, માઘ કાવ્યનો નાયક
શિષ્ટ (વિ) કેળવાયેલું, મહાન, સમજુ.
શિષ્ટાઈ (ના) શિષ્ટપણું, શિષ્ટાચાર
શિષ્ટાચાર (ના) મહાન્પુરૂષોનો આચાર. સદા-
શિષ્ય (ના) ચેલો, શીખનાર, વિદ્યાર્થી. [ચાર.
શી (સ) કયી? કેવી? (નારીજાતિમાં).
શીઆળ, શીઆળવું (ના) શિયાળ, એક જનાવર.
શીઆળો (ના) શીતકાળ, ટાઢના દહાડા.
શીકું (ના) શિક્ય, દોરીનું લટકતું પાંજરૂં.
શીકે (અ) સુદ્ધાં, સાથે, સહિત.
શીખ (ના) આજ્ઞા, રજા. શિક્ષા. એક જાત.
શીખણ્ડ (ના) નીતારેલા દહીમાં ખાંડ મેળ-
વી કરેલો ખોરાક. [રીત.
શીખવણી (ના) ઉશ્કેરણી. સલાહ શીખવવાની
શીખવવું(ક્રિ)ભણાવવું. સલાહ આપવી. ઉશ્કેરવું.
શીખવું (ક્રિ) ભણવું, સમજવું. અનુભવ લેવો.
શીખાઉ (વિ) નવું શીખનાર. ઉમેદવાર.
શીખાડવું (ક્રિ) શીખવવું, ભણાવવું.
શીખામણ (ના)શિક્ષા, બોધ, ઉપદેશ. સલાહ.
શીઘ્ર (અ) જલદ. તાત્કાળિક. ઉતાવળું.
શીઘ્રકવિ (ના) તરત કવિતા કરનાર કવિ.
શીઘ્રકવિતા (ના) તરત રચેલી કવિતા.
શીઘ્રબોધ (ના) એક જ્યોતિષનો ગ્રંથ. ગાંજો.
શીજડો (ના) સમડો, ખીંજડો, એક ઝાડ.
શીત (ના) ટાઢું, ઠંડું. શરદી. ભાતના દાણા.
શીતકાળ (ના) શિયાળો, ટાઢના દહાડા.
શીતળ (વિ) ઠંડું, ટાઢું.
શીતળ (ના) શિશિર, હીમ, ટાઢક.
શીતળા (ના) શૈયદ, કાકાબળિયા.
શીદ, શીદને (અ) શા સારૂ? શાને?
શીફળ (ના) શ્રીફળ, નાળિયેર
શીલ (ના) સારો સ્વભાવ, સદ્વૃત્તિ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

શીષ (ના) શીર્ષ, માથું, શિષ્ય, ચેલો.
શીસો (ના) ઝાટલો, મોટી શીશી.
શીળ (ના) શીલ, સદ્વર્તન, સદાચાર.
શીળી (ના) શીતળા, સૈયદ.
શીળું (ના) છાંયડો. છાયાવાળી જગા.
શીળું (વિ) ઠંડા સ્વભાવનું.
શીળો (ના) છાંયડો. શાંત પુરુષ.
શું (સ) કયું? (નાન્યતર જાતિમાં).
શું (અ) અરે, અલ્યા, કે. (પ્રશ્નાર્થે).
શુંઠ (ના) શુણ્ઠી, સૂકું આદું.
શુંઢ (ના) શુણ્ડા, કર, હસ્ત
શુંઢવું (ક્રિ) ચાલવું, જવું, પધારવું.
શુક (ના) પોપટ. શુકદેવજી, વ્યાસપુત્ર.
શુકન (ના) શકુન.
શુકર (ના) શુક્ર, ભૃગુ.
શુકરવાર (ના) શુક્રવાર. જાસ્મેરાત (વિ) કાણો.
શુક્ર (ના) શુક્રાચાર્ય. એક ગ્રહ એકવાર.
શુક્રાચાર્ય (ના) દૈત્યગુરુ. (વિ) કાણો.
શુક્લ (ના) બ્રાહ્મણના ઉપાધ્યાય-ગોર.
શુક્લ (વિ) ધોળું, શ્વેત, સફેત.
શુક્લપક્ષ (ના) શુદ, અજવાળિયું.
શુચિ (વિ) પવિત્ર, શુદ્ધ.
શુચિપત્ર (ના) યાદી, લિસ્ટ, [અંગ્રેજી].
શુદ (ના) શુદ્ધ, શુક્લપક્ષ.
શુદ્ધ (વિ) નિર્મળ, સાફ. પવિત્ર. ખરૂં.
શુદ્ધિ (ના) પવિત્રતા, ચોખ્ખાઈ. નિર્દોષ.
શુધબુધ (ના) શુદ્ધિબુદ્ધિ, ભાન તથા જ્ઞાન.
શુભ (વિ) સારૂં, મંગળ.
શુભેચ્છક, શુભેચ્છુ (વિ) ભલું ચહાનાર.
શુભ્ર (વિ) સફેત, ધોળું શ્વેત.
શુમાર (ના) સંખ્યા. ધાર. અટકળ. વિસાર.
શુમારે (અ) આસરે. અડસટ્ટે.
શુમ્ભનિશુમ્ભ (ના) દિતિના પુત્ર.
શુરૂ (વિ) આરંભેલું. ચાલુ, શિરૂ.
શુષ્ક (વિ) સૂકું. તવાયલું.
શૂકર (ના) ભુંડ, ડુક્કર, વરાહ.
શૂકર (ના) ઉપકાર. ભાગ્ય.
શૂદ્ર (ના) હિંદુની ચોથી વર્ણ.
શૂનકાર (વિ) શૂન્યાકાર, ઉજ્જડ.
શૂન્ય (ના) પૂજ, મીંડું, ૦. આકાશ.
શૂન્ય (વિ) ખાલી, વગરનું.
શૂન્યકાન (ના) સર્પ, ચક્ષુઃશ્રવા.
શૂન્યચરણ (ના) સર્પ, ઉરગ, પાદોદર.
શૂન્યજિહ્વા (ના) દર્દુર, દેડકો. [નનાર.
શૂન્યવાદી (ના) પરિણામે કંઈજ નથી એમ મા-
શૂન્યશિર (ના) ખેંકડો, એક જનાવર.
શૂન્યહૃદય (વિ) શઠ. નિર્દય. લાગણીવગરનું.
શૂર (ના) યોદ્ધો, સુભટ. શૌર્ય.
શૂર (વિ) સાહસિક, જોરસાદાર.
શૂર્પનખા (ના) રાવણની બેહેન.
શૂલ, શૂળ (ના) વાંકો ખીલો. ચૂંક. કાંટો
શૂળી (ના) ફાંસી.
શૃંગ (ના) શિંગડું. ટોચ.
શૃંગાર (ના) સણગાર. પોશાક. અલંકાર. પ્રીતિ.
શૃંગારવું (ક્રિ) સણગારવું. [એક રસ.
શૃંગારી (વિ) ઈશ્કી. શૃંગારરસ સમજનાર.
શૃંગી (વિ) શિંગડાવાળું.
શૃંગીઋષિ (ના) ભાંડીઋષિના પુત્ર.
શે (પ્ર) ભવિષ્યકાળ ત્રીજા પુરુષનો, જેમ કરશે.
શેં (અ) શા સારૂ? કેમ?
શેંકી (ના) બળદને મોંઢે બાંધવાની જાળી.
શેક (ના) તાપ, અગ્નિની બાફ. ઉષ્મા.
શેકવું (ક્રિ) શેક કરવો.
શેખઈ (ના) મગરૂરી, પતરાજ.
શેખચલ્લી (ના) મિથ્યા તર્ક ઉઠાવનાર.
શેખદાર (ના) મામલતદારનો કારકુન.
શેખી (ના) પતરાજ, શેખઈ.
શેઠ (ના) શ્રેષ્ઠ. ધણી. મુરબ્બી.
શેઠશાહી, શેઠાઇ (ના) શેઠનો દરજ્જો. મોટાઈ.
શેઠિયો (ના) શેઠ. શ્રીમંત.
શેઢો (ના) સીમાડો. માર્ગ.
શેણ (ના) શણ, તાગ.
શેર (ના) મણનો ૪૦મો ભાગ. સિંહ. વાઘ.
શેરીલોબાન (ના) એક જાતનો ગુંદર.
શેરો (ના) લેખના ઉપર લખેલો ટૂંકો ખુલાસો.
શેલોત (ના) ગામની વસુલાત ઉઘરાવનારે મે-
શેવટ (ના) છેવટ. છેડો. ફળ, પરિણામ. [હેતો.
શેવડો (ના) એક જોસાંઇ. જૈનસાધુ.
શેવાળ (ના) પાણીનું ઘાસ, શૈવાળ, લીલ. ન-
શેષ (વિ) બાકીનું, શિલક. [સ, પાળા.

શેષ (ભા) એક નાગ.
શેષશાયી (ના) વિષ્ણુ, નારાયણ.
શેહ, શેહે (ના) જોર. દાબ.
શેહેજોર (વિ) બળવાન, જોરાવર.
શેહેજોરી (ના) જોર, બળ, સામર્થ્ય.
શેહેનશાત (ના) રાજ્ય, ચક્ર.
શેહેનશાહ (ના) બાદશાહ, ચક્રવર્તી.
શેહેર (ના) શહર, નગર.
શેહેરી (વિ) શેહેરનું, નાગરિક.
શે (ના) સદી, સેંકડો, શતક. એક માપ.
શૈબ્ય (ના) એક મહારથી જોધ્ધો.
શૈલ (ના) પર્વત, પહાડ, નગ.
શૈલી (ના) રીત, તરેહ, ઢબ, પ્રકાર. છટા.
શૈવ (ના). શિવભક્ત. (વિ) શિવ સંબંધી.
શોક (ના) દલગીરી, ખેદ. પોક, રુદન.
શોખ (ના) કોડ, ઇચ્છા. મઝા.
શોખીલું (વિ) કોડિલું, મોજિલું.
શોચ, શોચના (ના) ખેદ, શોક. દુઃખ. ફિકર. પસ્તાવો.
શોણિત (ના) લોહી, રક્ત, રજ.
શોણિતપુર (ના) બાણાસુરની નગરી.
શોધ (ના) ખોળ. તપાસ, તજવીજ. શુદ્ધતા.
શોધક (વિ) શોધનાર.
શોધન (ના). શોધ. તપાસ.
શોધવું (ક્રિ) ખોળવું, ઢુંઢવું. સ્વચ્છ કરવું.
શોધિત (વિ) શોધેલું. તપાસેલું.
શોફા (ના) એક ઓષધિ.
શોભવું (ક્રિ) સારૂં લાગવું, સરસ દેખાવું.
શોભા (ના) સારો દેખાવ. સૌંદર્ય. માન.
શોભાયમાન, શોભિત (વિ) શોભાવાળું.
શોર (ના) બૂમ, મોટો સાદ.
શોષ, શોષણ (ના) તરસ. સૂકાવું તે.
શોષવું (ક્રિ) રસકસ ચૂસવું,
શોષાવું (ક્રિ) ચૂસાઈ સૂકું થવું.
શોહવું (ક્રિ) શોભવું, દીપવું, લસવું.
શૌક (ના) શુકસમૂહ, પોપટનું ટોળું.
શૌકિલક્ય (ના) સેમલ.
શાકલ્ય (ના) પલિત, પળિયાં, ધોળાવાળ.
શૌચ (ના) શુદ્ધતા, સ્વચ્છતા.
શૌર્ય (ના) સૂરતા, ઉત્સાહશક્તિ. વીર્ય.

શ્મશાન (ના) મસાણ. પ્રેતસંસ્કારની -
શ્મશાનવૈરાગ્ય (ના) ક્ષણિક વિરાગવૃત્તિ.
શ્યામ (વિ) કાળું. દેરૂં, આસ્માની [અ
શ્યામકર્ણ (ના) કાળાં કાન તથા પૂંછનો શ્વે
શ્યામકલ્યાણ (ના) કલ્યાણ રાગનો એક
શ્યામા (ના) શ્યામવર્ણની સ્ત્રી. બૈરી, રામા
શ્યાલક (ના) સાળો, વહૂનો ભાઇ. [જુઓ]
શ્યાવટ (ના) સાહુકારી, સરાફી.
શ્રદ્ધા (ના) આસ્થા. વિશ્વાસ. ભાવ.
શ્રમ (ના) યત્ન. થાક. દુઃખ.
શ્રમિત (વિ) થાકેલું.
શ્રવણ (ના) કાન. એક નક્ષત્ર. સાંભળવાનું તે. એક પિતૃભક્ત બ્રાહ્મણ.
શ્રાદ્ધ(ના)દેવ, પિતૃનિમિત્ત શ્રદ્ધાથી કરવાનું કર્મ.
શ્રાપ (ના) શાપ, શરાપ, બદદુવા.
શ્રાવક (ના) જૈન ધર્માનુયાયી લોક. [કર્
શ્રાવણી (ના)શ્રાવણ માસમાં જનોઇ બદલવાનું
શ્રી (ના) લક્ષ્મી. સરસ્વતી. પાર્વતી. શોભા. કીર્ત્તિ. માંગળિક ચિહ્ન. (પુત્ર તથા પત્નીને શ્રી ૧, શિષ્યને શ્રી ૨, મિત્રને શ્રી ૩, વૈરીને શ્રી ૪, રાજા તથા શેઠને શ્રી ૫, અને ગુરુને શ્રી ૬ પત્રમાં લખવાનો વિધિ છે).
શ્રીકંઠ (ના) શિવ, (જુઓ) મહાદેવ.
શ્રીકાર (વિ) સરસ, ઉત્તમ, ધન્ય.
શ્રીખણ્ડ (ના) સુખડ, ચંદન.
શ્રીફળ (ના) શિરઃફલ, નાળિયેર.
શ્રીધર (ના) વિષ્ણુ (જુઓ).
શ્રીપા[illegible] (ના) સંન્યાસી, ત્યાગી, વેરાગી.
શ્રીમત્ (વિ) શ્રીમાન્ અર્થે.
શ્રીમન્ત (વિ) ધનાઢ્ય.
શ્રીમન્ત (ના) મહાપુરૂષનું ઉપનામ.
શ્રીમન્તાઇ (વિ) ધનવાન્પણું.
શ્રીમાન્ (વિ) ભાગ્યશાલી ધનસંપન્ન.
શ્રીમુખ (ના) કીર્તિમાન્ મુખ. સુંદર મોં.
શ્રીરંગ (ના) શ્રીપતિ, વિષ્ણુ (જુઓ).
શ્રીરાગ (ના) ગાયનનો એક રાગ.
શ્રીવત્સ(ના)વિષ્ણુની છાતીપરનું ચિહ્ન. વિષ્ણુ
શ્રુત (ના) સાંભળેલું.
શ્રુતકર્મા (ના) અર્જુન દ્રૌપદીનો પુત્ર.
શ્રુતસેન (ના) સહદેવ દ્રૌપદીનો પુત્ર.

શ્રુતસોમ (ના) ભીમ-દ્રૌપદીનો પુત્ર.
શ્રુતિ (ના) વેદ. કાન. શ્રવણ.
શ્રુતિકટુ (વિ) કર્ણકટુ, કાનને કઠોર લાગતું.
શ્રેઢી (ના) આગળ વધવું તે, વૃદ્ધિ.
શ્રેણી (ના) પંક્તિ, હાર. ક્રમ.
શ્રેય (ના) સત્સંપતિ. સત્કર્મનું ફળ.
શ્રેયસી (ના)હરડે. પહાડમૂળ. ગજપીપર.
શ્રેષ્ઠ (વિ) મોટું, સરસ. (ના) શેઠ.
શ્રેષ્ઠિ (ના) શેઠ, માલિક, ધણી.
શ્રોણ (વિ) પંગુ. પાંગળો.
શ્રોણિ શ્રોણી (ના) સ્ત્રીની કટિ, કમ્મર.
શ્રોતા (વિ) સાંભળનાર.
શ્રોત્ર (ના) કર્ણ, કાન.
શ્રોત્રિય, શ્રોત્રી (ના) વેદોક્ત કર્મ કરનાર.
શ્રૌત (ના) વેદોક્ત કર્મ. (વિ) શ્રુતિસંબંધી.
શ્લક્ષ્ણ (વિ) સૂક્ષ્મ, કૃશ, કૃશ, પાતળું.
શ્લીલ (વિ) લક્ષ્મીવાન, શ્રીમાન, પૈસાદાર.
શ્લેષ (ના) દ્વિઅર્થ, દ્વયર્થ, બે અર્થ.
શ્લેષાર્થી (વિ) દ્વયર્થી, બે, અર્થવાળી (વાણી).
શ્લેષ્મણ, શ્લેષ્મલ (વિ) કફી, કફરોગવાળું.
શ્લેષ્માતક (ના) શેલુ, એક ઔષધિ.
શ્લોક (ના) વૃત્ત, છંદ. અનુષ્ટુપ. યશ.
શ્વદંષ્ટ્રા (ના) ગોક્ષુર, ગોખરુ, એક ઔષધિ.
શ્વપાક (ના) ચાંડાળ.
શ્વભ્ર (ના) છિદ્ર, કાણું, રંધ્ર, રોડ.
શ્વયથુ (ના) શોફ, શોથ, સોજો.
શ્વવૃત્તિ (ના) સેવા, પરિચર્યા, ચાકરી, નોકરી.
શ્વશુર (ના) સસરો, વર કે વહૂનો બાપ.
શ્વશ્રૂ (ના) સાસૂ, વર કે વહૂની મા.
શ્વશ્રેયસ (ના) મંગળ, ભદ્ર, કલ્યાણ, કુશળ.
શ્વસન (ના) વાયુ, (જુઓ) વા.
શ્વાન (ના) કૂતરો, શુનક, ભષક.
શ્વાનનિદ્રા (ના) થોડી ઊંઘ.
શ્વાવિત્ (ના) સાહુડી, એક જનાવર.
શ્વાસ (ના), દમ. પ્રાણવાયુ, સાસ.
શ્વાસોચ્છવાસ (ના)શ્વાસ લેવો અને કાઢવો તે.
શ્વેત (વિ) ધોળું, સફેદ.
શ્વેતમરિચ (ના) એક ઔષધિ.
શ્વેતવાહ (ના) ચંદ્ર. અર્જુન.
શ્વેતસુરસા (ના) ભૂતવેશી, કાતરી નિર્ગુંડી, એક ઔષધિ.

ષ.

ષ (ના) ૩૧મો વ્યંજન.
ષ (આ)ખ, છ. જેમ ષડ્રસ-ખટરસ; ષષ્ટિ-છઠ્ઠી.
ષટ્કર્મ (ના) ખટકરમ (જુઓ).
ષટ્કોણ (ના) ૭ ખૂણાનો આકાર.
ષટ્ચક્ર (ના) ખટચક્ર (જુઓ).
ષટ્પદ (ના) ભમરો, ખટપદ (જુઓ).
ષટ્શાસ્ત્ર (ના) ખટદર્શન (જુઓ).
ષટ્ (વિ) છ, ખટ, ભગ, ૬.
ષડ્ગ્રંથ (ના) એક જાતની ઔષધિ, કરંજે.
ષડ્ગ્રંથા(ના)વેખંડ, વગા. ઉગ્રગંધા, એક ઔષધિ.
ષડ્ગુણ (ના) ૭ ગુણ. (ઐશ્વર્ય, વીર્ય, યશ, શ્રી, જ્ઞાન અને વૈરાગ્ય). સંધિ, વિગ્રહ, યાન, આસાન, દ્વૈધાભાવ અને સમાશ્રય.
ષડંગ (ના) ૭ અંગ (જુઓ) વેદાંગ.
ષડ્જ (ના) ખરજ, ગાયનનો એક સુર.
ષડભિજ્ઞ (ના) બુદ્ધ, સર્વજ્ઞ, સુગત, ધર્મરાજ. તથાગત. સમંતભદ્ર, મારજિત્, લોકજિત્, જિન, દશબલ, અદ્વયવાદી, વિનાયક, મુનીંદ્ર, શ્રીઘન, શાસ્તા, મુનિ, ભગવાન્.
ષડાનન (ના) ૭ મુખવાળા કાર્તિકસ્વામી.
ષડૃતુ (ના) ૭ ઋતુ. ૧ હેમંત (માગસર-પોષ), ૨ શિશિર (માહ-ફાગણ), ૩ વસંત (ચૈત્ર-વૈશાખ), ૪ ગ્રીષ્મ (જેઠ-આષાઢ), ૫ વર્ષા (શ્રાવણ-ભાદરવો), ૬ શરદ (આશો-કારતક). આ ઋતુઓના મહિના અમાસિયાને બદલે પૂર્નેમિયા માનીએ તો તે તે ઋતુના ધર્મોનો વિશેષ અનુભવ મળે છે.
ષડ્રસ (ના) ખટરસ (જુઓ).
ષડ્રિપુ (ના) ૭ શત્રુ. (કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, મદ અને મત્સર).
ષણ્ડ, ષણ્ઢ (ના) શંઢ, વર્ષવર, ખોજો, નપુંસક, હીજડો, પાવઇઓ, નામર્દ.
ષષ્ટિ (વિ) સાઠ, ૬૦ (સંખ્યા).
ષષ્ઠિ (ના) છઠ. છઠ્ઠી વિભક્તિ.
ષાણ્માતુર, (ના) ષડાનન, કાર્તિકેય, મહાસેન, શરજન્મા, પાર્વતીનંદન, સ્કંદ, સેનાની, અગ્નિભૂ, ગુહ, બાહુલેય, તારકજિત્, વિશાખ, શિખિવાહન, શક્તિધર, કુમાર, ક્રૌંચદારણ.
ષોડશ (વિ) સોળ, ૧૬.

સ.

સ (ના) ૩૨મો વ્યંજન. કવિતાનો એક ગણ.
સ (અ) સહિત, સહ, સાથે અર્થે. જેમ સ-
ટીક, સકુટુંબ.
સ (આ)"શૃ" "શ" "સુ"નો. જેમ શૃંગાર-સ-
ણગાર; શય્યા-સજ્જા; સુરૂપ-સરૂપ; સુ-
જાણ-સજાત.
સંક્ષિપ્ત (વિ) ટૂંકું કરેલું, સારરૂપ, મુખતેસર.
સંક્ષેપ (ના) સાર; ઇનતેખાબ.
સંજ્ઞા (ના) ઓળખ. નામ. સંકેતચિહ્ન. ભાન.
સંયુક્ત (વિ) જોડેલું. યથાસ્થિત.
સંયુત (વિ) જોડેલું, મેળવેલું. મિશ્રિત.
સંયોગ (ના) જોડાણ. મેળવણ. ભેટ. મેળાપ.
સંયોગીકરણ (ના) ભેળાવાની ક્રિયા. મેળ.
સંયોગીજળ (ના) સમુદ્રધુની. [જમીન.
સંયોગીભૂમિ (ના) બે મોટા પ્રદેશને જોડનાર
સંવત્, સંવત્સર (ના)વર્ષ, શક, વર્ષ. એ ૬૦ છે.
સંવરવું (ક્રિ) આટોપવું, સમેટવું.
સંવાદ (ના) વાદવિવાદ, તત્વબોધક વાતચીત.
સંશય (ના) શક, અનિશ્ચય, સંદેહ.
સંસર્ગ (ના) સ્પર્શ, અડકાઅડકી.
સંસર્ગી (વિ) સંસર્ગ રાખનાર. સાથી.
સંસાર (ના) અહંતા મમતા. સૃષ્ટિ. દુનિયા-
દારી. ગૃહસ્થાશ્રમ.
સંસારવ્યવહાર (ના) લૌકિક વહેવાર.
સંસારી (વિ) ગૃહસ્થાશ્રમી. લૌકિક.
સંસ્કાર (ના) યોગ્યતા આણનાર ક્રિયા. ક-
ર્મપાશ. એ દ્વિજ માટે ૧૬ છે. [પામેલું.
સંસ્કારિત, સંસ્કારી, સંસ્કૃત (વિ) સંસ્કાર
સંસ્કૃત (ના)ગીર્વાણ ભાષા, વ્યાકરણના સંપૂ-
ર્ણ સંસ્કાર પામેલી વાણી.
સંસ્થાન(ના)નાનો પ્રદેશ, સ્વસ્થાન, દેશીરાજ્ય.
સંહાર (ના) નાશ, પ્રલય, સંગ્રહ. સંક્ષેપ.
સંહારવું (ક્રિ) પ્રલય કરવો, નાશ પમાડવું.
સંહિતા(ના)વેદના મંત્ર. વેદની શાખા. સંગ્રહ.
સઇ (ના) દરજી, મેરાઈ. સખી.
સઇ (પ્ર) સાઈ, જેવી અર્થે. જેમ વાણિયાસઇ
સઇદર (ના) માથાવેરો. કર.
સઇયર (ના) સખી, બેનપણી.
સઉ (ના) સૌ, સહુ, સર્વ, બધાં.
સકડવું (ક્રિ)જકડવું, તાણી બાંધવું. [ટાની
સકન (ના) આર્ડી ખીલી, કાનખીલી. (ગા
સકરકંદ (ના) શકરિયાં, એક મીઠો દાનો કં
સકરમી (વિ) સુકર્મી, નસીબદાર.
સકર્મક (વિ) કર્મસહિત, કર્મવાળા (ધાતુ).
સકલ, સકળ (વિ) સઘળું, આખું. સર્વ.
સકામ (વિ) કામનાવાળી, ઇચ્છાપૂર્વક કરેલું.
સકાર (ના) ઢંગ, સુઘડાઈ.
સકારવું (ના) શિકારવું, પૈસા ભરવા./
સકુમાર, સકોમળ (વિ) સુકુમાર, કોમળ અં
સક્કઇ (વિ) સરસ, તોફા. ખરું. [સુંદર
સક્કરખોર (ના) સાકર ખાનાર જીવડો.
સક્કરપારો (ના) એક મીઠાઈ.
સક્કો (ના) સિક્કો, છાપ. શાખ.
સખણું (વિ) સુલક્ષણવાળું, ઠાવકું.
સખત (વિ) સખ્ત, કઠણ, કરડું. અઘરું. આકરું
સખતાઇ,સખતી(ના)કઠણાઇ. કઠોરતા. જુલમ
સખલાત, સખલાદ (ના) એક જાતનું કાપડ
સખા (ના) સાથી, સ્નેહી, જોડિયો, મિત્ર.
સખાવત (ના) ઉદારતા, ધર્માદાય.
સખી (વિ) ઉદાર, દાનશીળ.
સખી (ના) સઇ, બેહેનપણી. [બાયલાપણું
સખીભાવ (ના)સ્ત્રી બની હરિભજન કરવું તે
સખુન (ના) વેણ. ભાષણ. અરજ.
સખો (ના) સખા, મિત્ર, સ્નેહી, સાથી.
સગ (ના) આંચ, સેગ, દીવાની જ્યોત.
સગટો (ના) સાલ્લાને ખૂણે ખોસવાનો છેડો
સગડ (ના) ખબર, થાગ, પત્તો.
સગડી (ના) અંગારાનું ઠામ, ફરતી ચૂલ.
સગડો (ના) કોરા ઘઉનો લોટ.
સગપણ (ના) સગાઇ, સગાંનો સંબંધ.
સગરામ (ના) સિગરામ, એક તરેહની ગાડી.
સગવડ (ના) સઘવડ, અનુકૂળતા.
સગાઈ (ના) સગપણ. વિવાહ. વેંસવાળ.
સગું (વિ) ગોત્રસંબંધી, કુટંબી
સગુણ (વિ) ગુણી, ગુણવાળું.
સગુરું (ના) જેને ગુરુ હોય તે.
સગોત્ર (વિ) કુટુંબી, ગોત્રી, પિત્રાઇ.
સઘવડ (ના) જોગ, અનુકૂળતા.
સઘળું (વિ) તમામ, સંધું, આખું.

સંકટ (ના) આફત. સાંકડ. ગુંચવણ.
સંકડાસ (ના) જગાની તંગાસ, સાંકડ.
સંકડાવું (ક્રિ) ભીડાવું. દબાવું, ભચડાવું.
સંકર (વિ) મિશ્રજાતિનું, ભેળસેળ થયલું.
સંકર્ષણ (ના) આકર્ષણ. ખેડ. બળદેવ. શેષ.
સંકલન (ના) સરવાળો, મેળવણી.
સંકલ્પ(ના)મનનો એક વ્યાપાર. ઇચ્છા. નિયમ.
સંકષ્ટ (ના) સંકટ, આપદા, અડચણ.
સંકષ્ટિ (ના) શુદની ૪ (ચોથ).
સંકીર્ણ (વિ) મિશ્રિત. ભીડવાળું.
સંકુલ (ના) એકમેકથી વિરુદ્ધ બોલાચાલી.
સંકેત (ના) અગાઉથી કરેલી ગોઠવણ. ઈસારો.
સંકેતસ્થાન (ના) છૂપાં મળવાની જગા.
સંકેલવું(ક્રિ)એકત્ર કરવું, આટોપવું. બંધ કરવું.
સંકોચ (ના) સાંકડ. અછત ભીડ. શરમ. આ-
સંકોચાવું (ક્રિ) સંકોચ પામવો. [ચકો.
સંકોડાવું (ક્રિ) ભીડાવું, સંકોચાવું.
સંકોરવું (ક્રિ) ઉસ્કેરવું, ઉત્તેજિત કરવું.
સંકોલવું (ક્રિ) સંકેલવું, ભેગું કરવું.
સંક્રમણ / સંક્રાંત / સંક્રાંતિ (ના) ગ્રહનું એક રાશિમાંથી બીજીમાં જવું તે. ઉત્તરાયન. છાંડયું જમણ.
સંક્ષેપ (ના) સાર, ટૂંકાણ, તાત્પર્ય.
સંખ્ય (વિ) ગણવાયોગ્ય.
સંખ્યા (ના)અંક, આંકડો. ગણતરી. પરિમાણ.
સંખ્યાવિશેષણ(ના)વિશેષતાદર્શક અંક. આકડા.
સંગ (ના) સોબત, સાથ. ચેપ. સ્પર્શ. લાગણી.
સંગત, સંગતિ (ના) દોસ્તી. મેલાપ. સોબત.
સંગદિલ (વિ), કઠણ હૈયાનું.
સંગમ (ના) મેલાપ. જળપ્રવાહનું જોડાણ.
સંગમદ્વીપ (ના)સંગમ સ્થળે થતો બેટ. ડેલ્ટા.
સંગાત (ના) સાથ, સોબત.
સંગી (વિ) સાથી, મેલાપી. સ્નેહી.
સંગીત (ના) ગાન, તાન, વાજિત્ર.
સંગીતશાસ્ત્ર (ના) ગાયનશાસ્ત્ર, ગાંધર્વવેદ.
સંગીન (વિ) કઠણ, મજબૂત. સખ્ત.
સંગે (અ) સાથે, જોડે.
સંગેમરમર (ના) આરસપહાણ.
સંગ્રહ (ના) સમુદાય; એકત્ર જથો. સંચય.
સંગ્રહણી (ના) મરડો, અતિસાર (રોગ).
સંગ્રહસ્થાન (ના)પ્રદર્શન, મ્યુઝિયમ [અંગ્રેજી].
સંગ્રામ (ના) લડાઇ, યુદ્ધ.
સંગ્રાહ (ના) ઢાલની મૂઠ.
સંઘ (ના) ટોળું, જથો.
સંઘટ (વિ) સજ્જડ આવેલું, ભીડાયલું.
સંઘરણી (ના) સંગ્રહણી, એક રોગ.
સંઘરવું (ક્રિ) સંગ્રહ કરવો. પેસાડવું.
સંઘરા (ના) ખરાબ લોહી ચૂસવાની નળી.
સંઘરો (ના) સંગ્રહ, સંચય.
સંઘવી (ના) સંઘ કાઢનારો, સંઘનો મુખી.
સંઘાડિયો (ના) સંઘાડીથી ઘાટ ઉતારનાર.
સંઘાડો(ના)હાથીદાંત, લાકડાના ગોળ ઘાટ ઉ-
સંઘાંત(ના)સમૂહ, જથો. સાથ. [તારવાનું યંત્ર.
સચર (વિ) જંગમ, ચળ, ફરતું.
સચરાચર (વિ) જડચેતન્ય, જંગમસ્થાવર.
સચિવ (ના) પ્રધાન, વજીર, દિવાન.
સચેતન (વિ) જીવતું, જાગ્રત, ચેતનાવાળું.
સચોટ (અ) બરોબર. આબાદ.
સચ્ચ (વિ) સત્ય, સાચું, ખરૂં.
સચ્ચિદાનંદ (ના) સત્, ચિત્ અને આનંદરૂપ
સજ (વિ) સજ્જ, તૈયાર. [બ્રહ્મ.
સજનતા (ના) સુજનતા, સજ્જનપણું.
સજની (ના) સજ્જની, સખી, બેહેનપણી.
સજમ્બાલ (ના) કાદવવાળી ભોંય.
સજવું (ક્રિ)ધારણ કરવું. તૈયારી કરવી. ધારૂં કા-
સજળ (વિ) પાણીવાળું, ભીંજાયલું. [ઢવી.
સજા (ના) શિક્ષા, શાસન, પારિપત્ય.
સજાઇ (ના) તૈયારી. સામગ્રી.
સજાત (વિ) સુજાતિ, કુલીન, ઊંચ કુળનું.
સજાતિ, સજાતીય (વિ) સમાન વર્ગનું.
સજાપો (ના) તનદુરસ્તી.
સજાય (ના) ધ્યાન ધર્મબોધ. શિક્ષા.
સજાયો (ના) અસ્ત્રો.
સજીત (વિ) સજ્જિત, સજેલું, સજ્જ.
સજીવ (વિ) જીવતું, જીવંત. જીવવાળું.
સજીવન (વિ) સજીવન, ફરી જીવતું થયલું.
સજીવારોપણ (ના) એક અલંકાર.
સજોડ (ના) જોડ, (સ્ત્રી પુરુષની).
સજ્જ(વિ) સજ, સજ્જિત, તૈયાર. શણગા-
સજ્જડ (વિ) મક્કમ, મજબૂત, પા

સજ્જન (વિ) પ્રામાણિક, સદાચારી, સુઘડ.
સજ્જનાઈ (ના) સજ્જનતા, સુજનતા. [ભિલું.
સજ્જા (ના) શય્યા, સેજ. શય્યાદાન.
સંચ (ના) સંચો, સાંચો. યંત્ર. સંચય. ધન રાખવાની ગુપ્ત જગા. જુકિત. ગોઠવણ.
સંચકવું (ક્રિ) સંચવું, સંગ્રહ કરવો, રાખી મૂ
સંચય (ના) સંગ્રહ. જમાવ. ઢગ. [કવું.
સંચરવું (ક્રિ) સંચાર કરવો, દાખલ થવું. જવું.
સંચવું(ક્રિ)સંચય કરવો. ઊંચું મૂકવું. સિંચવું.
સંચળ (ના) એક ખાર.
સંચાર (ના) પ્રવેશ. વ્યાપ્તિ. પ્રસાર.
સંચારવું (ક્રિ) સંચરવું. વ્યાપવું. જવું.
સંચારિકા (ના) દૂતી, જાસુસ સ્ત્રી.
સંચિત (ના) એક કર્મ. (વિ) સાચવી રાખેલું.
સંચો (ના) સંચ. સાંચો, યંત્ર.
સંચોરો (ના) ખારો, એક ક્ષાર.
સંદેશ (ના) ઉપદેશ, બોધ.
સંજાપ, સંજાબ (ના) મગજી. કપડાંની કોર.
સંજામી (ના) એક જાતના સાધુ.
સંજીવિની (વિ) જીવાડનાર
સંજુકત (વિ) સંયુકત, જોડાયલું.
સંજો (ના) સાંજો (ધારી ઘુઘરામાં ભરવાનો).
સંજોગ (ના) સંયોગ, મેળાપ. દૈવયોગ.
સંજોગી (વિ) સંસારી, ગૃહસ્થ,
સંજોરી (ના) સાંજાવાળો ખોરાક, ધારી.
સંજ્વર (ના) સંતાપ, અગનજ્વાળા.
સંજ્ઞા (ના) વિશેષનામ, અમુકબોધક શબ્દ.
સટ (ના) સેટ (અંગ્રેજી). ક્રમવાર જથો.
સટ (અ) સટદઈને, ઝટ, એકદમ.
સટકવું (ક્રિ) જતા રહેવું. ખસી જવું.
સટકાવવું (ક્રિ) ફટકાવવું, મારવું. સરકી લેવું.
સટકિયું (ના) ઝટ સરી છૂટે એવી ગાંઠ.
સટકીજવું (ક્રિ) સટકવું, નાશીજવું.
સટકો (ના) દંડ, હાથલાકડી.
સટરપટર (ના) જડબંડસડબડ. ગટરપટર.
સટલ (વિ) સેટ્લ (અંગ્રેજી), નક્કી થએલું.
સટવું (ક્રિ) સટી જવું, નાશી જવું.
સટા (ના) જટા, ચોટલો.
સટાક (અ) ચાબક, દોરીના અવાજનું અનુકરણ.
સટાક (ના) હાંકવાનું સણનું દોરડું.
સટાક દેવું કે (અ) ઝટ, ઝડપથી.
સટાકાબંધ (અ) ઝપાટાથી, સપાટાથી.
સટીજવું (ક્રિ) નાશી જવું, છાંનાંચ ગણતાં.
સટોરિયો (વિ) સટ્ટો કરનાર.
સટોસટ (અ) ઝટાઝટ, ઉપરાચાપરી.
સટ્ટાખોર, સટ્ટાબાજ (વિ) સટોરિયો.
સટ્ટો (ના) શકિત કે ખપ કરતાં વધારે ખરીદી વકરો કરવો તે. વાયદાનો વેપાર ચોરી. છેતરપિંડી.
સડ (વિ) જડ, સજ્જડ.
સડ (અ) અવાજનું અનુકરણ. ઝડપથી.
સડક (ના) ધોરી રસ્તો. સીધો બાંધેલો રસ્તો.
સડક (અ) સ્થિર, સ્તમ્ભ, સડસૂચક.
સડકો (ના) ફટકો, એક અવાજ.
સડતાળીસ (વિ) સડતાળીસ, ૪૭ સંખ્યા.
સડવું (ક્રિ) કોહી જવું.(પળવું)
સડસડાટ (અ) સપાટાબંધ, જલદી.
સડસટ, સડસઠ, સડસેટ (વિ) ૬૭ (સંખ્યા).
સડાકો (ના) સડકો, ફડકાનો અવાજ.
સઢ (ના) વહાણમા કૂવાને બાંધેલું પવન ભરાવાનું કાપડ.
સઢવું (ક્રિ)ઊલી કાઠી સાથે કામઠા સરકી લેવાં.
સઢિયો (ના) પાંતરાનો દાંડો.
સણકો (ના)શ્વાસ લેતાં થતો નાકનો અવાજ.
સણગટ (ના) સોઢિયું. ઘુમટો.
સણગરાવું (ક્રિ) શૃંગાર સજવો.
સણગાર (ના) શૃંગાર, વસ્ત્રાભૂષણ, શોભા.
સણગારવું (ક્રિ) સણગાર સજવો.
સણગો (ના) કઢોળનો ફણગો.
સણંગ (ના) સુરંગ. ખાતર.
સણંગ (વિ) સણગાવાળી, સળંગ.
સણસણ (અ) અવાજનું અનુકરણ.
સણસણવું (ક્રિ) સણસણનો અવાજ થવો.
સણસણાટ (ના) સણસણનો અવાજ.
સણસાદ (ના) અણસાર, ઈસારો, સાન.
સણીજી (ના) મા (જુઓ).
સણીજો (ના) બાપ, પિતા, તાત.
સણ્ડાસ (ના) તાજખાનું, પાયખાનું, જાજરૂ.
સત (વિ) સત્ય. સારૂં, ઉત્તમ.
સત (ના) સચ્ચાઈ. સત્વ, સાર.

સધારવું, સધાવવું(ક્રિ) સિધારવું, દૂર થવું. જવું.
સન (અ) શક (હીજરી, ઈસવી) સંવત્.
સનત્કુમાર (ના) વૈધાત્ર, એક ઋષિ.
સનદ (ના) ફરમાન, હુકમ, રજાચીઠી, પરવાનો.
સનદી (વિ) સનદવાળું, સનદ પામનાર.
સનમના (ના) ઉચ્ચાટ, દલગીરી.
સના (ના) નિત્ય, હંમેશ.
સનાતન (વિ) અનાદ્યન્ત, સદાનું, હતું, છે અને હશે એવું. [કાળુ.
સનાન (ના) સ્નાન, મૂઆ પાછળ નહાવું તે.
સનાનિયું (વિ) સનાનવાળું. મોતની ખબર લાવનાર.
સનાભય (ના) સપિંડી, સાત પેઢીના પિત્રાઇ.
સનિપાત, સનેપાત(ના) સન્નિપાત, વાનો ચા- [લો, છર.
સનીડ(અ)નિકટ, પાસે, સમીપ.
સન્ત (ના)સાધુ, સત્પુરુષ, ત્યાગી.
સન્તત (અ) વારંવાર, હંમેશ, નિત્ય.
સન્તતિ (ના)વંશવૃદ્ધિ, ઓલાદ, ગોત્રવિસ્તાર.
સન્તલસ (ના)મસલત, ખોટા કામનો વિચાર.
સન્તાડવું (ક્રિ) છુપાવવું, ગુપ્ત રાખવું.
સન્તાન (ના) છૈયાંછોકરાં, વસ્તાર. સ્વર્ગનું એક ઝાડ.
સન્તાપ (ના)તાપ, દુઃખ, અકળામણ.
સન્તાપવું (ક્રિ) ચીડવવું, તપાવવું, અકળાવવું.
સન્તાવું (ક્રિ) છુપાવું, ગુપ્ત રહેવું.
સન્તુષ્ટ (વિ) ધરાયલું, તૃપ્ત.
સન્તોખ (ના) સંતોષ, તૃપ્તિ.
સન્તોખવું (ક્રિ) સંતોષ પમાડવો. રાજી કરવું.
સન્તોખાવું(ક્રિ)સંતોષ પામવો, તૃપ્ત થવું, ધરાવું.
સન્તોષ (ના) તૃપ્તિ. ધીરજ.
સન્તોષી (ના) તૃપ્ત. ધીર. શાંત. [સંધાન.
સન્દર્ભ (ના) આગળપાછળનો સંબંધ, અનુ-
સન્દાન (ના) દામ, પશુને બાંધવાનું નેરડું.
સન્દેશ, સન્દેશો (ના)કહેણ, પેગામ, સમાચાર.
સન્દેહ (ના) શક, શંકા, સંશય, અનિશ્ચય.
સન્દોહ (ના) સમૂળ, જથ્થો, ટોળું.
સન્ધાણું (ના) અથાણું, આચાર.
સન્ધાન (ના) સાંધણ. જોગ. લક્ષ. નિશાન.
સન્ધાની(વિ)સન્ધાન સૂચવનાર. સંમયસૂચક.
સન્ધારો (ના) વાસણ સાંધનારો. કંસારો.
સન્ધિ (ના) સંધાન, શત્રુ સાથે સલાહ, તહ જોડાણ. જોગ. મેળાપ. [લાવાનો રોગ
સન્ધિવા, સન્ધિવાત (ના) દેહના સાંધા ર
સન્ધું (વિ) સઘળું, આખું, બધું, કુલ.
સન્ધે (અ) બધે, સર્વત્ર.
સન્ધ્યા (ના) સવાર, બપોર અને સાંજ સંધિ સમયે કરવાનું ત્રૈવર્ણિકનું ગાયત્ર જપાદિ નિત્ય કર્મ. સાંઝ. દિનાન્ત. [ખ
સન્ધ્યાકાળ (ના) સમીસાંઝ, સાયંકાળ, દીવાબ
સન્ધ્યાવંદન (ના) સંધ્યાકર્મ તથા પ્રભુપ્ર [પ્રણામ
સન્નિધ (અ) પાસે, સોડે, નજીક.
સન્નિધાન (અ) લગોલગ. સન્મુખ. રૂબરૂ.
સન્ન્યસ્ત,સન્ન્યાસ(ના)સંન્યાસીનાં કર્મ,ત્યાગ
સન્ન્યાસી (ના)ચતુર્થઆશ્રમી, ત્યાગી, વેરાગ
સન્માન (ના) સત્કાર, વિવેક. પ્રતિષ્ઠા.
સન્માર્ગ (ના) સાચો રસ્તો, ખરો માર્ગ. સાર
સન્મુખ (અ) સામે, મોં આગળ. [સલાહ
સપટાવવું (ક્રિ) સજ્જડ બંધ કરવું.
સપડાવવું (ક્રિ) આંટામાં લેવું. ધમકાવવું.
સપડાવું (ક્રિ) પેચમાં ફસાવું. પીડાવું. ક પકાપાત્ર થવું.
સપત્ન (ના) રિપુ, અરિ, દુશ્મન, વૈરી.
સપન, સપનું (ના) સ્વપ્ન, સોણું. ઊંઘ.
સપર્યા (ના) આદરમાન, સત્કાર. સેવા.
સપરમો (વિ) પર્વનો. હરખનો. (દહાડો).
સપરાણું (વિ) સઘળું, બધું, સર્વસ્વ.
સપરિવાર(અ)પરિવારસહિત,કુટુંબકબિલા સાથે
સપાટ (વિ) સરખું. ખાડા ટેકરાવિનાનું. સપ
સપાટાબંધ (અ)એકદમ, ઝપાટાથી. [ટ. બધું
સપાટિયું (ના) વાંસ કે બરૂની ચીપ.
સપાટી (ના) સપાટપણું. સરખી જમીન. તળ
સપાટો (ના) દોડ, ગબડી ફટકો. ઝપાટો.
સપાડું (ના) પાડ, આભાર, ઉપકાર.
સપાદ (વિ) સવા, ૧૧ (સંખ્યા).
સપિણ્ડ (ના)સનાભ્ય, પિંડસંબંધવાળા સગાં
સપૂત (ના) સુપુત્ર, સદ્ગુણી દીકરો.
સપૂરત (ના) સોંપણ. ભલામણ. હવાલો.
સપેત (વિ) સફેત, શ્વેત, ધોળું, ઊજળું.
સપ્ત (વિ) (જુઓ) સાત, ૭ (સંખ્યા).
સપ્તતંતુ (ના) યજ્ઞ, (જુઓ) યાગ.

સપ્તાહ (ના) ૭ દિવસનું ભાગવતનું પારાયણ.
સપ્પટ (વિ) સજ્જડ. જોડાજોડ.
સફ (ના) શ્રેણ, હાર.
સફરી (વિ)લાંબી મુસાફરી કરનારૂં (વહાણ).
સફળ (વિ) ફળવાળું. સિદ્ધ. પાર પડેલું.
સફા (વિ) સાફ, સ્વચ્છ. સપાટ. પૂરૂં.
સફાઈ (ના) ચોખ્ખાઈ. સુઘડતા. બીવેકે સ્પષ્ટતા.
સફીલ (ના) પડોસ. આડોસીની જમીન.
સફીલદાર (ના) પાડોશી. સફીલનો માલિક
સફું(ના)પૃષ્ટ, પાનાનું એક પાસું, પેજ[અંગ્રેજી].
સફેત (ના) સપેત, શ્વેત, ધોળું, ઊજળું.
સફેતી (ના) શ્વેતતા. એક ઓષધ.
સફેતો (ના) ચાક, ખડી.
સફેદું (ના) શષ્પ, ઝાડું.
સબક (ના) પાઠ, ધડો, લેસન [અંગ્રેજી]
સબજી (ના) ભાંગ, લીલાપાણી.
સબજો (ના) ડમરો, એક સુગંધી છોડ.
સબડાક (અ) અવાજનું અનુકરણ.
સબડાવવું (ક્રિ) ફડકાવવું, આંગળેથી ખાવું.
સબબ (અ) માટે, આથી, (ના) હેતુ, કારણ.
સબર (ના) સબુરી, ધીરજ. (અ) થોભ, ખમ.
સબરસ (ના). લૂણ, મીઠું, લવણ, નિમક.
સબળ (વિ) બળવાન, જોરાવર. સગુણ.
સબળું (વિ) જબરૂં, સખત.
સબી (ના) છબી, તસ્વીર. કાંતિ. શોભા.
સબુર, સબૂરી (ના) સબર, ધીરજ.
સભા (ના) મંડળી, પરિષદ, પ્રસ્તાવ.
સભાસદ(ના)સભામાંનો એક જણ. મેંબર [અંગ્રેજી]
સભ્ભાર (વિ) મોતબર. સબળ.
સભ્ય (વિ) સભાલાયક. વિવેકી. વિનયી.
સભ્યતા (ના) સભ્યપણું, લાયકી, વિનય.
સમ્ (ઉ) સમ્યક, સુંદર, સહિત, અતિશય ઈત્યાદિ અર્થે ક્રિયાને ખેંચનાર.
સમ(વિ)સમાન. સરખું. સપાટ. બેકી આંખ્યાનું.
સમ (ના) કસમ, સોગન, શપથ,
સમકાલીન, સમકાળી (વિ) એક વખતે થએલું.
સમક્ષ (અ) નજરે આગળ, સન્મુખ.
સમગ્ર (વિ) સાજું, આખું, તમામ. પૂર્ણ.
સમચોરસ (વિ)ચારે બાજુ સમાન હોય,તેવું.
સમજ, સમજણ (ના) ખુલાસો. ખબર, જાણ. અક્કલ. પશુનું ટોળું.
સમજણું,સમજદાર(વિ) સમજુક, સમજવાળું.
સમજવું (ક્રિ) વાકેફ થવું. વિચાર કરવો. વાંધો પતાવવો. [શીખવવું.
સમજાવવું (ક્રિ) સમજે તેમ કરવું. પટાવવું.
સમજુ, સમજુક (વિ) સમજવાળું. વિવેકી.
સમજુતી (ના) સમજ. સલાહ, મસલત.
સમજ્ઞા (ના) કીર્તિ, યશ, નામના.
સમજ્યા (ના) સભા, પરિષદ્.
સમડી (ના) એક પંખી. એક ઝાડ.
સમડો (ના) સમડીનો નર. એક જાતિ.
સમણ (ના) સમવા જેટલી વસ્તુ.
સમણું (ના) સ્વપ્ન, સોણું.
સમણી (ના)સોનીનું એક ઓજાર.
સમતા(ના)ખામોશ, શાંતિ, ધીરજ. [સમાન.
સમતુલ્ય, સમતોલ (વિ) સરખા વજનનું,
સમદર્શી(વિ)સરખી નજરે જોનાર,નિષ્પક્ષપાતી.
સમદૃષ્ટિ (ના) સરખી નજર. અદલપણું.
સમદો (ના) વગર રંગેલું ચામડું.
સમધાત (વિ) ઘણું ગરમ કે ઠંડું નહિ તેવું.
સમન (ના) કચેરીમાં હાજર થવાનો હુકમ.
સમન્તભદ્ર (ના) બુધ, (જુઓ) પદસિદ્ધ.
સમભાગ (ના) સરખો હિસ્સો.
સમય (ના) વખત, કાળ. રુત. લાગ.
સમયસૂચકતા (ના) તાત્કાલિકમતિ, તરત સૂચવું તે.
સમર (ના) યુદ્ધ, લડાઈ, સંગ્રામ.
સમરવું (ક્રિ) સુધરવું, દુરસ્ત થવું. સંભારવું
સમરાંગણ (ના) યુદ્ધક્ષેત્ર, રણભૂમિ, લડાઈનું મેદાન. [શાવવી.
સમરાવવું (ક્રિ) દુરસ્ત કરાવવું, મરામત ક
સમરાવું (ક્રિ) દુરસ્ત થવું, મરામત થવી.
સમર્થ (ના)જોરાવર, શક્તિમાન. કાબેલ. ભારે.
સમર્થન (ના) યોગ્ય અયોગ્યની પરીક્ષા.
સમર્પણ (ના,વિધિપૂર્વક આપવું તે. પ્રબંધ
સમર્પણી (વિ)સમર્પણની દિક્ષા લેનાર. [દીક્ષા.
સમર્પવું(ક્રિ)ભક્તિપૂર્વક આપવું. ધરવું,પૂજવું.
સમલો (ના)ન્યારા ટપકીની એક જાતની ટોપી.
સમવયી (વિ) સરખી ઉમ્મરનું.
સમવર્તી (ના) ધર્મરાજ, યમ, કૃતાંત.

સમવાય (ના) સમુદાય, સમૂહ, જમાવ.
સમવું (ક્રિ) માવું, સમાવું. શાંત પડવું, હોલાવું.
સમશેર (ના) તલવાર, કટાર.
સમષ્ટી(ના)સર્વનો સમાવેશ થાય એવી સ્થિતિ. [વિરાટરૂપ.
સમસાન (ના) સ્મશાન, મસાણ.
સમસાનિયું (વિ) ડાઘુ. મસાણિયું.
સમસ્ત (વિ) સઘળું, સન્ધું, સર્વ, સકલ.
સમસ્યા (ના) પાદપૂર્તિ. સાન, સંકેત.
સમા (ના) વર્ષ, સંવત્સર.
સમાગમ (ના) સહવાસ. સંગતિ, ઓળખાણ.
સમાઘાત (ના) સંગ્રામ, લડાઈ, યુદ્ધ.
સમાચાર (ના) ખબર, બાતમી, વર્તમાન, નવીજુની.
સમાજ(ના)મંડળી, સભા, સભ્યસમૂહ.
સમાણ (ના) સમણ, યોગ્ય ઉમેરણ.
સમાણું (વિ) સમાન, સરખું, તુલ્ય, બરોબર.
સમાણો (ના) સોનીનું એક ઓજાર.
સમાધ (ના) દેવડી, સંન્યાસી દટાયો હોય, ત્યાં કરેલી દેહેરી. [વિડો.
સમાધાન (ના) સમજુતી. છુટકારો. નિરાંત, નીવેડો.
સમાધાની (ના) સમાધાન. સમજુતી. ભેટ ઉઘરાવનાર.
સમાધિ (ના) યોગનું આઠમું અંગ. ચિત્ત અને પ્રાણની પરબ્રહ્મ સાથે એકતા. સમાધ.
સમાન (વિ) સરખું, તુલ્ય. સપાટ.
સમાનવૃત્તિ (ના) એક સરખું મનનું વલણ.
સમાન્તર (વિ) સરખા આંતરાવાળું.
સમાપ્ત (વિ) પૂર્ણ, પૂરૂં, ખતમ.
સમાપ્તિ (ના) છેડો, અંત, પાર, આખર.
સમારમ્ભ (ના) સારી રીતની શરૂઆત. મેળાવડો. રાયજંગ.
સમાર (ના) ચાસપર ફેરવવાનું પાટિયું.
સમારવું (ક્રિ) સુધારવું, દુરસ્ત કરવું. કાપી છોલી તૈયાર કરવું.
સમારિયું (ના) સમારને બાંધવાનું દોરડું.
સમાલવું(ક્રિ)સાવધ રહેવું. બચાવવું. તપાસવું. [ટકાવવું.
સમાવ (ના) દમાસ, વગ, જગો.
સમાવવું (ક્રિ) સમાવેશ કરવો. દબાવવું, અટકાવવું.
સમાવું (ક્રિ) માવું, સમાસ થવો. હળીમળી રહેવું. દબાવું.
સમાવૃત્ત(ના)ગુરૂ પાસે રજા લઈ જનાર શિષ્ય.
સમાવેશ (ના) સમાસ.
સમાસ (ના) સમાવું તે. સંયુક્તશબ્દ. (વ્યાકરણમાં)
સમાહાર (ના) સમુચ્ચય, સંગ્રહ.
સમિતિ (ના) સભા, પરિષદ. લડાઈ.
સમિધા (ના) એક યજ્ઞકાષ્ટ.
સમીકરણ (ના) સરખું મિશ્રણ. ગણિતનો એક પ્રકાર.
સમીપ (ના) પાસે, નજીક, ઢુકડે. સન્મુખ.
સમીર (ના) પવન, વાયુ (જુઓ) વા.
સમીસાંજ(ના)સંધ્યાકાળ, દિનાન્ત, સાયંકાળ.
સમું (વિ) બરોબર, દુરસ્ત. સાજું. સમાન.
સમુચ્ચય (ના) સમુદાય. સમાહાર.
સમુદય (ના) ઉત્કર્ષ, સારો ઉદય. સમુદાય.
સમુદાય (ના) જથો, ટોળું. સંગ્રહ.
સમુદ્ર (ના) દરિયો, સાગર, અબ્ધિ, અકૂપાર, પારાવાર, સરિત્પતિ, ઉદન્વાન, ઉદધિ, સિંધુ, શરસ્વાન, અર્ણવ, રત્નાકર, જલનિધિ, યાદઃપતિ, અપાંપતિ.
સમૂહ (ના) સમુદાય, જથો. ઢગલો.
સમૂળગું, સમૂળું (અ)અશેષ, નિઃશેષ, તમામ.
સમૃદ્ધિ (ના) છત, સુકાળ. પૈસો. આબાદી.
સમે (અ) સમયે, ટાણે, વખતે. (ના) વખત.
સમેટવું (ક્રિ) આટોપવું, સંકેલવું. પતાવવું.
સમેત (અ) સાથે, સહિત, લગત, સોબતે.
સમેદાની, સમૈ (ના) પીતળની દીવી.
સમેલ (ના) સમોલ, જોતર બાંધવાની ખીલી.
સમો (ના) સમય, વખત, પ્રસંગ, કાળ. રત.
સમોતી (વિ) હળીમળી રહેનારી.
સમોલ (ના) સમેલ, સામેલ, કાનખીલી.
સમોવડ, સમોવડિયું (ના) સરખું, તુલ્ય.
સમ્પ (ના) ઐક્ય, એકતા, એકદિલી.
સમ્પત, સમ્પતિ(ના)સંપદ, વૈભવ. ધનદોલત.
સમ્પન્ન (વિ) સમ્પત્તિવાળું. મેળવેલું.
સમ્પસમ્પીલું (વિ) સંપવાળું, ઐકતાવાળું.
સમ્પાદન (ના) પ્રાપ્તિ. કમાઈ. મેળવવાનું કામ.
સમ્પાદવું (ક્રિ) મેળવવું. કામ કાઢી લેવું.
સમ્પી, સમ્પીલું (ક્રિ) સંપવાળું. એકદિલ.
સમ્પુટ (ના) ઉઘાચત્તા બાંધેલાં કોડિયાની જોડ.
સમ્પૂર્ણ (વિ) પૂરેપૂરૂં, આખું, બધું. તમામ.

સમ્પ્રદાન (ના) ચોથી વિભક્તિનો અર્થ, જે-ના ઉદ્દેશથી ક્રિયા થાય તે.
સમ્પ્રદાય (ના) પરંપૂર્વથી ચાલતો વહીવટ. વેદપ્રણીત ધર્મમાર્ગ, રીત. [ગિપણું.
સમ્બન્ધ (ના) જોડાણ, વળગણ, લગવડ. સ-
સમ્બંધી (વિ)સંબંધવાળું. સગું. [જે તે ઇ૦
સમ્બંધી સર્વનામ (ના)સંબંધવાળા સર્વનામ.
સમ્બોધન (ના) આઠમી વિભક્તિનો અર્થ. જેને ઉદ્દેશી બોલવું તે.
સમ્ભવ (ના) શકયતા. જોગવાઈ.
સમ્ભવવું (ક્રિ) સંભવ હોવો, બની શકવું.
સમ્ભવિત (વિ) શકય, સંભવવાળું. [ક્હેવું.
સમ્ભળાવવું (ક્રિ) શ્રવણ કરાવવું, સાંભળે તેમ
સમ્ભાર(ના)શાક, અથાણાવગેરેનો મસાલો, હ-
સમ્ભારણું (ના) સ્મારક. યાદગીરી. [થિયાર.
સમ્ભારવું (ક્રિ) યાદ કરવું અથવા કરાવવું.
સમ્ભારિયું (વિ) સમ્ભાર જેમાં ભરેલો એવું.
સમ્ભાવના(ના)સંભવ. કાવ્યનો એક અલંકાર.
સમ્ભાવિત(વિ) સંભવિત, પ્રતિષ્ઠિત, આબરૂદાર.
સમ્ભાષણ (ના) વાતચીત. બોલચાલ.
સમ્ભાળ (ના) કાળજી, રક્ષણ. તપાસ.
સમ્ભાળવું (ક્રિ) પાળવું. રક્ષણ કરવું. સાવધ ર-
સમ્ભોગ (ના) સ્ત્રીસંગ. રતિવિલાસ. [હેવું.
સમ્ભ્રમ (ના) ભ્રમણા, બ્હાવરાપણું.
સમ્મત (વિ) કબૂલેલું, માન્ય.
સમ્મતિ (ના) કબૂલાત. ટેકો. માન્યતા.
સમ્મર્દ (ના) ભીડાભીડ. ઘુંદાઘુંદ.
સમ્માર્જન (ના) સફાઈ. સાફસુફી.
સમ્માર્જની (ના) સાવરણી, ઝાડુ, બુહારી.
સમ્યક (અ) સારીપેઠે. ખરેખરૂં. પૂરૂં.
સર (ના) સરોવર. બાણ. માથું. મુદ્દલ અને મુદતનો ગુણાકાર.
સર (વિ) મુખ્ય, ઉપરી. જેમ સરસૂબો.
સર (અ) પ્રમાણે, ક્રમે. જેમ વખતસર,
સરઈયો (ના) સરૈયો, સુગંધી વેચનાર. આ-
સરકટ (ના) તીરનો હાથો, રાડું. [તારી.
સરકણું (વિ) લપસણું, ચીકણું.
સર કરવું (ક્રિ) જીતી લેવું. પાર પડવું.
સરકલ (ના) કુંડાળું. ગોળ (અંગ્રેજી).
સરકવું (ક્રિ) જવું. ખસવું લપસવું.

સરકસ (ના) વરઘોડો. તમાસો.
સરકાર(ના)રાજા. રાજ્યાધિકાર. માલિક. ધણી.
સરકારી (વિ) સરકાર સંબંધી, રાજકીય. જા-
સરકો (ના) ખાટો થએલો રસ. [હેર.
સરક્યુલર(ના)ઘણે ઠેકાણે ફેરવવાનો એક લેખ.
સરખામણી (ના) તુલના, મુકાબલો.
સરખાવવું (ક્રિ) મુકાબલો કરવો, તુલના કરવી.
સરખું (વિ) સદૃશ, સમાન, મળતું. જેવું.
સરખેસરખું (ના) સમોવડિયું. તુલ્ય, સમાન.
સરગ (ના) સ્વ, સ્વર્ગ, સુરસદન, બેહેસ્ત.
સરગવો (ના) સેગટો. એક ઝાડ.
સરંગ(ના) ખલાસીનો ઉપરી. સુરંગ.
સરજન (ના) સર્જન, નિર્માણ, ઉત્પન્ન. શ-સ્ત્રવૈદ્ય [અંગ્રેજી] કરનાર (ઈશ્વર).
સરજનહાર (ના) સૃજનાર, નિર્મિતા. પેદા
સરજવું, સરજાવવું (ક્રિ) ઉત્પન્ન કરવું.
સરજાવું (ક્રિ) પેદા થવું, નિર્માણ હોવું.
સરજોરી(ના)જોર. બળાત્કાર. તોફાન. ઉપરવટ.
સરંજામ (ના) સામગ્રી, સામાન. જાગીર.
સરડવું (ના) સડવું, વાંસકામડાં બાંધવાં.
સરડો (ના) એક જાનવર.
સરણાઈ (ના) પીતળની પીપી, એક વાજું.
સરત (ના) હારજીતની સ્પર્ધા. ફ્રોમ, સુરત.
સરતા (ના) સુરત, ફ્રોમ. ધ્યાન. દૃષ્ટિ.
સરદાર (ના) આગેવાન. અધિપતિ. અમીર.
સરદારી (ના) સરદારપણું. [જાગીરદાર.
સરનશીન (ના)પ્રમુખ, મુખી, ચેરમેન[અંગ્રેજી].
સરનામું (ના) નામઠામ. એડ્રેસ [અંગ્રેજી].
સરપણ (ના) બળતણ, બાળવાનાં લાકડાં.
સરપાવ(ના)મોટા તરફથી અપાયલું ઈનામ. બ-
સરફરાજ (વિ)નામાંકિત, આબરૂદાર. [ક્ષિસ.
સરફરાજી (ના) સ્તુતિ, વખાણ, શ્લાઘા.
સરબત (ના) પીણું, સાકરનું પાણી.
સરભર (વિ) બરોબર. પૂરેપૂરૂં, સરખું.
સરભરા (ના) આદરસત્કાર, આગતાસ્વાગતા.
સરમિયો (ના) એક તરહનો જીવડો.
સરલ (ના) એક ખરૂનું ઝાડ.
સરવણ (ના) બ્રાહ્મણ સિવાયનો ભીખારી.
સરવરિયાં (ના) ઝરમરિયાં સેંડિજસાજ વરસાદ.
સરવસ (વિ) સર્વસ્વ, સઘળું, બધું. [ની ઠાર.

સરવાણી (ના) પાણીનો ઝરો.
સરવાયું (ના) લેણદેણનો આંકડો.
સરવાળે (અ) છેવટે, અંતે.
સરવાળો (ના) સંકલન, મેળવણી, ખેરીજ.
સરવું (ક્રિ) પાર પડવું. ખસવું. જવું [જણી.
સરવે (ના) [અંગ્રેજી] જમીનની માપણી, મો-
સરવેખાતું (ના) માપણીખાતું. [દાર
સરવેયર (ના) [અંગ્રેજી] માપ કરનાર, મોજણી-
સરવો (ના) ઉદાર પુરુષ. ઘી હોમવાનું પાત્ર
સરસ (વિ) રસવાળું. રસિક. સુંદર. વિશેષ.
સરસ (ના) એક ચીકણો પદાર્થ. એક ઝાડ.
સરસર (અ) ઝડપથી, એકદમ.
સરસવ (ના) સર્ષપ, એક ધાન્ય.
સરસાઈ (ના) ચડાચડી, બરોબરી, સ્પર્ધા.
સરસામન, સરસામાન (ના) સામાન. ઘર વા-
સરસાસરસી (ના) સરસાઈ, સ્પર્ધા. [ખરો.
સરસિયું (ના) સરસવનું તેલ.
સરસી (ના) ચઢતી, ઉત્કર્ષ. તળાવ.
સરસીરુહ (ના) કમળ, પદ્મ, અરવિંદ.
સરસું (ના) સારેનું. સરસ, ચઢિયાતું.
સરસૂબો (ના) મોટો સૂબો. મહાલકરી.
સરસ્વતી (ના) વાગ્દેવી, શારદા. બ્રાહ્મી. એક
સરહદ (ના) સીમાડો, છેવટની હદ. [નદી.
સરળ (વિ) સીધું. સ્વાભાવિક. સહેલું. નિ-
સરળતા (ના) સરળપણું. [ખાલસ.
સરાંઠી (ના) કરાંઠી, સૂકાં ઝાડવાં.
સરા (ના) ઝરણ. પ્રવાહ. ધોધવો. સરાહ, ઘર-
સરાક (ના) ફાંસ. ઝીણી સળીની કરચ.
સરાકતી (વિ) ભોંયભાડાવાળી ઈનામી જમીન.
સરાણ (ના) શાણ, ધાર કાઢવાનું યંત્ર.
સરાણેચઢાવવું (ક્રિ) હાર પાડી આપવું. ધાર
સરાધ (ના) શ્રાદ્ધ. [કાઢવી.
સરાફ (ના) સાહુકાર. નાણાવટી.
સરાફી (ના) સરાફનો ધંધો. નાણાવટું.
સરાવલું (ના) કોડિયું (દીવો કરવાનું).
સરાવવું (ક્રિ) શ્રાદ્ધ કરાવવું.
સરાસર, સરાસરી (અ) સુમારે. લગભગ.
સરાસરી (ના) સરખા પ્રમાણનો અડસટો.
સરાહ (ના) સરા, મકાન, મોહોલ્લો. ધર્મશાળા.
સરાહવું (ક્રિ) પ્રશંસા કરવી. ચઢાવવું.
સરિતા (ના) નદી, તરંગિણી, શૈવલિની, ત-
ટિની, હ્રાદિની, ધુની, સ્રોતસ્વતી, દ્વીપવતી,
સ્રવંતી, નિમ્નગા, આપગા.
સરિયત (ના) સરત, હોડ, હારજીતની સ્પર્ધા.
સરિયામ (વિ) જાહેર. ધોરી, સીધું.
સરિયો (ના) કસણાનો દાંડો.
સરૂ (ના) સરવનું ઝાડ.
સરૂં (વિ) પાધરૂં, સિધ્ધું.
સરૂપ (ના) સ્વરૂપ, નિજરૂપ.
સરૂપ (વિ) સુરૂપ સુંદર આકૃતિ.
સરૂપતા (ના) ચાર મુક્તિમાંની એક.
સરેઆમ (ના, અ) સરાસરી.
સરૈયો (ના) રંગાદિ વેચનાર.
સરોજ (ના) કમળ, ઉત્પલ, પદ્મ.
સરોડું (ના) પાતળો સાંઠો.
સરોદો (ના) સ્વરોદય, એક શ્વાસવિદ્યા. એક વા-
સરોરુહ (ના) કમળ, સરોજ. [જીં. સૂડી.
સરોવર (ના) મોટું તળાવ.
સર્ગ (ના) પ્રકરણ, અધ્યાય. સૃષ્ટિ.
સર્જિકાક્ષાર (ના) સાજીખાર, એક ક્ષાર.
સર્પ (ના) સાપ, ભુજંગ, વશિયર.
સર્પરાજ (ના) વાસુકિ નાગ.
સર્વ (ના) સઘળું, બધું, સંપૂર્ણ.
સર્વજ્ઞ (વિ) સઘળું જાણનાર (ઈશ્વર).
સર્વજ્ઞ (ના) બુધ, (જુઓ) ષડભિજ્ઞ.
સર્વતોમુખ (ના) પાણી, જળ. સર્વત્ર રસ્તો ક-
સર્વત્ર (અ) સર્વ સ્થળે, સઘળે ઠેકાણે [રનાર.
સર્વથા (અ) સઘળે પ્રકારે, બધી રીતે.
સર્વદા (અ) હંમેશ, નિત્ય. (વિ) સર્વ દેનાર.
સર્વનામ (ના) નામને બદલે વપરાતા શબ્દો.
સર્વભક્ષ (વિ) સઘળું ખાનાર (અગ્નિ, ડાંસ ઈ૦).
સર્વમાન્ય (વિ) સૌ કબૂલ કરે તેવું.
સર્વવ્યાપક (વિ) સઘળે પ્રસરેલું.
સર્વસ્વ (વિ) સરવસ, સઘળું, સંપૂર્ણ, સકલ.
સર્વાંગ (ના) સંપૂર્ણ અંગ. સર્વઅંગસહિત પદાર્થ.
સર્વાતીત (વિ) સહુથી જુદો (ઈશ્વર).
સર્વાર્થસિદ્ધ (ના) શાક્યસિંહ, ગૌતમ, અર્કબંધુ.
સર્વે (વિ) સઘળા, બધા. [મેશ્વર.
સર્વેશ, સર્વેશ્વર (ના) સહુનો ઈશ્વર, પર-
સર્વોત્કૃષ્ટ (વિ) સહુથી સારૂં, ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ.

સહનતા (ના) સહન કરવાપણું, ખામોશી.
સહનશીલ (ત્રિ) ખામોસવાળું, ધીર.
સહવર્તમાન (ત્ર) સાથે, જોડે, સહિત.
સહવાસ (ના) સાથે રહેવું તે. પરિચય. ટેવ.
સહસા (અ) એકદમ, વગરવિચારે.
સહસ્ર (વિ) હજાર, ૧૦૦૦ (સંખ્યા).
સહસ્રપત્ર (ના) કમળ, મહોત્પલ.
સહસ્રવીર્યા (ના) દુર્વા, એક વનસ્પતિ.
સહસ્રવેધી (ના) હિંગ, એક મસાલો.
સહાય, સહાયતા (ના) મદદ. કુમક. કૃપા.
સહાયી (વિ) મદદનીસ, સહાયક.
સહિત (અ) સાથે, સુદ્ધાં.
સહિયેર (ના) સૈયડ, કાકાબળિયા.
સહિયર (ના) સૈયર, સખી, બેહેનપણી.
સહિયારૂં (ના) સૈયારૂં, ભાગ, વાંટો.
સહિષ્ણુ (ના) ક્ષમાશીલ, સમી.
સહી (ના) સૈયર, સખી, બેહેનપણી.
સહી (ના) મતું. કબૂલાત. (અ) સિદ્ધ, નક્કી, પાર.
સહીં (ના) સિંહ, મૃગેંદ્ર, પંચાસ્ય, હર્યક્ષ, કેસરી, હરિ.
સહીસલામત (અ) હેમખેમ, સુખરૂપ, નિર્ભેળમું.
સહુ (વિ) સઉ, સૌ, સર્વ.
સહૃદય (વિ) મોટા મનવાળું, દિલદાર.
સહોદર (વિ) સગાભાંડુ. એક માએ જણેલા.
સહોદર (ના) સગો ભાઈ. સગી બેહેન.
સહ્ય (વિ) સહન થાય તેવું.
સળ (ના) કાપો, સોળ, લીસોટો.
સળકડી (ના) શલાકા, સળી.
સળકડી કરવી (ક્રિ) ચીડવવું, ઉશ્કેરવું.
સળકડું (ના) સળકડી. ઉશ્કેરણી.
સળકમ (ના) સળેખમ, સલેષ્મ, એક રોગ.
સળકવું (ક્રિ) આમતેમ હાલવું. ચળવળવું.
સળકું (ના) કાંટા ઉપાડવાનું રાચ.
સળકો (ના) સણકો, વેગ.
સળગવું (ક્રિ) બળવું, લાગવું. ટંટો થવો.
સળગાવવું (ક્રિ) બળે તેમ કરવું, લગાડવું, પેટવવું.
સળવળ (રૂ) ચળવળ. વાંકુંચૂકું આળોટવું તે.
સળવળું (ક્રિ) આમ તેમ લોટતાં હાલવું.
સળવું (ક્રિ) સડવું, કોહવું, સળી પડવું.
સળિયો (ના) લાંબી જાડી સળી. ગજ.
સળી (ના) શલાકા, સળકડી.
સળેકમ, સળેખમ, સળેખમા, (ના) શ્લેષ્મા, એક રોગ.
સળો (ના) સડો, ધળવું તે રોગ. ફાટફૂટ. સળિયો. વેરાયલી કંઠી.
સા (વિ) શાહુ, સાધુ, પ્રામાણિક
સા (પ્ર) શરાફીદર્શક. જેમ નંપલસા.
સાંઈ (ના) સ્વામી, પ્રભુ, સાહેબ. ભેટ. આલિંગન.
સાંઇડું (ના) ક્ષેમકુશલ-ભેટ. આલિંગન.
સાંકડ (ના) સંકડાસ, સંકોચવાળી હાલત મુસીબત.
સાંકડું (વિ) સંકડાસવાળું. નછૂટકું.
સાંકવું (ક્રિ) સાંકો કાઢવો, અડસટ્ટો જોવો.
સાંકળ (ના) શૃંખલા, ધાતુના આંકડાની દોરી.
સાંકળિયું (ના) અનુક્રમણિકા, સૂચિપત્ર.
સાંકળી (ના) ઝીણી ઝીણી કડિયો જોડી કરેલો દોરો. કંઠી.
સાંકળું (ના) સોનારૂપાના આંકડાનું હાથપગનું ઘરેણું.
સાંકો (ના) અડસટ્ટો, સુમાર
સાંખવું (ક્રિ) સહન કરવું, ખમવું.
સાંગ (ના) શક્તિ, બરછી, એક હથિયાર.
સાંગરી (ના) સમડીના ઝાડની સિંગ, એક શાક.
સાંગલું (ના) બાળકની કોટનું એક ઘરેણું.
સાંગળવું (ક્રિ) સાથે વળગી રહે તેમ બાંધવું.
સાંગામાચી (ના) હાથાવાળી નીચા ઘાટની ખુરસી.
સાંગી (ના) ભંડાર. રંગમંડપનો સાથિયો, સાંજી.
સાંચરવું (ક્રિ) જવું, પધારવું.
સાંચવું (ક્રિ) સંચવું, એકઠું કરવું. ખરીદી રાખવું.
સાંચો (ના) સંચો, યંત્ર. જમાવ.
સાંજી (ના) સાંઝનાં ગવાતાં ગીત. સાંગી.
સાંજો (ના) સંચાવ, ધ્રુવપાધારીનો માલો. રેલમાંનો તણાઇ આવેલો કચરો.
સાંઝ (ના) સંધ્યા, દીવાવખત, સાયંકાળ.
સાંડો (ના) છોડનો મીઠો અને લાંબો દાંડો.
સાંઢ (ના) વણ્ડ, ગોધો, મોટા બળદ. એક જાતનું ઊંટ.
સાંઢણી (ના) ઊંટની એક જાતિ.
સાંઢિયો (ના) સાંઢ. ગોધો. ઊંટ.
સાતરૂં (ના) રસોઈની સામગ્રી, સીધું, આમાન.
સાંતવું (ક્રિ) સંતાડવું. ઊંધું મેલવું.
સાંતળવું (ક્રિ) ઘી તેલમાં સેકવું.
સાંતી, સાંતીડું (ના) હળ.
સાંથ (ના) ખેડવા આપેલી ભોંયનું ભાડું. ગણોત.

સાંથવું (ક્રિ) ગણોતે જમીન ખેડવા આપવી.
સાંથળ, સાંથા (ના) જાંઘ, જંઘ.
સાંથીડો (ના) ખેડુ, ખેડુત, કૃષિકાર.
સાંધ (ના) ચીરો, ફાટ, સાંધો.
સાંધણ (ના) પૂરણી, અનુસંધાન.
સાંધવું (ક્રિ) જોડવું, સીવી લેવું, સાંધણ લગાડવું.
સાંધો (ના) સાંધ, સન્ધિ, જોડવાની જગા.
સાંપડ (ના) સમ્પુટ, ઊંધાચત્તા કોડિયાની જોડ.
સાંપડવું (ક્રિ) સંપાદન થવું, મળવું, જડવું.
સાંપવું (ક્રિ) સોંપવું, હવાલે કરવું.
સાંબેલ (ના) જુસરીની લાકડાની ખીલી.
સાંબેલું (ના) ખાંડવાનું એક ઓજાર.
સાંભરવું (ક્રિ) વેરાયલું એકઠું કરવું. યાદ આવવું.
સાંભળવું (ક્રિ) શ્રવણ કરવું, કાને પડવું.
સાંસણી (ના) છૂપી મસલત. ગુપ્ત ઉશ્કેરણી.
સાંસતું (વિ) ધીમું, નરમાસવાળું.
સાંસાં (ના) વાંધા. ફાંફાં, તંગી. સંશયો.
સાંસારિક (વિ) સંસારસંબંધી, વ્યાવહારિક.
સાંસો (ના) સંશય, સંદેહ, વસવસો.
સાકટી (ના) સાગની લાંબી જાડી ડાળિયો.
સાકટો (ના) મોટી સાકટી.
સાકર (ના) સાકેર, શર્કરા.
સાંકરવું (ક્રિ) બોલાવવું, સાદ કરવો, ખકોરવું.
સાકાર (વિ) આકારવાળું, મૂર્તિમાન.
સાકેર (ના) સાકર, ખાંડના ચળકતા ગાંગડા.
સાકેરિયું (વિ) સાકર જેવું, ખાંડપાયલું.
સાક્ષર (વિ) વિદ્વાન, ભણેલું.
સાક્ષાત (અ) પ્રત્યક્ષ, નજરોનજર. ખુલ્લું.
સાક્ષાત્કાર (ના) પ્રત્યક્ષ સાકારનું દર્શન.
સાક્ષી, સાક્ષ્ય (ના) શાહેદ, નજરે જોનાર મા-ણસ. શાહેદી.
સાખ (ના) સાક્ષી, શાહેદી, વટ. શાખા.
સાખિયું (ના) શાખાપર પાકવા મૂકેલું ફળ.
સાખો (ના) ગણના, ટેક. છાપ. પ્રસિદ્ધિ.
સાખી (ના) ગાયનની વચમાંનો દોહરો. અ-રાઠી કવિતાનું એક વૃત્ત.
સાગ (ના) શાક, એક જાતનાં લાકડાનું ઝાડ. એના ગોળ લાકડાને કાયલ અને ચોરસને [બીમ કહેછે.
સાગ (ના) સેરાક, ફાંસ,
સાગર (ના) દરિયો, સમુદ્ર (જુઓ).
સાગરગોટા (ના) કાચકા, એક ઓષધિ.
સાગરીત (ના) શિષ્ય, ચેલો.
સાગવાન (ના) સાગનાં લાકડાં.
સાગવાની (વિ) સાગના લાકડાનું.
સાગોળ (ના) સલ્લો, ફૂટેલી છો.
સાંકેતિક (વિ) સંકેતવાળું.
સાંખ્ય (ના) છ શાસ્ત્રમાંનું એક. એમાં ત-ત્વની સંખ્યા કહી છે.
સાંગ (વિ) અંગસહિત, (ના) એક હથિયાર.
સાંગોપાંગ (વિ) અંગઉપાંગ સાથે, સંપૂર્ણ, પ-રિપૂર્ણ.
સાચ (વિ) સત્ય, સાચું.
સાચવટ (ના) સત્યતા, સાચાપણું.
સાચવણ, સાચવણી (ના) સંભાળ, જતન.
સાચવવું (ક્રિ) સંભાળવું, જાળવવું, બંધ કરવું.
સાચાઈ (ના) સાચવટ, સત્યતા.
સાચું (વિ) સત્ય, ખરું, પ્રમાણિક.
સાચે (અ) ખરેખર, નક્કી, નિશ્ચયે.
સાજ (ના) સજ્જ, જરૂરનો સામાન, સણગાર.
સાજવું (ક્રિ) માંજવું, ઘસીને સાફ કરવું.
સાજસરંજામ (ના) સામાન. શોભિતી સામગ્રી.
સાજિન્દા (ના) ગાનાર નાચનાર જોડે વગાડનાર.
સાજીખાર (ના) સર્જિકાક્ષાર, એક જાતનો ખાર.
સાજું, સાજુંસમું (વિ) હેમખેમ, આખું. નિ-રોગી.
સાટ (ના) કરોડ, બરડાનું હાડકું.
સાટકો (ના) ચાબક. લાકડીનો સપાટો.
સાટમાર (ના) હાથી સાથે લડનારો મલ્લ.
સાટમારી (ના) હાથી અને મલની લડાઈ.
સાટાખત (ના) સાટું કર્યાની કબૂલાતનો લેખ.
સાટાંતેખળાં (ના) સાટું તથા તેખળાંનો વિવાહ.
સાટી (ના) ગાડીની બેઠક.
સાટીન (ના) એક રેસમી કાપડ.
સાટું (ના) અદલોબદલો. કન્યાની આપલે. સોદો.
સાટે (અ) બદલે, અવેજમાં.
સાટો (ના) એક ખોરાક. ગાડરનો બંગાર. મોજું.
સાઠ (વિ) ષષ્ઠિ, ૬૦ (સંખ્યા).
સાઠી (ના) ૬૦ વર્ષની ઉમ્મર, ઘડપણ.
સાઠી (વિ) ૬૦ દિવસમાં તૈયાર થતી (જુવાર વ-ગેરે).
સાડતીસ, સાડત્રીસ (વિ) ૩૭ (સંખ્યા).
સાડલો (ના) સાલ્લો, છાયલ, બૈરાંનું લૂગડું.
સાડા, સાડી (વિ) સાર્ધ, અર્ધાસહિતનું.

સાડી (ના) શાટ, બૈરાનું રેસમી લૂગડું.
સાઢુ (ના) વહુની બેહેન (સાળી)નો વર.
સાણકું (ના) ભિક્ષાપાત્ર, છાછરૂં શિકોરૂં.
સાણસી (ના) એક સોની લુહારનું ઓજાર.
સાણસો (ના) મોટી સાણસી. એક ચીપીયો.
સાણું (ના) સ્વપ્ન, ઊંઘમાં થતો મિથ્યાભાસ. કોઠીનું બાકું.
સાત (ના) સપ્ત, ૭ (સંખ્યા). અગ્નિની જવાળા, અપ્સરા, અનળ, ઉપધાતુ, ઋષિ, કલ્પ, રામાયણનાં કાંડ, કીર્તિનાં લક્ષણ, ગમક, ચિરંજીવ, તાલ, દ્વીપ, ધાતુ, પદાર્થ, પાતાળ, પુરી, બ્રહ્માના પુત્ર, ભૂમિકા, રાજ્યાંગ, સ્વર્ગ-લોક, સમુદ્ર, ગાયનના સ્વર ઈત્યાદિ સાત ગણાયછે.
સાતડેસાત (અ) કંઈજ નહિ. મીંડું. (ના) સાતના અંકનો ઉચ્ચાર.
સાતપટ્ટી (ના) સાત ફાંટાની ખાડી.
સાતપડી (વિ) સાત પડવાળી (રોટલી).
સાતપડો (ના)ચામડીના સાત પડ પાકીને થ- [એલું ગોડ.
સાતપુડો (ના) એ નામનો પર્વત.
સાતમ (ના) સપ્તમી, સાતમી તિથિ.
સાતવો(ના) સક્તુ, સાતું, સેકેલા ધાન્યનો લોટ.
સાતા (ના) આરામ, કરાર, સંતોષ.
સાતિ (ના) અવસાન, અંત.
સાતીનક (ના) સતીનક, વટાણા એક કઠોળ.
સાતુ (ના) સાતવો, સેકેલા અનાજનો લોટ
સાત્વિક (વિ) સત્ત્વગુણવાળું.
સાત્વિકભાવ(ના)શરીરપર થતી અસરો (રસ- [શાસ્ત્રમાં).
સાથ (ના) સંગાથ, સોબત.
સાથરિયો (ના)સાથરી માંડી સામાન વેચનાર.
સાથરી (ના) પથારો. નદી કિનારે બ્રાહ્મણોએ કરેલી બેઠક.
સાથરો (ના) ઘાસની પથારી. ચોકો.
સાથળ (ના) જંઘા, જાંગ. [ત્રામણ.
સાથિયો (ના)સ્વસ્તિક, આંગણે પાડવાનું ચિ-
સાથી (વિ) સોબતી, જોડિયો. મદદગાર. સા- [રથી. હાળી.
સાથી (અ) શા કારણથી?
સાથીડું (ના) હળ, નાંગર.
સાથે (અ) જોડે, સંગાતે.
સાદ (ના)શબ્દ, અવાજ. બૂમ, ઘાંટો. હોકારો.
સાદડખર્ચ (ના) સૂરકાર તરફથી થતું ધર્માદા.
સાદડી (ના) ચટાઈ, પાથરણું (ઘાસ છડિયાંનું).
સાદડો (ના) એ નામનું એક ઝાડ.
સાદર (ના) લહાવો. કોડ. અભિલાષા.
સાદર (અ) હાજર, રૂજુ, વિદિત.
સાદાઇ (ના) સાદાપણું, સરળ સ્વભાવ.
સાદું (ત્રિ) ભભકાવગરનું. ફીકું. સરળ. સુડ.
સાધ (ના) સાધુ, સત્પુરુષ.
સાધક (વિ) સાધનાર, ઉ.જનાર. સહાયક.
સાધન (ના) સાહિત્ય. જેથી સિદ્ધ કરાયતે.
સાધન ચતુષ્ટય (ના) મોક્ષનાં ચાર સાધનો. ૧ વસ્તુવિવેક, ૨ વૈરાગ્ય, ૩ શમાદિસંપત્તિ (શમ, દમ, ઉપરતિ, તિતિક્ષા, સમાધાન, અને શ્રદ્ધા) ૪ મુમુક્ષુત્વ.
સાધના (ના) સિદ્ધ કરવાની ક્રિયા. [ખર્ચવવું.
સાધવું (ક્રિ) સિદ્ધ કરવું. વશ કરવું. સાધી દે-
સાધારણ (વિ)સામાન્ય, મધ્યમ. સાર્વજનિક.
સાધારણધર્મ (ના)ઘણાને લાગુ પડે એવો ધર્મ. સરખો સ્વભાવ.
સાધિત (વિ) સાધેલું, પાર પાડેલું.
સાધુ (વિ) સાફ દાનતનું, પ્રામાણિક, સારું. શાહુ. શુદ્ધ.
સાધુ (ના) વૈરાગી, જોગી, જ્ઞાની, ભક્ત.
સાધ્ય (વિ) સાધી શકાય તેવું, શક્ય.
સાધ્વી(ના)સાધુવૃત્તિવાળી સ્ત્રી, પતિવ્રતા, સતી.
સાન (ના) સમજ, ડહાપણ. છટા. અવેજ, સાટે મૂકેલું તે. ઇસારત.
સાનક (ના) ઠીકરાની તાસક.
સાનન્દાશ્ચર્ય (ના) આનંદસહિત આશ્ચર્ય.
સાની (ના) પીળાયલા તલનો ભૂકો. ખાજાં તળતાં ખરેલો ભૂકો.
સાનુકૂળ (વિ) અનુકૂળ, મદદગાર, સહાયક.
સાનુસ્વાર (વિ) અનુસ્વારસહિત (અક્ષર).
સાન્ત્વન(ના)શાંત કરવાની ક્રિયા. ધારણા, સ- [માધાન.
સાન્દૃષ્ટિક (ના) તાત્કાળિક ફળ.
સાન્નિધ્ય (ના) સમક્ષ. નજીક, પાસે.
સાપ (ના) સર્પ, ભુજંગ, ઉરગ.
સાપણ (ના)સાપની માદા. [મિડીની ખોલ.
સાપના કાંચળી (ના) સાપે ઉતારેલી જીર્ણ ચા-
સાપખામણી (ના) એક જાતનો નાનો સર્પ.

સાપેણ (ના) સર્પિણી, સાપણ. સાપના આ-કારનું ચિહ્ન.
સાપોલિયું (ના) સાપનું બચ્ચું, નાનો સર્પ.
સાફ (વિ)સ્વચ્છ, ચોખ્ખું. સપાટ, સરળ. સ્પ-[ષ્ટ. શુદ્ધ.
સાફ (અ) તદ્દન, બીલકુલ.
સાફસુફ (અ) સફાઇ, સફા, ચોખવટદર્શક.
સાફી(ના)ભાંગ છણવાનો કે ચલમપર વીંટવાનો [કટકો. પતરાજ.
સાફે (અ) વગરવટાવે.
સાબર (ના) શમ્બર., એક જનાવર.
સાબરસિંગું (ના) સાબરનું સિંગડું.
સાબરી (ના) સાબરની માદા. શબરની સ્ત્રી.
સાબરી(વિ)શબર-સંબર-સંબંધિ (મંત્ર ઈ૦).
સાબલિયો(ના)આછા કુમાસનું જાળીદાર કાપડ.
સાબુ (ના) મેલચીકાસ કાઢવાની એક બનાવટ.
સાબુમોળો (ના) એક ખોરાક. (વિ) લીસું અને ભરાઉ.
સાબેલો(ના)વરઘોડામાં વાહનપર બેઠેલું છોકરું.
સામ (ના) ચાર વેદમાંનો એક, એ વેદના વિ-ભાગ. ચાર ઉપાયમાંનો એક. સ્વામી, પ્ર-ભુ (કવિતામાં). સાંબેલાના છેડાનો લોહનો [વીંટો.
સામગ્રી (ના) સાહિત્ય, સાધન.
સામટું (વિ) બધું, એકઠું.
સામત, સામદ (ના) સામન્ત, ખંડિયોરાજા. મહાશૂર યોધ્ધો.
સામન્ત (ના) સામત. (વિ) પાસેનું.
સામર (ના) એક ઝાડ.
સામર્થ્ય (ના) બળ, જોર.
સામર્થ્યવાન (ના) સમર્થ, બળવાન.
સામસામાં (અ) સન્મુખ, નજરોનજર.
સામળિયો (ના) શ્રીકૃષ્ણ, ઘનસ્યામ.
સામળું (વિ) શ્યામ, 'કાળાશ પડતા' રંગનું.
સામાદસકત (ના) માલધણીના ચોપડામાં પાડી આપવાનું ખાતું. ચિઠ્ઠી.
સામાન (ના) ચીજવસ્ત, માલ.
સામાનસરંજામ (ના) રાચરચીલાં, માલમત્તા.
સામાન્ય (વિ) સાધારણ. સાર્વજનિક.
સામાન્યનામ (ના) જાતિવાચક નામ.
સામાન્યા (ના) વેશ્યા, ગુણકા (રસશાસ્ત્રે).
સામાપાંચમ(ના)ભાદરવા શુદ ૫, ઋષિપંચમી.
સામી (ના) સ્વામી, પતિ.
સામીલ (વિ) મીલાપી, મળતિયું.
સામું (અ) સન્મુખ, નજર આગળ. હદબહાર.
સામું (વિ) સામેનું, સન્મુખનું. ઉલટું.
સામુદ્રધુની (ના) સમુદ્રને જોડનારી ખાડી.
સામુદ્રિક (ના) હસ્તરેખા જોવાની વિદ્યા.
સામે (અ) બેઅદબ, ઉલટાપણુંદર્શક.
સામેરી (ના) એક રાગ.
સામેલ (ના) સાંબેલ, ધુંસરીની કાનખીલી.
સામૈયુ (ના) સામે તેડવા જવું તે.
સામો (ના) એક ખડધાન.
સામોણું (ના) સામૈયું, સામું તેડું.
સામોપચાર (ના) સામ ઉપાય, મધુર ભાષણ.
સામ્પ્રત(ના)આધુનિક ચાલતા કાળમાં, હમણાં.
સામ્બ(ના)અંબાસહિત શિવ,(જુઓ) મહાદેવ.
સામ્ય (ના) સરખાપણું, મળતાપણું, સાદૃશ્ય.
સાયંસંધ્યા (ના) સાંઝના કરવાની સંધ્યા.
સાયક (ના) બાણ. ખડ્ગ.
સાયંકાળ (ના) સમીસાંઝ, સંધ્યાકાળ.
સાયર (ના) આબકારી જગાત. સાગર.
સાયુજ્ય (ના) ચારમાંની એક મુક્તિ. એકતા.
સાર (ના) તત્ત્વ. મતલબ. તાત્પર્ય. લાભ. બોધ. અર્થ. વેહ.
સાર (વિ) સારું, રૂડું, મજેનું.
સારંગ (ના) એક રાગણી. સારંગી. હરણ. હાથી. સિંહ. હંસ. ચાતક. મોર. કોકિલ. વીછુ. ભમરો. ફૂલ. કમળ. શંખ. ધનુષ. મેઘ. એક વસ્ત્ર. કેશ. ચંદન. કપૂર. સો-નું. રત્ન. પૃથ્વી. રાત. પ્રકાશ. કામદેવ. અનેક રંગ.
સારંગપાણિ (ના) સારંગ ધનુષ ધરનાર, વિષ્ણુ.
સારંગી (ના) સારંગ, એક વાજું.
સારડી (ના) વેહ પાડવાનું ઓજાર.
સારણ(ના)અતિશય ઝરણનો કૂવો. કૂવાની નેહેર.
સારથિ, સારથી (ના) ગાડીવાન, રથ હાંકનાર.
સારમંડળ (ના) એક ૩૨ તારનું વાજું.
સારવા (ના) સારી જમીન.
સારવાન (ના) ઊંટ હાંકનારો.
સારવું (ક્રિ) શ્રદ્ધાથી ક્રિયા કરવી. વેહ પાડ-વો. પહેરવું. મૂકવું. લગાડવું. પાર પાડવું.
સારસ (ના) એક પંખીની જોડી. [કે

સારાંવાનાં (ના) શુભ કામો. રૂડાંવાનાં.
સારાંશ(ના)તાત્પર્ય. ઇન્તેખાબ. સંક્ષેપ,ભાવાર્થ.
સારાસાર (વિ) સારૂં અને માઠું.
સારિકા (ના) મેના, એક પંખી.
સારીગમ (ના) સા, રી, ગ, મ, પ, ધ, ની એ સાત સ્વર. રાગમાં વપરાતા સ્વર.
સારીપેઠે (અ) તનદુરસ્ત. પુષ્કળ. પૂરતી રીતે.
સારીવા (ના) ઔષધિ. [કાળજીથી.
સારૂ (અ)વાસ્તે, કાજે, માટે, ચોથીનો પ્રત્યય.
સારૂં (વિ) પસંદ પડતું, સુંદર. પાકું. સુધું. ઘટતું. નિર્ણય. ઠીક. સાધારણ.
સારૂં (અ) ઠીક, વારૂ, હા.
સારૂં કરવું (ક્રિ) રોગ કહાડવો, ભલું કરવું.
સારોદ્ધાર (ના) ઉપયોગી સારનો પ્રકાશ.
સાર્થ (વિ) અર્થ સાથે, ભાષાંતરસહિત.
સાર્થક, સાર્થક્ય (ના) કૃતાર્થ, સફળ. પ્રમાણ.
સાલ(ના)વેહમાં બેસાડવાનો ભાગ. નડતર. વરસ.
સાલગિરી (ના)વર્ષગાંઠ, જન્મદિવસ. [વિરસાણું.
સાલમ (ના) એક કંદ.
સાલમપાક (ના)સાલમ વગેરે વસાણાનો પાક.
સાલમમિશ્રી (ના) સાલમ.
સાલવવું (ક્રિ) સાલે સાલ મેલવવાં.
સાલવાર (અ) વરસ પ્રમાણે, વર્ષવાર.
સાલવું (ક્રિ) દિલમાં ખુંચવું, મનમાં લાગવું.
સાલસ (વિ) ભલું, સૂધું. શાંત. નિષ્કપટી.
સાલસાઈ (ના) સાલસપણું, ભલમનસાઈ.
સાલિયા (ના) ગાડાનો કઠેરો.
સાલિયાણ, સાલિયાણું (ના) વર્ષાસન, વરસાણ.
સાલિયાપાંસલાં (ના) આડાંઅવળાં પાટિયાં.
સાલિયું (ના) સાલિયાણું, વરસાણું.
સાલોક્ય (ના) સલોકતા મુક્તિ.
સાલ્લો (ના) બૈરાંનું લૂગડું; છાયલ.
સાવ (વિ) સર્વ, બધું, તદ્દન.
સાવક (ના) શ્રાવક; જૈનમતાનુયાયી.
સાવકું (વિ)સાપત્નીક; ઓરમાન માના પેટનું.
સાવચીત, સાવચેત (વિ) જાગ્રત, હોશિયાર, સાં-
સાવચેતી (ના) સાવધાની, હોંશિયારી. [વધ.
સાવજ (ના) વાઘ. (વિ) જડભરત.
સાવણ (ના) શ્રાવણ માસ.
સાવણી (ના) સાવરણી, ઝુઆરી; ઝાડુ.

સાવધ (વિ) હોશિયાર, સાવચેત, જાગ્રત.
સાવધાન (વિ)જાગ્રત, ખબરદાર. અવધાનવાળું.
સાન્નિધાન (ના) ટૂંકડુ લક્ષ. તૈયારી.
સાવરણી (ના) સંમાર્જની, ઝુઆરી.
સાવરણો (ના)મોટી સાવરણી, સળીઓની ઝૂડી.
સાવરિયું (ના) સાસરૂં, શ્વશુરગૃહ.
સાષ્ટાંગ (વિ) છાતી, મસ્તક, દૃષ્ટિ, મન, વ-ચન, હાથ, પગ અને ગોઠણ એ આઠ અંગ
સાસ (ના) શ્વાસ. જીવ. [સહિત.
સાસરવાસો (ના) સાસરે જતી છોકરીને આ-પેલી ચીજો. સાસરામાં વસવું તે.
સાસરવેડ, સાસરવેલ (ના)સાસરાનાં સગાં, શ્વ-
સાસરિયાં (વિ) સાસરા તરફનાં. [શુરપક્ષ.
સાસરૂં (ના) સસરાનું ઘર, શ્વશુરગૃહ.
સાસૂ (ના) શ્વશ્રૂ, વહુ કે વરની મા.
સાહ (વિ) શાહ, સાધુ, સરાફ.
સાહજન (ના) વેપારી વર્ગ.
સાહજનમહાજન (ના)વરઘોડામાં મળેલા લોકો.
સાહજિક (વિ) સહજ મળે એવું. સ્વાભાવિક.
સાહસ (ના) અચિંતુ કામ. જીવના જોખમે કરવાનું કાર્ય.
સાહસિક(ના)સાહસ કરનાર, જોખમ ખેડનાર.
સાહિત, સાહિત્ય (ના)સાધન, સામગ્રી, સામા-
સાહી (ના) રૂશનાઈ. [ન. દૃષ્ટાંતિક કાવ્ય.
સાહીબી (ના)સાહેબી, સાહેબપણું, શ્રીમંતાઈ.
સાહુ (વિ) સાધુ. (ના) પરાક, દાર.
સાહુકાર (ના) નાણાવટી, સરાફ.
સાહુડી (ના) શેલ્લી, સાહેડી, એક જનાવર.
સાહેડી (ના) સારેડી, વિંધણું.
સાહેત (અ) તરતજ, તત્ક્ષણ. [સલામ.
સાહેબ (ના) ધણી, શેઠ. પદવીસૂચક ઉપનામ
સાહેબી (ના) સાહીબી, મોટાઈનો લહાવો.
સાહેલી (ના) સખી, બેહેનપણી.
સાહ્ય (ના) સહાય, મદદ.
સાળ (ના) કપડાં વણવાનું યંત્ર. ડાંગર.
સાળવી (ના) વણકર.
સાળિયું (ના) સાળ, ડાંગર.
સાળી (ના) સ્યાલિકા, વહુની બેહેન.
સાળુ (ના) કસુંબો, બૈરાંનું ઝીણું વસ્ત્ર.
સાળો (ના) સ્યાલ, સ્યાલક, વહુનો ભાઈ.

સિંહ (ના) કેસરી, વનરાજ, મૃગેંદ્ર, પંચાસ્ય, હર્યેક્ષ, હરિ, કંઠીરવ, પુંડરીક, પંચનખ, ચિત્રકાય. એક રાશિ.
સિંહકટી(ના)સિંહ જેવી પાતળી કમ્મરની સ્ત્રી.
સિંહણ (ના) સિંહની માદા.
સિંહનાદ (ના) ક્ષ્વેડા, રણગર્જના.
સિંહપુચ્છી (ના) એક વનસ્પતિ.
સિંહલદ્વીપ (ના) લંકા, સીલોન.
સિંહસ્થ (ના) સિંહરાશિનો બૃહસ્પતિ. ગોદાવરી.
સિંહાણ (ના) મંડૂર, લોહનો કાટ.
સિંહાવલોકન (ના) સિંહની પેઠે પાછળ નીહાળવુંતે. કવિતાનો એક પ્રકાર.
સિંહાસન (ના) રાજગાદી, સિંહમુખી માચાની બેઠક.
સિંહાસ્ય, સિંહી (ના)વાજિંદંતક, અહુસો, એક વનસ્પતિ.
સિકતા (ના) રેતી, પણો.
સિકતામય (ના) મુકત, રેતીનું રણ.
સિકંદર (ના) એલેક્ઝાંડર ધી ગ્રેટ બાદશાહ.
સિકંદર (વિ) ફતેહમંદ, જયકારી.
સિકલ(ના)ચેહેરો, સુખ. ઓપ, પાલીશ[અંગ્રેજી].
સિકલીગર (ના) સિકલ કરનાર, ચળકાટ આણનાર.
સિક્કાદાર (વિ) સારા ચેહેરાવાળું.
સિક્કાબંધ(વિ)સીલબંધ,મોહોરવાળું,અનામત.
સિકકેકટાર (ના)રાજાની કટારની મોહોરછાપ.
સિકકો (ના) છાપ. મોહોર. ચેહેરો.
સિંગોરા (ના) એક જાતનાં માછલાં.
સિંઘાણ (ના) લીટ, નાકનો મળ.
સિંચવું (ક્રિ) સિંચન કરવું. છાટવું. ગોઠવવું.
સિચાણો (ના) શ્યેન, બાજ, એક પક્ષી.
સિત (વિ) ધોળું, શ્વેત. બંધાયલું. સંપૂર્ણ.
સિતછત્રા(ના)શતપુષ્પા, મિશિ. એક વનસ્પતિ.
સિતશિવ (ના) રેંધવ, સિંધાલૂણ.
સિતા (ના) શ્વેતસુરસા, કાતરીનિર્ગુંડી, એક ઔષધિ.
સિતાભ, સિતાભ્ર (ના) કર્પૂર, કપૂર.
સિતાંભોજ (ના) પુંડરીક, ધોળુ કમળ.
સિતાર (ના) સતાર, એક વાદ્ય.
સિતારો (ના) ગ્રહ, તારો. નસીબ.
સિત્તેર (ના) ૭૦ (સંખ્યા).
સિત્તોતેર (વિ) ૭૭ (સંખ્યા).
સિધરો (ના) ગાડાના ટેકણનું લાકડું.
સિધારવું,સિધાવું(ક્રિ)જવું, પધારવું, વદાયથવું.
સિદ્ધ (વિ) નક્કી, પાર પડેલું. તૈયાર. સાબીત.
સિદ્ધ (ના) સિદ્ધિવાળો પુરુષ. મૂળ. મગ્ન.
સિદ્ધસાધક (ના) ગુરુશિષ્ય. બે પ્રમંચી પુરુષો.
સિદ્ધાઈ (ના) સિદ્ધપણું. સચ્ચાઈ, મોટાઇ.
સિદ્ધાન્ત (ના)શાદ્ધાંત, ઠરાવ, નિશ્ચય. સિદ્ધનિયમ.
સિદ્ધાન્તી (વિ) અમુક સિદ્ધાંત પ્રમાણ સમજનાર.
સિદ્ધાર્થ (ના) ધોળા સરસવ.
સિદ્ધિ (ના) અસાધારણ, સામર્થ્ય. એ આઠ ગણાય છે. ૧ અણિમા, ૨ મહિમા, ૩ ગરિમા, ૪ લઘિમા, ૫ પ્રાપ્તિ, ૬ પ્રાકામ્ય, ૭ ઇશિત્વ, ૮ વશિત્વ.
સિધ્ય (ના) પુષ્ય નક્ષત્ર.
સિનીવાળી (ના) ચંદ્રની કળાસહિત અમાસ.
સિન્દૂર(ના)એક રાતો મિશ્ર પદાર્થ, નાગસંભવ.
સિન્દૂરિયા, સિન્દૂરી (વિ) સિન્દૂરવાળું. સિંદૂરના રંગનું.
સિન્ધ (ના) મુંબઇ ઇલાકાનો એક પ્રાંત.
સિન્ધભૈરવી (ના) ભૈરવી રાગણીનો એક ભેદ.
સિન્ધવ(ના)સૈન્ધવ,સિંધાલૂણ,એક ખાર. ઘોડો.
સિન્ધુ (ના) સમુદ્ર. સિંધની નદી. એક રાગ.
સિન્ધુડો (ના) સિંન્ધુરાગ (યુદ્ધમાં ગાવાનો).
સિફત (ના)ગુણ. કરામત. તારીફ. તરેહ, છટા.
સિફલું (વિ) ઢંગવગરનું, અવિવેકી.
સિફાબહાદૂર (વિ) હિમ્મતવાન, છાતીવાળો.
સિફારસ (ના) ભલામણ, લાગવગ, વગ.
સિબન્દી(ના)સિરબન્દી. ખંડિયા રાજાનું લશ્કર.
સિર (ના) શિર, માથું.
સિરજોરી (ના)સિદ્ધાઇ, સાવકારીનું ડોળ, માથાફરેલપણું.
સિરતાજ (ના) માથાનો મુગટ.
સિરપેચ(ના)પાઘડીપર બાંધવાનો જડાવ પટકો.
સિબન્દી (ના)સિબન્દી, ખંડિયારાજાનું લશ્કર.
સિરસ્તેદાર (ના)શિરસ્તેદાર, વહીવટ જાણનાર.
સિરસ્તેદારી (ના)શિરસ્તેદારનું કામ, કારકુની.
સિરસ્તો (ના) શિરસ્તો, રિવાજ, વહીવટ.
સિરા (ના) શિરા, નાડી ધમનિ.
સિરી (ના) મીઠાસ, લેહેજત.
સિરોઇ (ના) ચંપુ, લાંબી દાંડનું પાંગી ભરવાનું પાત્ર.
સિલક (ના) શેષ, બચાવ.
સિલક (વિ) વધેલું, ઉપરાંત.

સીક (ના) લોહનો સાળયો.
સીકું (ના) શિક્ય, દોરીની ઝોળી.
સીજવું (ક્રિ) બફાવું, ચઢવું, રંધાવું. સિદ્ધ થવું.
સીટી (ના) સીસોટી, પાવો.
સીડી (ના) નીસરણી.
સીતા (ના) જાનકી, શ્રીરામચંદ્રજીની પત્ની.
સીતાફળ (ના) અનુચ, એક ફળ.
સીતાફળી (ના) અનુચડી. સીતાફળનું ઝાડ.
સીદી, સીધી (ના) હબસી.
સીધું (ના) આમાન્ન, કાચા અન્ન વગેરેનું દાન.
સીધું (વિ) સરખું, સરળ, સપાટ. [સિદ્ધ.
સીધો (ના) પ્રાચીન ગૂજરાતી વ્યાકરણ.
સીનો (ના) છાતી. ડોળ.
સીપ (ના) છીપ, શુક્તિ, મોતીનું કોટલું.
સીપણી (ના) છીપણી, જળસિંચન.
સીપવું (ક્રિ) છીપવું, સિંચવું.
સીપાઇ (ના) ચોકીદાર, તરાર, ચકલેદાર. પટા-
સીપાઇગીરી (ના) સીપાઇનું કામ. [વાળો.
સીપાણી (ના) છીપાણી, નાની છીપ.
સીપાત (ના) શ્રીપાત, સંન્યાસી.
સીમ (ના) સીમા, હદ, છેડો. પાદરનું ખેતર.
સીમન્ત (ના) અઘરણી.
સીમન્તિની (ના) ઘેણુ, અઘરણી રાત. સ્ત્રી.
સીમળો (ના) એક ઝાડ. [મીનની હદ.
સીમા, સીમાડો (ના) સીમ, ગામને લગતી જ-
સીયમ (ના) સોયમ, ત્રીજા વર્ગની જમીન.
સીલસીલાબંદ (અ) હારંદોર, એકપછી એક, ક્રમે.
સીલેદાર (ના) ઘોડાના ખર્ચસહિત પગારદાર સ-
સીલોન (ના) સિંહલદ્વીપ, લંકા. [વાર.
સીવડામણ, સીવડામણી (ના) સીવાઈ.
સીવણ, સીવણી (ના) સીવવાની રીત, ટાંકા.
સીવવું (ક્રિ) સોય દોરાવડે સાંધવું.
સીવાઇ (ના) સીવડામણ, સીવવાની મજુરી.
સીસ (ના) શિષ્ય; ચેલો. સીસું. શીર્ષ, માથું
સીસમ (ના) એક જાતનું લાકડું.
સીસી (ના) બાટલી, શીશી. કાચનું એક પાત્ર.
સીસું (ના) એક ધાતુ.
સીસો (ના) મોટી સીસી, શીસો.
સીસોટી (ના) એક ઝાડ. પાવો.
સીસોળિયું (ના) સાહુડીના અણીદાર નક્કરપીંછાં.

સુ (વિ) જેવું, સરખું, જેમ "દલ વાદલસુ ચ-ઢયું પ્રબલ દલ." (બૃહત્કથાસાર).
સુ (ઉ) સારું, ઘણું, દુઃખ, અનુમતિ, સમૃદ્ધિ, અનાયાસ ઇત્યાદિ અર્થે ક્રિયાને દોરનાર.
સું (પ્ર) ત્રીજી પાંચમી વિભક્તિનો. જેમ હાથસું પકડ.
સુંઆળું (ના) સૂતક કાઢવાને માથું મુંડાવવું તે.
સુંખરાં, સુંખળાં (ના) બી ઉપરના રેસા.
સુંઘવું (ક્રિ) વાસ લેવો, નાકે શ્વાસ ખેંચવો.
સુંડલી (ના) ટોપલી.
સુંડલો (ના) ડાલું, ટોપલો. [બેઠક.
સુંથિયું (ના) દોરી કે ચીંથરાંની ઉંઢાણી જેવી
સુંવાળી (ના) ખંડખડિયું, એક પાતળી સૂકી પૂરી.
સુંવાળું (વિ) નરમ, પોચું, કુમળું, મુલાઇમ.
સુંવાળું (ના) જનનાશૌચ, વૃદ્ધિ સૂતક.
સુકંદ (ના) કાંદો, પલાંડુ ડુંગળી.
સુકાન (ના) કેનિપાતક, અરિત્ર. (વ્હાણનું).
સુકાની (ના) કર્ણધાર, નાવિક, નાખવો.
સુકાળ (ના) સકાળ, છત, સોંઘવારી.
સુકુમાર (વિ) સકોમળ, નાજુક.
સુકૃત (ના) સારાં કામ, પુણ્ય કર્મ.
સુક્કરવાર (ના) શુક્રવાર. લાભ. નસીબ.
સુક્કો (વિ) ખાલી, નકામો, ખોટો.
સુખ (ના) અનુકૂળ પદાર્થની પ્રાપ્તિ, પ્રીતિ, પ્રમદ, હર્ષ, પ્રમોદ, આમોદ; સંમદ. આ-નંદ, આનંદથુ, શર્મ, શાત, આરામ, મોજ
સુખકાર, સુખકારી (વિ) સુખ કરનાર. [મઝા.
સુખડિયો (ના) કંદોઈ, હલવાઈ, મીઠાઈ વેચનાર.
સુખડી (ના) પક્વાન, મીઠાઈ. દસ્તુરી.
સુખતળી (ના) જોડાનું છૂટું અસ્તર.
સુખદ, સુખદાઈ, સુખદાયક (વિ) સુખ કરનાર.
સુખન (ના) શબ્દ, બોલ. વેણ, વચન.
સુખપાલ (ના) એક જાતની પાલખી.
સુખમણા (ના) સુષુમ્ના, એક નાડી.
સુખરૂપ (વિ) ક્ષેમ, કુશળ, આરોગ્ય, સુખી.
સુખવર્ચક (ના) કપોત, સાજીખાર.
સુખવાસી (વિ) સુખમાં વસનાર, સુખી.
સુખવેલ (ના) એક જાતના ચોખા.
સુખસજ્યા (ના) ઉત્તમ શય્યા, પલંગ, સેજ.
સુખસાતા (ના) સુખ. નિરાંત. સંતોષ.

સુખાકારી (વિ) સુખી હાલત, આરોગ્યતા.
સુખિયું, સુખી (વિ) સુખ પામેલું.
સુગત (ના) બુધ, વિષ્ણુનો એક અવતાર.
સુગંધ (ના) સારી વાસ.
સુગંધા (ના) રાસ્ના, એક ઔષધિ.
સુગંધી, સુગંધીદાર (વિ) સારી ગંધવાળું.
સુગમ (વિ) જલદી સમજાય તેવું. સેહેલું.
સુગરી (ના) એક જાતનું પંખી.
સુઘડ (ના) સભ્યતાવાળું, ચોખ્ખું. ચતુર.
સુઘડતા, સુઘડાઈ (ના) સુઘડપણું. વિવેક.
સુચરિત્રા (ના) સતી, સાધ્વી, પતીવ્રતા.
સુજન (ના) ભલો માણસ, સજ્જન.
સુજનતા (ના) ભલાઈ, સારમાણસાઈ.
સુજની (ના) રજાઈ, પાતળી ઓઢવાની ગોદડી.
સુજાણ (વિ) જાણીતું, પ્રવીણ. ચતુર.
સુજાત (વિ) કુલીન, ભલું, ઊંચ તુકમનું.
સુજ્ઞ (વિ) સુજાણ, માહિતગાર.
સુડતાળીસ (વિ) સડતાળીસ, ૪૭ (સંખ્યા).
સુડતાળો (ના) સંવત્ ૧૯૪૭માં પડેલો મોટો દુકાળ.
સુડવું (ક્રિ) ઢાળવું, છોડને થડમાંથી કાપવા.
સુડો (ના) ઘાસ ઉગે તેવી જમીન.
સુણવું (ક્રિ) સાંભળવું, શ્રવણ કરવું.
સુત (ના) દીકરો, પુત્ર, આત્મજ, તનય.
સુતરસાળ (ના) સાળિયું, એક જાતની ડાંગેર.
સુતશ્રેણી (ના) મૂષિકપર્ણી, એક ઔષધિ.
સુતળ (ના) ત્રીજું પાતાળ.
સુતા (ના) દીકરી, તનયા, પુત્રી, બેટી.
સુથાડિયો (ના) એક જાતનું જાડું ઘાસ.
સુદર્શન (ના) વિષ્ણુનું એક આયુધ, ચક્ર. સારો [દેખાવ.
સુદામત (અ) સહી સલામત. ક્ષેમ.
સુદિન (ના) સારો દહાડો.
સુદૃઢ (વિ) ઘણું મજબૂત.
સુધરવું (ક્રિ) શુદ્ધ થવું, સારૂં થવું. સમરવું.
સુધરાઈ (ના) સુધરેલી સ્થિતિ. સંચરામણી.
સુધરાઈખાતું (ના) મ્યુનિસિપાલિટી.
સુધર્મા (ના) દેવસભા.
સુધા (ના) અમૃત, દેવજીવન.
સુધાકર (ના) ચંદ્ર, શશિ, નિશાકર.
સુધારવું (ક્રિ), શુદ્ધ કરવું. સારી હાલતમાં આ-[ણવું.
સુધારસ (ના) અમૃત.
સુધારો (ના) શુદ્ધતા. શુદ્ધનિયમ. સારાપણું.
સુધાંશુ (ના) ચંદ્ર, કળાધર, નિશાકર.
સુધી (ના) સદ્બુદ્ધિવાળો, બુધ, પંડિત.
સુદ્ધાં (અ) સાથે, સહિત.
સુનત, સુનતા (ના) મુસલમાનનો એક સંસ્કાર.
સુન્દર (વિ) શોભિતું, ખૂબસુરત.
સુન્દરી (ના) સુન્દર સ્ત્રી, રૂપવંતી નારી.
સુપર્ણ (ના) ગરુડ, ખગેશ્વર.
સુપાત્ર (વિ) યોગ્ય, લાયક. કુલીન.
સુપુત્ર (ના) સપૂત, સારો દીકરો.
સુપુરત (ના) સોંપણ. હવાલો.
સુપ્રલાપ (ના) સુવચન, સુભાષિત.
સુબોધ (ના) સદ્બોધ. સરલ ઉપદેશ.
સુભગ (વિ) ભાગ્યશાળી, નસીબદાર.
સુભટ (ના) જોદ્ધો. (વિ) સારી આકૃતિનું.
સુભાગ્ય (ના) સારૂં નસીબ. (વિ) નસીબદાર.
સુભાષિત (ના) સૂક્ત. સુંદર વાણી.
સુમન (ના) ફૂલ, પુષ્પ. ગોધૂમ, ઘઉં.
સુમના (ના) માલતી, જાતિ, જાઇ, ચંબેલી.
સુમનોરજ (ના) પરાગ.
સુમાર (ના) આસરો, અટકળ. કેફ. માપ.
સુમેરુ (ના) મેરૂપર્વત, હેમાદ્રી.
સુમ્મ (વિ) કૃપણ, મખ્ખીચૂસ.
સુર (ના) દેવ, અમર.
સુરઈ (ના) સીરોઈ, ચંચુ.
સુરખી (ના) રતાશ. ભભક, તેજ.
સુરંગ (ના) જમીનમાં દારૂ પૂરી ઉડાડવો તે.
સુરંગી (વિ) શોભિતું, રંગબેરંગી.
સુરજ્યેષ્ઠ (ના) બ્રહ્મા, વિરંચિ.
સુરત (ના) સંભોગ. સારી મોસમ. એક નગર.
સુરતા (ના) સ્મૃતિ, યાદદાસ [સ્મૃતિ.
સુરધન (ના) પૂર્વજ.
સુરપતિ (ના) ઈંદ્ર, પુરંદર.
સુરભી (ના) કામદુઘા, ગાય.
સુરમો (ના) એક ધાતુ. અંજન.
સુરવાર, સુરવાલ (ના) પાયજામો, પાટલૂન.
સુરલોક (ના) સ્વર્ગ, દેવસદન.
સુરા (ના) મદ્ય, દારૂ, મદિરા.
સુરાંગના (ના) દેવતાની સ્ત્રી. અપ્સરા.
સુરાપાન (ના) મદ્યપાન. દારૂ પીવો.

સુરીનર (ના) દેવ અને મનુષ્ય. દિવ્ય પુરુષ.
સુરેખ (વિ) સાજું, સુંદર, શોભિતું.
સુરોખાર (ના) એક જાતનો ખાર.
સુલટાવવું (ક્રિ) સુલટું કરવું. ચત્તુ કરવું.
સુલટું (વિ) ચત્તુ. જોઇએ તેવું.
સુલતાની (વિ) રાજકીય, બાદશાહ તરફનું.
સુલભ (વિ) સેહેલથી મળે એવું.
સુલાખ (ના) ઝીણું કાણું. (વિ) કાણી આંખનું.
સુલુક, સુલુખ (ના) સલાહ, સંપ.
સુવર્ણ (ના) સોનું, કંચન, કનક.
સુવર્ણું (વિ) સારા રંગનું, સારી જાતનું.
સુવાણ (ના) આરામ. ગમ્મત.
સુવાસ (ના) સારી પીમળ, સુગંધ.
સુવાસિત (વિ) સુગંધવાળું.
સુવાસિની (ના) એવાતનવાળી, સૌભાગ્યવતી.
સુશીલ (વિ) સારા સ્વભાવવાળું.
સુશોભિત (વિ) ઘણુ શોભાયમાન.
સુષુપ્તિ (ના) ઘોરનિદ્રા, ઊંઘની એક હાલત.
સુષુમ્ના (ના) એક નાડી.
સુસ્ત (વિ) આળસુ, ધીમું, મંદ.
સુસ્તી (ના) આળસ, મંદપણું.
સુસ્વર (વિ) મનોહર સ્વરનું.
સુહાવું (ક્રિ) શોભવું. ગમવું, ઠીક લાગવું.
સુહૃદ (વિ) પરમસ્નેહી.
સૂકડ (ના) સૂખડ, ચંદન, શ્રીખણ્ડ.
સૂકર (ના) ડુક્કર, ભુંડ, વરાહ.
સૂકલકડી (વિ) લાબું અને પાતળું.
સૂકવણી (ના) સૂકવેલાં પદાર્થ.
સૂકવણું (ના) સૂકો દુકાળ, ભૂખમરો.
સૂકવવું (ક્રિ) સૂકાય તેમ કરવું, તડકે નાખવું.
સૂકવું, સૂકાવું (ક્રિ) સૂકું થવું. કરમાવું.
સૂકું (વિ) શુષ્ક, ભીનાશરહિત.
સૂકો (ના) પીવાનો તંબાકુ.
સૂક્ત (ના) સુભાષિત. કેટલાક વેદમંત્રનો સ-મુદાય.
સૂક્ષ્મ (વિ) અલ્પ, થોડું. ઝીણું. સુંદર.
સૂક્ષ્મદર્શક (વિ) ઝીણી ચીજ મોટી દેખાડનાર.
સૂક્ષ્મદર્શી (વિ) બારીક નજરનું.
સૂક્ષ્મદેહ (ના) એક જાતનો દેહ.
સૂગ (ના) કંટાળો. ઓકારી.
સૂગામણું (વિ) સૂગ ચઢે તેવું.

સૂગાવું (ક્રિ) કંટાળો આવવો. નસકોરાં ફૂલવવાં.
સૂચક (વિ) સૂચના કરનાર, દર્શક.
સૂચના (ના) સાન. જાણ, ખબર.
સૂચવવું (ક્રિ) સૂચના કરવી, જણાવવું.
સૂચી (વિ) સૂચના કરનાર. (ના) યાદી.
સૂઝ (ના) સાન. ગમ, સમજ.
સૂઝવું (ક્રિ) ઉપસવું, ફૂલવું. દેખાવું. ગમ પડવી.
સૂડ (વિ) સરળ, સિધ્ધું.
સૂડી (ના) સોપારી વગેરે ભાંગવાનું ઓજાર.
સૂડો (ના) એક હલકી જાતિનો પોપટ. મોટી સૂડી.
સૂણવું (ક્રિ) સૂઝવું. ઢીમું થવું.
સૂત (ના) સૂત્ર, રૂનો દોરો.
સૂતક (ના) આશૌચ. વેધ. અટકાવ.
સૂતકી (વિ) સૂતકવાળું.
સૂતિકા (ના) સૂવાવડી સ્ત્રી.
સૂતર (ના) સૂત્ર, રૂનો કાચો દોરો.
સૂતરું (વિ) સેહેલું, સુગમ.
સૂતરાઉ (વિ) સૂત્રનું વણેલું.
સૂતરફેણી (ના) એક સૂતર જેવા તાંતણાની મી-ઠાઈ.
સૂતળવું (ક્રિ) જોડવું, સાંકળવું.
સૂતળી (ના) સણની પાતળી દોરી.
સૂતાર (ના) સૂત્રધાર, ગજ્જર, લાકડાં ઘડનાર.
સૂતારી (વિ) સૂતારનું.
સૂત્ર (ના) દોરો, તાંતણો. કળા, ગોઠવણ. નિ-યમ. ટૂંકું છતાં ઘણા અર્થવાળું વાક્ય.
સૂત્રધાર (ના) નાટકમંડળીનો મુખી. સૂતાર.
સૂથાર (ના) સૂતાર, ગજ્જર.
સૂધ (ના) શુદ્ધિ. સંભાળ.
સૂધી (અ) લગી, પર્યંત, તક હદદર્શક.
સૂધું (વિ) પાધરું, સીધું. ભલું.
સૂનાગેરૂ (ના) સોનાગેરૂ.
સૂનાપાણી (ના) સોનાનું પાણી.
સૂનામખી (ના) સોનામખી, સુવર્ણમક્ષિકા.
સૂની (ના) સોની, સુવર્ણકાર.
સૂનું (ના) સોનું, સુવર્ણ, કંચન.
સૂનું (વિ) નિર્જન, એકાંત. સૂનકાર.
સૂનેરી (વિ) સોનેરી, સોનાનું, સોના જેવું.
સૂપડી (ના) નાનું સૂપડું.
સૂપડું (ના) શૂર્પ, અનાજ ઝાડકવાનું રાચ.
સૂબેદાર (ના) સીપાઇનો એક ઉપરી.

...બેદારી (ના) સૂબેદારનો દરજ્જો.
...) પરગણું: પરગણાનો હાકેમ.
... સૂમ, કૃપણ, કંજુસ. મૂગું.
... (વિ) સુગું. સૂતગાર. ઉજ્જડ.
... ગાયનનો સ્વર, અવાજ, નાદ: સૂર્ય.
...ના) સૂર્ય, (જુઓ) ભાસ્કર.
...ી, સૂરજમુખી (ના) એક ફૂલ.
...ખી (વિ) સૂરજના ચિત્રવાળું.
...શી (વિ) સૂર્યવંશી. (ક્ષત્રી).
... (ના) એક કંદ.
... (ના) ચહેરો, સિકલ.
...સ (ના) એક આંધ હિંદી ભક્ત કવિરાજ.
...ાક (ના) ગાયનનો એક તાલ.
...વટ (ના) સૂર રેહાડવાની તરેહ. સ્વર
લંબાવવાની છટા.
...ર્ય (ના) સૂરજ, (જુઓ) ભાસ્કર. [પથ્થર.
સૂર્યકાંત (ના) સૂરજનાં કિરણથી સળગે એવો
સૂર્યગ્રહણ (ના) સૂરજનો ઉપરાગ. સૂર્ય અને
પૃથ્વી વચ્ચે ચંદ્રનું આવવું.
સૂર્યપુટ (ના) સૂરજનો તડકો ખવડાવવો તે.
સૂર્યમંડળ (ના) સૂર્ય તથા તેની આસપાસના
ગ્રહો. સૂર્યનો ઘેરાવો.
સૂર્યાસ્ત (ના) સૂરજનું આથમવું.
સૂર્યોદય (ના) સૂરજનું ઉગવું.
સૂવર (ના) શૂકર, ભુંડ, હુક્કર.
સૂવા (ના) એક વનસ્પતિનાં બી.
સૂવાવડ (ના) પ્રસવ પછીની જણનારીની ૪૦
દિવસની સ્થિતિ.
સૂવાવડી (ના) પ્રસૂતા, સૂવાવડવાળી સ્ત્રી.
સૂસવાટો (ના) સૂસૂનો અવાજ.
સૂસવાડ, સૂસવાડ (ના) એક મગર.
સૃજવું (ક્રિ) ઉત્પન્ન કરવું, બનાવવું.
સૃષ્ટ (વિ), પેદા કરેલું. સૃષ્ટિસંબંધી.
સૃષ્ટિ (ના) જગત, વિશ્વ. દુનિયા.
સૃષ્ટિક્રમ (ના) જગવ્યવહાર; કુદરતી ફેરફાર.
સૃષ્ટિજન્ય (વિ) કુદરતથી સમનેલું.
સૃષ્ટિસૌંદર્ય (ના) દુનિયાની શોભા.
સે (ના) સહનશક્તિ. ટેવ, મહાવરો.
સે (વિ) સે, શત, ૧૦૦ (સંખ્યા).
સેંકડો (ના) શતક, સોનો સમુદાય.

સેંતક (વિ) સોએક, પુષ્કળ.
સેંતલો (ના) સળંગ; કોઠા ઉપાડવાનું ઓજાર
સેંતી, સેંથી (ના) પટિયાં, નીમાળાનાં લહેરિયાં.
સેંતો, સેંથો (ના) માથાની વચોવચની સેંતી,
સેક (ના) ઉષ્ણતા, ગરમી. [સીમંત.
સેકટો (ના) સરગવો. એક ઝાડ.
સેચન (ના) સિંચન, પાણી છીપવું તે.
સેજ (ના) શય્યા. રૂદન. સેરજા.
સેજાર (ના) વરાળ. અંશે.
સેજારત (અ) સુગમ, સહજ.
સેજિયું (ના) વગર કોરનું ધોતર.
સેડી (ના) સેરડી, ઉસ.
સેઢો (ના) સેરડો, પગથી. ખેતરનો છેડો.
સેણ (ના) સણ. સજ્જન.
સેણિયું (ના) સણનું કપડું.
સેતુ (ના) પૂલ. પાજ.
સેન (ના) સૈન્ય, ફોજ. સાન.
સેના (ના) લશ્કર, દલ.
સેનાખાસખેલ (ના) ગાયકવાડનો ખેતાબ.
સેનાપતિ (ના) લશ્કરનો ઉપરી, સરદાર.
સેનો (ના) એક સુતરાઉ કાપડ.
સેપ, સેબ (ના) એક ફળ.
સેર (ના) શેર, મણનો ૪૦મો ભાગ. લટ. ધાર.
સેર (વિ) બળિયો.
સેરડી (ના) સેડી, ઉસ, એક ગળ્યો સાંઠો.
સેરડો (ના) પગથી. ખેતરનો રસ્તો. ગળામાં
થતી ખોરાકની તીવ્ર અસર.
સેરમાઈ (ના) તુમડી, એક જાતની માછલી.
સેરવવું (ક્રિ) સરકાવવું; ખસેડવું.
સેરવો (ના) ગોરસનો ઉકાળો.
સેરિયું, સેરિયો (ના) શેરનું માપ.
સેરી (ના) સાંકડી ગલી, કુળિયું, પોળ.
સેરીલેબાન (ના) એક જાતનો ગુંદર.
સેલ (ના) શિલા. નહાવા ધોવાનો પથ્થર.
સેલડી (ના) સેરડી. [છિણાણી.
સેલારસ (ના) શિલારસ, એક ઓષધિ.
સેલારી, સેલાસાડી (ના) સ્ત્રીઓનું એક વસ્ત્ર.
સેલી (ના) રાખ, હેલી.
સેલું(ના) કસબી કોર પાલવનો ઉપરણો. [રેફું.
સેલો(ના) ઢોરને દોહતાં પાછલે પગે બાંધવાનું દોર-

સેવ (ના) સેવા. સેવૈ, એક ખોરાક.
સેવઈ (ના) સેવૈ, એક તારનીપેઠે વણી કરેલો [ખોરાક.
સેવક (ના) ચાકર, નોકર, દાસ.
સેવતી (ના) એક ફૂલઝાડ.
સેવન (ના) ચાકરી, સેવા. સંભાળ. હુંફ.
સેવના (ના) ખંતથી સેવા કરવી તે.
સેવવું (ક્રિ) સેવા કરવી. હુંફ આપવી.
સેવા (ના) ચાકરી, દાસત્વ. સેવન. ભક્તિ.
સેવૈ (ના) સેવ, એક તાર વણી કરેલો ખોરાક.
સેવૈયો (ના) એક જાતની ખાવાની સેવ.
સેવ્ય (વિ) સેવા કરવા યોગ્ય.
સેસ (ના) પોસ, ખોબો.
સેહ (ના) શહ, રોધ, અટકાવ. અંજાવું તે.
સેહેજ (અ) સહજ, ઘણી જરૂર ન છતાં.
સેહેનશાહ (ના) મોટો બાદશાહ.
સેહેલ, સેહેલગા, (ના)મોજમઝા, હરવું ફરવું તે.
સેહેલું (વિ) સુલભ, સહજ થાય તેવું.
સેહેવું (ક્રિ) સહન કરવું.
સૈ (ના) સખી, બેહેનપણી. દરજી.
સૈં (ના) સિંહ, કેસરી, મૃગેંદ્ર.
સૈકો (ના) સદી, સોવર્ષનો કાળ.
સૈનિક (ના) સેનાનો નાયક.
સૈન્ય (ના) લસ્કર, ફોજ.
સૈન્ધવ (ના) સિંધાલૂણ, એક ક્ષાર. ઘોડો.
સૈયડ (ના) શીતળા, કાકાબળિયા.
સૈયર (ના) સખી, બેહેનપણી.
સૈયારું (ના) મઝિયારૂ, ભાગિયાપણું.
સો (વિ) શત, ૧૦૦ (સંખ્યા).
સોંગ (ના) વેશ. નવું રૂપ.
સોંઘવારો (ના) છત, સુકાળ.
સોંઘું (વિ) સસ્તું, થોડી કીમતનું.
સોંઢવું (ક્રિ) હોઢવું, સધાવવું, જવું.
સોંતાળવું (ક્રિ) સાંતળવું (શાસ્ત્ર).
સોંધા (ના) એક સુગંધી પદાર્થ.
સોંપણ (ના) સોંપવું તે, ભાલવણ.
સોંપવું (ક્રિ) ભળાવવું. ભલામણ કરવી.
સોંહ (ના) શુદ્ધિ, ભાન, ફેરમ. [ઓજાર.
સોઇ (ના)સૌચિ, દરજી, મેરઈ, સૂચી, સીવવાનું
સોઇયાણી (ના) સૂચાણિ, સાવિકા, દાયાણી,
સોઇયો (ના) મોટી સોઇ. [દાઇ.

સોક (ના) સપત્ની, શોકલડી. (કવિતામાં).
સોક (વિ) સોએક, ૧૦૦ ના સુમારનું.
સોકટી, સોકટું (ના) સોગટું-ચોપટની રમતના રંગિત રમકડાં.
સોગઠી, સોગઠું (ના) ચપટા ગોળ ઊભો ઘાટ.
સોગન, સોગન્દ (ના) સમ, કસમ, શપત.
સોગાત (ના) કીમતી ચીજ. નજરાણું.
સોજો (ના) સૂઝ, ચામડી ફૂલવી તે.
સોટી (ના) નેતર, ઝાડની પાતળી ડાળી, છડી.
સોટિદુપટ્ટે (અ)છડીછાંટ, કંઇપણ સામાનવિના.
સોટો (ના) જાડી સોટી. સાકટી. દંડુકો.
સોડ (ના) પાસું. માથું ઢંકાય એવું ઓઢણ.
સોડત (ના) સોરતી, લોટેરી [અંગ્રેજી].
સોડવણ (ના) ઓઢણનું અસ્તર.
સોડિયું (ના)સોડ. સ્ત્રીએ પેહેરેલો વસ્ત્રનો ઝૂલ-
સોડિયો (ના) સોડિયું. સોડ. [તો છેડો.
સોડે (અ) પાસે, કને.
સોણુ (ના) ફાચર, ખીલી.
સોત (અ), સહિત, સાથે, સુદ્ધાં.
સોદાઇ (ના) સોદાપણું, લુચ્ચાઇ.
સોદાગર (ના) વેપારી, કીમતી માલનો ધંધો
સોદાગિરી (ના) સોદાગરનો ધંધો. [કરનાર.
સોદું (વિ) લુચ્ચું, હરામી. ખંધું.
સોદો (ના) સામાન. સાટું, વેપાર.
સોનાંપાણી (ના) સોનું બોળેલું પાણી.
સોનાગેરૂ (ના) એક જાતનો ગેરૂ.
સોનામખી (ના) સુવર્ણમક્ષિકા, સૂનામખી.
સોની(ના)સુવર્ણકાર, સોનારૂપાના ઘાટ ઘડનાર.
સોનું (ના) સુવર્ણ, કંચન, હેમ. સર્વોત્તમ ધાતુ.
સોનેરી(ના)સોના જેવા પીળા રંગનું. સોનાનું.
સોનૈયો (ના) સોનાનો સિક્કો.
સોપાન (ના) પગથિયું. પાયરી.
સોપારી (ના) એક ઝાડ તથા ફળ. ફોફળ.
સોબત (ના) સાથ, સંગત, સહવાસ.
સોબતી (ના) સાથી, દોસ્તદાર, ભેરિયો.
સોભ (ના) ગણપતિનાં ગીત.
સોભાગ (ના) સૌભાગ્ય, એવાતન. [લાકડું.
સોભાગવટુ (ના) બાર સાખની ઉપરનું આડું
સોભાગવતી, સોભાગવન્તી (ના) સૌભાગ્યવતી,
સોમ (ના)ચંદ્ર. એકવાર. એક વલ્લી. [સધવા.

સોનેરુ = સુવર્ણ-રૂ - [illegible] કે [illegible] ને
[illegible] કેરડાં [illegible] [illegible]

સોહ્યું = સોહવાના અર્થમાં

સંપૂર્ણપણે જાગૃત સોહં પામેલો છે.

સોહ્યું = [illegible] [illegible] [illegible] ને [illegible]
[illegible] અમારે ન

સોહે = શોભે - [illegible] [illegible] [illegible]

સોમ (વિ) સૌમ્ય. શીતળ, શાંત.
સોમયાગ (ના) એક વૈદિક યજ્ઞ.
સોમલ, સોમળ (ના) એક ધાતુ. વિષ.
સોમવંતી (વિ) સોમવ્રત, સોમધારી.
સોમવલ્લી (ના) એક વેલી.
સોય (ના) સૂચિ, સોઈ, સીવવાનું એક ઓ- [જાર.
સોય (સ) તે (કવિતામાં).
સોરેણી (ના) એ નામની રાગણી.
સોયમ (વિ) ત્રીજા વર્ગની જમીન.
સોયલું (વિ) સેહેલું, સરળ.
સોયાણી (ના) સૂયાણી, દાઈ.
સોયો (ના) સોઇયો, મોટી સોય.
સોરંગી (ના) એક વનસ્પતિ.
સોરઠ (ના) એક રાગણી. સૌરાષ્ટ્ર દેશ.
સોરઠો (ના) કવિતાનું એક વૃત્ત, ઉલટો દોહરો.
સોરતી (ના) લોટરી, [અંગ્રેજી].
સોરમ (ના) ગંધ, વાસ. સુગંધ, ખુશબો.
સોરવવું (ક્રિ) ગમવું, ચેહેન પડવું.
સોરવું (ક્રિ) દાંતે ખેંચીને ખાવું. છોલવું.
સોરાવટ (ના) સૂરાવટ, સ્વરની તરેહ.
સોરાવું (ક્રિ) છોલાવું, ઉઝરડાવું.
સોવસા (અ) નક્કી હોય તેવું.
સોવાસેણ (ના) સુવાસિની, એવાતી.
સોવું (ક્રિ) દાણા સૂપડે ડોળવવા.
સોસ (ના) શોષ. તરસ.
સોસવાટ, સોસવાળ (ના) મગર.
સોસવાવું (ક્રિ) સૂકાવું, ચિંતાથી દુબળું પડવું.
સોસવું (ક્રિ) ચૂસવું. સૂકું કરવું. સોંખવું.
સોહમ્ (ના) એક ધ્વનિ: "તે હું છું" એવો
સોહાગ (ના) સુભાગ્ય. [સિદ્ધાંત.
સોહામણું (વિ) શોભિતું, શોભાયમાન.
સોહાવું (ક્રિ) શોભવું, સારૂં દેખાવું.
સોહેણી (ના) એક રાગણી.
સોહેલું (ક્રિ) સેહેલું, સહજ બને તેવું.
સોહોવું (ક્રિ) શોભવું, સુંદર દેખાવું.
સોળ (વિ) ષોડશ, ૧૬ (સંખ્યા), કળા, શણગાર, સંસ્કાર, સોકટી, શ્રાદ્ધ, દક્ષની કન્યા, માસીસા, ઉપચાર, શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યજીના પ્રકીર્ણ ગ્રંથ, ઇત્યાદિ ૧૬ ગણાય છે.
સોળો (ના) સળ, કાપો, લીસોટો. (મારનો).

સોળું (ના) અસ્પર્શમાં પહેરવાનું વસ્ત્ર.
સોળૈયો (ના) ૧૬ હાથનો સાકટો.
સૌ (વિ) સર્વ, સકલ, બધાં, સર્વે.
સૌખ્ય (ના) સુખ (જુઓ).
સૌદામિની (ના) વીજળી.
સૌન્દર્ય (ના) શોભા, ખુબસૂરતી. લાલિત્ય.
સૌભાગ્ય (ના) સોભાગ, સારૂં નસીબ.
સૌમ્ય (વિ) શાંત. ભલું, સાલસ.
સૌરાષ્ટ્ર (ના) સોરઠ દેશ.
સૌરાષ્ટ્રક (ના) હળાહળ ઝેર.
સ્કંદ (ના) કાર્તિકસ્વામી.
સ્કંધ (ના) ખભો, ખાંધ. પ્રકરણ, ભાગ. શાખા.
સ્તન (ના) ધાઈ. આંચળ.
સ્તનપાન (ના) ધાવણ. ધાવવાની ક્રિયા.
સ્તબ્ધ (વિ) સ્થિર, અડગ, અચળ.
સ્તમ્ભ (ના) થાંભલો.
સ્તમ્ભન (ના) અટકાવ. એક વશીકરણનો પ્રયોગ.
સ્તવન (ના) સ્તુતિપાઠ, સ્તોત્ર.
સ્તવવું (ક્રિ) વખાણ કરવાં, ગુણગાવા.
સ્તુતિ (ના) તારીફ, વખાણ.
સ્તુતિપાત્ર (વિ) સ્તુત્ય, વખાણવાલાયક.
સ્તોત્ર (ના) સ્તુતિપાઠ, વખાણનો લેખ. [માદા.
સ્ત્રી (ના) નારી. (જુઓ બૈરી તથા રામા શબ્દ).
સ્ત્રીચરિત્ર (ના) સ્ત્રીનાં યુક્તિપ્રયુક્તિવાળાં આચરણ. [લું ઈત્યાદિ).
સ્ત્રીધન (ના) સ્ત્રીની જ માલકીનું ધન, (પ-
સ્ત્રીલિંગ (ના) નારીજાતિ. સ્ત્રીજાતિવાચક શબ્દો.
સ્ત્રીહત્યા (ના) નારી મારી નાખ્યાનું પાપ.
સ્થ (પ્ર) સ્થિતિ કરનાર, રહેનાર, ભોગનાર અર્થે. જેમ ગર્ભસ્થ.
સ્થલ, સ્થળ (ના) જગા, ઠેકાણું.
સ્થળાન્તર (ના) બીજું ઠેકાણું. [શિવ.
સ્થાણુ (ના) થાંભલો. ઊભું ઝાડ. એક અસ્ત્ર.
સ્થાણુ (વિ) સ્થાવર, અડગ, અચર.
સ્થાન (ના) ઠેકાણું, જગા. અધિકાર. અવસર. પદ.
સ્થાપક (વિ) થાપનાર, બેસાડનારૂં, સાબીત કરનાર.
સ્થાપન, સ્થાપના (ના) મંડન. બેસાડવું તે.
સ્થાયી (વિ) સ્થિર રહેનાર. હમેશનું.
સ્થાયીભાવ (ના) રસને ઉપજાવનારો તથા સંપૂર્ણ કાવ્યમાં અસર કરનારો મનોભાવ.

સ્થાવર (વિ)અચળ, અડગ, સ્થિર. [અસ્તિત્વ.
સ્થિતિ (ના)હાલત. સ્થિરતા. મુકામ. દરજ્જો.
સ્થિતિસ્થાપક (વિ) પોતાની મેળે મૂળ સ્થિતિ ધરનાર. (નેતર, રબર જેવું).
સ્થિર (વિ)અચળ. કાયમ.ઠરેલ, શાંત. નિત્યનું.
સ્થિરતા (ના) ઠરેલી હાલત, શાંતિ.
સ્થૂલ, સ્થૂળ (વિ) મોટું. જાડું.
સ્થૂળદેહ (ના) દેખીતું શરીર, કાયા.
સ્નાન (ના) નહાવું તે ન્હાણ.
સ્નાયુ(ના)માસના તંતુ, વરનસા, બારીક શિરા.
સ્નેહ (ના) પ્રીતિ, મૈત્રિ. તેલ. ચીકાસ. વળગણ.
સ્નેહાકર્ષણ (ના) પરસ્પરનું આકર્ષણ.
સ્નેહાળ (વિ) સ્નેહથી ભરેલું.
સ્નેહી (ના) મિત્ર, દોસ્ત. સજ્જન.
સ્પર્ધા (ના) સરસાઈ, ચડસાચડસી.
સ્પર્શ (ના)અડકવાનું જ્ઞાન તથા ક્રિયા લેશ.
સ્પર્શવ્યંજન (ના) ક થી મ સૂધીના વ્યંજનો.
સ્પર્શાસ્પર્શ (ના) અડકાઅડકી. શરીરસ્પર્શ.
સ્પર્શેન્દ્રિય (ના) ત્વક્, ચામડી.
સ્પષ્ટ (વિ) સાફ, સરળ. સાચું. બેધડક.
સ્પષ્ટવક્તા (વિ) સફાઇથી બોલનાર.
સ્પષ્ટીકરણ (ના) ખુલાસો.
સ્પૃહા (ના) ઇચ્છા. તૃષ્ણા. ગરજ, પરવા.
સ્ફટિક (ના) એક ચળકતો પથ્થર એક મણી.
સ્ફુટ(વિ) પરચુરણ છૂટક. ખીલેલું. તુટી પડેલું.
સ્ફુરણ (ના)અંકુર ફૂટવો તે. ઓચિંતુ સ્મરણ.
સ્મરણ (ના)સ્મૃતિ, યાદદાસ્ત. સંભારણું, યા- [દગીરી.
સ્મરણી (ના) સમરણી, માળા.
સ્મરણીય (વિ) સ્મરણ કરવા લાયક.
સ્મરવું (ક્રિ) યાદ કરવું, સંભારવું.
સ્મશાન (ના) શ્મસાન, મસાણ, પ્રેતસંસ્કાર [સ્થળ.
સ્માર્ત (ના) સ્મૃતિ પ્રમાણે વર્તનાર.
સ્મિત (ના) હસવું તે. (વિ) મલકાતું. ખીલેલું.
સ્મૃતિ (ના) સ્મરણ, ધર્મશાસ્ત્ર.
સ્યન્દન (ના) રથ, વેહેલ. એક ઝાડ.
સ્રાવ (ના) ગળવું તે. પાત.
સ્લેટ (ના) પથ્થરપાટી (અંગ્રેજી).
સ્વ (સ) પોતાનું, પોતીકું, નિજ.
સ્વકીય (વિ) પોતાનું. પોતીકું.
સ્વકીયા (ના) પોતાની પરિણિત સ્ત્રી.
સ્વચ્છ (વિ) ચોખ્ખું, સાફ, નિર્મળ.
સ્વચ્છતા (ના) ચોખ્ખાઇ, સફાઇ.
સ્વચ્છંદ (ના) પોતાની ઇચ્છા. અથવા કલ્પના.
સ્વચ્છંદી(વિ)મરજીમુજબ વર્તનાર, માથાફરેલ
સ્વજન (ના) પોતાનું સંબંધી. સગું. સ્નેહી.
સ્વજાતિ (વિ) પોતાની નાતજાતનું.
સ્વતઃ (અ) પોતાની મેળે, જાતે, ખુદ.
સ્વતઃસિદ્ધ (વિ) પોતાની મેળે બનેલું.
સ્વતંત્ર (વિ) નિરંકુશિત. નિસ્પૃહી. જુદું. છૂટું.
સ્વતંત્રતા (ના) છૂટ. ઇચ્છિત વર્તન.
સ્વદેશ (ના) જન્મભૂમિ. પોતાનો મુલક.
સ્વદેશાભિમાન(ના)પોતાના મુલકનું અભિમાન.
સ્વદેશી (વિ) પોતાના દેશનું. ગામઠી.
સ્વધર્મ (ના) કુળધર્મ. સ્વાભાવિક ધર્મ
સ્વપ્ન (ના) સોણું, ઊંઘમાં થતા વિચાર.
સ્વપ્નવત્ (વિ) સ્વપ્ન જેવું, ખોટું, મિથ્યા.
સ્વપ્નસૃષ્ટિ (ના) સ્વપ્નમાં ઠરેલી કલ્પિત રચના.
સ્વપ્નાવસ્થા (ના) સ્વપ્નવાળી સ્થિતિ
સ્વપ્રકાશ (વિ) પોતાના પ્રકાશથીજ ચળકતું. આત્મજ્ઞાની.
સ્વભાવ (ના) પ્રકૃતિ. ખાસગુણ. મૂળવૃત્તિ.
સ્વભાષા (ના)જન્મભાષા, ઘરમાં બોલાતી બોલી.
સ્વયં (અ) પોતાની મેળે, નિજેચ્છાથી.
સ્વયંપાક(ના)પોતે કરેલી રસોઈ.રાંધેલો ખોરાક.
સ્વયંભૂ (ના) પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થનાર. બ્રહ્મા. વિષ્ણુ. મહેશ.
સ્વંભૂ (વિ) સ્વતઃસિદ્ધ, પોતે બનેલું.
સ્વયંવર(ના)કન્યાએ પોતે વર શોધી પરણવું તે.
સ્વયંવહ (વિ) પોતાની મેળે ચાલતું.
સ્વર્ (ના) સ્વર્ગ.
સ્વર (ના) અવાજ, સાદ, સૂર. પોતાની મેળે ઉચ્ચારાતા અક્ષરો. શ્વાસ.
સ્વરાજ્ય(ના)પોતાનું રાજ્ય. પ્રજાસત્તાક રાજ્ય.
સ્વરિત (ના) સ્વરનો એક પ્રકાર. સમાન ઉ- [ચ્ચારનો સ્વર.
સ્વરૂપ (ના) રૂપ, લક્ષણ.
સ્વરોદય (ના) શ્વાસ સંબંધી વિદ્યા.
સ્વર્ગ (ના) સુરસદન, દેવલોક.
સ્વર્ગંગા(ના)આકાશમાં દેખાતી ઝીણા તારાની [લીટી.
સ્વર્ગવાસ (ના)સ્વર્ગમાં રેહેઠાણ. મોત.
સ્વર્ગવાસી (વિ) સ્વર્ગમાં વસનાર. મરહૂમ.

હજીરો (ના) કબર, રોજો, મીનારો.
હજુ, હજુર (અ)અદ્યાપિ, હમણાલગી. સમક્ષ.
હજુર (ના) સાહેબ.
હજુરિયો, હજુરી (ના) પાસે રેહેનારો નોકર.
હંજિકા (ના) ભારંગ, એક વનઔષધિ.
હટખટ (ના) નુકસાનની દલગીરી.
હઠ (ના) જીદ, તકરાર, મમત.
હઠયોગ (ના) યોગનો એક પ્રકાર.
હઠયોગી (ના) હઠયોગ સાધનાર સાધુ.
હઠવું (ક્રિ) પાછાં પગલાં ભરવાં. હારવું.
હઠાવવું (ક્રિ) ખસેડવું, આઘું કરવું.
હઠીલાઈ (ના) હઠ, જીદ, ભાંજગડ.
હઠીલું (વિ) જીદ્દી, મમતી, દુરાગ્રહી.
હઠેઠ (ના) આગ્રહ. બળાત્કાર. કાલાવાલા.
હડખવા(ના)હડખાયું.દાંતિયાં ચીડિયાં કરવાં તે.
હડખાયલું, હડખાયું (વિ) હડખવા લાગેલું.
હડખાયું, હડકું (ના) હડખવા, દાંતિયાં ચીડિયાંનો રોગ. [વિપારની બંધી.
હડતાલ, હડતાળ (ના) બજાર બંધ કરવો તે,
હડપે (ના) આલ(સાન)માં મૂકેલી ચીજ.
હડપચી (ના) નીચલા હોઠની હેઠલો ભાગ,
હડફો (ના) ઈસ્કોતરિયો. [દાઢી, શુથરી.
હડબડવું (ક્રિ) ગભરાવું., નિરાશ થવું.
હડબેડી (ના) હડરૂપી બંધનની બેડી. હડ.
હડસાંકળ, હડસાંકળી (ના) એક પગનું ઘરેણું.
હડસેલવું (ક્રિ)ધક્કો મારવો, ઠેલવું. [એક વેલો.
હડસેલો (ના) ધક્કો, આચકો.
હડહડ (અ) કૂતરા હાંકતાં બોલાતો ઉચ્ચાર.
હડહડતું (વિ) ઘણુંજ, ચુસ્ત, તદ્દન.
હડાકો (ના) ભડાકાનો પડઘો.
હડિયો (ના) ગળાની ઘાંટી.
હડી (ના) ગબડી, દોટ.
હડી (વિ) અઢી, રાા (સંખ્યા)
હડે (અ) હડહડ.
હડાં (ના) હરડાં, એક ફળ. (ત્રિફળામાંનું.)
હણવું (ક્રિ) મારવું, નાશ કરવો.
હણહણવું (ક્રિ) ઘોડાનું બોલવું,
હણિયું (ના) ગાડાની પાટલીનું લાકડું.
હત્ (અ) હાંકતાં, મારતાં કે ઉગામતાં કરાતો ઉચ્ચાર.
હત (વિ) હણેલું, મારેલું. [સીબ
હત દૈવ, હત ભાગ્ય (વિ) અભાગિયું, કમનસીબ
હતું (ક્રિ) "હો" ધાતુના ભૂતકાળનું રૂપ.
હત્યા (ના) ઘાત, પ્રાણહાણ. એમાં પ મોટી ગણાય છે (આત્મહત્યા, સ્ત્રીહત્યા, બાળહત્યા, ગૌહત્યા, બ્રહ્મહત્યા.)
હત્યારો (વિ) ઘાતકી, ખૂની.
હથરોટ (ના) હાથનું એક ઘરેણું.
હથિયાર (ના) શસ્ત્ર ઓજાર.
હથિયારબંદ (વિ) હથિયાર બાંધેલું.
હથેલી (ના) હસ્તતલ, કરતલ, હાથેળી.
હથોટી (ના) હસ્ત લાઘવ, હાથની આવડત
હથોડી (ના) નાનો હથોડો.
હથોડો (ના) ઉપરથી ઠોકવાનું ઓજાર.
હદ (ના) છેડો, આખર, અવધિ. સીમા.
હદ (અ) પરાકાષ્ઠા, ઘણુંજ: બહુ થયું.
હનકન (ના) હાના, આનાકાની.
હનુવટી (ના) હડપચી, શુથરી, દાઢી.
હન્તા (ના) હણનાર, મારો. [વાયદો.
હપતો, હફતો (ના) કિસ્ત, ખાંધું, ઠરાવેલો
હબસી (ના) સીધી, આબિસિનિયાનો રહીશ.
હફુસ (ના) હાફુસ, એક જાતનો આંબો.
હબક (ના) હેબક, ઓચિંતો ધાસ્કો.
હબકવું (ક્રિ) ભયથી ચોંકવું. ઝબકવું.
હમચી (ના) એક જાતની ગરબી.
હમણા, હમણે (અ) અધુના, અહુણા, હાલમાં.
હમામખાનું (ના) નહાણઘર, નહાવાની જગા.
હમામદસ્તો (ના) ખાણણી દાંડો.
હમામી સેલાં (ના) એક તરેહનાં સેલાં, ઉપરણાં.
હમાલ (ના) પાલખી વગેરે ઉપાડનાર મજુર.
હમાલી (ના) મજુરી.
હમિયાણી (ના) દોલત. [illegible] વાંસળી.
હમી (ના) જામીનગિરી, હામી.
હમીદાર (ના) હમી ભરનાર, જામીન.
હમીર (ના) કલ્યાણ રાગનો એક ભેદ.
હમેલ (ના) ગર્ભ, દહાડા. કાપટો, ચપરાસ.
હમેશ (અ) હંમેશ, નિત્ય, સદા.
હમેશગી (ના) સનાતન. હમેશ [illegible]
હમેશાં, હમ્મેશાં (અ) હમેશ, સદૈવ નિરંતર.
હય (ના) અશ્વ, ઘોડો, તુરંગ.

હયાત (વિ) છવતું, વિદ્યમાન.
હયાતિ (ના) છંદગી, જીવતર, આવરદા.
હર (વિ) હરનાર (અ) હરેક, દરેક, પ્રત્યેક.
હર (ના) શિવ, (જુઓ) મહાદેવ.
હરકત (ના) અડચણ, નડતર. વાંધો.
હરકોઈ (વિ) કોઇપણ એક, ગમે તે.
હરખ (ના) હર્ષ, ખુશાલી, આનંદ.
હરખના (ના) હર્ષની ઇચ્છા.
હરખવું, હરખાવું (ક્રિ) હર્ષ પામવો, ખુશ થવું.
હરગીજ, હરગીસ (અ) કદી, કોઇ દહાડો પણ.
હર ઘડી (અ) ઘડિયે ઘડિયે, વારે વારે.
હરડતું (વિ) છેક પાસેનું. ચુસ્ત વળગેલું. ત- [દ્દન.
હરડું (ના) ત્રિફળામાંનું એક ફળ.
હરડે (ના) અભયા, અવ્યથા, પથ્યા, કાયસ્થા, પૂતના, અમૃતા, હરીતકી, હૈમવતી, ચેતકી, શ્રેયસી, શિવા. એક ઔષધિ ફળ.
હરણ (ના) બળાત્કારની લૂટ. દૂરીકરણ. મૃગ.
હરણી (ના) મૃગલી, હરણની માદા.
હરણો (ના) નર હરણ, કેલિયાર મૃગ.
હરતાલ (ના) હરિતાલી, એક પીળા રસનો બાંધો.
હરદમ (અ) પળેપળે, ક્ષણેક્ષણે, શ્વાસોચ્છવાસ.
હરદાસ (ના) હરિદાસ, કથા કરનાર ભકત.
હરનિશ (અ) અહર્નિશ, દિવસરાત્ર. હમેશ.
હરફ (ના) અક્ષર, વર્ણ. દસ્કત. બોલ, શબ્દ.
હરબડવું (ક્રિ) સંકટ આવતાં ગભરાવું.
હરબડાવવું (ક્રિ) ગભરાવવું, હીમત છોડાવવી.
હરમું (વિ) હરડેના જેવા સ્વાદનું.
હરરાજ (વિ) હરાજ, હલકી કીમતનું.
હરરાજી (ના) લીલામ, ઉછામણી.
હરરોજ (અ) દરરોજ, નિત્ય.
હરવખત (અ) દરેક વખત, ઘડિયે ઘડિયે.
હરવરસ (અ) દરવર્ષે, વર્ષોવર્ષ.
હરવાયું (વિ) કાયર, સુસ્ત, હાર્યા જેવું.
હરવું (ક્રિ) ઉપાડી જવું. ઘટાડવું. ચોરવું.
હરસ (ના) મૂળ વ્યાધ, અર્શ, ગાંડના મસા.
હરસાલ (અ) દરવર્ષ, પ્રતિ વર્ષ. [નો કાંટો.
હરાખન (ના) ઘોડો બાંધવાનું દોરડું. ખોરડી-
હરાજ (વિ) લીલામ થએલું, હલકી કીમતનું.
હરાજી (ના) હરરાજી, લીલામ, ઉછામણી.
હરામ (વિ) ધર્મ નીતિ વિરુદ્ધનું. અન્યાયી. ફોકટ.
હરામખોર (વિ) હક વગર ખાનાર, આળસુ.
હરામખોરી (ના) આળસાઇ, લુચ્ચાઇ. [દુષ્ટ.
હરામજાદું (વિ) નીચ કુળનું. બેબાપનું.
હરામી (વિ) હરામખોર, ફોકટ ખાઉ.
હરાયું (વિ) તોફાની, મસ્તીમાં ઘેલું થએલું.
હરિ (ના) વિષ્ણુ, ઈશ્વર. ઘોડો. સિંહ. વાંદરો. દેડકો. ચંદ્ર. સૂર્ય. યમ. વરુણ. પોપટ. સાપ. મૃગ.
હરિદશ્વ (ના) સૂર્ય, (જુઓ) ભાસ્કર.
હરિત (વિ) લીલું. લીલા પીળા મિશ્ર રંગનું.
હરિનયણી, હરિનેણી (વિ) હરણી, મૃગલોચના.
હરિયાળી (ના) લીલોતરી.
હરિયાળું (વિ) લીલું, હરિત.
હરિવદની (વિ) ચંદ્ર મુખી.
હરિહય (ના) ઇંદ્ર, (જુઓ) મઘવા.
હરી (ના) ઉનાળાનો પાક.
હરીફ (ના) સામેવાળો, દુશ્મન.
હરીફાઇ, હરીફી (ના) દુશ્મનાઇ. સ્પર્ધા.
હરું પરું (અ) અહીં તહીં. આમ તેમ.
હરેક (અ) કોઇપણ એક. પ્રત્યેક.
હરેડી (ના) ગબડી, દોટ.
હરેડું (ના) હરેડાનાં ફળ.
હરેડો (ના) એક ઝાડ.
હરોલ (ના) પાછલી ટુકડી.
હરોલ (અ) આગાઉ, પહેલાં.
હર્તા (વિ) હરનાર, ઉપાડી જનાર.
હર્ષ (ના) હરખ, ખુશાલી, આનંદ.
હલક (ના) ગળું, ગવૈયાનો કંઠ. સાદ.
હલકાઈ (ના) નીચત્વ, હલકાપણું.
હલકારો (ના) ખેપિયો, કાસદ. જાસુસ.
હલકું (વિ) લઘુ. ઓછા મૂલનું કે વજનનું. નીચું.
હલફલવું (ક્રિ) બળબળવું. તળમળવું [ફીકું.
હલમલ (ના) ધૂમાધૂમ. સોરબકોર.
હલવા (ના) એક જાતની માછલી.
હલવાઇ (ના) સુખડિયો, મીઠાઈવાળો, કંદોઈ.
હલવાન (ના) ઉનનું એક વસ્ત્ર. બકરીનું બચ્ચું.
હલવું (વિ) હલકું, ઓછા વજનનું.
હલવો (ના) એક મીઠાઇ.
હલસો (ના) હાલસો, ધક્કો, હાનિ.
હલાક (વિ) હેરાન, દુઃખી. અથડાએલું.

હલાકી, હલામણુ (ના) હેરાનગતિ, અથડામણ.
હલાયુધ (ના) હલધર બળરામ.
હલાલ (વિ) હક્ક વાજબી, રાસ્ત. વિધિથી હણે-લું. (ના) મસાલ.
હલાલખોર (ના) ભંગિયો, અંત્યજ. [કરવાં.
હલાવવું (ક્રિ) હાલે તેમ કરવું, ડોલાવવું. લાડ
હલેતું (વિ) હળવું, ધીમું. કાળજી વિનાનું.
હલેસું, હલેસાં (ના) ચાટવો, વાણવટીનું પાણી કાપવાનું હથિયાર.
હલ્લો (ના) ચઢાઈ, ધસારો. આચકો.
હવઈ (ના) હવૈ, હવાઇ, એક આતશબાજી.
હવઈ (વિ) ઉડતી [પ્રપંચ.
હવકવ (ના) હવ્ય કવ્ય, યુકિત પ્રયુક્તિ, છળ-
હવણ (ના) સેહેલ, મોજ.
હવણાં (અ) હમણા, અધુના, આ ક્ષણે.
હવન (ના) હોમ, યાગ.
હવનપડી (ના) હોમવાના પદાર્થનો પડો.
હવસ (ના) લોભ, તૃષ્ણા. લલુતા. [અભરાઇ.
હવળઇ, હવલાઇ, હવળે (ના) તેજનાનો ભૂકો.
હવા (ના) પવન. વાતાવરણ. ભેજ, ભીનાશ.
હવાં (અ) હવે.
હવાઇ (ના) એક આતશબાજી. (વિ) ઉડતી.
હવાટ (ના) ભેજ, ભીનાશ. શરદી.
હવાડું (ના) ઢોરનું દૂધ ભરાવાનું ઠેકાણું.
હવાડો (ના) કૂવા પાસે બાંધેલી પાણીની ટાં-કલી. છોબંદ કુંડી.
હવાચલું (વિ) હવાવાળુ, ભીનાશવાળું.
હવાલ (ના) અહવાલ, હાલત. હકીકત.
હવાલદાર (ના)સીપાઈનો નાયક. [ચિત્રામણ.
હવાલો(ના)કબજે,સત્તા. સોંપણ. એક ચારણી.
હવિષ્યાન્ન (ના) હોમવા લાયક ધાન્ય.
હદું (ક્રિ) હોવું. હતું.
હવે (અ) અતઃ, હમણા. અત્યારપછી.
હવેજ (ના) દળેલી હળદ, મસાલો. સંભાર.
હવેથી (અ) અતઃપર, આજ પછી, આયંદે.
હવેરૂં (વિ) ગભરાલું, બહાવરૂં. [દ્દિર.
હવેલી (ના) ખુલ્લી હવાવાળું ઊંચું મકાન.
હવૈ (ના) હવાઇ, એક દારૂખાનું. (વિ) ઉડતી.
હશે (અ) છો, ભલે, ઇત્યાદિ ભેદરકારી અર્થે.
હસંદે.ટરૂકે (અ) વારે વારિયે, સહેજ સહેજમાં.
હસતાન્ ખશન્ દત્તાન્ (ના) હસ્તાક્ષરેણ હાથે આપેલા દાનનો લેખ.
હસદ (ના) કીનો. અદેખાઇ.
હસદખોર (વિ) કીનાખોર, અદેખો.
હસમુખું (વિ) હસતા મોંનું. આનંદી. મસ્
હસવું (ક્રિ) હાસ્ય કરવું, દાંત કાઢી હર્ષ
હસવું (ના) હાસ્ય. હાંસી. [ખાડ
હસાબ(ના)હિસાબ, ગણતરી, મોજણી. ગણિ
હસામણું (વિ) હસાવે તેવું.
હસારત (ના) હાંસી. મશ્કરી.
હસાવવું (ક્રિ) હસે તેમ કરવું. મનાવવું.
હસી (ના) હાંસી, હસારત.
હસ્ત (ના) હાથ, કર, ભુજ, બાહુ.
હસ્તક (અ) હસ્તગત, મારફત, હાથે.
હસ્તકૌશલ્ય (ના) હાથ ચાલાકી.
હસ્ત ક્રિયા (ના) હાથની કળા.
હસ્તગત (વિ) કબજે થએલું.
હસ્તદોષ (ના) હાથની ભૂલ, નજરચૂક.
હસ્ત મેલાપક (ના) હાથેવાળો, પાણિગ્રહણ
હસ્તાખરણદતવા } (અ) "હસ્તાક્ષરેણ
હસ્તાન્ ખશન્ દત્તાન્ } તવ્યં" એનું અપભ્રંશ રૂપ. લખિતદાન.
હસ્તામલક, હસ્તામળ (ના) હાથનું આમળું કર કંકણ.
હસ્તિદંત (ના) હાથીદાંત.
હસ્તિની (ના) હાથણી, સ્ત્રીની એક જાત
હસ્તી (ના) હાથી, કુંજર, ગજ, કરી.
હસ્તે (અ) હાથે.
હળ (ના) સાથિકું, નાંગર.
હળકવું (ક્રિ) ઝૂલવું, હાલવું.
હળ ખેડવી, હળખેડવું (ક્રિ) હળ હાંકી ભોંયખેડવી
હળદ, હળદર, હળધ (ના) હરિદ્રા, એક પીળો કંદ. ઔષધ તથા શાકઆદિમાં નંખાય છે
હળપણી (ના) હળના ચવડાની કોશ.
હળવું (ક્રિ) હળ ફેરવવું. ભળવું. મળી જવું
હળવું(વિ)ધીમું. મંદ. હલકું. (ક્રિ) મળી સંપ
હળવે (અ) ધીમે, આસ્તે. હલકે.
હળાહળ (ના) હાલાહલ, તીવ્ર ઝેર.
હળી મળીને (અ) સંપસંપીને, એક વિચારે
હળુ (અ) હળવે, ધીમે.

હા (અ) કબૂલાત, પસંદગી દર્શક.
હાહ! (અ) નિશ્વાસ નાખતાં થતો ઉચ્ચાર.
હાં (અ) અરે. અચરતી સૂચક.
હાંઉ (અ) થયું, બસ, રહેવા દો.
હાંક (ના) બૂમ, ઘાંટો, હોકારો.
હાંકણી (ના) હાંકવાની છટા.
હાંકવું (ક્રિ) ચલાવવું, દૂર કરવું. ગપ મારવી.
હાંજ (ના) ગાત્ર, શરીરના સાંધા. ગતિ. હિંમત.
હાંડલી (ના) હાંલ્લી, માટલી, ઢોચકું.
હાંડલું (ના) હાંલ્લું, માટલું, મોટું ઢોચકું.
હાંડી (ના) ચરૂ, દેગડી. કાચનું દીવો કરવાનું એક પાત્ર.
હાંડી ધોયો (ના) એઠાં વાસણ માંજનારો ચાકર.
હાંડો (ના) દેગડો, દેગ, ચરૂ.
હાંફ, હાંફણ (ના) અમુઝણ. શ્વાસરૂંધણ.
હાંફલ ફાંફલ (ના) ધામધૂમ, આગેવાની, ધમપછાડા. [બિખાકણું.
હાંફલું, હાંફલું ફાંફલું (વિ) બહાવરૂં, ગાભરૂં,
હાંફવું (ક્રિ) જોરમાં શ્વાસ ચાલવો.
હાંફી જવું (ક્રિ) શ્વાસ ચઢવો. થાકી જવું.
હાંલ્લી (ના) હાંડલી, માટલી.
હાંલ્લું (ના) હાંડલું, માટલું, ઢોચકું.
હાંસ (ના) હોંસ, ઇચ્છા, કોડ (ગ્રામ્ય.)
હાંસડી (ના) કોટનું એક ઘરેણું. ગળચવો. કંઠો.
હાંસલ (ના) જગાતનું ઉત્પન્ન. કર. લવાજમ. નફો, લાભ. ગણોત.
હાંસવો (ના) કોદાળી, ચાંચવો, એક ઓજાર.
હાંસિયા ઘઉં (ના) એક જાતના ઘઉં.
હાંસિયો (ના) કોરી જગા, અવકાશ, માર્જિન [અંગ્રેજી].
હાંસી (ના) ઉપહાસ્ય, ફજેતી.
હાંસીખેલ (ના) સહેલું, રમતમાં થાય તેવું.
હાંસીલ (ના) હાંસલ, મહેસૂલ, લાભ.
હાઇધાઇ (ના) ઉતાવળ, ત્વરા.
હાઉ (ના) બીહામણો માણસ કે પદાર્થ.
હાક (ના) બૂમ, સાદ, આલાપ.
હાકટવું (ક્રિ) ધમકાવવું, ઠપકો આપવો.
હાકમ (ના) અમલદાર, નવાબ, સૂબો.
હાકમી (ના) અમલ, હાકમની સત્તા.
હાકલ (ના) હાક, સાદ, ઘાંટો,
હા કહેવી (ક્રિ) કબૂલ કરવું.

હાકલવું (ક્રિ) બોલાવવું, બૂમ પાડવી.
હાકોટવું (ક્રિ) ધૂળ ઝાટકવી, ટપકો દેવો.
હાજત (ના) જરૂરિયાત. ઝાડાની ખુનસ.
હાજર (અ) સમક્ષ, પાસે. તૈયાર
હાજર જવાબી (વિ) તરત ઉત્તર આપનાર.
હાજર જામીન (ના) હાજર કરવાની કબૂલાત આપનાર.
હાજરાત (ના) હજરત, એક તાંત્રિક પ્રયોગ.
હાજરા હજુર (વિ) હજુરમાં હાજર. પ્રત્યક્ષ, સાક્ષાત.
હાજરી (ના) હાજર હોવું તે. હાજરીનું પત્રક. નાસ્તો.
હાજવું (ક્રિ) લાગી રહેવું, અડી રહેવું,
હાજિયો (વિ) હાજીહા કરનારો, ખુશામતિયો.
હાજી (વિ) મક્કે જઇ હજ કરી આવનાર (મસલમાન.
હાટ (ના) હટ્ટ, દુકાન. બજાર.
હાટક (ના) હેમ, સુવર્ણ, સોનું.
હાટકેશ્વર (ના) સોનાના મહાદેવ.
હાટડું (ના) નાનું હાટ. ભંડારિયું.
હાટુ (અ) સાટુ, સાટે, સારૂ, કાજે (ગ્રામ્ય.)
હાડ (ના) હાડકું. હૈયું, હૃદય.
હાડ (અ) ઘણુંજ, અતિશય. છેકજ.
હાડકી (ના) નાનું હાડકું. [ભસું.
હાડકાંનો આખો, હાડકાંનો ભાંગ્યો (વિ) આ-
હાડકું (ના) અસ્થિ, હડ્ડી.
હાડકું વાળવું (ક્રિ) અંગ કસવું. મેહેનત કરવી,
હાડછેડ (ના) તિરસ્કાર. છેડ.
હાડ જ્વર (ના) હાડિયો તાવ. [શરીરે.
હાડપિંજર (ના) હાડકાનું ખોખું, માંસરહિત
હાડિયો (વિ) અંદરથી હાડકાંતપે એવો (તાવ).
હાડિયો (ના) કાગડો, વાયસ.
હાડી (વિ) હઠીલું, મમતી. સહનશીલ.
હાડ્ડો (ના) હારડો, ખાડનાં રમકડાનો હાર. (હોળીનો.)
હાણ (ના) હાનિ, ખોટ, નુકસાન.
હાથ (ના) હસ્ત, કર, પાણિ, ભુજ, બાહુ, હાથ જેટલું માપ. અખત્યાર. હથોડી. સંબંધ. લેપ. કૃપા. વરદાન. હાથો.
હાથઅક્ષર (ના) હસ્તાક્ષર, સ્વહસ્તે કરેલી સહી.
હાથ ઉછીનું (વિ) ઉપરવટ પડતું, થોડા વખત માટે આપેલું, લીધેલું.

હાથ ઉઠાવવો (ક્રિ) હક છોડવો.
હાથકડી (ના) હાથની બેડી
હાથ ચાલાકી (ના) હસ્ત લાઘવ, હથોટી.
હાથણી (ના) હાથીની માદા.
હાથ પાંચિયાં (ના) હાથનું એક ઘરેણું.
હાથિયો (ના) હસ્ત નક્ષત્ર. હાથે પેહેરી દોરને સાફ કરવાની કોથલી.
હાથી (ના) હસ્તી, કરી, કુંજર. એક મોટું પ્રાણી.
હાથીદાંત (ના) હસ્તીદંત, હાથીના બહારનાં દાંત
હાથે કરીને (અ) પોતાના મેળે. જાણી જોઇને.
હાથેલી (ના) હથેલી, કરતળ.
હાથો (ના) ઓજારની પકડ. હાથનો છાપો.
હાથો ઠોકવો (ક્રિ) સાટું ઠરાવવું. [પરહસ્તે.
હાથોહાથ (અ) જેનું તેનાજ હાથમાં. હસ્તે
હાન (ના) માનતા, બાધા. હાનિ.
હાનિ (ના) નુકસાન, હાણ, નાશ.
હાબદા થવું (ક્રિ) તૈયાર થવું, સજ્જ થવું.
હામ (ના) હિંમત. છાતી.
હામી (ના) હમી. કબૂલાત.
હાય (અ) અફસોસ, નિરાશા સૂચક.
હાય (ના) નીસાસો. શક્તિ, ગતિ.
હાયન (ના) સંવત્સર, અબ્દ, વર્ષ, સાલ.
હાર (ના) ઓળ, પંગત. જોડી. પરાભવ. માળા, કંઠો. કાંજી. આહાર.
હારક (વિ) હરનાર, લઇ જનાર.
હારજીત (ના) જયપરાજય, લાભાલાભ, નફોટોટો.
હારડો (ના) હાર, માળા. ખાંડનો હારડો.
હારણ (વિ) કાયર, હારેલું.
હારદ (ના) હાર્દ, મનોભાવ, પેટનો ગલ. હ્રદય.
હારદોર, હારાદોર (અ) એક હારમાં, ક્રમે.
હાર પડવું (ક્રિ) આરંભાવું, શરૂ થવું.
હારબંધ (અ) હારદોર, ક્રમવાર.
હારવું (ક્રિ) નબળા પડવું. થુંકવું. કંટાળવું.
હારિત (ના) હારીત, તિલજિરૂ પંખી. એક મુનિ.
હારિયું (વિ) સરખું, જોડિયું.
હારિયું (ન.) ગરબામાં ગવાતું પદ.
હારી (વિ) હરનાર, હર્તા.
હારીત, હારીલ (ના) મોંમાં સદા લાકડું રાખનાર એક પંખી.
હારું (અ) સારૂ, વાસ્તે.
હારેડું (વિ) તોફાની, મસ્તીખોર હઠીલું.
હારો (ના) સાત મણનું માપ. છાણાંનો ટગ
હારોદોર (ના) હારદોર, ક્રમબંધ.
હારોહાર (અ) એકઠી હારમાં, જંગતવાર.
હાર્દ (ના) હારદ, મનની સ્તલબ. સારાંશ
હાલ (ના) હાલત ઢંગ.
હાલ (અ) હમણા, ચાલતા વખતમાં.
હાલ ચાલ (ના) ફેરફાર, આવજા.
હાલત (ના) સ્થિતિ, હાલ અવસ્થા.
હાલ મસ્ત (વિ) અલમસ્ત, બેફિકર.
હાલરડું. હાલરું (ના) બાળકને ઊંઘાડતાં ગાવાનું ગીત. ખળીમાં ફરતું ગાડું.
હાલવું (ક્રિ) ગતિમાન થવું. ખસવું. ચાલવું, ડગવું. જવું.
હાલસો (ના) ધક્કો, નુકસાન, હરકત.
હાલ હવાલ (વિ) દુઃખી હાલતનું, પીડાયેલું.
હાલહાલ (અ) હમણાને હમણાં, તરતજ, અધુના.
હાલી (ના) ઝોળી, ઘોડિયું, પારણું.
હાલી ગોરી (ના) હાલરડું, હાલરું.
હાલો (અ) હાલરડું ગાતાં બોલાતો શબ્દ.
હાવ (ના) આશા. પ્રેમ વિલાસના ચાળા. શૃંગારચેષ્ટા. એ સોળ છે (કિલકિંચિત, વિભ્રમ, લલિત, હેલા, લીલા, વિહૃતિ, કુટ્ટમિતિ, મદ, તપન, મૌગ્ધ્ય, હાવ, મોટ્ટામિત, વિચ્છિત, વિચ્છોક, વિલાસ, વિચ્છેપક).
હાવ ભાવ (ના) હાવ અને ભાવ. અંગ ચેષ્ટા.
હાવરું (વિ) આશાતુર. બહાવરું, ગાભરું.
હાવરો (ના) ખાવાની લાલુપતા.
હાવાં (અ) હવે.
હાસ (અ) સંતોષ સૂચક. (ના) હાસ્ય.
હાસી (ના) હાંસી, ઠઠ્ઠેતી. હાસ્ય.
હાસ્ય (ના) હસવું તે.
હાસ્ય રસ (ના) નવરસમાંનો એક કાવ્યનો રસ
હાસ્ય વદન (ના) હસતું મુખ. (વિ) હસમુખું.
હાહાકાર (ના) શોકનો ગભરાટ. રણગર્જના.
હાંહો (ના) ગેડબડાટ, હોકાર, બૂમ બરાડા. ધાક
હિ (અ) નિશ્ચય, હેતુ, કારણ દર્શક. [મિશ્રમ.
હિંગ (ના) હિંગુ, વઘારણી, એક ઝાડનો રસ.
હિંગડો (ના) એક હલકી જાતની હિંગ.
હિંગળો ⎫ (ના) હિંગુલ, એક ઓસડ. શિંગરફ. એક રંગ.
હિંગલોક ⎭ કની તોળવણીનો પદાર્થ.

...ળોકિયું (ના) હિંગળોક રાખવાની દાબડી.
...ળોકિયું (વિ) હિંગળોકના રંગનું.
...ામ (ના) હંગામ, મોસમ.
...ોરાં (ના), એક જાતનું ફળ.
...ચકો (ના) ચોપાળો, હિંડોલો.
...ચવું (ક્રિ) હિચકા ખાવા, ઝૂલવું.
...ચોળવું, હિંચોળવું (ક્રિ) ઝૂલાવવું.
...ંડવું (ક્રિ) પગે ચાલવું જેવું હેંડવું [ગ્રામ્ય]
...ંડોળ (ના) હિંડોલ, એક રાગ.
...ડોળા ખાટ (ના) ખાટલાનો હિંચકો.
...ડોળો (ના) હિંડોલ, સુંદર હિંચકો. એક રાગ.
...યાં (અ) અહીંઆં, આ ઠેકાણે, અત્ર.
...ંસક (વિ) હિંસા કરનાર, કસાઈ, હત્યારો.
...ંસા (ના) હત્યા, ઘાત, વધ, તેથી થતું પાપ.
...કમત (ના) જુગતી, કારીગરી. ચતુરાઇ.
...કમતી (વિ) હિકમતવાળું.
...કાયત (ના) હેકાયત, કહાણી, વાત.
...ક્કળ (ના) હીકળ, શરદી, ઘણી ઠંડી.
...ક્કા (ના) વાધણી, હચકી. હેડકી.
...ક્કાનાદ (ના) પડઘો. હૃદયમાં થતો નાદ.
...જરી (ના) મુસલમાનનો સન.
...ડિંબ (ના) એક રાક્ષસ.
...ડિંબા (ના) હિડિંબની બહેન.
...ત (ના) શુભ, કલ્યાણ. લાભ.
હિતકારી (વિ) હિત કરનાર.
હિતશત્રુ (ના) હિત સમજી અહિત કરનાર. શત્રુની ગરજ સારનાર મિત્ર.
હિતુ (વિ) હિત ઇચ્છનાર, સ્નેહી, શુભેચ્છક.
હિતેચ્છુ (વિ) હિતુ, શુભચિંતક.
હિતોપદેશ (ના) હિતનો ઉપદેશ, સારી સલાહ.
હિન્દવાણી (ના) હિંદુસ્થાની. હિંદુજાતિ.
હિન્દવી, હિન્દી (વિ) હિંદુસ્થાનનું. [આર્ય.
હિન્દુ (ના) હિંદુસ્થાનના રહીશ, કાળા લોકો,
...સ્થાની (વિ) ઉત્તર હિંદુસ્થાનનું, હિન્દી.
હિમ (ના) ઠાર, ઝાકળ. બરફ.
હિમકર (ના) ચંદ્ર, ચાંદ, નિશાકર. [શીતકી.
હિમજ, હિમજહરડે (ના) નાની હરડે, બાલહ-
હિમાચલ (ના) હિમાલય પર્વત.
હિમાયત, હિમાયતી (ના) પક્ષ, ઉપરાણું. ...તિજોરીના દરમાં વધારો.

હિમાયતી (વિ) હિમાયત કરનાર, ઉપરાણું લેનાર.
હિમાયલું (વિ) જન્મરોગી. સૂકલકડી. બળિયેલ.
હિમાવું (ક્રિ) હિમથી બળી જવું. સૂકાવું.
હિમ્મત (ના) હીમત, બહાદુરી. ધીરતા.
હિમ્મતવાન્ (વિ) હીમતી, ધીર, બહાદુર.
હિરણ્ય (ના) સોનું, સુવર્ણ, કાંચન, હેમ.
હિરણ્યકશિપુ (ના) પ્રહ્લાદનો પિતા.
હિરણ્યગર્ભ (ના) બ્રહ્મા, (જુઓ) વિધાતા.
હિરણ્યાક્ષ (ના) પ્રહ્લાદનો કાકો.
હિલચાલ (ના) હાલચાલ. ચર્ચા. ખટપટ.
હિલવું (ક્રિ) હાલવું, ડગવું.
હિલ્લો (ના) હરકત, નુકસાન.
હિસાબ(ના)ગણતરી. દાખલો. મેળ. નામું લેખું.
હિસાબકિતાબ (ના) લેણદેણ તથા તે સંબંધી ચોપડા.
હિસાબી (વિ) હિસાબ સંબંધી, નામાવટી.
હિસારવ,હિસારા(ના)હર્ષનાદ, આનંદનો અવાજ.
હિસ્સેદાર (વિ) ભાગિયો, પાંતીદાર, પંતિયાળો.
હિસ્સો (ના) ભાગ, પાંતી વાંટો.
હી (અ) વિસ્મય, ખેદસૂચક.
હીક (ના) હિક્કા, ઉર્ધ્વવાયુ, વાધણી.
હીકળ (ના) હિક્કળ, શરદી, ઠંડી.
હીકા (ના) હિક્કા, હેડકી.
હીચકવું (ક્રિ) હિંચકો નાખવો, ઝૂલાવવું.
હીચકારૂ (વિ) બીકણ, કાયર, ભીરૂ.
હીચકો (ના) હિંચકો, ચોપાળો. ઝોળો.
હીજડો (ના) નપુંસક, નામર્દ, ખોજો.
હીજરાવું (ક્રિ) મનમાં બળાપો કરવો.
હીણ (વિ) હીન, નીચું. ઓછું. હલકું. રહિત.
હીણકમાઉ (વિ) કંઇપણ કમાઇ ન કરનાર, નિ-
હીણપત (ના)લાજ, લાંછન, બેઆબરૂ. [ર્ધની.
હીણપર (ના) કજોડાનો વર, વહૂથી નાનો વર.
હીણવર (ના) કજોડું.
હીણવું (ક્રિ) ધિક્કારવું, નિંદા કરવી.
હીણું (વિ) હીણ, કમજાત. નરસું. ભેળવાળું.
હીન (વિ) હીણ, ઓછું, કમ. રહિત, વિના.
હીનભાગ્ય (વિ) અભાગિયું, કમનસીબ, દુર્દૈવ.
હીમરૂ (ના) એક રેસમી ભાતીગર કાપડ.
હીરા (ના) એક પંખી.
હીર (ના) રેસમ. તેજ. દૈવત. સત્વ. દયા.

હીરકોરી (વિ) રેસમી કિનારનું.
હીરાકણી (ના) હીરાની કરચ.
હીરાકંઠી (ના) હીરાની અથવા હીરા જેવા સોનાના પાસા પાડેલા દાણાની માળા.
હીરાકસી (ના) એક મિશ્ર પદાર્થ.
હીરાગળ (વિ) રેસમી, હીરનું.
હીરાબોળ (ના) બોળ. એક કડવો ગુંદર.
હીરાદખ્ખણ (ના) એક વસાણું.
હીરામલ (ના) એક લીલો સુશોભિત પંખી.
હીરાવેધ (વિ) હીરો વિંધે એવો ચતુર.
હીલો (ના)ઘરેડ અથવા ઘરેડનો ખાડો. હરકત.
હીલોલો (ના) ગમ્મત, ચેહેન, મઝા.
હીસ (ના) ફજેતી. શરમ.
હીસવું (ક્રિ) રીઝવું, હરખાવું.
હીહી (અ) હસવાના અવાજનું અનુકરણ.
હું (સ) અહં, પ્રથમ અથવા ઉત્તમ પુરુષ. સર્વનામ. વક્તા પોતે.
હું (અ) હા, અરે, અનુમતિ. ઈત્યાદિ અર્થે.
હુંકવું (ક્રિ) ટમટમવું. ઘૂરકવું. [ના. ગર્જના.
હુંકાર,હુંકારો(ના) સંમતિ. ચાલુ કરવાની સૂચ-
હુંડિયામણ (ના) હુંડીની હકસાઈ. વટાવ.
હુંડી (ના) નાણાં મળવાની ચીઠી.
હુંડીનું ખોખું (ના) વટાવી લીધેલી હુંડી.
હુંડે (અ)જથાબંધ, જુમલે, એકંદર [તાપણું.
હુંપણ, હુંપદ, હુંપદુ (ના)અહંતા. આપોપું, પો
હુંફ (ના) આછી ગરમી. સહાયતા, કુમક.
હુંફાયલું, હુંફાળું (વિ) હુંફવાળું.
હુંશી (વિ) હોંસીલું, ઉમંગી.
હુઈ (ક્રિ)થઈ, બૂની, મળી. [પાનું (રમવામાં).
હુકમ (ના)આજ્ઞા, ફરમાન. ઠરાવ. ઉત્તમ રંગનું
હુકમનામું (ના) લેણદેણનો ચૂકાદો.
હુક્કો (ના) તંબાકુ પીવાનું એક યંત્ર.
હુજત (ના) હઠ, મમત, જિદ. તકરાર.
હુજતખોર (વિ) હુજત કરનાર.
હુડતાવવું (ક્રિ) તરછોડવું. ધમકાવવું.
હુડદો (ના) મશ્કરીનું વચન.
હુદા (ના) હીયા, એક પંખી.
હુડિયો (ના) હુર્યો કીકકારનો ઉચ્ચાર.
હુણવું (ક્રિ) ફટવું.
હુણ્ડી (ના) હુંડી, મુદતી નાણાચીઠી.
હુતદ્રવ્ય (ના) હોમવાનું પદાર્થ.
હુતાશ, હુતાશન (ના) અગ્નિ.
હુતાશનિ (ના) હોળિકા, હોળી.
હુતું (ના) હતું, "હો" ધાતુનો ભૂતકાળ.
હુન્નર (ના) કારીગરી, કળા. ધંધો.
હુન્નરી (ના) કારીગર, કિસબ જાણનાર.
હુમલો (ના) ધસારો, ચઢાઈ.
હુમાયુ (ના) એક પંખી. અકબરનો પી
હુરમત (ના) આબરૂ, પ્રતિષ્ઠા, માન.
હુરિયો, હુરે (અ) પી; ફજેતી અથવા માન
હુલકું (ના) મોટો ગભરાટ, ઉત્પાત, તોફા
હુલરાવવું(ક્રિ)હલાવી રમાડવું. ઝૂલાવવું. [ધા
હુલામણું (ના) લાડમાં બોલાવવું તે.
હુલાવવું (ક્રિ) હુલરાવવું. ઝૂલાવવું. લાડ
હુલાવું (ક્રિ) સમજાવવું. [ચનો બ
હુલાસ (ના) ઉલ્લાસ, હર્ષ, પ્રસન્નતા.
હુલ્લડ (ના) તોફાન, મારામારી બંડ.
હુલ્લડ (વિ) અવિવેકી, કમસમજ, ઉલ્લું.
હુશિયાર(ના)હોશિયાર, કાબેલ. સાવધ. ચા
હુસન (ના) ચેહેરો, ખુબસૂરતી.
હુસહુસ (અ) ઉતાવળ સૂચક.
હૂક (ના) ચૂંક, સૂળ, આંકડી. આંકડો.
હૂક (અ) હૂપ, વાંદરાનું બોલવું.
હૂંડ (અ) હડ, છટ, ધૂત.
હૂત (વિ) નોતરેલું, આમંત્રિત.
હૂન (ના) હોન, સોનાનો એક સિક્કો.
હૂપ (અ) હૂક, વાંદરાનો ઉચ્ચાર.
હૂબેહૂબ (વિ) આબેહૂબ, તાદૃશ્ય.
હૂહૂ (ના) દેવતાના ગવૈયા, ગન્ધર્વ.
હૃદય (ના) છાતી. કાળજું. મન. ધારણા.
હૃદયકમળ (ના) હૃદયરૂપી કમળ.
હૃદયશૂન્ય (વિ)નિર્દય, લાગણીવિનાનું. બેસમ
હૃષીકેશ (ના) શ્રીકૃષ્ણ, કેશવ, વિષ્ણુ.
હૃષ્ટપુષ્ટ (વિ) પ્રસન્ન અને ભરેલ શરીરનું.
હે (અ) સંબોધનસૂચક. અરે.
હે (અ) વિસ્મયસૂચક.
હેંકાર (ના) અહંકાર, હુંપદ, અભિમાન.
હેંકારી (વિ) હંકારી, ગર્વિષ્ઠ.
હેડકી (ના) હેડકી. મરણનો શ્વાસ.
હેડવું (ક્રિ) ચાલવું, જવું (આર્ય).

હોઈયાં (અ) ઓડકારનું અનુકરણ. [પિત કરવું.
હોઇયાં કરવું (ક્રિ) ખાઈ જવું, દબાવવું, ઉચા-
હોકાયંત્ર (ના) વહાણવટીનું દિશાદર્શક યંત્ર, કમ્પાસ. [અંગ્રેજી].
હોક્કાર } (ના) હુંકારો. મોટી બૂમ.
હોકારો }
હોકો (ના) હુક્કો. હોકાયંત્ર.
હોજ (ના) પાણીની મોટી ટાંકી. નાનકડું તળાવ.
હોજટ (ના) ભૂત, મેલું. લપડાક, તમાચો.
હોજરી (ના) અન્ન પચવાનું ઠેકાણું.
હોઠ (ના) ઓષ્ઠ, અધર.
હોડ (ના) સરત. ચડસાચડસી.
હોડકું (ના) નાની હોડી.
હોડવું (ક્રિ) પીમળવું, વાસ મારવી. વાદ કરવો.
હોડી (ના) થોડા જળમાં ફરતું નાનું નાવડું.
હોડો (ના) દરિયાનો મોજો.
હોણ (અ) આ વરસે. (ના) ચાલતું વર્ષ.
હોતા (ના) યજ્ઞમાં ઋગ્વેદ ભણનારો.
હોદ્દો (ના) પદવી, મરતબો. ઓહદ.
હોન (ના) એક સોનાનો સિક્કો.
હોનાર (ના) થનાર, બનનાર, ભાવી.
હોમ (ના) યજ્ઞ. બલિદાન. (જુઓ) યાગ.
હોમવું (ક્રિ) અગ્નિમાં આહુતી આપવી તે.
હોમાવું (ક્રિ) ઝંપલાવવું, અગ્નિમાં પડવું.
હોય (અ) હશે! નસીબ! એમજ ચાલેછે!
હોરવવું (ક્રિ) ગમવું, ચેહેન પડવું.
હોરવું (ક્રિ) વેચાતું લેવું. ખરીદવું.
હોરા (ના) કલાક. લગ્ન. (જ્યોતિષમાં). [ફાગ-
હોરી (ના) હોળીના દહાડામાં ગાવાની રાગણી-
હોરો (ના) વોહોરો. (મુસલમાનની એક જાત).
હોલ (ના) સ્લેષ્મ, ભફી. ધાસકો.
હોલવણ (ના) હોલાવું તે, કજળવું તે.
હોલવવું (ક્રિ) ઓલવવું. છાંટવું. શાંત કરવું, નરમ
હોલાણ (ના) કોશ ફરવાનો ઢળતો ખાડો. [પાડવું.
હોલેદિલ (વિ) બ્હાવરું, ઉદેલ, ઘેલું.
હોલો (ના) એક પક્ષી. ચૂલાની બાજુનો બંધીઆર
હોવું (ક્રિ) થવું. હૈયાતીમાં રહેવું. [ચૂલો.
હોને (અ) ભલે તો. ચાલે તેમ નહિતો
હોશ (ના) ચેતના, ભાન, રામ.
હોશયાર (વિ) ડાહ્યેલ, પ્રવીણ, વાકેફગાર.
હોશિયારી (ના) નિપુણતા, ચતુરાઈ. ખ
હોશે (અ) હશે. અસ્તુ. હોવા દે.
હોસાન (ના) કાંતિ, ચહેરાનો રંગ.
હોહા (ના) બૂમાબૂમ. વાર્તાલાપ.
હોળ (ના) નાંગર, હળ. [ડીઃ
હોળવું (ક્રિ) કેશ સમારવા, કાંસકી-
હોળિયાં (ના) છાણનાં રમકડાં (હોળીના
હોળિયો (ના) હોળીમાં રમનાર [ધ્ય.
હોળી (ના) હોલિકા. એક રાક્ષસી. ફાગ
હોળીનું નાળિયેર (વિ) ટોળાનો આગે
હોળૈયો (ના) હોળિયો, હોળીમાં રમનાર
કરો. સાકટાનો કટકો. [કી
હ્રસ્વ (વિ) ટૂંકું. લઘુ, એક માત્રાનો
હ્રદ (ના) પાણીનો ઊંડો ખાડો, ડોહ,
હ્રાસ (ના) લય. અવ્યક્ત. અપહરણ, ન
હ્રીમ્ (ના) લક્ષ્મીનો બીજમંત્ર.

ળ.

ળ (ના) ૩૪મો વ્યંજન.
ળ (આ) "લ"નો. જેમ કમલ-કમળ; કુ
આ વ્યંજનથી આરંભાતા શબ્દો પણ ગુજરાતીમાં એ શબ્દોના મધ્ય અને માં વિશેષ વપરાય છે. વેદમાં પણ આ વપરાયો છે.

૩૪।૬૪ ક્ષ.

આને ગુજરાતી મૂળાક્ષરોમાં ૩ વ્યંજન ગણ્યોછે, પરંતુ એનું મૂળ તપ ક્ અને ષ મળીને થએલો એ જોડાક્ષર છે "ક્ષ"થી આરંભાતા શબ્દો "ક"કારમાં કીધાછે. (જુઓ પૃષ્ઠ ૮૦).

જ્ઞ.

આ ગુજરાતીમાં ૩૬મો અથવા વ્યંજન ગણાયછે, પરંતુ એની વ્યુત્પત્તિ એ પણ "ક્ષ"ની પેઠે જોડાક્ષર છે. એ "ઞ"નો બનેલોછે, માટે એની શિર શબ્દો "જ"માં ભેળ્યાછે. (જુઓ પૃષ્ઠ ૨૩૭).

પ્રથમ બિંદુ સમાપ્ત.

બીજું બિંદુ બનેછે.

38198